NOVUM TESTAMENTUM GRAECE. TEXTUM AD FIDEM...

NOVUM TESTAMENTUM GRAECE.

TEXTUM
AD FIDEM CODICUM VERSIONUM ET PATRUM
RECENSUIT
ET
LECTIONIS VARIETATEM
ADIECIT
D. IO. IAC. GRIESBACH.

VOLUMEN II.
ACTA ET EPISTOLAS APOSTOLORUM
CUM APOCALYPSI
COMPLECTENS.

EDITIO SECUNDA
EMENDATIOR MULTOQUE LOCUPLETIOR.

HALAE SAXONUM
APUD IO. IAC. CURTII HAEREDES
ET LONDINI
APUD PAYNE ET MACKINLAY.
MDCCCVI.

PRAEFATIO.

Lectorum plerorumque nihil aut parum intereſſe puto cauſas reſcire, cur ſecundum hoc noſtrae Novi Teſtamenti editionis volumen duobus poſt primum luſtris in publicam demum prodeat lucem. Ne tamen juſto negligentius ac parum officioſe in abſolvendo opere coepto verſatus eſſe videar iis, qui interea priore tomo uſi ſunt, poſterioremque deſiderarunt, paucis, quid moram tam diuturnam attulerit, exponere juvabit.

Cum Birchiana Evangeliorum editio ſummopere mihi in adornando priore volumine profuerit, ad recenſendos reliquos Novi Teſtamenti libros ante progredi quam Rev. Birchius alteram utiliſſimi ſui operis partem edidiſſet, eo minus fas eſſe autumabam, quod in hiſce libris, niſi Birchiana accederent auxilia, multo parciore adjutus fuiſſem apparatu critico quam in Evangeliis. Verum ingenti illo incendio Havnienſi, doctiſſimo etiam Birchio funeſto, impeditus fuit Vir optimus, ne opus affectum perficeret. Itaque cum fere biennium fruſtra exſpectaſſem et tota jam me deſtituiſſet ſpes, prodituram eſſe reliquam collectionis Birchianae partem, recenſendis Apoſtolorum Actis me accinxi.

Cujus libelli ultima capita cum ſub prelo ſudarent, allatus fuit nuncius e Dania, parare Birchium lectionum variantium ex Actis et Epiſtolis Apoſtolorum a ſe collectarum, ſeparatim a textu excudendarum, editionem. Hinc nova exorta eſt mora. Cum vero circa anni 1799 finem Birchiana collectio tam diu ac vehementer deſiderata in manus meas perveniſſet, alacri animo ſtatim opus denuo adgreſſus ſum et tanta aſſiduitate perficiendo ei operam dedi, ut ſat brevi, pro laboris difficultate ac moleſtia, tempore omnes paene Pauli epiſtolae typis exſcribi poſſent. Verum iſto tempore tam aegra et incommoda valetudine uti coepi, ut vix, aut ne vix quidem, publicis negotiis, quae munerum mihi demandatorum ratio mihi imponit, obeundis par eſſem, a criticis autem ſtudiis tantum non prorſus me abſtinere cogerer invitus. Sic evenit, ut intra triennium pauca tantummodo poſteriorum Paulinarum et priorum catholicarum epiſtolarum capitula recenſere ac discrepantium lectionum in notas conjiciendarum delectum agere poſſem. Ut primum vero valetudinem valde infractam aliquantulum roborari et paulatim confirmari ſenſi, operi incoepto ad finem perducendo immori potius quam affectum id relinquere decrevi. Atque ſic tandem, quae Dei eſt gratia, ad metam dudum exoptatam perveni.

Ne vero lectores eximiis ad criſin adminiculis, quae Cel. Birchii inſignis induſtria ſuppeditavit, in Actorum Apoſtolicorum textu privarentur, in

ap-

appendicem conjeci quae e Birchiana ſylloge, ſi quidem ea juſto tempore nobis uti licuiſſet, notis noſtris interponenda fuiſſent. His adſperſi alia nonnulla farraginis variantium lectionum ad iſtum Lucae librum ſpectantis augmenta, quae mihi poſt demum, quam Acta excuſa eſſent, innotuere.

Maximas autem gratias mecum habebunt lectores Viris celeberrimis et doctiſſimis Bredencampio et Dobrowskio, qui hoc etiam editionis meae volumen aeque atque prius egregiis ſuis ſymbolis locupletarunt et ornaverunt. Rev. quidem Bredencampio debeo exactiſſimam verſionis armenicae collationem, Clar. autem Dobrowskio excerpta e verſionis ſlavonicae codicibus cum editis tum manu ſcriptis, horumque perdoctam ac vere criticam deſcriptionem. Duumviris his praeclare de hac editione meritis ſummopere obſtrictum me eſſe profiteor pro inſigni humanitate, qua opes magno ipſorum labore partas liberaliſſime mecum, et per me cum orbe literario communicare voluerunt. Sed grata mente multum etiam acceptum refero benevolentiae aliorum virorum doctiſſimorum, e quorum numero honoris cauſa hic non nominare non poſſum S. Rev. Paulum, antea collegam mihi conjunctiſſimum, qui varias lectiones a ſe olim e graecis codicibus nonnullis anglicanis decerptas lubenter mihi impertivit, et Illuſtrem Langerum, cujus humanitas vetuſti codicis graeci Actorum omniumque Epiſtolarum, quem poſſidet, mihi conceſſit aliquantisper uſum.

Praeter

Praeter novas ad apparatum criticum acceſſiones, quas vel Viri doctiſſimi benevole mihi ſuppeditarunt vel ipſe e codicibus, verſionibus et Patribus collegi, complectitur editio mea, anguſtiſſimo tamen quantum fieri potuit ſpatio coarctatum, quidquid apud anteriores editores, collectores et criticos, praecipue apud Millium, Bengelium, Wetſtenium, Treſchovium, Alterum, Matthaeium, Birchium, Henslerum, Knittelium, Aurivillium, Sabatierium, Blanchinium, Bodium, Adlerum, Münterum, Storrium, Michaelem, Marſhium, Bowyerum, alios, reperire potui notatu dignum et meo conveniens conſilio, cujus rationem uberius in prolegomenis priori volumini praemiſſis pag. XL ſeqq. declaravi. Nec quidquam quod alicujus momenti ſit, neglectum aut praetermiſſum a me eſſe puto, ſi verſionem Actorum et Epiſtolarum catholicarum Philoxenianam, a Whitio Viro doctiſſimo editam, excipias, cujus nuper demum copiam nactus ſum, quum Actorum liber dudum typis excuſus et maxima etiam catholicarum epiſtolarum pars typographo tradita jam eſſet. Igitur quae ex Whitiana editione peti poterant vel omiſſorum a Wetſtenio ſupplementa vel minus accurate ab eo excitatorum correctiones, amandari debuiſſent in appendicem. Atqui his omnibus ex editione illa ſeligendis haud parum temporis impendere me oportuiſſet, quo moleſto labore exantlato tamen recenſus lectionum Philoxenianarum omnibus numeris abſolutus neutiquam fuiſſet, quoniam is Whitiani operis tomus,

qui

qui Paulinas epiſtolas complectetur, nondum, quod ſciam, prodiit. Quae mecum reputans, ratione ſimul habita vacillantis qua utor valetudinis, cogitationem ab eo quod longinquum videtur avocare ſuadentis, ſatius eſſe duxi, ad operis tam diu interrupti finem properare, quam hunc, ulterius procraſtinando, reddere incertum. Confidenter vero pronunciare auſim, nullam extare ſive Novi Teſtamenti ſive ullius veteris auctoris editionem tam modico pretio parabilem et intra tam arctos duorum voluminum limites ſe continentem, quae tantam quam noſtra haec editio exhibeat variantium lectionum copiam, tantumque producat teſtium cuique lectioni patrocinantium agmen, nec tamen propinandis manifeſtis librariorum ſphalmatibus et nullius plane momenti discrepantiis nauſeam lectoribus creet, neque moleſta ipſis ſit ſingulos quosque nominatim excitando teſtes, utut proxime inter ſe cognatos et ipſa multitudine ſua, quo minus uno oculorum mentisque obtutu luſtrari certoque judicio expendi queant, impedientes. Atque hac ſaltim ex parte diligentiam noſtram ſperamus probaturos eſſe vel eos adeo, qui a noſtro de ſingulorum locorum lectionibus qualicunque judicio ſubinde fortaſſe diſſentient.

Ego vero nec aliter judicare neque textum aliter conſtituere potui, quam permittebant canones critici priori volumini praemiſſi, quorum cauſas et fundamenta, praeſertim quatenus doctrina de diverſis ſacri textus recenſionibus continentur, in

Sym-

Symbolarum mearum *criticarum* tomis duobus, uſum vero in *Commentariolo critico* declarare ſtudui. Ab hisce regulis aberrare eo minus fas mihi fuit, quod Viri graviſſimi et in hoc praecipue literaturae genere excellentes ſuo aſſenſu eas comprobarunt, contra vero objectiones adverſus illas prolatae admodum leves, nedum futiles, viſae mihi ſunt, quippe qui de canonum noſtrorum veritate eo certius ipſo uſu edoctus ac perſuaſus fui, quo diutius hisce ſtudiis operam dedi.

Codices, verſiones et Patres in plures quaſi familias ſecedere, ac in diverſis hisce familiis diverſarum recenſionum vetuſtarum veſtigia ſupereſſe, ut in Evangeliis ita etiam in iis quos hic tomus complectitur Novi Teſt. libris veriſſimum eſſe deprehendent lectores, dummodo attento et a praeconceptis opinionibus libero animo notas textui a nobis ſubjectas perluſtrare, et teſtium pro notabilioribus lectionis discrepantiis allegatorum conſenſum diſſenſionemque curioſe obſervare velint. In Actis quidem Apoſtolorum et in Pauli epiſtolis viam ad discernendas teſtium velut ſtirpes facile monſtrant cum codices ABC horumque cognati, tum libri graecolatini cum ſuis affinibus;*) qua de re explica-

*) Potiores Actorum codices. catholicas quoque epiſtolas continentes, hi fere ſunt: 13. 40. 66** 68. 69. 73; his autem proximi: 15. 18. 25. 27 (cum ſuo gemello 29.) 31. 36. 57. praeter alios nonnullos in paucis tantum locis examinatos. Inter Paulinarum epiſtolarum libros eminent: 17. 47. 67** 73. 80. et horum aemuli: 31. 37. 39. 46. 71. 74 cum fragmentis praeſtantiſſimis 53 et 64.

explicatius Symbolarum nostrarum tomo 2 disserui- mus. In catholicis vero epistolis et in Apocalypsi minus expedita res esse videtur, non solum quia in hac codicis sacri parte librorum graecolatinorum adminiculo destituti sumus, sed eam etiam in primis ob causam, quoniam plerique horum librorum in permultis Christianorum coetibus per quatuor priora secula neglecti jacuere et a nonnullis prorsus repudiati fuerunt. Hinc, cum raro exscriberentur isto aevo, nec oriri potuerunt tot quam in aliis libris codicum familiae, neque aditus ad discernendas veteres sacri textus recensiones tam facile patet. Verumtamen ne in his quidem libris inutilis est opera, quae investigandis familiarum et recensionum discriminibus impenditur. In Apocalypsi v. c. codices B. 6. 8. 9. 14. 16. 29. 30. 31. 32 et Complutensis textus manifesto ad aliam testium classem pertinent quam codices 7. 12. 36. 38. Cum his saepius quam cum illis consonant AC et Erasmi editio. Neutra harum familiarum textum repraesentat purum ac incontaminatum. At earum consensus tantum non semper omnem de lectionis authentia tollit dubitationem; ubi autem inter se pugnant, ex internis veri indiciis lis componenda est. Praeter inconsideratum graecismi studium et summam textus obscuritatem a viris graece tantum doctis nullo modo tollendam, Andreae potissimum commentarii multis textus apocalyptici interpolationibus occasionem praebuerunt. Sed ipsi etiam Andreae codices, v. c. Matthaei o, Ben-

gelii

gelii Andr. 1 et Andr. 2, codices 35 ac 36 etc. valde inter ſe diſſident, nec cum ullo graecorum iſtorum librorum conſonat ſlavonicus Andreas, h. e. noſter Slav. 4. Inſignis hujus librariorum in exhibendo Andreae textu inconſtantiae originem Dobrowskius, Vir doctiſſimus, ingenioſa conjectura declarare tentavit, ſuſpicatus, criticis aſteriscorum obelorum et lemniscorum ſiglis uſum fuiſſe Andream, has autem, uti in hexaplari opere evenit, a librariis primum confuſas deinde omiſſas eſſe; cujus Viri clar. per literas mecum communicatae ſententiae mentionem hic injiciendam eſſe putavi, ut eos quibus multos et vetuſtos Andreae codices tractare licet, ad curioſius examinandam hanc hypotheſin excitarem. Scripſi Ienae, menſe Aprili MDCCCVI.

D. Io. Iac. Griesbach.

CATA-

C A T A L O G V S
CODICVM GRAECORVM MANVSCRIPTORVM
ACTA APOSTOLORVM
ET EPISTOLAS CATHOLICAS
CONTINENTIVM.

Codices horum librorum A—G. 1—58 et Lectionaria 1—4. laudantur a Wetſtenio; caeteri poſtea ad Wetſtenianam collectionem acceſſerunt. Litera aut numerus *parentheſeos ſignis incluſus* indicat ſiglam, qua idem liber inter codices Evangeliorum aut Epiſtolarum notatus a nobis ſit. *Aſteriscus* ſiglae codicis praefixus ſignificat, codicem a me quondam fuiſſe inſpectum aut ex parte denuo collatum, conferendasque eſſe Symbolas meas criticas. *m* denotat, codicem eſſe mutilum. *c.* indicat, curſim tantum inſpectum, non accurate collatum.

I. *CODICES VNCIALIBVS LITERIS SCRIPTI.*

*A. (A) Alexandrinus, quem typis accuratiſſime deſcribi curavit Woidius, Londini 1786.

B. (B) Vaticanus 1209, jam Lutetiam Pariſiorum deportatus, a cl. Birchio collatus. Fuit unus e Barberinis a Caryophilo collatis.

*C. (C) Codex Ephremi reſcriptus, in bibliotheca imperiali pariſina, olim Regius 1905, nunc numero 9 inſignitus, Kuſtero Pariſinus 9. Deficit Act. 4, 3—5, 34. cap. 10, 43—13, 1. cap. 16, 36—20, 10. cap. 21, 31—22, 20. cap. 23, 18—24, 14. cap. 26, 20—27, 16. cap. 28, 5 — fin. Iac. 4, 3 — fin. 1 Petr. 4, 5 — fin. 1 Ioann. 4, 3—3 Io. 3.

*D.

*D. (Evang. D) Cantabrigiensis s. Bezae s. Stephani β, graeco latinus, typis exscriptus Cantabrigiae 1793 cura Kiplingii, praeter Evangelia continens Acta Apostolorum; ex epistolis autem catholicis (quas codex, ut videtur, olim complexus etiam est,) nil superest praeter minutum fragmentum 3 Io. 11—15. latine. Mutilus est Act. 8, 29—10, 14. cap. 21, 2—10 et 15—19. cap. 22, 10—20 et 29—fin. libri.

*E. Laudianus, Millio Laud. 3, graeco latinus, asservatus in bibliotheca Bodlejana, excusus Oxonii 1715 studio Hearnii, Acta tantum Apostolorum complectens, mutilus a cap. 26, 29 ad cap. 28, 26.

F. Coislinianus 1. complectitur Octateuchum ex versione τῶν ό, in margine vero manu eadem adscriptum habet locum Act. 9, 24. 25.

G. (Paulin. I) Cardinalis Passionei, in bibliotheca Augustinianorum Eremitarum Romae, Birchio Aug. 2. Incipit Act. 8, 11. et finitur Ebr. 10, 10. Pauculas lectiones decerpserat Blanchinius, Birchius vero epistolam Iacobi contulit, caetera cursim inspexit.

II. CODICES MINUSCULIS LITERIS SCRIPTI.

1. (Ev. et Paul. 1.) Basileensis, Reuchlini, B. VI. 27. Sec. X.
2. Paul. 2) Basileensis B. IX. ult. Amerbachiorum, Millio B. 2.
3. (Ev. et Paul. 3) Corsendoncensis, postea fratrum Praedicatorum Bruxell. jam Vindobon. Forlos. 15 seu Kollarii 5. Denuo collatus ab Altero. Sec. XII.
4. (Paul. 4) Basileensis B. X. 20. Millio B. 3. Sec. XV.
5. (Ev. et Paul. 5) Stephani δ. quondam Regius 2871, nunc 106. Sec. XII.
6. (Ev. et Paul. 6) Steph. ε. quondam Reg. 3425, nunc 112. Sec. XIII.
7. (Paul. 9) Steph. ι. olim Reg. 2870, nunc 102. Sec. X.
8. (Paul. 10) Steph. ια, ignotus.
9. (Paul. 11.) Steph. ιγ. olim Vatabli, nunc bibliothecae publ. Cantabr. Kk. 6. 4. nuper e tenebris denuo erutus a Marshio.
10. (Paul. 12. Apoc. 2.) Steph. ιε, quondam Reg. 2869, nunc 237. Ex Actis et Epist. cathol. nullas lectiones decerpserat Stephanus; denuo contulit Wetstenius.
11. Regius 2872, nunc 103. cum scholiis. Contulit Wetst. Deficit Act. 2, 20—31. Sec. X.

12.

12. (Paul. 16. Apoc. 4) Reg. 1886. nunc 219, quondam Io. Lascaris, c. schol. Contulit Wetst. Sec. XI.

*13. (Ev. 33. Paul. 17.) Colbert. 2844 deinde Regius 1871², nunc 14. Millio in Actis Colb. 6. in Ep. cathol. Colb. 7. Excerpta Millio communicata admodum erant manca. Haud pauca supplevimus ipsi. Conf. Symbolas nostras criticas. Epistolas denuo contulit cl. Begtrup. Vide Birchii varias lectiones ad Apocal. pag. 95. Sec. XI vel XII. m.

14. (Ev. 35. Paul. 18. Apoc. 17.) Coislin. 199. Sec. XI.

15. Coislin. 25. c. schol. Sec. XI.

16. (Paul. 19) Coisl. 26. c. schol. Sec. XI.

17. (Paul. 21. Apoc. 19.) Coisl. 205. Sec. XI.

18. (Paul. 22. Apoc. 18) Coisl. 202. c schol. Sec. XIII.

19. (Ev. 38. Paul. 23) Coisl. 200. Steph. 9. Sec. XIII.

20. (Paul. 25.) Westmonasteriensis, nunc in museo britann. Regius IBI. idem fortasse, qui in Catalogo Caslejano pag. 3. laudatur, et Sec. XIV. scriptus esse traditur. m. — Codices 14—20 contulit Wetst.

21. (Paul. 26) Cantabrigiensis bibliothecae publ. Dd. XI 90, Millii Lu. i. e. Ioannis Luke. Desunt 11 priora Actorum capita et cap. 14, 23 — cap. 15, 10. Sec. XII.

22. Meadii, deinde Askewii, nunc in mus. britann. 5115. Idem, qui postea 58. Obiter inspectus a Wetst. Lectiones capitis 20 Actorum mecum communicavit Rev. Paulus.

*23. (Paul. 28. Apoc. 6.) Baroccianus 3, in biblioth. Bodlej. Acta incipiunt a cap. 11, 13. Hiat 1 Petr. 3, 7—23. Habet scholia. Sec. XII. vel XIII.

24. (Paul. 29) Cantabrig. Collegii Christi, Millio Cant. 2. mutilus Act. 1, 1—10. cap. 18, 20—20, 14. Iac. 5, 14—fin. 1 Petr. 4. 2 Petr. 1, 1—2, 3. Sec. XII aut XIII.

*25. (Paul. 31. Apoc. 7) Covelli 2. nunc Harlejan. 5537. Deficit 1 Io. 5, 14—2 Io. 6. Sec. XI.

26. (Paul. 32) Covelli 3, nunc Harlej. 5557. Cel. Paulus mihi communicavit lectiones capitis 3 Actorum. Deficit Act. 1, 1—11. Sec. XII aut XIII.

*27. (Paul. 33.) Covelli 4, nunc Harlej. 5620. Sec. XV.

28. (Paul. 34. Apoc. 8) Covelli Sinaiticus, nunc Harlej. 5778. Incipit Act. 1, 20. Valde mutilus.

29. (Paul. 35.) Genevensis 1.

*30. (Paul. 36. Apoc. 9) Huntingdon. nunc in biblioth. Bodlej. 131. Incipit Act. 15, 19. Sec. XIII.

31. (Evang. 69. Paul. 37. Apoc. 14) Leicestriensis. Deficit Act. 10, 45—14, 17. Iudae 7—fin. Sec. XIV.

*32.

*32. (Ev. 51. Paul. 38.) Laudianus 2. in biblioth. bodlej. fignatus Laud. C. 715, 63. Hiat 2 Petr. 3, 2—18. Sec. XIII.
33. (Paul. 39) Lincoln. 2. Hiat 2 Petr. 1, 1—15.
34. (Ev. 61. Paul. 40.) Montfortii, jam Dublinienfis Collegii Trinitatis G. 97. Sec. XV aut ineunte XVI.
35. (Ev. 57. Paul. 41.) Magdalenenfis Collegii Oxonii. Sec. XI.
36. Novi Collegii Oxon. Millio Nov. 1. Waltono Nov. 2. Wetftenio Nov. 3. Acta et Epp. cathol. cum catena. Sec. XIII.
37. (Paul. 43) Novi Coll. Millio N. 2. Waltono N. 1. Wetftenio N. 2. cum comment. Sec. XIII.
38. (Paul. 44) Petavii 1, nunc Lugduni Bat. inter codices formae quadratae 77. Sec. XIII.
39. (Paul. 45. Apoc. 11) Petavii 2. Incipit Act. 18, 22. Deficit Iac. 1, 1—5, 17. et 3 Io. 9 — Iudae fin.
40. (Paul. 46. Apoc. 12) Petav. 3, jam Alexandrino vaticanus 179, e quo excerpta dedit Zacagnius cum prologis Euthalianis, curfim examinavit Birchius. Gagnaeus eundem fub Dionyfiani nomine laudaffe creditur.
41. (Ev. 175) Monachorum S. Bafilii 119 Romae. Pauculas lectiones protulit Blanchinius, codicem infpexit Birchius. Sec. XI.
42. (Paul. 48. Apoc. 13) Seidelianus. Hiat Act. 2, 3 — 34. E fchedis Bengelianis nonnullas lectiones addere mihi licuit iis, quas Kufterus, Wetftenius et Bengelius notaverant.
43. (Ev. 76. Paul. 49.) Caefareus Viennenfis, Lambecii 28, denuo collatus ab Altero. Sec. XII.
44. Codices a Laur. Valla confulti. c.
45. (Paul. 52. Apoc. 16.) Uffenbachianus, apud Uffenb. ipfum et Beng. 1. apud Wetft. autem 2.
46. (Paul. 55) Auguftanus 6.
47. (Ev. 90. Paul. 14.) Iac. Fabri, Daventrienfis, poftea Wolfii.
48. (Ev. 105. Paul. 24) Ebneri ab Efchenbach, Norimb. citatur ad 1 Io. 5, 7. fcriptus eft 1391.
49. (Ev. 92.) Continet fcholia in epiftolas cathol.
50. (Paul. 8) codex ignotus, Stephani ζ, in Actis et Epp. cathol. quinqnies tantum citatus. Qui in Evangeliis eft Stephani ζ, Reg. olim 2242 deinde 49, Evangelia tantum complectitur.
51. Parienfis Reg. 2248 poftea 56, citatus tantum ad 1 Io. 5, 7. Sec. XII.
52. (Paul. 50) Rhodienfis, adhibitus a Complutenfibus, paffim laudatus a Stunica.
53. (Paul. 30) Cantabr. 3, collegii Emmanuelis 1, 2, 33. Praeter Epp. Paulinas fuperfunt tantum 2 Petr. 2, 4—3, 18. et 1 Io. 4, 1—3, 20.

54.

54. (Ev. 43.) San-Maglorianus, inspectus ab Amelottio et Simonio c. Sec. XII. aut XIII.
55. Epistolae Iudae exemplar alterum in cod. 47.
56. Codices Medicaei quatuor, quorum lectiones Batavus aliquis adscripsit margini editionis Raphelengianae, in Actis autem unum tantum contulit. Quatuor isti codices. Birchio arbitro, esse videntur nostri 84. 87. 88 89 mox laudandi.
57. (Ev. 234. Paul. 72) Havniensis 1. scriptus 1278, citatus a Bengelio, collatus et descriptus ab Henslero, cujus excerptis usus etiam est Birchius.
[58. Idem codex qui supra 22, perperam a Wetstenio bis numeratus.]
*59. (Paul. 62) Harlejanus 5588 in Mus. britann. Ipse contuli Actor. capp. 11. 12. 13 et priorem Petri epistolam. Sec. XIII.
*60. (Paul. 63, Apoc. 29) Harlej. 5613. Equidem contuli Actor. capp. 1—8, priorem Petri epistolam, et primae Ioannis caput 5. Scriptus est a. 1407.
61. (Paul. 61) Codex ignotus, cujus lectiones addita sigla *Hal.* adscriptae sunt exemplari Millianae editionis in biblioth. Bodlej. asservato, unde eas exscripsi. Vide Symbolas meas crit. tom. 1. p. 245.
62. (Paul. 65) olim Colbert. 871, postea Regius 1886. 2, nunc 60. Contuli 1 Io. caput 5, et ejusdem epistolae locos selectos. Sec. XIV aut XV.
[Qui in catalogo codicum epp. catholicarum in editione nostra priore signati erant 63 et 64, i. e. Harlej. 5552 et S. Genovefae Paris., jam in hac editione, utpote mera editionis Erasmicae primae apographa, omissi, numerique illorum aliis codicibus assignati sunt.]
63. (Paul. 68.) Vindobon. Lambecii 35. cum schol. Examinarunt Treschovius, Birchius, Alterus. Sec. XIII.
64. (Paul. 69) Lambecii 36. Ejus lectiones debemus Treschovio, Birchio, Altero. Sec. XII vel XIII.
65. (Ev. 218. Paul. 57. Apoc. 33) Lamb. 1. Totum codicem typis exscribi curavit Alterus. Sec. XII vel XIII.
66. (Paul. 67 Apoc. 34.) Lamb. 34. Lectiones Actorum publicavit Hwiid singulari libello, caeteras ediderunt Treschovius, Birchius, Alterus. Sec. XI aut XII.
67. (Paul. 70) Lamb. 37. Lectiones ejus debemus Treschovio, Birchio, Altero. Scriptus est a. 1331.
68. (Paul. 73) Upsaliensis, inter Sparwenfeldianos 42, cum catena. Lectiones ejus cum editione Steph. 3. collatas edidit Aurivillius. Catenam habet adjunctam. Mutilus Act. 1—8, 14. Prior codicis pars, Acta, ep. ad Rom. et 1 Cor. us-

usque ad cap. 15, 38 complectens, Sec. XII, posterior pars, continens inde ab 1 Cor. 13, 6. caeteras Paulinas et catholicas, Sec. XI. scripta esse videtur. Pericopa ergo 1 Cor. 13, 6 — cap. 15, 38 bis descripta occurrit, et quidem e diversis exemplaribus, discrepantes inter se lectiones exhibentibus.

69. (Paul. 74. Apoc. 30) Guelpherbytanus XVI. 7, cujus lectiones publici juris fecit Knittelius. Sec. XI vel XII.

70. (Ev. 131. Paul. 77) Vaticanus 360. Sec. XI. c.
[Hunc caeterosque usque ad cod. 97. vel cursim tantum examinavit vel accurate contulit Birchius.]

71. (Ev. 133. P. 78) Vat. 363. Sec. XI. c.

72. (Paul. 79. Apoc. 37) Vat. 366. Sec. XIII. c.

73. (P. 80) Vat. 367. Unus e Barberinis a Caryophilo collatis. Sec. XI. acc.
[Hiare aut non collatus esse videtur in prima Ioannis epistola praestantissimus hic codex. Saltim non excitatur a Birchio nisi ad inscriptionem et ad 1 Io. 5, 7.]

74. Vat. 760. Nil continet praeter Acta cum catena. Citatur ad Act. 20, 28. Sec. XII.

75. (Ev. 141. P. 86. Ap. 40) Vat. 1160. Sec. XI. c.

76. (Ev. 142. P. 87.) Vat. 1210. Acta et epp. Iacobi ac Petri cum prima Ioannis accurate, caetera cursim examinata. Sec. XI.

77. (Ev. 149. P. 88. Ap. 25) Palatino vatic. 171. Sec. XIV. c.

78. (P. 89.) Alexandrino vatic. 29. Sec. XII. acc.

79. (P. 90.) Urbino vatic. 3. Sec. XI. c.

80. (P. 91. Ap. 42) Pio vatic. 50. Sec. XII. acc.

81. Barberin. 377. cum comment. S. XI. c.

82. (P. 92. Ap. 44) Borgiae 4, scriptus 1274. c.

83. (P. 93) Neapolitanus. Sec. XI. Iac. 1 et 2 acc. caetera c.

84. (P. 94.) Laurentianus Florentiis, Plut. IV. 1. cum comm. Sec. X. c.

85. (P. 95) Laur. IV. 5. Acta sola c. comm. Theophyl. Sec. XIII. c.

86. (P. 96) Laur. IV. 20. c. comm. Sec. XI. c.

87. (P. 97) Laur. IV. 29. Sec. X. c.

88. (P. 98) Laur. IV. 31. Sec. XI. c.

89. (P. 99. Ap. 45) Laur. IV. 32. Sec. XI. c.
[Conf. supra cod. 56.]

90. (Ev. 197) Laur. VIII. 14. Epist. Iacobi c. schol. Sec. XI. c.

91. (Ev. 201. P. 104) Praedicatorum S. Marci Florentiis 701. scriptus 1359. c.

92. (Ev. 204. P. 105) Bononiensis Canonicorum regular. 640. Sec. XI. c.
93. (Ev. 205. P. 106) Venet. S. Marci 5. Sec. XV. c.
94. (Ev. 206. P. 107) Venet. 6. Sec. XV. c.
95. (Ev. 209. P. 108. Ap. 46) Ven. 10. Sec. XV. c.
96. (P. 109) Ven. 11. Sec. XIII. c.
97. (P. 71.) Vindobon. Forlosiae 19 seu Kollarii 10. Cum exciderint ex hoc codice Acta et Epp. catholicae, rectius iste numerus omitteretur in hoc catalogo.
98. Langeri, celeb. bibliothecae guelpherb. praefecti, codex Actorum et Epp. cathol. ac Paulin. c. schol., humanissime a clar. possessore mecum communicatus. Cum vero isto tempore Paulinae epistolae maximam partem typis jam excusae essent, catholicas tantum et Acta contuli, lectionesque ex *illis* collectas suis locis laudavi, ex *his* decerptas in appendicem conjeci. Sec. XII.

III. *LECTIONARIA.*

1. Scaligeri (Evangeliar. 6. Lectionar. epp. Paulin. 1) graecoarab. Lugd. Bat. uncialibus literis exaratus, Seculo XI adscriptus, sed papyraceus codex.
2. Cottonianum (Lect. epp. Paul. 2) Sec. XI. m.
3. Quondam Aulae Trinitatis Cantabrigiae, Millio, qui lectiones aliquot ex 1 Petr. et 1 Io. profert, *Trin.*
4. Florentinum D. Marci, ad 1 Io. 5, 7. a Lamio citatum.
5. Gottingense, antea Caesaris de Missy, cujus lectiones publicavit cl. Matthaei in append. suae epistolarum ad Thessal. editionis. Lectiones ad epp. cathol. spectantes suis locis, ad Acta pertinentes in Appendice dedimus.
*6. (Lectionar. epp. Paulin. 4) Fragmentum Lectionarii in cod. Harlej. 5731. qui inter codices Evangeliorum mihi est 117.
7. Borgiae 3. (Evangeliar. 37) ap. Birch. Sec. XII.
8. Havniense 3. (Evangeliar. 44) ap. Birch. Recens. m.

IV. *CODICES IN CL. MATTHAEI EDITIONE ADHIBITI.*

a. scriptus Sec. X aut XI, constat tribus partibus: a 1. exhibet lectiones ecclesiasticas ex Actis desumtas, sed ita ut librarius nullum versum praetermitteret, quin eum aut in margine adderet, aut lectionem longius continuando adjiceret;

jiceret;

jiceret; accesserunt in ora variae lectiones et scholia. a2 (seu a. simpliciter) complectitur epp. cathol. et Paulinas, cum variis lectionibus in marg. et scholiis. a 3, lectiones ex Actis et epistolis.

b. Praxapostolus. Sec. X.

c. Acta et Epp. Sec. XV.

d. Acta et Epp. c. schol. Sec. XI aut XII.

e. Praxapostolus. Sec. XII.

f. Acta et Epp. c. schol. Sec. XIII.

g. Epp. cath. et Paul. cum catena. Sec IX.

h. Codex scholiorum. In Actis a cap. 1. ad cap. 9, 12 in margine integrum textum habet adscriptum. In reliqua parte fragmenta textus Actorum et Epp. scholiis sunt praemissa. Sec XII aut XIII.

k. Nov. Test. Sec. XI.

l. Nov. Test. Sec. XII.

m. Acta et Epp. Sec. XI.

tz Lectiones ex Epp. cathol. a. 1116.

19. Codex Dresdensis 252, cujus lectiones cl. Matthaei ad calcem Evangelii Ioannis excudi fecit. Lectiones spectantes ad Acta Apost. quaere in appendice nostra.

ξ. Euchologium Sec. XIV.

χ. Euchologium Sec. XV.

ψ. Euchologium a. 1470.

ω. Euchologium a. 1602 Venetiis scriptum.

Theophylacti in Acta Apost. commentarius triplici forma indutus extat in novissima Operum editione Finettiana. Hinc nobis

Theoph. 1. est commentarius a Sifanio editus,

Theoph. 2. e codice vaticano 652 a Finetto editus, cujus capita priora $6\frac{1}{2}$ consentiunt fere cum Theoph. 1, qui tamen est prolixior; reliqua ad amussin paene conveniunt cum commentario, qui Oecumenio attribui solet.

Theoph. 3. e codice Florentino a Finetto editus commentarius (si tamen Theophylacti est) absque textu; hinc raro a nobis laudatus.

V.

V. CODICES SLAVONICI
ACTORVM ET EPISTOLARVM CVM CATHOLICARVM TVM PAVLINARVM
QVORVM CATALOGVM ET LECTIONES MVLTAS MECVM COMMVNICAVIT
CELEB. I. DOBROWSKIVS.

1. Lectionarium idem, quod in Evangel. 1. complectens: Act. 1, 1—12. cap. 2, 1—11. cap. 14, 6—18. cap. 19, 1—8. 1 Cor. 1, 18—24. cap. 4, 9—16. cap. 12, 27—13, 8. cap. 14, 20—25. cap. 15, 1—11. 2 Cor. 6, 16—7, 1. Gal. 3, 23—4, 5. cap. 4, 4—7. Eph. 6, 10—18. Phil. 2, 5—11. 1 Thess. 4, 13—18. 2 Tim. 2, 1—10. Tit. 2, 11—14. cap. 3, 4—7. Hebr. 2, 2—10. cap. 7, 7—17. cap. 7, 26—8, 2. Iac. 5, 10—20.

2. Codex membraneus in fol. an. 1220 scriptus, Bibliothecae Synodalis in palatio Patriarchali Moscuae, num. 6. Continet epistolas Pauli ad Romanos, utramque ad Corinthios, epp. ad Gal. et ad Ephesios usque ad cap. 4. v. 4. cum commentario satis amplo, in quo Oecumenius, Severianus, Theodorus et Theodoretus aliique saepe laudantur. Selectis tantum in locis collatus.

3. Apostolus sive lectionarium ex Actis et epistolis, codex membranaceus in 4. olim Bibliothecae typographici palatii num. 10, nunc Bibliothecae Synodalis Moscuae; si non sec. XII. uti visum est Auctori Catalogi, antiquus certe, utpote qui ad Cod. 1. proxime accedat. Contuli quaedam capita in actis, epistolam ad Tim., epistolam Iacobi, et varia loca 1 Ioh. 2 Petri.

4. Apostolus sive Lectionarium ex Actis et epistolis, Codex membranaceus in 4, an. 1370 scriptus, Bibliothecae olim typographicae num. 24. nunc Synodalis. Contuli in Actis commata quaedam cap. 1. moxque comperi recensionem textus haud discrepare a Cod. 1 et 3. Act. 1, 5. omnes tres in vitio consentiunt; legunt enim *baptizati estis* in praeterito, pro *baptizabimini*.

5. Apostolus integer, continens Acta a cap. 1. v. 9—ad finem, epistolas catholicas et Paulinas, Codex chartaceus in fol. seculi, ut mihi videtur, XVti, quem benevole ad conferendum D. Georgius Ribay, pastor Czincotae in Ungaria, Pragam attulit mihique communicavit. Cum ex orthographia cognoverim, eum in Servia aut alia Danubio adjacenti provincia scriptum esse, diligentius codicem hunc examinavi atque integrum contuli. Recensio-

nem Verfionis Slavicae mediam complectitur. Additamenta antiquiorum Codd. refecat non raro; juniorum Codd. interpolationes non agnoscit. Naevis non caret fuis, praecipue in omiffionibus; negligenter enim aut ex jam corrupto exemplari defcriptus eft. Act. 20, 25 το εὐαγγέλιον e fcholio, pro τὴν βασιλείαν, in textu legit, quod alii, uti 6. 7. 8., fervarunt, usque dum in editis lectio genuina reftitueretur.

6. Novum Teftamentum integrum, excepta Apocalypfi, Codex chart. in 8. Bibliothecae Synodalis Moscuae num. 620. Locis bene multis curfim infpectis et examinatis codicem hunc cum fequenti ubique confentire deprehendi.

7. Apoftolus integer, Cod. chartaceus in 4. fcriptus circa an. 1548, hoc enim anno in ecclefia S. Antipae Mart. et Epifcopi (Mofcuaene?) depofitus fuiffe in fine legitur. Laudavit Codicem hunc Bacmeifterus in defcriptione Bibliothecae Academicae Petropolitanae, in qua fervatur. v. Petersburger Journal 3. Band S. 110. A recenfione media Codd. 5 et 8. additamentis quibusdam differt, quae ifti refpuunt. Vide Act. 1, 22. cap. 3, 17. cap. 8, 37. cap. 10, 6. c. 15, 20. cap. 20, 4. aliaque commata. Continet enim recenfionem flavici textus proximam poftremae, quam editiones primae exhibent. Differt tamen ab his quibusdam in locis, iis nempe, in quibus editores textum immutandum cenfuere. Confer Act. 9, 5. 6. quo in loco lectionem receptam fecuti funt, contra fidem Codicum flavonicorum, quos equidem infpexi, omnium, nimirum 5. 6. 7. 8. 11. Codicem hunc praecipue iis in locis contuli, quae in margine interiori a Griesbachio notata funt.

8. Apoftolus integer, Codex Bibliothecae Caef. Vindobonenfis, inter Codices orientales num. CI., cujus lectiones cl. Alterus Vol. II. Nov. Teft. p. 968—1039 in unum collectas edidit, alibique fparfim, uti p. 692. ad Act. 7, 14. 20. p. 699. ad Act. 20, 23. p. 703. ad Act. 27, 40. quae in fyllabo lectionum defiderantur, notavit. Codicem hunc cum Cod. Theol. graeco num. 300. *quoad textum* mire confentire fcripfit cl. Alterus p. 451. at certe fcribendum fuit num. 37, cum ne quidem verficulus 28. Act. 28. ibidem citatus in Cod. 300. fic legatur, ut confentire poffit cum Cod. flavonico. Confentit autem Cod. graecus num. 37., cujus lectiones a p. 689 referuntur, cum flavonico Codice non folum verfu citato fed aliis in locis pluribus, uti ex collatione lectionum patet. Recenfionem textus flavici continet mediam, non eandem prorfus, quae habetur in Cod. 5. fed paulo recentiorem, in multis omnino emendatio-

datiorem. Saepe vocabula ſlavica textus antiqui Corrector rejecit in marginem, novis in textu ſubſtitutis. Graeca ſubinde melius explicare voluit, uti Iac. 3, 6. apud Alterum p. 1031. Act. 15, 5. notavit quidem lectionem graeci exemplaris, quod inſpexerat, nihil tamen in textu ſlavico immutavit. In vitiis etiam non paucis cum Cod. 5. convenit, quod non aliter explicare poſſis, quam ſumendo, ea ex vitioſo exemplari, ex quo uterque ſive immediate, ſive mediate tranſumtus ſit, derivata eſſe. Gal. 4, 17. pro ἐκκλεισαι male legerunt ἐκκλησιαι, ſine omni ſenſu. 1 Cor. 2, 2. *widieti* i. e. ἰδειν, pro *wiedieti* i. e. εἰδέναι, ſcribarum negligentia ortum eſt; correxit tamen Cod. 8. in margine. Differt autem a Cod. 5 non ſolum quibusdam lectionibus ſingularibus; verum etiam additamentis non paucis, quorum ultra viginti notavi. 1 Cor. 8, 6. gloſſema: και ἐν πνευμα ἁγιον, ἐν ᾧ τα παντα, και ἡμεις ἐν αὐτῳ, in textum recepit, quod non niſi in codicibus junioribus 6 et 7 et primis editionibus reperitur. Carent eo Codd. antiquiores, quos quidem inſpexi, omnes, nimirum 2. 5. 10. In omiſſionibus rarius peccat. Hebr. 9, 28. δια πιστεως omiſit, (quod tamen legit 5.) hic certe, quia in exemplari graeco non reperit. Sed 2 Cor. 7, 4. omittendo: πολλη μοι κ. ὑπερ ὑμων, erravit ſine dubio librarius.

9. Apoſtolus ſive lectionarium ex Actis et Epiſtolis, Codex membranaceus in fol. Monaſterio Reſurrectionis prope Moſcuam a Nicone Patriarcha donatus. Continet, utpote aetate ſuppar, antiquam recenſionem Codd. 3 et 4. Inſpectis quibusdam locis ſolum notavi Act. 2, 1. addi: οἱ αποστολοι, quod habent antiqui 1 et 3. aliique etiam juniores, praeter 5 et 8. quorum recenſionem non incongrue Danubianam appellaverim.

10. Codex Alexii, idem qui in Evangeliis 10. Contuli varia loca in Epiſtolis.

11. Novum Teſtamentum, Codex membraneus in 8. Bibliothecae S. Marci Venetiis, num. 627, ſeculi, ut videtur, XV. Deficit a Hebr. 1, 6 — finem. Epiſt. ad Hebr. ſequitur immediate epiſt. ad Theſſal. Deſunt igitur etiam epiſt. ad Timotheum, Titum, Philemonem. Apocalypſis poſt Evangelium Iohannis legitur. Inſpexi varia loca, et quantum ex orthographia aliisque indiciis judicare poſſum, continet Codex hic recenſionem Servicam ſeu Danubianam, paulo tamen recentiorem, quam quae in Cod. 5. continetur.

CODI-

CODICES GRAECI

EPISTOLARVM PAVLINARVM.

*A. (A) Alexandrinus, mutilus 2 Cor. 4, 13—cap. 12, 7.

B. (B) Vaticanus 1209, desinit Ebr. 9, 14. Reliqua hujus epistolae pars et Apocalypsis manu valde recenti supplentur. Desiderantur epistolae ad Timotheum, Titum et Philemonem. Est unus e Barberinis, collatis a Caryophilo.

*C. (C) Ephrem rescriptus, mutilus Rom. 2, 5—3, 21. cap. 9, 6—10, 14. cap. 11, 31—13, 10. 1 Cor. 7, 18—9, 6. cap. 13, 8—15, 40. 2 Cor. 10, 9—Gal. 1, 20. Eph. 1—2, 18. cap. 4, 17—Phil. 1, 22. cap. 3, 5—fin. 1 Thess. 2, 9—fin. 1 Thimoth. 1—3, 9. cap. 5, 20—fin. Ebr. 1—2, 4. cap. 7, 26—9, 15. cap. 10, 24—12, 15.

*D. Claromontanus, graecolatinus, quondam Bezae, deinde Regius 2245, nunc 107. Mutilus Rom. 1, 1—vs. 7. Praeterea duo folia, quibus continetur 1 Cor. 14, 13—22, ab alia manu, sed satis antiqua, scripta sunt. Sec. VII vel VIII.

*E. Sangermanensis, graecolatinus, codicis Claromontani (postquam hic plurium correctorum manus jam expertus fuisset) apographum. Mutilus 1 Tim. 1, 1—6, 15. Ebr. 12, 8—fin. epist. Ubinam nunc lateat, ignoro. Sec. X vel XI.

*F. Augiensis, graecolatinus, jam in bibliotheca collegii Trinitatis Cantabrigiae, deficit Rom. 1, 1—3, 8 et epist. ad Ebr. tota. Sec. IX vel X.

G. Quondam Boernerianus, nunc in biblioth. Electorali Dresdensi, graecolatinus, proxima affinitate cognatus codici F, typis exscriptus cura Matthaei. Hiat, spatio vacuo relicto, Rom. 1, 1—5. cap. 2, 16—25. 1 Cor. 3, 8—16. cap. 6, 7—14. Col. 2, 2—8. Philem. 21—25. Sec. IX vel X.

*H.

*H. Coislinianus 202, complectens fragmenta ex epp. Paulin. nempe 1 Cor. 10, 23—39. cap. 11, 9—16. Gal. 1, 4—10. cap. 2, 9—14. 1 Tim. 3, 7—13. Tit. 1, 1—5. cap. 1, 15—2, 5. cap. 3, 13—fin. Ebr. 2, 11—16. cap. 3, 13—18. cap. 4, 12—15. Sec. VII.

I. (Act. G.) Paſſionei, codex Auguſtinianorum Eremitarum Romae, Birchio, qui epiſtolam 1 ad Cor. et ep. Iacobi diligenter examinavit, reliqua curſoria lectione perluſtravit, Auguſt. 2. Deficit Ebr. 10, 10—fin.

1. (1.) Reuchlini, Baſil. B. VI 27. Sec. X.
2. (Act. 2) Amerbachiorum, Baſ. B. IX. ult. Millio B. 2.
3. (3) Corſendoncenſis, nunc Viennenſis Forloſ. 15, ſ. Kollar. 5, collatus ab Altero. Sec. XII.
4. (Act. 4) Baſil. B. X. 20. Millio B. 3. Sec. XV.
5. (5) Stephani δ. Pariſ. nunc 106. Sec. XII.
6. (6) Steph. ε. Pariſ. nunc 112. Sec. XIII.
7. Baſil. B. VI. 17. cum comm. Deficit Ebr. 12, 18—fin.
8. Stephani ζ. codex, neſcio quis, olim Regius. Vide ſupra Cod. Actor. 50.
9. (Act. 7) Stephani ι. Pariſ. nunc 102. Sec. X.
10. (Act. 8) Stephani ια.
11. (Act. 9) Steph. ιγ. olim Vatabli, nunc biblioth. Cantabr. publ. Kk. 6. 4.
12. (Act. 10. Apoc. 2) Steph. ut videtur, ια, Pariſ. nunc 237, denuo collatus a Wetſt.
13. Lectiones a Iac. Fabro Stapulenſi laudatae. c.
14. (Ev. 90. Act. 47.) Iacobi Fabri Daventrienſis, poſtea Wolfii. c.
15. Amandi. c.
16. (Act. 12. Apoc. 4) Reg. quondam 1886, nunc 219. c. comm. Contulit Wetſt. Sec. XI.
*17. (Ev. 33. Act. 13) Colbert. 2844. Millio Colb. 7. nunc Pariſ. 14. Denuo contulit clar. Begtrup. Vide Birchii var. lect. ad Apoc. p. 95. Sec. XI vel XII. m.
18. (Ev. 35. Act. 14. Apoc. 17.) Coisl. 199. Sec. XI.
19. (Act. 16) Coisl. 26. c. ſchol. Sec. XI.
20. Coisl. 27. cum comm. Sec. X. m.
21. (Act. 17. Ap. 19) Coisl. 205. mutilus 1 Cor. 16, 17 — 2 Cor. 1, 7. Ebr 13, 15 — fin. Sec. XI.
22. (Act. 18. Ap. 18) Coisl. 202 (alius quam ſupra codex H) c. ſchol. Sec. XIII.
23. (Ev. 38. Act. 19) Coisl. 200. Stephani ϑ. Sec. XIII.
[Codd. 18—23. contulit Wetſtenius.]

24.

24. (Ev. 105. Act. 48) Eberianus. Sec. XIV. c.
25. (Act. 20) Westmonasteriensis, nunc in Mus. britann. IBI. m.
26. (Act. 21) Cantabr. bibl. publ. Cantabr. 495. nunc Dd. XI. 90. Millii *Lu.* Mutilus Rom. 11, 22—33. 1 Cor. capp. 1. 2. 3. 1 Tim. capp. 1 et 3. Tit. capp. 1 et 2. Epp. ad Philem. et ad Ebr. Sec. XII.
27. Cantabr. bibl. publ. 496. nunc Ff. 1. 30. Desunt Epp. ad Rom. et Cor. Habet scholia.
[Codd. 25. 26. 27. contulit Wetstenius.]
*28. (Act. 23. Ap. 6) Barocc. 3. in bibl. Bodl. c. schol. Sec. XII aut XIII. m.
29. (Act. 24) Cantabr. Collegii Christi, Millio Cant. 2. Sec. XII aut XIII.
30. Collegii Emmanuelis Cantabr. sign. 1. 2. 33. mutilus 1 Cor. 11, 7—15, 56. Ebr. 11, 27—fin. Waltono *Em.* Millio *Cant.* 3. Ante pauca secula scriptus.
*31. (Act. 25. Ap. 7) Covelli 2, nunc Harlej. 5537. Sec. XI.
32. (Act. 26) Covelli 3, nunc Harl. 5557. Hiat 1 Cor. 11, 7—15, 56. Sec. XII aut XIII.
*33 (Act. 27) Covelli 4, nunc Harl. 5620. Sec. XV.
34. (Act. 28. Ap. 8) Covelli Sinaiticus, nunc Harl. 5778. m.
35. (Act. 29) Genevensis 1.
*36. (Act. 30. Ap. 9) Huntingdoni, nunc in bibl. Bodl. 131. Sec. XII.
37. (Ev. 69. Act. 31. Ap. 14) Leicestriensis, Sec. XIV.
*38. (Ev. 51. Act. 32) Laudi 2, nunc in bibl. Bodl. Laud. C. 715. 63. Sec. XIII.
39. (Act. 33) Lincolniensis 2. Vetustus.
40. (Ev. 61. Act. 34) Montfortii, nunc Dubliniensis. Sec. XV aut XVI.
41. (Ev. 57. Act. 35) Magdalenensis Collegii Oxon. Sec. XI.
42. Magdalen. 2. Epp. ad Rom. et Cor. c. schol, Oecum.
43. (Act. 37) Novi Collegii Oxon. Millio Nov. 2. Waltono Nov. 1. cum comm. Sec. XIII.
44. (Act. 38) Petavii 1, nunc Lugduni. Sec. XIII.
45. (Act. 39. Ap. 11) Petavii 2. Deficit 1 Cor. 3, 16—10, 13.
46. (Act. 40. Ap. 12) Petavii 3, nunc Alexandrino vaticanus 179. Contulit Zaccagni. Deficit Tit. 3, 3 et deest Ep. ad Philem.
*47. Roe, nunc in bibl. bodl. Roe 16. cum scholiis. Sec. XI vel XII.
48. (Act. 42. Ap. 13) Seidelii.
49. (Ev. 76. Act. 43) Caesareus Vienn. Lambecii 28, denuo collatus ab Altero. Sec. XII.
50. (Act. 52) Rhodiensis. c.

51.

51. Codices Laur. Vallae. c.
52. (Act. 45. Ap. 16) Uffenbachianus, Bengelio 1, Wetftenio 2.
53. Uffenbachianum fragmentum epiftolae ad Ebr. cap. 1, 1—4, 3 et cap. 12, 20—13, 25. nunc in biblioth. publ. Hamburgenfi, cujus defcriptionem exactam fingulari libello nuper dedit S. Ven. Henckius. Bengelio Uff. 2. Wetftenio Uff. 1. Sec. IX aut X. Confer mox dicenda de codice 64.
54. Auguftanus 5, fragmentum epiftolae ad Rom. a cap. 8 ad finem, c. catena.
55. (Act. 46) Auguft. 6. c. comm. Oecumenii. Utriusque lectiones edidit Bengel.
56. Tigurinus, apographum editionis 1 Erasmi, manu Zwinglii exfcriptum.
57. (Ev. 218. Act. 65. Ap. 33) Caefareus Vienn. Lambecii 1. Defcripfit Trefchovius, textum typis excudi fecit Alterus. Sec. XII vel XIII.
58. Vaticanus 165, olim Cryptoferratenfis, quem infpexit Zaccagni. Sec. XII.
59. (Ev. 102. Act. 56.) Excerpta e duobus codicibus Mediceis ad epp. ad Ephef. et Philipp. fpectantia. Utrum diverfi illi fint a codicibus noftris 94—103, non liquet.
60. Codices quorum fit mentio in Correctorio Bibliorum latinorum.
61. (Act. 61.) Codex *Hal.* in margine exemplaris Millianae editionis in bibl. Bodl. cujus lectiones inde transfcripfi.
*62. (Act. 59.) Harl. 5588. Contuli epp. ad Rom. et Eph. et 1 Cor. 1—7. Sec. XIII. Confer de hoc et de codd. 63. 64. 65. 66. Symbolas meas criticas tomo 2.
*63. (Act. 60. Ap. 29) Harl. 5613. Contuli epp. ad Rom. 1 ad Cor. ad Eph. et 2 Cor. 3. Scriptus a. 1407.
*64. Fragmentum continens 1 Cor. 15, 52 — 2 Cor. 1, 15 et 2 Cor. 10, 13—12, 5. Reperi haec folia codici Harl. 5613 annexa, fcripta Sec. X. Comparans quae de hoc fragmento abhinc annis 37 in fchedis meis notavi cum elegantiffima fragmenti Uffenbachiani (fupra num. 53) defcriptione Henckiana, fummam utrarumque membranarum fimilitudinem non mirari non poffum. Utraque fragmenta ad eundem codicem deperditum pertinuiffe, faltem ab eodem librario fcripta effe videntur. Certe pares omnino funt et aetate et praeftantia, nec operam profecto perderet, qui Harlejanas membranas cum libello Celeb. Henckii et fpecimine aere exfculpto huic adjuncto diligenter compararet.
*65. (Act. 62.) Colbert. 871, deinde Reg. 1886² nunc 60. Sec. XIV.

*66.

*66. Harlej. 5552. apographum editionis Erasmicae, quod vero in margine adjectas habet lectiones variantes. Hasce decerpſi.
67. (Act. 66. Ap. 34) Vindobonenſis Lambecii 34, ap. Treſchow, Birch et Alter. Sec. XI aut XII.
68. (Act. 63) Lamb. 35. c. ſcholiis. Apud eosdem. Sec. XIII.
69. (Act. 64) Lamb. 36. Ap. eosd. Sec. XII aut XIII.
70. (Act. 67) Lamb. 37. Ap. eosd. Scriptus a. 1331.
71. (Act. 97) Viennenſis Forloſiae 19 ſ. Kollarii 10, ap. Birch et Alter.
72. (Act. 57) Havnienſis 1, collatus a celeb. Henslero, Sec. XIII.
73. (Act. 68) Upſalienſis, coll. ab Aurivillio, Sec. partim XI partim XII. Vide quae ſupra de codice Actorum 68 ſcripſimus.
74. (Act. 69. Ap. 30) Guelpherbytanus XVI. 7. coll. a Knittelio. Sec. XI vel XII.
75. Askewii, nunc in Muſ. britann. 5117. Lectiones ex epiſtola 1 ad Tim. collectas mecum communicavit Rev. Paulus.
76. Lipſienſis, bibliothecae Paulinae, Ep. ad Rom. Fragmentum epiſtolae 1 ad Cor. Ep. ad Gal. Fragm. epiſtolae ad Eph. c. ſchol. Theophyl. Contulit cl. Matthaei, qui ſigla ſ. eum notavit. Sec. XIII.
[Sequentes codices usque 112 vel accurate vel curſim examinavit Rev. Birchius.]
77. (Ev. 131. Act. 70) Vaticanus 360. Sec. XI. c.
78. (Ev. 133. Act. 71) Vat. 363. Sec. XI. c.
79. (Act. 72. Ap. 37) Vat. 366. Sec. XIII. c.
80. (Act. 73) Vat. 367. Eſt unus e Barberinis. Sec. XI. acc.
81. Vat. 761. Sec. XII. c.
82. Vat. 762. Ep. ad Rom. et Epp. ad Cor. c. catena. Sec. XII. c.
83. Vat. 765. cum comm. Sec. XI. c.
84. Vat. 766. cum comm. Sec. XII. c.
85. (Apoc. 39) Vat. 1136. Deſinit 1 Tim. 6, 5. Sec. XIII. c.
86. (Ev. 141. Act. 75. Ap. 40) Vat. 1160. Sec. XI. c.
87. (Ev. 142. Act. 76.) Vat. 1210. Ep. ad Rom. 1 et 2 ad Theſſ. 1 et 2. ad Tim. Tit. Philem. et Ebr. 1—4. acc. caetera c. Sec. XI.
88. (Ev. 149. Act. 77. Ap. 25) Palatino Vat. 171. Sec. XIV. c.
89. (Act. 78.) Alexandrino Vat. 29. Hiat 2 Cor. 11, 15—12, 1. Deſinit Eph. 1, 9. Sec. XII. acc.
90. (Act. 79) Urbino Vat. 3. XI. c.
91. (Act. 80. Ap. 42) Pio Vat. 50. Sec. XII. acc.
92. (Act. 82. Ap. 44) Borgiae 4. ſcriptus 1274. c.
93. (Act. 83) Neapolit. Sec. XI. Ep. 1 ad Tim. acc. caetera c.

94.

94. (Act. 84) Florentinus Laurentianus IV. 1. cum comm. Sec. X. c.
95. (Act. 85) Laur. IV. 5. c. comm. Theophyl. Sec. XIII. c.
96. (Act. 86) Laur. IV. 20. c. comm. Sec. XI. c.
97. (Act. 87) Laur. IV. 29. Sec. X. c.
98. (Act. 88) Laur. IV. 31. Sec. XI. c.
99. (Act. 89. Ap. 45) Laur. IV. 32. Sec. XI. c.
100. Laur. X. 4. cum cat. Sec. XI. c.
101. Laur. X. 6. cum cat. Sec. X. c.
102. Laur. X. 7. cum comm. c.
103. Laur. X. 19. c. cat. Sec. XII. c.
104. (Ev. 201. Act. 91) Praedicatorum S. Marci Florentiis 701. Sec. XIV. c.
105. (Ev. 204. Act. 92) Bononienſis Canonicorum regular. 640. c.
106. (Ev. 205. Act. 93) Venetus S. Marci 5. Sec. XV. c.
107. (Ev. 206. Act. 94) Ven. 6. Sec. XV. c.
108. (Ev. 209. Act. 95. Ap. 46) Ven. 10. Sec. XV. a Birchio curſim inſpectus, curatius examinatus a cl. Engelbreth.
109. (Act. 96.) Ven. 11. Sec. XIII. c.
110. Ven. 23. cum cat. Sec. XI. c.
111. Ven. 34. c. comm. Sec. XI. c.
112. Ven. 35. c. ſchol. Sec. XI. c.

LECTIONARIA SEU APOSTOLI.

1. (Evangeliar. 6) graecoarab. Lugd. Bat. Contulit Wetſt. m.
2. Cottonianum Veſpaſ. B. 18. Contulit Casley. Sec. XI. m.
3. Bodlejanum 5. a Millio citatum ad Ebr. 10, 22. 23.
*4. Fragmenta Lectionarii in cod. Harlej. 5731. Anagnosmata a me collata enumeravi in Symbolis crit. tom. 2. p. 89.
*5. (Evangeliſtar. 30) Fragmenta Lectionarii in cod. Bodlej. *Cromw.* 117. Vid. ibid. p. 190.
6. Gottingenſe, antea Caeſaris de Miſſy, contulit cl. Matthaei, qui hunc codicem litera V. inſignivit. Vide ejus append. ad epp. ad Theſſal.
7. (Evangeliar. 44) Codex Havnienſis 3. Lectionarium mutilum, collatum a Cel. Henslero, cujus lect. var. edidit Birch.

CODICES IN CL. MATTHAEI EDITIONE ADHIBITI.

a ſeu a2. (Act. a2) Codex cl. Matthaei, c. ſchol. et var. lectionibus in ora. Sec. XI aut XII.

a3.

a3. tertia ejusdem codicis pars. Lectionarium.
b. Mosquensis, S. Synodi 4. Praxapostolus. Sec. X.
c. Synod. 5, scriptus 1445.
d. — 334 c. comm. Theophyl. Sec. XI aut XII.
e. — 291 Praxapostolus. Sec. XII.
f. — 333. Sec. XIII.
g. — 98. c. schol. Damasc. Deficit Rom. 10, 8—1 Cor. 6, 13. et 1 Cor. 8, 7—12. Sec. IX.
h. — 193. Scholia Oecumenii cum fragmentis textus. Sec. XII.
i. — 292. Epp. ad Corinth. c. comm. Theophyl. Sec. XI. aut XII.
k. Codex cl. Matthaei, Novum Test. Sec. XI.
l. Synod. 380. Nov. Test. Sec. XII.
m. — 328. Sec. XI.
n. — 99 c. schol. Sec. X aut XII.
q. — 350. Ep. ad Rom. c. comm. Theophyl. Sec. XIV.
[f.] Lipsiensis, idem qui supra cod. 76.]
tz. Mosq. Typographei synodalis 31. Lectionarium, scriptum 1116.
α. Synod. 109. Chrysostomi homiliae in Epp. 1. 2. ad Thess. 1. 2. ad Tim. et ad Philem. Sec. IX.
β. — 108. Chrys. hom. in Epp. ad Philipp. et Philem. Sec. X aut XI.
ξ. — 266. Praxapostolos. Sec. XV.
χ. — 267. Praxapost. Sec. XV.
ψ. — 268. Euchologium. Sec. XV.
ω. Typographei 47. Euchо log. Sec. XVII.
1. Synod. 101. Chrysost. hom. in Epp. ad Coloss. et Ebr. anni 993.
2. — 105. Chrys. hom. in Ep. 1 ad Cor. anni 990.
3. — 97. Chrys. hom. in Ep. ad Rom. anni 917.
4. — 106. Chrys. hom. in Epp. ad Philipp. et Ebr. Sec. XI.
5. — 107. Chrys. hom. in Ep. ad Ebr. Sec. X.
6. — 103. Chrys. hom. in Ep. 2 ad Cor. et ad Tit. Sec. X aut XI.
7. — 104. Chrys. hom. in Ep. 1 ad Cor. Sec. IX.
8. — 100. Chrys. hom. in Ep. ad Rom. Sec. X aut XI.
9. — 102. Chrys. hom. in Ep. 2 ad Cor. et 1 ad Tim. Sec. X aut XI.
10. Typographei 9. Anagnosmata quaedam e Novo Test. Sec. XV aut XVI.

[Codicum Slavonicorum notitiam dedimus ad calcem catalogi codicum graecorum Acta Apost. et Epp. catholicas continentium.]

CODI-

CODICES GRAECI
APOCALYPSEOS.

A. (A) Alexandrinus.
B. Monachorum S. Basilii in urbe num. 105, jussu Cardinalis Quirinii collatus cum edit. Morini Paris. 1628. Vel lacunas passim habet, vel minus accurate examinatus est. Lectiones ejus exhibuit Wetstenius tom. 2. p. 894. Sec. VII.
C. (C) Ephrem, Paris. 9. Deficit cap. 3, 20—5, 14. cap. 7, 14—9, 16. cap. 16, 14—18, 2. cap. 19, 10—fin.
1. Reuchlini s. Capnionis; hunc Erasmus in prima sua editione maxime secutus est, et in Annotationibus aliquoties ad ejus lectiones provocavit. Ubinam hic codex jam lateat, ignoratur. m.
2. (Act. 10. Paul. 12) Steph. ις, quondam Regius 2869, nunc 237, denuo collatus a Wetstenio. Habet scholia Andreae et Arethae.
3. Steph. ιε. ignotus. m. aut c.
4. (Act. 12. Paul. 16) Reg. 1886. nunc 219. c. comm. Arethae. Contulit Wetst. Sec. XI.
5. Codices a Laur. Valla adhibiti. c.
6. (Act. 23. Paul. 28) Barocc. 3. Desunt cap. 17, 10—18, 7 et tria postrema capita. Sec. XII aut XIII.
7. (Act. 25. Paul. 31) Covelli 2, nunc Harlej. 5537. Sec. XI.
8. (Act. 28. Paul. 34) Sinait. nunc Harl. 5778. m.
9. (Act. 30. Paul. 36) Huntingdoni. Sec. XIII.
10. (Ev. 60) Mori 1, nunc in biblioth. publ. Cantabr. Dd. 9, 69. Recens.
11. (Act. 39. Paul. 45) Petavii 2.
12. (Act. 40. Paul. 46) Petavii 3, nunc Alexandrino vaticanus 179. In Apocalypsi minus accurate collatus esse videtur. Capp. 1 et 2 denuo contulit Birchius. Hiat 17, 9—14.
13. (Act. 42. Paul. 48) Seidelii.
14. (Ev. 69. Act. 31. Paul. 37) Leicestriensis. Deficit cap. 21, 1 — fin. Sec. XIV.

15.

15. (Ev. E) Basil. B. VI. 21. Fragmentum capitum 3 et 4, a manu recentiore.
16. (Act. 45. Paul. 52) Uffenbachianus.
17. (Ev. 35. Act. 14. Paul. 18.) Coislinianus 199.
18. (Act. 18. Paul. 22) Coisl. 202. c. comm. Andreae.
19. (Act. 17. Paul. 21) Coisl. 205. Deficit, sed recentiore manu suppletur, cap. 1, 1—2, 5.
20. Ultimi Apocalypseos capitis commata duo postrema e codice monachorum S. Basilii Romae 119, exscripta a Blanchinio.
21 et
22. Duo codices gallicani, citati a Bentlejo in specimine capitis ultimi Apocalypseos.
23. Lectiones trium priorum capitum excerptae e codice aut codicibus Mediceis s. Laurentianis Florentinis, illitae margini editionis Raphelengianae. Conf. supra Cod. epp. Paulin. 59.
24. Postrema duo commata ultimi capitis e codice monach. S. Basilii Romae 101 citata a Blanchinio.
25. (Ev. 149. Act. 77. Paul. 88) Palatino Vaticanus 171, e quo lectiones nonnullas protulit Amelotte; Birchius denuo contulit cap. 1—3, 9. Sec. XIV.
26. Wakianus 1, in collegio Aedis Christi Oxon. Sec. XI.
27. Wakianus 2, ibidem, paulo junior praecedente.
28. Barocc. 48. in biblioth. Bodlej. Desinit cap. 17, 6. chartaceus. Hunc et duos antecedentes contulit Caspar Wetstenius, Ioannis Iacobi cognatus.
[Sequuntur 18 codices a Wetstenio nondum usurpati.]
*29. (Act. 60. Paul. 63) Harlejanus 5613, a me collatus. Desinit cap. 22, 2. Scriptus 1407.
30. (Act. 69. Paul. 74) Guelpherbytanus XVI. 7. Apocalypseos lectiones edidit Knittel in *Beyträgen zur Kritik über Iohannis Offenbarung*. Sec. XII vel XIII.
31. Harlej. 5678. antea Collegii Agenn. Soc. Iesu. Lectiones octo priorum capitum benevole mecum communicavit Rev. Paulus. Sec. XV.
32. Dresdensis, antea Loescheri, deinde Brühlii, collatus a celeb. Dassdorfio et cl. Matthaei. Sec. X.
[Quatuor hi codices, 29. 30. 31. 32, fere semper inter se consonant, ut apparet e lectionibus eorum in capp. 1 et 2, ubi singulos nominatim excitavi. Hinc brevitatis studio inde a cap. 3 solum cod. 29 nominatim laudavi, caeteros tres (aut inde a cap. 9. duo) summatim complexus sum numero siglam *al.* sequente. Concinunt autem quatuor isti codices cum nostris 9. 14 hisque cognatis aliis.]

33.

33. (Ev. 218. Act. 65. Paul. 57) Vienn. Lambecii 1, quem typis excudi fecit Alterus. Sec. XII aut XIII.
34. (Act. 66. Paul. 67) Lamb. 34. Hiat cap. 15, 6—17, 3. cap. 18, 10—19, 9. cap. 20, 8—fin. Sec. XI aut XII.
35. Lamb. 248. c. comm. Andreae.
36. Viennenſis, Forloſiae 29 et Kollarii 26. c. comm. Andreae. Deficit cap. 19, 20.

[Codices 33—36 contulit Alterus, ſequentium 37—46 lectiones edidit Birchius.]

37. (Act. 72. Paul. 79) Vatican. 366. Sec. XIII.
38. Vat. 579. Sec. XIII.
39. (Paul. 85) Vat. 1163. Deficit cap. 1—4, 7 et 6, 18—13, 11. Sec. XIII.
40. (Ev. 141. Act. 75. Paul. 86) Vat. 1160. Sec. XI.
41. Alexandrino Vat. 68. Sec. XIV.
42. (Act. 80. Paul. 91) Pio Vat. 50. Sec. XII.
43. Barberin. 23. Fragmentum catenae in Apoc. 14, 17—18, 20. Sec. XIV.
44. (Act. 82. Paul. 92) Borgiae 4. Hujus lectiones cum Rev. Birchio communicavit cl. Engelbreth. Sec. XIII.
45. (Act. 89. Paul. 99) Laurent. IV. 32. Florentiis. Collata tantum ſunt capp. 3 priora. Sec. XI.
46. (Ev. 209. Act. 95. Paul. 108) Venetus 10, collatus a doctiſſ. Engelbreth. Sec. XV.

[Sequuntur codices quorum lectiones primus protulit cl. Matthaei.]

k. Codex cl. Matthaei, Nov. Teſt. Sec. XI.
l. Mosq. Synod. 380. Nov. Teſt. Sec. XII.
o. Synod. 67. Apocal. c. comm. Andreae. Sec. XV.
p. Synod. 206. Apocal. Sec. XV.
r. Cl. Matthaei. Apocal. Sec. X.

Praeterea

e Bengelii apparatu critico citavimus duos codices commentariorum *Andreae* Caeſar. in Apocalypſin:

Andr. 1. eſt codex Auguſtanus,
Andr. 2. codex Palatinus,
Andr. nullo addito numero, notat utrumque codicem.

Tandem

lipſ. 4. 5. 6. ſunt tres codices Lipſienſes Vulgatae latinae, quorum lectiones publicavit cl. Matthaei ad calcem ſuae Apocalypſeos editionis.

CODI-

CODICES SLAVONICI MSS. ET ED.

APOCALYPSEOS

COLLATI ET DESCRIPTI

A

CELEB. I. DOBROWSKIO.

1. Codex Bibliorum fcriptus an. 1499, uti in Catalogo Bibliothecae S. Synodi Moscuenfis notatur, qui ab eo tempore, quo Petropoli Moscuam miffus fuerat, in cifta lignea figillo munita ibidem fervatur. Doleo ejus luftrandi copiam, cum proxime jam abiturus licentiam ab aula Imperatoria impetrare non potuiffem, mihi negatam fuiffe. Hujus codicis apographa exiftimo duos fequentes; ex uno enim exemplari minus emendato defcriptos effe, vitia utrique communia produnt. Praeter haec tria Exemplaria Bibliorum integrorum aliud in tota Ruffia non exftat. Ex iftis igitur unum fuit, quod ad ufum editorum, qui Oftrogiae an. 1581 Bibliorum flavicorum editionem curarunt, a Magno Duce Ruffiae Ioanne Bafiliewicz conceffum erat.

2. Codex Bibliorum chartaceus in fol. an. 1558 fcriptus, Bibliothecae S. Synodi Moscuae. Apocalypfis, quamvis etiam 22 capita nunc ufitata in margine ejus notata fint, in 24 fermones (λογους) et 72 capitula divifa eft. Textus enim ex Andrea defumtus fuit, omiffo Commentario, cujus tamen hinc inde veftigia adhuc fuperfunt. Ad finem cap. 1 interpretatio Andreae legitur, quae ad initium c. 2. pertinet. Verfui 2 cap. 2. fragmentum Commentarii adnexum eft. Cap. 17. verfui 4. illud praemittitur fcholion, quod Chr. Fr. Matthaei in Apocalypfi p. 147. ex Cod. o. recitavit, hoc tamen discrimine, quod pro των βασιλεων της γης Slavus legat: των ἰδιων πολλων. Cap. 21, 19. 20. ubi finguli lapides ex Andrea explicantur, textus rubro, commentarii verba nigro colore exarata funt, et v. 21. commentarii partem iterum textui immediate fubjunxit librarius, interpofito poftea vocabulo *Tolk*, i. e. ἑρμηνεια, quod commentarii initio praefigendum erat, uti vocabulum *Stich* i. e. στιχος, textui praeponi folet. Priora tria capita ex hoc codice contuli, reliqua ex fequenti.

3. Biblia integra in fol. in charta, ejusdem Bibliothecae, olim Monafterii S. Trinitatis prope Moscuam. Hic codex eun-

eundem prorſus textum, iisdem foedatum vitiis exhibet, qui in priori legitur. C. 1, 1. uterque habet *w ſobore*, in coetu, ecclelia, pro *w ſkore*, ἐν τάχει. Vſ. 9. *bychom*, eramus, legit uterque pro *bych*, eram. Sic et in aliis vitiis omnibus, quae in duobus primis capitibus ex utroque Codice notavi, omnino conveniunt, excepto cap. 1. 16. ubi ſcriba Cod. 2. novo errore ſcripſit *w ſlawie*, in gloria, pro *w ſyle*, ἐν δυνάμει. Hac de cauſa potius hunc, quam Cod. 2., a cap. 4. usque ad finem conferre libuit.

4. Apocalypſis cum Andreae Commentario, in fol. cum figuris in charta, Moscuae in bibliotheca S. Synodi. Continet codex hic, non antiquus, aliam recenſionem, diverſam a textu Cod. 2. 3., magisque tam ratione verſionis, quam linguae, ad eam, quae in Cod. 10, habetur, accedit. Eſt vero textus, uti nunc in codice iſto legitur, multis in locis ex altera Verſione ſlavica et codicibus graecis junioribus interpolatus et corruptus. Habet enim additamenta varia ac prorſus ſingularia. Verſus et Scholia in eo ſubinde confunduntur. Sic verſus 13. cap. 3. immediate commentario ſubjungitur, quin praefigatur *Stich.* Cap. 22, 2. omiſſis καὶ τὰ φύλλα — ἐθνῶν, praefigitur ſcholio, quod incipit φύλλα, *Stich* ſeu verſus 294. Hinc variarum omiſſionum origo, praecipue initio et in fine verſuum. C. 2, 1. omittit τῷ ἀγγέλῳ — γράψον; iterum v. 8. καὶ τῷ — γράψον, et cap. 3, 1, καὶ τῷ — γράψον, omiſſa ſunt.

5. Apocalypſis cum Andreae commentario, in charta in 8. bibliothecae S. Synodi Moscuae num. 605. Diverſa eſt haec Andreae verſio a priori. Continet autem eandem textus recenſionem cum Cod. 2. 3., de quorum vitiis ex hoc exemplari minus corrupto rectius judicare licuit. Cap. 1, 14. habet ὡς χιὼν, quod in Bibliis 2. 3. omittitur. Cap. 3. legit verſum 13, qui in Bibliis excidit. Habet tamen quosdam errores etiam his communes, uti cap. 1, 9. *bychom*, eramus, pro ſingulari *bych.* cap. 3, 18. *kurlem* pro *coluriem*, ut omnino certum ſit, ex uno aliquo codice antiquiori textum Bibliorum et hujus codicis manaſſe. Collatis enim aliquot capitibus nullum obſervavi locum, in quo verſio haec discreparet a Bibliis, praeter librariorum errores et minutiſſima quaedam. Sic cap. 16, 21. legit *jako talant;* Biblia vero habent *jako talantesk*, exprimendo adjectivum ταλαντιαία, unde in omnes editos vitioſum illud *talantes* incuria editorum pro *talantesk* derivatum eſt.

Cum cap. 16. 20. inſula ſlavice dicatur *otok*, quam vocem Slavi in Illyrico uſurpant, pro *oſtrow*, licebit verſionem hanc Danubianam; alteram autem Cod. 4. et praecipue Cod. 10. contentam, in Ruſſia factam, Alexianam appellare.

6. Moscuenſis Bibliorum editio an. 1663. in fol. quam 12 rublis Moscuae emtam in patriam attuli, textum Oſtrogienſis an. 1581 non mutatum exhibet. Hac enim lege ad imprimendum data eſt, ne quid in ea (praeter typi errores et orthographiam) immutaretur. Fallitur itaque cl. Matthaei, dum in appendice II. ad Apocalypſim p. 345. ſcribit, admiſſas in ea correctiones nonnullas in marginibus notatas, quae etiam repetitae ſint in editione an. 1762. Laudat ille quidem *exemplum oſtrogienſe a Moscuenſibus correctum*, in bibliotheca typographei Synodalis Moscuae ſervatum, idque aliquando ad manus ſe habuiſſe gloriatur. Verum ſi exemplar hocce, quod ipſe quoque ad finem anni 1792 eodem in loco inſpexi, diligentius evolviſſet, intellexiſſet profecto, textum a Moscuenſibus nequaquam fuiſſe correctum. Habet quidem Moscuenſis editio, praeter citationes locorum parallelorum, notas ſubinde in marginibus, ſed ex ipſa Oſtrogienſi deſumtas, in quibus voci ſlavicae alia ſynonymica, aut caſus caſui, aut inflexioni temporis obſoletae uſitatior ſubſtituitur; non vero tales, quales in editione an. 1762 et aliis recentioribus hoc ſeculo excuſis reperias, quibus plerumque aut lectionem textus, aut ipſam verſionem emendare ſtudebant correctores. In tota Apocalypſi editionis Moscuenſis primae (1663) nonniſi duae notae inveniuntur, quae lectionis varietatem concernant. Cap. 22, 16. in textu legitur: ſtella *matutina* et *lucifer*, in margine vero *ſplendida* (et) *matutina*; v. 19. in textu: *libri*, in margine vero: *ligni* (arboris). Haec duo loca et plura alia, quae notavi, praecipue vero vocabulorum ordo, quem exhibent editiones, ſatis oſtendunt, editores primos textum ſlavicum Bibliorum (2. 3.) ſecutos fuiſſe, hac tamen libertate ſibi ſumta, ut eum cum graecis vulgaribus, Eraſmi certe editionibus, (in Apocalypſi enim Codice graeco manuſcripto caruiſſe videntur,) conferrent; omiſſa ſupplerent, additamenta reſcinderent, aliaque, prout eis viſum fuerat, immutarent, relictis tamen non paucis locis prorſus intactis. Vide cap. 18, 17. Minus recte itaque cl. Matthaei de lectionibus ſlavicis Eraſmi textum confirmantibus judicavit. Non enim omni in loco, ubi ſlavica

ſlavica verſio ab Erasmi textu non diſſentit, ex ea correcta fuiſſe cenſenda eſt. Cap. 11.14 cum notaſſet vir diligentiſſimus ἰδοὺ poſt ἀπῆλθεν poni et ante ἔρχεται omitti, addit: error eſt trium priorum editionum Erasmi. Atqui etiam codices manuſcripti ſlavici 3 et 4. hunc ordinem probant. C. 2, 13. notat in Slavico legi: *et in meis diebus*, *quibus* — ſubjungitque: ἐμαῖς per Erasmum invectum contra omnem omnino codicum fidem. Atqui legunt ἐν ἐμαῖς ἡμέραις, omiſſo tamen ἐν αἷς, manuſcripti 3 et 4. Hanc lectionem retinuerunt omnes editi, ſed addendo ἐν αἷς. C. 7, 10. lectionem ſlavicam: *ſalus ſedenti ſuper thronum Deo noſtro et agno*, aſſerit eſſe Erasmicam additque: „ex his et ſimilibus cognoscitur interpretem ſlavonicum expreſſiſſe exemplar graecum Erasmi. De Apocalypſi nunc loquor." Atqui Slavus hoc loco ordinem tantum Erasmi, non ipſam lectionem, quae proprie in caſu genitivo τοῦ θεοῦ pro τῷ θεῷ ſita eſt, ſequitur. Manuſcripti autem 3. 4 et 5. legunt quidem του θεου in genitivo, ſed hoc ordine: *ſalus Dei noſtri ſedentis ſuper thronum et agni*, ergo etiam του καθημενου, του αρνιου. Alexandrini igitur codicis lectionem hoc loco potius exprimunt, quam Erasmi. Eodem caſu et ſenſu legunt editi antiqui, poſito tamen του θεου ἡμων poſt θρονου: *ſalus ſedentis ſuper thronum, Dei noſtri et agni.* Recentiores tandem Dativo caſu haec inflexerunt, non mutato ordine. Cap. 13, 5. poſtquam monuiſſet in ſlavica verſione omitti vocem *bellum*, ſubjunxit: πολεμον enim Erasmus omittit. Atqui πολεμον omittunt etiam manuſcripti codices 3 et 4. Cap. 15, 6. Slavus editus legit: angeli *ex templo*, et cl. Matthaei de hac lectione obſervat: hoc (*ex templo*) de ſuo addidit interpres. Atqui non de ſuo, ſed hic quidem potius ex Erasmo, cum iſta non legantur in Cod. 3 et 4., iſta addita ſunt, quamvis non loco ſuo, ſed perſpicuitatis cauſa poſt vocem *angeli*. Cap. 16, 18. poſtquam ordinem Slavi notaſſet: fulgura et tonitrua et voces, ſubjunxit: „apud Erasmum primum eſt φωναι, ſed in Latino fulgura. Hoc male habuit interpretem" Cur vero iſtud? In ordine enim reſtituendo minus erant ſolliciti editores, ſed uti in aliis locis pluribus, ita et hic ordinem Cod. manuſcripti 3., cum quo conſentit hoc loco etiam 4., retinuerunt. Exſtare quidem loca non pauca, in quibus editiones ſlavicae diſcrepent ab Erasmi textu, ipſe cl. Matthaei obſervavit. Sed hujus rei cauſam perſpicere non poterat, cum ei ne in mentem quidem veniſſet, editoribus ad manus fuiſſe Mſtum ſlavicum. Ergo et iſtis in locis male

judi-

judicavit de verſionis ſlavicae lectionibus. Cap. 5, 11. cum lectionem Slavi: *et erat numerus eorum millia millium*, notaſſet, mox adjecit: „credo autem, hoc loco ab interprete Slav. conſultam eſſe verſionem vulgatam latinam. Nam Erasmus totum locum omittit.“ Atqui haec et praeter haec etiam μυριαδες μυριαδων και legunt Codd. mſti 3 et 4. Quod autem μυριαδες μυριαδων και resciderint editores, id Erasmi in hunc locum animadverſione inductos feciſſe puto. Pergit autem cl. Matthaei: „in marg. Slavonus: *myriades myriadum et millia millium*. Unde *myriades myriadum?* ab correctoribus Mosquenſibus venerit ex animadverſionibus Erasmi, qui ex Valla notat hoc.“ Atqui in Moſcuenſi prima nihil hic legitur in margine, cum lectiones variantes in margine notatae, de quibus cl. Matthaei disputat, non niſi in editionibus recentioribus hoc ſeculo emendatis, ut jam monui, reperiantur, ſintque ex graecis vulgaribus poſt Erasmum editis deſumtae. Idem eſto judicium de lectionibus cap. 9, 18. 19. Nam v. 18. πληγων addit Slavus auctoritate codicis mſti, non Vulgatae, et v. 19. και εν ταις ουραις αυτων in textu omittit, quia in Mſto 3. omiſſa erant; in margine vero recentiorum editionum iſta adduntur, non e Vulgata, ſed ex editionibus graecis, quae Complutenſem, non Erasmum, ſequuntur. Non ſolum autem his in locis, ſed univerſim de marginum notis in ſlavica verſione non recte judicavit cl. Matthaei. Supponit enim in margine *ſemper* veterem lectionem ſlavonicam notari. Vide cap. 3. 5. Atqui contrarium mox obſervaſſet, ſi vel unius capitis notas marginales recentiorum editionum cum antiquis editionibus Oſtrogienſi aut Moscuenſi prima contuliſſet, aut ſaltem praefationem editionis ſuae (1762) attentius legiſſet. Vide apud Matthaei c. 2, 23 et confer pag. 27. praefationis, quam ipſe citaverat.

7. Novum Teſtamentum, Moſcuae, 1783, in 4., in quo Apocalypſis a reliquis N. T. libris disjuncta poſt calendarium demum, minutiori charactere impreſſa legitur, quod ipſum de editione N. T. quae an. 1702 Moscuae prodiit, jam obſervavit Io. Pet. Kohlius in introduct. in hiſt. et rem litter. Slavorum p. 180. Retinet editio haec, quamvis noviſſimae emendationis lectiones et interpretationes in marginibus exhibeat, multis in locis textum antiquarum editionum. Cap. 18, 15. cum Moscuenſi prima poſt mercatores addit *twoi*, i. e. tui, cum eadem legit *ſim*, i. e. hoc

hoc (hac re) in ſingulari, et omittit *ot neja*, i. e. ab ea. Sic et in aliis locis, quibus a recentioribus Bibliis 8. 9. differt, cum Moscuenſi conſpirat. Ejus igitur lectiones ſingulatim nunquam citavi, cum ſub *ant.* i. e. antiquis comprehendantur.

8. Biblia, Moscuae 1759. in 8. tribus Voll. comprehenſa. Exhibet textum nihil differentem ab aliis poſt an. 1751 editis emendatioribus libris. Hac editione in conferendis manuſcriptis in Ruſſia uſus ſum.

9. Biblia, Moscuae 1778. in 8, 5 Voll. diviſa. Hac et editione N. Teſt. 7. in examinandis lectionibus verſionis ſlavicae a cl. Matthaei notatis jam ante iter Ruſſicum uſus fui. Matthaei vero uſus fuit editione an. 1762 in folio Moscuae impreſſa, quam plane nullibi discrepare ab 8 et 9. diligentiſſima collatione omnium locorum ex ea citatorum edoctus ſum. Notavit ille quidem minutiſſima quaeque diligentiſſime, ſed quaedam ob linguae ſlavicae imperitiam minus accurate expoſuit. Obſervavi tamen in meis cap. 2, 11. poſt οὖς addi ἀκουειν, quod cl. Matthaei non notavit; notavit autem recte cap. 2, 29. ἀκουειν addi. Sed cap. 3, 6. male citavit cap. 2, 29. cum hic quidem addatur ἀκουειν, non vero ibi. De Parentheſibus recentiorum editionum hoc adhuc monendum eſt, iis quaedam vocabula includi, uti cap. 9, 17. *eorum*, c. 10, 1. *ejus*, 13, 7. *hominum* (του λαου), 17, 10. *at*, 18, 7. *quia*, quae in editionibus antiquis ſine parentheſi poſita ſunt. Etiam N. Teſt. 7. parentheſibus caret. Volebant nimirum correctores modeſti ſignis his indicare loca, in quibus legantur talia, quae per vulgares editiones graeci textus non probantur. Iſtarum additionum aliquae ab interpretum libertate profectae, aliae e codice manuſcripto ſlavico, quem ſecuti fuere editores primi in Apocalypſi, derivatae ſunt. Nam cap. 10, 1. αὐτοῦ in 3. et aliis, cap. 18, 7. ὅτι in 3 et 4. legitur. Cap. 13, 7. και λαον habent 3 et 4. repetita plane praepoſitione ἐπι in 3. Sed editores primi, ob defectum codicis graeci, nimium Erasmi textui confidentes, audaciores etiam in Apocalypſi prima vice edenda, και λαον mutarunt in του λαοῦ, ut cum voce φυλην arctius cohaerendo minus discreparet a graeco edito.

10. Codex Alexii Metropolitae, idem qui in Evangel. 10. Utinam editores Oſtrogienſes, in Apocalypſi ſaltem, hoc codi-

codice, qui verſionem, ut ita dicam, caſtiſſimam continet, uſi fuiſſent! Haberent profecto eccleſiae ſlavicae librum hunc ipſo graeco textu vulgari longe emendatiorem. Sed hujus libri nullus fuit uſus publicus in eccleſia, hinc ante Biblia Oſtrogienſia cum aliis N. Teſt. libris nuſpiam editus eſt. In Codice Alexiano a manu paulo recentiori notantur quidem in margine dies hebdomadis, per quos lectiones libri privatae diſtribuuntur, e. gr. C. 1, 1. dies lunae, c. 20, 4. dies dominicus; nullum autem veſtigium diviſionis in 72. capitula, uti in aliis, quorum textus ex Andrea ſumtus eſt, apparet. De exemplari graeco Alexii, quo in Apocalypſi uſus eſt, ex ipſis lectionibus ſelectis, per plura capita a me collectis, judicandum erit. Differt multis in locis a cod. 3 et 4. ſaepius tamen ab illo. Cap. 1, 5. habet λουσαντι, vſ. 6. non omittit των αἰωνων, v. 8. omittit ἀρχη και τελος, cap. 8, 13. legit αὐτου, c. 13, 5. habet πολεμον, v. 10. tribus lectionibus ab utroque discrepat, cap. 21, 6. legit γεγονα, c. 22, 1. omittit καθαραν, v. 16. ponit του δαβιδ poſt ῥιζα. Conſentit autem cum 4. cap. 1, 13. c. 18, 13 et 17. Verſu 17. praeter lectionem ἐπι τοπον notari meretur ipſa verſio. Alexius enim και ναυται vertit *i korabli* i. e. et naves; pro his in cod. 4. legitur: *i ſkorablmi*, i. e. et cum navibus. In cod. 3. cum legatur ἐπι πλοιων, conſilio και ναυται omiſſa videntur. Cap. 20, 2. cap. 21, 13. quo in loco και ante ἀπο βορρα omittitur et huic ἀπο δυσμων — praeponitur. Etiam quoad linguam Alexiana verſio cum cod. 4. ita convenit, ut ex eodem fonte olim utramque manaſſe non dubitem. Vtrum autem Alexius textum ſlavicum ex Andreae commentario, ſiquidem verſionem Andreae ſlavicam jam antea exſtitiſſe ſupponere liceat, deſumſerit, eumque ad fidem codicis graeci ab interpolationibus aliisque naevis purgaverit; an vero verſio alexiana in Ruſſia omnium prima ſit, qua deinde interpres ſlavicus Andreae uſus ſit, quaeque poſtea librariorum ſive negligentia ſive licentia depravata ſit, definire quis audeat?

11. Codex N. Teſt. Venetiis ſervatus, idem, qui in Actis et epiſtolis 11. Apocalypſis, uti ex notatis in margine literis numeralibus apparet, in 72. capitula diviſa eſt, convenitque iis in locis, quae inſpexi, cum cod. 3. Vide cap. 22, 16. Eum in Servia aut Bulgaria ſcriptum fuiſſe, quorundam vocabulorum Orthographia prodit. Sic pro *Alpha* ſcribitur *Aopa*; mutant enim Slavi ad Danubium l in fine ſyllabae frequenter in o. His nunc finem faciens vehe-

vehementer opto, ut conſilium denuo emendandae aut potius ex antiquis codicibus reſtituendae verſionis ſlavicae aliquando capiant et expediant ii, quorum intereſt.

CODICES LATINI

IN HOC VOLVMINE

PASSIM LAVDATI.

*Cantabrigienſis, graeco latinus, continens Evangelia et Acta Apoſt. Deficit Act. 8, 19—10, 4. cap. 20, 31—21, 3 et 7—11. cap. 22, 2—11 et vſ. 20—fin. libri.

*Laudianus, graeco latinus; Acta Apoſt. ſola. Hiat Act. 26, 29—28, 26.

*Claromontanus, graeco latinus; Epiſtolae Paulinae. Mutilus 1 Cor. 14, 8—18 et vſ. 34 et 35. Ebr. 18, 22—fin.

*San Germanenſis, graeco latinus Epiſtolarum Paulinarum, Claromontani apographum, mutilum Rom. 8, 21—33. cap. 11, 14—26. 1 Tim. 1,—6, 15. Ebr. 12, 8 – fin.

Boernerianus, graeco latinus Epiſtolarum Paulinarum, typis excuſus ſtudio cl. Matthaei, mutilus iisdem locis quibus hiat graecus G.

*Harlejanus 1772 Epiſtolarum omnium et Apocalypſeos, a me collatus, mutilus in ſingulis foliorum extremitatibus, deſinens Apoc. 14, 16. Vide de eo Symbolas meas criticas tomo 1. p. 326.

Toletanus, cujus lectiones edidit Blanchinius in Vindiciis canonicar. Scripturar.

Floriacenſium codicum vetuſtorum fragmenta apud Sabatierium.

Luxo-

Luxovienſe lectionarium pervetuſtum ap. eundem.

Corbejenſis (bibliothecae S. Germani Pariſienſis), continens Epiſtolam Iacobi, ap. eundem.

Demidovianus, e quo cl. Matthaei vulgatam latinam graeco textui a ſe edito adjunxit.

Lipſienſes Apocalypſeos codices latini 4. 5 et 6, quorum lectiones a Vulgata latina discrepantes in Appendice ad Apocal. p. 310 edidit cl. Matthaei.

ACTA

ACTA

APOSTOLORVM.

ΠΡΑΞΕΙΣ
ΤΩΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

1 Τὸν μὲν πρῶτον λόγον
ἐποιησάμην περὶ πάν-
των, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο
ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδά-
2 σκειν, "Ἄχρι ἧς ἡμέρας, [a] ἐν-
τειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις, *
διὰ πνεύματος ἁγίου * οὓς
3 ἐξελέξατο, ἀνελήφθη." Οἷς
καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶν-
τα, μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν,
ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, [b] δι'
ἡμερῶν τεσσαράκοντα" [c] ὀ-
πτανόμενος αὐτοῖς, καὶ λέ-
γων τὰ περὶ τῆς βασιλείας

A 2 τοῦ

Inſcriptio: πράξεις τῶν ἀποστόλων. Codd. Ed. Patr. πρᾶξις ἀποστόλων. D. αἱ πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων. Codd. λουκᾶ εὐαγγελιστοῦ πράξεις ἀποστόλων. Codd. αἱ πράξεις τῶν ἀποστόλων τοῦ ἁγίου λουκᾶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ. Ed. πράξεις τῶν ἁγίων (καὶ πανευφήμων) ἀποστόλων, συγγραφεῖσαι ὑπὸ (παρὰ τοῦ ἁγίου, ἐνδόξου καὶ πανευφήμου) λουκᾶ τοῦ (ἀποστόλου καὶ) εὐαγγελιστοῦ. Codd.

(a) ἀνελήφθη, ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο + καὶ ἐκέλευσε κηρύσσειν τὸ εὐαγγέλιον. D. Syr. p. in m. cant. Idacius. *qua praecipiens apoſtolis per Sp. S. praedicare Evang. quos et elegit*, luxov. Sahid. *qua apoſtolos elegit per Sp. S. et praecepit* (ſ. *mandans eis*) *praedicare Evang.* Aug. et (omiſſo: *et praecepit* Vigil. || διὰ πνεύματος ἁγίου ſequentibus jungunt Codd. qu. Syr. utr. Erp. Aeth. Cyr. Antecedentibus jungitur a Chryſ. Theoph. 1. 2. aliis. (b) = Ambr. Vigil. *poſt dies XL.* cant. τεσσ. ἡμερῶν. D* τεσσ. δι' ἡμερῶν. D** || *multis argumentis dierum; viſus eſt eis per dies XL.* Aug. alicubi. (c) + φαινόμενος. 40.

4 τοῦ θεοῦ. Καὶ [d] ∾ συνα-
λιζόμενος" παρήγγειλεν αὐ-
τοῖς, ἀπὸ ἱεροσολύμων μὴ
χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν
τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς,
5 ἣν ἠκούσατέ [e] μου·" "Οτι
ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι,
ὑμεῖς δὲ [f] βαπτισθήσεσθε"
ἐν πνεύματι ἁγίῳ, [g] οὐ μετὰ
6 πολλὰς ταύτας ἡμέρας [h]. Οἱ
μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώ-
των αὐτὸν, λέγοντες· κύριε,
εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ [i] ἀπο-
καθιστάνεις τὴν βασιλείαν
7 τῷ ἰσραήλ;" Εἶπε δὲ πρὸς
αὐτούς· [k] οὐχ ὑμῶν ἐστι"
γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς,
οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ
8 ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ λήψεσθε
δύναμιν [l] ἐπελθόντος τοῦ
ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς·
καὶ ἔσεσθέ [m] μοι" μάρτυρες
ἔν τε ἱερουσαλὴμ, καὶ [n] —
ἐν" πάσῃ τῇ ἰουδαίᾳ καὶ σα-
μαρείᾳ, καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς
9 γῆς.] Καὶ ταῦτα [o] εἰπὼν,
βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη·
καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν"
[p] ἀπὸ" τῶν ὀφθαλμῶν αὐ-
10 τῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες
ἦσαν * εἰς τὸν οὐρανὸν, πο-
ρευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ,
ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν
αὐτοῖς ἐν [q] ἐσθῆτι λευκῇ,"
Οἱ

---

d ∾ συναυλιζόμενος.

(d) 4. 25. 27. 29. 31. 34. 36* 40. 57** 65. (cum al. 2.) al. 11. Mt. b* f** χ. Euſ. Epiph. Theoph. 2. in textu. *conveſcens* ſ. *convivens*, Vulg. laud* cant. Hier. item Syr. Ar. Copt. Aeth. Arm. Slav. Patr. gr. *cum converſaretur cum illis*, laud** lux. Patr. lat. συναλισκόμενος μετ' αὐτῶν. D. συναλιζομένοις. Conject. Hemſterhuſ. || + μετ' αὐτῶν. Ed. Verſſ. (e) = Epiph. Baſ. αὐτοῦ. Copt. ap. M. || φησὶν, διὰ τοῦ στόματός μου. D. Aeth. Vulg. lux. Hilar. Aug. Hier. et (omiſſo φησὶν) cant. (Sed laud. et Auct. de rebapt. ut rec.) (f) *baptizati eſtis*, Slav. *incipietis baptizari*, ſ. *baptizare*, ſ. *baptizabitis*, Codd. lat. ap. Aug. *baptizamini*, cant. Gaud. (g) + καὶ ὃ μέλλετε λαμβάνειν. D. cant. tolet. Hilar. Aug. Maxim. taur. Idac. (h) + ἕως τῆς πεντηκοστῆς. D. Sahid. cant. Aug. (i) ἀποκαταστάνεις εἰς τὴν βασ. τοῦ ἰσραὴλ. D* ἀποκαταστάνεις τὴν β. τῷ ἰσρ. D** *repraeſentaberis? et quando regnum Iſrael?* Aug. aliquoties; ſed alibi: *praeſentabis regnum Iſrael.* || τῷ] τοῦ. 34. Sed rec. Beda diſ. (k) *nemo poteſt*, Cypr. Aug. aliquoties. (l) comma ponunt Syr. laud. cant. Hilar. Victorin. Ambr. Alii. (m) μου. ACD. cant. Or. ſemel. (n) = AC*D. 27. 29. 40. 67* 69* cant. Orig. ſemel. Hilar. (o) εἰπόντος αὐτοῦ, νεφέλη ὑπέβαλεν (*ſuſcepit*) αὐτὸν, καὶ ἀπήρθη. D. cant. Aug. (ſemel retinet βλεπόντων αὐτῶν.) (p) *et occultatus eſt ab*, Syr. (q) ἐσθήσεσι λευκαῖς. AC. 27. 29. Barb. 1. Syr. Copt. Arm. Vulg. Euſ.

11 Οἳ καὶ εἶπον· ἄνδρες γαλιλαῖ-
οι, τί ἑστήκατε [r] ἐμβλέπον-
τες" [s] εἰς τὸν οὐρανόν;" [t] οὗ-
τος ὁ ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς
ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν,"
[u] οὕτως" ἐλεύσεται [x], ὃν
τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πο-
ρευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.
12 Τότε [ὑπέστρεψαν [y] εἰς ἰε-
ρουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ κα-
λουμένου ἐλαιῶνος, ὅ ἐστιν
ἐγγὺς ἱερουσαλὴμ, [z] [a] σαβ-
13 βάτου ἔχον ὁδόν."] Καὶ
ὅτε εἰσῆλθον, [b] ἀνέβησαν εἰς
τὸ ὑπερῷον," οὗ ἦσαν κατα-
μένοντες ὅ, τε πέτρος καὶ
[c] ἰάκωβος καὶ ἰωάννης" καὶ
ἀνδρέας, φίλιππος καὶ θω-
μᾶς, βαρθολομαῖος καὶ ματ-
θαῖος, ἰάκωβος [d] ἀλφαίου
καὶ σίμων ὁ [e] ζηλωτὴς" καὶ
14 ἰούδας [f] ἰακώβου. Οὗτοι
πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦν-
τες [g] ὁμοθυμαδὸν" τῇ προσ-
ευχῇ, [h] † σὺν γυναιξὶ [i],
καὶ [k] μαρίᾳ" τῇ μητρὶ τοῦ
ἰησοῦ, καὶ [l] = σὺν" τοῖς
ἀδελφοῖς αὐτοῦ.
15 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύ-
ταις ἀναστὰς πέτρος ἐν μέσῳ
τῶν [m] ∾ μαθητῶν," εἶπεν·
(ἦν [n] τε" ὄχλος [o] ὀνομάτων"

h † καὶ τῇ δεήσει. m ∾ ἀδελφῶν.

(r) βλέποντες. E. 4. 18. 25. 27. 36. 42. 65 (cum al. 3.) al. 2. Mt. b. χ. Chryſ. ed. Theodoret. Theophyl. 1. ἀτενίζοντες. Epiph. (s) = 33. 34. Mt. l. (t) = 31* 69* Mt. d. || εἰς τὸν οὐρανὸν = D. 33* cant. tol. Aug. ſemel. Avit. vienn. Vigil. (u) οὗτος. 18. 36. 60. al. 4. Mt. χ. Ed. Theodoret. (x) + πάλιν. 33. 36. 60. Mt. c. χ. Theoph. 2. (y) + οἱ ἀπόστολοι. 31. 40. al. 5. Theoph. 2. (z) + τοσοῦτον ὂν τὸ διάστημα, ὅσον δυνατὸν ἰουδαῖον περιπατῆσαι ἐν σαββάτῳ. 40. (a) *et diſtat ab ea quaſi ſeptem ſtadia*, Syr. (non Arr.) *ſpatio curſus viri, quod eſt iter primi ſabbati*, Aeth. (b) εἰς τὸ ὑπερῷον, ἀνέβησαν. AC. Arm. Vulg. (non tol.) Chryſ. Graecum ap. Bed. (c) ἰωάννης κ. ἰακ. ACD. Syr. (non Arr.) Copt. Aeth. Arm. Vulg. cant. Aug. (non Bedae graecum.) (d) + *filius*, Syr. (e) ζηλωτοῦ. 4. (f) + *filius*, Syr. (g) = 18. 36. Ante προσκ. ponit 65 (cum 66.) (h) = AC*DE. 14* Barb. 1. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Chryſ. ſemel. Theoph. 2. in comment. Cypr. Aug. Hier. Beda. || Habet, ut videtur, Or. (i) + καὶ τέκνοις. D. cant. (k) μαριάμ. E. 27. 29. 40. Barb. 1. (l) = AC*D. 25. Mt. k. m** Copt. Arm. Vulg. cant. Cypr. Aug. (m) AC* 8. Barb. 2. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Aug. (n) δὲ C. D** 16. Ed. Syr. utr. Copt. Vulg. laud. Cypr. Aug. γὰρ D* *praeterea*, cant* (o) = Mt. b. ἀνδρῶν. E. laud. *hominum*, Syr. Aeth. Vulg. Aug. *non omnium*, cant. || *coetus hominum circiter* 120 *nominum*, Erp.

ἐπὶ τὸ αὐτὸ p ὡς" ἑκατὸν εἴ-
16 κοσιν·) Ἄνδρες ἀδελφοὶ,
q ἔδει" πληρωθῆναι τὴν γρα-
φὴν r — ταύτην," ἣν προ-
εῖπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον s διὰ
στόματος δαβὶδ" περὶ ἰούδα,
τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς
17 συλλαβοῦσι τὸν ἰησοῦν· t Ὅ-
τι" κατηριθμημένος ἦν u ἐν"
x ἡμῖν," καὶ ἔλαχε τὸν κλῆ-
ρον τῆς διακονίας ταύτης.]
18 Οὗτος μὲν y οὖν" ἐκτήσατο
χωρίον ἐκ z † μισθοῦ τῆς
ἀδικίας· καὶ a πρηνὴς" γενό-
μενος, b ἐλάκησε" μέσος· καὶ
ἐξεχύθη c πάντα" τὰ σπλάγ-
19 χνα αὐτοῦ. Καὶ γνωστὸν
ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν
ἱερουσαλὴμ, ὥστε κληθῆναι
τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ d ἰδίᾳ"
διαλέκτῳ αὐτῶν, e ἀκελδα-
μὰ," τοῦτ' ἔστι, χωρίον αἵ-
20 ματος. Γέγραπται γὰρ ἐν
βίβλῳ ψαλμῶν· γενηθήτω ἡ
ἔπαυλις f αὐτοῦ" ἔρημος, καὶ
μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ·
καί· τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ
21 g λάβοι" ἕτερος. [Δεῖ οὖν
τῶν συνελθόντων ἡμῖν h ἀν-
δρῶν" ἐν παντὶ χρόνῳ, i ἐν
ᾧ" εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ἐφ'
22 ἡμᾶς ὁ κύριος ἰησοῦς, Ἀρξά-
μενος ἀπὸ k τοῦ βαπτίσμα-
τος" ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας,
ἧς ἀνελήφθη l ἀφ' ἡμῶν,
μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐ-
τοῦ

---

u ∾ σὺν. z † τοῦ.

(p) = Arm. ὡσεί. AC. 40. Theoph. 2. (q) δεῖ. D* Vulg. cant. Iren. mſ. Aug. (r) = AC* 14* 25. 69. Barb. 1. Mt. k. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Or. bis. Euſ. Ath. Didym. Vigil. Gildas. (s) = Aeth. (t) ὁ. 19. *qui*, Vulg. cant. Iren. Aug. ὅτι. 10** (u) ACDE. 25. 27. 29. 69. Barb. 1. Vulg. Euſ. (x) ὑμῖν. Theophyl. 1. (y) = 26. Syr. Erp. Arm. (z) = ADE. 4. 31. 32. 36. 42. 57. 60. Alii. Mt. a1. c. d. f. h. (etiam in ſcholiis.) k. l. m. Ed. Euſ. Chryſ. Theoph. 1. Oecum. ſemel. (a) πρηνής. A. 26. 33. 60. Mt. l. h. in ſchol. πρηστὴς ſ. πρησθεὶς. Papias ap. Theophyl. 2. *ſuspenſus*, Vulg. Beda. *in faciem proſtratus* ſ. *dejectus*, Ambr. item Aug. *pronus*, laud. cant. (b) ἐλάκισε. 43. 67. 69* Mt. h. in ſchol. Theophyl. 1. (c) = A. Theophyl. 1. Gaudent. (d) = D. Arm. Vulg. cant. laud. Aug. ἰουδαίᾳ. 42** 57. (e) ἀχελδαμὰχ. AB. 40. Cod. lat. ap. Mt. ἀκελδαμὰχ. D. cant. Aug. *Acheldemac*, luxov. Beda. ἀκελδαμὰκ. E. Copt. *Aceldamas*, laud. Alii aliter. (f) = tolet. αὐτῶν. 34. 43. ap. W. al. 5. et Barb. 2. Aeth. Arm. Vulg. ed. cant* (g) λαβέτω. ACD (St. β.) 8. 25. Euſ. Chryſ. (h) = Mt. d. Chryſ. in comment. ſemel. || ἀνδρῶν τούτων, et ponunt ante τῶν συνελθ. Arm. Vulg. cant. (i) ᾧ. AC*D. ὡς. D* *quoniam*, cant* (k) = 26. (l) + εἰς τὸν οὐρανόν. Slav. 7. ed.

τοῦ [m] γενέσθαι σὺν ἡμῖν"
23 ἕνα τούτων. Καὶ [n] [o] ἔστη-
σαν" δύο, [p] ἰωσὴφ" τὸν κα-
λούμενον [q] βαρσαβᾶν," ὃς
ἐπεκλήθη ἰοῦστος, καὶ ματ-
24 θίαν. Καὶ προσευξάμενοι
εἶπον· σὺ, κύριε, καρδιογνῶ-
στα πάντων, ἀνάδειξον [r] ὃν
ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα,"
25 [s] Λαβεῖν" [t] ∾ τὸν κλῆρον"
τῆς διακονίας ταύτης καὶ
ἀποστολῆς, [u] ∾ ἐξ" ἧς πα-
ρέβη ἰούδας, πορευθῆναι εἰς
26 τὸν τόπον [x] τὸν ἴδιον." Καὶ
ἔδωκαν κλήρους [y] αὐτῶν·"
καὶ [z] ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ
ματθίαν," καὶ συγκατεψη-
φίσθη μετὰ τῶν [a] ἕνδεκα"
ἀποστόλων.]

1 Καὶ [ἐν τῷ συμπληροῦ-
σθαι [b] τὴν ἡμέραν" τῆς πεν-
τηκοστῆς, [c] ἦσαν ἅπαντες"
[d] ὁμοθυμαδὸν" [e] ἐπὶ τὸ αὐ-
2 τό." Καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φε-
ρομένης πνοῆς βιαίας, καὶ
ἐπλήρωσεν [f] ὅλον" τὸν [g] οἶ-
κον," οὗ ἦσαν καθήμενοι.
3 Καὶ [h] ὤφθησαν αὐτοῖς" δια-
A 4 μεριζό-

---

r. ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα ὃν ἐξελέξω.
t ∾ τὸν τόπον. u ∾ ἀφ'

(m) σὺν ἡμῖν γενέσθαι. ACD. 31. 40. Arm. Vulg. cant. Chryſ. bis. Aug. (n) + τούτων λεχθέντων. E. laud. Cod. gr. ap. Bedam. (o) ἔστησεν. D* Ar. pol. cant. Aug. contradicente Chryſ. (p) ἰωσῆν. 5. Barb. 1. Lect. 1. Syr. p. (q) βαρνάβαν. D. Aeth. cant. tol. βαρσαββᾶν. AE. al. 13. Copt. laud. Euſ. mſ. (r) ABCDE. (item, absque ἕνα, 42.) al. 43. pluresve. Mt. a1. al. 9. Ed. Copt. Syr. p. Slav. Vulg. cant. laud. Euſ. Baſ. Dionyſ. areop. Chryſ. bis. Theophyl. 1. 2. Oec. item Mt. h Procop. ἕνα ὃν ἐξελ. ἐκ τ. τ. δύο. Syr. Erp. Arm. (s) λαχεῖν. Chryſ. ſemel. (t) AC* (St. β.) Barb. 1. Copt. Vulg. cant. Procop. diſ. Aug. τόπον τὸν. D. (u) ACD. 18. 33. 66** cant. Baſ. Aug. (x) τὸν δίκαιον. A. αὐτοῦ. Mt. f. (y) = Syr. Erp. Aug. αὐτοῖς. AD** 7. 13. 25. Barb. 1. Mt. d. (Aeth.) Slav. Vulg. Chryſ. ſemel. (z) ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ματαθίου. Arm. (a) ιβ. D. XII. cant. (b) τὰς ἡμέρας. Syr. Erp. Aeth. Arm. Slav. (exc. ant.) Vulg. cant. laud. Aug. ſemel. Vigil. Leo. Maxim. taur. (c) ὄντων αὐτῶν πάντων. D. gr. || ἅπαντες] = E. laud. Chryſ. πάντες AC* al. 6. Mt. b* k* al. 3. Ath. || + οἱ ἀπόστολοι. 31. al. 8. Mt. m* al. 5. Slav. (exc. 5. 8.) Theophyl. 2. (d) = D. Syr. Copt. ὁμοῦ. AC* 18. Slav. 1. Ath. (e) = 69. (f) = 18. 33. Mt. χ. Cyr. πάντα. D. gr. laud. Vigil. bis. (g) *locum*, Cypr. Auct. de promiſſ. Vigil. bis. (h) ἐγένετο ἐν αὐτοῖς. Theodoret.

μεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ
πυρός. * [i] ἐκάθισέ τε" [k] ἐφ'
4 ἕνα ἕκαστον αὐτῶν," * Καὶ
ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύμα-
τος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λα-
λεῖν ἑτέραις γλώσσαις, κα-
θὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου [l] αὐ-
5 τοῖς ἀποφθέγγεσθαι." Ἦσαν
δὲ ἐν ἱερουσαλὴμ κατοικοῦν-
τες ἰουδαῖοι, ἄνδρες [m] εὐλα-
βεῖς," ἀπὸ παντὸς ἔθνους
6 τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Γε-
νομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης,
συνῆλθε τὸ πλῆθος, καὶ
συνεχύθη, [n] ὅτι" ἤκουον
[o] εἷς" ἕκαστος [p] [q] τῇ ἰδίᾳ
διαλέκτῳ λαλούντων" αὐτῶν.
7 Ἐξίσταντο δὲ [r] — πάντες"
καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες [s]
πρὸς ἀλλήλους·" οὐκ ἰδοὺ
πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦν-
8 τες [t] γαλιλαῖοι;" Καὶ πῶς
ἡμεῖς ἀκούομεν, ἕκαστος [u] τῇ
ἰδίᾳ διαλέκτῳ" ἡμῶν, ἐν ᾗ
9 ἐγεννήθημεν, Πάρθοι, καὶ
μῆδοι, καὶ [x] ἐλαμῖται,"
[y] καὶ" οἱ κατοικοῦντες τὴν
μεσοποταμίαν, [z] ἰουδαίαν"
τε καὶ καππαδοκίαν, πόντον
10 καὶ τὴν ἀσίαν, Φρυγίαν τε
καὶ παμφυλίαν, αἴγυπτον
καὶ τὰ μέρη τῆς λιβύης τῆς
κατὰ κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδη-
μοῦντες ῥωμαῖοι, ἰουδαῖοί τε
11 καὶ προσήλυτοι, Κρῆτες
καὶ ἄραβες, [a] ἀκούομεν" λα-
λούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέ-
ραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα
12 τοῦ θεοῦ;] Ἐξίσταντο δὲ
πάντες καὶ διηπόρουν, [b] [c] ἄλ-
λος

(i) καὶ ἐκάθισάν τε. D* gr. ἐκάθισάν τε. D** gr. Syr. utr. Arr. Copt. Ath. Cyr. ſemel. καὶ ἐκάθισεν. 15. 18. Ath. Chryſ. Cyr. utr. ἐκάθισε δέ. C* laud. Aug. (k) ἑκάστη ἐπ' αὐτούς. Arm. (l) ἀποφθέγγεσθαι αὐτοῖς. ACD. Arm. Vulg. cant. Ath. Cyr. quater. Ambr. Vigil. (m) = Aug. (n) καὶ. D. gr. (o) = E. 36. al. 3. Mt. c. d. χ. (p) + αὐτῶν. Slav. rec. Chryſ. (q) λαλοῦντας ταῖς γλώσσαις. D. *loquentes eos lingua ſua*, cant. item Vulg. laud. || + ταῖς γλώσσαις αὐτῶν. Syr. p. in m. item Aug. ſemel. || εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ] τῇ ἑκάστου. Arm. (r) = D. 16. 31. 57. al. 17. Mt. a1. d. l. h. m** al. 6. (habet Barb. 1.) Ed. Arr. Aeth. Slav. 1. 3. cant. Chryſ. Aug. ter. ἅπαντες. 27. 29. 69. (s) = AC* 26. Copt. Aeth. Vulg. (t) ἰουδαῖοι. 3. Copt. (u) τὴν διάλεκτον. D* gr. Syr. Erp. Vulg. Aug. Hier. (x) *Alani*, Syr. (y) = D* gr. (z) = Theophyl. 1. *Judaei*, Aug. ſemel. *Syriam*, Hier. *Armeniam*, Tert. Aug. ſemel. ἰνδίαν ſ. λυδίαν ſ. ἰδουμαίαν ſ. βιθυνίαν ſ. κιλικίαν Conject. (a) *audivimus*, Vulg. cant. laud. (b) + ἀλλήλοις. 13. (c) = Mt. h Chryſ. ſemel. Aug. ſemel. πρὸς ἀλλήλους. 4. 14. 37** al. 2. item 11. Mt. d. Aeth. Vulg. Theophyl. 1. || + ἐπὶ τῷ γεγονότι, καὶ. D. Syr. p. in m. cant. Aug. ſemel.

λος πρὸς ἄλλον" λέγοντες· τί
[d] ἂν θέλοι τοῦτο" εἶναι;
13 Ἕτεροι δὲ [e] διαχλευάζοντες"
ἔλεγον· ὅτι γλεύκους μεμε-
14 στωμένοι εἰσί. [Σταθεὶς δὲ
πέτρος σὺν τοῖς [f] ἕνδεκα,"
ἐπῆρε [g] τὴν φωνὴν αὐτοῦ,
καὶ [h] ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς·"
ἄνδρες ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κα-
τοικοῦντες ἱερουσαλὴμ ἅπαν-
τες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν
ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥή-
15 ματά [i] μου. Οὐ γὰρ, ὡς
ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι
μεθύουσιν· [k] ἔστι γὰρ ὥρα
16 τρίτη τῆς ἡμέρας·" Ἀλλὰ
τοῦτό ἐστι τὸ εἰρημένον διὰ
17 τοῦ προφήτου [l] ἰωήλ·" Καὶ
ἔσται [m] ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέ-
ραις, λέγει [n] ὁ θεὸς," ἐκχεῶ
ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ
πᾶσαν σάρκα· καὶ προφητεύ-
σουσιν οἱ υἱοὶ [o] ὑμῶν" καὶ
αἱ θυγατέρες [p] ὑμῶν," καὶ
οἱ νεανίσκοι [q] ὑμῶν" ὁράσεις
ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι
[r] ὑμῶν" [s] ἐνυπνίοις" ἐνυπνια-
18 σθήσονται. [t] Καίγε" ἐπὶ
τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς
δούλας μου [u] ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις" ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ
πνεύματός μου, [x] καὶ προ-
19 φητεύσουσι." Καὶ [y] δώσω"
τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ [z] ἄνω,"
καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς [a] κά-
τω," [b] αἷμα καὶ πῦρ καὶ

 ἀτμίδα

e. χλευάζοντες. s. ἐνύπνια.

(d) τοῦτο θέλει. A. θέλει τοῦτο. CD. 15. 18. 36. 40. Chryſ. θέλῃ. 34. 45. (e) ABC. 13. 15. 18. 36. 40. 69. al. 6. Mt. k. Syr. p. in m. Baſ. Cyr. hier. Chryſ. Theophyl. 3. διεχλεύαζον ſequente λέγοντες. D* *deridebant dicentes*, cant. Aug. (f) δέκα ἀποστόλοις. D* cant* *undecim apoſtolis*, cant** Syr. *undecim discipulis*, Aug. (g) + πρῶτος D* cant. || Poſt αὐτοῦ] + πρότερον. E. + *prior*, laud. (h) εἶπεν. D. cant. Aeth. item Syr. Erp. (i) + τοῦ στόματος. 43. (k) οὔσης ὥρας τῆς ἡμέρας γ΄. D. gr. 1* *cum ſit etc.* Vulg. laud. Aug. Gaudent. || τῆς ἡμέρας] = Syr. *a luce*, Aeth. Arr. (l) = D. cant. Iren. Hilar Aug. Auct. de rebapt. (m) + μετὰ ταῦτα. BC. Mt. h. Arm. Cyr. hier. Conſtit. Theophyl. 2. in textu et comm. (n) κύριος. DE. Mt. l. Vulg. cant. laud. Theophyl. 1. ut videtur. Iren. Hier. Hilar. Auct. de rebapt. κύριος ὁ θεός. 47 in m. Chryſ. (o) = Mt. m** αὐτῶν. D. cant. Hier. Hilar. (p) = C. αὐτῶν. D. cant. Hilar. Hier. (q) = D. cant. Hier. (r) = DE. cant laud. (s) = D* gr. ἐνυπνίοις. ABCD** 4. 13. 25. 27. 29. 36. 40. 57. 69. al. 9. Mt. h. (etiam in ſchol.) k. Ed. Theophyl. 1, ut videtur, et 2. || Rec. Barb. 5. (t) καὶ ἐγώ. D* cant. καί τε. Ed. καί τοι. Ed. (u) = D. cant Hier. Auct. de rebapt. (x) = Iidem. (y) *dabunt*, tol. (z) = A. 31. 37* Syr. Erp. (a) = Syr. Erp. (b) = D. cant.

20 ἀτμίδα καπνοῦ·" Ὁ ἥλιος
μεταστραφήσεται εἰς σκότος,
καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν
[c] — ἢ" ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν
κυρίου τὴν μεγάλην [d] καὶ ἐπι-
21 φανῆ." Καὶ ἔσται, πᾶς ὃς
ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυ-
22 ρίου, σωθήσεται.] ["Ἄνδρες
ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς
λόγους τούτους· ἰησοῦν τὸν
ναζωραῖον, ἄνδρα [e] ἀπὸ τοῦ
θεοῦ ἀποδεδειγμένον" εἰς [f] ὑ-
μᾶς" δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ
σημείοις, (οἷς ἐποίησε δι' αὐ-
τοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ [g] ὑμῶν,"
καθὼς [h] = καὶ" [i] αὐτοὶ"
23 οἴδατε,) Τοῦτον [k] τῇ ὡρισμέ-
νῃ" βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ
θεοῦ [l] ἔκδοτον [m] = λαβόν-
τες," διὰ [n] ∾ χειρῶν" ἀνό-
μων [o] προσπήξαντες" [p] ∾
24 ἀνείλετε." Ὃν ὁ θεὸς ἀνέ-
στησε, λύσας [q] τὰς ὠδῖνας
τοῦ [r] ∾ θανάτου," καθότι
οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι
25 αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαβὶδ
γὰρ λέγει εἰς αὐτόν· προωρώ-
μην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου
διαπαντὸς, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου
[s] ἐστὶν," ἵνα μὴ σαλευθῶ.
26 Διὰ τοῦτο [t] εὐφράνθη" ἡ
καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο
ἡ [u] γλῶσσά" μου· ἔτι δὲ καὶ
ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ'
ἐλπίδι·

---

n ∾ χειρός. p ∾ ἀνείλατε. r ∾ ᾅδου.

(c) = ACDE. (d) = D. cant. (e) ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ. CD** 31. 60. Mt. k. Arr. Arm. Vulg Ath. Epiph. Chryſ. ſaepe. Iren. Fulgent. ἀποδεδειγμένον] ὑποδεδειγμ. Theoph. 1. in textu. δεδοκιμασμένον. D* *probatum*, cant. Fauſtin. *approbatum*, Vulg. Iren. Ambr. Fulg. *deſignatum*, laud. *deſtinatum*, Tert. bis *qui videre fecit vos a Deo*, Ar. pol. *qui a Deo videri factus eſt apud vos*, Syr. item. Erp. (f) ἡμᾶς. D* Mt. d. Slav. 5. cant. (g) ἡμῶν. 24. (ap. Mill. 34.) Mt. d. (h) = ADE. 15. 18. 25. 27. 29. 31. 40. al. 2. Syr. Erp. Aeth. Vulg. mſ. cant. laud. Ath. Iren. Victorin. Fulg. (i) ὑμεῖς. Arm. ὑμεῖς πάντες. E. laud. (k) ὡρισμένον τῇ. Arm. ut videtur. (l) = 40. || *tradentes in manus etc.* Syr. Erp. Arm. (m) = AC. 25. 27. 29. 40. Barb. 1. Syr. Erp. Arm. Copt. Aeth. Vulg. Ath. Iren. Victorin. Fulgent. (n) ACD gr. 13. 15. 18. Mt. d. (in ſchol. habet utrumque) Ath. Cyr. (o) προσπαίξαντες. Conject. || + τῷ ξύλῳ. Arm. + *cruci*, Victorin. (p) ADE. 25. 34. 36. al. 5. Mt. f. m** Ed. Ath. Theoph. 1. (q) + δι' αὐτοῦ. E. laud. Bedae gr. (r) D. (St. β.) Syr. Erp. Copt. Vulg. cant. laud. Polycarp. Pſeudo Ath. Epiph. ſemel. Iren. Fulgent. Caſſiod. (non Bedae gr.) || + αὐτοῦ. Mt. k. (s) ἔστη. Theoph. 1. et 2 in comm. (t) ηὐφράνθη. ADE. 4. 40. Mt. c. Clem. (u) δόξα. Syr. (non Erp.)

27 ἐλπίδι· * "Ὅτι οὐκ ἐγκατα-
λείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς
[x] ∾ ᾅδου," οὐδὲ δώσεις τὸν
ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
28 Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς·
πληρώσεις με εὐφροσύνης με-
29 τὰ τοῦ προσώπου σου. Ἄν-
δρες ἀδελφοὶ, ἐξὸν εἰπεῖν
μετὰ παῤῥησίας πρὸς ὑμᾶς
περὶ τοῦ πατριάρχου δαβὶδ,
ὅτι καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη,
καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ ἐστιν
[y] ἐν" [z] ἡμῖν" ἄχρι τῆς ἡμέ-
30 ρας ταύτης. Προφήτης οὖν
ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς, ὅτι ὅρ-
κῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς, ἐκ
καρποῦ τῆς [a] ὀσφύος" αὐ-
τοῦ [b] † [c] καθίσαι ἐπὶ τοῦ
31 θρόνου αὐτοῦ·" [d] Προϊ-
δὼν" ἐλάλησε περὶ τῆς ἀνα-
στάσεως τοῦ χριστοῦ, ὅτι
[e] ∾ οὐ" [f] ∾ κατελείφθη"
[g] † εἰς [h] ᾅδου," [i] ∾ οὐδὲ"
ἡ σάρξ αὐτοῦ [k] εἶδε" διαφθο-
32 ράν. Τοῦτον τὸν ἰησοῦν ἀνέ-
στησεν ὁ θεὸς, οὗ [l] πάντες"
ἡμεῖς

---

x ∾ ᾅδην. b † τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν χριστόν.
e ∾ οὔτε. f ∾ ἐγκατελείφθη. g † ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.
i ∾ οὔτε.

(x) ABCD. 15. 18. 27. 40. 69. al. 2. Mt. a 1. in marg. d. k. Clem. Theoph. 1. 2. (non Or.) (y) παρ' D. *apud*, Vulg. laud. (z) ὑμῖν. 4. 33. Mt. h. Theoph. 2. (a) καρδίας. D* *praecordia*, cant. *ventris*, Iren. Victorin (b) = ACD** Barb. 1. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Ath. Cyr. Iren. Victorin. Fulg. || Adest in D* cant. Theodoret. Attingunt Chryſ. Theoph. 1. Post θρόνου αὐτοῦ ponunt Ed. ἀναστήσειν τὸν χρ. ἐκ καρποῦ τ. ὀσφ. αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα καθίσαι. Ar. pol. Omiſſo ἀναστήσειν poſt καθίσαι legunt τὸν χριστὸν κατὰ σάρκα Ath. Vigil. || τὸ κατὰ σάρκα = E. 4. 27. 29. laud. Bedae gr. || τὸ = D. 15. 18. 36. || ἀναστήσειν] ἀναστῆσαι. DE. al. 5. Ed. ἀναστήσας. 57. (c) = Lect. 1** Theodoret. ſemel. || καθίσαι] καὶ καθ. DE. 69. Mt. l. Ed. Slav. 7. et ed. laud. Bedae gr. καθίσαι τε. 15. 18. Mt. a 1. m** *collocare*, cant. || τοῦ θρόνου] τὸν θρόνον. ACD. 15. 36. Orig. ap. Wetſt. (d) προειδὼς. D. 1. 60. 69. Mt. d. k. Ed. Theodoret. (e) ACD 15. 18. 25. 36. 40. Barb. 1. Bedae gr. Vulg. cant. laud. Euſ. Nyſſ. Chryſ. Cyr. Iren. Fulg. Victorin. οὐκ. E. al. 6. Mt. k. l.. Ed. (f) ACDE. 15. 18. 36. 40. 69. al. 7. Barb. 1. Mt. k. l. Ed. Thaumaturg. Euſ. Nyſſ. Chryſ. Theodoret. Oec. Theoph. 1. 2. (g) = ACD. Barb. 1. Syr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. cant. Didym. Iren. Victorin. Ante ἐγκατελείφθη ponit Chryſ. Habent Bedae gr. Fulg. Philaſtr. (h) ᾅδην. 15. 18. 27. 29. 36. 40. 69. al. 2. Mt. d. k. Euſ. Nyſſ. Thaumat. Theoph. 2. (i) ACD. 15. 18. 33. 34. 36. 40. 69. Mt. k. Euſ. Nyſſ. Chryſ. Cyr. (k) εἰς. 43. (l) = 29. Ambr.

33 ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. Τῇ
δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθεὶς,
τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγίου
πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ
πατρὸς, ἐξέχεε [m] τοῦτο, ὃ
= νῦν: ὑμεῖς" [n] βλέπετε
34 καὶ ἀκούετε. Οὐ γὰρ δαβὶδ
ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς· [o] λέ-
γει δὲ" αὐτός· [p] εἶπεν" ὁ κύ-
35 ριος τῷ κυρίῳ μου· Κάθου
ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ
τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον
36 τῶν ποδῶν σου. Ἀσφαλῶς
οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος ἰσρα-
ὴλ, ὅτι [q] # καὶ ˜ κύριον [r] αὐ-
τὸν καὶ χριστὸν" ὁ θεὸς ἐποίησε,
τοῦτον τὸν ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς
ἐσταυρώσατε.]

57 [s] Ἀκούσαντες δὲ" κα-
τενύγησαν [t] τῇ καρδίᾳ," [u] εἶ-
πόν τε" πρὸς τὸν πέτρον καὶ
τοὺς [x] λοιποὺς" ἀποστόλους·
τί [y] ποιήσομεν," ἄνδρες ἀδελ-
38 φοί [z]; [Πέτρος δὲ [a] ἔφη"
πρὸς αὐτούς· μετανοήσατε
καὶ

---

r ∾ καὶ χριστὸν αὐτὸν.

(m) ὑμῖν ὃ. D* cant. || τοῦτο ὃ] τοῦτον ὃν. 40. Vulg. ed. luxov. Beda. τοῦτο τὸ δῶρον ὃ. E. Syr. utr. (Syr. p. habet rec. in m.) Erp. Vulg. mſ. et ed. ſixtin. laud. tol. Cypr. Iren. Ambr. Maximin. Bedae gr. *hanc gratiam*. Philaſtr. || νῦν = ACD. 10* 15. 18. 27. 29. 36. Barb. 1. Syr. Copt. Arm. ut videtur. Vulg. cant. lux. Cyr. Didym. Ambr. Philaſtr. (n) + καὶ. D. Barb. 1. cant. (o) εἴρηκε γάρ. D. Vulg. cant. (p) λέγει. D. gr. Codd. ap. Bed. (quibus tamen graecos opponit.) (q) + ACDE. 42. al. 24. Mt. a1. c. d. f. h. l. al. 3. Ed. (etiam St 3.) Syr. p. Vulg. It. Patr. gr. et lat. (r) αὐτὸν καὶ χριστὸν = 42. αὐτὸν = D* cant. || Ante καὶ χριστὸν ponunt αὐτὸν ACD** 15. 18. 36. 45. 69. Mt. k. Arm. Vulg. Ath. Baſ. Nyſſ. Eunom. Euſtach. antioch. Chryſ. ſaepe. Iren. Fauſtin. Ambr. Poſt. ὁ θεὸς ponunt 4. 31. Mt. d. Oec. item Tert. || *quoniam iſtum Chriſtum Deus fecit*, Victorin. (s) τότε πάντες οἱ συνελθόντες καὶ ἀκούσαντες. D. Syr. p. in m. cant. (t) τὴν καρδίαν. AC. 36. Chryſ. (u) εἰπόντες. 18. al. 3. Mt. h. Aug. ſemel. εἶπον δὲ. 19. καὶ εἶπον. E. καί τινες ἐξ αὐτῶν εἶπαν D* cant. et εἰπόντες D** (x) = D. Mt. k. Copt. cant. Aug.. (y) ποιήσωμεν. ACE. 15. 18. 42. al. 7. Mt. a1. d. f. Ed. Baſ. (z) + ὑποδείξατε ἡμῖν. DE. Syr. p. in m. cant. laud. tol. Aug. Auct. de promiſſ. Bedae gr. (a) = 65. (cum 3) Barb. 2. Vulg. mſ. φησὶν poſt μετανοήσατε. AC. 15. 18. 25. 36. Mt. d. Vulg. Cyr. hier. Chryſ. ap. W. φησὶν poſt αὐτούς. D. cant. Iren. εἶπε. Mt. c. εἶπε ante πέτρος. 38. 67. Arm.

καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑ-
μῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι [b] ἰησοῦ
[c] χριστοῦ," εἰς ἄφεσιν ἁμαρ-
τιῶν· καὶ λήψεσθε τὴν [d] δω-
ρεὰν" τοῦ ἁγίου πνεύματος.
39 [e] Ὑμῖν" γάρ [f] ἐστιν ἡ ἐπαγ-
γελία" καὶ τοῖς τέκνοις [e] ὑ-
μῶν," καὶ [g] πᾶσι τοῖς εἰς μα-
κρὰν," ὅσους ἂν προσκαλέση-
40 ται κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. Ἑτέ-
ροις τε [h] λόγοις" [i] πλείοσι"
[k] ∾ διεμαρτύρετο," [l] καὶ
παρεκάλει," λέγων· σώθητε
ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς
41 ταύτης. Οἱ μὲν οὖν [m] =
ἀσμένως" [n] ἀποδεξάμενοι"
τὸν λόγον [o] αὐτοῦ," ἐβαπτί-
σθησαν· καὶ προσετέθησαν τῇ
ἡμέρα ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισ-
χίλιαι.
42 Ἦσαν δὲ προσκαρτε-
ροῦντες [p] τῇ διδαχῇ τῶν ἀπο-
στόλων [q], καὶ τῇ κοινωνίᾳ,
[r] καὶ" τῇ κλάσει [s] τοῦ ἄρτου,"
43 καὶ [t] ταῖς προσευχαῖς." Ἐγέ-
νετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος [u],
πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα [x]
διὰ [y] τῶν ἀποστόλων [z] ἐγί-
νετο]

---

k ∾ διεμαρτύρατο.

(b) + τοῦ κυρίου. DE. 69. item 60. Mt. d. Syr. utr. Erp. Arm. It. Baſ Epiph. Cyr. Theodoret Cypr. Hilar. Lucif. Ambr. Aug. alicubi. Vigil. (c) = Syr. Erp. Copt. ap. Mill. et Beng. Oec. Iren. (d) δύναμιν. Mt. h. (in marg. etiam rec.) ἐπαγγελίαν. Baſ. Theodoret. *gratiam*, Ambr. *gratiam, ſanctum Spiritum*, cant. (e) ἡμῖν et mox ἡμῶν. D. cant. Aug. ſemel. (f) εἰσιν αἱ ἐπαγγελίαι. Arm. Cyr. (g) *omnibus deinceps*, Cypr. (h) = 25. 27. 29. (i) = 20. (k) ADE. 25. 27. 29. 40. 69* Alii. Mt. d. Chryſ. Theoph. 1. 2. (l) = Aug. bis. || + αὐτούς. ABD. 25. 27. 33. 34. 40. 69. Mt. a 1. in marg. k. item d. Syr. Arr. Aeth. Arm. Vulg. cant. Lucif. (m) = ACD. 19. Barb. 1. Copt. Sahid. Aeth. Vulg. cant. Clem. Chryſ. ſemel, ut videtur. Aug. ſemel. Habet Bedae gr. (n) δεξάμενοι. 36. ὑποδεξ. 42. Theoph. 1. 2. πιστεύσαντες. D. cant. (o) = 4. Mt. k. Copt. Aug. || + καὶ πιστεύσαντες. Syr. p. in m. Aug. (p) + ἐν. A. Syr. Erp. Vulg. cant. || + ὁμοθυμαδὸν. 15. 18. 36. Chryſ. Theoph. 3. (q) + ἐν ἱερουσαλὴμ. D. cant. Poſt προσευχαῖς ponit tol. (r) = AD. Barb. 1. || *communicatione fractionis*, Vulg. ed. cant. (s) *euchariſtiae*, Syr. item Erp. (t) τῇ προσευχῇ. 18. Chryſ. Theoph. 3. || Ante τῇ κλάσει ponunt Syr. Erp. (u) + καὶ τρόμος. Arm. (x) + οὐ μικρά. E. 25. laud. (y) + τῶν χειρῶν. E. 18. 25. 40. Syr. Erp. Aeth. laud. (z) ἐγένετο. 27. 29. 40. al. 5. Mt. b. c. Ed. Oec. ed. Theoph. 2. ἐγίνοντο. E. 25. item 64 Ante διὰ ponunt AC. Syr. Copt. Aeth.

44 νετο] [a]. Πάντες δὲ οἱ [b] πι-
στεύοντες" [c] ἦσαν" ἐπὶ τὸ
αὐτὸ, [c] καὶ" εἶχον ἅπαντα
45 κοινά· Καὶ [d] τὰ κτήματα
καὶ τὰς ὑπάρξεις" ἐπίπρα-
σκον, καὶ διεμέριζον αὐτὰ [e]
πᾶσι, καθότι ἄν τις χρείαν
46 εἶχε. [f] Καθ' ἡμέραν τε
προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν
ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ'
οἶκον ἄρτον," μετελάμβανον
τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ
47 ἀφελότητι καρδίας, Αἰνοῦν-
τες τὸν Θεὸν, καὶ ἔχοντες
χάριν πρὸς [g] ὅλον" τὸν [h] λα-
όν." ὁ δὲ κύριος προσετίθει
[i] τοὺς σωζομένους" καθ' ἡμέ-
ραν [k] [l] — τῇ ἐκκλησίᾳ."

1 Ἐπὶ τὸ αὐτὸ [[m] δὲ πέ-
τρος καὶ ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς
τὸ ἱερὸν [n] ἐπὶ τὴν ὥραν [o] τῆς
προσευχῆς, τὴν ἐννάτην."
2 Καί τις ἀνὴρ, χωλὸς ἐκ κοι-
λίας μητρὸς αὐτοῦ [p] ὑπάρ-
χων," [q] ἐβαστάζετο· ὃν ἐτί-
θουν

(a) + ἐν ἱερουσαλήμ. E. 40. Syr. Erp. Slav. ed. laud. Theoph. 2. + ἐν (εἰς) ἱερουσαλήμ· Φόβος τε ἦν μέγας ἐπὶ πάντας, καὶ. (ſ. πάντας αὐτούς.) AC. 13. 18. 34. 36. 40. in m. 43* al. 4. Mt. l. Copt. Vulg. *et erat timor ingens ſuper omnes*, poſt Φόβος addit Erp. (b) πιστεύσαντες. 4. 18. 25. 36. 69. Barb. 1. al. 6. Ed. Or. Theoph. 2. (c) = Barb. 1. Or. (d) ὅσοι κτήματα εἶχον ἢ ὑπάρξεις. D. cant. item (omiſſo ἢ ὑπαρξ.) Syr. (non Erp.) (e) + καθ' ἡμέραν. D. cant. item Copt. (f) πάντες τε (καθ' ἡμέραν. πάντες τε D**) προσεκαρτέρουν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἴκους ἂν (= ἂν D**) ἐπὶ τὸ αὐτὸ, κλῶντες τε ἄρτον D* cant. || ὁμοθυμαδὸν = 3. Mt. h. In aliis ſedem mutat. || ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς] τὸν ἄρτον, καὶ μεταλαμβάνοντες τροφήν. Theoph. 2. (g) = Mt. l. (h) κόσμον. D. cant (i) τοῖς σωζομένοις. 36. Arm. ap. Bod. (k) + ἐν. D. 3. 25. 40. Syr. Arr. (l) = C. Barb. 1. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Cyr. || Iidem fere, cum A (St. β. ε.) 38. ap. Mill. 69. aliisve, ἐπὶ τὸ αὐτὸ commatis ſequentis annectunt huic commati, et mox pergunt: πέτρος δὲ. || ἐπὶ τὸ αὐτὸ (+ ἐν. D) τῇ ἐκκλησίᾳ. D. 19. cant. || Mox ἐπὶ τὸ αὐτὸ = 65. Poſt ἀνέβαινον rejicit Syr. || Bedae gr. ut rec. (m) ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις πέτρος. Lectionaria. ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πέτρος. D. cant. ἐγένετο δὲ, ὡς ἀνέβαινον σίμων κηφᾶς καὶ ἰωάννης ἐπὶ τὸ αὐτό. Syr. Erp. (n) + τὸ δειλινόν. D. *ad veſperum*, cant. (o) ἐνάτη τῇ προσευχῇ. D* τὴν ἐνάτην τῆς προσευχῆς. D** Arm. cant. (p) = D. Syr. Erp. Arm. cant. Lucif. || Iidem (exc. Lucif.) ante τις ἀνὴρ addunt ἰδοὺ vel ἦν. (q) *portabant homines illi qui conſueverant adferre et ponere illum*, Syr. Erp. ὃν οἱ βαστάζοντες ἐτίθουν καθ' ἡμ. Arm.

θουν καθ' ἡμέραν" πρὸς τὴν
[r] θύραν" τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγο-
μένην ὡραίαν, τοῦ αἰτεῖν
ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπο-
3 ρευομένων εἰς τὸ ἱερόν. [s] Ὅς"
ἰδὼν πέτρον καὶ ἰωάννην, μέλ-
λοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν,
ἠρώτα ἐλεημοσύνην [t] = λα-
4 βεῖν." [u] Ἀτενίσας" δὲ πέ-
τρος εἰς αὐτὸν [x] σὺν τῷ ἰωάν-
νῃ," [y] εἶπε·" [z] βλέψον" εἰς
5 ἡμᾶς. Ὁ δὲ [a] ἐπεῖχεν" αὐ-
τοῖς, προσδοκῶν τι [b] παρ'
6 αὐτῶν" λαβεῖν. Εἶπε δὲ
πέτρος· ἀργύριον [c] καὶ" χρυ-
σίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ
ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι· ἐν
τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ
τοῦ ναζωραίου [d] ἔγειραι καὶ"
7 περιπάτει. Καὶ [e] πιάσας"
αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς, [f] ἤ-
γειρε·" παραχρῆμα δὲ [g] ἐστε-
ρεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ
8 τὰ σφυρά. Καὶ [h] ἐξαλλόμε-
νος" [i] ἔστη," καὶ περιεπά-
τει [k] καὶ εἰσῆλθε σὺν αὐτοῖς
εἰς τὸ ἱερὸν, [l] περιπατῶν καὶ
ἁλλόμενος," [m] καὶ" αἰνῶν
9 τὸν θεόν.] [n] Καὶ εἶδεν αὐ-
τὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα
10 καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν· Ἐπε-
γίνωσκόν [o] τε" αὐτὸν, ὅτι
[p] οὗτος" [q] ἦν" ὁ πρὸς τὴν
ἐλεημοσύνην καθήμενος [r] ἐπὶ
τῇ

(r) πύλην. E. 27. 29. 40. 61** 66** 69. Barb. 1. Mt. k. Baſ. ſeleuc. (s) οὗτος ἀτενίσας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, καὶ. D. cant. reg. 5367. (t) = D. (St. π.) 4. 16. 18. 27. 31. 34. 57. al. 29. et Barberini exc. 2. Mt. l. al. 9. Ed. Ar. p. Slav. cant. reg. Theoph. 1. 2. Lucif. *ut darent*, Syr. Erp. || + παρ' αὐτῶν. E. laud. (u) ἐμβλέψας. D. *intuitus*, cant. (x) = 26. (y) εἶπον. Mt. c. Theoph. 1. (z) ἀτένισον. D. *aſpice*, cant. tol. (a) ἀτενίσας. D. *adtendebat*, cant. *contemplatus*, reg. (b) = 69, παρ' αὐτοῦ. C. Poſt λαβεῖν ponunt DE. Mt. h. Vulg. cant. laud. reg. Lucif. (c) ἢ 32. Mt. c. Copt. (d) = D. cant. ἔγειρε καί. AE. alii. Mt. b. d. f. m. Theoph. 2. ἀνάστα, Epiph. (e) κρατήσας. 2. Mt. m. Ed. Oecum. (f) = Mt. d. Erp. || + αὐτόν. AC. 15. 18. 36. Barb. 1. Syr. Ar. p. Copt. Aeth. Arm. Vulg. reg. Baſ. Baſil. ſeleuc. Cypr. Lucif. (g) + ἐστάθη καὶ. D. cant. reg. (h) = Copt. ap. Mill. Iren. (i) ἀνέστη. 36. al. 4. Mt. d. b. || = Aeth. Iren. (k) + χαίρων. E. χαιρόμενος. D. cant. laud. (l) = D. cant. reg. (m) = AD. cant. reg. Lucif. (n) Vſ. 9 = 27. 29. (o) δέ. AC. 15. 18. 19. Copt. Vulg. laud. reg. Baſ. ſeleuc. (p) αὐτός. AC. 15. 18. 36. 38. 40. Syr. Copt. Vulg. reg. Baſ. ſeleuc. Lucif. (q) ἐστιν. 40. Mt. f. Chryſ. (r) + καθ' ἡμέραν. Syr. Erp.

τῇ ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ· καὶ
ἐπλήσθησαν [s] θάμβους καὶ
ἐκστάσεως" ἐπὶ τῷ [t] συμβε-
βηκότι" [u] αὐτῷ."

11 [[x] Κρατοῦντος δὲ [y] αὐ-
τοῦ" τὸν πέτρον καὶ ἰωάννην,
συνέδραμε [z] πρὸς αὐτοὺς"
πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ
καλουμένῃ [a] σολομῶνος," ἔκ-
12 θαμβοι. [b] Ἰδὼν δὲ πέτρος
ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν·"
ἄνδρες ἰσραηλῖται, τί θαυμά-
ζετε ἐπὶ τούτῳ; ἢ ἡμῖν τί
ἀτενίζετε, ὡς [c] ἰδίᾳ δυνάμει
[d] ἢ εὐσεβείᾳ" πεποιηκόσι τοῦ
13 περιπατεῖν αὐτόν; Ὁ θεὸς
ἀβραὰμ καὶ [e] ἰσαὰκ καὶ" ἰα-
κὼβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων
ἡμῶν, ἐδόξασε τὸν παῖδα
αὐτοῦ [f] ἰησοῦν," ὃν ὑμεῖς
[g] ÷ μὲν" παρεδώκατε [h], καὶ
ἠρνήσασθε [i] — αὐτὸν" κατὰ
πρόσωπον πιλάτου, [k] κρίναν-
τος

---

y. τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ. a. σολομῶντος.

(s) alterutrum = Arm. (t) γεγενημένῳ. D. τέρατι τῷ γεγενημένῳ. Arm. *de eo quod accidit illi sanitas*, reg. (u) = Syr. Copt. Arm. (x) ἐκπορευομένου δὲ τοῦ πέτρου καὶ τοῦ ἰωάνου συνεξεπορεύετο κρατῶν αὐτοὺς· οἱ δὲ θαμβηθέντες ἔστησαν ἐν τῇ στοᾷ etc. D. cant. item reg. (y) AC(D)E. 14* 15. 18. 27. 29. 61* 66** 69. Barb. 1. Mt. d. k. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Arm. Aeth. Vulg. (cant.) laud. reg. || κρατούντων δὲ αὐτῶν. Aeth. Vulg. mss. *cum viderent*, Vulg. ed. sixtin. || χωλοῦ = Chrys. (z) = Mt. χ. Chrys. bis. Post λαὸς ponunt A. Arm. Vulg. reg. Theoph. 2. || πρὸς αὐτόν. 4. (a) DE pluresve. Mt. k. Ed. (b) ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς. D. cant. || πρὸς τὸν λαὸν] = (et post δὲ addit αὐτούς.) Chrys. semel. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς. Syr. Erp. || + λέγων. Mt l. item. reg. (c) + ἡμῶν τῇ. D. cant. reg. (d) = Iren. semel. Post πεποιηκ. ponit 4. ἢ ἐξουσίᾳ, *potestate*, Syr. Erp. Arm. Vulg. reg. tol. Iren. semel. Sed *pietate*, cant. laud. colb. demidov. Cassiod, (e) (ὁ) θεὸς ἰσαὰκ καὶ (ὁ) θεὸς. AC. 15. 18. 25. 36. Mt. χ. Erp. Copt. Aeth. Vulg. cant. Chrys. Theoph. 2. ὁ θεὸς ἰσαὰκ καί. Arm. Iren. (f) = 29. Iren. || + χριστόν. D. cant. (g) + ACE. al. 32. Barb. 7. Mt. a1. l. al. 9. Ed. Syr. p. Slav. 5. et ant. Vulg. laud. Chrys. Theoph. 1. in textu et 2. Iren Hier. (h) + εἰς κρίσιν. D. Syr. p. in m. + εἰς κριτήριον. E. + in *judicium*, cant. laud. Iren. (i) = AC. 15. 18. 27. 29. 36. 64. 69. Barb. 1. Copt. Arm. Vulg. Iren. Hier. (k) κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν αὐτὸν θέλοντος. D* gr. *cum judicasset ille dismittere eum voluit*, cant* *cum remittere eum vellet*, Iren. *volentis eum dimittere*, Hier. || Chrys. in comment: πιλάτος ἤθελεν ἀπολύειν· ὑμεῖς, ἐκείνου θελήσαντος, οὐκ ἠθελήσατε. Sed mox: οὐκ εἶπε· θελήσαντος, ἀλλά· κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. || ἐκείνου] ἐκεῖνον. cod. Wakianus. || ἀπολύειν] + αὐτόν. D. 43. Copt. cant.

14 τος ἐκείνου ἀπολύειν." Ὑμεῖς
δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον [l] ἠρ-
νήσασθε," καὶ ᾐτήσασθε ἄν-
δρα [m] φονέα" χαρισθῆναι
15 ὑμῖν, Τὸν δὲ [n] ἀρχηγὸν"
τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε· ὃν ὁ
θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ
16 ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. Καὶ
[o] ἐπὶ" τῇ πίστει τοῦ ὀνόμα-
τος αὐτοῦ, τοῦτον, ὃν θεω-
ρεῖτε καὶ οἴδατε, [p] ἐστερέω-
σε * τὸ ὄνομα αὐτοῦ·" καὶ
ἡ πίστις, ἡ δι' αὐτοῦ, ἔδω-
κεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν
ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑ-
17 μῶν.] Καὶ νῦν, ἀδελφοὶ,
[q] οἶδα," ὅτι κατὰ ἄγνοιαν
ἐπράξατε [r], ὥσπερ [s] καὶ" οἱ
18 ἄρχοντες ὑμῶν. Ὁ δὲ θεὸς,
[t] ἃ" προκατήγγειλε διὰ στό-
ματος πάντων τῶν προφητῶν
[u] ∾ αὐτοῦ, παθεῖν τὸν χρι-
19 στὸν," ἐπλήρωσεν οὕτω. [Με-
τανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέ-
ψατε, εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι
ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας·] ὅπως
[x] ἂν" [y] ἔλθωσι" καιροὶ ἀνα-
ψύξεως ἀπὸ προσώπου [z] τοῦ"
20 κυρίου, Καὶ ἀποστείλῃ τὸν
[a] προκεχειρισμένον [b] ὑμῖν" Ἰη-
σοῦν

u ∾ παθεῖν τὸν χριστὸν αὐτοῦ. a. προκεκηρυγμένον.

(l) ἐβαρύνατε. D. *gravastis*, cant. *aggravastis*, Iren. *inhonorastis et negastis*, Aug. (m) ἔνοχον θανάτου. Arm. || + ζῆν καὶ. E. laud. Aug. (n) *principem* s. *ducem* s. *incoeptorem* s. *auctorem*, latt. (o) = 4. 60. Mt. h. (p) *ipse* (scil ὁ θεὸς) *confirmavit et sanavit*. Syr. Erp. (q) οἴδατε. 11. 24. *scite*, Aeth. ἐπιστάμεθα. D. cant. (r) + (τὸ) πονηρόν. D. 34. Syr. p. in m. cant. Iren. Ambrosiast. Quaest. ex. N. T. + τοῦτο. Slav. 7. et ant. tolet. (s) = 18. Syr. Arr. Aeth. (t) ὅ. D. gr. *qui*, Vulg. ms. Vulg. ed. sixtin. Iren. ms. Vigil. ὡς. Arm. (u) CDE. 15. 18. 25. 27. 36. 65. (cum 3. 43.) Barb. 1. Syr. utr. Erp. Arm. Vulg. It. Iren. αὐτοῦ παθεῖν τ. χρ. αὐτοῦ. 66** item Vigil. || παθεῖν τὸν χριστὸν = A. παθεῖν αὐτόν. Chrys. semel in comment. || αὐτοῦ = 69. Chrys. semel in comment. (x) ἐὰν, *ut quum venerint*, Vulg. (y) ἐπέλθωσι. D. *superveniant*, Terr. || + ὑμῖν. Syr. Syr. p. c. ast. Chrys. in comment. Tert. Iren. Bedae gr. Post ἀναψ. addit E. laud. tol. *ut cum venerint tempora refrigerii, veniant et vobis*, Quidam lat. ap. Bed. (z) = E. 26. 36. al. 4. Mt. a1. b. e. k. (a) ACDE. (St. π.) al. 46. Mt. a1. l. al. 8. Ed. Syr. utr. Arr. Arm. Chrys. Chron. alex. Euthal. Theoph. 1. 2. Hesych. *praeparatum*, Iren. *destinatum*; Tert. *praedestinatum*, Copt. Sahid cant. laud. *praedesignatum*, Tert. *praedicatum*, Vulg. προκεχρισμένον. 46. Aeth. (b) = Chrys. semel. ἡμῖν. Theoph. 2. υἱόν. 31.

21 σοῦν χριστόν· Ὃν δεῖ οὐρα-
νὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρό-
νων [c] ἀποκαταστάσεως" [d] πάν-
των," ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ
στόματος [e] τῶν" ἁγίων αὐτοῦ
προφητῶν [f] = ἀπ' αἰῶνος."
22 Μωσῆς μὲν [g] † [h] = πρὸς
τοὺς πατέρας" εἶπεν· ὅτι προ-
φήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος
ὁ θεὸς [i] ὑμῶν" ἐκ τῶν ἀδελ-
φῶν [k] ὑμῶν," ὡς ἐμέ· αὐτοῦ
ἀκούσεσθε κατὰ πάντα, ὅσα
23 ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἔσται
δὲ, πᾶσα ψυχὴ, ἥτις [l] ἂν"
μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου
ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται ἐκ
24 τοῦ λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ
[m] οἱ προφῆται" ἀπὸ σαμουὴλ
καὶ τῶν καθεξῆς [n] ὅσοι"
[o] ἐλάλησαν," [p] καὶ" [q] κατήγ-
γειλαν" τὰς ἡμέρας ταύτας.
25 Ὑμεῖς ἐστε [r] + οἱ" υἱοὶ τῶν
προφητῶν καὶ τῆς διαθήκης,
ἧς διέθετο ὁ θεὸς πρὸς τοὺς
πατέρας [s] ἡμῶν," λέγων πρὸς
ἀβραάμ· [t] καὶ" [u] # ἐν" τῷ
σπέρ-

---

e. πάντων. g † γάρ. q. προκατήγγειλαν.

(c) *dispositionis*, Iren. *exhibitionis*, Tert. (d) = Mt. c. Slav. 5. et ant. (e) = 29. Mt. d. τῶν. ACD. 27. Barb. 1. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. cant. Or. Chrys. semel. Tert. Iren. πάντων τῶν. E. al. 21. pluresque. Mt. a1. al. 7. Ed. Chrys. semel. Chron. pasch. Theoph. 1. 2. (f) = D. 19. Arm. cant. Tert. Iren. Alii varie transponunt. (g) = ACDE. 15. 18. 25. 33. 34. 36. 42* 66 ap. Hwiid. Barb. 1. Arm. Slav. ed. Vulg. It. Chrys. semel. Iren. (h) = AC. 15. 18. 36. Barb. 1. Syr. Copt. Vulg. Post εἶπεν ponunt DE. 69. Mt. k. Arm. Chrys. bis. || + ἡμῶν. D. 33. 34. 42** Mt. c. cant. Iren. + ὑμῶν. E. 24. 43. laud. Bedae gr. (i) = 60. Chrys. semel. ἡμῶν. E. al. 6. Mt. c. al. . . eth. Syr. p. laud. Justin. Oec. Theoph. 1. 2. (k) ἡμῶν. D gr. 14 Theoph. 1. (l) ἐὰν. AC. alii. Mt. l. al. 7. Ed. Theoph. 1. 2. (= Iren. int. (n) = Syr. Erp. Ante ἀπὸ ponit Arm. || οἱ. C** gr. Copt. ὅ. D* gr. (o) ἐπροφήτευσαν. C. Copt. (p) = 46. 69. Mt. k. Vulg. ed. (q) ADE. 4. 14* 15. 18. 26. 31. 36. 40. 57. 60. al. 17. Mt. a1. b. c. d. e. f. h. l. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 5. et ant. Vulg. It. Chrys. Oec. Theoph. Chron. pasch. Iren. (r) + ACE. 15. 18. 37. ap. Mill. 69. al. 4. Mt. c. d. h in schol. k** m. Copt. (s) ὑμῶν. AC ut videtur. E. 25. 38. 69* Mt. h in schol. Ed. Arm. Slav. 5. et ed. laud. Chrys. Chron. alex. Theoph. 1. 2. semel. Iren. ms. (t) = 11. Arm. tol. demidov. καὶ. Conject. (u) + ACDE. al. 31. plures ue. Mt. l. al. 9. Ed. (Syr. Copt.) Arm. Slav. 5. et ed.) Vulg. cant. Chrys. Chron. alex. Oec. Theoph. 1. Eus.

σπέρματί σου. x ἐνευλογηθή-
σονται" πᾶσαι αἱ y πατριαὶ"
26 τῆς γῆς. Ὑμῖν πρῶτον ὁ
θεὸς, ἀναστήσας τὸν παῖδα
αὐτοῦ z †, ἀπέστειλεν αὐτὸν,
εὐλογοῦντα ὑμᾶς, a ἐν τῷ
ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν
πονηριῶν b ὑμῶν."]

1 [Λαλούντων δὲ αὐτῶν
πρὸς τὸν λαὸν c, ἐπέστησαν
αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς d καὶ ὁ στρα-
τηγὸς τοῦ ἱεροῦ" καὶ οἱ σαδ-
2 δουκαῖοι, Διαπονούμενοι διὰ
τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν,
καὶ καταγγέλλειν e ἐν τῷ ἰη-
σοῦ τὴν ἀνάστασιν" f ∾ τὴν
3 ἐκ" νεκρῶν. Καὶ ἐπέβαλον
αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεν-
το g εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔ-
ριον· ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη.
4 Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων h
τὸν λόγον," ἐπίστευσαν· καὶ
ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀν-
δρῶν i ὡσεὶ" χιλιάδες πέντε.
5 Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔ-
ριον συναχθῆναι k αὐτῶν"
τοὺς ἄρχοντας καὶ l πρεσβυ-
τέρους καὶ l γραμματεῖς m ∾
6 εἰς" ἱερουσαλήμ· Καὶ ἄνναν
τὸν ἀρχιερέα, καὶ καϊάφαν,
καὶ n ἰωάννην," καὶ ἀλέξαν-
δρον, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους
7 o ἀρχιερατικοῦ." Καὶ στή-

 σαντες

z † ἰησοῦν. f ∾ τῶν. m ∾ ἐν.

(x) εὐλογηθήσονται. A* 3. 15. 27. Mt. d. Ed. Chryſ. Oec. Theoph. 2. (y) φυλαί. 3. 18. (z) = CDE. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Chryſ. Chron. alex. Theoph. 3. Iren. (a) + καὶ ἁγιάζοντα. 43. ap. Mill. Barber. 1. (b) = Chryſ. bis. Theoph. 3. αὐτῶν. C. 13. 61* Copt. Slav. 5. cant. Iren. αὐτοῦ. (5. 27. 29. ap. Mill.) 69. Mt. d. k. Vulg. (c) + τὰ ῥήματα ταῦτα. D. item E. Syr. Erp. Syr. p. in m. cant. laud. reg. Theophyl. 1. Lucif. (d) = D. cant. Poſt. σαδδουκ. ponit Syr. || στρατηγὸς] στρατὸς. Theophyl. 1. in textu. *pontifex*, Lucif. (e) τὸν ἰησοῦν ἐν τῇ ἀναστάσει. D. cant. (f) D. 4. 31. 57. 60. 65. (c. al. 5.) al. 18. et Barber. 5. Mt. l. al. 9. Ed. cant. laud. reg. Chryſ. Theoph. 1. Lucif. (g) + αὐτούς. ACE. 13. 15. 18. 25. 31. 40. al. 4. et Barber. 1. Verſſ. Chryſ. Theoph. 2. (Omittunt cant. reg. Lucif.) (h) = A. (i) = A. Aeth. Vulg. ed. ὡς. D. εἰς. cant. *ad*, reg. (k) = D. 3. Syr. Erp. cant. Poſt ἄρχοντας ponit Mt. h. in marg. (l) + τούς. A. 4. 14. 15. 18. 66. 69. item 56. Mt. d. k, item al. 5. (m) ADE. 15. 18. 27. 69. al. 6. et Barber. 7. Mt. d. k. Chryſ. ſemel. || = εἰς ἱερουσαλήμ. Syr. Ante καὶ γραμμ. ponit Theophyl. 2. (n) ἰωνάθας. D. (nempe iſti accuſativi omnes mutantur in nominativos, praeeunte συνήχθησαν loco συναχθῆναι.) cant. (o) ἱερατικοῦ. 16. 18. 26. *ſacerdotali*, Vulg. laud.

σαντες αὐτοὺς ἐν [p] † μέσῳ,
ἐπυνθάνοντο· ἐν ποίᾳ δυνάμει,
ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε
8 τοῦτο ὑμεῖς; Τότε πέτρος,
πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου,
εἶπε πρὸς αὐτούς· ἄρχοντες
τοῦ λαοῦ, καὶ πρεσβύτεροι
9 [q] τοῦ ἰσραήλ" [r]. [s] Εἰ ἡμεῖς
σήμερον ἀνακρινόμεθα" [t] ἐπὶ
εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθε-
νοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται·
10 Γνωστὸν ἔστω [u] πᾶσιν" ὑμῖν
καὶ παντὶ τῷ λαῷ ἰσραὴλ,
ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χρι-
στοῦ τοῦ ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς
ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγει-
ρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗ-
τος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν
11 ὑγιής [x].] Οὗτός ἐστιν ὁ λί-
θος, ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ'
ὑμῶν τῶν [y] ∾ οἰκοδομούν-
των," ὁ γενόμενος εἰς κεφα-
12 λὴν γωνίας. [z] — Καὶ οὐκ
ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτη-
ρία·" [a] ∾ οὔτε" γὰρ ὄνομά
ἐστιν [b] ἕτερον" [c] ὑπὸ τὸν οὐ-
ρανὸν," τὸ δεδομένον [d] ἐν"
ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι
13 ἡμᾶς.] [Θεωροῦντες δὲ τὴν
τοῦ πέτρου παῤῥησίαν καὶ ἰω-
άννου, καὶ καταλαβόμενοι,
ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι
[e] καὶ ἰδιῶται," ἐθαύμαζον·
ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς, ὅτι
14 σὺν τῷ ἰησοῦ ἦσαν· Τὸν
[f] ∾ δὲ" ἄνθρωπον [g] βλέπον-
τες"

---

p † τῷ. y ∾ οἰκοδόμων. a ∾ οὐδὲ. f ∾ τε.

(p) = DE. 65. (c. al. 6.) Alii. Mt. l. al. 7. Ed. Chryſ. Theoph. 1. 2. (q) = A. Copt. Vulg, colb. Cyr. Fulg. Habent Bedae gr. cant. laud. reg. Cypr. Iren. Ambr. τοῦ λαοῦ ἰσραήλ. 33. 34. (r) + ἀκούσατε. E. 15. 18. 37. Syr. Erp. Aeth. Vulg. ed. laud. colb. Cypr. (s) εἰ δεῖ ἀνακρίνεσθαι ἡμᾶς σήμερον. Arm. (t) + ἀφ' ὑμῶν. DE. Syr. Erp. cant. laud. reg. Iren. Cypr. (u) = Syr. Arr. Cyr. Theoph. 2. (x) + καὶ ἐν ἄλλῳ οὐδενί. E. Syr. p. in m. laud. reg. Cypr. Bedae gr. (y) AD. 15. 18. 27. 29. 69* al. 2. Mt. a1. d. k. l. Orig. (z) = reg. Iren. Aug. Auctor quaeſt. N. T. qui etiam vſ. 11 omittit. (Cypr. Ambr. Auctor de rebapt. Ambroſiaſt. Leo.) || = ἡ σωτηρία. D. cant. || Conf. not. x. (a) οὐ. D. cant. reg. Cypr. Aug. Ambr. Leo. οὐδὲ. A. al. 13. et Barber. 6. Mt. a1. d. k. l. Copt. οὐδὲν. Ed. (b) = Slav. 5. Alii varie transp. (c) = 4. 26. 31. 60. al. 17. Mt. a1. c. f. h. m. Ed. Ar. pol. Slav. 5. Theoph. 1. 2. Poſt τὸ ponit 42. (d) = D. Vulg. cant. reg. Patr. lat. (e) = D. cant. (f) AD** E. 27. 34. 40. 69. al. 2. Mt. d. k. (Syr. Arr. Aeth.) Vulg. cant. laud. Lucif. || = D* (g) θεωροῦντες. 13. 33. 40. 66. ὁρῶντες. Chryſ. Poſt αὐτοῖς ponunt 69. Mt. k. l.

τες" σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν
τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον
15 [h] ἀντειπεῖν. Κελεύσαντες δὲ
αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου
[i] ἀπελθεῖν," [k] συνέβαλον"
16 πρὸς ἀλλήλους, Λέγοντες· τί
[l] ∾ ποιήσομεν" [m] τοῖς ἀν-
θρώποις τούτοις;" ὅτι μὲν
γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε
δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοι-
κοῦσιν ἱερουσαλὴμ [n] φανε-
ρὸν," καὶ οὐ δυνάμεθα [o] ἀρ-
17 νήσασθαι." Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ
πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν
λαὸν [p], [q] ἀπειλῇ" [r] ∾ ἀπει-
λησώμεθα" αὐτοῖς, μηκέτι
λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ
18 μηδενὶ [s] ἀνθρώπων." [t] Καὶ
καλέσαντες" αὐτοὺς, παρήγ-
γειλαν [u] — αὐτοῖς" τὸ, [x]
καθόλου" μὴ φθέγγεσθαι
μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόμα-
19 τι τοῦ ἰησοῦ. Ὁ δὲ πέτρος
καὶ ἰωάννης ἀποκριθέντες [y]
πρὸς αὐτοὺς εἶπον·" εἰ [z] δί-
καιόν ἐστιν" ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον
20 ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε. Οὐ
δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἴδο-
μεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λα-
21 λεῖν. Οἱ δὲ προσαπειλησά-
μενοι ἀπέλυσαν αὐτοὺς, [a] μη-
δὲν εὑρίσκοντες," [b] τὸ," πῶς
[c] ∾ κολάσωνται" αὐτοὺς,
[d] διὰ" τὸν λαόν· ὅτι πάντες
ἐδόξαζον [e] τὸν θεὸν" ἐπὶ τῷ

l ∾ ποιήσωμεν. r ∾ ἀπειλησόμεθα. c ∾ κολάσονται.

(h) + ποιῆσαι ἢ. D gr. reg. (i) ἀπαχθῆναι. D gr. reg. (k) συνέβαλλον AE. al. 18. Mt. l. al. 3. Theophyl. 1. (l) AE gr. 31. 36. al. 10. Mt. a1* al. 5. cant. (m) = 36. Baſ. ſeleuc. || = τούτοις. Mt. d. (n) φανερώτερόν ἐστιν. D. gr. (o) ἀρνεῖσθαι. AD. 27. 29. 61* 66** 69.. Mt. d. k. l. Baſ. ſeleuc. (p) + τὰ ῥήματα ταῦτα. E. Syr. p. in m. laud. Lucif. *verba iſtorum*, reg. (q) = AD. 25. 40. Mt. l. Syr. Erp. Aeth. Arm. Vulg. cant. Baſ. ſeleuc. Oec. Lucif. (r) D. 15. 25. 36. 69. al. 6. Mt. a1. al. 6. Ed. Chryſ. ed. Theoph. 2. (s) ἀνθρώπῳ. 13. 18. 32. 57. al. 2. Mt. b. e. Ed. Theoph. 1. || Rec. Barber. 3. (t) συγκατατιθεμένων δὲ αὐτῶν τῇ γνώμῃ, φωνήσαντες. D. Syr. p. in m. cant. reg. Lucif. (u) = AD gr. E. 13. 15. 18. 33. 34. 36. 40. Mt. l. Arm. Vulg. laud. Chryſ. (x) παράπαν. 4. (y) εἶπον πρὸς αὐτούς. ADE. 69. al. 3. pluresve. Mt. k. l. Arm. Vulg. cant. laud. Chryſ. (z) τοῦτο ὑμῖν δίκαιον φαίνεται. E. laud. (a) μὴ (μηδὲ) εὑρίσκοντες. 36. Mt. d. l. Vulg. Lucif. μὴ εὑρίσκ. αἰτίαν. D. Syr. Arr. *nihil invenientes cauſam*, cant. (b) = E. 18. (c) 4. 18. 32. 42. 57. 69* al. 13. pluresque. Mt. a1. al. 9. Ed. Chryſ. Theoph. 1. 2. κολάσουσιν. 34. (d) φοβούμενοι. E. laud. (e) = Vulg. ed.

22 γεγονότι. Ἐτῶν γὰρ ἦν
πλειόνων τεσσαράκοντα ὁ ἄν-
θρωπος, ἐφ᾽ ὃν ἐγεγόνει τὸ
σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.]

23 [Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον
πρὸς τοὺς [f] ἰδίους," καὶ ἀ-
πήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
24 εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες [g],
[h] ὁμοθυμαδὸν" ἦραν φωνὴν
πρὸς τὸν θεὸν, καὶ εἶπον·
δέσποτα, [i] σὺ ὁ θεὸς," [k] ὁ
ποιήσας" τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ
25 πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· [l] Ὁ
διὰ στόματος δαβὶδ † παιδός
σου εἰπών·" ἱνατί ἐφρύαξαν
ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν
26 κενά; Παρέστησαν οἱ βασι-
λεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες
συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, κα-
τὰ τοῦ κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ
27 χριστοῦ [m] αὐτοῦ." Συν-
ήχθησαν γὰρ ἐπ᾽ ἀληθείας
[n] ÷ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ" ἐπὶ
τὸν ἅγιον παῖδά σου ἰησοῦν,
ὃν ἔχρισας, ἡρώδης τε καὶ
πόντιος

l † τοῦ.

(f) ἀδελφούς. Syr. Erp. (g) + καὶ ἐπιγνόντες τὴν τοῦ θεοῦ ἐνέργειαν. D. cant. (h) = Arm. Post φωνὴν ponunt 31. Mt. l. (i) σύ. A. Copt. demidov. Ath. Ambr. ὁ θεός. 13. Chryſ. ſemel. ὁ θεὸς ἡμῶν. Codex Steph. κύριε ὁ θεός. 40. σὺ εἶ. Vulg. ed Hilar. Aug. Alii lat. σὺ εἶ ὁ θεός. 32. 69. Lect. 1. cant. Theoph. 1. Iren. (k) ἐποίησας. laud. (l) τοῦ = ADE. 4. 31. 40. al. 14. Mt. a1. al. 6. Ed. Ath. Chryſ. ſemel. Theophyl. 1. || ὁ διὰ στόματος παιδός σου Δαυὶδ εἰπών. Lect. 1. ὁ διὰ τοῦ ἁγίου στόματος Δ. τοῦ παιδός σου εἰπών. 18. ὁ διὰ στομ. τοῦ ἁγίου παιδός σου Δ. εἰπών. Cerealis. ὁ πνεύματι ἁγίῳ διὰ στομ. Δ. etc. Codd. Steph. teſte Beza. ὁ διὰ στομ. Δ. παιδός σου ἐν πνεύματι ἁγίῳ εἰπών. Barber. 2. ὁ διὰ πνεύματος ἁγ. διὰ στομ. Δ. παιδός σου εἰπών. Syr. Copt. Slav. 7. Didym. ὃς διὰ πνεύματος ἁγ., διὰ τοῦ στομ. λαλήσας Δ. παιδός σου. D. item (*David puero tuo*) cant. ὁ διὰ στομ. τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δ. τοῦ ἁγίου παιδός σου εἰπών. Hilar. Aug. ὁ διὰ στομ. τοῦ πατρὸς ἡμῶν. Δ. παιδός σου διὰ πνεύματος ἁγ. εἰπών. Arm. ὁ διὰ πνεύμ. ἁγ., διὰ στομ. τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δ. παιδός σου, εἰπών. Erp. Slav. 6. et ant. Vulg. Ath. mſ. Iren. Auct. de vocat. gentium. item (καὶ διὰ στομ.) Lucif. item. Aeth. ὁ διὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἐν πνεύματι ἁγίῳ στόματος Δ. παιδός σου εἰπών. Mt. l. ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγ. στόματος Δ. παιδός σου εἰπών. AE. 13. 15. 27. 29. 36. 38. Syr. p. laud. (m) αὐτῶν. 3 ap. Wetſt. (n) + ἐν τῇ πόλει (+ σου. A.) ταύτῃ. AD. (St. β.) E. 13. 15. 18. 27. 29. 36. al. 7. et Barber. 3. Mt. l. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. 6. 7. et ed. Vulg. It. Cyr. Chryſ. Coſmas. Tert. bis. Iren. Lucif. Hilar. Ambr. Aug. Cerealis. Leo. Caſſiod. + ἐν πόλει τ... 66.

πόντιος πιλάτος, σὺν ἔθνεσι,
28 καὶ [o] λαοῖς" ἰσραὴλ, [p] Ποι-
ῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ
βουλή σου προώρισε γενέσθαι.
29 Καὶ τανῦν, κύριε, [q] ἔπιδε"
ἐπὶ τὰς [r] ἀπειλὰς" αὐτῶν,
καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ
παῤῥησίας [s] πάσης" λαλεῖν
30 τὸν λόγον σου, Ἐν τῷ τὴν
χεῖρά [t] σου ἐκτείνειν σε" εἰς
ἴασιν, καὶ σημεῖα καὶ τέρατα
γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος
τοῦ ἁγίου παιδός σου ἰησοῦ.
31 Καὶ δεηθέντων αὐτῶν, ἐσα-
λεύθη ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἦσαν
συνηγμένοι· καὶ ἐπλήσθησαν
ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ
ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ
μετὰ παῤῥησίας] [u].

32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν
πιστευσάντων ἦν [x] ἡ" καρδία
καὶ [x] ἡ" ψυχὴ μία [y]· καὶ
οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων
[z] αὐτῷ" ἔλεγεν ἴδιον εἶναι,
ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.
33 Καὶ μεγάλῃ δυνάμει ἀπεδί-
δουν τὸ μαρτύριον [a] οἱ ἀπό-
στολοι" [b] τῆς ἀναστάσεως"
τοῦ κυρίου ἰησοῦ [c], χάρις τε
μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς.
34 Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις [d] ὑπῆρ-
χεν" ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτή-
τορες [e] χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑ-
πῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς
τιμὰς τῶν πιπρασκομένων,
35 Καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας
τῶν ἀποστόλων· διεδίδοτο δὲ
ἑκάστῳ, [f] καθότι ἄν" τις

(o) λαὸς. E. 3. 33. (Syr. Erp.) Theoph. 1. Hilar. Aug. *populo*, laud. *toto*, Cereal. (p) + μὴ. Mt. a1.** (q) ἔφιδε. ADE. ἔπιδε. 3. al. 3. Mt. c. (r) ἁγίας. D* gr. (s) = 26. 36. Lect. 1. Syr. Theoph. 1. in commentar. Ante παῤῥ. ponunt D. gr. E. Vulg. laud. Hilar. Lucif. (t) σε ἐκτείνειν· A. cant. Lucif. σου ἐκτείνειν. DE. 27. 40. 57. Lect. 1. Mt. c. d. l. Ed. (Arm.) Chryf. (u) + *omni volenti*, Aug. + παντὶ τῷ θέλοντι πιστεύειν. DE. cant. laud. Iren. Bedae gr. (x) = AD* Or. bis. (bis habet.) (y) + καὶ οὐκ ἦν διάκρισις ἐν αὐτοῖς οὐδεμία. D. + καὶ οὐκ ἦν χωρισμὸς ἐν αὐτοῖς τις. E. *accuſatio*, cant. *ſeparatio*, laud. Ambr. Beda e graeco ſuo. *discrimen*, Cypr. bis. Zeno. (z) = 18. 36. αὐτῶν. 4. 40. al. 10. Mt. f. m. Ed. Theoph. 1. 2. αὐτοῦ. D. (a) Poſt ἀναστάσεως ponit Chryſ. Ante τὸ μαρτ. ponunt AE. al. 4. Mt. a1. l. Vulg. laud. Theoph. 1. Aug. (b) = 26. 31. (c) + χριστοῦ. ADE. al. 8. Mt. l. al. 4. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. rec. Vulg. cant. laud. Chryſ. Alii aliter. (d) ἦν. A. 15. 18. 27. 29. 69. al. 2. Mt. k. l. et a1. in marg. Cyr. (e) + ἦσαν. D. cant. Sed mox ὑπῆρχον πωλοῦντες καὶ φέροντες. D* πωλοῦντες ἔφερον (jugulato ὑπῆρχον) D** *vendentes et adferebant* (non expreſſo ὑπῆρχον) cant. (f) καθὸ. 31. al. || Theoph. 2. καθ' ὃ ἄν. 60. 63. 69* καθότι. Mt. f. h. in marg.

36 χρείαν εἶχεν. [g] ∾ Ἰωσῆς"
δὲ, ὁ ἐπικληθεὶς [h] βαρνάβας"
[i] ὑπὸ" τῶν ἀποστόλων, ὅ
ἐστι [k] μεθερμηνευόμενον" υἱὸς
παρακλήσεως, λευίτης, κύ-
37 πριος τῷ γένει, Ὑπάρχον-
τος αὐτῷ [l] ἀγροῦ," πωλήσας
ἤνεγκε τὸ χρῆμα, καὶ ἔθηκε
[m] παρὰ" τοὺς πόδας τῶν
ἀποστόλων.]

1 [[n] Ἀνὴρ δέ" τις, ἀνα-
νίας ὀνόματι, σὺν [o] σαπφεί-
ρῃ" τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, ἐπώ-
2 λησε κτῆμα, Καὶ ἐνοσφίσατο
ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας καὶ
τῆς γυναικὸς [p] = αὐτοῦ·"
καὶ ἐνέγκας μέρος τι, παρὰ
τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων
3 ἔθηκεν. Εἶπε δὲ πέτρος·
[q] ἀνανία," διατί [r] ἐπλήρω-
σεν" ὁ σατανᾶς τὴν καρδίαν
σου, ψεύσασθαί σε [s] τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσα-
σθαι [t] ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χω-
4 ρίου; Οὐχὶ μένον, σοὶ ἔμενε,
καὶ πραθὲν, ἐν τῇ σῇ ἐξου-
σίᾳ ὑπῆρχε; τί ὅτι ἔθου ἐν
τῇ καρδίᾳ σου [u] τὸ πρᾶγμα"
τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώ-
5 ποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. Ἀκού-
ων δὲ [x] ⸭ ὁ" ἀνανίας τοὺς
λόγους τούτους, [y] πεσὼν ἐξέ-
ψυξε. καὶ ἐγένετο φόβος
μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκού-
6 οντας [z] = ταῦτα." Ἀνα-
στάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέ-
στειλαν αὐτὸν, καὶ ἐξενέγ-
7 καντες ἔθαψαν. Ἐγένετο
δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα,
καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, μὴ εἰδυῖα
τὸ

g ∾ ἰωσήφ.

(g) ADE. 15. 25. 27. 29. 36. 40. 66** al. 3. Mt. l. Syr. Copt. Aeth. Arm. Slav. ant. Vulg. cant. laud. Chryſ. ſemel. Epiph. (h) βαρσαββᾶς. 40. Copt. (i) ἀπὸ. AE. 25. 31. 40. 65. (c. al. 4.) al. 12. Mt. l. al. 4. Ed. Theoph. 1. 2. (k) = 2. Ed. μεθερμηνευόμενος. 36. 40. al. 4. (l) χωρίου. D gr. *praedium*, laud. (m) πρὸς. E. al. 3. Theoph. 1. (n) ἐν αὐτῷ δὲ τῷ καιρῷ ἀνήρ. E. laud. (o) σαπφείρα. 14. al. 14. et Barber. 5. Mt. a1. k. l. Orig. Chryſ. σαφφίρα. D. gr. σαφφίρῃ. E. (p) = AD. gr. 14* 15. 18. 27. 29. 36. Mt. l. Arm. (q) πρὸς ἀνανίαν. D. cant. Vulg. ed. ſixt. Alii aliter. (r) ἐπείρασεν. Vulg. Ath. Beda. (qui tamen graece ἐπλήρωσεν eſſe teſtatur, ut habent Cypr. Lucif. Victor vit. Cereal. Utroque modo Aug. Epiph. Vigil. Fulg. ἠπάτησεν. Theodoret. (s) + εἰς. 5. 31. (t) + σε. D. al. 14. Mt. c. f. al. 3. Ed. cant. Theoph. 1. 2. (u) ποιῆσαι (+ τὸ**) πονηρὸν. D. Sahid. *facere doloſe rem iſtam*, cant. (x) + AE. 42. 57. 65. (c. al. 6.) Alii. Mt. k. l. m. al. 5. Ed. Chryſ. Theoph. 1. 2. (y) + παραχρῆμα. D. cant. || καὶ εὐθέως ἀκούων ὁ ἀν. τοὺς λόγους τούτους. E. laud. (z) = AD. 15. 27. 29. 37. Mt. d. Syr. Erp. Sahid. Vulg. cant. Or. Lucif.

8 τὸ γεγονὸς, εἰσῆλθεν. [a] Ἀπε-
κρίθη δὲ αὐτῇ ὁ πέτρος·"
[b] εἰπέ μοι," εἰ τοσούτου τὸ
χωρίον ἀπέδοσθε; ἡ δὲ εἶπε·
9 ναὶ, τοσούτου. Ὁ δὲ πέτρος
[c] εἶπε" πρὸς αὐτήν· [d] τί" ὅτι
συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ
πνεῦμα [e] κυρίου;" ἰδοὺ, οἱ
πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄν-
δρα σου, [f] ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ
10 ἐξοίσουσί σε. Ἔπεσε δὲ πα-
ραχρῆμα [g] παρὰ τοὺς πόδας"
αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελ-
θόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον
αὐτὴν νεκρὰν, καὶ [h] ἐξενέγκαν-
τες" ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα
11 αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο φόβος
μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν,
καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούον-
12 τας ταῦτα.] [Διὰ δὲ τῶν
χειρῶν τῶν ἀποστόλων [i] ∾
ἐγίνετο" σημεῖα καὶ τέρατα
ἐν τῷ λαῷ πολλά. καὶ ἦσαν
ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες [k] ἐν τῇ
13 στοᾷ [l] σολομῶνος." Τῶν δὲ
λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶ-
σθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν
14 αὐτοὺς ὁ λαός· (Μᾶλλον δὲ
προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ
κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ
15 γυναικῶν·) Ὥστε [m] κατὰ
τὰς πλατείας" ἐκφέρειν τοὺς
ἀσθενεῖς, καὶ τιθέναι ἐπὶ [n] ∾
κλινῶν" καὶ κραββάτων, ἵνα
[o] ἐρχομένου" πέτρου, κἂν ἡ
σκιὰ [p] ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐ-
16 τῶν [q]. Συνήρχετο δὲ καὶ
τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων

B 5 [r] — εἰς:

i ∾ ἐγένετο. l. σολομῶντος. n ∾ κλιναρίων.

(a) εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὴν ὁ πέτρος. D. Syr. Erp. Vulg. cant. Lucif. πρὸς ἣν ὁ πέτρος ἔφη. E. laud. || αὐτῇ] Syr. p. habet c. ast. πρὸς αὐτήν. A. 15. 31. 40. 69. al. 3. Mt. d. k. l. Or. Lucif. || + λέγων. Arm. Or. (b) = Or. ἐπερωτήσω σε. D gr. (c) = D. 29. 69. Mt. l. Vulg. ed. cant. Alii transp. φησίν. Or. (d) = Syr. Erp. (e) τὸ ἅγιον. 67. Mt. c. Erp. Aeth. Chryf. femel. Baf. Avit. (f) + ἵστανται. E. laud. (g) ἐνώπιον. 15. 18. 36. || παρὰ] πρὸς. AD. Or. ἐπὶ. 26. 37. ὑπὸ. 2. (h) συστείλαντες ἐξήνεγκαν, καὶ. D. gr. (Syr. Erp.) (i) ἐγένετο. 4. 14. 15. Alii. Mt. l. al. 3. Ed. (etiam St. 3.) Oec. Theoph. 1. 2. (k) + συνηγμένοι. Syr. + ἐν τῷ ἱερῷ. D. 42. Aeth. cant. + ἐν τῷ ναῷ συνηγμένοι. E. laud. (l) DE. Alii. Mt. b. al. 5. Ed. (m) = Aeth. καὶ ἐν ταῖς πλατείαις. E. laud. cant. Lucif. καὶ εἰς τὰς πλ. AD** 36. 40. 69. al. 6 et Barber. 2. Mt. l. εἰς τὰς πλ. Mt. d. (n) AD. (St. β.) 36. 40. 69. al. 4. et Barber. 1. Vulg. It. Cyr. hierof. Lucif. (o) διερχομένου. 25. (p) + αὐτου. E. 33. 66* ut videtur. Syr. Ar. p. Arm. Slav. rec. Vulg. laud. Theoph. 2. (q) + *et liberarentur ab imfirmitatibus fuis.* Vulg. (non addit tol.) item Lucif. + καὶ ῥυσθῶσιν ἀπὸ πάσης ἀσθενείας, ἧς εἶχον.

E.

[r] — εἰς: ἱερουσαλὴμ," φέ-
ροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμέ-
νους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρ-
των· [s] οἵτινες" [t] ἐθεραπεύον-
το" ἅπαντες.
17 [u] Ἀναστὰς δὲ" ὁ ἀρχιε-
ρεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ,
ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν σαδδου-
καίων, ἐπλήσθησαν ζήλου,
18 Καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας [x] =
αὐτῶν" ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους,
καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει
19 [y] δημοσίᾳ." Ἄγγελος δὲ κυ-
ρίου διὰ τῆς νυκτὸς [z] ἤνοιξε"
τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξα-
20 γαγών τε αὐτοὺς εἶπε· Πο-
ρεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖ-
τε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα
τὰ ῥήματα [a] τῆς ζωῆς ταύ-
21 της."] [b] Ἀκούσαντες δὲ"
[εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς
τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκον.]
[c] παραγενόμενος" δὲ ὁ ἀρχιε-
ρεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, [d] συνε-
κάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ
[e] πᾶσαν" τὴν γερουσίαν τῶν
υἱῶν ἰσραήλ· καὶ ἀπέστειλαν
εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἀχθῆναι
22 αὐτούς. Οἱ δὲ ὑπηρέται
παραγενόμενοι [f] οὐχ εὗρον
αὐτοὺς [g] ἐν τῇ φυλακῇ·"
ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν,
23 Λέγοντες· [h] ὅτι" τὸ [i] μὲν"
δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλει-
σμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ,
καὶ τοὺς φύλακας [k] † ἑστῶ-
τας πρὸ τῶν θυρῶν· ἀνοίξαν-
τες δὲ, ἔσω οὐδένα εὕρομεν.
Ὡς

---

k † ἔξω.

E. laud. + ἀπηλλάσσοντο γὰρ (*et liberabantur*, cant.) ἀπὸ πάσης ἀσθενείας, ὡς εἶχεν ἕκαστος αὐτῶν. D. item (St. β.) cant. (r) ἰσραήλ. A* ut videtur. || εἰς = A. Barber. 1. Mt. h. Syr. Erp. Vulg. ed. Lucif. (s) καὶ. D gr. 38. Slav. 8. Lucif. οἱ καὶ. Mt. χ. οἵτινες καὶ. Mt. d. ψ. Arm. (t) ἰῶντο. D. (u) = Syr. Erp. καὶ ταῦτα βλέπων ἀναστὰς. E. laud. Bedae gr. (x) = AD. 15. 18. 36. 40. Syr. Erp. Arm. Vulg. cant. Theoph. 1. 2. Lucif. (y) = Syr. Erp. Lucif. || + καὶ ἐπορεύθη εἷς ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. D. cant. (z) ἀνοίξας. A. 15. 18. 36. 40. Vulg. (a) ταῦτα τῆς ζωῆς. Syr. utr. Erp. Aeth. τῆς ὁδοῦ ταύτης. Conject. (b) ἐξελθόντες δὲ. Syr. Erp. ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς. E. laud. (c) = Syr. Erp. (d) + ἐγερθέντες τὸ πρωΐ. D. cant. (e) = Syr. Erp. (f) + καὶ ἀνοίξαντες τὴν φυλακὴν. D. (St. β.) Syr. p. in m. Vulg. cant. (g) = Aeth. Vulg. Ante οὐχ εὗρον ponunt 15. 18. ἔσω. D. (St. β.) cant. (h) = E gr Syr. Erp. Vulg. (i) = AD. 17. 26. Mt. l. χ. Syr. utr. Aeth. cant. laud. (k) = AD (St. π.) E. 36. 40. 42. 57. 65. (c. al. 6) 69. al. 30. Mt. l. al. 11. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. msf. et ed. Vulg. It. Chrys. alicubi (habet in textu commentarii.) Theoph. 1. 2. Lucif.

24 Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους
τούτους [l] ὅ,τε ἱερεὺς καὶ ὁ
στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ
ἀρχιερεῖς," [m] διηπόρουν περὶ
αὐτῶν, τί ἂν [n] γένοιτο" τοῦ-
25 το. Παραγενόμενος δέ τις
ἀπήγγειλεν αὐτοῖς [o] †· ὅτι
ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες, οὓς ἔθεσθε
ἐν [p] τῇ" φυλακῇ, εἰσὶν ἐν
τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδάσκον-
26 τες τὸν λαόν. Τότε ἀπελ-
θὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς
ὑπηρέταις, ἤγαγεν αὐτοὺς,
[q] οὐ" μετὰ βίας· ἐφοβοῦντο
γὰρ τὸν λαὸν, [r] ἵνα" μὴ λι-
27 θασθῶσιν. Ἀγαγόντες δὲ
αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνε-
δρίῳ, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς
28 ὁ [s] ∾ ἀρχιερεὺς," Λέγων·
[t] — οὐ" παραγγελίᾳ παρηγ-
γείλαμεν ὑμῖν, μὴ [u] διδά-
σκειν" ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ;
καὶ ἰδοὺ, πεπληρώκατε τὴν
ἱερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑ-
μῶν· καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν
ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώ-
29 που [x] τούτου." [y] Ἀποκρι-
θεὶς δὲ ὁ πέτρος καὶ οἱ ἀπό-
στολοι, εἶπον·" πειθαρχεῖν
δεῖ θεῷ μᾶλλον, ἢ ἀνθρώ-
30 ποις. Ὁ θεὸς τῶν πατέρων
ἡμῶν ἤγειρεν [z] ἰησοῦν, ὃν
ὑμεῖς διεχειρίσασθε, κρεμά-
31 σαντες ἐπὶ ξύλου· Τοῦτον
ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα
ὕψωσε τῇ [a] δεξιᾷ" αὐτοῦ,
δοῦναι μετάνοιαν τῷ ἰσραὴλ,
32 καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν [b]. Καὶ
ἡμεῖς

o † λέγων. s ∾ ἱερεύς.

(l) ὅ,τε στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς. AD. 15. 18. 33. 36. 69. Barber. 1. Mt. d. Copt. Arm. Vulg. cant. Lucif. οἱ ἀρχιερεῖς (ὁ ἀρχιερεὺς Erp.) καὶ ὁ στρατ. τοῦ ἱεροῦ. Syr. Erp. Aeth. οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατ. τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς. E. Slav. 5** laud. Bedae gr. ὅ,τε ἀρχιερεὺς καὶ ὁ στρ. τ. ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς. 67. Mt. a1** k. Ed. Slav. rec. Chryſ. Theoph. 1. ὅ,τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρ. τοῦ ἱεροῦ καὶ ὁ ἀρχιερεύς. Slav. ant. || ἱεροῦ] + καὶ οἱ σαδδουκαῖοι. 25. (m) + ἐθαύμαζον καί. E. laud. Bedae gr. (n) θέλοι εἶναι. E. laud. Bedae gr. (o) = ADE. 40. al. 32. et Barber. 7. Mt. k. al. 8. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 5. et ant. Vulg. It. Oecum. Theoph. 1. || Habet Lucif. (p) = 69** Mt. l. (q) = D* cant. (r) = DE. 40. (s) D* *pontifex*, cant. *ſacerdos*, Lucif. (t) = A. Barber. 1. Vulg. cant. Ath. Cyr. alicubi. Lucif. Praedeſt. || Rec. Bedae gr. (u) λαλεῖν. A. Mt. χ. Chryſ. ſemel. Cyr. Theodoret. (x) = 27. 29. Mt. χ. ἐκείνου. D* (y) ὁ δὲ πέτρος εἶπεν (*reſpondit*) πρὸς αὐτούς. D. cant. || = ὁ. AE. 57. 69. al. 10. pluresve. Mt. l. al. 8. Ed. Chryſ. (z) + τὸν παῖδα αὐτοῦ. E. laud. Bedae gr. (a) ἐδόξ. D* *caritate* (lege: *claritate*) cant. *gloria*. Iren. (b) + ἐν αὐτῷ. D* Ar. pol. Aeth. Sahid. cant. Aug. + αὐτοῦ. Mt. ψ. *Et nos in eo teſtes etc.* Iren.

ἡμεῖς ἐσμεν [c] = αὐτοῦ" μάρ-
τυρες τῶν ῥημάτων τούτων,
καὶ τὸ πνεῦμα [d] δὲ" τὸ ἅ-
γιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς
33 πειθαρχοῦσιν αὐτῷ.] Οἱ δὲ
[e] ἀκούσαντες" διεπρίοντο, καὶ
[f] ἐβουλεύοντο" ἀνελεῖν αὐ-
34 τούς. Ἀναστὰς δέ τις [g] ἐν
τῷ συνεδρίῳ" Φαρισαῖος, ὀνό-
ματι γαμαλιὴλ, νομοδιδάσκα-
λος, τίμιος παντὶ τῷ λαῷ,
ἐκέλευσεν ἔξω [h] βραχύ τι"
τοὺς [i] ∾ ἀποστόλους" ποιῆ-
35 σαι. Εἶπέ τε πρὸς [k] αὐτούς·"
ἄνδρες ἰσραηλῖται, προσέχετε
ἑαυτοῖς, [l] ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις
τούτοις" * τί μέλλετε πράσ-
36 σειν. Πρὸ γὰρ τούτων τῶν
ἡμερῶν ἀνέστη θευδᾶς, λέγων
εἶναί τινα ἑαυτὸν [m], ᾧ [n] ∾
προσεκολλήθη" [o] ἀριθμὸς ἀν-
δρῶν" [p] ὡσεὶ" [q] τετρακο-
σίων·" ὃς [r] ἀνῃρέθη," καὶ
πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ,
διελύθησαν καὶ ἐγένοντο [s] εἰς"
37 οὐδέν. Μετὰ τοῦτον ἀνέστη
ἰούδας ὁ γαλιλαῖος, ἐν ταῖς
ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς, καὶ
ἀπέστησε

---

i ∾ ἀνθρώπους. n ∾ προσεκλίθη.

(c) = AD* 18. 25. 26. 34. 40. Mt. k. m. Syr. Arr. Aeth. Arm. Vulg. cant. Chryf. femel. αὐτῷ. 31. ἐν αὐτῷ. 69* Mt. d. l. αὐτοῦ pouit poft μάρτυρες Mt. h. poft ῥημάτων. Syr. p. (d) = AD* 31. 33. 40. 69. Mt. d. l. Arm. Vulg. cant. Theoph. 2. Iren. (e) ἀκούοντες. 27. 40. 69. al. 10. Mt. k. l. m. + ταῦτα. E. 28. Ar. p. + τὰ ῥήματα ταῦτα. Syr. Erp. Syr. p. c. aft. (f) ἐβούλοντο. AE. 25. 32. al. 5. Mt. c. al. 2. Aeth. Chryf. bis. *cogitabant*, Vulg. It. (g) = Syr. Erp. (h) = 15. 18. item. 66. ap. Hwiid. Poft ἀποστ. ponunt 3. 43. 60. Mt. c. al. 2. Theoph. 1. || = τι. ADE. 25. 26. 40. 69. Mt. d. l. (i) A. Barber. 1. Copt. Arm. Vulg. (non tol.) Chryf. (k) τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς συνεδρίους. D. Sahid. *principes et concilium*, cant. (l) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων. E. laud. tol. (m) + μέγαν. A. (ex emend. ut videtur) DE** 15. 18. 34. 36. 57. 69. al. 8. Ed. Syr. Arr. Slav rec. laud. tol. Or. Cyr. Hier. Non agnoscunt Barber. 4. *magnum ipforum* (αὐτῶν) cant. (n) A. 31. al. 6. Mt. a1** m. Ed. (Syr. utr.) Cyr. *confenfit*, Vulg. It. *acceſſerunt*, Arm. προσεκλήθη CD* (St. π.) E. 4. 40 42* 57. 60. al. 20. Mt. a1* l. al. 5. Ed. Ar. pol. προσεκλείθησαν. D** προσεκολλήθησαν. 69. προσετέθη. 15. 18. 36. *appofiti funt*, Hier. || Rec. προσεκολλήθη. Barber. 1. Alii. Mt. a1. in marg. Chryf. Oec. Theoph. 1. 2. (o) ἀνδρῶν ἀριθμός. ACE 31. 69. Mt. k. l. Vulg. mf. laud. Cyr. (p) ὡς. ADEG. 40. 69. al. 4. (q) *tria millia*, Hier. (r) διελύθη, omiffo poftea (etiam in cant.) διελύθησαν, D. || + αὐτὸς δι' αὐτοῦ. D gr. (s) ὡς. 36. 65. Syr.

ἀπέστησε λαὸν [t] — ἱκανὸν" ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώ-
λετο, καὶ [u] πάντες" ὅσοι
ἐπείθοντο αὐτῷ, διεσκορπί-
38 σθησαν. Καὶ τανῦν λέγω
ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀν-
θρώπων τούτων, καὶ [x] ἐάσα-
τε" αὐτούς [y]· ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ
ἀνθρώπων ἡ βουλὴ [z] — αὕ-
τη" ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, κατα-
39 λυθήσεται· Εἰ δὲ ἐκ θεοῦ
ἐστιν, οὐ [a] ∾ δύνασθε" κα-
ταλῦσαι [b] ∾ αὐτὸ," * μή-
ποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε.
40 ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ. Καὶ
προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀπο-
στόλους, δείραντες παρήγγει-
λαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
τοῦ ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν [c] αὐ-
41 τούς." Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύον-
το χαίροντες ἀπὸ προσώπου
τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ
ὀνόματος [d] † κατηξιώθησαν
42 ἀτιμασθῆναι· Πᾶσάν τε ἡ-
μέραν, ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ'
οἶκον, οὐκ ἐπαύοντο δι-
δάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμε-
νοι [e] [f] ἰησοῦν τὸν χριστόν."]

1 [Ἐν

a ∾ δυνήσεσθε. b ∾ αὐτούς. d † αὐτοῦ.

(t) = A* Barber. 1. Vulg. cant. Euſ. Cyr. Ante λαὸν ponunt E. 40. laud. πολύν. CD gr. (Orig.) (u) = D. cant. (x) ἄφετε. AC. (y) + μὴ μιάναντες (μολύνοντες) τὰς χεῖρας (ὑμῶν.) DE. 34. ap. Mill. cant. laud. Bedae gr. (z) = 4. 14* al. 17. Mt. a1. (habet in marg.) al. 5 Ed. Slav. ant. et 5. Oec. Theoph. 2. (a) CDE. 14* 15. 18. 27. 29. 34. 36. 40. 69. al. 5. et Barber. 5. Mt. a1 in marg. d. l. (Syr. Arr.) Vulg. It. Or. Chryſ. Oec. Theoph. 2. (b) ACDE. 14* 15. 27. 29. 40. 66** Barber. 5. Aeth. Arm. It. Beda. || = Vulg. mſ. || + οὔτε ὑμεῖς, οὔτε οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. E. laud. Bedae gr. οὔτε ὑμεῖς, οὔτε βασιλεῖς, *(imperatores)* οὔτε τύραννοι· *(reges;)* ἀπέχεσθε οὖν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων (ἀνδρῶν Syr. p.) τούτων. D. cant. Syr. p. c. aſt. *neque vos, neque principes viri. Abſtinete ergo vos ab eis.* Cod. demidov. + ἐγκρατεύετε οὖν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων. 33. in m. ap. Mill. (c) = AC. (d) = ACD. 27. 29. 65. al. 5. Mt. f. Syr. Erp. Copt. cant. Ammonius. (τοῦ) ἰησοῦ. 36. 69. al. 11. Mt. m. Ed. Ar. pol. Vulg. Theodoret. τοῦ χριστοῦ. 4. al. 5. Mt. c. tolet. Chryſ. Theoph. 2. Ambroſiaſt. ſemel. Quaeſt. ex utr. Teſt. ἰησοῦ χριστοῦ. 1** τοῦ κυρίου ἰησοῦ. E. 24. 43. Mt. a1. k. Slav. rec. et 5. 8. laud. Theoph. 1. τοῦ κυρίου. Syr. p. Baſ. Ambroſiaſt. ſemel. τοῦ θεοῦ. Mt. d. || Rec. αὐτοῦ. 3. 40. 46. 63. 64. Alii. Mt. l. Orig. bis. Lucif. (e) + τὸν κύριον. CD. Syr. Erp. Slav. 8. cant. Vulg. mſ. Lucif. (f) ἰησοῦν. C. τὸν χριστόν. 25. ap. Mill. 64. Mt. h. Slav. 8. Vulg. mſ. ἰησοῦν χριστόν. DE. 65. cant. laud. tol. Chryſ. Lucif. τὸν χριστὸν ἰησοῦν. A. 69. al. 11. et Barber. 8. Mt. d. k. l. Syr. p. Vulg. Baſ. Cyr. hieroſ. Iren. || + *filium Dei.* Iren.

1 [Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις
ταύταις πληθυνόντων τῶν μα-
θητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς
[g] τῶν ἑλληνιστῶν" πρὸς τοὺς
[h] ἑβραίους," ὅτι παρεθεω-
ροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ κα-
θημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν [i].
2 Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδε-
κα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν,
εἶπον· οὐκ ἀρεστόν ἐστιν, [k] ἡ-
μᾶς," καταλείψαντας τὸν λό-
γον τοῦ θεοῦ, διακονεῖν τρα-
3 πέζαις. [l] Ἐπισκέψασθε" οὖν,
ἀδελφοὶ, ἄνδρας ἐξ [m] ὑμῶν"
μαρτυρουμένους ἑπτὰ, πλή-
ρεις πνεύματος [n] = ἁγίου"
καὶ σοφίας, οὓς [o] καταστήσο-
μεν" ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης·
4 Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ
τῇ διακονίᾳ [p] τοῦ λόγου"
5 [q] προσκαρτερήσομεν." Καὶ
ἤρεσεν ὁ λόγος [r] ἐνώπιον παν-
τὸς τοῦ πλήθους [s]· καὶ ἐξε-
λέξαντο στέφανον, ἄνδρα
[t] πλήρη" πίστεως καὶ πνεύ-
ματος ἁγίου, καὶ φίλιππον,
καὶ πρόχορον, καὶ νικάνορα,
καὶ [u] τίμωνα," καὶ παρμε-
νᾶν, καὶ νικόλαον, προσήλυ-
6 τον ἀντιοχέα· [x] Οὓς ἔστη-
σαν" ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων·
[y] καὶ" προσευξάμενοι ἐπέθη-
7 καν αὐτοῖς τὰς χεῖρας. Καὶ
ὁ λόγος τοῦ [z] θεοῦ" ηὔξανε,
καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς
τῶν [a] μαθητῶν" [b] ἐν ἱερου-
σαλὴμ" σφόδρα· πολύς τε
ὄχλος τῶν [c] ἱερέων" ὑπή-
κουον

---

o. καταστήσωμεν.

(g) = 65. (h) *Judaeos*, Ar. pol. (i) + ἐν τῇ διακονίᾳ τῶν ἑβραίων. D* cant. (k) ἡμῖν. D. cant. Theoph. 2. (l) ἐπιλέξασθε. 15. 60. ἐκλέξασθε. Mt. χ. tol. || τί οὖν ἐστιν, ἀδελφοί; ἐπισκ. ἐξ ὑμῶν αὐτῶν etc. D. cant. (m) ἡμῶν. Mt. χ. Slav. 5. (n) = D. Erp. Copt. Syr. p. cant. lux. Chryſ. et Theoph. 1. in commentar. κυρίου. Syr. (o) ACDE. 40. 57. 65. (c. al. 5) Alii. Mt. a1** al. 5. Ed. (etiam St. 3.) Baſ. Chryſ. Theoph. 1. Oec. (p) καὶ τῷ λόγῳ. Arm. (q) προσκαρτερήσωμεν. E. 40. al. 18. Mt. a1* al. 7. Ephr. Baſ. Chryſ. alicubi. Procop. (r) + οὗτος. D. Syr. Erp. Aeth. Sahid. cant. (s) + τῶν μαθητῶν. D. cant. (t) πλήρης. ADE. 57. 66* Mt. m. al. 4. (u) *Timotheum* Codd. vet. ap. Zegerum. (x) οὗτοι ἐστάθησαν D gr. *hi ſteterunt*, Syr. Erp. (y) οἵτινες. D gr. (z) κυρίου. DE. Vulg. It. Syr. p. Chryſ. in textu. (a) μανθανόντων E. laud. (b) = Mt. d* Poſt σφόδρα ponunt 40. Arm. Theoph. 1. in comment. ἐν ἰσραὴλ. 4. (c) ἰουδαίων. 66. Vat. 1210. Barb. 1. Mt. d** χ. Syr. Theoph. 2. ἱερῶν. 35. Ed. || ὄχλος, καὶ τῶν ἱερέων, Conject.

8 κουον τῇ πίστει.] [Στέφα-
νος δὲ πλήρης [d] χάριτος" καὶ
[e] δυνάμεως" ἐποίει τέρατα καὶ
σημεῖα [f] μεγάλα" ἐν τῷ
9 λαῷ [g]. [h] Ἀνέστησαν δέ"
τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς
[i] τῆς λεγομένης" [k] λιβερτί-
νων," καὶ κυρηναίων, καὶ
ἀλεξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ
κιλικίας [l] καὶ ἀσίας," συ-
ζητοῦντες τῷ στεφάνῳ· [m]
10 [n] Καὶ" οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆ-
ναι τῇ σοφίᾳ [o] καὶ τῷ πνεύ-
11 ματι [p], [q] ᾧ" ἐλάλει. [r] Τότε
ὑπέβαλον ἄνδρας, λέγοντας·
ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦν-
τος ῥήματα [s] ∾ βλάσφημα"
εἰς [t] μωϋσῆν" καὶ τὸν θεόν. [u]
12 Συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ
τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς
γραμματεῖς, καὶ [x] ἐπιστάν-
τες" συνήρπασαν αὐτὸν, καὶ
13 ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον. Ἔ-
στησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς,
λέγον-

---

d. πίστεως. s ∾ βλασφημίας. t. μωσῆν.

(d) AD (St. β.) 13. 15. 18. 27. 29. 34. 36. 40. 66** 69. al. 4. et Barb. 2. Mt. d. l. Syr Erp. Copt. Arm. Vulg. cant. Didym. Nyss. Proclus. Asterius. Chrys. alicubi. Oec. χάριτος θεοῦ. Aeth. χάριτος καὶ πίστεως. E. laud. (e) *veritate*. Gaud. *Spiritu S.* Aug. + καὶ πνεύματος ἁγίου. 26. (f) = Lection. 6. Syr. Erp. Theoph. 1. πολλά. 40. (g) + διὰ τοῦ ὀνόματος (ἐν τῷ ὀνόματι. E.) κυρίου (τοῦ κυρ. E. St. β.) ἰησοῦ χριστοῦ. D (St. β.) E. Sahid. cant. laud. item 13. al. 3. et Barber. 1. Syr. p. c. ast. Bedae gr. + ὑπὲρ τοῦ ὀνόμ. ἰ. χ. 43 ap. Alt. (h) καθ' ὃ (ὃν) ἀνέστησαν. E. *adversus quem surr.* laud. (i) = Mt. l. τῶν λεγομένων. A. 40. al. 3. (k) λιβυστίνων. Conject. et sic Arm. *Corinthiorum*, Ar. pol. (l) = AD* ap. Wetst. cant. καὶ ἁγίας. D* ap. Kipl. (m) + *propterea increpabantur ab eo cum omni fiducia.* Versio Bohem. Conf. not. r. (n) οἵτινες D. cant. (o) + τῇ οὔσῃ ἐν αὐτῷ. D (St. β.) E. cant. laud. Bedae gr. (p) + τῷ ἁγίῳ. Iidem. bodl. (q) ὃ. 26. ap. Mill. *qui*, Vulg. Didym. Beda. Bedae gr. item Syr. Arr. (r) + διὰ τὸ ἐλέγχεσθαι ὑπ' (ἐπ' D*) αὐτοῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας· μὴ δυνάμενοι οὖν (οὐ D*) ἀντοφθαλμεῖν τῇ ἀληθείᾳ, D. (St. β.) Syr. p. in m. *quoniam probatur illis ab illo cum omni fiducia. Non potentes autem resistere veritati.* cant. + διότι ἠλέγχοντο ὑπ' αὐτοῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας· ἐπειδὴ οὐκ ἠδύναντο ἀντιλέγειν τῇ ἀληθείᾳ, E *propter quod redarguerentur ab eo cum omni fiducia. Cum ergo non possent contradicere veritati*, laud. Bedae gr. + *propter quod redarguerentur ab eo cum omni fiducia*, cod. lat. ap. Erasm. Conf. not. m. (s) D gr. (t) ACD. Alii. Mt. l. al. 4. Ed. Chrys. (u) + καὶ ταῦτα εἰπόντες. E. laud. (x) *concurrentes*, (ἐπισυστάντες s. ἐπισυνιστάμενοι) Vulg. laud. *adgressi*, cant.

λέγοντας· ὁ ἄνθρωπος οὗτος
οὐ παύεται ῥήματα [y] † λα-
λῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ
ἁγίου [z] † καὶ τοῦ νόμου.
14 Ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγον-
τος· ὅτι ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος
[a] οὗτος" καταλύσει τὸν τόπον
τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη,
[b] ἃ παρέδωκεν" [c] ἡμῖν" μωϋ-
15 σῆς. Καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐ-
τὸν [d] ∾ ἅπαντες" οἱ καθε-
ζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, εἶδον
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ
πρόσωπον ἀγγέλου [e].

1 Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεύς [f].
[g] εἰ = ἄρα" ταῦτα οὕτως
2 ἔχει; Ὁ δὲ ἔφη· ἄνδρες ἀ-
δελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσα-
τε [h]. ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη
τῷ πατρὶ ἡμῶν ἀβραὰμ, ὄντι
ἐν τῇ μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κα-
3 τοικῆσαι αὐτὸν ἐν χαῤῥάν· Καὶ
εἶπε πρὸς αὐτόν· ἔξελθε ἐκ
τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς συγ-
γενείας σου [i], καὶ δεῦρο εἰς
[k] + τὴν" γῆν, ἣν ἄν σοι δεί-
4 ξω. Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς
χαλδαίων, κατῴκησεν [l] ἐν"
χαῤῥάν· κἀκεῖθεν, μετὰ τὸ
ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ,
[m] μετῴκισεν αὐτὸν" εἰς τὴν
γῆν ταύτην, εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν
5 κατοικεῖτε [n]. Καὶ οὐκ ἔδω-
κεν

y † βλάσφημα. z † τούτου. d ∾ πάντες.

(y) = ACD. 27. 29. Barb. 1. Mt. l. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Vulg. cant. Chrys. Proclus. *blasphemiae*, luxov. || λαλῶν ῥήματα βλάσφημα. 40. 69. Arm. (z) = ADE. 4. 14** 26. 40. 57. 60. 65. (c. al. 3.) Lect. 2. 6. al. 14. Mt. m** al. 7. Ed. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. (exc. tol.) Nyss. mss. Chrys. in comment. Theoph. 1. || τούτου τοῦ ἁγίου. Mt. m* || + *et Deum*, luxov. (a) = 27. 29. Aeth. (b) ἅπερ ἔδωκεν. 63. Mt. f. m. (c) ὑμῖν. 4. 45. ap. Beng. 63. Syr. Erp. (d) ACD*E. Lect. 6. Mt. d. l. Theoph. 1. (e) + ἑστῶτος ἐν μέσῳ αὐτῶν. D. *stans in medio eorum*, cant. + θεοῦ. Aeth. (f) + τῷ στεφάνῳ. D (St. β.) E. It. Bedae gr. tolet. (g) = 47* Mt. d. || = ἄρα. AC. 14* 27. 29. 34. 36. Vulg. cant. germ. Bedae gr. (h) + μου. 15. 18. 29. 36. 60. 69* Mt. d. l. Arm. (i) + καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου. E. 65. (cum 67) Slav. 8 et ed. laud. Aug. (k) + ACDE. 40. (l) = 65 (cum 67.) εἰς. 36. al. 11. Mt. c. al. 4. Theoph. 1. 2. (m) μετῴκισεν. Theoph. 1. μετῴκησεν. Mt. c. μετῴκησεν αὐτόν. D* E. 57. Alii. Mt. d. al. 4. Ed. Theoph. 1. Oec. μετατιθεὶς μετῴκισεν. Arm. *migravit*, Hier. *intrans migravit*, cant. *transtulit eum*, Syr. Arr. Vulg. laud. Iren. *collocavit illum*, Aug. || + ὁ θεός. E. Syr. Erp. laud. (n) + καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν. E. laud. Aug. + καὶ οἱ πατ. ἡμ. οἱ πρὸ ἡμῶν. D. cant. Syr. p. c. ast.

κεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐ-
τῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός·] [o] καὶ"
ἐπηγγείλατο [p] ∾ αὐτῷ δοῦ-
ναι εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν,"
καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ'
αὐτὸν, οὐκ ὄντος αὐτῷ
6 τέκνου. Ἐλάλησε δὲ [q] οὔ-
τως" [r] ὁ Θεός·" ὅτι ἔσται τὸ
σπέρμα [s] αὐτοῦ" πάροικον ἐν
γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσου-
σιν [t] αὐτὸ" καὶ κακώσουσιν *
7 ἔτη τετρακόσια. Καὶ τὸ
ἔθνος, ᾧ ἐὰν [u] δουλεύσωσι,"
κρινῶ ἐγὼ, εἶπεν ὁ Θεός· καὶ
μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται [x],
καὶ λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τό-
8 πῳ τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ
διαθήκην περιτομῆς· καὶ [y] οὔ-
τως" ἐγέννησε τὸν ἰσαὰκ, καὶ
περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
ὀγδόῃ· καὶ ὁ ἰσαὰκ [z] τὸν ἰα-
κὼβ, καὶ ὁ ἰακὼβ τοὺς δώδε-
9 κα πατριάρχας. Καὶ οἱ πατρι-
άρχαι ζηλώσαντες * τὸν ἰω-
σὴφ, ἀπέδοντο εἰς αἴγυπτον·
10 καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ, Καὶ
[a] ∾ ἐξείλετο" αὐτὸν ἐκ πα-
σῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ
ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν
ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως αἰγύ-
πτου· καὶ κατέστησεν αὐτὸν
ἡγούμενον ἐπ' αἴγυπτον καὶ [b]
11 ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἦλ-
θε δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν [c] ∾
γῆν αἰγύπτου" καὶ χαναὰν,
καὶ θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ
εὕρισκον χορτάσματα οἱ πα-
12 τέρες ἡμῶν. Ἀκούσας δὲ ἰα-
κὼβ ὄντα [d] ∾ σῖτα" [e] ∾ ἐν
αἰγύπτῳ," ἐξαπέστειλε τοὺς
πατέρας

p ∾ δοῦναι αὐτὴν εἰς κατάσχεσιν αὐτῷ. a ∾ ἐξείλατο.
c ∾ αἴγυπτον. d ∾ σιτία. e ∾ εἰς αἴγυπτον.

(o) ἀλλ'. D. Erp. Vulg. cant. Iren. (p) ACE. 29. 40. 69. al. 3. Mt. a1** laud. δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχ. αὐτὴν. D. 31. 32. 60. 65. (c. al. 4) al. 5. Mt. l. al. 6. Ed. Theoph. 1. 2. δοῦναι αὐτῷ αὐτὴν εἰς κατάσχ. Syr. Arr. Arm. Vulg. αὐτῷ δοῦναι αὐτὴν ε. κ. cant. || = αὐτῷ. Iren. (q) αὐτῷ. 4. al. 6. Mt. a1** h. Syr. Erp. Vulg. αὐτῷ οὕτως. 40. tol. Ath. (r) ante οὕτως ponunt Arm. Ar. p. || + λέγων. Syr. Erp. Chrys. + πρὸς αὐτὸν. D. Syr. Erp. cant. Iren. (s) σου. 15. 18. 27. 36. Syr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. ed. sixtin. (t) Alii transp. Alii bis habent. αὐτοὺς. D (St. β.) Copt. Aeth. Vulg. cant. (u) δουλεύσουσι. ACD gr. 26. Iren. (x) + ἐκεῖθεν. E. laud. (y) οὗτος. 34. al. 8. Mt. d. h. Ed. οὕτως οὗτος. Sahid (z) + ἐγέννησε. E. laud. Syr. (a) ACDE. 36. 40. al. 4. Theoph. 2. (b) + ἐφ' AC. 14* 27. 40. 69. al. 3. Mt. d. l. Syr. Copt. Slav. Vulg. (c) αἴγυπτον. AC. Barber. 1. Syr. Copt. Vulg. (d) σιτία. ACDE. 36. al. 3. et Barb. 1. Mt. l. σιτεῖα. 15. 40. Mt. d. σῖτον. 18. Theoph. 1. (e) ACE. 40. laud.

13 πατέρας ἡμῶν πρῶτον. Καὶ
ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη
ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ,
καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ φα-
ραὼ τὸ γένος [f] ∾ τοῦ ἰω-
14 σήφ." Ἀποστείλας δὲ ἰω-
σὴφ μετεκαλέσατο τὸν πατέ-
ρα αὐτοῦ [g] = ἰακὼβ," καὶ
πᾶσαν τὴν συγγένειαν [h] †, ἐν
ψυχαῖς ἑβδομήκοντα [i] πέν-
15 τε." [k] ∾ Κατέβη δὲ" ἰα-
κὼβ εἰς αἴγυπτον, καὶ ἐτε-
λεύτησεν [l] αὐτὸς καὶ οἱ πατέ-
16 ρες ἡμῶν. Καὶ [m] μετετέθη-
σαν" εἰς συχὲμ, καὶ ἐτέθη-
σαν ἐν τῷ μνήματι, [n] ᾧ"
ὠνήσατο [o] ἀβραὰμ" [p] τιμῆς"
ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν [q] ἐμ-
17 μὸρ" [r] τοῦ συχέμ." Κα-
θὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς
ἐπαγγελίας, ἧς [s] ∾ ὤμοσεν"
ὁ θεὸς τῷ ἀβραὰμ, ηὔξησεν
ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν αἰ-
18 γύπτῳ. Ἄχρις οὗ ἀνέστη
βασιλεὺς ἕτερος [t], ὃς οὐκ
19 [u] ᾔδει τὸν" ἰωσήφ. Οὗτος
κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡ-
μῶν, ἐκάκωσε τοὺς πατέρας
ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ
βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ
20 ζωογονεῖσθαι [x]. Ἐν ᾧ και-
ρῷ ἐγεννήθη [y] μωϋσῆς," καὶ
ἦν ἀστεῖος [z] τῷ θεῷ·" ὃς
ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ
οἴκῳ

f ∾ αὐτοῦ. h † αὐτοῦ. k ∾ καὶ κατέβη. n ὅ.
s ∾ ὡμολόγησεν. y. μωσῆς.

(f) AE. 40. Arm. Vulg. laud. (g) = 15. 18. 36. 47* Ante τὸν πατέρα ponunt ACDE. 31. 40. 47** 69. Mt. l. Copt. Arm. Vulg. laud. (h) = A. 4. 18. 36. 40. 42. 65. (c. al. 2.) al. 14. Mt. a1. al. 5. Ed. Arm. Slav. 5. et ant. Vulg. mſ. Theophyl. 1. 2. Oec. (i) = Conject. πάντες ſ. πάντως. Conject. (k) ACE. 15.| 18. 36. 69. Mt. d. l. Vulg. laud. || = δὲ. D. 40. Syr. p. cant. (l) + ἐκεῖ. E. Syr. laud. (m) μετετέθη (et mox ἐτέθη) Syr. Erp. μετήχθησαν. D. (n) ACDE. 57. 65. (c. al. 2.) 69* al. 6. Mt. k. l. Ed. Theoph. 1. (o) ἰακὼβ ſ. ϱ'. ἀμνῶν. Conject. || + ὁ πατὴρ ἡμῶν. E. laud. Bedae gr. (p) = Syr. Erp. (q) ἐμμώρ, ACD. 40. al. 4. Mt d** l. Copt. Chryſ. ἐμὼρ ſ. ἐμόρ. Alii. ἐφρὼν ſ. χὲτ. Conject. (r) = Syr. Erp. ἐν συχὲμ. C. 15. 18. 66. 69. Mt. d. l. Ed. τοῦ ἐν συχὲμ. AE. 27. 29. 40. Copt. Syr. p. laud. tol. *et Sychem*, cant. *filii Sychem*, Ar. pol. Vulg. (s) AC. 15. 36. Barb. 1. Syr. p. in m. Aeth. Vulg. ἐπηγγείλατο. DE. It. tol. Bedae gr. *conſtituerat*, Vulg. mſ. (t) + ἐπ' αἴγυπτον. AC. 15. 18. 25. 27. 29. 65. (c. al. 4.) 69. al. 3 et Barb. 2. Mt. d. l. Syr. (non Arr.) Syr. p. in m. Copt. Aeth. Arm. Slav. 6. 7. et rec. Vulg. (non It.) αἰγύπτου. 40. (u) ἐμνήσθη τοῦ. DE. It. (x) + αὐτά. 43. + τὰ ἄῤῥενα. E. laud. (y) CD. Alii multi. Mt. l. al. 7. Ed. Chryſ. Theoph. 1. 2. (z) τῇ θέᾳ. Conject. παρὰ τῷ θεῷ. Baſ.

21 οἴκῳ τοῦ πατρός [a] †. [b] Ἐκ-
τεθέντα δὲ αὐτὸν," [c] ∾ ἀνεί-
λετο" αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φα-
ραὼ, καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν,
22 ἑαυτῇ εἰς υἱόν. Καὶ ἐπαιδεύ-
θη [d] μωϋσῆς" [e] πάσῃ σοφίᾳ
αἰγυπτίων· ἦν δὲ δυνατὸς ἐν
λόγοις καὶ [f] = ἐν" ἔργοις
23 [g] ÷ αὐτοῦ." Ὡς δὲ ἐπλη-
ροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταε-
τὴς χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν
καρδίαν αὐτοῦ, ἐπισκέψασθαι
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, τοὺς
24 υἱοὺς ἰσραήλ. Καὶ ἰδών τινα
ἀδικούμενον [h], ἠμύνατο, καὶ
ἐποίησεν ἐκδίκησιν [i] τῷ κα-
ταπονουμένῳ," πατάξας τὸν
25 αἰγύπτιον [k]. Ἐνόμιζε δὲ
συνιέναι τοὺς ἀδελφοὺς [l] αὐ-
τοῦ," ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς
αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτη-
26 ρίαν· οἱ δὲ οὐ συνῆκαν. Τῇ
[m] ∾ δὲ" ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη
[n] αὐτοῖς" μαχομένοις, [o] καὶ
[p] ∾ συνήλασεν" αὐτοὺς εἰς
εἰρήνην, εἰπών· ἄνδρες * ἀδελ-
φοί ἐστε [q] = ὑμεῖς·" ἱνατί
27 ἀδικεῖτε ἀλλήλους; Ὁ δὲ
ἀδικῶν τὸν πλησίον, ἀπώσα-
το αὐτὸν, [r] εἰπών·" τίς σε

C 2 κατέ-

a † αὐτοῦ. c ∾ ἀνείλατο. d. μωσῆς. m ∾ τε.
p ∾ συνήλλασεν.

(a) = AC. 4* 26. 31. 60. 65. al. 10. Mt. d. l. al. 6. Ed. Chryſ. (b) ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ. ACD. (St. β.) 15. 18. 29. 36. 40. al. 2 et Barber. 1. Vulg. cant. || + *a matre ſua*, Syr. mſ. + *a populo ſuo*, Syr. ed. || + παρὰ (εἰς. E.) τὸν ποταμόν. DE. (St. β.) Syr. p. c. aſt. Ital. || αὐτὸν] τοῦτον. 27. 66** Vel hoc αὐτὸν, vel ſecundum, vel tertium omittunt nonnulli. (c) ACDE. 40. al. 5. Mt. f. m* (d) CD. Alii. Mt. d. al. 6. Ed. Or. Chryſ. Theoph. (e) + ἐν. ACE. 55. Vulg. mſ. laud. Or. bis. Pſeudo-Juſtin. Baſ. Theodoret. || πᾶσαν τὴν σοφίαν. D* Clem. (f) = ACD. 4. 27. 29. 40. 57. 65. (c. al. 4.) 69. al. 10. Mt. d. l. al. 4. Ed. Copt. cant. laud. Juſtin. Chryſ. Theoph. 1. 2. (g) + ACDE. 15. 18. 25. 27. 36. 40. 57. al. 4. Mt. d. l. Ed. Verſſ. (h) + ἐκ τοῦ γένους (αὐτοῦ) D (St. β.) E. Syr. Erp. Syr. p. c. aſt. laud. cant. (i) αὐτῷ. Syr. Erp. (k) + τὸν ἀδικοῦντα. Syr. Erp. || + καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῇ ἄμμῳ. D (St. β.) Aeth. cant. + καὶ κατέκρυψεν εἰς γῆν. Theoph. 2. in comment. (l) = C. Vulg. (non tol.) Fulgent. || + τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ. Syr. Erp. Syr. p. in m. (m) ACD 57. al. 8. pluresque. Mt. l. al. 5. Ed. (etiam. St. 3.) Syr. utr. Ar. Aeth. Theoph. 1. 2. Oec. (n) ἄλλοις. Conject. (o) + καὶ εἶδεν αὐτοὺς ἀδικοῦντας. D. cant. (p) CD. 33** 44. 69* Mt. f. Aeth. Vulg. cant. laud. Auct. de promiſſ. (q) = ACDE. 27. 29. 40. 69 Barber. 1. Mt. l. Arm. Vulg. It. Chryſ. Auct. de promiſſ. (r = Slav. 8.

κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δι-
28 καστὴν ἐφ' [s] ∾ ἡμᾶς;" Μὴ
ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρό-
πον ἀνεῖλες χθὲς τὸν αἰγύ-
29 πτιον; [t] "Ἔφυγε δὲ [u] μωϋσῆς"
ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγέ-
νετο πάροικος ἐν γῇ μαδιάμ,
[x] οὗ" ἐγέννησεν υἱοὺς δύο.
30 Καὶ [y] πληρωθέντων ἐτῶν"
τεσσαράκοντα, ὤφθη αὐτῷ
ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους σινᾶ
ἄγγελος [z] — κυρίου" ἐν [a] ∾
31 φλογὶ πυρὸς" βάτου. Ὁ δὲ
[u] μωϋσῆς" ἰδὼν [b] ἐθαύμαζε" [c]
τὸ ὅραμα·" προσερχομένου δὲ
αὐτοῦ κατανοῆσαι, [d] ἐγένετο
φωνὴ κυρίου = πρὸς αὐτόν·"
32 Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν [e] πατέρων"
σου, ὁ θεὸς ἀβραάμ, καὶ [f] ὁ
θεὸς" ἰσαάκ, καὶ [f] ὁ θεὸς"
ἰακώβ. Ἔντρομος δὲ γενόμενος
[u] μωϋσῆς" οὐκ ἐτόλμα κατα-
33 νοῆσαι. [g] Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ
κύριος·" Λῦσον τὸ ὑπόδημα [h]
τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος,
[i] ἐν ᾧ" ἕστηκας, γῆ ἁγία
34 ἐστίν. Ἰδὼν εἶδον τὴν κά-
κωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν
αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ
αὐτῶν ἤκουσα, καὶ κατέβην
ἐξελέσθαι αὐτούς. καὶ νῦν
δεῦρο, [k] [l] ἀποστελῶ" σε εἰς
35 αἴγυπτον. Τοῦτον τὸν μωϋ-
σῆν, ὃν ἠρνήσαντο, εἰπόντες·
Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα
καὶ δικαστὴν [m]; τοῦτον ὁ
θεὸς

---

s ∾ ἡμῶν. u. μωσῆς. a ∾ περὶ φλογὸς. b. ἐθαύμασε.

(s) AC. 4. 15. 18. 25. 36. al. 10. Mt. a1. (sed rec. in m.) f. Theoph. 1. (t) ἐφυγάδευσεν δὲ μωϋσῆν. E. laud. (οὕτως) καὶ ἐφυγάδευσεν μωϋσῆς. D* (u) CDE. Alii. Mt. l. al. 6. Ed. Chryſ. Theoph. 1. 2. (x) καί. 28 ap. Wetſt. (sed 26 ap. Mill.) Syr. Erp. (y) μετὰ ταῦτα πλησθέντων αὐτῷ ἔτη. D* || πληρωθέντων] + αὐτῷ. Erp. + ἐκεῖ. Aug. + αὐτῷ ἐκεῖ. Syr. (z) = AC. Barb. 1. Copt. Vulg. (a) ACE. 15. 29. 69. al. 5. Mt. l. Syr. Erp. Vulg. laud. (b) DE. 4. 36. 40. 57. al. 23. Mt. l. al. 7. Ed. Theoph. 1. cant. laud. Aug. (c) = A. (d) ὁ κύριος εἶπεν αὐτῷ λέγων. D. cant. *Dixit ei Dominus per vocem ſ. tonitru*, Syr. Erp. || κυρίου] = 3. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσα. E. laud. Bedae gr. || πρὸς αὐτὸν = AD. 15. 18. 27. 29. 36. 40. 69. Mt. l. Copt. Arm. Syr. p. λέγουσα. Aug. Utrumque jungit Vulg. (e) *fratrum*. Bedae gr. || ὁ [illegible]ς ἀβραὰμ . . . . . εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ κύριος = Bedae gr. ut videtur. (f) = AC 15. 26. 37. 40. Syr. utr. Copt. Vulg. mſ. (g) καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν. D. cant. || ὁ κύριος] = Ar. pol. ὁ θεός. E. laud. (h) + ἐκ. CE. 4. 13. 14* 27. 29. al. 3. Mt. c. f. l. Syr. utr. Erp. Aeth. laud. Bedae gr. (i) ἐφ' ᾧ. ACD** οὗ. D* || + σύ. Mt. c. Arm. (k) + καί. Ed. Vulg. (l) ἀποστείλω. AD 69* Mt. l. Chryſ. ἀποστίλω, ſic E. *mittam*, Vulg. It. (m) + ἐφ' ἡμᾶς ſ. ἐφ' ἡμῶν. CDE. 36. 69. al. 9. Mt. d. h. l. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. c. aſt. It. tol. Chryſ. Theoph. 2.

θεὸς [n] [o] ἄρχοντα" καὶ λυ-
τρωτὴν [p] ἀπέστειλεν" [q] ∾
ἐν" χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέν-
36 τος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. Οὗ-
τος ἐξήγαγεν αὐτούς, ποιή-
σας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν
[r] γῇ" [s] αἰγύπτῳ," καὶ ἐν ἐρυ-
θρᾷ θαλάσσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρή-
37 μῳ, ἔτη τεσσαράκοντα. Οὗ-
τός ἐστιν [t] ὁ" μωϋσῆς, ὁ εἰ-
πὼν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ· προ-
φήτην ὑμῖν ἀναστήσει [u] —
κύριος" [x] ὁ θεὸς" [y] † ἐκ τῶν
ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ· [z] αὐ-
38 τοῦ ἀκούσεσθε." Οὗτός ἐστιν
ὁ γενόμενος, * ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐρήμῳ, μετὰ τοῦ ἀγγέ-
λου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν
τῷ ὄρει σινᾶ, καὶ τῶν πατέ-
ρων ἡμῶν, [a] ὃς" ἐδέξατο [b]
λόγια" [c] ζῶντα" δοῦναι ἡμῖν·
39 Ὧι οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι
γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν,
ἀλλ' ἀπώσαντο, καὶ ἐστρά-
φησαν [d] [e] ταῖς καρδίαις" αὐ-
40 τῶν εἰς αἴγυπτον, Εἰπόν-
τες τῷ ἀαρών· ποίησον ἡμῖν
θεοὺς, οἳ προπορεύσονται ἡ-
μῶν· ὁ γὰρ [f] μωϋσῆς" οὗτος,
ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς αἰ-
γύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέ-
41 γονεν αὐτῷ. Καὶ ἐμοσχο-
ποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
ναις, καὶ ἀνήγαγον θυσίαν
τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο
ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐ-
42 τῶν. Ἔστρεψε δὲ ὁ θεὸς,
καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λα-
τρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρα-
νοῦ· καθὼς γέγραπται ἐν
βίβλῳ τῶν προφητῶν· μὴ
σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγ-
κατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα
ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος ἰσραήλ;

q ∾ σύν. s. αἰγύπτου. y † ὑμῶν. f. μωσῆς.

(n) + καὶ. DE. 15. 18. 27. 40. Syr. p. It. (o) ἀρχηγὸν. A. 38. Chryſ. bis. (p) ἀπέσταλκεν ADE. 27. 29. 40. 69* Mt. d. l. || + αὐτοῖς. Syr. Erp. (q) ACDE. 5. 8. 40. Barber. 1. Syr. p. Vulg. laud. Chryſ. ſemel. (r) = 4. 40. τῇ. C. al. 4. Ed. cant. (s) ACE. 65. (c. al. 6.) al. 24. Mt. l. al. 3. Ed. cant. laud* Chryſ. Theoph. 1. Oec. (t) = D. 69* al. 7. pluresve. Mt. l. al. 5. (u) = AD. Aeth. Vulg. cant. (x) = Syr p. Chryſ. ſemel. (y) = ACD. 18. 27. 36. al. 2. Mt. d. l. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. cant. Euſ. Chryſ. ἡμῶν. E. 40. 57. al. 4. Mt. c. m. Ed. Slav. 5* laud. Theoph. 1. 2. (z) = A. 4* 14. 25. 26. 31. 57. al. 17. Mt. a1. (habet in marg.) c. d. f. h. Ed. Ar. pol. Slav. 5. Chryſ. bis. Theoph. 1. *quem audiſtis*, laud* (a) ὡς. 42. (b) λόγον. 31. al. 6. Mt. a1. in marg. f. Ed. (c) ***viventium***, cant. ***vitae***, Vulg. *Dei vivi*, Iren. (d) + ἐν. A. 40. (e) τῇ καρδίᾳ. 13. 14** 25. 31. 36. 65. (c. al. 4.) al. 19. Mt. k. al. 5. Ed. Chryſ. bis. Theoph. 1. 2. Oec. Iren. (f) DE. Alii. Mt. l. al. 7. Ed. Chryſ. Theoph. 1, 2.

43 Καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν
τοῦ μολὸχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ
θεοῦ [g] ὑμῶν" [h] ∾ ῥεμφὰν,"
τοὺς τύπους, οὓς ἐποιήσατε
προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοι-
κιῶ ὑμᾶς [i] ἐπέκεινα" βαβυ-
44 λῶνος. Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρ-
τυρίου ἦν [k] = ἐν" τοῖς πα-
τράσιν ἡμῶν [l] ἐν" τῇ ἐρήμῳ,
καθὼς διετάξατο [m] ὁ λαλῶν
τῷ [n] μωϋσῇ," ποιῆσαι αὐτὴν
κατὰ τὸν τύπον, [o] ὃν" ἑω-
45 ράκει· Ἣν καὶ εἰσήγαγον
διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν
μετὰ ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει
τῶν ἐθνῶν, ὧν [p] ἔξωσεν" ὁ
θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πα-
τέρων ἡμῶν, * ἕως τῶν ἡμε-
46 ρῶν δαβίδ· Ὃς εὗρε χάριν
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ᾐτή-
σατο εὑρεῖν [q] σκήνωμα τῷ
47 θεῷ ἰακώβ." [Σολομὼν δὲ
ᾠκοδόμησεν [r] αὐτῷ" οἶκον.
48 Ἀλλ' οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χει-
ροποιήτοις [s] † κατοικεῖ, κα-
49 θὼς ὁ προφήτης λέγει· Ὁ
οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ
ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου.
ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι;
λέγει κύριος· ἢ [t] τίς" τόπος
50 τῆς καταπαύσεώς μου; Οὐχὶ
ἡ χείρ μου ἐποίησε ταῦτα
πάντα;
51 Σκληροτράχηλοι, καὶ
ἀπερίτμητοι [u] τῇ καρδίᾳ" καὶ
τοῖς ὠσίν· ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύ-
ματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε,
ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ
52 ὑμεῖς. Τίνα τῶν προφητῶν
οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν;
καὶ

h ∾ ῥεφὰν. n. μωσῇ. s † ναοῖς.

(g) = D. 15. 18 36. Syr. Arm. cant. Or. Iren. Philaſtr. (h) ῥεφὰν. CE. Alii. Mt. d. h. l. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Or. mſ. Cyr. Theodoret. Theoph. 1. ῥεφφὰν. 4. Alii. Mt. c. al. 4. Oec. ῥαιφὰν ſ. ῥαφὰν ſ. ῥεφᾶ ſ. ῥεφφᾶ ſ. ῥομφᾶ ſ. ῥομφὰν ſ. ῥαιμφὰν ſ. ῥεμφὰμ ſ. ῥεμφὰ ſ. *Respham*, ſ. *Repham*. Alii. (i) ἐπὶ τὰ μέρη. D* cant. item laud. *trans*, Vulg. *in*, Vulg. ed. ſixtin. (k) = ACD** 4. 14. 26. 31. 65 (c. al. 6) al. 17. et Barber. 7. Mt. c. al. 6. Ed. Ar. pol. Copt. Slav. laud. luxov, Theoph. 1. *cum*, Vulg. *penes*, cant. || τῶν πατέρων ἡμῶν ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Syr. Erp. (l) = Ed. St. 3. (m) + *Deus* Vulg. (non tol.) (n) E. Alii. Mt. l. al. 7. Ed. Chryſ. Theoph. 1. 2. μωϋσεῖ. D. Alii. (o) ὧν. Iren. int. (p) ἐξῶσεν. 18. al. 4. Mt. a1. h. ἐξέωσεν. E. (q) σκήνωμα εὑρεῖν τῷ οἴκῳ ἰακώβ. D. *tabernaculum invenire, ſedes domui Jacob*, cant. (r) = Syr. ἑαυτῷ. 32. 40. Theoph. 1. (s) = ACDE. 27. 29. 40. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid, Aeth. Vulg. It. Fulg. Habet Aug. (t) ποῖος, D. (u) (ταῖς) καρδίαις. ACD. 7. 14* 40. 66** Barber. 1. Mt. d. Arr. Aeth. Arm. Vulg. cant. Chryſ. Hier. || + ὑμῶν. 7. 27. 29. 66 in m. Mt. l.

καὶ ἀπέκτειναν [x] * τοὺς προ-
καταγγείλαντας περὶ τῆς ἐ-
λεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν
ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς [y]
53 γεγένησθε." Οἵτινες ἐλάβε-
τε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς
ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλά-
ξατε.
54 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα
διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐ-
τῶν, καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόν-
55 τας [z] ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων
δὲ πλήρης [a] πνεύματος ἁγίου,
ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶδε
δόξαν [b] θεοῦ," καὶ ἰησοῦν
ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν [c] τοῦ
56 θεοῦ," Καὶ εἶπεν· ἰδοὺ, θεω-
ρῶ τοὺς οὐρανους [d] ἀνεῳγμέ-
νους," καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
θρώπου [e] ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα"
57 [f] τοῦ θεοῦ." [g] Κράξαντες"
δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον
τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν
58 ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν· Καὶ
ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως,
ἐλιθοβόλουν [h]. καὶ οἱ μάρτυ-
ρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια [i] αὐ-
τῶν" παρὰ τοὺς πόδας νεα-
νίου [k] καλουμένου σαύλου,
59 Καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν στέφα-
νον, ἐπικαλούμενον [l] καὶ λέ-
γοντα· κύριε ἰησοῦ [m], δέξαι
60 τὸ πνεῦμά μου. Θεὶς δὲ τὰ
γόνατα ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ·
κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν
ἁμαρτίαν ταύτην. καὶ τοῦτο
1 εἰπὼν ἐκοιμήθη] [n]. Σαῦλος
δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέ-
σει αὐτοῦ.

Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας [o] ἐπὶ
τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν ἱεροσο-

(x) + αὐτοὺς. D. (y) ἐγένεσθε. ACDE. 15. 18. 40. 66** Mt. d. l. Or. (z) + αὐτῶν. E. al. 5. Mt. f. Ed. Syr. Arr. Aeth. laud. (a) + πίστεως καὶ. 4** 7. 15. 18. 66** Mt. l. m. Syr. Erp. Copt. (b) = 18. (c) αὐτοῦ. C. 1. Theoph. 2. (d) διηνοιγμένους. AC. 27. 29. 66** Mt. l. Ath. Cyr. hier. (e) ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν. ACE. 31. 40. Verſſ. Patr. gr. Vigil. Ambr. Aug. (f) *virtutis Dei*, Vulg. ed. ſixtin. *majeſtatis*, Aug. ſemel. (g) κράξαντος. 18. cant. (h) + αὐτὸν. D. Syr. Copt. Sahid. Syr. p. c. aſt. cant. || ἐλιθοφόρουν ſ. ἐλιθολόγουν. Conject. (i) = 4. 14. 26. 31. 34. 60. 65. (c. al. 5.) Lect. 2. 6. al. 14. Mt. a1. (habet in marg.) c. k. al. 4. Ed. Slav. 5. 8. et ant. Theoph. 1. (k) + τινος. D. Syr. Arm. cant. + τοῦ. 32. 47. Lect. 2. Mt. h. k. Ed. Chryſ. ſemel. Theoph. 1. (l) + τὸν θεὸν. Chryſ. (m) + χριστὲ. C. 27. 29. 40. al. 3. Mt. m. Erp. Chryſ. (n) + ἐν εἰρήνῃ. 40. + *in Domino*, Vulg. ed. (o) + καὶ θλίψις. D. Sahid. cant.

λύμοις· πάντες [p] ∾ τε" διε-
σπάρησαν κατὰ τὰς χώρας
τῆς [q] ἰουδαίας" καὶ σαμαρεί-
ας, πλὴν τῶν ἀποστόλων [r],
2 Συνεκόμισαν δὲ τὸν στέφανον
ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ [s] ἐποιή-
σαντο" κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐ-
3 τῷ. Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο
τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς
οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων
τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας, πα-
ρεδίδου εἰς φυλακήν.
4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες
διῆλθον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν
5 λόγον.] [Φίλιππος δὲ, κα-
τελθὼν εἰς [t] πόλιν τῆς σαμα-
ρείας, ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν
6 χριστόν. Προσεῖχόν [u] ∾
τε" οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις
ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμα-
δὸν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς
καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα, ἃ
7 ἐποίει. [x] Πολλῶν" γὰρ τῶν
ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρ-
τα, [y] βοῶντα" [z] φωνῇ μεγά-
λῃ" [a] ∾ ἐξήρχετο·" πολλοὶ
δὲ παραλελυμένοι [b] καὶ" χω-
8 λοὶ ἐθεραπεύθησαν. [c] Καὶ
ἐγένετο" [d] χαρὰ μεγάλη" ἐν
9 τῇ πόλει ἐκείνῃ. Ἀνὴρ δέ
τις, ὀνόματι σίμων, προϋ-
πῆρχεν ἐν τῇ πόλει, μαγεύ-
ων καὶ [e] ἐξιστῶν" τὸ ἔθνος
τῆς σαμαρείας, λέγων εἶναί
10 τινα ἑαυτὸν μέγαν· Ὧι
προσεῖχον [f] — πάντες," ἀπὸ
μικροῦ

p ∾ δὲ. u ∾ δὲ, z. μεγάλῃ φωνῇ. a ∾ ἐξήρχοντο.

(p) δὲ. CDE. 14. 15. 18. 25. 36. 42. 65. (c. al. 3.) al. 15 et Barb. 6. Mt. l. al. 5. Ed. Copt. Syr. p. Vulg. laud. Euſ. Iſidor. Chryſ. ſemel. Theoph. 1. 2. γὰρ. Mt. m. cant. || = 47. καὶ πάντες. 13. 27. 29. 33. 34. Barb. 2. Chryſ. ſemel. (q) ἰδουμαίας. Mt. l. (r) + οἳ ἔμειναν ἐν ἱερουσαλὴμ. D. Sahid. cant. Aug. (s) ἐποίησαν. AD. 36. 40. 69* al. 3. Mt. d. h. l. Theodoret. (t) + τὴν. A. 31. 40. (u) δὲ. ACD (St. β.) 14. 15. 18. 36. 40. al. 4. Mt. l. Ed. Copt. Syr. p. Vulg. It. Euſ. || ὡς δὲ ἤκουον (πάντες) οἱ ὄχλοι, προσεῖχον (+ αὐτῷ καὶ ἐπίστευον Syr. Erp.) τοῖς λεγομένοις. D* gr. Syr. Erp. (x) πολλοὶ. ACE. 18. 36. 40. Vulg. laud. *a multis*, cant. (y) βοώντων. Syr. Erp. (z) ACDE. 69. al. 11. pluresque. Mt. l. al. 9. Ed. Syr. Vulg. It. Chryſ. Theoph. 1. 2. (a) ACDE. 15. 36. 40. 69. al. 4. Mt. l. || + ἐξ αὐτῶν. Syr. Syr. p. c. aſt. (b) = D* 31. cant. (c) ἐγένετο δὲ. AC. 36. 40. 69. al. 4. item. Mt. l. Copt. Theoph. 2. || δὲ] = cant. τε. D. οὖν. Vulg. (d) πολλὴ χαρὰ. AC. 47. (e) ἐξιστάνων. AC. 40. *ſeducens*, Vulg. Iren. *ſuadens*, laud. *mentem auferens*, cant. Sed Bedae gr. ut rec. (f) = 4. 14. 25. 65. (c. al. 5.) al. 18. Mt. c. al. 6. Ed. Syr. p. Theoph. 1. 2. Oec. Iren. Poſt λέγοντες ponit 42. || ἅπαντες. 27. 29. 36.

μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγον-
τες· οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις
τοῦ θεοῦ ἡ g ÷ καλουμένη"
11 μεγάλη. Προσεῖχον δὲ αὐ-
τῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς
μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς.
12 Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φι-
λίππῳ εὐαγγελιζομένῳ h τὰ"
περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ
i καὶ τοῦ ὀνόματος" k † ἰη-
σοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο l
13 ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Ὁ
δὲ σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευ-
σε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προς-
καρτερῶν τῷ Φιλίππῳ· θεω-
ρῶν τε m δυνάμεις καὶ σημεῖα
= μεγάλα: γινόμενα" n, ἐξί-
14 στατο. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν
ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι, ὅτι
δέδεκται ἡ σαμάρεια τὸν λό-
γον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν
πρὸς αὐτοὺς o = τὸν" πέ-
15 τρον καὶ ἰωάννην. Οἵτινες
καταβάντες προσηύξαντο περὶ
αὐτῶν, ὅπως λάβωσι πνεῦ-
16 μα ἅγιον. p ∾ Οὔπω" γὰρ
ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν q ἐπιπε-
πτωκός" μόνον δὲ βεβαπτι-
σμένοι r ὑπῆρχον" εἰς τὸ ὄνο-
17 μα τοῦ s κυρίου" ἰησοῦ. Τό-
τε t ἐπετίθουν" τὰς χεῖρας
ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον
18 πνεῦμα ἅγιον.] [u Ἰδὼν" δὲ
ὁ σίμων, ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέ-

k † τοῦ. m. σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας.
p ∾ οὐδέπω. u. θεασάμενος.

(g) + ACDE. 13. 27. 29. 40. 66** Barb. 1. Mt. l. Ed. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. Vulg. It. Or. bis. Iren. (h) = ADE. 34. 36. (Syr. utr. Erp. Aeth. Vulg. It.) (i) ἐν τῷ ὀνόματι. Syr. Erp. Vulg. ed. *et in nomine*, Vulg. mſ. Ar. poll. (k) = ACDE. 4. 32. 42. 57. 60. 69* al. 13. Mt. l. al. 9. Edl. Chryſ. Theoph. 1. 2. (l) + πάντες. Arm. (m) hoc ord. E. 4. 14* 27. 29. 36. 57. 60. 65. (c. al. 5.) al. 19. Mt. h** al. 7. Ed. Syr. p. Slav. 5. 8 et ed. Ar. pol. laud. Theoph. 1. 2. || = μεγάλα, 4. 14* 36. 60. 65 (c. al. 3) al. 16. Ar. pol. Mt. h. al. 7. Ed. Slav. 5. 8. (Syr. p. habet c. aſt.) Theoph. 1. 2. || = γινόμενα. C. || δυνάμεις μεγάλας καὶ σημεῖα γινόμενα. Mt. d. Chryſ. (n) + ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Syr. Erp. item Ar. pol. (o) = ADE. 40. 69* al. 2. Mt. d. l. Chryſ. bis. (p) ACDE. 27. 29. 36. 40. 66** 69. Chryſ. (q) = Syr. ἐπιβεβηκός. Mt. d. *venerat*, Vulg. Fulg. *ſupervenerat*, tol.. (r) ἦσαν. 15. 18. 36. Mt. c. (s) χριστοῦ. 4. 14. al. 20. Mt. a1* al. 4. Ed. Ar. pol. Theoph. 1. Oec. Utrumque habet D. cant. (t) ἐπετίθεσαν. AD** 15. 18. 27. 29. 36. 40. 66** 69. Mt. l. item C. Euſ. Cyr. hier. (u) ACDE. 13. 14** 15. 18. 27. 29. 40. 66. ap. Hwiid. 69. al. 4. Mt. b. e. l. Conſtitut. Chryſ. bis (ſemel ut rec.) Baſ. Damaſc. Tharaſius.

σεως τῶν χειρῶν τῶν ἀπο-
στόλων δίδοται τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς
19 χρήματα, [x] Λέγων· δότε κἀ-
μοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα
ᾧ [y] ἐὰν" ἐπιθῶ [z] τὰς χεῖρας,
20 λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. Πέ-
τρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· τὸ
ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς
ἀπώλειαν· ὅτι τὴν δωρεὰν
τοῦ θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρη-
21 μάτων κτᾶσθαι. Οὐκ [a] ἔστι"
σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν [b] τῷ
λόγῳ τούτῳ·" ἡ γὰρ καρδία
σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα [c] ∾
22 ἐνώπιον" τοῦ θεοῦ. Μετα-
νόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας
σου ταύτης, [d] καὶ δεήθητι
τοῦ [e] ∾ θεοῦ," εἰ ἄρα ἀφε-
θήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς
23 καρδίας σου. [f] Εἰς γὰρ χο-
λὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον"
ἀδικίας [g] ὁρῶ" σε ὄντα.
24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ σίμων εἶπε·
[h] δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ
πρὸς τὸν [i] κύριον," ὅπως μη-
δὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ, [k] ὧν εἰ-
25 ρήκατε [l]. Οἱ μὲν οὖν, [m]
διαμαρτυράμενοι" καὶ λαλή-
σαντες τὸν λόγον [n] τοῦ κυ-
ρίου," [o] ὑπέστρεψαν" εἰς
[p] ∾ ἱερουσαλὴμ," πολλάς τε
κώμας τῶν σαμαρειτῶν [q] ∾
εὐηγγελίσαντο."]

["Αγγε-

c ∾ ἔναντι. e ∾ κυρίου. p ∾ ἱεροσόλυμα.
q ∾ εὐηγγελίζοντο.

(x) + παρακαλῶν καί. D. (St. β.) cant. (y) ἄν. D. 32. Mt. l, al. 6, Ed. St. 3. Chryf. (z) + κἀγώ. D. cant. (a) ἔτι. Mt. d. (b) τῇ πίστει ταύτῃ. Syr. Erp. Ambr. || οὐκ ἔστι σοι μερὶς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, οὐδὲ κλῆρος ἐν τῇ πίστει ταύτῃ. Conftitut. (c) ἔναντι f. ἐναντίον. ACD. 14. 15. 18. 27. 36. 38. 40. 69. Mt. d. l. Iren. Baf. Chryf. Damafc. (d) καὶ δεήθητι τοῦ θεοῦ = 18. 36. Mt. d. Quaeft. utr. Teft. (e) ACDE. 27. 29. 40. 66** Copt. Sahid. Arm. Syr. p. laud. Conftitut. Ath. Baf. Chryf. Tharafius. Ambr. (f) ἐν γὰρ πικρίας χολῇ καὶ συνδέσμῳ. D* εἰς γὰρ πικρίαν χολῆς κ. σύνδεσμον D** || χολὴν] σχολήν. Mt. a1 in marg. hepar, Syr. (g) θεωρῶ. DE. Conftit. Chryf. (h) + παρακαλῶ. D. Syr. p. c. aft. Conftitut. (i) θεόν, D. 13. 65 (c. al. 2.) 66* al. 5. Mt. a1. in marg. b. e. h. k. item l. Syr. utr. (Syr. p. habet rec. in m.) Erp. Vulg. mf. (k) + τούτων τῶν κακῶν. D. || + κακῶν poft εἰρήκατε. E. laud. (l) + μοι, ὃς πολλὰ κλαίων οὐ διελίμπανεν. D* (St. β.) Syr. p. in m. (m) διαμαρτυρόμενοι. 40. 42. 57. al. 12. Mt. b. f. Ed. Theoph. 1. (n) = 4* 65 (cum 3. 67.) τοῦ θεοῦ· A. 33. 34. 68. Mt. f. h. Syr. Arr. Copt. Vulg. mf. Theoph. 1. in comment. (o) ὑπέστρεφον. AD (St. β.) 15. 18. 36. Barb. 1. Mt. d. l. Vulg. Aug. (p) ACDE. 13. 15. 18. 27. 36. 40. 66** 69. Mt. l. Chryf. (q) ACD (St. β.) E. 37. 40. Barb. 1. Mt. d. l. Vulg. Aug.

26 [Ἄγγελος δὲ κυρίου
ἐλάλησε πρὸς Φίλιππον, λέ-
γων· ἀνάστηθι, καὶ πορεύου
[r] κατὰ" μεσημβρίαν, ἐπὶ τὴν
ὁδὸν τὴν [s] καταβαίνουσαν"
ἀπὸ ἱερουσαλὴμ εἰς γάζαν·
27 [t] αὕτη" ἐστὶν ἔρημος. Καὶ
ἀναστὰς ἐπορεύθη. καὶ ἰδοὺ,
ἀνὴρ αἰθίοψ, εὐνοῦχος, δυ-
νάστης κανδάκης, [u] — τῆς"
βασιλίσσης αἰθιόπων, ὃς ἦν
ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς·
[x] ὃς" ἐληλύθει προσκυνήσων
28 εἰς ἱερουσαλὴμ, Ἦν τε ὑπο-
στρέφων, [y] καὶ" καθήμενος
ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, [z] καὶ"
ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην ἡ-
29 σαΐαν. Εἶπε δὲ τὸ πνεῦμα
τῷ Φιλίππῳ· πρόσελθε, καὶ
κολλήθητι τῷ ἅρματι τούτῳ.
30 [a] Προσδραμὼν" δὲ ὁ Φίλιπ-
πος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώς-
κοντος τὸν προφήτην ἡσαΐαν,
καὶ εἶπεν· ἆρά γε γινώσκεις,
31 ἃ ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ εἶπε·
πῶς [b] γὰρ" ἂν δυναίμην, ἐὰν
μή τις ὁδηγήσῃ με; παρεκά-
λεσέ τε τὸν Φίλιππον, ἀνα-
32 βάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. Ἡ
δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς, ἣν
ἀνεγίνωσκεν, ἦν αὕτη· ὡς
πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη,
καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ
[c] κείροντος" αὐτὸν ἄφωνος,
[d] οὕτως" οὐκ ἀνοίγει τὸ στό-
33 μα αὐτοῦ. [e] Ἐν τῇ ταπει-
νώσει αὐτοῦ" ἡ κρίσις αὐτοῦ
ἤρθη· τὴν [f] δὲ" γενεὰν αὐτοῦ
τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται
ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.
34 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ
Φιλίππῳ εἶπε· δέομαί σου,
περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει
τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ
35 ἑτέρου τινός; Ἀνοίξας δὲ ὁ
Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ,
καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γρα-
φῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο
36 αὐτῷ τὸν [g] ἰησοῦν. Ὡς δὲ
ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδὸν,
ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ. καί φησιν
ὁ εὐνοῦχος· ἰδοὺ ὕδωρ· τί
κωλύει

(r) πρός. E. Chryſ. (s) φέρουσαν. 3. (t) αὐτή. Alii. (u) = ACDE. 40** Poſt βασιλ. + τινος. D* (x) = AC** D* Ed. Vulg. Oec. (y) = D* 34. 38. 40. Mt. a1** Vulg. (z) = AD. 4. 13. 18. 27. 29. 34. 40. 57. 68. 69. al. 7. Mt. a1** d. h. l. Ed. Slav. rec. Vulg. Theoph. 1. Hi vel ſequens ἀνεγίνωσκε mutant in ἀνεγίνωσκέ τε ſ. ἀναγινώσκων, vel novam periodum a καὶ καθήμενος incipiunt. (a) προδραμών. Ed. προσελθών. 40. (b) = E. Mt. l. laud. || *Et quomodo poſſum*, Vulg. + *intelligere*, Vulg. mſ. Syr. Arm. (c) κείραντος. ACE. 36. 40. al. 10. (d) = Mt. d. οὕτος. 15. 18. 64. 66** Mt. b. bis. καὶ οὕτως. Syr. (e) = 15. Vulg. Antecedentibus jungit Syr. || αὐτοῦ = A. Mt. d. Vulg. Iren. (f) = AC. Syr. utr. Vulg. (non tol.) (g) + κύριον Syr. Erp. Orig.

κωλύει με βαπτισθῆναι; [h] †
38 Καὶ ἐκέλευσε στῆναι τὸ ἅρ-
μα· καὶ κατέβησαν ἀμφότε-
ροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ,τε Φίλιπ-
πος [i] καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ″
39 ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε δὲ
ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, [k]
πνεῦμα″ [l] κυρίου ἥρπασε τὸν
Φίλιππον· καὶ οὐκ εἶδεν αὐ-
τὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος· ἐπο-
ρεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ
40 χαίρων] [m]. [Φίλιππος δὲ
εὑρέθη εἰς Ἄζωτον· καὶ διερ-
χόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πό-
λεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν
αὐτὸν εἰς καισάρειαν.

1 Ὁ δὲ σαῦλος [n] ἔτι″ ἐμ-
πνέων ἀπειλῆς καὶ [o] φόνου″
εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου,
2 προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, Ἠ-
τήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς
εἰς

---

h † 37. Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος· εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστιν. ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν ἰησοῦν χριστόν.

(h) Vſ. 37. = AC. (D. hiat usque ad cap. 10, 14.) G. 4* 14. 25. 26. 31. 34. 40. 57. 65. (c. al. 4) 68. Lect. 5. al. 24. et Barb. 8. Mt. a1. b. c. e, f. h. k. Ed. Syr. (Hutterus ſyriace vertit; hinc in editiones quasdam irrepſit.) Erp. Copt. Sahid. Aeth. (Syr. p. habet c, aſt.) Slav. 5. 8. Codd. lat. Chryſ. bis. Theoph. 1. Oec. mſ. Bedae lat. || Habent E. 4** 15. 27. 29. 36. 60. 69. et, ut videtur, 13. 18. alii. Mt. d. l. m. et (ſemel ac in marg.) b. Bedae gr. Arm. Syr. p. c. aſt. Ar. pol. Slav. 6. 7. et ed. Vulg. laud. Iren. gr. et lat. Oecum. Theoph. 2. in textu. Cypr. Praedeſtinat. Pacian. Hier. Aug. || δὲ prius] + αὐτῷ. E. al. 6. Mt. b. d. l. Arm. Syr. p. Slav. 6. 7. et ed. Vulg. mſ. laud. Bedae gr. || ὁ Φίλιππος = 4** 60. 69. Mt. b* m. Syr. p. || εἰ] ἐάν. E. || καρδίας] + σου, E. al 4. Mt. b. d. l. Syr. p. Slav. 6. 7. ed. Vulg. mſ. tol. Cypr. Bedae gr. Praedeſt. || ἔξεστιν] = Vulg. mſ. σωθήσῃ. E. laud** Bedae gr. *poſſibile tibi eſt*, Slav. 6. 7. ed. *potes*, Pacian. *licet*, Vulg. Cypr. *licet ut baptizeris*, Praedeſt. *ſuscepis* (fortaſſe: *ſuscipies* ſcil. baptismum) laud* || πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν ἰησοῦν χριστὸν] πιστεύω εἰς τὸν χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ. E. laud. Bedae gr. Alii alio ordine. || τὸν posterius] = 60. 69. Mt. b. d. l. m. Iren. || χριστὸν = Vulg. mſ. tol. Iren. int. (i) = Syr. Erp. (k) ἄγγελος. A* Aug. (l) + ἅγιον ἐπέπεσεν ἐπὶ (εἰς) τὸν εὐνοῦχον, ἄγγελος δέ. A** (ex emendat. ipſius librarii.) 15. 18. 27. 29. 36. 60. Mt. d. (repugnante ſcholio.) Syr. p. c. aſt. (ſed κυρίου pro ἅγιον.) Arm. Slav. ed. Baſ. Didym. Hier. ſemel, ut videtur. Caſſiod. Hraban. (m) + καὶ αἰνῶν τὸν κύριον. 40. (n) = 24. 26. Codd. ap. Eraſm. (o) φθόνου. 68.

εἰς δαμασκὸν πρὸς τὰς συνα-
γωγὰς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ
τῆς ὁδοῦ p ὄντας, ἄνδρας τε
καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀ-
3 γάγῃ εἰς ἱερουσαλήμ. Ἐν δὲ
τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐ-
τὸν ἐγγίζειν τῇ δαμασκῷ. q
καὶ ἐξαίφνης" r περιήστρα-
ψεν" αὐτὸν φῶς s ∾ ἀπὸ"
4 τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ πεσὼν ἐπὶ
τὴν γῆν, ἤκουσε φωνὴν λέ-
γουσαν αὐτῷ· σαοὺλ, σαοὺλ,
5 τί με διώκεις; Εἶπε δέ· τίς
εἶ, κύριε; ὁ δὲ t = κύριος
εἶπεν·" ἐγώ εἰμι ἰησοῦς u,
6 x ὃν σὺ διώκεις·" y Ἀλλὰ"
ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν
πόλιν, καὶ λαληθήσεταί σοι,
7 z τί" σε δεῖ ποιεῖν. Οἱ δὲ
ἄνδρες, οἱ συνοδεύοντες αὐ-
τῷ, εἱστήκεισαν a ∾ ἐννεοὶ,"
b ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς,
8 μηδένα δὲ θεωροῦντες." Ἠ-
γέρθη δὲ ὁ σαῦλος ἀπὸ τῆς
γῆς·

---

s ∾ ἐκ. y. σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. 6. Τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπε· κύριε τί με θέλεις ποιῆσαι; καὶ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· z ∾ ὅ,τι. a ∾ ἐνεοί.

(p) + ταύτης. 25. 40. Syr. Erp. Arm. Aeth. Vulg. laud. (q) ἐξαίφνης τε. AC. 18. 37. 40. 69. Mt. a1** l. (r) περιέστραψεν. 31. 37. Ed. (etiam Elsev.) (s) AC. 4* 11. 15. 18. 27. 29. 40. 68. 69. Mt. d. l. Chryſ. Theoph. 2. (t) = AC. 15. 46. 69. Barb. 1. Vulg. || = κύριος. 43. Mt. l. Arm. Aeth. || εἶπεν] = Mt. d. Hilar. πρὸς αὐτόν. E. 11. 27. 29. 66** laud. εἶπεν πρὸς αὐτόν. Slav. 6. (u) + ὁ ναζωραῖος. ACE. 8. 25. Syr. Erp. Aeth. laud. Hilar. Aug. Ambr. ſemel. + *Chriſtus*, Iren. (x) = Copt. (y) AC (D hiat.) E. (St. π.) 57. 65 (c. al. 4.) 68. 69. al. 41. et Barb. 8. Mt. a1. al. 9. Ed. Syr. Erp. Copt. Sahid. Slav. (exc. ed.) laud. tol. (retinens tamen: *durum enim tibi eſt contra ſtimulum calcitrare; ſed ſurge etc.*) Codd. gr. in margine Syrae poſt. Chryſ. Theoph. 1. Oec. inſ. || Ex his particulam illam: σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν exhibent ſupra vſ. 4 poſt διώκεις E. Syr. Erp. laud. || Habent (codices graeci, quantum ſcimus, nulli.) Vulg. Ar. pol. Aeth. Arm. (qui tamen poſt additamentum iſtud exhibet etiam ἀλλά.) Syr. p. c. aſt Slav. ed. Theoph. 2. et Oec. ed. (ſed neuter attingit in commentario.) Hilar. in Pſ. 2. || σκληρόν . . . . λακτίζειν] = Hilar. *Quia tu perſequeris juſtum* (omiſſo antea ὃν σὺ διώκεις) *plaga tibi*, Aeth. || τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπε] *ac reſpondit ei dicens*, Ar. pol. *Et dum tremebat admirati ſunt, et dixit ei.* Aeth. || θαμβῶν] + ἐπὶ τοῖς γενομένοις αὐτῷ. Syr. p. Hilar. (z) A. 15. 18. 29. 36. 69* Mt. d. l. (a) AE. Alii. Mt. e. f. h. Ed. Theoph. 2. (b) θεωροῦντες μὲν τὸ φῶς, μηδένα δὲ ἀκούοντες. Conject. et ſic fere Aeth.

γῆς· ἀνεῳγμένων [c] δὲ" τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, [d] οὐδένα"
ἔβλεπε· χειραγωγοῦντες δὲ
αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς δαμασκόν.
9 Καὶ ἦν [e] ἡμέρας τρεῖς μὴ
βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν, οὐδὲ
ἔπιεν.
10 [Ἦν δέ τις μαθητὴς [f]
ἐν δαμασκῷ, ὀνόματι ἀνα-
νίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν [g] ∾
ὁ κύριος ἐν ὁράματι·" ἀνανία. ὁ
δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ, κύριε.
11 Ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν· ἀνα-
στὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύ-
μην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν,
καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ ἰούδα
σαῦλον [h] ὀνόματι," ταρσέα·
[i] ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται,"
12 Καὶ εἶδεν [k] ἐν ὁράματι" ἄν-
δρα, [l] ὀνόματι" ἀνανίαν, εἰς-
ελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ
[m] χεῖρα," ὅπως ἀναβλέψῃ.
13 Ἀπεκρίθη δὲ [n] † ἀνανίας· κύ-
ριε, [o] ἀκήκοα" [p] ἀπὸ" πολ-
λῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου,
ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις
14 σου ἐν ἱερουσαλήμ. Καὶ ὧδε
ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρ-
χιερέων, δῆσαι πάντας τοὺς
ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου·
15 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος·
πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς
μοι ἐστὶν οὗτος, τοῦ βαστά-
σαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον
ἐθνῶν [q], καὶ βασιλέων, υἱῶν
16 τε ἰσραήλ. Ἐγὼ γὰρ ὑπο-
δείξω [r] αὐτῷ," ὅσα δεῖ [s] αὐ-
τὸν" ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου
17 παθεῖν. Ἀπῆλθε δὲ ἀνανίας
καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν·
καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖ-
ρας, εἶπε· σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ
κύριος ἀπέσταλκέ με, ([t] —
ἰησοῦς" ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ
ὁδῷ,

---

g ∾ ἐν ὁράματι ὁ κύριος. n † ὁ.

(c) τε. 4. 65 (c. al. 5.) al. 11. Mt. c. al. 5. Ed. Arm. ut videtur. Vulg. Chryſ. Theoph. 1. 2. (d) οὐδὲν. A* Syr. Erp. Vulg. laud. (e) + ἐκεῖ. Arm. Vulg. (f) + ἀρχαῖος. 64. Slav. ant. (g) ACE. 40. 69. Mt. l. Aeth. Vulg. laud. (h) = Syr. || + τῷ γένει. 15. 18. 36. (i) = Aeth. (k) = A. Copt. Aeth. Vulg. Habet Bedae gr. Poſt ἄνδρα ponit C. (l) = Chryſ. Poſt. ἀνανίαν ponunt AE. 69. item 68. Mt. l. Arm, Vulg. laud. Theoph. 2. (m) (τὰς) χεῖρας. ACE. 66** 69. Barb. 2, Mt. l. Ar. pol. Copt. Aeth. Arm. Vulg. laud. Anton. et Max. (n) = ACE. al. 16. Mt. l. al. 8. Ed. Syr. utr. Theoph. 1. 2. Oec. (o) ἤκουσα. ACE. 15. 18. 36. 40. ἀκηκόαμεν. Mt. e. (p) = Mt. l. παρά. 68. Mt. d. h. Theoph. 2. (q) + τε. ACE. 25. 36. 40. Mt. d. l. laud. (r) *ei ex ipſo*, Iren. (s) = 15. 18. 36. Theoph. 1. (t) = 4. 14. 26. 31. 34. 65. (c. al. 4.) 68. al. 20. Mt. a1. b. c. e. f. k. Ed. Ar. pol. Copt. Sahid. Aeth. Slav. 5. 8. Theoph. 1. 2. Oec. Ante ἀπέστ. ponunt Syr. Erp.

ὁδῷ, ᾗ ἤρχου,) ὅπως ἀνα-
βλέψῃς, καὶ πλησθῇς πνεύ-
18 ματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως
ἀπέπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες, ἀνέβλε-
ψέ τε [u] = παραχρῆμα·" καὶ
19 ἀναστὰς ἐβαπτίσθη. Καὶ λα-
βὼν τροφὴν [x] ἐνίσχυσεν."]
[Ἐγένετο δὲ [y] † μετὰ
τῶν [z] ἐν δαμασκῷ μαθητῶν
20 ἡμέρας τινας. Καὶ εὐθέως ἐν
ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν
[a] ἰησοῦν," ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ
21 υἱὸς τοῦ θεοῦ. Ἐξίσταντο
δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες, καὶ
ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ
πορθήσας ἐν ἱερουσαλὴμ τοὺς
ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦ-
το, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο [b] ∾
ἐληλύθει," ἵνα δεδεμένους
αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιε-
22 ρεῖς; [c] Σαῦλος" δὲ [d] μᾶλ-
λον" ἐνεδυναμοῦτο [e], καὶ
[f] συνέχυνε" τοὺς ἰουδαίους
τοὺς κατοικοῦντας ἐν δαμα-
σκῷ, συμβιβάζων, ὅτι οὗτός
ἐστιν ὁ χριστός.
23 Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέ-
ραι ἱκαναὶ, συνεβουλεύσαντο
[g] οἱ" ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν·
24 Ἐγνώσθη δὲ τῷ σαύλῳ ἡ
ἐπιβουλὴ αὐτῶν· [h] ∾ παρε-
τήρουν" [i] ∾ τε" τὰς πύλας
ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς, [k] ὅπως
25 αὐτὸν ἀνέλωσι." Λαβόντες
δὲ [l] ∾ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυ-
κτὸς,

---

y † ὁ σαῦλος. a. χριστὸν. b ∾ ἐλήλυθεν.
h ∾ παρετηροῦντο. i ∾ δὲ καὶ. l ∾ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν αὐτὸν.

(u) = A. 4* 15. 18. 26. 31. 34. 36. al. 19. et Barb. 1. Mt. b. c. e. f. k. m. Ed. Syr. Erp. Copt. Arm. Slav. 5. Vulg. Transponunt Ar. pol. Aeth. (x) ἐνεχύθη. 27. 29. 66** Mt. l. (y) = ACE. 14* 33. 34. 40. 69. Barb. 1. Mt. d. l. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. laud. Chrys. (z) + ὄντων. 4. 31. 42** 65. (c. al. 3.) 68. al. 9. Mt. a1. al. 5. Ed. Slav. ut videtur. Theoph. 2. (a) ACE. 14. 15. 18. 37. 38. 40. 69. Barb. 2. Mt. d. l. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. ed. et 8. Vulg. laud. Iren. || Post ἐστιν + ὁ χριστὸς. 68. Theoph. 2. Iren. (b) E. 4. 14** 65 (c. al. 5.) 68. al. 17. Mt. a1. al. 7. Ed. Chrys. Theoph. 1. 2. Oec. (c) παῦλος. 2. 26. Ed. Vulg. ms. (d) = 27. (ap. Mill. 26.) Slav. 5. (e) + τῷ λόγῳ. C. 8. ἐν τῷ λόγῳ. E. laud. (f) συνέχεε. E. 57. 66** al. 3. Ed. Theoph. 2. συνέσχυνε. 64* συναίσχυνε. Conject. (g) = 31. 43. Mt. l. (h) ACEF. 15. 18. 25. 36. 69* Mt. d. l. Or. (i) Iidem, et 40. 68. Syr. p. Vulg. laud. Orig. δὲ. Arm. (k) ὅπως πιάσωσιν αὐτὸν. A, et ponit ante ἡμέρας. (l) ACF. item, absque αὐτοῦ, 36. 69. Vulg. ms. Or. Hier. || καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους] διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν (αὐτὸν.) E. 31. 33. 40. 45. Mt. l. Copt. Vulg. laud. Petr. alex. item Orig.

κτὸς, καθῆκαν διὰ τοῦ τεί-
χους," [m] χαλάσαντες" ἐν
26 σπυρίδι. Παραγενόμενος δὲ
[n] † [o] ∾ εἰς" ἱερουσαλὴμ, [p]
ἐπειρᾶτο" κολλᾶσθαι τοῖς μα-
θηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦν-
το αὐτὸν, μὴ πιστεύοντες,
27 ὅτι ἐστὶ μαθητής. Βαρνά-
βας δὲ, ἐπιλαβόμενος αὐτὸν,
ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀποστόλους,
καὶ διηγήσατο αὐτοῖς, πῶς ἐν
τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν κύριον, καὶ
[q] ὅτι" ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ
πῶς ἐν δαμασκῷ ἐπαῤῥησιά-
σατο ἐν τῷ ὀνόματι [r] τοῦ ἰη-
28 σοῦ." Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν
εἰσπορευόμενος [s] καὶ ἐκπορευό-
μενος" [t] ∾ ἐν" ἱερουσαλὴμ,
[u] — καὶ" παῤῥησιαζόμενος ἐν
τῷ ὀνόματι [x] τοῦ κυρίου"
29 [y] ἰησοῦ." Ἐλάλει τε καὶ
συνεζήτει πρὸς τοὺς [z] ἑλληνι-
στάς·" οἱ δὲ [a] ἐπεχείρουν" [b]
30 αὐτὸν ἀνελεῖν." Ἐπιγνόντες
δὲ οἱ ἀδελφοὶ, κατήγαγον
αὐτὸν εἰς [c] καισάρειαν," καὶ
ἐξαπέστειλαν [d] αὐτὸν" εἰς
ταρσόν.
31 [e] ∾ Αἱ μὲν οὖν ἐκκλη-
σίαι [f] καθ' ὅλης τῆς ἰουδαίας
[g] καὶ

---

n † ὁ σαῦλος. o ∾ ἐν. t ∾ εἰς e ∾ ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία . . . εἶχεν εἰρήνην, οἰκοδομουμένη καὶ πορευομένη . . . ἐπληθύνετο.

(m) = Slav. Ante καθῆκαν ponit Arm. (n) = AC. 40. Barb. 1. Syr. Copt. Aeth. Vulg. Chryf. in comment. Hier. ὁ παῦλος. E. 33. 34. Mt. l. Ar. pol. laud. Bedae gr. (o) E. 4. 31. 42. 57. al. 17. Mt. a1. al. 7. Ed. Theoph. 1. (p) ἐπείραζεν. AC. 38. Barb. 1. (q) ὅσα. 26. ὅ,τι. Conject. (r) ἰησοῦ. C. 65 (cum 3) al. 2. Mt. d. τοῦ χριστοῦ. 26. ap. Mill. κυρίου. A. Mt. a1. in marg. τοῦ κυρίου ἰησοῦ. 14. 25. 34. al. 7. Mt. b. c. e. Slav. 8. Chryf. ἰησοῦ τοῦ κυρίου. 36. (s) = G. 4. 18. 26. 31. 42. 57. 65. (c. al. 6.) al. 16. Mt. a1* k. l. al. 4. Ed. Slav. 5. 8. Chryf. femel. Theoph. 1. Habent Barber. 5. (t) ACEG. 4. 15. 18. 26. 27. 29. 31. 36. 40. 65. (c. al. 6.) al. 17. Mt. d. l. al. 6. Ed. Chryf. femel. Theoph. 1. Oec. (u) = AC. 15. 40. Arm. Vulg. mf. (x) = C. 3. ap. Wetft. 10. 14. 67** Mt. ψ. Syr. Aeth. Slav. 8. Chryf. femel. Poft ἰησοῦ ponit 15. (y) = AE. 40. Mt. d. Arm. Syr. p. Vulg. laud. Hier. (z) ἕλληνας. A. Copt. *graecos*, Arr. laud. tol. Hier. Beda. ***gentes et ethnicos***, Aeth. ***loquebatur gentibus et disputabat cum graecis***. Vulg. ed. *Judaeos, qui graece noverant*, Syr. (a) ἐπετήρουν. 18. 36. (b) ἀνελεῖν αὐτόν. ACE. 31. 38. 40. 69. Mt. l. ψ. Arm. Vulg. laud. (c) ἱεροσόλυμα. A. || + διὰ νυκτός. E. Syr. laud. Syr. p. c. aft. Item, poft καὶ, 8. (d) = AE. 14. 27. 29. 33. 34. Mt. d. l. ψ. Erp. Vulg. (e) AC. 5. 14* 15. 18. 27. 29. 36. 40. 68. Barb. 1. Mt. l. (qui tamen εἶχον habet.) Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Dionyf. alex. Theoph. 2. (non Aug. Beda.) (f) + πάσης. E. laud.

[g] καὶ γαλιλαίας καὶ σαμαρεί-
ας" εἶχον εἰρήνην, οἰκοδο-
μούμεναι, καὶ πορευόμεναι
τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου· * [h] καὶ
τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου
πνεύματος, ἐπληθύνοντο."]

32 ['Εγένετο δὲ, πέτρον,
διερχόμενον διὰ πάντων, κα-
τελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους
τοὺς κατοικοῦντας λύδδαν.
33 Εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα,
[i] αἰνέαν ὀνόματι," ἐξ ἐτῶν
ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραβ-
βάτῳ, ὃς ἦν παραλελυμένος.
34 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πέτρος· αἰ-
νέα, ἰᾶταί σε [k] ἰησοῦς ὁ χρι-
στός· ἀνάστηθι, καὶ στρῶσον
σεαυτῷ. καὶ εὐθέως ἀνέστη.
35 Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ
κατοικοῦντες λύδδαν καὶ [l] τὸν
σάρωνα," οἵτινες ἐπέστρεψαν
ἐπὶ τὸν κύριον.

36 'Εν ἰόππῃ δέ τις ἦν μα-
θήτρια, ὀνόματι ταβιθὰ, ἣ
διερμηνευομένη λέγεται δορ-
κάς· αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν
ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν, ὧν
37 ἐποίει. 'Εγένετο δὲ ἐν ταῖς
ἡμέραις ἐκείναις, ἀσθενήσα-
σαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαν-
τες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπε-
38 ρῴῳ. 'Εγγὺς δὲ οὔσης λύδ-
δης τῇ ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ
ἀκούσαντες, ὅτι πέτρος ἐστὶν
ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν [m] —
δύο ἄνδρας" πρὸς αὐτὸν, πα-
ρακαλοῦντες, μὴ [n] ὀκνῆσαι"
39 διελθεῖν ἕως [o] αὐτῶν." 'Α-
ναστὰς δὲ πέτρος συνῆλθεν
αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀ-
νήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ
[p] παρέστησαν" αὐτῷ πᾶσαι
αἱ χῆραι κλαίουσαι, καὶ ἐπι-
δεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμά-
τια, ὅσα ἐποίει [q] μετ' αὐτῶν
οὖσα

(g) = 3. ap. Wetst. Transponunt 68. Theoph. 2. καὶ γαλ. = Chrys. καὶ σαμ. = Mt. d. Arm. (h) = Mt. f. (i) ὀνόματι αἰνέαν. ACE. 31. 40. 68. 69. Mt. l. Arm. Vulg. laud. Theoph. 2. (k) + ὁ κύριος. A. 15. 18. 36. 40. 68. Aeth. Arm. Vulg. Theoph. 2. Ambr. Cassiod. (l) τὸν σαρωνᾶν. 15. 18. 65. Alii. Mt. l. al. 4. Ed. (etiam St. 3.) τὸν ἀσσάρωνα. 4** 25. al. 22. et Barb. 6. Mt. f. al. 3. Ed. Slav. Chrys. Theoph. 1. Alii aliter. (m) = 4* 14. 25. 26. 34. 65. (c. al. 4.) al. 22. Mt. d. al. 8. Ed. Ar. pol. Slav. 5. 8. Chrys. semel. Theoph. 1. in textu. Oec. (n) ὀκνήσῃς. AC*E. Barb. 1. Vulg. ὀκνήσεις. 40. (o) ἡμῶν. Iidem. Copt. laud. (p) περιέστησαν. Bas. Chrys. (Syr. Vulg. laud.) (q) αὐταῖς. Arm. Vulg.

40 οὖσα" ἡ δορκάς. Ἐκβαλὼν
δὲ ἔξω πάντας ὁ πέτρος, [r]
θεὶς τὰ γόνατα, προσηύξατο·
καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα,
εἶπε· ταβιθά, ἀνάστηθι [s]. ἡ
δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν πέ-
41 τρον, ἀνεκάθισε. Δοὺς δὲ
αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐ-
τήν· Φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους
καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν
42 αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν δὲ
ἐγένετο καθ᾽ ὅλης τῆς ἰόππης,
καὶ [t] πολλοὶ ἐπίστευσαν" ἐπὶ
43 τὸν κύριον.] [Ἐγένετο δὲ,
[u] ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐ-
τὸν" ἐν ἰόππῃ, παρά τινι σί-
μωνι βυρσεῖ.

1 [Ἀνὴρ δέ τις [x] = ἦν"
ἐν καισαρείᾳ, ὀνόματι κορνή-
λιος, ἑκατοντάρχης ἐκ [y] σπεί-
ρης" τῆς καλουμένης ἰταλικῆς,
2 Εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν
θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐ-
τοῦ, * ποιῶν [z] — τε' ἐλεη-
μοσύνας πολλὰς [a] τῷ λαῷ,
καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ δια-
3 παντός· [b] Εἶδεν ἐν ὁράματι
φανερῶς, [c] ὡσεὶ" ὥραν ἐννά-
την τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ
θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν,
καὶ εἰπόντα αὐτῷ· κορνήλιε.
4 Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμ-
φοβος γενόμενος, εἶπε· [d] τί
ἐστι," κύριε; εἶπε δὲ αὐ-
τῷ· αἱ προσευχαί σου καὶ
αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβη-
σαν εἰς μνημόσυνον [e] ἐνώ-
5 πιον" τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν
πέμψον εἰς ἰόππην [f] ἄνδρας,"
καὶ μετάπεμψαι σίμωνα [g],
[h] ∾ ὅς

(r) + καὶ. ACE. 3. ap. Wetst. 15. 25. 40. 68. 69. Mt. l. m. Copt. laud. Theoph. 2. (s) + ἐν τῷ ὀνόματι (τοῦ κυρίου ἡμῶν) ἰησοῦ χριστοῦ. Arm. Syr. p. c. ast. Cypr. Ambr. Cassiod. (t) ἐπίστευσαν πολλοί. ACE. 31. 40. 69. Arm. Vulg. laud. (u) αὐτὸν ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι. AE. 29. 38. 40. 69. Mt. l. laud. item 68. (x) = ACE. 14* 15. 18. 25. 34. 36. 40. al. 5. Mt. a1* d. h. m* laud. Chrys. (y) σπείρας. 16. al. 8. Mt. b** k. (z) = ACE. 18. 26. 40. Barb. 1. Syr. Ar. pol Aeth. Vulg. laud. Chrys. in textu. (a) + ἐν. 40. 47. Syr. Ar. Aeth. Iren. (b) + οὗτος. Syr. Vulg. ms. + καὶ Ar. *vidit ergo*, Iren. (c) = 65. (cum 3. 67.) Arm. ὡς. 36. 40. al. 6. Mt. d. l. m. Ed. Damasc. Theoph. 2. ὡς εἰς Theoph. 1. bis. || + περὶ. AE. 15. 18. 25. 27. 29. 36. 40. 65 (cum 3. 67.) 69. al. 3 et Barb. 2. Mt. a1. in marg. d. l. m. Copt. Damasc. Theoph. 2. Iren. (d) τίς εἶ. Aeth. Codd. lat. (e) ἔμπροσθεν. A. 15. 36. 40. 69. (f) = 40. Ante εἰς ἰόππην ponunt AE. 31. 69. Mt. l. Syr. Arm. Vulg. laud. cant. (g) + τινα. A. 15. 18. 36. 69. al. 4. Mt. l. Ed. Arm. Syr. p. in m. Vulg. ed. Non addunt Barb. 5.

[h] ∾ ὃς ἐπικαλεῖται πέτρος."
6 [i] Οὗτος ξενίζεται παρά τινι
σίμωνι βυρσεῖ," ᾧ ἐστιν οἰκία
7 παρὰ θάλασσαν. [k] † Ὡς δὲ
ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος, ὁ λαλῶν
[l] αὐτῷ," Φωνήσας δύο τῶν οἰ-
κετῶν [m] = αὐτοῦ," καὶ
στρατιώτην [n] εὐσεβῆ" [o] τῶν
προσκαρτερούντων" αὐτῷ,
8 Καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς [p]
ἅπαντα," ἀπέστειλεν αὐτοὺς
9 εἰς τὴν ἰόππην. Τῇ δὲ ἐπαύ-
ριον, ὁδοιπορούντων [q] ∾ ἐκεί-
νων," καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόν-
των, ἀνέβη πέτρος ἐπὶ τὸ
δῶμα προσεύξασθαι, περὶ
10 ὥραν [r] ἕκτην.' Ἐγένετο δὲ
πρόσπεινος καὶ ἤθελε γεύσα-
σθαι· παρασκευαζόντων δὲ [s] ∾
ἐκείνων," [t] ∾ ἐπέπεσεν" ἐπ'
11 αὐτὸν ἔκστασις, Καὶ θεωρεῖ
τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ
[u] καταβαῖνον" [x] † σκεῦός
τι, ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσ-
σαρσιν [y] ἀρχαῖς" [z] = δεδε-
μένον, καὶ: καθιέμενον" ἐπὶ

D 2 τῆς

h ∾ τὸν ἐπικαλούμενον πέτρον. k † οὗτος λαλήσει σοι, τί σε δεῖ ποιεῖν. l. τῷ κορνηλίῳ. q ∾ αὐτῶν.
s ∾ αὐτῶν. t ∾ ἐγένετο. x † ἐπ' αὐτὸν.

(h) E. 4. 26. 27. 29. 34. 65. (c. al. 5) al. 20. Mt. d. al. 7. Ed. Theoph. 1. 2. Oec. τὸν καλούμενον πέτρον. Orig. Chryſ. ſemel. (i) καὶ αὐτός ἐστι ξενιζόμενος πρὸς σίμωνά τινα (τὸν) βυρσέα. 68. Chryſ. Theoph. 2. (k) = ACE. 65. (c. al. 4.) al. 40. et Barb. 7. Mt. a1. al. 8. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. ap. Mill. Arm. Slav. 5. 8. Vulg. mſ. cant. laud. tol. Chryſ. Theoph. 1. || ὃς λαλήσει ῥήματα πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. 4 in marg. 8. 26. 27. Barb. 1. Copt. ap. Wilkins. Slav. 7. et ed. (l) ACE. 15. 18. 27. 36. 40. 66** 69. Barb. 2. Mt. d. l. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. cant. laud. (m) = ACE. 40. Arm. laud. (n) τινα εὐλαβῆ. 40. *fidelem*, cant. (o) τὸν προσκαρτεροῦντα. Syr. laud. (p) *viſum*, cant. || + *quae vidit*, Syr. (q) AE. 4. 15. 18. 27. 29. 36. 40. 63. 64. 66** 68. 69. Mt. d. l. || = 65 (cum 43.) (r) ἐνάτην. 36. || + τῆς ἡμέρας. A. tol. Codd. lat. (s) ACE. 15. 18. 25. 27. 29. 36. 40. 65 (cum 43.) 66** 68. 69. Mt. h. l. Orig. (t) AC. 15. 18. 26. 36. 40. 63. 66** 69. Mt. l. Copt. Or. ἔπεσεν. 19. al. 4. Clem. (u) = Syr. Erp. cant. (Clem.) Ambr. (x) = ACE. 15. 18. 27. 29. 40. 68. 69. Barb. 1. Mt. d. l. Syr. Erp. Aeth. Vulg. cant. laud. (Clem.) Or. ἐπ' αὐτῷ. 33. 34. 36. (y) *lineis*, Aug. bis || καὶ καταβαῖνον . . . δεδεμένον] καὶ τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον σκεῦός τι, ὡς (*et*, cant.) ὀθόνην μεγάλην (*ſplendidam*, cant. *candidam*, Caſſiod.) καταβαῖνον. 68. Arm. cant. Theoph. 2. item Ambr. (z) δεδεμένον καὶ = ACE. 40. Barb. 1. Copt. Aeth. Vulg. laud. Or. quater. Cyr. Theodoret. || καὶ καθιέ-

12 τῆς γῆς· Ἐν ᾧ ὑπῆρχε
πάντα τὰ τετράποδα [a]— τῆς
γῆς," [b] = καὶ τὰ θηρία,"
καὶ τὰ ἑρπετὰ, καὶ τὰ πετει-
13 νὰ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένε-
το φωνὴ πρὸς αὐτόν· ἀναστὰς,
14 πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. Ὁ
δὲ πέτρος εἶπε· μηδαμῶς, κύ-
ριε· ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν
15 κοινὸν [c] ἢ" ἀκάθαρτον. Καὶ
φωνὴ πάλιν [d] ἐκ. δευτέρου"
πρὸς αὐτόν· ἃ ὁ θεὸς [e] ἐκαθά-
16 ρισε," σὺ μὴ κοίνου. Τοῦτο
δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ [f] =
πάλιν" ἀνελήφθη τὸ σκεῦος
17 εἰς τὸν οὐρανόν.] Ὡς δὲ ἐν

ἑαυτῷ [g] διηπόρει ὁ πέτρος,
τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδε,
[h] καὶ" ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπε-
σταλμένοι ἀπὸ τοῦ κορνηλίου,
διερωτήσαντες [i] τὴν οἰκίαν [k]
σίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν
18 πυλῶνα· Καὶ φωνήσαντες
ἐπυνθάνοντο, εἰ σίμων, ὁ
ἐπικαλούμενος πέτρος, ἐνθά-
19 δε ξενίζεται. Τοῦ δὲ πέ-
τρου [l] διενθυμουμένου" περὶ τοῦ
ὁράματος, εἶπεν αὐτῷ τὸ
πνεῦμα· ἰδοὺ, ἄνδρες [m] —
20 τρεῖς" ζητοῦσί σε· Ἀλλὰ
ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ πο-
ρεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν δια-
κρινό-

l. ἐνθυμουμένου.

καθιέμενον = 36. Copt. (Clem.) || δεδεμένην καὶ καθιεμένην. 4. 32. 47. item 40. || + ἐξ οὐρανοῦ. Syr. Aeth. Vulg. cant. (Orig. ter.) Aug. (a) = 27 ap. Mill. 66** cant. Ambr. || Post ἑρπετα ponunt ACE. 26. 27. 29. 40. 66** 69. al. 3. Barb. 1. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Arm. Vulg. laud. Clem. Or. Constitut. Theodoret. τὰ ἐπὶ τῆς γῆς post ἑρπ. ponunt 15. 18. 36. (b) = AC. 33. 40. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Arm. Vulg. cant. Clem. Or. bis. Constitut. Theodoret. Theoph. 1. in comment. Aug. Cassiod. || Ante τετραπ. ponit 64. Post ἑρπετα s. ἑρπ. τῆς γῆς, E. 4. 31. Or. semel. (c) καὶ. A. 15. 27. 29. 36. al. 3. Mt. l. Syr. Arr. Vulg. cant. Clem. Or. semel. Constitut. Aug. Ambr. (d) = 4* 37. 56. Aug. (e) ἐκαθέρισε. AC. 68. Nyss. ἐκαθαίρισε. Mt. l. ἐκάθηρε. Or. mss. Theoph. 2. (f) = 15. 36. Syr. Erp. Arm. cant. Ambr. Post ἀνελήφθη ponit D gr. || εὐθὺς. ACE. Barb. 1. Copt. Aeth. Vulg. εὐθέως. 40. Syr. p. in m. *denuo*, laud. || εὐθὺς ἀνελήφθη πάλιν. 33. 34. (g) + ἐγένετο. D. cant. (h) = A. 36. 40. 69. Mt. l. Arm. Vulg. (i) + καὶ μαθόντες. 32. 42. 57. Ed. Chrys. (k) + τοῦ AD. 40. al. 2. Mt. l. Chrys. Theoph. 2. (l) ACDE. 25. 26. 27. 29. 31. 34. 40. 65. (c. al. 5.) al. 16. Mt. d. l. al. 5. Ed. Syr. p. Slav. rec. Chrys. Theoph. 1. 2. τι ἐνθυμουμένου. 69. διανοουμένου. 15. 18. 36. *haesitante*, laud. Vigil. semel. (m) = D. 4. 14. 26. 31. 66. ap. Hwiid. al. 23. et Barb. 7. Mt. a1. al. 4. Ed. Syr. p. (sed habet in m.) Slav. ant. Ar. pol. cant. Constitut. Cyr. hieros. Theoph. 1. Aug. Ambr. Hier. Cassiod. τινες. Arm.

κρινόμενος· [n] ∾ διότι" ἐγὼ
21 ἀπέσταλκα αὐτούς.] [Κα-
ταβὰς δὲ πέτρος πρὸς [o] τοὺς
ἄνδρας," [p] † εἶπεν· ἰδοὺ,
ἐγώ εἰμι, ὃν ζητεῖτε· [q] τίς ἡ
22 αἰτία, δι' ἣν πάρεστε; Οἱ
δὲ εἶπον· κορνήλιος [r] ἑκατον-
τάρχης, ἀνὴρ [s] δίκαιος καὶ"
φοβούμενος τὸν θεὸν, [t] μαρ-
τυρούμενός τε ὑπὸ [u] ὅλου"
τοῦ ἔθνους τῶν ἰουδαίων,
ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου
[x] ἁγίου," μεταπέμψασθαί σε
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, [y] καὶ
ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ."
23 [z] Εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς
ἐξένισε." τῇ δὲ ἐπαύριον [a] ÷
ἀναστὰς" [b] † ἐξῆλθε σὺν αὐ-
τοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν,
[c] τῶν" ἀπὸ [d] † ἰόππης, συν-
24 ῆλθον αὐτῷ. [e] ∾ Καὶ τῇ"
ἐπαύριον εἰσῆλθον εἰς τὴν και-
σάρειαν. ὁ δὲ κορνήλιος ἦν
[f] προσδοκῶν αὐτοὺς," συγκα-
λεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐ-
τοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους [g]

n ∾ ὅτι. p † τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ κορνηλίου πρὸς αὐτόν. b † ὁ πέτρος. d † τῆς. e ∾ τῇ δέ.

(n) ACDE. 15. 18. 36. 40. 69. Mt. d. Baſ. Cyr. hier. Theoph. 1. in comment. || ἐγὼ γάρ. Mt. l. (o) αὐτούς. C. Arm. (p) = ACD(St. β.)E. al. 29. et Barb. 6. Mt. d. f. h. l. et k. m. (qui omittunt in textu, ſed habent in m. ubi anagnosmatis initium notant.) Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. ant. Vulg. It. Chryſ. Theoph. 2. || ἀπὸ] ὑπό. 65. (cum. 43) al. 4. Mt. b. c. e. Theoph. 1. || πρὸς αὐτὸν, εἶπεν] εἶπεν. 34. al. 5. Mt. b. e. Slav. 8. πρὸς ἄνδρας εἶπεν. 63. πρὸς αὐτοὺς εἶπεν. 1. εἶπε πρὸς αὐτούς. 65. al. 3. Mt. c. Ed. Slav. 5. 7. Theoph. 1. (q) + τί θέλετε; ἤ. D. Syr. p. cant. (r) + τις. Dgr. Syr. + ὁ. 18. 31. Chryſ. (s) = Syr. (t) + καί. Ed. Aeth. Syr. p. in m. (u) ὄχλου. Ed. (x) = 14** 38. (y) = 31. (z) τότε εἰσαγαγὼν (*ingreſſus*, cant.) ὁ πέτρος, ἐξένισεν αὐτούς. D (St. β.) 40. Syr. Sahid. cant. τότε προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐξένισε. E. item laud. || εἰσκαλεσάμενος] *introducens*, Vulg. laud. (a) + ACD (St. β.) E. 15. 18. 19** 29. 31. 33. 34. 36. 40. 66** 68. 69. Barb. 1. Mt. d. l. m. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. ed. Vulg. It. Chryſ. Theoph. 2. (b) = AD (St. β.) 29. 40. 66** Barb. 4. Syr. Copt. Aeth. Vulg. cant. Conf. not. z. (c) = D. al. 4. (d) = ACDE. al. 18. pluresve. Mt. l. al. 7. Ed. Chryſ. Theoph. 1. Oec. (e) ACDE. 40. 69. Mt. l. Copt. Vulg. laud. Theoph. 1. *quoque*, cant. (f) προσδεχόμενος αὐτοὺς καί. D. cant. (g) + καί. Syr.

κωλύει με βαπτισθῆναι; [h] †
38 Καὶ ἐκέλευσε στῆναι τὸ ἅρ-
μα· καὶ κατέβησαν ἀμφότε-
ροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ,τε Φίλιπ-
πος [i] καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ"
39 ἐβάπτισεν αὐτόν. "Οτε δὲ
ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, [k]
πνεῦμα" [l] κυρίου ἥρπασε τὸν
Φίλιππον· καὶ οὐκ εἶδεν αὐ-
τὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος· ἐπο-
ρεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ
40 χαίρων] [m]. [Φίλιππος δὲ
εὑρέθη εἰς Ἄζωτον· καὶ διερ-
χόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πό-
λεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν
αὐτὸν εἰς καισάρειαν.

1 Ὁ δὲ σαῦλος [n] ἔτι" ἐμ-
πνέων ἀπειλῆς καὶ [o] φόνου"
εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου,
2 προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, Ἠι-
τήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς
εἰς

---

h † 37. Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος· εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστιν. ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν ἰησοῦν χριστόν.

(h) Vſ. 37. = AC. (D. hiat usque ad cap. 10, 14.) G. 4* 14. 25. 26. 31. 34. 40. 57. 65. (c. al. 4) 68. Lect. 5. al. 24. et Barb. 8. Mt. a1. b. c. e, f. h. k. Ed. Syr. (Hutterus ſyriace vertit; hinc in editiones quasdam irrepſit.) Erp. Copt. Sahid. Aeth. (Syr. p. habet c, aſt.) Slav. 5. 8. Codd. lat. Chryſ. bis. Theoph. 1. Oec. mſ. Bedae lat. || Habent E. 4** 15. 27. 29. 36. 60. 69. et, ut videtur, 13. 18. alii. Mt. d. l. m. et (ſemel ac in marg.) b. Bedae gr. Arm. Syr. p. c. aſt. Ar. pol. Slav. 6. 7. et ed. Vulg. laud. Iren. gr. et lat. Oecum. Theoph. 2. in textu. Cypr. Praedeſtinat. Pacian. Hier. Aug. || δὲ prius] + αὐτῷ, E. al. 6. Mt. b. d. l. Arm. Syr. p. Slav. 6. 7. et ed. Vulg. mſ. laud. Bedae gr. || ὁ Φίλιππος = 4** 60. 69. Mt. b* m. Syr. p. || εἰ] ἐὰν. E. || καρδίας] + σου, E. al 4. Mt. b. d. l. Syr. p. Slav. 6. 7. ed. Vulg. mſ. tol. Cypr. Bedae gr. Praedeſt. || ἔξεστιν] = Vulg. mſ. σωθήσῃ. E. laud** Bedae gr. *poſſibile tibi eſt*, Slav. 6. 7. ed. *potes*, Pacian. *licet*, Vulg. Cypr. *licet ut baptizeris*, Praedeſt. *ſuscepis* (fortaſſe: *ſuscipies* ſcil. baptismum) laud* || πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν ἰησοῦν χριστὸν] πιστεύω εἰς τὸν χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ. E. laud. Bedae gr. Alii alio ordine. || τὸν poſterius] = 60. 69. Mt. b. d. l. m. Iren. || χριστὸν = Vulg. mſ. tol. Iren. int. (i) = Syr. Erp. (k) ἄγγελος. A* Aug. (l) + ἅγιον ἐπέπεσεν ἐπὶ (εἰς) τὸν εὐνοῦχον, ἄγγελος δέ. A** (ex emendat. ipſius librarii.) 15. 18. 27. 29. 36. 60. Mt. d. (repugnante ſcholio.) Syr. p. c. aſt. (ſed κυρίου pro ἅγιον.) Arm. Slav. ed. Baſ. Didym. Hier. ſemel, ut videtur. Caſſiod. Hraban. (m) + καὶ αἰνῶν τὸν κύριον. 40. (n) = 24. 26. Codd. ap. Erasm. (o) φθόνου. 68.

εἰς δαμασκὸν πρὸς τὰς συνα-
γωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ
τῆς ὁδοῦ [p] ὄντας, ἄνδρας τε
καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀ-
3 γάγῃ εἰς ἱερουσαλήμ. Ἐν δὲ
τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐ-
τὸν ἐγγίζειν τῇ δαμασκῷ· [q]
καὶ ἐξαίφνης" [r] περιήστρα-
ψεν" αὐτὸν φῶς [s] ∾ ἀπὸ"
4 τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ πεσὼν ἐπὶ
τὴν γῆν, ἤκουσε φωνὴν λέ-
γουσαν αὐτῷ· σαοὺλ, σαοὺλ,
5 τί με διώκεις; Εἶπε δέ· τίς
εἶ, κύριε; ὁ δὲ [t] = κύριος
εἶπεν·" ἐγώ εἰμι ἰησοῦς [u],
6 [x] ὃν σὺ διώκεις·" [y] Ἀλλὰ"
ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν
πόλιν, καὶ λαληθήσεταί σοι,
7 [z] τί" σε δεῖ ποιεῖν. Οἱ δὲ
ἄνδρες, οἱ συνοδεύοντες αὐ-
τῷ, εἱστήκεισαν [a] ∾ ἐννεοί,"
[b] ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς,
8 μηδένα δὲ θεωροῦντες." Ἠ-
γέρθη δὲ ὁ σαῦλος ἀπὸ τῆς
γῆς·

---

s ∾ ἐκ. y. σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. 6. Τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπε· κύριε τί με θέλεις ποιῆσαι; καὶ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· z ∾ ὅ,τι. a ∾ ἐνεοί.

(p) + ταύτης. 25. 40. Syr. Erp. Arm. Aeth. Vulg. laud. (q) ἐξαίφνης τε. AC. 18. 37. 40. 69. Mt. a1** l. (r) περιέστραψεν. 31. 37. Ed. (etiam Elsev.) (s) AC. 4* 11. 15. 18. 27. 29. 40. 68. 69. Mt. d. l. Chrys. Theoph. 2. (t) = AC. 15. 46. 69. Barb. 1. Vulg. || = κύριος. 43. Mt. l. Arm. Aeth. || εἶπεν] = Mt. d. Hilar. πρὸς αὐτὸν. E. 11. 27. 29. 66** laud. εἶπεν πρὸς αὐτὸν. Slav. 6. (u) + ὁ ναζωραῖος. ACE. 8. 25. Syr. Erp. Aeth. laud. Hilar. Aug. Ambr. semel. + *Christus*, Iren. (x) = Copt. (y) AC (D hiat.) E. (St. π.) 57. 65 (c. al. 4.) 68. 69. al. 41. et Barb. 8. Mt. a1. al. 9. Ed. Syr. Erp. Copt. Sahid. Slav. (exc. ed.) laud. tol. (retinens tamen: *durum enim tibi est contra stimulum calcitrare; sed surge etc.*) Codd. gr. in margine Syrae post. Chrys. Theoph. 1. Oec. ms. || Ex his particulam illam: σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν exhibent supra vs. 4 post διώκεις E. Syr. Erp. laud. || Habent (codices graeci, quantum scimus, nulli.) Vulg. Ar. pol. Aeth. Arm. (qui tamen post additamentum istud exhibet etiam ἀλλὰ.) Syr. p. c. ast Slav. ed. Theoph. 2. et Oec. ed. (sed neuter attingit in commentario.) Hilar. in Ps. 2. || σκληρόν . . . . λακτίζειν] = Hilar. *Quia tu persequeris justum.* (omisso antea ὃν σὺ διώκεις) *plaga tibi*, Aeth. || τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπε] *ac respondit ei dicens*, Ar. pol. *Et dum tremebat admirati sunt, et dixit ei.* Aeth. || θαμβῶν] + ἐπὶ τοῖς γενομένοις αὐτῷ. Syr. p. Hilar. (z) A. 15. 18. 29. 36. 69* Mt. d. l. (a) AE. Alii. Mt. e. f. h. Ed. Theoph. 2. (b) θεωροῦντες μὲν τὸ φῶς, μηδένα δὲ ἀκούοντες. Conject. et sic fere Aeth.

γῆς· ἀνεῳγμένων [c] δὲ" τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, [d] οὐδένα"
ἔβλεπε· χειραγωγοῦντες δὲ
αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς δαμασκόν.
9 Καὶ ἦν [e] ἡμέρας τρεῖς μὴ
βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν, οὐδὲ
ἔπιεν.
10 [Ἦν δέ τις μαθητὴς [f]
ἐν δαμασκῷ, ὀνόματι ἀνα-
νίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν [g] ∾
ὁ κύριος ἐν ὁράματι·" ἀνανία. ὁ
δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγὼ, κύριε.
11 Ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν· ἀνα-
στὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύ-
μην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν,
καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ ἰούδα
σαῦλον [h] ὀνόματι," ταρσέα·
[i] ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται,"
12 Καὶ εἶδεν [k] ἐν ὁράματι" ἄν-
δρα, [l] ὀνόματι" ἀνανίαν, εἰς-
ελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ
[m] χεῖρα," ὅπως ἀναβλέψῃ.
13 Ἀπεκρίθη δὲ [n] † ἀνανίας· κύ-
ριε, [o] ἀκήκοα" [p] ἀπὸ" πολ-
λῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου,
ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις
14 σου ἐν ἱερουσαλήμ. Καὶ ὧδε
ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρ-
χιερέων, δῆσαι πάντας τοὺς
ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου·
15 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος·
πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς
μοι ἐστὶν οὗτος, τοῦ βαστά-
σαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον
ἐθνῶν [q], καὶ βασιλέων, υἱῶν
16 τε ἰσραήλ. Ἐγὼ γὰρ ὑπο-
δείξω [r] αὐτῷ," ὅσα δεῖ [s] αὐ-
τὸν" ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου
17 παθεῖν. Ἀπῆλθε δὲ ἀνανίας
καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν·
καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖ-
ρας, εἶπε· σαοὺλ ἀδελφὲ, ὁ
κύριος ἀπέσταλκέ με, ([t] —
ἰησοῦς" ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ
ὁδῷ,

---

g ∾ ἐν ὁράματι ὁ κύριος.   n † ὁ.

(c) τε. 4. 65 (c. al. 5.) al. 11. Mt. c. al. 5. Ed. Arm. ut videtur. Vulg. Chryſ. Theoph. 1. 2. (d) οὐδὲν. A* Syr. Erp. Vulg. laud. (e) + ἐκεῖ. Arm. Vulg. (f) + ἀρχαῖος. 64. Slav. ant. (g) ACE. 40. 69. Mt. l. Aeth. Vulg. laud. (h) = Syr. || + τῷ γένει. 15. 18. 36. (i) = Aeth. (k) = A. Copt. Aeth. Vulg. Habet Bedae gr. Poſt ἄνδρα ponit C. (l) = Chryſ. Poſt. ἀνανίαν ponunt AE. 69. item 68. Mt. l. Arm, Vulg. laud. Theoph. 2. (m) (τὰς) χεῖρας. ACE. 66** 69. Barb. 2, Mt. l. Ar. pol. Copt. Aeth. Arm. Vulg. laud. Anton. et Max. (n) = ACE. al. 16. Mt. l. al. 8. Ed. Syr. utr. Theoph. 1. 2. Oec. (o) ἤκουσα. ACE. 15. 18. 36. 40. ἀκηκόαμεν. Mt. e. (p) = Mt. l. παρὰ. 68. Mt. d. h. Theoph. 2. (q) + τε. ACE. 25. 36. 40. Mt. d. l. laud. (r) *ei ex ipſo*, Iren. (s) = 15. 18. 36. Theoph. 1. (t) = 4. 14. 26. 31. 34. 65. (c. al. 4.) 68. al. 20. Mt. a1. b. c. e. f. k. Ed. Ar. pol. Copt. Sahid. Aeth. Slav. 5. 8. Theoph. 1. 2. Oec. Ante ἀπέστ. ponunt Syr. Erp.

ὁδῷ, ᾗ ἤρχου,) ὅπως ἀνα-
βλέψῃς, καὶ πλησθῇς πνεύ-
18 ματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως
ἀπέπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες, ἀνέβλε-
ψέ τε [u] = παραχρῆμα·" καὶ
19 ἀναστὰς ἐβαπτίσθη. Καὶ λα-
βὼν τροφὴν [x] ἐνίσχυσεν."]
[Ἐγένετο δὲ [y] † μετὰ
τῶν [z] ἐν δαμασκῷ μαθητῶν
20 ἡμέρας τινας. Καὶ εὐθέως ἐν
ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν
[a] ἰησοῦν," ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ
21 υἱὸς τοῦ θεοῦ. Ἐξίσταντο
δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες, καὶ
ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ
πορθήσας ἐν ἱερουσαλὴμ τοὺς
ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦ-
το, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο [b] ∾
ἐληλύθει," ἵνα δεδεμένους
αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιε-
22 ρεῖς; [c] Σαῦλος" δὲ [d] μᾶλ-
λον" ἐνεδυναμοῦτο [e], καὶ
[f] συνέχυνε" τοὺς ἰουδαίους
τοὺς κατοικοῦντας ἐν δαμα-
σκῷ, συμβιβάζων, ὅτι οὗτός
ἐστιν ὁ χριστός.
23 Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέ-
ραι ἱκαναὶ, συνεβουλεύσαντο
[g] οἱ" ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν·
24 Ἐγνώσθη δὲ τῷ σαύλῳ ἡ
ἐπιβουλὴ αὐτῶν· [h] ∾ παρε-
τήρουν" [i] ∾ τε" τὰς πύλας
ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς, [k] ὅπως
25 αὐτὸν ἀνέλωσι." Λαβόντες
δὲ [l] ∾ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυ-
κτὸς,

---

y † ὁ σαῦλος. a. χριστὸν. b ∾ ἐλήλυθεν.
h ∾ παρετηροῦντο. i ∾ δὲ καὶ. l ∾ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν αὐτὸν.

(u) = A. 4* 15. 18. 26. 31. 34. 36. al. 19. et Barb. 1. Mt. b. c. e. f. k. m. Ed. Syr. Erp. Copt. Arm. Slav. 5. Vulg. Transponunt Ar. pol. Aeth. (x) ἐνισχύθη. 27. 29. 66** Mt. l. (y) = ACE. 14* 33. 34. 40. 69. Barb. 1. Mt. d. l. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. laud. Chryſ. (z) + ὄντων. 4. 31. 42** 65. (c. al. 3.) 68. al. 9. Mt. a1. al. 5. Ed. Slav. ut videtur. Theoph. 2. (a) ACE. 14. 15. 18. 37. 38. 40. 69. Barb. 2. Mt. d. l. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. ed. et 8. Vulg. laud. Iren. || Poſt ἐστιν + ὁ χριστὸς. 68. Theoph. 2. Iren. (b) E. 4. 14** 65 (c. al. 5.) 68. al. 17. Mt. a1. al. 7. Ed. Chryſ. Theoph. 1. 2. Oec. (c) παῦλος. 2. 26. Ed. Vulg. mſ. (d) = 27. (ap. Mill. 26.) Slav. 5. (e) + τῷ λόγῳ. C. 8. ἐν τῷ λόγῳ. E. laud. (f) συνέχεε. E. 57. 66** al. 3. Ed. Theoph. 2. συνέσχυνε. 64* συναίσχυνε. Conject. (g) = 31. 43. Mt. l. (h) ACEF. 15. 18. 25. 36. 69* Mt. d. l. Or. (i) Iidem, et 40. 68. Syr. p. Vulg. laud. Orig. δέ. Arm. (k) ὅπως πιάσωσιν αὐτὸν. A, et ponit ante ἡμέρας. (l) ACF. item, absque αὐτοῦ, 36. 69. Vulg. mſ. Or. Hier. || καθῆκαν διὰ τοῦ τείχους] διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν (αὐτὸν.) E. 31. 33. 40. 45. Mt. l. Copt. Vulg. laud. Petr. alex. item Orig.

κτὸς, καθῆκαν διὰ τοῦ τεί-
χους," [m] χαλάσαντες" ἐν
26 σπυρίδι. Παραγενόμενος δὲ
[n] † [o] ∾ εἰς" ἱερουσαλὴμ, [p]
ἐπειρᾶτο" κολλᾶσθαι τοῖς μα-
θηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦν-
το αὐτὸν, μὴ πιστεύοντες,
27 ὅτι ἐστὶ μαθητής. Βαρνά-
βας δὲ, ἐπιλαβόμενος αὐτὸν,
ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀποστόλους,
καὶ διηγήσατο αὐτοῖς, πῶς ἐν
τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν κύριον, καὶ
[q] ὅτι" ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ
πῶς ἐν δαμασκῷ ἐπαῤῥησιά-
σατο ἐν τῷ ὀνόματι [r] τοῦ ἰη-
28 σοῦ." Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν
εἰσπορευόμενος [s] καὶ ἐκπορευό-
μενος" [t] ∾ ἐν" ἱερουσαλὴμ,
[u] — καὶ" παῤῥησιαζόμενος ἐν
τῷ ὀνόματι [x] τοῦ κυρίου"
29 [y] ἰησοῦ." Ἐλάλει τε καὶ
συνεζήτει πρὸς τοὺς [z] ἑλληνι-
στάς·" οἱ δὲ [a] ἐπεχείρουν" [b]
30 αὐτὸν ἀνελεῖν." Ἐπιγνόντες
δὲ οἱ ἀδελφοὶ, κατήγαγον
αὐτὸν εἰς [c] καισάρειαν," καὶ
ἐξαπέστειλαν [d] αὐτὸν" εἰς
ταρσόν.
31 [e] ∾ Αἱ μὲν οὖν ἐκκλη-
σίαι [f] καθ' ὅλης τῆς ἰουδαίας
[g] καὶ

n † ὁ σαῦλος. o ∾ ἐν. t ∾ εἰς e ∾ ἡ μὲν οὖν ἐκκλη-σία . . . εἶχεν εἰρήνην, οἰκοδομουμένη καὶ πορευομένη . . . ἐπληθύνετο.

(m) = Slav. Ante καθῆκαν ponit Arm. (n) = AC. 40. Barb. 1. Syr. Copt. Aeth. Vulg. Chryſ. in comment. Hier. ὁ παῦλος. E. 33. 34. Mt. l. Ar. pol. laud. Bedae gr. (o) E. 4. 31. 42. 57. al. 17. Mt. a1. al. 7. Ed. Theoph. 1. (p) ἐπείραζεν. AC. 38. Barb. 1. (q) ὅσα. 26. ὅ,τι. Conject. (r) ἰησοῦ. C. 65 (cum 3) al. 2. Mt. d. τοῦ χριστοῦ. 26. ap. Mill. κυρίου. A. Mt. a1. in marg. τοῦ κυρίου ἰησοῦ. 14. 25. 34. al. 7. Mt. b. c. e. Slav. 8. Chryſ. ἰησοῦ τοῦ κυρίου. 36. (s) = G. 4. 18. 26. 31. 42. 57. 65. (c. al. 6.) al. 16. Mt. a1* k. l. al. 4. Ed. Slav. 5. 8. Chryſ. ſemel. Theoph. 1. Habent Barber. 5. (t) ACEG. 4. 15. 18. 26. 27. 29. 31. 36. 40. 65. (c. al. 6.) al. 17. Mt. d. l. al. 6. Ed. Chryſ. ſemel. Theoph. 1. Oec. (u) = AC. 15. 40. Arm. Vulg. mſ. (x) = C. 3. ap. Wetſt. 10. 14. 67** Mt. ψ. Syr. Aeth. Slav. 8. Chryſ. ſemel. Poſt ἰησοῦ ponit 15. (y) = AE. 40. Mt. d. Arm. Syr. p. Vulg. laud. Hier. (z) ἕλληνας. A. Copt. *graecos*, Arr. laud. tol. Hier. Beda. ***gentes et ethnicos***, Aeth. ***loquebatur gentibus et disputabat cum graecis.*** Vulg. ed. *Judaeos, qui graece noverant*, Syr. (a) ἐπετήρουν. 18. 36. (b) ἀνελεῖν αὐτόν. ACE. 31. 38. 40. 69. Mt. l. ψ. Arm. Vulg. laud. (c) ἱεροσόλυμα. A. || + διὰ νυκτός. E. Syr. laud. Syr. p. c. aſt. Item, poſt καὶ, 8. (d) = AE. 14. 27. 29. 33. 34. Mt. d. l. ψ. Erp. Vulg. (e) AC. 5. 14* 15. 18. 27. 29. 36. 40. 68. Barb. 1. Mt. l. (qui tamen εἶχον habet.) Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Dionyſ. alex. Theoph. 2. (non Aug. Beda.) (f) + πάσης. E. laud.

[g] καὶ γαλιλαίας καὶ σαμαρεί-
ας" εἶχον εἰρήνην, οἰκοδο-
μούμεναι, καὶ πορευόμεναι
τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου· * [h] καὶ
τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου
πνεύματος, ἐπληθύνοντο."]

32 [Ἐγένετο δὲ, πέτρον,
διερχόμενον διὰ πάντων, κα-
τελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους
τοὺς κατοικοῦντας λύδδαν.
33 Εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα,
[i] αἰνέαν ὀνόματι," ἐξ ἐτῶν
ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραβ-
βάτῳ, ὃς ἦν παραλελυμένος.
34 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πέτρος· αἰ-
νέα, ἰᾶταί σε [k] ἰησοῦς ὁ χρι-
στός· ἀνάστηθι, καὶ στρῶσον
σεαυτῷ. καὶ εὐθέως ἀνέστη.
35 Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ
κατοικοῦντες λύδδαν καὶ [l] τὸν
σάρωνα," οἵτινες ἐπέστρεψαν
ἐπὶ τὸν κύριον.

36 Ἐν ἰόππῃ δέ τις ἦν μα-
θήτρια, ὀνόματι ταβιθά, ἣ
διερμηνευομένη λέγεται δορ-
κάς· αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν
ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν, ὧν
37 ἐποίει. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς
ἡμέραις ἐκείναις, ἀσθενήσα-
σαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαν-
τες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπε-
38 ρῴῳ. Ἐγγὺς δὲ οὔσης λύδ-
δης τῇ ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ
ἀκούσαντες, ὅτι πέτρος ἐστὶν
ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν [m] —
δύο ἄνδρας" πρὸς αὐτὸν, πα-
ρακαλοῦντες, μὴ [n] ὀκνῆσαι"
39 διελθεῖν ἕως [o] αὐτῶν." Ἀ-
ναστὰς δὲ πέτρος συνῆλθεν
αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀ-
νήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ
[p] παρέστησαν" αὐτῷ πᾶσαι
αἱ χῆραι κλαίουσαι, καὶ ἐπι-
δεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμά-
τια, ὅσα ἐποίει [q] μετ' αὐτῶν
οὖσα

(g) = 3. ap. Wetſt. Transponunt 68. Theoph. 2. καὶ γαλ. = Chryſ. καὶ σαμ. = Mt. d. Arm. (h) = Mt. ſ. (i) ὀνόματι αἰνέαν. ACE. 31. 40. 68. 69. Mt. l. Arm. Vulg. laud. Theoph. 2. (k) + ὁ κύριος. A. 15. 18. 36. 40. 68. Aeth. Arm. Vulg. Theoph. 2. Ambr. Caſſiod. (l) τὸν σαρωνᾶν. 15. 18. 65. Alii. Mt. l. al. 4. Ed. (etiam St. 3.) τὸν ἀσσάρωνα. 4** 25. al. 22. et Barb. 6. Mt. f. al. 3. Ed. Slav. Chryſ. Theoph. 1. Alii aliter. (m) = 4* 14. 25. 26. 34. 65. (c. al. 4.) al. 22. Mt. d. al. 8. Ed. Ar. pol. Slav. 5. 8. Chryſ. ſemel. Theoph. 1. in textu. Oec. (n) ὀκνήσῃς. AC*E. Barb. 1. Vulg. ὀκνήσεις. 40. (o) ἡμῶν. Iidem. Copt. laud. (p) περιέστησαν. Baſ. Chryſ. (Syr. Vulg. laud.) (q) αὐταῖς. Arm. Vulg.

40 οὖσα" ἡ δορκάς. Ἐκβαλὼν
δὲ ἔξω πάντας ὁ πέτρος, [r]
θεὶς τὰ γόνατα, προσηύξατο·
καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα,
εἶπε· ταβιθὰ, ἀνάστηθι [s]. ἡ
δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν πέ-
41 τρον, ἀνεκάθισε. Δοὺς δὲ
αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐ-
τήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους
καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν
42 αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν δὲ
ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς ἰόππης,
καὶ [t] πολλοὶ ἐπίστευσαν" ἐπὶ
43 τὸν κύριον.] [Ἐγένετο δὲ,
[u] ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐ-
τὸν" ἐν ἰόππῃ, παρά τινι σί-
μωνι βυρσεῖ.

1 [Ἀνὴρ δέ τις [x] = ἦν"
ἐν καισαρείᾳ, ὀνόματι κορνή-
λιος, ἑκατοντάρχης ἐκ ' σπεί-
ρης" τῆς καλουμένης ἰταλικῆς,
2 Εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν
θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐ-
τοῦ, * ποιῶν [z] — τε' ἐλεη-
μοσύνας πολλὰς [a] τῷ λαῷ,
καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ διὰ-
3 παντός· [b] Εἶδεν ἐν ὁράματι
φανερῶς, [c] ὡσεὶ" ὥραν ἐννά-
την τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ
θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν,
καὶ εἰπόντα αὐτῷ· κορνήλιε.
4 Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμ-
φοβος γενόμενος, εἶπε· [d] τί
ἐστι," κύριε; εἶπε δὲ αὐ-
τῷ· αἱ προσευχαί σου καὶ
αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβη-
σαν εἰς μνημόσυνον [e] ἐνώ-
5 πιον" τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν
πέμψον εἰς ἰόππην [f] ἄνδρας,"
καὶ μετάπεμψαι σίμωνα [g],
[h] ∾ ὅς

(r) + καὶ. ACE. 3. ap. Wetst. 15. 25. 40. 68. 69. Mt. l. m. Copt. laud. Theoph. 2. (s) + ἐν τῷ ὀνόματι (τοῦ κυρίου ἡμῶν) ἰησοῦ χριστοῦ. Arm. Syr. p. c. ast. Cypr. Ambr. Cassiod. (t) ἐπίστευσαν πολλοί. ACE. 31. 40. 69. Arm. Vulg. laud. (u) αὐτὸν ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι. AE. 29. 38. 40. 69. Mt. l. laud. item 68. (x) = ACE. 14* 15. 18. 25. 34. 36. 40. al. 5. Mt. a1* d. h. m* laud. Chryſ. (y) σπείρας. 16. al. 8. Mt. b** k. (z) = ACE. 18. 26. 40. Barb. 1. Syr. Ar. pol Aeth. Vulg. laud. Chryſ. in textu. (a) + ἐν. 40. 47. Syr. Ar. Aeth. Iren. (b) + οὗτος. Syr. Vulg. mſ. + καὶ Ar. *vidit ergo*, Iren. (c) = 65. (cum 3. 67.) Arm. ὡς. 36. 40. al. 6. Mt. d. l. m. Ed. Damaſc. Theoph. 2. ὡς εἰς Theoph. 1. bis. || + περὶ. AE. 15. 18. 25. 27. 29. 36. 40. 65 (cum 3. 67.) 69. al. 3 et Barb. 2. Mt. a1. in marg. d. l. m. Copt. Damaſc. Theoph. 2. Iren. (d) τίς εἶ. Aeth. Codd. lat. (e) ἔμπροσθεν. A. 15. 36. 40. 69. (f) = 40. Ante εἰς ἰόππην ponunt AE. 31. 69. Mt. l. Syr. Arm. Vulg. laud. cant. (g) + τινα. A. 15. 18. 36. 69. al. 4. Mt. l. Ed. Arm. Syr. p. in m. Vulg. ed. Non addunt Barb. 5.

h ∾ ὃς ἐπικαλεῖται πέτρος."
6 i Οὗτος ξενίζεται παρά τινι
σίμωνι βυρσεῖ," ᾧ ἐστιν οἰκία
7 παρὰ θάλασσαν. k † Ὡς δὲ
ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος, ὁ λαλῶν
l αὐτῷ," Φωνήσας δύο τῶν οἰ-
κετῶν m = αὐτοῦ," καὶ
στρατιώτην n εὐσεβῆ" o τῶν
προσκαρτερούντων" αὐτῷ,
8 Καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς p
ἅπαντα," ἀπέστειλεν αὐτοὺς
9 εἰς τὴν ἰόππην. Τῇ δὲ ἐπαύ-
ριον, ὁδοιπορούντων q ∾ ἐκεί-
νων," καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόν-
των, ἀνέβη πέτρος ἐπὶ τὸ
δῶμα προσεύξασθαι, περὶ
10 ὥραν r ἕκτην.' Ἐγένετο δὲ
πρόσπεινος καὶ ἤθελε γεύσα-
σθαι· παρασκευαζόντων δὲ s ∾
ἐκείνων," t ∾ ἐπέπεσεν" ἐπ'
11 αὐτὸν ἔκστασις, Καὶ θεωρεῖ
τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ
u καταβαῖνον" x † σκεῦός
τι, ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσ-
σαρσιν y ἀρχαῖς" z = δεδε-
μένον, καὶ: καθιέμενον" ἐπὶ

h ∾ τὸν ἐπικαλούμενον πέτρον. k † οὗτος λαλήσει σοι, τί σε δεῖ ποιεῖν. l. τῷ κορνηλίῳ. q ∾ αὐτῶν. s ∾ αὐτῶν. t ∾ ἐγένετο. x † ἐπ' αὐτὸν.

(h) E. 4. 26. 27. 29. 34. 65. (c. al. 5) al. 20. Mt. d. al. 7. Ed. Theoph. 1. 2. Oec. τὸν καλούμενον πέτρον. Orig. Chryſ. ſemel. (i) καὶ αὐτός ἐστι ξενιζόμενος πρὸς σίμωνά τινα (τὸν) βυρσέα. 68. Chryſ. Theoph. 2. (k) = ACE. 65. (c. al. 4.) al. 40. et Barb. 7. Mt. a1. al. 8. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. ap. Mill. Arm. Slav. 5. 8. Vulg. mſ. cant. laud. tol. Chryſ. Theoph. 1. || ὃς λαλήσει ῥήματα πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. 4 in marg. 8. 26. 27. Barb. 1. Copt. ap. Wilkins. Slav. 7. et ed. (l) ACE. 15. 18. 27. 36. 40. 66** 69. Barb. 2. Mt. d. l. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. cant. laud. (m) = ACE. 40. Arm. laud. (n) τινα εὐλαβῆ. 40. *fidelem*, cant. (o) τὸν προσκαρτεροῦντα. Syr. laud. (p) *viſum*, cant. || + *quae vidit*, Syr. (q) AE. 4. 15. 18. 27. 29. 36. 40. 63. 64. 66** 68. 69. Mt. d. l. || = 65 (cum 43.) (r) ἐνάτην. 36. || + τῆς ἡμέρας. A. tol. Codd. lat. (s) ACE. 15. 18. 25. 27. 29. 36. 40. 65 (cum 43.) 66** 68. 69. Mt. h. l. Orig. (t) AC. 15. 18. 26. 36. 40. 63. 66** 69. Mt. l. Copt. Or. ἔπεσεν. 19. al. 4. Clem. (u) = Syr. Erp. cant. (Clem.) Ambr. (x) = ACE. 15. 18. 27. 29. 40. 68. 69. Barb. 1. Mt. d. l. Syr. Erp. Aeth. Vulg. cant. laud. (Clem.) Or. ἐπ' αὐτῷ. 33. 34. 36. (y) *lineis*, Aug. bis || καὶ καταβαῖνον ... δεδεμένον] καὶ τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον σκεῦός τι, ὡς (*et*, cant.) ὀθόνην μεγάλην (*ſplendidam*, cant. *candidam*, Caſſiod.) καταβαῖνον. 68. Arm. cant. Theoph. 2. item Ambr. (z) δεδεμένον καὶ = ACE. 40. Barb. 1. Copt. Aeth. Vulg. laud. Or. quater. Cyr. Theodoret. || καὶ

12 τῆς γῆς· Ἐν ᾧ ὑπῆρχε
πάντα τὰ τετράποδα [a] — τῆς
γῆς," [b] = καὶ τὰ θηρία,"
καὶ τὰ ἑρπετὰ, καὶ τὰ πετει-
13 νὰ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένε-
το φωνὴ πρὸς αὐτόν· ἀναστὰς,
14 πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. Ὁ
δὲ πέτρος εἶπε· μηδαμῶς, κύ-
ριε· ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν
15 κοινὸν [c] ἢ" ἀκάθαρτον. Καὶ
φωνὴ πάλιν [d] ἐκ δευτέρου"
πρὸς αὐτόν· ἃ ὁ θεὸς [e] ἐκαθά-
16 ρισε," σὺ μὴ κοίνου. Τοῦτο
δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ [f] =
πάλιν" ἀνελήφθη τὸ σκεῦος
17 εἰς τὸν οὐρανόν.] Ὡς δὲ ἐν
ἑαυτῷ [g] διηπόρει ὁ πέτρος,
τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδε,
[h] καὶ" ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπε-
σταλμένοι ἀπὸ τοῦ κορνηλίου,
διερωτήσαντες [i] τὴν οἰκίαν [k]
σίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν
18 πυλῶνα· Καὶ φωνήσαντες
ἐπυνθάνοντο, εἰ σίμων, ὁ
ἐπικαλούμενος πέτρος, ἐνθά-
19 δε ξενίζεται. Τοῦ δὲ πέ-
τρου [l] διενθυμουμένου" περὶ τοῦ
ὁράματος, εἶπεν αὐτῷ τὸ
πνεῦμα· ἰδοὺ, ἄνδρες [m] —
20 τρεῖς" ζητοῦσί σε· Ἀλλὰ
ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ πο-
ρεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν δια-
κρινό-

---

l. ἐνθυμουμένου.

καθιέμενον = 36. Copt. (Clem.) || δεδεμένην καὶ καθιεμένην. 4. 32. 47. item 40. || + ἐκ οὐρανοῦ. Syr. Aeth. Vulg. cant. (Orig. ter.) Aug. (a) = 27 ap. Mill. 66** cant. Ambr. || Post ἑρπετα ponunt ACE. 26. 27. 29. 40. 66** 69. al. 3. Barb. 1. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Arm. Vulg. laud. Clem. Or. Constitut. Theodoret. τὰ ἐπὶ τῆς γῆς post ἑρπ. ponunt 15. 18. 36. (b) = AC. 33. 40. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Arm. Vulg. cant. Clem. Or. bis. Constitut. Theodoret. Theoph. 1. in comment. Aug. Cassiod. || Ante τετραπ. ponit 64. Post ἑρπετα f. ἑρπ. τῆς γῆς, E. 4. 31. Or. semel. (c) καὶ. A. 15. 27. 29. 36. al. 3. Mt. l. Syr. Arr. Vulg. cant. Clem. Or. semel. Constitut. Aug. Ambr. (d) = 4* 37. 56. Aug. (e) ἐκαθέρισε. AC. 68. Nyss. ἐκαθαίρισε. Mt. l. ἐκάθηρε. Or. ms. Theoph. 2. (f) = 15. 36. Syr. Erp. Arm. cant. Ambr. Post ἀνελήφθη ponit D gr. || εὐθὺς. ACE. Barb. 1. Copt. Aeth. Vulg. εὐθέως. 40. Syr. p. in m. *denuo*, laud. || εὐθὺς ἀνελήφθη πάλιν. 33. 34. (g) + ἐγένετο. D. cant. (h) = A. 36. 40. 69. Mt. l. Arm. Vulg. (i) + καὶ μαθόντες. 32. 42. 57. Ed. Chrys. (k) + τοῦ AD. 40. al. 2. Mt. l. Chrys. Theoph. 2. (l) ACDE. 25. 26. 27. 29. 31. 34. 40. 65. (c. al. 5.) al. 16. Mt. d. l. al. 5. Ed. Syr. p. Slav. rec. Chrys. Theoph. 1. 2. τι ἐνθυμουμένου. 69. διανοουμένου. 15. 18. 36. *haesitante*, laud. Vigil. semel. (m) = D. 4. 14. 26. 31. 66. ap. Hwiid. al. 23. et Barb. 7. Mt. a1. al. 4. Ed. Syr. p. (sed habet in m.) Slav. ant. Ar. pol. cant. Constitut. Cyr. hieros. Theoph. 1. Aug. Ambr. Hier. Cassiod. τινες. Arm.

κρινόμενος· [n] ∾ διότι" ἐγὼ
21 ἀπέσταλκα αὐτούς.] [Κα-
ταβὰς δὲ πέτρος πρὸς [o] τοὺς
ἄνδρας," [p] † εἶπεν· ἰδοὺ,
ἐγώ εἰμι, ὃν ζητεῖτε· [q] τίς ἡ
22 αἰτία, δι' ἣν πάρεστε; Οἱ
δὲ εἶπον· κορνήλιος [r] ἑκατον-
τάρχης, ἀνὴρ [s] δίκαιος καὶ"
φοβούμενος τὸν θεὸν, [t] μαρ-
τυρούμενός τε ὑπὸ [u] ὅλου"
τοῦ ἔθνους τῶν ἰουδαίων,
ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου
[x] ἁγίου," μεταπέμψασθαί σε
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, [y] καὶ
ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ."
23 [z] Εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς
ἐξένισε." τῇ δὲ ἐπαύριον [a] ⁜
ἀναστὰς" [b] † ἐξῆλθε σὺν αὐ-
τοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν,
[c] τῶν" ἀπὸ [d] † ἰόππης, συν-
24 ῆλθον αὐτῷ. [e] ∾ Καὶ τῇ"
ἐπαύριον εἰσῆλθον εἰς τὴν και-
σάρειαν. ὁ δὲ κορνήλιος ἦν
[f] προσδοκῶν αὐτοὺς," συγκα-
λεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐ-
τοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους [g]

 φί-

n ∾ ὅτι. p † τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ κορνηλίου πρὸς αὐτὸν. b † ὁ πέτρος. d † τῆς. e ∾ τῇ δὲ.

(n) ACDE. 15. 18. 36. 40. 69. Mt. d. Baſ. Cyr. hier. Theoph. 1. in comment. || ἐγὼ γάρ. Mt. l. (o) αὐτούς. C. Arm. (p) = ACD(St. β.)E. al. 29. et Barb. 6. Mt. d. f. h. l. et k. m. (qui omittunt in textu, ſed habent in m. ubi anagnosmatis initium notant.) Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. ant. Vulg. It. Chryſ. Theoph. 2. || ἀπὸ] ὑπὸ. 65. (cum. 43) al. 4. Mt. b. c. e. Theoph. 1. || πρὸς αὐτόν, εἶπεν] εἶπεν. 34. al. 5. Mt. b. e. Slav. 8. πρὸς ἄνδρας εἶπεν. 63. πρὸς αὐτοὺς εἶπεν. 1. εἶπε πρὸς αὐτούς. 65. al. 3. Mt. c. Ed. Slav. 5. 7. Theoph. 1. (q) + τί θέλετε; ἢ. D. Syr. p. cant. (r) + τις. D gr. Syr. + ὁ. 18. 31. Chryſ. (s) = Syr. (t) + καί. Ed. Aeth. Syr. p. in m. (u) ὄχλου. Ed. (x) = 14** 38. (y) = 31. (z) τότε εἰσαγαγὼν (*ingreſſus*, cant.) ὁ πέτρος, ἐξένισεν αὐτούς. D(St. β.) 40. Syr. Sahid. cant. τότε προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐξένισε. E. item laud. || εἰσκαλεσάμενος] *introducens*, Vulg. laud. (a) + ACD (St. β.) E. 15. 18. 19** 29. 31. 33. 34. 36. 40. 66** 68. 69. Barb. 1. Mt. d. l. m. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. ed. Vulg. It. Chryſ. Theoph. 2. (b) = AD (St. β.) 29. 40. 66** Barb. 4. Syr. Copt. Aeth. Vulg. cant. Conf. not. z. (c) = D. al. 4. (d) = ACDE. al. 18. pluresve. Mt. l. al. 7. Ed. Chryſ. Theoph. 1. Oec. (e) ACDE. 40. 69. Mt. l. Copt. Vulg. laud. Theoph. 1. *quoque*, cant. (f) προσδεχόμενος αὐτοὺς καί. D. cant. (g) + καί, Syr.

25 Φίλους [h]. [i] Ὡς δὲ ἐγένετο
[k] ⁜ τοῦ" [l] εἰσελθεῖν" τὸν
πέτρον [m], συναντήσας αὐτῷ
ὁ κορνήλιος, πεσὼν ἐπὶ τοὺς
26 πόδας [n], προσεκύνησεν. Ὁ
δὲ πέτρος [o] αὐτὸν ἤγειρε,"
λέγων· [p] ἀνάστηθι·" [q] κἀγὼ
27 αὐτὸς" ἄνθρωπός εἰμι [r]. Καὶ
[s] συνομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθε,"
καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας
28 πολλούς. Ἔφη τε πρὸς αὐ-
τούς· ὑμεῖς [t] ἐπίστασθε, ὡς
ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ ἰουδαίῳ,
κολλᾶσθαι [u] ἢ προσέρχεσθαι"
ἀλλοφύλῳ· καὶ ἐμοὶ ὁ θεὸς
ἔδειξε, μηδένα κοινὸν ἢ ἀκά-
29 θαρτον λέγειν ἄνθρωπον. Διὸ
καὶ ἀναντιῤῥήτως ἦλθον, με-
ταπεμφθείς [x]. πυνθάνομαι
οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψα-
30 σθέ με; Καὶ ὁ κορνήλιος
ἔφη· ἀπὸ [y] τετάρτης" ἡμέρας
μέχρι [z] ταύτης τῆς ὥρας"
[a] ἤμην" [b] νηστεύων, καὶ"
[c] τὴν ἐννάτην [d] = ὥραν"
προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ
μου· καὶ ἰδού, ἀνὴρ ἔστη
[e] ἐνώπιόν" μου ἐν ἐσθῆτι [f]
31 λαμπρᾷ," Καί φησι· κορνή-
λιε, εἰσηκούσθη σου ἡ προσ-
ευχή, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου
[g] ἐμνήσθησαν" ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ.

(h) + περιέμεινεν. D. Syr. p. in m. *fuſtinuit*, cant. (i) προσεγγίζοντος δὲ τοῦ πέτρου εἰς τὴν καισάρειαν, προδραμὼν εἷς τῶν δούλων διεσάφησεν, παραγεγονέναι αὐτόν. ὁ δὲ κορνήλιος, ἐκπηδήσας καὶ συναντήσας αὐτῷ, πεσὼν πρὸς τοὺς πόδας προσεκύνησεν αὐτόν. D. Syr. p. in m. cant. (k) + ACE. 65. (c. al. 5.) al. 16. pluresve et Barb. 4. Mt. l. al. 8. Ed. Baſ. Theoph. 1. 2. (l) ἐλθεῖν. 57. al. 4. Ed. (m) + εἰς καισάρειαν. 40. (n) + αὐτοῦ. 29. 43. 66** 68. item 69. Mt. l. Syr. Arr. Aeth. Vulg. cant. laud. Theoph. 2. (o) ἤγειρεν αὐτὸν. ACDE. Alii. Mt. a1** d. l. Ed. (Arm. Syr. p. Vulg. It.) Chryſ. Theoph. 2. (p) τί ποιεῖς. D (item St. β.) Syr. p. in m. cant. (q) κἀγώ. D. cant. καὶ γὰρ ἐγώ. E. laud. καὶ αὐτὸς ἐγώ. C. καὶ γὰρ ἐγὼ αὐτός. 29. 69. al. 4. Mt. d. l. Chryſ. item 68. Theoph. 2. (r) + ὡς καὶ σύ. D*E. Copt. Aeth. cant. laud. (s) εἰσελθών τε. D* cant. || + εἰς τὸν οἶκον. 27. 29. 66** (t) + βελτίον. D. cant. Aug. ſemel. (u) = Syr. || + ἀνδρί. D gr. (x) + ὑφ' ὑμῶν. D (St. β.) E. 4** al. 4. cant. laud. (y) τῆς τρίτης. D* *nuſtertiana*, cant. (z) τῆς ἄρτι ὥρας. D. *usque in hunc diem*, cant. (a) ἤμην. Ed. *ſedebam*, Erasm. (b) = AC. 27. Barb. 1. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Bedae codd. lat. Chryſ. ut videtur, in comment. (c) προσευχόμενος τὴν ἐννάτην ὥραν. Arm. προσευχόμενος ἀπὸ ἕκτης ὥρας ἕως ἐνάτης. E. laud. Bedae gr. (d) = ACD. 40. Mt. d. l. cant. (e) ἐναντίον. 69. Mt. l. (f) λευκῇ. 38. Mt. d. Syr. Erp. Aeth. Vulg. ed. (g) ἀνέβησαν. Mt. d. ma** ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον. Chryſ.

32 θεοῦ. Πέμψον οὖν εἰς ἰόπ-
πην, καὶ [h] μετακάλεσαι" σί-
μωνα, ὃς ἐπικαλεῖται πέτρος·
οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ σίμω-
νος [i] βυρσέως παρὰ θάλασ-
σαν· [k] — ὃς παραγενόμενος
33 λαλήσει σοι." Ἐξαυτῆς οὖν
ἔπεμψα πρός σε [l]· σύ τε κα-
λῶς ἐποίησας [m] παραγενόμε-
νος. νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώ-
πιον [n] ∾ τοῦ θεοῦ" [o] πά-
ρεσμεν," [p] ἀκοῦσαι πάντα"
τὰ προστεταγμένα [q] σοι" ὑπὸ
34 τοῦ [r] θεοῦ."] [Ἀνοίξας δὲ
πέτρος τὸ στόμα [s], εἶπεν·
ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνο-
μαι, ὅτι οὐκ ἔστι προσωπο-
35 λήπτης ὁ θεός· Ἀλλ' ἐν
παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐ-
τὸν, καὶ ἐργαζόμενος δικαιο-
σύνην, δεκτὸς αὐτῷ [t] ἐστι."
36 Τὸν λόγον, [u] ὃν" ἀπέστειλε [x]
τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, εὐαγγελι-
ζόμενος εἰρήνην διὰ ἰησοῦ χρι-
στοῦ· οὗτός ἐστι πάντων κύ-
37 ριος· Ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενό-
μενον [y] ῥῆμα" καθ' ὅλης τῆς
ἰουδαίας, [z] ἀρξάμενον" ἀπὸ
τῆς γαλιλαίας, μετὰ τὸ βά-
πτισμα ὃ ἐκήρυξεν ἰωάννης·
38 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ [a] ∾ ναζαρὲτ"
[b] ὡς ἔχρισεν αὐτὸν" ὁ Θεὸς
πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει,
[c] ὃς" διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ
ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυ-
ναστευομένους ὑπὸ τοῦ [d] δια-
βόλου,"

n ∾ σου. a ∾ ναζαρέθ.

(h) μετάπεμψαι. 18. 69. Mt. l. (i) + τινος. 7. 69. Mt. d. l. item C. al. 3. Arm. (k) = A. 3. 15. 18. 36. Barb. 1. Copt. Aeth. Vulg. Quidam in Correctorio. Sed habet Bedae gr. (l) + παρακαλῶν ἐλθεῖν πρὸς ἡμᾶς. D. Syr. p. c. ast. cant. (m) + ἐν τάχει. D. cant. (n) σου. D* Syr. Aeth. Arm. Vulg. cant. Bedae lat. || Sed rec. Chryf. et Theoph. 1. dif. Bedae gr. τοῦ κυρίου. 29. 37. 68. (o) = D* cant. παρεστήκαμεν. Theoph. 1. in textu et in comment. (p) ἀκοῦσαι βουλόμενοι παρά σου. D* Syr. cant. (q) = 37. 56. laud. (r) κυρίου. ACE. 15. 36. 40. 69. Copt. Arm. Syr. p. Vulg. laud. (s) + αὐτοῦ. ACE. al. 7. Mt. e. h. Syr. Arr. Aeth. Arm. Vulg. ed. laud. Theoph. 1. 2. (t) ἔσται. A. Conftitut. (u) = AC* Copt. Vulg. Aeth. *verbum ſuum miſit filiis Iſr. evangelizare*, cant. *verbum enim ſuum miſit filiis etc.* tol. (x) + ὁ θεός. Vulg. ed. (y) = D. cant. (z) ἀρξάμενος. ACDE. 40. Mt. e. || + γάρ. AD. Vulg. cant. laud. Iren. (non Hilar. Ambr. Fauftin.) (a) CDE. al. 7. Mt. a1. d. e. Ed. Syr. utr. Copt. Aeth. Vulg. Ir. (b) ὃν ἔχρισεν. D. Syr. Erp. Aeth. Arm. cant. Baf. mf. Fauftin. Codd. lat. ap. Bedam. (c) ὡς. Theoph. 2. οὗτος. D. cant. tol. Iren. Fauftin. (d) σατανᾶ. E. gr.

βόλου," ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ'
39 αὐτοῦ. Καὶ [e] ἡμεῖς" [f] †
μάρτυρες [g] πάντων," ὧν ἐποί-
ησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν ἰου-
δαίων, καὶ ἐν ἱερουσαλήμ· ὃν
[h] # καὶ" [i] ἀνεῖλον" κρεμά-
40 σαντες ἐπὶ ξύλου. Τοῦτον ὁ
θεὸς ἤγειρε [k] τῇ τρίτῃ ἡμέ-
ρᾳ," καὶ ἔδωκεν [l] αὐτὸν" ἐμ-
41 φανῆ γενέσθαι, Οὐ παντὶ
τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς
προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ
θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφά-
γομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ [m]
* μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν
42 ἐκ νεκρῶν [n]· Καὶ [o] παρήγ-
γειλεν" ἡμῖν, κηρύξαι τῷ
λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι, ὅτι
[p] ∾ αὐτός" ἐστιν ὁ ὡρισμέ-
νος ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριτὴς ζών-
43 των καὶ νεκρῶν. [q] Τούτῳ"
πάντες οἱ προφῆται μαρτυ-
ροῦσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λα-
βεῖν [r] διὰ τοῦ ὀνόματος αὐ-
τοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς
αὐτόν."]
44 Ἔτι [λαλοῦντος τοῦ πέ-
τρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέ-
πεσε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ
πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν
45 λόγον. Καὶ ἐξέστησαν [s] οἱ
ἐκ περιτομῆς πιστοὶ," ὅσοι
συνῆλθον τῷ πέτρῳ, ὅτι καὶ
ἐπὶ τὰ ἔθνη [t] ἡ δωρεὰ τοῦ [u]
ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται.
46 Ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούν-
των [x] γλώσσαις," καὶ μεγα-
λυνόντων τὸν θεόν. τότε ἀπε-
47 κρίθη ὁ πέτρος· Μήτι τὸ
ὕδωρ κωλῦσαι δύναταί τις,
τοῦ

---

f † ἐσμεν. p ∾ οὗτος.

(e) ὑμεῖς. AD gr. (f) = ACDE. 14* 15. 18. 27. 29. 36. 40. 69. Syr. utr. cant. laud. Iren. mſ. Poſt μάρτυρες ponunt Mt. l. Arm. Vulg. (g) αὐτοῦ. D. cant. τούτου καὶ πάντων. Theoph. 2. (h) + ACDE. al. 37. Mt. l. al. 7. Ed. Arm. Syr. p. Slav. Vulg. mſ. It. Iren. mſ. Chryſ. Theoph. 1. 2 (i) ἀνεῖλαν. ACDE. 33. 68. Mt. h. (k) μετὰ τὴν τρίτην ἡμέραν. D* cant. (l) αὐτῷ. D* 45. cant. (m) + καὶ συνεστράφημεν. D* Syr. p. c. aſt. cant. Vigil. + και συνανεστρ. D** (n) + ἡμέρας μ. D. Erp. Syr. p. c. aſt. Aeth. cant. Caſſiod. + δι' ἡμερῶν μ. E. laud. bodl. Vigil. Bedae gr. et Aug. ap. Bed. Codd. gr. ap. Hraban. item Pſeudo - Ignat. (o) ἐνετείλατο. D. ἀπήγγειλεν. 40. (p) οὗτος. CDE. 15. 18. 27. 29. Mt. d. l. Syr. Arr. (q) τοῦτο. 19. 66** Lect. 2. (r) *omnem credentem in nomen ejus*. Syr. || ὀνόματος] αἵματος. 36. *manum*, Aug. (s) *fratres circumciſi*, Syr. *qui e populo circumciſionis erant*, Erp. (t) αἱ δωρεαὶ . . . ἐκκέχυνται. Arm. (u) + θεοῦ καὶ. 33. 34. (x) *praevaricatis linguis*, cant. (In D gr. lectio primitiva abraſa eſt.) *linguis linguis*, Syr. *linguis ſuis*, Auct. de rebapt.

τοῦ [y] μὴ" βαπτισθῆναι τού-
τους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον ἔλαβον, καθὼς καὶ
48 ἡμεῖς; Προσέταξέ τε [z] αὐ-
τοὺς" βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνό-
ματι [a] ∾ τοῦ κυρίου." τότε
[b] ἠρώτησαν" αὐτὸν [c] ἐπιμεῖ-
ναι" ἡμέρας τινάς.

1 [d] Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπό-
στολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ, οἱ ὄν-
τες κατὰ τὴν ἰουδαίαν," ὅτι
καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λό-
2 γον τοῦ θεοῦ. [e] [f] Καὶ ὅτε"
ἀνέβη πέτρος εἰς ἱεροσόλυμα,
διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ
3 περιτομῆς [g]. Λέγοντες: [h] ὅτι"
[i] πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν
ἔχοντας εἰσῆλθες," καὶ συνέ-
4 φαγες αὐτοῖς. Ἀρξάμενος
δὲ ὁ πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς
5 [k] καθεξῆς," λέγων· Ἐγὼ
ἤμην ἐν πόλει ἰόππη προσευ-
χόμενος· καὶ εἶδον [l] ἐν ἐκστά-
σει ὅραμα," καταβαῖνον σκεῦ-
ός τι ὡς ὀθόνην [m] μεγάλην,"
τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, [n] καὶ ἦλθεν"
6 ἄχρις ἐμοῦ· Εἰς ἣν ἀτενίσας
κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τε-

 τράποδα

a ∾ ἰησοῦ χριστοῦ.

(y) = 33. 34. 37. cant. Theoph. 1. in textu. Iren. (z) αὐτοῖς. A. 33. Syr. Erp. (a) AE. 68. 69. al. 9. et Barb. 2. Mt. l. Copt. Aeth. Syr. p. Slav. 7. et rec. Vulg. mſ. laud. tol. Chryſ. Theoph. 2. Hier. Auct. de rebapt. || Alii codd. et verſſ. ad κυρίου addunt ἰησοῦ ſ. ἰησοῦ χριστοῦ. (b) παρεκάλεσαν. D. (c) πρὸς αὐτοὺς διαμεῖναι. D* Syr. Arr. Aeth. Vulg. ed. cant. (d) ἀκουστὸν δὲ ἐγένετο τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς (οἱ *) ἐν τῇ ἰουδαίᾳ. D. Syr. *audito vero apoſtoli etc.* cant. (e) ὁ μὲν οὖν πέτρος διὰ ἱκανοῦ χρόνου ἠθέλησε πορευθῆναι εἰς ἱεροσόλυμα· καὶ προσφωνήσας τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐπιστηρίξας αὐτοὺς, πολὺν λόγον ποιούμενος, διὰ τῶν χωρῶν (*civitates*) διδάσκων αὐτούς. ὃς καὶ (*quia et*) κατήντησεν αὐτοῖς, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς τὴν χάριν τοῦ θεοῦ. οἱ δὲ (*quia erant*) ἐκ περιτομῆς ἀδελφοὶ διεκρίνοντο πρὸς αὐτόν. (*judicantes ad eum.*) D. cant. || καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν. (*et benedixerunt Deum*, Vulg. mſ.) ὁ μὲν οὖν πέτρος . . . (ut D.) . . . καὶ προσφωνήσαι τοὺς ἀδελφούς. καὶ ἐπιστηρίξας ἐξῆλθεν διδάσκων αὐτούς. Syr. p. c. aſt. (f) ὅτε δὲ. AE. 15. 18. 25. 36. 40. Mt. l. Copt. Arm. Vulg. laud. Hier. Caſſiod. (g) + πιστοί. 4. Arm. Caſſiod. (h) = 9. Aeth. διατί. Chryſ. in comment. *quare*, Vulg. Hier. (i) εἰσῆλθες πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας. AD. 38. 40. 68. 69. Mt. l. Arm. Vulg. cant. Theoph. 2. || εἰσῆλθε καὶ συνέφαγε. 36. al. 6. Syr. utr. (Syr. p. habet rec. in m.) (k) = 4* Copt. et, ut videtur, Erp. Poſt λέγων ponunt 68. Mt. d. Theoph. 2. || τὰ καθεξῆς. D gr. (l) ἐν ὁράματι. Syr. (m) = Syr. || + δεδεμένην. Syr. (n) = 68.

τράποδα ° τῆς γῆς," P καὶ
τὰ θηρία," καὶ τὰ ἑρπετὰ,
καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.
7 q Ἤκουσα δὲ" φωνῆς λεγού-
σης μοι· ἀναστὰς πέτρε, θῦ-
8 σον καὶ φάγε. Εἶπον δέ· μη-
δαμῶς, κύριε· ὅτι x † κοινὸν
ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλ-
9 θεν εἰς τὸ στόμα μου. s Ἀπε-
κρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέ-
ρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ·" ἃ ὁ
θεὸς t ἐκαθάρισε," σὺ μὴ
10 κοίνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο
ἐπὶ τρίς· καὶ u πάλιν ἀνεσπά-
σθη" ἅπαντα εἰς τὸν οὐρα-
11 νόν.] Καὶ ἰδοὺ, ἐξαυτῆς
τρεῖς ἄνδρες x ἐπέστησαν ἐπὶ
τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ ἤμην, ἀπε-
σταλμένοι ἀπὸ καισαρείας πρός
12 με. Εἶπε δέ μοι τὸ πνεῦμα,
y συνελθεῖν" αὐτοῖς, z —
μηδὲν διακρινόμενον." ἦλθον
δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ ἀδελ-
φοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν
εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός.
13 Ἀπήγγειλέ a τε" ἡμῖν, πῶς
εἶδε τὸν ἄγγελον b ἐν τῷ οἴ-
κῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰ-
πόντα αὐτῷ· ἀπόστειλον εἰς
ἰόππην c †, καὶ μετάπεμψαι
σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον
14 πέτρον· Ὃς λαλήσει ῥήματα
πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ
15 καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. Ἐν δὲ
τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέ-
πεσε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ'
αὐτοὺς,

---

r † πᾶν. c † ἄνδρας.

(o) = 3. 67* Post θηρία ponunt 63. 64. 68. Slav. 5. 8. et ant. Post ἑρπετα ponit Syr. (p) = Syr. Epiph. (q) καὶ ἤκουσα. D. 15. 18. 36. Syr. Erp. cant. ἤκουσα δὲ καί. AE. 25. 27. 29. 40. al. 2. Barb. 1. Mt. l. Copt. Vulg. laud. (r) = ADE. 13. 15. 18. 37. 40. 69. Mt. d. Syr. utr. Erp. Arm. Vulg. It. Chryſ. Epiph. Damaſus. οὐδέποτε (omiſſo poſtea οὐδέποτε) 66** Aeth. || κοινὸν] + τι. 27. 29. 69. Arm. (s) ἐγένετο (+ δὲ. D**) φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πρός με. D *reſpondit vero vox de coelo ad me*, cant. || μοι = 36. 40. al. 3. Mt. l. Arm. Vulg. Epiph. || ἐκ δευτέρου = 4. Erp. Alii varie transponunt. φωνὴ δευτέρα. 2. || οὐρανοῦ] + λέγουσα. Mt. m. Slav. (t) ἐκαθαίρισε. Mt. l. ἐκαθέρισε. A. al. 3. ἐκάθηρε. 24. 26. Mt. f. k. ἐκάθαρε. 2. Theoph. 1. (u) ἀνεσπάσθη πάλιν. AD. 40. 69. Mt. l. Arm. Vulg. cant. || = πάλιν. Syr. (x) + ἐλθόντες. Arm. (y) σύνελθε. 46. Syr. utr. Erp. Copt. (z) = D. Syr. p. cant. μηδὲν διακρίνοντα ſ. διακρίναντα. A. al. 7. Mt. l. μηδὲν διακρινόμενος. 33. 46. (a) δὲ. AD. 18. 33. 36. 40. 68. Barb. 4. Mt. l. Erp. Copt. Arm. ut videtur. Syr. p. Vulg. cant. Chryſ. Theoph. 2. (b) + τοῦ θεοῦ. 27. 29. 66** 69. Mt. d. l. + ἅγιον. Slav. ed. (c) = AD. 14. 15. 18. 34. 36. 40. 69. al. 6. et Barb. 5. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. cant.

αὐ- ὺς, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς
16 ἐν ἀρχῇ. [d] Ἐμνήσθην" δὲ
τοῦ ῥήματος [e] ÷ τοῦ" κυ-
ρίου, ὡς ἔλεγεν· [f] ἰωάννης
μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς
δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύ-
17 ματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσην
δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς [g] — ὁ
θεὸς," ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύ-
σασιν ἐπὶ τὸν κύριον ἰησοῦν
[h] χριστὸν," ἐγὼ [i] — δὲ"
[k] τίς" ἤμην, [l] δυνατὸς" κω-
18 λῦσαι τὸν θεόν [m]; [n] Ἀκού-
σαντες δὲ ταῦτα, ἡσύχασαν,
καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν, λέ-
γοντες· [o] ἄραγε" καὶ [p] τοῖς
ἔθνεσιν [q] ὁ θεὸς τὴν μετάνοι-
αν ἔδωκεν εἰς ζωήν."]

19 [r] Οἱ μὲν οὖν" [διασπα-
ρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως [s] τῆς
γενομένης [t] ∾ ἐπὶ στεφάνῳ,"
διῆλθον ἕως φοινίκης καὶ
κύπρου καὶ ἀντιοχείας, μη-
δενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον, εἰ
20 μὴ μόνον ἰουδαίοις. Ἦσαν
δέ τινες [u] ἐξ αὐτῶν" ἄνδρες
κύπριοι [x] καὶ κυρηναῖοι," οἵ-
τινες, [y] ἐλθόντες" εἰς ἀντιό-
χειαν, ἐλάλουν [z] πρὸς τοὺς
[a] ἕλληνας," εὐαγγελιζόμενοι
21 τὸν κύριον ἰησοῦν. Καὶ ἦν
χεὶρ

t ∾ ἐπὶ στεφάνου. y. εἰσελθόντες. a. ἑλληνιστάς.

(d) ἐμνήσθημεν. A. (e) + τοῦ. ADE. 40. al. 4. Mt. d. l. m. Theoph. 1. (f) + ὅτι. 69. al. 6. Mt. d.l. Slav. 8. Theoph. 1. Aug. (g) = D. Aeth. cant. Aug. Auct. de rebapt. (h) = 14. 27. 29. 38. Slav. 8. (i) = AD. 14. 15. 18. 25. 27. 36. 40. 69. al. 4. et Barb. 5. Mt. c. d. item l. Ed. Syr. Aeth. Arm. Vulg. cant. Chryſ. Theoph. 2. Aug. Ambr. Hier. Auct. de rebapt. (k) τί. Arm. (l) = 34. Alius. Copt. δυνάμενος. Theoph. 1. in comment. (m) + τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς πνεῦμα ἅγιον. 8. (St. β. ια.) Aug. τοῦ μ. δ. α. πν. ἅγιον πιστεύσασιν ἐπ' αὐτῷ. D. cant. Codd. lat. item, ſed πιστεύσασιν ἐν κυρίῳ (ἐν ὀνόματι Bohem.) ἰησοῦ χριστοῦ, Syr. p. c. aſt. Bohem. (n) Vſ. 18 = 34. (o) ἄρα. AD. 40. 65. (c. al. 3) *forſitan*, cant. Syr. Erp. *utique*, laud. (p) + ἐν. 35. Mt. c. (q) ὁ θεὸς ἔδωκε τὴν ζωήν. Erp. Alii ordinem mutant. (r) καὶ οἱ. Arm. καὶ οἱ μὲν οὖν. Ed. (s) τῆς γενομένης ἐπὶ στεφάνῳ] στεφάνου. Arm. Caſſiod. (t) ἐπὶ στεφάνου. AE. 40. 45. Theoph. 1. *ſub Stephano*, Vulg. cant. laud. ἀπὸ τοῦ στεφάνου. D. (u) = Arm. (x) = Arm. (habet ed. minor.) (y) ADE. 4. 15. 25. 26. 27. 29. 36. 40. 69* al. 3. Mt. d. l. Copt. Aeth. cant. laud. Chryſ. (z) + καί. A. 27. 29. 69. Vulg. + καὶ συνεζήτουν. 40. (a) AD* Syr. Arr. Copt. Aeth. Vulg. cant. laud. Euſ. Chryſ. in comment. bis. Theoph. 3. Oec. in comment. *gentiles*, Caſſiod.

χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν [b]·
πολύς τε ἀριθμὸς [c] πιστεύ-
σας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύ-
22 ριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος
εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς
ἐν ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν·
καὶ ἐξαπέστειλαν βαρνάβαν
[d] διελθεῖν" [e] ἕως ἀντιοχείας."
23 Ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν
τὴν χάριν τοῦ θεοῦ, ἐχάρη,
καὶ παρεκάλει πάντας, τῇ
προθέσει τῆς καρδίας προσμέ-
24 νειν [f] τῷ κυρίῳ· Ὅτι ἦν
ἀνὴρ [g] ἀγαθὸς," καὶ πλήρης
πνεύματος ἁγίου [h] καὶ πίστε-
ως." καὶ προσετέθη ὄχλος
25 ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. [i] Ἐξῆλθε
δὲ εἰς ταρσὸν [k] = ὁ βαρνά-
βας," ἀναζητῆσαι σαῦλον·
καὶ εὑρὼν [l] — αὐτὸν,"
ἤγαγεν [m] — αὐτὸν" εἰς
26 ἀντιόχειαν. [n] Ἐγένετο δὲ
[o] αὐτοὺς" ἐνιαυτὸν ὅλον
συναχθῆναι [p] ἐν" τῇ ἐκκλη-
σίᾳ, καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκα-
νὸν, χρηματίσαι τε πρῶτον
ἐν ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς
χριστιανούς.
27 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέ-
ραις κατῆλθον ἀπὸ ἱεροσολύ-
μων προφῆται εἰς ἀντιόχειαν.
28 [q] Ἀναστὰς δὲ εἷς" ἐξ αὐτῶν,
[r] ὀνόματι" ἄγαβος, [s] ἐσήμα-
νε" διὰ τοῦ πνεύματος, λι-
μὸν

(b) + τοῦ (εἰς τὸ) ἰᾶσθαι αὐτούς. 25. 27. 29. 69. al. 2. Mt. d. l. m. et alius in marg. codicis a1. (c) + ὅτι περιῄρειτο ἐν τῇ χρείᾳ τοῦ λόγου τὸ κάλυμμα αὐτῶν τοῦ προσώπου. Syr. p. in m. (d) = A. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. (e) εἰς (τὴν) ἀντιόχειαν. 32. 42. 57. Ed. Codd. lat. (f) + ἐν. 40. Barb. 1. Slav. Vulg. laud. *ad Dominum*, cant. (g) *vigilans*, Arm. (h) = Arm. (i) ἀκούσας δὲ, ὅτι σαῦλός ἐστιν εἰς θαρσὸν, ἐξῆλθεν ἀναζητῶν αὐτὸν, καὶ (ὡς) συντυχὼν *et cum invenissent, deprecabantur*) παρεκάλεσεν (αὐτὸν) ἐλθεῖν εἰς ἀντιόχειαν. D. Syr. p. (habet receptam cum ast.) cant. (k) = A. 36. 69. Mt. d. Syr. Copt. Arm. Vulg. ms. (l) = AE. 14. 15. 18. 34. 36. 40. 68. 69. al. 4. Mt. l. ψ. laud. (m) = A. 4. 14. 15. 27. 29. 34. 36. 40. 69. al. 8. et Barb. 3. Mt. c. d. l. χ. ψ. Arm. Vulg. (n) οἵτινες παραγενόμενοι, ἐνιαυτὸν ὅλον συνεχύθησαν ὄχλον ἱκανόν· καὶ τότε πρῶτον ἐχρημάτισεν ἐν ἀντιοχείᾳ οἱ μαθηταὶ χριστιανοί. D* Syr. p. in m. *contigit vero eis annum totum commiscere ecclesiam etc.* cant. || ἐγένετο = Syr. Erp. Vulg. (o) = 4* αὐτοῖς AE. al. 3. Mt. l. laud. || + καὶ. A. Syr. p. (p) = 4. 26. 59. al. 13. Mt. f. al. 4. Ed. Theoph. 1. (q) ἦν δὲ πολλὴ ἀγαλλίασις. συνεστραμμένων δὲ ἡμῶν, (*revertentibus autem nobis*, cant. *congregatis autem nobis*, Aug.) ἔφη εἷς. D. cant. Aug. || Vs. 27. 28. = Lectionaria pleraque. (r) = Arm. (habet ed. minor.) (s) σημαίνων. D. gr.

μὸν [t] ∾ μέγαν" [u] μέλλειν"
ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμέ-
νην· [x] ∾ ὅστις", [y] — καὶ"
ἐγένετο ἐπὶ κλαυδίου [z] †.
29 Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς ηὐ-
πορεῖτό τις, ὥρισαν ἕκαστος
αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι
τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ ἰου-
30 δαίᾳ ἀδελφοῖς. [a] Ὃ καὶ
ἐποίησαν," ἀποστείλαντες [b]
πρὸς" τοὺς πρεσβυτέρους διὰ
χειρὸς βαρνάβα καὶ σαύλου.]

1 [Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν
καιρὸν ἐπέβαλεν ἡρώδης ὁ βα-
σιλεὺς [c] τὰς χεῖρας, κακῶ-
σαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλη-
2 σίας [d]. Ἀνεῖλε δὲ ἰάκωβον,
τὸν ἀδελφὸν ἰωάννου, μαχαί-
3 ρᾳ. [e] ∾ Καὶ ἰδὼν," ὅτι
ἀρεστόν ἐστι τοῖς ἰουδαίοις [f],
προσέθετο συλλαβεῖν καὶ πέ-
τρον· ([g] ἦσαν δὲ ⁜ αἱ" ἡμέ-
4 ραι τῶν ἀζύμων·") Ὃν καὶ
πιάσας ἔθετο εἰς φυλακὴν,
παραδοὺς [h] τέσσαρσι τετραδί-
οις" στρατιωτῶν φυλάσσειν
αὐτὸν, βουλόμενος μετὰ τὸ
πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ
5 λαῷ. Ὁ μὲν οὖν πέτρος ἐτη-
ρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· [i] προσ-
ευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη
ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας" πρὸς τὸν
6 θεὸν [k] ∾ ὑπὲρ" αὐτοῦ. Ὅτε
δὲ ἔμελλεν αὐτὸν [l] προάγειν"
ὁ ἡρώδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν
ὁ πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ
δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος
ἁλύσεσι δυσὶ, φύλακές τε
[m] πρὸ τῆς θύρας" ἐτήρουν
τὴν

t ∾ μεγάλην. x ∾ ἥτις. z † καίσαρος. e ∾ ἰδὼν δέ.
k ∾ περί.

(t) AD** 27. 29. 40. Mt. d. Epiph. Chron. pasch. (u) = 4* 36. 59. 66* 69. al. 6. Mt. d. (x) ADE. 27. 29. 40. Mt. d. l. (y) = AD. 33. 34. 40. Mt. l. Aeth. Arm. Vulg. cant. (z) = AD. 40. Copt. Aeth. Sahid. Arm. Vulg cant. *principe*. Cassiod. (a) = Syr. (b) = 34. (c) + *qui cognominatur Agrippas*. Syr. (d) + ἐν τῇ ἰουδαίᾳ. D. Syr. p. c. ast. cant. (e) AE. 13. 15. 18. 36. 40. 69. Mt. d. l. Vulg. laud. luxov. Chrys. (f) + ἡ ἐπιχείρησις (*comprehensio*) αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς πιστούς. D. cant. (g) = 4* 35. || + αἱ. ADE. 25. 26. 29. 34. 36. 59. 68. al. 9. pluresve. Mt. d. al. 9. Ed. Chrys. Theoph. 1. 2. (h) *sedecim*, Syr. Erp. Cassiod. τετρακισχιλίοις. Copt. ap. Mill. (i) πολλὴ δὲ προσευχὴ ἦν ἐν ἐκτενείᾳ περὶ αὐτοῦ (= περὶ αὐτοῦ **) ἀπὸ τῆς ἐκκλ. D. cant. || ἐκτενὴς] ἐκτενῶς. 40. Barb. 1. *instantissime* cant. Lucif. *sine intermissione*. Vulg. *incessanter*. laud. Cassiod. *perseverans*. Syr. Erp. (k) AD. 13. 27. 40. 69. al. 5. Mt. l. Ed. (l) προαγαγεῖν. A. 36. al. 3. Ed. προσάγειν. 5. (St. β. δ.) 29. ἄγειν. 33. 34. *tradere* Syr. Erp. (m) πρὸς τῇ θύρᾳ. A.

7 τὴν φυλακήν. [Καὶ ἰδοὺ,
ἄγγελος κυρίου ἐπέστη [n], καὶ
φῶς ἔλαμψεν [o] ἐν [p] τῷ οἰκή-
ματι· [q] πατάξας" δὲ τὴν
πλευρὰν τοῦ πέτρου, ἤγειρεν
αὐτὸν, λέγων· ἀνάστα ἐν τά-
χει. καὶ [r] ἐξέπεσον" [s] αὐτοῦ"
αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν.
8 Εἶπέ τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐ-
τόν· [t] ∾ περίζωσαι," καὶ
ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου.
[u] ἐποίησε δὲ οὕτω." καὶ λέγει
αὐτῷ· περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν
9 σου, καὶ ἀκολούθει μοι. Καὶ
ἐξελθὼν ἠκολούθει [x] — αὐ-
τῷ," καὶ οὐκ ᾔδει, ὅτι ἀλη-
θές ἐστι τὸ γινόμενον [y] διὰ
τοῦ ἀγγέλου·" ἐδόκει [z] δὲ"
10 ὅραμα βλέπειν. Διελθόντες
δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευ-
τέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην
[a] τὴν σιδηρᾶν," [b] τὴν φέ-
ρουσαν εἰς τὴν πόλιν," ἥτις
αὐτομάτη ἠνοίχθη αὐτοῖς·
καὶ ἐξελθόντες [c] [d] προῆλ-
θον" [e] ῥύμην μίαν, καὶ [f] εὐ-
θέως" [g] ἀπέστη" ὁ ἄγγελος
11 ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ πέτρος,
γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπε· νῦν
οἶδα [h] ἀληθῶς, ὅτι" ἐξαπέ-
στειλε [i] κύριος" τὸν ἄγγελον
αὐτοῦ, καὶ [k] ἐξείλατό" με ἐκ
χειρὸς ἡρώδου, καὶ πάσης
[l] τῆς" προσδοκίας [m] τοῦ
12 λαοῦ" τῶν ἰουδαίων.] [Συν-
ιδών [n] τε" ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰ-
κίαν μαρίας τῆς μητρὸς ἰωάν-
νου, τοῦ ἐπικαλουμένου μάρ-
κου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνη-
θροισμένοι [o] καὶ προσευχόμε-
νοι.

---

t ∾ ζῶσαι. k. ἐξείλετο.

(n) + τῷ πέτρῳ. D. Aeth. Syr. p. c. ast. cant. (o) + ἀπ' αὐτοῦ. Syr. p. in m. Lucif. + μέγα. Theoph. 2. (p) + παντί. Syr. utr. (q) νύξας. D. Syr. Erp. cant. Lucif. (r) ἐπέπεσαν. ADE. 15. 18. al. 3. || + ἀπ'. Mt. d. (s) post χειρῶν ponunt D gr. Syr. Arr. Arm. Vulg. Lucif. (t) ζῶσαι. AD. 13. 15. 18. 25. 36. 40. Mt. h. l. (u) = Mt. d. (x) = AD. 15. 36. 40. Arm. cant. tol. Codd. lat. (y) = 4* || διὰ] ὑπὸ. A. 25. 26. 40. al. 3. Mt. k. Syr. p. in m. Chryf. in textu. Theoph. 2. (z) γάρ. D. 3. 15. 18. 36. Syr. Arm. cant. tol. Codd. lat. ἀλλ' ἐδόκει Theoph. 1. (a) = 4. (b) = Syr. (c) + κατέβησαν τοὺς ἑπτὰ βαθμοὺς, καὶ. D. (St. β.) cant. (d) προσῆλθον. D. 25* al. 5. Mt. ω. Ed. Theoph. 1. (e) *gradum*, cant. (f) = Syr. (g) ἀπῆλθεν. A. ἐξῆλθεν. 68. (h) ὅτι ἀληθῶς. DE. Erp. Aeth. It. Chryf. Lucif. (i) ὁ θεὸς. 27. 29. 36. Mt. l. Slav. ed. (k) ADE. 15. 18. 25. 36. al. 3. ἐρρύσατο. 40. Mt. a1. (fed rec. in marg.) c. h. bis. e. (l) = 42* 57. Ed. (m) = A. Syr. (n) = 59* δέ. A. 15. 18. 36. 40. al. 5. Mt. k. m. Syr. laud. καὶ συνιδών. D. cant. (o) + ἀδελφοί. 32. 57. 69. Ed. Syr. Erp. Syr. p. c. ast. Chryf. mf.

13 νοι. Κρούσαντος δὲ [p] αὐτοῦ"
τὴν θύραν [q] τοῦ πυλῶνος,"
[r] προσῆλθε παιδίσκη [s] ὑπα-
14 κοῦσαι," ὀνόματι ῥόδη· Καὶ
ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ πέ-
τρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ
ἤνοιξε [t] τὸν πυλῶνα·" εἰσδρα-
μοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν, ἑστά-
ναι τὸν πέτρον πρὸ τοῦ πυ-
15 λῶνος. Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν
εἶπον· μαίνῃ; ἡ δὲ διϊσχυρί-
ζετο οὕτως ἔχειν. οἱ δὲ ἔλε-
γον [u]. [x] ὁ" ἄγγελος αὐτοῦ
16 ἐστιν. Ὁ δὲ [y] — πέτρος"
ἐπέμενε κρούων· [z] ἀνοίξαντες"
δὲ εἶδον αὐτὸν, καὶ ἐξέστη-
17 σαν. Κατασείσας δὲ αὐτοῖς
τῇ χειρὶ σιγᾷν, [a] διηγήσατο
[b] αὐτοῖς," πῶς ὁ κύριος αὐ-
τὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλα-
κῆς. εἶπε δέ· ἀπαγγείλατε ἰα-
κώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦ-
τα. καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη
18 εἰς ἕτερον τόπον.] Γενομέ-
νης δὲ ἡμέρας, ἦν τάραχος
[c] οὐκ ὀλίγος" ἐν τοῖς στρα-
τιώταις, τί ἄρα ὁ πέτρος ἐγέ-
19 νετο. Ἡρώδης δὲ, ἐπιζητή-
σας αὐτὸν καὶ μὴ εὑρὼν, ἀνα-
κρίνας τοὺς φύλακας, ἐκέ-
λευσεν [d] ἀπαχθῆναι·" καὶ
κατελθὼν ἀπὸ τῆς ἰουδαίας,
εἰς [e] τὴν" καισάρειαν διέτρι-
20 βεν [f]. Ἦν δὲ [g] † θυμομα-
χῶν τυρίοις καὶ σιδωνίοις·
ὁμοθυμαδὸν δὲ [h] παρῆσαν
πρὸς αὐτὸν, καὶ πείσαντες
βλάστον, τὸν ἐπὶ τοῦ κοι-
τῶνος τοῦ βασιλέως, ᾐτοῦν-
το εἰρήνην· διὰ τὸ τρέφεσθαι
αὐτῶν

p. τοῦ πέτρου. g † ὁ ἡρώδης.

(p) AD. 13. 27. 29. 33. 34. 40. 66* Lect. 1. Syr. Ar. pol. Copt. Arm. Vulg. cant. Theoph. 2. (q) = 68. || τὴν θύραν ἔξω D* (si quidem Wetst. recte vidit) *januam foris*, cant. || *ostium januae*, Vulg. laud. (r) δραμοῦσα ῥώθη ἡ παιδίσκη, καὶ ἰδοῦσα τὸν πέτρον, ἀπὸ τῆς χαρᾶς etc. 68. || προσῆλθε] προῆλθε. 3. Ed. Syr. Ar. pol. Vulg. (s) = 59. Alii transp. *ut responderet ei*, Syr. Erp. *ad videndum*, Vulg. ed. sixtin. (t) αὐτῷ τὴν θύραν. E. laud. item Syr. (u) + πρὸς αὐτήν· τυχὸν. D. Syr. Erp. cant. (x) = 56. 59. Chrys. in comment. (y) = D. cant. (z) ἐξανοίξαντες D* *egressi*, Syr. || + *ostium*, Vulg. ed. sixtin. (a) + εἰσῆλθεν καὶ. D. Syr. Syr. p. c. ast. cant. (b) = A. 13. 33. 69. Mt. d. l. Arm. Vulg. Ante διηγ. ponit 4. (c) = D. cant. Lucif. μέγας. 15. 18. 36. Syr. Erp. Arm. Cassiod. (d) ἀπαγχθῆναι. Petr. alex. ἀποκτανθῆναι. D.* gr. Syr. Erp. Copt. ἀποκεφαλισθῆναι. 67. || + ἐπὶ θανάτῳ. 23. (e) = ADE. 20. 40. 59. 69. Mt. l. (f) + ἐκεῖ. Arm. Vulg. (g) = AD. 13. 33. 34. 40. Syr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. cant. Lucif. (h) + ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πόλεων. D. Syr. p. + *ab invicem civitates*, cant. + πάντες. Slav. 8.

αὐτῶν [i] τὴν χώραν" [k] ἀπὸ
21 τῆς βασιλικῆς." [l] Τακτῇ"
δὲ ἡμέρᾳ ὁ ἡρώδης [m] ἐνδυσά-
μενος" ἐσθῆτα βασιλικὴν, καὶ
καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,
22 ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. [n] Ὁ
δὲ δῆμος ἐπεφώνει· [o] θεοῦ
φωνὴ," καὶ οὐκ ἀνθρώπου.
23 Παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐ-
τὸν ἄγγελος κυρίου, ἀνθ' ὧν
οὐκ ἔδωκε [p] † [q] δόξαν" τῷ
θεῷ· καὶ [r] γενόμενος σκωλη-
κόβρωτος [s], ἐξέψυξεν.
24 Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ
[t] ηὔξανε" καὶ ἐπληθύνετο.]
25 [Βαρνάβας δὲ καὶ [u] σαῦλος"
ὑπέστρεψαν [x] ἐξ ἱερουσα-
λὴμ," πληρώσαντες τὴν δια-
κονίαν, συμπαραλαβόντες [y]
καὶ" ἰωάννην, τὸν [z] ἐπικλη-
θέντα" μάρκον.

1 Ἦσαν δέ [a] — τινες" ἐν
ἀντιοχείᾳ, κατὰ τὴν οὖσαν
ἐκκλησίαν, προφῆται καὶ δι-
δάσκαλοι, [b] ὅ,τε" βαρνάβας
καὶ [c] συμεὼν" ὁ καλούμενος
νίγερ, καὶ λούκιος ὁ κυρηναῖ-
ος, [d] μαναήν" τε, ἡρώδου
τοῦ τετράρχου σύντροφος,
2 καὶ σαῦλος. Λειτουργούν-
των δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ
νηστευόντων, εἶπε τὸ πνεῦμα
τὸ

---

p † τὴν.

(i) = 69. τὰς χώρας. D. Vulg. cant. Lucif. τὴν πόλιν. E. 33. 34. *civitates*. laud. (k) *ab illo*, Vulg. || ἀπὸ] ἐκ. D. 40. Mt. l. || βασιλικῆς] + αὐτοῦ. Slav. (l) τῇ ἕκτῃ. 21. (m) ἐνδεδυμένος. Ed. (n) + καταλλαγέντος δὲ αὐτοῦ τοῖς τυρίοις. D. Syr. p. cant. (o) φωνὴ θεοῦ. 57. 65. (c. al. 5.) al. 5. Mt. l. al. 5. Ed. φωναί. D. Syr. Vulg. cant. Lucif. (p) = DE. 33. 34. 40. 65 (c. al. 5.) al. 12. pluresve. Mt. l. al. 5. Ed. Chryſ. Theoph. 1. 2. Oec. (q) αἶνον. 33. 34. (r) + καταβὰς ἀπὸ τοῦ βήματος. D. cant. (s) + ἔτι ζῶν, καὶ οὕτως. D. cant. (t) *praedicabatur*, Syr. Erp. (u) παῦλος. 33. 68. al. 2. Ed. Theoph. 2. Utrumque Mt. c. || + ὁ ἐπικληθεὶς παῦλος. Syr. p. c. aſt. (x) ἀπὸ ἱερουσ. DE. 15. 18. 36. 40. al. 6. et Barb. 1. Mt. a1. (ſed rec. in marg.) e. Vulg. It. || εἰς ἱερουσ. 4. 14. 26. 34. al. 14. et Barb. 2. Mt. k. al. 3. Ed. Ar. pol. Slav. 5. 7. et aut. Chryſ. Theoph. 1. 2. || εἰς ἀντιόχειαν. 28. 38. 66 in m. 67** Barb. 2. Slav. 8. ἐξ (ἀπὸ) ἱερουσ. εἰς ἀντιόχειαν. E. 14** 27. 29. 57. 69. al. 4. Mt. d. l. m. Ed. Syr. Erp. Slav. rec. laud. Caſſiod. (y) = AD* 36. Mt. d. l. Syr. Erp. Vulg. cant. (z) ἐπικαλούμενον. A. 36. 40. 65. (c. al. 4.) al. 3. Theoph. 2. (a) = AD. 33. 40. 68. 69. Barb. 1. Mt. d. l. Syr. Erp. Aeth. Vulg. cant. Vigil. (b) ἐν οἷς. D. Vulg. Vigil. *in quo*, cant. || + ἦν καί. D** gr. Vigil. (c) σίμων. Ed. Vulg. (non tol.) Vigil. (d) μαναήλ. Sc. β. Syr. Alii aliter.

τὸ ἅγιον· ἀφορίσατε δή μοι
τὸν [e] † βαρνάβαν καὶ [f] —
τὸν" σαῦλον εἰς τὸ ἔργον, ὃ
3 προσκέκλημαι αὐτούς. Τότε
νηστεύσαντες καὶ προσευξά-
μενοι, καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖ-
ρας αὐτοῖς, [g] ἀπέλυσαν."
4 [h] Οὗτοι" μὲν οὖν, ἐκπεμ-
φθέντες ὑπὸ τοῦ πνεύματος
τοῦ ἁγίου, [i] κατῆλθον" εἰς
[k] τὴν" σελεύκειαν, ἐκεῖθέν
[l] τε" ἀπέπλευσαν εἰς [m] τὴν"
5 κύπρον. Καὶ γενόμενοι ἐν
[n] σαλαμῖνι," κατήγγελλον
τὸν λόγον τοῦ [o] θεοῦ" ἐν
ταῖς συναγωγαῖς τῶν ἰουδαί-
ων· εἶχον δὲ [p] καὶ" ἰωάννην
6 [q] ὑπηρέτην." Διελθόντες δὲ
[r] ⁜ ὅλην˘ τὴν νῆσον ἄχρι
πάφου, εὗρόν [s] τινα μάγον,
ψευδοπροφήτην ἰουδαῖον, ᾧ
7 ὄνομα [t] βαριησοῦς·" Ὅς ἦν
σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ σεργίῳ
[u] παύλῳ," ἀνδρὶ συνετῷ. οὗ-
τος

e † τε.

(e) = ACDE. al. 15. pluresque. Mt. a1. al. 5. Ed. Syr. p. (Vulg. It.) Ath. Baſ. Cyr. hieroſ. Chryſ. Theoph. 1. Oec. (Patr. lat.) (f) = ACDE. 40. 68. 69. Mt. d. l. Baſ. mſ. Cyr. hieroſ. Chryſ. (g) = D. cant. ἀπῆλθον. 47* 59 ἀπέστειλαν. Slav. 5. et ant. || + αὐτούς. E. Syr. Arr. Aeth. Syr. p. c. ob. Slav. ed. Vulg. laud. Lucif. Vigil. Hier. (h) οἱ. D. Ath. Vigil. αὐτοὶ. A. 15. 18. 36. 40. 69.* Mt. d. l. *ipſi*, Vulg. cant. laud. Patr. lat. (i) καταβάντες δὲ. D. *descenderunt*, cant. laud. Lucif. (k) = AD. 66. 69. Mt. l. Chryſ. (l) = D. 64. Chryſ. || δὲ. 25. 26. 40. al. 14. Mt. c. al. 4. Ed. Syr. p. in m. cant. Theoph. 1. 2. Oec. (m) = AD. 40. 68. 69. Mt. l. al. 4. Theoph. 2. (n) σαλαμίνῃ. AE. al. 6. Vulg. laud. cant. Lucif. Caſſiod. (o) κυρίου. D gr. Syr. Lucif. (p) = Mt. l. Slav. 5. et ant. Luciſ. (q) ὑπηρετοῦντα αὐτοῖς. D. Syr. p. in m. cant. εἰς διακονίαν. E. laud. *in miniſterio*, Vulg. (r) + ACDE. 14* 18. 29. 36. 40. 69. al. 5 et Barb. 2. Mt. d. l. m. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Chryſ. Lucif. Hier. Caſſiod. (s) + ἄνδρα. AD. 14* 66. ap. Hwiid. 69. Barb. 3. Mt. d. l. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. cant. Chryſ. Theoph. 1. Lucif. Poſt τινα ponunt E. 36. Slav. ed. Vulg. laud. || + ἐκεῖ ἄνδρα. C. 15. 18. al. 3. item 40. 66. in m. Ed. Theoph. 2. (t) βαριησοῦν. AD** 65 (cum 64.) al. 26. Mt. b. f. Ed. Syr. p. graece. in m. Oec. Theoph. 1. Lucif. Caſſiod. βαριησοῦ. C. 40. Mt. l. Copt. Arm. Vulg. Nonnulli ap. Hier. *Barjeu*, Vulg. mſ. Hier. Beda. βαριησουάν. D* cant. *Barjeſuban*, Lucif. *Barſuma*. Syr. (non Erp.) || + ὁ μεθερμηνεύεται ἑτοῖμος. E. laud. Bedae gr. + *quod interpretatur paratus*, (ἕτοιμος) demidov. Lucif. (u) = 59. Mt. c. *et Paulo*, Caſſiod. bis.

τος πρόσκαλεσάμενος βαρνά-
βαν καὶ σαῦλον, ἐπεζήτησεν
ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ [x]
8 θεοῦ." Ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς
[y] ἐλύμας" ὁ μάγος, (οὕτω
γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα
αὐτοῦ,) ζητῶν [z] διαστρέψαι"
τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πί-
9 στεως [a]. Σαῦλος δὲ, ὁ καὶ
παῦλος, πλησθεὶς πνεύματος
[b] ἁγίου," [c] = καὶ" ἀτενίσας
10 εἰς αὐτὸν, Εἶπεν· ὦ πλήρης
παντὸς δόλου καὶ [d] πάσης"
ῥᾳδιουργίας, υἱὲ διαβόλου,
ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης· οὐ
παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς
11 κυρίου τὰς εὐθείας; Καὶ
νῦν ἰδοὺ, χεὶρ [e] † κυρίου
ἐπὶ σὲ, καὶ ἔσῃ τυφλὸς, μὴ
βλέπων τὸν ἥλιον, ἄχρι και-
ροῦ. [f] παραχρῆμα δὲ" ἐπέπε-
σεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκό-
τος, καὶ περιάγων ἐζήτει χει-
12 ραγωγούς. Τότε ἰδὼν ὁ ἀν-
θύπατος τὸ γεγονὸς, [g] ἐπί-
στευσεν [h], ἐκπλησσόμενος ἐπὶ
τῇ διδαχῇ [i] τοῦ κυρίου."]
13 ['Αναχθέντες δὲ ἀπὸ
τῆς πάφου [k] οἱ περὶ — τὸν:
παῦλον," ἦλθον εἰς πέργην
τῆς παμφυλίας· ἰωάννης δὲ
ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν, ὑπέ-
14 στρεψεν εἰς ἱεροσόλυμα. [l] Αὐ-
τοὶ δὲ" διελθόντες ἀπὸ τῆς
πέργης, παρεγένοντο εἰς ἀν-
τιόχειαν τῆς πισιδίας, καὶ
εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγω-
γὴν τῇ ἡμέρα τῶν σαββάτων,
15 ἐκάθισαν. Μετὰ δὲ τὴν ἀνά-
γνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν
προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρ-
χισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς, λέ-
γοντες· ἄνδρες ἀδελφοὶ, εἰ [m]
ἔστι λόγος [n] ἐν ὑμῖν παρα-
κλήσεως

e † τοῦ.

(x) κυρίου. 69. Mt. l. (y) ἑτοίμας. D* *Etoemas*. cant. Lucif. || ὁ μάγος βαρσοῦμα, οὗ τὸ ὄνομα μεθερμηνεύεται ἐλύμας. Syr. (z) ἀποστρέψαι. Conject. Valkenarii. (a) + ἐπειδὴ ἥδιστα ἤκουεν αὐτῶν. D* item E. Syr. p. c. aſt. cant. laud. Bedae gr. (b) = Slav. 8. (c) = AC. 33. 34. 36. 40. Mt. l. Arm. Vulg. Chryſ. Lucif. Vigil. Hier. (d) = D* cant* Arm. Lucif. Vigil. (e) = ACDE. al. 10. pluresve. Mt. l. al. 8. Ed. Chryſ. Theoph. 1. 2. (f) παραχρ. τε. C. Copt. Aeth. Ar. Vulg. Lucif. Hier. καὶ εὐθέως. D. cant. (g) + ἐθαύμασε καὶ. DE. Aeth. It. Lucif. (h) + τῷ θεῷ. D. *in Deo*, cant. item, omiſſis ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου, Aeth. || ἐκπλησσόμενος ἐπίστευσε. A. Syr. Erp. (i) τοῦ χριστοῦ. 63. *Dei*. Vigil. τῶν ἀποστόλων. 4. (k) *Paulus et Barnabas*, Syr. Erp. || = τὸν. ACDE. 69. Mt. h. l. Dionyſ. alex. Chryſ. (l) παῦλος δὲ καὶ βαρνάβας. E. laud. (m) + τις. ACD* 13. 15. 18. 29. 36. 40. 66** 69. al. 3 et Barb. 1. Mt. d. l. Copt. Vulg. cant. Caſſiod. (n) + σοφίας. D. *Sermo et intellectus in vobis exhortationis etc.* cant.

κλήσεως [o] πρὸς τὸν λαὸν,"
16 λέγετε. Ἀναστὰς δὲ παῦλος,
καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ, εἶ-
πεν· ἄνδρες ἰσραηλῖται, καὶ
οἱ φοβούμενοι τὸν θεὸν, ἀ-
17 κούσατε. Ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ
[p] τούτου" [q] † ἐξελέξατο τοὺς
πατέρας ἡμῶν· καὶ [r] τὸν
λαὸν" ὕψωσεν [s] ἐν τῇ παροι-
κίᾳ" ἐν γῇ αἰγύπτῳ, καὶ
μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξή-
18 γαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. Καὶ
[t] ὡς" [u] τεσσαρακονταετῆ χρό-
νον" [x] ἐτροφοφόρησεν" αὐτοὺς
19 ἐν τῇ ἐρήμῳ· Καὶ καθελὼν
ἔθνη [y] ἑπτὰ" ἐν γῇ χαναὰν
[z] κατεκληρονόμησεν" [a] αὐτοῖς"
20 τὴν γῆν [b] αὐτῶν." [c] ∾ Καὶ
μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσι τετρα-
κοσίοις καὶ πεντήκοντα, ἔδω-
κε" κριτὰς ἕως σαμουὴλ τοῦ
21 προφήτου. Κἀκεῖθεν ᾐτή-
σαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν
αὐτοῖς [d] ὁ θεὸς" τὸν σαοὺλ
υἱὸν κὶς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς βεν-
ιαμὶν, ἔτη τεσσαράκοντα.
22 Καὶ μεταστήσας αὐτὸν, ἤγει-
ρεν αὐτοῖς τὸν δαβὶδ εἰς βα-
σιλέα, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρή-
σας· εὗρον δαβὶδ, τὸν τοῦ
ἰεσσαὶ,

q † ἰσραὴλ. x ∾ ἐτροποφόρησεν. z. κατεκληροδότησεν.
c ∾ ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα. Καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκε.

(o) ſequentibus jungunt 19. Alii. Syr. Erp. Aeth. (p) = 40. Aeth. Erp. Vulg. τοῦ. Barb. 1. (q) = E. 4. 14. 18. 25. 26. 33. 34. 59. 66* 68. al. 23. et Barb. 7. Mt. a1. al. 6. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Slav. laud. Chryſ. Theoph. 1. 2. Oec. Lucif. (r) αὐτοὺς. Syr. (s) = Ed. || + αὐτοῦ. Chryſ. Theoph. 2. (t) = DE. Syr. Arr. Aeth. Vulg. It. ἕως. Slav. (u) ἔτη μ'. D. cant. item Slav. (x) ACE 24** 68. Mt. d. l. Conſtitut. Ath. Cyr. Macar. (Heſych.) *nutrivit*, laud. Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. *ac ſi nutrix aluit*, cant. ἐτροφοπέρησεν. Theoph. 1. || Rec. Syr. p. in m. graece. Chryſ. Theoph. 2. *mores eorum ſuſtinuit*, Vulg. (y) = 25. Poſt χαναὰν ponunt E. laud. Bedae gr. (z) ACDEG. 65. (c. al. 5) al. 35. et Barb. 7. Mt. a1. (habet rec. in marg.) al. 6. Ed. Chryſ. Theoph. 1. Oec. (a) = D* 40. (b) = 15. 18. 36. τῶν ἀλλοφύλων. D* item Syr. p. c. aſt. (c) AC. 15. 18. 36. 40. Ed. Copt. Arm. Chryſ. ap. Simonium || = μετὰ ταῦτα. D* Syr. utr. Erp. cant. || καὶ ἕως ἔτεσι τετρ. κ. πεντ. (+ καὶ Syr. p.) D* gr. Syr. p. *quaſi poſt* 450 *annos. Et poſthaec dedit etc.* Vulg. Beda. *Et poſthaec dedit eis quaſi annos* 450. *dedit eis judices.* Bedae gr. || τετρακοσίοις] τριακοσίοις. Conject. || πεντήκοντα] *triginta*, tol. (d) = 4* 26. 34. 66. 68. al. 5. Mt. l. Codd. lat.

ἰεσσαὶ, [e] ἄνδρα κατὰ τὴν
καρδίαν μου, ὅς" ποιήσει
πάντα τὰ θελήματά μου.
23 Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρ-
ματος κατ' ἐπαγγελίαν [f] ἤγαγε"
τῷ ἰσραὴλ [g] σωτῆρα ἰησοῦν,"
24 Προκηρύξαντος ἰωάννου πρὸ
προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ
βάπτισμα μετανοίας [h] παντὶ"
25 [i] τῷ λαῷ" [k] ἰσραήλ."] [Ὡς
δὲ ἐπλήρου ὁ ἰωάννης τὸν δρό-
μον, ἔλεγε· τίνα με ὑπονοεῖ-
τε [l] εἶναι;" οὐκ εἰμὶ ἐγώ [m]·
ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται μετ' ἐμὲ,
οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα
26 τῶν ποδῶν λῦσαι. "Ανδρες
ἀδελφοὶ, υἱοὶ γένους ἀβραὰμ,
καὶ οἱ ἐν [n] ὑμῖν" φοβούμενοι
τὸν θεόν [o]· [p] ὑμῖν" ὁ λόγος
[q] τῆς σωτηρίας [r] ταύτης" [s]
27 ἀπεστάλη." Οἱ γὰρ κατοι-
κοῦντες [t] ἐν" ἱερουσαλὴμ, καὶ
οἱ ἄρχοντες [u] αὐτῶν, [x] τοῦ-
τον ἀγνοήσαντες, καὶ" τὰς
[y] φωνὰς" τῶν προφητῶν τὰς
κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινω-
σκομέ-

---

f. ἤγειρε.

(e) = E. laud. || ὅς ποιήσει π. τ. θ. μου = 3. Theoph. 1. || *hominem, qui faciat omnia, quae ſunt in corde meo*, Philaſtr. *qui facit omnes voluntates meas ſecundum cor meum*. Caſſiod. || = πάντα. Cod. ap. Mt. Ath. (f) AE. 4* 14** 26. 33. 34. 59. 65 (c. al. 3) al. 18. et Barb. 6 Mt. a1. d. al. 5. Ed. Ar. pol. Aeth. Vulg. (non tol.) laud. Ath. Chryſ. in comment. Theoph. 1. Aug. (g) σωτηρίαν. 14** 26. 27. 33. 34. 65 (c. al. 2) 68. al. 20. Mt. a1. al. 6. Ed. Ar. pol. Aeth. Slav. 5. 8. Chryſ. mſ. et in comment. Theoph. 1. in textu et comment. σωτηρίαν, ἰησοῦν. Barber. 5. Slav. 7 et ed. σωτῆρα 4** 14* 16. 23. 37. 46. 56. 66. || Rec. AE. 4* 36. 40. 57. 67. 69. pluresve. Barb. 3. ut videtur. Mt. a1. in marg. d. l. Syr. Erp. Arm. Copt. Vulg. cant. laud. Chryſ. ed. Theoph. 2. Aug. σωτῆρα τὸν ἰησοῦν. D. (h) = 4. 14** 26. 59. 66. al. 20. Mt. a1 (ſed in marg. habet rec.) b. c. f. k. Ed. Ar. pol. Slav. 5. 8. Chryſ. in comment. Theoph. 1. 2. (i) = A. 4. 14** 26. 59. 66. 67. al. 16. Mt. a1. (ſed in marg. habet rec.) b. c. f. Ed. Ar. pol. Slav. 5. 8. Chryſ. in comment. Theoph. 1. 2. (k) = 68. Mt. k. τοῦ ἰσραήλ. 32. 57. Ed. Chryſ. in textu. (l) = 35. Mt. k. Chryſ. in comment. (m) + οὗτος. Arm. + ὁ χριστός. E. 68. laud. tol. Theoph. 2. Bedae gr. (n) ἡμῖν. AD. Syr. p. in m. cant. (o) + ἀκούσατε. E. laud. Bedae gr. (p) ἡμῖν. AD. 19. 33. cant. (q) + οὗτος. 6. 36. 65. (c. al. 4!) Arm. Aeth. (r) = 18. 37. Mt. χ. ψ. Syr. Erp. Aeth. Arm. (s) ἐξαπεστάλη. AD. 36. 40. 69. al. 8. et Barb. 6. Mt. a1. in marg. d. l. ξ. ψ. Chryſ. (t) = E. al. 13. Mt. a1. al. 5. Ed. Syr. Vulg. laud. Chryſ. in comment. (u) αὐτῆς. D* Vulg. cant. (x) ἀγνοήσαντες. D* ap. Kipl. μὴ συνιέντες ap. Wetſt. cant. (y) γραφὰς. D*E. Syr. cant. laud.

. σκομένας, κρίναντες [z] ἐπλή-
28ρωσαν. Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν
θανάτου εὑρόντες, [a] ᾐτήσαν-
το πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐ-
29τόν." Ὡς δὲ [b] ἐτέλεσαν"
[c] πάντα" τὰ περὶ αὐτοῦ γε-
γραμμένα [d], καθελόντες ἀπὸ
τοῦ [e] ξύλου," ἔθηκαν εἰς μνη-
30μεῖον. Ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν
31 [f] αὐτὸν ἐκ νεκρῶν." Ὃς
ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς
συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς
γαλιλαίας [g] εἰς ἱερουσαλήμ,"
οἵτινες [h] + νῦν" εἰσι μάρτυ-
ρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν.
32Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζό-
μεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας
ἐπαγγελίαν γενομένην· ὅτι
ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκε
τοῖς τέκνοις [i] αὐτῶν ἡμῖν,"
33ἀναστήσας [k] ἰησοῦν"] [l] Ὡς
καὶ" ἐν τῷ [m] πρώτῳ ψαλμῷ"
γέγραπται· υἱός μου εἶ σύ,
ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.
34Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ
νεκρῶν, μηκέτι [n] μέλλοντα"
ὑπο-

c. ἅπαντα. m ∾ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ.

(z) + αὐτὸν. Syr. Erp. Slav. rec. (a) κρίναντες αὐτὸν παρέδωκαν πιλάτω, ἵνα εἰς ἀναίρεσιν. (**ut interficeretur.**) D* cant (b) ἐτέλησαν. Ed. ἐτέλουν. D* ἐπλήρωσαν. 68. Mt. k. (c) ADE. al. 26. pluresve. Mt. l. al. 11. Ed. Chryſ. Theoph. 1. 2. (d) + εἰσὶν, ἠτοῦντο τὸν πιλάτον, τοῦτον μὲν σταυρῶσαι. καὶ ἐπιτυχόντες (**et impetraverunt**) πάλιν, καὶ. D. cant. || + μετὰ τὸ σταυρωθῆναι αὐτὸν ᾔτησαν τὸν πιλάτον ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελεῖν αὐτὸν, καὶ. Syr. p. c. aſt. (e) σταυροῦ. E. Syr. laud. (f) = D. cant, || + *tertia die*, Vulg. (non tol.) (g) ἐν ἱερουσαλὴμ, et ponitur poſt λαόν. 40. (h) + νῦν. AC. 15. 18. 25. 27. 29. 33. 34. 36. 66** 69. al. 5. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Aeth. + καὶ νῦν. Arm. + ἄχρι νῦν. D. Syr. p. c. aſt. Vulg. cant. (i) = Copt. ἡμῶν. AC*D. Barb. 1. Aeth. Vulg. cant. Hilar. mſ. Ambr. ed. ὑμῶν. tol. Hilar. Beda. αὐτῶν, ἡμῖν 18. Alii. || ἡμῖν] = Syr. p. Ar. Ambr. mſ. ὑμῖν. Theoph. 1. || *Quoniam Deus hanc adimplevit filiis eorum: ea quae ad patres noſtros repromiſſio facta eſt, quoniam Deus hanc adimplevit filiis noſtris, reſuscitans etc.* Bedae gr. (k) αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. A. τὸν κύριον ἰησοῦν χριστόν. D. Sahid. cant. Hilar. Ambr. Alii aliter. (l) οὕτως γάρ. D. *ſicut enim*, cant. *ſicut*, Hilar. Ambr. (m) D. Ed. cant. Orig. diſ. Georg. alex. Tert. Cypr. mſ. Hilar. diſ. Hier. Bedae codd. lat. Caſſiod. || Recepta legitur in Syr. Arr. Copt. Sahid. (ap. Beng.) Aeth. Arm. Slav. mſ. et ed. Vulg. laud. Chryſ. Theoph. 1. 2. Ambr. || ψαλμῷ 46* ut videtur. Bedae gr. Codd. lat. ap. Erasm. Heſych. presb. || δευτέρῳ ponunt ante ψαλμῷ 4. 66. al. 3. Mt. d. poſt γέγραπται AC. 40. 69. Mt. a1. in marg. l. Arm. (n) μέλλων. 37. 56. Theoph. 1. || + αὐτὸν. E. 20. 66. laud. Chryſ. Poſt ὑποστρ. additur in 57. Ed.

ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν,
οὕτως εἴρηκεν· ὅτι δώσω ὑμῖν
τὰ ὅσια δαβὶδ τὰ πιστά.
35 [o] Διὸ" καὶ [p] ἐν ἑτέρῳ" λέγει·
οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν
36 διαφθοράν. Δαβὶδ μὲν γὰρ,
ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας * τῇ
τοῦ θεοῦ βουλῇ, ἐκοιμήθη,
καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πα-
τέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδε δια-
37 φθοράν. Ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγει-
ρεν, οὐκ εἶδε διαφθοράν.
38 Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄν-
δρες ἀδελφοὶ, ὅτι [q] διὰ τού-
του" ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν
39 καταγγέλλεται· [r] Καὶ" ἀπὸ
πάντων, ὧν οὐκ ἠδυνήθητε
ἐν τῷ νόμῳ μωσέως δικαιω-
θῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πι-
40 στεύων δικαιοῦται [s]. Βλέ-
πετε οὖν, μὴ [t] ἐπέλθῃ"
[u] ἐφ' ὑμᾶς" τὸ εἰρημένον ἐν
41 τοῖς προφήταις· [x] "Ἴδετε"
οἱ καταφρονηταὶ, [y] καὶ θαυ-
μάσατε, καὶ ἀφανίσθητε· ὅτι
ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς
ἡμέραις ὑμῶν, [z] [a] — ἔργον,"
[b] ∾ ᾧ" οὐ μὴ πιστεύσητε,
ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν. [c]
42 [Ἐξιόντων δὲ [d] αὐτῶν,"
[e] παρε-

b ∾ ὅ. d. ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν ἰουδαίων.

(o) = D. Syr. Ar. διότι. A. Mt. a1. in marg. *propter nos*, laud. (p) ἐν ἑτέρᾳ. 16. ἑτέρως. D. *alia*, cant. *alias*, Vulg. (q) δι' αὐτοῦ. E. 65 (cum 67.) διὰ τοῦτο. 15. 18. 34. al. 3. Mt. f. (r) = AC* Codd. lat. Aug. || καὶ μετάνοια et mox: Ἐν τούτῳ + οὖν. D. cant. Syr. p. c. ast. (s) + παρὰ θεῷ. D. Syr. p. in m. cant. (t) ἐπέλθοι. 25. 42. 57. Ed. Chryf. ἔλθῃ. 34. (u) = D, 18. 36. cant. tol. Codd. lat. (x) ἀκούσατε. E. laud. Bedae gr. (y) + καὶ ἐπιβλέψατε. 14. al. 3. Mt. k. Syr. p. Chryf. Theoph. 2. Post θαυμάσατε ponunt E. 27. 29. 69. al. 7. et Barb. 3. Mt. l. m. Ed. Slav. ed. laud. Bedae gr. (z) + ὅτι ὁ θεὸς σταυροῦται καὶ ἀποθνήσκει. 37. (a) = DE. 4. 14. 25. 26. 27. 29. 37. 65. (c. al. 6.) al. 19. Mt. a1. (habet in marg.) c. f. k. m. Ed. Syr. utr. Arr. Slav. cant. laud. tol. Cosmas. Theoph. 1. Oec. (b) ACDE. (St. π.) 4. 27. 37. 40. 65. (c. al. 6.) al. 22. Mt. a1. d. al. 4. Ed. Chryf. Theoph. 1. 2. (c) + καὶ ἐσίγησαν. D. cant. + καὶ ἐσίγησεν. Syr. p. c. ast. (d) ACDE. 14* 15. 18. 25. 27. 29. 36. 40. 66** 68. 69. Lect. 1. Barb. 2. Mt. a1. in marg. d. Ed. Syr. utr. (ἐξ αὐτῶν. Syr.) Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Chryf. Caffiod. αὐτῶν ἐκ τῆς συναγ. τῶν ἰουδ. 32. 42. 43. 57. Mt. c. l. et (omiffo τῶν ἰουδ.) k. Ed. Slav. ed. Theoph. 2. ἐκ τῆς συναγ. τῶν ἰουδ. αὐτῶν. 34. τῶν ἀποστόλων ἐκ τῆς συναγ. τ. ἰουδ. Mt. a. initio lectionis || *ac petiit ab eis pars de congregatione Judaeorum ut confolarentur gentes, eo quod loquerentur eis haec dicta in eo quod ftabiliebat fabbatum.* Ar. pol.

[e] παρεκάλουν" [f] † εἰς [g] τὸ
μεταξὺ" [h] σάββατον" λαλη-
θῆναι αὐτοῖς [i] τὰ ῥήματα —
43 ταῦτα." Λυθείσης δὲ τῆς
συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολ-
λοὶ τῶν ἰουδαίων [k] καὶ τῶν
σεβομένων προσηλύτων" [l] τῷ
παύλῳ καὶ τῷ βαρνάβᾳ·" οἵ-
τινες προσλαλοῦντες [m] =
αὐτοῖς," ἔπειθον αὐτοὺς
[n] προσμένειν" τῇ χάριτι τοῦ
44 θεοῦ. [o] Τῷ [p] τε [q] ἐχομένῳ"
σαββάτῳ [r] σχεδὸν" πᾶσα ἡ
πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι [s] τὸν
45 λόγον τοῦ θεοῦ·" Ἰδόντες
δὲ οἱ ἰουδαῖοι [t] τοὺς ὄχλους,"
ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀν-
τέλεγον [u] τοῖς ὑπὸ τοῦ παύ-
λου [x] λεγομένοις," [y] — ἀν-
τιλέγοντες καὶ" βλασφημοῦν-
46 τες. Παῤῥησιασάμενοι [z] δὲ"
ὁ παῦλος καὶ ὁ βαρνάβας εἶ-
πον·

f † τὰ ἔθνη. n. ἐπιμένειν. p ∾ δέ. q ∾ ἐρχομένῳ.

(e) = E. laud. ἠξίουν (sed post σάββατον ponunt) Barb. 2. item Chryſ. in comment. (f) = ACDE. 14* 15. 25. 27. 29. 33. 34. 36. 40. 64. 66** 68. 69. Barb. 1. Mt. d. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Chryſ. Theoph. ap. Wetſt. Caſſiod. (g) τὸ ἑξῆς. D. τὸ ἐπιόν. Mt. k. || + τουτέστι τὸ ἐσόμενον. 37. || εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον = Barb. 1. ut videtur. (h) σαββάτων. Conject. (i) τὸν λόγον. 4. τὰ ῥήματα. 4. 26. 33. 36. al. 18. Mt. a1. f. k. Ed. Theoph. 1. ῥήματα ταῦτα. D* τὰ αὐτὰ ῥήματα. Ed. τῷ λόγῳ τούτῳ. Slav. *verba Dei*, Caſſiod. || Praeterea ἐξιόντων δὲ abeſſe videtur ab Ar. pol. et Aeth. Torus verſus e variis gloſſematibus coiiſſe videtur. (k) = 26. || σεβομένων] + τὸν θεόν. E. Syr. utr. laud. Bedae gr. (l) αὐτοῖς. Syr. || βαρνάβᾳ] + παρακαλοῦντες διδάσκεσθαι. Syr. p. c. aſt. (m) = E. 4. 14** 25. 26. 40. 66. al. 21. Mt. a1. (habet in marg.) k. al. 3. Ed. Syr. Slav. 5. Vulg. laud. Bedae gr. Theoph. 1. (n) ACDE. 14* 15. 18. 27. 29. 33. 34. 36. 40. 65. 66** 68. 69. al. 3. Mt. d. l. Chryſ. Theoph. 2. (o) + ἐγένετο δὲ καθ' ὅλης τῆς πόλεως διελθεῖν (κατὰ πᾶσαν πόλιν φημισθῆναι. E.) τὸν λόγον (τοῦ θεοῦ. D) DE. Syr. p. in m. cant. laud. Bedae gr. (p) E gr. 4. 15. 26. 34. 36. 40. 57. al. 13. Mt. a1. f. m. Ed. Chryſ. Theoph. 1. (q) ACE* 20. 33. 34. 40. ἐπερχομένῳ. 3 ap. Wetſt. || + μεταξύ. Arm. (r) = Syr. Erp. Aeth. (s) τοῦ παύλου· πολύν τε λόγον ποιησαμένου περὶ τοῦ κυρίου, D. (St. β.) item cant. || θεοῦ] κυρίου. A. 15. 18. 27. 29. 33. 34. 36. 40. 69. Mt. d. l. tol. Codd. lat. (t) = Aeth. τὸ πλῆθος. D. *turbam*, cant. (u) + τοῖς λόγοις. DE. 14* Syr. cant. laud. (x) λαλουμένοις. AE. 33. 34** εἰρημένοις. 64. (y) = AC. 15. 18. 27. 33. 34. 36. 65 (c. al. 4.) 69. al. 4. et Barb. 2. Mt. d. l. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. ἐναντιόμενοι καί. E. *reſiſtentes ac*, laud. (z) τε. ACD gr. 36. 40. al. 7. Aeth. *tunc*, Vulg. laud.

που· ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον [a] πρῶ-
τον" λαληθῆναι τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖ-
σθε αὐτὸν, καὶ οὐκ ἀξίους
κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς [b] αἰω-
νίου" ζωῆς, ἰδοὺ, στρεφό-
47 μεθα εἰς τὰ ἔθνη. Οὕτω
γὰρ ἐντέταλται [c] ἡμῖν" ὁ κύ-
ριος· τέθεικά σε εἰς φῶς ἐ-
θνῶν, τοῦ εἶναί [d] σε" εἰς σω-
τηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.
48 Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη [e] ἔχαι-
ρον," καὶ [f] ἐδόξαζον" [g] τὸν
λόγον τοῦ κυρίου·" καὶ ἐπί-
στευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι
49 εἰς ζωὴν αἰώνιον. Διεφέρετο
δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι'
50 ὅλης τῆς χώρας. Οἱ δὲ ἰου-
δαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβο-
μένας γυναῖκας [h] † τὰς εὐ-
σχήμονας, καὶ τοὺς πρώτους
τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν [i]
διωγμὸν ἐπὶ [k] τὸν" παῦλον
καὶ [l] = τὸν" βαρνάβαν, καὶ
ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν
51 ὁρίων αὐτῶν. Οἱ δὲ ἐκτινα-
ξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν
ποδῶν [m] — αὐτῶν" ἐπ' αὐ-
τοὺς, [n] ἦλθον" εἰς ἰκόνιον.
52 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο
χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

1 [o] Ἐγένετο δὲ ἐν ἰκονίῳ
κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐ-
τοὺς" εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν
ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕ-
τως, ὥστε [p] πιστεῦσαι" ἰου-
δαίων τε καὶ ἑλλήνων πολὺ
2 πλῆθος. Οἱ δὲ [q] ἀπειθοῦν-
τες ἰουδαῖοι ἐπήγειραν" [r] καὶ
ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν
ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν."
[s] Ἰκα-

---

h † καὶ.

(a) = Mt. d. Hier. ſemel. (b) οὐρανίου. 27. 29. (c) = D* gr. 57* ut videtur. Alii ante ἐντετ. ponunt. (d) = 34. 69. Mt. l. (e) ἔχαιρε. 42. 57. al. 12. Mt. a1* c. f. Ed. (f) ἐδέξαντο. D. cant. Aug. (g) τὸν λόγον. Mt. l. τὸν θεόν. 68. Syr. utr. Erp. Aeth. τὸν θεὸν καὶ τὸν λόγον τοῦ κυρίου. 34. || κυρίου] θεοῦ. D gr. E gr. 27. 29. al. 3. (h) = ACD. 18. 27. 29. 33. 34. 36. Mt. l. Syr. Arm. cant. Caſſiod. (i) + θλῖψιν καί. E. laud. + θλῖψιν μεγάλην καὶ. D. cant. (k) = D. Alii (l) = ACD. 40. 69. Alii. Mt. d. l. Chryſ. Theoph. 2. (m) = AC. 18. 36. 40. 69. Barb. 2. item Mt. l. Arm. Vulg. (n) κατήντησαν. D. gr. (o) *Et venerunt et introiverunt*, Syr. (p) θαυμάσαι et poſt πλῆθος addit καὶ πιστεῦσαι. E. laud. (q) ἀρχισυνάγωγοι καὶ οἱ πρῶτοι ἐπήγειραν διωγμόν. Syr. p. in m. ἀρχισυνάγωγοι τῶν ἰουδαίων καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς ἐπήγειραν αὐτοῖς διωγμὸν κατὰ τῶν δικαίων. D. cant. || ἀπειθοῦντες] ἀπειθήσαντες. AC. 18. 29. 36. 40. 69. al. 6. et Barb. 3. Mt. l. || ἐπήγειραν] + διωγμόν. E. laud. (r) τὰ ἔθνη ἵνα κακώσωσι τοὺς ἀδελφούς. Syr. Erp.

3 [s] Ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέ-
τριψαν παῤῥησιαζόμενοι ἐπὶ
τῷ κυρίῳ, τῷ μαρτυροῦντι
τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ,
[t] † διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα
γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐ-
4 τῶν. Ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆ-
θος τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν
ἦσαν σὺν τοῖς ἰουδαίοις, οἱ δὲ
5 σὺν τοῖς ἀποστόλοις [u]. [x] Ὡς
δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν
τε καὶ ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρ-
χουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι καὶ
6 λιθοβολῆσαι" αὐτούς· [y] Συν-
ιδόντες" [κατέφυγον εἰς τὰς
πόλεις τῆς λυκαονίας, λύ-
στραν καὶ δέρβην, καὶ τὴν
7 περίχωρον· Κἀκεῖ ἦσαν εὐ-
αγγελιζόμενοι [z].
8 Καί τις ἀνὴρ ἐν λύστροις
[a] ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθη-
το, — χωλὸς" ἐκ κοιλίας
μητρὸς αὐτοῦ [b] †, ὃς οὐδέ-
9 ποτε [c] περιπεπατήκει." Οὗτος
[d] ∾ ἤκουε" τοῦ παύλου
[e] λαλοῦντος" [f] [g] ὃς ἀτενίσας
E 5 αὐτῷ,"

t † καὶ. b † ὑπάρχων. c. περιεπεπατήκει. d ∾ ἤκουσε.

(s) + ὁ δὲ κύριος εἰρήνην ἐποίησεν. E. laud. Bedae gr. + ὁ δὲ κύριος ἔδωκε ταχὺ εἰρήνην. D. Syr. p. in m. cant. demidov. Correctorium. Cassiod. (t) = ADE. 4. 18. 26. 33. 34. 36. 40. 57. 65 (c. al. 6) al. 12. Mt. a1. al. 4. Ed. Syr. utr. Ar. pol. Copt. Slav. 5. 8. Vulg. cant. laud. Chrys. (u) + κολλώμενοι. Syr. + κολλώμενοι διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. D. Syr. p. in m. cant. (x) καὶ πάλιν ἐπήγειραν διωγμὸν ἐκ δευτέρου οἱ ἰουδαῖοι σὺν τοῖς ἔθνεσιν τοῦ λιθοβολῆσαι. Syr. p. in m. (y) συνειδότες. 33. 34. Slav. (exc. 1.) Theoph. 1. ἀκούσαντες δὲ. 26. σπεύδοντες. Conject. || + αὐτοί. Arm. + οἱ ἀπόστολοι. 21. 26. 41. + οἱ ἀπόστολοι, ὁ βαρνάβας καὶ ὁ σαῦλος. Slav. 1. Post κατέφυγον addunt 33. 34. 40. 69. Theoph. 1. item 47. 68. Theoph. 2. || + *discesserunt et*, Syr. || ἐξέβαλον αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως, καὶ καταφυγόντες κατήντησαν εἰς λυκαονίαν, εἰς πόλιν τινα καλουμένην λύστραν καὶ δέρβην. Syr. p. in m. (z) + τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· καὶ ἐξεπλήσσετο (*commota est*) πᾶσα ἡ πολυπληθία ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτῶν. ὁ δὲ παῦλος καὶ βαρνάβας διέτριβον ἐν λύστροις. E. laud. Vulg. ed. sixtin. Bedae gr. Codd. lat. ap. Erasm. et Zeger. + καὶ ἐκινήθη ὅλον τὸ πλῆθος ἐπὶ τῇ διδαχῇ. ὁ δὲ παῦλος καὶ βαρνάβας διέτριβον ἐν λύστροις D. cant. In his omnibus (et in 23 ap. Mill.) mox = ἐν λύστροις. (a) ἐκάθητο ἀδύνατος τοῖς ποσὶν, omisso χωλὸς, D. cant. || + ἔτι. 43. Copt. (b) = ACDE. 14** 15. 18. 33. 34. 36. 40. Barb. 1. Mt. l. Syr. Ar. pol. Vulg. It. ὤν. 69. (c) DE. 4. 14. 57. al. 10. pluresve. Mt. a. k. al. 6. Ed. (etiam St. 3.) περιεπάτησεν. A. 13. 29. 36. 40. 69. al. 4. Mt. l. Ed. Chrys. (d) ADE. 36. 40. 69. al. 15. Mt. d. m. Ed. Chrys. Theoph. 1. (e) = 68. λέγοντος. 4. 66* al. 8. Mt. d. (f) + ὑπάρχων ἐν φόβῳ. D. *possidens in timore*, cant. (g) ἀτενίσας δὲ αὐτῷ ὁ παῦλος. D. cant. πρὸς ὃν ἀτενίσας ὁ παῦλος. E. Aeth. laud.

αὐτῷ," καὶ ἰδὼν, ὅτι πίστιν
10 ἔχει τοῦ σωθῆναι, Εἶπε με-
γάλῃ τῇ φωνῇ· [h] ἀνάστηθι
ἐπὶ τοὺς πόδας σου [i] ὀρθός."
καὶ [k] [l] ἥλατο· καὶ περιεπάτει.
11 Οἱ δὲ ὄχλοι, ἰδόντες ὃ ἐποίη-
σεν [m] [n] ὁ" παῦλος, ἐπῆραν
τὴν φωνὴν αὐτῶν, [o] λυκαο-
νιστὶ" λέγοντες· οἱ θεοὶ, ὁ-
μοιωθέντες ἀνθρώποις, κατέ-
12 βησαν πρὸς ἡμᾶς. Ἐκάλουν
[p] τε" τὸν [q] = μὲν" βαρνά-
βαν, δία· τὸν δὲ παῦλον, ἑρ-
μῆν· ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν [r] ὁ" ἡ-
13 γούμενος τοῦ λόγου. Ὁ
[s] δὲ" ἱερεὺς τοῦ διὸς τοῦ ὄν-
τος πρὸ τῆς πόλεως [t] †, ταύ-
ρους [u] καὶ στέμματα [x] ἐπὶ
τοὺς πυλῶνας" ἐνέγκας, [y] σὺν
τοῖς ὄχλοις" [z] ∾ ἤθελε"
14 θύειν. [a] Ἀκούσαντες δὲ οἱ
ἀπόστολοι" βαρνάβας καὶ
παῦλος, διαῤῥήξαντες τὰ
ἱμάτια αὐτῶν, [b] ἐξεπήδησαν"
εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες,
15 [c] Καὶ λέγοντες·" ἄνδρες, τί
ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς
ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄν-
θρωποι·

l. ἥλλετο. t † αὐτῶν. z ∾ ἤθελον. b. εἰσεπήδησαν.

(h) + σοι λέγω ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ CD. (St. β.) 13. 27. 29. 66 in m. 69. al. 7. et Barb. 2. Mt. a1. in marg. d. m. Ed. Syr. Erp. Copt. Sahid. Syr. p. in m. Slav. rec. (non habent Slav. 1. 5. 8.) cant. Bedae gr. item E. 14. 15. 18. 36. 40. 68. Mt. l. Arm. Slav. 7. laud. tol. Codd. lat. Theoph. 2. (i) ὀρθῶς. E. gr. al. 8. Mt. a1. al. 3. Theoph. 1. || + καὶ περιπάτει. D. Syr. p. in m. cant. (k) + παραχρῆμα. E. Syr. p. in m. Slav. 7 et ed. laud. tol. Codd. lat. + εὐθέως παραχρῆμα. D. cant. (l) ἥλατο. AC. 4. 14. 15. 36. 65 (cum 64. 67) al. 4. Mt. a1. d. e. k. ἥλλατο. 29. 40. al. 9. Mt. l. al. 3. Damasc. ἀνήλατο. D* ἀνήλλατο D** 43 ap. Wetst. ἐξήλλατο. E. exsilivit, Vulg. It. (m) + σημεῖον. 4. (n) = ADE (o) = 47. lingua loci sui, Syr. item Erp. (p) δὲ. D. 38. 40. Mt. k. l. laud. Chrys. || = cant. (q) = AC*D. 36. al. 3. Syr. Arr. Slav. 1. Vulg. (r) = D. al. 2. pluresve. (s) τε. AC. 15. 18. 36. 40. Barb. 1. Mt. l. Aeth. Vulg. (t) = ACD. 15. 18. 33. 34. 36. 40. 69. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. cant. (u) + αὐτοῖς. D. cant. Post στέμματα addunt E. laud. (x) = Slav. 5. πρὸς τοὺς πυλ. Mt. l. || + *domus, in qua hospitabantur*, Syr. Erp. (y) = Syr. (z) D. (idem cum Aeth. et cant. supra: οἱ ἱερεῖς . . . ἐνέγκαντες) 26. 27. 66** al. 9. Mt. a1. b. e. f. m* Ed. Aeth. cant. tol. Theoph. 1. (a) ἀκούσας δὲ. D. cant. item Syr. (b) AC*DE. 14* 18. 36. 40. 68. 69. Mt. l. Syr. Arm. Vulg. It. Chrys. ms. Theoph. 1. in comment. (c) = 18. Mt. d. καὶ φωνοῦντες. D* cant.

θρωποι, εὐαγγελιζόμενοι [d] ὑ-
μᾶς" ἀπὸ τούτων τῶν ματαί-
ων ἐπιστρέφειν ἐπὶ [e] ∾ τὸν
θεὸν τὸν ζῶντα," ὃς ἐποίησε
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ
τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ
16 ἐν αὐτοῖς· Ὃς ἐν ταῖς παρῳ-
χημέναις γενεαῖς εἴασε [f] πάν-
τα" τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς
17 ὁδοῖς αὐτῶν· [g] Καίτοιγε"
οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆ-
κεν, [h] ∾ ἀγαθοποιῶν," οὐ-
ρανόθεν [i] = ὑμῖν" ὑετοὺς δι-
δοὺς καὶ καιροὺς καρποφό-
ρους, ἐμπιπλῶν [k] τροφῆς"
καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας
18 [l] ὑμῶν." Καὶ ταῦτα λέγον-
τες, [m] μόλις" κατέπαυσαν
τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν
19 αὐτοῖς] [n]. [[o] Ἐπῆλθον δὲ"
[p] ἀπὸ ἀντιοχείας καὶ ἰκονίου
ἰουδαῖοι·" [q] [r] καὶ πείσαντες
τοὺς

e ∾ θεὸν ζῶντα. h ∾ ἀγαθουργῶν. i. ἡμῖν. l. ἡμῶν.

(d) ὑμῖν τὸν θεόν. D. cant. floriac. Iren. || + ὅπως s. ἵνα . . . ἐπιστρέψητε. DE. Iren. (e) θεὸν ζῶντα. ACDE. 25. 40. Mt. l. Ath. Alii aliter. (f) = Slav. 1. (g) καίτοι. AC* Ath. καίγε. DE. (h) AC. 15. 18. 36. 37. 40. 69. Mt. a1. in marg. et l. Ath. (i) = A. Aeth. Vulg. Iren. msf. ὑμῖν. CDE. 14. 15. 25. 27. 33. 66. al. 7. Mt. a1. d. f. k. Ed. Syr. p. Slav. (exc. rec.) cant. laud. flor. Ath. Chryf. ap. Bengel. Theoph. 1. 2. Iren. αὐτοῖς. Syr. Erp. Leo. (k) χαρᾶς. 25. (l) DE. 14. 15. 17* 20* 66. al. 5. Mt. a1. e. k. Syr. p. Slav. 1. cant. laud. flor. demidov. tol. Ath. Chryf. ap. Beng. Theoph. 1. Iren. msf. Auctor de vocat. gent. Ambr. αὐτῶν. Syr. Erp. Codd. lat. multi. (m) μόγις. D. (n) + ἀλλὰ πορεύεσθαι ἕκαστον εἰς τὰ ἴδια. C. 4. in m. 15. 18. 25. 33. 34. 36. 68. al. 5. et quatuor Stephani teste Beza et Barb. 3. Mt. a1. in marg. h. k* ut videtur. Arm. Syr. p. in m. Slav. 1. 7. et ed. (o) διατριβόντων (δὲ) αὐτῶν (+ ἐκεῖ. 40. + ἐν λύστροις. Mt. a1.) καὶ διδασκόντων, ἐπῆλθον. CDE. 4 in m. 14. 15. 18. 29. 31. 33. 34. 36. 40. 57. 66 in m. 68. 69. al. 6. Barb. 4. et Stephani 4 teste Beza. Mt. a1. in textu. d. h. k. l. m. Ed. Erp. Arm. Syr. p. in m. Slav. ed. cant. laud. Cassiod. Bedae gr. (p) οἱ ἀπὸ ἀντιοχείας καὶ ἰκονίου καὶ ἰουδαῖοι. 15. 18. || + τινες. DE. Syr. utr. Slav. ed. Vulg. laud. Bedae gr. Cassiod. (q) + καὶ διαλεγομένων αὐτῶν παῤῥησίᾳ, ἔπεισαν (ἀνέπεισαν) τοὺς ὄχλους, ἀποστῆναι (ἀπ') αὐτῶν, λέγοντες· ὅτι οὐδὲν ἀληθὲς λέγουσιν, ἀλλὰ πάντα ψεύδονται. C. 3. 4 in m. 14* (e quo vero Wetst. priorem tantum additamenti partem laudat,) 15. 18. 25. 27. 29. 31. 33. 34. 36. 38 ap. Mill. 40. 43. 67. 68. 69. et Steph. 4. Mt. a1. in marg. d. k. l. m. Arm. Syr. p. in m. Slav. ed. (r) = 27. ap. Mill. Mt. l. m. || καὶ πείσαντες . . . τεθνάναι = Mt. d. || πείσαντες] ἐπισείσαντες D. 31. Syr. utr. *cum instigassent*, cant. *et commoventes*, laud.

τοὺς ὄχλους," καὶ [s] λιθάσαν-
τες" τὸν παῦλον, ἔσυρον ἔξω
τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐ-
20 τὸν [t] τεθνάναι." Κυκλω-
σάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθη-
τῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς
τὴν [u] πόλιν.
Καὶ τῇ ἐπαύριον [[x] ἐξ-
ῆλθε" σὺν τῷ βαρνάβᾳ εἰς
21 δέρβην. Εὐαγγελισάμενοί τε
[y] τὴν πόλιν ἐκείνην," καὶ μα-
θητεύσαντες [z] ἱκανοὺς," ὑπέ-
στρεψαν εἰς τὴν λύστραν,
καὶ [a] ἰκόνιον, καὶ" ἀντιόχει-
22 αν, Ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυ-
χὰς τῶν μαθητῶν, [b] παρα-
καλοῦντες [c] ἐμμένειν τῇ πί-
στει, [d] καὶ" ὅτι διὰ πολλῶν
θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
23 Χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς
[e] πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλη-
σίαν," προσευξάμενοι μετὰ
[f] νηστειῶν," παρέθεντο αὐ-
τοὺς τῷ κυρίῳ, εἰς ὃν πεπι-
24 στεύκεισαν. Καὶ διελθόντες
τὴν πισιδίαν, ἦλθον εἰς [g] παμ-
25 φυλίαν. Καὶ λαλήσαντες ἐν
πέργῃ τὸν λόγον [h], κατέβη-
26 σαν εἰς ἀττάλειαν [i]. Κἀκεῖ-
θεν ἀπέπλευσαν εἰς [k] ἀντιό-
χειαν," ὅθεν [l] ἦσαν" παρα-
δεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ
εἰς τὸ ἔργον, ὃ ἐπλήρωσαν.
27 [m] Παραγενόμενοι δὲ" καὶ
συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν,
ἀνήγγειλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ
θεὸς [n] μετ' αὐτῶν," καὶ ὅτι
ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πί-
28 στεως. Διέτριβον δὲ [o] † χρό-
νον

o † ἐκεῖ.

(s) λιθοβολήσαντες. A. 15. 18. 36. (t) τεθνηκέναι. AC. 15. 18. 29. 36. 69. Mt. a1** l. (u) + λύστραν. D. cant. (x) ἦλθε. 40. εἰσῆλθε. 26 et Lectionaria, quae hic, omiſſo vſ. 19 et commatis 20 initio, lectionem inchoant. Theoph. 1. (y) τοὺς ἐν τῇ πόλει. D gr. (z) πολλούς. D. (a) εἰς ἰκόνιον, καὶ εἰς. ACE gr. 40. 69. al. 3. Mt. d. l. Syr. (b) + καὶ. C. 69. al. 3. Mt. d. l. Ed. Syr. Arr. Arm. Chryſ. Theoph. 2. Oec. (c) + τε. D gr. Vulg. (non tol.) (d) = Ar. Slav. 5. || + *dicebant illis*, Syr. et Syr. p. in m. (e) κατ' ἐκκλησίαν πρεσβυτέρους. ACD. 40. 69. al. 3. Mt. l. Syr. Arm. Vulg. cant. (f) νηστείας. 25. 69. (g) + τήν. E. 40. 43. 68. Mt. a1. (h) + τοῦ κυρίου. AC. 40. al. 6. et Barb. 1. Syr. Arm. Syr. p. c. aſt. Slav. 8 et ed. Vulg. + τοῦ θεοῦ. E** Erp. laud. (i) + εὐαγγελιζόμενοι αὐτούς. D. Syr. p. c. aſt. cant. (k) μίλητον. Cod. ap. Oec. et ſcholia in Mt. d. (l) ἦσαν. Conject. || *unde navigaverant ad opus, quod compleverunt per gratiam Dei*, Erp. (m) = Syr. παραγάγοντες δὲ. 43. (n) = Theoph. 2. αὐτοῖς μετὰ τῶν ψυχῶν αὐτῶν. D. cant. Sed αὐτοῖς = D** (o) = ACD. 15. 18. 33. 34. 36. 40. Barb. 1. Aeth. Arm. Vulg. cant.

νον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μα-
θηταῖς.

1 Καί τινες κατελθόντες
ἀπὸ τῆς ἰουδαίας p ἐδίδασκον
τοὺς ἀδελφούς· ὅτι ἐὰν μὴ
q ∾ περιτέμνησθε" r τῷ ἔθει
μωϋσέως," οὐ δύνασθε σω-
2 θῆναι. Γενομένης s οὖν"
t στάσεως u ∸ καὶ ζητήσεως"
οὐκ ὀλίγης τῷ παύλῳ καὶ τῷ
βαρνάβᾳ x πρὸς αὐτοὺς." y
ἔταξαν ἀναβαίνειν παῦλον καὶ
βαρνάβαν καί τινας ἄλλους
ἐξ αὐτῶν" πρὸς τοὺς ἀπο-
στόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς
ἱερουσαλὴμ, z περὶ τοῦ ζη-
3 τήματος τούτου. Οἱ μὲν
οὖν προπεμφθέντες a ὑπὸ"
τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν
φοινίκην καὶ σαμάρειαν, ἐκ-
διηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν
τῶν ἐθνῶν· καὶ ἐποίουν χα-
ρὰν μεγάλην b πᾶσι" τοῖς
4 ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι δὲ
εἰς ἱερουσαλὴμ, ἀπεδέχθησαν
c ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν
ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυ-
τέρων, ἀνήγγειλάν τε, ὅσα ὁ
θεὸς ἐποίησε μετ' αὐτῶν d.]
5 [e Ἐξανέστησαν δέ τινες"
τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν
φαρι-

q ∾ περιτμηθῆτε. u. καὶ συζητήσεως.

(p) + τῶν πεπιστευκότων ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν φαρισαίων. 8. Syr. p. in m. (q) ACD. (St. β.) 15. 18. 36. 40. cant. Constitut. Ath. (r) καὶ τῷ ἔθει μ. περιπατῆτε. D. (St. β.) Syr. p. in m. Sahid. cant. Item Constit. || μωϋσέως] τοῦ νόμου. Syr. τοῦ νόμου μωσ. Erp. (s) δὲ. CD gr. 4. 15. 18. 36. 69. al. 3. Mt. d. l. Syr. Copt. (t) ἐκτάσεως. D gr. (u) = E. 68. Copt. Vulg. laud. Hier. || καὶ ζητήσεως. ACD. al. 37. et Barb. 7. Mt. l. al. 8. Ed. Syr. utr. Arm. Constitut. Chrys. Theoph. 1. (x) σὺν αὐτοῖς. D gr. (y) ἔλεγεν γὰρ ὁ παῦλος, μένειν οὕτως, καθὼς ἐπίστευσαν, (huc usque consonat cod. lat. bodlej. In cant. lat. deest διισχ.) διϊσχυριζόμενος. οἱ δὲ ἐληλυθότες ἀπὸ ἱερουσαλὴμ (hucusque Syr. p. in m.) παρήγγειλαν αὐτοῖς, τῷ παύλῳ καὶ τῷ βαρνάβᾳ καὶ τισιν ἄλλοις, ἀναβαίνειν. D. cant. sed hic, neglecto πρὸς, vertit: *et quosdam alios ascendere apostolos et presbyteros in Jerus. ut judicent super eos,* || ἐξ αὐτῶν] *ex aliis*, Vulg. ed. Hier. (z) + ὅπως κριθῶσιν ἐπ' (αὐτῶν **) αὐτοῖς. D. Syr. p. c. ast. item cant. (a) ὑπέρ. 43. (b) = 2. 64. Mt. c. k. Theoph. 1. (c) + μέγως. D* μεγάλως. D** Syr. p. c. ast. Ambr. Cassiod. *mire*, cant. (d) + καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως. C** 28 in m. 69. al. 5. Mt. b. c. d** l. m. in marg. Ar. pol. Slav. Theoph. 2. (e) οἱ δὲ παραγγείλαντες αὐτοῖς ἀναβαίνειν πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους ἐξανέστησαν, λέγοντες· τινὲς (omisso postea λέγοντες) D. cant. (qui mox πεπιστευκότες vertit *crediderunt.*) Item Syr. p. in m. ubi praeterea post ἐξανέστησαν additur: κατὰ τῶν ἀποστόλων, ὄντες φαρισαῖοι.

Φαρισαίων [f] πεπιστευκότες,"
λέγοντες· ὅτι δεῖ περιτέμνειν
αὐτοὺς, παραγγέλλειν τε τη-
ρεῖν τὸν νόμον μωϋσέως.
6 Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπό-
στολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι [g],
ἰδεῖν περὶ τοῦ [h] λόγου" τού-
7 του. Πολλῆς δὲ [i] συζητή-
σεως" γενομένης, ἀναστὰς [k]
πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς· ἄν-
δρες ἀδελφοὶ, ὑμεῖς ἐπίστα-
σθε, ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαί-
ων ὁ θεὸς [l] ἐν ἡμῖν" ἐξελέ-
ξατο διὰ τοῦ στόματός μου
ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον
τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦ-
8 σαι. Καὶ ὁ καρδιογνώστης
θεὸς ἐμαρτύρησεν [m] αὐτοῖς,"
[n] δοὺς — αὐτοῖς" τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν·
9 Καὶ οὐδὲν διέκρινε μεταξὺ
ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πί-
στει καθαρίσας τὰς καρδίας
10 αὐτῶν. Νῦν οὖν τί πειρά-
ζετε [o] τὸν θεὸν," ἐπιθεῖναι
ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν
μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέ-
ρες ἡμῶν, οὔτε ἡμεῖς ἰσχύ-
11 σαμεν βαστάσαι; Ἀλλὰ διὰ
τῆς χάριτος [p] ÷ τοῦ" [q] κυ-
ρίου" ἰησοῦ [r] † πιστεύομεν
σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον
12 κἀκεῖνοι. [s] Ἐσίγησε δὲ"
[t] πᾶν" τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον
βαρνά-

---

r † χριστοῦ.

(f) (τῶν) πεπιστευκότων. 27. 29. al. 5. Mt. c. k. l. m. Ed. Hier. (g) + σὺν τῷ πλήθει. Syr. p. (h) ῥήματος. 65. ζητήματος. E. Syr. p. in m. laud. (i) ζητήσεως. A. 13. 15. 36. 40. 69. al. 3. Mt. d. k. l. (Arm.) (k) + ἐν πνεύματι. D* cant. Item. Syr. p. in m. Cassiod. (l) = 31. Mt. c. Syr. Vulg. mſ. Alii transponunt || ἡμῖν. D* gr. 16. 46. ἐν ὑμῖν. A. 3. 40. 68. 69. Mt. l. d. in ſcholiis, et, ut videtur, a1. e. f. k. Erp. Copt. Arm. Slav. 5. 8. Conſtitut. Chryſ. Theoph. 1. *me*, Aeth. *me in vobis*, Verſio bohem. (m) = E. Vulg. laud. Ambr. Auctor de rebapt. haeret. (n) = Mt. b. || αὐτοῖς = A. 13. Ed. Poſt ἅγιον ponit Mt. l. ἐπ' αὐτούς. D. cant. Hier. (o) = Vulg. mſ. Iren. ed. Hier. ſaepe. Haymo. *Quid vultis imponere*, Aug. ſemel. *Quid imponitis*. Ambroſiaſt. quater. Quaeſt. e V. et N. T. || *Dominum*, Tert. Hilar. Tichon. (p) + ACDE. al. 20. pluresve. Mt. l. al. 8. Ed. Chryſ. Theodoret. Theoph. 1. 2. Oec. (q) = Slav. 7. || + ἡμῶν. 13. Syr. Copt. Aeth. Iren. Hier. (r) = AE. 4. 14. 25. 33. 34. al. 20. Mt. l. al. 7. Ed. Syr. p. Aeth. Slav. 5. 8. Vulg. mſ. laud. tol. Chryſ. Theodoret. Theoph. 1. Tert. Aug. (ſemel habet.) Hier. || ἰησοῦ χριστοῦ = 20* 40. (s) συγκατατεθεμένων (diſponentes) δὲ τῶν πρεσβυτέρων τοῖς ὑπὸ τοῦ πέτρου εἰρημένοις, ἐσίγησεν. D. Syr. p. c. aſt. cant. (t) = 11. Mt. l. Copt. ἅπαν. E. al. 8. Ed. Theoph. 2. Poſt πλῆθος ponunt alii et Ed.

βαρνάβα καὶ παύλου ἐξηγου-
μένων, ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς
σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς
ἔθνεσι δι' αὐτῶν.]
13 Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐ-
τοὺς, [u] ἀπεκρίθη [ἰάκωβος,
14 λέγων·" "Ἄνδρες ἀδελφοὶ,
ἀκούσατέ μου. συμεὼν ἐξη-
γήσατο, καθὼς πρῶτον ὁ
θεὸς [x] ἐπεσκέψατο" λαβεῖν
ἐξ ἐθνῶν λαὸν [y] = ἐπὶ" τῷ
15 ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ τούτῳ
συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν
προφητῶν, καθὼς γέγραπται·
16 Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ
ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν δα-
βὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ τὰ
κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικο-
δομήσω, [z] καὶ ἀνορθώσω
17 αὐτήν· "Ὅπως ἂν ἐκζητήσω-
σιν οἱ κατάλοιποι τῶν [a] ἀν-
θρώπων" τὸν κύριον, καὶ
πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπι-
κέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ'
αὐτούς· λέγει κύριος ὁ ποιῶν
18 ταῦτα [b] † * [c] — Γνωστὰ ἀπ'
19 αἰῶνος" [d]. †.] Διὸ ἐγὼ κρί-
νω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ
τῶν

b. πάντα. d † ἐστι τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.

(u) ἀναστὰς ἰάκωβος εἶπεν. D. Syr. cant. (x) ἐπελέξατο. E. ἐξηγήσατο. 27. (ap. Mill. 26.) *profpexit*, cant. laud. *fuscitavit*, tol. *excogitavit*, Iren. *coepit*, Syr. (y) = ACDF. 3. 14* 15. 18. 25. 36. 40. 68. Barb. 2. Mt. d. l. Syr. Vulg. It. Conftitut. Chryf. Procop. Theoph. 2 et, ut videtur, 1 in comment. Iren. Hier. (z) + καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος. 4. 66. al. 3. Mt. a1. femel. Copt. (a) ἐθνῶν. 4* (b) = ACD. 3. 27. 28. 29. 31. 40. 65. 66. ap. Alt. Barb. 2. Copt. Aeth. Vulg. cant. Conftitut. Iren. Ambr. Hier. Auct. de rebapt. haeret. Auct. de voc. gent. || Ante ταῦτα ponunt E. al. 6. Mt. a1. femel. Ed. Slav. mf. Theoph. 1. (c) ἅ ἐστι γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος, omiffis caeteris, 32. 42. Aeth. Etiam Slav. 5. 7. ponunt ἃ ante γνωστά. || ἅ ἐστιν γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος αὐτῷ, omiffis caeteris, 57* Barb. 1. Ed. Scholion in Mt. a1, ut videtur. ἅ ἐστι γνωστὰ αὐτῷ ἀπ' αἰῶνος, omiff. caet. 69. || Φανερὰ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς ἐστι τῷ etc. Mt. k. || γνωστὰ] γνωστόν. AD. Erp. Arm. Syr. p. in m. Vulg. cant. Iren. (d) = C. 15. 18. 27. 29. 36. 63. 65. Barb. 1. Mt. d (fed fcholio textus vulgaris praemittitur.) l. Copt. fcilicet: ὁ ποιῶν ταῦτα (πάντα) γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος. (item 32. 42. 57. 69. Barb. 1. Ed. Aeth. coll. nota anteced.) || ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα. γνωστὰ ἀπ' αἰῶνός ἐστι τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ. Syr. ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα, γνωστὸν κυρίῳ ἀπ' αἰῶνος, omiffis caeteris, Erp. ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα γνωστά·, ὅτι τῷ θεῷ ἐστιν ἀπ' αἰῶνος πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ar. pol. ὁ ποιῶν ταῦτα (πάντα.) γνωστὸν ἀπ' αἰῶνος (ἐστιν D.) τῷ κυρίῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ. AD. Arm. Vulg. cant. Iren. item (omiffo τῷ κυρίῳ) Syr. p. in m. || ἐστι] = A. Hier. εἰσι. 34. 57** Mt. c. || τῷ θεῷ = Syr. Syr. p. in m. tol.* Alii varie transponunt.

τῷ

τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ
20 τὸν θεόν· Ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι
αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι [e] ἀπὸ"
τῶν ἀλισγημάτων [f] τῶν [g] εἰ-
δώλων," καὶ τῆς [h] πορνείας,"
[i] — καὶ τοῦ πνικτοῦ," [ii] καὶ"
21 τοῦ αἵματος [k]. Μωσῆς γὰρ
ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πό-
λιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν
ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κα-
τὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκό-
μενος.

22 Τότε ἔδοξε τοῖς ἀπο-
στόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις
σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλε-
ξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν
πέμψαι εἰς ἀντιόχειαν σὺν
[l] = τῷ" παύλῳ καὶ βαρνά-
βᾳ, ἰούδαν τὸν [m] ∾ ἐπικα-
λούμενον" [n] βαρσαβᾶν," καὶ
σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους [o] ἐν
23 τοῖς ἀδελφοῖς· Γράψαντες"
διὰ χειρὸς αὐτῶν [p] [q] τάδε·"
οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύ-
τεροι [r] — καὶ οἱ" ἀδελφοί,
τοῖς κατὰ τὴν ἀντιόχειαν [s]
καὶ συρίαν καὶ κιλικίαν ἀδελ-
φοῖς, [t] τοῖς ἐξ ἐθνῶν," [u]
24 χαίρειν. Ἐπειδὴ ἠκούσαμεν,
ὅτι

---

m ∾ καλούμενον.

τῷ κυρίῳ. AD. 19. Erp. Arm. Vulg. cant. Iren. Ambr. || πάντα = AD. 31. 40. Syr. Erp. Arm. Syr. p. in m. Vulg. cant. Iren. || τὰ ἔργα] τὸ ἔργον. AD. Erp. Arm. Syr. p. in m. Vulg. cant. Iren. || αὐτοῦ = 40. Erp. τοῦ θεοῦ. Syr. (e) = D. gr. 15. 18. 36. laud. (f) + καί. Syr. p. (g) εἰδωλοθύτων. Syr. Erp. Copt. (h) χοιρείας s. πορκείας. Conject. (i) = D. cant. Iren. Tert. Cypr. Pacian. Fulgent. Hier. (qui in nonnullis exemplaribus legi tradit.) Aug. Gaudent. Eucher. (qui pro interpretamento τοῦ αἵματος habent.) Ambrosiast. qui Graecos scripturam hic adulterasse existimavit. || Habent Versiones, Clem. Orig. Constitut. Graeci. Vigil. καὶ τῶν πνικτῶν. Clem. Vulg. || αἱμ. πνικτ. πορν. hoc ord. 69. Mt. l. (ii) = Codd. lat. Cassiod. (k) + καὶ ὅσα (ἂν) μὴ θέλωσιν (θέλουσιν) ἑαυτοῖς (αὐτοῖς) γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιεῖν (ποιεῖτε.) D. (St. β.) 7. 27. 29. 60. 69. Mt. a1. in marg. m. Aeth. Sahid. Slav. 7. et ed. cant. Quidam, teste Correctorio. Iren. Cypr. Hraban. (l) = D. 65. (c. al. 4) al. 10. pluresve Mt. d. al. 5. Ed. Chrys. Theoph. 1. (m) ADE. 15. 18. 36. cant. Constitut. (n) βαρσαββᾶν. ACE. 65. (c. al. 3) al. 9. Mt. a1. k. Ed. Copt. laud. Codd. lat. Constitut. Chrys. βαραββᾶν. D. cant. βαρνάβαν. Ed. Aeth. (o) γράψαντες τοῖς ἀδελφοῖς. Arm. (p) + ἐπιστολὴν περιέχουσαν. C. item D. cant. + ἐπιστολὴν ἀπέστειλαν περιέχουσαν. Syr. p. in m. || Post γράψαντες + ἐπιστολήν. Syr. Sahid. Codd. lat. (q) = A. Barber. 1. Copt. Vulg. (r) = ACD. 13. Barb. 1. Arm. Vulg. cant. Orig. ut videtur. Ath. Iren. Pacian. Vigil. || καὶ οἱ ἀδελφοὶ = 34. (s) + καὶ λυκίαν. 68. (t) = Slav. 5. Ante ἀδελφ. ponit D. cant. (u) + ἐν κυρίῳ. Slav. 5. et ed.

ὅτι τινὲς [x] ἐξ ἡμῶν" [y] ἐξελ-
θόντες" ἐτάραξαν ὑμᾶς [*] λό-
γοις, ἀνασκευάζοντες τὰς ψυ-
χὰς ὑμῶν, [z] = λέγοντες πε-
ριτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νό-
μον," οἷς οὐ διεστειλάμεθα·
25 Ἔδοξεν ἡμῖν, γενομένοις ὁμο-
θυμαδὸν, [a] ἐκλεξαμένους"
ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς σὺν
τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν βαρνά-
26 βᾳ καὶ παύλῳ, Ἀνθρώποις
παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐ-
τῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ [b].
27 Ἀπεστάλκαμεν οὖν ἰούδαν
καὶ σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ
λόγου [c] ἀπαγγέλλοντας τὰ
28 αὐτά. Ἔδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ
πνεύματι καὶ ἡμῖν, μηδὲν
πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος,
πλὴν [d] τῶν ἐπάναγκες =
29 τούτων," Ἀπέχεσθαι εἰδω-
λοθύτων, καὶ αἵματος, [e] —
καὶ πνικτοῦ," καὶ πορνείας [f].
ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς,
εὖ [g] πράξετε." [h] [i] ἔῤῥωσθε."
30 Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες
[k] [l] ∞ ἦλθον" εἰς ἀντιόχειαν·
καὶ

l ∞ κατῆλθον.

(x) = 32. 57* Barb. 1. Mt. l. Ed. Aeth. ἐξ ὑμῶν. Theoph. 1. ὡς ἐξ ὑμῶν. Arm. (y) = Arm. (z) = AD. 13. Barb. 1. Copt. Aeth. Vulg. cant. Constitut. Ath. Epiph. Vigil. taps. Beda. Sed habet Bedae gr. Post διεστειλ. ponit Iren. || περιτέμνεσθαι] + δεῖ. E. laud. Bedae gr. περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα. Chrys. ms. (a) ἐκλεξαμένοις. A. 3. 31. 69. Mt. k. l. Ed. *electos*. cant. Iren. (b) + εἰς πάντα πειρασμὸν. DE. Syr. p. in m. cant. laud. Bedae gr. (c) + πολλοῦ. E. laud. (d) τῶν ἐπάναγκες. A. 15. 18. 36. 43. Clem. Epiph. Cyr. Orig. int. τούτων (τῶν) ἐπάναγκες. D. 25. 40. 65. 69. pluresque. Mt. a1. c. l. Copt. Vulg. cant. Constitut. Theoph. 1. 2. Iren. Tert. Cypr. Pacian. Vigil. || ἐπάναγκες] ἐπ' ἀνάγκαις. AC (D** ap. Wetst.) 40. (Arm.) Constitut. ἐπ' ἀνάγκης s. ἐν ἀγάπαις. Conject. (e) Cf. vs. 20. not. i. καὶ πνικτῶν. Clem. bis. || = καὶ. Vulg. ms. Cassiod. scilicet: *sanguine suffocato*. (f) + καὶ ὅσα (ἂν) μὴ θέλετε ἑαυτοῖς (ὑμῖν) γίνεσθαι, ἑτέροις (ἑτέρῳ) μὴ ποιεῖν (ποιεῖτε s. ποιεῖνται.) D. (St. β.) 25. 29. 32. 42. 57. 69. Mt. l. m. Ed. Aeth. Syr. p. c. ast. Slav. ed. cant. Iren. Cypr. (non Tert.) (g) πράξατε. CD. 20. 33. 43. 57. Barb. 1. Mt. m. Ed. Aeth. πράξητε. E. al. 4. Theoph. 2. (h) + φερόμενοι ἐν τῷ ἁγίῳ πνεύματι. D. *ferentes in s. Sp.* cant. *ambulantes in Sp. S.* Iren. *vectante* (al. *rectante*) *vos Spiritu S.* Tert. (i) = 26. || + ἐν τῷ κυρίῳ ἡμῶν. Syr. (k) + ἐν ἡμέραις ὀλίγαις. D. cant. + ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. 68. Theoph. 2. (l) ACD. 15. 18. 29. 34. 36. 40. 66** 69. al. 5 et Barb. 2. Mt. l. Aeth. Vulg. Theoph. 2.

καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆ-
θος, ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν.
31 Ἀναγνόντες δὲ, ἐχάρησαν ἐπὶ
32 τῇ παρακλήσει. Ἰούδας
[m] τε" καὶ σίλας, καὶ αὐτοὶ
προφῆται ὄντες [n], διὰ λόγου
[o] πολλοῦ" παρεκάλεσαν τοὺς
ἀδελφοὺς, καὶ ἐπεστήριξαν.
33 Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπε-
λύθησαν [p] — μετ' εἰρήνης"
[q] ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν" πρὸς
τοὺς [r] ἀποστείλαντας αὐτούς."
34 [s] = "Ἔδοξε δὲ τῷ σίλᾳ ἐπι-
35 μεῖναι αὐτοῦ."] [Παῦλος
δὲ καὶ βαρνάβας διέτριβον ἐν
ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ
εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ
ἑτέρων πολλῶν, τὸν λόγον
τοῦ κυρίου.

36 Μετὰ δέ τινας ἡμέρας
εἶπε παῦλος πρὸς βαρνάβαν·
ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώ-
μεθα τοὺς ἀδελφοὺς [t] † κατὰ
πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς [u] κατηγ-
γείλαμεν" τὸν λόγον τοῦ κυ-
37 ρίου, [x] πῶς ἔχουσι. [y] Βαρ-
νάβας δὲ [z] ∾ ἐβουλεύσατο"
συμπαραλαβεῖν [a] — καὶ" ἰω-
άννην τὸν [b] καλούμενον" μάρ-
κον.

---

m. δὲ. r. ἀποστόλους. t † ἡμῶν. z ∾ ἐβούλετο.
a. τὸν.

(m) ACEgr. Alii. Mt. c. k. l. m. Ed. (etiam St. 3) Aeth. cant. Chryſ. Theoph. 1. (n) + πλήρεις πνεύματος ἁγίου. D. cant. (o) = D. 18. caut. (p) = 34. (q) = 18. || ἀπὸ] ὑπὸ. Mt. c. Chryſ. (r) ACD. 13. 15. 18. 27. 29. 36. 40. 65. 68. 69. Barb. 1. Mt. l. Copt. Sahid. Aeth. Vulg. cant. Theoph. 2. Caſſiod. Beda. Sed *apoſtolos*, Bedae gr. (s) = AEG. 4.** 14. 25. 26. 31. 34. 65. (c. al. 4.) al. 21. Mt. a1. d. f. k. Ed. Syr. (habent edd. quaedam.) Ar. pol. Copt. Slav. 5. 8. (Syr. p. habet. c. aſt.) Vulg. mſ. laud. demidov. Chryſ. Theoph. 1. Antiqui, teſte Correctorio. ἔδοξε δὲ τῷ παύλῳ ἐπιμ. αὐτοῦ. Aeth. || Praeterea + μόνος δὲ ἰούδας ἐπορεύθη. D (St. β.) cant. *Judas autem ſolus abiit (reverſus eſt) Jeruſalem*. Arm. Slav. ed. Vulg. Caſſiod. || αὐτοῦ] αὐτόθι. 32. 42. 57. 69. Ed. αὐτούς. CD* *ſuſtinere eos*, cant. πρὸς αὐτούς. D** (t) = ACDE. 13. 15. 18. 27. 29. 40. 69. al. 3. et Barb. 3. Mt. l. Syr. utr. Erp. Copt. Arm. Vulg. It. (u) ἐκηρύξαμεν. C. 15. 18. 36. Syr. Copt. (x) + καὶ ἴδωμεν. Syr. Aeth. Syr. p. c. aſt. + τὸ. E. (y) + ἤρεσε δὲ ἡ ἐπίνοια τῷ βαρνάβᾳ. Syr. p. c. aſt. (z) ACE. 15. 18. 25. 27. 29. 36. 40. 68. 69. Mt. h. l. (Syr. utr. Copt. Aeth. Vulg. It.) Theoph. 2. ἐβουλεύετο. D. (a) καὶ. ACE. 15. 18. 25. 34. 36. 40. 68. al. 4. Mt. a1. h. m. Arm. Syr. p. Vulg. Chryſ. Theoph. 2. || = D. 7. 8. 29. 69. Mt. l. (b) ἐπικαλούμενον. D. 40. al. 7. et Barb. 2. Mt. h. k. l. Vulg.

38 κον. Παῦλος δὲ [c] ἠξίου,"
τὸν [d] ἀποστάντα" ἀπ' αὐτῶν
ἀπὸ παμφυλίας, καὶ μὴ συν-
ελθόντα αὐτοῖς [e] εἰς τὸ ἔργον,
[f] μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον."
39 [g] Ἐγένετο οὖν παροξυσμὸς,
ὥστε ἀποχωρισθῆναι" αὐτοὺς
ἀπ' ἀλλήλων, [h] τόν τε βαρ-
νάβαν, παραλαβόντα τὸν μάρ-
κον, ἐκπλεῦσαι" εἰς κύπρον.

40 Παῦλος δὲ [i] ἐπιλεξάμε-
νος" σίλαν ἐξῆλθε, παραδο-
θεὶς τῇ χάριτι τοῦ [k] θεοῦ"
41 ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. Διήρχε-
το δὲ τὴν συρίαν καὶ κιλι-
κίαν, ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλη-

1 σίας] [l]. [m] Κατήντησε δὲ"
εἰς δέρβην καὶ λύστραν· καὶ
ἰδοὺ, μαθητής [n] τις" ἦν
[o] ἐκεῖ," ὀνόματι τιμόθεος,
υἱὸς γυναικὸς [p] † [q] ἰουδαίας"
πιστῆς, πατρὸς δὲ ἕλληνος·
2 Ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν
λύστροις καὶ ἰκονίῳ ἀδελφῶν.
3 Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ παῦλος
σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν· καὶ λα-
βὼν περιέτεμεν αὐτὸν, διὰ
τοὺς ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν
τοῖς τόποις ἐκείνοις· ᾔδεισαν
γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐ-
τοῦ, [r] ∾ ὅτι ἕλλην ὑπῆρ-
4 χεν." [s] Ὡς δὲ διεπορεύοντο
τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐ-

 τοῖς

p † τινος. r ∾ ὅτι ἕλλην ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὑπῆρχεν.

(c) οὐκ ἐβούλετο. D. Syr. Erp. cant. || + λέγων (omiſſo poſtea αὐτοῖς. coll. nota f.) D. *nolebat, dicens his qui discesſerunt ab eis a Pamphylia et nec ſimul venerunt ad opus, . . . hunc non adſumerent ſecum.* cant. (d) ἀποστήσαντα. D. ἀποστατήσαντα. A. (e) = Syr. || + εἰς ὃ ἐπέμφθησαν. D. cant. tol. Codd. lat. (f) τοῦτον μὴ εἶναι σὺν αὐτοῖς. D. Cf. not. c. (g) *Propter hanc contentionem discesſerunt,* Syr. || ἀποχωρισθῆναι] χωρισθῆναι. 14. 18. 36. 40. al. 3. Mt. c. ψ. Chryſ. Theoph. 1. (h) τότε βαρνάβας παραλαβὼν τ. μ. ἔπλευσεν, D. item cant. (i) ἐπιδεξάμενος. D. cant. (k) κυρίου. AD. 33. 34. 40. 68. Ar. pol. Vulg. mſ. cant. tol. (l) + παραδιδοὺς τὰς ἐντολὰς τῶν πρεσβυτέρων. D. cant. + *praecipiens cuſtodire praecepta apoſtolorum et ſeniorum,* Arm. Vulg. (non tol. Correctorium a graecis abeſſe haec teſtatur.) item Syr. p. in m. Caſſiod. (m) διελθὼν δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα, κατήντησε. D. cant. Syr. p. in m. Caſſiod. || + καὶ. A. 36. 40. al. 5. Copt. Syr. p. (n) = 40. 63. Mt. c. Theoph. 1. (o) = 32. 37. 57. Ed. Aeth. (p) = ACDE. 14* 18. 25. 34. 36. 40. 69. al. 6 et cod. molshem. Mt. h. l. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. Vulg. Chryſ. Hier. Orig. int. (q) = E. laud. *viduae.* codd. lat. Hier. Aug. Rufin. ἰουδαίας χήρας. 25. (r) AC. 13. 15. 18. 31. 33. 34. 40. 68. 69. Mt. l. Vulg. (s) διερχόμενοι δὲ τὰς πόλεις ἐκήρυσσον, καὶ παρεδίδοσαν αὐτοῖς μετὰ πάσης παῤῥησίας τὸν κύριον ἰησοῦν χριστὸν,

τοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα,
τὰ [t] κεκριμένα" ὑπὸ τῶν ἀπο-
στόλων καὶ [u] τῶν" πρεσβυ-
5 τέρων τῶν ἐν ἱερουσαλήμ. Αἱ
μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦν-
το [x] τῇ πίστει," καὶ [y] ἐπε-
ρίσσευον" τῷ ἀριθμῷ καθ'
6 ἡμέραν. [z] ∾ Διελθόντες"
δὲ τὴν [a] φρυγίαν" καὶ [b] τὴν"
γαλατικὴν χώραν, κωλυθέν-
τες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος
[c] λαλῆσαι τὸν λόγον [d] ἐν τῇ
7 ἀσίᾳ, [e] Ἐλθόντες" [f] [g] κα-
τὰ" τὴν [h] μυσίαν," [i] ἐπείρα-
ζον" [k] εἰς" τὴν βιθυνίαν [l] πο-
ρεύεσθαι·" καὶ οὐκ εἴασεν αὐ-
τοὺς τὸ πνεῦμα [m] ⁜ ἰησοῦ."
8 [n] Παρελθόντες" δὲ τὴν μυ-
σίαν, [o] κατέβησαν" εἰς τρω-
9 άδα. Καὶ [p] ὅραμα" διὰ τῆς
νυκτὸς ὤφθη τῷ παύλῳ· [q]
ἀνήρ τις [r] ἦν" μακεδὼν
ἑστὼς [s], παρακαλῶν αὐτὸν,
καὶ λέγων· διαβὰς εἰς μακεδο-
νίαν,

z ∾ διῆλθον. k. κατὰ.

χριστὸν, ἅμα παραδιδόντες καὶ τὰς ἐντολὰς (τῶν) ἀποστόλων καὶ πρεσβυτέρων τῶν ἐν ἱεροισολύμοις. D. cant. || Post. δόγματα + καὶ ἐκήρυσσον μετὰ πάσης παῤῥησίας τὸν κύριον ἰησοῦν χριστὸν. Syr. p. in m. (t) γεγραμμένα. Syr. (u) = ACD. al. 5. Mt. d. l. Baf. Theoph. 2. (x) = D. cant. (y) περιέσσευον. E. 3. 65 (c. al. 2) Mt. a1. in marg. (z) ACDE. 13. 15. 18. 27. 29. 31. 36. 40. 65 (cum 43.) al. 4. Mt. h. l. Syr. Copt. Arm. It. Chryf. Epiph. Ath. Caefarius. Cf. not. f. (a) παμφυλίαν. Mt. m. in marg. (b) = ACD. 55. Caefarius. (c) + μηδενὶ. D. cant. (d) + τοῦ θεοῦ. D. Syr. Erp. Copt. Vulg. cant. (e) γενόμενοι D gr. παρελθόντες. Mt. d. (f) + δὲ. ADE. 15. 18. 27. 29. 31. 36. 40. al. 6. et Barb 3. Mt. h. l. Syr. Arr. Copt. Arm. Syr. p. Vulg. (paullo fupra ἐκωλύθησαν loco κωλυθέντες.) cant. laud. Epiph. Ath. Cf. not. z. (g) εἰς. Syr. Slav. Vulg. laud. Hier. Vigil. (h) ἀσίαν. 37. *Mefopotamiam*, Vigil. (i) ἤθελαν. D. Syr. cant. (k) ACDE 14* 15. 18. 29. 31. 34. 36. 40. 69. al. 5. et Barb. 3. Mt. l. (Syr. utr. Arr. Arm. Slav.) Vulg. It. Chryf. Cyr. Epiph. Pfeudo Ath. Acta chalced. Theoph. 2. Hier. Vigil. (l) πορευθῆναι. AE. 15. 34. 36. al. 3. Cyr. Pfeudo Ath. (m) + ACDE. 15. 31. 33. 36. 40. Ed. + τοῦ ἰησοῦ. 13. al. 4. Mt. l. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Cyr. faepe. Acta chalced. Pfeudo Ath. Hier. Orig. int. Vigil. tapf. Auctor de vocat. gent. + *Domini*, demidov. (n) διελθόντες. D. ἐξελθόντες. Syr. Erp. (o) κατήντησαν. D gr. Syr. (p) ἐν ὁράματι. D gr. Syr. laud. Cf. not. r. (q) + ὡσεὶ. D. (St. β.) Syr. cant. (r) = D*E. 3. 47. Mt. h. Syr. Arm. cant. laud. Alii transp. (s) + κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. D. cant. Syr. p. c. aft. Sahid. || + καὶ. ACE. 15. 18. 32. 40. 69. Barb. 4. Mt. h. l. Syr. utr. Erp. Aeth. Vulg. laud. cant.

10 νίαν, βοήθησον ἡμῖν. [t] Ὡς
δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν," [u] εὐ-
θέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς
τὴν μακεδονίαν, συμβιβά-
ζοντες," ὅτι προσκέκληται
ἡμᾶς [x] ∾ ὁ κύριος" εὐαγγε-
λίσασθαι [y] αὐτούς."
11 [z] Ἀναχθέντες οὖν" ἀπὸ
[a] — τῆς" τρωάδος, εὐθυ-
δρομήσαμεν εἰς σαμοθράκην,
τῇ τε ἐπιούσῃ [b] εἰς νεάπολιν·
12 [c] Ἐκεῖθέν τε" εἰς Φιλίππους,
ἥτις ἐστὶ [d] πρώτη" [e] — τῆς
μερίδος" [f] = τῆς" μακεδο-
νίας * πόλις, [g] κολώνια."
ἦμεν δὲ ἐν [h] ∾ ταύτῃ τῇ"
πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τι-
13 νάς. Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαβ-
βάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς
[i] ∾ πόλεως" παρὰ ποταμὸν,
οὗ [k] ἐνομίζετο" [l] προσευχὴ"
εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλα-
λοῦμεν ταῖς συνελθούσαις [m]
14 γυναιξί. Καί τις γυνὴ, ὀνό-
ματι λυδία, πορφυρόπωλις
πόλεως θυατείρων, σεβομένη
τὸν θεὸν, [n] ∾ ἤκουεν·" ἧς
ὁ κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν,
[o] προσέχειν τοῖς λαλουμένοις
15 ὑπὸ τοῦ παύλου." Ὡς δὲ
ἐβαπτίσθη [p], καὶ [q] ὁ οἶκος
αὐτῆς, παρεκάλεσε [r], λέγου-
σα·

F 3

x ∾ ὁ θεός. h ∾ αὐτῇ τῇ. i ∾ πύλης. n ∾ ἤκουσεν.

(t) διεγερθεὶς οὖν διηγήσατο τὸ ὅραμα ἡμῖν. D. cant. Sahid. (u) καὶ ἐνοήσαμεν. D. cant. || ἐζητήσαμεν] ἐζήτησεν. 42. || ἐξελθεῖν] ἐλθεῖν. 3. 33. 34. Vulg. Iren. (x) ὁ θεός. ACE. 13. 15. 18. 33. 34. 36. 40. 68. 69. Barb. 1. Mt. l. Copt. Vulg. laud. Theoph. 2. Hier. (y) αὐτοῖς. A. al. 8. Barb. 1. Theoph. 1. τοὺς ἐν τῇ μακεδονίᾳ. D. cant. (z) τῇ δὲ ἐπαύριον (ἀχθέντες*) ἀναχθέντες. D. cant.. (a) = ACDE. 33. 40. Chryſ. (b) + ἡμέρᾳ. D. (c) κἀκεῖθεν. ACDE. al. 9. Mt. l. (d) κεφαλὴ. D. Syr. Erp. cant. πρώτης. Conject. (e) = D. 14* Mt. l. Syr. Erp. cant. Chryſ. μέρις. E. gr. Slav. 5. et aut. (f) = ACE. 40. 65. (cum 43) 69. al. 3. (g) κολώνεια. 65 (c. al. 5.) Alii. Mt. a1. al. 5. Ed. (h) D* 25. 27. 29. 31. 57. 68. al. 14. Mt. a1. al. 4. Ed. Slav. Chryſ. Theoph. 1. Oec. τῇ αὐτῇ. 4. 66** Mt. d. (i) ACD. (St. β.) 40. 69. Mt. l. Copt. Sahid. Vulg. cant. Auct. de vocat. gent. πύλης τῆς πόλεως. Syr. Erp. *foris extra civit.* laud. (k) ἐνομίζομεν. A**C. 40. Copt. Aeth. ἐδόκει. D. Epiph. *videbatur*, Vulg. It. (l) προσευχὴν. A**C. 15. 33. 34. 40. Copt. Aeth. εὐχὴ. 31. Mt. c. (m) + ἡμῖν. C. ut videtur. E. laud. Aeth. (n) D* gr. 4. 13. 25. 34. 40. 66* 69. al. 10. et Barb. 2. Ed. Vulg. Chryſ. in comment. Oec. Theoph. 2. Auctor de voc. gent. || = Syr. Erp. (o) = Aeth. (p) + αὐτή. E. al. 6. Mt. m. in marg. Syr. Arr. Arm. Vulg. mſ. laud. Chryſ. (q) + πᾶς. D. 43. 69. Copt. cant. Codd. lat. (r) + ἡμᾶς. Syr. Erp. Copt. Slav. rec. + αὐτοὺς. Chryſ.

σα· εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν
[s] τῷ κυρίῳ" εἶναι, [t] εἰσελ-
θόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, μεί-
νατε." καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.
16 [Ἐγένετο δὲ πορευομένων
ἡμῶν εἰς [u] + τὴν" προσευ-
χὴν, παιδίσκην τινὰ, ἔχου-
σαν πνεῦμα [x] πύθωνος," ἀπαν-
τῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν
πολλὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις
17 αὐτῆς [y] μαντευομένη. Αὕτη
κατακολουθήσασα τῷ παύλῳ
[z] καὶ ἡμῖν," ἔκραζε λέγουσα·
οὗτοι οἱ [a] ἄνθρωποι," δοῦλοι
τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσὶν,
οἵτινες [b] καταγγέλλουσιν"
18 [c] ἡμῖν" ὁδὸν σωτηρίας. Τοῦ-
το δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέ-
ρας. διαπονηθεὶς δὲ ὁ παῦλος,
[d] καὶ ἐπιστρέψας," * τῷ
πνεύματι εἶπε· παραγγέλλω
σοι ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χρι-
στοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς.
Καὶ ἐξῆλθεν [e] αὐτῇ τῇ ὥρᾳ."
19 Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς,
[f] ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐρ-
γασίας αὐτῶν," ἐπιλαβόμενοι
τὸν παῦλον καὶ [g] τὸν" σίλαν,
[h] εἵλκυσαν" εἰς τὴν ἀγορὰν
20 [i] ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας." Καὶ
προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς
στρατηγοῖς, εἶπον· οὗτοι οἱ
ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν
τὴν πόλιν, ἰουδαῖοι ὑπάρχον-
21 τες· Καὶ καταγγέλλουσιν
[k] ἔθη," ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν
παραδέχεσθαι, οὐδὲ ποιεῖν,
22 ῥωμαίοις οὖσι. Καὶ συνεπέ-
στη ὁ ὄχλος [l] κατ' αὐτῶν,
[m] καὶ" οἱ στρατηγοὶ περιῤῥή-
ξαντες

---

c. ὑμῖν.

(s) = 11. 19. 24. Mt. c. τῷ θεῷ. D. gr. Ante πιστὴν ponitur in 4. post εἶναι in 42. 57. Mt. m. Ed. (t) εἰς τὸν οἶκόν μου εἰσέλθετε. Arm. (u) + τὴν. ACE. 13. 18. 40. 68. Mt. h. l. Orig. Theoph. 2. (x) πύθωνα. AC*D. 33. (Ar. pol.) Vulg. (non tol.) cant. Orig. (Cyr. hierof. Chryf. Ifidor.) Ambr. (y) + διὰ τούτου. D. cant. (z) καὶ τῷ σίλα. 14* al. 5. et Barb. 3. Mt. a1. in marg. b. e. ψ. χ. Utrumque conjungunt 43. et Barb. 1. (a) = D* cant* Lucif. (b) εὐαγγελίζονται. D. cant. (c) AC. 4. 18. 31. 57. 66** al. 6. pluresque et Barb. 6. Mt. l. al. 8. Ed. (etiam St. 3) Copt. Aeth. Slav. laud. Or. Chryf. Theodoret. mf. Eufstath. Theoph. 1. 2. Lucif. (d) = Syr. Erp. Alii transp. (e) εὐθέως. D gr. Aeth. (f) ὅτι ἀπεστερῆσθαι τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἧς εἶχαν δι' αὐτῆς. D. *quoniam ſpes et reditus eorum, quem habebant per ipſam*, cant. fic. || ἐξῆλθεν] ἐξέλιπεν. Mt. χ. (g) = D. 42. 57. al. 2. Ed. (h) ἔσυραν. E. (i) poft στρατηγοῖς ponunt Syr. Erp. (k) τὰ ἔθνη. D* 15* *gentes*, cant. *ſectam*, tol. Lucif. (l) + πολύς. 26. item D. Syr. Erp. cant. Item Lucif. (m) κράζοντες. Τότε D. cant.

ξαντες [n] αὐτῶν" τὰ ἱμάτια,
23 ἐκέλευον ῥαβδίζειν. Πολλάς
τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς,
ἔβαλον εἰς Φυλακὴν, παραγ-
γείλαντες τῷ δεσμοφύλακι,
24 ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς. Ὃς
παραγγελίαν τοιαύτην [o] ∾ εἰ-
ληφὼς," ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς
τὴν ἐσωτέραν Φυλακὴν, καὶ
τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλίσα-
25 το εἰς τὸ ξύλον. Κατὰ δὲ
τὸ μεσονύκτιον παῦλος καὶ
σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν
τὸν θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐ-
26 τῶν οἱ δέσμιοι. Ἄφνω δὲ
σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε
σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ
δεσμωτηρίου· ἀνεῴχθησάν [p]
τε" [q] παραχρῆμα" αἱ θύραι
[q] πᾶσαι," καὶ [r] πάντων" τὰ
27 δεσμὰ [s] ἀνέθη." Ἔξυπνος
δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ,
καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύ-
ρας τῆς Φυλακῆς, [t] σπασά-
μενος" μάχαιραν, ἔμελλεν
[u] ἑαυτὸν" ἀναιρεῖν, νομίζων
ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους.
28 Ἐφώνησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ
παῦλος, λέγων· μηδὲν [x] πρά-
ξῃς" σεαυτῷ κακόν· [y] ἅπαν-
29 τες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε." [z] Αἰ-
τήσας" δὲ φῶτα, εἰσεπήδησε,
καὶ ἔντρομος [a] γενόμενος,"
προσέπεσε [b] τῷ παύλῳ καὶ
30 τῷ σίλᾳ. Καὶ προαγαγὼν
αὐτοὺς ἔξω, [c] ἔφη· κύριοι,
τί με δεῖ ποιεῖν, ἵνα σωθῶ;
31 Οἱ δὲ εἶπον· πίστευσον ἐπὶ
τὸν [d] κύριον" ἰησοῦν [e] χρι-
στὸν," [f] καὶ" σωθήσῃ σὺ καὶ
32 [g] ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν
αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου,

o ∾ λαβών.

(n) ἑαυτῶν. 4. Mt. χ. Arm. (sed αὐτῶν in marg. editt. Amst. et Constant.) (o) ACDE. 13. 15. 18. 31. 36. 40. 69. Mt. l. λαμβάνων. 37. laud. (p) δέ. ADE. 13. 14. 15. 18. 25. 31. 40. al. 4. Mt. l. laud. Theoph. 2. (q) = Lucif. Cassiod. (r) πάντα. Mt. d. l. Lucif. (s) ἀνήθη. 10* ἀνείθη. 66** 69. al. 4. Mt. c. l. ἀνεώχθη. 20. ἐλύθη. 40. 68. ἀνελύθη D* Sahid. *relaxata sunt*, cant. *soluta sunt*, Vulg. laud. Lucif. διελύθησαν. 64. (t) λαβόμενος. Syr. (u) αὐτὸν. Mt. χ. (x) ποιήσῃς. E. (y) = Mt. d. (z) *accendit sibi*, Syr. Erp. (a) ὑπάρχων. CD. gr. 40. Mt. a1. in marg. Chrys. (b) + πρὸς τοὺς πόδας. D* Syr. Erp. Syr. p. c. ob. Vulg. cant. tol. Lucif. (c) + τοὺς λοιποὺς ἀσφαλισάμενος, καὶ. D Syr. p. c. ast. *caeteros custodivit, et.* cant. (d) *Deum*, Lucif. ed. (e) = A. 2. 13. 30. Mt. d. Copt. Vulg. Lucif. (f) = Slav. ant. (g) + πᾶς. E. 14* 15. 18. 36. 40. 69. al. 3. Mt. l. m. Copt. Aeth. Arm. Slav. laud. Chrys.

[h] ∾ καὶ" [i] πᾶσι τοῖς ἐν" τῇ
33 οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλα-
βὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
τῆς νυκτὸς, [k] ἔλουσεν" ἀπὸ
τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη
αὐτὸς, καὶ [l] οἱ" αὐτοῦ [m] πάν-
34 τες" παραχρῆμα. Ἀναγα-
γών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον [n]
αὐτοῦ," παρέθηκε τράπεζαν,
καὶ [o] ∾ ἠγαλλιάσατο" [p] παν-
οικὶ," πεπιστευκὼς τῷ θεῷ.]
35 Ἡμέρας δὲ γενομένης, [q] ἀπέ-
στειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς"
ῥαβδούχους, λέγοντες· [r] ἀπό-
λυσον" τοὺς ἀνθρώπους [s] ἐκεί-
36 νους." [t] Ἀπήγγειλε δὲ ὁ
δεσμοφύλαξ" [u] τοὺς λόγους
τούτους" πρὸς τὸν παῦλον·
ὅτι ἀπεστάλκασιν οἱ στρατη-
γοὶ, ἵνα ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν
ἐξελθόντες πορεύεσθε [x] ἐν
37 εἰρήνῃ." Ὁ δὲ παῦλος ἔφη
πρὸς αὐτούς· [y] [z] δείραντες"
ἡμᾶς δημοσίᾳ, ἀκατακρίτους,
ἀνθρώπους ῥωμαίους ὑπάρ-
χοντας, ἔβαλον εἰς φυλακὴν,
καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλ-
λουσιν; οὐ γάρ· ἀλλὰ ἐλθόν-
τες αὐτοὶ [a] ἡμᾶς" ἐξαγαγέ-
38 τωσαν. [b] ∾ Ἀνήγγειλαν"
δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦ-
χοι τὰ ῥήματα ταῦτα [c]· καὶ
ἐφο-

h ∾ σύν. o ∾ ἠγαλλιᾶτο. b ∾ ἀπήγγειλαν.

(h) σύν. ACD. 15. 18. 36. 40. 69. al. 3. Barb. 1. Mt. l. Vulg. cant. Lucif. (i) πάσῃ. 40. 69. (k) ἔλυσεν. D* *ſoluit plagas*, cant. *perunxit*, Caſſiod. (l) οἱ οἰκεῖοι. A. Ar. ὁ οἶκος. 40. Vulg. οἱ υἱοὶ. 31. Mt. χ. οἱ μετ'. Theoph. 2. (m) = 57. Ed. (n) = C. 36. 40. Mt, b. d. e. l. χ. (o) D. 4. 26. 27. 29. 31. 40. 42* al. 14. Mt. a1. d. m* al. 5. Ed. Chryſ. Theoph. 1. (p) = E. laud. σὺν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. D. (q) συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ ἀναμνησθέντες τὸν σεισμὸν τὸν γεγονότα, ἐφοβήθησαν, καὶ ἀπέστειλαν τούς. D. (St. β.) cant. Syr. p. in m. (r) ἀπέστειλον. Mt. d. (s) = C ut videtur. 66** || + οὓς ἔχθες (χθὲς. St. β.) παρέλαβες. D. (St. β.) cant. Syr. p. (t) καὶ εἰσελθὼν (καὶ ἀκούσας. Syr. Erp.) ὁ δεσμοφύλαξ ἀπήγγειλε. D. Syr. Erp. cant. (u) = Aeth. || = τούτους. D gr. 15. 18. 36. (Arm.) (x) = D. cant. (y) + ἀναιτίους. D. cant. (z) δήραντες. 4. 57. al. 6. pluresve. Mt. a1** al. 4. Ed. (a) = 4. 14** 25. 36. 65. 66* al. 8. Mt. a1. d. k. Ed. Slav. (exc. rec.) Alii transp. (b) ἀπήγγειλαν. ADE. 15. 18. 27. 31. 33. 34. 36. 65. (c. al. 4.) 68. 69. item 40. Mt. l. Chryſ. (c) τὰ ῥηθέντα πρὸς τοὺς στρατηγούς. οἱ δὲ ἀκούσαντες ὅτι ῥωμαῖοί εἰσιν, ἐφοβήθησαν· καὶ παραγενόμενοι μετὰ φίλων πολλῶν εἰς τὴν φυλακὴν, παρεκάλεσαν αὐτοὺς ἐξελθεῖν, εἰπόντες· ἠγνοήσαμεν τὰ καθ' ὑμᾶς, ὅτι ἐστὲ ἄνδρες δίκαιοι. καὶ ἐξαγαγόντες παρεκάλεσαν αὐτοὺς λέγοντες· ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἐξέλθατε, μήποτε πάλιν σιν

ἐφοβήθησαν, ἀκούσαντες, ὅτι
39 ῥωμαῖοί εἰσι. Καὶ ἐλθόντες
παρεκάλεσαν αὐτούς, [d] καὶ
ἐξαγαγόντες ἠρώτων" [e] ἐξελ-
40 θεῖν" τῆς πόλεως. Ἐξελ-
θόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς
[f] εἰσῆλθον" [g] πρὸς" τὴν λυ-
δίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελ-
φοὺς, [h] παρεκάλεσαν" αὐ-
τοὺς, καὶ ἐξῆλθον.

1 [[i] Διοδεύσαντες" δὲ τὴν
ἀμφίπολιν [k] καὶ ἀπολλωνίαν,
ἦλθον" εἰς θεσσαλονίκην, ὅ-
που ἦν [l] ἡ" συναγωγὴ τῶν
2 ἰουδαίων. Κατὰ δὲ τὸ εἰω-
θὸς [m] τῷ παύλῳ" εἰσῆλθε
πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ σάββα-
τα τρία [n] ∾ διελέγετο" αὐ-
τοῖς * [o] ἀπὸ τῶν γραφῶν,"
3 Διανοίγων καὶ παρατιθέμε-
νος [p], ὅτι τὸν χριστὸν ἔδει
παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νε-
κρῶν, καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν [q] ὁ
χριστὸς ἰησοῦς," ὃν ἐγὼ κα-
4 ταγγέλλω ὑμῖν. Καί τινες
ἐξ αὐτῶν [r] ἐπείσθησαν," καὶ
προσεκληρώθησαν τῷ παύλῳ
καὶ τῷ σίλᾳ, [s] τῶν τε" σε-
βομένων [t] ἑλλήνων" [u] πολὺ
πλῆθος," [x] γυναικῶν τε"
τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι.

g ∾ εἰς. n ∾ διελέχθη.

συνστραφῶσιν ἡμῖν (*conuertantur ad nos*) ἐπικράζοντες καθ' ὑμῶν. Ἐξελθόντες δὲ etc. D. (St. β.) cant. et a παρεκάλεσαν. Syr. p. c. ast. || + τὰ ῥηθέντα πρὸς τοὺς στρατηγούς. Syr. Erp. (d) = Syr. Erp. Aeth. (e) ἀπελθεῖν ἀπὸ. A. 13. 15. 18. 36. 40. 68. 69. Mt. l. item (absque ἀπὸ) 65 (c. al. 2) (f) ἦλθον. D. (St. β.) cant. laud. (g) AD (St. β.) E. 4. 13. 14. 15. 18. 25. 26. 27. 29. 31. 34. 36. 40. 42. 57. 65. (c. al. 6) 68. 69. al. 14. Mt. a1. d. l. al. 3. Ed. (Syr. utr. Ar.) Arm. Slav. Vulg. cant. laud. Chrys. Theoph. 1. 2. (h) διηγήσαντο, ὅσα ἐποίησεν κύριος αὐτοῖς, παρακαλέσαντες. D (St. β.) cant. Cassiod. (i) διελθόντες. E. (k) καὶ κατῆλθον (κατῆλθον καὶ D**) εἰς ἀπολλωνίδα, (*Apolloniam*) κἀκεῖθεν. D. cant. (l) = AD. 40. (m) ὁ παῦλος. D. Syr. Arr. Aeth. Vulg. It. (n) DE. 15. 18. 19** 36. 40. Mt. h. Chrys. in comment. διελέξατο. A. Mt. h. (o) sequentibus jungunt Codd. qu. Ed. Chrys. Cassiod. ἀπὸ τῶν γραφῶν παρατιθέμενος καὶ διανοίγων. Conject. (p) + αὐτοῖς. 66. al. 5. Mt. d. m. Slav. (q) ἰησοῦς ὁ χριστὸς. E. 32. Mt. b. m** Syr. Erp. Slav. 8. Vulg. ed. laud. Alii aliter. (r) ἐπίστευσαν. E. 38. 40. Mt. m. (Syr. Erp. Arm. Slav. 5 et ed. Vulg.) laud. ἐβαπτίσθησαν. 4. (s) τῇ διδαχῇ πολλοὶ τῶν. D. cant. (t) = 15. 27. 29. 36. Copt. Theoph. 1. καὶ ἑλλήνων. AD. 13. 40. Vulg. cant. ἦν ἑλλήνων. Arm. (u) πλῆθος πολὺ. ADE. al. 4. Mt. h. l. Arm. Vulg. It. Chrys. in textu. Theoph. 2. (x) καὶ γυναῖκες. D. Syr. Erp. Vulg. cant. laud.

5 [y] † Προσλαβόμενοι δὲ οἱ † ἰου-
δαῖοι" τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄν-
δρας πονηροὺς, [z] [a] καὶ ὀχλο-
ποιήσαντες," [b] ἐθορύβουν τὴν
πόλιν·" [c] ἐπιστάντες τε" τῇ
οἰκίᾳ [d] ἰάσονος," ἐζήτουν
[e] αὐτοὺς," [f] ἀγαγεῖν" εἰς τὸν
6 δῆμον. Μὴ εὑρόντες δὲ αὐ-
τοὺς, [g] ἔσυρον" τὸν ἰάσονα
καί [h] τινας" ἀδελφοὺς ἐπὶ
τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες·
ὅτι οἱ [i] τὴν οἰκουμένην" ἀνα-
στατώσαντες, οὗτοι [k] καὶ ἐν-
7 θάδε πάρεισιν· Οὓς ὑποδέ-
δεκται ἰάσων· καὶ οὗτοι πάν-
τες ἀπέναντι τῶν δογμάτων
καίσαρος [l] πράττουσι," βασι-
λέα λέγοντες ἕτερον [m] εἶναι,"
8 ἰησοῦν. Ἐτάραξαν δὲ [n] τὸν
ὄχλον" καὶ τοὺς πολιτάρχας
9 ἀκούοντας ταῦτα. Καὶ λα-
βόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ
ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέ-
λυσαν αὐτούς.]

Οἱ

---

y † Ζηλώσαντες: δὲ οἱ † ἀπειθοῦντες: ἰουδαῖοι, καὶ προσλαβόμενοι.

(y) προσλαβόμενοι δὲ οἱ ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες (omiſſo ζηλώσαντες) 2 ap. Wetſt. 4. 14** 26. 57. 65 (c. al. 4.) al. 21 et Barb. 5. Mt. a1. b. d. e. f. k. m. item 32. 38. 47. Mt. c. Ed. Ar. pol. Slav. mſ. Theoph. 1. οἱ δὲ ἀπειθοῦντες ἰουδαῖοι συστρέψαντές τινας ἄνδρας τῶν ἀγοραίων etc. (omiſſis προσλαβόμενοι et ζηλώσαντες) D. *adſumtis vero Judaeis, convertentes quosdam viros forenſes* etc. (omiſſo tantum ζηλώσαντες) cant. προσλαβόμενοι δέ τινας τῶν ἀγοραίων οἱ ἀπειθοῦντες ἰουδαῖοι, (omiſſis ζηλώσαντες et πονηρούς) Chryſ. in comment. προσλαβόμενοι δὲ (omiſſis caeteris omnibus) 2 ap. Mill. et Beng. ζηλώσαντες προσλαβόμενοι (omiſſis δὲ οἱ ἀπειθοῦντες ἰουδαῖοι καὶ) 66. item Aeth. || = ἀπειθοῦντες. AE. 15. 18. 25. 27. 29. 33. 34. 36. 40. 66. Barb. 1. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. laud. ἀπειθήσαντες. 68. Theoph. 2. In aliis transponitur. || καὶ προσλαβόμενοι = 31. ap. Wetſt. συστρέψαντες. D. (z) + ἀπειθήσαντες. E. laud. (a) = D. Aeth. Erp. cant. || = καί. Arm. (b) *et venerunt*, Erp. || + κατ' αὐτῶν. 27. 29. 69. Mt. l. m. (c) καὶ ἐπιστάντες. ADE. 65 (c. al. 3.) al. 8. Mt. l. Theoph. 2. Alii aliter. (d) ἰάσωνος. ADE. Alii. Mt. a1. f. k. Sic etiam alibi. (e) αὐτόν. A.* (f) ἐξαγαγεῖν. D gr. Mt. k. Sahid. *educere et tradere*, Syr. Erp. προαγαγεῖν. A. 36. 40. 69. al. 3. Barb. 3. *producere*, Vulg. It. κρεσαγαγεῖν. E. al. 3. ἀναγαγεῖν. 11. (g) ἔσυραν. DE. 45. Mt. c. k. l. Chryſ. (h) τοὺς ἐκεῖ. Syr. Erp. τινὰς ἄλλους. E. laud. Bedae gr. (i) *urbem*, Vulg. (k) + εἰσιν. D* cant. tol. (l) κράσσουσι. ADE. Alii. Mt. l. al. 5. Ed. Chryſ. Theoph. 1. Oec. (m) = 42. 45. 57. Ed. (n) τὴν πόλιν. E. laud.

10 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ [o] εὐθέως
διὰ τῆς νυκτὸς" ἐξέπεμψαν
τόν [p] τε" παῦλον καὶ τὸν
σίλαν εἰς [q] βέροιαν·" οἵτινες
παραγενόμενοι, εἰς τὴν συν-
αγωγὴν [r] τῶν ἰουδαίων" ἀπή-
11 εσαν. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγε-
νέστεροι [s] τῶν ἐν Θεσσαλονί-
κῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λό-
γον [t] μετὰ πάσης προθυμίας,"
[u] τὸ" καθ' ἡμέραν ἀνακρίνον-
τες τὰς γραφὰς, εἰ [x] ἔχοι"
12 ταῦτα οὕτως [y]. [z] Πολλοὶ"
μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευ-
σαν [a], καὶ τῶν [b] ἑλληνίδων
γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων
13 καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι." Ὡς
δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσα-
λονίκης ἰουδαῖοι, ὅτι καὶ ἐν
τῇ βεροίᾳ κατηγγέλη [c] ὑπὸ
τοῦ παύλου" ὁ λόγος τοῦ
θεοῦ, [d] ἦλθον" [e] κἀκεῖ" σα-
λεύοντες [f] τοὺς ὄχλους [g].
14 [h] Εὐθέως δὲ τότε τὸν" παῦ-
λον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ
[i] πορεύεσθαι" [k] ὡς" ἐπὶ τὴν
[l] θάλασσαν·" [m] ὑπέμενον" δὲ
ὅ,τε σίλας καὶ ὁ τιμόθεος ἐκεῖ.
15 Οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν παῦ-
λον, [n] ἤγαγον" [o] = αὐτὸν"
ἕως ἀθηνῶν· [p] καὶ λαβόντες
[q] ἐντολὴν" πρὸς τὸν σίλαν
καὶ

(o) = A. (p) = D. 3. 32. 42. 57. Ed. (q) βέῤῥοιαν. 43. Alii. Mt. c. k. l. m. Ed. Theoph. 1. Et ſic alibi etiam. (r) = 66. Poſt ἀπήεσαν ponunt E. Alii. Mt. a1. al. 5. Ed. Chryſ. Theoph. 1. (s) + τῶν ἄλλων. 32. 42. 57. Ed. (t) μετὰ παῤῥησίας. E gr. Poſt ἡμέραν ponunt Syr. Erp. (u) = A ut videtur DE. 15. 18. 25. 27. 36. 40. 69. al. 4. Mt. l. Chryſ. (x) ἔχει. D*E. al. 7. Mt. l. al. 3. Ed. Theoph. 1. (y) + ὡς ὁ παῦλος ἀπήγγελλε. Syr. p. c. aſt. (z) τινὲς. D gr. (a) + τινὲς δὲ ἠπίστησαν. D. cant. (b) ἑλλήνων καὶ τῶν εὐσχημόνων ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἱκανοὶ ἐπίστευσαν. D* *graecorum et non placentium* (l. *complacentium* coll. not. a. ad vſ. 34.) *et viri et mulieres plures crediderunt*. cant. (c) = D. cant. Caſſiod. (d) καὶ ἐπίστευσαν, καὶ ἦλθον εἰς αὐτὴν, D* cant. ἐπίστευσαν καὶ ἦλθον. D** (e) κἀκεῖσε. 40. al. 2. Mt. c. (f) + καὶ ταράσσοντες. AD. 4 in m. 15. 18. 25. 27. 29. 31. 34. 36. 40. 69. al. 7 et Barb. 2. Mt. c. h. l. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Arm. Vulg. cant. (g) + οὐ διελίμπανον. D. Syr. Erp. cant. (h) τὸν μὲν οὖν. D. Syr. Erp. *ſtatimque*. cant. (i) ἀπελθεῖν. D. cant. (k) = D. 3. 4. Mt. k. Syr. Erp. || ἕως. AE. 25. 27. 40. 66** Barb. 1. Mt. l. Vulg. laud. *ad mare verſus*, cant. (l) Θεσσαλίαν. Conject. (m) ὑπέμεινεν. AD. 27. cant. Alii aliter. (n) ἦλθον. 69. Mt. l. (o) = AD. 14* 25. 27. 29. 31. 34. 69. al. 3. Mt. l. Vulg. mſ. cant. tol. (p) + παρῆλθεν δὲ τὴν Θεσσαλίαν· ἐκωλύθη γὰρ εἰς αὐτοὺς κηρῦξαι τὸν λόγον. D. cant. (q) ἐπιστολὴν. E. gr. Syr. Erp. || + ἀπ' αὐτοῦ. E. Syr. Erp. Arm. laud. + παρὰ παύλου. D. cant.

καὶ τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχι-
στα ἔλθωσι πρὸς αὐτὸν, ἐξή-
εσαν.

16 [Ἐν δὲ ταῖς ἀθήναις ἐκ-
δεχομένου αὐτοὺς τοῦ παύ-
λου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα
αὐτοῦ ἐν [r] αὐτῷ," [s] ∾ θεω-
ροῦντι" κατείδωλον οὖσαν τὴν
17 πόλιν. Διελέγετο μὲν οὖν ἐν
τῇ συναγωγῇ τοῖς ἰουδαίοις
καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν
τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν
πρὸς τοὺς [t] παρατυγχάνον-
18 τας." Τινὲς δὲ [u] + καὶ"
τῶν ἐπικουρείων καὶ τῶν
στωϊκῶν φιλοσόφων [x] συνέ-
βαλλον" αὐτῷ· καί τινες ἔλε-
γον· τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολό-
γος οὗτος [y] λέγειν;" οἱ δέ·
ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγ-
γελεὺς εἶναι· [z] — ὅτι τὸν ἰη-
σοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν αὐ-
19 τοῖς εὐηγγελίζετο." [[a] Ἐπι-
λαβόμενοί τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν
ἄρειον πάγον ἤγαγον," λέγον-
τες· [b] δυνάμεθα γνῶναι, τίς
ἡ καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ [c] λα-
20 λουμένη" διδαχή; Ξενίζοντα
γάρ τινα [d] εἰσφέρεις" εἰς τὰς
ἀκοὰς ἡμῶν. βουλόμεθα οὖν
γνῶναι, [e] τί ἂν" [f] θέλοι"
21 [g] ταῦτα" εἶναι. Ἀθηναῖοι
δὲ πάντες, καὶ οἱ ἐπιδημοῦν-
τες [h] ξένοι, εἰς οὐδὲν ἕτερον
[i] εὐκαίρουν," ἢ λέγειν [k] τι"
καὶ

s ∾ θεωροῦντος.

(r) ἑαυτῷ. 32. 69. al. 5. Theoph. 1. Aug. (s) θεωροῦντος. AE. 13. 15. 18. 25. 27. 29. 36. 40. 64. 68. 69. Lectionaria. Mt. a 3 ſemel. b. e. Ed. laud. Chryſ. Theodoret. Theoph. 2. (t) παρατυχόντας. D* ἐντυγχάνοντας. Mt. d. (u) + καὶ. AD. 13. 25. 26. 31. 57. 68. 69. al. 14. Mt. a1. l. al. 8. Ed. Syr. Erp. cant. Chryſ. (x) συνέβαλον. 27. al. 8. Mt. a3. b. h. Ed. Chryſ. Theoph. 1. Oec. προσέβαλλον. Mt. m in marg. συνέλαβον. D* *conferebant*, cant. Aug. (y) = 68. Syr. Erp. (z) = D. cant. || ἀνάστασιν] + αὐτοῦ. 14. 27. 29. 68. 69. Mt. l. m. Syr. Erp. || αὐτοῖς] = 4* 15. 18. 26. 36. 57. 66. 68. al. 12. Mt. d. f. h. k. Ed. Arm. Syr. p. Slav. 5. 8. Theoph. 1. Poſt εὐηγγ. ponunt AE. 4** 14. 25. 27. 29. 40. 65. 69. al. 4. et Barb. 2. Mt. a1. a3. b. d. e. f. h. k. l. m. Vulg. laud. Theoph. 2. (a) μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς, ἐπιλαβόμενοι αὐτοῦ, ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ (τὸν**) ἄριον πάγον, πυνθανόμενοι καὶ. D. cant. Syr. p. c. aſt. (b) + οὐ Mt. m. demidov. tol. Atque ſic conjecerat Toupius. (c) καταγγελλομένη. D gr. Syr. Erp. Aeth. λεγομένη. E. (d) φέρεις ῥήματα. D gr. ῥήματα εἰσφέρεις. E. laud. ῥήματα σπείρεις. Syr. Erp. (e) τίνα. A. 18. 25. 36. 40. 69. Mt. l. (f) θέλει. A. Alii. Mt. l. Ed. θέλῃ. 4. 68. Theoph. 2. || = Syr. Erp. (g) = E. laud. (h) + εἰς αὐτούς. D gr. Sahid. (i) ηὐκαίρουν. ADE. Alii. Mt. k. Theoph. 2. Oec. (k) ἤ. AD. 25. 44. Vulg. cant.

22 καὶ ἀκούειν καινότερον. Στα-
θεὶς δὲ ὁ παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ
ἀρείου πάγου, ἔφη· ἄνδρες
ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς
δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεω-
23 ρῶ. Διερχόμενος γὰρ καὶ
[l] ἀναθεωρῶν" τὰ σεβάσματα
ὑμῶν, εὗρον καὶ βωμὸν, ἐν
ᾧ [m] ἐπεγέγραπτο·" ἀγνώστῳ
θεῷ· [n] ὃν οὖν ἀγνοοῦντες [o] εὐ-
σεβεῖτε," τοῦτον ἐγὼ καταγ-
24 γέλλω ὑμῖν. Ὁ θεὸς ὁ ποιή-
σας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ
ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ
γῆς κύριος [p] ὑπάρχων," οὐκ
ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοι-
25 κεῖ, Οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν
[q] ∾ ἀνθρώπων" θεραπεύε-
ται, [r] προσδεόμενος [s] τινὸς,"
[t] αὐτὸς" διδοὺς πᾶσι ζωὴν
καὶ πνοὴν [u] καὶ τὰ πάντα·"
26 Ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς [x] — αἵ-
ματος" πᾶν [y] ἔθνος" ἀνθρώ-
πων κατοικεῖν ἐπὶ [z] πᾶν τὸ
πρόσωπον" τῆς γῆς, ὁρίσας
[a] προστεταγμένους" καιροὺς καὶ
τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας
27 αὐτῶν· [b] Ζητεῖν τὸν [c] θεὸν,"
εἰ

q ∾ ἀνθρωπίνων. a ∾ προτεταγμένους. c ∾ κύριον.

(l) ἱστορῶν. Clem. ſemel. διιστορῶν (ἀπιστορῶν. ap. Wetſt.) D* *perſpiciens*, cant. (m) = 42. ἐγέγραπτο. Or. ἀναγέγραπτο. Clem. ἐπεγράφετο. Cyr. ἦν γεγραμμένον. D. (n) ὃ . . . τοῦτο. A* D. Vulg. cant. Or. (non Clem.) Hier. (o) προσκυνεῖτε. 2. 30. (p) ὑπάρχει. Arm. Alii transp. (q) AD. 14* 15. 18. 25. 27. Barb. 2. Mt. a1. in marg. Vulg. cant. laud. Clem. bis. Theodoret. Iren. (r) + ὡς. 25. cant. laud. Iren. (s) = D* al. 2. Mt. b. cant. τι αὐτὸς. D** (t) = 16. 37. 56. Mt. d. Chryſ. ſemel. ὅτι οὗτος ὁ. D.* Syr. Erp. cant. (u) = Syr. Erp. Aeth. *ubique*, Ar. pol. καὶ πάντα. E. κατὰ πάντα. 4. 14. 18. 31. 32. 57. 65. (c. al. 5) al. 14 pluresve et Barb. 7. Mt. a1. d. k. l. al. 4. Ed. (etiam St. 3) Slav. (exc. rec.) Theodoret. Theoph. 2. καὶ κατὰ πάντα. 40. || Rec. in A (C. hiat) DE. 3. 5. 7. 26. 36. (15. 18. 27. 29.) Aliis. Barb. 1. Copt. Arm. Vulg. It. Clem. Chryſ. Theoph. 1. *et omnia fecit, qui fecit etc.* Iren. (x) = A. 14* 27. 29. 40. Barb. 1. Copt. Aeth. Vulg. Clem. Beda lat. (y) γένος. 23. 69. Mt. k. Syr. p. in m. Slav. 8 in marg. Vulg. laud. Clem. Theoph. 2. Iren. (z) παντὸς προσώπου. AD. 15. 18. 36. 68. Mt. h. Clem. || = πᾶν. 37. 56. Mt. d. (a) AD**E. 4. 14** 15. 18. 25. 26. 31. 34. 36. 40. 57. 65. (c. al. 6.) 68. al. 21. Mt. a1. al. 8. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Slav. mſ. Vulg. It. Clem. Chryſ. Theoph. 1. 2. Oec. Ammon. τεταγμένους. 14* 69. Mt. l. || *praefiniens tempora, ſecundum determinationem habitationis eorum.* Iren. (b) μάλιστα ζητεῖν τὸ θεῖόν ἐστι. D. *quaerere quod divinum eſt*, cant. (c) A. 15. 16. 18. 25. 40. 68. 69. al. 8. et Barb. 2. Mt. a1. c. d. l. Ed. Syr.

εἰ ἄραγε [d] ψηλαφήσειαν" αὐ-
τὸν [e] καὶ" εὕροιεν [f], [g] ∾
καίτοιγε" οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς
ἑκάστου ἡμῶν [h] ὑπάρχοντα."
28 Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν, καὶ
κινούμεθα, καὶ ἐσμέν] [i]· ὡς
καί τινες τῶν καθ' [k] ὑμᾶς"
[l] — ποιητῶν" εἰρήκασι· [m] τοῦ"
29 γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. Γένος
οὖν ὑπάρχοντες τοῦ Θεοῦ,
οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν, [n]
χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ" ἢ λίθῳ,
χαράγματι τέχνης [o] καὶ"
[p] ἐνθυμήσεως" ἀνθρώπου, τὸ
30 θεῖον εἶναι ὅμοιον. Τοὺς μὲν
οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας [q]
[r] ὑπεριδὼν" ὁ Θεὸς, τανῦν
παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις
[s] ∾ πᾶσι" πανταχοῦ μετα-
31 νοεῖν· [t] ∾ Διότι" ἔστησεν
ἡμέραν, [u] ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν"
τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ,
[x] ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε, πίστιν
παρασχὼν πᾶσιν," ἀναστή-
32 σας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Ἀκού-
σαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν,
οἱ

---

g ∾ καίγε. s ∾ πάντας. t ∾ καθότι.

Syr. utr. Erp. Copt. Vulg. Chryſ. Theoph. 2. Oec. Hilar. τὸ θεῖον. D. Clem. Iren. Ambr. (d) ψηλαφήσειεν. E. 40. 69. al. 6. Ed. Oec. ψηλαφήσαισαν. 3. 64. Mt. l. ψηλαφήσαισαν . . . εὕροισαν. D. (e) ἤ. AD. 15. 36. 40. Mt. l. Vulg. (non tol.) Clem. Iren. (f) + ἐκ τῶν ποιημάτων. Syr. Erp. + τίς ἐστι. Syr. p. in m. (g) καίγε. D. 4. 15. 18. 25. 31. 34. 36. 40. 66 ap. Hwiid. al. 19 et Barb. 8. Mt. a1. al. 4. Ed. Theoph. 1. καίτοι. AE. Clem. (h) ἀπέχοντα. 69. Mt. l. a1 in marg. ὑπάρχοντος. E. Clem. ὂν (ante ἀπὸ) D* coll. not. c. ὧν. D** ὑπάρχων (poſt ἡμῶν) D** || = cant. (i) + τὸ καθ' ἡμέραν. D. cant. (k) ἡμᾶς. 33. 68. Mt. l. Ed. (l) = D. Copt. cant. Iren. Aug. Ambroſ. Pacian. Ambroſiaſt. Quaeſt. e N. T. (m) τούτου. D* 19** 21. Codd. ap. Erasm. τούτων. 3. αὐτοῦ. E** 35. 68. (n) χρυσίῳ ἢ ἀργυρίῳ. AE. 40. Alii, Theodoret. Damasc. Theoph. 2. (o) ἤ. D gr. Copt. Iren. (p) *cupiditatis*, cant. *concupiscentiae*, Iren. (q) + ταύτης. D* cant. Vulg. (r) παριδών. D* περιδών. D** Mt h. *deſpiciens*, Vulg. cant. laud. (s) AD**E. 15. 18. 36. 40. Barb. 1. Arm. Vulg. It. Ath. Cyr. Chron. alex. Aug. (non Iren.) ἵνα πάντες. D* πᾶσι, πάντας. Syr. Erp. || = Hier. (t) ADE. 14* 15. 27. 29. 40. 66** 68. 69. Barb. 1. Mt. l. a1. in marg. Copt. Ath. Eulogius alex. Neſtorius. Cyr. Theodoret. Acta epheſ. Chronic. paſch. Theoph. 2. *eo quod*, Vulg. laud. Aug. *quoniam*, cant. Iren. καθὸ. 18. 36. (u) κρῖναι. D. cant. Aug. (x) ἐν ἀνδρὶ ἰησοῦ, ᾧ ὥρισε πίστιν παρέσχειν πᾶσιν. D. *in viro Jeſu, cujus conſtituit ſidem exhibere omnibus*, cant. *in viro Jeſu, in quo ſtatuit ſidem*. Iren. *in viro, in quo deſinivit omnibus ſidem*. Aug. bis. Ambr. || παρασχὼν] παρασχὼν. 32. 57. Ed.

οἱ μὲν ἐχλεύαζον· οἱ δὲ εἶπον·
ἀκουσόμεθά σου [y] πάλιν περὶ
33 τούτου." Καὶ οὕτως ὁ παῦ-
λος [z] ἐξῆλθεν" ἐκ μέσου αὐ-
34 τῶν. Τινὲς δὲ ἄνδρες, κολ-
ληθέντες αὐτῷ, ἐπίστευσαν·
ἐν οἷς καὶ διονύσιος ὁ ἀρεοπα-
γίτης [a], [b] καὶ γυνὴ, ὀνόματι
δάμαρις," καὶ ἕτεροι [c] σὺν
αὐτοῖς.]

1 [d] Μετὰ δὲ ταῦτα [χω-
ρισθεὶς" [e] — ὁ παῦλος" ἐκ
τῶν ἀθηνῶν, ἦλθεν εἰς κόριν-
2 θον. Καὶ εὑρών τινα ἰουδαῖ-
ον, ὀνόματι ἀκύλαν, ποντι-
κὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐλη-
λυθότα ἀπὸ τῆς ἰταλίας, [f]
καὶ πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐ-
τοῦ, (διὰ τὸ [g] διατεταχέναι"
κλαύδιον, χωρίζεσθαι πάντας
τοὺς ἰουδαίους [h] ἐκ" τῆς ῥώ-
μης, [i]) προσῆλθεν αὐτοῖς [k].
3 Καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι,
[l] ἔμενε" παρ' αὐτοῖς, καὶ εἰρ-
γάζετο· [m] — ἦσαν γὰρ σκη-
4 νοποιοὶ τὴν τέχνην." [n] Διε-
λέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ
κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέ
τε ἰουδαίους καὶ ἕλληνας.
5 [o] Ὡς δὲ κατῆλθον" ἀπὸ τῆς
μακεδονίας ὅ,τε σίλας καὶ ὁ
τιμό-

(y) περὶ τούτου καὶ πάλιν. A. 29. 40. 68. Mt. l. Theoph. 2. περὶ τούτου πάλιν. DE. 69. Arm. Vulg. It. (z) ἐξελθὼν ἐπορεύθη. Arm. (a) + εὐσχήμων. D. *complacens*, cant. (b) = D. cant. || γυνὴ] + τιμία. E. *honesta*, laud. *cum uxore sua*, lat. (c) + πολλοί. 4. 25. Lect. 2. Barb. 1. Mt. a3. semel. b. e. (d) ἀναχωρήσας δὲ. D. cant. || = δὲ. A. 13. 69. Vulg. (e) = D. Vulg. cant. Aug. Cf. not. k. (f) σὺν πρισκίλλῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ· οὗτοι δὲ ἐξῆλθεν ἐκ ῥώμης διὰ τὸ τεταχέναι κλαύδιον, πάντας ἰουδαίους ἐξελθεῖν ἐκ τῆς ἰταλίας, κατῴκησαν δὲ εἰς ἀχαΐαν. ὁ δὲ παῦλος προσῆλθεν τῷ ἀκύλᾳ. Syr. p. in m. (g) τεταχέναι, DE. 4. 29. 31. 40. 57* al. 7. Mt. c. προστεταχέναι. 14* 69. al. 8. Mt. a1. k. Theoph. 1. διατετάχθαι. Theoph. 2. (h) ἀπὸ. ADE. 13. 14* 15. 18. 27. 29. 31. 40. 66** 69. al. 5. Mt. l. Vulg. It. (i) + οἳ καὶ κατῴκησαν εἰς τὴν ἀχαΐαν. D. cant. (k) + ὁ παῦλος. D. cant. Cf. not. e. (l) ἔμεινε. E. al. 7. Mt. a1* c. Chrys. Theoph. 1. 2. (m) = D. cant. || τὴν τέχνην] τῇ τέχνῃ. AE. 40. 66** al. 6. Chrys. (n) εἰσπορευόμενος δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν κατὰ πᾶν σάββατον διελέγετο, καὶ ἐντιθεὶς (*interponens*) τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ, (καὶ) ἔπειθεν δὲ οὐ μόνον ἰουδαίους ἀλλὰ καὶ ἕλληνας. D. cant. || διελέγετο δὲ] *et ingrediebatur*, tol. || σάββατον] + *interponens nomen Domini Jesu* Vulg. Syr. p. in m. (non tol.) || Vs. 4 = Codd. lat. ap. Bedam. (o) παραγένοντο δὲ. D. cant. ὡς δὲ ἦλθον. Syr. Erp. Vulg. laud. Theodoret. Cassiod.

τιμόθεος, [p] συνείχετο" [q] τῷ
λόγῳ" ὁ παῦλος, διαμαρτυρό-
μενος [r] τοῖς ἰουδαίοις" [s] τὸν
6 χριστὸν ἰησοῦν. [t] [u] Ἀντι-
τασσομένων" δὲ αὐτῶν καὶ
βλασφημούντων, ἐκτιναξά-
μενος [x] τὰ ἱμάτια, εἶπε πρὸς
αὐτούς· [y] τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν ὑμῶν·" καθα-
ρὸς [z] ἐγὼ, ἀπὸ τοῦ νῦν" εἰς
7 τὰ ἔθνη πορεύσομαι. Καὶ
μεταβὰς [a] ἐκεῖθεν," [b] ἦλθεν"
εἰς οἰκίαν τινὸς [c] ὀνόματι"
[d] ἰούστου," σεβομένου τὸν
θεὸν, οὗ ἡ οἰκία ἦν [e] συνομο-
8 ροῦσα" τῇ συναγωγῇ. Κρί-
σπος

q. τῷ πνεύματι.

(p) συνήρχετο. 43. συνείργετο. 27. (q) ADE. 13. 40. Barb. 2. Syr. utr. Erp. Copt. Baſ. Chryſ. mſ. Theodoret. *locutus eſt*, Aeth. *inſtabat verbo*, Vulg. *inſtabant ſermoni*. cant. *inſtabant, ut verbum Pauli etc.* (quod ſic explicat: verbum Domini docebat inſtanter,) Caſſiod. *urgebatur verbo*, laud. *premebatur verbo*, ſ. *coarctabatur in ſermone*, Syr. Erp. Uterque pergit: ἀντιτασσομένων τῶν ἰουδαίων καὶ βλασφημούντων, διαμαρτυρομένου αὐτοῦ αὐτοῖς, εἶναι τὸν χριστὸν ἰησοῦν. || τῷ πνεύματι. Arm. Syr. p. in m. Chryſ. ed. *ſuperior* (ſ. potitus) *fuit angor ſuper ſpiritu Pauli*, Ar. pol. τῷ πνεύματι + τῷ ἁγίῳ. 68. || = Conject. || *premebatur Paulus verbo, propterea quod reſiſtebant ei Judaei et blaſphemabant, cum ipſe teſtaretur illis, quod Jeſus eſſet Chriſtus.* Syr. Erp. (r) = A. (s) + εἶναι. AD. 4** 13. 25. 27. 29. 36. 40. 69. al. 6. et Barb. 4. Mt. c. f. Copt. Vulg. cant. Baſ. item Syr. Erp. Arm. Syr. p. c. aſt. Slav. rec. (t) + πολλοῦ δὲ λόγου γινομένου, καὶ γραφῶν διερμηνευομένων, D. cant. Syr. p. in m. (u) ἔτι τασσομένων. D* gr. ἀνθισταμένων. 15. 18. 36. (x) + ὁ παῦλος. D. cant. item tol. Codd. lat. (y) = Syr. καθαρὸς ἐγὼ, καὶ τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν ἀπὸ τοῦ νῦν· εἰς γὰρ τὰ ἔθνη πορεύομαι. Erp. *Chriſti Domini ſanguis effuſus vos oneret: ego autem, ſicut mihi praeceptum eſt, ad gentes vadam protinus inſtruendas.* Caſſiod. || τὴν κεφαλὴν] τὰς κεφαλάς. 14** 15. 18. 36. 38. 67** Mt. k. (z) ἐγὼ ἀφ' ὑμῶν νῦν D.* cant. || ἀπὸ τοῦ νῦν καθαρὸς ἐγὼ. Syr. (a) ἀπὸ τοῦ ἀκύλα. D* cant. (b) εἰσῆλθεν AD* 13. 25. 27. 29. 33. 34. 40. 68. 69. Mt. l. Syr. Erp. Aeth. Syr. p. in m. Vulg. cant. Theoph. 2. (c) = A. 2. 30. Mt. k. Aeth. ὀνόματος (ὄνομα τοῦ ap. Wetſt.) D* (d) = 2. 30. τίτου. Syr. Erp. Caſſiod. τίτου ἰούστου. E. 7. 15. 36. Barb. 1. Copt. Arm. Syr. p. Vulg. laud. Hier. ἰούστου, ſupra ſcripto minutis literis a librario: τοῦ τίτου, Mt. a1. τιτίου ἰούστου, D** gr. τίτου υἱοῦ ἰούστου. Ar. pol. (e) συνομοροῦσα. AD.

σπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπί-
στευσε τῷ κυρίῳ, σὺν ὅλῳ
τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ
τῶν κορινθίων [f] ἀκούοντες"
ἐπίστευον [g], καὶ ἐβαπτίζον-
9 το [h]. Εἶπε δὲ ὁ κύριος [i] δι'
ὁράματος" [k] ἐν νυκτὶ" τῷ
παύλῳ· μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ
λάλει, καὶ μὴ σιωπήσῃς·
10 Διότι [l] ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ,
καὶ" οὐδεὶς [m] ἐπιθήσεταί σοι,
τοῦ" κακῶσαί σε· διότι λαὸς
ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει
11 ταύτῃ. Ἐκάθισέ τε [n] ἐνιαυ-
τὸν καὶ μῆνας ἓξ, διδάσκων
[o] ἐν αὐτοῖς" τὸν λόγον τοῦ
12 θεοῦ.] Γαλλίωνος δὲ [p] ἀν-
θυπατεύοντος" τῆς ἀχαΐας,
κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ
ἰουδαῖοι [q] τῷ παύλῳ, καὶ"
ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, [r]
13 Λέγοντες· ὅτι παρὰ τὸν νόμον
οὗτος [s] ἀναπείθει" τοὺς ἀν-
θρώπους σέβεσθαι τὸν θεόν.
14 Μέλλοντος δὲ τοῦ παύλου
ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ
γαλλίων [t] πρὸς τοὺς ἰουδαί-
ους·" εἰ μὲν [u] — οὖν" [x] ἦν"
ἀδίκημά τι, ἢ ῥᾳδιούργημα
[y] πονηρὸν," ὦ ἰουδαῖοι, κατὰ
λόγον [z] ἂν ἠνεσχόμην" ὑμῶν.
15 Εἰ δὲ [a] ∾ ζήτημά" [b] ἐστι"
περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ
νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψε-
σθε αὐτοί· κριτὴς [c] γὰρ" ἐγὼ
τούτων οὐ βούλομαι εἶναι.
Καὶ

a ∾ ζητήματα.

(f) ἀκούσαντες. 4. 25. 66* al. 10. Mt. a3. b. e. Ed. Theoph. 1. 2. Oec. (g) + τῷ θεῷ. Syr. Erp. + τῷ κυρίῳ. Arm. (h) + πιστεύοντες τῷ θεῷ διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. D. cant. item (inde a διὰ) Syr. p. c. aſt. (i) ἐν ὁράματι. A. (k) = A. Syr. Erp. Alii varie transp. (l) = Aeth. || διότι ad διότι = Ambrosiaſt. (m) *poterit*, Syr. Erp. || = σοι. Dgr. Slav. 5 et ed. (n) + ἐν κορίνθῳ. D. (St. β.) Syr. Erp. Syr. p. c. aſt. cant. + ἐκεῖ. 40. Arm. Slav. rec. Vulg. (o) αὐτοὺς. Dgr. 4. al. 5. Ed. Syr. Erp. Aeth. αὐτοῖς. 37. 56. Mt. d. (p) ἀνθυπάτου ὄντος. AD. 36. 40. al. 5. item 68. (q) συλλαλήσαντες μεθ' ἑαυτῶν ἐπὶ τὸν παῦλον, καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας. D. cant. || + ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτῷ. Syr. p. c. aſt. Sahid. (r) + καταβοῶντες καὶ. D. cant. (s) ἀνατρέπει. 1. 65. πείθει. 40. (t) = 14* (u) = ADE. 26. 27. 29. 36. 40. 66** 69. al. 7. Mt. k. l. (Syr. utr. Arr. Aeth. Arm. Vulg. It.) Theoph. 1. 2. (x) = 25. al. 3. Ed. Poſt τι ponunt 42. 57. Ed. (y) = 38. ἢ πονηρὸν. Syr. Erp. (z) ἀνεσχόμην. A. 33. 34. 36. (a) AD** Egr. 25. 29. 40. 69. al. 3 et Barb. 2 Syr. Erp. Arm. Slav. Vulg. Theoph. 1. (b) ἔχετε. D. gr. (c) = AD. 13. Barb. 1. Copt. Vulg. cant.

16 Καὶ [d] ἀπήλασεν" αὐτοὺς ἀπὸ
17 τοῦ βήματος. Ἐπιλαβόμε-
νοι δὲ πάντες [e] = οἱ ἕλληνες"
σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον,
ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βή-
ματος· [f] καὶ οὐδὲν τούτων τῷ
γαλλίωνι ἔμελεν."]

18 Ὁ δὲ παῦλος ἔτι προς-
μείνας ἡμέρας ἱκανὰς, τοῖς
ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος, ἐξ-
έπλει εἰς τὴν συρίαν, καὶ σὺν
αὐτῷ πρίσκιλλα καὶ ἀκύλας,
* [g] κειράμενος τὴν κεφαλὴν
[h] ἐν κεγχρεαῖς·" εἶχε γὰρ
19 [i] εὐχήν." [k] Κατήντησε" δὲ
εἰς ἔφεσον, [l] κἀκείνους κατέ-
λιπεν αὐτοῦ·" αὐτὸς δὲ εἰσελ-
θὼν [m] εἰς τὴν συναγωγὴν,
20 διελέχθη τοῖς ἰουδαίοις. Ἐρω-
τώντων δὲ [n] αὐτῶν" ἐπὶ
πλείονα χρόνον μεῖναι [o] —
παρ' αὐτοῖς," οὐκ ἐπένευσεν·
[p] ἀλλ' ἀπετάξατο αὐτοῖς,"
21 εἰπών· [q] = Δεῖ με πάντως
τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην
ποιῆσαι εἰς ἱεροσόλυμα·" [r] πά-
λιν" [s] = δὲ" ἀνακάμψω
πρὸς

(d) ἀπέλυσεν. D* *abjecit*, cant. *abegit*, laud. tol. *minavit* Vulg. *eliminatos fecit abſcedere*, Caſſiod. (e) = A. Barb. 1. Erp. Copt. Vulg. Chryſ. in comment. Beda lat. (habuit Bedae gr.) || ἰουδαῖοι. 15. 18. 36. || + μετὰ. D* *adprehendentes eum . . . cum Soſthenen*, cant. (f) *Tunc Gallio ſingebat eum non videre*, cant. Graeca legi nequeunt. || = τούτων. Arm. (g) κειράμενοι . . . εἶχον. Aeth. Codd. ap. Bedam. item demidov. tol. (h) ἐν κενχρειαῖς ſ. κεχρεαῖς. Alii. Ante τὴν κεφαλὴν ponunt alii. (i) προσευχὴν. D* *orationem*, cant. Slav. 5. ut videtur. (etiam cap. 21, 23.) (k) κατήντησαν. AE. 40. Syr. Erp. cant. laud. tol. Codd. lat. καταντήσας. D gr. (l) Poſt θέλοντος vſ. 21. ponunt Syr. Erp. || κἀκείνους] καὶ ἐκείνους. E. Alii. Mt. k. al. 5. Ed. Chryſ. καὶ τῷ ἐπιόντι σαββάτῳ ἐκείνους. D. Syr. p. c. aſt. cant. || αὐτοῦ] ἐκεῖ. ADE. 13. 40. al. 3. Ed. (m) + τῷ ἐπιόντι σαββάτω. Sahid. (n) αὐτὸν. D** 31. 66. Mt. a1. Arm. Slav. 5. αὐτῶν αὐτὸν. Slav. ed. (o) = A. 15. 18. 36. 40. al. 3. Mt. l. Aeth. Vulg. (Syr. p. habet c. ob.) ἐκεῖ. Arm. tol. || παραμεῖναι αὐτοῖς. 25. (p) = Syr. Erp. ἀλλὰ ἀποταξάμενος (αὐτοῖς) καὶ. ADE. 13. 15. 18. 36. 40. 68. 69. Barb. 1. Mt. l. Aeth. Arm. Vulg. It. Theoph. 2. (q) = AE. 13. 14* 15. 36. 69. Cod. molshem. Barb. 1. Mt. l. Copt. Aeth. Arm. Vulg. ed. laud. || δεῖ] ὅτι δεῖ. Slav. || = πάντως. 68. Mt. h. || τὴν ἐρχομένην] ἡμέραν ἐρχομένην. D. *Oportet me ſolemnem diem advenientem facere Hieroſolymis iter* (ortum fortaſſe ex: *iterum.*) *et reverti etc.* cant. (r) = D. cant. Copt. (s) = ADE. 13. 20. 36. 40. Barb. 1. Mt. h. Copt. Aeth. Vulg. ed.

πρὸς ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλον-
τος. [t] καὶ" ἀνήχθη ἀπὸ τῆς
22 ἐφέσου. Καὶ [[u] κατελθὼν"
εἰς καισάρειαν, ἀναβὰς καὶ
ἀσπασάμενος [x] τὴν ἐκκλη-
σίαν," κατέβη εἰς ἀντιόχειαν.
23 Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ, [y]
ἐξῆλθε," διερχόμενος καθε-
ξῆς τὴν γαλατικὴν χώραν
καὶ Φρυγίαν, ἐπιστηρίζων
[z] πάντας" τοὺς μαθητάς.

24 Ἰουδαῖος δέ τις, [a] ἀπολ-
λὼς" ὀνόματι, ἀλεξανδρεὺς
τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κα-
τήντησεν εἰς ἔφεσον, δυνατὸς
25 ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. Οὗτος
ἦν κατηχημένος [b] [c] τὴν ὁδὸν"
[d] τοῦ κυρίου·" καὶ ζέων τῷ
πνεύματι, ἐλάλει καὶ ἐδίδα-
σκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ [e] τοῦ
κυρίου," ἐπιστάμενος μόνον
26 τὸ βάπτισμα ἰωάννου. Οὗ-
τός τε ἤρξατο παῤῥησιάζε-
σθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. ἀκού-
σαντες δὲ αὐτοῦ [f] ἀκύλας καὶ
πρίσκιλλα," προσελάβοντο
αὐτὸν, καὶ ἀκριβέστερον αὐ-
τῷ ἐξέθεντο τὴν [g] = τοῦ
27 θεοῦ" ὁδόν. [h] [i] Βουλομένου"

(t) = AD. 15. 18. Barb. 1. Mt. h. l. Arm. || ἀκύλαν δὲ κατέλιπεν ἐν ἐφέσῳ· αὐτὸς γὰρ ἐν πλοίῳ ἀχθεὶς ἦλθεν εἰς καισάρειαν, ἀναβὰς δὲ etc. Syr. p. in m. (u) καταβὰς. 66* al. 6. Mt. d. Chryſ. in comment. || + ὁ παῦλος. 69. al. 3. item 31. (x) τοὺς ἀδελφούς. 69. (y) = Arm. (z) = 18. 25. 36. 68. Mt. c. l. tol. Codd. lat. Theoph. 1. Poſt μαθ. ponunt 42. 57. Ed. (a) ἀπελλῆς. 15. Copt. Arm. (ſed rec. in marg. edit. Amſtel. et Conſtant.) Scholia graeca. ἀπολλώνιος. D. cant. (b) + ἐν τῇ πατρίδι. D. cant. (c) τὸν λόγον. D. 36. 66** 69. al. 5. Mt. l. cant. (d) χριστοῦ. 34. τοῦ ἰησοῦ Copt. Syr. p. Slav. 8. (e) (τοῦ) ἰησοῦ. ADE. 13. 36. 38. 40. 67** 68. 69. Barb. 5. Mt. l. Ed. Syr. Erp. Aeth. Arm, Vulg. Ir. Theoph. 2 Aug. τοῦ χριστοῦ. 33. (f) πρίσκιλλα καὶ ἀκύλας. AE. Copt. Vulg. laud. (g) = D. cant. Poſt ὁδὸν ponunt A. 40. 57. al. 4. Ed. Arm. Theoph. 2. τοῦ κυρίου. E. 36. Syr. Arr. Slav. 5 et ed. Vulg. laud. (non tol.) Aug. τὸν λόγον τοῦ κυρίου. 66** Mt. a1. in marg. l. *Scripturas Domini*, Caſſiod. (h) ἐν δὲ τῇ ἐφέσῳ ἐπιδημοῦντές τινες κορίνθιοι καὶ ἀκούσαντες αὐτοῦ, παρεκάλουν διελθεῖν σὺν αὐτοῖς εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν. συγκατανεύσαντος δὲ αὐτοῦ, οἱ ἐφέσιοι ἔγραψαν τοῖς ἐν κορίνθῳ μαθηταῖς, ὅπως ἀποδέξωνται τὸν ἄνδρα· ὃς ἐπιδημήσας εἰς τὴν ἀχαΐαν, πολὺ συνεβάλλετο ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. D. Syr. p. in m. *In Epheſum autem exeuntes quidam Corinthii et audierunt eum, hortantes transire cum ipſis in patriam ipſorum. Redeunte autem eo, Epheſi ſcripſerunt qui ſunt in Corintho diſcipulis, quomodo exciperent hunc virum; qui cum exivit in Achajam, multum contulit in eccleſiam.* cant. (i) πλουμένου. 33. 34.

δὲ αὐτοῦ διελθεῖν [k] εἰς" τὴν
ἀχαΐαν, [l] προτρεψάμενοι" οἱ
ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθη-
ταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς
παραγενόμενος [m], [n] συνεβά-
λετο" πολὺ τοῖς πεπιστευκό-
28 σι [o] διὰ τῆς χάριτος." [p] Εὐ-
τόνως" γὰρ τοῖς ἰουδαίοις
[q] διακατηλέγχετο" δημοσίᾳ [r],
ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν,
[s] εἶναι τὸν χριστὸν ἰησοῦν."]

1 [[t] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν
[u] ἀπολλὼ" εἶναι ἐν κορίνθῳ,
παῦλον, διελθόντα τὰ [x] ἀνω-
τερικὰ" μέρη, [y] ἐλθεῖν" εἰς
ἔφεσον. καὶ [z] εὑρὼν τινας μα-
2 θητὰς, Εἶπε" [a] πρὸς αὐ-
τούς·" εἰ [b] πνεῦμα ἅγιον ἐλά-
βετε πιστεύσαντες; οἱ δὲ
[c] = εἶπον" πρὸς αὐτόν· ἀλλ'
οὐδὲ, εἰ πνεῦμα ἅγιόν [d] ἐ-
3 στιν," ἠκούσαμεν. [e] Εἶπέ
τε" [f] = πρὸς αὐτούς·" εἰς τί
οὖν ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ εἶπον·
εἰς τὸ ἰωάννου βάπτισμα.
4 Εἶπε δὲ παῦλος· ἰωάννης [g] =
μὲν" ἐβάπτισε βάπτισμα μετα-
νοίας,

(k) = 47. Mt. k. l. (l) πεμψάμενοι. 23. προπεμψάμενοι. 4. 37. 64. 66* Mt. d. Slav. 5 et ed. *praeverterunt eum*, Syr. ſed alii codd. ſyr. literis transpoſitis habent: *hortati ſunt eum*. Porro: *gaviſi ſunt propter eum*, (προτερψάμενοι) Erp. *permiſerunt ei*, (ἐπιτρεψάμενοι) Aeth. (m) + ἐν τῇ ἀχαΐα. Syr. p. c. aſt. Item D. + ἐκεῖ. Slav. ed. (n) συνεβάλλετο. AD 57. Mt. c. Theoph. 1. συνέβαλε. 34. συνελάβετο. 30. *contulit* Vulg. Aug. Beda. *contulit m.* cant. Cf. ſupra not. h. *profuit*, laud. Erp. Alii ap. Bedam. *juvit*. Syr. *auxilio fuit*, Slav. (o) = D. Syr. p. Vulg. cant. (non tol.) Baſ. ſeleuc. Aug. Codd. lat. ap. Bedam. (p) συντόνως. 13. (q) κατηλέγχετο. E. διακατηλέγετο. (fortaſſe διακατελέγετο) 15. || + *non ceſſans*, Slav. ed. (r) + καὶ κατ' οἶκον. E. laud. Bedae gr. + διαλεγόμενος καὶ. D. cant. (s) τὸν ἰησοῦν εἶναι χριστὸν. D. Alii aliter. (t) θέλοντες δὲ τοῦ παύλου κατὰ τὴν ἰδίαν βουλὴν πορεύεσθαι εἰς ἱεροσόλυμα, εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, ὑποστρέφειν εἰς τὴν ἀσίαν. διελθὼν δὲ τὰ ἀνωτερικὰ μέρη, ἔρχεται εἰς ἔφεσον. D. cant. Syr. p. in m. || = ἐγίνετο δέ. Syr. Erp. item 64. (u) ἀπολλῶ. 2. Mt. d. al. 4. Ed. ἀπολλῶν. A** 40. (x) ἀνατολικά. 25. 26. Theoph. 1. (y) κατελθεῖν. AE. 13. 14* 15. 40. 69. al. 3. Mt. l. laud. Hier. (z) εὑρεῖν . . . εἶπέ τε ſ. δέ. A. 15. 36. Barb. 1. Mt. l. Vulg. Fulgent. (a) = 4* Copt. (b) + μὲν οὖν. Slav. ed. (c) = ADE. 40. Syr. p. cant. laud. tol. Hier. εἶπαν. Lect. 1. Mt. a1. f. (d) λαμβάνουσί τινες. D. Sahid. *accipiunt eſt quidam*, cant. (e) ὁ δὲ εἶπεν. AE. Alii et Barb. 1. Vulg. laud. Alii aliter. (f) = ADE. 18. 36. 38. 68. 69. Barb. 1. Mt. l. ξ. χ. Arm. Syr. p. Vulg. It. αὐτοῖς. 40. Theoph. 2. (g) = AD. 15. 18. 40. 66** 69. Alii. Mt. l. Copt. Vulg. cant.

νοίας, [h] [i] τῷ λαῷ" λέγων,
εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν
ἵνα πιστεύσωσι· τοῦτ' ἔστιν,
εἰς τὸν [k] = χριστὸν" [l] ἰη-
5 σοῦν." Ἀκούσαντες δὲ ἐβα-
πτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
6 κυρίου ἰησοῦ [m]. Καὶ ἐπι-
θέντος αὐτοῖς τοῦ παύλου
[n] τὰς χεῖρας," [o] ἦλθε" τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς,
ἐλάλουν τε γλώσσαις [p] καὶ
7 προεφήτευον. Ἦσαν δὲ οἱ
[q] πάντες" ἄνδρες [r] ὡσεὶ"
[s] δεκαδύο."
8 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συν-
αγωγὴν, [t] ἐπαῤῥησιάζετο, ἐπὶ
[u] μῆνας" τρεῖς διαλεγόμενος
καὶ πείθων [x] τὰ" περὶ τῆς
9 βασιλείας τοῦ θεοῦ.] Ὡς
δέ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ
ἠπείθουν, κακολογοῦντες τὴν
ὁδὸν [y] ἐνώπιον [z] τοῦ πλή-
θους [a], [b] ἀποστὰς" ἀπ' αὐ-
τῶν, ἀφώρισε τοὺς μαθητὰς,
καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν
τῇ [c] σχολῇ" [d] τυράννου"
10 [e] τινός." Τοῦτο δὲ ἐγένετο
ἐπὶ ἔτη δύο, [f] ὥστε πάντας
τοὺς κατοικοῦντας τὴν ἀσίαν
ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυ-
ρίου [g] †, ἰουδαίους τε καὶ
11 ἕλληνας. Δυνάμεις τε οὐ

g † ἰησοῦ.

(h) + παντί. 5. 8. Ed. Arm. (i) = Erp. Antecedentibus jungunt Syr. Vulg. Hier. Fulgent. (k) = AE. 25. 40. Barb. 1. Copt. Aeth. Syr. p. Vulg. laud. Hier. Fulgent. Post ἰησοῦν ponunt Mt. l. Arm. (l) = D gr. (m) + χριστοῦ. 64. Syr. Erp. Sahid. Hier. Ambr. + εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. (St. β.) item Hier. in fine vſ. 4. + χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. D. cant. Syr. p. c. aſt. || *invocata trinitate*, Caſſiod. (n) χεῖρας. A. 65 (c. al. 3) al. 3. Mt. d. al. 2. χεῖρα. D. Syr. Erp. cant. demidov. (o) εὐθέως ἐπέπεσεν. D. cant. Hier. || + εὐθέως. tol. Codd. lat. (p) + ἑτέραις, καί τινες. Syr. p. in m. (q) = Slav. 5. Aeth. (r) = Syr. Arr. (s δώδεκα. ADE. 31. 36. 40. 69. Mt. l. Chryſ. mſ. Theoph. 2. (t) + ἐν δυνάμει μεγάλῃ. D. Syr. p. in m. || *cum fiducia magna palam loquebatur*, cant. (u) ἡμέρας. 66* al. 3. Mt. a1. in marg. (x) = D. Barb. 1. Syr. Erp. Aeth. Arm. Vulg. It. (y) + τοῦ κυρίου. E. 31. Slav. ed. Vulg. laud. + τοῦ θεοῦ. 5. 8. Barb. 1. Syr. Erp. + τῆς πίστεως. Ar. pol. (z) + παντὸς. 4. 66* al. 4. Mt. a1. d. (a) + τῶν ἐθνῶν. DE. Mt. d. Syr. Erp. Syr. p. c. aſt. cant. laud. (b) τότε ἀποστὰς ὁ παῦλος. D. cant. Syr. Erp. Syr. p. c. aſt. (c) συναγωγῇ. 43. (d) τυραννίου. 3. al. 2. τυρανίου. D gr. (e) = A. 27. 29. Barb. 1. tol. Codd. lat. || + ἀπὸ ὥρας πέμπτης ἕως δεκάτης. D. (St. β.) cant. Syr. p. c. aſt. (f) ἕως (*ita ut*, cant.) πάντες οἱ κατοικοῦντες . . . ἤκουσαν τοὺς λόγους . . . ἰουδαῖοι καὶ ἕλληνες. D* cant. item laud. (g) = ADE. 13. 15. 18. 27. 29. 36. 40. 68. 69. Mt. l. Syr. utr. Erp. Copt. Arm. Vulg. It.

τὰς τυχούσας [h] ἐποίει ὁ θεὸς"
διὰ τῶν χειρῶν παύλου·
12 "Ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθε-
νοῦντας [i] ∾ ἐπιφέρεσθαι"
ἀπὸ [k] τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σου-
δάρια [l] ἢ" σιμικίνθια, καὶ
ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν
τὰς νόσους, τά τε πνεύματα
τὰ πονηρὰ [m] ἐκπορεύεσθαι [n] †.
13 Ἐπεχείρησαν δέ τινες [o] ∾
ἀπὸ" τῶν περιερχομένων ἰου-
δαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν
ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύ-
ματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα
τοῦ κυρίου ἰησοῦ, λέγοντες·
[p] ὁρκίζω" ὑμᾶς [q] τὸν ἰησοῦν,
ὃν [r] = ὁ" παῦλος κηρύσσει.
14 [s] Ἦσαν δέ [t] τινες" [u] υἱοὶ"
σκευᾶ ἰουδαίου ἀρχιερέως
ἑπτὰ, [x] οἱ" τοῦτο ποιοῦντες.
15 Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ
πονηρὸν εἶπε [y]· τὸν ἰησοῦν γι-
νώσκω, καὶ τὸν παῦλον ἐπί-
σταμαι· ὑμεῖς δὲ [z] τίνες"
16 ἐστέ; Καὶ [a] ἐφαλλόμενος"
[b] ἐπ' αὐτοὺς" ὁ ἄνθρωπος, ἐν
ᾧ

i ∾ ἀποφέρεσθαι. m ∾ ἐξέρχεσθαι. n † ἀπ' αὐτῶν.
o ∾ καὶ. p ∾ ὁρκίζομεν.

(h) ὁ θεὸς ἐποίει. ADE. 31. 68. Mt. l. Arm. Vulg. mſ. It. (i) AE. 13. 15. 18. 25. 27. 29. 36. 40. 68. 69. Mt. h. l. *deferrentur*, Vulg. laud. (k) + τῶν ἐνδυμάτων. Syr. Erp. (l) καὶ. 7. 68. Mt. k. l. Vulg. ed. laud. Cyr. hieroſ. ἢ καὶ. D gr. Arm. (m) ADE. 13. 14* 15. 18. 36. 40. 43. 65. 68. 69. Mt. a1. in marg. h. l. (n) = Iidem (exc. 14. 43. Mt. a1. h.) Syr. utr. Erp. Copt. Arm. Vulg. It. (o) = 33. ut videtur. καὶ. AE. 14. 15. 18. 31* 36. 40. 65 (cum 43.) 68. 69. Mt. h. l. Syr. laud. καὶ ἀπὸ. 25. al. 6. Mt. a1. c. Ed. Arm. Vulg. καὶ ἐκ. 31** ἐκ. D. 43. ap. Wetſt. cant. demidov. (p) ADE. 13. 25. 33. 35. 40. Barb. 2. Copt. Vulg. It. Caſſiod. ἐξορκίζω. Mt. l. ἐξορκίζομεν. 15. 18. 27. 36. 66** 69. (q) + διὰ. 8. || τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ. Mt. d. (r) = ADE. 40. al. 4. Mt. a1. m. (s) ἐν οἷς καὶ (+ ἑπτὰ, Syr. p.) υἱοὶ σκευᾶ τινος ἱερέως ἠθέλησαν τὸ αὐτὸ ποιῆσαι, ἔθος εἶχαν τοὺς τοιούτους ἐξορκίζειν. καὶ εἰσελθόντες πρὸς τὸν δαιμονιζόμενον ἤρξαντο ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα, λέγοντες· παραγγέλλομεν σοὶ ἐν ἰησοῦ, ὃν παῦλος κηρύσσει, ἐξελθεῖν. τότε ἀπεκρίθη τὸ πν. etc. D. cant. Syr. p. in m. (t) τινὸς. Egr. 36. Barb. 1. Syr. demidov. Vulg. ed. ſixtin. Bedae gr. (u) = 31. Poſt ἑπτὰ ponunt AE. Alii. Syr. Arm. Vulg. laud. (x) = A. 14* 15. 18. Mt. l. Syr. (y) + αὐτοῖς. AD. al. 11. Mt. l. m. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. cant. Chryſ. Theoph. 2. (z) τίνος. 36. πόθεν. Mt. c. (ſed rec. in marg.) (a) ἐναλλόμενος. D. ἐπιλαβόμενος. 69. (b) = 69. Mt. l. Arm. Alii varie transp. εἰς αὐτοὺς. D. Vulg. cant. ἐπ' αὐτοῖς. E. laud.

ῷ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν,
[c] = καὶ" [d] ∾ κατακυριεύ-
σας" [e] ∾ αὐτῶν," ἴσχυσε
κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς
καὶ [f] τετραυματισμένους" ἐκ-
φυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου.
17 Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν
πᾶσιν ἰουδαίοις τε καὶ ἕλλησι,
τοῖς κατοικοῦσι τὴν ἔφεσον·
καὶ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ πάν-
τας αὐτοὺς, καὶ ἐμεγαλύνετο
τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ. [g]
18 Πολλοί τε τῶν πεπιστευκό-
των ἤρχοντο, ἐξομολογού-
μενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς
19 [h] πράξεις" αὐτῶν. Ἱκανοὶ
δὲ [i] τῶν τὰ περίεργα πραξάν-
των," συνενέγκαντες τας βί-
βλους, κατέκαιον ἐνώπιον
πάντων· [k] καὶ συνεψήφισαν
τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὗρον
ἀργυρίου" μυριάδας [l] πέντε."
20 Οὕτω [m] κατὰ κράτος" [n] ὁ
λόγος τοῦ κυρίου ηὔξανε καὶ
ἴσχυεν."

21 [o] Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦ-
τα," [[p] ἔθετο" ὁ παῦλος ἐν
τῷ πνεύματι, διελθὼν τὴν
μακεδονίαν καὶ ἀχαΐαν, πο-
ρεύεσθαι εἰς ἱερουσαλὴμ, εἰ-
πών· ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι με
ἐκεῖ, δεῖ με καὶ ῥώμην ἰδεῖν.
22 Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν μακε-
δονίαν δύο τῶν διακονούντων
αὐτῷ, τιμόθεον καὶ [q] ἔρα-
στον," αὐτὸς ἐπέσχε χρόνον [r]
23 [s] εἰς τὴν ἀσίαν." Ἐγένετο

d ∾ κατακυριεύσαν. e ∾ ἀμφοτέρων.

(c) = ADE. 40. 69. al. 3. Arm. cant. (d) AE. 14. 26. 31. 57. al. 24. Mt. a1* c. f. m. Ed. Theoph. 1. κυριεύσας. D. κρατήσας. 15. 18. 36. (e) AD. (St. β.) 15. 18. 25. 36. 40 al. 3 et Barb. 2. Mt. f. m. Arm. Syr. p. Vulg. cant. Theoph. 2 || = E. laud. (f) τετραχηλισμένους. Mt. l. (g) Vſ. 18 = 3. (h) ἁμαρτίας. 4. Barb. 1. Chryſ. in comment. || ἐξομολογ. τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ ἀναγγέλλ. τὰς πράξεις αὐτῶν. Cod. vatic. 1210. ἀναγγέλλ. τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ ἐξομολογ. τὰς πράξεις αὐτῶν. Syr. Erp. *confitentes peccata ſua*, caeteris omiſſis, demidov. (i) *magi*, Syr. Erp. (k) = 23. 37. 39. καὶ εὗρον χρυσίου. 56. || ἀργυρίου] χρυσίου. 4. al. 3. Mt. m* χρυσίου καὶ ἀργυρίου. Mt. d. item Arm. *pecuniae*, laud. *pecuniam denariorum*. Vulg. *denariorum ſeſtertia ducenta*, cant. (l) πεντήκοντα. 33** (m) = Arm. (n) ἐνίσχυσε, καὶ ἡ πίστις τοῦ θεοῦ ηὔξανε καὶ ἐπληθύνετο. D. cant. || ὁ λόγος] ἡ πίστις. Syr. Erp. || κυρίου] θεοῦ. E. 21. Mt. m** Syr. Erp. Arm. Vulg. laud. || ηὔξανε] + καὶ ἐπληθύνετο. 68. (o) τότε. D. cant. (p) ἐγένετο. Mt. c. (q) ἀρίσταρχον. Aeth. *Ariſtum*, tol. (r) + ὀλίγον. Dgr. 25 ap. Mill. + τινὰ. 40. Arm. (s) *Epheſi*, Aeth.

δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον
τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς
24 ὁδοῦ. Δημήτριος γάρ τις [t]
ὀνόματι,” ἀργυροκόπος, ποι-
ῶν ναοὺς ἀργυροῦς [u] ἀρτέμι-
δος, [x] παρείχετο” τοῖς τε-
χνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην.
25 [y] Οὓς συναθροίσας, καὶ”
τοὺς [z] περὶ [a] τὰ τοιαῦτα”
[b] ἐργάτας,” εἶπεν· ἄνδρες [c],
ἐπίστασθε, ὅτι ἐκ ταύτης τῆς
ἐργασίας ἡ εὐπορία [d] ∾ ἡμῶν”
26 ἐστι· Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀ-
κούετε, ὅτι οὐ μόνον [e] ἐφέ-
σου, ἀλλὰ [f] σχεδὸν πάσης
τῆς ἀσίας ὁ παῦλος [g] οὗτος”
πείσας [h] μετέστησεν” ἱκανὸν
ὄχλον, λέγων· ὅτι οὐκ εἰσὶ
θεοὶ [i] οἱ” διὰ χειρῶν [k] γινό-
27 μενοι. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο
κινδυνεύει [l] ἡμῖν” τὸ μέρος
εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν· ἀλλὰ
καὶ τὸ τῆς μεγάλης [m] θεᾶς”
[n] ∾ ἀρτέμιδος ἱερὸν” εἰς οὐ-
δὲν [o] λογισθῆναι,” [p] μέλλειν
τε καὶ καθαιρεῖσθαι” [q] τὴν
μεγαλειότητα” αὐτῆς, ἣν ὅλη
ἡ ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβε-
ται.

d ∾ ὑμῶν. n ∾ ἱερὸν ἀρτέμιδος.

(t) = cant. ἦν. D. (u) + ἴσως ὡς κιβώρια μικρά. 33. 34. in m. 57. Idem Chryſoſtomi ſcholion habent 10. 23. 32. (x) παρεῖχε. DE. 65 (cum 67.) (y) οὗτος συναθροίσας. D. Syr. Erp. cant. tol. Codd. lat. item Arm. οὓς καὶ συναθροίσας καὶ ἐπισυναγαγών. Chryſ. (z) + τεχνίτας πάντας καὶ τούς. Syr. Erp. (a) ταῦτα. Mt. d. k. cant. (b) = 16. τεχνίτας Dgr. laud. tol. (c) + συντεχνῖται. D. Sahid. Syr. p. c. aſt. cant. + ἀδελφοί. Mt. m. + ὑμεῖς. Arm. (d) ADE. 13. 18. 26. 36. 40. 68. Barb. 3. Mt. a1** l. Vulg. It. Chryſ. Theoph. 2. (e) + ἕως. D. 14* + τῆς. 31. 68. 69. Mt. k. l. Theoph. 2. (f) + καί. AD gr. 14* 18. 35. 36. 40. 42** Mt. m. Syr. Ar. pol. Vulg. mſ. demidov. Chryſ. Theoph. 1. (g) οὗτός τις τότε D* cant. (h) ἀπέστησεν. E. (i) = 57. 65 (c. al. 3) (k) + ἀνθρώπων. 33. 34. Mt. d. Syr. Erp. Copt. Aeth. Chryſ. in textu. (l) ἡμῶν. 23. Slav. 5 et ed. Theoph. 2. || = κινδυνεύει ἡμῖν. Syr. Erp. (m) = Vulg. ed. (n) DE. 4. 42. 57. al. 8. pluresve. Mt. a1. al. 5. Ed. It. Chryſ. Theoph. 1. Hier. (o) λογισθήσεται. ADE. Barb. 1. Syr. Arr. Vulg. It. Hier. (p) μέλλει τε καὶ καθαιρεῖσθαι. A* Slav. 5 et ant. μέλλει καὶ καθ. 27 ap. Mill. 68. 69. Mt. l. μέλλει, καθαιρεῖσθαι τε. 15. 18. 36. μέλλει τε καθαιρ. καί. Slav. rec. μέλλει τε καθαιρ. laud. Hier. μέλλει δὲ καὶ καθαιρ. 1. Vulg. Theoph. 1. 2. μέλλειν τε καθαιρ. E. μᾶλλον δὲ καὶ καθαιρ. 3. || τε] δέ. 4. 57. al. 11. pluresve. Mt. a1. al. 4. Ed. (etiam St. 3) Chryſ. || ἀλλὰ καθαιρεῖσθαι μέλλει ἡ (ἣν**) ὅλη ἀσία καὶ ἡ οἰκ. σέβεται. D. *ſed deſtrui incipiet tota Aſia et orbis terrarum colitur*, cant. omiſſo: τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς. (q) τῆς μεγαλειότητος. AE. 13. 15. 18. 29. 36. 40. 68. 69. al. 3. Mt. l.

28 ται. Ἀκούσαντες δὲ, καὶ
γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ, [r] ἔ-
κραζον, λέγοντες· μεγάλη ἡ
29 ἄρτεμις ἐφεσίων. Καὶ [s] ἐπλή-
σθη ἡ πόλις ὅλη + τῆς: συγ-
χύσεως·" ὥρμησάν τε ὁμοθυ-
μαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρ-
πάσαντες γάϊον καὶ ἀρίσταρ-
χον [t] μακεδόνας," συνεκδή-
30 μους [u] † παύλου [x]. Τοῦ δὲ
παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν
εἰς τὸν δῆμον, [y] οὐκ εἴων
31 αὐτὸν" οἱ μαθηταί. Τινὲς
δὲ [z] καὶ τῶν [a] ἀσιαρχῶν,"
ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαν-
τες πρὸς αὐτὸν, παρεκάλουν
μὴ [b] δοῦναι" ἑαυτὸν εἰς τὸ
32 θέατρον. Ἄλλοι μὲν οὖν
ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ
ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ
οἱ [c] πλείους" οὐκ ᾔδεισαν, τί-
νος [d] ἕνεκεν" συνεληλύθεισαν.
33 Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου [e] προεβί-
βασαν" ἀλέξανδρον, [f] ∾ προ-
βαλλόντων αὐτὸν τῶν ἰου-
δαίων· ὁ δὲ ἀλέξανδρος [g] κα-
τασείσας τὴν χεῖρα, ἤθελεν
ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ."
34 [h] Ἐπιγνόντες" δὲ, ὅτι ἰουδαῖός
ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ
πάν-

u † τοῦ. f ∾ προβαλόντων. h. ἐπιγνόντων.

(r) + δραμόντες εἰς τὸ ἄμφοδον. D. (St. β.) *currentes in campo*, cant. Syr. p. in m. (s) συνεχύθη ὅλη ἡ πόλις αἰσχύνης. D.* *repleta est tota civitas confusionem*, cant. || ὅλη] = A. 13. 40: Copt. Arm. Vulg. ἐφεσίων. 68. || + τῆς. A. 4. 31. 65 (c. al. 5) al. 8 pluresve et Barb. 8. Mt. a1. d. l. al. 3. Ed. Chryſ. Theoph. 1. 2. (t) = Mt. d. μακεδόνα. 15. (u) = ADE. 65 (c. al. 5.) al. 11. pluresve Mt. a1. d. l. al. 4. Ed. Chryſ. Theoph. 1. 2. (x) + εἵλκυσαν αὐτοὺς, addito τε ante γάϊον, 14* || *rapto Gajo et Ariſtarcho, comitibus Pauli, de theatro, ubi verbum Domini praedicabant, traxerunt ad judices audiendos.* Caſſiod. (y) ἐκώλυον. D Syr. Erp. *non ſinebant*, cant. (z) = 4. 37. 66* cant. Slav. 5 et rec. Chryſ. (a) ἀσίας ἀρχόντων. 23. (b) ἐκδοῦναι. 68. Theoph. 1. in comment. et 2. (c) πλεῖστοι. Dgr, || + ἐξ αὐτῶν. Arm. (d) χάριν. 38* 64. (e) συνεβίβασαν. AE. 27. 29. 66** 69. Mt. l. κατεβίβασαν. D* *diſtraxerunt*, cant. *detraxerunt* Vulg. laud. *produxerunt*, tol. (f) AE. 40, al. 4. pluresve. Mt. a1. Ed. (etiam St. 3) Chryſ. (g) *quoniam Judaeus eſt, ſatisfacere populo*, (omiſſis κατασείσας τὴν χεῖρα ἤθελεν) laud. latine.* || τὴν χεῖρα] τῇ χειρί. D. 40. al. 5. et Barb. 1. Chryſ. Theoph. 2. || ἤθελεν] ἦλθεν. Slav. 5. || δήμῳ] λαῷ. E. || Vſ. 33 in Syr. et Erp. ſic: ὁ δὲ ὄχλος τῶν ἰουδαίων τῶν ὄντων ἐκεῖ προεβίβασαν ἐξ αὐτῶν ἰουδαῖον, ἀλέξανδρον ὀνόματι· ὁ δὲ σταθεὶς, κατασείσας etc. (h) ADE (St. π.) al. 33. Mt. a1. al. 5. Ed. (Arm) Slav. Chryſ. Theoph. 1.

πάντων, [i] ὡς ἐπὶ ὥρας δύο
κραζόντων·" μεγάλη ἡ ἄρτε-
35 μις ἐφεσίων. [k] Καταστεί-
λας" δὲ [l] ὁ γραμματεὺς" τὸν
ὄχλον, φησίν· ἄνδρες [m] ἐφέ-
σιοι," τίς γάρ ἐστιν [n] ἄνθρω-
πος," ὃς οὐ γινώσκει τὴν
[o] ἐφεσίων" πόλιν νεωκόρον
οὖσαν τῆς μεγάλης [p] † ἀρτέ-
μιδος καὶ τοῦ [q] διοπετοῦς;"
36 [r] Ἀναντιῤῥήτων" οὖν ὄντων
τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατε-
σταλμένους ὑπάρχειν, καὶ μη-
37 δὲν προπετὲς πράττειν. Ἠγά-
γετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους [s],
οὔτε ἱεροσύλους, οὔτε βλασ-
φημοῦντας [t] τὴν θεὸν" [u] ∾
38 ὑμῶν." Εἰ μὲν οὖν δημήτριος
[x] καὶ οἱ σὺν αὐτῷ [y] τεχνῖ-
ται" [z] ἔχουσι πρός τινα λόγον,"
[a] ἀγόραιοι" ἄγονται, καὶ ἀν-
θύπατοί εἰσιν· ἐγκαλείτωσαν
39 ἀλλήλοις. Εἰ δέ τι [b] περὶ
ἑτέρων" ἐπιζητεῖτε, [c] ἐν τῇ
ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ" ἐπιλυθήσε-
40 ται. Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν
[d] ἐγκα-

p † θεᾶς. t. τὴν θεάν. u ∾ ἡμῶν. z. πρός τινα λόγον ἔχουσι. a. ἀγοραῖοι.

(i) = Mt. l. || ὡς ἐπὶ] ὡσεὶ περὶ. 13. 33. 34. (k) κατασείσας. DE. 1. 17* Ed. Theoph. 1. *cum sedasset* s. *compescuisset*, Vulg. It. (l) *caput civitatis*, Syr. Erp. || + τῆς πόλεως. Syr. p. c. ast. (m) ἀδελφοί. Arm. (n) (τῶν) ἀνθρώπων. AE. 13. 14* 18. 25. 27. 31. 36. 40. 68. 69. Barb. 3. Mt. l. Syr. Erp. Aeth. Arm. Vulg. laud. Theoph. 2. (o) ἡμετέραν. D. *vestram*, cant. (p) = ADE. 13. 15. 18. 36. 40. 68. 69. Barb. 3. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Slav. 5. 7. Vulg. It. Isidor. (q) διὸς πετοῦς. D. 68. *hujus Jovis*, cant. *Jovis prolis*, Vulg. laud. *imaginem ejus de coelo delapsam*, Syr. Erp. (r) οὕτως. Arm. (s) + ἐνθάδε. D. cant. Syr. p. in m. (t) AD**E* 65 (c. al. 5.) al. 24. Mt. a1. al. 4. Ed. Chrys. Theoph. 1. τὸν θεόν. G. 34. al. 4. Mt. l. (u) ADE** 32. 36. 66** Mt. l. Syr. Arr. It. (x) + οὗτος. D. cant. Syr. Erp. Slav. 5. 8. et ant. (y) = 3. Chrys. semel. (z) AE. 65 (c. al. 5.) al. 22. Mt. l. al. 7. Ed. Arm. Vulg. laud. Chrys. Theoph. 1. 2. ἔχουσι πρὸς αὐτοὺς τινὰ λόγον. D. *habent cum aliquo quendam verbum*, cant. (a) Ed. *forenses*, laud. *conventus*, cant. *conventus forenses*, Vulg. || *ecce proconsul in civitate est; artifices illi sunt: accedant et litigent etc.* Syr. Erp. (b) περαιτέρω. 15. 18. 36. 65 (cum 67) al. 2 item 68. Mt. l. περ ἕτερον. E. *si quid autem ulterius*, cant. *si quid autem alterius rei*, laud. Vulg. || + ἔτι. 1. Mt. c. Arm. Theoph. 1. (c) ἐν τῷ νόμῳ ἐκκλησίᾳ. D* ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίας. D** *in legem ecclesiae discutietur*, cant. ἐν νόμῳ ἐκκλησίας. Slav. 5. et ant. *in loco, qui datus est a lege ad congregationem*, Syr.

[d] ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον," μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος, * περὶ οὗ[e] + οὐ" δυνησόμεθα [f] ∾ ἀποδοῦναι" λόγον [g] τῆς συστροφῆς ταύτης. καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

1 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι
τὸν θόρυβον, [h] προσκαλεσάμενος" ὁ παῦλος τοὺς μαθητὰς, [i] καὶ ἀσπασάμενος," [ἐξῆλθε [k] πορευθῆναι" εἰς
2 τὴν μακεδονίαν.] Διελθὼν
δὲ [l] τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ [m] παρακαλέσας αὐτοὺς" λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν ἑλλάδα.
3 Ποιήσας τε [n] μῆνας τρεῖς, γε-
νομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν ἰουδαίων, [o] μέλλοντι ἀνάγεσθαι

---

f ∾ δοῦναι.

(d) σήμερον ἐγκαλεῖσθαι στάσεως. D. cant. ἐγκαλεῖσθαι περὶ τῆς στάσεως σήμερον. 40. Syr. p. Arm. || + γενομένης. 43. || *accusari seditionis, quod non possumus defensionem habere de congregatione hujus diei, dum congregati sumus frustra et tumultuati sine praetextu. Et cum haec dixisset etc.* Syr. *cum nullus obnoxius sit (de quo possimus reddere rationem) concursus istius.* Vulg. ed. (e) + A. 4. 14** 27. 29. 31. 34. al. 19. Mt. a1. d. al. 4. Ed. Syr. utr. Ar. pol. Aeth. Arm. Slav. 5. 7. Vulg. msf. Chrys. in textu. (alibi non habet) Theoph. 1. (f) 4. 25. 42* 57. 65 (c. al. 6.) al. 13 et Barb. 1. Mt. a1. d. al. 4. Ed. Theoph. 1. (g) + περὶ. AE. 15. 18. 25. 31. 33. 36. 40. 68. Barb. 5. Syr. Arm. Slav. 5. 7. et ant. laud. Theoph. 2. (h) μεταπεμψάμενος. E. 14* 15. 16. 31. 36. 40. 68. Copt. Aeth. Theoph. 2. μεταστειλάμενος. 69. Mt. a1. in marg. l. *convocatis,* laud. (i) παρεκάλεσε καὶ ἀσπασάμενος. Slav. 7. et ant. παρακαλέσας καὶ ἀσπασάμενος. Slav. rec. καὶ παρακαλέσας ἀσπασάμενος. A. 33. Mt. a1. in marg. item m.* Arm. καὶ παρακαλέσας καὶ ἀσπασάμενος. E. καὶ παρακαλέσας ἀσπασάμενος δὲ. 69. καὶ παρακαλέσας ἀσπασάμενός τε. 15. 25. 27. 29. 36. 40. al. 9 et Barb. 2. Mt. l. Syr. Erp. item Copt. Aeth. Theoph. 2. καὶ πολλὰ παρακελεύσας ἀποσπασάμενος. D* καὶ πολλὰ παρακαλέσας ἀσπασάμενός τε. D** *et multo exhortatus salutans,* cant. *et exhortatus est et valedicens,* laud. *et exhortatus eos valedixit et,* Vulg. || ἀσπασάμενος] + αὐτούς. Slav. 7. et ed. aliaeque versiones. (k) = D. 27. 66** Mt. l. cant. πορεύεσθαι. AE. al. 7. et Barb. 2. Theoph. 2. Sic, sed post μακεδ. E. laud. (l) + πάντα. D. (m) χρησάμενος D* gr. (n) + ἐκεῖ. 43. Copt. Arm. Vulg. (o) = 16. ἠθέλησεν ἀναχθῆναι εἰς συρίαν. D. cant. Syr. p. in m. || μέλλοντι] μέλλοντα. 22. al. 7. Mt. f. Chrys. semel. μέλλων. E.

γεσθαι εἰς τὴν συρίαν," [p] ἐγέ-
νετο γνώμη τοῦ" ὑποστρέ-
4 φειν διὰ μακεδονίας. [q] Συν-
είπετο δὲ αὐτῷ" [r] ἄχρι τῆς
ἀσίας" [s] σώπατρος ÷ πύῤῥου"
βεροιαῖος. * θεσσαλονικέων δὲ,
ἀρίσταρχος, καὶ σεκοῦνδος,
καὶ γάϊος [t] δερβαῖος," καὶ
τιμόθεος [u]· [x] ἀσιανοὶ" δὲ,
[y] τυχικὸς" καὶ τρόφιμος·
5 Οὗτοι [z] [a] προελθόντες" ἔμε-
6 νον [b] ἡμᾶς" ἐν τρωάδι. Ἡ-
μεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ
τὰς [c] ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ
Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν πρὸς
αὐτοὺς εἰς τὴν τρωάδα [d] ἄχρις
ἡμερῶν πέντε," [e] οὗ" διετρί-
7 ψαμεν ἡμέρας ἑπτά. Ἐν δὲ
τῇ μιᾷ [f] τῶν σαββάτων,
[συνηγμένων [g] ἡμῶν" [h] † κλά-
σαι ἄρτον, ὁ παῦλος διελέγε-
το αὐτοῖς [i], μέλλων ἐξιέναι
τῇ ἐπαύριον, παρέτεινέ τε
τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου.
8 Ἦσαν δὲ [k] λαμπάδες" ἱκαναὶ
ἐν τῷ ὑπερῴῳ, οὗ [l] ἦμεν
[m] συν-

g. τῶν μαθητῶν. h † τοῦ. l. ἦσαν.

(p) = Erp. ἐγένετο γνώμης τοῦ. AE. 15. 36. 68. al. 3. Mt. l. εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα αὐτῷ. D. cant. Syr. p. in m. (q) μέλλοντος οὖν ἐξιέναι αὐτοῦ. D. Syr. p. in m. *volente autem comitari eum*, cant. || αὐτῷ] = 4* 22. 66. al. 4. Mt. d. (r) = 13. Barb. 1. Erp. Aeth. Vulg. Bedae lat. (s) σωσίπατρος 4* 25. 40. 57** 68. al. 7. Mt. c. d. Erp. Copt. Arm. Slav. 8 et ed. demidov. Theoph. 1. Beda. || + πύῤῥου. ADE. 13. 15. 25. 27. 29. 31. 36. 40. 57. 66** 68. 69. al. 7. et Barb. 3. Mt. l. Ed. Copt. Arm. Syr. p. in m. Slav. 7 et ed. Vulg. It. Theoph. 2. Orig. int. Beda. Post βεροιαῖος ponitur in Slav. ant. (t) δουβέριος. D* *Doverius*, cant. (u) + *Lystrensis*, Syr. Erp. δερβαῖος δὲ τιμόθεος. Conject. (x) ἐφέσιοι. D. Sahid. cant. (y) εὔτυχος. D. cant. (z) + δὲ. AE. 13. 40. al. 5. Mt. l. laud. Theoph. 2. (a) προσελθόντες. A ut videtur. E gr. al. 21. et Barb. 3. Mt. a1* c. l. Ed. (b) αὐτὸν. D. gr. (c) + δύο. 4. (d) πεμπταῖοι. D. *quintani*, cant. || ἄχρις] ἀπὸ. E. 13. *infra*, laud. (e) ὅπου. AE. 13. οὗ καὶ. 40. ἐν ᾗ καὶ. D. *in qua*, cant. (f) + πρώτῃ. D gr. (g) ADE. 13. 14* 15. 25. 40. 68. 69. al. 4. et Barb. 2. Mt. l. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Chrys. in textu. Theoph. 2. Aug. || = Cassiod. (h) = AE. 65 (c. al. 6.) Alii. Mt. a1. al. 9. Ed. Chrys. semel. Theoph. 1. (i) + *et confirmabat animos eorum*, demidov. (k) ὑπολαμπάδες. D. *faculae*. cant. *lanternae*. laud. (l) ADE. (St. π.) 65 (c. al. 6.) Alii. Mt. a1. al. 9. Ed. Syr. utr. Arr. Arm. Slav. Vulg. It. Chrys. Theoph. 2.

9 m συνηγμένοι." n Καθήμε-
νος" δέ τις o νεανίας," ὀνόμα-
τι εὔτυχος, ἐπὶ τῆς θυρίδος,
p καταφερόμενος ὕπνῳ βα-
θεῖ," διαλεγομένου τοῦ παύ-
λου ἐπὶ πλεῖον, q κατενεχ-
θεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου," ἔπεσεν
ἀπὸ τοῦ τριστέγου κάτω, καὶ
10 ἤρθη νεκρός. Καταβὰς δὲ ὁ
παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ
r συμπεριλαβὼν" εἶπε· μὴ
s θορυβεῖσθε·" ἡ γὰρ ψυχὴ
11 αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν. Ἀνα-
βὰς δὲ, t καὶ" κλάσας u ἄρ-
τον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκα-
νόν τε ὁμιλήσας ἄχρις αὐγῆς,
12 οὕτως ἐξῆλθεν. x Ἤγαγον
δὲ τὸν παῖδα" ζῶντα, καὶ
παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.]
13 Ἡμεῖς δὲ y προελθόντες" ἐπὶ
τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν εἰς
τὴν z ἄσσον," ἐκεῖθεν μέλ-
λοντες ἀναλαμβάνειν τὸν παῦ-
λον· οὕτω γὰρ a ἦν διατε-
ταγμένος," μέλλων αὐτὸς πε-
14 ζεύειν. Ὡς δὲ b συνέβαλεν
ἡμῖν" εἰς τὴν z ἄσσον," ἀνα-
λαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς
15 μιτυλήνην· Κἀκεῖθεν ἀπο-
πλεύσαντες, τῇ ἐπιούσῃ κα-
τηντήσαμεν c ἀντικρὺ" χίου.
d τῇ δὲ ἑτέρᾳ παρεβάλομεν"
εἰς σάμον· e ∾ καὶ μείναντες
ἐν τρωγυλλίῳ, τῇ" ἐχομένῃ
ἤλθο-

e ∾ τῇ δὲ.

(m) = E. laud. συνηθροισμένοι. 4. (n) καθεζόμενος. ADE. 13. 14* 15. 18. 36. 68. 69. Mt. l. (o) = E. laud. (p) κατεχόμενος ὕπνῳ βαρεῖ. D. (q) = 69. || κατενεχθεὶς = Syr. Erp. || ἀπὸ] ὑπὸ. D. 4. 40. al. 3. Mt. a1. c. k. Ed. Chryſ. (r) συμπαραλαβών. 40. al. 4. Mt. l. || + αὐτοῦ. C. αὐτῷ ſ. αὐτὸν. 27. 36. 66** 69. Mt. l. Verſſ. Chryſ. Theoph. 2. (s) φοβεῖσθε. 4* (t) = Ed. (u) + τὸν. ACD* Theoph. 2. (x) ἀσπαζομένων δὲ αὐτῶν ἤγαγεν τὸν νεανίσκον. D. *ſalutantes autem eos adduxerunt juvenem*, cant. || ἤγαγον] ἤγαγε. Mt. f. (y) προσελθόντες. AE. 4. 14. 25. 26. 66* 68. al. 15. Mt. a1. d. f. m. Ed. Slav. ut videtur. Chryſ. Theoph. 1. κατελθόντες. D. Syr. Erp. ἐμβάντες. Mt. a1. in marg. || *aſcendentes navem*, Vulg. item cant. (z) ἄσον. 45. 46. Mt. m. Erp. Vulg. mſ. νάσον. 15. 18. 36. θάσον ſ. θάσσον. 67. al. 10. et Barb. 2. Mt. c. d. f. Syr. utr. Ar. pol. (a) ἐντεταλμένος ἦν. C. 15. 36. (b) *conveniſſemus*, Vulg. ed. ſixtin. *veniſſemus*, demidov. *praeveniſſet*, tol. ἡμεν. Slav. 5. 8. || ἡμῖν] ἡμᾶς. 22. 66. 68. al. 3. Mt. c. d. (c) ἀντικρύς. ACDE. 36. 40. 68. al. 3. Mt. l. Theoph. 2. (d) = 36. || ἑτέρᾳ] ἑσπέρᾳ. 15. 19. (e) ACE. 15. 18. 69. καὶ τῇ. 37. Barb. 2. Copt. Aeth. (qui omnia ad finem usque commatis omittit) Arm. Vulg. laud. Hier. || τρωγυλλίῳ] τρωγυλίᾳ. D. gr. στρογγυλίῳ. 16. al. 2. Mt. l. Alii aliter.

16 ἤλθομεν εἰς μίλητον.] [f ∾
"Ἔκρινε" γὰρ ὁ παῦλος παρα-
πλεῦσαι τὴν ἔφεσον, g ὅπως
μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆ-
σαι" ἐν τῇ ἀσίᾳ· ἔσπευδε γὰρ,
h εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ," τὴν
ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς γενέ-
σθαι εἰς ἱεροσόλυμα.

17 Ἀπὸ δὲ τῆς μιλήτου
πέμψας εἰς ἔφεσον, i μετε-
καλέσατο" τοὺς πρεσβυτέρους
18 τῆς ἐκκλησίας. Ὡς δὲ k πα-
ρεγένοντο" πρὸς αὐτὸν l, εἶ-
πεν αὐτοῖς· ὑμεῖς m ἐπίστα-
σθε, n ἀπὸ πρώτης ἡμέρας,
ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν ἀσίαν,
o πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα
19 χρόνον ἐγενόμην," Δουλεύων
τῷ κυρίῳ p μετὰ q πάσης"
ταπεινοφροσύνης, καὶ r † δα-
κρύων καὶ πειρασμῶν, τῶν
συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπι-
20 βουλαῖς τῶν ἰουδαίων· Ὡς
οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμ-
φερόντων, τοῦ s μὴ" ἀναγ-
γεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι t ὑ-
μᾶς" δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους·
21 Διαμαρτυρόμενος ἰουδαίοις τε
καὶ ἕλλησι τὴν εἰς u τὸν" θεὸν
μετάνοιαν, καὶ πίστιν x —
τὴν" y εἰς τὸν κύριον ἡμῶν
22 ἰησοῦν χριστόν." Καὶ νῦν
ἰδοὺ, z ἐγὼ" δεδεμένος τῷ
πνεύματι, πορεύομαι εἰς ἱε-
ρουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ a συν-
α τή-

---

f ∾ κέκρικε. r † πολλῶν.

(f) ACDE. 14** 15. 36. 68. 69. Barb. 2. Mt. l. Vulg. κέκρικε. Theoph. 2. (g) μήποτε γενηθῇ αὐτῷ κατάσχεσίς τις. D. *ut non contingeret ei morandi quis*, cant. (h) εἰς. D. cant. Aeth. || ἦν] εἴη. ACE. 15. 18. 27. 29. 36. 68. 69. (i) μετεπέμψατο. D. cant. (k) ἐπληρώνοντο. E gr. (l) + ὁμοθυμαδὸν. E. Barb. 1. laud. + ὁμοῦ ὄντων αὐτῶν. A. ὁμόσε ὄντων (ὅμως ἐόντων D*) αὐτῶν D. (St. β.) 40 in m. *ſimulque cum eſſet*, cant. *et ſimul eſſent*, Vulg. (m) + αὐτοὶ. Arm. + ἀδελφοὶ. 5. 8. Poſt ἐπίστασθε ponunt D. Sahid. cant. (n) + ὡσεὶ. Slav. 5 et ed. (o) ὡς τριετίαν ἢ καὶ πλεῖον, ποταπῶς μεθ' ὑμῶν ἦν (*fui*) παντὸς χρόνου. D.* cant. (p) + μεθ' ὑμῶν. C. 15. 18. 36. Chryſ. in textu. (q) πολλῆς. Syr. Erp. (r) = ADE. 13. 40. 68. Barb. 1. Syr. Erp. Copt. Vulg. It. Lucif. (s) = D. cant. Slav. 5 et rec. Lucif. (t) = D. cant. Theoph. 1. Lucif. Hier. (u) = CE. 66* Mt. d. Baſ. Chryſ. Theoph. 1. (x) = ACD. 15. 18. 29. 32. 36. 57. 66** 69. Barb. 1. Ed. (y) διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. D gr. || = ἡμῶν. E. || χριστὸν = 14** al. 20. Mt. a1. d. al. 3. Ed. Aeth. Syr. p. Slav. 5. 8. Baſ. Theoph. 1. Lucif. (z) = Ath. Lucif. Poſt δεδεμ. ponunt ACE. 69. Mt. h. I. Vulg. laud. Ath. mſ. Theoph. 2. (a) συναντήσαντα. AD gr. E gr. 67. Mt. m. Theoph. 1. συμβησόμενα. C. 15. 36. 68. 69. Mt. l. Theoph 2.

αντήσοντά" μοι [b] μὴ" [c] εἰ-
23 δὼς," Πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον [d] κατὰ πόλιν" [e] δια-
μαρτύρεταί" [f] ⁜ μοι," [g] λέ-
γον," ὅτι δεσμά [h] ∾ με καὶ
24 θλίψεις" μένουσιν. Ἀλλ'
[i] οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι, οὐ-
δὲ ἔχω τὴν ψυχήν μου τι-
μίαν ἐμαυτῷ," [k] ὡς" τελειῶ-
σαι τὸν δρόμον μου [l] = μετὰ
χαρᾶς," καὶ τὴν διακονίαν [m],
ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου
[n] ἰησοῦ," διαμαρτύρασθαι [o] τὸ
εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ
25 θεοῦ. Καὶ νῦν [p] — ἰδοὺ," ἐγὼ
οἶδα, ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ
πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες,
ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων [q] τὴν
βασι-

---

h ∾ καὶ θλίψεις με.

(b) = 68. (c) γινώσκων. D. (d) = E. laud. || κατὰ] + πᾶσαν. D. Syr. Arr. Aeth. Vulg. cant. item Slav. Lucif. (e) διαμαρτύρατο. AE. 13. 40. (f) + ACDE. 29. 31. 36. 40. 57. 65 (c. al. 3) 66** 68. al. 5. Mt. c. Ed. Syr. Arr. Copt. Slav. 8. et ant. Vulg. It. Ath. Cyr. hier. Baſ. Theoph. 2. Lucif. Hier. Ante τὸ ἅγιον ponunt Baſ. Chryſ. bis. item 47. (g) λέγων. DE. 22. pluresque. Mt. a1. d. al. 3. (h) ACE. 1. 15. 18. 65. 68. Mt. l. item 40. Arm. Vulg. laud. Ath. Baſ. Cyr. hieroſ. Chryſ. Theoph. 1. 2. καὶ θλίψεις μένουσί μοι. D. cant. || με] σε. Syr. Erp. || + ἐν ἱεροσολύμοις. D. (St. β.) cant. Syr. p. c. aſt. Vulg. ed. Lucif. (i) οὐδένα λόγον ποιοῦμαι τῆς ψυχῆς μου. Syr. Arr. Aeth. item Arm. (quae tamen τιμίαν retinet) et Copt. niſi fortaſſe haec legit: οὐκ ἔχω τὴν ψυχήν μου τιμίαν ἐμαυτῷ. *Non facio animam meam pretioſiorem mihi ſ. quam me*, Ambr. Aug. οὐδενὸς λόγου (ſic etiam D** 36. Mt. l.) ποιοῦμαι τὴν ψυχὴν τιμίαν ἐμαυτῷ. C. *pro nihilo aeſtimo animam meam cariorem eſſe mihi, quam conſummare etc.* Lucif. οὐδενὸς λόγον ἔχω (+ μοι D.) οὐδὲ ποιοῦμαι τὴν ψυχὴν etc. AD. 13. 40. 43. 68. *nihil horum cura eſt mihi, neque habeo ipſam animam caram mihi, quam conſummare etc.* cant. *nihil horum vereor, nec facio animam meam pretioſiorem quam me, dummodo etc.* Vulg. || οὐδενὸς] οὐδένα. 39. (ap. Mill. 38) + τούτων. 43. Barb. 1. Mt. c. Vulg. cant. || = οὐδὲ ἔχω. Arm. || = μου. ACD** 13. 15. 18. 40. Barb. 2. Mt. l. cant. Chryſ. Ignat. || ἐμαυτῷ] ἐμαυτοῦ. D* Mt. l. ἑαυτῷ. 68. *me in ipſo*, laud. || οὐκ ἔχω τιμίαν τὴν ἐμαυτοῦ ψυχὴν. Chryſ. in comment. (k) ὥστε. E. 13. 29. 40. 68. 69. al. 3. Mt. l. ὡς τὸ. Mt. k. τοῦ D. (l) = AD. 13. 40. Barb. 2. Syr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Vulg. cant. Lucif. Ambr. (m) + τοῦ λόγου. D. cant. Vulg. Lucif. Ambr. (n) = 45. Ar. pol. Lucif. (o) + ἰουδαίοις καὶ ἕλλησιν. D. (St. β.) Sahid. cant. Lucif. (p) = E. 13. 40. al. 3. Syr. Erp. laud. Lucif. (q) τὸ εὐαγγέλιον. 66** 69. Mt. l. Slav. mſ.

βασιλείαν [x] = τοῦ θεοῦ."
26 [s] Διὸ μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ
σήμερον ἡμέρα, ὅτι" καθαρὸς
[t] ∾ ἐγὼ" ἀπὸ τοῦ αἵματος
27 πάντων [u]. Οὐ γὰρ ὑπεστειλά-
μην [x] τοῦ [y] μὴ" ἀναγγεῖλαι
ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ
28 θεοῦ. [Προσέχετε [z] — οὖν"
ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ,
ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν
τὴν ἐκκλησίαν [a] τοῦ κυρίου,"
ἣν

---

t ∾ εἰμί.   a. θεοῦ. ∾ κυρίου καὶ θεοῦ.

(r) = AC. 13. 15* 36. Copt. Syr. p. Arm. Chryf. τοῦ ἰησοῦ. D. cant. *Domini Jesu*, Lucif. (s) ἄχρι οὖν τῆς σήμερον ἡμέρας. D* *propter quod hodierno die*, cant. || διό] = Syr. (Syr. p. habet c. aft.) Chryf. διότι. AE. 29. 42. al. 5. Ed. διὸ καί. 32. 57. Mt. k. Ed. || μαρτύρομαι] διαμαρτύρομαι. 3. 13. 40. Chryf. (t) CDE. 15. 18. 20. 36. 40. 68. Barb. 2. Mt. h. Vulg. It. Baf. Chryf. alicubi. Antonius. Damafc. Theoph. 2. Iren. Lucif. ἐγώ εἰμι. 69. Mt. l. Arm. Hier. Gildas. (u) + ὑμῶν. E. 4** 25. 34. al. 7. Mt. l. Syr. Arr. Copt. Aeth. Vulg. mf. Bohem. laud. Baf. Antonius. Theoph. 2. Beda. item 68. (x) + ὑμῖν. Ed. (y) = D gr. 66** Slav. rec. Lucif. (z) AD. 13. 15. 36. Barb. 1. Lectionaria. Aeth. Arm. Vulg. cant. Lucif. (a) Vulgatum Θεοῦ habent cod 4. 22. 46. 65. 66* (fi quidem Trefchovius recte conjecit; teftibus enim Hwiidio et Altero, nullum fupereft primitivae fcripturae veftigium.) 68. et, quantum e filentio Collatorum fufpicari licet, 7. 12. 16. 23. 25. 37. 39. 56. 64. de quibus confer deinceps dicenda. Vulg. Syr. poft. in textu. Cod. fyr. vatic. 21. continens lectionarium feculi 11. (Aethiops habet vocabulum, quo femper vtitur, five θεός in graeca veritate legatur fiue κύριος. Neutri igitur lectioni, fi folus fpectetur, fauet.) Athan. ep. ad Serap. quae incipit τὰ γράμμ. (fed ibi vnus mf. legit κυρίου, alii χριστοῦ) et in teftim. de trin. Bafil. eth. 80. (dubitante Wetftenio an recte editus fit; nam in breuiario legitur πρόβατα χριστοῦ) Epiph. in Ancor. 69. et in haer. 74. Chryf. ad h. l. ter (fed commentarius poftulare videtur κυρίου, vt Millius jam vidit) et Anonymus ap. Chryf. t. 6. p 510. Antiochus bis. Theoph. 2. Oecum. Ibas ep. ad Marin in act. chalced, ap. Manfi vol. 4. p. 1578 graece (fed in verf. lat. *dominus*.) Caeleftinus ep. ad conc. ephef. ap. Manfi vol. 3. p. 1146. Ambr. de Sp. S. l. 2. ap. Mill. et Sabat. (fed ap. Beng. vtrumuis in Ambr. extare traditur) Cafliod. de incarn. 7, 4. Fulgent. ad Petr. diac. Ferrand. ep. ad Anat. Primafius in Apoc. 7. Martin. 1. in conc. later. Beda ad h. l. Etherius diferte. Auct. de

de 12. manf. Schol. cod. 15. 18. 37. — Phrafi αἷμα θεοῦ vfi funt Ignat. ad ephef. (fed in altera harum epift. recenfione extat χριστοῦ.) Tert. L. 2. ad vx. c. 3. Damafc. Theophyl. Leontius, alii. Sed nec defuerunt, qui tales formulas vituperarent et Scripturam fic nunquam locutam effe contenderent. — || Κυρίου legunt ACDE. 13. 15. 18. 36 in textu. 40. 69. Sahid. Copt. Syr. poft. in marg. fyriace. Arm. Aeth. (ambiguum enim vocabulum aethiopicum h. l. pro κυρίου pofitum fuiffe, e confenfu verfionum Copt. et Arm. probabile fit.) cant. laud. Conftitut. 2, 61. Euf. in Ief. 35 Ath. ad Serap. in mf. Didym. de Sp. S. 11. Chryf. in Eph. 4, 12. et, vt videtur, in h. l. (Hinc etiam Theophyl. 3.) Ammon. in cat. Theodor. ftudit. ep. II. 56. Maxim. ad Nicandr. Antonius 173. Synod. nic. 2. Ibas ad Marin l. c. latine. Iren. int. 3, 14. Lucif. de non parc. Hier. in Tit. 1, 5. et ad Evagr. Aug. contr. Parmenian. Sedul. in Tit. 1. Alcimus hift. apoft. 2. Conc. carthag. (fed ibi graece vertitur θεοῦ) Auctor quaeft. ex N. T. legit *Domini Jefu* — || κυρίου θεοῦ, 3. Ar. pol. θεοῦ καὶ κυρίου, 47. κυρίου καὶ θεοῦ, G. 1. 2. 5. 6. 8. 9. 10. 11. 14** 17. 19. 20. 21. 24. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36 in catena. 38. 42. 43. 45. 57. 63. 66** 67. Lectionar. 2. 5. Mt. a1. b. c. d. e. f. k. l. m. χ. ψ. Ed. complut. et plantin. Verfio Slavon. mf. et ed. omnes. Theophyl. 1. — || χριστοῦ Syr. (etiam in codicibus Neftorianorum vaticanis.) Erp. Orig. vt videtur, de orat. et ad martyr. Ath. l. c. in mf. Auctor dial. 1. adv. Macedonian. Theodoret in Philip. 1. Ignat. interpolat. Bafil. eth. 80. in breuiario. Fulgent. pro fide cath. Synodus Mendozae apud Indos a. 1599. inftigante diabolo Neftorianos *Chrifti* fcripfiffe tradit. — || *Ecclefia Dei, quam Dominus nofter I. C. fanguine fuo* etc. Arcadius in conc. Ephef. ap. Manfi vol. 3. p. 1147. — || *Saluatoris*, episcopi Phoeniciae fecundae ap. Manfi vol. 4. p. 1871.

Vt de codicum, qui θεοῦ habent, ingenio iudicare ipfe queas, percurre marginem editionis Wetftenianae in Actis Apoft. a capite ad calcem, et attende ad lectiones horum librorum. Si editione hac vti tibi non licet, accipe nonnulla quae nos, cum vniuerfam iftam variantium farraginem hoc confilio denuo perluftraremus, obferuauimus. 1) Codex 4, feculo demum 15 fcriptus, ingentem continet variantium, fingularium etiam, numerum, partim optimarum, partim manifefto repudiandarum, e. gr. cap. 9, 20. 11, 3. 12, 3. 10. 13, 24. 15, 17. 22, 29. Conf. etiam Rom. 14, 17. 16, 13. 2 Cor. 2, 17. 1 Theff. 4, 15. Ergo folus, aut cum exigui pretii libris confentiens, nil valet. 2) Cod. 7. raro excitatur. Sicubi apparet,

vel magno codicum comitatu stipatus est, vel additamenta exhibet sibi peculiaria, e. gr. cap. 21, 16. 22, 20. 23. 26, 3. 28, 1. 3) Cod. 12 et 22. paene pro non collatis habendi sunt, eamque ob causam auctoritas eorum nulla esse potest. Codex 22, quantum e paucis, quas novimus, lectionibus judicare licet, codicibus 4 et 37 cognatus est. Idem Jac. 4, 15. loco κύριος solus habet θεός. 4) Cod, 25. melioribus, nec tamen optimis, accensendus est. Vide apud Wetstenium cap. 5, 24. 11, 21. 15, 4. 16, 1. (ἰουδαίας χήρας.) 17, 34. 19, 1. 21, 34. 26, 13. 15. 1 Jo. 2, 25. Nunquam fere consentit cum iis codicibus, qui h. l. θεοῦ legunt, sed ad familiam pertinet aliam. 5) Codex 37. glossematibus et putidis interpretamentis passim interpolatus est, e quibus cum nostro loco quam maxime conferri meretur illud, quod cap. 13, 41 in hoc codice et inter scholia codicis Mt. d. legitur: ὅτι ὁ ΘΕΟΣ σταυροῦται καὶ ἀποθνήσκει. Praeterea de codice 37 confer Wetstenium ad cap. 2, 24. 12, 20. 13, 42. (τὸ μεταξὺ + τοῦτ' ἔστιν τὸ ἐσόμενον.) cap. 16, 7. et in epistolis Paulinis (ubi numero 43 insignitus est) 1 Cor. 15, 29. Gal. 3, 17. 1 Tim. 1, 9. 3, 3. 4, 10. 6) Codices vindobonenses 64 et 65. perraro melioris notae lectionem suppeditant, nisi forte in permultis eadem reperiatur libris. 7) Codex upsaliensis 68 interdum quidem cum optimis libris consentit, ut vel ex nostro variantium lectionum delectu videre licet; ab his vero ubi in Actis (velut hoc loco) discedit, consonat fere cum eo Theophylacti textu, quem Finettus secundo loco in sua operum Theophylacti editione exhibuit, et nos adposita sigla *Theoph* 2. excitare solemus. Hinc de indole, aetate ac patria textus upsaliensis, qui praeterea e catena margini adscripta nonnihil labis traxisse videtur, judicium ferri facile potest. Pretium lectionum vel huic codici peculiarium, vel cum paucis tantum libris ei communium, aequa lance curatius expendere qui cupit, evolvat apud Aurivillium, qui upsalienses lectiones publici juris fecit, locos sequentes: Act. 9, 24. 12, 13. 13, 6. 24. 25. 14, 6. 15, 19. 23. 17, 28. 18, 5. 19, 29. 20, 2. 7. 21, 2. 23, 15. 20. 23. 25, 12. 26, 3. 28, 11. 8) Caeteri codices omnes, qui θεοῦ habent vel habere videntur, nempe cod. 16. 23. 39. 46. 56. (immo etiam 4. 7. 22. et 37.) propinqua inter se cognatione juncti sunt. Vide sis apud Wetstenium cap. 11, 28. 12, 25. 13, 21. 14, 9. 15, 16. 17, 3. 5. 25. 27. 18, 22. 19, 8. 9. 19. 20, 4. 23, 17. 24, 26. 25, 11. 20. 24. 27, 7. 29. 28, 1. 14. 15. 22. 31. A lectionibus paucorum librorum bonis tantum non semper abhorret haecce codicum familia. Lectiones autem in ipsa sola obviae (si nonnullas codicis 16 lectiones excipias) admodum exigui pretii sunt.

Ex

Ex his omnibus luculenter apparet, pro lectione θεοῦ ne unicum quidem militare codicem, qui ſive vetuſtate ſive interna bonitate ſua teſtis idonei et incorrupti laude ornari queat. Non reperitur, niſi in libris recentioribus iisdemque vel penitus contemnendis, vel miſere, multis ſaltim in locis, interpolatis. Sed nec verſionum auctoritate tueri ſe poteſt. Nulla enim translatio habet θεοῦ, praeter Vulgatam recentiorem, (quam redarguunt antiquiores libri latini,) et Philoxenianam ſyriacam, ſeculo demum ſexto confectam, quae tamen ipſa etiam in margine offert κυρίου. Tandem neque apud Patres certa lectionis iſtius veſtigia deprehenduntur, ante Epiphanium (qui utroque loco ſupra citato etiam in codice mſ. bibliothecae academicae Jenenſis habet θεοῦ,) et Ambroſium. Quomodo igitur ſalvis criticae artis legibus lectio θεοῦ, utpote omni auctoritate juſta deſtituta, defendi queat, equidem haud intelligo. — Sed nec χριστοῦ, quod Syrus cum ſuo ſequaci, Arabe Erpeniano, et pauculi Patres exhibent, arbitro perito placere poteſt. Nam in nullo prorſus codice graeco invenitur, ſed interpretamentum eſt, definiendo ſenſui vocabuli ambigui κυρίου deſtinatum. Si enim gloſſematis auctores in graecis ſuis codicibus reperiſſent θεοῦ, ad declarandam ſententiam procul dubio τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ aptius ipſis viſum fuiſſet, quam χριστοῦ.

Itaque legendum erit vel κυρίου, vel κυρίου καὶ θεοῦ. Poſterior lectio habetur in 47 graecis libris, hoc eſt in majore codicum adhuc collatorum parte. Verum α) ex antiquiſſimis nullus reperitur in hac codicum turba. Nam G, etſi majuſculis literis exaratus, tamen, Montefalconio judice, non ante nonum ſeculum ſcriptus eſt. β) E praeſtantiſſimis nullus, e reliquis, paſſim bonas vetuſtasque lectiones exhibentibus, vix unus et alter (velut 26. 27. 29. 31. Mt. l.) legit κυρίου καὶ θεοῦ. γ) Verſio nulla huic lectioni patrocinatur, praeter arabicam polyglottorum, lectionum recentiſſimarum et peſſimarum colluviem, et ſlavonicam, nono demum ſeculo e conſtantinopolitanae recenſionis codicibus confectam. δ) In nullius Patris ſive graeci ſive latini ſcriptis reperta fuit iſta lectio, ſi unum excipias Theophylactum, reclamantibus tamen iis commentariorum ipſi attributorum ἐκδόσεσι, quas Finettus ſecundo et tertio loco excudi curavit. ε) Manifeſto e duabus diverſorum librorum lectionibus conflata eſt. Hinc absque copula, κυρίου θεοῦ, in codice 3, et inverſo ordine, θεοῦ καὶ κυρίου, in codice 47 legitur.

Quae omnia cum ita ſint, non poſſumus caeteris lectionibus non praeferre κυρίου. Sic habent I) codices a) omnium

 anti-

antiquissimi, b) e diversis familiis oriundi, c) praestantissimi, atque vix unquam consentientes in lectione aliqua, quin eadem a peritissimis criticis comprobata sit. Vide e. gr. cap. 2, 13. 17. 3, 11. 6, 8. 8, 18. 9, 20. 10, 7. 11. 39. 11, 8. 13, 42. 14, 8. 13. 15, 33. 19, 10. 12. 35. 20, 7. 21, 8. 22, 26. 30. 23, 11. 34. 24, 23. 25. 27, 34. 28, 17. Eandem lectionem confirmant II) versiones veteres, cum alexandrinam tum occidentalem recensionem exprimentes, et III) Patres sat multi ac vetusti, graeci aeque atque latini. Ubique in Actis Apostolorum eosdem testes, qui h. l. κυρίου defendunt, si quidem inter se consentirent, secuti sumus. Quare si hic, spreta eorumdem auctoritate, aliter pronuntiaremus, ipsi nobis non constaremus.

Sed objicies: 1) κυρίου irrepsit e versione τῶν ό, in qua ἐκκλησία τοῦ κυρίου persaepe occurrit, unde phrasis haec librariis familiaris erat, ipsisque ad rem praesentem minus attentis facile e calamo effluxit. *Resp.* θεοῦ potius irrepsit vel e loco parallelo 1 Petr. 5, 2. ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ θεοῦ, ἐπισκοποῦντες κ. τ. λ. vel ex epistolis Pauli, in quibus ἐκκλησία τοῦ θεοῦ undecies, ἐκκλησία τοῦ χριστοῦ semel tantum, ἐκκλησία τοῦ κυρίου nunquam legitur. Arripuerunt igitur librarii, qui codicibus N. T. exscribendis operam dabant, formulam e Novi Test. cum lectione tum publica recitatione ipsis perquam familiarem. 2) In sermone a Paulo habito ea lectio potior videtur, quae usui loquendi Paulino caeteris est convenientior, hoc est, ut modo vidimus, ἐκκλησία θεοῦ. *Resp.* Sermonis hujus summam non Paulus ipse in literas retulit, sed Lucas, qui ἐκκλησίαν simpliciter absque ullo adjuncto ponere solet. Perperam igitur ad stilum Paulinum hic provocatur. Immo in hac ipsa oratione Pater a Filio semper ita distinguitur, ut ille θεὸς, hic κύριος constanter appelletur vs. 19. 21. 24. 25. 27. 32. 35. Idem ergo discrimen commate etiam 28 servandum est. 3) Lectio insolentior, difficilior, durior et apparenter falsa, e quo genere est, quae τῷ θεῷ tribuit αἷμα, caeteris omnibus praeferri debet. *Resp.* Canon hic criticus intelligendus est de lectione difficili ac insolita, quae nonnullorum saltim testium gravium et antiquorum auctoritate suffulta est. Nam propter solam difficultatem suam defendi neutiquam potest lectio, testibus idoneis plane destituta. Praeterea, isto aevo, quo codices hodie superstites scripti fuerunt, formula, de qua anquiritur, nec prorsus insolens erat, neque dura falsave esse videbatur catholicis plerisque. Hi potius hujusmodi oxymoris delectabantur, eorumque usum, tanquam indubium orthodoxiae suae indicium et quasi vadimonium, frequentabant. Si

ἣν περιεποιήσατο [b] διὰ [c] τοῦ
29 αἵματος τοῦ ἰδίου."] Ἐγὼ
[d] ∾ γὰρ οἶδα τοῦτο," ὅτι
εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφι-
ξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς
ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ
30 ποιμνίου· Καὶ ἐξ ὑμῶν αὐ-
τῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λα-
λοῦντες διεστραμμένα, τοῦ
[e] ἀποσπᾷν" τοὺς μαθητὰς
31 ὀπίσω αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖ-
τε, [f] μνημονεύοντες," ὅτι
[g] τριετίαν" νύκτα καὶ ἡμέραν
οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων
32 νουθετῶν ἕνα ἕκαστον [h]. Καὶ
τανῦν [i] παρατίθεμαι" ὑμᾶς,
[k] — ἀδελφοὶ," τῷ θεῷ καὶ
τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ,

c. τοῦ ἰδίου αἵματος. d ∾ οἶδα.

Si vero disertis verbis scriptum fuisset: ὁ θεὸς διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος περιεποιήσατο τὴν ἐκκλησίαν, veteres theologi in suis cum varii generis haereticis super naturis et persona Christi concertationibus ad locum tam insignem procul dubio iterum iterumque provocassent. Tantum vero abfuit, ut hoc telo adversarios suos conficerent, ut potius antiquiores Patres nonnulli, et inter hos vel ipse Athanasius c. Apollinar., in sacris literis αἷμα θεοῦ legi negarent. 4) Codices κυρίου καὶ θεοῦ habentes confirmant quodammodo lectionem θεοῦ. *Resp.* Quoties duae lectiones junctim exhibentur, ea, quae extat sola in pluribus monumentis antiquioribus et potioribus, prior adfuisse censenda est illa, quae sola non invenitur, nisi in monumentis paucis, recentioribus et minoris pretii. 5) Librarii latini pro DEI seu DI facile scripserunt DNI; e talibus autem codicibus latinis corrupti fortasse fuerunt graeci illi, qui κυρίου habent. *Resp.* Antiquiores latini favent τῷ *Domini*, recentiores tantum τῷ *Dei*. Praeterea nullum nostri aevi criticum fabulae explosae de codicibus graecis latinizantibus assensum praebiturum esse confido. (b) + ἑαυτῷ. D. cant. Iren. (c) ACDE. 15. 31. 33. 34. 36. 40. 59. Mt. l. Arm. Slav. ed. Iren. (d) ACD. 13. 15. 36. Barb. 1. Copt. Vulg. cant. Iren. Lucif. Hier. Coelestin. || = τοῦτο. 68. 69. Mt. l. Syr. Erp. Aeth. Arm. Theodoret. in catena. (e) ἀποστρέφειν. D gr. Syr. Erp. *convertant*, Iren. (f) = Arm. (g) διετίαν. 66** (h) + ὑμῶν. DE. 25. 27. 29. 43. ap. Wetst. 66** 68. al. 6. et Barb. 2. Mt. l. Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. 5. et ed. Vulg. laud. Bas. Theoph. 2. Lucif. Hier. (i) παρατίθημι. 2. 30. Ed. (k) = AD. 33. 34. 68. Barb. 1. Syr. Erp. Copt. Vulg. Hier.

τῷ δυναμένῳ [l] ∾ ἐποικοδο-
μῆσαι," καὶ δοῦναι [m] ὑμῖν"
κληρονομίαν [n] ἐν τοῖς ἡγια-
33 σμένοις [o] πᾶσιν." Ἀργυρίου
ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδε-
34 νὸς ἐπεθύμησα. Αὐτοὶ [p] †
[q] γινώσκετε," ὅτι ταῖς χρεί-
αις μου [r], καὶ τοῖς οὖσι μετ'
ἐμοῦ, ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες
35 [s] αὗται." [t] Πάντα" ὑπέδει-
ξα ὑμῖν, ὅτι οὕτω κοπιῶν-
τας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν
ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε
[u] τῶν λόγων" τοῦ κυρίου
[x] ἰησοῦ," ὅτι αὐτὸς εἶπε· μα-
κάριόν ἐστι [y] μᾶλλον διδόναι,"
36 ἢ λαμβάνειν. Καὶ ταῦτα εἰ-
πών, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ,
σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξα-
37 το.] Ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθ-
μὸς πάντων· καὶ ἐπιπεσόν-
τες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ
παύλου, κατεφίλουν αὐτόν·
38 Ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ
λόγῳ, [z] ᾧ εἰρήκει, ὅτι"
οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ θεωρεῖν. [a] προέπεμπον
δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον."

1 [b] Ὡς δὲ ἐγένετο ἀνα-
χθῆναι ἡμᾶς, ἀποσπασθέν-
τας" ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομή-
σαντες ἤλθομεν εἰς τὴν [c] κῶ,"
τῇ δὲ [d] ἑξῆς" εἰς τὴν ῥόδον,
κἀκεῖ-

l ∾ οἰκοδομῆσαι. p † δὲ. y. διδόναι μᾶλλον.
c. κῶν.

(l) ACDE. 13. 15. 36. contradicente Chryſ. || + ὑμᾶς. DE. 29. Syr. Arr. Aeth. laud. Ante ἐποικ ponunt. 14* 66** 69. Barb. 1. Mt. l. Chryſ. ſemel. (m) = ADE. 25. Copt. Vulg. laud. ἡμῖν. 19. 43. (n) + αὐτοῦ. A. (o) τῶν πάντων. D. (p) = ACDE. 65. (c. al. 6.) al. 31. Mt. l. al. 10. Ed. Syr. utr. Arr. Aeth. Arm. Slav. Vulg. laud. Baſ. Chryſ. Antioch. Theoph. 1. Aug. γὰρ. Mt. m. (q) οἴδατε. A. ἐπίστασθε. Chryſ. in textu. (r) + πᾶσιν D* (s) μου. D. Sahid. μου αὗται. Syr. Erp. Aeth. Slav. (t) Cum antecedentibus jungunt nonnulli. || πᾶσι. D* καὶ πάντα. CD** 27. 29. 36. 40. 66** Mt. l. m. Syr. (u) τὸν λόγον. 4. 14** 22. 57. 65 (c. al. 4.) 69. al. 12. Mt. c. al. 3. Ed. Chryſ. Theoph. 1. τοῦ λόγου. 26. 40. al. 3 et Barb. 4. Mt. k. ψ. Arm. Vulg. (x) = A. 2. 30. 68. Chryſ. Baſ. (y) ACDE. 65. (c. al. 6.) Alii. Mt. l. al. 9. Ed. Arm. Syr. p. Vulg. laud. Chryſ. Damaſc. Antioch. Theoph. 1. 2. Aug. (z) ὅτι εἶπεν. D* (a) = 32. 57* Ed. Sequentibus jungit A. (b) καὶ ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. ἀποσπασθέντων δὲ ἡμῶν D* || ὡς δὲ ἐγέν. ἀναχθ. ἡμᾶς = Syr. Erp. (c) ACDE. al. 28. Mt. l. al. 5. Ed. Syr. utr. Copt. Arm. Slav. 5. laud. Codd. lat. Chryſ. mſ. in textu. Oec. Theoph. 2. Caſſiod. *Chio*, tol. (d) ἐπιούσῃ. D.

2 κἀκεῖθεν εἰς πάταρα [o]. Καὶ
εὑρόντες πλοῖον [f] διαπερῶν"
εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες ἀνή-
3 χθημεν. [g] Ἀναφανέντες" δὲ
[h] τὴν κύπρον," καὶ καταλι-
πόντες αὐτὴν εὐώνυμον, ἐ-
πλέομεν εἰς συρίαν, [i] καὶ κα-
τήχθημεν εἰς τύρον·" ἐκεῖσε
γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτι-
4 ζόμενον τὸν γόμον. [k] Καὶ
ἀνευρόντες" [l] τοὺς" μαθητὰς,
ἐπεμείναμεν [m] αὐτοῦ" ἡμέ-
ρας ἑπτά· οἵτινες τῷ παύλῳ
ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ
[n] ἀναβαίνειν" εἰς [o] ἱεροσόλυμα."
5 [p] Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρ-
τίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες
ἐπορευόμεθα," προπεμπόντων
ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ
τέκνοις, ἕως ἔξω τῆς πόλεως·
καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν
αἰγιαλὸν, [q] προσηυξάμεθα."
6 Καὶ [r] ἀσπασάμενοι" ἀλλή-
λους, [s] ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖ-
ον·" ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς
7 τὰ ἴδια. Ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν
[t] διανύσαντες," [u] ἀπὸ τύρου"
[x] κατηντήσαμεν" εἰς [y] πτολε-
μαΐδα·" καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς
ἀδελφοὺς, ἐμείναμεν ἡμέραν

o. ἱερουσαλήμ.

(e) + καὶ μύρα. D. Sahid. Vulg. mſ. (Graeci et antiqui non habent, teſte Correctorio.) (f) διαπερὸν. 4. 19. 39. Mt. d. h. Ed. Theoph. 2. διαπεροῦν. E. al. 3. Mt. l. (g) ἀναφάναντες. 39. 66. Alii. Barb. 2. Mt. d. k. Ed. (etiam St. 3.) ἀφέντες. Barb. 1. (h) τῆς κύπρου. Ed. Theoph. 1. ed. τῇ κύπρῳ. 34. εἰς τὴν κύπρον. 40. (i) = 15. 18. 36. || καὶ] + ἐκεῖθεν. Syr. Erp. || κατήχθημεν] κατήλθομεν. AE. 34. Barb. 1. Vulg. *depoſiti ſumus*, laud. (k) ἀνευρόντες δὲ AC*E. 15. 18. 36. 40. 69. al. 6 et Barb. 2. Mt. l. Vulg. laud. Theoph. 2. (l) = 4. 57. 65. (c. al. 5.) al. 8. pluresve. Mt. a1. al. 5. Ed. Chryſ. Theoph. 1. (m) = 28. Ante τοὺς μαθητὰς ponunt Syr. Erp. αὐτὸν. 56. αὐτοῖς. AE. 68. Mt. h. Theoph. 2. πρὸς αὐτούς. Chryſ. ed. *apud eos*, cant. laud. (n) ἐπιβαίνειν. AC. 15. 36. 40. 68. Mt. h. Theoph. 2. (o) ACE. 15. 18. 26. 36. 40. 68. 69. Mt. h. l. (p) *Sequenti autem die* (*poſt has autem dies*, Syr. Erp.) *ambulamus viam noſtram*, cant. Syr. Erp. || = δὲ ἐγένετο. 68. || = ἐξελθόντες. A. Mt. l. (q) προσευξάμεθα. 4. al. 3. Mt. d. m. Ed. Chryſ. προσευξάμενοι (et mox + καὶ ante ἐπέβημεν) ACE. 13. 15. 18. 40. 69. al. 4. Mt. l. (Syr. Erp.) (r) ἠσπασάμεθα ſ. ἀπησπασάμεθα ſ. ἀπησπάσμεθα. ACE. 13. 15. 18. 36. 65. 66** 69. Mt. l. cant. ἀπησπασάμενοι. 40. ἀπεσπάσμεθα ἀλλήλων καὶ. Conject. (s) = cant. || ἐπέβημεν] ἀνέβημεν. AC. al. 4. Theoph. 2. ἐνέβημεν. E. al. 2. Chryſ. (t) ἀνύσαντες. 68. (u) = 26. (x) κατέβημεν. AE. 24. 38. Vulg. laud. *aſcendimus*, tol. (y) *Acco*, Syr. Arr.

8 μίαν παρ' αὐτοῖς· Τῇ δὲ
ἐπαύριον [ἐξελθόντες [z] † [a] ἤλ-
θομεν" εἰς καισάρειαν· καὶ
εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φι-
λίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, [b] †
ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ, ἐμείνα-
9 μεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ
ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσ-
10 σαρες προφητεύουσαι. Ἐπιμε-
νόντων δὲ [c] ἡμῶν" ἡμέρας
πλείους, κατῆλθέ τις ἀπὸ
τῆς ἰουδαίας προφήτης, ὀνό-
11 ματι ἄγαβος· Καὶ ἐλθὼν
πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώ-
νην τοῦ παύλου, δήσας [d] ∾
τε αὐτοῦ" [e] τὰς χεῖρας καὶ
τοὺς πόδας," εἶπε· [f] τάδε λέ-
γει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον·" τὸν
ἄνδρα, οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη,
οὕτω δήσουσιν [g] [h] ἐν ἱερουσα-
λὴμ" [i] οἱ" ἰουδαῖοι, καὶ πα-
ραδώσουσιν εἰς χεῖρας [k] ἐ-
12 θνῶν." Ὡς δὲ ἠκούσαμεν
ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς
τε καὶ οἱ ἐντόπιοι [l], τοῦ μὴ
ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς ἱερουσα-
13 λήμ. [m] Ἀπεκρίθη δὲ ὁ παῦ-
λος·" τί ποιεῖτε, κλαίοντες
καὶ

---

z † οἱ περὶ τὸν παῦλον. b † τοῦ. d ∾ ἑαυτοῦ.

(z) = ACE. 14* 15. 18. 27. 36. 40. 57* 68. al. 6. et Barb. 6. Mt. a1* h. l. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Arm. Vulg. cant. laud. Chryſ. Theoph. 2. σὺν τῷ παύλῳ. Mt. m. in marg. ubi lectionis initium notatur. οἱ ἀπόστολοι. 47. Mt. b. e. (a) ἦλθον. 4. al. 9. Mt. b. c. e. f. k. Ed. (etiam St. 3) Theoph. 1. (b) = ACE. 65 (c. al. 5.) al. 20. pluresque. Mt. a1. al. 7. Ed. Euſ. Theoph. 1. 2. Oec. (c) = A. 4* 15. 18. 36. 37. 66. Syr. p. (habet in m.) Baſ. || + ἐκεῖ. Arm. (d) ACDE. 15. 18. 25. 27. 36. 66** 69. al. 3. et Barb. 3. Mt. a1. in marg. l. Copt. Vulg. cant. laud. Baſ. Cyr. hieroſ. Chryſ. mſ. Aug. Caſſiod. *pedes ſuos et manus ejus*, Syr. *manus ſuas et pedes ejus*, Erp. τε αὐτοῦ. 42. 65. Alii. Mt. a1. b. c. d. f. Ed. δὲ αὐτοῦ. 66* || δήσας ἑαυτὸν χειρῶν καὶ ποδῶν. Orig. (e) τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας. CDE. 26. 40. 57. 68. al. 17. Mt. a1. b. d. f. l. Ed. Syr. utr. Ar. pol. Arm. Slav. 5. Vulg. cant. laud. Baſ. Cyr. hieroſ. Theoph. 1. 2. || + αὐτοῦ. 42. et (omiſſo τε αὐτοῦ) Arm. (f) = 15. 36. (g) + αὐτόν. 36. Syr. Syr. p. c. aſt. Slav. 5. et ed. (h) = Arm. Poſt οἱ ponit 66* Poſt ἰουδαῖοι Mt. d. Arm. ed. demidov. Ambr. Vigil. || ἐν] εἰς. D. 26. 63. Mt. a1. m. Chryſ. Epiph. ἀπελθόντα εἰς.. Orig. (i) = D* Chryſ. Theoph. 1. (k) ἐχθρῶν. 69. Mt. l. (l) + τὸν παῦλον. D. Aeth. cant. (m) εἶπε δὲ πρὸς ἡμᾶς ὁ παῦλος. D. item cant. τότε ἀπεκρίθη ὁ παῦλος. ACE. 13. 15. 18. al. 2 et Barb. 3. item 40. Syr. Copt. Arm. Vulg. laud. Caſſiod. || + καὶ εἶπε. AE. 13. 25. 27. 29. 69. al. 5. et Barb. 1. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. laud.

καὶ [n] συνθρύπτοντές" μου
τὴν καρδίαν; ἐγὼ [o] γὰρ" οὐ
μόνον δεθῆναι [p], ἀλλὰ καὶ
ἀποθανεῖν [q] εἰς ἱερουσαλὴμ"
ἑτοίμως ἔχω, ὑπὲρ τοῦ ὀνό-
ματος τοῦ κυρίου ἰησοῦ [r].
14 Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ,
ἡσυχάσαμεν, [s] εἰπόντες" [t] τὸ
θέλημα τοῦ κυρίου" [u] γενέ-
15 σθω.] Μετὰ δὲ [x] τὰς ἡμέ-
ρας ταύτας" [y] ∾ ἀποσκευ-
ασάμενοι" ἀνεβαίνομεν εἰς
16 [z] ∾ ἱερουσαλήμ." [a] Συν-
ῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν"
ἀπὸ καισαρείας σὺν ἡμῖν, [b] ἄ-
γοντες" [c] παρ' ᾧ" ξενισθῶ-
μεν [d], [e] μνάσωνί" τινι κυ-
πρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ.
17 [f] Γενομένων δὲ ἡμῶν"
εἰς ἱεροσόλυμα, [g] ἀσμένως
ἐδέξαντο ἡμᾶς" οἱ ἀδελφοί.
18 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῄει ὁ παῦ-
λος [h] σὺν ἡμῖν" [i] πρὸς" ἰά-
κωβον, [k] πάντες τε παρεγέ-
νοντο"

---

y ∾ ἐπισκευασάμενοι. z ∾ ἱεροσόλυμα.

---

laud. Caſſiod. Item 40. || δε] = 27. 29. al. 3. τε. 4. 25. 26. 57. 66. al. 16. Mt. a1. al. 7. Ed. (n) θορυβοῦντες. D.* *conturbantes*, cant. Tert. Hier. (o) δὲ. E gr. Vulg. mſ. Tert. ſemel. (p) + βούλομαι. D. cant. (q) = 27. 29. 66** ap. Hwiid. 69. Mt. l. Baſ. Cyr. Aug. Poſt ἔχω ponunt A. Ed. || + γενόμενος. Orig. (r) + χριστοῦ. CD. 20. Syr. Erp. Arm. cant. Cyr. Theodoret. Tert. Hier. ſemel. Ambroſiaſt. Aug. (s) οἱ εἰπόντες πρὸς ἀλλήλους. D. cant. (t) τοῦ κυρίου τὸ θέλημα. ACE. 31. Arm. Vulg. laud. || κυρίου] θεοῦ. D gr. 32. Arr. (u) γινέσθω. ADE. al. 6. Mt. a1. l. (x) τινὰς ἡμέρας. D gr. (y) AE. 4. 15. 18. 25. 27. 29. 31. 36. 40. 57. al. 21. Mt. a1. c. d. f. h. k. Ed. Pamphil. Chryſ. ed. Theoph. 1. et (in comment.) 2. παρασκευασάμενοι. C. 7. 69. Barb. 1. Mt. l. *praeparati*, Vulg. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. *praeparantes*; laud. ἐπισκεψάμενοι. 68. Mt. m. ἀποταξάμενοι. D. *refecimus nos*, cant. *ſignati fuimus*, Ar. pol. (z) ACDE. 36. 69. Mt. l. Chryſ. (a) = D* ap. Mill. et Wetſt. (Jam, teſte Kiplingio, lacuna a vſ. 16 ad 18.) cant. (b) οὗτοι δὲ ἤγαγον. D. *ſimulque adduxerunt*, cant. || + ἡμᾶς DE. cant. laud. Arm. + *ſecum*, Vulg. (non demidov.) (c) πρὸς οὓς. D* gr. (d) + καὶ παραγενόμενοι εἴς τινα κώμην, (τὴν πόλιν Syr. p.) ἐγενόμεθα παρὰ. D. cant. Syr. p. (e) νάσωνι. D* cant. tol. Codd. lat. ἰάσωνι, Vulg. mſ. et ed. ſixtin. μνάσω. 1. 18. Ed. Alii aliter. (f) *Et inde exeuntes, venimus*, cant. Syr. p. (g) *ſuſceperunt autem nos cum laetitia*, cant. || ἀσμένως] ἀσπασάμενοι. 5. || ἐδέξαντο] ἀπεδέξ. ACE. 15. 18. 25. 33. 34. 36. 40. 69. Barb. 3. Mt. l. Chryſ. in comment. (h) = 32. Codd. lat. Poſt ἰάκωβον ponit Theoph. 1. (i) εἰς. 34. 38. (k) ἦσαν δὲ παρ' αὐτῷ πάντες. D* cant.

19 νοντο" οἱ πρεσβύτεροι [l]. Καὶ
ἀσπασάμενος αὐτοὺς, ἐξηγεῖ-
το καθ' ἓν ἕκαστον, ὧν ἐποί-
ησεν ὁ Θεὸς [m] ἐν" τοῖς ἔθνεσι
20 διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. Οἱ
δὲ ἀκούσαντες, ἐδόξαζον τὸν
[n] ∾ κύριον," [o] εἶπόν τε αὐ-
τῷ·" Θεωρεῖς, ἀδελφὲ, πό-
σαι μυριάδες εἰσὶν [p] ∾ ἰου-
δαίων" τῶν πεπιστευκότων,
καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νό-
21 μου ὑπάρχουσι. [q] Κατηχή-
θησαν" δὲ περὶ σοῦ, ὅτι ἀπο-
στασίαν διδάσκεις ἀπὸ μωσέ-
ως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη [r] —
πάντας" ἰουδαίους, [s] λέγων,"
μὴ [t] περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ
τέκνα, μηδὲ [u] τοῖς ἔθεσι [x]
22 περιπατεῖν. [y] Τί οὖν ἐστι;
πάντως — δεῖ πλῆθος συνελ-
θεῖν, : ἀκούσονται — γάρ,"
23 ὅτι ἐλήλυθας. Τοῦτο οὖν
ποίησον, ὅ σοι λέγομεν· εἰσὶν
[z] ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες, εὐ-
χὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν [a].
24 Τούτους παραλαβὼν, ἁγνί-
σθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπά-
νησον [b] ἐπ' αὐτοῖς," ἵνα ξυ-
ρήσωνται [c] τὴν κεφαλὴν,"
καὶ [d] γνώσονται" πάντες, ὅτι
[e] ὧν

---

n ∾ Θεόν. p ∾ ἐν τοῖς ἰουδαίοις. d ∾ γνῶσι.

(l) + συνηγμένοι. D. 34. cant. || + πρὸς αὐτόν. 69. Mt. l. (m) = D* gr. (n) ACE. 4. 13. 15. 18. 25. 36. 40. 57. 66. 68. 69. al. 7. Mt. l. Ed. Syr. Erp. Copt. Arm. Slav. Vulg. laud. Chryſ. Theoph. 1. 2. (o) = 68. εἰπόντες. D. cant. εἰπόντες αὐτῷ. C. 4. 14. 26. 29. 31. 40. al. 17. Mt. c. k. m. Ed. Syr. p. Chryſ. (p) = 3. 4* ἐν τοῖς ἰουδαίοις. ACE. 13. 15. 33. 34. 36. 40. 69. Barb. 1. Mt. l. Aeth. Vulg. ed. laud. Ambroſiaſt ἐν τῇ ἰουδαίᾳ. D. Syr. cant. Aug. (q) κατήχησαν. 25. 40. κατήκησαν. D* *diffamaverunt*, cant. (r) = AE. 13. Copt. Vulg. cant. laud. Aug. Hier. εἰσιν (l. οὖσιν) ἰουδαίοις (fort. ὄντας ἰουδαίους.) D* (s) = D. cant. Hier. (t) + ὀφείλειν. E. Vulg. Hier. Aug. || *ne debere ſuos filios neque* etc. laud. (u) τοῖς ἔθνεσι. 1. al. 4. Mt. l. ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτοῦ. D* *gentes ejus*, cant. || + τοῦ νόμου. Syr. Erp. + αὐτοῦ. Syr. p. in m. (x) + πατρῴοις. 8. 25. Slav. rec. (y) *Quoniam igitur audient*, (omiſſis caeteris) Syr. Erp. Aeth. || πάντως = Arm. || δεῖ πλῆθος συνελθεῖν et γὰρ = 15. 36. Copt. Arm. Syr. p. Poſt ἐλήλυθας ponit δεῖ οὖν πλῆθος συνελθεῖν. 18. || συνελθεῖν = 34. Ante πλῆθος ponunt AE. al. 3. Mt. l. Vulg. laud. (z) + ἐν. 68. al. 3. Mt. a 1. b. k. l. Aeth. Theoph. 2. + σὺν. 25. + παρ'. Orig. (a) + *ut purificentur*. Syr. Erp. (b) ἐπ' αὐτούς. A. al. 4. εἰς αὐτούς. D. cant. πρὸς αὐτούς. Theodoret. (c) τὰς κεφαλάς. 27. 29. 66** 69. Mt. k** l. m. Syr. Erp. Vulg. laud. Aug. Hier. (d) ACDE. 13. 15. 25. 31. 34. 40. 68. 69. al. 3. (Syr.) Arr. Copt. Vulg. laud. Aug. Hier. γνώσωνται. 36. Mt. l. m. Theoph. 2.

e ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ,
οὐδέν ἐστιν f, g ἀλλὰ στοι-
χεῖς" καὶ αὐτὸς τὸν νόμον
25 φυλάσσων. Περὶ δὲ τῶν πε-
πιστευκότων h ἐθνῶν" i ἡμεῖς
ἐπεστείλαμεν," κρίναντες k =
μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς,
εἰ μὴ" φυλάσσεσθαι l αὐ-
τοὺς" τό, τε εἰδωλόθυτον
καὶ τὸ αἷμα m — καὶ πνι-
26 κτόν," καὶ πορνείαν. Τότε
[ὁ παῦλος, παραλαβὼν τοὺς
ἄνδρας, n τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ"
σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς o εἰσῄει"
εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν
ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ
ἁγνισμοῦ, p ἕως οὗ" προς-
ηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐ-
τῶν ἡ προσφορά.
27 q Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ
ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι,"
οἱ ἀπὸ τῆς ἀσίας ἰουδαῖοι r,
θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ,
s συνέχεον" t πάντα" τὸν
ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον u ∽
28 τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν," Κρά-
ζοντες· ἄνδρες ἰσραηλῖται,
βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄν-
θρωπος, ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ
καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου
x τούτου y πάντας" z ∽ παν-
ταχοῦ" διδάσκων· ἔτι τε καὶ
ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱε-
ρόν, καὶ a κεκοίνωκε" τὸν
ἅγιον

---

u ∽ ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας. z ∽ πανταχῇ.

(e) + περὶ. C. 36. 40. 69. Mt. l. (f) + ἀληθές. 40. (g) ἀλλ' ὅτι πορεύου. D* gr. (h) ἀνθρώπων. E. laud. Bedae gr. (i) οὐδὲν ἔχουσι λέγειν πρός σε, ἡμεῖς γὰρ ἀπεστείλαμεν (*scripsimus*, cant.) D. cant. item Sahid. (k) = A. 13. 40. Barb. 1. Syr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. Habent It. Aug. Bedae gr. || εἰ μὴ] ἀλλά. 27. 66* in m. 69. Mt. l. (l) = 40. 66** 69. Mt. l. (m) = D. Sahid. cant. Aug. Hier. Locum mutat in Syr. Erp. || καὶ] = 15. 36. καὶ τό. 31. 40. Mt. c. Chrys. Theoph. 2. (n) = 17. || ἐχομένῃ] ἐρχομένῃ. 31. al. 2. laud. ἐπιούσῃ. D. (o) εἰσῆλθεν. D. (p) ὅπως. D. *donec*, cant. (q) συντελουμένης δὲ τῆς ἑβδόμης ἡμέρας. D. cant. *cum advenisset dies septimus*. Syr. Erp. || αἱ ἑπτὰ ἡμέραι] ἑπτὰ ἡμέρας. 40. || συντελεῖσθαι] συντελεσθεῖσαι. 4. 56. τελειοῦσθαι. Chrys. mss. συμπληροῦσθαι. 36. 40. (r) + ἐληλυθότες. D. Aeth. *venerant*, cant. (s) συνέσχον. 20 ap. Wetst. (sed ap. Mill. Lu. i. e. 21) 41. *traxerunt ad eum*, Syr. Erp. συνεκίνησάν τε. E. *concitarunt*, laud. Vulg. *confuderunt*, cant. || + ἐπ' αὐτόν. Theoph. 2. + ἐπ' αὐτῷ. Arm. (t) = E. 2. 41. Copt. (u) ACDE. 40. 69. al. 4. pluresve. Mt. k. l. Syr. Arm. Vulg. It. Chrys. Theoph. 2. (x) + τοῦ ἁγίου. A. Mt. b. e. (y) = Syr. Erp. (z) ACDE. 13. 15. 29. 36. 40. 66** 68. 69. Mt. l. (a) κεκοινώνηκε. E. 14* 15* 36. 64. Mt. l. item D* cant. Chrys. mss.

29 ἅγιον τόπον τοῦτον. Ἦσαν
γὰρ [b] προεωρακότες" τρόφι-
μον τὸν ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει
σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι
εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ παῦ-
30 λος. Ἐκινήθη τε ἡ πόλις
ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ
τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι
τοῦ παύλου, εἷλκον αὐτὸν
ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως ἐ-
31 κλείσθησαν αἱ θύραι. [Ζη-
τούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι,
ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ
τῆς σπείρης, ὅτι ὅλη συγκέ-
32 χυται ἱερουσαλήμ· Ὃς ἐξ-
αυτῆς παραλαβὼν [c] στρατιώ-
τας καὶ ἑκατοντάρχους," κα-
τέδραμεν ἐπ' αὐτούς. οἱ δὲ,
ἰδόντες τὸν χιλίαρχον καὶ
τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο
33 τύπτοντες τὸν παῦλον.] [d] Τό-
τε ἐγγίσας" ὁ χιλίαρχος ἐπε-
λάβετο αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσε
δεθῆναι ἁλύσεσι δυσί· καὶ
ἐπυνθάνετο, τίς ἂν εἴη, καὶ
34 τί ἐστι πεποιηκώς. Ἄλλοι
δὲ ἄλλο τι [e] ἐβόων" ἐν τῷ
ὄχλῳ. μὴ δυνάμενος δὲ γνῶ-
ναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυ-
βον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐ-
τὸν εἰς τὴν παρεμβολήν.
35 Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀνα-
βαθμοὺς, συνέβη βαστάζε-
σθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιω-
τῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου.
36 Ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος
[f] τοῦ λαοῦ, [g] ∽ κράζον·"
37 [h] αἶρε" αὐτόν. Μέλλων τε
εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβο-
λὴν [i] — ὁ παῦλος," λέγει
τῷ χιλιάρχῳ· εἰ ἔξεστί μοι
[k] εἰπεῖν" [l] = τι" πρός σε; ὁ
δὲ ἔφη· ἑλληνιστὶ γινώσκεις;
38 [m] Οὐκ ἄρα" σὺ εἶ ὁ αἰγύ-
πτιος, ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡ-
μερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξα-
γαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς
[n] τετρακισχιλίους" ἄνδρας
τῶν

g ∽ κράζοντες.

(b) ἑωρακότες. 4. 14** 18. 26. 31. 57. 65 (c. al. 5) 66* al. 19. Mt. a1. b. c. d. e. f. k Ed. Aeth. Slav. Vulg. (non tol.) Chryf. Theoph. 1. (c) ἑκατοντάρχους καὶ στρατηγοὺς πολλούς. Syr. Erp. (d) ἐγγίσας δέ. 4. 14. 26. 27. 29. 57. 65 (c. al. 6.) al. 20. Mt. a1. al. 5. Ed. Syr. Slav. Theoph. 1. Oec. ἐγγίσας οὖν. 25. ἐγγίσας. 43. || Barb. 2. ut rec. (e) ἐπεβόων. 25. 31. 40. Chryf. mf. ἐπεφώνουν ADE. 15. 18. 36. 69. al. 3. Mt. l. || + περὶ αὐτοῦ. Arm. (f) = D. cant. (g) AE. gr. 15. 18. 36. 37. 40. 65 (c. al. 3.) 68. 69. Mt. l. Syr. Copt. Slav. Theoph. 1. 2. λέγον. Arm. (h) ἀναιρεῖσθαι. D. *tollite*, cant. (i) = D. cant. Ante εἰς ponit Arm. (k) λαλῆσαι. D. Slav. ed. (l) = D. 4. 14. 25. 26. 34. 57. al. 24. et Barb. 4. Mt. a1. d. f. k. Ed. Syr. Ar. Aeth. Arm. cant. tol. Codd. lat. Theoph. 1. (m) οὐ. D. *nonne*. cant. laud. Vulg. (n) τετρακοσίους. 43.

39 τῶν σικαρίων; " Εἶπε δὲ ὁ
παῦλος· ἐγὼ ἄνθρωπος μέν
εἰμι ἰουδαῖος, [o] ταρσεὺς, τῆς
κιλικίας οὐκ ἀσήμου πόλεως
πολίτης·" δέομαι δέ σου,
[p] ἐπίτρεψόν" μοι λαλῆσαι
40 πρὸς τὸν λαόν. Ἐπιτρέψαν-
τος δὲ [q] αὐτοῦ," ὁ παῦλος
ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν,
κατέσεισε τῇ χειρὶ [r] τῷ λαῷ·"
πολλῆς δὲ [s] σιγῆς" γενομένης,
[t] προσεφώνησε" τῇ [u] ἑβραΐδι"
διαλέκτῳ, λέγων·

1 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πα-
τέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς
2 ὑμᾶς [x] νυνὶ" ἀπολογίας. Ἀ-
κούσαντες δὲ, ὅτι [y] τῇ"
ἑβραΐδι διαλέκτῳ [z] προσεφώ-
νει" αὐτοῖς, μᾶλλον [a] παρέ-
σχον ἡσυχίαν." καί φησιν·
3 Ἐγὼ [b] μέν" εἰμι ἀνὴρ ἰου-
δαῖος, γεγεννημένος ἐν ταρ-
σῷ τῆς κιλικίας, ἀνατεθραμ-
μένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ,
παρὰ τοὺς πόδας γαμαλιὴλ *
πεπαιδευμένος [c] κατὰ [d] ἀκρί-
βειαν" τοῦ πατρῴου νόμου,
ζηλωτὴς [e] ὑπάρχων" [f] τοῦ
θεοῦ," καθὼς πάντες ὑμεῖς
4 ἐστε σήμερον· Ὃς ταύτην
τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανά-
του, δεσμεύων καὶ παραδι-
δοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε
5 καὶ γυναῖκας· Ὡς [g] καὶ"
[h] ὁ ἀρχιερεὺς" [i] μαρτυρεῖ"
μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέ-
ριον· παρ' ὧν [k] καὶ" ἐπιστο-
λὰς

---

x. νῦν.

(o) ἐν ταρσῷ δὲ τῆς κιλικίας γεγεννημένος. D. *Tarſenſis, ex Ciliciae non ignotae civitatis cujus rogo, obſecro autem etc.* cant. || πολίτης] γεγεννημένος. Syr. Erp. (p) συγχώρησαι. D. = cant. (q) τοῦ χιλιάρχου. D. Sahid. cant. (r) τὸν λαόν. 26. al. 2. et Barb. 2. Mt. c. d. l. Chryſ. mſ. πρὸς αὐτούς. D. Syr. Erp. cant. (s) ἡσυχίας. D. (t) προσεφώνει. 14** 26. 29. al. 12 et Barb. 4. Mt. f. k. m** Ed. ἐφώνησε. 3. *incepit loqui*, Arm. (u) ἰδίᾳ. A. (x) ADE. 65 (c. al. 6.) al. 30. Mt. l. al. 5. Ed. Theoph. 1. 2. || = 26. Syr. (non Erp.) Poſt μου ponit Arm. (y) = Ed. (z) προσφωνεῖ. DE. 34. 66* al. 7. Mt. a1. c. Ed. cant. tol. Codd. lat. Theoph. 1. προσεφώνησε. 15. 18. 29. 36. 40. 69. al. 2. Mt. l. (a) ἡσύχασαν. D. (b) = ADE. 3. 18. Mt. l. Vulg. laud. (c) + δὲ. 4. al. 7. Mt. a1. c. d. Chryſ. (d) ἀλήθειαν. Vulg. *certiſſime*, laud. *perfecte*, Syr. (e) = D. Vulg. (f) = tol. τοῦ νόμου. Vulg. τῆς παραδόσεως ἐμῆς πατρῴας. Syr. p. c. aſt. (g) = 32. 34. Mt. d. Ed. Syr. Erp. Vulg. Theoph. 1. (h) οἱ ἀρχιερεῖς. tol. demidov. || + ἀνανίας. Syr. p. c. aſt. (i) μαρτυρήσει. D. (k) = D. 3. Syr. Erp. Aeth.

λας δεξάμενος * [l] πρὸς τοὺς
ἀδελφοὺς," εἰς δαμασκὸν
ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς
[m] ἐκεῖσε" ὄντας, δεδεμένους
εἰς ἱερουσαλὴμ, ἵνα τιμωρη-
6 θῶσιν. [n] Ἐγένετο δέ μοι πο-
ρευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ
δαμασκῷ, περὶ μεσημβρίαν"
ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πε-
ριαστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ
7 ἐμέ· [o] ∾ "Ἔπεσόν" τε εἰς
τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα φω-
νῆς λεγούσης μοι· σαοὺλ,
8 σαοὺλ, τί με διώκεις; Ἐγὼ
δὲ ἀπεκρίθην· τίς εἶ, κύριε;
εἶπέ τε πρός με· ἐγώ εἰμι ἰη-
σοῦς ὁ ναζωραῖος, ὃν σὺ διώ-
9 κεις [p]. Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες
τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο, [q] =
καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο·" τὴν
δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ
10 λαλοῦντός μοι. Εἶπον δέ·
τί ποιήσω, κύριε; ὁ δὲ [r] —
κύριος" [s] εἶπε" πρός με· ἀνα-
στὰς πορεύου εἰς δαμασκὸν,
κἀκεῖ σοι λαληθήσεται [t] περὶ
πάντων, ὧν τέτακταί σοι"
11 ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ [u] ἐνέ-
βλεπον" ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ
φωτὸς ἐκείνου, [x] χειραγω-
γούμενος ὑπὸ" τῶν συνόντων
μοι, ἦλθον εἰς δαμασκόν.
12 Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ [y] εὐσε-
βὴς" * κατὰ τὸν νόμον, μαρ-
τυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν
[z] κατοικούντων" ἰουδαίων,
Ἐλ-

---

o ∾ ἔπεσα.

(l) παρὰ τῶν ἀδελφῶν. D. Sequentibus jungunt 2. Syr. item πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἐν δαμασκῷ. Mt. l. (m) ἐκεῖ. D. || *ut adducerem inde vinctos*, Vulg. (n) ἐγγίζοντος δέ μοι μεσημβρίας δαμασκῷ, et mox: περιέστραψά με. D* || = ἐγένετο et ſequitur mox περιέστραψε. Syr. Erp. (o) AE. 15. 25. 26. 31. 34. 36. 40. 65 (c. 43) 68. al. 9. Mt. m** al. 3. Ed. Theoph. 1. 2. (p) + σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. E. Syr. p. in m. laud. demidov. Bedae gr. (q) = A. 3. 13. 33. 40. Barb. 1. Mt. c. Syr. Erp. Copt. Arm. Vulg. Beda lat. καὶ ἐμφ. γενόμενοι. 15. 36. || Habet Maximus in ſchol. ap. Mt. et Bedae gr. (r) = D. Aeth. (s) = 2. 30. 34. Ed. (t) τί σε δεῖ. 4.* 34. al. 6. Mt. d. Chryſ. item Mt. a. in marg. περὶ πάντων, ἅ σε δεῖ. Vulg. cant. laud. π. π. ὧν ἐντέταλταί σοι, τί σε δεῖ. 43. Mt. c. (u) ἀνέβλεπον. 68. Mt. d. Theoph. 2. ἔβλεπον. E. 18. Vulg. laud. || *ut autem ſurrexi, non videbam*, cant. (x) μετὰ. 3. (y) = A. Vulg. ed. (non It.) εὐλαβής. (St. π.) 15. 18. 25. 34. 36. 40. 57. 65 (c. al. 5.) 68. 69. al. 12. et Barb. 4. Mt. a1. d. l. Ed. Slav. ut videtur. Chryſ. Theoph. 1. 2. (z) = cant. Chryſ. bis. || + ἐν δαμασκῷ. (St. π.) 4** 13. 14. 15. 18. 31. 36. 40. 57. 65. (c. al. 5.) 68. 69. al. 15. Mt. a1. c. d. k. l. m. Ed. Syr. p. Aeth. Arm. Slav. demidov. tol. Codd. lat. Chryſ. in textu. Theoph. 1. 2.

13 Ἐλθὼν πρός με [a] καὶ ἐπι-
στὰς" εἶπέ μοι· σαοὺλ ἀδελφὲ,
ἀνάβλεψον. κἀγὼ αὐτῇ τῇ
ὥρᾳ ἀνέβλεψα [b] εἰς αὐτόν."
14 Ὁ δὲ εἶπεν· ὁ θεὸς τῶν πατέ-
ρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε
γνῶναι [c] τὸ θέλημα" αὐτοῦ,
καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, [d] καὶ
ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόμα-
15 τος αὐτοῦ·" Ὅτι ἔσῃ μάρ-
τυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώ-
πους, ὧν ἑώρακας καὶ ἤκου-
16 σας. Καὶ νῦν τί μέλλεις;
ἀναστὰς βάπτισαι, καὶ ἀπό-
λουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπι-
καλεσάμενος τὸ ὄνομα [e] αὐτοῦ."
17 Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαν-
τι εἰς ἱερουσαλὴμ, καὶ προς-
ευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ,
γενέσθαι [f] με" ἐν ἐκστάσει,
18 Καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι·
σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει
ἐξ ἱερουσαλὴμ, διότι οὐ πα-
ραδέξονταί [g] σου τὴν μαρτυ-
19 ρίαν περὶ ἐμοῦ." Κἀγὼ εἶ-
πον· κύριε, αὐτοὶ ἐπίσταιται,
ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ
δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς
20 τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ· Καὶ
ὅτε ἐξεχεῖτο τὸ αἷμα [h] =
στεφάνου" τοῦ [i] μάρτυρός"
[k] σου," καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφε-
στὼς, καὶ συνευδοκῶν [l] †
[m] καὶ" φυλάσσων τὰ ἱμάτια
21 τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. Καὶ
εἶπε [n] πρός με· πορεύου· ὅτι
ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαπο-
στελῶ σε.

22 Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι
τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆ-
ραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, λέ-
γοντες· αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν
τοιοῦτον· οὐ γὰρ [o] καθῆκεν"
αὐτὸν

e. τοῦ κυρίου. l † τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ. o. καθῆκον.

(a) = Syr. Erp. cant. || ἐλθὼν ἐπιστὰς πρός με καὶ εἶπε· σαοὺλ. Arm. (b) = cant. (c) *salutem*, tol. (d) = 16. (e) AE. 13. 14* 15. 68. 69. Barb. 2. Mt. l. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. cant. laud. Chryſ. Theoph. 2. || + ἰησοῦ. 43. Mt. c. Slav. 7 et ed. (f) = 25. 40. Mt. l. Arm. (g) *teſtimanium meum*, cant. (h) = A. 68. (i) πρωτομάρτυρος. 57. 69. al. 4. et Barb. 4. Mt. c. l. Ed. Chryſ. mſ. πρώτου μάρτυρος. 7. Ed. Syr. p. (k) = cant. (l) = ADE. 40. Barb. 1. Copt. Vulg. laud. cant. τῇ βουλῇ τῶν ἀναιρούντων αὐτὸν, et mox λιθαζόντων loco ἀναιρούντων. Syr. Erp. (m) = 26. 34. 42. 57. 65 (c. al. 5.) al. 14. Mt. a1. al. 5. Ed. Ar. pol. Theoph. 1. (n) + ἡ φωνή. 25. (o) ACDE. 4. 13. 14. 15. 25. 26. 27. 31. 34. 36. 40. 57. al. 19. Mt. a1* c. al. 4. Ed. Hippol. Chryſ. bis. Theoph. 1. καθήκει. 68. 69. al. 3. Mt. a1** l. καθῆκαν. 18. 43.

23 αὐτὸν ζῆν. [p] Κραυγαζόντων"
δὲ αὐτῶν [q] καὶ [r] ῥιπτούν-
των" τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορ-
τὸν βαλλόντων εἰς τὸν [s] ∾
24 ἀέρα," Ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ
χιλίαρχος [t] εἰσάγεσθαι" εἰς τὴν
παρεμβολὴν, εἰπὼν μάστιξιν
[u] ἀνετάζεσθαι" αὐτόν· ἵνα
ἐπιγνῷ, δι' ἣν αἰτίαν [x] οὕ-
τως" [y] ἐπεφώνουν αὐτῷ."
25 Ὡς δὲ [z] προέτειναν" αὐτὸν τοῖς
ἱμᾶσιν, εἶπε πρὸς τὸν ἑστῶτα
ἑκατόνταρχον [a] — ὁ παῦ-
λος·" εἰ ἄνθρωπον ῥωμαῖον
καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν
26 μαστίζειν; Ἀκούσας δὲ ὁ
ἑκατόνταρχος [b], προσελθὼν
[c] ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ,"
[d] λέγων·" [e] † τί μέλλεις ποι-
εῖν; ὁ [f] γὰρ" ἄνθρωπος οὗ-
27 τος ῥωμαῖός ἐστι. Προσελ-
θὼν δὲ ὁ χιλίαρχος, [g] εἶπεν
αὐτῷ·" λέγε μοι, [h] † [i] σὺ"
ῥωμαῖος εἶ; ὁ δὲ [k] ἔφη· ναί."
28 Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλίαρχος· [l]
ἐγὼ [m] πολλοῦ" κεφαλαίου
τὴν [n] πολιτείαν" ταύτην [o] ἐ-
κτησάμην·" ὁ δὲ παῦλος ἔφη·
ἐγὼ

---

s ∾ οὐρανὸν. t. ἄγεσθαι. z. προέτεινεν. e † ὅρα.
h † εἰ.

(p) κραζόντων. C. 4. 26. 27. 29. 40. 57. 66** al. 9 et Barb. 2. Ed. Chryf. Theoph. 1. (q) + ἐπὶ πλεῖον. 7. 69. Mt. l. (r) ῥιπτόντων. DE. 25. 34. 40. 68. 69. al. 4. Mt. c. l. Ed. Theoph. 1. 2. Oec. (s) οὐρανὸν. D. Syr. Caffiod. (t) ACDE. 15. 18. 31. 40. 47. 68. 69. Barb. 3. Mt. l. Slav. 5. 7. Vulg. laud. Chryf. Theoph. 2. (u) ἀνετάζειν. D* ἐτάζεσθαι. E. 31. 40. ἐξετάζεσθαι. 4. (x) = Syr. Erp. (y) κατεφώνουν περὶ αὐτοῦ. D. ἐφώνουν αὐτῷ. 68. al. 2. κατεβόων αὐτοῦ. Mt. a1. in marg. Chryf. (z) 36. 57. 69. al. 4. Ed. Chryf. προέτεινον. AE. al. 3. Mt. a1** c. k. Syr. utr. Arr. Aeth. Arm. Slav. Vulg. laud. Theoph. 2. προσετείναντο. Mt. l. προσέτειναν. CD. 40. al. 2. Copt. προσέτεινον Chryf. mf. προσέτεινεν. Theoph. 1. (a) = D. (b) + ὅτι ῥωμαῖον ἑαυτὸν λέγει. D. (c) τῷ χιλιάρχῳ ἀπήγγειλε. ACE. 31. 40. 68. 69. Mt. l. Copt. Arm. Vulg. laud. Chryf. Theoph. 2. τῷ χιλ. ἀπήγγ. (ἐπηγγ. D.) αὐτῷ. D. Mt. c. || ἀπήγγειλε = Syr. Erp. (d) = D. Syr. p. (e) = ACE. 13. 15. 36. 40. 68. Barb. 2. Syr. utr. Erp. Copt. Arm. Vulg. laud. (f) = D* Aeth. (g) ἐπηρώτησεν αὐτὸν. D. (h) = ACDE. 4. 15. 25. 27. 29. 31. 34. 36. 40. 57. 65 (cum 66) 68. 69. al. 11. et Barb. 3. Mt. a1. (habet in marg.) d. k. l. Ed. Syr. utr. Copt. Arm. Slav. rec. laud. tol. Codd. lat. Ammonius. mf. (i) praecedentibus jungunt AC. 40. alii. Arm. (k) εἶπεν· εἰμί. D. (l) + *Quam facile civem romanum te dicis: ego etc.* Verfio bohem. (m) οἶδα πόσου. D. Codd. lat ap. Bedam. (n) πόλιν. 43. Slav. 5. 7. *civilitatem* Vulg. *civitatem*, laud. demidov. (o) ἐποιησάμην. 2. 30.

ἐγὼ δὲ p καὶ" γεγέννημαι.
29 q Εὐθέως οὖν" ἀπέστησαν ἀπ'
αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν
ἀνετάζειν. καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ
ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς, ὅτι r ῥω-
μαῖός ἐστι, s καὶ ὅτι ἦν αὐ-
τὸν δεδεκώς."
30 Τῇ δὲ ἐπαύριον, βουλό-
μενος γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς, τὸ,
τί κατηγορεῖται t παρὰ" τῶν
ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν u †,
καὶ ἐκέλευσεν x συνελθεῖν" y
τοὺς" ἀρχιερεῖς καὶ z πᾶν" τὸ
συνέδριον a †. καὶ καταγαγὼν
τὸν παῦλον, ἔστησεν εἰς αὐ-
1 τούς. [Ἀτενίσας δὲ b ὁ παῦ-
λος" τῷ συνεδρίῳ, εἶπεν· ἄν-
δρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ πάσῃ συν-
ειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι
c τῷ θεῷ" ἄχρι ταύτης τῆς
2 d ἡμέρας."] Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς
ἀνανίας e ἐπέταξε" τοῖς παρε-
στῶσιν αὐτῷ, τύπτειν αὐτοῦ
3 τὸ στόμα. Τότε ὁ παῦλος
πρὸς αὐτὸν εἶπε· τύπτειν σε
μέλλει ὁ θεὸς, τοῖχε κεκο-
νιαμένε· καὶ σὺ κάθῃ κρίνων
με κατὰ τὸν νόμον, καὶ f πα-
ρανομῶν" κελεύεις με τύπτε-
4 σθαι; Οἱ δὲ παρεστῶτες εἶ-
πον· τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ
5 λοιδορεῖς; Ἔφη τε ὁ παῦ-
λος· οὐκ ᾔδειν, ἀδελφοὶ, ὅτι
ἐστὶν ἀρχιερεύς· γέγραπται
γάρ·

---

u † ἀπὸ τῶν δεσμῶν. x. ἐλθεῖν. z. ὅλον. a † αὐτῶν.

(p) = Arm. || + ἐν αὐτῇ. Syr. Arm. Syr. p. c. aſt. Slav. (q) τότε. D. || Caetera omnia, inde a οἱ μέλλοντες usque ad finem Actorum, deſiderantur in D. (r) + πολίτης. E. Vulg. laud. (s) = Aeth. || δεδεκὼς] δεδωκώς. A* 36. al. 9. Mt. c. f. m. δεδοικὼς Mt. l. δεδηκώς. A**C. || + καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἔλυσεν αὐτόν. Syr. p. c. aſt. (t) ὑπό. ACE. 13. 15. 18. 25. 27. 29. 36 40. 66** 68. 69. al. 3. Mt. c. d. l. Chryſ. Theoph. 2. (u) = ACE. 14* 36. 40. 68. 69. Barb. 1. Mt. l. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. laud. (x) ACE. 14. 15* 18. 31. 36. 40. 68. 69. al. 4. et Barb. 3. Mt. a1. l. Aeth. Ar. Vulg. laud. Chryſ. Theoph. 2. εἰσελθεῖν. Mt. c. καλέσαι. Arm. (y) πρὸς τούς. Theoph. 1. τοὺς ἰουδαίους καὶ τούς. 68. (z) ACE. 13. 14. 15. 31. 36. 68. 69. al. 2 et Barb. 3. Mt. l. Vulg. laud. Chryſ. Theoph. 2. ἅπαν. 40. (a) = ACE. 14* 15. 18. 36. 40. 45. 68. 69. Barb. 3. Mt. l. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. Vulg. laud. (b) παῦλος. 40. 57. Ed. Chryſ. ſemel. Poſt συνεδρίῳ ponunt ACE. 69. Mt. l. Vulg. laud. Lucif. || + ἐν. 40. Vulg. (non tol. demidov.) Theoph. 2. Lucif. (c) = 14* *ante Deum*, Syr. Arr. Vulg. Caſſiod. item Lucif. (d) ὥρας. 7. 69. Mt. l. (e) ἐκέλευσε. C. 15. 18. 36. 69. Mt. l. (f) παρὰ τὸν νόμον. E. Aeth. Ar. p. Vulg. laud. Lucif. Aug. Ambr. Caſſiod.

γάρ· ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου
6 οὐκ ἐρεῖς κακῶς. Γνοὺς δὲ
ὁ παῦλος, ὅτι τὸ ἓν μέρος
ἐστὶ σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτε-
ρον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν
τῷ συνεδρίῳ· ἄνδρες ἀδελφοὶ,
ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς [g] ∽
Φαρισαίου·" περὶ ἐλπίδος [h] καὶ"
ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρί-
7 νομαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ [i] λα-
λήσαντος," ἐγένετο στάσις
τῶν [k] Φαρισαίων καὶ τῶν
σαδδουκαίων," καὶ ἐσχί-
8 σθη τὸ πλῆθος. Σαδδου-
καῖοι μὲν γὰρ λέγουσι μὴ εἶ-
ναι ἀνάστασιν," [l] μηδὲ" ἄγ-
γελον, μήτε πνεῦμα· Φαρι-
σαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι [m] τὰ ἀμ-
9 φότερα." Ἐγένετο δὲ κραυγὴ
μεγάλη· καὶ ἀναστάντες [n] —
οἱ: γραμματεῖς τοῦ μέρους
τῶν Φαρισαίων," διεμάχοντο,
λέγοντες· οὐδὲν κακὸν εὑρί-
σκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τού-
τῳ· [o] εἰ δὲ" πνεῦμα ἐλάλησεν
10 αὐτῷ, ἢ ἄγγελος [p] †. Πολ-
λῆς

g ∽ Φαρισαίων. p † μὴ θεομαχῶμεν.

(g) AC. 13. 15. 36. 40. Alius. Barb. 1. Syr. Vulg. Tert. Sed Bedae gr. ut rec. || + καί. 32. Syr. Arr. Aeth. Syr. p. c. ast. Chryſ. in comment. (h) = Syr. Arr. Aeth. (i) λαλοῦντος. 66* al. 2. Mt. d. εἰπόντος. AE. 13. 14* 27. 29. 40. 43. 66** 68. 69. Mt. a1. (ſed rec. in marg.) c. l. Theoph. 2. (k) σαδδουκαίων καὶ (τῶν) Φαρισαίων. ACE. Alii. Mt. l. Ed. Syr. p. Slav. rec. et 5. laud. Chryſ. Theoph. 1. 2. || = καὶ τῶν σαδδουκαίων. 64. al. 8. Mt. b. e. f. k. (l) μήτε. ACE. 13. 15. 18. 36. 40. al. 3. Mt. k. l. Theoph. 2. (m) *haec omnia,* Syr. Arr. Aeth. (n) οἱ = 4. 18. al. 12. Mt. a1. (ſed rec. in marg.) d. e. f. Ed. τῶν γραμματέων τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων. Chryſ. ſemel. τινες γραμματεῖς τοῦ μερ. τῶν Φαρισ. Syr. Erp. item 21** τινες τῶν γραμματέων τοῦ μέρ. τῶν Φαρισ. C. 15. 36. 40. 68. 69, al. 3 et Barb. 2. item Mt. l. Syr. p. Arm. Didym. Chryſ. ſemel. Theoph. 2. τινες τῶν Φαρ. AE. 15. 25. Copt. Vulg. laud. τῶν Φαρισαίων γραμματέων. 31. *ſcribae et phariſaei,* Aeth. || τοῦ μέρους] τὸ μέρος. Theoph. 1. τοῦ γένους. Mt. c. l. (o) ἴδε (fortaſſe ἤδε, atque.) 66 in m. ἢ (fort. ἦ, profecto.) Iſidor. peluſ. *quid? ſi.* Vulg. *quis novit, an non,* Aeth. (p) = ABC*E. 16 (ſeu potius 13. Millius ſane laudat colb. 6, qui eſt noſter 13.) 40. 66** Copt. Aeth. Arm. Syr. p. Vulg. laud. et (ut ex ipſorum interpretationibus colligitur) Iſidor. peluſ. Ammonius. Theophyl. 1. 2. Oec. Euthal. item Chryſ. qui in commentario (nam in textu μὴ θεομαχῶμεν legitur,) ſupplet: ποῖον ἔγκλημα; mox tamen (coll. cap. 5, 39.) habet: οὐκοῦν αὐτοῦ ἀποστῶμεν, μὴ, αὐτῷ πολεμοῦντες, καὶ θεομάχοι εὑρεθῶμεν. ***Quid eſt in hoc?*** Syr. Erp.

λῆς δὲ γενομένης στάσεως,
q ∾ εὐλαβηθεὶς" ὁ χιλίαρ-
χος, μὴ διασπασθῇ ὁ παῦλος
ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στρά-
τευμα r καταβὰν" ἁρπάσαι
αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, s ἄ-
γειν" τε εἰς τὴν παρεμβολήν.

11 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ
t ἐπιστὰς" αὐτῷ ὁ κύριος εἶ-
πε· θάρσει u †· ὡς γὰρ διε-
μαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς ἱε-
ρουσαλὴμ, οὕτω x σε δεῖ"
καὶ εἰς ῥώμην μαρτυρῆσαι.]
12 Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιή-
σαντες y συστροφὴν οἱ ἰουδαῖοι,"
ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς, z λέ-
γοντες" μήτε φαγεῖν μήτε πι-
εῖν, ἕως οὗ a ἀποκτείνωσι"
13 τὸν παῦλον. Ἦσαν δὲ πλεί-
ους τεσσαράκοντα οἱ ταύτην
τὴν συνωμοσίαν b ∾ πεποιη-
14 κότες·" Οἵτινες, προσελ-
θόντες τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ
τοῖς πρεσβυτέροις, εἶπον· ἀνα-
θέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυ-
τοὺς, μηδενὸς γεύσασθαι,
ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν παῦ-
15 λον. c Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφα-
νίσατε τῷ χιλιάρχῳ d σὺν τῷ
συνεδρίῳ," ὅπως e = αὔριον"
f αὐτὸν καταγάγῃ" g πρὸς"
h ὑμᾶς,"

I 2

q ∾ φοβηθεὶς. u † παῦλε. y. τινες τῶν ἰουδαίων συστροφὴν. b ∾ ποιησάμενοι.

(q) ACE. 13. 14* 15. 18. 36. 40. 68. 69. Mt. l. Arm. Slav. rec. Chryſ. Theoph. 2. Lucif. (r) καταβῆναι καὶ. 4. 14** 18. 25. 26. 27. 29. 31. 57. 65. (c. al. 5.) al. 22. Mt. a1. al. 7. Ed. Syr. p. Slav. Vulg. Theoph. 1. 2. Lucif. ἐλθὸν. Syr. Erp. (s) ἀπάγειν. AE. Vulg. Chryſ. *reducere*, Lucif. (t) ὀφθεὶς. Syr. Erp. (u) = ACE. 13. 32. 36. 40. 69. Barb. 1. Copt. Arm. Syr. p. Vulg. laud. Chryſ. in comment. Lucif. (habent Ambroſiaſt. Caſſiod.) Item Syr. et Erp. qui ante ὁ κύριος addunt: *Paulo*. (x) δεῖ σε. 42. 57. Ed. (y) ACE. 13. 15. 27. 29. 36. 37. 40. Mt. l. Aeth. Arm. laud. Item 69. Mt. h. Chryſ. Theoph. 2. (z) = 4* 40. 66. 69. al. 3. Mt. l. Syr. Erp. Arm. (Syr. p. habet in m.) (a) ἀνέλωσι. A. 14. 38. Chryſ. (b) ACE. 13. 15. 18. 36. 40. 68. 69. Mt. l. Theoph. 2. ποιήσαντες. 11. 27. 29. (c) νῦν οὖν πείθομεν ὑμᾶς, ὅτι τοῦτο ἡμῖν ποιήσετε, καὶ συναγόντων ὑμῶν τὸ συνέδριον ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ, ὅπως καταγάγῃ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς. Syr. p. in m. Item Lucif. || = νῦν. Arm. (d) = Mt. c. καὶ τῷ συνεδρίῳ. 8. 9. Ed. Syr. Copt. Aeth. ἐν τῷ συνεδρίῳ. Chryſ. (e) = ACE. 13. 14* 15. 36. 69. Barb. 2. Mt. l. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. laud. Chryſ. in comment. Lucif. Poſt αὐτὸν ponit Mt. k. (f) καταγάγῃ αὐτὸν. ACE. 38. 57. 69. Mt. l. item 40. Ed. Arm, Vulg. laud. Lucif. || = αὐτὸν. 4* (g) εἰς. AE. 69. Mt. l.

[h] ὑμᾶς," ὡς μέλλοντας δια-
γινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ πε-
ρὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ, πρὸ τοῦ
ἐγγίσαι αὐτὸν, ἕτοιμοί ἐσμεν
16 τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. Ἀκού-
σας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς
παύλου [i] ∾ τὴν ἐνέδραν," πα-
ραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς
τὴν παρεμβολὴν, ἀπήγγειλε
17 τῷ παύλῳ. Προσκαλεσάμε-
νος δὲ ὁ παῦλος ἕνα τῶν ἑκα-
τοντάρχων, ἔφη· τὸν [k] νεα-
νίαν" τοῦτον ἀπάγαγε πρὸς
τὸν χιλίαρχον· ἔχει γάρ τι
18 ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. Ὁ μὲν
οὖν, παραλαβὼν αὐτὸν, ἤγα-
γε πρὸς τὸν χιλίαρχον, καί
φησιν· ὁ δέσμιος παῦλος,
[l] προσκαλεσάμενός" με, ἠρώ-
τησε τοῦτον τὸν [m] νεανίαν"
ἀγαγεῖν πρός σε, ἔχοντά τι
19 λαλῆσαί σοι. Ἐπιλαβόμενος
δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρ-
χος, καὶ ἀναχωρήσας [n] κατ᾽
ἰδίαν, ἐπυνθάνετο·" τί ἐστιν,
20 ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; Εἶπε
δέ· ὅτι [o] οἱ ἰουδαῖοι" συνέ-
θεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως
αὔριον [p] εἰς τὸ συνέδριον κατα-
γάγῃς τὸν παῦλον," ὡς [q] μέλ-
λοντές" τι ἀκριβέστερον πυν-
21 θάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. Σὺ
οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνε-
δρεύουσι γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐ-
τῶν ἄνδρες πλείους τεσσαρά-
κοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν
ἑαυτοὺς, μήτε φαγεῖν μήτε
πιεῖν, ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν·
καὶ νῦν ἕτοιμοί εἰσι, προσδε-
χόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγε-
22 λίαν. Ὁ μὲν οὖν χιλίαρχος
ἀπέλυσε τὸν νεανίαν, παραγ-
γείλας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι, ὅτι
ταῦτα ἐνεφάνισας πρός με.
23 [r] Καὶ προσκαλεσάμενος δύο
τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων," εἶ-
πεν· ἑτοιμάσατε στρατιώτας
[s] διακοσίους, ὅπως πορευθῶ-
σιν

---

i ∾ τὸ ἔνεδρον.

(h) ἡμᾶς. 2. 4. al. 46. Mt. c. Ed. (i) 14. 57. 66* al. 17. pluresve. Mt. a1. al. 5. Ed. (etiam St. 3.) Chryſ. Theophyl. 1. (k) νέον. 1. νεανίσκον. 57. al. 3. Ed. (l) = Aeth. Vulg. (non demidov. tol.) (m) νεανίσκον. AE. 11. 13. 15. 18. 29. 40. 69. Mt. l. Etiam vſ. 22. (n) ἐπυνθάνετο κατ᾽ ἰδίαν. A. (o) = 19. (ſed 29. ap. Mill.) || = οἱ. 20. 69. Chryſ. Theoph. 1. (p) καταγάγῃς τὸν παῦλον πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ συνέδριον. Slav. 5 et ed. || τὸν παῦλον = 40. In aliis ſedem mutat. || ἀπαγάγωσι τὸν παῦλον, omiſſo εἰς τὸ συνέδριον. 68. (q) μέλλων AE. 40. al. 3. Mt. f. Copt. Aeth. laud. μελλόντων. 36. 66** 68. al. 3. Mt. a1. in marg. k* l. Chryſ. μέλλοντα. 4. 25. 26. 27. 29. 31. 69. al. 7. Mt. a1** Theoph. 1. μέλλοντι. 64. (r) τῷ ἑκατοντάρχῳ δὲ. 68. (s) + ἐνόπλους. 5. 6. 7. Barb. 1. Mt. k. Caſſiod. ἐν ὅπλοις. Mt. c.

σιν [t] ἕως" καισαρείας, καὶ
ἱππεῖς [u] ἑβδομήκοντα," καὶ
[x] δεξιολάβους" [y] διακοσίους,"
ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός·
24 Κτήνη τε παραστῆσαι, ἵνα
ἐπιβιβάσαντες τὸν παῦλον [z]
διασώσωσι" πρὸς Φήλικα τὸν
25 ἡγεμόνα [a]· Γράψας ἐπιστο-
λὴν [b] περιέχουσαν" [c] τὸν τύ-
26 πον τοῦτον·" Κλαύδιος [d] λυ-
σίας" τῷ [e] κρατίστῳ" ἡγεμό-
27 νι Φήλικι χαίρειν. Τὸν ἄν-
δρα τοῦτον, συλληφθέντα
ὑπὸ τῶν ἰουδαίων, καὶ μέλ-
λοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν,
ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι
ἐξειλόμην [f] — αὐτὸν," μα-
28 θὼν ὅτι ῥωμαῖός ἐστι. Βου-
λόμενος δὲ [g] γνῶναι" τὴν αἰ-
τίαν, δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ,
κατήγαγον [h] αὐτὸν" εἰς τὸ
29 συνέδριον αὐτῶν· Ὃν εὗρον
ἐγκαλούμενον περὶ ζητημά-
των τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν
[i] δὲ" ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν
30 [k] ἔγκλημα ἔχοντα." Μηνυ-
θείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς [l] —
εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι

ὑπὸ

(t) εἰς. 3. Chryſ. μέχρι καισαρείας. 18. 36. (u) ἑκατὸν. Aeth. Sahid. Syr. p. in m. (x) δεξιοβόλους. A. Codex ap. Erasm. *jaculantes dextra*, Syr. *jaculatores*, Erp. *ſagittarios*, Ar. pol. *lancearios*, Aeth. Sahid. Vulg. laud. (y) ὀγδοήκοντα. Ar. pol. (z) ἀγάγωσι. Chryſ. demidov. *ſalvum perducerent*, Vulg. laud. (a) + εἰς καισάρειαν. Syr. p. cum aſt. + *timuit enim, ne forte raperent eum Judaei et occiderent, et ipſe poſtea calumniam ſuſtineret, tanquam accepturus pecuniam,* Vulg. (non demidov. tol.) Syr. p. cum aſt. item. Caſſiod. Idem habet Arm. poſt διασώσωσι, et pergit deinceps: Καὶ πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα γράψας. (b) ἔχουσαν. E. 13. 27. 29. 66** 68. 69. Mt. l. laud. (c) τάδε. (Syr.) Syr. p. in m. Vulg. || τύπον] τρόπον. Conject. (d) = Aeth. || = *Claudius*, tol. (e) = 40. Aeth. (f) = AE. 13. 14* 15. 27. 29. 36. 65. 66** 68. 69. Barb. 2. Mt. l. (Verſſ.) Chryſ. Oec. (g) = 40. ἐπιγνῶναι. A. 15. 36. 69. Barb. 2. Mt. c. l. Chryſ. mſ. μαθεῖν. Theoph. 1. (h) = A. 69. Mt. c. l. (i) = 26. 27. 40. al. 13. Mt. d. f. k. m. Ed. (k) ἔχοντα ἔγκλημα. A. 40. 65. (c. al. 2.) 69. al. 3. pluresve. Mt. a1. c. d. l. Arm. Vulg. Theoph. 2. || + ἀπήγαγ[illegible] τηρεῖσθαι ἐν δεσμοῖς. Syr. p. c. aſt. (l) = Aeth. ἐξαυτῆς, omiſſi[illegible]aeteris, 15* ἔσεσθαι, ἐξαυτῆς. 36. εἰς τὸν ἄνδρα ἔσεσθαι ἐξ αὐτῶν. AE. 40. 68. 69. Barb. 2. laud. εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ἐξ αὐτῶν. 13. Mt. l. Arm. *Et cum mihi perlatum eſſet de inſidiis, quas paraverant illi, miſi eum ad te etc,* Vulg. *Indicatis autem mihi de inſidiis in virum eſſe ex ipſis,*

ὑπὸ τῶν ἰουδαίων, ἐξαυτῆς"
ἔπεμψα πρός σε, παραγγεί-
λας καὶ τοῖς κατηγόροις [m] λέ-
γειν [n] τὰ πρὸς αὐτὸν" [o] ἐπὶ
31 σοῦ." [p] — ἔῤῥωσο." Οἱ μὲν
οὖν στρατιῶται, κατὰ τὸ
διατεταγμένον αὐτοῖς, ἀνα-
λαβόντες τὸν παῦλον, ἤγα-
γον διὰ τῆς νυκτὸς [q] εἰς τὴν
32 ἀντιπατρίδα." Τῇ δὲ ἐπαύ-
ριον, ἐάσαντες τοὺς ἱππεῖς
[r] πορεύεσθαι" σὺν αὐτῷ,
ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβο-
33 λήν. Οἵτινες εἰσελθόντες εἰς
τὴν καισάρειαν, καὶ ἀναδόν-
τες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμό-
νι, παρέστησαν [s] καὶ τὸν
34 παῦλον" [t] αὐτῷ." [u] Ἀνα-
γνοὺς δὲ [x] †, καὶ ἐπερωτή-
σας, ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστι,
καὶ πυθόμενος, ὅτι ἀπὸ κι-
35 λικίας· Διακούσομαί σου,
ἔφη, ὅταν [y] καὶ" οἱ κατήγο-
ροί σου παραγένωνται. [z] ἐκέ-
λευσέ τε" [a] αὐτὸν" ἐν τῷ
πραιτωρίῳ [b] — τοῦ" ἡρώδου
φυλάσσεσθαι.

Μετὰ

---

x † ὁ ἡγεμών.

---

ipsis, *misi ad te etc.* laud. Totus vs. in Aeth. sic: *Et propter hoc misi illum ad te*, (nempe) *illum virum*, *et praecepi accusatoribus*, *ut venirent ad te.* || Nempe: εἰς τὸν ἄνδρα = 15* 36. Aeth. Vulg. Post ἔσεσθαι ponit Chrys. μέλλειν = AE. 15* 36. 40. 68. 69. Barb. 2. Aeth. Vulg. laud. ἔσεσθαι = 15* *esse*, laud. ὑπὸ τῶν ἰουδαίων = 15* 36. Aeth. Copt. Syr. p. Loco illius legunt ἐξ αὐτῶν AE. 13. 40. 68. 69. Barb. 2. Mt. l. Arm. laud. item: *quas paraverant illi*, Vulg. ἐξαυτῆς = AE. (13) 40. 68. 69. Mt. l. Aeth. Arm. Vulg. ed. laud. (m) + αὐτοῦ. E. Syr. Sahid. laud. (n) = Vulg. αὐτοῦ. 40 αὐτοὺς. A. 13. *ad eum*, laud. loquerentur *cum eo*, Syr. (o) = Sahid. ut videtur. περὶ σοῦ. 67. (p) = A. 13. Copt. Aeth. Sahid. Vulg. ms. ἔῤῥωσθε. 26. al. 10. Mt. d. f* Ed. (q) = Aeth. εἰς τὴν πατρίδα. 36. (r) ἀπέρχεσθαι. AE. 11. 13. 27. 29. 64. εἰσπορεύεσθαι. Theoph. 1. || ἐάσαντες οἱ ἱππεῖς τοὺς σὺν αὐτοῖς πεζοὺς ὑποστρέφειν εἰς etc. Syr. (s) = E. laud. Post αὐτῷ ponit Arm. || = καὶ. 68. 69. (t) = 2. Chrys. (u) ἀναγνοὺς δὲ τὴν ἐπιστολὴν ἐπηρώτησε τὸν παῦλον, ἐκ ποίας ἐπαρχίας εἴη; καὶ εἶπεν κιλικίας. καὶ πυθόμενος εἶπεν· ἀκούσομαι, ὅταν οἱ κατήγοροί σου ἔρχονται. Syr. p. in m. (x) = AE. 15. 18. 29. 36. 40. 66** 68. al. 2 et Barb. 2. Mt. l. Syr. utr. Erp. Copt. (habet Sahid.) Aeth. Arm. Vulg. laud. || + τὴν ἐπιστολήν. Slav. (y) = 37. Mt. f. Syr. Arr. Aeth. Vulg. (non demidov.) Theoph. 1. (z) κελεύσας. AE. 40. 68. Mt. l. Syr. p. laud. Theoph. 2. (a) Post φυλάσσεσθαι ponunt AE. 40. 68. Mt. l. Arm. Vulg. laud. Theoph. 2. (b) = 4. 42. 57. 68. 69. al. 7. pluresve. Mt. a1. al. 4. Ed. Chrys. Euthal. Theoph. 1. 2.

1 Μετὰ δὲ [c] πέντε" ἡμέ-
ρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς ἀνα-
νίας μετὰ [d] τῶν πρεσβυτέρων"
καὶ ῥήτορος τερτύλλου [e] τι-
νὸς," οἵτινες [f] ἐνεφάνισαν"
τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ παύλου.
2 Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο
κατηγορεῖν ὁ τέρτυλλος, λέ-
3 γων· Πολλῆς εἰρήνης τυγχά-
νοντες διὰ σοῦ, καὶ [g] ∾ κα-
τορθωμάτων" γινομένων [h] τῷ
ἔθνει τούτῳ" διὰ τῆς σῆς
προνοίας, [i] πάντη τε" καὶ
πανταχοῦ * ἀποδεχόμεθα,
κράτιστε φῆλιξ, [k] μετὰ πά-
4 σης εὐχαριστίας." Ἵνα δὲ
μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω,
παρακαλῶ [l] ἀκοῦσαί σε ἡμῶν
συντόμως" [m] τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ."
5 Εὑρόντες [n] γὰρ" τὸν ἄνδρα
τοῦτον λοιμὸν, καὶ κινοῦντα
[o] ∾ στάσιν" πᾶσι τοῖς ἰου-
δαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμέ-
νην, [p] πρωτοστάτην" τε τῆς
6 τῶν ναζωραίων αἱρέσεως· Ὃς
καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασε βεβη-
λῶσαι· ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν,
[q] = καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον
νόμον [r] ἠθελήσαμεν : [s] ∾ κρί-
7 νειν. : Παρελθὼν δὲ λυσίας

g ∾ διορθωμάτων. o ∾ στάσεις. s ∾ κρῖναι.

(c) τινάς. A. (d) πρεσβυτέρων τινῶν. AE. 15. 27. 29. 31. 36. 40. 68. al. 4. et Barb. 3. Mt. l. Arm. Syr. p. Vulg. laud. Theoph. 1. 2. (e) = 68. Mt. f. Syr. Arr. Theoph. 1. (f) ἐνεφάνησαν. 40. 57. 68. al. 6. Mt. l. (g) AE. 13. 15. 18. 36. 68. Barb. 2. Chryſ. mſ. || + πολλῶν. 36. 68. Syr. Arr. Vulg. Theoph. 2. (h) = Vulg. (i) παντί τε. 25. 36. 40. al. 11. Mt. a. (ſed rec. in marg.) Ed. πάντοτε. 5. Ar. p. Vulg. laud. πάντες. Syr. Erp. (k) *gratiam tuam*, Syr. Utrumque conjungit Erp. || μετὰ = 18. || πάσης = tol. (l) σε ἀκοῦσαι ἡμῶν συντόμως. E. Slav. laud. Alii aliter. || συντόμως. = A* (m) = Aeth. *humilitatem noſtram*, Syr. Erp. (n) = Mt. m. Copt. Aeth. Vulg. (o) AE. 13. 15. 40. 68. al. 3 et Barb. 2. Mt. l. m. Ed. Copt. Vulg. laud. Chryſ. Theoph. 2. Oec. || = Arm. (p) προστάτην. 45. (q) καὶ κατὰ uſque ad ἐπὶ σέ vſ. 8. = AC. ut videtur, G. 4* 19** 26. 33. 36. 65 (c. al. 3) (In 66 ſcriptum eſt in raſura.) al. 13. Mt. d. f. k. Copt. Sahid. Slav. 5. 8. Vulg. mſ. tol. Beda. (ſed legunt codd. qu. et gr. ap. eundem. Habet etiam Caſſiod. item, ex parte ut videtur, Aeth. || ἠβουλήθημεν κρῖναι κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον. ἐλθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος λυσίας, βίᾳ πολλῇ ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀφείλετο, καὶ πρός σε ἀπέστειλε, κελεύσας τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ ἐλθεῖν πρὸς σέ. 46. 66* ut videtur. Ex parte alii etiam codices e. gr. 32. 42. cum his conſentiunt. (r) ἠβουλήθημεν ſ. ἐβουλ. 31. 40. 46. 66* (s) κρῖναι. E. 13. 15. 18. 25. 27. 29. 46. 57. 66* 68. 69. al. 5. Mt. a1. c. l. m. Ed. Chryſ. Theoph. 1. || + αὐτόν. Slav. 7 et ed.

ὁ χιλίαρχος, [t] μετὰ πολλῆς
βίας: ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν
8 [u] ἀπήγαγε, : [x] Κελεύσας:
τοὺς κατηγόρους [y] αὐτοῦ:
ἔρχεσθαι [z] ἐπὶ σέ:" παρ'
[a] οὗ" [b] δυνήσῃ" [c] αὐτὸς,"
ἀνακρίνας, περὶ πάντων τού-
των ἐπιγνῶναι, ὧν ἡμεῖς κα-
9 τηγοροῦμεν αὐτοῦ. [d] [[e] Συν-
επέθεντο" δὲ καὶ οἱ ἰουδαῖοι,
[f] φάσκοντες" ταῦτα [g] οὕτως
10 ἔχειν." Ἀπεκρίθη [h] δὲ" ὁ
παῦλος, νεύσαντος [i] αὐτῷ"
τοῦ ἡγεμόνος λέγειν· ἐκ πολ-
λῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν [k] τῷ
ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος, [l] ∾
εὐθυμότερον" τὰ περὶ ἐμαυ-
11 τοῦ ἀπολογοῦμαι· Δυναμέ-
νου σου [m] ∾ γνῶναι," ὅτι
οὐ πλείους εἰσί μοι ἡμέραι [n] †
[o] δεκαδύο," ἀφ' ἧς ἀνέβην
προσκυνήσων [p] ∾ ἐν" ἱερου-
12 σαλήμ. Καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱε-
ρῷ εὗρόν με πρός τινα διαλε-
γόμενον, ἤ [q] ἐπισύστασιν"
ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς
συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ [r] τὴν"
13 [s] πόλιν·" Οὔτε παραστῆσαι
[t] δύναν-

---

e ∾ συνέθεντο. l ∾ εὐθύμως. m ∾ ἐπιγνῶναι.
n † ἤ. p ∾ εἰς.

(t) βίᾳ πολλῇ. 32. 42. 46. 57. 66* Ed. (u) ἀφείλετο καὶ πρός σε ἀπέστειλε. 32. 42. 46. 57. 66* Ed. Slav. 7 et ed. (x) κελεύων. Ed. ||+ ἡμᾶς. Slav. ed. + καὶ. 32 ap. Mill. 42. 57. 69. Ed. Arm. (y) = 69. (z) = 32. 42. 57. Ed. Slav. 7. ἐπὶ σοῦ. 25. 27. 29. 40. 66* 68. al. 2 et Barb. 3. Mt. a1** m. Chryſ. mſ. Theoph. 1. πρὸς σέ. 46. παρὰ σοῦ. E. (a) ᾧ. E. 36. ap. Mill. ὧν. 8. 15. 27. 29. 66* Mt. m. (b) δύνασαι. Chryſ. Theoph. 1. ||+ καὶ. 25. 66* Codd. lat. Theoph. 2. (c) = A. αὐτοῦ. 26. αὐτούς. 40. (d) + εἰπόντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα. Syr. p. c. aſt. (e) AE. (St. π.) 4. 13. 14. 15. 18. 25. 26. 31. 36. 40. 57. 66* 68. 69. al. 23. Mt. a1. l. al. 5. Ed. Chryſ. Theoph 1. 2. *adjecerunt*, Vulg. laud. *litigarunt*, Syr. *acclamarunt*, Erp. *conſenſerunt*, Ar. p. (f) λέγοντες. 68. (g) = 4* (h) τε. AEgr. 25. 40. 42. 57. 69. Ed. Theoph. 1. (i) αὐτοῦ. 4. 57. Mt. c. Ed. (k) + δίκαιον. E. 15. 18. 25. 27. 29. 36. 40. 66** 68. al. 8 et Barb. 6. Mt. a1. c. l. Syr. p. (et addit, ut videtur, προνοίᾳ θείᾳ) Slav. laud. Chryſ. diſ. Theoph. 1. 2. Scholia in Mt. d. Alcimus. (l) AE. 13, 15. 25. 36. 40. 68. al. 3. Mt. l. (Syr. Arr. Aeth.) Vulg. laud. Ath. Theoph. 2. (m) AE. 15. 18. 27. 29. 36. 66** 68. al. 2. Mt. a1. c. l. Theoph. 1. 2. (n) = AE. 13. 36. 40, 65 (c. al. 5) 69. al. 28. Mt. a1. l. al. 4. Ed. laud. Theoph, 1. (o) δώδεκα. AE. 13. 31. 40. 65. 68. Mt. l. Theoph. 1. 2. (p) AE. 4, 15. 18. 25. 36. 40. 68. al. 4. Mt. l. Ed. Theoph. 1. 2. (q) ἐπίστασιν. AE. 13. 40. 65 (cum 3. 63.) (r) = 1. 2. 40. Ed. (s) ἀγορὰν. Syr. p. in m.

[t] δύνανται [u], περὶ ὧν [x] νῦν"
14 κατηγοροῦσί μου. Ὁμολογῶ
δὲ [y] τοῦτό" σοι, ὅτι κατὰ
τὴν [z] ὁδὸν," ἣν λέγουσιν αἵρε-
σιν, οὕτω λατρεύω [a] τῷ πα-
τρῴῳ Θεῷ," πιστεύων πᾶσι
τοῖς κατὰ τὸν νόμον [b] καὶ"
[c] ⸓ τοῖς ἐν τοῖς" προφήταις
15 γεγραμμένοις· Ἐλπίδα ἔχων
εἰς τὸν Θεὸν, ἣν καὶ αὐτοὶ
οὗτοι προσδέχονται, [d] ἀνά-
στασιν μέλλειν ἔσεσθαι = νε-
κρῶν,: δικαίων τε καὶ ἀδί-
16 κων." Ἐν τούτῳ [e] ∾ δὲ"
αὐτὸς ἀσκῶ, ἀπρόσκοπον συν-
είδησιν [f] ∾ ἔχειν" πρὸς τὸν
Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους
17 [g] διαπαντός." Δι' ἐτῶν δὲ
πλειόνων [h] παρεγενόμην" ἐλε-
ημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος
18 μου, καὶ προσφοράς [i]· Ἐν
[k] ∾ οἷς" εὗρόν με ἡγνισμέ-
νον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ
ὄχλου, οὐδὲ μετὰ θορύβου. [l] *

e ∾ καί. f ∾ ἔχων. k ∾ αἷς.

(t) + με. 66* 69. al. 4. pluresve. Mt. d. k. m. Ed. (etiam St. 3.) Slav. (exc. rec.) Chryſ. mſ. + μοι. 2. 18. Mt. f. + σοι. 15. 36. + νῦν. 66** Chryſ. + σοι νῦν. 3. + με νῦν. 27. 29. al. 5. Mt. a1. c. Theoph. 1. (u) + σοι. AE. 4. 13. 27. 29. 36. 40. 65 (cum 64) 68. al. 4 et Barb. 2. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Arm. Vulg. laud. (x) = 3. 30. Ed. Poſt μου ponit Mt. c. νυνὶ. A. 27. 68. Mt. l. σοι νῦν. Slav. ed. (y) = Slav. 5. 8. (z) αἵρεσιν, omiſſo mox αἵρεσιν. Syr. Erp. || *ſectam, quam dicunt haereſin.* Vulg. (a) = Theoph. 1. in textu. τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ. Theoph. 1. in comment. ſemel. τῷ πατρὶ (καὶ) Θεῷ μου. Vulg. *Deo Patri,* tol. (b) = 67. (c) τοῖς ἐν τοῖς. E. 15. 18. 25. 29. 31. 36. 40. 65 (cum 3. 43.) 66** Mt. l. Theoph. 2. τοῖς, omiſſo ἐν τοῖς, A. 4. 57. 66* al. 10. Mt. a1. al. 4. Ed. (etiam St. 3.) Copt. Vulg. Theoph. 1. || = τοῖς ἐν τοῖς. Mt. f. Scholion in Mt. h. (d) = 25. || = νεκρῶν. AC. 40. 68. Barb. 3. Sahid. Arm. Vulg. Theoph. 2. (e) καὶ. ACE. 15. 40. 68. 69. Barb. 4. Mt. l. Syr. utr. Vulg. laud. Theoph. 2. τε. 31. δὲ καὶ. 25. 36. al. 4. Mt. d. Arm. Chryſ. Theoph. 1. (f) 4. 14. 15. 18. 26. 27. 29. 31. 36. 42. 57. 66. 69. al. 24. et Barb. 6. Mt. a1 (ſed habet rec. in marg.) al. 4. Ed. Ar. pol. Slav. 5. 8. et ant. Chryſ. (g) = 32. 42. 57* Ed. Ante πρὸς ponit E. laud. (h) = A. Poſt μου ponunt C. 31. 40. 68. Mt. l. Vulg. Theoph. 2. Poſt προσφορὰς E. laud. (i) + *et vota.* Vulg. Hier. (non Bedae gr.) (k) ACE. 13. 36. 40. 66. 68. al. 2. Mt. l. || ἐν οἷς] καὶ οὗτοι. Syr. Erp. (l) + *et apprehenderunt me, clamantes et dicentes: tolle inimicum noſtrum ſ. virum.* Vulg. edit. ſixtinae. demidov. Alii lat.

τινὲς m ⁜ δὲ" ἀπὸ τῆς ἀσίας
19 n ἰουδαῖοι," * Οὓς o ∾ ἔδει"
ἐπὶ σοῦ παρεῖναι καὶ κατηγο-
ρεῖν, εἴ τι ἔχοιεν πρός με.
20 Ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν,
p † τί εὗρον q ἐν ἐμοὶ" ἀδί-
κημα, στάντος μου ἐπὶ τοῦ
21 συνεδρίου· Ἢ r περὶ μιᾶς
ταύτης φωνῆς, ἧς s ἔκραξα"
t ἑστὼς ἐν αὐτοῖς·" ὅτι περὶ
ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρί-
νομαι σήμερον u ὑφ'" ὑμῶν.
22 x Ἀνεβάλετο δὲ αὐτοὺς ὁ Φῆλιξ,"
ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ
τῆς ὁδοῦ, εἰπών· ὅταν λυσίας
ὁ χιλίαρχος καταβῇ, y δια-
23 γνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς. Δια-
ταξάμενός z — τε" τῷ ἑκα-
τοντάρχῃ τηρεῖσθαι a αὐτὸν"
ἔχειν τε ἄνεσιν, καὶ μηδένα
κωλύειν τῶν b ἰδίων" αὐτοῦ
ὑπηρετεῖν c = ἢ προσέρχε-
σθαι" αὐτῷ.

24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς
d παραγενόμενος" ὁ Φῆλιξ
σὺν

---

o ∾ δεῖ. p † εἰ. x. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ, ἀνε-βάλετο αὐτούς. a. τὸν παῦλον.

(m) + A. 65. (cum 3. 43) 66 pluresve, et Barb. 3. Ed. (etiam St. 3.) Syr. p. Copt. Vulg. laud. Chryſ. + δὲ τῶν. CE. 14 15. 18* 25. 29. 31. 36. 40. 66** 68. Mt. l. Theoph. 1. + τῶν. 23. Mt. c. d. Theoph. 2. || τινὲς . . . ἰου-δαῖοι] = Euthal. ap. Mill. οἱ ἰουδαῖοι ἐκ τῆς ἰουδαίας. Sahid. εἰ μὴ τινὲς ἀπὸ τῆς ἀσίας ἰουδαῖοι ἐθορύβησαν. Syr. Erp. (n) ἰουδαίων. E. gr. 14. 18. 25. 27. 29. 36. 68. Mt. d. l. Syr. p. Theoph. 1. 2. (o) 4. 18. 57. 66* ap. Hwiid. al. 15. pluresve et Barb. 3. Mt. a1. c. d. f. k. m. Ed. (etiam St. 3) Slav. 5 et aut. Chryſ. in comment. (p) = ACE. (St. π.) al. 45. Mt. a1. l. al. 4. Ed. Syr. Arr. Copt. Arm. Slav. (exc. rec.) laud. Chryſ. Theoph. 1. 2. (q) = A. 40. Poſt ἀδίκημα ponit Mt. l. (r) + μόνον. Arm. (s) ἐκέκραξα. A. 40. 65 (c. al. 4.) 69. al. 8. Ed. Theoph. 1. ἐκήρυξα. Mt. f. (t) ἐν αὐτοῖς ἑστώς. ACE. 40. 68. Mt. l. Copt. Vulg. laud. Theoph. 1. 2. (u) ἐφ'. AC. 31. 40. 65. Syr. (x) ACE. 14* 40. 68. Barb. 2. Mt. l. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. (Sahid. ut rec.) Arm. Vulg. laud. Chryſ. (y) + ἀκριβέστερον. 7. 27. 29. Mt. l. || *audiam vos.* Vulg. *audiam quae ad vos,* laud. (z) = ACE. 36. 40. 66** 68. Mt. c. l. Arm. Theoph. 2. (a) ACE. 13. 15. 36. 40. 68. Barb. 2. Mt. l. Copt. (Sahid. ut rec.) Arm. Syr. p. Vulg. laud. Theoph. 2. (b) ἰουδαίων. Ed. Ar. pol. (c) = ACE. 13. 14. 68. Mt. l. Syr. utr. Erp. Copt. (non Sahid.) Arm. Vulg. laud. (d) = Syr. Erp.

σὺν δρουσίλλῃ τῇ γυναικὶ [e] †,
οὔσῃ ἰουδαίᾳ, [f] [[g] μετεπέμ-
ψατο" τὸν παῦλον, καὶ ἤκου-
σεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς χρι-
25 στὸν [h] πίστεως. Διαλεγομέ-
νου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύ-
νης καὶ ἐγκρατείας, καὶ τοῦ
[i] ∾ κρίματος τοῦ μέλλον-
τος" [k] †, ἔμφοβος γενόμενος
ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη· τὸ νῦν
ἔχον πορεύου· [l] καιρὸν δὲ με-
ταλαβὼν" μετακαλέσομαί σε.
26 [m] "Αμα [n] † καὶ ἐλπίζων, ὅτι
χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ
τοῦ παύλου [o] †· διὸ καὶ
πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμ-
πόμενος, [p] ὡμίλει" αὐτῷ.
27 Διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλα-
βε διάδοχον [q] ὁ Φῆλιξ πόρ-
κιον Φῆστον· [r] θέλων [s] τε"
[t] ∾ χάριτας" καταθέσθαι
τοῖς ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ, κατέ-
λιπε τὸν παῦλον δεδεμένον.

1 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς [u] τῇ
ἐπαρχίᾳ," μετὰ τρεῖς ἡμέρας
ἀνέβη εἰς ἱεροσόλυμα ἀπὸ και-
2 σαρείας. [x] Ἐνεφάνισαν" δὲ
αὐτῷ

---

e † αὐτοῦ. i ∾ μέλλοντος κρίματος. k † ἔσεσθαι.
n † δὲ. o † ὅπως λύσῃ αὐτόν. t ∾ χαρίτα.

(e) = CG. 14. 15. 26. 27. al. 19. Mt. d. k. Theoph. 2. ἰδίᾳ. 31. 36. 40. 42. 57. 66. 68. 69. al. 4. Mt. a1. al. 3. Ed. Syr. p. in m. Ammonius. Utrumque conjungunt A. 4. 18. 25. (f) + παρακαλοῦσῃ, ὅπως ἴδῃ τὸν παῦλον καὶ ἀκούσῃ τὸν λόγον. ὡς οὖν ἐβούλετο ἱκανὸν ποιῆσαι, ἐποίησεν τοῦτο. Syr. p. in m. + *rogavit* (illa) *ut videret Paulum et audiret*. Verſ. bohem. (g) μετεπέμψαντο. Syr. Erp. (h) + ἰησοῦν. EG. al. 26. Mt. f. m. Syr. p. Ar. pol. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. laud. Chryſ. Theoph. 2. (i) C. 15. 31. 40. Arm. Chryſ. in comment. (k) = ACE. 13. 15. 27. 29. 36. 40. 66** 68. Mt. l. (Syr. utr. Copt. Arm. Vulg. laud.) (l) καιρῷ δὲ ἐπιτηδείῳ. E. Vulg. laud. || μεταλαβὼν] παραλαβὼν. A. λαβών. 13. 32. 40. 43. 57. Mt. c. l. Ed. Chryſ. mſ. et in comment. Theoph. 1. (m) ἐλπίζων γάρ. Syr. item Erp. (n) = AE. 4* 13. 26. 27. 29. 31. 36. 40. 42. 57. 65 (c. al. 4) 66* 68. al. 10. Mt. a1. l. al. 5. Ed. Arr. Vulg. laud. Theoph. 1. (o) = ACE. 40. 68. Barb. 2. Mt. l. Syr. utr. (non Erp.) Arm. Vulg. laud. ἵνα ἀπολύσῃ αὐτόν. 4. 69. al. 4. Mt. a1. in marg. d. item k. (p) διελέγετο. C. 15. 18. 36. (q) + τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ. Syr. p. (r) + παύλῳ δὲ ἐπέτρεψεν ἐν Φυλακῇ λαλεῖν. Syr. p. in m. (s) = Arm. δέ. 14. 27. 29. 40. 68. al. 8. Mt. c. k. l. Ed. Syr. Erp. Copt. Vulg. laud. Chryſ. Theoph. 1. 2. (t) AC. 25. χάριν. E. 14* 27. 40. 42. 66** 68. al. 3. Mt. l. (Syr. Erp. Copt.) Vulg. laud. Chryſ. Theoph. 2. (u) εἰς καισάρειαν, omiſſo mox ἀπὸ καισαρείας. Syr. Erp. (x) ἐνεφάνησαν. 25. 26. 68. Mt. l. Theoph. 2.

αὐτῷ y ∾ ὁ ἀρχιερεὺς" καὶ
οἱ πρῶτοι z τῶν ἰουδαίων"
κατὰ τοῦ παύλου, καὶ παρε-
3 κάλουν αὐτὸν a, Αἰτούμενοι
χάριν b κατ'" αὐτοῦ, ὅπως
μεταπέμψηται αὐτὸν εἰς ἰε-
ρουσαλήμ· ἐνέδραν ποιοῦντες
ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν.
4 Ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη,
τηρεῖσθαι c τὸν παῦλον" d ∾
ἐν καισαρείᾳ," ἑαυτὸν δὲ
e μέλλειν" f ἐν τάχει" ἐκπο-
5 ρεύεσθαι. Οἱ οὖν g δυνατοὶ
ἐν ὑμῖν, Φησὶ," συγκαταβάν-
τες, εἴ τι ἐστὶν h ἐν τῷ ἀνδρὶ
i = τούτῳ," κατηγορείτω-
6 σαν αὐτοῦ. Διατρίψας δὲ
k ἐν αὐτοῖς" ἡμέρας l + οὐ
πλείους # ὀκτὼ ἢ δέκα," κα-
ταβὰς εἰς καισάρειαν, τῇ ἐπαύ-
ριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,
ἐκέλευσε τὸν παῦλον ἀχθῆ-
7 ναι. Παραγενομένου δὲ αὐ-
τοῦ, περιέστησαν m οἱ ἀπὸ
ἱεροσολύμων καταβεβηκότες
ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα
n αἰτιώ-

y ∾ οἱ ἀρχιερεῖς. d ∾ εἰς καισάρειαν.

(y) AE. 14. 27. 29. 36. 40. 65 (c. al. 2) 66** 68. Barb. 6. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. 8 et ant. Vulg. laud. Chryf. in textu. ὅ, τε ἀρχιερεὺς. 32. 57. 69. Barb. 2. Ed. Chryf. in comment. (z) = 65 (cum 3. 43) || + τὰ. 13. 68. (a) + οἱ τὴν εὐχὴν πεποιηκότες, κατὰ τὸ δυνατὸν, ἵνα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν γένηται. Syr. p. in m. (a) παρ' C ut videtur, 18. 36. al. 2. Mt. l. Syr. Arr. tol. Codd. lat. Chryf. (c) = Arm. Ante τηρεῖσθαι ponit 68. (d) ACE. 40. (e) = E. (f) = 31. (g) ἐν ὑμῖν, Φησιν δυνατοὶ. ACE. 31. 40. Mt. l. Arm. Vulg. laud. Chryf. in comment. || = δυνατοὶ. Lucif. || = Φησιν. Mt. c. Syr. Erp. Lucif. (h) + ἄτοπον. 27. 36. 43. al. 4. Mt. a1. l. m. Syr. utr. Copt. Slav. qu. Theoph. 2. (i) = Mt. l. Vulg. ἄτοπον. (omiffo τούτῳ) AE. 4** 15. 18. 40. 57. 65 (c. al. 2.) al. 2. et Barb. 2. Ed. Arm. Slav. 8 ut videtur. (non 5.) Vulg. laud. Lucif. τούτῳ ἄτοπον. 42. 66** 68. 69. al. 2. et Barb. 1. Mt. c. Ed. Slav. qu. (k) = Syr. p. (habet in m.) ἐκεῖ. Arm. (l) οὐ πλείους ὀκτὼ ἢ δέκα. AC. 13. 15. 27. 29. 31. 36. 65. 66** 68. al. 4 et Barb. 2. Mt. l. Copt. Arm. Vulg. laud. Theoph. 2. Lucif. οὐ πλείους ἢ δέκα. 18. 63. Slav. ed. πλείους ὀκτὼ ἢ δέκα. E gr. 19** 25. 40. 66* Syr. p. laud. πλείους ἢ ὀκτὼ. 32. 42* 57. Ed. ὀκτὼ ἢ δέκα. Syr. Erp. Sahid. Aeth. δέκα. Chryf. in comment. (m) + αὐτὸν f. αὐτῷ. ACE. 13. 15. 18. 29. 36. 40. 65 (c. al. 3.) 66** 68. al. 2. et Barb. 2. Mt. l. Syr. Arm. Vulg. laud. Theoph. 2. Lucif.

n αἰτιώματα o φέροντες" p =
κατὰ τοῦ παύλου," ἃ οὐκ
8 ἴσχυον ἀποδεῖξαι· q Ἀπο-
λογουμένου αὐτοῦ·" ὅτι οὔτε
εἰς τὸν νόμον τῶν ἰουδαίων,
οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν, οὔτε εἰς
9 καίσαρά r τι" ἥμαρτον. Ὁ
Φῆστος δὲ, s ∾ τοῖς ἰουδαί-
οις θέλων" t χάριν" καταθέ-
σθαι, ἀποκριθεὶς τῷ παύλῳ
εἶπε· θέλεις, εἰς ἱεροσόλυμα
ἀναβὰς, ἐκεῖ περὶ τούτων
u κρίνεσθαι" x ἐπ'" ἐμοῦ;
10 Εἶπε δὲ ὁ παῦλος· ἐπὶ τοῦ βή-
ματος καίσαρος ἑστὼς εἰμι,
οὗ με δεῖ κρίνεσθαι. ἰουδαί-
ους οὐδὲν ἠδίκησα, ὡς καὶ σὺ
11 κάλλιον ἐπιγινώσκεις. Εἰ μὲν
y ∾ γὰρ" ἀδικῶ, καὶ ἄξιον
θανάτου πέπραχά τι, οὐ πα-
ραιτοῦμαι z τὸ" ἀποθανεῖν· εἰ
δὲ οὐδέν ἐστιν a, ὧν b οὗτοι"
κατηγοροῦσί μου, οὐδείς με
δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι.
12 καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. Τότε ὁ
Φῆστος, συλλαλήσας μετὰ
τοῦ c συμβουλίου, ἀπεκρίθη·
d καίσαρα ἐπικέκλησαι·" ἐπὶ
καίσαρα πορεύσῃ.

13 Ἡμερῶν δὲ διαγενομέ-
νων e τινῶν," [ἀγρίππας ὁ
βασιλεὺς καὶ f Βερνίκη" κα-
τήντησαν εἰς καισάρειαν, g
14 ἀσπασόμενοι" τὸν Φῆστον. Ὡς
δὲ πλείους ἡμέρας h διέτριβον"
ἐκεῖ,

---

n. αἰτιάματα. s ∾ θέλων τοῖς ἰουδαίοις. y ∾ οὖν.

(n) ACE. (St. π.) 65 (c. al. 5) al. 27. et Barb. 2. Mt. a1. f. Ed. Chryſ. Theoph. 2. (o) καταφέροντες. AC. 40. Barb. 1. Mt. l. ἐπιφέροντες. E. *objicientes*, Vulg. laud. (p) = AC. 40. Barb. 1. Erp. Arm. Vulg. Lucif. κατ' αὐτοῦ. 17. 18. item 68. Syr. Copt. Aeth. Sahid. τοῦ παύλου. Mt. l. τῷ παύλῳ. E. Vulg. laud. (q) τοῦ (δὲ) παύλου ἀπολογουμένου. ACE. 17. 31. 40. 68. Barb. 1. Syr. utr. Erp. Copt Aeth. Arm. Vulg. laud. Theoph. 2. Lucif. ἀπολογ. δὲ αὐτοῦ. 15. 36 Mt. d. Theoph. 1. (r) = 57. Barb. 1. Mt. l. Ed. (s) ACE. 31. 40. 68. Mt. l. Arm. laud. tol. demidov. Codd. lat. Theoph. 2. (t) χάριτα. A. (u) κριθῆναι. ACE. 40. 68. al. 2. Mt. l. (x) ὑπ'. 4. 15. 18. 36. al. 9. Mt. a1* l. al. 4. Chryſ. in comment. Theoph. 1. ἀπ'. 3. (y) ACE. 15. 17. 18. 27. 36. 65. (c. al. 4) 68. Mt. l. Copt. Slav. Chryſ. in comment. Theoph. 2. || = 40. laud. (z) τοῦ. 18. 68. al. 4. Mt. a1. d. l. Theoph. 1. 2. (a) + ἐν ἐμοί. Syr. utr. (b) = 37. al. 2. Mt. d. Syr. Erp. Chryſ. in comment. (c) + συνεδρίου καὶ. 68. (d) = 33. 36. καίσαρα ἐπικαλεῖς. Slav. 5. (e) = 1. 36. Syr. utr. τριῶν. 3 ap. Wetſt. (f) βερονίκη. C. laud. tol. demidov. Codd. lat. Caſſiod. βερενίκη. Arm. (g) ἀσπασάμενοι. AE gr. 68. al. 6. Mt. a1. l. al. 5. Aeth. Theoph. 1. (h) διέτριβεν. 42. 57. al. 13. Mt. a1. al. 4. Ed. Ar. pol. Aeth. Slav. 5. Theoph. 1.

ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ
ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν παῦλον,
λέγων· ἀνήρ τίς ἐστι καταλε-
λειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμι-
15 ος· Περὶ οὗ, γενομένου μου
εἰς ἱεροσόλυμα, [i] ἐνεφάνισαν"
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτε-
ροι τῶν ἰουδαίων, αἰτούμενοι
[k] κατ' αὐτοῦ" [l] ∾ δίκην."
16 Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ
ἔστιν ἔθος ῥωμαίοις, χαρίζε-
σθαί [m] ∾ τινα" ἄνθρωπον
[n] = εἰς ἀπώλειαν," πρὶν ἢ
ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσ-
ωπον [o] ἔχοι" τοὺς κατηγό-
ρους, τόπον τε ἀπολογίας
[p] λάβοι" περὶ τοῦ ἐγκλήμα-
17 τος. Συνελθόντων οὖν [q] —
αὐτῶν" ἐνθάδε, ἀναβολὴν
μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ
ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήμα-
τος, ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν
18 ἄνδρα. Περὶ οὗ σταθέντες
οἱ κατήγοροι, οὐδεμίαν αἰτίαν
[r] ∾ ἐπέφερον, ὧν ὑπενόουν
19 ἐγώ [s]· Ζητήματα δέ τινα
περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας
εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περί
τινος ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν
20 ἔφασκεν ὁ παῦλος ζῆν.] Ἀπο-
ρούμενος δὲ ἐγὼ [t] εἰς τὴν πε-
ρὶ" [u] ∾ τούτου" ζήτησιν,
ἔλεγον· εἰ βούλοιτο πορεύε-
σθαι εἰς ἱερουσαλήμ, κἀκεῖ
21 κρίνεσθαι περὶ τούτων; Τοῦ
δὲ παύλου ἐπικαλεσαμένου
τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ
σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευ-
σα

l ∾ καταδίκην. m ∾ τινι. r ∾ ἔφερον. u ∾ τούτων.

(i) ἐνεφάνησαν. 40. al. 5. Mt. l. al. 3. Theoph. 2. Oec. + μοι. E. Arm. (k) = 13. 66* ap. Alt. (l) AC. 13. 25. 27. 29. 40. 66** ap. Hwiid. al. 3 et Barb. 2. Mt. l. Baf. χάριν. Ar. pol. (m) C. 27. 29. Mt. l. Ath. Baf. Theodoret. (n) = ACE. 25. 27. 29. 40. 66** al. 2 et Barb. 1. Copt. Sahid. Arm. Syr. p. c. aft. Vulg. laud. Ath. Baf. Theodoret. Acta chalced. (o) ἔχει. 57. 68. al. 6. Mt. c. d. Ed. Theoph. 1. 2. ἔχῃ. Mt. k. Baf. σχοίη. Theodoret. ἴδοι. Slav. 5. 8. (p) λάβῃ. 33. al. 2. Mt. d. k. Baf. (q) = 13. 40. 42. 57. al. 4 et Barb. 2. Ed. || *veniens igitur*, Syr. Erp. (r) ACE. 18. 27. 29. 36. 40. 68. Mt. l. || + κατ' αὐτοῦ. 68. Theoph. 2. (s) + πονηράν. AC. 13. 15. 36. 40. 68. al. 5 et Barb. 1. Mt. l. m. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. + πονηρῶν. E. Barb. 2. Mt. d. laud. Ante ἐπέφερον + πονηρίας f. πονηράν. Arm. (t) τὴν περὶ. A. 26. 42. 57. al. 16. Mt. a1. al. 4. Ed. Theoph. 1. περὶ τὴν. 4. 66** ap. Hwiid. al. 5. Mt. d. Chryf. bis. (femel ut rec.) εἰς τὴν. 31. (u) ACE. 13. 25. 36. 40. 68. 69. al. 7 et Barb. 1. Mt. l. Syr. Erp. Aeth. Chryf. in comment. femel. Theoph. 2.

σα τηρεῖσθαι αὐτὸν, ἕως οὗ
[x] ∾ πέμψω" αὐτὸν πρὸς καί-
22 σαρα. Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν
Φῆστον ἔφη· ἐβουλόμην καὶ
αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι.
ὁ δέ· αὔριον, φησὶν, ἀκούσῃ
αὐτοῦ.
23 Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόν-
τος τοῦ ἀγρίππα καὶ τῆς βερ-
νίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας,
καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροα-
τήριον, σύν τε [y] = τοῖς"
χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσι τοῖς
[z] κατ' ἐξοχὴν" [a] — οὖσι"
τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος
τοῦ Φήστου, ἤχθη ὁ παῦλος.
24 Καί φησιν ὁ Φῆστος· ἀγρίππα
βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμ-
παρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεω-
ρεῖτε τοῦτον, περὶ οὗ [b] πᾶν"
τὸ πλῆθος τῶν ἰουδαίων ἐνέ-
τυχόν μοι ἔν τε ἱεροσολύμοις
[c] καὶ ἐνθάδε," ἐπιβοῶντες μὴ
δεῖν [d] ∾ ζῆν αὐτὸν" [e] μηκέ-
25 τι." Ἐγὼ δὲ [f] ∾ καταλα-
βόμενος," μηδὲν ἄξιον [g] ∾
θανάτου αὐτὸν" πεπραχέ-
ναι, [h] — καὶ" αὐτοῦ δὲ
τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν
σεβαστὸν, ἔκρινα [i] πέμπειν"
[k] = αὐ-

---

x ∾ ἀναπέμψω. d ∾ αὐτὸν ζῆν. f ∾ κατελαβόμην.
g ∾ αὐτὸν θανάτου.

(x) ACE. 13. 15. 36. 40. 68. al. 7. Mt. l. laud. Theoph. 2. (y) = ACE. 3. 40. 65 (cum 43) 68. Mt. l. (z) καθ' ὑπεροχὴν. 3. Schol. codicis 40. (a) = AC. 27. 40. 66** Mt. l. Chryſ. in comment. (b) = 4* 16. 23. 37. Mt. d. ἅπαν. ACE. 25. 36. 40. 68. al. 3 Mt. l. (c) = Vulg. laud. || + ἵνα παραδῶ αὐτὸν αὐτοῖς εἰς βασανισμὸν . . . . οὐχ εὕρηκα δὲ ὥστε παραδοῦναι αὐτὸν διὰ τὰς ἐντολὰς, ἃς ἔχομεν παρὰ τοῦ σεβαστοῦ. εἰ δέ τις αὐτοῦ κατηγορεῖ, λέγω ἐγὼ ἵνα ἐπιστρέφῃ εἰς καισάρειαν, ὅπως τηρηθῇ. οὗτοι ἐλθόντες ἔκραζον ἵνα ἀρθῇ, ἵνα μὴ σωθῇ ἐν κρίσει. ἀκούσας δὲ τοῦτο κατελαβόμην, ὅτι οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἔφερον. εἰπόντος δὲ ἐμοῦ· θέλεις κρίνεσθαι μετ' αὐτῶν ἐν ἱεροσολύμοις; ἐπεκάλεσε καίσαρα. Syr. p. in m. + *petentes, ut eum in mortem traderem. Sed in accuſatione non potui eum tradere, propter praeceptum, quod habemus a Caeſare. Si quis autem velit cum eo judicio contendere,* (ſequatur eum) *Caeſaream. Et acclamarunt etc.* Verſ. bohem. (d) ACE. 31. 40. 69. pluresve. Syr. Arm. Vulg. laud. Chryſ. in comment. bis. Theoph. 2. (e) = Arm. (f) ACE. 8. 17. 40. 68. Barb. 2. Mt. l. Vulg. (g) ACE. 40. laud. demidov. tol. Codd. lat. || αὐτὸν ante ἄξιον ponunt 68. Arm. Theoph. 2. Poſt πεπραχ. Mt. l. (h) = ACE. 17. 40. 68. Barb. 2. Mt. l. Vulg. laud. (i) = Arm.

26 [k] = αὐτόν." Περὶ οὗ [l] ἀσφα-
λές τι" γράψαι τῷ κυρίῳ [m]
οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐ-
τὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα
ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ ἀγρίππα,
ὅπως, τῆς ἀνακρίσεως γενομέ-
νης, σχῶ τι [n] γράψαι."
27 "Αλογον γάρ [o] μοι δοκεῖ,"
πέμποντα δέσμιον, μὴ καὶ
τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶ-
1 ναι. [Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν
παῦλον ἔφη· ἐπιτρέπεταί σοι
[p] ∽ ὑπὲρ" σεαυτοῦ λέγειν.
τότε ὁ παῦλος [q] [r] ἀπελογεῖ-
το, ἐκτείνας τὴν χεῖρα·"
2 Περὶ πάντων, ὧν ἐγκαλοῦ-
μαι ὑπὸ ἰουδαίων, βασιλεῦ
ἀγρίππα, ἥγημαι ἐμαυτὸν μα-
κάριον, [s] ἐπὶ σοῦ μέλλων σήμερον
3 ἀπολογεῖσθαι·" Μάλιστα [t] γνώ-
στην ὄντα σε [u] πάντων" τῶν
κατὰ [x] ἰουδαίους" [y] ἐθῶν"
τε καὶ ζητημάτων. διὸ δέομαί
[z] = σου," μακροθύμως ἀκοῦ-
4 σαί μου. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν
μου τὴν ἐκ νεότητος, τὴν ἀπ'
ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει
μου ἐν [a] ἱεροσολύμοις, ἴσασι
5 πάντες οἱ ἰουδαῖοι· Προγινώ-
σκοντές με ἄνωθεν, ἐὰν θέλω-
σι μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀ-
κριβεστάτην αἵρεσιν [b] τῆς ἡμε-
τέρας θρησκείας" ἔζησα, [c] Φα-
6 ρισαῖος." Καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι
τῆς

p ∽ περὶ. s. μέλλων ἀπολογεῖσθαι ἐπὶ σοῦ σήμερον.

(k) = AC. 15. 25. 36. 40. 65 (cum 3) Barb. 2. Theoph. 2. Arm. Vulg. Theoph. 2. (l) = Syr. laud. || περὶ οὗ . . . οὐκ ἔχω = Erp. (m) + μου. 15. 18. 25. 27. 29. 36. 68. Mt. a1 in marg. l. Copt. Arm. Syr. p. c. aſt. Theoph. 2. + ἡμῶν. Syr. p. in m. (n) γράψω. AC. 13. al. 3. Mt. l. Ed. (Verſſ.) Theoph. 1. (o) = Syr. Erp. || + εἶναι. 31. 40. Chryſ. in comment. (p) ACE. 13. 27. 29. 36. al. 2. Mt. l. laud. (q) + πεποιθὼς, καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ παρακληθεὶς. Syr. p. c. aſt. (r) ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο ACE. 40. 66. 68. al. 4. Mt. b. c. e. Syr. Copt. Arm. Vulg. laud. Theoph. 2. (s) ἐπὶ σοῦ μέλλων (μέλλοντα. 17) σήμερον ἀπολογεῖσθαι. AC. 17. 31. 40. 66. 68. Mt. l. Syr. Theoph. 2. Hier. item (ſed ἀπολογ. σήμερον) E. 4. 42. 57. 65 (c. al. 5) 69. al. 7. Mt. a1. al. 5. Ed. Vulg. laud. Codd. lat. ap. Bedam. Chryſ. Theoph. 1. item Ambr. || = σήμερον. 25. Ambr. (t) + ἐπιστάμενος 15. 18. 36. Syr. Erp. Poſt σε ponit 7. Poſt ζητημάτων. AC. 13. Barb. 1. Mt. l. Slav. 8. Oec. ἐπιστάμενος δηλονότι. Mt. a1. in marg. Item + εἰδὼς poſt σε, 6. 29. Ed. Slav. rec. Poſt πάντων 31. (u) = A. 17. 25. Aeth. || + ὧν μέλλω σήμερον ἀπολογήσασθαι. 68. (x) ἰουδαίων. AE. 68. (y) ἠθῶν. 36. 42. 57. al. 6. Mt. f. Ed. Theoph. 2. ἐθνῶν. A. 15. 27. Mt. l. (z) = AE. 23. 36. 40. 68. Barb. 5. Mt. l. Arm. Vulg. laud. (a) + τε AE gr. 40. Syr. Erp. (b) = Syr. Erp. Theoph. 1. in comment. (c) Φαρισαίων. Syr. Erp.

τῆς [d] ∾ πρὸς" τοὺς πατέρας
[e] + ἡμῶν" ἐπαγγελίας γενο-
μένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἕστηκα
7 κρινόμενος [f]. Εἰς ἣν τὸ δω-
δεκάφυλον ἡμῶν, [g] ἐν ἐκτε-
νείᾳ" νύκτα καὶ ἡμέραν λα-
τρεῦον, ἐλπίζει καταντῆσαι·
περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι,
[h] — βασιλεῦ" [i] = ἀγρίπ-
πα," ὑπὸ [k] † ἰουδαίων. [l]
8 Τί; * ἄπιστον κρίνεται παρ᾽
[m] ὑμῖν," εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς
9 ἐγείρει; Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα
ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα ἰησοῦ
τοῦ ναζωραίου δεῖν πολλὰ
10 ἐναντία πρᾶξαι. Ὃ καὶ
ἐποίησα ἐν ἱεροσολύμοις· καὶ
πολλοὺς [n] τῶν ἁγίων ἐγὼ
[o] + ἐν" φυλακαῖς κατέκλει-
σα, τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων
ἐξουσίαν λαβών· ἀναιρουμέ-
νων τε [p] αὐτῶν," κατήνεγκα
11 ψῆφον. Καὶ κατὰ πάσας
τὰς συναγωγὰς [q] πολλάκις"
τιμωρῶν αὐτοὺς, ἠνάγκαζον
βλασφημεῖν [r]· περισσῶς τε
ἐμμαινόμενος αὐτοῖς, ἐδίωκον
ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις.
12 Ἐν οἷς [s] = καὶ" πορευόμε-
νος εἰς τὴν δαμασκὸν μετ᾽
ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς [t] τῆς
13 παρὰ" τῶν ἀρχιερέων, Ἡμέ-
ρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶ-
δον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν, ὑπὲρ
τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου,
[u] περιλάμψαν" με φῶς καὶ
τοὺς

---

d ∾ εἰς. k † τῶν.

(d) AE. 25. 40. 65 (c. al. 4.) (e) + ACE. 14* 15. 25. 27. 29. 36. 40. 65 (c. 67.) 66** 68 al. 8 et Barb. 4. Mt. h. l. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. ed. Vulg. laud. Chryf. Theoph. 2. (f) + ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ. Arm. (g) = Aeth. Vulg. *ex tenacitate*, laud. (h) = A. 18. 36. (i) = ACE. 17. 18. 36. 65. 68. Barb. 2. Copt. Sahid. Arm. Vulg. laud. Theoph. 2. ‖ Iidem fere βασιλεῦ poſt ἰουδαίων ponunt. ‖ βασ. ἀγρ. poſt ἰουδ. extat in 3. 31. 40. Mt. l. Syr. Aeth. (k) = ACE. al. 24. Mt. a1. l. al. 5. Ed. Chryf. Theoph. 1. 2. (l) Vſ. 8. = 26. (m) ἡμῖν. 36. Mt. c. (n) + τε ACE. 13. item (omiſſo καὶ) 68. Theoph. 2. + δὲ. 36. (o) + ACE. 13. 15. 18. 25. 27. 29. 31. 36. 40. 65 (c. al. 3) 66** 68. Mt. l. Vulg. laud. (p) = E. (q) = Syr. Erp. (r) + τὸ ὄνομα ἰησοῦ. Syr. Erp. + *nomen ejus*, demidov. (s) = ACE. 15. 17. 18. 36. 40. 68. Barb. 1. Mt. l. Copt. Arm. Aeth. Slav. Vulg. laud. Theoph. 2. ‖ In lectionariis πορευόμενος conjungitur cum ἐκτείνας τὴν χεῖρα vſ. 1. omiſſis intermediis. (t) = AE. 40. 68. Mt. χ. Syr. Arr. Vulg. laud. παρὰ. 17. (u) περιαστράψαν. 4. περιαυγάσαν. 18.

τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους.
14 Πάντων [x] ∞ δὲ " καταπε-
σόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤ-
κουσα [y] φωνὴν λαλοῦσαν
πρός με, — καὶ λέγουσαν"
τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ· σαοὺλ,
σαοὺλ, τί με διώκεις; σκλη-
ρόν σοι πρὸς κέντρα λακτί-
15 ζειν. Ἐγὼ δὲ εἶπον· τίς εἶ,
κύριε; ὁ δὲ [z] εἶπεν· ἐγώ εἰ-
μι ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις. [a]
16 Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ" στῆθι
ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦ-
το γὰρ [b] ὤφθην" σοι, προ-
χειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ
μάρτυρα, ὧν τε εἶδες [c], ὧν
17 τε ὀφθήσομαί σοι· Ἐξαι-
ρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ [d] [e]
καὶ" τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς [f] ∞
18 νῦν " [g] σε ἀποστέλλω, " Ἀ-
νοῖξαι ὀφθαλμοὺς [h] αὐτῶν,"
[i] τοῦ" [k] ἐπιστρέψαι" ἀπὸ σκό-
τους εἰς φῶς, καὶ τῆς ἐξου-
σίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν,
τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν
ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον ἐν τοῖς
[l] ἡγιασμένοις," πίστει τῇ εἰς
19 ἐμέ. Ὅθεν, βασιλεῦ ἀγρίπ-
πα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς
20 τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ· Ἀλλὰ
τοῖς ἐν δαμασκῷ πρῶτον καὶ
[m] ἱεροσολύμοις, [n] εἰς" πᾶ-
σάν τε τὴν χώραν τῆς ἰου-
δαίας, καὶ τοῖς ἔθνε-
σιν

---

x ∞ τε. f. ∞ ἐγώ.

(x) ACE. 18. 25. 36. 40. 68. Barb. 3. Mt. l. Syr. Arr. Vulg. laud. Theoph. 2. (y) φωνὴν λέγουσαν (φωνῆς λεγούσης) πρός με. ACE. 15. 18. 25. 36. 40. 68. al. 3. Mt. a1. (ſed in marg. habet rec.) e. l. item χ. Syr. utr. Erp. Arm. φωνὴν λαλοῦσαν (μοι. Barb. 1) πρός με. 27. 29. 33. 35. 66** Barb. 1. *vocem loquentem ad me* ſ. *mihi*, Vulg. laud. φωνῆς λεγούσης πρός με καὶ λεγούσης. 69. (z) + κύριος. ACE. 15. 18. 25. 36. 40. 65 (c. 43) al. 2 et Barb. 3. Mt. l. Syr. utr. Erp. Copt. Arm. Vulg. laud. Theoph. 2. (a) καὶ εἶπέ μοι. Syr. Erp. (b) ὀφθήσομαι. 64. (c) + δυνάμεων. 25. + με. Mt. l. Arm. Ambr. || *quae a me vides, quibus etiam praeeo tibi*, Aug. (d) + τῶν ἰουδαίων. 5. 8. 44. Mt. c. χ. Syr. Erp. Theoph. 2. (e) = 16. al. 3. Mt. d. l. (f) = 65. 67. Syr. Erp. ἐγὼ. AE. 4. 14. 15. 18. 26. 36. 40. 57. 66. 68. 69. al. 25. Mt. a1. l. al. 9. Ed. Ar. p. Copt. Arm. Syr. p. Slav. laud. Chryſ. Theoph. 1. Aug. νῦν ἐγὼ. Vulg. Theoph. 2. (g) ἐξαποστελῶ σε. C. 18. 68. Mt. l. Alii aliter. (h) τυφλῶν. E. laud. tol. Codd. lat. Aug. (i) καὶ. Mt. χ. Ed. Chryſ. in comment. ſemel. (k) ὑποστρέψαι 27. al. 12. Mt. a3. al. 3. Ed. Chryſ. mſ. ἀποστρέψαι. A. 65. (c. al. 2.) al. 6. Mt. d. m. Ed. Chryſ. Theoph. 1. Aug. (l) ἠγαπημένοις. Mt. l. || + πᾶσιν. E. (m) + ἐν. AE. 36. 40. al. 5. Mt. a3. al. 4. Syr. Arr. laud. Theoph. 1. 2. (n) = A. Codd. lat.

σιν, ° ἀπήγγελλον" μετανοεῖν,
καὶ ἐπιςρέφειν ἐπὶ τὸν P θεὸν,
ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσ-
21 σοντας.] Ἕνεκα τούτων με οἱ
ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι q ἐν τῷ
ἱερῷ, ἐπειρῶντο διαχειρίσα-
22 σθαι. Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν
τῆς r παρὰ " τοῦ θεοῦ, ἄχρι
τῆς ἡμέρας ταύτης ἕςηκα, s
∾ μαρτυρούμενος" μικρῷ τε
καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέ-
γων, ὧν τε οἱ προφῆται ἐλά-
λησαν μελλόντων γίνεσθαι,
23 καὶ t μωσῆς· " Εἰ παθη-
τὸς ὁ χριςὸς, εἰ πρῶτος ἐξ
ἀναςάσεως νεκρῶν φῶς μέλ-
λει καταγγέλλειν τῷ u λαῷ
24 καὶ τοῖς ἔθνεσι. Ταῦτα δὲ
x αὐτοῦ" ἀπολογουμένου, ὁ
φῆςος μεγάλῃ τῇ φωνῇ y
ἔφη·" μαίνῃ, παῦλε· τὰ πολ-
λά σε γράμματα z εἰς μανίαν
25 περιτρέπει. Ὁ δὲ a· οὐ μαί-
νομαι, φησὶ, κράτιςε φῆςε,
ἀλλ' ἀληθείας καὶ σωφροσύ-
νης ῥήματα ἀποφθέγγομαι.
26 Ἐπίςαται γὰρ περὶ τούτων ὁ
βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ παῤῥη-
σιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν
γὰρ αὐτόν τι τούτων b οὐ
πείθομαι οὐδέν·" c οὐ" γάρ d
ἐςιν" ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον
27 τοῦτο. Πιςεύεις, βασιλεῦ ἀ-
γρίππα, τοῖς προφήταις; οἶ-
28 δα, ὅτι πιςεύεις. Ὁ δὲ ἀγρίπ-
πας πρὸς τὸν παῦλον e =
ἔφη·"

s. ∾ μαρτυρέμενος.

(o) ἀπαγγέλλων. 4. al. 8. Mt. a3. f. m. Ed. (etiam St. 3.) ἀπαγγέλλω. 14. 65 (c. al. 3) 66** al. 9. et Barb. 5. Mt. c. d. k. Chryſ. ἀπήγγειλα ſ. κατήγγελλον ſ. παρήγγελλον. Alii. (p) + ζῶντα. 15. 18. 25. 36. 40. al. 4. Arm. (q) + ὄντα. E.l 13. 15. 18. 36. 40. 68. al. 2 et Barb. 1. Mt. l. Vulg. laud. Chron. alex. (r) ἀπὸ. AE. 13. 15. 17. 25. 36. 40. 65. 68. Mt. l. Chron alex. Theoph. 2. (s) A. 15. 18. 26. 27. 36. 40. 42. 57. 69. al. 15. et Barb. 7. Mt. a1. f. k. l. Ed. Chryſ. Theoph. 1. (t) μωϋσῆς. 69. Alii. Mt. a1. al. 5. Ed. Chryſ. Theoph. 1. (u) + τε. AE gr. 13. 40. 65 (c. al. 3.) 68. al. 9. Mt. a1. c. l. Chryſ. Theoph. 2. (x) λαλοῦντος αὐτοῦ καὶ. E. Copt. Vulg. laud. (y) φησὶν. AE. 15. 18. 40. 68. al. 2. Theoph. 1. 2. ἐφώνησε. 35. εἶπε. 64. (z) + ἐπίστασθαι. A. (a) + παῦλος AE. 13. 15. 18. 25. 36. 40. 65 (c. al. 2.) 68. Barb. 2. Mt. l. Syr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. laud. (b) πείθομαι οὐδὲν. 29. 66** 69. al. 4. Mt. m. οὐδὲν πείθομαι. 3. 31. Mt. l. οὐ πείθομαι. AE. 32. 40. 42 57** 68. Ed. Arm. (c) οὐδὲ. E** 15. 18. 36. 40. al. 5. Mt. l. Ed. Vulg. οὐδὲν. E* laud, || οὐδὲ γὰρ ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτό ἐστιν. 57. Ed. Alii aliter. (d) = 25. 26. al. 10. Mt. f. Poſt γωνίᾳ ponunt 31. 40. Poſt τοῦτο 42. 57. 69. Ed. ἐγὼ. Mt. d. (e) = A. 13. 17. 40. 68. Mt. l. Vulg. (non tol.) εἶπεν. 46.

ἔφη·" ἐν ὀλίγῳ με πείθεις
29 χριςιανὸν [f] γενέσθαι." Ὁ δὲ
παῦλος [g] [h] = εἶπεν· " εὔ-
ξαίμην ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν
ὀλίγῳ [i] καὶ ἐν πολλῷ," οὐ
μόνον σὲ, ἀλλὰ καὶ πάντας
τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον,
γενέσθαι τοιούτους, ὁποῖος
κἀγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν
30 δεσμῶν τούτων. [k] 'Ανέςη τε"
ὁ βασιλεὺς, καὶ ὁ ἡγεμὼν, ἥ
τε βερνίκη, καὶ οἱ συγκαθή-
31 μενοι αὐτοῖς· Καὶ ἀναχωρή-
σαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλή-
λους, λέγοντες· ὅτι οὐδὲν
θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν
πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος.
32 'Αγρίππας δὲ τῷ Φήςῳ ἔφη.
ἀπολελῦσθαι ἐδύνατο ὁ ἄν-
θρωπος οὗτος, εἰ μὴ [l] ἐπε-
κέκλητο" καίσαρα.]
1 [m] ['Ως δὲ ἐκρίθη τοῦ
ἀποπλεῖν [n] ἡμᾶς" εἰς τὴν
ἰταλίαν, [o] παρεδίδουν" τόν
τε παῦλον καί τινας ἑτέ-
ρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ,
ὀνόματι ἰουλίῳ, σπείρης σε-
2 βαςῆς. [p] 'Επιβάντες δὲ"
πλοίῳ [q] ἀδραμυττηνῷ," [r] ∾
μέλλοντες" πλεῖν [s] τοὺς κατὰ
τὴν ἀσίαν τόπους, ἀνήχθη-
μεν, ὄντος σὺν ἡμῖν ἀριςάρ-
χου μακεδόνος θεσσαλο-
3 νικέως [t]. Τῇ τε ἑτέρᾳ κα-
τή-

k ∾ Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέςη. r ∾ μέλλοντι.

(f) ποιῆσαι. A. 17. 40. Syr. p. in m. (g) Hiat Ejusque ad cap. 28. 26. (h) = A. 13. 17. 40. 68. Barb. 1. Mt. l. Syr. p. Vulg. ἔφη. 15. 18. 33. 36. (i) = 68. Ante καὶ ἐν ὀλίγῳ ponit 31. καὶ ἐν μεγάλῳ. A. 5. 13. 40. Barb. 1. Mt. l. Arm. Vulg. (k) A. 36. 68. Mt. h. Syr. Erp. Aeth. Arm. Vulg. ἀνέστη δὲ. 13. 14* 17. 40. Mt. l. Copt. Syr. p. (ſed in m. habet rec.) Chryſ. καὶ ἀνέστη. Barb. 1. (l) ἐπικέκλητο. A. 1. 4. 40. 64. 68. Mt. a1. in marg. h. l. m. Ed. Theoph. 1. 2. (m) + καὶ οὕτως ἔκρινεν ὁ ἡγεμὼν, ἀναπέμψαι καίσαρα. 64. καὶ ἔκρινε περὶ αὐτοῦ ὁ Φῆστος πέμπεσθαι αὐτὸν πρὸς καίσαρα εἰς τὴν κ. τ. ἑ. Syr. Erp. || ὡς οὖν ἔκρινεν ὁ ἡγεμὼν τοῦ πέμπεσθαι αὐτὸν πρὸς καίσαρα, τῇ ἐπιούσῃ καλέσας τὸν ἑκατόνταρχον ὀνόματι ἰουλιανὸν σπείρης σεβαστῆς, παρεδίδου αὐτῷ τὸν παῦλον σὺν ἑτέροις δεσμώταις. Syr. p. in m. (n) τοὺς περὶ τὸν παῦλον. 31. al. 2. Lectionaria. Ar. pol. Ad Paulum referunt etiam Syr. Erp. Aeth. Vulg. || Bedae gr. ut rec. (o) παρεδίδου. A. 6. 8. 40. 69. demidov. Theoph. 1. item Syr. Erp. (p) ὡς δὲ ἐγένετο πορεύεσθαι ἡμᾶς, ἐπιβάντες. Syr. Erp. (q) ἀδραμυντινῷ ſ. ἀτραμυτηνῷ ſ. ἀδραμμυτινῷ Alii. (r) μέλλοντι AB. 13. 14* 15. 18. 36. 40. 66** ap. Hwiid. 68. 69. al. 4. et Barb. 3. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. mſ. μέλλοντα. 25. Mt. a1. c. e. l. μέλλοντος. 64. al. 2. Mt. b. (s) + εἰς. A. 13. 25. 40. 68. 69. Mt. l. Theoph. 2. + ἐπὶ. 15. 36. al. 3. (Verſſ.) (t) + δὲ ἀριστάρχου καὶ σεκούνδου. Syr. p.

τήχθημεν εἰς σιδῶνα· Φιλαν-
θρώπως τε ὁ ἰούλιος τῷ παύ-
λῳ χρησάμενος, [u] ἐπέτρεψε,"
πρὸς [x] τοὺς" φίλους [y] πο-
ρευθέντα" ἐπιμελείας τυχεῖν.
4 Κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπε-
πλεύσαμεν τὴν κύπρον, διὰ
τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναν-
5 τίους. Τό,τε πέλαγος τὸ κα-
τὰ τὴν [z] κιλικίαν" καὶ παμ-
φυλίαν διαπλεύσαντες, [a] [b]
κατήλθομεν" εἰς [c] μύρα" [d]
6 τῆς λυκίας. " [e] Κἀκεῖ" εὑ-
ρὼν ὁ ἑκατόνταρχος πλοῖον [f]
ἀλεξανδρῖνον," πλέον εἰς τὴν
ἰταλίαν, [g] ἐνεβίβασεν" ἡμᾶς
7 εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέ-
ραις βραδυπλοοῦντες, καὶ μό-
λις γενόμενοι κατὰ τὴν [h] κνί-
δον," [i] μὴ προσεῶντος" ἡμᾶς
τοῦ ἀνέμου, [k] ὑπεπλεύσαμεν
τὴν κρήτην κατὰ [l] σαλμώ-
8 νην·" Μόλις τε [m] παραλεγό-
μενοι" αὐτὴν, ἤλθομεν εἰς
τόπον [n] τινὰ," καλούμενον
καλοὺς λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν
9 πόλις [o] λασαία." Ἱκανοῦ δὲ
χρόνου διαγενομένου, καὶ ὄν-
τος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλο-
ὸς, διὰ τὸ καὶ [p] τὴν νηστείαν"
ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει
10 ὁ παῦλος, Λέγων αὐτοῖς· ἄν-
δρες, θεωρῶ, ὅτι μετὰ ὕβρε-
ως καὶ πολλῆς ζημίας, οὐ μό-

(u) ἐκέλευσε. Mt. l. (x) = Ed. (etiam Steph. 3 et Elzevir.) (y) πορευθέντι. A. 13. 15. 36. 68. al. 3. Mt. l. Theoph. 2. πορεύεσθαι. Mt. m. (z) λυκίαν. 38. (a) + δι' ἡμερῶν δεκαπέντε. Syr. p. c. ast. (b) κατήχθημεν. 14. 66. ap Hwiid. al. 8 et Barb. 3. Mt. a1. in marg. Ed. Oec. ἤλθομεν. 25. Syr. Erp. Vulg. Hier. (c) μύῤῥα. B. σμύρα. Arm. σμύρναν. 31. Bedae gr. Hier. alicubi. λίμυρα. Conject. λύστρα. A. Copt. Aeth. Arm. in m. editionis Amst. et Constant. Vulg. Codd. ap. Hier. Cassiod. (d) *Ciliciae*, Copt. Cod. ap. Hier. *quae est pars Ciliciae*, demidov. *Asiae*, Aeth. (e) κἀκεῖθεν. A. 24. κἀκεῖσε. 15. 25. 31. 36. 40. καί. 37. 56. (f) ἀλεξανδρινόν. 4. al. 5. Mt. e. m. Ed. Theoph. 2. ἀλεξανδρηνόν. 69. al. 11. Mt. a1. in marg. l. Theoph. 1. (g) ἀνεβίβασεν. 4. 13. 36. 68. al. 13. Mt. a1** e. l. item c. d. Chrys. Theoph. 2. (h) *Candiam*, Aeth. *Chium*, Beda. *Chidum*, tol. (i) καὶ οὐκ ἐῶντος. 27. 29. 66** οὐκ ἐῶντος. Mt. l. μὴ προσιῶντος. 2. Mt. c. μὴ προσιόντος. Theoph. 2. (k) + *ut recto itinere navigaremus*, Syr. Erp. (l) σαλαμῖνα. Copt. (m) καταλεγόμενοι. 68. παραγενόμενοι. 40. al. 2. (n) = A. Syr. Erp. Slav. 5. (o) ἄλασσα. A. 40. Syr. p. in m. *Thalassa*, Vulg. Aeth. Quidam ap. Hier. *Thessala*, Codd. lat. (p) *autumnus*, tol. || + *Iudaeorum*, Syr. Erp.

νου τοῦ [q] φορτίου" καὶ τοῦ
πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυ-
χῶν ἡμῶν, μέλλειν ἔσεσθαι
11 τὸν πλοῦν. Ὁ δὲ [r] ἑκατον-
τάρχης" τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ
ναυκλήρῳ ἐπείθετο μᾶλλον,
ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ παύλου λεγο-
12 μένοις. Ἀνευθέτου δὲ τοῦ λι-
μένος ὑπάρχοντος πρὸς πα-
ραχειμασίαν, οἱ πλείους ἔθεν-
το βουλὴν, ἀναχθῆναι [s] κἀ-
κεῖθεν," εἴπως δύναιντο κα-
ταντήσαντες εἰς φοίνικα
παραχειμάσαι, λιμένα τῆς
κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα
13 [t] καὶ κατὰ χῶρον." Ὑποπνεύ-
σαντος δὲ νότου, δόξαντες [u]
τῆς προθέσεως" κεκρατηκέ-
ναι, ἄραντες, [x] ἆσσον" παρε-
14 λέγοντο τὴν κρήτην. Μετ' οὐ
πολὺ δὲ ἔβαλε κατ' [y] αὐτῆς"
ἄνεμος [z] τυφωνικὸς," ὁ κα-
λούμενος [a] ∾ εὐροκλύδων."
15 Συναρπασθέντος δὲ τοῦ
πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου
ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, [b]
ἐπιδόντες" [c] ἐφερόμεθα."
16 Νησίον δέ τι ὑποδραμόντες,
[d] καλούμενον" [e] κλαύδην," [f]
μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς
17 γενέσθαι τῆς σκάφης. Ἣν
ἄραντες, [g] βοηθείαις ἐχρῶν-
το," ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον·
φοβούμενοί τε, [h] μὴ" εἰς τὴν
[i] σύρ-

---

q φόρτου. r ἑκατόνταρχος. a. ∾ εὐρυκλύδων.

(q) A. 13. 14* 15. 18. 25. 26. 27. 29. 40. 42. 57. 68* 69. al. 15. **Mt.** a1. al. 4. Ed. Chryf. Theoph. 1. (r) A. 42. 57. 65. (c. al. 3.) 68. al. 15. pluresve, Mt. a1. l. al. 7. Ed. Chryf. Theoph. 1. 2. (s) ἐκεῖθεν. A. 36. 40. al. 9. et Barb. 8. Mt. d. k. l. Syr. Erp. Arm. Vulg. Chryf. (t) = Syr. Erp. (u) = 30. (x) Ἄσσον f. Ἄσσον. Ed. Vulg. || = Syr. utr. Erp. (y) ἡμῶν. Syr. Erp. (z) μέγας 13. *vehemens typhonicus*, tol. (a) 40. εὐρακλύδων. Syr. p. graece in m. εὐρακύκλων. Arm. εὐρακύλων A. ευρακήλων. Sahid. *Euroaquilo*, Vulg. Caffiod. εὐτρακήλων. Copt. τυφωνικὸς Erp. || *ventus turbinis, qui vocatur typhonikos Euroklydon*, Syr. *ventus aquilonaris*, omiffo τυφωνικὸς ὁ καλούμενος, Aeth. (b) ἐπιδιδόντες. 32. 57. Ed. || + τῇ πνεούσῃ, καὶ συνάγοντες τὸ σκεῦος, ὡς ἔφερεν,: ἐφερόμεθα. Syr. p. c. aft. (c) = Syr. ὡς ἔφερεν. Erp. *colligere vela coeperunt*, Quidam ap. Bedam, item Caffiod. (d) = 26. 33. 36. (e) κλαῦδιν. 29. Lect. 2. *Claude*, Beda. κλαῦδαν· 25. κλαῦδα. 40. 66. in m. Mt. l. Erp. Syr. p. et graece in m. καῦδα. B. Syr. Aeth. Vulg. καυδῶ. Suidas. *Cauden*, Hier. tol. *Gaudem*, Caffiod. (f) *quam occupare non potuerunt; fed fcaphae miffae adjuvare coeperunt navem, praecingentes eam: trahebant autem et anchoras, timentes etc.* Beda. (g) *cingebamus et farciebamus*, Syr. Erp. || = ἐχρῶντο. Arm. || ὑποζωννύντες] ὑποστρωννύντες. 43. (h) μήπως. 25. al. 3. Oec.

[i] σύρτιν" ἐκπέσωσι, χαλάσαν-
τες [k] τὸ σκεῦος," οὕτως [l] ἐφέ-
18 ροντο." Σφοδρῶς δὲ χειμα-
ζομένων ἡμῶν, τῇ ἑξῆς ἐκ-
19 βολὴν ἐποιοῦντο. Καὶ τῇ τρί-
τῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν
τοῦ πλοίου [m] ∾ ἐῤῥίψαμεν."
20 Μήτε δὲ ἡλίου, μήτε ἄστρων
ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡ-
μέρας, χειμῶνός τε [n] οὐκ ὀλί-
γου" ἐπικειμένου, λοιπὸν πε-
ριῃρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς τοῦ σώ-
21 ζεσθαι ἡμᾶς. [o] Πολλῆς " [p]
δὲ" ἀσιτίας ὑπαρχούσης, [q]
τότε" σταθεὶς [r] ὁ παῦλος" ἐν
μέσῳ αὐτῶν, εἶπεν· ἔδει μὲν,
ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς
μοι, μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς
κρήτης, κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν
22 ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. Καὶ
τανῦν παραινῶ ὑμᾶς [s] εὐθυ-
μεῖν·" ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς
[t] οὐδεμία" ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν
23 τοῦ πλοίου. [u] Παρέστη" γάρ
μοι [x] ∾ τῇ νυκτὶ ταύτῃ" [y]
ἄγγελος" τοῦ θεοῦ, οὗ [z] εἰμὶ,
24 ᾧ καὶ" λατρεύω, Λέγων· μὴ
φοβοῦ, παῦλε, καίσαρί σε δεῖ
παραστῆναι· καὶ ἰδοὺ, κεχά-
ρισταί σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς
25 πλέοντας μετὰ σοῦ. Διὸ εὐ-
θυμεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ
[a] τῷ θεῷ," ὅτι οὕτως ἔσται,
καθ' ὃν τρόπον λελάληταί
26 μοι. Εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡ-
27 μᾶς ἐκπεσεῖν. Ὡς δὲ τεσσα-
ρεσκαιδεκάτη νὺξ [b] ἐγένετο,"
διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ ἀ-
δρίᾳ, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς
ὑπενόουν οἱ ναῦται [c] προσά-
γειν"

m ∾ ἔῤῥιψαν. x ∾ ταύτῃ τῇ νυκτί.

(i) σύρτην. 25. 27. 29. 36. 42. 57. 68. 69. al. 9. Mt. c. f. Ed. Theoph. 1. 2. σύρταν. Mt. l. (k) τὰ ἱστία. 32. in m. 37. 56. 66. in m. Chryſ. ed. τὸ ἱστίον. Mt. a1. in marg. *velum*, Syr. Erp. *antennas*, Beda. (l) ἐφερόμεθα. 15. 18. 20. 36. Syr. Erp. Copt. Aeth. || + καὶ ἤγοντο. Arm. (m) ABC. 5. 8. 15. 18. 27. 36. 40. 66** 68. Mt. l. Vulg. || + εἰς τὴν θάλασσαν. Syr. p. c. aſt. tol. demidov. Codd. lat. (n) πολλοῦ. 35. (o) *per multos dies*, Arm. (p) τε. AC. 36. 40. Barb. 2. Mt. l. Syr. Vulg. Theoph. 2. (q) = A. 21. (r) = Copt. In aliis ſedem mutat. (s) εὐθυδρομεῖν. 43. ap. Wetſt. (t) οὐδεμιᾶς ſ. οὐδὲ μιᾶς. 15. 18. 27. 29. 36. 66** al. 4. Mt. l. Syr. Vulg. (u) ὤφθη Syr. Erp. Arm. (x) ABC. 40. 57. 68. 69. Alii Mt. a1 al. 6. Ed. Arm. Vulg. Chryſ. Theoph. 1. || = ταύτῃ Theoph. 2. (y) poſt λατρεύω ponunt ABC* 31. 40. 68. Mt. l. (z) εἰμι ἐγὼ, ᾧ καὶ AC. 31. 40. Copt. Aeth. Arm. Vulg. εἰμὶ, ᾧ. 18. Theoph. 1. εἰμὶ. 24. ἐγὼ 36. (a) = 40. || + *meo*. demidov. (b) ἐπεγένετο. A. 68. *ſupervenit*, Vulg. (c) προάγειν. 25. Theoph. 2. προσαγαγεῖν. 40. προσανέχειν. Barb. 1. *apparere*, Vulg.

γειν" τινὰ αὐτοῖς χώραν.
28 Καὶ βολίσαντες, εὗρον ὀργυι-
ὰς εἴκοσι· βραχὺ δὲ [d] διαςή-
σαντες," [e] καὶ πάλιν βολί-
σαντες," εὗρον ὀργυιὰς δεκα-
29 πέντε. Φοβούμενοί τε, [f]
μήπως" [g] εἰς" [h] τραχεῖς"
τόπους [i] ἐκπέσωμεν," ἐκ πρύ-
μνης ῥίψαντες ἀγκύρας [k] τέσ-
σαρας," [l] ηὔχοντο" ἡμέραν γε-
30 νέσθαι. Τῶν δὲ ναυτῶν ζη-
τούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοί-
ου, καὶ χαλασάντων τὴν σκά-
φην εἰς τὴν θάλασσαν, προ-
φάσει ὡς ἐκ πρώρας μελλόν-
31 των ἀγκύρας ἐκτείνειν, [m] Εἶ-
πεν ὁ παῦλος τῷ ἑκατοντάρ-
χῃ καὶ τοῖς ςρατιώταις· Ἐὰν
μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ
πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ
32 δύνασθε. Τότε οἱ ςρατιῶ-
ται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία
τῆς σκάφης, καὶ εἴασαν αὐ-
33 τὴν ἐκπεσεῖν. Ἄχρι δὲ οὗ
ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρε-
κάλει ὁ παῦλος ἅπαντας με-
ταλαβεῖν [n] τροφῆς, λέγων·
τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον
ἡμέραν [o] προσδοκῶντες, ἄ-
σιτοι διατελεῖτε", [p] μηδὲν
34 προσλαβόμενοι." Διὸ παρακα-
λῶ ὑμᾶς [q] μεταλαβεῖν τροφῆς·
[r] τοῦτο γὰρ" πρὸς τῆς [s] ὑμε-
τέρας" σωτηρίας [t] ὑπάρχει·"
οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ [u] ἐκ"
35 τῆς κεφαλῆς [x] ἀπολεῖται." Εἰ-
πὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν [y]
ἄρτον," εὐχαρίςησε τῷ θεῷ
ἐνώπιον πάντων, καὶ κλά-
36 σας, ἤρξατο ἐσθίειν [z]. Εὔ-
θυμοι

i ἐκπέσωσιν. q ∾ προσλαβεῖν. x ∾ πεσεῖται.

(d) διαστάντες. Mt. k. διατείναντες. Mt. m. (e) = 24. 67. Vulg. πάλιν Syr. (f) μήπου B. C. 13. 25. 40. Mt. l. Codd. lat. Theoph. 1. μήπω. A. μὴ. 3. (g) κατὰ. ABC. 13. 25. 40. 68. Mt. l. Theoph. 1. (h) βραχεῖς. 63. (i) AC. 13. 14. 15. 18. 25. 26. 27. 29. 36. 40. 57. 68. 69. al. 26. Mt. a1. al. 6. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Vulg. Chryſ. ἐμπέσωμεν. Slav. mſ. (k) = 4. 36. 66* al. 3. (l) ηὔξαντο. 40 ηὐχόμεθα. Slav. (m) + ἰδών. Syr. Erp. + ἐν πνεύματι αὐτοῦ εἰδώς. Aeth. (n) + τινος 5. 8. Theoph. ap. Wetſt. (o) ἐπιτελεῖτε προσδοκῶντες καὶ ἄσιτοι διαμένετε. 15. 36. (p) μηθὲν προσλαμβανόμενοι. A. 40. *prae deſperatione*. Syr. Erp. || Ante ἄσιτοι ponunt 68. Theoph. 2. (q) AC. 13. 14. 15. 18. 25. 27. 36. 40. 65 (cum 3) 66** 68. al. 4. et Barb. 8. Mt. c. m. Ed. Chryſ. in textu. Theoph. 2. || + τινος. Theoph. 2. Cf. not. n. (r) = 1. Syr. Erp. Vulg. (s) ἡμετέρας A. 42. 57. al. 5. Mt. e. Syr. p. Theoph. 2. (t) = Syr. Erp. Vulg. (u) = Chryſ. ed. ἀπὸ. AC. 13. 25. 36. 40. Barb. 1. (x) AC. 13. 15. 18. 36. 40. al. 4. et Barb. 1. Syr. Erp. Aeth. Arm. Vulg. Theoph. 2. (y) τροφῆς, 3. (z) + καὶ ἔδωκε καὶ ἡμῖν. Syr. p. c. aſt.

θυμοι δὲ γενόμενοι [a] πάντες,"
καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τρο-
37 φῆς. [b] Ἦμεν" δὲ [c] ἐν τῷ
πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ," [d] δια-
κόσιαι" [e] ἑβδομήκοντα" [f] ἕξ."
38 Κορεσθέντες δὲ [g] τροφῆς,
ἐκούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλ-
λόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θά-
39 λασσαν. Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένε-
το, τὴν γῆν [h] οὐκ" ἐπεγίνω-
σκον [i]· κόλπον δέ τινα κατενό-
ουν, ἔχοντα αἰγιαλὸν, εἰς ὃν
[k] ἐβουλεύσαντο," [l] ∾ εἰ δύ-
ναιντο," [m] ἐξῶσαι" τὸ πλοῖον.
40 Καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες
εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, [n]
ἅμα" ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας
τῶν πηδαλίων· καὶ ἐπάραντες
τὸν [o] ἀρτέμονα" τῇ πνεού-
σῃ, [p] κατεῖχον" εἰς τὸν αἰγια-
41 λόν. Περιπεσόντες δὲ εἰς
τόπον διθάλασσον, [q] ἐπώ-
κειλαν" τὴν ναῦν· καὶ ἡ
μὲν πρώρα ἐρείσασα ἔμει-
νεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύ-
μνα ἐλύετο ὑπὸ [r] τῆς
βίας" [s] τῶν κυμάτων."
42 Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγέ-
νετο, ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀπο-
κτείνωσι, μή τις ἐκκολυμβή-
43 σας [t] διαφύγῃ." Ὁ δὲ ἑκατόν-
ταρχος, βουλόμενος διασῶ-
σαι τὸν παῦλον, ἐκώλυσεν αὐ-
τοὺς τοῦ [u] βουλήματος," ἐκέ-
λευσέ τε τοὺς δυναμένους κο-
λυμβᾷν, ἀποῤῥίψαντας [x]
πρώτους," ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέ-
44 ναι· Καὶ τοὺς λοιποὺς, οὓς
μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί τι-
νων τῶν [y] ἀπὸ" τοῦ πλοίου.

---

l ∾ εἰ δυνατὸν. t διαφύγοι.

(a) = 32. 57. Ed. Aeth. (b) ἤμεθα. A. 40. ἦσαν. Copt. Slav. (c) (αἱ) πᾶσαι ψυχαὶ (αἱ) ἐν τῷ πλοίῳ. AC. 31. 40. 68. Mt. l. Copt. Arm. Vulg. Chryſ. in comment. ſemel. Theoph. 1. || = πᾶσαι. Syr. Erp. (d) = Epiph. (e) = Aeth. (f) = 31. πέντε. A. (g) + τῆς. 4. al. 6. Mt. b. al. 3. Chryſ. (h) = 38. (i) + οἱ ναῦται. Syr. Erp. tol. demidov. (k) ἐβουλεύοντο. C. 15. 18. 25. 68. al. 5. et Barb. 2. Mt. l. ἐβούλοντο. A. 13. 40. (l) C. 4. 14. 15. 18. 36. 57. 69. al. 27. et Barb. 6. Mt. a1. al. 7. Ed. Syr. Erp. Aeth. Slav. Chryſ. || = 40. (m) ἐκσῶσαι. C. Copt. Aeth. (n) = Arm. (o) ἀρτέμωνα. A. Alii. Mt. a1** l. al. 3. Ed. || + καὶ Arm. (p) κατείχομεν. 67* ut videtur. Syr. Erp. Slav. κατῆγον. Mt. b. item 67** κατῆλθον. 66**. (q) ἐπέκειλαν. AC. 40. item 25. (r) = Arm. (s) = A. *maris*, Vulg. (t) AC. 13. 14. 15. 18. 25. 26. 27. 36. 57. 65 (c. al. 6.) 68. 69. al. 22. Mt. a1. al. 6. Ed. Chryſ. Theoph. 1. 2. (u) βουλεύματος. 57. Ed. (x) = Arm. πρῶτον. Mt. f. (y) = 25. ὑπὸ. Mt. b. ἐπὶ Mt. e.

καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας δια-
σωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.
1 Καὶ [[z] διασωθέντες," [a]
τότε" [b] ἐπέγνωσαν," ὅτι [c] με-
2 λίτη" ἡ νῆσος καλεῖται.] Οἱ
[d] δὲ" βάρβαροι [e] παρεῖχον
οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρω-
πίαν ἡμῖν· [f] ἀνάψαντες"
γὰρ πυρὰν, [g] προσελάβοντο"
[h] πάντας" [i] ἡμᾶς," διὰ τὸν
ὑετὸν τὸν ἐφεςῶτα, καὶ διὰ
3 τὸ ψῦχος· Συςρέψαντος δὲ
τοῦ παύλου φρυγάνων [k] πλῆ-
θος, καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν
πυρὰν, ἔχιδνα [l] ∾ ἐκ" τῆς
θέρμης [m] ∾ ἐξελθοῦσα" [n] ∾
καθῆψε" τῆς χειρὸς αὐτοῦ.
4 Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρε-
μάμενον [o] τὸ θηρίον" ἐκ τῆς
χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς
ἀλλήλους· [p] πάντως" Φονεύς
ἐςιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν,
διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης,
5 ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. Ὁ μὲν
οὖν, [q] ∾ ἀποτινάξας" τὸ
θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐ-
6 δὲν κακόν. Οἱ δὲ προσεδόκων
αὐτὸν μέλλειν [r] πίμπρασθαι,"
ἢ καταπίπτειν [s] ἄφνω νεκρόν."
ἐπὶ πολὺ δὲ [t] αὐτῶν" προς-
δοκών-

l ∾ ἀπό. m ∾ διεξελθοῦσα. n ∾ καθήψατο.
q ∾ ἀποτιναξάμενος.

(z) = Syr. Erp. || + οἱ περὶ τὸν παῦλον. 4. 66* al. 4. Mt. d. + οἱ περὶ τὸν π. βάρβαροι 1. in m. + οἱ περὶ τὸν π. ἐκ τοῦ πλοὸς C. in m. 4. in m. al. 9. Mt. m. Lectionaria semel, initio pericopae. Slav. Theoph. 1. (a) = 15. 27. 36. Copt. (b) ἐπέγνωμεν. A. 13. 68. Barb. 1. Syr. utr. Erp. Copt. Vulg. (c) *Melitene* s. *Militene*. Copt. Arm. Syr. p. Ar. pol. demidov. Codd. lat. Hier. *Metylene*, Codd. ap. Erasm. (d) τε. AC. 40. 68. al. 2. Mt. l. Ed. Theoph. 1. *enim*, Vulg. (e) + οἱ κατοικοῦντες ἐκεῖ. Syr. Erp. (f) ἅψαντες. A. 13. 40. 68. Mt. l. (g) *reficiebant* (l. recipiebant) Vulg. (h) = A. Aeth. (i) = 40. || + θερμαίνεσθαι. Syr. Erp. (k) + τι. AC. 13. 25. 40. al. 2. Barb. 1. Mt. h. l. Vulg. Theoph. 2. (l) AC. 13. 15. 18. 25. 29. 36. 40. 66. 68. al. 5. Mt. h. l. Vulg. Theoph. 2. (m) A. 4. 27. 29. 57. 69. al. 19. Mt. a1. l. al. 7. Ed. Chrys. in textu. Theoph. 1. (n) C. 14. 15. 18. 36. 40. 66* al. 7. et Barb. 4. Mt. d. ψ. Chrys. Maximus confess. ap. Phot. Niceph. (o) = Syr. Erp. || Habet Orig. dis. Ante κρεμαμ. ponunt 64. Chrys. Theoph. 1. || *viperam*, tol. (p) = Aeth. *forsitan*, Syr. Erp. (q) A. 4. 13. 15. 18. 25. 27. 36. 40. 66. 68. al. 13. Mt. a1. l. ψ. item c. d. (r) πίπρασθαι. A. 1. 3. 4. 68. Mt. e. Ed. Oec. ἐμπίμπρασθαι. 27. 29. ἐμπίπρασθαι 40. 66** Mt. a1. in marg. l. (s) καὶ ἄφνω ἀποθνήσκειν. Arm. ἄφνω, καὶ ἀποθνήσκειν. Vulg. (t) αὐτόν. Slav.

δοκώντων, καὶ θεωρούντων,
μηδὲν ἄτοπον [u] εἰς αὐτὸν"
γινόμενον, μεταβαλλόμενοι
7 ἔλεγον, θεὸν αὐτὸν εἶναι. Ἐν
δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον
ὑπῆρχε [x] χωρία" τῷ πρώ-
τῳ τῆς νήσου, ὀνόματι [y]
ποπλίῳ." ὃς ἀναδεξάμενος ἡ-
μᾶς, [z] τρεῖς ἡμέρας" φιλο-
8 φρόνως ἐξένισεν. Ἐγένετο δὲ
τὸν πατέρα τοῦ ποπλίου, πυ-
ρετοῖς καὶ [a] δυσεντερίᾳ" [b]
συνεχόμενον," κατακεῖσθαι·
πρὸς ὃν ὁ παῦλος εἰσελθὼν,
καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς
τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο
9 αὐτόν. Τούτου [c] οὖν" γε-
νομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ
ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ,
προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύον-
10 το· Οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς
ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ [d] ἀναγο-
μένοις" ἐπέθεντο τὰ πρὸς [e]
τὴν χρείαν."
11 Μετὰ δὲ τρεῖς [f] μῆνας"
[g] ἀνήχθημεν" ἐν πλοίῳ παρα-
κεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, ἀλε-
ξανδρίνῳ, παρασήμῳ [h] διοσ-
12 κούροις." Καὶ καταχθέντες
εἰς συρακούσας, ἐπεμείναμεν
13 ἡμέρας τρεῖς· Ὅθεν [i] περι-
ελθόντες" κατηντήσαμεν εἰς
ῥήγιον· καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν,
ἐπιγενομένου νότου, δευτε-
ραῖοι ἤλθομεν εἰς ποτιόλους·
14 Οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς, παρε-
κλήθημεν [k] ἐπ'" αὐτοῖς [l] ἐπι-
μεῖναι" ἡμέρας ἑπτά· καὶ οὕ-
τως εἰς τὴν ῥώμην ἤλθομεν.
15 Κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ, ἀκού-
σαντες [m] τὰ περὶ ἡμῶν", [n]
ἐξῆλθον" εἰς ἀπάντησιν [o] ἡμῖν"
ἄχρις ἀππίου φόρου, καὶ τρι-
ῶν ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ παῦ-
λος,

(u) αὐτῷ. 63. 64. (x) χωρίον. Mt. l. (y) πουπλίῳ. 5. 7. 25. Syr. Copt. Lat. Ath. Damafc. (z) = 69. ἡμέρας τρεῖς. 31. 40. Chryf. || + ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ Syr. Syr. p. c. aft. (a) = Aeth. δυσεντερίῳ. A. al. 4. Mt. f* m. δυσεντερίαις. 25. 40. (b) = 69. μαχόμενον. 3. (c) δέ. A. 13. 17. 25. 40. 65 (c. al. 3.) 68. Mt. l. Copt. Syr. p. Chryf. (d) ἀνάγοντες. Slav. 5. || + ἡμῖν. Slav. ed. + ἐκεῖθεν. Syr. Syr. p. c. aft. (e) τὰς χρείας. A. 13. 40. Mt. h. l. (f) ἡμέρας. 68. Mt. m. (g) ἤχθημεν. 26. 42. 57. 69. al. 22. Mt. b. al. 4. Ed. (h) διοσκόροις. 40. al. 7. (i) παρελθόντες. 3. ap. Wetft. (k) παρ'. A. 15. 18. 36. 40. 65. (c. al. 2.) 68. al. 4. Mt. a1. l. (l) = 66. ἐπὶ 4. al. 4. μείναντες. 24. ἐπιμείναντες. 68. al. 2. Theoph. 1. 2. || + ἐπί. Mt. d. (m) = Syr. Erp. Aeth. Vulg. || = τὰ Mt. d. (n) ἦλθον. A. 17. 25. 40. Aeth. (o) ἡμῶν. 4. 36. 40. 65 (c. al. 3) 68. al. 11. Mt. e. h. Theoph. 1. Oec.

λος, εὐχαριςήσας τῷ [p] θεῷ,"
16 ἔλαβε θάρσος. Ὅτε δὲ [q] ἤλ-
θομεν" εἰς ῥώμην, [r] = ὁ ἑκα-
τόνταρχος παρέδωκε τοὺς δε-
σμίους τῷ ςρατοπεδάρχῃ" τῷ
δὲ παύλῳ ἐπετράπη μένειν [s]
καθ' ἑαυτὸν, σὺν τῷ φυλάσ-
σοντι αὐτὸν ςρατιώτῃ.
17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέ-
ρας τρεῖς συγκαλέσασθαι [t]
αὐτὸν" τοὺς ὄντας τῶν ἰουδαί-
ων πρώτους. συνελθόντων
δὲ αὐτῶν, ἔλεγε πρὸς αὐτούς·
[u] ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ" οὐ-
δὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ
ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρῴοις,
δέσμιος ἐξ ἱεροσολύμων παρε-
δόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν ῥω-
18 μαίων· Οἵτινες [x] ἀνακρίναν-
τές με, ἐβούλοντο ἀπολῦσαι,
διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανά-
19 του [y] ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. Ἀν-
τιλεγόντων δὲ [z] τῶν ἰουδαί-
ων, [a] ἠναγκάσθην ἐπικα-
λέσασθαι καίσαρα, [b] οὐχ' ὡς
τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κα-
20 τηγορῆσαι." Διὰ ταύτην οὖν
τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς
ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι· ἕνε-
κεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ ἰ-
σραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην πε-
21 ρίκειμαι. Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν
εἶπον· ἡμεῖς οὔτε γράμματα
[c] περὶ " σοῦ ἐδεξάμεθα [d] ἀπὸ
τῆς ἰουδαίας·" [e] οὔτε παρα-
γενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν"
ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ τι πε-
22 ρὶ σοῦ [f] πονηρόν." Ἀξιοῦμεν
δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι, ἃ φρο-
νεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέ-
σεως ταύτης γνωςόν [g] ἐςιν ἡ-
μῖν," ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγε-
ται.

---

t τὸν παῦλον.

(p) χριστῷ. 16. 23. 37. 56. Mt. d. (q) εἰσήλθαμεν. A. εἰσήλθομεν. 40. al. 4. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Aeth. Codd. lat. (r) = A. 40. Barb. 1. Syr. Erp. Copt. Arm. (Syr. p. habet c. ast.) Vulg. Chrys. || Iidem fere habent mox: ἐπετράπη τῷ παύλῳ. || στρατοπεδάρχῃ] στρατοπεδάρχῳ. 66* al. 14. (s) + ἔξω τοῦ στρατοπέδου. Syr. p. c. ast. + *foras extra castra*, demidov. (t) A. 15. 18. 25. 36. 40. 68. Barb. 2. Mt. l. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. Vulg. Chrys. semel. (Initio homiliae habet rec.) (u) ἐγώ, ἄνδρες ἀδελφοί. A. 3. 40. 68. Mt. h. l. Copt. Arm. Vulg. Theoph. 2. (x) + πολλά. Syr. p. c. ast. (y) εὑρίσκειν. Syr. utr. Erp. (z) + μοι. Syr. Erp. (a) + καὶ βοώντων· αἶρε τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν. Syr. p. c. ast. (b) = 33. || κατηγορῆσαι] κατηγορεῖν. A. 25. 40. 68. Mt. l. + ἀλλ' ἵνα σώσω τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου. Syr. p. c. ast. (c) παρά. 3. Codd. lat. (d) = Aeth. *a Iudaeis*, tol. (e) οὔτε τις τῶν ἀδελφῶν τῶν παραγενομένων ἐξ ἱεροσολύμων. Syr. Erp. item Aeth. (f) = 13. (g) ἡμῖν ἐστιν. A. 31. 40. 68. Mt. l. m. Theoph. 2.

23 ται. Ταξάμενοι δὲ [h] αὐτῷ"
ἡμέραν, [i] ∾ ἧκον" πρὸς
αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες,
οἷς ἐξετίθετο [k] διαμαρτυρό-
μενος" τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς [l] =
τὰ" περὶ τοῦ ἰησοῦ, ἀπό τε
τοῦ νόμου [m] μωσέως" καὶ
τῶν προφητῶν, [n] ἀπὸ πρωῒ
24 ἕως ἑσπέρας". Καὶ οἱ μὲν
ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ
25 δὲ ἠπίςουν. Ἀσύμφωνοι δὲ
ὄντες πρὸς ἀλλήλους, ἀπελύ-
οντο, εἰπόντος τοῦ παύλου
ῥῆμα ἕν· ὅτι καλῶς τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον ἐλάλησε [o] διὰ ἡ-
σαΐου τοῦ προφήτου πρὸς
26 τοὺς πατέρας ἡμῶν," Λέ-
γον· πορεύθητι πρὸς τὸν
λαὸν τοῦτον, καὶ [p] εἰπόν·"
ἀκοῇ [q] ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ
συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέ-
27 ψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. Ἐπα-
χύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λα-
οῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ [r]
βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυ-
σαν· μήποτε ἴδωσι τοῖς
ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν
ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συν-
ῶσι, καὶ [s] ἐπιςρέψωσι," καὶ
28 [t] ∾ ἰάσωμαι" αὐτούς. Γνω-
ςὸν οὖν ἔςω ὑμῖν, ὅτι τοῖς
ἔθνεσιν ἀπεςάλη [u] τὸ σωτή-
ριον [x] τοῦ θεοῦ" αὐτοὶ καὶ
29 ἀκούσονται. [y] = Καὶ ταῦ-
τα

---

i ∾ ἦλθον. p εἰπὲ. t ∾ ἰάσομαι.

(h) = 15. 18. 36. (i) A. 13. 15. 18. 19. 25. 36. 40. Mt. l. (k) παρατιθέμενος. A. (l) = A. 13. 15. 18. 36. 40. 68. 69. al. 4. et Barb. 2. Mt. f. l. m. Syr. utr. Erp. Vulg. (m) = 68. Syr. p. μωϋσέως. 65. Alii. Mt. a1. al. 3. Theoph. 1. (n) ἀπὸ ἑσπέρας ἕως πρωΐ. Mt. f. || ἀπὸ πρωῒ = Hier. (o) = Syr. p. || ἡμῶν] ὑμῶν A. 25. 40. al. 9. Mt. k. l. Syr. Slav. (exc. rec.) Vulg. mſ. Ath. Baſ. Cyr. hieroſ. Vigil. tapſ. ſemel: Quaeſt. ex N. T. (p) εἰπὸν ſ. εἶπον. AE. 4. 18. 25. 26. 27. 36. 40. 57. 65 (c. al. 6.) 68. 69 al. 10. Mt. a1. l. al. 8. Ed. Chryſ. (q) ἀκούσητε... βλέψητε AE. 68. Alii. (r) + αὐτῶν. A. 27. 36. 65 (c. al. 2.) 66** Mt. k. l. Syr. Arr. Arm. tol. Codd. lat. Theoph. 2. Hier. bis (alibi ut rec.) Vigil. tapſ. (s) ἐπιστρέψουσι. AE. Theoph. 1. (t) A. 25. 26. 29. 36. 68. al. 14. Mt. a1. al. 5. Theoph. 1. 2. *remittam illis*, Syr. Erp. (u) + τοῦτο. A. 13. 15. 25. 36. 40. Lect. 1. Barb. 1. Mt. l. Syr. Erp. Copt. Vulg. laud. (non tol.) Chryſ. (x) = Syr. mſ. (y) Vſ. 29 = AE. 13. 40. 68. Lect. 1. Syr. Erp. Copt. (Syr. p. habet c. aſt.) Vulg. mſ. laud. demidov. || καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος] *et cum non eſſent intelligentes*, tol. || συζήτησιν] ζήτησιν. 19. 25. Barb. 1, Ed.

τα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλ-
θον οἱ ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχον-
τες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν."
30 "Εμεινε δὲ [z] † [a] διετίαν"
[b] ὅλην" ἐν ἰδίῳ μισθώματι,
καὶ ἀπεδέχετο [c] πάντας"
τοὺς εἰσπορευομένους [d] πρὸς"
31 αὐτὸν, [e] Κηρύσσων τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ, [f] καὶ διδά-
σκων [g] τὰ περὶ τοῦ κυρίου ἰη-
σοῦ χριστοῦ" [h] μετὰ πάσης
παῤῥησίας", ἀκωλύτως.] [i] [k].

---

z † ὁ παῦλος.

(z) = AE. 13. 40. 68. Copt. Arm. (Syr. p. habet c. aſt.) Vulg. laud. Habet tol. Poſt ὅλην ponit Mt. l. (a) τριετίαν. Mt. l. (b) = Syr. Erp. (c) = Aeth. (d) εἰς. 13. 31* 32. 69. (e) + ἰουδαίους καὶ ἕλληνας. Syr. p. c. aſt. tol. Codd. lat. (f) + καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον. 33. (g) ***quoniam hic eſt Chriſtus filius Dei, per quem omnis mundus judicabitur,*** tol. Codd. lat. Idem poſt ἀκωλύτως addunt Syr. p. demidov. Verſio germ. ed. 1462. Ibidem addit: ***quoniam hic eſt Chriſtus***, Verſio, bohem. || κυρίου] = Chryſ. + ἡμῶν. Slav. ed. || χριστοῦ = 33. al. 7. Mt. c. f. k. Ed. Syr. p. (h) = Aeth. || = πάσης. 4. Syr. Theoph. 1. mſ. (i) + ἀμήν. 15. 18. 36. 40. 43. Ed. Chryſ. mſ. (k) Variae codicum ſubſcriptiones: Πράξεις ἀποστόλων. || Πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων. || Τέλος τῶν πράξεων τῶν (ἁγίων) ἀποστόλων, συγγραφεισῶν παρὰ λουκᾶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ συνεκδήμου φανέντος παύλου τοῦ ἀποστόλου ſ. παρὰ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ λουκᾶ. || Ἀναγνώσεις ις, κεφάλαια μ, μαρτυρίαι λα, στίχοι βφις. || Στίχων αφκδ. ſ. βφκδ ſ. βφις ſ. βφνς ſ. βω. || Codex B. numerat ſectiones. λς, codex E circiter LX, codex 59. ρξη. In codice A. numerari poſſunt ſegmenta 427, et totidem fere in codice D. || Copt. mſ. κεφάλαια οζ, στίχοι τοζ. || Codd. lat. Verſus IIIMDC.

PAV-

PAVLI

EPISTOLAE.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

1 Παῦλος, δοῦλος ἰησοῦ
χριστοῦ, [a] κλητὸς ἀ-
πόστολος, [b] ἀφωρισμένος" εἰς
2 εὐαγγέλιον θεοῦ, ("Ο προε-
πηγγείλατο διὰ τῶν προφη-
τῶν [c] αὐτοῦ" ἐν γραφαῖς ἁ-
3 γίαις,) Περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
(τοῦ [d] γενομένου" ἐκ σπέρμα-
4 τος δαβὶδ κατὰ σάρκα· Τοῦ
[e] ὁρισθέντος" υἱοῦ θεοῦ ἐν
δυνά-

Inscriptio: Πρὸς ῥωμαίους. B. 3. Ἐπιστολαὶ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου. Πρὸς ῥωμαίους. 1. Πρὸς ῥωμαίους παύλου ἐπιστολή. 49. Παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς ῥωμαίους 37. Τοῦ ἁγίου ἀποστόλου παύλου ἐπιστολὴ πρὸς ῥωμαίους. 14. Alii. Ἡ τοῦ ἁγίου παύλου τοῦ ἀποστόλου πρὸς ῥωμαίους ἐπιστολή. Ed. (a) Comma ante et post κλητὸς apponit 67. ap. Tresch. κλητὸς καὶ Syr. (b) *praedestinatus*, Iren. Aug. mss. (c) = 17. (d) γεννωμένου. 73. al. 2. Codd. lat. ap. Aug. *qui factus est*, tolet. Tert. Hilar. Ruf. et alicubi Iren. ac Aug. *qui factus est ei*, Vulg. clar. germ. Iren. Patres lat., (e) προορισθέντος. Barb. 1. Marcellus ap. Eus. Theodotiani ap. Epiph. Vulg. clar. germ. Iren. Arnob. Ambrosiast. Pelag. Alii lat. Sed *destinatus*, Tert. Hilar. Rufin. dis.

δυνάμει, [f] κατὰ πνεῦμα" ἁγι-
ωσύνης, [g] ἐξ ἀναστάσεως νε-
κρῶν, ἰησοῦ χριστοῦ [h] τοῦ κυ-
5 ρίου ἡμῶν", (Δι' οὗ ἐλάβομεν
χάριν [i] καὶ ἀποστολὴν", εἰς
ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι
τοῖς ἔθνεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνό-
6 ματος αὐτοῦ· Ἐν οἷς ἐστε καὶ
ὑμεῖς, κλητοὶ [k] ἰησοῦ χρι-
7 στοῦ·") Πᾶσι τοῖς οὖσιν [l] ἐν
ῥώμῃ" [m] ἀγαπητοῖς θεοῦ,"
κλητοῖς ἁγίοις· [χάρις ὑμῖν
καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς
[n] ἡμῶν", καὶ κυρίου ἰησοῦ
χριστοῦ.] ·
8 Πρῶτον [o] μὲν" εὐχαρι-
στῶ τῷ θεῷ μου διὰ ἰησοῦ
χριστοῦ [p] ∾ ὑπὲρ" πάντων
ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν κα-
ταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κό-
9 σμῳ. Μάρτυς γάρ [q] μου" ἐστὶν
ὁ θεὸς, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ
πνεύματί [r] μου" ἐν τῷ εὐαγ-
γελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδια-
λείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦ-
10 μαι, [s] Πάντοτε" * ἐπὶ τῶν
προσευχῶν μου * δεόμενος, [t]
εἴπως" [u] ἤδη ποτὲ" εὐοδωθή-
σομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ
11 θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. Ἐπι-
ποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι
μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευ-
ματικὸν, [x] εἰς τὸ στηριχθῆναι
12 ὑμᾶς." [y] Τοῦτο δέ ἐστι", [z]
συμπαρακληθῆναι" [a] ἐν" ὑμῖν [b]
διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως,"
13 ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ.] [[c] Οὐ θέ-
λω" δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελ-
φοὶ,

---

p ∾ περὶ.

(f) καὶ ἐν πνεύματι. Syr. Erp. καὶ πνεύματι. Chryſ. in textu. (g) + καὶ. Cyr. (h) τοῦ θεοῦ. 33. (i) = Erp. Sedul. τῆς ἀποστολῆς. Catena mſ. Ar. pol. (k) θεοῦ f. κυρίου Aeth. (l) = G. boern. Scholion codicis 47: τὸ ἐν ῥώμῃ, οὔτε ἐν τῇ ἐξηγήσει, οὔτε ἐν τῷ ῥητῷ μνημονεύει. (m) = E. 82. germ. ἐν ἀγάπῃ θεοῦ. G. clar. boern. Ambroſiaſt. mſ. (n) = 73. (o) = 40* Syr. Aeth. Chryſ. ap. Savil. (p) ABCD* 17. 40. 61. 73. 80. al. 3. Mt. g. Damaſc. (q) μοι. D*G. 37. 80. al. 4. Ed. Syr. Arr. Arm. Slav. Vulg. It. Theodoret. ſemel. Patr. lat. (r) = Syr. Erp. (s) = 67** al. 2. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Ante ποιοῦμαι ponit Slav. 5. || Vel πάντοτε, vel πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου antecedentibus jungunt AG. Alii. Ed. (etiam St. 3.) Syr. Chryſ. Pelag. Ambroſiaſt. (t) ὅπως. 61. 71. al. 3. (u) καὶ δήποτε. 73. (x) = Aeth. (y) τοῦτ' ἐστι. A. Vulg. It. (boern. habet utrumque.) Patr. lat. || *et propter hoc exhilarer etc.* Aeth. (z) παρακληθῆναι. 38. (a) = 40. (b) = 37. (c) οὐκ οἴομαι. D*EG. It. Ambroſiaſt. Pelag. ut videtur.

φοὶ, ὅτι πολλάκις προεθέμην
ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, (καὶ ἐκω-
λύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο,) ἵνα
[d] τινὰ καρπὸν" [e] σχῶ" [f] καὶ"
ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς [g]
14 λοιποῖς" [h] ἔθνεσιν." Ἕλλη-
σί [i] τε" καὶ βαρβάροις, σο-
φοῖς τε καὶ ἀνοήτοις [k] ὀφει-
15 λέτης εἰμί· Οὕτω, [l] τὸ κατ'
ἐμὲ," πρόθυμον καὶ [m] ὑμῖν [n]
τοῖς ἐν ῥώμῃ" εὐαγγελίσα-
16 σθαι. Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι
[o] τὸ" εὐαγγέλιον [p] †· δύνα-
μις γὰρ [q] θεοῦ ἐστιν" [r] εἰς σω-
τηρίαν" παντὶ τῷ πιστεύοντι,
ἰουδαίῳ τε [s] πρῶτον" καὶ ἕλ-
17 ληνι. Δικαιοσύνη [t] γὰρ" θεοῦ
ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πί-
στεως εἰς πίστιν, καθὼς γέγρα-
πται· ὁ δὲ δίκαιος * ἐκ πίστε-
ως [u], [x] ζήσεται."]
18 [Ἀποκαλύπτεται γὰρ
ὀργὴ [y] θεοῦ" [z] ἀπ' οὐρανοῦ"
ἐπὶ πᾶσαν [a] ἀσέβειαν" καὶ ἀ-
δικίαν ἀνθρώπων, τῶν τὴν
ἀλήθειαν [b] ἐν ἀδικίᾳ κατεχόν-
19 των. [c] Διότι τὸ" γνωστὸν τοῦ
θεοῦ φανερόν ἐστιν [d] ἐν αὐ-
τοῖς·"

d καρπόν τινα. p † τοῦ χριστοῦ.

(d) ABCDEG. al. 37. pluresv. Mt. a. al. 10. Ed. Slav. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 3. et ſemel in 8.) Theodoret. Damaſc. Phot. Oec. (in commentario habet utrumque.) Theoph. || τινα = 42. Mt. d. 8. ſemel. Syr. Erp. Aeth. (e) ἔχω G. al. 3. εὕρω. Arm. ut videtur, ſed ed. Conſtpl. et Amſt. habent σχῶ. (f) = G. al. 7. Ed. Arr. Aeth. boern. Codd. lat. Sedul. (g) = 31. Aeth. (h) = E gr. (i) γάρ. Arm. (k) + καὶ τοῖς ἔθνεσιν. Aeth. (l) ὃ ἐπ' ἐμέ. G. *quod in me, promtum eſt*, Vulg. boern. harl. Sedul. ſemel. Pelag. *quod in me eſt, promtus ſum*, clar. germ. Ambr. Ambroſiaſt. Ruf. Sedul. ſemel. (m) + ἐν. D* 61 Mt. m. clar. boern. + ἐπ'. G. (n) = G. boern. (o) ἐπὶ. G. *ſuper*, boern. *non confundor de Evangelio*, Aug. Vigil. (p) = ABCD*EG. 17. 67** Syr. utr. Erp. Copt. Arm. (αὐτοῦ Aeth.) Vulg. It. Orig. Euſ. Baſ. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Damaſc. Phot. Procop. Tert. Arnob. Hilar. Ruf. Ambroſiaſt. Aug. Hier. Idac. Vigil. Pelag. || *Dei*, Victorin. τοῦτο. 73. (q) θείου σταυροῦ. Mt. d. Sic fere, ut videtur, Pelagius et ſcholia in Mt. q. (r) = G. boern. (s) = BG. boern. Tert. (t) δέ. A. Clem. (u) + μου. C* Syr. p. Euſ. Hier. (x) *vivit*, Vulg. It. (y) = 47. (z) = 40* harl. ** (a) ἀσθένειαν. 69*. (b) + τοῦ θεοῦ. Arm. Vulg. harl. marian. Codd. lat. Collat. carthag. Rufin. ſemel. Ambroſiaſt. Pelag. Non habent Tert. Iren. Aug. (c) ὅτι τὸ D*EG. 78. Chryſ. τὸ γάρ. 61. (d) αὐτοῖς, flor. Aug. ἀνθρώποις. 32.

τοῖς"· [e] ὁ θεὸς γὰρ" αὐτοῖς ἐφα-
20 νέρωσε· (Τὰ γὰρ [f] ἀόρατα"
αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου [g]
τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθο-
ρᾶται, ἥ τε [h] ἀΐδιος αὐτοῦ
δύναμις καὶ θειότης·) εἰς τὸ
εἶναι [i] αὐτοὺς" ἀναπολογή-
τους.
21 [k] Διότι" γνόντες τὸν θε-
ὸν, οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν ἢ
[l] ηὐχαρίστησαν·" ἀλλ' ἐματαιώ-
θησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς
αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύν-
22 ετος αὐτῶν καρδία· [m] φά-
σκοντες εἶναι σοφοὶ, ἐμωράν-
23 θησαν, Καὶ [n] ἤλλαξαν" τὴν
δόξαν τοῦ ἀφθάρτου [o] θεοῦ"
ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρ-
τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πετεινῶν
καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν.
24 Διὸ [p] = καὶ" παρέδω-
κεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἐπι-
θυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς
ἀκαθαρσίαν, τοῦ ἀτιμάζεσθαι
τὰ σώματα αὐτῶν ἐν [q] ἑαυ-
25 τοῖς·" Οἵτινες μετήλλαξαν
τὴν ἀλήθειαν [r] τοῦ θεοῦ" ἐν
τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν
καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει πα-
ρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν [s]
εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, [t]
26 ἀμήν." Διὰ τοῦτο παρέδω-
κεν αὐτοὺς [u] ὁ θεὸς" εἰς πά-
θη ἀτιμίας. αἵ τε γὰρ θήλει-
αι [x] αὐτῶν" μετήλλαξαν τὴν
φυσικὴν [y] χρῆσιν" εἰς τὴν
παρὰ

---

e ὁ γὰρ θεὸς. l εὐχαρίστησαν.

(e) ABD*EG. 17. 37. 40. 71. 80. Mt. a. f. 3. Or. Euſ. Ath. Theodoret. Socrat. Damaſc. (f) ὅρατα. G gr. Mt. d. (g) + ἐν 49. Copt. (h) + ἐστι. Arm. (i) πάντας. Arm. (k) διὸ 77. ὅτι. Clem. Or. Chryſ. (habet utrumque.) *Qui*, clar** Zeno. Aug. alicubi. Auct. de promiſſ. (l) ACDE. 17. al. 7. Mt. c. f. k. Clem. Or. Euſ. Ath. Cyr. Theoph. (m) + καὶ. 2. 76. Mt. l. *Dicentes enim*. Vulg. clar. germ. Patr. lat. (n) ἠλλάξαντο. 4. 49. 76. Mt. g. k. q. 3. Or. (habet utrumque) Euſ. Cyr. Theodoret. Theophyl. (o) = 108. (p) = ABC. 17. 31. 47. 76. Ed. Syr. Arm. Vulg. Or. Damaſc. Aug. Ambroſiaſt. Pelag. (q) αὐτοῖς. AD* 22. (ſed ap. Mill. 32.) 31. 57. (cum al. 6) 73. al. 3. Mt. d. l. Syr. Chryſ. (utrumque) Oec. *inter ſemetipſos*, Ambr. (r) αὐτοῦ 2. 3. ap. Wetſt. (32 ap. Mill.) Ed. || = flor. (s) + *Deus*, tol. Patr. qu. lat. (t) = 80. flor. Patr. qu. lat. (u) = Syr. p. Ath. mſ. (x) = Mt. c. l. (y) κτίσιν D* *ſenſum*, clar. germ. *uſum conditionis*, Tert. || + τῆς θηλείας. 2. 49. Ed.

27 παρὰ φύσιν z· Ὁμοίως a ꝺ
τε" καὶ οἱ b ἄῤῥενες",
ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆ-
σιν τῆς θηλείας, ἐξεκαύ-
θησαν c ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν"
εἰς ἀλλήλους, d ἄρσενες ἐν ἄρ-
σεσι" τὴν ἀσχημοσύνην κατερ-
γαζόμενοι, καὶ τὴν ἀντιμι-
σθίαν, ἣν ἔδει, τῆς πλάνης
αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβά-
28 νοντες.] e Καὶ" [καθὼς οὐκ
ἐδοκίμασαν f τὸν θεὸν ἔχειν
g ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐ-
τοὺς h ὁ θεὸς" εἰς ἀδόκιμον
νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθή-
29 κοντα. Πεπληρωμένους πά-
σῃ ἀδικίᾳ, i k = πορνείᾳ,"
l πονηρίᾳ," πλεονεξίᾳ, κα-
κίᾳ· μεστοὺς φθόνου, φόνου,
ἔριδος, m δόλου," κακοηθείας·
30 n Ψιθυριστάς," o καταλάλους,"
p θεοστυγεῖς," ὑβριστάς, q ὑπερ-
ηφάνους," ἀλαζόνας, ἐφευ-
ρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπει-
31 θεῖς, r Ἀσυνέτους," ἀσυνθέ-
τους, ἀστόργους, s = ἀσπόν-
δους,"

a ꝺ δὲ.

(z) + χρῆσιν. D*G. Arm. Vulg. clar. germ. boern. Hier. Aug. Ambrosiast. Rufin. (a) = C. 61. al. 5. Ed. Or. ap. Mill. Hier. δὲ AD*G. 17. al. 8. Mt. q. Syr. p. Vulg. It. Clem. Ath. Chrys. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Damasc. Theophyl. Aug. Ruf. semel. Ambrosiast. (b) ἄρσενες BD*G. 73. Ed. Or. Eus. (c) = 30. || = ἐν 34. (d) ἄῤῥενες ἐν ἄῤῥεσι. A. 17. al. 6. Clem. Or. Theodoret. (e) = 32. 74. Chrys. initio homiliae. (f) + οἱ ἀσεβεῖς. 74. Sic Lectionaria. (g) + ἐν ἑαυτοῖς. 73. Oec. ed. (h) = A. 2. Nyss. Damasc. Victor tun. Ante αὐτοὺς ponit Chrys. (i) + ἀκαθαρσίᾳ. 37. 40. in m. Gildas || Ordo vocabulorum sequentium valde inconstans est. (k) + ABC. 17. 23. 26. 67** 73. Mt. g. Copt. Aeth. Ephr. Clem. rom. Or. ap. Wetst. Isidor. Bas. Chrys. (etiam in Mt. 3.) Maxim. Damasc. Gennad. Aug. Rufin. in comment. Post πονηρίᾳ ponunt 31. Ed. et Latini. (l) = D*EG. 2. 46. 71. 92. Mt. g. clar. boern. Clem. rom. Ennodius. || Iidem fere legunt: ἀδικίᾳ, κακίᾳ, πορνείᾳ, πλεονεξίᾳ. (m) = A. Bas. ed. (n) = 46. (o) κακολάλους D*. (p) θεοστύγεις. Alii. (q) = Chrys. etiam in Mt. 3. 8. (r) = Chrys. etiam in Mt. 3. 8. Ambrosiast. Ante γονεῦσιν ponit Syr. (s) = ABD*EG. Copt. clar. germ. boern. Ephr. Damasc. Lucif. Aug. Gildas. Ambrosiast. Pelag. Ante ἀστόργους ponunt 17. Theophyl.

32 δους," ἀνελεήμονας· Οἵτινες
[t] τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ [u]
ἐπιγνόντες," [x] (ὅτι οἱ τὰ τοι-
αῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανά-
του εἰσὶν,) οὐ μόνον [y] [z] αὐ-
τὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευ-
δοκοῦσι" τοῖς πράσσουσι·
1 Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ
ἄνθρωπε [a] πᾶς" ὁ κρίνων.
ἐν ᾧ γὰρ [b] κρίνεις τὸν ἕτερον,
σεαυτὸν [c] κατακρίνεις·" τὰ
γὰρ αὐτὰ πράσσεις [d] ὁ κρίνων."
2 Οἴδαμεν [e] δὲ", ὅτι τὸ κρίμα
τοῦ Θεοῦ ἐστι κατὰ ἀλήθειαν
ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσον-
3 τας. Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄν-
θρωπε, [f] ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοι-
αῦτα πράσσοντας, καὶ ποιῶν
αὐτὰ, ὅτι [g] σὺ" ἐκφεύξῃ τὸ
4 κρίμα τοῦ Θεοῦ; Ἢ τοῦ πλού-
του τῆς χρηστότητος αὐτοῦ
καὶ τῆς [h] ἀνοχῆς" καὶ τῆς μα-
κροθυμίας καταφρονεῖς, ἀ-
γνοῶν, ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ Θε-
5 οῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; Κατὰ
δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ [i]
ἀμετανόητον" καρδίαν, θησαυ-
ρίζεις σεαυτῷ [k] ὀργὴν" ἐν ἡμέ-
ρᾳ

(t) + δὲ καὶ. Slav. ant. (u) ἐπιγινώσκοντες. B. 80. Barb. 1. γνόντες Theophyl. ed. εἰδότες. Chryf. (etiam in Mt. 3. 8.) οὐκ ἐπιγνόντες. Slav. 5. (x) + οὐ συνῆκαν. 15. + οὐκ ἐνόησαν. DE. Baf. + οὐκ ἔγνωσαν. G. Vulg. It. Cypr. (fed non in omnibus mf.) Lucif. Ambrofiaft. Pelag. Ambr. Alii lat. (y) + γὰρ D*gr. + δὲ 46. 71. Baf. || καὶ οὐ μόνον. Arm. Vulg. ed. Ambrofiaft. (z) αὐτὰ ποιοῦντες, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦντες. B. οἱ ποιοῦντες αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ οἱ συνευδοκοῦντες. Quidam apud Ifidor. Arm. Vulg. germ. boern. harl. Clem. rom. ut videtur. Ephr. femel. Cypr. Lucif. Fauftin. Aug. Pelag. Alii lat. || Pro recepta ftant Codd. gr. (exc. B.) Verff. caeterae, clar. Patr. gr. Cypr. mf. Ambrofiaft. ap. Sabat. Aug. alicubi. || αὐτὰ] αὐτοὶ. 73. Chryf. femel. (a) = Syr. Erp. Arm. (b) + κρίματι 37. 73. 80. al. 3. Copt. Ar. Or. Hier. || κρίνεις] κατακρίνεις. C*ut videtur. Slav. 5. Theodor. in catena. (c) οὐ κατακρίνεις; Mt. d. in marg. (d) ἐν ᾧ κρίνεις. Arm. ἃ κρίνεις. Vulg. ed. clar. marian. Cypr. Ambrofiaft. Ruf. Pelag. (e) = 32. Aeth. γὰρ C. 17. 37. 80. al. 3. Mt. m. Ed. Arm. Vulg. clar. germ. Chryf. (etiam in Mt. 3. 8.) Pelag. (f) + *omnis*, harl. flor. Pelag. Ruf. Fulg. Alii lat. (g) = Arm. (h) ἀναβολῆς. g in m. (i) ἀμεταμέλητον. 65. ἀμετάθετον. Theodoret. in catena. (k) = 39.

ρα [l] ὀργῆς" καὶ [m] ἀποκαλύ-
ψεως" [n] δικαιοκρισίας τοῦ
6 θεοῦ· Ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κα-
7 τὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· Τοῖς μὲν,
καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ,
δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρ-
σίαν [o] ζητοῦσι," ζωὴν αἰώνιον·
8 Τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπει-
θοῦσι [p] μὲν" τῇ ἀληθείᾳ, πει-
θομένοις δὲ τῇ [q] ἀδικίᾳ,"
9 [r] ∾ θυμὸς καὶ ὀργή." [s] Θλί-
ψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ [t] πᾶ-
σαν ψυχὴν ἀνθρώπου" τοῦ
κατεργαζομένου τὸ κακὸν, [u]
ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ ἕλλη-
10 νος·"] [Δόξα [x] δὲ" καὶ τι-
μὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργα-
ζομένῳ τὸ ἀγαθὸν, ἰουδαίῳ τε
11 πρῶτον καὶ ἕλληνι. Οὐ γάρ ἐστι
προσωποληψία παρὰ τῷ θεῷ.
12 Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρ-
τον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται·
καὶ ὅσοι [y] ἐν νόμῳ" ἥμαρτον,
διὰ νόμου [z] κριθήσονται,
13 (Οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ [a] =
τοῦ" νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ
θεῷ· ἀλλ' οἱ ποιηταὶ [b] = τοῦ"
14 νόμου δικαιωθήσονται. [Ὅ-
ταν [c] γὰρ" ἔθνη τὰ μὴ νόμον
ἔχοντα, φύσει * τὰ τοῦ νό-
μου [d] ποιῇ," [e] οὗτοι" νόμον
μὴ ἔχοντες, ἑαυτοῖς εἰσι νό-
μος·

r ∾ ὀργὴ καὶ θυμός.

(l) κρίσεως. 73. (m) ἀνταποδόσεως. A. Aeth. Caesarius arelat. (n) + καὶ. D** 17. 23. 31. 37. 38. 46. 47. 48. 55. 57 (c. al. 7.) 61. 65. 72. 73. 74. 76. 77. 80. 87. 89. 91. 92. al. 23 et Barb. 7. Mt. a. al. 9. Ed. Syr. p. Aeth. Ar. pol. Slav. mſ. Or. bis. (ſed ter omittit.) Euſ. Ephr. Baſ. Nyſſ. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Theodor. ſtudit. Oec. Theoph. Theodul. Caeſarius et Pacian. ap. Wetſt. Martin. papa. || + τῆς. 3. ap. Wetſt. 33. 35. Mt l. || καὶ ἐπισκοπῆς Or. ſemel. (o) ἐπιζητοῦσι. 38. 69. ap. Treſch. 72. Ed. (p) = ED*G. (Vulg. It.) (q) κακίᾳ. Or. (r) ὀργὴ καὶ θυμός. ABDEG. 21. 37. 41. 73. Mt. f. Syr. Arr. Arm. Vulg. It. Or. Theophilus. Ephr. Damaſc. Patr. lat. (s) + καὶ Mt. q. Or. Theoph. Ruf. ſemel. (t) πάντα ἄνθρωπον. Arm. *omnes homines*. Hier. (u) ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ ἕλληνι. G. 1. 37. Ed. boern. clar* || = πρῶτον. Aeth. etiam vſ. 10. (x) = D. ap. Mill. 38. 48. 62. 70. Mt. d. l. Or. (y) ἐννόμως 72. Chryſ. in comment. Epiph. ſemel. Theophyl. (z) + καὶ 72. Arm. harl** tol. Cypr. Ante διὰ νόμου addit Mt. d. (a) = ADG. 31. 46. Damaſc. (b) Iidem, et B et E ap. Mill. (c) ὅτε G. (boern. utrumque.) Arm. ut videtur. Or. ſemel. (d) ποιῇ 1. 30. 48. Mt. f. g. n. ποιοῦσιν. D*G. ποιῶσιν AB. 47 in m. 67** 73. al. 2. Mt. h. Clem. Or. Damaſc. (e) οἱ τοιοῦτοι. G. Vulg. It. Or. ſemel. Hilar. Pelag. Fulg.

15 μος· Οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ [f]
ἔργον" τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν
ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρ-
τυρούσης [g] αὐτῶν τῆς συνει-
δήσεως" καὶ [h] μεταξὺ ἀλλή-
λων τῶν λογισμῶν κατηγο-
ρούντων," ἢ καὶ ἀπολογουμέ-
16 νων·) Ἐν ἡμέρᾳ [i] ὅτε" κρινεῖ
ὁ θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώ-
πων, [k] κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν
μου," [l] διὰ ἰησοῦ χριστοῦ."]
17 [m] Εἰ δὲ" σὺ ἰουδαῖος [n]
ἐπονομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ [o]
= τῷ" νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι
18 ἐν θεῷ, Καὶ γινώσκεις τὸ θέ-
λημα [p], καὶ [q] δοκιμάζεις"
τὰ διαφέροντα, κατηχούμενος
19 ἐκ τοῦ νόμου· Πέποιθάς τε
[r] σεαυτὸν" ὁδηγὸν εἶναι τυ-
φλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει,
20 Παιδευτὴν ἀφρόνων, [s] διδά-
σκαλον νηπίων," ἔχοντα
τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως
καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ
21 νόμῳ· Ὁ οὖν διδάσκων [t]
ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις;
* ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν,
22 κλέπτεις; Ὁ λέγων μὴ μοι-
χεύειν, μοιχεύεις; ὁ βδελυσ-
σόμενος τὰ εἴδωλα, [u] ἱεροσυ-
23 λεῖς;" Ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶ-
σαι, διὰ τῆς παραβάσεως [x]
τοῦ νόμου τὸν θεὸν" ἀτιμά-
24 ζεις; Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ θεοῦ
δι

m ∾ ἴδε seu ἰδὲ.

(f) βούλημα. Or. alicubi. Apollinarius in catena. (g) τῆς συνειδήσεως αὐτῶν. DG. Arm. clar. boern. Aug. αὐτοῖς τῆς συνειδήσεως. Slav. tol.* Chryf. Hier. Ruf. αὐτοῖς τῆς συνειδ. αὐτῶν. Slav. ant. Vulg. germ. tol** Pelag. Ambrosiast. Alii. (h) κατηγορούντων ἀλλήλους τῶν λογισμῶν αὐτῶν. Arm. || λογισμῶν] διαλογισμῶν. G. (i) ᾗ. AB. 78. tol. Codd. lat. Cyr. Damasc. Ambr. Aug. Ambrosiast. (k) = 42. 43. || = μου. 37. clar. Tert. *Dei*, germ. ap. Mill. (l) ἐν χριστῷ ἰησοῦ. Or. (m) ABDE. 10. 31. 46. 66. in m. 74. 80. al. 7. Mt. g. 3. Ed. Syr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. clar. germ. Clem. Codd. ap. Theodoret. in catena mf. Damasc. Theoph. Ambr. Aug. Pelag. Ambrosiast. Rufin. Sedul. *Verum* Erp. εἴδε. 66. ἴδε 55. 76. Mt. a. 8. al. 4. Ed. (etiam St. 3.) Theodoret. (n) + ὤν. 65. (o) = ABD.* 31. 73. 80. Mt. 3. Clem. Damasc. (p) + αὐτοῦ. Arm. Copt. Vulg. ed. marian. Ambrosiast. Sedul. Pelag. Ruf. + τοῦ θεοῦ. Clem. (τούτεστι τοῦ θεοῦ. Theodoret. Theophyl. (q) γινώσκεις. 33. 35. (r) σεαυτῷ. 69. 77. item Syr. (s) = A. (t) + τὸν 1. 30. 38. (u) *sacrificium facis*, Ambr. (x) τῆς ἐντολῆς τὸν νόμον τοῦ θεοῦ. 23. || = τοῦ νόμου. 41. 76.

y δὲ ὑμᾶς" βλασφημεῖται ἐν
τοῖς ἔθνεσι, καθὼς γέγραπται.
25 Περιτομὴ μὲν [z] γὰρ"
ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον [a] πράσ-
σῃς·" ἐὰν δὲ παραβάτης νό-
μου ᾖς, ἡ περιτομή σου ἀκρο-
26 βυστία γέγονεν. Ἐὰν οὖν ἡ
ἀκροβυστία [b] τὰ δικαιώματα"
τοῦ νόμου φυλάσσῃ, οὐχὶ ἡ
ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτο-
27 μὴν [c] λογισθήσεται;" Καὶ
κρινεῖ [d] ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυ-
στία," τὸν νόμον τελοῦσα, σὲ
τὸν διὰ γράμματος καὶ περι-
28 τομῆς παραβάτην νόμου; [Οὐ
γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ, ἰουδαῖός
ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ, ἐν
29 σαρκὶ, περιτομή·] Ἀλλ' ὁ ἐν
τῷ κρυπτῷ ἰουδαῖος, καὶ πε-
ριτομὴ καρδίας, [e] ἐν" πνεύ-
ματι, οὐ γράμματι· [f] οὗ ὁ
ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ'
ἐκ τοῦ θεοῦ."
1 Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ
ἰουδαίου; ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς
2 περιτομῆς; [g] Πολὺ," κατὰ
πάντα τρόπον. [h] πρῶτον"
[i] μὲν γὰρ," [k] ὅτι" [l] ἐπιστεύ-
θησαν" τὰ λόγια τοῦ θεοῦ.
3 Τί γάρ; εἰ [m] ἠπίστησάν" τι-
νες, μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν
[n] πίστιν" τοῦ θεοῦ [o] καταρ-
4 γήσει;" Μὴ γένοιτο· [p] γινέ-
σθω" [q] δὲ" ὁ θεὸς ἀληθής,
πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, [r]
καθὼς γέγραπται"· ὅπως ἂν
δι-

(y) *per vos*, Vulg. It. Patr. lat. (z) = 37. Aeth. Arm. Vulg. clar. germ. Patr. lat. (a) φυλάσσῃς. D* Aug. Ruf. (b) δικαίωμα. G. boern.** harl.* (c) μετατραπήσεται. 32. Chryſ. diſ. (etiam in Mt. 8. ter.) τραπήσεται Mt. 3. bis (ſemel ut rec.) περιτραπήσεται Chryſ. ed. in textu. (d) = G. boern. || φύσεως] πίστεως. 63. 73. (etiam in ſcholio.) Theodoret in catena. (e) ὅς. G. boern. (f) = 47* Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) || = ὁ 48. 61. al. 4. || τοῦ = G. al. 4. (g) πολλή. Mt. k. Ed. Oec. (h) πρῶτοι, omiſſo ὅτι, 47 in m. Alius. Or. ſemel. Ruf. in comment. ut videtur, et in Rom. 11, 7. (i) = Syr. Aeth. Chryſ. τοῦτο Arm. Erp. || μὲν = 67** Alius. || γὰρ = BD*EG. 76. 80. Mt. k** q. (k) = 67**. (l) ἐπίστευσαν. 41. (m) ἠπειθήσαν. A. (n) δόξαν. 35. Mt. l. Theodoret. in comment. (o) καταργεῖ. 47. κατήργησε. 28. 76. Syr. boern** marian. Codd. lat. Cypr. Ambroſiaſt. in textu. Pelag. Vigil. (p) ἔστω. G. *Eſt ſ. eſto*, boern. *Eſt*, Vulg. clar. germ. Cypr. Ambroſiaſt. Pelag. γεννηθήτω. Orig. in catena mſ. *Sit*, latini, *Fiat* autem, graeci ap. Rufin. (q) γάρ. G. Syr. clar. germ. boern. Cypr. Ambroſiaſt. Sedul. οὖν Arm. (r) = 62. Chryſ. etiam in Mt. 3. 8. || καθὼς] ὡς 73. καθὸ. 76. καθάπερ. B. Theodoret.

δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου,
καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί
5 σε. [s] Εἰ δὲ ἡ" [t] ἀδικία ἡ-
μῶν" Θεοῦ δικαιοσύνην συνί-
στησι, τί [u] ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος
ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν;
([x] κατὰ ἄνθρωπον λέγω".)
6 Μὴ γένοιτο· [y] ἐπεὶ πῶς κρι-
7 νεῖ ὁ Θεὸς τὸν κόσμον"; Εἰ [z]
γὰρ" ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἐν
τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευ-
σεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, [a] τί
ἔτι" κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς [b]
8 κρίνομαι;" [c] Καὶ μὴ" (κα-
θὼς βλασφημούμεθα, [d] καὶ"
καθὼς φασί τινες [e] ἡμᾶς" λέ-
γειν,) [f] ὅτι" ποιήσωμεν τὰ
κακά, ἵνα ἔλθῃ [g] τὰ ἀγαθά;
9 ὧν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστι. [h] Τί
οὖν; προεχόμεθα"; οὐ πάν-
τως· " [i] προῃτιασάμεθα [k]
γάρ," ἰουδαίους τε καὶ ἕλλη-
νας πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶ-
10 ναι· Καθὼς γέγραπται· [l] ὅτι"
11 οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς· Οὐκ
ἔστιν [m] ὁ" συνιῶν, οὐκ ἔστιν [n] ὁ
[o] ἐκ-

(s) ἡ δὲ. 17. Mt. c. f. εἰ ἡ. 62. εἰ δὲ. 31. Ed. Theodoret. εἰ δὲ οὖν. Arm. εἰ γὰρ Sedul. boern. (utrumque). (t) ἀλήθεια ὑμῶν. 46*. (u) + οὖν Mt. f. (x) = Aeth. Clem. || ὀργὴν κατ' ἀνθρώπων; Codd. gr. ap. Or. ſ. Ruf. || κατὰ] + τὸν 57. (c. al. 7!) (y) = 32. Chryſ. etiam in Mt. 3. 8. (z) δὲ. A. 23. 57. (c. al. 3) 74. Mt. q. Copt. harl. Vulg. mſ. Damaſc. (a) *Quid igitur*, ut videtur, Syr. Arr. Aeth. τί ἔτι; 66. (b) κατακρίνομαι. 73. (c) ἢ καὶ, et ad parentheſin refert. Arm. (ſed aliae edd. ut rec.) εἰ μὴ. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) ἢ μὴ, *aut numquid*, Syr. *et forte*, Erp. (d) = B. 39. 74. Mt. g. Ar. pol. (e) = 35. Mt. k. περὶ ἡμῶν. Arm. (f) = G. 76. Mt. k. Vulg. boern. Aug. Pelag. Ruf. Ambroſiaſt. || ἔτι, Conject. (g) + ἐφ' ἡμᾶς. 37. (h) τί οὖν προεχόμεθα; οὐ πάντως. 17. 76. Alii Ed. τί οὖν προκατέχομεν (κατέχομεν. Theod. Sev.) περισσόν; omiſſo οὐ πάντως, (quod tamen 31 retinet) D*G. 31. Syr. Erp. Chryſ. mſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Severi ſcholion in Mt. n et h. *Quid ergo tenemus amplius?* clar. boern. Ambroſiaſt. mſ. Rufin. *Quid ergo amplius? praecellimus eos? nequaquam.* Sedul. τί οὖν προκατεχόμεθα; οὐ πάντως. E ap. Mill. *Igitur praecellimus eos? nequaquam.* germ. || προεχόμεθα] προτεχόμεθα. 45. προσευχόμεθα. 69. προτερχόμεθα. 73* (i) ἠτιασάμεθα. D*G. 31. 89* Aeth. Chryſ. mſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Oec. in comment. *cauſati ſumus*, Vulg. It. (k) = D* (l) = 32. 57. (c. al. 4.) 74. al. 24. Mt. a. al. 5. Ed. Copt. Aeth. Chryſ. etiam in Mt. 3. 8. (m) = ABG. (n) = BG. (o) ζητῶν. B.

12 [o] ἐκζητῶν″ τὸν Θεόν. Πάντες
ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν·
οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, [p]
13 οὐκ ἔστιν″ ἕως ἑνός. Τάφος
ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν·
ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦ-
σαν. ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεί-
14 λη αὐτῶν. [q] Ὧν τὸ στόμα ἀ-
15 ρᾶς καὶ πικρίας γέμει. Ὀξεῖς
οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα·
16 Σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν
17 ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· Καὶ ὁδὸν
18 εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν. Οὐκ ἔστι
φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀ-
19 φθαλμῶν αὐτῶν.] [Οἴδαμεν
[r] δὲ″ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει,
τοῖς [s] ἐν τῷ νόμῳ″ λαλεῖ· ἵνα
πᾶν στόμα φραγῇ, καὶ ὑπόδι-
κος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ
20 Θεῷ· [t] Διότι ἐξ ἔργων νόμου
οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ
ἐνώπιον αὐτοῦ·″ διὰ γὰρ νό-
μου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας.
21 Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιο-
σύνη Θεοῦ πεφανέρωται, μαρ-
τυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ
22 τῶν προφητῶν· Δικαιοσύνη δὲ
Θεοῦ διὰ πίστεως [u] ἰησοῦ χρι-
στοῦ,″ εἰς πάντας [x] = καὶ
ἐπὶ πάντας″ [y] τοὺς πιστεύον-
τας′· [z] οὐ γάρ″ ἐστι διαστολή.
23 Πάντες γὰρ ἥμαρτον, καὶ ὑστε-
ροῦνται [a] τῆς δόξης″ τοῦ Θε-
24 οῦ· Δικαιούμενοι δωρεὰν, τῇ
αὐτοῦ χάριτι, διὰ τῆς ἀπολυ-
τρώσεως τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ·
25 Ὃν προέθετο ὁ Θεὸς [b] ἱλαστή-
ριον″ [c] διὰ = τῆς : πίστεως″
* ἐν

(p) = B. 67** Syr. (q) + κρίνοι αὐτοὺς ὁ Θεός. 48. (r) = Mt. l. Aeth. Theodoret. Ambrofiaft. (s) ὑπὸ νόμον. 10. Ed. || τουτέστι τοῖς ὑπὸ νόμον. Oec. (t) = 76. Mt. q* Chryf. (etiam in Mt. 3. 8.) || ἐνώπιον αὐτοῦ = Theophyl. || αὐτοῦ] τοῦ Θεοῦ. 73. al. 4. Mt. c. k**l. Aeth. Ambrofiaft. Ruf. in textu. (u) = B. Chryf. etiam in Mt. 3. 8. ἐν χριστῷ ἰησοῦ. A. || = ἰησοῦ Tert. ut videtur. (x) = ABC. 31. 47* 67** 80. al. 5. Copt. Aeth. Arm. Erp. Codd. lat. Clem. Or. Cyr. Aug. || εἰς πάντας καὶ = flor. marian. || Alterutrum = harl. ut videtur. || Utrumque habet dif. Theodoret. (y) = 4* || + εἰς αὐτὸν. Syr. Arr. Aeth. Vulg. Chromat. Ruf. Pelag. (z) καὶ οὐκ. Arm. (a) *gratia*, Codd. ap. Eftium (b = Arm. fed habet ed. 1698. in m. Habet Or. dif. *propitiatorem*, clar. boern. harl** Vulg. ed. fixt. Pelag. Ambrofiaft. Orof. femel. Hier. Ambr. *propitiatorium five propitiatorem*, Ruf. *propitiationem*, Vulg. Syr. Erp. germ. Ruf. in textu. *placationem*, Hilar. (c) = A. Chryf. in Mt. 3. 8. et in commentar. || = διὰ Ambrofiaft. || = τῆς. CDFG. 31. 67** 76. 80. Or. ter. Euf. Baf. Cyr. Damafc. Theoph.

* ἐν τῷ [d] αὐτοῦ" αἵματι, εἰς
ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης [e] αὐ-
τοῦ, διὰ τὴν [f] πάρεσιν" τῶν
προγεγονότων ἁμαρτημάτων *
26 Ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ·
πρὸς [g] ἔνδειξιν τῆς δικαι-
οσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν
καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐ-
τὸν δίκαιον, καὶ [h] δι-
καιοῦντα" τὸν ἐκ πίστεως [i] —
27 ἰησοῦ."] [k] Ποῦ" οὖν ἡ καύ-
χησις [l]; ἐξεκλείσθη. [m] διὰ
ποίου νόμου; τῶν ἔργων;"
οὐχὶ, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως·
28 [Λογιζόμεθα [n] γὰρ," [o] δικαι-
οῦσθαι πίστει ἄνθρωπον," χωρὶς
29 ἔργων νόμου. [p] Ἢ" ἰουδαίων
ὁ θεὸς [q] μόνον;" οὐχὶ [r] †
καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν. [s]
30 ∾ Ἐπείπερ" εἷς ὁ θεὸς, ὃς [t]
δικαιώσει" περιτομὴν ἐκ πί-
στεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς
31 πίστεως. Νόμον [u] οὖν" καταρ-
γοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ
γένοι-

---

n οὖν. o πίστει δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον. r † δέ.
s ∾ εἴπερ.

(d) ἑαυτοῦ. B. 47. Alii (e) αὐτοῦ ad αὐτοῦ vſ. 26. = FG. 17. al. 5. boern (f) πώρωσιν. 46. Chryſ. et Theoph. in commentar. παραίνεσιν. 69 ap. Treſch. Mt. f. *propoſitum*, clar. germ. Aug. Ambroſiaſt. Pelag. in commentar. || + ἐν τῷ νῦν αἰῶνι. 47. (g) + τὴν. ACD* 47. 49. 80. Clem. Cyr. (h) δικαιοῦν. D*. (i) = FG. 52. germ. boern. *Jeſu Chriſti*, Copt. Vulg. clar. Theodoret. Ambroſiaſt. Pelag. Ruf. *Domini noſtri Jeſu Chriſti*. Syr. *Dominum noſtrum Chriſtum*, Erp. || ἰησοῦν D gr. 3 ap. Wetſt. 17. 23* 37. 39. 48. 77. 80. al. 17. Mt. b. d** f. m. Ed. Clem. Oec. in textu ſemel. (k) πῶς. 61. (l) + σου. G. Vulg. boern. germ. Theoph. in comment. Ambroſiaſt. Ruf. Pelag. *Ubi ergo eſt juſtificatio tua?* clar. (m) διὰ ἔργων νόμου. 73. item Mt. h. (n) AD*FG. 39. 47. 80. al. 3. (et E ap. Mill.) Mt. l. Copt. Ar. pol. Vulg. It. Cyr. Damaſc. Ambroſiaſt. Ruf. Aug. Ambr. Alii. (o) ABCDE. 47. Copt. clar. germ. δικαιοῦσθαι ἄνθρ. διὰ πίστεως. FG. Vulg. boern. Ruf. Ambroſiaſt. (p) = 39. al. 3. Theodoret. μὴ A* ut videtur. 39** Hilar. *An*, Vulg. It. Patr. lat. εἰ. 77. (q) μόνων. 23. 39. 47. 76. al. 3. Mt. b. Clem. bis. Iulian. et Cyr. Chryſ. ſemel. Theoph. μόνος. D. (r) = ACDFG. 31. 39. 47. 73. al. 2. Mt. g. Syr. Copt. Vulg. It. Clem. Iulian. et Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 8.) Damaſc. Patr. lat. || οὐχὶ δὲ καὶ] καὶ οὐχί. 3. Hilar. (s) AC. 47* 80. al. 2. Clem. Or. Cyr. Damaſc. (t) *juſtificat*, Vulg. germ. Iren. ſemel. Hilar. Hier. Ruf. Pacian. *juſtificavit*, clar. boern. (utrumque) harl. tol. flor. demidov. Iren. ſemel. Ambroſiaſt. Ambr. (u) δὲ Theodoret.

γένοιτο· ἀλλὰ νόμον [x] ∾
ἱστῶμεν".
1 Τί οὖν ἐροῦμεν * [y] ∾ ἀ-
βραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρη-
2 κέναι" κατὰ σάρκα; Εἰ γὰρ
ἀβραὰμ ἐξ ἔργων [z] ἐδικαιώθη,
ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς
3 τὸν θεόν. Τί γὰρ [a] ἡ γραφὴ
λέγει; "ἐπίστευσε [b] δὲ" ἀ-
βραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογί-
σθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.]
4 [Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς
οὐ λογίζεται κατὰ χάριν,
ἀλλὰ κατὰ [c] † ὀφείλημα·
5 Τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πι-
στεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα
τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται [d] ἡ πί-
στις αὐτοῦ" εἰς δικαιοσύνην [e].
6 Καθάπερ καὶ δαβὶδ λέγει τὸν
μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου,
ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται [f] δικαιο-
7 σύνην χωρὶς ἔργων· Μακά-
ριοι, ὧν [g] ἀφέθησαν" αἱ ἀνο-
μίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν
8 αἱ ἁμαρτίαι· Μακάριος ἀνήρ,
[h] ᾧ" οὐ μὴ [i] λογίσηται" κύ-
9 ριος ἁμαρτίαν. Ὁ μακαρι-
σμὸς οὖν οὗτος, ἐπὶ τὴν περι-
τομὴν [k], ἢ [l] καὶ" [m] ἐπὶ"
τὴν ἀκροβυστίαν; [n] λέγομεν"
γὰρ

x ∾ ἱστάνομεν. y ∾ εὑρηκέναι ἀβραὰμ τὸν πατέρα (∾ προπάτορα) ἡμῶν. c † τὸ.

(x) ABCF. 31. 80. Or. Cyr. Damasc. Procop. στάνομεν. G. ἵσταμεν. 47. (sed rec. in m.) συνιστῶμεν. 17. 65. 71. ap. Alt. Lect. 6. συνίστομεν 71. ap. Birch. συνιστάνομεν 10. Ed. Slav. 5. (expresso σύν.) περιστάνομεν D* || + δι' αὐτῆς Or. (y) ACDFG. 21. 73. Ed. Copt. Arm. Ar. Vulg. It. Eus. Cyr. Chrys. in comment. ut videtur. Damasc. Theoph. in commentar. Gennad. ap. Oec. Patr. lat. || πατέρα] προπάτορα. ABC. 5. 10. 21. Syr. Copt. Arm. Eus. Cyr. Chrys. in comment. Damasc. || εὑρηκέναι = 47* εὑηρεστηκέναι. 4. in m. 23. in m. (z) + *legis*, harl. Pelag. Ambrosiast. (a) = Iren. (b) = D*G. 61. 108. Mt. n. (Syr. Arr.) Vulg. It. Chrys. Patr. lat. (c) = ABCDEFG. al. 45. Mt. a. al. 11. Ed. Cyr. Chrys. (etiam in Mt. 3. 8.) Damasc. Theodoret. Theoph. (d) = 69. || αὐτοῦ = Mt. k** αὐτῷ. 2. (e) + *secundum propositum gratiae Dei*, Vulg. ed. Arm. harl. marian. Ambrosiast. Pelag. Sedul. Victor tunun. Beda. (f) + εἰς 17. 46. 69** 70. Mt. b. c. (g) ἀφείθησαν. 74. Alii. Mt. k. Ed. (h) οὗ G gr. 67** (i) λογίσεται. 46. al. 5. Mt. b. g. *imputavit*, Vulg. ed. clar. germ. Pelag. Aug. Ambrosiast. Sedul. *imputabit*, boern. Vulg. ms. Ruf. Beda. (k) + μόνον. DE. Arm. in m. edd. Const. et Amst. clar* harl* || + *tantum manet*, Vulg. ed. Ambrosiast. Pelag. || + *manet*, harl** (l) = 47. 49. 52. 108* Mt. b. Syr. Arr. Arm. (sed edd. Const. et Amst. ut rec.) Slav. tol. Chrys. (etiam in Mt. 3.) (m) = 29. 33. Chrys. ap. Mill. et Wetst. (n) λέγω. 73.

γάρ, [o] ὅτι'' ἐλογίσθη τῷ ἀ-
βραὰμ [p] ἡ πίστις'' εἰς δικαιο-
10 σύνην. Πῶς οὖν ἐλογίσθη;
ἐν περιτομῇ [q] ὄντι,'' ἢ ἐν ἀ-
κροβυστίᾳ; οὐκ ἐν περιτομῇ,
11 ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ· Καὶ ση-
μεῖον ἔλαβε [r] ∾ περιτομῆς,''
[s] σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης
τῆς πίστεως τῆς ἐν [t] τῇ'' ἀκρο-
βυστίᾳ· εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πα-
τέρα πάντων τῶν πιστευόντων
δι' ἀκροβυστίας, (εἰς τὸ λογι-
σθῆναι [u] — καὶ'' αὐτοῖς [x]
12 τὴν'' δικαιοσύνην,) Καὶ πα-
τέρα περιτομῆς, [y] τοῖς οὐκ''
ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλλὰ
καὶ τοῖς [z] στοιχοῦσι'' τοῖς ἴχνε-
σι [a] ∾ τῆς ἐν † ἀκροβυστίᾳ
πίστεως'' τοῦ πατρὸς ἡμῶν
13 ἀβραάμ.] [Οὐ γὰρ διὰ νό-
μου ἡ ἐπαγγελία τῷ ἀβραὰμ,
[b] ἢ'' τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ
κληρονόμον [c] αὐτὸν'' εἶναι [d]
† κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύ-
14 νης [e] πίστεως. Εἰ γὰρ [f] οἱ ἐκ''
νόμου, κληρονόμοι, κεκένω-
ται

r ∾ περιτομήν. a ∾ τῆς πίστεως τῆς ἐν † τῇ: ἀκροβυστίᾳ.
d † τοῦ.

(o) = BD* 47. (p) = Mt. g. Poſt δικαιοσύνην ponunt 17. 62. (q) = FG. Syr. Vulg. It. Cyr. Aug. Ambroſiaſt. Pelag. (r) AC. ut videtur, 6. 9. 36. 47. 67. ap. Treſch. 77. Mt. n. Syr. utr. Or. in ſchol. Euſ. Cyr. alex. et hier. Chryſ. alicubi. Theodoret. Damaſc. Procop. in catena. Rufin. περιτομῆς καὶ Mt. d. καὶ absque περιτομῆς. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) (s) σφραγίδα. Alii. || + διὰ. FG. boern. habet utrumque. (t) = DFG. al. 3. Mt. b. c. e. Damaſc. Procop. (u) = AB. 47. 67** 73. 74. al. 7. Mt. d. Ar. pol. Vulg. mſ. Or. in ſchol. Cyr. Damaſc. (x) = C** D* 67** 80. Mt. d. εἰς. A. 32. 47. Mt. c. q. Syr. Vulg. germ. Cyr. Aug. Ambroſiaſt. Pelag. εἰς τὴν 67*. (y) οὐ τοῖς. 37. 80. Syr. Arr. Slav. Vulg. ed. Theodoret. Theoph. in comment. Procop. Aug. Ambroſiaſt. in comment. Ruf. Pelag. || τοῖς οὐκ ἐκ] οὐ. 73. τοῖς ἐκ. 57. (z) τυχοῦσι. 31. 65. 80. Mt. d. (a) 17. 46. 48. 74. al. 34. Mt. a. al. 10. Ed. Copt. Syr. p. Vulg. harl** Theodoret. Theoph. in comment. ſemel. Oec. Aug. ſemel. Ambroſiaſt. Pelag. τῆς πίστεως τοῖς ἐν ἀκροβυστίᾳ. 2 ap. Mill. 63. Ed. τῆς πίστεως, τῆς ἐν ἀκροβυστίᾳ πίστεως. D* 71. clar. germ. τῆς πίστεως ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ. Mt m. τῆς πίστεως τῆς ἀκροβυστίας. Slav. 5. 8. || τῇ ACDFG. Alii Mt. d. k**n. Ed. Cyr. Damaſc. Oec. Procop. || ἐν ἀκροβυστίᾳ πίστεως = tol. (b) καὶ. 76. Mt. q. Arm. Theoph. (c) = 42. Arm. Slav. 5. (d) = ABCDFG. 47. 73. 80. Damaſc. (e) + καὶ. 3 ap. Wetſt. 44. 71. Cyr. Theoph. mſ. (f) διὰ. Mt. e.

ται ἡ πίστις, g καὶ" κατήργηται
15 ἡ ἐπαγγελία. Ὁ γὰρ νόμος ὀρ-
γὴν κατεργάζεται· h οὗ" i ∾
γὰρ" οὐκ ἔστι νόμος, k οὐδὲ
16 παράβασις. Διὰ τοῦτο ἐκ πί-
στεως l, ἵνα m κατὰ χάριν·
εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγ-
γελίαν παντὶ τῷ n σπέρμα-
τι", οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου o
μόνον," ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πί-
στεως ἀβραάμ, ὅς ἐστι πατὴρ
17 πάντων ἡμῶν· (Καθὼς γέ-
γραπται· ὅτι πατέρα πολλῶν
ἐθνῶν τέθεικά σε·) κατέναν-
τι οὗ p ἐπίστευσε" θεοῦ, τοῦ
ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς
καὶ καλοῦντος τὰ μὴ
18 ὄντα q ὡς" ὄντα. Ὃς παρ'
ἐλπίδα r ἐπ' ἐλπίδι" ἐπίστευ-
σεν s, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν
πατέρα πολλῶν ἐθνῶν, (κατὰ
τὸ εἰρημένον· οὕτως ἔσται τὸ
19 σπέρμα σου t·) Καὶ μὴ ἀσθε-
νήσας u τῇ πίστει, x = οὐ"
κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα y
ἤδη" νενεκρωμένον, ἑκατον-
ταέτης που ὑπάρχων, καὶ
τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας σάῤ-
20 ῥας· Εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν
τοῦ θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπι-
στίᾳ, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πί-
στει, δοὺς δόξαν τῷ θεῷ, z
21 Καὶ" πληροφορηθεὶς, ὅτι ὃ
ἐπήγγελται, δυνατός ἐστι καὶ
ποιῆ-

i ∾ δὲ.

(g) = E. Vulg. clar. germ. Ambrosiast. Pelag. (h) τοῦ. G. Arm. (i) AC. 10. 31. Mt. q. Copt. Syr. p. in m. Theodoret. Theoph. Ambr. Ruf. (k) + ἐκεῖ. Slav. (l) + ἰησοῦ. D. clar. (m) + ἡ. A. 45. 80. Arm. Theoph. (n) πιστεύοντι Syr. p. Sed rec. in m. (o) = FG. 42. clar. germ. boern. Post οὐ ponunt flor. Aug. Iulian. || Mox = καὶ FG. boern. clar. germ. barl *. (p) ἐπίστευσας. FG. Syr. Erp. It. tol. flor. marian. Vulg. mſ. Ambrosiast. Vigil. Pelag. ἐπίστευσαν. D* item Aeth. (q) εἰς. 37. (r) = 31. 62. 70. (s) + ἀβραάμ. 39. ap. Mill. 70. (t) + ὡς αἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ ἄμμον τῆς θαλάσσης. FG. flor. Vulg. mſ. et ed. ſixtin. Theoph. Ruf. Pelag. Beda. Remig. + *ſicut ſtellae coeli*, barl * ut videtur. + *ſicut arena maris*, marian. + *velut arena, quae eſt in litore maris*, tol. (u) + ἐν. D*EFG. Syr. clar. Vulg. ed. ſixtin. Julian. Beda. (x) = AC. 67. Syr. Erp. Copt. Chryſ. in Mt. 3. et alibi. Damaſc. Iulian. ὡς. 32. Theodoret. *licet*, Arm. Aeth. (y) = FG. 47. Barb. 1. Syr. Erp. (Syr. p. habet c. obelo) Aeth. It. barl. Vulg. mſ. Chryſ. (etiam in Mt. 3.) Epiph. Ruf. || Vulg. ed. jungit cum ἑκατονταέτης. (z) = D*EFG. Vulg. It. Iulian. Sedul. Ambrosiaſt. Pelag. (habent Aug. Ruf. Leo.) *Sed*, Arm.

22 ποιῆσαι. Διὸ [a] — καὶ" ἐλογίσθη
23 αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. Οὐκ
ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι
24 ἐλογίσθη αὐτῷ [b]. Ἀλλὰ
καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογί-
ζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ
τὸν ἐγείραντα [c] ἰησοῦν" τὸν
25 κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν. Ὃς
παρεδόθη διὰ [d] τὰ παραπτώ-
ματα" ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη
διὰ τὴν [e] δικαίωσιν" ἡμῶν.]
1 [Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πί-
στεως, εἰρήνην [f] ἔχομεν" πρὸς
τὸν θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν
2 ἰησοῦ χριστοῦ· Δι' οὗ [g] καὶ"
τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν [h]
— τῇ πίστει" εἰς τὴν χάριν ταύ-
την, ἐν ᾗ ἑστήκαμεν· καὶ καυ-
χώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης
3 [i] τοῦ θεοῦ. Οὐ μόνον δέ, ἀλ-
λὰ καὶ [k] καυχώμεθα" ἐν ταῖς
θλίψεσιν, εἰδότες, ὅτι ἡ
θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζε-
4 ται, Ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμήν,
5 ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, Ἡ δὲ
ἐλπὶς οὐ καταισχύνει· ὅτι ἡ
ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται ἐν
ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύ-
ματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡ-
6 μῖν. [l] Ἔτι" γὰρ [χριστὸς,
ὄντων ἡμῶν [m] ἀσθενῶν" [n] ✝
ἔτι," κατὰ καιρὸν * ὑπὲρ ἀσε-
βῶν

(a) =BD*FG. Syr. Erp. boern. (b) + εἰς δικαιοσύνην. D**E. 63. al. 5. Syr. Erp. Vulg. ed. clar. germ. marian. Cyr. Chryſ. in initio homiliae (etiam in Mt. 3. 8.) Theoph. Ruf. Pelag. Ambroſiaſt. Sedul. (non Aug.) + ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. Theodoret. (c) = Mt. d. Aeth. ἰησοῦν χριστόν. 46. Mt. a. in marg. Syr. Erp. Vulg. harl** Aug. Ruf. Pelag. Ambroſiaſt. (d) τὰς ἁμαρτίας. 21. Ambroſiaſt. (e) δικαιοσύνην. D**E. 17. 73. al. 10. Mt. b. e. Ed. Cyr. Chron. paſch. (f) ἔχωμεν. ACD. 17. 37. 46. 80. al. 14. Mt. a. al. 5. Syr. Erp. Copt. Vulg. It. harl** Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Cyr. Damaſc. Theoph. Oec. Ruf. Pelag. Oroſ. Aug. Iulian. Caſſiod. Ambroſiaſt. in textu (g) = 46. Syr. Aeth. νῦν. Theodoret. (h) = BDFG. Aeth. It. Aug. Hilar. Ambroſiaſt. in textu. || ἐν τῇ π. A. Mt. q. Chryſ. ſemel (etiam in Mt. 3. 8.) Theoph. (i) + *filiorum*, Vulg. Pelag. Sedul. Vigil. Ambroſiaſt. in textu. (non Cypr. Ruf. (k) καυχώμενοι. C. 80. Or. Tert. (l) εἴγε. B. Syr. Erp. Copt. εἰ γάρ. Iſid. peluſ. Aug. εἰς τί FG. *at quid*, Vulg. It. Iren. Ambroſiaſt. Pelag. Fauſtin. Sedul. ἔτι. Ar. pol. (m) *peccatores*, Ambroſiaſt. (n) + ABCD*FG 31. Copt. Syr. Ar. pol. Vulg. It. Epiph. Iſidor. mſ. Theodoret. in comment. ut videtur. Damaſc. Marcion. Iren. Patr. lat (non Ruf. || ἔτι ὄντων ἡμῶν ἁμαρτολῶν κατὰ καιρὸν Χριστὸς ὑπὲρ ἀσ. etc. Cyr. || Χριστὸς poſt ἀσθενῶν ponit et + ὑπὲρ ἡμῶν Arm.

7 βῶν ἀπέθανε. [o] Μόλις γὰρ
ὑπὲρ [p] δικαίου" τις ἀποθανεῖ-
ται· ὑπὲρ [q] γὰρ " τοῦ ἀγα-
θοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀπο-
8 θανεῖν · [r] Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυ-
τοῦ ἀγάπην [s] εἰς ἡμᾶς" [t] ὁ θε-
ὸς," ὅτι, [u] ἔτι" [x] ἁμαρτω-
λῶν" ὄντων ἡμῶν, [y] χριστὸς
9 ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. Πολλῷ
[z] οὖν" μᾶλλον, δικαιωθέντες
[a] νῦν" ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ,
σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ
10 τῆς ὀργῆς.] [Εἰ γὰρ ἐχθροὶ
ὄντες κατηλλάγημεν [b] τῷ
θεῷ" διὰ τοῦ θανάτου τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον κα-
ταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν
11 τῇ ζωῇ αὐτοῦ.] Οὐ
μόνον δὲ [c], ἀλλὰ καὶ [d]
καυχώμενοι" ἐν τῷ θεῷ διὰ
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χρι-
στοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλα-
γὴν ἐλάβομεν.
12 [e] Διὰ τοῦτο" [ὥσπερ δι'
ἑνὸς [f] ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς
τὸν κόσμον εἰσῆλθε, καὶ διὰ
[g] τῆς ἁμαρτίας" ὁ θάνατος·
[h] καὶ" οὕτως εἰς πάντας [i] ἀν-
θρώπους" [k] — ὁ θάνατος"
[l] διῆλθεν," ἐφ' ᾧ πάντες
ἥμαρ-

(o) Vſ. 7 = Iren. Poſt vſ. 8 ponit Or. (p) ἀδίκου. Syr. Erp. (q) = 2. 32. 62. Mt. ψ. (r) Vſ. 8 = 71. (s) *in nobis.* Vulg. It. Iren. Patr. lat (t) = B. Ante εἰς ponunt DFG. 76. Mt. q. 8. Vulg. It. Theodoret. Theoph. Patr. lat. Ante δὲ Arm. (u) = Arr. Dial. c. marcion. εἰ. Syr. Chryſ. (etiam in Mt. 8. Hiat 3.) εἰ ἔτι. FGgr. καὶ ἔτι. Slav. exc. recent. || *quoniam, ſi cum adhuc p. eſſemus,* etc. omiſſo vſ. 9 οὖν. clar. tol. Vulg. mſ. Cypr. Hilar. Aug. ſemel. Ruf. Pelag. Ambroſiaſt. Alii lat. (x) ἀσθενῶν. Arm. Sed rec. in m. edd. Amſt. et Conſt. (y) + κατὰ καιρὸν. Vulg. ed. Arm. in m. edd. Amſt. et Conſt. Theodoret. Aug. ſemel. Pelag. + κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Syr. p. (z) = DFG. 43. 52. Arm. It. Vulg. mſ. Chryſ. Dial. c. marc. Cypr. Iren. Hilar. Aug. Alii lat. (a) = 39. 41. Dial. c. marc. (b) = 39. Praedeſtinat. (c) + τοῦτο. D*FG. Arm. Ar. pol. clar. boern. Ambroſiaſt. (d) καυχώμεθα. 37. 80. al. 8. et Barb. 3. Mt. l al. 4. Ed. Arm. Slav. Vulg. It. Theophyl. Patr. lat. καυχῶμεν. FG. (e) = Syr. καὶ. Erp. (f) + θανάτου. 37. (g) τὴν ἁμαρτίαν. 2. Ed. (h) = 4. Mt. q. Vulg. mſ. Caſſiod. ſemel. (i) = 62. (k) = DEFG. 62. Syr. p. c. aſt. It. harl. Aug. ſaepiſſ. (alibi habet.) Ambr. Ambroſiaſt. Leo. Pacian. Alii. Poſt διῆλθεν ponunt Arm. Chryſ. (etiam in Mt. 8.) Theodoret. (l) εἰσῆλθεν. 38. 73. Slav. Mt. 8.

13 ἥμαρτον. Ἄχρι γὰρ νόμου
[m] ἁμαρτία [n] ἦν ἐν [o] κόσμῳ·
ἁμαρτία [p] δὲ" οὐκ [q] ἐλλογεῖ-
14 ται" μὴ ὄντος νόμου. Ἀλλ'
ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ
ἀδὰμ μέχρι [r] ∾ μωσέως," [s]
καὶ" ἐπὶ τοὺς [t] — μὴ" ἁμαρ-
τήσαντας [u] ἐπὶ τῷ" ὁμοιώμα-
τι τῆς παραβάσεως ἀδάμ· ὅς
ἐστι τύπος τοῦ μέλλον-
15 τος. Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ
παράπτωμα, οὕτω καὶ τὸ χά-
ρισμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς
παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέ-
θανον, [x] πολλῷ μᾶλλον ἡ
χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ
[y] ἐν" χάριτι [z] τῇ" τοῦ [a] ἑνὸς
ἀνθρώπου" ἰησοῦ χριστοῦ εἰς
τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσε.
16 Καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς [b] ∾ ἁ-
μαρτήσαντος," τὸ δώρημα. τὸ
μὲν [c] γὰρ" κρίμα ἐξ ἑνὸς [d] εἰς
κατάκριμα· τὸ δὲ χάρισμα ἐκ
πολλῶν [e] παραπτωμάτων" εἰς
17 δικαίωμα] [f]. [Εἰ γὰρ [g] ∾
τῷ τοῦ ἑνὸς" παραπτώματι
ὁ θάνατος ἐβασίλευσε [h] διὰ
τοῦ ἑνὸς," πολλῷ μᾶλλον οἱ
τὴν

r ∾ μωϋσέως. b ∾ ἁμαρτήματος. g ∾ ἐν ἑνὶ.

(m) + ἡ. 38. 62. Mt ω. Or. Theoph. (n) + οὐκ Slav. 5. (o) + τῷ 38. al. 5. Mt. c. d. Ed. Theodoret. (p) γάρ. 52. 55. germ. Or. Cyr. (q) ἐλλογᾶτο. A. ἐλογεῖτο. 52. 108. λελόγισται. Mt. ω. *imputabatur, cum lex non esset*, Syr. Arr. Slav. Vulg. boern. flor. harl* Aug. Ambrosiast. Patr. lat. εὐλογεῖται. 71. 77. (r) BDFG. Alii. Mt. a. al. 10. Ed. Chrys. (s) = 67** clar. (t) = 62. (qui post ἁμαρτήσ. addit καὶ) 63. 67** Mt. ω. Codd. ap. Ruf. Codd. lat. imo et graeci ap. Ambrosiast. qui graecos codd. vitiatos esse contendit. Codd. lat. plerique ap. Aug. qui graecos omnes aut paene omnes negationem habere fatetur. Or. gr. bis. Cyr. Ruf. dis. Ambrosiast. dis. Tert. Cypr. Victorin. teste Ambrosiast. Sedul. (habet utrumque) || Habent Ath. Archelaus. Chrys. Theodoret. Theoph. Iren. Hier. Ambr. Aug. Pelag. Alii. (u) καὶ ἐπὶ τῷ. 62. ἐν τῷ. B. Chrys. (etiam in Mt. 8.) Theodoret. (x) + οὐ. 4. (y) = FG gr. (z) = 37. 74. al. 2. Mt. ω. Ed. (a) ὀνόματος. Mt. ω. (b) DEFG. 26. 80. Syr. Erp. Vulg. ed. It. harl** Theodoret. in textu (non in comment.) Aug. alicubi. Ruf. Pelag. Ambrosiast. in comment. Sedul. (c) = FG gr. 45. Mt. ω. Syr. p. c. ast. boern. (d) + παραπτώματος. Arm. (e) ἁμαρτημάτων. 1. (f) + ζωῆς. D Aeth. clar. (g) ἐν (τῷ DE) ἑνὶ. ADEFG. boern. ἐν ἑνὸς. 47. Or. τῷ ἑνὶ. Ed. τῷ 44. *propter hominem unum*, omisso παραπτώματι, Erp. (h) = 52. Mt. ω. Syr. Erp. Copt. || = τοῦ, Mt. d.

τὴν περισσείαν τῆς χάριτος
καὶ [i] — τῆς δωρεᾶς" τῆς δι-
καιοσύνης λαμβάνοντες, ἐν
ζωῇ [k] βασιλεύσουσι" διὰ τοῦ
18 ἑνὸς [l] ἰησοῦ χριστοῦ [m]. "Αρα
οὖν [ὡς δι' ἑνὸς [n] παραπτώ-
ματος," εἰς πάντας ἀνθρώ-
πους [o] εἰς κατάκριμα·" οὕτω
καὶ δι' ἑνὸς [p] δικαιώματος,"
εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς [q]
19 δικαίωσιν" ζωῆς. "Ωσπερ
γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς
ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ [r] κα-
τεστάθησαν" οἱ πολλοί· οὕτω
καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς [s]
δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ
20 πολλοί. Νόμος δὲ παρεισῆλ-
θεν [t], ἵνα πλεονάσῃ τὸ [u]
παράπτωμα"· οὗ [x] δὲ" ἐπλεό-
νασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπε-
21 ρίσσευσεν ἡ χάρις· "Ινα ὥσπερ
ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία [y] ἐν
τῷ θανάτῳ," οὕτω καὶ ἡ χά-
ρις [z] βασιλεύσῃ" διὰ δικαιοσύ-
νης εἰς ζωὴν αἰώνιον, [a] διὰ
ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν."]
1 Τί οὖν ἐροῦμεν; [b] ∾

M 2 ἐπι-

b ∾ ἐπιμένωμεν,

(i) = B. 49. Or. (Idem alibi bis cum C. 70* ſervat τῆς δωρεᾶς, ſed = τῆς δικαιοσύνης) Chryſ. in comment. Iren. Aug. ſaepe. Beda. τὴν δωρεάν. 67** al. 4. Ar. pol. Theoph. Ruf. || + καί. 63. Syr. Erp. Vulg. Cyr. Iſid. Chryſ. mſ. et in Mt. 8. Theodoret. Oec. Pelag. Ambroſiaſt. (k) βασιλεύουσι. 47. al. 7. Ed. Or. Chryſ. etiam in catena mſ. (l) + ἀνθρώπου. 49. Copt. (m) + τοῦ ἐπουρανίου. 65. (n) τὸ παράπτωμα. FG. 37. 46. παραπτωμάτων. Dgr. ἀνθρώπου τὸ παράπτωμα. 46. (o) εἰσῆλθε τὸ κατάκριμα. Mt. b. e. (p) τὸ δικαίωμα. DEG. item F. *juſtificationem*, flor. Aug. (q) δικαίωμα. 49. Cyr. ſemel. (r) κατεστάθημεν. 37. 38. Mt. ω. Ed. Cyr. καθεστήκαμεν. 2. (s) + ἀνθρώπου. D* item FG. clar. boern. Codd. lat. Ambr. ſemel. Aug. alicubi. Beda. (t) + εἰς τὸ μέσον. Syr. p. c. aſt. (u) ἁμάρτημα. 36. 61. Mt. b. e. τὸ κακόν. Cyr. (x) γάρ. Slav. (y) *in mortem*, Vulg. It. (non tol.) Tert. ſemel. Pacian. Ruf. Ambroſiaſt. (z) βασιλεύσει. 47. al. 6. Mt. l. al. 7. ἐβασίλευσεν. Mt. 8. || + ἡ. 71. (a) = 76. Mt. q* Theoph. ed. || = τοῦ κυρίου ἡμῶν. 7. Ed. (b) ABCDEFGgr. 31. 37. 46. 67** 71. ap. Birch. 73. 80. al. 13. Copt. clar. germ. Codd. lat. Damaſc. Aug. alicubi. (Sed Tert. aliique ut rec.) ἐπιμείνωμεν. Mt. q. ἐπιμένομεν. 1. 57. (c. al. 4.) 68. Mt. b. al. 4.

δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου,
καὶ νικήσης ἐν τῷ κρίνεσθαί
5 σε. [s] Εἰ δὲ ἡ" [t] ἀδικία ἡ-
μῶν" θεοῦ δικαιοσύνην συνί-
στησι, τί [u] ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος
ὁ θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν;
([x] κατὰ ἄνθρωπον λέγω".)
6 Μὴ γένοιτο· [y] ἐπεὶ πῶς κρι-
7 νεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον"; Εἰ [z]
γὰρ" ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ ἐν
τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευ-
σεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, [a] τί
ἔτι" κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς [b]
8 κρίνομαι;" [c] Καὶ μὴ" (κα-
θὼς βλασφημούμεθα, [d] καὶ"
καθώς φασί τινες [e] ἡμᾶς" λέ-
γειν,) [f] ὅτι" ποιήσωμεν τὰ
κακά, ἵνα ἔλθη [g] τὰ ἀγαθά;
9 ὧν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστι. [h] Τί
οὖν; προεχόμεθα"; οὐ πάν-
τως· " [i] προῃτιασάμεθα [k]
γάρ," ἰουδαίους τε καὶ ἕλλη-
νας πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶ-
10 ναι· Καθὼς γέγραπται· [l] ὅτι"·
11 οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς· Οὐκ
ἔστιν [m] ὁ" συνιῶν, οὐκ ἔστιν [n] ὁ
[o] ἐκ-

(s) ἡ δὲ. 17. Mt. c. f. εἰ ἡ. 62. εἰ δὲ. 31. Ed. Theodoret. εἰ δὲ οὖν. Arm. εἰ γὰρ Sedul. boern. (utrumque). (t) ἀλήθεια ὑμῶν. 46*. (u) + οὖν Mt. f. (x) = Aeth. Clem. || ὀργὴν κατ' ἀνθρώπων; Codd. gr. ap. Or. f. Ruf. || κατὰ] + τὸν 57. (c. al. 7!) (y) = 32. Chryf. etiam in Mt. 3. 8. (z) δὲ. A. 23. 57. (c. al. 3) 74. Mt. q. Copt. harl. Vulg. mf. Damafc. (a) *Quid igitur*, ut videtur, Syr. Arr. Aeth. τί ἔτι; 66. (b) κατακρίνομαι. 73. (c) ἢ καὶ, et ad parenthefin refert. Arm. (fed aliae edd. ut rec.) εἰ μὴ. Chryf. (etiam in Mt. 3. 8.) ἢ μὴ, *aut numquid*, Syr. *et forte*, Erp. (d) = B. 39. 74. Mt. g. Ar. pol. (e) = 35. Mt. k. περὶ ἡμῶν. Arm. (f) = G. 76. Mt. k. Vulg. boern. Aug. Pelag. Ruf. Ambrofiaft. || ἔτι, Conject. (g) + ἐφ' ἡμᾶς. 37. (h) τί οὖν προεχόμεθα; οὐ πάντως. 17. 76. Alii Ed. τί οὖν προκατέχομεν (κατέχομεν. Theod. Sev.) περισσὸν; omiffo οὐ πάντως, (quod tamen 31 retinet) D*G. 31. Syr. Erp. Chryf. mf. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Severi fcholion in Mt. n et h. *Quid ergo tenemus amplius?* clar. boern. Ambrofiaft. mf. Rufin. *Quid ergo amplius? praecellimus eos? nequaquam.* Sedul. τί οὖν προκατεχόμεθα; οὐ πάντως. E ap. Mill. *Igitur praecellimus eos? nequaquam.* germ. || προεχόμεθα] προσεχόμεθα. 45. προσευχόμεθα. 69. προτερχόμεθα. 73* (i) ἠτιασάμεθα. D*G. 31. 89* Aeth. Chryf. mf. (etiam in Mt. 3. 8.) Oec. in comment. *caufati fumus*, Vulg. It. (k) = D* (l) = 32. 57. (c. al. 4.) 74. al. 24. Mt. a. al. 5. Ed. Copt. Aeth. Chryf. etiam in Mt. 3. 8. (m) = ABG. (n) = BG. (o) ζητῶν. B.

12 [o] ἐκζητῶν″ τὸν Θεόν. Πάντες
ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν·
οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, [p]
13 οὐκ ἔστιν″ ἕως ἑνός. Τάφος
ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν·
ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦ-
σαν. ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεί-
14 λη αὐτῶν. [q] Ὧν τὸ στόμα ἀ-
15 ρᾶς καὶ πικρίας γέμει. Ὀξεῖς
οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα·
16 Σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν
17 ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· Καὶ ὁδὸν
18 εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν. Οὐκ ἔστι
φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀ-
19 φθαλμῶν αὐτῶν.] [Οἴδαμεν
[r] δὲ″ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει,
τοῖς [s] ἐν τῷ νόμῳ″ λαλεῖ· ἵνα
πᾶν στόμα φραγῇ, καὶ ὑπόδι-
κος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ
20 Θεῷ· [t] Διότι ἐξ ἔργων νόμου
οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ
ἐνώπιον αὐτοῦ·″ διὰ γὰρ νό-
μου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας.
21 Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιο-
σύνη Θεοῦ πεφανέρωται, μαρ-
τυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ
22 τῶν προφητῶν· Δικαιοσύνη δὲ
Θεοῦ διὰ πίστεως [u] ἰησοῦ χρι-
στοῦ,″ εἰς πάντας [x] = καὶ
ἐπὶ πάντας″ [y] τοὺς πιστεύον-
τας″· [z] οὐ γάρ″ ἐστι διαστολή.
23 Πάντες γὰρ ἥμαρτον, καὶ ὑστε-
ροῦνται [a] τῆς δόξης″ τοῦ Θε-
24 οῦ· Δικαιούμενοι δωρεὰν, τῇ
αὐτοῦ χάριτι, διὰ τῆς ἀπολυ-
τρώσεως τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ·
25 Ὃν προέθετο ὁ Θεὸς [b] ἱλαστή-
ριον″ [c] διὰ = τῆς: πίστεως″

* ἐν

(p) = B. 67** Syr. (q) + κρίνοι αὐτοὺς ὁ Θεός. 48. (r) = Mt. l. Aeth. Theodoret. Ambrosiast. (s) ὑπὸ νόμον. 10. Ed. || τουτέστι τοῖς ὑπὸ νόμον. Oec. (t) = 76. Mt. q* Chrys. (etiam in Mt. 3. 8.) || ἐνώπιον αὐτοῦ = Theophyl. || αὐτοῦ] τοῦ Θεοῦ. 73. al. 4. Mt. c. k**l. Aeth. Ambrosiast. Ruf. in textu. (u) = B. Chrys. etiam in Mt. 3. 8. ἐν χριστῷ ἰησοῦ. A. || = ἰησοῦ Tert. ut videtur. (x) = ABC. 31. 47* 67** 80. al. 5. Copt. Aeth. Arm. Erp. Codd. lat. Clem. Or. Cyr. Aug. || εἰς πάντας καὶ = flor. marian. || Alterutrum = harl. ut videtur. || Utrumque habet dis. Theodoret. (y) = 4* || + εἰς αὐτὸν. Syr. Arr. Aeth. Vulg. Chromat. Ruf. Pelag. (z) καὶ οὐκ. Arm. (a) *gratia*, Codd. ap. Estium (b = Arm. sed habet ed. 1698. in m. Habet Or. dis. *propitiatorem*, clar. boern. harl** Vulg. ed. sixt. Pelag. Ambrosiast. Oros. semel. Hier. Ambr. *propitiatorium sive propitiatorem*, Ruf. *propitiationem*, Vulg. Syr. Erp. germ. Ruf. in textu. *placationem*, Hilar. (c) = A. Chrys. in Mt. 3. 8. et in comment. || = διὰ Ambrosiast. || = τῆς. CDFG. 31. 67** 76. 80. Or. ter. Eus. Bas. Cyr. Damasc. Theoph.

γένοιτο· ἀλλὰ νόμον [x] ∾
ἱστῶμεν".
1 Τί οὖν ἐροῦμεν * [y] ∾ ἀ-
βραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρη-
2 κέναι" κατὰ σάρκα; Εἰ γὰρ
ἀβραὰμ ἐξ ἔργων [z] ἐδικαιώθη,
ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς
3 τὸν θεόν. Τί γὰρ [a] ἡ γραφὴ
λέγει; "ἐπίστευσε [b] δὲ" ἀ-
βραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογί-
σθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.]
4 [Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς
οὐ λογίζεται κατὰ χάριν,
ἀλλὰ κατὰ [c] † ὀφείλημα·
5 Τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πι-
στεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα
τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται [d] ἡ πί-
στις αὐτοῦ" εἰς δικαιοσύνην [e].
6 Καθάπερ καὶ δαβὶδ λέγει τὸν
μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου,
ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται [f] δικαιο-
7 σύνην χωρὶς ἔργων· Μακά-
ριοι, ὧν [g] ἀφέθησαν" αἱ ἀνο-
μίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν
8 αἱ ἁμαρτίαι· Μακάριος ἀνήρ,
[h] ᾧ" οὐ μὴ [i] λογίσηται" κύ-
9 ριος ἁμαρτίαν. Ὁ μακαρι-
σμὸς οὖν οὗτος, ἐπὶ τὴν περι-
τομὴν [k], ἢ [l] καὶ" [m] ἐπὶ"
τὴν ἀκροβυστίαν; [n] λέγομεν"
γὰρ

---

x ∾ ἱστάνομεν. y ∾ εὑρηκέναι ἀβραὰμ τὸν πατέρα (∾ προπάτορα) ἡμῶν. c † τὸ.

(x) ABCF. 31. 80. Or. Cyr. Damafc. Procop. στάνομεν. G. ἵσταμεν. 47. (fed rec. in m.) συνιστῶμεν. 17. 65. 71. ap. Alt. Lect. 6. συνίστομεν 71. ap. Birch. συνιστάνομεν 10. Ed. Slav. 5. (expreffo σύν.) περιστάνομεν D* || + δι' αὐτῆς Or. (y) ACDFG. 21. 73. Ed. Copt. Arm. Ar. Vulg. It. Euf. Cyr. Chryf. in comment. ut videtur. Damafc. Theoph. in commentar. Gennad. ap. Oec. Patr. lat. || πατέρα] προπάτορα. ABC. 5. 10. 21. Syr. Copt. Arm. Euf. Cyr. Chryf. in comment. Damafc. || εὑρηκέναι = 47* εὑρεστηκέναι. 4. in m. 23. in m. (z) + *legis*, harl. Pelag. Ambrofiaft. (a) = Iren. (b) = D*G. 61. 108. Mt. n. (Syr. Arr.) Vulg. It. Chryf. Patr. lat. (c) = ABCDEFG. al. 45. Mt. a. al. 11. Ed. Cyr. Chryf. (etiam in Mt. 3. 8.) Damafc. Theodoret. Theoph. (d) = 69. || αὐτοῦ = Mt. k** αὐτῷ. 2. (e) + *fecundum propofitum gratiae Dei*, Vulg. ed. Arm. harl. marian. Ambrofiaft. Pelag. Sedul. Victor tunun. Beda. (f) + εἰς 17. 46. 69** 70. Mt. b. c. (g) ἀφείθησαν. 74. Alii. Mt. k. Ed. (h) οὗ G gr. 67** (i) λογίσεται. 46. al. 5. Mt. b. g. *imputavit*, Vulg. ed. clar. germ. Pelag. Aug. Ambrofiaft. Sedul. *imputabit*, boern. Vulg. mf. Ruf. Beda. (k) + μόνον. DE. Arm. in m. edd. Conft. et Amft. clar* harl* || + *tantum manet*, Vulg. ed. Ambrofiaft. Pelag. || + *manet*, harl** (l) = 47. 49. 52. 108* Mt. b. Syr. Arr. Arm. (fed edd. Conft. et Amft. ut rec.) Slav. tol. Chryf. (etiam in Mt. 3.) (m) = 29. 33. Chryf. ap. Mill. et Wetft. (n) λέγω. 73.

ται ἡ πίστις, [g] καὶ" κατήργηται
15 ἡ ἐπαγγελία. Ὁ γὰρ νόμος ὀρ-
γὴν κατεργάζεται· [h] οὗ" [i] ∾
γὰρ" οὐκ ἔστι νόμος, [k] οὐδὲ
16 παράβασις. Διὰ τοῦτο ἐκ πί-
στεως [l], ἵνα [m] κατὰ χάριν·
εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγ-
γελίαν παντὶ τῷ [n] σπέρμα-
τι", οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου [o]
μόνον," ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πί-
στεως ἀβραάμ, ὅς ἐστι πατὴρ
17 πάντων ἡμῶν· (Καθὼς γέ-
γραπται· ὅτι πατέρα πολλῶν
ἐθνῶν τέθεικά σε·) κατέναν-
τι οὗ [p] ἐπίστευσε" θεοῦ, τοῦ
ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς
καὶ καλοῦντος τὰ μὴ
18 ὄντα [q] ὡς" ὄντα. Ὃς παρ'
ἐλπίδα [r] ἐπ' ἐλπίδι" ἐπίστευ-
σεν [s], εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν
πατέρα πολλῶν ἐθνῶν, (κατὰ
τὸ εἰρημένον· οὕτως ἔσται τὸ
19 σπέρμα σου [t].) Καὶ μὴ ἀσθε-
νήσας [u] τῇ πίστει, [x] = οὐ"
κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα [y]
ἤδη" νενεκρωμένον, ἑκατον-
ταέτης που ὑπάρχων, καὶ
τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας σάῤ-
20 ῥας· Εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν
τοῦ θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπι-
στίᾳ, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πί-
στει, δοὺς δόξαν τῷ θεῷ, [z]
21 Καὶ" πληροφορηθεὶς, ὅτι ὃ
ἐπήγγελται, δυνατός ἐστι καὶ
ποιῆ-

i ∾ δὲ.

(g) = E. Vulg. clar. germ. Ambrosiast. Pelag. (h) τοῦ. G. Arm. (i) AC. 10. 31. Mt. q. Copt. Syr. p. in m. Theodoret. Theoph. Ambr. Ruf. (k) + ἐκεῖ. Slav. (l) + ἰησοῦ. D. clar. (m) + ἡ. A. 45. 80. Arm. Theoph. (n) πιστεύοντι Syr. p. Sed rec. in m. (o) = FG. 42. clar. germ. boern. Post οὐ ponunt flor. Aug. Iulian. || Mox = καὶ FG. boern. clar. germ. barl *. (p) ἐπίστευσας. FG. Syr. Erp. It. tol. flor. marian. Vulg. mſ. Ambrosiast. Vigil. Pelag. ἐπίστευσαν. D* item Aeth. (q) εἰς. 37. (r) = 31. 62. 70. (s) + ἀβραάμ. 39. ap. Mill. 70. (t) + ὡς αἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ ἄμμον τῆς θαλάσσης. FG. flor. Vulg. mſ. et ed. ſixtin. Theoph. Ruf. Pelag. Beda. Remig. + *ſicut ſtellae coeli*, barl * ut videtur. + *ſicut arena maris*, marian. + *velut arena, quae eſt in litore maris*, tol. (u) + ἐν. D*EFG. Syr. clar. Vulg. ed. ſixtin. Julian. Beda. (x) = AC. 67. Syr. Erp. Copt. Chryſ. in Mt. 3. et alibi. Damaſc. Iulian. ὡς. 32. Theodoret. *licet*, Arm. Aeth. (y) = FG. 47. Barb. 1. Syr. Erp. (Syr. p. habet c. obelo) Aeth. It. barl. Vulg. mſ. Chryſ. (etiam in Mt. 3.) Epiph. Ruf. || Vulg. ed. jungit cum ἑκατονταέτης. (z) = D*EFG. Vulg. It. Iulian. Sedul. Ambrosiaſt. Pelag. (habent Aug. Ruf. Leo.) *Sed*, Arm.

22 ποιῆσαι. Διὸ [a] — καὶ" ἐλογίσθη
23 αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. Οὐκ
ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι
24 ἐλογίσθη αὐτῷ [b]· Ἀλλὰ
καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογί-
ζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ
τὸν ἐγείραντα [c] ἰησοῦν" τὸν
25 κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν. Ὃς
παρεδόθη διὰ [d] τὰ παραπτώ-
ματα" ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη
διὰ τὴν [e] δικαίωσιν" ἡμῶν.]
1 [Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πί-
στεως, εἰρήνην [f] ἔχομεν" πρὸς
τὸν θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν
2 ἰησοῦ χριστοῦ· Δι' οὗ [g] καὶ"
τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν [h]
— τῇ πίστει" εἰς τὴν χάριν ταύ-
την, ἐν ᾗ ἑστήκαμεν· καὶ καυ-
χώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης
3 [i] τοῦ θεοῦ. Οὐ μόνον δὲ, ἀλ-
λὰ καὶ [k] καυχώμεθα" ἐν ταῖς
θλίψεσιν, εἰδότες, ὅτι ἡ
θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζε-
4 ται, Ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν,
5 ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, Ἡ δὲ
ἐλπὶς οὐ καταισχύνει· ὅτι ἡ
ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται ἐν
ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύ-
ματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡ-
6 μῖν. [l] Ἔτι" γὰρ [χριστὸς,
ὄντων ἡμῶν [m] ἀσθενῶν" [n] ⸸
ἔτι," κατὰ καιρὸν * ὑπὲρ ἀσε-
βῶν

(a) = BD*FG. Syr. Erp. boern. (b) + εἰς δικαιοσύνην. D**E. 63. al. 5. Syr. Erp. Vulg. ed. clar. germ. marian. Cyr. Chryſ. in initio homiliae (etiam in Mt. 3. 8.) Theoph. Ruf. Pelag. Ambroſiaſt. Sedul. (non Aug.) + ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. Theodoret. (c) = Mt. d. Aeth. ἰησοῦν χριστόν. 46. Mt. a. in marg. Syr. Erp. Vulg. harl** Aug. Ruf. Pelag. Ambroſiaſt. (d) τὰς ἁμαρτίας. 21. Ambroſiaſt. (e) δικαιοσύνην. D**E. 17. 73. al. 10. Mt. b. e. Ed. Cyr. Chron. paſch. (f) ἔχωμεν. ACD. 17. 37. 46. 80. al. 14. Mt. a. al. 5. Syr. Erp. Copt. Vulg. It. harl** Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Cyr. Damaſc. Theoph. Oec. Ruf. Pelag. Oroſ. Aug. Iulian. Caſſiod. Ambroſiaſt. in textu (g) = 46. Syr. Aeth. νῦν. Theodoret. (h) = BDFG. Aeth. It. Aug. Hilar. Ambroſiaſt. in textu. || ἐν τῇ π. A. Mt. q. Chryſ. ſemel (etiam in Mt. 3. 8.) Theoph. (i) + *filiorum*, Vulg. Pelag. Sedul. Vigil. Ambroſiaſt. in textu. (non Cypr. Ruf. (k) καυχώμενοι. C. 80. Or. Tert. (l) εἴγε. B. Syr. Erp. Copt. εἰ γάρ. Iſid. peluſ. Aug. εἰς τί FG. *at quid*, Vulg. It. Iren. Ambroſiaſt. Pelag. Fauſtin. Sedul. ἔτι. Ar. pol. (m) *peccatores*, Ambroſiaſt. (n) + ABCD*FG 31. Copt. Syr. Ar. pol. Vulg. It. Epiph. Iſidor. mſ. Theodoret. in comment. ut videtur. Damaſc. Marcion. Iren. Patr. lat (non Ruf. || ἔτι ὄντων ἡμῶν ἁμαρτωλῶν κατὰ καιρὸν Χριστὸς ὑπὲρ ἀσ. etc. Cyr. || Χριστὸς poſt ἀσθενῶν ponit et + ὑπὲρ ἡμῶν Arm.

7 βῶν ἀπέθανε. [o] Μόλις γὰρ
ὑπὲρ [p] δικαίου" τις ἀποθανεῖ-
ται· ὑπὲρ [q] γὰρ " τοῦ ἀγα-
θοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀπο-
8 θανεῖν · [r] Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυ-
τοῦ ἀγάπην [s] εἰς ἡμᾶς" [t] ὁ θε-
ὸς," ὅτι, [u] ἔτι" [x] ἁμαρτω-
λῶν" ὄντων ἡμῶν, [y] χριστὸς
9 ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. Πολλῷ
[z] οὖν" μᾶλλον, δικαιωθέντες
[a] νῦν" ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ,
σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ
10 τῆς ὀργῆς.] [Εἰ γὰρ ἐχθροὶ
ὄντες κατηλλάγημεν [b] τῷ
θεῷ" διὰ τοῦ θανάτου τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον κα-
ταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν
11 τῇ ζωῇ αὐτοῦ.] Οὐ
μόνον δὲ [c], ἀλλὰ καὶ [d]
καυχώμενοι" ἐν τῷ θεῷ διὰ
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χρι-
στοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλα-
γὴν ἐλάβομεν.
12 [e] Διὰ τοῦτο" [ὥσπερ δι'
ἑνὸς [f] ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς
τὸν κόσμον εἰσῆλθε, καὶ διὰ
[g] τῆς ἁμαρτίας" ὁ θάνατος·
[h] καὶ" οὕτως εἰς πάντας [i] ἀν-
θρώπους" [k] — ὁ θάνατος"
[l] διῆλθεν," ἐφ' ᾧ πάντες
ἥμαρ-

(o) Vſ. 7 = Iren. Poſt vſ. 8 ponit Or. (p) ἀδίκου. Syr. Erp. (q) = 2. 32. 62. Mt. ψ. (r) Vſ. 8 = 71. (s) *in nobis*, Vulg. It. Iren. Patr. lat (t) = B. Ante εἰς ponunt DFG. 76. Mt. q. 8. Vulg. It. Theodoret. Theoph. Patr. lat. Ante δὲ Arm. (u) = Arr. Dial. c. marcion. εἰ. Syr. Chryſ. (etiam in Mt. 8. Hiat 3.) εἰ ἔτι. FGgr. καὶ ἔτι. Slav. exc. recent. || *quoniam, ſi cum adhuc p. eſſemus*, etc. omiſſo vſ. 9 οὖν. clar. tol. Vulg. mſ. Cypr. Hilar. Aug. ſemel. Ruf. Pelag. Ambroſiaſt. Alii lat. (x) ἀσθενῶν. Arm. Sed rec. in m. edd. Amſt. et Conſt. (y) + κατὰ καιρὸν. Vulg. ed. Arm. in m. edd. Amſt. et Conſt. Theodoret. Aug. ſemel. Pelag. + κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Syr. p. (z) = DFG. 43. 52. Arm. It. Vulg. mſ. Chryſ. Dial. c. marc. Cypr. Iren. Hilar. Aug. Alii lat. (a) = 39. 41. Dial. c. marc. (b) = 39. Praedeſtinat. (c) + τοῦτο. D*FG. Arm. Ar. pol. clar. boern. Ambroſiaſt. (d) καυχώμεθα. 37. 80. al. 8. et Barb. 3. Mt. l. al. 4. Ed. Arm. Slav. Vulg. It. Theophyl. Patr. lat. καυχῶμεν. FG. (e) = Syr. καὶ. Erp. (f) + θανάτου. 37. (g) τὴν ἁμαρτίαν. 2. Ed. (h) = 4. Mt. q. Vulg. mſ. Caſſiod. ſemel. (i) = 62. (k) = DEFG. 62. Syr. p. c. aſt. It. harl. Aug. ſaepiſſ. (alibi habet.) Ambr. Ambroſiaſt. Leo. Pacian. Alii. Poſt διῆλθεν ponunt Arm. Chryſ. (etiam in Mt. 8.) Theodoret. (l) εἰσῆλθεν. 38. 73. Slav. Mt. 8.

13 ἥμαρτον. Ἄχρι γὰρ νόμου
[m] ἁμαρτία [n] ἦν ἐν [o] κόσμῳ·
ἁμαρτία [p] δὲ" οὐκ [q] ἐλλογεῖ-
14 ται" μὴ ὄντος νόμου. Ἀλλ'
ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ
ἀδὰμ μέχρι [r] ∾ μωσέως," [s]
καὶ" ἐπὶ τοὺς [t] — μὴ" ἁμαρ-
τήσαντας [u] ἐπὶ τῷ" ὁμοιώμα-
τι τῆς παραβάσεως ἀδάμ· ὅς
ἐστι τύπος τοῦ μέλλον-
15 τος. Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ
παράπτωμα, οὕτω καὶ τὸ χά-
ρισμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς
παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέ-
θανον, [x] πολλῷ μᾶλλον ἡ
χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ
[y] ἐν" χάριτι [z] τῇ" τοῦ [a] ἑνὸς
ἀνθρώπου" ἰησοῦ χριστοῦ εἰς
τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσε.
16 Καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς [b] ∾ ἁ-
μαρτήσαντος," τὸ δώρημα. τὸ
μὲν [c] γὰρ" κρίμα ἐξ ἑνὸς [d] εἰς
κατάκριμα· τὸ δὲ χάρισμα ἐκ
πολλῶν [e] παραπτωμάτων" εἰς
17 δικαίωμα] [f]· [Εἰ γὰρ [g] ∾
τῷ τοῦ ἑνὸς" παραπτώματι
ὁ θάνατος ἐβασίλευσε [h] διὰ
τοῦ ἑνὸς," πολλῷ μᾶλλον οἱ
τὴν

r ∾ μωϋσέως. b ∾ ἁμαρτήματος. g ∾ ἐν ἑνί.

(m) + ἡ. 38. 62. Mt ω. Or. Theoph. (n) + οὐκ Slav. 5. (o) + τῷ 38. al. 5. Mt. c. d. Ed. Theodoret. (p) γάρ. 52. 55. germ. Or. Cyr. (q) ἐλλογᾶτο. A. ἐλογεῖτο. 52. 108. λελόγισται. Mt. ω. *imputabatur, cum lex non esset,* Syr. Arr. Slav. Vulg. boern. flor. harl* Aug. Ambrosiast. Patr. lat. εὐλογεῖται. 71. 77. (r) BDFG. Alii. Mt. a. al. 10. Ed. Chrys. (s) = 67** clar. (t) = 62. (qui post ἁμαρτήσ. addit καὶ) 63. 67** Mt. ω. Codd. ap. Ruf. Codd. lat. imo et graeci ap. Ambrosiast. qui graecos codd. vitiatos esse contendit. Codd. lat. plerique ap. Aug. qui graecos omnes aut paene omnes negationem habere fatetur. Or. gr. bis. Cyr. Ruf. dis. Ambrosiast. dis. Tert. Cypr. Victorin. teste Ambrosiast. Sedul. (habet utrumque) || Habent Ath. Archelaus. Chrys. Theodoret. Theoph. Iren. Hier. Ambr. Aug. Pelag. Alii. (u) καὶ ἐπὶ τῷ. 62. ἐν τῷ. B. Chrys. (etiam in Mt. g.) Theodoret. (x) + οὐ. 4. (y) = FG gr. (z) = 37 74. al. 2. Mt. ω. Ed. (a) ὀνόματος. Mt. ω. (b) DEFG. 26. 80. Syr. Erp. Vulg. ed. It. harl** Theodoret. in textu (non in comment.) Aug. alicubi. Ruf. Pelag. Ambrosiast. in comment. Sedul. (c) = FG gr. 45. Mt. ω. Syr. p. c. ast. boern. (d) + παραπτώματος. Arm. (e) ἁμαρτημάτων. 1. (f) + ζωῆς. D Aeth. clar. (g) ἐν (τῷ DE) ἑνί. ADEFG. boern. ἐν ἑνός. 47. Or. τῷ ἑνί. Ed. τῷ 44. *propter hominem unum,* omisso παραπτώματι, Erp. (h) = 52. Mt. ω. Syr. Erp. Copt. || = τοῦ. Mt. d.

τὴν περισσείαν τῆς χάριτος
καὶ [i] — τῆς δωρεᾶς" τῆς δι-
καιοσύνης λαμβάνοντες, ἐν
ζωῇ [k] βασιλεύσουσι" διὰ τοῦ
18 ἑνὸς [l] ἰησοῦ χριστοῦ [m]. "Ἄρα
οὖν [ὡς δι' ἑνὸς [n] παραπτώ-
ματος," εἰς πάντας ἀνθρώ-
πους [o] εἰς κατάκριμα·" οὕτω
καὶ δι' ἑνὸς [p] δικαιώματος,"
εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς [q]
19 δικαίωσιν" ζωῆς. "Ὥσπερ
γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς
ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ [r] κα-
τεστάθησαν" οἱ πολλοί· οὕτω
καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς [s]
δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ
20 πολλοί. Νόμος δὲ παρεισῆλ-
θεν [t], ἵνα πλεονάσῃ τὸ [u]
παράπτωμα"· οὗ [x] δὲ" ἐπλεό-
νασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπε-
21 ρίσσευσεν ἡ χάρις· "Ἵνα ὥσπερ
ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία [y] ἐν
τῷ θανάτῳ," οὕτω καὶ ἡ χά-
ρις [z] βασιλεύσῃ" διὰ δικαιοσύ-
νης εἰς ζωὴν αἰώνιον, [a] διὰ
ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν."]
1 Τί οὖν ἐροῦμεν; [b] ∾

M 2 ἐπι-

---

b ∾ ἐπιμένωμεν.

(i) = B. 49. Or. (Idem alibi bis cum C. 70* ſervat τῆς δωρεᾶς, ſed = τῆς δικαιοσύνης) Chryſ. in comment. Iren. Aug. ſaepe. Beda. τὴν δωρεάν. 67** al. 4. Ar. pol. Theoph. Ruf. || + καί. 63. Syr. Erp. Vulg. Cyr. Iſid. Chryſ. mſ. et in Mt. 8. Theodoret. Oec. Pelag. Ambroſiaſt. (k) βασιλεύουσι. 47. al. 7. Ed. Or. Chryſ. etiam in catena mſ. (l) + ἀνθρώπου. 49. Copt. (m) + τοῦ ἐπουρανίου. 65. (n) τὸ παράπτωμα. FG. 37. 46. παραπτωμάτων. Dgr. ἀνθρώπου τὸ παράπτωμα. 46. (o) εἰσῆλθε τὸ κατάκριμα. Mt. b. e. (p) τὸ δικαίωμα. DEG. item F. *juſtificationem*, flor. Aug. (q) δικαίωμα. 49. Cyr. ſemel. (r) κατεστάθημεν. 37. 38. Mt. ω. Ed. Cyr. καθεστήκαμεν. 2. (s) + ἀνθρώπου. D* item FG. clar. boern. Codd. lat. Ambr. ſemel. Aug. alicubi. Beda. (t) + εἰς τὸ μέσον. Syr. p. c. aſt. (u) ἁμάρτημα. 36. 61. Mt. b. e. τὸ κακόν. Cyr. (x) γάρ. Slav. (y) *in mortem*, Vulg. It. (non tol.) Tert. ſemel. Pacian. Ruf. Ambroſiaſt. (z) βασιλεύσει. 47. al. 6. Mt. l. al. 7. ἐβασίλευσεν. Mt. 8. || + ἡ. 71. (a) = 76. Mt. q* Theoph. ed. || = τοῦ κυρίου ἡμῶν. 7. Ed. (b) ABCDEFGgr. 31. 37. 46. 67** 71. ap. Birch. 73. 80. al. 13. Copt. clar. germ. Codd. lat. Damaſc. Aug. alicubi. (Sed Tert. aliique ut rec.) ἐπιμείνωμεν. Mt. q. ἐπιμένομεν. 1. 57. (c. al. 4.) 68. Mt. b. al. 4.

ἐπιμενοῦμεν" τῇ ἁμαρτίᾳ, [c]
2 ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ;" Μὴ
γένοιτο· οἵτινες [d] ἀπεθάνομεν
τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι [e] ζήσο-
3 μεν" ἐν αὐτῇ;] Ἢ ἀγνοεῖτε,
ὅτι [ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς
χριστὸν [f] ἰησοῦν," εἰς τὸν θά-
νατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν;
4 Συνετάφημεν [g] οὖν" αὐτῷ [h]
διὰ τοῦ βαπτίσματος" εἰς τὸν
θάνατον· ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη
χριστὸς ἐκ νεκρῶν [i] διὰ τῆς
δόξης τοῦ πατρὸς," οὕτω καὶ
ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περι-
5 πατήσωμεν. Εἰ γὰρ σύμφυ-
τοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι
τοῦ θανάτου αὐτοῦ, [k] ἀλλὰ"
καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα [l]·
6 Τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ πα-
λαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνε-
σταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ
σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μη-
κέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρ-
7 τίᾳ. [m] Ὁ γὰρ ἀποθανὼν δε-
δικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας.
8 Εἰ [n] δὲ" ἀπεθάνομεν [o] σὺν"
χριστῷ, [p] πιστεύομεν," ὅτι
9 καὶ συζήσομεν [q] αὐτῷ·" Εἰ-
δότες, ὅτι χριστὸς, ἐγερθεὶς
ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀποθνήσκει·
[r] θάνα-

(c) = 32. (d) + γὰρ FG. Syr. utr. Ar. pol. Vulg. It. Ruf. Pelag. Ambroſiaſt. Aug. alicubi. Gildas. Beda. (non Tert.) (e) ζήσωμεν. CGgr. 71. al. 4. Mt. n. 8. Diodor. in cat. (f) = B. 31. 39. 73. al. 5. Mt. h. k. q. Chryſ. (etiam in Mt. 8.) Theophyl. Ambr. Ante χριστὸν ponit 80. || *in Chriſto Jeſu*, Vulg. It. Patr. lat. (exc. Tert. ſemel.) (g) σὺν 39. al. 3. (Arm. Vulg. It.) *enim*, Syr. Vulg. clar. germ. (boern. habet utrumque.) Ruf. Pel. Ambroſiaſt. Ambr. Gaudent. Beda. (h) *poſt baptisma*, Tert. ſemel. || βαπτίσματος + αὐτοῦ. Cyr. Alibi hoc addit poſt θάνατον. || + καὶ συνανέστημεν αὐτῷ. Orig. ſepties. || εἰς τὸν θάνατον διὰ τοῦ βαπτίσματος. hoc ord. Mt. d. (i) = Tert. Iren. Pacian. Gaudent. Chromat. *per virtutem patris*, Ambroſiaſt. *in gloriam patris*, Pelag. in comment. || πατρὸς] πνεύματος. Cyr. (k) ἅμα. G. Vulg. It. Tert. ſemel. Alii lat. *etiam*, Ruf. *ſic*, Aug. alibi vero: *ſed*. (l) + *participes*, Slav. ant. (m) VI. 7 = Tert. Ambroſiaſt. Ambr. mſ. ſemel. Ruf. mſ. in textu, nec attingit in comment. || γὰρ] δὲ. clar. germ. (n) γὰρ. FG. tol. (boern. utrumque.) (o) = 2* ἐν 2** 32. (p) πιστεύωμεν. 39. 44. Erp. πιστεύσωμεν. Mt. n. (q) τῷ χριστῷ. DEFG. Syr. Vulg. marian. (non demidov. tol. nec ed. ſixtin.) It. Aug. ſemel. Beda. (Non Tert. Ruf. Pel. aliique.

[r] θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι [s]
10 κυριεύει." "Ο γὰρ ἀπέθανε, [t]
τῇ ἁμαρτίᾳ" ἀπέθανεν ἐφά-
παξ· ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ θεῷ.
11 [Οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζε-
σθε * ἑαυτοὺς * νεκροὺς μὲν
[u] † τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ
τῷ θεῷ ἐν χριστῷ ἰησοῦ [x] †.]
12 Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ
ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν
σώματι, εἰς τὸ ὑπακούειν [y] ††·

13 Μηδὲ παριστάνετε τὰ μέ-
λη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ
ἁμαρτίᾳ· ἀλλὰ παραστήσατε
ἑαυτοὺς τῷ θεῷ, [z] ὡς" ἐκ
νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη
ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης [a] τῷ
14 θεῷ." [b] Ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν
οὐ κυριεύσει·" οὐ γάρ ἐστε
ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν.
15 Τί οὖν; [c] ∾ ἁμαρτή-
σομεν," ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νό-
μον,

---

u † εἶναι. x † τῷ κυρίῳ ἡμῶν. y † αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ. c ∾ ἁμαρτήσωμεν.

(r) + καὶ Arm. Aug. alicubi (s) κυριεύσει. 28. Vulg. ed. It. marian. Ambr. Aug. Ruf. Ambrosiast. Alii. (non Tert.) (t) cum anteced. jungunt 73. 80. Latini. (u) ADEFG. 17. Mt. 8 semel. Aeth. Tert. || Post ἑαυτοὺς ponunt C. Cyr. Damasc. item Ed. (x) = ABDEFG. 47* Aeth. Syr. p. It. flor. harl. demidov. tol. marian. Bas. Cyr. Theodoret. Tert. bis. Hilar. Aug. Pelag. (habet Ambrosiast. dis.) (y) αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ = germ. Ambr. Faustin. Habent Chrys. (neque tamen dis. attingit in comment.) et Theodoret. || ὑπακούειν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, omisso αὐτῇ ἐν, ABC* 4* 39. 47. 67. 80. alius. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. harl. tol. Orig. bis. Methodius ap. Epiph. Damasc. Antiochus. Hier. Aug. Sedul. Ruf. Beda. Item Pel. et Ambrosiast. in textu; sed non attingunt ἐπιθυμίας in comment. || ὑπακούειν αὐτῇ, omisso ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, DEFG. clar. (a quo etiam *ei* aberat a prima manu.) boern. Iren. Tert. Victor tunun. || ἐν = Omnes adhuc laudati. || αὐτῇ] = Mt. k. αὐτῷ. 9. 23. 35. 71. αὐτοῦ. 17. αὐτήν. 1. ἐν αὐτῇ. 63. || αὐτοῦ] = 68 ap. Tresch. αὐτῆς. Mt. d. Orig. semel. Theodoret. Ruf. (z) ὡσεὶ. ABC. 26. 47. 73. Methodius ap. Epiph. Damasc. || + τούς. Syr. Syr. p. c. ob. (a) = Mt. 3. 8. Tert. (b) = 76. Mt. q* || οὐ] οὐκέτι. 73. 80. Aeth. Chrys. etiam in Mt. 8. Theodoret. Ambrosiast. || κυριεύσει] κυριεύει. 39. 73. (c) ACDE. 37. 39. 46. 47. 55. 71. 80. al. 14. Mt. a. al. 7. Clem. ἡμαρτήσαμεν. G. boern. germ** harl.

μον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; μὴ γέ-
16 νοιτο. [d] Οὐκ οἴδατε, ὅτι ᾧ
παριστάνετε ἑαυτοὺς [e] δού-
λους" εἰς ὑπακοὴν, δοῦλοί
ἐστε ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι ἁμαρ-
τίας [f] = εἰς θάνατον," ἢ ὑ-
πακοῆς [g] εἰς δικαιοσύνην;"
17 Χάρις δὲ τῷ θεῷ, ὅτι ἦτε δοῦ-
λοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσα-
τε δὲ ἐκ [h] καρδίας εἰς ὃν παρε-
δόθητε τύπον διδαχῆς.]
18 [[i] Ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ
τῆς ἁμαρτίας," ἐδουλώθητε
19 τῇ δικαιοσύνῃ. Ἀνθρώπινον
λέγω, διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς
σαρκὸς ὑμῶν· ὥσπερ γὰρ πα-
ρεστήσατε τὰ [k] μέλη" ὑμῶν [l]
δοῦλα" τῇ [m] ἀκαθαρσίᾳ"
καὶ τῇ ἀνομίᾳ [n] εἰς τὴν ἀνο-
μίαν" οὕτω [o] [p] νῦν" [q] παρα-
στήσατε" τὰ μέλη ὑμῶν [r] δοῦ-
λα" τῇ [s] δικαιοσύνῃ" εἰς ἁγι-
20 ασμόν. Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε
τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε
21 τῇ δικαιοσύνῃ. Τίνα [t]
οὖν" καρπὸν εἴχετε [u] τότε;"
[x] ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε· τὸ
[x] γὰρ τέλος ἐκείνων, θάνατος.
22 Νυνὶ δὲ, ἐλευθερωθέντες ἀπὸ
τῆς ἁμαρτίας, δουλωθέντες
[y] δὲ τῷ θεῷ," ἔχετε τὸν καρ-
πὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν· τὸ δὲ
23 τέλος [z], ζωὴν αἰώνιον. Τὰ
γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας,
θάνατος· τὸ δὲ χάρισμα [a] τοῦ
θεοῦ," ζωὴ αἰώνιος ἐν χρι-
στῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.]
1 Ἢ ἀγνοεῖτε, [ἀδελφοὶ,
(γι-

(d) + ἢ. D*FG. 21* boern. item clar. flor. harl* Sedul. Beda. (e) = 17. 48. Apollinar. in cat. (f) = DE. Syr. Erp. clar. germ. Aug. Ruf. in comment. ut videtur. || *ſive iniquitatis ad peccatum, ſive juſtitiae ad ſanctificationem*, Praedeſtinat. (g) *juſtitiae*, clar. (boern. utrumque.) δικαιοσύνης εἰς ζωήν. Arm. (h) + καθαρᾶς. A. 13. 26. Ar. mſ. Chryſ. alicubi. (i) *Credentes autem in Chriſtum*, Ambroſiaſt. || δὲ] = 37. 39. 62. tol. Codd. lat. οὖν. 73. Mt. h. Arm. (k) βέλη. 37. (etiam vſ. 13.) σώματα. 57. (cum. 3. 49. || + τῆς σαρκός. Chryſ. in textu. (l) δουλεύειν bis. FG. Vulg. It. Patr. lat. (exc. Tert. Hier.) (m) ἁμαρτίᾳ. 34. (n) = Mt. 19. Syr. Erp. Sedul. (o) + καὶ. 7. Mt. g. Ed. Syr. Arm. Slav. (exc. rec.) tol. Codd. lat. Tert. bis. Sedul. (p) = 31. Syr. p. c. aſt. δή. 76. (q) παρεστήσατε. Conject. (r) ὅπλα. A. Conf. not. l. (s) ἁγιωσύνῃ. 49. (t) γάρ. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) tol. Codd. lat. Ambroſiaſt. (u) = 39. Tert. (x) + μέν. D*FG. 73. Mt. 3. 8. Syr. p. Theodoret. (y) τῇ δικαιοσύνῃ. 29. Aeth. (z) + αὐτοῦ. Arm. (a) = 28.

(γινώσκουσι γὰρ νόμον λαλῶ,)
ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀν-
θρώπου, ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ;
2 Ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶν-
τι ἀνδρὶ δέδεται [b] νόμῳ·" ἐὰν
δὲ ἀποθάνῃ [c] ὁ ἀνὴρ," κατήρ-
γηται ἀπὸ [d] τοῦ νόμου" [e] τοῦ
3 ἀνδρός". Ἄρα οὖν ζῶντος
τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρημα-
τίσει, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέ-
ρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ [f],
ἐλευθέρα ἐστὶν [g] ἀπὸ τοῦ
νόμου," τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν
μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ
4 ἑτέρῳ. Ὥστε, ἀδελφοί μου,
καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ
νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ
χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑ-
μᾶς [h] ἑτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν
ἐγερθέντι, [i] ἵνα καρποφορή-
5 σωμεν τῷ θεῷ." Ὅτε γὰρ
ἦμεν [k] ἐν" τῇ σαρκὶ, τὰ πα-
θήματα τῶν ἁμαρτιῶν, τὰ
διὰ [l] τοῦ νόμου," ἐνηργεῖτο ἐν
τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ καρ-
6 ποφορῆσαι τῷ θανάτῳ· Νυνὶ
δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νό-
μου, [m] ἀποθανόντες" ἐν ᾧ [n]
κατειχόμεθα·" ὥστε δουλεύ-
ειν [o] ἡμᾶς" ἐν καινότητι πνεύ-
ματος, καὶ οὐ παλαιότητι
γράμματος.
7 Τί οὖν [p] ἐροῦμεν;" ὁ νό-
μος ἁμαρτία; μὴ γένοιτο· ἀλ-
λὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων,
εἰ μὴ διὰ νόμου· τήν τε γὰρ
ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν, εἰ μὴ ὁ
νόμος ἔλεγεν· οὐκ ἐπιθυμή-
σεις.

m ἀποθάνοντος.

(b) = Tert. *lege mariti* s. *viri*, Faustus ap. Aug. Ambrosiast. Cassiod. (c) = Tert. (d) = Ed. (e) ὅς ἐστιν ἀνήρ. Orig. semel. (f) + αὐτῆς. DFG. Syr. Erp. Vulg. It. Patr. lat. (g) = 76. || + τοῦ ἀνδρός. 17. Mt. 3. Vulg. harl. (non tol.) Ambrosiast. Sedul. Ambr. Ruf. Pel. (non Tert. Hilar.) (h) + ἀνδρί. 61. 66 in m. 72. al. 6. Mt. b. l. m. in marg. Ed. Slav. 8. Pelag. (i) *ut mortificetis Deo*, Pelag. (k) = FG gr. (l) τῆς σαρκός. Dial. c. marcion. (m) AC. 17. 39. 46. 47. 57. (cum 49. et al. 5.) 72. 73. 80. 108. al. 30. pluresve. Mt. a. al. 9. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. Bas. Cyr. Chrys. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Damasc. Theophyl. Oec. Theodul. Tert. Ruf. dis. (damnat τὸ: *mortis*) Pelag. ut videtur. || τοῦ θανάτου. DEFG. Vulg. It. Codd. ap. Ruf. Tert. ed. Hier. Aug. Ambrosiast. Vigil. taps. Sedul. Beda. || = Conject. (n) κατηχούμεθα. Aeth. item 62. 71. (o) = BFG. || + θεῷ. Slav. ed. Tert. Aug. (p) = 36. Or. Chrys. semel, etiam in Mt. 3. 8. (habet Clem. Tert.) || + ὅτι. 17. 46. 71. al. 3. et Barb. 2. Ed. Theophyl.

8 σεις. Ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ
ἁμαρτία, διὰ τῆς ἐντολῆς *
[q] κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν
ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου
9 ἁμαρτία νεκρά [r]. Ἐγὼ δὲ
ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλ-
θούσης δὲ τῆς ἐντολῆς. ἡ
10 ἁμαρτία [s] ἀνέζησεν. Ἐγὼ δὲ
ἀπέθανον· καὶ εὑρέθη μοι ἡ
ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν, [t] ∽ αὕ-
11 τη" εἰς θάνατον. Ἡ γὰρ ἁ-
μαρτία, ἀφορμὴν λαβοῦσα,
[u] διὰ" τῆς ἐντολῆς * [x] ἐξη-
πάτησέ" με, καὶ δι' αὐτῆς
12 ἀπέκτεινεν. Ὥστε ὁ μὲν νό-
μος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ [y]
ἁγία καὶ" [z] δικαία καὶ" [a]
13 ἀγαθή". Τὸ οὖν [b] ἀγαθὸν
ἐμοὶ" [c] γέγονε" θάνατος; μὴ
γένοιτο· ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία· ἵνα
φανῇ [d] ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀ-
γαθοῦ μοι κατεργαζομένη θά-
νατον, ἵνα γένηται καθ' ὑ-
περβολὴν [e] ἁμαρτωλὸς ἡ ἁ-
μαρτία" διὰ τῆς ἐντολῆς.]
14 [[f] Οἴδαμεν" [g] γὰρ", ὅτι ὁ νό-
μος πνευματικός ἐστιν·
Ἐγὼ δὲ [h] σάρκινος" εἰμι,
πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν.
15 Ὃ γὰρ κατεργάζομαι, οὐ γι-
νώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέλω [i], [k]
τοῦτο" πράσσω· ἀλλ' ὃ μισῶ,
16 [l] τοῦτο ποιῶ. Εἰ δὲ ὃ οὐ θέ-
λω [m], τοῦτο ποιῶ, σύμφη-
μι

---

t ∽ αὐτή. **h** σαρκικός.

(q) Hic interpungunt 71. 80. alii. Sic etiam vſ. 11. (r) + ἦν. FG. item Mt. g. Syr. Vulg. It. Hier. Aug. Sedul. Ambroſiaſt. Ruf. in textu. Pel. || + ἐστιν. 13. 26. Aug. alicubi. Ambr. Ruf. in comment. (s) ἔζησεν. 48. 72. Ed. (t) Ed. (u) = Arm. (x) *conculcavit*, (quaſi ἐξεπάτησε) Aeth. (y) = 46. Tert. ſemel. (z) = 2. 92** Tert. ſemel. (a) θαυμαστή. 47. (b) ἐμοὶ ἀγαθὸν. Arm. ἀγαθὸν ἐν ἐμοι. 49. 70. Mt. c. (c) = FG. ἐγένετο. ABCDE. 47. 73. 80. Method. Damaſc. *eſt*, clar. boern. Ambroſiaſt. Hier. Ruf. (d) + ἡ. 67* Mt. m. Chryſ. etiam in Mt. 3. 8. (e) *peccator aut* (ἢ) *peccatum*, Aug. et alicubi addit: *delinquens* per mandatum. ἡ ἁμαρτία ἁμαρτωλὸς. DFG. Arm. It. tol. Aug. alicubi. Ambroſiaſt. (f) *Scio*, Hier. οἶδα μὲν. Conject. (g) = Arm. Aug. alic. Hier. δὲ. ADE. Mt. k. q. Syr. p. in m. Orig. ſemel. Cyr. Theodoret. Hilar. Ruf. Ambr. Aug. ſemel. Beda. (h) ABCDEFG. 17. 61. 67. 73. 80. 87. Mt. a** Method. Ephr. Nyſſ. Baſ. Cyr. Theodoret. alicubi. Damaſc. (i) + ἀγαθὸν. Arm. Vulg. ed. harl** marian. Sedul. Beda. item Cyr. (k) = DEFG. It. Patr. lat. (l) + κακὸν. Arm. Vulg. ed. marian. Cyr. Sedul. Beda. (m) + ἐγὼ 37. 39. al. 3. Mt. a. c. Theodoret.

17 μι τῷ νόμῳ, ὅτι καλός. Νυ-
νὶ δὲ [n] οὐκέτι" ἐγὼ κατερ-
γάζομαι αὐτὸ, ἀλλ' ἡ [o] οἰ-
18 κοῦσα" ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. Οἶ-
δα γὰρ, ὅτι οὐκ οἰκεῖ [p] ἐν
ἐμοὶ, τοῦτ' ἔστιν" ἐν τῇ σαρ-
κί μου, [q] ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέ-
λειν παράκειταί μοι, τὸ δὲ
κατεργάζεσθαι τὸ [r] καλὸν,"
19 [s] ∾ οὐχ εὑρίσκω." Οὐ γὰρ
ὃ θέλω, [t] ποιῶ ἀγαθόν·" ἀλλ'
ὃ [u] οὐ θέλω" κακὸν, τοῦτο
20 πράσσω. Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω [x]
= ἐγὼ," τοῦτο ποιῶ, οὐκ-
έτι [y] ἐγὼ" κατεργάζομαι αὐ-
τὸ, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ
21 ἁμαρτία. Εὑρίσκω [z] ἄρα"
τὸν νόμον [a] * τῷ θέλοντι ἐμοὶ
ποιεῖν τὸ καλὸν, [b] [c] ὅτι
ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται".
22 Συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ
[d] θεοῦ" κατὰ τὸν ἔσω ἄν-
23 θρωπον· Βλέπω δὲ ἕτερον
[e] νόμον" [f] ἐν τοῖς μέλεσί μου,"
ἀντιστρατευόμενον [g] τῷ νόμῳ
τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλω-
τίζοντά με τῷ νόμῳ τῆς ἁ-
μαρτίας," τῷ ὄντι ἐν τοῖς με-
24 λεσί μου. Ταλαίπωρος ἐγὼ
ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ

M 5 τοῦ

s ∾ οὐ.

(n) οὐκ 33. 55. Syr. Erp. et Aeth. ut videtur. Sedul. Hier. semel. (o) ἐνοικοῦσα. B. Ambrosiast. (p) = Iren. Aug. semel. Habet Clem. (q) + τὸ FG. Mt. l. Cyr. (r) ἀγαθὸν. FG (s) ABC. 47. 67** 80. Copt. Arm. (rec. habet in m.) Proclus ap. Epiph. Method. Cyr. Codd. gr. ap. Aug. οὐ γινώσκω. 73. *non habeo*. Aeth. (t) ἀγαθὸν, τοῦτο ποιῶ. Arm. Vulg. Hier. alicubi. Ruf. in comment. (u) = G. boern. μισῶ. F. Vulg. ed. sixtin. Theodoret. Aug. alicubi. Ruf. in comment. (x) = BCDEG. 31. 49. 61. 73. 80. Barb. 2. Mt. q* Arm. Vulg. It. Cyr. Chrys. in Mt. 3. Ambr. Ambrosiast. Pel. Aug. alicubi. || Post τοῦτο ponit Clem. Ante οὐ Chrys. (y) = 61. (z) γάρ. 73. Mt. m* *autem*, tol. (a) + *bonam*, demidov. (b) Hic interpungit Theodoret. item Chrys. (c) = FG boern. || ὅτι] καί. Arm. (d) κυρίου. 34. νοός. B. (e) = 76. || + τῆς ἁμαρτίας. 36. in m. Aeth. (f) = Chrys. semel, sed in Mt. 3. 8. bis. (g) καὶ αἰχμαλωτίζοντα τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου. A. || με] + ἐν. DEFG. 17. 37. 46. 72. Mt. a. al. 6. Ed. Copt. Vulg. It. Clem. Theodoret. Hier. Hilar. Ambr. alii.

τοῦ σώματος τοῦ θανάτου [h]
25 τούτου"; [i] ∞ Εὐχαριστῶ
τῷ θεῷ" διὰ ἰησοῦ χριστοῦ
τοῦ κυρίου ἡμῶν· ἄρα [k] οὖν"
αὐτὸς [l] ἐγὼ" τῷ [m] μὲν" νοῒ
[n] δουλεύω νόμῳ θεοῦ· τῇ δὲ
σαρκὶ, νόμῳ ἁμαρτίας.
1 Οὐδὲν ἄρα [o] νῦν" κατά-
κριμα [p] τοῖς" ἐν χριστῷ ἰη-
2 σοῦ [q] †. [Ὁ γὰρ νόμος τοῦ
πνεύματος τῆς ζωῆς * [r] ἐν
χριστῷ ἰησοῦ," ἠλευθέρωσέ [s]
με" ἀπὸ [t] τοῦ νόμου" τῆς
ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου.]
3 [Τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου,
[u] ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρ-
κὸς," ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν
πέμψας * ἐν ὁμοιώματι σαρ-
κὸς ἁμαρτίας, [x] καὶ περὶ ἁ-
μαρτίας," * κατέκρινε τὴν
ἁμαρ-

i ∞ χάρις τῷ θεῷ. q † μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα.

(h) = Arm. (i) B. Barb. 1. Or. femel. χάρις δὲ τῷ θεῷ. C. 10. 17. 31. 73. 80. Barb. 1. Copt. Aeth. Arm. (non Sahid.) Method. Cyr. Damafc. Paulin. Hier. femel. ἡ χάρις τοῦ θεοῦ. DE. 38 ap. Mill. Vulg. clar. germ. Theodoret. ut videtur. Ambr. Hier. femel. Ruf. Pel. Aug. Primaf. Sedul. Ambrofiaft. alii. ἡ χάρις κυρίου. FG. boern. || *gratia Iesu Christi Domini nostri*, Iren. || εὐχαριστῶ] + δὲ 49. (k) = D* (l) = D* (m) = FG. 10. Vulg. It. Patr. lat. (n) + μου. 10. Syr. Arr. Aeth. (o) = D*gr. Syr. Arm. Aeth. Chryf. femel. Hier. Victorin. Poft καταχρ. ponunt 76. (Chryf. etiam in Mt. 3. 8.) Scholia in Mt. d. q. Aug. οὖν Conject. (p) = 67** boern. (q) = CD*FG. (in G fpatium relictum eft vacuum.) 47* 67** Copt. Sahid. Aeth. clar. * boern. Orig. in fchol. Ath. Cyr. Dial. c. marcion. Ruf. Aug. || = ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. AD ex emend. priori (nam alius corrector deinceps porro addidit graece, non latine, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα.) Syr. Erp. Arm. Vulg. clar. Baf. Chryf. (etiam in Mt. 3. 8) dif. Victorin. Hier. Ambrofiaft. Pel. Sedul. Beda. || *nihil ergo damnationis eft in I. C. his, qui fecundum carnem ambulant.* Praedeftin. (r) = 76. (etiam in fcholio.) Mt. g. Chryf. etiam in Mt. 3. 8. Suidas. || = ἰησοῦ 62. (s) σε. BG. Syr. boern. Chryf. bis, et in Mt. 3. ter. ἡμᾶς. Erp. Dial. c. marcion. (t) = 73. || + καὶ. 2. 92. (u) = Aeth. (x) = 34. 71. Cyr. alicubi Pfeudo Chryf. *et de peccato*, Vulg. It. *et per delinquentiam*, Tert. *et pro peccato*, Graeci ap. Ruf. et Sedul. *et propter peccatum*, tol. || καὶ = Syr. Or. Hilar. Ambr. alicubi. Ambrofiaft.

ἁμαρτίαν [y] ἐν τῇ σαρκί·"
4 "Ἵνα τὸ δικαίωμα [z] τοῦ νό-
μου" πληρωθῇ ἐν ἡμῖν, τοῖς
μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν,
5 ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. Οἱ γὰρ
κατὰ σάρκα ὄντες, τὰ τῆς
σαρκὸς φρονοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ
πνεῦμα, τὰ τοῦ πνεύματος.
6 Τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς,
θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα τοῦ
πνεύματος, ζωὴ καὶ εἰρή-
7 νη [a]. Διότι τὸ φρόνημα τῆς
σαρκὸς, ἔχθρα εἰς θεόν· τῷ
γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπο-
τάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται.
8 Οἱ δὲ [ἐν σαρκὶ ὄντες, θεῷ
9 ἀρέσαι οὐ δύνανται. Ὑμεῖς
δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ, [b] ἀλλ'
ἐν πνεύματι," εἴπερ πνεῦμα θεοῦ
[c] οἰκεῖ" ἐν ὑμῖν.] εἰ δέ τις πνεῦ-
μα [d] χριστοῦ" οὐκ ἔχει, οὗτος
10 οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. [e] Εἰ δὲ χρι-
στὸς ἐν ὑμῖν," τὸ μὲν σῶμα νε-
κρὸν [f] δι'" ἁμαρτίαν· τὸ δὲ πνεῦ-
11 μα [g] ζωὴ" διὰ δικαιοσύνην. Εἰ
δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος ἰη-
σοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ
ἐγείρας τὸν [h] χριστὸν" ἐκ νε-
κρῶν ζωοποιήσει [i] καὶ" τὰ θνη-
τὰ σώματα ὑμῶν, [k] διὰ τὸ ἐνοι-
κοῦν

k διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύματος.

(y) = Syr. p. πρὸς σάρκα D* ut videtur. *in carnem*, clar. || + αὐτοῦ. Mt. 3. Syr. Arr. Aeth. Ruf. in commentar. ſemel. (z) θεοῦ. 62. 80. (a) + διὰ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. 17. *in C. I. D. noſtro* Tert. (b) = 39. (c) ἐνοικεῖ. 69. *eſt*, Hilar. Alii lat. (d) θεοῦ. 39. 61. 87. (e) = FG. boern. || χριστὸς] + οἰκεῖ Theodoret. ed. (f) διὰ τὴν. 2. 37 46. 68. 70. 92. Mt. e. (g) ζῇ. FG. Arm. Vulg. boern. harl** ζῶν. Mt. e. Cyr. (h) κύριον. Mt. c. d. Chryſ. (etiam in Mt.) 3. 8. Theoph. mſ. ἰησοῦν. Mt. b. harl.* Cyr. hier. Tert. ſemel. Ambroſiaſt. || + ἰησοῦν. ADF** 31. 37. 47. 73. item C. Aeth. Copt. Arm. Vulg. clar. germ. Hippol. Ath. Baſ. Cyr. Damaſc. Didym. Ruf. Aug. ſaepe. Vigil. tapſ. Pel. Beda. τὸν κύριον ἡμῶν I. X. Syr. Erp. Reſponſ. ad orthodox. (i) = A. 39. 47. Ar. p. (k) DEFG. 4. 17. 36. 46. 47. 49. 67. 76. 77. 87. al. 20. pluresve et Barb. 7. Mt. a. l. q in ſcholiis. al. 9. Ed. (etiam St. 3.) Syr. Erp. Sahid. Vulg. It. Or. ter. Method. ap. Photium. Severian. gabal. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Maximus in dial. 3. c. maced. Theophyl. Oec. Iren. Tert. Hilar. Ruf. Hier. Ambroſiaſt. Aug. alicubi. Ambr. alicubi. Pelag. Fulgent. Sedul. Apring. || διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύματος. AB. 39. 57. (c. al. 4.) 72. 73. 74. Alii et Barb. 1. Mt. k. Vetuſti codd. catholicorum in dial. 3. c. macedon. contradicente macedoniano. Ed. Slav. Clem. Hippol. Ath. Pſeudo Ath. Macar. Baſ. Epiph. Didym. Chryſ. alicubi. Cyr. alex. et hier. Elias cret. Aug. ſaepe. Ambr. alicubi. Idac. Vigil. tapſ. Cerealis. Beda. διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτῷ πνεύματος. C. διὰ τὸ ἐνοικοῦν ἐν αὐτῷ πνεῦμα. 3. ap. Wetſt. διὰ τὸ ἐνοικοῦν αὐτὸ πνεύματος. 2.

κοῦν αὐτοῦ πνεῦμα" ἐν ὑμῖν.
12 Ἄρα οὖν, ἀδελφοὶ, ὀφειλέ-
ται ἐσμὲν οὐ τῇ σαρκὶ, τοῦ
13 κατὰ σάρκα ζῆν. Εἰ γὰρ
κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε [l]
ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύμα-
τι τὰς πράξεις [m] ∾ τοῦ σώ-
ματος" θανατοῦτε, ζήσεσθε.]
14 [Ὅσοι γὰρ πνεύματι [n] θεοῦ"
ἄγονται, οὗτοί [o] εἰσιν υἱοὶ
15 θεοῦ."] Οὐ γὰρ ἐλάβετε
πνεῦμα [p] δουλείας" [q] πάλιν"
εἰς φόβον, ἀλλ' ἐλάβετε
πνεῦμα [r] υἱοθεσίας," [s] ἐν ᾧ"
κράζομεν· ἀββᾶ, [t] ὁ" πατήρ.
16 [u] Αὐτὸ" τὸ πνεῦμα [x] συμ-
μαρτυρεῖ" τῷ πνεύματι ἡμῶν,
17 ὅτι ἐσμὲν τέκνα θεοῦ. Εἰ δὲ
τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κλη-
ρονόμοι μὲν θεοῦ, συγκληρο-
νόμοι δὲ χριστοῦ· εἴπερ συμ-
πάσχομεν, [y] ἵνα καὶ συνδο-
ξασθῶμεν."]
18 Λογίζομαι [z] γὰρ," ὅτι
οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ
νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλου-
σαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς
19 ἡμᾶς. Ἡ γὰρ [a] ἀποκαραδο-
κία" τῆς [b] κτίσεως" τὴν ἀπο-
κάλυψιν [c] τῶν υἱῶν" τοῦ θε-
20 οῦ ἀπεκδέχεται. Τῇ γὰρ [d] μα-
ταιότητι" ἡ κτίσις ὑπετάγη,
([e] οὐχ ἑκοῦσα," ἀλλὰ διὰ
τὸν ὑποτάξαντα,) [f] ἐπ' ἐλπί-
δι"

m ∾ τῆς σαρκὸς.

(l) + πάλιν. Mt. d. Theophyl. mſ. (m) DEFG. Slav. Vulg. It. Orig. bis. Ir. Tert. Cypr. Ambr. Aug. Hier. Didym. Ruf. Pel. Ambroſiaſt. Sedul. Beda. τοῦ πνεύματος. 1. Mt. k. || Rec. habent Sahid. Or. quinquies. (n) = 80. (o) υἱοὶ θεοῦ εἰσιν. ACD. 39. 47. 80. Vulg. mſ. clar. germ. Or. ſemel. Damaſc. Caſſiod. Gaudent. υἱοὶ εἰσι θεοῦ. BFG. Syr. boern. demidov. Or. ſemel. Didym. Hilar. Aug. Ruf. Ambroſiaſt. (p) δειλίας. 71. (q) = 17. 39. Or. alicubi. (r) *adoptionis*, Hilar. *adoptionis filiorum*, Vulg. clar. germ. Patr. lat. *adoptionis filiorum Dei*, boern. tol** harl** Pel. (s) ὅτι. Chryſ. in Mt. 3. 8. (t) ὁ Conject. (u) ὥστε αὐτὸ. DEgr. Epiſt. ad Demetriad. αὐτὸ γάρ. Mt. d. q. Vulg. ed. harl* marian** Cyr. Theodoret. Theophyl. Ruf. Pel. (x) μαρτυρεῖ. 1. Mt. l. χ. Clem. Sed Or. ut rec. (y) καὶ συνδοξασθῶμεθα. Arm. (z) δὲ A. 9. Aeth. *ergo*, Ambroſiaſt. (a) καραδοκία. 55. (b) πίστεως. 37. Mt. m. in marg. (c) τοῦ υἱοῦ. Arm. (ſed rec. in m.) item 70. ap. Treſch. (ſed τὸν υἱὸν, teſte Altero.) (d) φθορᾷ. 67** (e) οὐ θέλουσα. FG. (f) ſuperioribus jungunt AG. 17. 36. 47. Alii. Ed. (etiam St. 3.) Copt. Or. ſaepe. Chryſ. Theodoret. Damaſc. Oec. Ruf. Ambroſiaſt. ***in ſpe futurae gloriae et dignitatis***, Philaſtr,

21 δι," * [g] "Οτι" καὶ [h] αὐτὴ" ἡ
κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ
τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς
τὴν ἐλευθερίαν [i] τῆς δόξης
22 τῶν τέκνων" τοῦ θεοῦ.] [Οἴ-
δαμεν [k] γὰρ," ὅτι πᾶσα ἡ
κτίσις [l] συστενάζει" καὶ [m]
23 συνωδίνει" ἄχρι τοῦ νῦν. Οὐ
μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ [n]
τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος
ἔχοντες, καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ" ἐν
ἑαυτοῖς [o] στενάζομεν," [p] υἱο-
θεσίαν" ἀπεκδεχόμενοι, τὴν
ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος
24 ἡμῶν. Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώ-
θημεν. ἐλπὶς δὲ βλεπομένη,
οὐκ

(g) διότι. D*FG. (h) αὕτη. Andreas. (i) τῶν τέκνων τῆς δόξης. 43. Lect. 6. || τῆς δόξης = 4* 41. || τῶν τέκνων] = Oec. τῶν υἱῶν. 3. ap. Wetſt. τοῦ υἱοῦ. Arm. (ſed. rec. in m.) Conf. not. c. (k) δὲ A. || = Aeth. (l) στενάζει. 33. 35. Vulg. clar. Or. Ambroſiaſt. Pel. Beda. (m) ὠδίνει. FG. Vulg. clar. boern. flor. (non tol.) Aug. Ambroſiaſt. Pel. Beda. Quidam ap. Ruf. (n) καὶ ἡμεῖς tam variis modis transponitur et mutatur, ut hinc ſuſpectum reddatur. Scilicet: ἡμεῖς αὐτοὶ, τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες, αὐτοὶ. DFG. ἡμεῖς αὐτοὶ (αὐτοὶ ἡμεῖς 73.) τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχοντες, καὶ αὐτοὶ. 31. 73. Vulg. Aug. Ruf. ἡμεῖς, οἱ τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχοντες, αὐτοὶ Syr. Arm. Ambr. ἡμεῖς αὐτοὶ, τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχοντες, (καὶ Theod.) ἡμεῖς αὐτοὶ Theodoret. in h. l. clar. boern. (hiat germ.) ἡμεῖς τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχοντες, ἡμεῖς αὐτοὶ Ambroſiaſt. ἡμεῖς αὐτοὶ, τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχοντες. Gelaſ. I. Theophyl. in comment. αὐτοὶ τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχοντες. Theodoret. alicubi. αὐτοὶ τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχοντες, καὶ αὐτοὶ B. Epiph. αὐτοὶ τὴν ἀπ. τ. πν. ἐχ. καὶ ἡμεῖς 1. Mr. l. αὐτοὶ τὴν ἀπ. τ. πν. ἐχ. ἡμεῖς, καὶ αὐτοὶ AC. 47. 80. Barb. 1. Copt. Damaſc. αὐτοὶ τὴν ἀπ. τ. πν. ἐχ. καὶ αὐτοὶ ἡμεῖς. 23. αὐτοὶ τὴν ἀπ. τ. πν. ἐχ. ἡμεῖς αὐτοὶ Mr. f. αὐτοὶ, οἱ τὴν ἀπ. τ. πν. ἐχ. καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ 67* 77. 87. al. 5. Theophyl. in textu. || τὴν ἀπαρχὴν] *receptaculum*, clar. boern. Ambroſiaſt. Primaſ. || τοῦ πνεύματος] = 41. (o) συστενάζομεν. D. 38. 48. 72. et Barb. 7! Ed. (p) = DFG. clar. boern. Ambroſiaſt. *adoptionem*, Aug. ſaepe. *adoptionem filiorum*, harl* demidov. tol. Ambr. Aug. ſemel. Ruf. Pel. Beda. *adoptionem filiorum Dei*, Vulg. harl** Sedul.

οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ βλέ-
πει τις, [q] τί καὶ" [r] ἐλπίζει;"
25 Εἰ δὲ, [s] ὃ οὐ βλέπομεν, ἐλπίζο-
μεν," δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχό-
26 μεθα. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ
πνεῦμα συναντιλαμβάνεται [t]
∽ ταῖς ἀσθενείαις" ἡμῶν· τὸ
γὰρ τί [u] ∽ προσευξώμεθα"
καθὸ δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ'
αὐτὸ τὸ πνεῦμα [x] ὑπερεντυγ-
χάνει" [y] = ὑπὲρ ἡμῶν" στε-
27 ναγμοῖς ἀλαλήτοις. Ὁ δὲ
ἐρευνῶν τὰς καρδίας, οἶδε, [z]
τί" τὸ [a] φρόνημα" τοῦ πνεύ-
ματος, ὅτι κατὰ θεὸν ἐντυγ-
28 χάνει ὑπὲρ [b] ἁγίων."] Οἴδα-
μεν [c] δὲ", ὅτι [τοῖς ἀγαπῶσι
τὸν θεὸν πάντα [d] συνεργεῖ"
εἰς [e] ἀγαθὸν, τοῖς κατὰ πρό-
29 θεσιν κλητοῖς οὖσιν [f]. Ὅτι
οὓς

---

t ∽ τῇ ἀσθενείᾳ. u ∽ προσευξόμεθα.

(q) = D. ap. Wetst. et sic τὸ παλαιὸν in ora codicis 47. (scil. ὃ γὰρ βλέπει, τίς ἐλπίζει;) τοῦτο καὶ. 77. Theophyl. mss. || τί = 47* || καὶ = BFG. Syr. Vulg. clar. boern. Cypr. Aug. Ambr. semel. Ambrosiast. Ruf. Sedul. Cassiod. Beda. ἔτι Arm. (r) ἀπομένει. D. ὑπομένει. A. 47. in m. Cyr. *exspectat*, Ambr. semel. (s) ὃ ἐλπίζομεν, οὐ βλέπομεν. Mt. d. || = ἐλπίζομεν. 41. 55. (t) ABCD. 10. 23. 31. 37. 47. 57. (cum 49.) Syr. Erp. Vulg. clar. Cyr. hier. Damasc. Idac. Aug. Ambr. Vigil. tapf. Ruf. Sedul. Beda. τῆς ἀσθενείας. 80. Chrys. in Mt. 3. 8. τῆς δεήσεως. FG. *orationis nostrae*, boern. *infirmitatem nostrae orationis*, Ambrosiast. (u) D. 17. 37. 46. 47. 67. 71. 72. 74. 80. al. 30. pluresve. Mt. a. l. al. 10. Ed. (etiam St. 3.) Chrys. alicubi et in Mt. 8. Naz. Macar. Damasc. Oec. προσευχόμεθα. FG. ὃ γὰρ (s. τί δὲ s. ὅ,τι) δεῖ προσεύξασθαι καθὸ δεῖ etc. Orig. ter. (alibi ut rec.) (x) ἐντυγχάνει. 54. Mt. h. Chrys. semel, sed in Mt. 3. 8. bis. ὑπὲρ ἡμῶν ἐντυγχάνει. 47. (y) = ABDFG. 47. (Conf. not. anteced.) 67** Arm. clar. boern. Epiph. Damasç. Aug. semel. ὑπὲρ ἁγίων. Mt. h. *pro nobis ad Dominum*, Epiph. || στεναγμοῖς ἀλαλήτοις ὑπερεντυγχάνει τῷ θεῷ Sic. Orig. ter. (z) = 54. || + ἐστι. Slav. (a) θέλημα. Mt. 3. *desiderium*, Arm. in m. boern. *sensus*, clar. Epiph. (b) ἡμῶν. 32. 47 in m. (c) γάρ. 47. 67** al. 3. || = Aeth. (d) *procedunt*, It. Aug. Lucif. Ambrosiast. *concurrunt*, Ambr. || + ὁ θεὸς. AB. Orig. alicubi. (e) + τὸ. 57 (c. al. 4.) 72. 73. 74. al. 9. Mt. b. bis. al. 5. Ed. Clem. Or. bis. (quater omittit.) Theodoret. Theophyl. (f) + ἁγίοις. Vulg. boern. Ruf. in textu. Ambrosiast. in textu. Ambr. Sedul. Pel.

οὓς προέγνω, καὶ προώρισε
συμμόρφους τῆς εἰκόνος [g] τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐ-
τὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς
30 ἀδελφοῖς. Οὓς δὲ [h] προώρι-
σε," τούτους καὶ ἐκάλεσε·
καὶ οὓς ἐκάλεσε, τούτους καὶ
ἐδικαίωσεν· οὓς δὲ ἐδικαίωσε,
31 τούτους καὶ ἐδόξασε. Τί
οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; εἰ
ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ'
32 ἡμῶν; [i] "Ὅσγε τοῦ ἰδίου
υἱοῦ οὐκ" ἐφείσατο, ἀλλ'
ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν
αὐτόν· πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐ-
τῷ [k] τὰ" πάντα ἡμῖν [l] χαρί-
33 σεται; " Τίς ἐγκαλέσει κα-
τὰ ἐκλεκτῶν Θεοῦ; Θεὸς ὁ
34 δικαιῶν; [m] * Τίς ὁ κατακρί-
νων; [n] χριστὸς" ὁ ἀποθα-
νών; * μᾶλλον δὲ [o] καὶ" ἐγερ-
θεὶς [p]; [q] ὅς" [r] καὶ" ἔστιν ἐν
δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ; ὃς καὶ ἐν-
35 τυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν; Τίς [s] [t]
ἡμᾶς" χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγά-
πης τοῦ [u] χριστοῦ;" θλῖψις;
ἢ στενοχωρία; [x] ἢ διωγμός;"
ἢ λιμός; ἢ γυμνότης; ἢ κίν-
36 δυνος; ἢ μάχαιρα; (Καθὼς
γέγραπται· ὅτι [y] ἕνεκεν" σοῦ
θανα-

---

y ἕνεκα.

(g) + τῆς δόξης. Or. bis. (ter omittit.) (h) προέγνω. A. (i) ὃς οὐδὲ υἱοῦ ἰδίου. D*FG. clar. boern. εἴγε υἱοῦ αὐτοῦ οὐκ. Syr. (k) = D*FG. (l) χαρίσηται. 39. 73. al. 3. Mt. b bis. e. f. Ed. Chryſ. in Mt. 3. 8. Theodoret. alicubi. *donavit*, Vulg. clar. Tert. Patr. lat. (m) interrogative interpungi jubet Aug. Et ſic Ambroſiaſt. (n) Θεὸς. 4 in m. κύριος. 67** || + ἰησοῦς. ACFG. 17. 31. 33. 67** 73. 80. Copt. Aeth. Arm. Vulg. boern. Cyr. Damaſc. Ruf. Aug. ſemel. Maximin. ap. Aug. (o) = ABC. 17. 39. 71. 73. 80. al. 4. Syr. Copt. Cyr. Damaſc. Ruf. (p) + ἐκ νεκρῶν. AC. 17. 31. 39. 73. Mt. d. Copt. Aeth. Erp. Ath. Chryſ. Damaſc. Theophyl. (q) = Arm. Ambroſiaſt. (r) = AC. 67. al. 6. et Barb. 1. Mt. d. Copt. Vulg. clar. harl* Cyr. Chryſ. Theodoret. Iren. Hilar. Ruf. Alii. (s) + οὖν. G. Arm. Vulg. ed. clar. boern. Ruf. (t) ἐμε. Syr. (u) Θεοῦ. 7. 74. 76. 91. Mt. n. Scholia in 39 et aliis. Ed. Slav. flor. Orig. ed. ſemel. Baſ. Ephr. Antiochus. Theophyl. Oec. Hilar. alicubi. Hier. alicubi. Sedul. Ruf. Epiph. Beda. (Rec. in Or. ter. Chryſ. diſ. Tert. Cypr.) τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ. B. Hilar. ſemel. (x) = Tert. Epiph. In aliis locum mutat. (y) ABFG. 17. 37. 47. Alii. Mt. a. a3. Clem. Or. Method. Chryſ. etiam in Mt. 3. 8.

θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡ-
μέραν· ἐλογίσθημεν ὡς πρό-
37 βατα σφαγῆς.) Ἀλλ' ἐν τού-
τοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ
[z] τοῦ ἀγαπήσαντος" ἡμᾶς [a].
38 [b] Πέπεισμαι" γὰρ, ὅτι οὔτε
θάνατος οὔτε ζωὴ, οὔτε [c]
ἄγγελοι" οὔτε ἀρχαὶ, [d] [e] οὔτε
ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα, οὔτε δυνά-
39 μεις," Οὔτε ὕψωμα οὔτε βά-
θος, οὔτε [f] τις" κτίσις ἑτέρα,
δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ
τῆς ἀγάπης [g] τοῦ θεοῦ," τῆς
ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡ-
μῶν.]
1 [Ἀλήθειαν λέγω, ἐν χρι-
στῷ· [h] οὐ ψεύδομαι, (συμ-
μαρτυρούσης μοι τῆς συνειδή-
σεώς [i] μου,) ἐν πνεύματι
2 ἁγίῳ·" Ὅτι λύπη μοι ἐστὶ
μεγάλη, καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύ-
3 νη τῇ καρδίᾳ μου. [k] Ηὐ-
χόμην" γὰρ [l] ∾ αὐτὸς ἐγὼ
ἀνάθεμα εἶναι" [m] ἀπὸ" τοῦ
χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν
μου, τῶν συγγενῶν [n] μου"
κατὰ

e οὔτε δυνάμεις, οὔτε ἐνεστῶτα, οὔτε μέλλοντα.

l ∾ ἀνάθεμα εἶναι αὐτὸς ἐγώ.

(z) διὰ τὸν ἀγαπήσαντα. DEFG. Slav. *propter etc.* Vulg. It. Hilar. Ambr. (alicubi: *per*) Lucif. Hier. Pelag. Ambrosiast. Alii lat. *pro eo, qui* etc. Tert. Cypr. alicubi. || Clem. Or. Chrys. Bas. Ruf. Aug. Syr. Erp. ut rec. (a) + χριστοῦ. 6. 10. 39. + θεοῦ. 73. (b) πέποιθα. 19. (c) ἄγγελος. DEFG. It. Ambrosiast. Aug. alicubi. (d) + οὔτε ἐξουσίαι. C. 46. 73. 80. al. 5. Mt. a3. b. bis. l. Syr. p. c. ast. Ephr. Bas. Chrys. alicubi. Antiochus. Andreas cret. Orig. int. Aug. alicubi. Ambr. Ruf. in comment. || Ante οὔτε ἀρχαὶ + οὔτε ἐξουσία. DE. clar. germ. + οὔτε ἐξουσίαι. 44. || Post μέλλοντα + οὔτε ἐξουσία. Arm. (e) ABCDEFG. 37. 47. 73. Copt. Aeth. Syr. p. boern. tol. Orig. Eus. Ephr. Cyr. Damasc. Hilar. Hier. Aug. alicubi. Ruf. in textu. Pel. Ambr. Fulg. || δυνάμεις] δύναμις Codd. et Patr. qu. || Post μέλλοντα + *neque fortitudo s. neque virtus*, licet ante ἐνεστῶτα jam praecesserit οὔτε δυνάμεις, Vulg. clar. germ. Patr. lat. (f) = DEFG. Mt. c. Syr. utr. Vulg. It. Patr. lat. (g) = 65. (h) + καὶ. Lect. 7. Arm. (i) = 4* || ἐν] σὺν. FG. Utrumvis boern. (k) εὔχομαι. 41. εὐχόμην. DE. 46. 6** al. 13. pluresve. Mt. a. l. al. 4. Theodoret. ms. (l) ABDEFG. Syr. p. It. Chrys. etiam in Mt. 3. 8. Ruf. (m) ὑπὸ. DEG. *pro t. a*, boern. *in Christo*, Pacian. bis. (n) = D*G. Mt. f. clar. boern. Cyr. Hier. semel. Aug. Ambr. Ambrosiast. Pacian. || + τῶν. DEFG. 73. al. 3. Mt. d. Syr. Theodoret. Cyr.

4 κατὰ σάρκα· Οἵτινές εἰσιν ἰσρα-
ηλῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία, καὶ
ἡ δόξα, καὶ [o] αἱ διαθῆκαι,"
καὶ ἡ νομοθεσία, καὶ ἡ λα-
τρεία, καὶ [p] αἱ ἐπαγγελίαι,"
5 [r] Ὧν [q] οἱ" πατέρες, [r] καὶ ἐξ
ὧν" ὁ χριστὸς [s] τὸ" [t] κατὰ
σάρκα * ὁ ὢν ἐπὶ πάντων *
Θεὸς * εὐλογητὸς" εἰς τοὺς
αἰῶνας, [u] ἀμήν."]

6 [Οὐχ οἷον [x] δὲ, ὅτι" ἐκ-
πέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ·
οὐ γὰρ πάντες [y] οἱ ἐξ" ἰσραὴλ,
7 οὗτοι [z] ἰσραήλ. Οὐδ' [a] ὅτι" εἰ-
σὶ σπέρμα ἀβραὰμ, πάντες τέ-
κνα, ἀλλ'· ἐν ἰσαὰκ κληθήσε-
8 ταί σοι σπέρμα, Τοῦτ' ἔστιν,
[b] οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς,
ταῦτα τέκνα [c] τοῦ" Θεοῦ· ἀλ-
λὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας
λογί-

(o) ἡ διαθήκη. BDgr. Egr FGgr. Vulg. ed. Chryſ. in Mt. 3. 8. Cypr. Ruf. mſ. Hier. ſemel. Sedul. (p) (ἡ) ἐπαγγελία. Dgr. Egr. FG. Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 3. 8. *promiſſa t. promiſſio*, boern. (q) = FG. (r) ἐξ ὧν καὶ. Arm. || καὶ = FG. Vulg. mſ. boern. marian. Hippol. Cypr. Pelag. Chryſol. (s) = FG. Cyr. Theodoret. alicubi. τὸ κατὰ σάρκα χριστός. Cyr. alibi. (t) ὁ ὢν] ὢν ὁ. Conject. ὧν. Chryſ. ap. Montfauc. || ἐπὶ πάντων] = Aeth. ἐπὶ πάντας. Cyr. bis. Iren. Victorin. ἐπὶ πάντα. Theodoret. alicubi. *per omnia*, Tert. ſemel. || Θεὸς] = Cypr. ed. Hilar. ed. ſemel. Leo ſemel. Ephr. ap. Iackſon. Ante ἐπὶ πάντων ponunt Syr. Erp. Iren. Tert. ſemel. || Chryſ. ad h. l. poſt κατὰ σάρκα praeterit verba ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς, et ſtatim progreditur ad: ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τ. αἰῶνας, addens: τὴν ὑπὲρ πάντων εὐχαριστίαν ἀναφέρων αὐτὸς (ſ. αὐτῷ) τῷ μονογενεῖ τοῦ Θεοῦ. Sed in textu et alibi leguntur iſta. || κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς Sic interpungunt Rec. Slav. ed. *ſecundum carnem, qui eſt ſuper omnia benedictus Deus*, demidov. κατὰ σάρκα. Ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς, εὐλογητὸς 47. Multi Patres, qui Chriſtum τὸν ἐπὶ πάντων Θεὸν appellari poſſe negant. κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων. Θεὸς εὐλογητὸς 71. κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεός· εὐλογητὸς 17. Theodoret. in caten. κατὰ σάρκα. Ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεός. Εὐλογητὸς 77. 80. 89. Slav. 5. || εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. = Hilar. ter. (u) = Patr. lat. (x) δ' ἔτι. 80. (y) *qui ex circumciſione ſunt*, Pel. (z) ἰσραηλεῖται, DFG. 63. 66** Vulg. It. (non tol.) Nyſſ. Chryſ. in Mt. 3. 8. Patr. lat. qu. (a) ὅσοι. Orig. Oecum. ὅτοι. 23. Arm. *qui*, Vulg. ed. Pel. Aug. alicubi. Ruf. in textu. Beda. ſed *quia*, Vulg. mſ. Ruf. in comment. Ambroſiaſt. Patr. lat. *hi*, boern. (b) + ὅτι, B. 37. Mt. f. (c) = FG. 37. 67** 70. Mt. c. k. Chryſ.

9 λογίζεται εἰς σπέρμα. Ἐπαγ-
γελίας γὰρ ὁ λόγος [d] οὗτος·"
κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύ-
σομαι, καὶ ἔσται τῇ σάῤῥᾳ
10 υἱός. Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ
καὶ ῥεβέκκα, ἐξ ἑνὸς κοίτην
ἔχουσα ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡ-
11 μῶν. Μήπω γὰρ γεννηθέν-
των, [e] μηδὲ" πραξάντων τι
ἀγαθὸν ἢ [f] ∽ κακὸν," (ἵνα
ἡ κατ' ἐκλογὴν [g] πρόθεσις τοῦ
θεοῦ" μένῃ, οὐκ ἐξ ἔργων,
ἀλλ' ἐκ τοῦ [h] καλοῦντος,")
12 Ἐῤῥήθη [i] αὐτῇ·" ὅτι ὁ μεί-
ζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι·[k]
13 Καθὼς" γέγραπται· τὸν ἰα-
κὼβ ἠγάπησα, τὸν δὲ ἠσαῦ
ἐμίσησα.

14 Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ
ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ; μὴ γέ-
15 νοιτο. Τῷ γὰρ [l] μωϋσῇ" λέ-
γει· ἐλεήσω, ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ
οἰκτειρήσω, ὃν ἂν οἰκτείρω.
16 Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος,
οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ
17 τοῦ [m] ἐλεοῦντος" θεοῦ. Λέγει
γὰρ ἡ γραφὴ τῷ φαραὼ· ὅτι
εἰς αὐτὸ τοῦτο [n] ἐξήγειρά"
σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ
τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως
διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πά-
18 σῃ τῇ γῇ. Ἄρα οὖν, [ὃν
θέλει, [o] ἐλεεῖ·" ὃν δὲ [p] θέ-
19 λει," σκληρύνει. Ἐρεῖς οὖν
[q] μοι·" τί [r] ἔτι μέμφεται;
τῷ [s] # γὰρ" [t] βουλήματι" αὐ-
τοῦ

f ∽ φαῦλον. g τοῦ θεοῦ πρόθεσις, l. μωσῇ.

(d) οὕτως. Slav. 5. et ant. (e) ἤ. FG. Vulg. It. Ruf. Pel. Ambrst. Sedul. Fulg. Beda. (f) AB. 23. 37. 47. 57. (c. al. 2.) 67** 80. Or. Damasc. (g) ABDEFG. 17. 37. 39. 46. 47. 57. (c. al. 7.) 73. al. 25. Mt. a. l. al. 9. Ed. Syr. p. Arm. Slav. Vulg. It. Or. Chrys. in Mt. 3. 8. et alibi. Theodoret. Patr. al. (h) λαλοῦντος. 70. ap. Tresch. *vocatione*, Pel. (i) = D. clar. germ. harl* Or. ter. Aug. alicubi. Ambrosiast. Beda. πρὸς αὐτήν. Theodoret. (k) καθάπερ. B. Or. (l) FG. Alii multi. Mt. a. al. 9. Ed. (m) ἐλεῶντος. AB*EFG. 39. (n) *servavi*, Codd. ap. Ambrosiast. (o) ἐλεᾷ. D*FG. (p) = 28. 45. οὐ θέλει. Mt. c. (q) = 73. Mt. h. Arm. Ante οὖν ponunt A. 47. 57. (c. al. 3.) (r) + οὖν. DEFG. clar. boern. Hier. Sedul. Ruf. (s) + ADEFG. 17. 46. 47. 57. (c. al. 7.) 72. 80. Alii multi. Mt. l. al. 10. Ed. (etiam. St. 3.) Syr. utr. Arr. Copt. Arm. Slav. Vulg. It. (exc. boern.) Or. Chrys. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Damasc. Oec. Theophyl. Patr. lat. (t) θελήματι. 1. 69. Mt. l.

20 τοῦ τίς ἀνθέστηκε;] [u] —
Μενοῦνγε," ὦ ἄνθρωπε, σὺ τίς
εἶ, ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ
θεῷ; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ
πλάσαντι· τί με [x] ἐποίησας"
21 οὕτως; Ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν
ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ
τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆ-
σαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ
22 δὲ εἰς ἀτιμίαν; [y] Εἰ δὲ" θέ-
λων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν
ὀργὴν, καὶ γνωρίσαι τὸ δυνα-
τὸν αὐτοῦ, [z] [a] ἤνεγκεν" ἐν
πολλῇ μακροθυμίᾳ [b] σκεύη
ὀργῆς, [c] κατηρτισμένα" εἰς ἀ-
23 πώλειαν· [d] Καὶ" ἵνα γνωρί-
σῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐ-
τοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους, ἃ προ-
24 ητοίμασεν εἰς δόξαν [e]· Οὓς
καὶ ἐκάλεσεν [f] ἡμᾶς," οὐ μό-
νον ἐξ ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ
25 ἐξ ἐθνῶν· Ὡς καὶ [g] ἐν" τῷ
ὠσηὲ λέγει· καλέσω τὸν οὐ
λαόν μου, λαόν μου· καὶ τὴν
[h] οὐκ ἠγαπημένην, ἠγαπημέ-
26 νην." Καὶ ἔσται, ἐν τῷ τό-
πῳ, οὗ [i] ἐῤῥήθη αὐτοῖς·"
οὐ λαός μου [k] ὑμεῖς·" ἐκεῖ [l]
κληθήσονται" υἱοὶ θεοῦ ζῶν-
27 τος. Ἠσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ
τοῦ ἰσραήλ· ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς
τῶν υἱῶν ἰσραὴλ [m] ὡς ἡ" ἄμ-
μος τῆς θαλάσσης, τὸ [n] κα-
28 τάλειμμα" σωθήσεται. Λόγον

N 2 ἀρ

(u) = D*EFG. 14. Vulg. It. Hier. Ruf. Alii lat. Poſt ἄνθρωπε ponunt A. 37. 47* Mt. f. Damaſc. item (μενοῦν) B. (x) ἔπλασας. DEgr. Syr. Erp. Theophyl. mſ. (y) = 67** || = δὲ. 61. Vulg. It. Ambrſt. Hier. Ruf. Fulg. Sedul. Beda. *enim*, Iulian. || Poſt εἰ δὲ jubet ὑποστίξαι Theodoret. (z) + ὅς. Arm. (a) = FG. It. Iulian. (b) + εἰς. Iidem (exc. germ.) Ambroſiaſt. (c) κατηργασμένα. Mt. f. *apta*, ſ. *aptata* ſ. *praeparata* ſ. *perfecta* ſ. *conſummata*, Lat. (d) = 37. 39. 47. in m. 67.** 80. al. 2. Mt. f. Copt. Arm. Vulg. Or. Scholiaſtes in cod. 47. Hier. Ruf. Pel. Sedul. Fulg. (e) + αὐτοῦ. 1. 4** Mt. d. l. Theophyl. mſ. Ruf. in textu. + αὐτῶν. boern. (f) = 42. Codd. ap. Eraſm. Vulg. mſ. Chryſ. ſemel. Ruf. ed. Pel. Poſt οὐ μόνον ponit. Hier. εἰς ἡμᾶς. 43. 52. (g) = B. Aug. (h) οὐκ ἠλεημένην, ἠλεημένην. Syr. Erp. Vulg. mſ. Iren. ſemel. Tert. Hier. ſemel. Beda. || + *et non miſericordiam conſecutam, miſericordiam conſecutam*, Vulg. ed. Sedul. Ruf. Pel. Idem ante οὐκ ἠγαπ. addit harl. (i) ἂν κληθήσονται. FG. clar. boern. Ambroſiaſt. *in loco liberata* (quaſi ἐῤῥύσθη) *in quo vocabatur*, Iren. (k) = 69. ap. Treſch. Syr. Iren. (l) πληθυνθήσονται. Mt. l. + αὐτοὶ. 71. 73. Arm. (m) ὡσεὶ. 71. 74. al. 13. Chryſ. (n) ὑπόλειμμα. AB. Euſ. ὑποκατάλειμμα. 47. ἐγκατάλειμμα. Chryſ. || + αὐτῶν. Syr. Arr. + τοῦ ἰσραήλ. Mt. k.

γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων
o ἐν δικαιοσύνῃ. ὅτι λόγον
συντετμημένον" ποιήσει κύ-
29 ριος p ἐπὶ τῆς γῆς. q Καὶ"
καθὼς r προείρηκεν" ἠσαΐας·
[εἰ μὴ κύριος σαβαὼθ ἐγκα-
τέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς σό-
δομα ἂν ἐγενήθημεν, καὶ ὡς
γόμοῤῥα ἂν ὡμοιώθημεν.
30 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι
ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιο-
σύνην, κατέλαβε δικαιοσύ-
νην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ
31 πίστεως· Ἰσραὴλ δὲ, διώκων
νόμον δικαιοσύνης, s εἰς νόμον
— δικαιοσύνης" οὐκ ἔφθασε.
32 Διατί; ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως,
ἀλλ' t ὡς" ἐξ ἔργων u = νό-
μου·" προσέκοψαν x = γὰρ"
τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος,
33 καθὼς γέγραπται· Ἰδοὺ, y
τίθημι ἐν σιὼν λίθον z προς-
κόμματος, καὶ πέτραν σκαν-
δάλου· καὶ a = πᾶς" ὁ πι-
στεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ καται-
σχυνθήσεται.]
1 [b Ἀδελφοὶ," ἡ μὲν εὐ-
δοκία τῆς ἐμῆς καρδίας, καὶ
ἡ δέησις c = ἡ" πρὸς τὸν
θεὸν, ὑπὲρ d αὐτῶν" e † εἰς
2 σωτηρίαν. Μαρτυρῶ γὰρ αὐ-
τοῖς, ὅτι ζῆλον f θεοῦ" ἔχου-
σιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν.
3 Ἀγνοοῦντες g γὰρ" τὴν τοῦ
θεοῦ

---

d τοῦ ἰσραὴλ. e † ἐστιν.

(o) = AB. 23* 47* 67** Syr. (deinde: καὶ ποιήσει) Erp. Copt. Euf. Damafc. Aug. bis || συντελῶν ... ὅτι λόγον = Aeth. Theodoret. ὅτι = Arm. (p) + ὁ θεός. 49. Copt. (q) = 48. 72. Mt. f. Ed. (r εἴρηκεν. 76. 80. λέγει. Arm. (s) = 17. 61. || δικαιοσύνης = ABDEF cum obelo. G. 47. 67** Copt. It. Damafc. Procop. Orig. int. Ruf. Ambrofiaft. in comment. Sedul. Beda. Habent Hier. et Aug. et Pel. (t) = Mt. k. Slav. 5. et ed. Hier. (u) = ABFG. 6. 9. 47* 67** Copt. Vulg. boern. harl. Chryf. alicubi. Ruf. Aug. Ambrofiaft. Hier. Sedul. Beda. (x) = ABD*FG. 47* Copt. It. Vulg. mf. Ambrofiaft. Ruf. (y) + ἐγώ. 38. 48. 72. Ed. (z) + ἀκρογωνιαῖον, ἔντιμον, καὶ λίθον. 17. (a) = ABDEFG. 47. Syr. Copt. It. Or. Damafc. Aug. Ambrofiaft. Ruf. Beda. (b) = 73. Mt. k. l. (c) = ABDEFG. 47. Cyr. (d) ABDEFG. 17. 47* 71. al. 2. Syr. utr. Erp. Copt. Arm. Vulg. It. Cyr. Chryf. (etiam in Mt. 3. 8.) Damafc. Ruf. Aug. Ambrofiaft. Pel. Sedul. Beda. || ὑπὲρ τοῦ ἰσραὴλ = Aeth. (e) = ABDEFG. 47* 71. Syr. It. Cyr. *fit*, Vulg. Patr. lat. (f) = 14. 28. 62. Habent Clem. Or. (g) δὲ. A. 57 (c. al. 3.) Leo.

θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν
ἰδίαν [h] = δικαιοσύνην" ζη-
τοῦντες στῆσαι, τῇ δικαιοσύ-
νῃ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν.
4 [i] Τέλος" γὰρ νόμου [k] χρι-
στὸς, εἰς δικαιοσύνην παντὶ
5 τῷ πιστεύοντι. [l] Μωϋσῆς γὰρ
γράφει [m] τὴν δικαιοσύνην τὴν
ἐκ τοῦ νόμου· ὅτι" ὁ ποιήσας
[n] — αὐτὰ" [o] ἄνθρωπος."
6 ζήσεται ἐν [p] ∾ αὐτοῖς." Ἡ
δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὔ-
τω λέγει· μὴ εἴπῃς ἐν [q] τῇ"
καρδίᾳ σου· τίς ἀναβήσεται
εἰς τὸν οὐρανόν; τοῦτ' ἔστι
7 χριστὸν καταγαγεῖν· "Ἢ· τίς
καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον;
τοῦτ' ἔστι χριστὸν [r] ἐκ νε-
8 κρῶν" [s] ἀναγαγεῖν." Ἀλλὰ τί
λέγει [t]; ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά
ἐστιν [u], ἐν τῷ στόματί σου
καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τοῦτ'
ἔστι τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως, ὃ
9 κηρύσσομεν. "Ὅτι ἐὰν [x] ὁμο-
λογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου
κύριον ἰησοῦν," καὶ πιστεύ-
σῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ὁ
θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν,
10 σωθήσῃ. (Καρδίᾳ γὰρ πιστεύ-
εται εἰς δικαιοσύνην· στόματι
δὲ

l μωσῆς. p ∾ αὐτῇ.

(h) = ABDgr. E. 47. (ſed eſt in m.) Copt. Arm. Vulg. germ. Clem. Cyr. Baſ. Chryſ. alicubi. Procop. Iren. ed. qu. Ruf. alicubi. Zeno. Ambroſiaſt. Aug. Pel. Beda. || Habent clar. Tert. Iren. ed. et mſ. Alii. (i) πλήρωμα. Clem. ſemel. Or. ſemel. (k) + καὶ προφητῶν. Or. Cyr. ſaepe. (l) BG. 17. 57. (c. al. 6.) Alii. Mt. a. al. 7. Ed. Sic alibi ſaepe. (m) ὅτι τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου D*gr. 47. 67** item 17* Copt. Vulg. Damaſc. Ruf. Pel. Sedul. Beda. Cf. not. n. et p. ὅτι τὴν δικ. ἐκ πίστεως. A. || = τὴν δικ. τὴν ἐκ τοῦ νόμου. Aeth. || = ὅτι. Mt. d. (n) = ADgr. E. 6. 9. 47. 67** Copt. Vulg. Damaſc. Ruf. Pel. Sedul. Beda. *eam*, germ. Copt. Caſſiod. ταῦτα. Aeth. 17* 37. (o) = FG. Syr. Erp. boern. Chryſ. etiam in Mt. 3. 8. Hilar. (p) A. 17. 47. 80 Copt. Vulg. germ. Damaſc. Ruf. Pel. Sedul. Beda. (q) = 57 (c. al. 6!) Ed. elſev. (r) = Lect. 7. Mt. q. (habet in m.) Poſt ἀναγαγεῖν ponunt 57. Arm. Cyr. (s) ἀγαγεῖν 1. 68. ἐξαγαγεῖν. Slav. 5. 8. *liberare*, Iren. (t) + ἡ γραφὴ DE. (item FG.) 10. 17. 31. 71. 73. 80. al. 3. Mt. 1. Ed. Copt. Aeth. Arm. Slav. ed. Vulg. ed. (non demidov. tol.) It. Or. quater. Cyr. Theodoret. Hilar. Ambroſiaſt. Ruf. Pel. Sedul. Beda. (non Aug.) (u) + σφόδρα. 6. 47. Or. (ſemel omittit.) (x) ὁμολογήσῃς (εἴπῃς Cyr.) τὸ ῥῆμα (τὸ ῥῆμα addit etiam 71.) ἐν τῷ στόματι σου, ὅτι κύριος ἰησοῦς. B. Clem. Cyr. ſaepe. εἴπῃς κύριος ἰησοῦς. Cyr.

δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν.)]
11 [Λέγει γὰρ ἡ γραφή· [y] πᾶς
ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ κα-
12 ταισχυνθήσεται. Οὐ γάρ ἐστι
διαστολὴ ἰουδαίου τε καὶ ἕλ-
ληνος· ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος
πάντων, πλουτῶν εἰς [z] πάν-
τας" τοὺς ἐπικαλουμένους αὐ-
13 τόν. [Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικα-
λέσηται τὸ ὄνομα κυρίου, σω-
14 θήσεται. Πῶς οὖν [a] ἐπικαλέ-
σονται," εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευ-
σαν; πῶς δὲ [b] πιστεύσουσιν,"
οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ [c]
ἀκούσουσι" χωρὶς κηρύσσον-
15 τος; Πῶς δὲ [d] κηρύξουσιν,"
ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι; καθὼς
γέγραπται· ὡς ὡραῖοι οἱ πό-
δες τῶν [e] εὐαγγελιζομένων εἰ-
ρήνην, τῶν" εὐαγγελιζομέ-
16 νων [f] = τὰ" ἀγαθά. Ἀλλ'
οὐ πάντες [g] ὑπήκουσαν" τῷ [h]
εὐαγγελίῳ." ἠσαΐας γὰρ λέ-
γει· κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ
17 ἀκοῇ ἡμῶν; Ἄρα ἡ πίστις ἐξ
ἀκοῆς· ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήμα-
18 τος [i] θεοῦ." Ἀλλὰ λέγω· μὴ
οὐκ ἤκουσαν; [k] μενοῦνγε" εἰς
πᾶσαν [l] τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ
φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ
πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥή-
19 ματα αὐτῶν.] Ἀλλὰ [m] λέ-
γω·" μὴ [n] ἰσραὴλ οὐκ ἔγνω;"
[o] πρῶτος" [p] μωϋσῆς" λέγει· [q]
ἐγὼ" παραζηλώσω ὑμᾶς [r] ἐπ'
οὐκ ἔθνει, ἐπὶ" ἔθνει ἀσυνέ-
τῳ

---

n οὐκ ἔγνω ἰσραὴλ, p μωσῆς.

(y) + ὅτι. DE. 38. 48. 72. Ed. Ruf. Sedul. (z) πάντα. Chryf. bis. || + καὶ ἐπὶ πάντας. Chryf. bis. Theodoret. (a) ἐπικαλέσωνται. ADEFG. 73. Mt. d. (b) πιστεύσωσιν. DEFG. 70. 73. Mt. 3. (c) ἀκούσωσι. A. 80. al. 6. Mt. b. al. 3. Chryf. in Mt. 3. 8. ἀκούσονται. DEFG. 47. 67. 71. 73. al. 4. Mt. g. q. (d) κηρύξωσιν. ADE. 17. 73. al. 6. Mt. d. g. Chryf. in Mt. 3. 8. κηρύσσουσιν. F. item G. (e) = ABC. 47. (fed habet in m.) 62. 71. Copt. Aeth. Clem. Damafc. Ruf. (f) = ABCDEG. 47* Damafc. (g) *obediunt*, Vulg. It. Patr. lat. (h) Interrogative legit Theodoret. (i) = FG. boern. Hilar. χριστοῦ. BD*E. 6. 9. 23. 47. (fed rec. in m.) 57. (cum 49.) 67** Copt. Vulg. clar. germ. Aug. Ambrofiaft. Pel. *Dei Chrifti*, Beda. || Clem. Ruf. et Sedul. ut rec. (k) = FG. boern. Ruf. Ambrofiaft. (l) + γάρ. D* (m) ἐρεῖ τις. 73. (n) ACDEFG 47. 57. 73. 74. Mt. f. q. Ed. Millii. Copt. Arm. Vulg. It. Chryf. (etiam in Mt. 3. 8.) Damafc. Patr. lat. (o) πρῶτον. Mt. l. || οὐκ ἔγνω πρῶτος; tol. *Ideo primus*, Ambrofiaft. (p) FG. Alii. Mt. a. al. 9. Ed. (q) ἐγὼ γάρ. 37. καὶ ἐγώ Slav. ant. (r) οὐκ ἐπ' ἔθνει, ἀλλ' ἐπί. Slav. ed.

20 τῷ παροργιῶ ὑμᾶς. Ἡσαΐας
δὲ [s] ἀποτολμᾷ καὶ" λέγει·
εὑρέθην [t] τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦ-
σιν, ἐμφανὴς ἐγενόμην [u] τοῖς
21 ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσι. Πρὸς δὲ
τὸν ἰσραὴλ λέγει· ὅλην τὴν
ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς
μου [x] πρὸς" λαὸν ἀπειθοῦν-
τα [y] καὶ ἀντιλέγοντα."
1 Λέγω οὖν· μὴ ἀπώσατο
ὁ θεὸς [z] τὸν λαὸν" αὐτοῦ [a];
μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ ἰσραη-
λίτης εἰμὶ, ἐκ σπέρματος ἀ-
2 βραάμ, φυλῆς βενιαμίν. Οὐκ
ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐ-
τοῦ, ὃν προέγνω.] ἢ [οὐκ
οἴδατε, ἐν ἠλίᾳ τί λέγει ἡ
γραφή; ὡς ἐντυγχάνει τῷ
θεῷ κατὰ τοῦ ἰσραὴλ [b] †·
3 Κύριε, τοὺς προφήτας σου
ἀπέκτειναν, [c] = καὶ" τὰ
θυσιαστήριά σου κατέσκα-
ψαν· [d] κἀγὼ" ὑπελείφθην
μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυ-
4 χήν μου [e]. Ἀλλὰ τί λέγει
αὐτῷ ὁ χρηματισμός; κατέ-
λιπον ἐμαυτῷ [f] ἑπτακισχι-
λίους ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔ-
5 καμψαν γόνυ τῇ βάαλ. Οὕ-
τως [g] οὖν" καὶ ἐν τῷ νῦν και-
ρῷ λεῖμμα κατ' ἐκλογὴν [h]
6 χάριτος" [i] γέγονεν." Εἰ δὲ
χάριτι, οὐκέτι ἐξ ἔργων· [k]
ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι γίνεται
χάρις

b † λέγων.

(s) = DEFG. boern. || *dicit: palam apparui etc.* clar. germ. (t) + ἐν BD*FG. It. Ambrosiast. (u) + ἐν. B. Ruf. (x) ἐπί. DE. Iustin. Clem. εἰς. 76. (y) = FG. boern. Hilar. καὶ λέγοντα. D*Egr. (z) τὴν κληρονομίαν. FG. boern. Ambr. Hilar. Ambrosiast. Sedul. (a) + ὃν προέγνω. AD. 76. clar. Chrys. (etiam in Mt. 3.) Theophyl. Aug. semel. Ambrosiast. in comment. (b) = ABCDFG. 23. 47. 67** 73. Copt. Arm. Ar. pol. Vulg. It. Eus. Chrys. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Damasc. Ruf. Ambrosiast. Patr. lat. (c) = ABFG. 17. 39. 47. (sed habet in m.) 71. 80. al. 2. Mt. d. f. Copt. Vulg. It. Chrys. semel. (etiam in Mt. 8.) Ruf. Ambrosiast. Alii. (d) καὶ 76. Mt. d. Theophyl. mss. ἐγώ. Arm. (e) + λαβεῖν αὐτήν. 30. (f) + φησίν. Arm. (g) = 54. 55. Mt. 3. Syr. Arm. Syr. p. habet c. ast. (h) δικαιοσύνης. Aeth. (i) *salvae factae sunt.* Vulg. germ. boern. Ruf. Aug. (alicubi deest *salvae.*) Ambrosiast. Pelag. Ambr. Sedul. Beda. (k) ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι γίνεται χάρις· εἰ δὲ ἐξ ἔργων = 48* 57. || γίνεται] ἐστι. 54. Chrys. etiam in Mt. 3. *est*, Vulg. clar. germ. Patr. lat. *erit*, boern.

7 χάρις [l] †. Τί οὖν; ὃ [m] ἐπι-
ζητεῖ" ἰσραὴλ, [n] τοῦτο" οὐκ
ἐπέτυχεν· ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυ-
χεν· οἱ δὲ λοιποὶ [o] ἐπωρώ-
8 θησαν," Καθὼς γέγραπται·
ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς πνεῦμα
κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ
μὴ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ
ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον [p]
9 ἡμέρας." Καὶ δαβὶδ λέγει·
γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν [q]
εἰς παγίδα, καὶ εἰς θήραν, καὶ
εἰς σκάνδαλον, καὶ εἰς ἀντα-
10 πόδομα αὐτοῖς· Σκοτισθήτω-
σαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, τοῦ
μὴ βλέπειν· καὶ [r] τὸν" νῶ-
τον αὐτῶν διαπαντὸς [s] σύγ-
καμψον."
11 [t] Λέγω οὖν· μὴ" [u] ἔπται-
σαν, ἵνα [x] [y] πέσωσι;" μὴ
γένοιτο· ἀλλὰ τῷ αὐτῶν πα-
ραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔ-
θνεσιν, εἰς τὸ παραζηλῶσαι
12 αὐτούς. [z] Εἰ δὲ τὸ παράπτω-
μα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου,
καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦ-
τος ἐθνῶν· πόσῳ μᾶλλον τὸ
13 πλήρωμα αὐτῶν;] ['Υμῖν [a]
γὰρ" λέγω τοῖς ἔθνεσιν· ἐφ'
ὅσον [b] μέν" εἰμι [c] ἐγὼ" ἐθνῶν
ἀπό-

---

l † εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι ἐστὶ χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι ἔ-στιν ἔργον. n τούτου.

(l) = ACDEFG. 47. (extat in m.) Copt. Arm. Aeth. (qui tamen antea poſt οὐκέτι ἐξ ἔργων addiderat: εἰ δὲ ἐξ ἔργων.) Vulg. It. (habent Syr. et Arr.) Chryſ. Theodoret. (uterque habet in textu, ſed non in commentario.) Damaſc. Ruf. Ambroſiaſt. Pel. Latini omnes. || εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι ἐστὶ χάρις = 17. ut videtur. 52. 54* Mt. 8. || ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι ἐστὶν ἔργον = 4* || ἐστὶ χάρις] χάρις. B. || ἐστὶν ἔργον] ἐστὶ χάρις. B. (m) ἐπεζήτει. FG. 73. al. 2. Syr. Arr. Vulg. It. Ruf. Alii lat. (n) ACDEFG. 17. 37. 39. 47. 72. 73. 80. al. 20. Mt. a. al. 4. Ed. Chryſ. alicubi et in Mt. 3. 8. Oec. mſ. (o) ἐπηρώθησαν. 66** *excoecati ſunt*, Vulg. It. Patr. lat. (p) = 74. Mt. k. (q) + ἐνώπιον αὐτῶν. 4. Syr. Erp. Aeth. Vulg. ed. ſixtin. Vulg. mſ. Theodoret. Pel. || Ruf. diſ. ut rec. (r) τὸ. Ed. (s) σύγκαψον. 72. al. 7. Mt. c. d. f. Ed. (t) τί οὖν λέγω; μὴ διὰ τοῦτο. Arm. *Dicit ergo: numquid*, Vulg. mſ. (u) + *ſic.* Vulg. germ. Ruf. diſ. Pel. Ambroſiaſt. Alii lat. + διὰ τοῦτο. Arm. (x) + μή. 73. (y) παίσωσι. Mt. b. πταίσωσι. 55. (z) Vſ. 12 = A. (a) δὲ. AB. 10. 31. 47. 73. 80. Syr. Copt. Damaſc. Theodoret. mſ. || = Aeth. (b) = DEFG. 80. al. 5. clar. boern. Ambr. μὲν οὖν. ABC. (c) = A. 73. 80. al. 5. Mt. f. h. Arm. Theodoret. mſ. Ante εἰμι ponunt FG. Cyr.

ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου
14 [d] δοξάζω," Εἴπως παραζηλώ-
σω [e] μου τὴν σάρκα," καὶ
15 σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. Εἰ γὰρ
ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλα-
γὴ κόσμου· τίς ἡ [f] πρόσλη-
ψις," εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν;
16 Εἰ [g] δὲ" ἡ ἀπαρχὴ ἁγία,
καὶ τὸ φύραμα· καὶ [h] εἰ" ἡ
ῥίζα [i] ἁγία," καὶ οἱ κλάδοι.
17 Εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξε-
κλάσθησαν, σὺ δὲ, ἀγριέλαι-
ος ὢν, ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐ-
τοῖς, καὶ συγκοινωνὸς [k] τῆς ῥί-
ζης καὶ τῆς πιότητος τῆς ἐ-
18 λαίας ἐγένου," Μὴ κατακαυ-
χῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ [l] κα-
τακαυχᾶσαι," οὐ σὺ τὴν ῥί-
ζαν βαστάζεις, ἀλλ' ἡ ῥίζα
19 σέ. Ἐρεῖς οὖν· [m] ἐξεκλά-
σθησαν" [n] = οἱ" κλάδοι,
20 ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ. Καλῶς·
τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ
δὲ [o] τῇ" πίστει ἕστηκας· μὴ
ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ.
21 Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ φύ-
σιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, [p]
μήπως" οὐδὲ σοῦ [q] φείσεται."
22 [r] Ἴδε" οὖν χρηστότητα καὶ
ἀποτομίαν Θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς
πεσόντας, [s] ∾ ἀποτομίαν·"
ἐπὶ δὲ σέ, [t] ∾ χρηστότη-
τα,"

N 5

q φείσηται. s ∾ ἀποτομία. t ∾ χρηστότης.

(d) δοξάσω. G. 46. Ed. Vulg. It. Theodoret. alicubi. Ruf. Ambrosiast. Alii exc. Aug. (e) τὴν σάρκα μου. DFG. αὐτοὺς τῇ σαρκί μου. Arm. || μου] = Slav. 8. μοι. Slav. 5. (f) πρόληψις. CFGgr. (g) γάρ. A. Theodoret. alicubi. (h) = FG. 70. 71. Mt. b* 3. Arm. boern. (i) = Arm. (k) ἐγένου τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας. D*FG. clar. boern. Iren. int. Aug. alicubi. || καὶ = C. Copt. Damasc. || καὶ τῆς πιότητος = Ambrosiast. (l) σὺ καυχᾶσαι. D*FG. clar. boern. Hilar. Ambrosiast. (m) εἰ κλασθησαν. FG. boern. (n) = ACFG. 37. 46. 47. 57. (c. al. 3) 72. 73. 80. al. 8. pluresve. Mt. a. l. al. 3. Ed. Chrys. (etiam in Mt. 3. 8.) Damasc. Oec. (o) = Ed. (p) = ABC. 6. 42. 47* 67** 73. 80. Copt. Damasc. Ruf. Aug. (habet Chrys. dis.) πόσω μᾶλλον s. πλέον. Or. ut videtur. item Erp. || μή πως οὐδὲ] num. Aeth. (q) ACDFG. al. 45. Mt. a* al. 8. Ed. Copt. Aeth. Erp. (Syr. Ar. pol.) Or. Chrys. (etiam in Mt. 3. 8. sed ed. Mon s. ut rec.) Theodoret. Damasc. Antioch. Aug. Ruf. (r) ἴδε. 76. Alii. Mt. a. al. 9. Ed. (etiam St. 3.) εἶδε. G. (s) AB. 67** Or. ut videtur. Damasc. (t) 67** Or. χρηστότης Θεοῦ. ABCD. Damasc. || Θεοῦ addunt etiam Copt. Arm. Vulg. ed. clar. Eus. Pelag.

τα," ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ χρη-
στότητι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκο-
πήσῃ.
23 u Κἀκεῖνοι" δὲ, ἐὰν μὴ
ἐπιμείνωσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεν-
τρισθήσονται· δυνατὸς γάρ
ἐστιν ὁ θεὸς πάλιν ἐγκεντρί-
24 σαι αὐτούς. Εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς
κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριε-
λαίου, καὶ παρὰ φύσιν ἐνε-
κεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον·
πόσῳ μᾶλλον οὗτοι, x οἱ"
κατὰ φύσιν, ἐγκεντρισθήσον-
25 ται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ;] [Οὐ γὰρ
θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ,
τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ
ἦτε y παρ'" ἑαυτοῖς φρόνι-
μοι.) ὅτι z πώρωσις" ἀπὸ μέ-
ρους τῷ ἰσραὴλ γέγονεν, ἄ-
χρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐ-
26 θνῶν εἰσέλθῃ· * Καὶ a οὕτω"
πᾶς ἰσραὴλ b σωθήσεται," κα-
θὼς γέγραπται· ἥξει ἐκ σιὼν
ὁ ῥυόμενος, c καὶ ἀποστρέψει"
27 ἀσεβείας ἀπὸ ἰακώβ Καὶ
αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ δια-
θήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς
28 ἁμαρτίας αὐτῶν. Κατὰ μὲν
d τὸ εὐαγγέλιον, ἐχθροὶ δι'
ὑμᾶς· κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν,
ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας.
29 Ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρί-
σματα e καὶ ἡ κλῆσις τοῦ
30 θεοῦ." Ὥσπερ γὰρ f = καὶ"
ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ
g θεῷ," νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ
31 τούτων ἀπειθείᾳ· Οὕτω καὶ
h οὗτοι" i νῦν" ἠπείθησαν, k
τῷ

u καὶ ἐκεῖνοι.

(u) κἀκεῖνοι. ABCDFG. 37. 47. 71. 73. 80. Mt. f. q. (x) = 2. 88. 76. Ed. boern. clar. tol. demidov. Ruf. Ambrosiast. Beda. || οὗτοι, ἐὰν κατὰ φύσιν ἐγκεντρισθῶσι. Chrys. in textu. (y) = FG. 47. 67** Vulg. clar. boern. Hilar. Hier. Alii lat. ἐν. AB. Damasc. (z) *caecitas*, (πήρωσις) Vulg. clar. boern. Hier. Ruf. Alii lat. (a) *postea*, Arm. τότε. Theophyl. in comment. Hier. || ὅταν s. ἐὰν τὸ πλήρ. τ. ἐθν. εἰσέλθῃ, τότε s. μετὰ τοῦτο (τότε οὕτω Clem.) πᾶς ἰσρ. σωθ. Or. saepe. Clem. Hilar. alicubi. Ambr. alicubi. (b) σωθήσηται. Vulg. clar. germ. Ruf. Hier. Ambr. alicubi. Aug. Ambrosiast. (Sed non boern. Iren. Hilar.) (c) ἀποστρέψαι. Ggr. || = καὶ. A. 39. 47. 80. (d) + οὖν. 10. 31. 73. Ed. (e) τοῦ θεοῦ καὶ ἡ κλῆσις. 37. 80. καὶ ἡ κλῆσις τῶν ἐθνῶν καὶ τοῦ θεοῦ. 73. (f) = ABCD*EFG. 39. 47. 80. al. 3. Mt. d. q. Copt. clar. boern. Chrys. edit. savil. (etiam in Mt. 3. 8.) Damasc. Theoph. Hier. Aug. Ruf. || ποτε καὶ ὑμεῖς. 48. 72. Ed. Vulg. germ. Pel. Sedul. Sed Ambrosiast. ut rec. (g) κυρίῳ. Mt. l. (h) αὐτοί. D*FG. (i) = 76. Mt. d. Copt. (k) Antecedentibus jungunt Ed. Vulg. It. Pel. Alii, Sequentibus, Theophyl.

τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει" * ἵνα καὶ
32 αὐτοὶ [l] ἐλεηθῶσι. Συνέκλει-
σε γὰρ ὁ Θεὸς [m] τοὺς πάν-
τας" εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς
πάντας ἐλεήσῃ.
33 Ὦ βάθος πλούτου [n]
καὶ" σοφίας καὶ γνώσεως Θε-
οῦ· ὡς [o] ἀνεξερεύνητα" τὰ
κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξι-
34 χνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. Τίς
[p] γὰρ" ἔγνω νοῦν κυρίου; [q]
ἢ" τίς σύμβουλος [r] αὐτοῦ"
35 ἐγένετο; Ἢ, τίς προέδωκεν
αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται
36 αὐτῷ; Ὅτι ἐξ αὐτοῦ, καὶ δι'
αὐτοῦ, καὶ [s] εἰς αὐτὸν" τὰ
πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας. ἀμήν]
1 [Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς,
ἀδελφοὶ, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν
τοῦ Θεοῦ, παραστῆσαι τὰ
σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν,
ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ,
[t] τὴν λογικὴν λατρείαν ὑ-
2 μῶν·" [u] Καὶ" μὴ [x] ∾ συ-
σχηματίζεσθε" τῷ αἰῶνι τού-
τῳ, ἀλλὰ [x] ∾ μεταμορφοῦ-
σθε" τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοὸς
[y] = ὑμῶν," εἰς τὸ δοκιμά-
ζειν [z] ὑμᾶς," [a] τί" τὸ θέλη-
μα τοῦ Θεοῦ, * [b] τὸ ἀγαθὸν
[c] καὶ" εὐάρεστον καὶ τέλειον.

Λέγω

---

x ∾ *συσχηματίζεσθαι* et *μεταμορφοῦσθαι*.

(l) + ὕστερον. 5. item 17. + πάλιν. Cyr. + νῦν. BD* 4** Damasc. (m) τὰ πάντα. DE. πάντα. FG. Vulg. It. Iren. Hier. Ambrosiast. Cassiod. Alii lat. (Sed *omnes*, Aug. Ruf.) (n) = E. 32. Aeth. Vulg. ed. clar. germ. Cypr. Novatian. Hilar. Ambr. Aug. Ruf. in textu. Ambrosiast. Cassiod. Alii lat. || Habent Clem. Or. Ath. Method. Chrys. Iren. Hilar. semel. Alii. (o) ἄῤῥητα Goth. (p) = 2. 47. Clem. (q) = 57 (c. al. 6!) (r) αὐτῷ. 3. 76. Goth. Theophyl. Tert. Ruf. Ambrosiast. (s) *in ipso*, Vulg. Syr. Arr. Aeth. Cypr. Novatian. Hilar. Ruf. Pel. Ambrosiast. Cassiod. Alii lat. || Sed rec. habent clar. germ. Or. dis. Ambr. semel. Utrumque extat in boern. (t) = Cypr. bis. Alii etiam latini multi excitant locum usque ad θεῷ. || ὑμῶν = Syr. ἡμῶν. 69. 73. (u) = 47* 67** Goth. guelph. (x) AB** DEFG. 17. 37. 73. Alii. Mt. e. f. k. q** Theophyl. (y) = ABD*gr. FGgr. 47. 67** Copt. Clem. Cypr. (habent alii lat.) (z) = 18* (Goth.) || + τὰ διαφέροντα. Mr. k* ut videtur. Chrys. + τὰ διαφέροντα, καὶ γινώσκειν. Chrys. mss. etiam in Mt. 3. 8. Oec. ut videtur. + καὶ. Arm. (a) = 18* (b) + *quod*. (τί) It. Goth. guelph. Aug. Ambrosiast. Alii. Sic Latini, non Graeci, teste Ruf. (c) τό. 37.

3 Λέγω γὰρ, διὰ τῆς χάριτος
[d] [e] τῆς δοθείσης μοι," παντὶ
τῷ [f] ὄντι" ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερ-
Φρονεῖν [g] παρ' ὃ δεῖ Φρονεῖν."
ἀλλὰ Φρονεῖν εἰς τὸ σωΦρο-
νεῖν, ἑκάστῳ ὡς ὁ θεὸς [h] ἐ-
μέρισε" μέτρον [i] πίστεως."]
4 [[k] Καθάπερ" γὰρ ἐν ἑνὶ σώ-
ματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ
δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν
5 ἔχει πρᾶξιν· Οὕτως [l] οἱ πολ-
λοὶ ἓν σῶμά [m] ἐσμεν" [n] ἐν
χριστῷ, [o] ὁ" δὲ καθ' εἷς, ἀλ-
6 λήλων μέλη. * [[p] Ἔχοντες"
[q] δὲ" χαρίσματα κατὰ τὴν
χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διά-
Φορα· εἴτε προφητείαν, κα-
τὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστε-
7 ως· Εἴτε [r] διακονίαν," ἐν τῇ
διακονίᾳ· εἴτε [s] ὁ διδάσκων,"
8 ἐν τῇ διδασκαλίᾳ· [t] — Εἴτε" ὁ
παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλή-
σει· ὁ μεταδιδοὺς, ἐν ἁπλό-
τητι· ὁ προϊστάμενος, ἐν
σπουδῇ· ὁ ἐλεῶν, ἐν ἱλαρότη-
9 τι. Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος·
[u] ἀποστυγοῦντες" τὸ πονη-
ρὸν, κολλώμενοι [x] τῷ ἀγα-
10 θῷ·" Τῇ Φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλ-
λήλους Φιλόστοργοι· τῇ τι-
μῇ ἀλλήλους προηγούμενοι·
11 Τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί· τῷ
πνεύματι ζέοντες· [y] τῷ [z] και-
12 ρῷ" δουλεύοντες· Τῇ ἐλπίδι
χαί-

---

z ∾ κυρίῳ.

(d) + τοῦ θεοῦ. 37. 48** 67. 73. al. 8. Mt. a. c. d. k. q. Aeth. Arm. Goth. guelph. Theoph. Aug. (e) = Aeth. (f) πιστεύοντι. 43. || πᾶσι τοῖς οὖσι. Goth. Vulg. clar. germ. guelph. Patr. lat. Sic Latini, non Graeci, teste Ruf. (g) = FG. 70. boern. || *supersapere praeceptum*, Hilar. (h) ἐχάρισε. 4. ὥρισε. Cyr. ἐμέτρησε. 73. || + μέτρῳ. 73. (i) χάριτος. 6. 67** (k) ὥσπερ. D*EFG. (l) + καὶ 37. 46. 57. (c. al. 4) 80. al. 2. Mt. d. f. l. q. Syr. Arm. Theophyl. (m) = FG. boern. (n) = 36. Mt. b. (o) τὸ ABD*FG. 47* Antioch. Damasc. οἱ. Mt. f. (p) ὑπερέχοντες. 1. (q) = Mt. c. l. Theodoret. (qui antecedentibus jungit.) *enim*, Ruf. (r) ὁ διακονῶν. 1. 37. 72** Lect. 6. 7. Mt. b. e. l. Bas. Theodoret. mss. τὸ κήρυγμα. 67. in m. (s) διδασκαλίαν. A. (t) = D*EFG. Vulg. It. Ruf. Pel. diss. Sedul. Beda. (non Ambrosiast.) (u) μισοῦντες. FG, (x) τὸ ἀγαθόν. 4. Lect. 7. Mt. b. c. f. (y) τῷ καιρῷ δουλεύοντες = 71. (z) D*FG. Ed. multae (etiam St. 3.) et fortasse codices nonnulli cum his editionibus collati. clar. boern. Codd. lat. ap. Hier. et Ruf. et Bedam. Inscriptio capituli hujus in codd. la, *de tempori inserviendo* teste Luca brug. (Ignat. ep. ad Polyc. ut videtur.) Nyss. bis. Cypr. Ambrosiast. diss. || κυρίῳ.

χαίροντες· τῇ θλίψει ὑπομέ-
νοντες· τῇ προσευχῇ προσ-
13 καρτεροῦντες· Ταῖς [a] χρεί-
αις" τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες·
τὴν φιλοξενίαν διώκοντες.
14 [b] Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας
ὑμᾶς" εὐλογεῖτε, καὶ μὴ
15 καταρᾶσθε.] Χαίρειν μετὰ
χαιρόντων, [c] καὶ" κλαίειν με-
16 τὰ κλαιόντων. Τὸ αὐτὸ εἰς
ἀλλήλους φρονοῦντες· μὴ τὰ
ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς
ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. μὴ
γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς.
17 Μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀ-
ποδιδόντες· προνοούμενοι καλὰ
[d] ἐνώπιον [e] πάντων" ἀνθρώ-
18 πων· Εἰ δυνατὸν, * τὸ ἐξ ὑ-
μῶν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων
19 εἰρηνεύοντες· Μὴ ἑαυτοὺς ἐκ-
δικοῦντες, ἀγαπητοὶ, ἀλλὰ
δότε τόπον τῇ ὀργῇ [f]· γέ-
γραπται γάρ· [g] ἐμοὶ ἐκδίκη-
σις" [h]· ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέ-
20 γει κύριος. [i] Ἐὰν = οὖν"
πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε
αὐτόν·

κυρίῳ. AB. caeterique codd. graeci. Mt. codd. omnes. Codd. gr. ap. Hier. et Ambroſiaſt. et Bedam. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. mſ. et ed. (hiat Goth.) Vulg. germ. harl. tol. marian. demidov. Codd. lat. omnes ap. Lucam brug. Clem. Ath. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Euthal. Theophyl. Oec. Scholiaſtae gr. Hier. diſ. Ruf. diſ. Pel. Aug. Primaſ. Sedul. Salvian. Chryſolog. Beda diſ. (a) μνείαις. D*FG. clar. boern. Codd. lat. ap. Ruf. Chryſ. alicubi. Hilar. Optat. Ambroſiaſt. Aug. ſemel. Chryſol. Gregor. M. (Sedul. et Pel. utriusque lectionis meminerunt.) (b) = FG. boern. Ruf. mſ. Ambroſiaſt. Chryſol. Poſt καταρᾶσθε ponunt DE. clar. germ. || ὑμᾶς = 47. 67** (c) = D*FG. 47. 67. Arm. Vulg. It. Tert. ſemel. Aug. Ambroſiaſt. Ruf. Pelag. (d) + ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καί. A. Polycarp. + οὐ μόνον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ καὶ FG Arm. Goth. Vulg. boern. guelph. Lucif. Facund. Aug. Ruf. ed. Ambroſiaſt. Pel. Sedul. Beda. (e) = A. 44. 46. 80. Polycarp. τῶν. D*FG. 19. 47. 55. It. harl. guelph. tol. Tert. Lucif. Ambroſiaſt. ut videtur. Pelag. || = ἀνθρώπων. Theodoret. (f) + θεοῦ. Goth. (Sic interpretatur Chryſ.) (g) εἰ μὴ ἐκδικήσεις. Syr. (h) + ἵνα ἀποδίδω. Goth. + καί. Copt. Syr. p. c. obelo. Arm. boern. guelph. Tert. Cypr. Hilar. Ruf. Alii, (i) ἀλλὰ ἐάν. AB. 37. 57 (c. al. 2) 67** 73. al. 3. Copt. Vulg. clar. Baſ. Ruf. Beda. ἀλλὰ καὶ ἐάν. Pelag. ἐὰν δέ. Syr. p. ἐάν. D*FG. 80. al. 3. Goth. germ. boern. guelph.

αὐτόν· k ἐὰν διψᾷ, πότιζε
αὐτόν·" τοῦτο γὰρ ποιῶν;
ἄνθρακας πυρὸς l σωρεύσεις"
21 ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Μὴ
νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ
νίκα m ἐν τῷ ἀγαθῷ" τὸ
κακόν.]
1 [n Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσί-
αις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέ-
σθω." οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία
εἰ μὴ o ∾ ἀπὸ" θεοῦ· p αἱ
δὲ οὖσαι q †, ὑπὸ r † θεοῦ
2 τεταγμέναι εἰσίν. Ὥστε ὁ ἀν-
τιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ
τοῦ θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστη-
κεν· οἱ δὲ ἀνθεστηκότες, ἑαυ-
3 τοῖς κρίμα λήψονται. Οἱ γὰρ
ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος s ∾
τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν
κακῶν." θέλεις δὲ μὴ φοβεῖ-
σθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγα-
θὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον
4 ἐξ αὐτῆς· Θεοῦ γὰρ διάκονός
ἐστι, t σοὶ" εἰς u τὸ" ἀγα-
θόν. ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῇς,
φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μά-
χαιραν x φορεῖ· θεοῦ γὰρ
διάκονός ἐστιν, ἔκδικος y —
εἰς

o ∾ ὑπό. q † ἐξουσίαι. r † τοῦ. s ∾ τῷ ἀγαθῷ ἔργῳ, ἀλλὰ τῷ κακῷ.

(k) = Ed. Sedul. || ἐὰν] + δὲ. 46. 63. Mt. b. e. f. Arm. Goth. (l) ἐπισωρεύσεις. 57 (cum 68.) *raſtro verres.* (qſ. σαρώσεις.) Goth. ut videtur Knittelio. (m) *a bono*, Goth. (n) πάσαις ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτάσσεσθε. D*FG. clar. boern. harl. Tert. ut videtur. Iren. bis. Ambroſiaſt. Sedul. Auctor quaeſt. e. V. T. πᾶσα ψυχὴ ὑπὸ τὰς ἐξουσίας οὔσα ὑποτασσέσθω. Arm. || Sed. rec. Vulg. germ. Orig. Chryſ. Ruf. Hier. Aug. Pel. Beda. || = ὑπερεχούσαις. Aeth. (o) AD**E**F. 17. 37. 39. 46. 47. 67. ap. Treſch. 71. 72. 73. 80. al. 32. Mt. a. l. al. 10. Ed. Orig. ap. Wetſt. Baſ. Iſid. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. mſ. Theoph. in comment. Oec. in comment. (p) αἱ δὲ οὖσαι . . . εἰσίν = Ruf. (ſed habet Orig.) Hier. Sedul. (q) = ABD*FG. 67** Arm. Copt. Aeth. Goth. Vulg. It. Orig. ap. Wetſt. Iren. bis. Ambroſiaſt. Aug. Ambr. Pel. Beda. *Quae autem a Deo ſunt, ordinatae ſunt.* Aug. ſemel. Alii. (r) = ADEFG. 37. 46. Alii. Mt. e. Ed. Orig. ap. Wetſt. Chryſoſt. (etiam in Mt. 8) Damaſc. (s) ABD*FG. 6. 67** Copt. Goth. Vulg. It. Clem. Iren. Tert. Ambroſiaſt. mſ. Ruf. Aug. Pacian. Sedul. Beda. (t) = FGgr. 61. Mt. f. Ambroſiaſt. ut videtur. (u) = B. (x) + τοῦ θεοῦ. 4. (y) = D*FG. clar* boern. Ante ἔκδικος ponunt E. 39. 46. 80. al. 9. Mt. a* b. f. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8) Theodoret.

εἰς ὀργὴν" τῷ τὸ κακὸν πράσ-
5 σοντι. Διὸ [z] ∾ ἀνάγκη ὑπο-
τάσσεσθαι," οὐ μόνον διὰ τὴν
ὀργὴν, ἀλλὰ [a] καὶ" διὰ τὴν
6 συνείδησιν. Διὰ τοῦτο γὰρ
καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουρ-
γοὶ γὰρ Θεοῦ εἰσιν, εἰς αὐτὸ
7 τοῦτο προσκαρτεροῦντες. Ἀ-
πόδοτε [b] οὖν" πᾶσι τὰς ὀ-
φειλάς· τῷ τὸν φόρον, τὸν
φόρον· τῷ τὸ τέλος, τὸ τέ-
λος· τῷ τὸν φόβον, τὸν φό-
βον· τῷ τὴν τιμὴν, τὴν τι-
μήν.

8 Μηδενὶ μηδὲν [c] ὀφείλε-
τε," εἰ μὴ τὸ [d] [m] ἀλλήλους ἀγα-
πᾷν·" ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτε-
9 ρον, νόμον πεπλήρωκε. [e] Τὸ"
γάρ· [f] οὐ μοιχεύσεις·" οὐ φο-
νεύσεις· οὐ κλέψεις· [g] † [h]
οὐκ ἐπιθυμήσεις·" καὶ εἴ τις
ἑτέρα ἐντολὴ, ἐν [i] τούτῳ τῷ
λόγῳ" ἀνακεφαλαιοῦται, [k]
ἐν τῷ·" ἀγαπήσεις τὸν πλη-
10 σίον σου ὡς [l] ἑαυτόν." [m] Ἡ
ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ
ἐργάζεται·" πλήρωμα [n] οὖν"
νόμου ἡ ἀγάπη.]

Καὶ

z ∾ ὑποτάσσεσθε. d ἀγαπᾷν ἀλλήλους. g † οὐ ψευδομαρτυρήσεις.

(z) ὑποτάσσεσθε, absque ἀνάγκη, DEFG. Goth. It. guelph. Iren. Ambrosiast. Sedul. semel. (alibi ut rec.) ἀνάγκη seu ἀνάγκῃ ὑποτάσσεσθε. Lect. 7. Ed. Vulg. Aug. Beda. ἀνάγκη προτάσσεσθαι. Ed. elsev. (a) = FGgr. (b) = ABD* 67** Copt. Vulg. mſ. tol. Damasc. Cypr. Ruf. Cassiod. τοίνυν. Theodoret. | (c) ὀφείλοντες. 4. Mt. 3. ὀφελεῖται. (*nil proderit vobis, nisi*) Aeth. (d) ABDFG. 73. 80. pluresve. Mt. q. Syr. Arm. Vulg. It. Or. Cyr. Chrys. Theodoret. Damasc. Patr. lat. (e) γέγραπται. FG. boern. Ambr. (f) = Erp. Post φονεύσεις ponunt Syr. Clem. Or. Dial. c. marcion. Ruf. in comment. (g) = ABDEFG. 17. 39. 46. 47. 48. 72. 76. al. 14. Mt. b. d. e. f. l. q. Ed. Syr. Vulg. mſ. It. tol. Clem. bis. Or. bis. Bas. Cyr. Theodoret. Theoph. Dial. c. marcion. Ambrosiast. Hier. Aug. Ambr. (Sed habet Ruf.) || Post ἐπιθυμ. ponit Syr. p. Post φονεύσεις 87. (h) = 54. Clem. semel. Or. bis. Chrys. etiam in Mt. 3. 8. Non attingit Ruf. in comment. (i) τῷ λόγῳ τούτῳ. BDEFG. 45. Or. bis. (k) = G. Vulg. It. Patr. lat. τῷ. Clem. semel. Or. semel. (l) σεαυτόν. ADE. Alii. Mt. a. al. 4. Or. Alii. (m) = A. || τῷ] τοῦ. Ed. Cyr. Vulg. boern. (habet utrumque.) Ruf. Patr. lat. || πλησίον] πλησίου. Ed. Cyr. + αὐτοῦ Arm. || ἐργάζεται] κατεργάζεται. D* 17. 73. al. 5. et Barb. 1. Ed. (n) δέ. D*FG. It. Aug. Ambrosiast. γάρ. Mt. d. g.

11 Καὶ [o] τοῦτο," [p] εἰδό-
τες" τὸν καιρὸν, ὅτι ὥρα [q]
ἡμᾶς" ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆ-
ναι· [(νῦν [r] γὰρ" ἐγγύτερον
ἡμῶν ἡ σωτηρία, ἢ [s] ὅτε"
12 ἐπιστεύσαμεν· Ἡ νὺξ [t] προ-
έκοψεν," ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν)
[u] ἀποθώμεθα" οὖν τὰ ἔργα
τοῦ σκότους, [x] ∾ καὶ ἐνδυ-
σώμεθα" τὰ [y] ὅπλα" τοῦ
13 φωτός. Ὡς ἐν ἡμέρᾳ, εὐ-
σχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ
κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοί-
ταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι
14 καὶ ζήλῳ· Ἀλλ' ἐνδύσασθε
τὸν κύριον ἰησοῦν χριστὸν, [z]
καὶ" τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ
ποιεῖσθε [a] εἰς ἐπιθυμίας."
1 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ
πίστει, προσλαμβάνεσθε, μὴ
εἰς διακρίσεις [b] διαλογισμῶν.
2 Ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάν-
τα· [c] ὁ" δὲ ἀσθενῶν λάχανα
3 [d] ἐσθίει." Ὁ ἐσθίων, τὸν μὴ
ἐσθίοντα μὴ [e] ἐξουθενείτω·"
[f] καὶ ὁ" μὴ ἐσθίων, τὸν ἐ-
σθίοντα μὴ κρινέτω· ὁ θεὸς
4 γὰρ αὐτὸν προσελάβετο. Σὺ
τίς εἶ, ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰ-
κέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει
ἢ πίπτει· σταθήσεται δέ· [g] ∾
δυνατὸς γάρ ἐστιν" [h] ὁ θεὸς"
5 στῆσαι αὐτόν.] Ὃς μὲν [i] κρί-
νει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς
δὲ

---

x ∾ ἐνδυσώμεθα δὲ. g ∾ δυνατεῖ γάρ.

(o) τοῦτον. 66. in m. 74. (p) ἰδόντες. A* FG** (q) = Ruf. ὑμᾶς. A. 37. 76. Clem. Post ἤδη ponunt ACDE. 37. Vulg. clar. germ. Damasc. Patr. lat. (r) = 48. 62. 65. 72. Mt. h. Ed. *autem*, boern. (s) ὅτε. Ed. (t) *processit*, boern. Ruf. ut videtur. Sed *praecessit*, Vulg. clar. germ. Ambrosiast. Alii. *proficiscitur*, Hilar. *transivit*, Cypr. (u). ἀποβαλώμεθα. DEFG. (x) ABC*D*E. Copt. Clem. Damasc. (y) ἔργα. ADE. 32. clar. germ. (z) = DFG. clar. boern. Sedul. (a) εἰς ἐπιθυμίαν. A. 1. Cyr. Damasc. Theodoret. mſ. ἐν ἐπιθυμίᾳ. Slav. Ambr. ἐν ἐπιθυμίαις. FG. Vulg. It. Patr. lat. (b) λογισμῶν. 37. 46. 47* 57 (c. al. 3.) 66** 73. al. 7. Mt. c. Chryſ. in comment. Theodoret. Oec. Theoph. in comment. διὰ λογισμῶν. Conject. (c) ὅς. FG. Codd. ap. Erasm. Ed. (d) ἐσθιέτω. D*gr. FG. Aeth. Slav. *manducet*, Vulg. germ. boern. Ruf. in textu. (non Or.) Hier. ſemel. Ambroſiaſt. Pel. Alii. (e) κρινέτω. A. 68. Lect. 5. (f) ὁ δὲ. ACD* clar. Clem. bis. Damasc. οὐδὲ ὁ, omiſſo mox (ante κρινέτω) μὴ, FG. boern. (g) AFGgr. δύναται γάρ. BCDEgr. δυνατὸς γάρ, absque ἐστιν, Baſ. Chryſ. etiam in Mt. 3. 8. (h) ὁ κύριος. ABC* Copt. Arm. Vulg. mſ. Aug. ſemel. *dominus ejus*, Syr. Erp. (i) + γάρ. AC. 26. 39. Copt. Vulg. It. Ruf. Aug. ſemel. Ambroſiaſt. Alii lat.

δὲ [k] κρίνει" πᾶσαν ἡμέραν·
ἕκαστος [l] [m] ἐν" τῷ ἰδίῳ νοῒ
6 πληροφορείσθω. [Ὁ φρονῶν
τὴν ἡμέραν, κυρίῳ φρονεῖ· [n]
— καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡ-
μέραν, κυρίῳ οὐ φρονεῖ." [o]
καὶ" ὁ ἐσθίων, κυρίῳ ἐσθί-
ει· [p] εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ
θεῷ·" καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, κυ-
ρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαρι-
7 στεῖ τῷ θεῷ. [q] Οὐδεὶς γὰρ
ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ, καὶ οὐδεὶς ἑαυ-
8 τῷ ἀποθνήσκει. Ἐάν τε γὰρ
ζῶμεν, τῷ κυρίῳ ζῶμεν·
ἐάν τε [r] ἀποθνήσκωμεν," τῷ
κυρίῳ ἀποθνήσκομεν· [s] ἐάν τε
οὖν ζῶμεν, ἐάν τε [t] ἀποθνή-
σκωμεν," τοῦ κυρίου ἐσμέν.
9 [Εἰς τοῦτο γὰρ [u] χριστὸς"
[x] = καὶ" [y] ἀπέθανε [z] † [a]
καὶ

---

z † καὶ ἀνέστη. a καὶ ἀνέζησεν.

(k) = 76. Mt. d. tol. Theophyl. (l) + δὲ. 37. al. 9. Syr. (m) = A. 38. 54. (Slav.) Chryſ. etiam in Mt. 3. 8. Theodoret. (n) = ABC*DEFG. 23. 57. 67** Copt. Aeth. Vulg. It. Ruf. Ambroſiaſt. Pel. Aug. Hier. Alii lat. Nec ſatis conſtat e comment. Chryſ. et Theodoreti, utrum legerint nec ne. Habet Theophyl. || = ἡμέραν ad ἡμέραν. 66* || Mox = ἐσθίει ad ἐσθιέι. 71. 73. Mt. 19. ſemel. et θεῷ ad θεῷ. Mt. 8. marian. (o) + ABCDEFG. 17. 37. 39. 46. 72. 73. 74. al. 31. Mt. a. 19. bis. al. 7. Ed. Syr. Arr. Copt. Arm. Slav. (exc. recent.) Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Baſ. Damaſc. Oec. Theoph. Ruf. Ambroſiaſt. Pel. Alii. (p) = 4. καὶ εὐχαριστεῖ τ. θ. 31. 43. Syr. Erp. Arm. Slav. (exc. recent.) Codd. lat. Clem. Iſid. Damaſc. || θεῷ] κυρίῳ. A. 52. *Creatori*, Ambroſiaſt. (q) + καὶ οὐδεὶς αὐτῷ στρατεύεται. 17. (r) ἀποθνήσκομεν. ADFG. 47. 73. 80. al. 5. Mt. a. c. d. ἀποθάνωμεν. 3. 17. 68. 70. 87. Lect. 3 Mt. m. (s) ἐάν τε οὖν . . . ἐσμέν. = 71. 73* (t) ἀποθνήσκομεν. ADFG. 3. Alii. Mt. c. d. f. m. 8. Theoph. ἀποθάνωμεν. apud Wetſt. codd. 8. (u) = 39. Mt. c. ἰησοῦς. Or. ſemel. (x) = AC*DEFG. 17. 73. 74. 76. al. 9. Mt. c. k. Syr. Arr. Copt. Vulg. boern. Or. ter. Cyr. Damaſc. (y) ἔζησε καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη. DE. clar. germ. Iren. Aug. ſemel. Gaudent. Ambroſiaſt. ἀπέθανε καὶ ἔζησε καὶ ἀνέστη. Syr. Erp. ἔζησε καὶ ἀπέθανε. Sedul. (z) = ABC. Copt. Arm. Aeth. Syr. p. Vulg. mſ. Cyr. ſaepe. (bis habet, ſed ibi omittit καὶ ἔζησεν.) Dionyſ. alex. Cyr. hier. Chryſ. alicubi. (nec explicat in comment.) Damaſc. Euthal. ap. Beng. Iobius ap. Phot. Theophyl. ap. Mill. Ruf. Sedul. Anaclet. (a) = FG. Vulg. boern. Orig. ter. Cyr. bis. (ſed ibi habet καὶ ἀνέστη.) Scholiaſtes in

καὶ ἔζησεν," ἵνα [b] καὶ νεκρῶν
10 καὶ ζώντων" κυριεύσῃ.] Σὺ
δὲ, τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν
σου [c]; ἢ καὶ σὺ, τί ἐξουθε-
νεῖς τὸν ἀδελφόν σου [d]; [e] πάν-
τες γὰρ παραστησόμεθα τῷ
11 βήματι τοῦ [f] ∾ χριστοῦ." Γέ-
γραπται γάρ· ζῶ ἐγὼ, λέγει
κύριος, [g] ὅτι" ἐμοὶ κάμψει
πᾶν γόνυ [h], καὶ [i] πᾶσα γλῶσ-
σα ἐξομολογήσεται" [k] τῷ
12 θεῷ." Ἄρα [l] οὖν" ἕκαστος
ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον [m]
13 δώσει" [n] τῷ θεῷ." Μηκέτι
οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν· ἀλλὰ
τοῦτο [o] κρίνατε" μᾶλλον, τὸ
μὴ τιθέναι [p] πρόσκομμα" τῷ
14 ἀδελφῷ [q] ἢ" σκάνδαλον. Οἶ-
δα, [r] καὶ" πέπεισμαι ἐν [s] κυ-
ρίῳ" ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν
δι' [t] αὐτοῦ," εἰ μὴ τῷ λογι-
ζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ
κοινόν.

---

i ∾ θεῷ. t ἑαυτου.

---

cat. Nicephori. Pel. Fulgent. || καὶ ἔζησεν. ABC. (item DE.) 17. 37. 39. 46. 47. 57. (c. al. 6) 66** 73. 80. al. 46. Mt. a. 19. bis. al. 9. Ed. (Syr. utr. Arr. Copt. Arm.) Dionyſ. alex. Cyr. ſaepe. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Cyr. hier. Ephr. Damaſc. Theoph. Oec. Iren. Ruf. Alii lat. (b) καὶ ζώντων καὶ νεκρῶν. 54. 55. Goth. Vulg. mſ. clar. germ. guelph. Ephr. Iren. Alii. ζώντων καὶ νεκρῶν ὁμοῦ. Arm. (c) + ἐν τῷ μὴ ἐσθίειν. DEFG. 45. It. Ambroſiaſt. (d) + *in edendo*, boern. Ambroſiaſt. (e) πάντες... χριστοῦ. = 47, ſed in m. habet: πάντες παραστ. τ. β. τοῦ θεοῦ. || γὰρ = 47. 67** (f) ADEFG. 47. in m. It. harl. tol. marian. Vulg. mſ. Damaſc. Ruf. diſ. (non Or.) Ambroſiaſt. ut videtur. Fulg. Oroſ. Primaſ. Aug. alicubi. Sedul. Pacian. Beda. (g) εἰ μή. FG. boern. habet utrumque. (h) + ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων. 72. al. 4. Ed. Ephr. (i) ἐξομολογ. π. γλῶσσα. BDEFG. Goth. It. Ruf. Ambroſiaſt. Sedul. (k) = D et E. ap. Mill. Ephr. || τῷ κυρίῳ. 47. Syr. p. (ſed rec. in m.) Slav. ant. demidov. μοί. Syr. Erp. Aeth. (l) = BD*FG. 67** (Vulg It.) (m) ἀποδώσει. BD*FG. 39. ap. Mill. Chryſ. etiam Mt. 8. ſemel. (n) = BFG. 54. 67** boern. Cypr. Aug. bis. (o) κρίνωμεν. 73. Mt. d. (p) = B. (q) = B. εἰς. 47** 68* ap. Treſch. al. 9. et Barb. 1. Mt. d. k. m* 3. Copt. Cyr. Naz. Antiochus. (r) καί. Goth. (s) χριστῷ. 46. 48. 71. 72. al. 6. et Barb. 3. Mt. f. Ed. (t) αὐτοῦ. (ſ. αὐτοῦ.) ABFG. 46. 47. (cum ſcholio in m. τοῦτ' ἔστι τοῦ θεοῦ.) 48. 57. (c. al. 5.) 72. 73. 74. al. 11. pluresque. Mt. a. (ſcholia utrumque explicant.) l. al. 4. Ed. Arm. Slav. 5 et ant. Theodoret. diſ. Photius ap. Oec. *per ipſum*, Vulg. It. Aug. Ruf. in textu. Ambroſiaſt. Pel. Alii lat. αὐτό. 33. 35.

15 κοινόν. Εἰ [u] ∾ δὲ" διὰ βρῶ-
μα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται,
οὐκέτι κατὰ ἀγάπην περιπα-
τεῖς. μὴ τῷ βρώματί [x] σου"
ἐκεῖνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ
16 χριστὸς ἀπέθανε. Μὴ βλασ-
φημείσθω [y] οὖν" [z] ὑμῶν" [a] τὸ
17 ἀγαθόν." Οὐ γάρ ἐστιν ἡ
βασιλεία [b] τοῦ θεοῦ" βρῶσις
καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη [c]
καὶ εἰρήνη καὶ [d] χαρὰ" ἐν
18 πνεύματι ἁγίῳ· Ὁ γὰρ ἐν
[e] ∾ τούτοις" δουλεύων τῷ
[f] χριστῷ," εὐάρεστος τῷ [g]
θεῷ," [h] καὶ δόκιμος τοῖς ἀν-
19 θρώποις."] Ἄρα οὖν [τὰ τῆς
εἰρήνης διώκωμεν, καὶ τὰ τῆς
οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους [i].
20 Μὴ ἕνεκεν βρώματος κατάλυε
τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ. πάντα μὲν
καθαρά· ἀλλὰ κακὸν [k] τῷ ἀν-
θρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος
21 ἐσθίοντι. Καλὸν τὸ μὴ φα-
γεῖν κρέα, μηδὲ πιεῖν οἶνον,
μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου
προσκόπτει, [l] — ἢ σκανδα-
22 λίζεται, ἢ ἀσθενεῖ." Σὺ πί-
στιν [m] ἔχεις· * κατὰ [n] σεαυ-
τὸν" ἔχε [o] ἐνώπιον τοῦ θεοῦ."
μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν,
23 ἐν ᾧ [p] δοκιμάζει· Ὁ δὲ δια-
κρινόμενος, ἐὰν φάγῃ, κατα-

u ∾ γάρ. e ∾ τούτῳ.

(u) ADEFG. 37. 39. 67** al. 3 et Barb. 1. Copt. Syr. p. in m. Vulg. It. Damafc. Ruf. Ambrofiaft. Hier. Alii. (x) = Slav. 8. (y) = FG. 3. ap. Wetft. Arm. Goth. (z) ἡμῶν. DEG. Syr. Erp. Copt. Aeth. Goth. Vulg. It. Clem. Damafc. Ruf. Ambrofiaft. Alii. (a) ἡ πίστις. 67. in m. 73. (b) τῶν οὐρανῶν. Theodoret. (c) + καὶ ἄσκησις. 4. (d) ἀγάπη. Mt. c. (e) ABCD*FG 5. Copt. Vulg. It. Chryf. ap. Wetft. Damafc. Ruf. dif. Ambrofiaft. Pel. Aug. Beda. || Sed τούτοις. Theodoret. Tert. Alii. (f) κυρίῳ. 47. θεῷ. 30. Mt. d. (g) χριστῷ. 30. Mt. d. Cf. not. anteced. (h) καὶ δοκίμοις τοῖς ἀνθρώποις G*gr. καὶ τοῖς ἀνθρώποις δοκίμοις. 77. (i) + φυλάξωμεν. DEFG. Vulg. It. Ruf. mf. in textu. Ambrofiaft. Pel. Aug. Sedul. Beda. Sed non habent demidov. Aug. (k) + τοῦτο. Arm. (l) = AC. 67** Syr. Erp. Copt. Aeth. Orig. (hucusque tantum excitans verfum.) Damafc. Ruf. Aug. femel. Habent Chryf. Theoph. Scholia graeca. Pel || σκανδαλίζεται ante προσκόπτει ponunt 76. Mt. d. (m) + ἣν. ABC. tol. Ruf. Aug. Pel. (n) σαυτόν. Codd. qu. Ed. (etiam St. 3.) || κατὰ σεαυτὸν antecedentibus jungunt Ambrofiaft. Ruf. Alii. (o) = 23. 42. 91. Mt. n. Chryf. etiam in Mt. 3. 8. (p) + διακρίνει ἤ. 73. + τὸν πλησίον. Arm. + ***alium***, Auct. de fingul. cleric.

κέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ [q] ὃ" οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν.

XVI. 25. ⁜ [r] Τῷ δὲ δυναμένῳ" [s] ὑμᾶς" στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ ⁜ τὸ

(q) τό. D* 37. 71. (r) Tres hosce verſiculos hoc loco adjiciunt AI et alii 106, nimirum codices cifris inſigniti 93, et a Matthaeio collati 13 (hoc eſt, Mt. codices omnes, praeter g et q hic mutilos.) Itaque pro verſiculis hoc loco inferendis excitatos invenimus codices *minusculis* literis ſcriptos omnes, exceptis tantum α) codicibus 16. 66. 80, de quibus mox; β) codicibus 27. 53. 64, qui hanc epiſtolam non continent; γ) codicibus 25. 28, paſſim mutilis, et δ) codicibus 13. 15. 50. 78. 93. 95. 100. 105. 106. 111. 112, non collatis, ſed nonnullis tantum in locis examinatis. Praeterea hoc loco verſiculos iſtos exhibent Lectionaria graeca, Editiones Macii, Bowyeri, Harwoodi et Matthaei, Verſiones Arab. in polygl. et in triglottis gr. lat. et arab. quae extant in codice 11 bibliothecae S. Marci; Slav. mſ. et ed. ac Arm. (in cujus editionibus tamen amſtelod. et conſtantinop. aſterisco notantur, in editione autem anni 1698 h. l. abſunt.) Codd. ap. Ruf. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Damaſc. Theoph. Oec. Theodul. neſcio an Tert. || Ad calcem capitis ultimi verſiculos hos rejiciunt BCD*E. 16. (quantum e Wetſtenii, qui hunc codicem contulit, ſilentio colligere licet) 66. (erasmicae editionis apographum, ſed in margine docens, ἐν τοῖς παλαιοῖς ἀντιγράφοις haec in fine capitis decimi quarti inveniri.) 80. Ed. Codd. Rufini. Codd. ap. Erasm. Syr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. mſ. et ed. clar. germ. Ruf. Ambroſiaſt. Pel. caeterique latini. || Et hoc et illo loco legunt A. 17. Arm. ed. qu. || Plane non habent hos verſiculos D** (nempe a prima manu extant cap. 16, ſed emendator delenda ibi eſſe indicavit, neque tamen hoc loco ſupplevit.) FG. (in quo tamen in fine capitis 14 lacuna ſex linearum gr. et lat. a librario relicta eſt.) Codd. ap. Erasm. Marcion, qui teſte Rufino caput hoc de hac epiſtola penitus abſtulit. Codd. qu. ap. Hier. qui locum hunc excitans, *illud*, ait, *quod ad Romanos in plerisque codicibus invenitur.* || Praeterea, reliqua uſque ad finem epiſtolae cuncta diſſecuiſſe traditur Marcion. Nec ſatis certum, an in ſuo exemplari epiſtolae ad Romanos ea legerit Tertullianus. (s) ἡμᾶς. 37. 73 al. ς. Ed.

⁜ τὸ κήρυγμα ἰησοῦ χρι-
⁜ στοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν
⁜ μυστηρίου χρόνοις [t] αἰω-
26 ⁜ νίοις" [u] σεσιγημένου," Φα-
⁜ νερωθέντος δὲ νῦν διά [x]
⁜ — τε" γραφῶν προφη-
⁜ τικῶν [y], [z] κατ' ἐπιταγὴν
⁜ τοῦ [a] αἰωνίου" θεοῦ, εἰς
⁜ [b] ὑπακοὴν" πίστεως εἰς
⁜ πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέν-
27 ⁜ τος· Μόνῳ σοφῷ θεῷ,
⁜ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ [c] ᾧ ἡ"
⁜ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.
⁜ ἀμήν.]
1 [Ὀφείλομεν [d] δὲ" ἡμεῖς
οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν
[e] ἀδυνάτων" βαστάζειν, καὶ
2 μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. Ἕκαστος
[f] † [g] ἡμῶν" τῷ πλησίον ἀρεσκέ-
τω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκο-
3 δομήν. Καὶ γὰρ ὁ χριστὸς
οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν, ἀλλὰ,
καθὼς γέγραπται· οἱ ὀνειδι-
σμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σὲ, [h]
4 ἐπέπεσον" ἐπ' ἐμέ. Ὅσα γὰρ [i]
προεγράφη," εἰς τὴν ἡμετέραν
διδασκαλίαν [k] ∾ προεγράφη,"
ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ [l] +
διὰ" τῆς παρακλήσεως τῶν
γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν.

f † γάρ. k ∾ ἐγράφη.

(t) ἀλαλήτοις. Mt. l. (u) ἐπηγγελμένου. 46. (x) = DE. 34. 87. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. clar. germ. Chryſ. Patr. lat. (y) + καὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. Or. ter. Codd. ap. Hier. (z) + et, Syr. Erp. Aeth. (a) ἐπουρανίου. 69 ap. Birch. (b) ὑποταγήν. 46. (c) = 33. 72. Ed. Ruf. οὗ ἡ. clar. germ. ἡ. Ed. αὐτῷ ἡ. 31. 54. Ed. Chryſ. mſ. et in Mt. 3. 8. εἴη. 43** 55. || + τιμὴ καὶ ἡ. Arm. Vulg. ed. Pel. (d) = 61. 62. 77. 87. (e) ἀσθενῶν. Arm. ſed rec. in m. (f) = ABCDEFG. 17. 46. 47. 73. 80. al. 54. Mt. a. 19. al. 9. Ed. Copt. Syr. p. Slav. 5. Vulg. It. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Damaſc. Theoph. Oec. Ruf. Ambroſiaſt. Alii. δέ. 11. Codd. ap. Eraſm. Syr. Erp. Arm. Slav. ed. (g) ὑμῶν. FG. 37. 39. 66** 72. 77. al. 12. Mt. k. al. 3. Ed. Slav. ed. Vulg. ed. boern. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Damaſc. Theoph. Ruf. Pel. Hier. Leo. || = Ambroſiaſt. (h) ἐπέπεσαν. ACDEFG. 26. 37. 47. 71. 73. pluresque. Damaſc. ἐπέπεσεν. Ed. elſev. qu. (i) προσεγράφη. D*FG. ἐγράφη πάντα. B. item 37. ἐγράφη. Aeth. Slav. 5. Vulg. It. Ruf. Ambroſiaſt. Alii. ἡ γραφὴ λέγει. Clem. (k) BCDEFG. 67** 80. Syr. Erp. Copt. Aeth. Goth. Vulg. It. Clem. Theophyl. alicubi. Ruf. Ambroſiaſt. Alii. (l) + διά. ABC. 39. 47. 57. (c. al. 6.) 72. al. 9. Mt. a. l. m. Ed. clar. Theodoret. alicubi.

5 Ὁ δὲ θεὸς τῆς [m] ὑπομονῆς"
καὶ τῆς παρακλήσεως δῴη ὑ-
μῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλή-
λοις, κατὰ χριστὸν ἰησοῦν·
6 Ἵνα ὁμοθυμαδὸν, ἐν ἑνὶ στό-
ματι, δοξάζητε τὸν θεὸν καὶ
πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰη-
7 σοῦ χριστοῦ. Διὸ [προσλαμ-
βάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς
καὶ ὁ χριστὸς προσελάβετο [n]
ὑμᾶς" * εἰς δόξαν [o] θεοῦ.]
8 Λέγω [p] ∾ δὲ," [q] = ἰησοῦν"
χριστὸν διάκονον [r] γεγενῆ-
σθαι" περιτομῆς, ὑπὲρ ἀλη-
θείας θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶ-
σαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πα-
9 τέρων· Τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐ-
λέους δοξάσαι τὸν θεὸν, κα-
θὼς γέγραπται· διὰ τοῦτο
ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνε-
σι, [s] καὶ τῷ ὀνόματί σου ψα-
10 λῶ. Καὶ πάλιν λέγει· εὐ-
φράνθητε ἔθνη, μετὰ τοῦ
11 λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ πάλιν [t]·
αἰνεῖτε [u] τὸν κύριον πάντα τὰ
ἔθνη," [x] καὶ" [y] ἐπαινέσατε"
12 αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. Καὶ
[z] πάλιν ἡσαΐας λέγει·" ἔσται
ἡ ῥίζα τοῦ ἰεσσαὶ, καὶ ὁ ἀνι-
στάμενος [a] ἄρχειν" ἐθνῶν·
ἐπ'

n ἡμᾶς. p ∾ γάρ.

(m) εἰρήνης. 67** Mt. d. ἐλπίδος καὶ τῆς ὑπομονῆς. Mt. 19. ω. (n) ACD**EFG. 37. 39. 48. 72. 80. al. 12. Mt. a. al. 7. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Arm. Goth. Slav. ed. Vulg. germ. boern. Chryſ. Ruf. Ambroſiaſt. Alii. (o) + τοῦ. ACDEFG. 37. (p) ABCDEFG. 73. al. 3. Goth. Vulg. It. Cyr. Ruf. Ambroſiaſt. Alii οὖν. Aeth. (q) = ABC. Copt. Aeth. Arm. (ſed habet ed. 1698.) Vulg. mſ. Cyr. Epiph. Chryſ. in comment. Damaſc. Ruf. Ambroſiaſt. || Poſt χριστὸν ponunt 37. 46. 47. 48. 67. 72. 73. 80. al. 7. Mt. a. d. e. l. Ed. Goth. Slav. Vulg. (non harl.) Chryſ. in textu. Theodoret. Theoph. Oec. Ambroſiaſt. Pel. (r) γενέσθαι. BC* ut videtur. D*FG. (s) + κύριε. 39. 47. 72. 80. al. 14. Mt. k** al. 3. Ed. Syr. p. Ar. p. Copt. Goth. Slav. Vulg. ed. tol. marian. guelph. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Pel. Sedul. (t) + λέγει. DEFG. 1. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Goth. It. guelph. Hier. Ambroſiaſt. (u) πάντα τὰ ἔθνη τὸν κύριον. ABD. 47. Arm. Goth. Vulg. clar. germ. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. (x) = 63. al. 5. Mt. d. k. Syr. Chryſ. (y) ἐπαινεσάτωσαν. AB. 39. Chryſ. mſ. Damaſc. (z) = Chryſ. etiam in Mt. 3. 8. (etiam vſ. 10 et 11 habet tantum καὶ) || = πάλιν. Aeth. Ambroſiaſt. (a) ἄρχων. Arm. item Syr.

ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν [b].
13 Ὁ δὲ θεὸς τῆς [c] ἐλπίδος" [d]
πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς
καὶ εἰρήνης" [e] ἐν τῷ πιστεύ-
ειν," εἰς τὸ περισσεύειν [f] ὑ-
μᾶς" [g] ἐν" τῇ ἐλπίδι, ἐν δυ-
νάμει πνεύματος ἁγίου.
14 Πέπεισμαι δὲ, [h] ἀδελ-
φοί μου," καὶ αὐτὸς ἐγὼ πε-
ρὶ ὑμῶν, ὅτι [i] καὶ αὐτοὶ"
μεστοί ἐστε [k] ἀγαθωσύνης,"
πεπληρωμένοι πάσης γνώσεως,
[l] δυνάμενοι καὶ [m] ∾ ἀλλή-
15 λους" νουθετεῖν. [n] Τολμηρό-
τερον" δὲ ἔγραψα ὑμῖν, [o] —
ἀδελφοὶ," ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπα-
ναμιμνήσκων ὑμᾶς, διὰ τὴν χά-
ριν τὴν δοθεῖσάν μοι [p] ὑπὸ" τοῦ
16 θεοῦ, Εἰς τὸ [q] εἶναί" με λει-
τουργὸν ἰησοῦ χριστοῦ [r] εἰς
τὰ ἔθνη," ἱερουργοῦντα τὸ εὐ-
αγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἵνα γένη-
ται ἡ προσφορὰ [s] τῶν ἐθνῶν
[t] εὐπρόσδεκτος," [u] ἡγιασμένη
17 ἐν πνεύματι ἁγίῳ.] [Ἔχω
οὖν [x] καύχησιν ἐν χριστῷ ἰη-
σοῦ, [y] τὰ" πρὸς [z] ⸎ "
18 θεόν. Οὐ γὰρ [a] τολμήσω"
[b] λα-

m ∾ ἄλλους.

(b) + καὶ ἔσται ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ τιμή. 57. (c) εἰρήνης. 1. Mt. l. εἰρήνης καὶ τῆς ἐλπίδος. Mt. 8. (d) πληροφόρησαι ὑμᾶς (ἐν. B.) πάσῃ χαρᾷ καὶ εἰρήνῃ. BFG. || χαρᾶς καὶ = 37. || εἰρήνης] ἐλπίδος. 1. Mt. l. εὐφροσύνης. 21. 74. (e) = DEFG. Arm. It. Vigil. tapſ. ſemel. || πιστεύειν εἰς τὸ = 1. || εἰς τὸ περισσεύειν = 57. ἐν τῷ περισσ. 62. (f) = Mt. l. Syr. p. Chryſ. in textu, etiam in Mt. 3. 8. (g) = D*EFG. 31. 44. Mt. 8. boern. item clar. germ. Vigil. tapſ. (h) ponitur poſt ἐγώ in Arm. poſt ὑμῶν in DEFG. Syr. It. Theodoret. (i) = DEFG. Arr. Aeth. It. Agapet. Chryſ. in comment. || + ὑμεῖς. Slav. (k) ἀγάπης. G. Vulg. It. Ambroſiaſt. Pel. || + καὶ DEFG. Syr. It. (l) ἀλλήλους δυνάμενοι, absque καὶ, DEFG. (m) 37. 46. 57. (c. al. 7) 72. 73. 74. al. 29. et Barb. 6. Mt. b. f. Ed. Syr. Slav. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Damaſc. ut videtur. Theoph. Oec. Ruf. (n) τολμηροτέρως. AB. (o) = ABC. Copt Aeth. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 3. 8. Ruf. Poſt μέρους ponit 3. || + μου. Arm. (p) ἀπό. BF. (q) γενέσθαι. D*FG. (r) = B. (s) + ἡ. Slav. (t) = FG. boern. Fulgent. (u) + καὶ. Syr. Aeth. Slav. ed. harl** marian. Vulg. ed. Ambroſiaſt. Pel. Beda. (x) + τὴν. BDEFG. 37. (y) = D. ap. Mill. Syr. Arr. Vulg. germ. Ruf. Pel. Ambroſiaſt. (z) + ABDEFG. 47. 57 (c. al. 7.) 73. 80. Alii et Barb. 6. Mt. a. al. 8. Ed. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Damaſc. Theodoret. Oec. (a) τολμῶ. B. Maximus. in dial. 3.

[b] λαλεῖν τι," ὧν οὐ κατειργά-
σατο χριστὸς δι' ἐμοῦ, [c] εἰς
ὑπακοὴν" ἐθνῶν, [d] λόγῳ καὶ
19 ἔργῳ, Ἐν δυνάμει [e] σημείων
καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει πνεύ-
ματος [f] = ἁγίου·" [g] ὥστε με
ἀπὸ ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ,
μέχρι τοῦ ἰλλυρικοῦ πεπλη-
ρωκέναι τὸ εὐαγγέλιον" τοῦ
20 χριστοῦ· Οὕτω δὲ [h] φιλο-
τιμούμενον" εὐαγγελίζεσθαι, [i]
οὐχ ὅπου" ὠνομάσθη χριστὸς,
ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέ-
21 λιον οἰκοδομῶ· [k] Ἀλλὰ,"
καθὼς γέγραπται· οἷς οὐκ ἀ-
νηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψον-
ται· καὶ [l] οἳ" οὐκ ἀκηκόασι,
22 συνήσουσι. Διὸ καὶ ἐνεκο-
πτόμην [m] τὰ πολλὰ" [n] τοῦ"
23 ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς [o]. Νυνὶ δὲ
μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς
κλίμασι τούτοις, ἐπιποθίαν δὲ
[p] ἔχων" τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑ-
μᾶς ἀπὸ [q] πολλῶν" ἐτῶν, [r]
Ὡς

---

f ∾ θεοῦ.

(b) τι λαλεῖν. ABC. 37. 80. τι εἰπεῖν. DEFG. Ath. Cyr. τι λαλῆσαι. 76. Mt. d. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Theoph. τι λέγειν. Baſ. item Maximus. λαβεῖν τι. 1. (c) εἰς ἀκοὴν. *obaudientiam*, clar. germ. (d) + καὶ. 38. 72. Ed. (e) + αὐτοῦ. D*EFG. clar* boern. (f) = B. Pel. in comment. ut videtur. Vigil. tapſ. ſemel. || ἁγίου. ACDEFG. 10. 17. 31. 37. 47. al. 5. Mt. k** Copt. Arm. Syr. p. Vulg. It. Ath. Cyr. Baſ. Chryſ. in comment. (ſemel etiam in Mt. 3. 8.) Maximus. Ruf. in comment. Pel. Ambroſiaſt. Aug. Fulgent. Vigil. tapſ. Sedul. Beda. θεοῦ ἁγίου. 90. || θεοῦ eſt in Syr. Arr. Slav. Chryſ. in textu. Theoph. (g) ὥστε πεπληρῶσθαι (*ut compleretur*, clar. germ. *ut compleretur t. compleverim*, boern.) ἀπὸ ἱερουσ. μέχρι τοῦ ἰλλυρ. καὶ κύκλῳ τὸ εὐαγγ. DEFG. It. (h) φιλοτιμοῦμαι. BD*FG. φιλοτιμούμενος. Mt. f. k** || = Vulg. clar. germ. Ruf. Pel. (i) ὅπου οὐκ. D*FG. boern. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Beda. (k) = Aeth. (Syr. p. habet c. aſt.) Chryſ. (etiam in Mt. 3.) Ambroſiaſt. (l) ὅ. 80. (m) = 76. Arm. in marg. edd. conſt. et amſtel. πολλάκις. BDEFG. (n) = 46. 52. 54. 55. 76. 80. pluresve. Mt. d. τοῦ μή. Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 3, in 8 autem bis. (o) + καὶ ἐκωλύθην μέχρι τοῦ νῦν. Vulg. ed. Pel. Beda. (p) ἔχω. FG. 37. Mt. d. l. boern. (q) ἱκανῶν. B. 37. 39. 71. Damaſc. (r) ὡς ἄν. AB. 39. 73. 80. al. 4. Chryſ. ſemel. ὡς ἂν οὖν. DEFG. ὅτε. Arm. *cum*, Vulg. germ. *ſed cum*, clar. boern.

24 Ὡς ἐὰν" [s] πορεύωμαι" εἰς
τὴν [t] σπανίαν," [u] † ἐλπίζω [x]
† [y] διαπορευόμενος" θεάσα-
σθαι ὑμᾶς, καὶ [z] ὑφ'" ὑ-
μῶν [a] προπεμφθῆναι" ἐκεῖ,
ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους
25 ἐμπλησθῶ. Νυνὶ δὲ πορεύο-
μαι εἰς ἱερουσαλὴμ, [b] διακο-
26 νῶν" τοῖς ἁγίοις. [c] Εὐδόκη-
σαν" γὰρ [d] μακεδονία καὶ ἀ-
χαΐα" κοινωνίαν τινὰ ποιήσα-
σθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν
ἁγίων τῶν ἐν ἱερουσαλήμ. [e]

27 Εὐδόκησαν γὰρ, καὶ" ὀφει-
λέται [f] [g] αὐτῶν εἰσιν." εἰ γὰρ
τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοι-
νώνησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσι
καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς [h] λει-
28 τουργῆσαι" αὐτοῖς. Τοῦτο
οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισά-
μενος [i] αὐτοῖς", τὸν καρπὸν [k]
τοῦτον," ἀπελεύσομαι δι' ὑ-
μῶν εἰς [l] τὴν" [m] σπανίαν." [n]
29 Οἶδα δὲ," ὅτι [o] ἐρχόμενος"
πρὸς ὑμᾶς, ἐν [p] πληρώματι"
εὐλογίας [q] † χριστοῦ ἐλεύ-
σομαι.]

u † ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς. x † γάρ. q † τοῦ εὐαγγελίου τοῦ.

(s) πορεύομαι. DEFG. 47. al. 4. Mt. e* al. 5. πορεύσομαι. Mt. m** πορεύσωμαι, Theodoret. *proficisci coepero*, Vulg. clar. germ. (t) ἰσπανίαν 72. 74. 76. al. 12. Mt. c. d. k. l. Ed. Theophyl. (u) = ABCDEFG. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Chryf. (etiam in Mt. 3. 8.) Damafc. Ruf. Pel. Sedul. Beda. || πρὸς] εἰς 29. || *cum in Hisp. proficisci coepero, videbo vos et a vobis deducar etc.* Ambrofiaft. (x) = FG. (et DE ap. Mill.) Syr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. It. Chryf. (etiam in Mt. 3.) Ruf. caeterique lat. || δὲ. 3. ap. Wetft. Mt. k. 8. Theodoret. (y) πορευόμενος. A. 62. (z) ἀφ' BDEFG. 57 (c. al. 2.) al. 6. Mt. a** n* (a) προπορευθῆναι. 4. (b) διακονήσων. 73. διακονῆσαι. DEG. Vulg. It. διακονεῖν. C. ut videtur. διακονούμενος. 23. (c) εὐδόκησε. B. 62. Mt. k. flor. Theodoret. alicubi. Aug. Ruf. (d) μακέδονες καὶ ἀχαϊακοι νωνιαν. Sic G. item F. *macedones et achaici collationem*, boern. (e) = DEFG. It. Ambrofiaft. || γὰρ, καὶ] καὶ γὰρ. Arm. (f) + γὰρ. FG. clar. (non germ.) boern. Ambrofiaft. (g) εἰσιν αὐτῶν. ABDEF. Arm. Vulg. clar. germ. Ambrofiaft. (h) κοινωνῆσαι. 37. 80. (i) = B. 76. Poft καρπον ponit Arm. (k) = Arm. (l) = ABDG. 37. 73. 80. Chryf. etiam in Mt. 3. 8. (m) ἰσπανίαν. 74. Alii Mt. c. d. k. l. m** 8** Chryf. mf. Theoph. (n) γινώσκω γάρ. FG. *fpero autem*, luxov. || δὲ] γάρ. Syr It. harl. Ruf. Ambrofiaft. (o) = FG. boern. (p) πληροφορία. D*EFG. *abundantia* Vulg. It. (q) = ABCDEFG. 67** Copt. Aeth. It. harl. Clem. Ruf. Ambrofiaft. Pel. Sedul. Beda. || Habet Chryf. dif. Theodoret. dif.

30 σομαι.] [Παρακαλῶ δὲ ὑ-
μᾶς, [r] ἀδελφοὶ," διὰ [s] τοῦ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ,
καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ [t] πνεύ-
ματος, συναγωνίσασθαί μοι ἐν
ταῖς προσευχαῖς [u] [x] ὑπὲρ ἐ-
31 μοῦ" πρὸς τὸν θεόν· Ἵνα ῥυ-
σθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν
τῇ ἰουδαίᾳ, [y] καὶ" [z] = ἵνα"
ἡ [a] διακονία" μου, [b] ἡ εἰς ἱε-
ρουσαλὴμ," εὐπρόσδεκτος °
32 γένηται τοῖς ἁγίοις·" Ἵνα ἐν
χαρᾷ [d] ἔλθω" πρὸς ὑμᾶς
διὰ θελήματος ° θεοῦ," [f] —
καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν."
33 Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης [g] με-
τὰ πάντων ὑμῶν. [h] — ἀ-
μήν."]
1 [Συνίστημι [i] — δὲ" ὑ-
μῖν Φοίβην, τὴν ἀδελφὴν [k]
ἡμῶν," οὖσαν [l] διάκονον τῆς
ἐκκλησίας τῆς ἐν [m] κεγχρε-
2 αῖς·" Ἵνα [n] αὐτὴν προσδέ-
ξησθε" ἐν κυρίῳ, ἀξίως τῶν
ἁγίων, καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν
ᾧ ἂν ὑμῶν χρήζῃ ° πράγματι·"
καὶ

(r) = B. 76. Chryſ. etiam in Mt. 3. 8. (s) + τοῦ ὀνόματος. 74. Lectionaria. Mt. k. (t) + ἁγίου. 46. item Copt. Aeth. Arm. Vulg. (non tol.) Ambroſiaſt. Pel. Vigil. tapſ. ſemel. Aliî. (u) + ὑμῶν. DEFG. 30. in m. Copt. Aeth. Vulg. It. (non ma-rian.) Pel. + μου. Vigil. tapſ. (x) = FG. clar. boern. Vulg. mſ. Ruf. Beda. (y) = Mt. e. (z) = ACD*FG 67** 80. Syr. Copt. Arm. Vulg. It. Damaſc. Ruf. Pel. Ambroſiaſt. (a) δωροφορία. BD*FG. *munerum meorum oblatio*, Ambroſiaſt. *remuneratio*, clar. germ. ap. Sabat. *merces*, germ. ap. Mill. *obſequii oblatio*, Vulg. *adminiſtratio*. boern. *miniſterium*, Ruf. (b) = 76. || ἡ εἰς] εἰς. 37. 73. Mt. m. 8. Theodoret. mſ. ἐν. 66. Vulg. Chryſ. Ruf. Ambroſiaſt. ἡ. 7. Ed. ἡ ἐν. D*FG. Barb. 1. It. (c) τοῖς ἁγίοις γένηται. ABC. 37. Damaſc. (d) ἐλθὼν, omiſſo mox καὶ, AC. 67** 71. Ruf. (e) κυρίου ἰησοῦ. B. χριστοῦ ἰησοῦ. D*EFG. It. Ambroſiaſt. (f) = B. καὶ συναναπαύσω ὑμᾶς. 23* καὶ ἀναψύξω μεθ' ὑμῶν. DE. καὶ ἀναψυχῶ μεθ' ὑμῶν. FG. *et refrigerer ſ. refrigerem vobiscum*. Vulg. It. Patr. lat. (g) + ἤτω. DEFG. (Syr. Vulg. It.) (h) = AFG. 80. boern. (i) = D*FG. Aeth. clar. boern. Sedul. (k) ὑμῶν. AG. 2. 73. Copt. boern. Theoph. || = Aeth. Chryſ. etiam in Mt. 3. 8. (l) + καὶ. B. 47. (m) κεχρεαῖς. 47* Alii. (n) προσδέξησθε αὐτήν. BCDFG. 57. (c. al. 2.) It. (o) = Mt. d. It. Ambroſiaſt. Ruf. Ante ὑμῶν ponunt 76. Arm. Vulg. Ante χρήζῃ Chryſ. Theoph.

καὶ γὰρ p ∾ αὕτη" q προ-
στάτις πολλῶν ἐγενήθη, καὶ
3 αὐτοῦ ἐμοῦ." Ἀσπάσασθε
r πρίσκαν" καὶ ἀκύλαν, τοὺς s
συνεργούς" μου ἐν χριστῷ
4 ἰησοῦ, t (Οἵτινες ὑπὲρ τῆς
ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τρά-
χηλον ὑπέθηκαν· οἷς οὐκ ἐγὼ
μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ
πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐ-
5 θνῶν·) Καὶ τὴν κατ' οἶκον
αὐτῶν ἐκκλησίαν. ἀσπάσασθε
ἐπαίνετον, τὸν ἀγαπητόν u
μου," ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς
6 x ἀσίας" y εἰς χριστόν." • Ἀ-
σπάσασθε z μαριαμ," ἥτις πολ-
λὰ ἐκοπίασεν a ∾ εἰς ἡμᾶς."
7 Ἀσπάσασθε ἀνδρόνικον καὶ b
ἰουνίαν," τοὺς συγγενεῖς μου
καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵ-
τινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀ-
ποστόλοις, c οἳ καὶ προ ἐμοῦ
8 γεγόνασιν" ἐν χριστῷ d. Ἀ-
σπάσασθε e ἀμπλίαν," f τὸν
ἀγα-

p ∾ αὐτή. r πρίσκιλλαν. x ∾ ἀχαΐας.
a ∾ εἰς ὑμᾶς.

(p) αὐτή. 56. Mt. a. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 3. Theodoret. *ipſa*, Vulg. It. (q) καὶ ἐμοῦ καὶ ἄλλων προστάτις (παραστάτις FG.) ἐγένετο. D*FG. boern. item clar. || προστατις] προστάτης. 71. Mt. m* al. 5. || = germ. || αὐτοῦ ἐμοῦ] ἐμοῦ αὐτοῦ. BC. 3. ap. Wetſt. 37. 73. 76. 80. Mt. d. Chryſ. in Mt. 3. 8. Theodoret. Damaſc. Theoph. ἐμοῦ τε αὐτοῦ A. ἐμοῦ. Ambroſiaſt. (r) ABCDEFG. 17. 37. 46. 47. 57 (c. al. 3.) 67. al. 25. et Barb. 4. Mt. a. c. f. n. Ed. Copt. Arm. Slav. mſ. Vulg. It. Theodoret. Euthal. Damaſc. Oec. Ruf. Pel. Hier. Beda. *Priscilla*, codd. ap. Theodoret. Chryſ. Ambroſiaſt. marian. (s) συλλειτουργούς. Chryſ. in textu et comment. etiam in Mt. 3. 8. (t) + καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν, omiſſis mox vſ. 5 his verbis, DEFG. It. (u) μοι. Ed. Vulg. clar. germ. (x) ABCD*EFG. 6. 67** Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. (etiam harl**) Damaſc. Orig. int. Ruf. diſ. Ambroſiaſt. Pel. Hier. Sedul. Beda. (y) ἐν χριστῷ. DEFG. 35. 46. 73. al. 4. Mt. m. Ed. Vulg. It. (z) μαρίαν. AC. 57. (c. al. 2.) al. 2. Mt. a** Syr. (a) εἰς ὑμᾶς. A 18** 39. 47. 54. 66** 70. 87. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Chryſ. ſemel. (etiam in Mt. 8.) Theodoret. Theophyl. ἐν ὑμῖν. DEFG. *in vobis*, Vulg. It. Ruf. ed. Ambroſiaſt. Alii. (b) = Chron. alex. ἰουλίαν. Copt. flor. marian. Ruf. Ambroſiaſt. Hier. Beda. (c) τοῖς πρὸ ἐμοῦ. DEFG. || = γεγόνασιν. ap. Mill. 2 et 30. (d) + ἰησοῦ. DEFG. clar. boern. Ruf. ed. Pel. Ambroſiaſt. Hier. (e) ἀμπλιάτον. AFG. 67** Copt. Aeth. Vulg. It. Euthal. Hier. Ruf. Ambroſiaſt. Alii. ἀπλίαν. 23. ματλίαν. Syr. p. (f) τὴν ἀγαπητήν. I.

ἀγαπητόν" [g] μου" ἐν κυρίῳ.
9 Ἀσπάσασθε οὐρβανὸν, τὸν συν-
εργὸν [h] ἡμῶν" [i] ἐν χριστῷ,"
καὶ στάχυν, τὸν ἀγαπητόν
10 μου. Ἀσπάσασθε ἀπελλῆν,
τὸν δόκιμον ἐν χριστῷ. ἀ-
σπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν ἀριστο-
11 βούλου. Ἀσπάσασθε ἡρωδίω-
να, τὸν συγγενῆ μου. ἀσπά-
σασθε τοὺς ἐκ τῶν ναρκίσσου,
12 τοὺς ὄντας ἐν κυρίῳ. Ἀσπά-
σασθε τρύφαιναν καὶ τρυφῶ-
σαν, τὰς κοπιώσας ἐν κυρίῳ.
ἀσπάσασθε περσίδα, τὴν ἀ-
γαπητὴν, ἥτις πολλὰ ἐκοπία-
13 σεν ἐν κυρίῳ.-[k] Ἀσπάσασθε
ῥοῦφον, τὸν ἐκλεκτὸν ἐν κυ-
ρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ
14 καὶ ἐμοῦ. Ἀσπάσασθε ἀσύγ-
κριτον, [l] φλέγοντα," [m] ἑρ-
μᾶν, πατρόβαν, ἑρμῆν," καὶ
τοὺς σὺν [n] αὐτοῖς" ἀδελ-
15 φούς. Ἀσπάσασθε [o] φιλόλο-
γον" καὶ [p] ἰουλίαν," [q] νηρέα"
καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, [r]
καὶ" [s] ὀλυμπᾶν," καὶ τοὺς
σὺν αὐτοῖς πάντας [t] ἁγίους."
16 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φι-
λήματι ἁγίῳ. [u] ἀσπάζονται
ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι ⁜ πᾶσαι
17 τοῦ χριστοῦ."] [[x] Παρακα-
λῶ" δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, [y]
σκοπεῖν" τοὺς [z] τὰς" διχο-
στασίας καὶ τὰ σκάνδαλα,
παρὰ

(g) = BF. (h) μου. 32. Arm. clar. Chryf. etiam in Mt. 3. 8. Ambrofiaft. Ruf. (i) εἰς χριστὸν. 74. Mt. k. ἐν κυρίῳ. DEFG. 37. 57. ap. Trefch. 71. Mt. c. Arm. It. Chryf. in Mt. 3. 8. (k) + ἀσπάσασθε ἀδόκιμον ἐν χριστῷ. 4** (l) φλέγγοντα. Arm. φλέγμοντα. 73. (m) ἑρμῆν, πατρόβαν, ἑρμᾶν. ABCD*FG al. 4. Aeth. It. flor. harl. marian. Euthal. Ruf. Ado. (n) αὐτῷ. Mt. d. (o) φιλόγονον. 70. ap. Trefch. φιλόστοργον. 69. ap. Trefch. (p) = Chron. alex. || ἰουνίαν. CFG. gr. 11. ἰούλιον. Chryf. in Mt. 3. 8. (q) νηρέαν. AFG. 55. 71. Ed. νιρέα. 67** al. 2. Ed. ἠρέα. 73. (r) = 3. Mt. k. Ambrofiaft. (s) ὀλυμπίαν. DE. ὀλυμπεῖδα. FG. *Olympiadem*, Vulg. It. Ruf. Ambrofiaft. ed. (t) = 52. ap. Beng. 56. Mt. f. (u) = DEFG. It. (G et boern. fpatium relinquunt vacuum.) cf. not. u. ad vf. 21. || ἐκκλησίαι] + πᾶσαι. AC. 39. 67** 73. 80. al. 4. et Barb. 1. Mt. m. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Cyr. Chryf. in comment. ut videtur. Theodoret. Ruf. Ambrofiaft. Pel. Beda. Item vf. 21. DEFG. It. || χριστοῦ] θεοῦ. 69. al. 3. Mt. k. Chryf. in Mt. 3. 8. (x) ἐρωτῶ. DE. *rogo*, Vulg. It. (y) ἀσφαλῶς σκοπεῖτε. DEFG. It. Auct. de fingul. cleric. (z) = 57. (c. al. 4.)

παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐ-
μάθετε, [a] ποιοῦντας· [b] καὶ"
[c] ἐκκλίνατε" [d] ἀπ' αὐτῶν."
18 Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ [e] κυρίῳ
χριστῷ ἡμῶν" οὐ [f] δουλεύου-
σιν," ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ·
καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας [g]
καὶ εὐλογίας" ἐξαπατῶσι τὰς
19 καρδίας τῶν ἀκάκων. Ἡ γὰρ
ὑμῶν [h] ὑπακοὴ" εἰς πάντας
ἀφίκετο. χαίρω οὖν [i] — τὸ"
ἐφ' ὑμῖν· [k] θέλω δὲ" ὑμᾶς
σοφοὺς [l] = μὲν" εἶναι εἰς τὸ
ἀγαθὸν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ
20 κακόν. Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρή-
νης [m] συντρίψει" τὸν σατα-
νᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν
τάχει. [n] ἡ χάρις τοῦ κυρίου
ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μεθ'
ὑμῶν." [o] †
21 [p] ∾ Ἀσπάζονται" ὑ-
μᾶς τιμόθεος, [q] ὁ συνεργός [r]
μου"

---

e κυρίῳ ἡμῶν ἰησοῦ χριστῷ. o † ἀμήν. p ∾ ἀσπάζεται.

(a) + λέγοντας ἤ. DEFG. It. Auct. de ſing. cler. (b) = 46. Mt. d. Theophyl. (c) ἐκκλίνετε. BC. 67** Damaſc. Theodoret. (d) = Slav. 5. 8. (e) κυρίῳ χριστῷ ἡμῶν. DFG. boern. κυρίω ἡμῶν χριστῷ. ABC. 37. 80. al. 4. Mt. a* b* f. Aeth. Syr. p. Arm. Theodoret. *Chriſto Domino noſtro*, Vulg. germ. Auct. de ſing. cler. Ruf. Pel. Ambroſiaſt. Beda. *Domino et Chriſto noſtro*, clar* *Chriſto Domino*, Aug. Leo. *Chriſto Domino Ieſu*, Ambroſiaſt. κυρίω ἰησοῦ χριστῷ. 77. al. 4. Mt. n. Ed. κυρίῳ ἡμῶν. 23. (f) δουλεύσουσιν. G gr. 80. Mt. e. (g) = DEFG. 17. 43. 52. 57 (cum 3. 49. 70.) Mt. 8. It. καὶ καινῆς ἀπάτης. 42. (h) ἀκοὴ. 61. (i) = ABCDEFG. 23. 37. 57 (c. al. 3) Vulg. It. ἐφ' ὑμῖν οὖν χαίρω. ABC. 23. 37. Arm. Ruf. (k) καὶ θέλω. D*EFG. (Syr. Arr. Aeth.) It. || = δὲ. Mt. d. Theophyl. Ambroſiaſt. Ruf. (l) = BDFG. 61. Clem. Chryſ. etiam in Mt. 3. 8. Theodoret. Ruf. Alii. (m) συντρίψαι. A. 67** (Syr.) Aeth. Vulg. ed. boern. Theodoret. in comment. Oec. Hier. alicubi. Ambr. Pel. || Sed. rec. Theophyl. diſ. (n) = DEFG. It. Sedul. (o) = ACDEFG. 17. 37. 46. 47. 57. (c. al. 7) 72. 73. 80. al. 21. pluresve. Mt. a. al. 7. Ed. (etiam St. 3.) Syr. utr. Ar. Copt. Aeth. Arm. Slav. 5. 8. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theodoret. Theoph. Oec. Ruf. Ambroſiaſt. (p) ACD*FG. 57. 76. 80. al. 3. Arm. Vulg. It. Chryſ. Theoph. Ruf. Ambroſiaſt. (q) + ὁ ἀδελφὸς καὶ. Arm. (r) = B. 67**

μου," [s] καὶ λούκιος καὶ ἰά-
σων" καὶ σωσίπατρος, [t] οἱ συγ-
22 γενεῖς" μου [u]. [x] Ἀσπάζομαι
ὑμᾶς ἐγὼ" [y] τέρτιος," ὁ [z]
γράψας τὴν ἐπιστολὴν, * [a] ἐν
23 κυρίῳ." Ἀσπάζεται ὑμᾶς
γάϊος, ὁ ξένος μου καὶ [b] τῆς
ἐκκλησίας ὅλης·" ἀσπάζεται
ὑμᾶς ἔραστος, ὁ οἰκονόμος
τῆς πόλεως, καὶ κούαρτος,
ὁ ἀδελφός.
24 [c] Ἡ χάρις τοῦ κυρίου
ἡμῶν [d] ἰησοῦ χριστοῦ" μετὰ
πάντων [e] ὑμῶν." [f] ἀμήν."]
[g] † [h] †

g † Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κ. τ. ἑ. h † Πρὸς ῥωμαίους ἐγράφη ἀπὸ κορίνθου διὰ Φοίβης τῆς διακόνου τῆς ἐν κεγχρεαῖς ἐκκλησίας.

(s) λουκιάσσων. Sic 71. || λούκιος] *Lucas*, harl** marian. || καὶ ἰάσων] ═ 47. ἰάσων, absque καί. B. (t) ὁ συγγενής. Slav. 5. et ant. (u) + καὶ αἱ ἐκκλησίαι πᾶσαι τοῦ χριστοῦ. DEFG. It. cf. not. u ad vſ. 16. (x) ἀσπάζεται ὑμᾶς. 67** || ὑμᾶς] + καί. Arm. Slav. 8. et ed. tol** || ἐγώ. ═ 37. (y) τερέντιος. 7. Ed. Slav. 5. Theodul. (z) + καί. 67** (a) ═ 3. 76. Chryſ. (etiam in Mt. 3. 8.) Theoph. (b) ὅλης τῆς ἐκκλησίας. ABCD. 1. 37. 73. 80. Mt. l. ὁ τῆς ἐκκλησίας. 23* ὅλαι αἱ ἐκκλησίαι. FG. boern. ***universa ecclesia***, Vulg. ed. Copt. marian. Sedul. Pel. (c) Vſ. 24. = AC. Copt. Aeth. Vulg. mſ. harl* Ruf. || 17. 80. Syr. in editionibus quibusdam, Erp. Syr. p. et Ambroſiaſter reiiciunt hunc verſum poſt commata iſta tria, (τῷ δὲ δυναμένῳ etc.) quae a nobis translata ſunt ad finem capitis 14, in his vero codicibus et verſionibus hoc loco poſt κουάρτος ὁ ἀδελφὸς extant. || Praeterea a Millio et Weſtenio codex 31, et ab Aurivillio codex 73 verſum 24 poſt comma 27 transferre traduntur. Cum vero, iisdem teſtibus, codices 31 et 73 commata 25. 26. et 27. non h. l. ſed in fine capitis 14 exhibeant, quomodo in his libris comma 24 poſt comma 27 reiectum eſſe poſſit, equidem non intelligo. (d) ═ FG. boern. || = χριστοῦ. 71. (e) ἡμῶν. Slav. 5. (f) ═ 3. tol. Codd. lat. (g) Vide ſupra cap. 14 23. (h) Haec aut prorſus aut ex parte deſunt in codicibus antiquioribus. Legunt e. gr. πρὸς ῥωμαίους. ACD* πρὸς ῥωμαίους ἐτελέσθη. G. πρὸς ῥωμαίους ἐγράφη ἀπὸ κορίνθου. BD** πρὸς ῥωμαίους ἐγράφη διὰ Φοίβης ἀπὸ κορίνθου. 18. ἐγράφη ἀπὸ κορίνθου διὰ Φοίβης διακόνου. 80. Alii aliter. || + ἔχει ἀναγνώσεις ε, κεφάλαια ιθ, μαρτυρίας λθ, στίχους ϡκ (id eſt 920) ſ. ϙκ. ſ. γκ.

Η ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

1 Παῦλος, [i] — κλητὸς" [k] ἀ-
πόστολος ἰησοῦ χριστοῦ, διὰ
θελήματος θεοῦ, καὶ σωσθέ-
2 νης ὁ ἀδελφὸς, Τῇ ἐκκλησίᾳ
τοῦ θεοῦ [l] τῇ οὔσῃ ἐν κορίν-
θῳ," ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ
ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις [m] σὺν
πᾶσι" τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ
ὄνομα τοῦ κυρίου [n] ἡμῶν"
ἰησοῦ χριστοῦ ἐν παντὶ τό-
πῳ, [o] αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν·"
3 [Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου
ἰησοῦ χριστοῦ.
4 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου
πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῇ
χάριτι [p] τοῦ θεοῦ" τῇ δο-
θείσῃ ὑμῖν ἐν χριστῷ ἰησοῦ·
5 Ὅτι [q] ἐν παντὶ" ἐπλουτίσθη-
τε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ
6 καὶ πάσῃ γνώσει, (Καθὼς τὸ
[r] μαρτύριον" τοῦ [s] χριστοῦ"
7 ἐβεβαιώθη [t] ἐν" ὑμῖν·) Ὥστε
ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ
χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους
τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ κυρίου
8 ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· Ὃς
καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέ-
λους ἀνεγκλήτους ἐν τῇ [u] ἡ-
μέρᾳ" τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰη-
9 σοῦ χριστοῦ. Πιστὸς ὁ θε-
ὸς, [x] δι'" οὗ ἐκλήθητε εἰς κοι-
νω-

(i) = ADE. clar. germ. Cyr. alicubi. (k) + καὶ. Syr. (l) Reiicitur post ἰησοῦ in BDEFG. It. || = τῇ οὔσῃ, et iungitur ἐν κορίνθῳ ἡγιασμένοις, ἐν χριστῷ κλητοῖς ἁγίοις. 77. || = ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ ἰησοῦ. Mt. i* Orig. int. (m) σύμπασι, et iungitur antecedentibus in 46. 52. al. 2. (n) = A. 77. Or. Tert. Ambrſt. Pel. (o) ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν. 45. 76. Mt. d. i. Chryſ. in comment. ſemel. Theoph. || = τε. BD*G. 46. || ἡμῶν] ὑμῶν. Mt. n** (p) = A* 39. 87. Cyr. bis. (p) = 73. *omnes*, Victorin. (r) κήρυγμα. 12. 67. in marg. (Sic interpretatur Chryſ.) (s) θεοῦ. FG. 46. 47. 72. al. 3. Mt. k. Arm. boern. (t) = 52. al. 3. Mt. n. (u) παρουσίᾳ. DEFG. It. Ambrſt. Caſſiod. *in die adventus*, Vulg. Pel. Beda. (x) ὑφ'. D*gr. Ggr. Sed δι' Theodoret. diſ.

νωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ [y] ἰη-
σοῦ χριστοῦ, τοῦ κυρίου ἡ-
μῶν."]
10 [Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοὶ, δια τοῦ ὀνόματος τοῦ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ,
ἵνα τὸ αὐτὸ λεγητε πάντες, καὶ
μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, [z] ἦτε
δὲ" κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐ-
τῷ νοῒ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ [a] γνώ-
11 μῃ." Ἐδηλώθη γάρ μοι πε-
ρὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ
[b] τῶν" χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν
12 ὑμῖν εἰσι. Λέγω δὲ τοῦτο,
ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει· ἐγὼ
μέν εἰμι παύλου· [c] ἐγὼ δὲ,"
ἀπολλώ· ἐγὼ δὲ, κηφᾶ· ἐγὼ
13 δὲ, [d] χριστοῦ." [e] Μεμέρι-
σται ὁ χριστός; μὴ παῦλος
ἐσταυρώθη ὑπὲρ [f] ὑμῶν;" ἢ
εἰς τὸ ὄνομα παύλου ἐβαπτί-
14 σθητε;" Εὐχαριστῶ [g] τῷ θεῷ,"
ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα,
15 εἰ μὴ κρίσπον καὶ γάϊον· Ἵνα
μή τις εἴπῃ, ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν
16 ὄνομα [h] ἐβάπτισα." [i] Ἐβά-
πτισα" δὲ καὶ τὸν στεφανᾶ οἶ-
κον· [k] λοιπὸν" οὐκ οἶδα, εἴ
τινα [l] ἄλλον" ἐβάπτισα.
17 Οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με
χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐ-
αγγελίζεσθαι· οὐκ ἐν σοφίᾳ
[m] λόγου," ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ
18 σταυρὸς τοῦ χριστοῦ.] [Ὁ
λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς
μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστὶ,
τοῖς δὲ σωζομένοις [n] ἡμῖν"
19 δύναμις [o] θεοῦ" ἐστι.] Γέ-
γρα-

(y) τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. 48. 72. Ed. Syr. Arm. Ambrſt. (z) *quia eſtis*, Arm. (a) γνώσει. 2. Ed. *ſcientia*, It. Ambrſt. Pel. (b) τῆς. 63. (c) ἄλλος δέ· ἐγώ. ter. Arm. Aug. ſemel. (d) κρίσπου. Conject. (e) + μή. 10. 39. 71. 73. Syr. Arr. Arm. Slav. Euſ. || Absque interrogatione, 33. Alii. Quidam ap. Theodoret. Theoph. Ambrſt. (f) ἡμῶν. 80. al. 7. Ed. Theodoret. (g) — B. 67** || + μου. A. 57. (c. al. 2) al. 3. Syr. (Syr. p. habet c. ob.) Copt. Arm. demidov. harl** Vulg. ed. ſixtin. Theodoret. ter. Pel. Sedul. Beda. (h) ἐβαπτίσθητε. AC* 5. 6. 17. 37. 67** 71. 73. 74. 80. Copt. Sahid. Syr. p. in m. Arm. Vulg. germ. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Damaſc. Ambrſt. ed. et mſ. Pel. Primaſ. Beda. || ἐβαπτίσθη. 10. 31. || ὅτι εἰς τὸ ὄνομα παύλου ἐβαπτίσθην. 46. (i) βεβάπτικα. DFG. (k) — 108. al. 3. τὸ λοιπόν. FG. λοιπῶν. Ambrſt. (l) — FG. It. ἄλλων. Theodoret. (m) λόγων. Arm. (n) — FG. It. Theodoret. alicubi. Tert. Iren. int. Cypr. Hilar. Ambrſt. Caſſiod. *id eſt, nobis*, Vulg. Pel. Sedul. Beda. || ὑμῖν. 39. (o) χριστοῦ. 17.

γραπται γάρ· ἀπολῶ τὴν σο-
φίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύν-
εσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω.
20 Ποῦ σοφός; ποῦ γραμμα-
τεύς; ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶ-
νος τούτου; οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ
θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου
21 P = τούτου;" Ἐπειδὴ q
γὰρ" ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ
οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σο-
φίας τὸν θεὸν, εὐδόκησεν ὁ
θεὸς, διὰ τῆς μωρίας τοῦ κη-
ρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύ-
22 οντας. Επειδὴ καὶ ἰουδαῖοι r
σημεῖα" αἰτοῦσι, καὶ ἕλληνες
23 σοφίαν ζητοῦσιν· Ἡμεῖς δὲ
κηρύσσομεν χριστὸν ἐσταυρω-
μένον, ἰουδαίοις μὲν σκάν-
δαλον, s ἔθνεσι" δὲ μω-
24 ρίαν· Αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς,
ἰουδαίοις τε καὶ ἕλλησι, χρι-
στὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ
25 σοφίαν.] Ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ
θεοῦ, σοφώτερον τῶν ἀνθρώ-
πων t ἐστί·" καὶ τὸ ἀσθενὲς
τοῦ θεοῦ, ἰσχυρότερον τῶν
ἀνθρώπων u ἐστί."
26 [Βλέπετε x γὰρ" τὴν
κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοὶ, ὅτι
οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρ-
κα, y οὐ πολλοὶ δυνατοὶ," οὐ
27 πολλοὶ εὐγενεῖς· Ἀλλὰ τὰ
μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο
ὁ θεὸς, z ἵνα a τοὺς σοφοὺς
καται-

r. σημεῖον. s. ἕλλησι.

(p) = AC*D* gr. 17. 28. 46. 74. Clem. femel. Cyr. Damafc. Theoph. Tert. femel. (q) = FG. 3. Arm. (r) ABCDEFG. 46. 52. 63. 80. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Vulg. It. Clem. bis. Cyr. Chryf. (etiam in Mt. 2.) Theodoret. Socrates. Theoph. in comment. (etiam in textu Mt. i. et in fcholio codicis Mt. d.) Oec. in comment. femel. Tert. Cypr. Hilar. Ambrft. Aug. Alii. (s) ABC*DEFGI. 5. 10. 17. 23** 31. 37. 46. 71. 73. 80. Syr. utr. Arr. Copt. Vulg. It. Or. femel, (fed in mf. bis.) Ath. Euf. Baf. Cyr. hier. et alex. Chryf. mf. (etiam in Mt. 2.) Theodoret. alicubi. Damafc. Cypr. Hilar. Ambrft. Alii. (t) = 17. Chryf. Tert. Ante τῶν ponunt DFG. Arm. Vulg. It. ἔσται. 67** (u) = B. 67** Tert. (x) = 4. 14. 80. οὖν. DEFG. 21. Aeth. Arm. boern. (y) = FG. boern. Poft εὐγενεῖς ponit 74. Iren. (z) ab ἵνα ad ἵνα proximum = AFG. 37. 73. 77* 89* al. 4. Mt. f. n. Ed. boern. || ab ἵνα priori ad ἰσχυρὰ = 46, in quo poft θεὸς prius vf. 27. fequitur: καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ· καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ θεὸς, ὅπως μὴ καυχ. etc. Alii alia omittunt. (a) καταισχύνῃ τοὺς σοφούς. BCDI. 14. 17. 62.

καταισχύνῃ·" καὶ τὰ ἀσθε-
νῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ
θεὸς, ἵνα καταισχύνῃ τὰ
28 ἰσχυρά· Καὶ τὰ ἀγενῆ [b]
τοῦ κόσμου" καὶ τὰ ἐξουθενη-
μένα ἐξελέξατο ὁ θεὸς, [c] =
καὶ" τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄν-
29 τα καταργήσῃ· Ὅπως μὴ
καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώ-
30 πιον [d] τοῦ θεοῦ."] Ἐξ αὐτοῦ
δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν χριστῷ ἰη-
σοῦ, ὃς ἐγενήθη [e] ∾ ἡμῖν
σοφία" [f] ἀπὸ θεοῦ," [g] δικαιο-
σύνη τε" καὶ ἁγιασμὸς καὶ
ἀπολύτρωσις· ἵνα, καθὼς γέ-
31 γραπται· Ὁ καυχώμενος,
ἐν κυρίῳ καυχάσθω.

1 Κἀγὼ [h] ἐλθὼν πρὸς ὑ-
μᾶς, ἀδελφοὶ, ἦλθον οὐ καθ'
ὑπεροχὴν" [i] λόγου ἢ σοφίας"
καταγγέλλων ὑμῖν τὸ [k] ∾ μαρ-
2 τύριον" τοῦ [l] θεοῦ." Οὐ γὰρ
ἔκρινά [m] † [n] τι εἰδέναι" ἐν ὑ-
μῖν, εἰ μὴ ἰησοῦν χριστὸν,
καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον.] [o]
3 Καὶ ἐγὼ" ἐν ἀσθενείᾳ, καὶ [p]
ἐν"

---

d ∾ αὐτοῦ. e ∾ σοφία ἡμῖν· k ∾ μυστήριον.
m † τοῦ. n. εἰδέναι τι.

Mt. d. i. l. Copt. **Arm.** Vulg. clar. germ. Or. quinquies. Euſ. Baſ. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. Damaſc. Theoph. Alii. || τοὺς σοφοὺς] *ſapientiam*, Tert. quater. (alibi ut rec.) Paulin. (b) = Or. quinquies. (c) = AC*D*EFG. 17. Aeth. It. Tert. Ruf. Tychon. Ambrſt. Sed habet Or. (d) AC*DEFGI. 17. 23. 37. 39. 46. 47. 48. 57 (c. al. 6.) 61. 72. 73. 74. 80. al. 41. Mt. a. al. 11. Ed. Copt. Aeth. Ar. pol. Slav. It. Or. ter. Euſ. Ephr. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 2) Damaſc. Theoph. Aug. Tychon. *Domini*, Iren. || Sed αὐτοῦ. Syr. Erp. Arm. Vulg. Or ſemel Theodoret. Ambrſt. Pel. Alii. (e) ACDE. 37. 46. 71. Vulg. mſ. It. harl** Or. ſepties. (bis ut rec.) Euſ. Cyr. Ambrſt. Alii. σοφία ἡμῶν. B. ἡ σοφία ἡμῖν. FG. ἐν ὑμῖν σοφία. Mt. ψ. ὑμῖν σοφία. Tychon. (f) = Vulg. mſ. (g) καὶ δικαιοσύνη. FG. Or. ſemel. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 2. In Mt. 7 = τε. (h) καίπερ ἦλθεν πρ. ὑμ. ἀδ. οὐ καθ' ὑπεροχήν. Arm. (i) λόγων σοφίας. Arm. (k) AC. 71. 77. 80. al. 3. et Barb. 1. Syr. Copt. Ambrſt. Aug. Ambr. Paulin. εὐαγγέλιον. Erp. Theodoret. (l) χριστοῦ. Arm. Vulg Paulin. Ambrſt. mſ. Pel. (m) = ABCDEFG. 5. 10. 37. 46. 71. 73. 74. Cyr. Damaſc. Antiochus. || Ἔκρινα μηδὲν εἰδέναι ἐν ὑμῖν. Or. ter. (n) BC. 37. 73. 74. Syr. Baſ. Cyr. Iſid. Chryſ. alicubi. τι ἐν ὑμῖν εἰδέναι. DE. (o) κἀγὼ. AC. 37. 39. 46. 71. 73. 74. Mt. d. k. Or. Baſ. Antiochus. Damaſc. (p) = FG. 49. Copt. Vulg. boern. Patr. lat.

ἐν" φόβῳ καὶ [q] — ἐν" τρόμῳ
πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς·
4 Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κή-
ρυγμά μου οὐκ [r] ∾ ἐν πει-
θοῖς [s] † σοφίας λόγοις, ἀλλ'
ἐν [t] ἀποδείξει" πνεύματος [u]
5 καὶ δυνάμεως·" Ἵνα ἡ πί-
στις [x] ὑμῶν" μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ
ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει
θεοῦ.
6 [Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν
τοῖς τελείοις· σοφίαν δὲ οὐ
τοῦ αἰῶνος τούτου, [y] οὐδὲ
τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος
τούτου," [z] τῶν καταργουμέ-
7 νων·" Ἀλλὰ λαλοῦμεν [a]
θεοῦ σοφίαν" ἐν [b] μυστηρίῳ,"
τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώ-
ρισεν ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων,
8 εἰς δόξαν ἡμῶν· Ἣν οὐδεὶς
τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος
τούτου [c] ἔγνωκεν·" (εἰ γὰρ
ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον
τῆς δόξης [d] ἐσταύρωσαν·) [e]
9 Ἀλλὰ," καθὼς γέγραπται·
[[f] ἃ" ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε,

P 2 καὶ

r ∾ ἐν πειθοῖ σοφίας ἀλλ' etc. s † ἀνθρωπίνης.
a. σοφίαν θεοῦ.

(q) = DFG. 49. Mt. i. Copt. Vulg. It. Patr. lat. (r) ἐν πειθοῖς] ἐν πειθοῖ. 1. 18* 48. 72. Barb. 4. Or. quater. (alibi πειθοῖς ter.) Euſ. Ath. Gloſſarium N. T. *in perſuaſione*, Syr. Arm. Slav. 5 et ant. It. Ambrſt. Leo. Ambr. Sedul. πειθοῖ καὶ ſ. πειθοῦς ſ. πειστοῖς. Conject. πιθανοῖς. Macar. || λόγοις] = FG. 18* 74. Erp. boern. Ambrſt. Sedul. λόγων. Syr. Arm. Or. bis. Ath. Ambrſt. in textu. Leo. λόγου. clar. germ. καὶ λόγοις. 77. (s) = BDEFG. 17. 46. 71. Syr. Arm. Aeth. Vulg. mſ. It. tol. Or. quinquies. (bis habet.) Ath. Nyſſ. Cyr. utr. Theodoret. mſ. Chryſ. alicubi (et h. l. etiam in Mt. 2. 7.) Pſeudo Baſil. Epiph. Damaſc. Hier. Ambr. Vigil. tapſ. Ambrſt. in textu. (t) ἀποκαλύψει. DE. (u) = Aeth. || καὶ] = 48. || καὶ δυνάμεως θεοῦ. Didym. Ambrſt. (x) ἡμῶν. 38. 48. 72. Mt. k. Ed. Clem. Or. ter. (y) = FG. Lect. 7. al. 3. Mt. c. Aeth. boern. (z) = Lect. 7 Aeth. τὴν καταργουμένην. 89. in m. Or. mſ. (a) ABCDEFG. 37. 46. 74. 80. pluresve. Mt. k. f. 19. Arm. Vulg. It. Clem. bis Or. quater. Euſ. Cyr. Naz. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Damaſc. Theoph. Patr. lat. (b) μυστηρίοις. 33. 35. μυστηρίῳ θεοῦ. Mt. d. || ἀποκεκρυμμένην ἐν μυστηρίῳ. hoc ord. Arm. (c) ἐγνώρισεν. 73. (d) + ἐγνώρισαν καὶ. Lect. 7. (e) = A. Pel. Latt. qu. (f) *quod* (ὃ) Vulg. ed. clar. germ. Cypr. Hilar. alicubi. Ambr. Aug. Ambrſt. Alii (non Tert. Novatian. Victorin.) ὃ Conject. ἃ ὁ. Theophyl. ὅσα. B.

καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ
καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη,
ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγα-
10 πῶσιν αὐτόν.] Ἡμῖν [g] δὲ"
[h] ἀπεκάλυψεν ὁ θεὸς" διὰ τοῦ
πνεύματος [i] = αὐτοῦ·" τὸ
γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ,
11 καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ. [k] Τίς
γὰρ οἶδεν [l] ἀνθρώπων" τὰ τοῦ
ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα
[m] τοῦ ἀνθρώπου" τὸ ἐν αὐ-
τῷ; οὕτω καὶ [n] τὰ τοῦ θεοῦ"
οὐδεὶς [o] ∽ οἶδεν," εἰ μὴ τὸ
12 πνεῦμα [p] τοῦ θεοῦ." Ἡμεῖς
δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου
[q] ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα
τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, [r] ἵνα εἰδῶ-
μεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρι-
13 σθέντα ἡμῖν·" [s] "Α" καὶ [t] λα-
λοῦμεν," οὐκ ἐν διδακτοῖς [u]
ἀνθρωπίνης" σοφίας λόγοις,
ἀλλ' ἐν [x] διδακτοῖς" πνεύμα-
τος [y] †, [z] πνευματικοῖς" πνευ-
14 ματικὰ [a] συγκρίνοντες." Ψυ-
χι-

---

h. ὁ θεὸς ἀπεκάλυψε. o ∽ ἔγνωκε. y † ἁγίου.

(g) = Mt. b*e. γάρ. 37. 39. 46. 57. 71. 73. Mt. f. Clem. (h) ACDEFG. 4. 6. 37. 57. 71. 73. 74. pluresve. Mt. f. k. Syr. Vulg. It. Clem. Baf. Macar. Cyr. Patr. lat. (i) = ABC. Copt. Clem. Baf. Cyr. ἁγίου. Didym. Utrumque tol. Vigil. tapf. (k) Vf. 11 et 12 vix in commentario attingit Chryf. nec leguntur in Mt. 2. 7. In Aeth. vf. 11 ponitur ante vf. 10. (l) = A. Ath. Cyr. Vigil. tapf. (m) = FG. boern. Or. femel. Hilar. Ambr. alicubi. Vigil. alicubi. (n) τὸ τοῦ θεοῦ. D* τὰ ἐν τῷ θεῷ. FG. boern. Ambrft. Hilar. Alii. (o) ACDE. 37. 39. 46. 71. 74. 80. Barb. 1. Mt. k. Vulg. It. Or. femel. Ath. Baf. Antiochus. Cyr. utr. Damafc. Ambr. Hilar. Alii. ἔγνω. FG. 23. Baf. Epiph. Alii. (p) τὸ ἐν αὐτῷ. Tert. bis. Vigil. tapf. alicubi. Phoebad. (q) + τούτου. DEFG. Copt. Slav. 2 et ed. Vulg. ed. It. Arnob. Hilar. Ambrft. Alii. (r) = Aeth. (s) = FGgr. Euf. (t) ἐλάβομεν. 49. (u) ἀνθρωπίνοις. 39. 71. 80. (x) διδαχῇ. 10. Arm. Vulg. Damafc. Vigil. femel. Alii. || διδαχῇ bis, pro utroque διδακτοῖς, Syr. Erp. It. Ambrft. Gaudent. διδακτῆς bis. 52** διδακτικοῖς bis. Barb. 1. || *doctis fpiritu* f. *docti fpiritu* f. *docti fpiritus*, Aug. *docti ab fpiritu*, Vigil. ἐν ἀποδείξει. Cyr. Ambr. Ambrft. mf. (y) = ABCDFG. 17. 67** 71. 80. Syr. Erp. Copt. Arm. Vulg. It. Clem. Or. fexies. Meletius ap. Epiph. Euf. Cyr. utr. Damafc. Ambrft. Pel. Patr. lat. Ante πνεύματος ponit Mt. d. (z) Antecedentibus jungit 80. πνευματικῶς. 17. Barb. 1. (a) συγκρίνομεν. FG. Utrumque habet boern.

χικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται
τὰ τοῦ πνεύματος [b] τοῦ θε-
οῦ·" μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστι,
καὶ οὐ δύναται γνῶναι· ὅτι [c]
15 πνευματικῶς" ἀνακρίνεται. Ὁ
δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει [d] —
μὲν [e] πάντα," αὐτὸς δὲ ὑπ'
16 οὐδενὸς ἀνακρίνεται. Τίς
γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου, [f] ὃς"
συμβιβάσει αὐτόν; ἡμεῖς δὲ
νοῦν [g] χριστοῦ" ἔχομεν.
1 [h] Κἀγὼ," ἀδελφοί, οὐκ
ἠδυνήθην [i] ∾ λαλῆσαι ὑμῖν"
ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς [k]
σαρκίνοις," [l] ὡς νηπίοις ' ἐν
2 χριστῷ. Γάλα ὑμᾶς ἐπότισα,
[m] † οὐ βρῶμα· οὔπω γὰρ
[n] ἐδύνασθε." [o] ἀλλ' [p] οὐδὲ " [q]
3 ἔτι" νῦν δύνασθε· Ἔτι γὰρ
[r] σαρκικοί" ἐστε. ὅπου γὰρ

---

h. καὶ ἐγὼ. i ∾ ὑμῖν λαλῆσαι. k. σαρκικοῖς.
m † καὶ. n. ἠδύνασθε. p. οὔτε.

(b) = 2. 61. Syr. Clem. bis. (ſemel habet) Ptolemaeus. Iren. gr. Epiph. Chryſ. (etiam in Mt. 2. bis, et alibi.) Ath. Nyſſ. Baſ. Theodotus ancyr. Didym. Iren. Hilar. ſemel. (c) πνευματικὸς. 62. 77. (d) = AD*FG. 17. Syr. Erp. Vulg. It. Or. Theodoret. alicubi. Patr. lat. (e) τὰ πάντα. AD*FG. 17. 67. 71. Mt. f. Chryſ. etiam in Mt. 7. πάντας. Theodoret. in textu et comment. (Sed alibi πάντα.) Iren. ſemel. (f) *aut quis*, tol. demidov. Vulg. mſ. et ed. ſixtin. Pel. *quis*, Ambrſt. (g) κυρίου. BD*gr. FG. boern. Theophyl. ed. Ambrſt. Aug. Sedul. (h) ACDFG. 17. 46. 73. 80. Alii. Mt. f. Clem. Or. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Damaſc. (i) 48. 72. 73. 74. al. 13. pluresque, Mt. a. al. 5. Ed. Vulg. Clem. ſemel. Or. ter. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Damaſc. Cypr. Aug. Alii. (k) ABCD* 67** 71. Slav. Clem. (ſemel vel bis ut rec.) Or. ter. Nyſſ. (l) ὡς νηπίους, quod ad ſequens comma refertur. 76. 89. Arm. Vulg. Theophyl. (etiam in Mt. d. i.) item Clem. ſemel. Caſſiod. Ambrſt. (m) = AC. 17. 23. 37. 39. 46. 73. 80. al. 5. Mt. c. f. Copt. Vulg. Clem. ter. Iren. gr. et lat. Or. ſexies. Euſ. Nyſſ. Cyr. Dial. c. marcion. Chryſ. ſemel. (etiam in Mt. 2. 7.) Damaſc. Theodoret. Cypr. Hilar. Ambrſt. Alii. (n) ABCFG. 37. 46. 48. 57 (c. al. 6) 72. Alii. Mt. b. al. 5. Ed. Clem. Or. Cyr. Chryſ. alicubi. Damaſc. Alii. || + βαστάζειν. Iren. gr. + *eſcam percipere*, Iren. int. (o) ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε = 37. Aeth. (p) ABCDEFG. 17. 39. 46. 57 (c. al. 4) 71. 73. Mt. i. Clem. Iren. Or. alicubi. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7) Theodoret. Damaſc. Theoph. Alii. (q) = B. (r) σάρκινοι. Sic bis Dial. Or. alicubi. Nyſſ.

ἐν ὑμῖν ζῆλος [s] καὶ ἔρις" [t] =
καὶ διχοστασίαι," [u] οὐχὶ"
[x] σαρκικοί" ἐστε, καὶ κατὰ
4 ἄνθρωπον περιπατεῖτε; "Οταν
γάρ [x] λέγῃ τις·" ἐγὼ μέν εἰ-
μι παύλου· [y] ἕτερος δέ· ἐγὼ".
ἀπολλώ· [z] οὐχὶ" [a] σαρκικοί"
ἐστε;
5 [b] Τίς" οὖν ἐστι [c] ∾ παῦ-
λος," τίς" δὲ [d] [e] ∾ ἀπολ-
λώς;" [f] † διάκονοι, [g] δι' ὧν"
ἐπιστεύσατε, * [h] καὶ" ἑκάστῳ
6 [i] ὡς" ὁ [k] κύριος" ἔδωκεν· * Ἐ-
γὼ ἐφύτευσα, ἀπολλὼς ἐπό-
τισεν, ἀλλ' ὁ θεὸς ηὔξανεν·
7 "Ωστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστί
τι, οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ
8 αὐξάνων θεός. Ὁ φυτεύων
δὲ καὶ ὁ ποτίζων. ἕν εἰσιν·
ἕκαστος [l] δὲ" τὸν ἴδιον μισθὸν
λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον [m] κό-
9 πον."] [Θεοῦ γάρ ἐσμεν συν-
εργοί· θεοῦ γεώργιον [n],
10 θεοῦ οἰκοδομή ἐστε. Κατὰ
τὴν

c ∾ ἀπολλώς. e ∾ παῦλος. f † ἀλλ' ἤ.

(s) = 77. Ante ζῆλος ponunt 2. Mt. i. Arm. Chryf. semel, etiam Mt. 2. 7. (t) = AC. 23. 46. 57. 71. 74. Barb. 1. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Clem. bis. Or. bis. Euf. Nyff. Chryf. in comment. Damafc. Hier. Aug. Ambrft. Alii. Habent Iren gr. et lat. Cypr. (u) οὐ. 1. 2. 46. Ed. (x) λέγει τις. l. 39. 47. 72. 73. al. 6. Mt. b. c. m. Ed. τις λέγῃ. DFG. 46. Vulg. item It. Patr. lat. || + ἐξ ὑμῶν. Arm. (y) ἐγὼ δέ. A. 23. Chryf. etiam in Mt. 2. 7 ἕτερος δέ· ἐγὼ δέ. 61. Mt. d. || = ἐγὼ. 37. Theodoret. (z) οὐκ. ABC. 17. Ed. Damafc. (a) ἄνθρωποι. ABCDEFG. 17. 67** 71. Copt. Aeth. Vulg. It. Didym. Damafc. Orig. int. Aug. Ambrofiaft. Pel. Beda. *hominis eftis*, harl* (b) τί AB. 17. 46. 71. Mt. l. Aeth. Vulg. clar. boern. Aug. Optat. Ambrft. Pel. (c) ABCDE (item FG.) 17. 37. 46. 71. Mt. f. Vulg. It. Damafc. Ambrft. Pel. Aug. (d) + ἐστι. AB. 17. 37. 46. 71. Mt. f. + καὶ. 61. (e) Iidem, qui not. c. (f) = ABCDEFG. 67** 71. Alius. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Damafc. Ambrft Pel. Alii. (g) *ejus, cui* Vulg. It. Ambrft. Pel. Aug. femel. *ejus, in quem* Optat. ἐκείνου, δι' οὗ Arm. in marg. edd. conftant. et amftelod. τοῦ θεοῦ, δι' ὧν. 46. (h) = 76. Mt. d. i. 2. (i) = C. tol.* Codd. lat. (k) θεὸς. 46. 57. (cum 3. 71) demidov. χριστὸς. Chryf. etiam in Mt. 7. (l) = C. 31. Syr. γὰρ. Theodoret. (m) σκοπὸν. Mt. b* τόπον. C. (n) + ἐστε. D** Alius. Arm. Vulg. Chryf. etiam in Mt. 2. Vigil. tapf. Hier. femel. Pel. Sedul. Beda. + ἐσμὲν. Aeth. Orof.

τὴν χάριν ° τοῦ Θεοῦ" τὴν
δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς ἀρχι-
τέκτων, Θεμέλιον τέθεικα·
ἄλλος P δὲ" ἐποικοδομεῖ· ἕκα-
στος δὲ βλεπέτω, πῶς ἐποι-
11 κοδομεῖ. Θεμέλιον γὰρ ἄλ-
λον οὐδεὶς δύναται θεῖναι πα-
ρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν ἰη-
12 σοῦς q † χριστός. Εἰ δέ τις
ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν r Θεμέ-
λιον" s τοῦτον," t χρυσὸν,
ἄργυρον," λίθους τιμίους, ξύ-
λα, χόρτον, καλάμην· u
13 Ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γε-
νήσεται·" ἡ γὰρ ἡμέρα x δη-
λώσει, y ὅτι" ἐν πυρὶ z ἀποκα-
λύπτεται·" καὶ ἑκάστου τὸ
ἔργον ὁποῖόν ἐστι, τὸ πῦρ a
14 δοκιμάσει. b Εἴ" τινος τὸ ἔρ-
γον c μενεῖ" ὃ ἐπῳκοδόμησε,
15 μισθὸν λήψεται· d Εἴ" τινος
τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζη-
μιωθήσεται· αὐτὸς δὲ σωθή-
σεται, e οὕτω" δὲ ὡς διὰ πυρός.
16 Οὐκ οἴδατε, ὅτι ναὸς Θεοῦ
ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Θε-
17 οῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; Εἴ τις τὸν
ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθε-
ρεῖ f ∾ τοῦτον" ὁ Θεός· ὁ
γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιός ἐστιν,
18 οἵτινές ἐστε ὑμεῖς.] [Μηδεὶς
g ἑαυτὸν" ἐξαπατάτω h· εἴ

P 4 τις

q † ὁ. c. μένει. e. οὕτως. f ∾ αὐτὸν.

(o) = 55. Vulg. mſ. Clem. Cyr. Theodoret. mſ. Aug. Beda. (p) = DE. clar. germ. Chryſ. etiam in Mt. 2. Gildas. (q) = ABCDEF. 72. 73. 74. 80. Alii. Mt. a. al. 7. Ed. Ath. Marcellus ap. Euſ. Baſ. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. Theoph. Oec. || χριστὸς ἰησοῦς. CDE. 52. Vulg. clar. germ. Or. Chryſ. alicubi. Maximus. Damaſc. Hilar. Aug. Hier. Ambrſt. Alii. (r) λίθον. 62. (s) = ABC. Ambr. (t) χρυσίον (καὶ. B) ἀργύριον. B. 73. Clem. (u) ὁ ποιήσας τοῦτο τὸ ἔργον, φανερὸς γένηται· D* (E ap. Mill.) clar. germ. Ambrſt. (x) + κυρίου. Arm. in marg. edd. conſtant. et amſtel. Vulg. ed. marian. Aug. ſemel. Ambr. Hier. Gildas. Ambrſt. Pel. (y) ὅτε. Aeth. (z) δοκιμάζεται. 23. (a) + αὐτό. AC. 37. 39. 46. 67. 73. 80. Barb. 1. Or. ſemel. Euſ. Baſ. Chryſ. Theodo et. bis. Sed ter omittit. (b) καὶ εἰ. Slav. (c) Ed. Syr. Vulg. Chryſ. Theodoret. alicubi. Patr. lat. μένῃ. 71. μείνῃ. 2. (d) εἰ δέ. Slav. 5. et ed. καὶ εἰ. Arm. Slav. 8. (e) Ed. || οὗτος. 89. in m. al. 3. Mt. e. (f) ADEFG. 39. Syr. Arr. Aeth. Arm. Syr. p. in m. Chryſ. ſemel in comment. *illum*, Vulg. It. Patr. lat. (g) = 39. *vos*, It. 101** Pel. Sedul. (h) + κενοῖς λόγοις. DE. 23. in m. 73. Mt. h. clar. germ.

τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν
*[i] ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ," μω-
ρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σο-
19 φός. Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κό-
σμου τούτου μωρία παρὰ[k] τῷ"
θεῷ ἐστι· γέγραπται γάρ· ὁ
δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν
τῇ πανουργίᾳ [l] αὐτῶν·" [m]
20 Καὶ πάλιν·" κύριος γινώσκει
τοὺς διαλογισμοὺς τῶν [n] σο-
21 φων," ὅτι εἰσὶ μάταιοι. Ὥς-
τε [o] μηδεὶς καυχάσθω" ἐν
[p] ἀνθρώποις·" πάντα γὰρ [q]
22 ὑμῶν" ἐστιν. Εἴτε παῦλος,
εἴτε ἀπολλὼς, εἴτε κηφᾶς, εἴ-
τε κόσμος, εἴτε ζωὴ, εἴτε
θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα, εἴτε
μέλλοντα· πάντα [r] ὑμῶν" [s]
23 = ἐστιν·" [t] Ὑμεῖς" δὲ,
χριστοῦ· χριστὸς δὲ, θεοῦ.]
1 [Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄν-
θρωπος, ὡς ὑπηρέτας χρι-
στοῦ, καὶ οἰκονόμους [u] μυ-
2 στηρίων" θεοῦ. [x] Ὃ δὲ" [y] λοι-
πὸν," [z] ∾ ζητεῖται" ἐν τοῖς
οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὑ-
3 ρεθῇ. Ἐμοὶ δὲ [a] εἰς ἐλάχι-
στόν ἐστιν, ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀ-
νακριθῶ, [b] ἢ ὑπὸ ἀνθρωπί-
νης ἡμέρας·" ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυ-
4 τὸν ἀνακρίνω· (Οὐδὲν γὰρ
ἐμαυτῷ σύνοιδα, ἀλλ' οὐκ ἐν
τούτῳ δεδικαίωμαι·) ὁ δὲ ἀ-
νακρίνων με, κύριός ἐστιν [c].
5 Ὥστε [μὴ πρὸ καιροῦ [d] τι"
[e] κρίνετε," ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύ-
ριος,

z ∾ ζητεῖτε.

(i) Sequentibus jungunt 17. 31. 80. Ed. Slav. 5. Or. Chryſ. Cypr. (k) = DEFG. 61. Clem. (l) αὐτοῦ 2. (m) = 80. (Chryſ. etiam in Mt. 2. 7.) (n) ἀνθρώπων. 39. 46. 76. al. 3. Copt. Vulg. mſ. Marcion ap. Epiph. Chryſ. mſ. (etiam. Mt. 2.) Hier. (o) μὴ δεῖ καυχᾶσθαι. 32. (p) ἀνθρώπῳ. FG. boern. Tert. Ambrſt. Aug. Sedul. ἀνθρωπίνοις. Chryſ. (q) ἡμῶν. 17. 43. 48. (r) ἡμῶν. B. 17. 48. al. 2. δι' ὑμῶν. FGgr. (s) = ABCD*FGgr. 17. 46. clar. germ. Dial. c. marcion. Ambrſt. Aug. (t) ἡμεῖς. B. 43. (u) μυστηρίου. Mt. f. *miniſterio um* Lat. qu. (x) ὧδε. AD*G. 31. 39. 67** 71. Syr. Erp. Aeth. Arm. *hic*, Vulg. It. Hier. Aug. Ambrſt. Pel. Sedul. Beda. (y) = Arm. *jam*, Vulg. It. Patr. lat. (z) ADgr. Egr. FGgr. 23. 31. 39. 48. 73. 80. al. 8. Mt. c. f. m. Codd. ap. Oec. (a) + καὶ τοῦτο. A. m. (b) ἢ ὅλως ὑπὸ ἀνθρώπων. Arm. (c) + θεός. D. clar. (d) = 43. 52. Syr. Erp. Vulg. clar. germ. Ambrſt. Pel. Beda. (e) κρίνεται. A. 3. 39. 52. 48. 72. Ed.

ριος, [f] ὅς" καὶ φωτίσει τὰ
κρυπτὰ τοῦ σκότους, καὶ φα-
νερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρ-
διῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος γε-
νήσεται [g] ἑκάστῳ" ἀπὸ τοῦ
θεοῦ.]
6 Ταῦτα δὲ, ἀδελφοὶ, με-
τεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ
ἀπολλὼ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν [h]
ἡμῖν" μάθητε [i] τὸ" μὴ ὑπὲρ
[k] ∾ ὅ" γέγραπται [l] — φρο-
νεῖν," ἵνα [m] μὴ" εἷς [n] ὑπὲρ"
τοῦ ἑνὸς [o] [p] φυσιοῦσθε" κα-
7 τὰ τοῦ ἑτέρου. Τίς γάρ σε [q]
διακρίνει;" τί δὲ ἔχεις, ὃ οὐκ
ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί
καυχᾶσαι ὡς [r] μὴ" λαβών;" [s]
8 "Ηδη" κεκορεσμένοι ἐστὲ, ἤδη
ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν
ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν [t]
γε" ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡ-
μεῖς [u] ὑμῖν" συμβασιλεύσω-
9 μεν.] Δοκῶ γὰρ, [x] = ὅτι"
[ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστό-
λους ἐσχάτους ἀπέδειξεν, ὡς
ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον
ἐγενήθημεν [y] τῷ κόσμῳ," καὶ
10 ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. Ἡ-
μεῖς [z] μωροὶ διὰ χριστὸν, ὑ-
μεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν χριστῷ·
ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυ-
ροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ
11 ἄτιμοι. "Αχρι τῆς ἄρτι ὥρας
καὶ πεινῶμεν, καὶ διψῶμεν,
καὶ γυμνητεύομεν, καὶ κολα-
φιζόμεθα, καὶ ἀστατοῦμεν,

k ∾ ἅ.

(f) = D*EFG. It. Aug. ſaepe. (ſemel habet.) (g) = 7. Oec. etiam in Mt. n. (h) ὑμῖν. D* 23. al. 3. Mt. d. Ed. Copt. Syr. p. Vulg. mſ. clar. germ. Chryſ. alicubi. Antiochus. Beda. (i) = FG. 2. (k) ἅ. ABC. 31. Mt. 7. Copt. Ath. Cyr. οὗ. 67** (l) = AD*E*FG. 46. Alius Vulg. It. Aug. Ambrſt. Pel. Beda. Scilicet latini hi ſic: *diſcatis, ne ſupra quam ſcriptum eſt unus adverſus alterum infletur pro alio.* Sed boern. ſic: *diſcatis, ne ſupra quod ſcriptum eſt ut non unus adverſus alterum t. pro uno infletur adverſus alterum t. pro alio.* (m) = D*E. || ἵνα μὴ εἷς] ἕνα. Theodoret. (n) κατὰ. G. (o) + μὴ. 7. 69. 89. 91. al. 6. Mt. a. b. e. m. n. Ed. Chryſ. alicubi. Damaſc. (p) φυσιοῖσθε. Conject. φυσιῶσθε. Chryſ. mſ. et Mt. 2. φυσιοῦσθαι. 73. Mt. f. Theodoret. (q) διακρινεῖ. Mt. f. (r) = 46. (s) ἰδοὺ. Sic bis Slav. ut videtur. (t) = D*FG. (u) = E gr. Mt. d. (x) = ABCD*FG. 46. Mt. f. It. tol. demidov. Clem. Cyr. Damaſc. Tert. Hilar. Ambrſt. (y) *huic mundo*, clar. germ. tol. Tert. ſemel. Ambr. Gaudent. Ambrſt. (z) + οὖν. Slav. ed.

12 Καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι
ταῖς ἰδίαις χερσί· λοιδορούμε-
νοι, εὐλογοῦμεν· διωκόμενοι,
13 ἀνεχόμεθα· [a] ∾ Βλασφη-
μούμενοι," παρακαλοῦμεν· [b]
ὡς περικαθάρματα" [c] τοῦ
κόσμου" ἐγενήθημεν [d], πάν-
14 των περίψημα ἕως ἄρτι. Οὐκ
ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα,
ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ
15 [e] ∾ νουθετῶ." Ἐὰν γὰρ
[f] μυρίους" παιδαγωγοὺς ἔχη-
τε ἐν χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολ-
λοὺς πατέρας· ἐν γὰρ χριστῷ
ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ
16 ὑμᾶς ἐγέννησα. Παρακαλῶ
[g] οὖν" ὑμᾶς, μιμηταί μου
17 γίνεσθε] [h]. [Διὰ τοῦτο [i]
ἔπεμψα ὑμῖν τιμόθεον, ὅς
ἐστι [k] τέκνον μου" ἀγαπητὸν
καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς
ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου τὰς
ἐν [l] χριστῷ," καθὼς παντα-
χοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδά-
18 σκω. Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ
μου πρὸς ὑμᾶς, ἐφυσιώθη-
19 σάν τινες. Ἐλεύσομαι δὲ τα-
χέως [m] πρὸς ὑμᾶς," ἐὰν ὁ κύ-
ριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι
οὐ τὸν λόγον [n] τῶν πεφυσιω-
μένων," ἀλλὰ τὴν δύναμιν.
20 Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει.
21 [o] Τί" θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλ-
θω

a ∾ δυσφημούμενοι. e ∾ νουθετῶν.

(a) A. 17. 46. Clem. Or. bis. (bis ut rec.) Euf. Cyr. Damafc. (b) ὡσπερεὶ καθάρματα. G. 37. Lect. 4. Mt. b. n. χ. ψ. Ed. Maximus. ὥσπερ καθάρματα. 43. Alius. ὡς περικάθαρμα. D* (c) *hujus mundi*, Vulg. clar. germ. Tert. Ambr. Ambrft. Alii. (d) + παντὶ τῷ κόσμῳ. Arm. (e) AC ut videtur. 10. 31. al. 3. Mt. ξ. Theophyl. (f) πολλούς. Chryf. etiam in Mt. 2. 7. καὶ πολλούς. Slav. ed. (g) δέ. D*FG. Utrumque boern. || = Chryf. in Mt. 2. 7. (h) + καθὼς ἐγὼ (κἀγὼ) χριστοῦ. 10. 31. 73. Mt. h. Arm. Slav. ed. (non mf.) Vulg. ed. Chryf. (etiam in Mt. 2. 7.) Ambr. alicubi. Pel. Beda. Non habent Ambrft. Sedul. (i) + αὐτό. A. 17. 46. 80. Mt. f. (k) μου τέκνον. ABC. 17. 37. 46. Mt. f. Arm. Chryf. (etiam in Mt. 2. 7.) Damafc. (l) κυρίῳ. D*FG. It. || + ἰησοῦ. CD*FG. 17. 37. 39. 46. 67. 71. 80. al. 7 et Barb. 1. Mt. f. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. Vulg. ed. clar. boern. Chryf. in textu. (etiam in Mt. 2. 7.) Damafc. Ambrft. Pel. Sedul. Beda. (m) = Arm. Tert. Ante ταχέως ponunt 73. Vulg. ed. || = ταχέως. Aeth. (n) τὸν πεφυσιωμένον. 37. 46* 57. (cum 3. 49.) Lect. 7. Mt. f, 7. Or. (o) πῶς οὖν. Arm.

ϑω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν [p] ἀγά-
πῃ, πνεύματί τε πρᾳότη-
τος;"
1 Ὅλως [q] ἀκούεται ἐν ὑμῖν
πορνεία, καὶ τοιαύτη πορ-
νεία, ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνε-
σιν [r] †, ὥστε γυναῖκά τινα
2 τοῦ πατρὸς ἔχειν. Καὶ ὑμεῖς
πεφυσιωμένοι ἐστέ; καὶ οὐχὶ
μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα [s]
ἀρθῇ" [t] ἐκ μέσου" ὑμῶν ὁ τὸ
ἔργον τοῦτο [u] ∾ ποιήσας;"
3 Ἐγὼ μὲν [x] γὰρ" [y] = ὡς"
ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ
τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς
παρὼν, τὸν οὕτω [z] τοῦτο"
4 κατεργασάμενον, * Ἐν τῷ ὀ-
νόματι τοῦ κυρίου [a] ἡμῶν"
ἰησοῦ [b] χριστοῦ," (συναχθέν-
των ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύ-
ματος, *) σὺν τῇ δυνάμει τοῦ
κυρίου [c] ἡμῶν" ἰησοῦ [d] χρι-
5 στοῦ" * Παραδοῦναι [e] τὸν τοι-
οῦτον" τῷ σατανᾷ εἰς ὄλε-
θρον τῆς σαρκὸς, ἵνα τὸ πνεῦμα
σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου [f]
[g] ἰησοῦ

r † ὀνομάζεται. s ἐξαρθῇ. u ∾ πράξας.

(p) ἀγάπῃ πνεύματος, πρᾳότητι καὶ δικαιοσύνῃ καὶ πρᾳότητι. Arm. *in caritate ſpiritus et manſuetudinis.* Ambrſt. (q) + καὶ. Arm. (r) = ABCDEFG. 6. 46. 67** Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Manes ap. Epiph. Tert. Orig. int. Lucif. Ambrſt. Aug. Hier. Ambr. Pel. Beda. Sed habet Caſſiod. δονομάζεται. Lect. 7. || ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται = Cyr. (s) ABCDEFG. 17. 31. 37. 39. 46. 71. 73. 74. 80. Manes ap. Epiph. (t) ἐξ. 76. Mt. d. i. Chryſ. in comment. ſemel. (u) AC. 17. 31. 37. 39 46. 71. 80. Mt. f. Or. Manes ap. Epiph. Baſ. (x) = 61. 62. Barb. 1. Mt. k. Vulg. Theodoret. Lucif. Ambrſt. Alii. (y) = ABCD* 17. 37. 39. 67. 80. Mt. f. (Syr. Arr.) Copt. Vulg. Manes ap. Epiph. Hilar. Ambrſt. ap. Sabat. Aug. ſemel. Pacian. *quamquam*, Arm. (z) = G. Arm. Vulg. It. Lucif. Aug. Alii. (a) = A. Vulg. mſ. (Syr. p. habet c. aſt.) Baſ. Lucif. Pacian. (b) = ABD* Aeth. Syr. p. c. aſt. clar. Lucif. (c) = Ed. tol. Codd. lat. Or. quater. Theodoret. mſ. Ambr. Aug. ſemel Pel. (d) = ABD. 46. Ed. Aeth. Syr. p. Vulg. clar. Or. bis. (bis habet.) Dial. c. marcion. Lucif. ſemel. Ambrſt. Hilar. Ambr. Aug. ſemel. Pel. (e) τοῦτον. Mt. 7. αὐτὸν. FG. boern. (f) + ἡμῶν. AFG. 73. 80. al. 6. Mt. a. in marg. d. f. h. Syr. Arr. Aeth. Arm. Syr. p. c. aſt. Vulg. ed. boern. Or. ſemel. Theodoret. Damaſc. Lucif. Sedul. Ambr. Pel. Ambrſt.

6 [g] ἰησοῦ."] [h] Οὐ" κα-
λὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. οὐκ
οἴδατε, ὅτι [μικρὰ ζύμη ὅλον
7 τὸ φύραμα [i] ∾ ζυμοῖ;" Ἐκ-
καθάρατε [k] † τὴν παλαιὰν
ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα,
καθώς ἐστε ἄζυμοι· καὶ γὰρ
τὸ πάσχα ἡμῶν [l] = ὑπὲρ
ἡμῶν" [m] ἐτύθη, χριστός [n].
8 "Ὥστε [o] ἑορτάζωμεν," μὴ ἐν
ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ
κακίας καὶ [p] πονηρίας," [q] ἀλλ'
ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ
ἀληθείας."]
9 ["Ἔγραψα ὑμῖν [r] ἐν τῇ
ἐπιστολῇ," μὴ συναναμίγνυ-
10 σθαι πόρνοις. [s] = Καὶ" οὐ
πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κό-
σμου τούτου, ἢ τοῖς πλεονέ-
κταις, [t] ∾ ἢ" ἅρπαξιν, ἢ εἰ-
δω-

i ∾ δολοῖ. k † οὖν. m. ἐθύθη. t ∾ καὶ.

(g) = B. Or. ter. Tert. bis. Hilar. Pacian. || + χριστοῦ. AD*EFG. 10. 17. 31. 37. 49. 73. 80. Mt. a in marg. c. d. f. h. Ed. Syr. Arr. Arm. Copt. Syr. p. c. aſt. Vulg. ed. It. Or. ſemel. Theodoret. Lucif. Ambrſt. Sedul. Ambr. Pel. (h) = Nonnulli et maxime latini codices ap. Aug. Codd. gr. ap. Attonem. Lucif. Ambrſt. (i) δολοῖ. D* Baſ. ed. Heſych. ut videtur. δηλεῖ. Codd. ap. Cotelerium. φθείρει. Latini ap. Cerularium. *corrumpit*, Vulg. clar. germ. Iren. Lucif. Aug. Ambrſt. Pel. Hier. Gaudent. Sedul. Beda. *deſipit*, Tert. ſed: (*acore*) *decepit*, alibi. *fermentat*, boern. Hier. ex ſua emendatione. Pacian. (k) = ADEFG. 48** 62. 89. al. 14. et Barb. 1. Mt. a* l. n. Syr. Copt. Arm. Vulg. ed. It. Clem. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Oec. Tert. C. pr. Lucif. Ambrſt. Alii. (l) = ACDEFG. 17. 46. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Clem. Or. bis. (ſemel habet, et tribus aliis locis codices mſ. differunt.) Ath. Cyr. Chryſ. alicubi. Marcion ap. Epiph. Tert. Cypr. Ambrſt. Hier. Gaudent. Alii. (m) ADEFI. 17. 46. 57. (c. al. 7.) 72. 80. Alii. Mt. a. al. 8. Ed. (etiam St. 3.) Syr. p. graece in marg. Heſych. Or. Chryſ. etiam in Mt. 2. 7. Theodoret. Theoph. (n) + ὁ θεός. Mt. f. Hippolyt. Chryſ. mſ. alicubi. (o) ἑορτάζομεν. ADE. 71. 73. Alii. Mt. e** al. 6. ἑορτάσωμεν. Mt. l. ἑορτάζητε. Aeth. *epulemur*, Vulg. Hier. Pel. Beda. (p) πορνείας. FG. Utrumque boern. (q) = 48. Aeth. (r) = 44. Theodoret. alicubi in catena. (s) = ABCD*EFG. 17. 46. Syr. Copt. Vulg. It. Tert. Lucif. Ambrſt. Pel. Alii. (t) ABCD*FG. 17. 39. 46. 73. clar. boern. ἢ καί. 37.

δωλολάτραις· ἐπεὶ [u] ∾ ὀφεί-
λετε″ ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου [x]
11 ἐξελθεῖν. Νυνὶ δὲ ἔγραψα ὑ-
μῖν, μὴ συναναμίγνυσθαι. ἐάν
τις, ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος,
[y] ἢ″ πόρνος, ἢ πλεονέκτης,
ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοίδορος,
ἢ μέθυσος, ἢ ἅρπαξ· τῷ τοι-
ούτῳ [z] μηδὲ″ συνεσθίειν. [a]
12 Τί″ γάρ μοι [b] = καὶ″ τοὺς
ἔξω κρίνειν; [c] οὐχὶ * τοὺς
13 ἔσω ὑμεῖς κρίνετε;″ * Τοὺς
δὲ ἔξω ὁ Θεὸς [d] κρινεῖ.″ [e] † [f]
∾ ἐξαρεῖτε″ [g] τὸν″ [h] πονη-
ρὸν″ ἐξ ὑμῶν [i] αὐτῶν.″
1 Τολμᾷ τις [k] ὑμῶν,
πρᾶγμα ἔχων [l] πρὸς τὸν ἕτε-
ρον,″ κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδί-
κων,

---

u ∾ ὠφείλετε. y. ἤ. d. κρίνει. e † καί.
f ∾ ἐξάρατε.

(u) ACG. 47. 71. 80. al. 2. pluresve. Ed. Damaſc. *debueratis*, Vulg. It. Patr. lat. (x) + τούτου. Eap. Mill. Slav. Vulg. clar. germ. Lucif. Ambrſt. Aug. Gaudent. Pel. (y) 10. 11. 19. 55. 91. pluresve. Mt. a. i. k. n. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Vulg. Chryſ. Theodoret. Photius. Nicephorus. Theophyl. (utrumque interpretatur.) Oec. Ambrſt. Pel. εἰ. 71** εὑρίσκειτο. Clem. || ὀνομαζόμενος ἤ, *nominetur*, ſ. *nominatur* (*inter vos.*) clar. germ. Vulg. ed. ſixtin. Iren. Tert. Lucif. Ambr. || Ordo ſequentium vocabulorum varie mutatur in Codd. Ed. et Patr. (z) μή. A. Mt. i. Theodoret. alicubi. μήτε. FG. *non t. nec*, boern. (a) εἰ G. boern. (b) = ABCFG. 17. 31. 39. 46. 67. 73. Ed. Syr. Erp. Copt. Slav. 5. Vulg. It. Tert. Ambr. Pel. Aug. Ambrſt. Alii. (c) = Aeth. || τοὺς ἔσω] *inferiores*, Arm. ſed r. c. in m. || Poſt οὐχὶ interpungunt nonnulli ap. Theophyl. (d) 23. 31. 39. 46. 67. 71. 73. 80. al. 16. et Barb. 7. Mt. a. al. 7. Ed. Arm. Vulg. boern. Chryſ. (etiam in Mt. 7.) Theodoret. Ambrſt. Pel. Aug. Alii (e) = ABCDEFG. 23. 31. 37. 46. 73. 80. Mt. d. f. 7. Ed. Ar. pol. Arm. Vulg. It. Ambrſt. Pel. Alii lat. (f) ABCD*FG. 10. 31. 37. 39. 46. 57. 73. 80. al. 3. Mt. d. f. 7. Ed. Ath. Nyſſ. Baſ. Cyr. Photius. ἐξαιρεῖτε. 43. Ed. ἐξαίρετε. 6. 23. ἐξάρετε. 67** (g) τὸ 23. 48. Ed. Theodoret. Theophyl. mſ. Sed graeci ap. Aug. τόν. (h) πόρνον. Conject. (i) = 73. (k) + ἐξ. A. 17. al. 4. Mt. f. m. Syr. Syr. p. Chryſ. alicubi. Theodoret. (l) πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ. Arm. πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Mt. i. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theoph. || ante πρᾶγμα ponunt DEFG. Mt. i. It. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. Theophyl. Cypr. Ambrſt. Alii.

κων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγί-
2 ων; m ⁜ "Η" οὐκ οἴδατε, ὅ-
τι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον n κρι-
νοῦσι;" καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνε-
ται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε
3 κριτηρίων ἐλαχίστων; o Οὐκ
οἴδατε, ὅτι ἀγγέλους p κρι-
νοῦμεν;" q μήτιγε" βιωτικά;
4 Βιωτικὰ r μὲν οὖν" κριτήρια
ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημέ-
νους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, s τού-
5 τους" t καθίζετε;" Πρὸς ἐν-
τροπὴν ὑμῖν λέγω· οὕτως
οὐκ u ἔνι" ἐν ὑμῖν σοφὸς x —
οὐδὲ εἷς," ὃς y δυνήσεται z
διακρῖναι" a ἀνὰ μέσον" b
6 τοῦ ἀδελφοῦ" αὐτοῦ; Ἀλλὰ
ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνε-
ται, καὶ c τοῦτο" d ἐπὶ"
7 ἀπίστων e; f "Ηδη" μὲν g οὖν"
h ὅλως" ἥττημα i † ὑμῖν ἐ-
στιν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ'
ἑαυτῶν. διατί οὐχὶ k μᾶλ-
λον ἀδικεῖσθε; διατί οὐχὶ"
8 μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; Ἀλλὰ
l ὑμεῖς" ἀδικεῖτε, καὶ ἀπο-
στερεῖ-

---

u. ἔστιν, i † ἐν.

(m) + ACD*FG. 5. 10. 17. 39. 73. 74. 80. Barb. 1. Mt. k. Syr. Arr. Syr. p. c. ast. Arm. It. Clem. Chryf. (etiam in Mt. 2. 7.) Damafc. Theoph. Ambrft. Ambr. εἰ. 46. (n) κρίνουσι. 69. 70. 71. al. 5. pluresue. Mt. e. m. Arm. (o) Vf. 3. 4. 5. 6. = A. (p) κρίνομεν. Arm. (q) μή τοιγε. 73. Theoph. πόσῳ μᾶλλον. FG. Vulg. boern. Pel. Beda. *nedum*, Aug. (r) γοῦν. FG. (s) κριτάς. Arm. (t) προκαθίζετε. 19. *conftituite ad judicandum*, Vulg. Ambrft. Pel. Ambr. (non Aug.) (u) BI. 17. 23. 39. 46. 47. 57. (c. al. 4.) 67* 72. 74. al. 35. Mt. a. al. 8. Ed. Chryf. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. Damafc. Theodor. ftudit. Theoph. Oec. (x) = D*E. clar. germ. Aeth. οὐδεὶς. B. 17. 39. 46. 57. 73. Damafc. Ante σοφὸς ponunt iidem fere, cum FG. 37. 74. Mt. k. boern. Aug. Ambrft. Pel. Ante ἐν ὑμῖν, Slav. 5 et ant. || τις σοφὸς ἐν ὑμῖν. Arm. (y) + οὐ. I. (z) ἀνακρῖναι. 73. al. 4. item Mt. d. i. l. (a) μεταξὺ. Chryf. etiam in Mt. 2. 7. (b) ἀδελφῶν. Ambr. femel. ἀδελφοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ Syr. Arr. (c) ταῦτα. 73. Syr. p. in m. Theodoret. (d) μετὰ. D*gr. ἐν μέσῳ. Arm. (e) + καὶ οὐκ ἐπὶ ἁγίων. FG. boern. (f) ἰδού. Slav. exc. recent. (g) = D* 3. 17. 74. Mt. f. (Syr. p. habet c. ast.) Vulg. It. Patr. lat. (h) = A. Syr. Aeth. (i) = ABCDEI. 17. 57. (c. al. 5.) 73. 80. al. 48. Mt. a. al. 10. Ed. Syr. utr. Copt. Slav. clar. germ. Baf. Chryf. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. Oec. Antiochus. (k) ὑμεῖς ἀδικεῖσθε, καὶ οὐχὶ ὑμεῖς. Arm. (l) αὐτοί. Chryf. etiam in Mt. 2. 7. Theophyl. etiam in Mt. d. i.

στερεῖτε, καὶ [m] ταῦτα" ἀδελ-
9 φούς. Ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι ἄ-
δικοι [n] θεοῦ βασιλείαν" οὐ κλη-
ρονομήσουσι; μὴ πλανᾶσθε·
[o] οὔτε" πόρνοι, οὔτε εἰδωλο-
λάτραι, οὔτε μοιχοὶ, οὔτε
μαλακοὶ, οὔτε ἀρσενοκοῖται,
10 [p] Οὔτε κλέπται, οὔτε πλεονέ-
κται," [q] οὔτε" μέθυσοι, οὐ
λοίδοροι, οὐχ ἅρπαγες, βα-
σιλείαν θεοῦ [r] — οὐ" κληρο-
11 νομήσουσι. Καὶ [s] ταῦτά τι-
νες" ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσα-
σθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, [t] ἀλλ'
ἐδικαιώθητε" ἐν τῷ ὀνόματι
τοῦ κυρίου [u] ἰησοῦ," καὶ
ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ
ἡμῶν.]
12 [Πάντα μοι ἔξεστιν [x],
ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάν-
τα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐ-
γὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό τι-
13 νος. Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ,
καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν·
ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦ-
τα καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα
οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ κυ-
ρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώμα-
14 τι· Ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύ-
ριον ἤγειρε, καὶ [y] ἡμᾶς" ἐξε-
γερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐ-
15 τοῦ. Οὐκ οἴδατε, ὅτι τὰ
σώμα-

n ∾ *βασιλείαν θεοῦ.* y. ὑμᾶς.

(m) = Clem. τοῦτο. ABCDE. 17. 31. 46. 67* 73. 80. Copt. Slav. 5. Vulg. It. Antiochus. Cypr. Patr. lat. || *et fratres adeo*, Arm. (n) ABDgr. 17. 37. 46. (etiam vſ. 10. DEgr.) (o) οὐδὲ octies. DE. (p) οὔτε πλεονέκται, οὔτε κλέπται. 67. 80. al. 7. pluresve. Mt. a. al. 7. Syr. Clem. ſemel. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. Damaſc. Theoph. || = οὔτε πλεονέκται. 3. 35. 42. (q) οὐ A. 31. 39. 46. 71. 73. 74. Clem. ſemel. Chryſ. Iulian. ap. Epiph. Theodoret. (r) = ABDE. 17. 46. 57. (c. al. 3.) 67** 72. al. 7. Mt. l. n. Ed. Copt. Polycarp. Ignat. Method. Iulian. Chryſ. (etiam in Mt. 7.) Theodoret. alicubi. Damaſc. Oec. (s) *tunc quid*, (τότε τι) Slav. 5. et ant. *haec aliquando*, clar. germ. Sedul. *haec quidem* (pro *quidam*) Tert. Cypr. Ambrſt. *haec aliquando quidam*, Pel. ταῦτα οὐκ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοὶ, ὅτι καὶ ὑμεῖς τοιοῦτοι. Iulian. ap. Cyr. (t) = 67** Chryſ. in textu, etiam in Mt. 2. 7. Iren. bis. (ſemel habet.) Tert. Cypr. ſemel. Vigil. tapſ. (u) ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. B. 17. 47. 73. Alii. Item D* Mt. c. d. Syr. Erp. Syr. p. c. aſt. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Patr. (x) Interrogative haec legi vult Theodoret. (y) ABCDEI. (hiat G.) 17. 23. 57. (c. al. 7.) 72. 73. 80. Alii. Mt. a. al. 13. Ed. (etiam St. 3.) Syr. utr. Copt. Slav. Vulg. It. Method. Antipater boſtr. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. Damaſc. Theoph. Oec. Iren. Tert. caeterique lat. || + σὺν αὐτῷ. Syr. p. in m. Slav. ant. Hier.

σώματα ὑμῶν μέλη χριστοῦ
ἐστιν; [z] ἄρας" οὖν τὰ μέλη
τοῦ χριστοῦ, ποιήσω πόρνης
16 μέλη; [a] μὴ γένοιτο." [b] "Η"
οὐκ οἴδατε, ὅτι ὁ κολλώμενος
τῇ πόρνῃ, ἓν σῶμά ἐστιν;
(ἔσονται γὰρ, [c] φησὶν," οἱ
δύο εἰς σάρκα μίαν·) [d]
17 Ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυ-
18 ρίῳ, ἓν πνεῦμά ἐστι; Φεύ-
γετε τὴν πορνείαν. πᾶν
ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ
ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώ-
ματός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύ-
ων, εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁ-
19 μαρτάνει. "Η οὐκ οἴδα-
τε, ὅτι [e] ∾ τὸ σῶμα"
ὑμῶν ναὸς [f] τοῦ ἐν ὑμῖν
ἁγίου πνεύματός ἐστιν, οὗ
ἔχετε ἀπὸ θεοῦ, καὶ οὐκ ἐ-
20 στὲ ἑαυτῶν; Ἠγοράσθητε
γὰρ [g] τιμῆς·" [δοξάσατε [h]
δὴ"

---

e ∾ τὰ σώματα.

(z) ἄρα. 39** 46. 47. 57. (c. al. 6.) 67* 72** 73. 74. al. 8. Mt. d** e** m** n** χ. Damafc. ed. in textu. ἦ ἄρα. FGgr. (a) = Arm. fed infertum in edit. 1698. (b) = Dgr. Egr. L 39. 47. 57. (c. al. 4.) 67** 72. 80. al. 15. Mt. a. al. 7. Ed. Syr. p. (Vulg.) Marcion et Epiph. Dial. c. marcion. Damafc. Theodoret. mf. Theophyl. ap Wetft. (c) = A. Epiph. Cypr. Ambr. (d) Vf. 17 = Mt. d. 7. (e) Al. 17. 23. 37. 39. 46. 55. 57. (c. al. 3) 67. ap. Birch 72 al. 11. Mt. b. c. d e. i. k. m. n. Copt. Arm. Syr. p. Slav. Or. bis. Method. Didym. Serapion. Baf. Cyr. utr. Pfeudo Ath. Maximus. Antiochus. Damafc. Theophyl. Hier. Aug. faepe. Vigil. tapf. Ambrft. *membra veftra*, Vulg. Aug. femel. (al. bi *corpus.*) Ambr. Pel. Fulgent. Beda. (f) + θεοῦ. 37. (g) *pretio magno*, Vulg. (non It.) Tert. aliquoties, non femper. Cypr. Hilar. Ambrft. Pel. Optat. Vigil. tapf. Alii lat. (h) *et portate*, Vulg. boern. (non clar. germ.) Tert. (qui legit quater: *et tollite.*) Cypr. faepe. Lucif. Hier. Pel. Ambr. Aug. faepe. Leo. Fulgent. Chromat. Ambrofiaft. Vigil. tapf. Chryfol. Sedul. Beda. Auct. de trin. et Sp. S. ap. Ath. *Sed* non agnofcunt graeci, Cyr. Theodoret. Damafc. Theoph. Oec. Iren. Aug. alicubi. Epiph. in cantic. Nec agnofcunt verfiones, v. ç! Arm. Slav. mf. et ed. || δὴ = Arm. Ath. Theodoret. *ergo*, Aug. aliquoties, partim adjecto partim omiffo *et portate*; it. Anfelm. οὖν ἄρα. Syr. p. fed. οὖν habet c. aft. δὴ ἄρα. Chryf. hom. 26. in 1 Cor. etiam in Mt. 2. 7. δὴ, ἄρατε. Chryf. femel in h. l. Nempe femel (etiam in Mt. 2. 7. et, tefte Bengelio, in Pfalmos faepe,) confentit cum recepta; mox vero habet ap. Mont-

δὴ" τὸν Θεὸν ἐν [i] τῷ σώματι"
ὑμῶν [k] †.]
1 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ [l]
μοι," καλὸν ἀνθρώπῳ γυναι-
2 κὸς μὴ ἅπτεσθαι· Διὰ δὲ [m]
τὰς πορνείας" ἕκαστος τὴν
ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, [n] καὶ
ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέ-
3 τω." Τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν
[o] ὀφειλὴν" ἀποδιδότω· ὁμοίως
[p] δὲ" καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί.
4 Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος
οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνήρ·
ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου
σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ'
5 ἡ γυνή. Μὴ ἀποστερεῖτε [q]
ἀλλήλους, εἰ μὴ [r] τι ἂν" ἐκ
συμφώνου πρὸς καιρὸν [s], ἵνα
[t] σχο-

k † καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ.
o. ὀφειλομένην εὔνοιαν.

Montfaucon: δοξάσατε δὴ, ἄρατε τὸν Θεὸν ἐν τῷ σωμ. in cod. Oxoniensi Coll. Novi: δοξάσατε δή· ἄρατε τ. Θ. ε τ. σωμ. ap. Savilium: δοξάσατε δὴ ἄρα τε τὸν Θ. ἐ. τ. σωμ. in Mt. 7: δοξ. δὴ ἄρα τὸν Θ. ἐ. τ. σωμ et in Mt. 2: δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν, τουτέστιν, ἄρατε τὸν Θεὸν ἐ. τ. σωμ. Caeterum in commentario istud ἄρατε non attingit. Praeterea hom. 4. in 1 Tim. haec habet: δοξάσωμεν δὴ τὸν Θεὸν, ἄρωμεν τὸν Θεὸν ἐν τῷ σωμ. καὶ ἐν τῷ πν. ἡμῶν, et mox ibidem: δοξάσωμεν τοίνυν τὸν Θεὸν, ἄρωμεν αὐτὸν ἐν τῷ σωμ. ἡμῶν, καὶ καλλωπιζώμεθα κ. τ. λ. (i) *membris*, Epiph. in cantic. *cordibus*, Vigil. semel. (k) = ABC*D*EFG. 17. 46. 71. 67** Copt. Aeth. Vulg. It. Method. ap. Epiph. Didym. Cyr. Maximus. Damasc. Tert. quater. Cypr. Iren. Ambrst. Latini omnes teste Sabatier. || ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ = Auctor in Iobum ap. Orig. (l) = B. 17. 39. 46. Tert. bis. (m) τὴν πορνείαν. FG. Vulg. boern. Tert. semel. Cypr. Hier. alicubi. Aug. alicubi. Ambrst. Pel. (n) = FG. 48* Mt. c. boern. Tert. || = ἐχέτω. Chrys. etiam in Mt. 2. (o) ABCDEFG. 6. 17. 46. 67** 71. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Clem. bis. Or. bis. Method. Chrys. in comment. bis. Tert. Cypr. Ambrst. caeterique latini. ὀφειλομένην τιμὴν. Chrys. ed. et ms. qu. (etiam Mt. 2.) in textu et semel in comment. et hom. 7. in Matth. ὀφειλομένην τιμὴν καὶ εὔνοιαν. 49. ap. Mill. et Wetst. (p) = A. 55. Syr. Arr. Vulg. ms. Or. semel. Chrys. etiam in Mt. 2. Cypr. Alii. (q) + οὖν. 29. 37. Mt. c. Syr. Erp. (r) = Clem. τι B. τι ἄρα ἂν. 73. (s) + ὥρας. Syr. p. in m.

t σχολάσητε" u † τῇ προς-
ευχῇ· καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐ-
τὸ x ἦτε΄, ἵνα μὴ y πειράζῃ
ὑμᾶς" ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρα-
6 σίαν ὑμῶν. Τοῦτο δὲ λέγω
κατὰ z συγγνώμην", οὐ κατ'
7 ἐπιταγήν. Θέλω a ∾ γὰρ"
πάντας b ἀνθρώπους" εἶναι ὡς
καὶ ἐμαυτόν c· ἀλλ' ἕκαστος
ἴδιον d ἔχει χάρισμα" ἐκ θεοῦ,
e ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως.
8 Λέγω δὲ f τοῖς ἀγάμοις" καὶ
ταῖς

---

t. σχολάζητε. u † τῇ νηστείᾳ καὶ. x. συνέρχεσθε.
a ∾ δέ. d. χάρισμα ἔχει.

(t) ABCDEFG. 39. 46. 73. 74. 80. Or. bis Dionyſ. alex. Chryſ. alicubi. Iſidor. peluſ. Damaſc. (u) = ABCDEFG. 9. 10. 17. 29. 46. 47. 67** 73. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Clem. Or. quater. Method. Tatian. Dionyſ. alex. Timoth. alex. Ath. Auctor ſynopſ. Iſidor. peluſ. Baſ. Epiph. Cyr. utr. Chryſ. in Mt. 7. et in comment. Euthal. Theophyl. in comment. Oec. Cypr. Ambrſt. Pel. Hier. Aug. Ambr. Caſſiod. Siricius. Innocent. I. Alii. || Habent Chryſ. ed. et Mt. 2. in textu. Theodoret. in textu et comment. Theoph. in textu. Cyr. alex. (ap. Beng.) qui alibi legit τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει. (x) ABCDEFG. 17 46. 71. 73. Aeth. boern. Tatian. ap. Clem. Or. Dionyſ. alex. Timoth. Alex. (qui etiam συνέρχησθε habet.) Cyr. Damaſc. Antonius et Maximus. *eſtote*, Aug. ſaepe. || συνέρχησθε. 46** 57. (c. al. 4.) Alii. Mt. a* al 8. Ed. (etiam St. 3.) Theodoret. Damaſc. Oec. || συνέρχεσθε, lectio recepta, 41. 49. 70. Alii. Mt. a** Ar. pol. Chryſ. Theodoret. alicubi. Theoph. Alii. *revertimini*, Syr. Erp. Vulg. Cypr. Hier. Aug. ſemel. Ambrſt. Pel. Alii. *revertimini t. ſitis*, boern. || γίνεσθε. Clem. Tatian. || = clar. germ. (y) ἐπιχαρῇ ὑμῖν. Or. ἐπιχειρῇ πειράζειν ὑμᾶς. Damaſc. *tentet t. uret vos*, boern. (z) γνώμην. 2. *indulgentiam* ſ. *veniam*, ſ. *conſilium*, Lat. *conſcientiam t. conſilium*, boern. (a) ACD*FG. 17. 23. 39. 46. Mt. d. It. demidov. Or. Cyr. Chryſ. alicubi. Damaſc. Tert. Cypr. Hilar. Ambrſt. Hier. Pel. Ambr. Aug. Zeno. Alii. (b) = 4. Tert. Hier. ſemel. Aug. aliquoties. Innocent. I. Siricius ſemel. *vos*, Vulg. ed. Tert. Zeno. Pel. (c) + ἐν ἐγκρατείᾳ. Syr. utr. Erp. Chryſ. (etiam in Mt 2. 7.) Theodoret. (d) ABCDEFG. 17. 37. 46. 73. It. tol. demidov. Clem. Or. Cyr. Cypr. (e) ὃ . . . ὃ. ACDEFG. 17. 46. 61. 67** Clem. Cyr. ὅσον . . . ὅσον. 3. (f) ταῖς ἀγάμοις. 2. 61. 69. Mt. e, i. Theoph. ἀγάμαις. Mt. d.

ταῖς χήραις· καλὸν [g] αὐτοῖς"
[h] = ἐστιν," ἐὰν μείνωσιν ὡς
9 κἀγώ. Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύ-
ονται, [i] γαμησάτωσαν·" κρεῖσ-
σον γάρ [k] ἐστι" [l] ∾ γαμῆ-
10 σαι," ἢ πυροῦσθαι. Τοῖς δὲ
γεγαμηκόσι παραγγέλλω, οὐκ
ἐγὼ, ἀλλ' ὁ κύριος, γυναῖκα
ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ [m] χωρισθῆ-
11 ναι," (Ἐὰν δὲ καὶ χωρι-
σθῇ, [n] μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ
ἀνδρὶ καταλλαγήτω·) [o] καὶ
ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι."
12 Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω,
οὐχ ὁ κύριος· [εἴ τις ἀδελ-
φὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ
αὐτὴ συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ'
αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν·]
13 Καὶ γυνὴ [p] ἥτις" ἔχει ἄνδρα
ἄπιστον, καὶ [q] ∾ αὐτὸς"
συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς,
14 μὴ ἀφιέτω [r] ∾ αὐτόν." Ἡ-
γίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος
ἐν τῇ γυναικὶ [s], καὶ ἡγίασται
ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ [t] ∾
ἀνδρί·" ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα
ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι, νῦν δὲ
15 ἅγιά ἐστιν. Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος
χωρίζεται, χωριζέσθω· [u] οὐ
δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ
ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις. ἐν
δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν [x] ἡμᾶς"

Q 2 ὁ

---

l ∾ γαμεῖν. q ∾ οὗτος. r ∾ τὸν ἄνδρα.
t ∾ ἀδελφῷ.

(g) αὐταῖς. Mt. d, i. 7. || = Mt. g. (h) = ABC. ut videtur. D*gr. FGgr. 17. 46. 73. al. 2. Mt. n. Syr. Copt. Epiph. Chryf. (etiam in Mt. 2.) Damafc. (i) γαμήτωσαν f. γαμείτωσαν. FG. 2. 69. 71. Mt. c. f. n. Chryf. (k) = D*gr. FGgr. Syr. (l) γαμεῖν. AC* ut videtur. 17. 23. 46. 57. (cum 49.) Clem. femel. Damafc. Oec. in comment. γαμεῖσθαι. Theoph. mf. (m) χωρίζεσθαι. ADEFG. Baf. (n) μένειν . . . καταλλαγῆναι. FG. Vulg. It. Patr. lat. (o) = Aeth. (p) εἴ τις. D*G. 42. Mt. f. Vulg. It. Chryf. (etiam in Mt. 7.) Theodoret. alicubi. Theophyl. in Mt. d. i. Ambrft. Aug. Alii lat. εἰ. Slav. (q) ABC. D*FG. 37. 46. Mt. k. Vulg. It. Chryf. alicubi. Cyr. Aug. Ambrft. Alii. (r) ABCDEFG. 17, 37. 46. Syr. Copt. Arm. Vulg. It. Cyr. Hier. Aug. Ambrft. Alii. (s) + τῇ πιστῇ. DEFG. Alius. Syr. Erp. Vulg. It. Martyrium Clementis ap. Coteler. Tert. Ambr. Hier. Ambrft. Pel. Beda. (non Aug.) (t) ABC. ut videtur. D*EFG. 17. 19* 46. Copt. It. Hier. Aug. dif. || + τῷ πιστῷ. Syr. Erp. Vulg. Tert. Iren. Ambrft. Hier. alicubi. Ambr. Pel. Beda. (u) + ὅτι. Arm. + *enim*, Lat. qu. (x) ὑμᾶς. A. 39. 46. 73. Mt. g. Theophyl. Pel. Sedul. Beda.

16 ὁ θεός· Τί γὰρ οἶδας, γύ-
ναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ
τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυ-
17 ναῖκα σώσεις; * [y] Εἰ μὴ″ *
ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ [z] κύ-
ριος,″ ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ
[a] θεὸς,″ οὕτω περιπατείτω. [b]
καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις
18 πάσαις διατάσσομαι.″ Περι-
τετμημένος τις ἐκλήθη, μὴ
ἐπισπάσθω [c]· ἐν ἀκροβυ-
στίᾳ τις ἐκλήθη, μὴ περιτε-
19 μνέσθω. Ἡ περιτομὴ οὐδέν
ἐστι, [d] καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐ-
δέν ἐστιν,″ ἀλλὰ τήρησις ἐν-
20 τολῶν θεοῦ. Ἕκαστος [e] ἐν
τῇ κλήσει ᾗ [f] ἐκλήθη,″ ἐν ταύ-
21 τῃ μενέτω. Δοῦλος ἐκλήθης,
μή σοι μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ
δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, [g]
22 μᾶλλον χρῆσαι.″ Ὁ γὰρ ἐν
κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπε-
λεύθερος κυρίου ἐστίν· ὁμοίως
[h] καὶ″ ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς,
23 δοῦλός ἐστι χριστοῦ. Τιμῆς
ἠγοράσθητε· μὴ γίνεσθε δοῦ-
24 λοι ἀνθρώπων. [Ἕκαστος [i]
ἐν ᾧ″ ἐκλήθη, [k] ἀδελφοὶ,″
ἐν τούτῳ μενέτω [l] παρὰ [m] †
25 θεῷ.] [n] Περὶ δὲ τῶν παρ-
θέ-

z. θεὸς. a. κύριος. m † τῷ.

(y) ἢ μή; et praecedentibus jungitur in 18** 22. 23** 43. 57 (c. al. 4) 67* Mt. k. item n. Syr. p. in m. Chryſ. in Mt. 2. Sic Severianus interpungi jubet ap. Oec. ibi. Chryſ. in Mt. 7. (z et a) Sic κύριος et θεὸς transponunt ABCDEFG. 17. 31. 37. 46. 73. Ed. Syr. Copt. Arm. Vulg. clar. germ. Aug. Ambrſt. Pel. || θεὸς. bis. 32. 33. 63. || ὁ κύριος et ὁ κύριος ὁ θεὸς. G. boern. (b) = Chryſ. etiam in Mt. 2. 7. || οὕτως] ὡς. Vulg. Hier. Ambrſt. Vigil. tapſ. Beda. Pel. || διατάσσομαι] διατάσσομεν. 23. διδάσκω. D*EFG. *doceo*, Vulg. It. Patr. lat. (c) + τὴν ἀκροβυστίαν. Arm. Vulg. It. Patr. lat. (d) = FG. al. 5. boern. (e) + δὲ. 30. 73. Mt. d. Aeth. Arm. (f) ἐτάχθη. Theoph. mſ. (g) σοι τοῦτο καλόν ἐστι. Arm. (h) = AB. 31. 46. 73. Syr. (Syr. p. habet cum aſt.) Vulg. Chryſ. in Mt. 2. Theodoret. Ambrſt. Pel. δὲ καὶ. DEFG. 39. It. Patr. lat. (i) ἐν κυρίῳ. Syr. p. (ſed rec. habet in m.) ἐν ᾗ κλήσει. Arm. (k) = 39. M. k. Chryſ. in Mt. 2. 7. Theodoret. Ante ἐν ᾧ ponunt DEFG. It. Ambrſt. ἀδελφὸς. flor. harl. Hier. Aug. Pel. Beda (l) παρὰ τῷ θεῷ = 13. 26. ap. Mill. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) παρὰ θεοῦ. 38. 55. 63. (m) = BDEFGI. 17. 37. 46. 57 (c. al. 6.) 72. 73. 74. al. 12. pluresque. Mt. a. al. 10. Ed. Damaſc. Theoph. (n) *de adoleſcentibus et virginibus*, Slav.

θένων," ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ
ἔχω· γνώμην δὲ δίδωμι, ὡς
ἠλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς
26 εἶναι. Νομίζω οὖν, τοῦτο
καλὸν ὑπάρχειν [o] [p] διὰ" τὴν
ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν
ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι.
27 Δέδεσαι γυναικί, μὴ ζήτει
λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ γυναικός,
28 μὴ ζήτει γυναῖκα. Ἐὰν [q] δὲ
καὶ" [r] γήμης," οὐχ ἥμαρτες·
καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος, οὐχ
ἥμαρτε· θλίψιν δὲ [s] τῇ σαρ-
κὶ" ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι· ἐγὼ
29 δὲ ὑμῶν φείδομαι. Τοῦτο
δέ φημι, ἀδελφοί, [t] † ὁ και-
ρὸς συνεσταλμένος * [u] τὸ λοι-
πόν ἐστιν·" ἵνα [x] καὶ" [y] οἱ"
ἔχοντες γυναῖκας, ὡς μὴ ἔ-
30 χοντες [z] ὦσι·" Καὶ οἱ κλαί-
οντες, ὡς μὴ κλαίοντες· καὶ
οἱ χαίροντες, ὡς μὴ χαίρον-
τες· [a] καὶ οἱ ἀγοράζοντες,
31 ὡς μὴ κατέχοντες·" Καὶ οἱ
χρώμενοι [b] τῷ κόσμῳ τού-
τῳ," ὡς μὴ [c] καταχρώμενοι."

παρά-

t † ὅτι.

(o) + ἀνθρώπῳ, omisso mox: ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ, Theodoret. (p) διὰ δὲ, omisso mox. ὅτι, Arm. (q) = Slav. 5. δὲ. Slav. ant. Vulg. It. Ambrst. Pel. (r) γαμήσῃς. B. 17 37. 46. Mt. a. in marg. Baſ. Antonius et Maximus. Damaſc. γαμήσῃ. A. λάβῃς γυναῖκα. DEFG. *duxeris uxorem*, Tert. *acceperis uxorem*, Vulg. It. Tert. ſemel, caeterique lat. (s) ἐν τῇ σαρκί. D*FG. Oec. ed. *carnis*, Vulg. Clar. germ. Tert. Hilar. Patr. lat. Utrumvis boern. (t) = AB. 17. 23. 46. 67. 72. 73. Alii. Mt. a. c. al. 10. Ed. (etiam St. 3.) Vulg. Euſ. Baſ. Theodoret. Hier. Ambrſt. Pel. Aug. Sedul. Sed habent ὅτι DEFG. 57 (c. al. 6) Alii. Ed. Syr. Arr. (u) ἐστι· λοιπόν ἐστιν G. 67** boern. Vulg. *tempus breviatum eſt, et reliquum eſt*, Ambrſt. ἐστι τὸ λοιπόν· ſeu ἐστι· τὸ λοιπὸν, AB. 17. 37. 44. 46. 68. 71. 73. 74. 80. Ed. Arm. Slav. Baſ. Cyr. ἐστε λοιπὸν. D*F. Chryſ. alicubi ἐστι, omiſſo τὸ λοιπὸν, 39. || Sequentibus jungunt τὸ λοιπὸν ſ. τὸ λοιπόν ἐστι G. 67** 68. 71. Alii. Ed. (etiam St. 3.) Arm. Vulg. It. Clem. Tert. (ſemel aliter.) Cypr. Hier. Pel. Alii lat. Item Aug. qui tamen alibi, cum Auct. de ſingul. cler. utrique ſententiae addit τὸ λοιπὸν. (x) = 67** Arm. tol. (y) = Ed. elſevir. (z) = FG. Arm. boern. (a) *et qui emunt, quaſi non ementes; et qui poſſident, quaſi non poſſidentes.* Cypr. bis. (b) τὸν κόσμον. AB. item Arm. τὸν κόσμον τοῦτον. D*FG. (c) χρώμενοι. Mt. l. παραχώμενοι. I. Baſ. Theodoret. ter. *utantur*, Vulg. It. Patr. lat. *abutantur*, Tert. Utrumvis boern.

παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ
32 κόσμου τούτου. Θέλω [d] δὲ"
ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι. [e] ὁ ἄ-
γαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρί-
ου, πῶς [f] ἀρέσει" τῷ [g] κυ-
33 ρίῳ·" Ὁ [h] δὲ" γαμήσας με-
ριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς
34 ἀρέσει [i] ∾ τῇ γυναικί. Με-
μέρι-

---

i ∾ τῇ γυναικί. Καὶ μεμέρισται καὶ ἡ γυνή. Ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ etc. ſive: τῇ γυναικί. Μεμέρισται καὶ ἡ γυνή. Ἡ παρθένος μεριμνᾷ etc. ſive: τῇ γυναικί. Καὶ μεμέρισται καὶ ἡ γυνή. Καὶ ἡ παρθένος ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ etc. ∾ τῇ γυναικὶ, καὶ μεμέρισται. Καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ etc.

(d) = FG. 61. It. Ambrſt. γάρ. 38. Clem. (e) + ὅτι. Arm. (f) ἀρέσῃ. ABDEF. 21. 46. Euſ. Iidem ſic vſ. 33. item vſ. 34. (g) Θεῷ. FG. Vulg. boern. Or. Tert. Cypr. Hier. Ambrſt. Pel. αὐτῷ. Theophyl. mſ. (h) = 37. 72. Ed. (i) Ante μεμέρισται addunt καὶ D* gr. demidov. Cyr. Ath. Ephr. Aug. Hier. qui hoc praefert. || Et ante et poſt μεμέρισται additur καὶ, AB. 6. 10. 17. 31. 41. 44. 46. 67. ap. Birch. 71. 73. Mt. m. Ed. Aeth. Syr. p. Vulg. Euſ. Method. Baſil. Epiph. Timoth. alex. Euthal. Pel. Fulgent. Primaſ. Beda. || καὶ μεμέρισται. *et diviſus eſt.* antecedentibus jungunt Codd. Aeth. Vulg. Cyr. Hier. (hoc apoſtolicae eſſe veritatis contendens) Pel. Beda. *et diviſus eſt. Diviſa eſt mulier et virgo. Nam quae non eſt nupta etc.* Ambroſiaſt. *verum diviſus eſt. Ac mulier etiam vidua ac virgo innupta cogitant etc.* Aeth. (*vidua* habet etiam Ambr. ſemel.) || καὶ μεμέρισται ſequentibus jungunt Syr. Arr. Arm. (ſcilicet. ſic: τῇ γυναικὶ αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ μεμερισμέναι εἰσιν ἐν ἀλλήλαις ἡ γαμήσασα καὶ ἡ παρθένος· ὅτι παρθένος μεριμνᾷ.) It. Chryſ. Theodoret. Baſil. Oecum. Theoph. Tert. Hier. (latinos codices ſic legentes reprehendens) Ambr. Aug. Sedul. || = μεμέρισται, Cypr. ſcilicet: *uxori. Sic et mulier et virgo innupta cogitat etc.* || Poſt μεμέρισται addunt καὶ, absque alia mutatione, D**FGI. 23. 37. 39. 70. 72. 74. 80. al. 24. Mt. a. c. e. f. g. i. l. Ed. Slav. It. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. Damaſc. Euthal. (item Cypr.) μεμέρισται δὲ 30. Syr. Erp. || ἡ ἄγαμος καὶ ἡ παρθένος, ordine mutato, 6. 10. 31. 44. 46. 71 ap. Alter. 73. (qui omnes etiam bis addunt καὶ) Vulg. Euſ. Cyr. Hier. (qui hoc praefert.) Aug. Pelag. Fulg. Beda. *mulier innupta* jungunt praeterea Cypr. ſemel et Ambr. ſemel.

Verba

μέρισται ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθέ-
νος· ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ" τὰ
τοῦ κυρίου, [k] ἵνα ᾖ ἁγία καὶ
σώματι καὶ πνεύματι· ἡ δὲ
γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κό-
σμου, πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί.
35 Τοῦτο δὲ [πρὸς τὸ ὑμῶν αὐ-
τῶν [l] ∾ συμφέρον" λέγω· οὐχ
ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλ-
λὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ [m]
εὐπάρεδρον" τῷ κυρίῳ ἀπερι-
36 σπάστως.] Εἰ δέ τις [n] ἀσχη-
μονεῖν" ἐπὶ τὴν παρθένον αὐ-
τοῦ νομίζει, ἐὰν ᾖ ὑπέρα-
κμος, καὶ οὕτως [o] ὀφείλει"
γίνεσθαι· ὃ θέλει ποιείτω,
οὐχ

---

1 ∾ συμφόρον. m. εὐπρόσεδρον.

Verba haec ſequentibus jungunt Vulg. Aeth. Cypr. Ambr. aliquoties. Hier. Pelag. Beda. || ἡ ἄγαμος bis occurrit, ſic: τῇ γυναικὶ, καὶ μεμέρισται. καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἄγαμος καὶ ἡ παρθένος ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ. AB. 17. 71 ap. Birch. Mt. m. Etiam Aug. alicubi: *et diviſa eſt mulier innupta et virgo. Quae innupta eſt* etc. Fortaſſe etiam Aeth. vertens: *mulier vidua et virgo quae non nupſit.* Ambr. vero ſemel ſic: *Mulier innupta et vidua cogitat* etc. Alibi vero: *Et virgo cogitat.* || = καὶ ἡ παρθένος 46* Sic et Ambr. ſemel, ut modo diximus. Transponit Hier. ſemel, codices latinos ſic excitans: *Diviſa eſt virgo et mulier.* Item Cypr. ſemel: *Sic et virgo et mulier innupta.* Tandem Tert: *Diviſa*, ait, *eſt mulier et virgo. Quare? Quoniam innupta, ID EST virgo, cogitat* etc. (k) + πῶς ἀρέσει τῷ κυρίῳ. 4. 57. (c. al. 3.) 73. Theoph. ed. et in Mt. d. i. Aug. ſemel. (l) συμφόρον. A. 13. 17. 26. ap. Mill. 37. 49. Ed. Heſych. (m) ABDEFG. 17. 23* 31. 37. 39. 46. 57 (cum 49.) 72. 73 74. 80. al. 7. et Barb. 1. Mt. a in marg. b bis. e bis. m. Ed. Clem. Euſ. Baſ. Cyr. Chryſ. alicubi et in Mt. 7. Theodoret. bis. Damaſc. Theophyl. (etiam in Mt. d. i.) Alii. πρόσεδρον. I. εὐπρόσδεκτον. 5 6. Concil. quiniſext. *quod facultatem praebeat ſine impedimento* (ἀπερισπάστως) *Dominum obſecrandi*, (qſ. εὐπρόσευκτον, ſed *obſervandi* harl. marian.) Vulg. Pel. Beda. *beneſtabile*, boern. *intente facit ſervire*, Hier. || Καὶ εὐπρόσεδρον τῷ κ. ἀπερισπάστως = Codd. lat. ap. Hier. (ob translationis difficultatem, ut ille opinatur.) Ambr. Ambrſt. *et praeſente Domino non recedentes*, clar. germ. || Inde ab ἀλλὰ = Gaudent. || εὐσχήμον καὶ = Aeth. (n) ἀσχημονεῖ, omiſſo poſtea νομίζει, FG. *turpem ſe viderit*, Ambrſt. *turpem ſe exiſtimat*, It. *turpem ſe videri exiſtimat*, Vulg. Pel. Alii. (o) ὀφείλειν. Conject.

οὐχ ἁμαρτάνει· p γαμείτω-
37 σαν." "Ος δὲ ἕστηκεν q ÷
ἑδραῖος" ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ
ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ
ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήμα-
τος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ
r καρδίᾳ αὐτοῦ" s τοῦ" τη-
ρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον,
38 καλῶς t ποιεῖ." u "Ωστε x
καὶ" ὁ y ∾ ἐκγαμίζων" z,
καλῶς a ποιεῖ·" b καὶ ὁ" μὴ c
γαμίζων," κρεῖσσον d ποιεῖ."
39 Γυνὴ δέδεται e † ἐφ' ὅσον
χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν
δὲ f g κοιμηθῇ" ὁ ἀνὴρ h ═
αὐτῆς," ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέ-
λει

---

y ∾ γαμίζων. b. ὁ δὲ. c. ∾ ἐκγαμίζων.
e † νόμῳ.

(p) = Aeth. γαμείτω. D*EFG. Syr. Arr. Slav. 5. boern. Aug. *si nubat*, Vulg. clar. germ. Slav. ed. clar. germ. Ambr. Hier. Ambrst. Sedul. Pel. Beda. (q) = FG. It. γενναῖος, 46. Post καρδίᾳ ponunt ABD*E. 17. 23. 31. 37. 39. 57 (cum 49. 71.) 73. 74. Mt. k. item 46. Syr. Copt. Ammoniac. Vulg. Bas. Theodoret. Ambr. Aug. Hier. Ambrst. Sedul. Pel. || καρδίᾳ] + αὐτοῦ. Iidem fere, et G. 80. Ed. Syr. Arr. Aeth. Arm. (r) καρδίᾳ. B. 67** ἰδίᾳ καρδίᾳ. A. 31. 37. 39. 46. 73. 74. (s) ═ AB. 17. 39. 46. 67* 73. al. 8. Mt. c. d. i. k. Bas. Theodoret. Theoph. τό. 35. (t) ποιήσει. AB. 6. 17. 46. 67** Copt. ποιεῖ[illegible]. Mt. a. in marg. (u) Vs. 38. ═ 3. Mt. c. || ὥστε ad ποιεῖ prius ═ FG. 39. 57. al. 4. boern. (x) ═ 33. 35. Ed. (y) AB. 17. 23. 31. 46. Clem. Method. Bas. ἐγγαμίζων. 71. Mt. a** g. Theodoret. (z) + τὴν ἑαυτοῦ παρθένον s. τὴν παρθένον ἑαυτοῦ. ABDE. 17. 31. 37. 46. 71. ap. Birch. 73. Syr. Erp. (Syr. p. habet c. ob.) Arm. Ammoniac. Vulg. clar. germ. item Aeth. Clem. Bas. Optat. Hier. Pel. Ambr. Aug. semel. Ambrst. Gaudent. (a) ποιήσει. B. 6. 17. 37. 67** (b) ABDEFG. 17. 46. 73. Vulg It. Bas. Chrys. alicubi Patr. lat. (c) ABDEFG. 17. 46. Clem. Bas. ἐγγαμίζων) 39. Mt. a** g. Theodoret. (d) ποιήσει. AB. 6. 17. 37 46. 67** (e) ═ A (B ap. Wetst. non ap. Birch.) D* 17. 67** (Barb. 1.) Copt. Ammoniac. Aeth. Syr. p. c. ob. Arm. clar. germ. harl** tol. Vulg. ms. Clem. Or. bis. Cyr. Tert. Cypr. Ambr. semel. Aug. Hier. alicubi. Vigil. Beda. γάμῳ. Mt. g. Epiph. (f) + καὶ D**FGgr. I. 23** 48. 61. 67* 74. al. 20. Mt. a. al. 7. Syr. p. Theodoret. semel. (g) ἀποθάνῃ. A. 73. Syr. p. in m. Clem. Bas. (h) = AB. 39. 46. 48. 57 (c. al. 2) 61. 67* 72. 80. al 17. Mt. a. al. 8. Ed. Syr. p. habet c. ast. Vulg. ms. Or. semel. Bas. Cyr. Theodoret. Oec. Vigil. taps. || ═ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς. Tert. Cypr.

λει [i] γαμηθῆναι,″ μόνον ἐν κυ-
40 ρίῳ. Μακαριωτέρα δέ ἐστιν,
ἐὰν οὕτω μείνῃ, κατὰ τὴν
ἐμὴν γνώμην· δοκῶ [k] δὲ″ κἀ-
γὼ πνεῦμα [l] θεοῦ″ [m] ἔ-
χειν.″
1 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύ-
των, [n] οἴδαμεν· * (ὅτι πάντες
γνῶσιν ἔχομεν· * ἡ γνῶσις
φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδο-
2 μεῖ· Εἰ [o] = δέ″ τις δο-
κεῖ [p] ∾ εἰδέναι″ τι, [q] ∾ οὐ-
δέπω″ [r] — οὐδὲν″ [s] ∾ ἔ-
γνωκε,″ καθὼς δεῖ γνῶναι·
3 Εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεὸν,
οὗτος ἔγνωσται [t] ὑπ' αὐτοῦ·″)
4 Περὶ [u] τῆς βρώσεως οὖν″ τῶν
εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν, ὅτι
οὐδὲν εἴδωλον [x] ἐν κόσμῳ,″
καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς [y] = ἕτε-
5 ρος,″ εἰ μὴ εἷς. Καὶ γὰρ εἴ-
περ εἰσὶ [z] λεγόμενοι θεοὶ [a],
εἴτε ἐν οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ [b] †
γῆς· ([c] ὥσπερ εἰσὶ θεοὶ πολ-

Q 5 λοί,

p ∾ ἐγνωκ-ναι. q ∾ οὔπω. s ∾ ἔγνω.
b † τῆς.

(i) γαμηθῇ. FG. Vulg. It. Patr. lat. (k) γάρ. B. 4. 17. 37. 67** 71. 73. Mt. f. Syr. p. (habet rec. in m.) tol. Ambr. Vigil. Ambrst. Sedul. (l) χριστοῦ. 17. (m) ἔχω. FG. (Vulg.) boern. Tert. Ambrst.. Aug. (n) + οὐκ. 31. (o) = AB. 17. 46. 71. 73. 74. 80. Mt. f. Arm. Syr. p. c. ast. clar. germ. tol. Clem. Meletius ap. Epiph. Nyss. Damasc. Ambrst. (p) ABDEFG. 17. 31. 37. 38. ap. Wetst. 46. 71. 73. Mt. f. clar. germ. (Utrumvis boern.) Clem. Nyss. Theodoret. alicubi. Damasc. εἶναι. 39. ap. Mill. 91. (q) = 37. Mt. b. Ammoniac. οὔπω. AB. 17. 31. 46. 71. 73. Mt. f. et DE ap. Mill. Clem. (r) = ABD*FG. 17. 31. 46. 71. 73. Mt. f. Slav. 5. 8. Vulg. It. Clem. Nyss. Meletius. Theodoret. aliquoties. Tert. Cypr. Ambrst. Aug. Alii. (s) ABD*FG. 31. 37. 46. 73. 74. Mt. f. k. 2 semel. Clem. Melet. Nyss. Damasc. Theodoret. alicubi. ᾔδει. 17. (t) = 17. Clem. (u) δὲ τῆς βρώσεως. DE. 1. 17. item 108. et Mt. d. 7. Arr. Syr. p. in m. Vulg. clar. germ. Iren. Aug. (non Ambrst.) || βρώσεως] πιώσεως D* γνώσεως. Mt. l. (x) = Iren. Ambrst. (y) = ABDEFG. 17. 39. 46. 47. 67** 73. Mt. f. i. Copt. Ammoniac. Aeth. Arm. Vulg. It. Cyr. Bas. Iren. Ambrst. Alii lat. (z) + οἱ. FG. Mt. g. (a) + καὶ κύριοι. DE. clar. germ. Ambrst. Pel. (b) = ABDEFG. 37. 46. 57 (c. al. 4) 67** 73. 80. Alii. Mt. c. al. 5. Ed. Or. Cyr. Chrys. (etiam in Mt. 2.) Dionys. areop. Theophyl. (c) = Iren. Ambr. Aug. alicubi. Ambrst. || ὥσπερ] *siquidem* (εἴπερ) Vulg. Aug. alicubi. Pel. + οὖν. Chrys. etiam in Mt. 2. 7.

λοὶ, καὶ κύριοι πολλοί·")
6 [d] Ἀλλ' ἡμῖν" εἷς θεὸς, ὁ πα-
τὴρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα [e], [f] καὶ
ἡμεῖς εἰς αὐτόν·" [g] καὶ εἷς
κύριος, ἰησοῦς χριστὸς, [h] δι'
οὗ" τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς [i] δι'
7 αὐτοῦ." Ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν
ἡ γνῶσις· τινὲς [k] δὲ" τῇ [l] ∾
συνειδήσει" [m] τοῦ εἰδώλου
ἕως ἄρτι" [n] ὡς" εἰδωλόθυτον
ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνείδησις [o]
αὐτῶν," ἀσθενὴς οὖσα, μολύ-
8 νεται.] [Βρῶμα δὲ [p] ἡ-
μᾶς" οὐ [q] ∾ παρίστησι" τῷ
θεῷ· οὔτε [r] γὰρ" ἐὰν [s] φάγω-
μεν, περισσεύομεν· οὔτε ἐὰν
μὴ φάγωμεν, ὑστερούμεθα.
9 Βλέπετε δὲ, μήπως ἡ ἐξου-
σία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γέ-
νηται τοῖς [t] ∾ ἀσθενοῦσιν."
10 Ἐὰν γάρ τις ἴδῃ [u] σὲ," τὸν ἔ-
χοντα γνῶσιν, ἐν εἰδωλείῳ
κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνεί-
δησις αὐτοῦ, [x] ἀσθενοῦς ὄντος,"
οἰκο-

l ∾ συνηθείᾳ. q ∾ παραστήσει. t ∾ ἀσθενέσιν.

(d) ἡμῖν δέ. 17. Copt. Epiph. ἡμῖν. B. (e) + *nobis*, Tert. ed. semel. (f) = Clem. ut. videtur. Or. semel Cassiod. *et nos in ipso s. ex ipso*. Patr. lat. qu. (g) καὶ εἷς . . . δι' αὐτοῦ = 72* Mt. d. (h) δι' ὅν. B. boern. || + *ubique*, Slav. 2. (i) δι' αὐτόν. Mt. c. || + καὶ ἓν πνεῦμα ἅγιον, ἐν ᾧ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς ἐν αὐτῷ 72** Slav. 6. 7. 8. et ed. antiq. (Sed mss. antiquiores 2. 5. 10. et ed. recent. non legunt.) Naz. ed. et mss. qu. et hinc Nicetas heracl. Damasc. bis, (alibi repudiat.) et Euthym. Sed Spiritus S. nullam mentionem factam hic esse, diserte monent Chrys. Damasc. in h. l. Theoph. Oec. (k) = Arm. γάρ. 37. 47. 68. 73. 80. Mt. f. Syr. Copt. (l) AB. 17. 46. 67** 80. Copt. Ammoniac. ut videtur. Aeth. Syr. p. in m. Damasc. *scientia*, Ambrst. ed. (m) ἕως ἄρτι τοῦ εἰδώλου. BDEFG. 31. 37. Mt. f. Syr. Arm. Vulg. ed. It. Bas. Theodoret. Patr. lat. || εἰδώλου] = Tert. εἰδωλοθύτου. 67** Chrys. in comment. (n) = 57 (c. al. 5) 67* al. 5. Mt. c. k. (o) *aliorum*, Ambrst. ed. (p) ὑμᾶς. 17. 37. al. 5. Mt. f. h. (q) παραστήσει. AB. 5. 10. 17. 46. 67** 71. Mt. ψ. Clem. bis. Or. bis. (semel ut rec.) Ath. Damasc. συνίστησι. FG. (r) = AB. 2. 17. 74. Mt. χ. tol. Cypr. Aug. δή. 52. (s) + μή, deleto postea μή, A. item 17. || Sententias invertunt B. 46. Copt. Arm. flor. tol. marian. Vulg. mss. (t) ABDEFG. 17. 46. 67** 80. al. 3. Clem. bis Damasc. (u) = BFG. Vulg. boern. Ambrst. Pel. Aug. Hier. (x) ἀσθενὴς οὖσα. Slav. Vulg. clar. germ. Aug. Ambrst. Pel. Hier. Utrumvis boern.

οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰ-
11 δωλόθυτα ἐσθίειν; Καὶ [y] ἀ-
πολεῖται" ὁ ἀσθενῶν [z] ἀδελ-
φὸς" [a] ∾ ἐπὶ" τῇ σῇ [b] γνώ-
σει," δι' ὃν χριστὸς ἀπέθανεν.
12 Οὕτω δὲ, ἁμαρτάνοντες εἰς
τοὺς ἀδελφοὺς [c] καὶ" τύπτον-
τες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀ-
σθενοῦσαν, εἰς χριστὸν ἁμαρ-
13 τάνετε. Διόπερ εἰ βρῶμα σκαν-
δαλίζει τὸν ἀδελφόν [d] μου,"
οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶ-
να, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν [e] —
μου" σκανδαλίσω.

1 [f] Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐκ
εἰμὶ ἀπόστολος;" οὐχὶ ἰησοῦν
[g] χριστὸν" τὸν κύριον ἡμῶν
[h] ἑώρακα; οὐ τὸ ἔργον μου
2 ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ; Εἰ ἄλ-
λοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλ-
λάγε ὑμῖν εἰμι· [ἡ γὰρ σφρα-
γὶς τῆς ἐμῆς [i] ἀποστολῆς" ὑ-
3 μεῖς ἐστε [k] ἐν κυρίῳ."] Ἡ
ἐμὴ ἀπολογία [l] τοῖς" ἐμὲ ἀνα-
4 κρίνουσιν [m] αὕτη ἐστί." * Μὴ
οὐκ [n] ἔχομεν" ἐξουσίαν φα-
5 γεῖν καὶ πιεῖν; Μὴ οὐκ ἔχο-
μεν ἐξουσίαν [o] ἀδελφὴν γυ-
ναῖκα"

---

a ∾ ἐν. f ∾ οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος.

(y) ἀπόλλυται. ABD* 32. 46. 67** 73. 74. Clem. Or. Baf. Chryf. ed. et in Mt. 7. Alii. (z) = Syr. ed. Vulg. mf. Clem. Poft γνώσει ponunt ABFG. 17. 37. Copt. Aeth. Erp. Vulg. It. Clem. Baf. Iren. Ambrft. Hier. Alii. (a) ABFG. 17. Iren. Baf. *in*, Vulg. It. Patr. lat. || = Clem. Theodoret. mf. (b) βρώσει. Lect. 6** Chryf. dif. etiam in Mt. 2. 7. *confcientia*, harl. Vulg. ed. fixt. Aug. Pel. Ambrft. mf. Sedul. (c) = G. It. (d) = FG. boern. Clem. Cypr. Ambrft. ed. (e) = D*FG. It. Cypr. Auct. de fingul. cler. Aug. femel. Ambrft. (f) AB. 5. 10. 17. 37. 46. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. flor. Or. Tert. Ambrft. Aug. Pel. Caffiod. Beda. || = οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος. 71. (g) = AB. 46. 74. Syr. p. c. aft. tol. harl. Vulg. mf. Or. Ambrft. (h) + τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. Arm. (i) ἐπιστολῆς. 14. 37. Lect. 7. Mt. ω. Ed. Aeth. (k) = D* 46. ut videtur. Syr. Erp. clar. germ. tol. Chryf. etiam in Mt. 2. 7. Habet Or. (l) ἐν. Arm. (m) ἐστιν αὕτη. AB. 37. 46. (n) ἔχω. Slav. 5. 8. etiam vf. 5. (o) ἀδελφοὶ, γυναῖκα. Lect. 7. ἀδελφὰς γυναῖκας Arm. Hier. e graecis codd. γυναῖκας. G. Clem. femel, ut videtur. *mulieres*, boern. Tert. Auct. de fingul. cler. Hilar. Hier. e latinis, ut videtur, codd. Ambrft. ed. Sedul. (qui in graeco *forores*, non *mulieres*, legi narrat.) *uxores*, Helvidius. Caffiod. *mulierem*, Ambrft. ed. *mulierem fororem*, hoc ordine harl* Vulg. ed.

ναῖκα" περιάγειν [p], ὡς καὶ οἱ
λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελ-
φοὶ τοῦ κυρίου, καὶ κηφᾶς;
6 "Η μόνος ἐγὼ καὶ βαρνάβας
οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν [q]
7 τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι;" Τίς
στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις
ποτέ;" τίς φυτεύει ἀμπελῶ-
να, καὶ [s] ∾ ἐκ τοῦ καρποῦ"
αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει [t]; [u] — ἢ"
τίς ποιμαίνει ποίμνην, καὶ ἐκ
τοῦ γάλακτος [x] τῆς ποίμνης"
8 οὐκ ἐσθίει; Μὴ κατὰ ἄνθρω-
πον ταῦτα [y] λαλῶ"; [z] ∾
ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέ-
9 γει;" [a] ∾ Ἐν γὰρ τῷ μω-
σέως νόμῳ γέγραπται·" οὐ [b]
∾ φιμώσεις" βοῦν ἀλοῶντα.
μὴ [c] τῶν βοῶν μέλει τῷ θεῷ;
10 "Η δι' ἡμᾶς [d] πάντως" λέγει;
δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι [e]
ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν
ἀρο-

---

s ∾ τὸν καρπὸν. z ∾ ἢ καὶ ὁ νόμος ταῦτα οὐ λέγει;
a ∾ γέγραπται γάρ. b ∾ κημώσεις.

(p) + μεθ' ὑμῶν. Arm. (q) *hoc operandi*, Vulg. Tert. Aug. ſemel. Hilar. Pel. Beda. *haec operandi*, Ambrſt. ed. || τοῦ μὴ habet Syr. p. c. aſt. || τοῦ = ABD*EFG. 17. 46. Iſidor. (r) = Arm. ſed extat in marg. edd. conſtant. et amſt. (s) ABCD*FG. 17. 46. boern. tol. flor. harl. Vulg. mſ. Beda. ἐκ τῶν καρπῶν. Damaſc. (t) + καὶ πίνει. DEFG. It. (u) = DEFG. 31. 73. Mt. i. Ed. Arm. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 7.) Theodoret. Theoph. Aug. (x) = Dial. c. marcion. αὐτῆς D*G. 3. 35. Aeth. flor. boern. Vulg. mſ. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Ambrſt. Hilar. Aug. αὐτοῦ, Mt. e. (y) λέγω. DEFG. 38. 72. Mt. m. Ed. (z) ABCDE. 46. Copt. Arm. Vulg. clar. germ. Or. Ambrſt. Aug. εἰ καὶ ὁ νόμος μωϋσέως ταῦτα οὐ λέγει. Marcion ap. Epiph. ἢ εἰ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει. FG. *an ſi et lex haec dicit*, boern. || = ἢ et καὶ 89. || ταῦτα] τ' αὐτὰ, *eadem*, Ambrſt. (a) DEFG. It. Or. ſemel. ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται. Or. ſemel (Semel ut rec.) || μωσέως νόμῳ] νόμῳ μωσέως, 72. al. 4. Mt. k. Ed. Nyſſ. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret alicubi. μωσέως = Ambrſt. (b) D*FG. Heſych. (c) + περὶ. DEFG. 31. 39. 46. 73. (Syr. Vulg. It.) (d) = Arm. πάντας. 32. Mt. l. (e) ὅτι ὀφείλει ἐπ' ἐλπίδι ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾷν. ABC. 17. 31. 37. 46. 80. Ed. Or. Euſ. Cyr. Damaſc. Dial. c. marcion. ὅτι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾷν ἐπ' ἐλπίδι. Sahid. ὅτι ὁ ἐπ' ἐλπίδι ἀροτριῶν ὀφείλει ἀροτριᾷν. D* *quia in ſpe, qui arat, debet arare*, clar. germ. *quoniam*

ἀροτριᾷν," καὶ ὁ ἀλοῶν, [f]
ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν" [g] †.
11 Εἰ ἡμεῖς [h] ὑμῖν τὰ πνευμα-
τικὰ ἐσπείραμεν, [i] μέγα, εἰ
ἡμεῖς [k] ὑμῶν" τὰ σαρκικὰ [l]
12 θερίσομεν;" Εἰ ἄλλοι τῆς
[m] ὑμῶν ἐξουσίας" μετέχουσιν,
οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλ' οὐκ
ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύ-
τῃ· ἀλλὰ πάντα [n] στέγομεν,"
ἵνα μὴ [o] ἐγκοπὴν" τινα δῶ-
μεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χρι-
13 στοῦ.] Οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ
τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, [p] ἐκ τοῦ
ἱεροῦ

---

f. τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν. g † ἐπ' ἐλπίδι.
m ἐξουσίας ὑμῶν.

---

niam debet in ſpe, qui arat, arare. Vulg. Aug. Pel. Beda. ὅτι ὀφείλει ὁ ἐπ' ἐλπίδι ἀροτριῶν ὀφείλει ἀροτριᾷν. F. ὅτι ὀφίλει ὁ ἐφελπε δεῖ ἀροτριῶν ὀφείλει ἀροτριᾷν. Sic G. *quoniam debet qui in ſpe debet qui arat debet arare,* boern. Sed Ambrſt. rejicit ὀφείλει in hemiſtichium poſterius, et omittit ἀροτριᾷν, ſic: *quoniam qui in ſpe arat et triturat, debet ſpei ſuae fructum percipere.* Item: *quis eſt qui arat, niſi qui in ſpe arat?* Ambr. ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾷ. Theodoret. alicubi. (f) ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν, omiſſo ſequente ἐπ' ἐλπίδι, ABC. 10. 17. item, absque τοῦ, 71. Syr. utr. (Syr. p. habet rec. in m.) Erp. Copt. Arm. Or. Euſ. Cyr. ἐπ' ἐλπίδι αὐτοῦ μετέχειν. Slav. 5. ἐπ' ἐλπίδι τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν. Slav. ed. (ſed. Slav. 8. ut rec.) τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ ἐπ' ἐλπίδι μετέχειν. 31. τῆς ἐπ' ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν. 46. *in ſpe fructus percipiendi,* Vulg. Pel. Beda. *in ſpe participandi,* Aug. *ſpei ſuae* (αὐτοῦ) *fructum percipere,* It. item (coll. nota anteced.) Ambrſt. (g) = D*FG. 46. Sahid. et omnes nota anteced. laudati. ἐν εἰρήνῃ. Theodoret. alicubi. || Locus corruptus fortaſſe ſic reſtituendus eſt: ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὁ ἀροτριῶν· καὶ ὁ ἀλοῶν, ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν. (h) + ἐν. Syr. Arr. (i) + οὐ. D* clar. (k) ἐξ ὑμῶν. Arm. ut videtur. (l) θερίσωμεν. CDEFG. 23. 31. 37. 39. 71. 73. 80. al. 7. Mt. a. 7. al. 4. Ed. Vulg. It. Theodoret. (m) ABCDEFG. 37. 46. 73. 80. pluresve. Ed. Arm Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 7. || *veſtrorum poteſtatem habent,* clar. germ. || ὑμῶν] ἡμῶν. 2. 52. Mt. 7. ſemel. || ἐξουσίας] οὐσίας. Conject. (n) στέργομεν. Scholiaſtes in cod. 19. Cypr. (o) ἐκκοπὴν. 2. 48. 49. 63. pluresve. Mt. b. al. 7. Theodoret συνεγκοπὴν. 37. Poſt τινα (quod = Arm. Or.) ponunt ABC. 46. (p) + τὰ. DFG. 46. Barb. 1. Vulg. ed. boern. Aug. Alii.

ἱεροῦ ἐσθίουσιν; [q] οἱ τῷ θυ-
σιαστηρίῳ [r] ∾ προσεδρεύον-
τες," τῷ θυσιαστηρίῳ συμμε-
14 ρίζονται; Οὕτω καὶ ὁ κύριος
διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον
καταγγέλλουσιν, ἐκ τοῦ εὐ-
15 αγγελίου ζῆν· Ἐγὼ δὲ [s] οὐ
κέχρημαι οὐδενὶ" τούτων. οὐκ
ἔγραψα δὲ ταῦτα, ἵνα οὕτω
γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ
μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ
καύχημά μου [t] ἵνα τις κενώ-
16 σῃ." Ἐαν γὰρ εὐαγγελίζω-
μαι, οὐκ ἔστι μοι [u] καύχη-
μα·" [x] ἀνάγκη γάρ μοι ἐπί-
κειται·" οὐαὶ [y] γάρ" μοι [z] ἐ-
στὶν," ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι.
17 Εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσσω,
μισθὸν [a] ἔχω· [b] εἰ δὲ ἄκων,"
* οἰκονομίαν πεπίστευμαι. *
18 Τίς οὖν [c] μοι" [d] ἐστὶν" [e] ὁ"
μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος
ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλι-
ον [f] = τοῦ χριστοῦ," εἰς τὸ
μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξου-
σίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.
19 Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάν-
των, [g] πᾶσιν" ἐμαυτὸν ἐδού-
λωσα, ἵνα τοὺς [h] πλείονας"
20 [i] κερδήσω." Καὶ ἐγενόμην
τοῖς

---

r ∾ παρεδρεύοντες. s. οὐδενὶ ἐχρησάμην. y. δὲ.

(q) + καὶ. 74. Mt. c. Syr. utr. Arm. Vulg. Ambrſt. (r) ABCDEFG. 17. 46. Euſ. Damaſc. Procop. ſem l. (s) ABCDEFG. 17. 37. 46. 57. (cum 49. 71.) 73. item 80. Damaſc. οὐκ ἐχρησάμην οὐδενὶ. 23. (t) οὐδεὶς κενώσει. BD* οὐδεὶς μὴ κενώσει. A. τις κενώσει. FG. 26. || κενώσει etiam E. Mt. f. || *quam gloriam meam nemo exinaniet,* clar. germ. *quam gl. m. quis evacuat t. exinaniat,* boern. *nemo gl. m. evacuabit,* Ambrſt. ed. item Tert. (u) χάρις. DEFG. It. Ambrſt. mſ. (x) ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ. 17. (y) ABCDEFG. 6. 10. 17. 23. 39. 46. 71. Ed. Copt. Sahid. Vulg. It. Or. Chryſ. alicubi Cyr. Ambrſt. Hier. Aug. Ambr. Alii. (z) = Mt. i. ἔσται. FG. Ambrſt. Utrumvis boern. (a) + οὐκ. 13. 37. (b) = Mt. e. Poſt ἄκων interpungunt I. 71. 80. 89. Alii. Verſſ. (c) = Theoph. etiam in Mt. i μου. A. 17. 39. 46. 57 (c. al. 3.) al. 5. Mt. e. g. Syr. Arr. Aeth. Vulg. Ambrſt. Hier. Pel. Beda. (d) ἔσται. D*FG. It. Ambrſt. (e) = 73. Oec. in textu. (f) = ABCD* 17. 23. 46. 57. (cum 3.) 74. Copt. Sahid. Arm. Vulg. clar. germ. Cyr. Chryſ. in comment. Ambrſt. Aug. Pel. Beda. Habet Hier. (g) = 4* τοῖς πᾶσιν. Mt. k. ἐν πᾶσιν. D* clar. germ. (h) πάντας. 46. Syr. p. (ſed rec. in m.) Clem. Hier. ſemel. || + αὐτῶν. Or. (i) σώσω. 3. 33. 35. Mt. k.

τοῖς ἰουδαίοις [k] ὡς" ἰουδαῖος,
ἵνα [l] ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς
ὑπὸ νόμον ὡς [m] ὑπὸ νόμον,
([n] ÷ μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον,")
[o] ἵνα" τοὺς ὑπὸ νόμον κερδή-
21 σω· Τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος,
(μὴ ὢν ἄνομος [p] ∾ Θεῷ,"
ἀλλ' ἔννομος [q] ∾ χριστῷ,")
ἵνα [r] ∾ κερδήσω" ἀνό-
22 μους· [s] Ἐγενόμην" τοῖς [t]
ἀσθενέσιν" [u] ὡς" ἀσθενὴς,
ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω·
τοῖς πᾶσι γέγονα [x] — τὰ"
πάντα, ἵνα [y] ∾ πάντως
23 τινὰς" [z] σώσω." [a] ∾ Τοῦτο"
δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα
συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι.
24 Οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ ἐν στα-
δίῳ τρέχοντες, πάντες μὲν
τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ
βρα-

---

p ∾ θεοῦ. q ∾ χριστοῦ. r ∾ κερδανῶ.
y ∾ πάντας. a ∾ πάντα.

(k) = G* 39. 67** boern* Tert. Sedul. (l) + τούς. 71. Lect. 7. (m) + οἱ. Arm. (n) + ABCDEFG. 10. 17. 31. 37. 46. 71. 73. 80. Syr. p. Sahid. Arm. Vulg. It. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Damaſc. Neſtorius. Or. int. (non gr.) Ambrſt. in textu. Beda. Aug. praeterea addens alicubi: ἀλλ' ὑπὸ χάριν, teſte Millio. (o) ἀλλ' ἵνα καί. Arm. (p) ABCD*EFG. 7. 17. 26. 31. 37. 42. 46* 67** 73. Ed. Copt. Arm. Syr. p. Vulg. It. Or. gr. et lat. Iſidor. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 2.) Damaſc. Theoph. (etiam in Mt. i.) Oec. alicubi. Pſellus. Ambrſt. Neſtorius. Vigil. Avitus vienn. Hier. Aug. Pel. (q) Iidem, et Ed. Syr. (r) ABC ut videtur. FG. 17. 37. 46. || + τούς. ABCD. 17. 71. 73. Ed. Or. (s) = 17. || + δὲ καί. FG. boern. (t) ἀσθενοῦσιν. DEFG. (u) = A. Vulg. clar. germ. Or. Cypr. Ambrſt. Aug. Ambr. Alii. || *carnalibus quaſi carnalis, ut eos qui carnales erant etc.* Praedeſtinat. (x) = ABCD*FG. 46. Clem. Or. ſemel. Naz. Chryſ. alicubi. κατά. Lect. 5. (y) πάντας. DEFG. Syr. Erp. Aeth. Vulg. It. Clem. Tert. Hier. Ambrſt. Pel. Aug. Neſtorius. Pacian. Ennodius Beda. τοὺς πάντας. 17. Or. (ſemel πάντα.) πάντως τινα. Lect. 5. Mt. d. ψ. χ. 7. (z) κερδήσω. Aeth. Erp. Clem. Or. Macar. Naz. ſemel. Theoph. mſ. Tert. Aug. Hier. (a) ABCDEFG. 17. 37. 46. 67** 73. 80. Copt. Aeth. Vulg. It. Naz. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Schol. in cod. 7. Ambrſt. Pel. Sedul. Beda. ταῦτα πάντα. Arm. Sahid.

βραβεῖον; [b] οὕτω τρέχετε,
25 ἵνα καταλάβητε. Πᾶς δὲ ὁ
ἀγωνιζόμενος, πάντα ἐγκρα-
τεύεται· ἐκεῖνοι [c] μὲν οὖν,"
ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβω-
σιν· ἡμεῖς δὲ, ἄφθαρτον.
26 Ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω, ὡς
οὐκ ἀδήλως· οὕτω πυκτεύω,
27 ὡς οὐκ ἀέρα [d] δέρων·" Ἀλλ'
[e] ∾ ὑπωπιάζω" μου τὸ σῶ-
μα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως [f]
ἄλλοις" κηρύξας, αὐτὸς ἀδό-
κιμος γένωμαι.
1 Οὐ θέλω [g] γὰρ" ὑμᾶς
ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ, ὅτι οἱ πα-
τέρες [h] ἡμῶν" πάντες ὑπὸ τὴν
νεφέλην ἦσαν, [i] καὶ πάντες
διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον,"
2 Καὶ πάντες εἰς τὸν [k] μωϋσῆν [l]
∾ ἐβαπτίσαντο" ἐν τῇ νεφέ-
3 λῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ, Καὶ
πάντες τὸ [m] αὐτὸ" βρῶμα
4 πνευματικὸν ἔφαγον, Καὶ
πάντες τὸ [m] αὐτὸ" πόμα
πνευματικὸν ἔπιον· (ἔπινον
γὰρ ἐκ [n] πνευματικῆς" ἀκο-
λουθούσης [o] πέτρας· [p] ἡ δὲ
5 πέτρα ἦν ὁ χριστός· ")] Ἀλλ'
οὐκ

e ∾ ὑποπιάζω. g. δὲ. k. μωσῆν. l ∾ ἐβαπτί-
σθησαν.

(b) + ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν. FG. boern. (c) = Arm. || οὖν = 6. al. 2. Mt. g. i. 7. Syr. p. c. aſt. Clem. (d) δαίρων. 72. al. 6. Mt. a** al. 4. Ed. (e) ὑποπιάζω. B. ap. Wetſt. FG. 73. 89* Lect. 6. al. 21. Mt. b. al. 9. Ed. Euſ. Ephr. Naz. Damaſc. Chryſ. in comment. et in Mt. 7. ſemel. (in Mt. 2. ter ὑπω-πιάζω.) Anonymus ap. Oec. ὑποπιέζω. D*E. 46. al. 9. Mt. a. in marg. Clem. Naz. Chryſ. mſ. et in Mt. 7 bis. Theodoret. alicubi. (contradicente Theophylacto.) *lividum facio*, clar. germ. Iren. Paulin. *caſtigo*, Vulg. Ambrſt. Aug. Ambr. Alii. Utrumvis boern. *ſubjicio*, Hilar. Hier. *macero*, Rufin. *affligo*, Auctor de ſingul. cleric. (f) ἄλλους. Conject. (g) ABCDEFG. 6. 17. 39. 46. 73. 74. Copt. Vulg. It. Clem. Or. Cyr. Baſ. Marcion ap. Epiph. Iren. Cypr. Aug. Ambrſt. Alii. (h) ὑμῶν. 49. 73. Mt. 19. (i) = Mt. χ. 19* Iren. Hilar. ter. Vigil. tapſ. Sed habet Cypr. || θαλάσσης.] νεφέλης. 17 (k) CFG. Alii. Mt. a. al. 12. Ed. Patr. (l) ACDEFG. 17. 39. 46. 73. 80. al. 6. Mt. ω. 19. Baſ. Cyr. Chryſ. alicubi. Theodoret. alicubi. Dial. c. marcion. Damaſc. Theoph. Alii. ἐβαπτίζοντο. Theoph. mſ. (m) = A. 46. Aeth. Auct. de promiſſ. item Or. ſemel. (n) = Iren. ſemel. Ambr. aliquoties, ſed alibi habet. (o) + αὐτοῖς. Arm. Vulg. (p) = Mt. i.

[οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν
εὐδόκησεν q ὁ Θεός·" κατε-
στρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ.
6 Ταῦτα δὲ r τύποι" s ἡμῶν"
ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι
ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, κα-
θὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν.
7 Μηδὲ t εἰδωλολάτραι γίνε-
σθε," καθώς u τινες αὐτῶν·
ὡς" γέγραπται· ἐκάθισεν ὁ
λαὸς x φαγεῖν καὶ πιεῖν. καὶ
8 ἀνέστησαν παίζειν. Μηδὲ y
πορνεύωμεν," καθώς τινες αὐ-
τῶν z ἐπόρνευσαν," καὶ a ∾
ἔπεσον" b ἐν" μιᾷ ἡμέρᾳ c εἰ-
9 κοσιτρεῖς" χιλιάδες. Μηδὲ
ἐκπειράζωμεν τὸν d ∾ χρι-
στὸν," καθὼς e — καί" τινες f
αὐτῶν" g ἐπείρασαν," καὶ ὑ-
πὸ τῶν ὄφεων ἀπώλοντο.
Μηδὲ

a ∾ ἔπεσαν. d ∾ κύριον.

(q) = Marcion. ap. Epiph. Clem. Iren. ſemel. (r) τύπος. 49. Slav. 5. εἰς τύπον. 46. *in figuram noſtri*, clar. germ. Iren. Beda. *in figura noſtri* Vulg. boern. Vigil. Ambrſt. *figurae noſtrae*, Tert. Cypr. Aug. (s) ἡμῖν. 39. 46. Sahid. Slav. ut videtur. δι' ἡμᾶς. Arm. (t) εἰδωλολάτρας γίνεσθαι. G. item 3. Mt. f. m. Arm. Utrumvis boern. (u) = FG. boern. || ὡς] ὥσπερ. AD** I. 37. 89. 47. 73. 80. al. 19. Mt. a. al. 5. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 2. 7. Theodoret. Theoph. καθὼς. 17. ὥστε. 91. (x) + τοῦ 72. Ed. (y) ἐκπορνεύωμεν. D*FG. (z) ἐξεπόρνευσαν. DEFG. 67* al. 3. Chryſ. alicubi. (a) ABD*EFG. 17. 26. 87. 71. Mt. f. 7. Theodoret. (b) = D*FG. (Vulg. It. Patr. lat.) (c) εἰκοσιτέσσαρες. 37. 73. Syr. p. (ſed habet rec. in m.) Arm. tol. Codd. lat. εἰκοσιδύο. Aeth. (d) BC. 17. 31. 39. 46. 73. 80. Syr. p. in m. Copt. mſ. Arm. (ſed in m. edd. amſt. et conſtant. χριστὸν.) Aeth. Epiph. (qui Marcionem κύριον in χριστὸν mutaſſe putavit.) Chryſ. alicubi. Theodoret. Damaſc. Epiſt. ſynodi antioch. ad Samoſat. (ubi tamen Wetſtenius χριστὸν legendum eſſe putat.) Sedul. Caſſiod. || θεὸν. A. (A** ap. Wetſt. ſed Woidius nihil hic emendatum eſſe tradit.) 2 ap. Mill. et Beng. Slav. 7. et ant. Beda. || χριστὸν. Syr. Arr. Sahid. Vulg. It. Theodotus. Chryſ. Theoph. Iren. Ambr. Aug. Ambrſt. Pel. τῷ χριστῷ. 23** (e) = ABCD*FG. 37. 46. 48* 67** 73. al. 9. Mt. f. k. m. Copt. Arm. Slav. 5. et ed. Vulg. It. Epiph. Epiſt. ſynodi antioch. Ambrſt. Iren. Ambr. Alii. (f) = 2. Mt. m. αὐτὸν. 73. al. 3. Ed. Chryſ. alicubi. αὐτῷ. A. (g) ἐξεπείρασαν. G. 17. 23. 57. (cum al. 5) 73. 74. 80. (et ap. Mill. DE. 31. 37. 39. 46.) Ed.

10 Μηδὲ [h] γογγύζετε," καθὼς [i]
= καί" τινες αὐτῶν ἐγόγγυ-
σαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ
11 ὀλοθρευτοῦ. Ταῦτα δὲ [k]
πάντα" [l] τύποι" [m] συνέβαι-
νον" ἐκείνοις· ἐγράφη δὲ πρὸς
νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ
τέλη [n] τῶν αἰώνων" κατήν-
12 τησεν. Ὥστε [ὁ δοκῶν [o]
ἑστάναι, βλεπέτω, μὴ πέσῃ:]
13 Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ [p] εἴλη-
φεν" εἰ μὴ [q] ἀνθρώπινος· [[r]
πιστὸς" δὲ ὁ θεὸς, ὃς οὐκ [s]
ἐάσει" ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ
ὃ [t] δύνασθε [u], ἀλλὰ ποι-
ήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ
τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνα-
σθαι [x] † ὑπενεγκεῖν. [y]
14 Διόπερ, ἀγαπητοί μου,"
φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλο-
15 λατρείας. Ὡς φρονίμοις λέ-
γω· κρίνατε ὑμεῖς, ὅ φημι.
16 Τὸ ποτήριον τῆς [z] εὐλογίας"
ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινω-
νία

x † ὑμᾶς.

(h) γογγύζωμεν. DEFG. 17. clar. germ. Chryſ. alicubi. Aug. (i) = ABCDEFG. 17. 31. 37. 39. 46. 73. 74. 80. Mt. a. k. Ed Syr. utr. Copt. Arm. Slav. 5 et ed. Vulg. It. Baſ. Chryſ. in Mt. 2. 7. Damaſc. Theodoret. Iren. Ambrſt. Aug. Alii. (k) = AB 17. Sahid. Marcion. ap. Epiph. et Tert. Dial. c. marcion. Or. ſemel. Hippol. Cyr. Pacian. πάντα δὲ ταῦτα. DEFG. 46. 57. (cum 3. 70.) boern. Or. ſemel. Chryſ. etiam in Mt. 2. 7. Iren. (l) τυπικῶς. ABCF. 10. 17. 23. 31. 46. 47. 57. 71. 73 80. Mt. d. g. Ed. Syr. p. in m. Marcion. ap. Epiph. Or. ter. Hippol. Ephr. Baſ. Naz. Nyſſ. Macar. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Cyr. utr. Theoph. alicubi. Alii. *In figura*, Vulg. It. Patr. lat. *in praeformationem*, Hilar. (m) συνέβαινεν. B. 10. 17. 23 31. 46. 47. 57. 73. 80. Mt. d. g. Ed. Or. bis. Hippol. Marcion. ap. Epiph. Chryſ. in Mt. 2. 7. (n) τοῦ αἰῶνος. 74. (o) + *firmiter*, Arm. (p) καταλάβῃ. FG. Vulg. germ. boern. Ambrſt. Hier. Aug. Alii. *occupabit*, Cypr. (q) + πειρασμός. Copt. Sahid. (r) δυνατός. 44. 108. Barb. 3. Slav. (exc. rec.) Procop. (s) ἀφήσει. DEFG. Utrumvis boern. (t) + οὐ. FG Mt. n** clar. boern. (u) + ὑπενεγκεῖν. G. boern. Aug. aliquoties. (x) = ABCDEFG. 17. 32. 46. 47. 52. 67** 73. 80. (Syr. utr. Vulg. It.) Or. Macar. Baſ. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. ſemel. Theoph. in Mt. d. i. (y) διὸ, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. 38. 48. 72. Barb. 3. Ed. διόπερ ἀδελφοί μου. Mt. i. 7. Aeth. Chryſ. Theoph. (z) εὐχαριστίας. FG. 71. ap. Birch. 80. Barb. 1.

νία [a] τοῦ αἵματος" τοῦ χρι-
στοῦ ἐστι; [b] τὸν ἄρτον" ὃν
κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ
σώματος [c] ∾ τοῦ χριστοῦ"
17 ἐστιν; Ὅτι [d] εἷς ἄρτος," ἓν
σῶμα οἱ πολλοί ἐσμεν· οἱ γὰρ
πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου [e]
18 μετέχομεν. Βλέπετε τὸν ἰσ-
ραὴλ κατὰ σάρκα· οὐχὶ οἱ
ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινω-
νοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσί;
19 Τί οὖν φημι; [f] [g] ∾ ὅτι εἴ-
δωλον τί ἐστιν; ἢ ὅτι εἰδω-
20 λόθυτον τί ἐστιν;" [h] Ἀλλ',
ὅτι ἃ" [i] ∾ θύει [k] = τὰ ἔ-
θνη," [l] δαιμονίοις" [i] ∾ θύει,"
καὶ οὐ θεῷ· οὐ θέλω δὲ ὑ-
μᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων
21 γίνεσθαι. Οὐ δύνασθε πο-
τήριον κυρίου πίνειν καὶ πο-
τήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε
τραπέζης κυρίου μετέχειν καὶ
22 τραπέζης δαιμονίων. Ἢ πα-
ραζηλοῦμεν τὸν κύριον; μὴ
ἰσχυ-

c ∾ τοῦ κυρίου. g ∾ ὅτι εἰδωλόθυτον τί ἐστιν;
i ∾ θύουσιν.

(a) = Barb. 1. || Mox τοῦ σώματος] = Barb. 1. Mt. n* τοῦ αἵματος. 69. (b) ὁ ἄρτος 3. 5. 71. Chryf. etiam in Mt. 2. 7 Theodoret. *et panis,* Syr. Arr. Aeth. Vulg. (c) τοῦ κυρίου. D*EFG. 21. Vulg. It. Theodoret. Ambrft. Aug. Fulgent. αὐτοῦ. 30. (d) *ficut unus panis eft, ita* Syr. Arr. Aeth. (e) + καὶ τοῦ (ἑνὸς. FG.) ποτηρίου. DEFG. It. demidov. tol. harl. Vulg. mf. et ed. fix.in. Verfio bohem. mf. et qu. edd. Ambrft. Pel. Beda. Tefte Correctorio Gloffa exponit, fed Graeci et antiqui non habent. (f) + οὐκ εἰπών. Sahid. + οὐχ. Chryf. in Mt. 2. 7. (g) ὅτι εἴδωλον τί ἐστιν, omiffis caeteris, 17. 71. Quidam ap. Aug. *non quod idolum fit aliquid,* Tert. ὅτι εἰδωλόθυτον τί ἐστιν, omiffis caeteris, A. Epiph. ὅτι εἰδωλόθυτον τί ἐστιν; ἢ ὅτι εἴδωλον τί ἐστιν; BC* 31. 37. 46. item 73. Ed. Copt. Sahid. (Aeth.) Vulg. Aug. Pel. Beda. ὅτι εἰδωλόθυτόν ἐστι τι; οὐχ ὅτι εἴδωλον (εἰδωλόθυτον FG. Utrumvis boern.) ἐστι τί. DEFG. It. Ambrft. Aug. femel. ὅτι ἱερόθυτον τί ἐστιν, ἢ εἰδωλόθυτον τί ἐστιν. Marcion. ap. Epiph. *et ii qui immolant Diis vanitas funt, et Dii eorum etiam vanitas.* Aeth. (h) ἃ δὲ DE. ἀλλὰ ἅ. FG. *Sed quae immolant,* Vulg. It. Ambrft. Aug. Alii. *Sed qui facrificant,* Quidam ap. Aug. *Sed quia, quae facrif.* Aug. dif. ὃ γὰρ Chryf. fed ἃ γὰρ in Mt. 2. 7. (i) ABCDEFG. 17. 31. 37. 46. 71. 73. Marcion. ap. Epiph. (qui etiam θύει pofterius omittit.) Euf. (k) = BDEFGgr. clar. germ. Marcion. ap. Epiph. Euf. Tert. Aug. dif (alibi habet.) Quidam ap. Aug. Ambrft Ante ἃ θύει ponit I. (l) δαίμοσι. 63. εἰδώλοις. Copt. Sed non Sahid.

ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν;]
23 [[m] Πάντα [n] † ἔξεστιν,
ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάν-
τα [n] † ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάν-
24 τα οἰκοδομεῖ. Μηδεὶς [o] τὸ"
ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ [p] [o]
τὸ" τοῦ [q] ἑτέρου" [r] †.
25 Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμε-
νον ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνον-
τες, [s] διὰ τὴν συνείδησιν·"
26 Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ
27 πλήρωμα αὐτῆς. Εἰ [t] —
δέ" τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπί-
στων [u], καὶ θέλετε πορεύε-
σθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον
ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρί-
νοντες, [x] διὰ τὴν συνείδη-
28 σιν." [Ἐὰν δέ τις [y] ὑμῖν"
εἴπῃ· τοῦτο [z] ∾ εἰδωλόθυ-
τόν" ἐστι· μὴ ἐσθίετε, δι'
[a] ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα,
καὶ" τὴν συνείδησιν [b] †.]
29 Συνείδησιν δὲ λέγω, οὐχὶ
τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ
ἑτέρου. ἱνατί γὰρ ἡ ἐλευθε-
ρία μου κρίνεται ὑπὸ [c] ἄλ-
λης"

---

n. † μοι. r † ἕκαστος. z ∾ ἱερόθυτον. b † τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.

(m) πάντα... συμφέρει = 17. Mt. i. || Mox: πάντα... οἰκοδομεῖ = FG. boern. || Interrogative legi vult Theodoret. (n) = ABC*DEFG. 17. 46* 67** item Mt. h. Copt. Sahid. Aeth. It. harl* luxov. tol. Vulg. mſ Clem. Ath. Damaſc. Iren. Tert. Cypr. Ambrſt. Aug. (alibi habet) Ambr. (o) τὰ. A. 47. Antiochus. Poſterius τὸ = 46* 67** (p) + καὶ. 61. 67. al. 6. Mt. k. Syr. Arr. Clem. (q) πλησίον. Theoph. etiam Mt. d. i. (r) = ABCD*FGH. 17. ut videtur. 67** 71. 73. 80. Copt. Sahid. Arm. Vulg. It. Clem. Ambrſt. Aug. Ambr. Alii. (s) = Aeth. Novatian. (t) = ABD*FG. 46. 67** Copt. Vulg. It. Antioch. Chryſ. in Mt. 2. 7. Ambrſt. Pel. Alii. (u) + εἰς δεῖπνον. DEFG. Sahid. It. Vulg. ed. ſixtin. Ambrſt. Pel. Beda. (x) = Aeth. Ambrſt. (y) = G. Vulg. It. Tert. Ambrſt. Aug. ſemel. Pel. (z) ABH. Sahid. Gloſſariam N. T. Euſ. et fortaſſe Clem. *immolaticium*, germ. clar. flor. harl* demidov. Vulg. mſ. Ambrſt. Aug. alicubi. Caſſiod. *immolatum* (ſ. *immolaticium*) *idolis*. Vulg. ed. boern. flor. Aug. Pel. Alii. *idolothytum*, Tert. (a) = FG. boern. Ambrſt. || ἐκεῖνον = Chryſ. in Mt. 2. 7. (b) = ABCDEFGH* 10. 17. 28. 46. 71* 73. 80. Ed. Syr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. It. Damaſc. Ambrſt. Aug. Pel. Beda. Habent Chryſ. diſ. Theodoret. diſ. Theoph. diſ. Oec. (c) ἄλλου. 52. ἀπίστου. FG. *ab infideli conſcientia*, It. Ambr. Hier. Sedul. Primaſ. Sed non Aug. Ambrſt. Pel. Beda.

30 λης" συνειδήσεως; Εἰ [d] †
ἐγὼ [e] χάριτι" μετέχω, τί
βλασφημοῦμαι, ὑπὲρ οὗ ἐγὼ
31 εὐχαριστῶ; Εἴτε οὖν ἐσθίε-
τε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖ-
τε, [f] πάντα" εἰς δόξαν θεοῦ
32 [g] ποιεῖτε." Ἀπρόσκοποι [h]
γίνεσθε καὶ ἰουδαίοις" καὶ ἕλ-
λησι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ
33 θεοῦ· Καθὼς κἀγὼ [i] πάν-
τα πᾶσιν" ἀρέσκω, μὴ ζη-
τῶν τὸ ἐμαυτοῦ [k] συμφέ-
ρον," ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν,
1 ἵνα σωθῶσι. Μιμηταί μου γί-
νεσθε, καθὼς κἀγὼ χριστοῦ.
2 Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, [l] ἀ-
δελφοί," ὅτι [m] πάντα μου
μέμνησθε," [n] καὶ" καθὼς [o]
παρέδωκα ὑμῖν," τὰς παρα-
3 δόσεις [p] κατέχετε. Θέλω δὲ
ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι παντὸς ἀν-
δρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ χριστός ἐστι·
κεφαλὴ δὲ γυναικὸς, ὁ ἀνήρ·
κεφαλὴ δὲ χριστοῦ, ὁ θεός.
4 Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ
προφητεύων [q] [r] κατὰ" κε-
φαλῆς ἔχων, καταισχύνει
5 τὴν [s] κεφαλὴν αὐτοῦ." Πᾶ-
σα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ
προφητεύουσα ἀκατακαλύ-
πτῳ [t] τῇ" κεφαλῇ, καται-
σχύνει τὴν κεφαλὴν [u] ἑαυ-
τῆς·"

R 3

d † δὲ·

(d) = ABCDEFGI. al. 37. et Barb. 7. Mt. a. al. 8. Ed. Syr. utr. Ar. pol. Copt. Sahid. Arm. Slav. Vulg. It. Clem. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Damaſc. Theoph. Ambrſt. Pel. γὰρ 17. 47. Vulg. mſ. || εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω antecedentibus jungit A. (e) χάριτος Antiochus. Auct. de ſingul. cler. Ambrſt. Sedul. (f) = 45. ap. Mill. 46* Or. ſemel. (g) = FG. boern. Ambrſt. (h) καὶ ἰουδαίοις γίνεσθε. ABC. 17. 37. 73. Or. Cyr. γίνεσθε ἰουδαίοις τε. FG. || και = Slav. 5. et ed. Vulg. boern. Hilar. Ambrſt. Aug. (i) πᾶσιν κατὰ πάντα. FG. Slav. boern. παντάπασιν. Theodoret. mſ. (k σύμφορον. AC. (l) = ABC. 46 71. 73. 74. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Baſ. Chryſ. etiam in Mt. 2. 7. (m) μου μέμνησθε πάντες. Theodoret. (n) = A* 57. (c. al. 2) al. 3. Ante μέμνησθε ponit Ed. (o) πανταχοῦ παρέδωκα. FG. clar. boern. Ambrſt. (p) + μου. DFG. Ar. pol. Vulg. It. Ambrſt. Pel. + οὕτω. C. Aeth. Chryſ. etiam in Mt. 2. (q) + κάλυμμα. 4. 61. 67* Barb. 1. Copt. Sahid. (r) ἐπὶ τῆς. 4. (s) ἑαυτοῦ κεφαλὴν. 48. 72. Ed. (t) = D*FG. (u) αὐτῆς ſ. αὐτῆς. ACD*FGI. 73. 74. 80. al. 7. pluresve. Ed. Maximus. Chryſ. (etiam in Mt. 2.) Theodoret. Damaſc. Theophl. in Mt. d. i. Oec.

τῆς· ἓν γάρ ἐστι καὶ τὸ αὐ-
6 τὸ τῇ ξυρημένῃ. Εἰ γὰρ οὐ
κατακαλύπτεται γυνὴ, [x] καὶ"
κειράσθω [y]· εἰ δὲ αἰσχρὸν
γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶ-
7 σθαι, κατακαλυπτέσθω. Ἀ-
νὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κα-
τακαλύπτεσθαι [z] τὴν κεφα-
λὴν," εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ
ὑπάρχων· [a] γυνὴ δὲ δόξα
8 ἀνδρός ἐστιν. [Οὐ γάρ ἐστιν
ἀνὴρ ἐκ γυναικὸς, ἀλλὰ γυ-
9 νὴ ἐξ ἀνδρός·] Καὶ γὰρ οὐκ
ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖ-
κα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα.
10 Διὰ τοῦτο [b] ὀφείλει ἡ γυνὴ
[c] ἐξουσίαν" ἔχειν [d] ἐπὶ" τῆς
κεφαλῆς, διὰ τοὺς [e] ἀγγέ-
11 λους." Πλὴν [f] οὔτε γυνὴ χω-
ρὶς ἀνδρὸς, οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυ-
12 ναικὸς," ἐν [g] κυρίῳ." Ὥσπερ
γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρὸς,
οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυ-
ναικός· τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ
13 θεοῦ. [h] Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς"
κρίνατε· πρέπον ἐστὶ γυναῖ-
κα [i] ἀκατακάλυπτον" τῷ θεῷ
14 προσεύχεσθαι; [k] = Ἤ"
οὐδὲ [l] ∾ αὐτὴ ἡ φύσις" δι-
δάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν
ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ
15 ἐστι; Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ,
δόξα [m] αὐτῇ" ἐστιν; ὅ-
τι ἡ κόμη ἀντὶ περι-
βολαι-

f. οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς, οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς.
l ∾ ἡ φύσις αὐτή.

(x) = 9. Aeth. Arm. Vulg. ed. Ambrſt. (y) + τὴν τρίχα αὐτῆς. Arm. + ἢ ξυράσθω. B. (z) = Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret.) alicubi. Theoph. in Mt. d. i. Sedul. (a) + ἡ. AD*FG. 73. Mt. h. Iſidor. Theodoret. (b) + οὐκ. 33. 35.. (c) ἐξιοῦσα ſ. ἐξουβίαν. Conject. κάλυμμα. Iren. ap. Epiph. *velamen*, harl** Vulg. mſ. et ed. ſixtin. Hier Aug. Beda. Sed *poteſtatem*, Vulg. ed. It. Tert. Ambrſt. (d) διά. Sahid. (e) ὄχλους ſ. ἄνδρας ſ. ἀγέλους ſ. ἀπαγέλους ſ. ἀγελαίους ſ. διαβόλους. Conject. *decus* ſ. *umbram*, Arm. (f) ABCDEFGH. 31. 37. 39. 46. 57 (cum 68.) 73. Copt. Aeth. Arm. Slav. mſ. It. Clem. Baſ. ſeleuc. Damaſc. Ambrſt. Auct. de ſingul. cler. Aug. γυνὴ χωρὶς ἀνδρός. 91. (g) κόσμῳ. Theodoret. (h) ὑμεῖς αὐτοί. DE. Vulg. ed. clar. germ. Ambrſt. Alii lat. (i) ἀκαταλήπτως. 23* οὐκ ἀκάλυπτον. 73 (k) = ABCD*FGH. 46. 73. Ed. Syr. utr. (ſed Syr. p. hab. in m.) Copt. Arm. Vulg. It. Damaſc. Ambrſt Alii. (l) A CDH. 37. 46. 73. 74. ut videtur. Mt. k. Damaſc. || αὐτὴ = Ggr. Arm. Tert. (m) αὐτῆς. 7. Mt. n. Ed. Sahid. Syr. p. in m.

βολαίου ⁿ δέδοται" ° = αὐ-
16 τῇ." Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλό-
νεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην
συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ
P αἱ ἐκκλησίαι" τοῦ θεοῦ.
17 Τοῦτο δὲ q ∾ παραγ-
γέλλων οὐκ ἐπαινῶ," ὅτι οὐκ
εἰς τὸ κρεῖττον, ἀλλ' εἰς τὸ
18 ʳ ἧττον" συνέρχεσθε. Πρῶ-
τον ˢ μὲν" ᵗ γὰρ," συνερχο-
μένων ᵘ ὑμῶν" ἐν ˣ † ἐκκλη-
σίᾳ, ἀκούω σχίσματα ἐν ὑ-
μῖν ὑπάρχειν· καὶ μέρος τι
19 πιστεύω· Δεῖ γὰρ καὶ αἱρέ-
σεις ʸ — ἐν ὑμῖν" ᶻ εἶναι,"
ἵνα ᵃ οἱ δόκιμοι φανεροὶ γέ-
20 νωνται ᵇ — ἐν ὑμῖν." Συν-
ερχομένων ᶜ οὖν" ὑμῶν ἐπὶ
τὸ αὐτο, οὐκ ᵈ ἔστι" κυρια-
21 κὸν δεῖπνον φαγεῖν· Ἕκα-
στος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον ᵉ
προλαμβάνει" ᶠ ἐν τῷ" φα-
γεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς
22 δὲ μεθύει. Μὴ γὰρ οἰκίας
οὐκ ἔχετε ᵍ εἰς τὸ ἐσθίειν
καὶ πίνειν;" ἢ τῆς ἐκκλησίας
τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ
καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχον-
τας;

q ∾ παραγγέλλω οὐκ ἐπαινῶν. x † τῇ.

(n) ἐστιν. Arm. clar. germ. (o) = DEFGgr. I. 23. 47. 67** al. 22. Mt. a. al. 8. Ed Slav. inf. clar. germ. Chryf. in comment. bis. Theodoret. Oec. Tert. Ante δέδοται ponunt CH. 37. 46. 68. 73. 74. Vulg. Damafc. (p) *ecclefia*, Vulg. ed. Syr. Erp. Aeth. Tert. Cypr. Ambrft. Pacian. Alii lat. (q) AC*FG. 6. 10. 17. 31. 39. 46. 67** 73. 80. Ed. Syr. utr. Arr. Aeth. Arm. Vulg. clar. boern. Ambrft. Aug. Alii. παραγγέλλω, οὐκ ἐπαινῶ. D* (r) ἧσσον. ABCD* 46. ἔλαττον. FG. Theodoret. (s) = 4. Arm. Ambrft. (t) = Aeth. Arm. Vulg. It. Pel. (u) = 63. al. 5. Theophyl. etiam in Mt. d. i. (x) = ABCDEFGI. 57 (c. al. 6.) Alii. Mt. a. al. 8. Ed. Chryf. (etiam in Mt 2. 7.) Damafc. || ἐν ἐκκλησίᾳ] ἐπὶ τὸ αὐτὸ. Theodoret. (y) = D*EFG. Vulg. It. Tert. Cypr. Ambrft. Coeleftin. Philaftr. Aug. Ambr. Alii. || Habent Arm. Hier. Primaf. Ausbert. An e αἱρέσεις ponunt 48. 72. Ed. Par. εἶναι Mt. 7. (z) ὑπάρχειν. 17. || δεῖ . . . εἶναι] εἰσιν. Arm (a) + καὶ. D* 37. 71. Vulg. clar. germ. Ambrft. (b) = C Or. ed. Damafc. Hier. Coeleftin. Philaftr. (c) = D*EFG. It. Clem. Chryf. etiam in Mt. 2. 7. δὲ. 17. (d) = clar. germ. ἔτι. D*FG. boern. *jam non eft*, Vulg. Ambrft. Aug. Pel. || οὐκ ἐστιν οἶκος κυρίου ὑμῖν τόπος ἄρτον φαγεῖν. Arm. οὐχ ὡς ἐν τῇ κυριακῇ δεῖ φαγεῖν καὶ πίνετε. Syr. Erp. (e) προσλαμβάνει. AC. 46. al 7. Mt. m * al 4. Zonaras (f) ἐπὶ τῷ. DEFG al, Vulg. germ. εἰς τό. 3. 17. αὐτῷ. Mt. m. (g) φαγεῖν καὶ πεῖν. FG. boern.

τας; [h] τί ὑμῖν εἴπω;" [i] ἐ-
παινέσω" ὑμᾶς; [k] ἐν τούτῳ"*
23 οὐκ ἐπαινῶ. [Ἐγὼ γὰρ πα-
ρέλαβον [l] ἀπὸ" [m] τοῦ κυρί-
ου," ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν,]
ὅτι ὁ κύριος [n] ἰησοῦς" ἐν τῇ
νυκτὶ ᾗ παρεδίδοτο, ἔλαβεν [o]
24 ἄρτον, Καὶ εὐχαριστήσας
ἔκλασε, καὶ εἶπε· [p] † τοῦ-
τό μου [q] ἐστὶ τὸ" σῶμα τὸ
ὑπὲρ ὑμῶν [r] — κλώμενον·"
τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν
25 ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως καὶ
τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ δει-
πνῆσαι, [s] λέγων· τοῦτο τὸ
ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐ-
στὶν ἐν τῷ [t] ἐμῷ αἵματι·"
τοῦτο ποιεῖτε, [u] ὁσάκις ἂν πί-
νητε," εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνη-
26 σιν. Ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε
τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ
ποτήριον [x] = τοῦτο" πίνη-
τε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου
καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ [y] †
ἔλθῃ. [z]

---

p † λάβετε, φάγετε, y † ἄν.

(h) = Aeth. Chryſ. etiam in Mt. 2. 7. τί εἴπω ὑμῖν. ACDEFG. 37. 73. 80. Syr. Vulg. It. Damaſc. Ambrſt. Alii. τί εἴπω. Arm. (i) ἐπαινῶ. BFG. Vulg. It. Ambrſt. || ἐπαινέσω ὑμᾶς = Aeth. (k) Antecedentibus iungunt I. 23. 71. 80. Alii. Ed. (etiam St. 3) Copt. Theodoret. Sequentibus Codd. Syr. Vulg. ἐπὶ τούτῳ. 46. (l) παρὰ. DE. (m) θεοῦ. FG. boern. (n) = B. 44. || + χριστὸς. 29** al. 5. Ed. Aeth. Cyr. Beda. (o) + τὸν. DFG. Cyr. hieroſ. (p) = ABCDEFG. 17. 23* 31. 46* 57 (cum 3. 70. 71.) 67** ap. Alter. 73. Copt. Sahid. It. Vulg. mſ. Baſ. Cyr. Chryſ. alicubi. (ſed in comment. habet et explicat.) Damaſc. Cypr. Ambrſt. Beda. λάβετε καὶ φάγετε. Arm. Vulg. λάβετε, omiſſo φάγετε, Aeth. Sedul. (q) = codex ap. Erasm. (r) = ABC* 17. 67** Ath. Cyr. διδόμενον. Copt. Sahid. Arm. *quod pro vobis tradetur*, Vulg. Cypr. Ambrſt. ed. Beda. θρυπτόμενον. D. *quod pro vobis frangitur*, clar. germ. item boern. Ambrſt. (s) + ἔλαβε. Arm. Cypr. (t) αἵματί μου. AC. 17. 23* 37. 46. 57. 73. αἵματι τῷ ἐμῷ. Cyr. αἵματι, absque ἐμῷ, 70. ἐμῷ ὀνόματι. 43. Mt. 7. ὀνόματί μου. 23** (u) = 37. 43 ap. Mill. 46. 57 (cum 70.) 73. 74. Aeth. ὁσάκις ἐὰν πίνητε αὐτό. 80. || ὁσάκις ad ὁσάκις = A. (x) = ABCD*FG. 17. 46. 80. Sahid. Arm. Vulg. ed. It. Cyr. Cypr. ſemel. Ambrſt. Pel. Beda. (y) = ABCD*FG. 17. 31. Mt. 7. Ath. Baſ. Neſtorius. Cyr. Damaſc.

27 ἔλθῃ [z]. "Ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ
τὸν ἄρτον [a] † [b] ἢ" πίνῃ τὸ
ποτήριον [c] [d] τοῦ κυρίου" ἀν-
αξίως [e], ἔνοχος ἔσται τοῦ
σώματος καὶ [f] ⁜ τοῦ" αἵμα-
28 τος τοῦ [g] κυρίου." Δοκιμα-
ζέτω δὲ [h] [i] ἄνθρωπος" ἑαυ-
τὸν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου
ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρί-
29 ου πινέτω· Ὁ γὰρ ἐσθίων
καὶ πίνων [k] = ἀναξίως,"
κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει,
μὴ διακρίνων τὸ σῶμα [l] τοῦ
30 κυρίου." Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν
πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄῤῥω-
στοι, καὶ [m] κοιμῶνται ἱκα-
31 νοί." [Εἰ [n] ∾ γὰρ" ἑαυ-
τοὺς [o] διεκρίνομεν," οὐκ ἂν
32 ἐκρινόμεθα· Κρινόμενοι δὲ [p]
ὑπὸ" κυρίου, παιδευόμεθα,
ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ [q] κατα-
33 κριθῶμεν.] "Ὥστε, ἀδελ-
φοί [r] μου," συνερχόμενοι εἰς
τὸ φαγεῖν. ἀλλήλους ἐκδέ-
34 χεσθε. Εἴ [s] † τις πεινᾷ,
ἐν οἴκῳ [t] ἐσθιέτω· ἵνα μὴ εἰς

R 5 κρῖμα

a † τοῦτον. n ∾ δὲ. s † δέ.

(z) + αὐτὸς. Arm. (a) = ACDEFG. 17. 46. 61. 73. Sahid. Arm. germ. boern. harl. tol. marian. Vulg. mſ. Clem. Pſeudo Ath. Baſ. Damaſc. Cypr. Caſſiod. Beda. κυρίου, et deinde αὐτοῦ pro κυρίου, Syr. utr. Erp. item Chromat. (b) καὶ. AD. 39. 46. Syr. Arr. Copt. Syr. p. in m. Aeth, Vulg. mſ. Clem. Pel. Chromat. Caſſiod. (c) + *corpus et ſanguinem Chriſti*, Caſſiod. ut videtur. ſemel. (d) = Baſ. mſ. Chryſ. alicubi. τοῦτο. 2. Mt. d. Aeth. (e) + τοῦ κυρίου. D** 2. 10. ap. Wetſt. (ſed 12. ap. Steph.) 23. 39. 47. 57 (cum 68.) 80. al. 10. Mt. a. in marg. d. i. l. Syr. p. (Orig.) Baſ. Chryſ. alicubi. Oec. Ambrſt. Aug. ap. Mill. (f) + ACDEFGI. 17. 72. 73. 80. Alii. Mt. a. al. 10. Ed. Clem. Baſ. Pſeudo Ath. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7. Theodoret.) Damaſc. Alii. (g) χριστοῦ. A. Aeth. Hier. (h) + πρῶτον. 2. Epiph. in cantic. (i) ἕκαστος. 4. 17. Mt. 7. Or. (k) = AC ut videtur. 17. Sahid. Aeth. || + τοῦ κυρίου. Chryſ. etiam in Mt. 2. 7. (l) = AB. 17. 67** Sahid. harl* (m) ἱκανοὶ ἔτι αὐτοί εἰσι, οἳ καὶ κοιμῶντές εἰσι. Arm. (n) ABDEFG. 17. 46. boern. Clem. Aug. ſemel. Ambrſt. (o) ἐκρίνομεν. 46. 47. al. 7. Mt. k. χ. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Oec. Antiochus. Theophanes. Photius. Amphiloch. mſ. ἐκρίναμεν. 73. 92. (p) ἀπὸ. FG. || + τοῦ. BC. 37. 72. 80. Ed. Clem. Damaſc. (q) + τούτῳ. G. Vulg. It. Ambrſt. Alii. (r) = 67** Syr. p. c. aſt. Arm. clar. Ambrſt. Aug. (s) = ACD*FG. 17. 23. 46. 57 (c. al. 3.) Copt. Slav. Vulg. ed. It. Cypr. Ambrſt. Pel. (t) + ἑαυτοῦ. Arm.

κρίμα συνέρχησθε· [u] τὰ δὲ
λοιπὰ, ὡς ἂν [x] ἔλθω," [y] δια-
τάξομαι."

1 Περὶ δὲ τῶν πνευματι-
κῶν, ἀδελφοὶ, οὐ θέλω ὑ-
2 μᾶς ἀγνοεῖν. [z] Οἴδατε," [a] ∾
ὅτι" ἔθνη ἦτε, πρὸς τὰ [b] εἴ-
δωλα τὰ ἄφωνα," [c] ὡς ἂν
3 ἤγεσθε," [d] ἀπαγόμενοι·" Διὸ
γνωρίζω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς [e] ἐν"
πνεύματι θεοῦ [f] λαλῶν," λέ-
γει ἀνάθεμα [g] ∾ ἰησοῦν·"
καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν [h]
∾ κύριον ἰησοῦν," εἰ μὴ ἐν
4 πνεύματι ἁγίῳ. Διαιρέσεις
δὲ χαρισμάτων εἰσὶ, τὸ δὲ
5 αὐτὸ πνεῦμα· Καὶ διαιρέσεις
διακονιῶν εἰσι, [i] καὶ ὁ" αὐ-
6 τὸς κύριος· Καὶ διαιρέσεις
ἐνεργημάτων εἰσὶν [k], ὁ δὲ"
αὐ-

---

a ∾ ὅτι ὅτε. g ∾ ἰησοῦς. h ∾ κύριος ἰησοῦς.

(u) τὰ δὲ . . . διατάξομαι = 80. (x) διέλθω. 63. (y) διατάξωμαι. ADG. al. 5. τότε διατάξομαι Arm. διατάξ. ὑμῖν. 23** tol. Codd. lat. (z) = Syr. Erp. (a) ὅτι receptum habent BGgr. 57 (c. al. 6.) Alii. Mt m* Syr. Erp. clar. germ. Oec. in textu. Ambrst. ὅτε. 1. 23. Mt. g. Slav. 5. Theodoret. Damasc. Oec. in comment. Aug. ὅτι ὅτε. ACDEFI. 17. 39. 46. 61. 66 in m. 67. ap. Birch. 71. 72. 73. 74. 80. al. 23. Mt. a. m** al. 5. Ed. Aeth Arm. Slav. 8. et ed. Vulg. boern. Bas. Chrys. (etiam in Mt. 2. 7.) Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Theodoret. ms. Oec. Ambrst. ed. Vigil. taps. Pel. Beda. (b) εἴδωλα, absque τὰ ἄφωνα, Mt. i. εἴδωλα τὰ ἄμορφα. FG. *simulacrorum formationes.* boern. || *gentes eratis, simulacrorum forma euntes, prout ducebamini,* Ambrst. *gentes eratis idolorum sine voce, euntes prout ducebamini,* clar. germ. (c) ὡς ἀνήγεσθε. B. 37. Mt. f. *quomodo ascendebatis.* Aug. ὡς ἀπήγεσθε. 30. (sed ap. Mill 35.) πῶς ἀπήγεσθε. 38. (d) ἀναγόμενοι. 39. 46. (e) = Chrys. (etiam in Mt. 2. 7.) Theoph. etiam in Mt. d. i. (f = DEFG. It. Hilar. Victorin. Vigil. taps. Ambrst. ed. Sedul. item Novatian. || οὐδεὶς λέγει ἀνάθεμα ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν βεελζεβοὺλ. Cyr. saepe. (g) ABC. 6. 17* 46* Syr. Ar. Copt. Aeth. Or. semel. Cyr. aliquoties. ἰησοῦ. F. Vulg. Cyr. aliquoties. Ambrst. Pel. Ambr. Victorin. Aug. Vigil. taps. Sedul. Beda.. (h) ABC. 6. 17. 31. 46. 67** 73. Syr. Ar. Copt. Aeth. Vulg. Or. quinquies. Cyr. Bas. Epiph. Gennad. Pel. Ambr. semel. Tychon. semel. Aug. alicubi. Beda. (i) ὁ δὲ. 41. 73. Mt. d. i. 2. 7. Syr. Arm. Slav. Vulg. clar. germ. Patr. gr. multi. Iren. alicubi. Hilar. Ambrst. Hier. Alii. (k) καὶ ὁ BC. 37. 46. Or.

αὐτὸς [l] † Θεὸς, ὁ ἐνεργῶν τὰ
7 πάντα ἐν πᾶσιν.] [Ἑκά-
στῳ δὲ δίδοται ἡ [m] φανέρω-
σις" τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ
8 [n] συμφέρον· Ὧι μὲν [o] γὰρ"
διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται λό-
γος σοφίας· ἄλλῳ [p] δὲ" λό-
γος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ
9 πνεῦμα· Ἑτέρῳ [q] δὲ" πί-
στις, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι·
ἄλλῳ [r] δὲ" [s] χαρίσματα"
ἰαμάτων, [t] ἐν τῷ αὐτῷ πνεύ-
10 ματι·" Ἄλλῳ [u] δὲ [x] ἐνερ-
γήματα δυνάμεων," ἄλλῳ δὲ
[y] προφητεία," ἄλλῳ δὲ [z] δι-
ακρίσεις" πνευμάτων, ἑτέρῳ
δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ
11 [a] ἑρμηνεία" γλωσσῶν. Πάν-
τα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ [b] τὸ"
ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, [c]
διαιροῦν" [d] ἰδίᾳ" [e] ἑκάστῳ"
12 καθὼς βούλεται.] [Καθά-
περ [f] γὰρ" τὸ σῶμα ἕν ἐστι,
[g] καὶ μέλη" [h] ἔχει πολλά," [i]
πάντα

1 † ἐστι.

(l) = ACDEFG. 17. 28. 36. 37. 73. Syr. Sahid. Slav. (exc. rec.) Vulg. It. Euſ. Ath. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Patr. lat. (m) *illuminatio* ſ. *demonſtratio* ſ. *operatio*, Patr. lat. || + τὰ σημεῖα. 70. (ſic φανέρωσιν πνεύματος explicat Theophyl.) (n) + ἑκάστου. Arm. (o) = Syr. Arm. Vulg. boern. Theophyl. Pel. (p) = clar. germ. Tert. Hilar. alicubi. Alii lat. (q) = BDEFG. 47. 67** Syr. Vulg. It. Clem. Or. Tert. Hilar. Ambrſt. Alii. (r) = DEFG. Syr. Vulg. It. Cyr. hieroſ. Tert. Hilar. Alii. (s) χάρισμα. Ed. Vulg. clar. germ. boern** Tert. Hier. Alii. (t) = C. Tert. || αὐτῷ] ἑνὶ. AB. 17. 31. 67** 74. 80. alius. Vulg. clar. germ. Patr. lat. (u) δὲ quinquies = DEF. Vulg. δὲ quater = BG. δὲ ter = Clem. (x) ἐνέργεια δυνάμεως. DEFG. It. Gaudent. ἐνέργειαι δυνάμεων 46. ἐνέργημα δυνάμεων. 19. Vulg. Hilar. Alii lat. (y) προφητεῖαι. 46. Chryſ. etiam in Mt. 2. (z) διάκρισις. G. 17. 73. Ed. Syr. Arr. Sahid. Slav. 5. Vulg. It. Clem. Baſ. alicubi. Tert. Hilar. Ambrſt. Alii. (a) διερμηνεία. AD* Ed. Cyr. hieroſ. (b) = DF. Mt. i. Or. Chryſ. etiam in Mt. 2. 7. (c) διαιρούμενα. D* χορηγοῦν. Or. (d) = D*FG. Syr. Erp. Arm. Vulg. It. Or. Orig. int. Epiph. Ambrſt. Hilar. Ambr. Alii. ἴδια. Slav. 8. in m. Ar. pol. Aug. Hier. Vigil. Victor. vit. (e) = 71. (f) = Mt. g. Arm. (g) μέλη δὲ. D*EFG. It. Hilar. Tychon. (h) πολλὰ ἔχει. ABC. 37. 73. Mt. h. Arm. Theodoret. ſemel. (i) πάντα δὲ τὰ πολλὰ μέλη τοῦ σώματος ἓν σῶμά ἐστι. Arm.

πάντα δὲ τὰ μέλη [k] τοῦ σώ-
ματος [l] = τοῦ ἑνὸς," πολλὰ
ὄντα, ἕν ἐστι σῶμα· οὕτω
13 καὶ ὁ χριστός. Καὶ γὰρ [m]
ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάν-
τες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθη-
μεν·" εἴτε ἰουδαῖοι, εἴτε ἕλ-
ληνες, εἴτε δοῦλοι, εἴτε ἐλεύ-
θεροι· καὶ πάντες [n] — εἰς:
ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν."
14 Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν
15 ἓν μέλος, ἀλλὰ πολλά. Ἐὰν
εἴπῃ ὁ πούς· ὅτι οὐκ εἰμὶ
χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώμα-
τος· [o] οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔ-
στιν ἐκ τοῦ σώματος;" * [p]
16 Καὶ" ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς· ὅτι οὐκ
εἰμὶ ὀφθαλμὸς, οὐκ εἰμὶ ἐκ
τοῦ σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο
οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος;
17 Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμὸς,
ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοὴ,
18 ποῦ ἡ ὄσφρησις; [q] Νυνὶ" δὲ
ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, ἓν ἕ-
καστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι,
19 καθὼς ἠθέλησεν. Εἰ δὲ ἦν
τὰ

(k) + ἐκ. D* *ex f. de*, clar. germ. Hilar. Ambrst. (l) = ABCFGI. 10. 23. 31. 73. Mt. g. m* Syr. Erp. Aeth. Vulg. boern. Chryf. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. (alibi habent.) Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Hier. Aug. Pel. Beda. Sed habet clar. germ. Hilar. Tychon. Ambrst. (m) ἐν = 57 (c. al. 5!) Slav. (ut faepe.) clar. germ. Clem. || ἑνὶ. = FG. boern. || ἐν ἑνὶ πνεύματι = Gelaf. addito ἐν χριστῷ poft ἐβαπτ. Contra vero εἰς ἓν σῶμα = Vigil. tapf. || εἰς ἓν] εἰς ἓν ἐσμεν. Dgr. ap. Mill Sed εἷς ἐσμεν D* ap. Wetft. || σῶμα = Vulg. ed. qu. || πάντες γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι εἰς ἓν πνεῦμα ἐβαπτίσθημεν. Baf. Ambr. *Omnes in Chrifto unum fumus*, Leo. (n) ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. D*FG. 17. 73. 80. Syr. Arr. Pfeudo Ignat. Ath. Chryf. (etiam in Mt. 2. 7.) Theoph. in comment. (et in Mt. d. i.) *unum fpiritum potavimus*, It. harl. Vulg. mf. Ambrst. Aug. Ambr. Sedul. *uno fpiritu potati fumus*, Vulg. mf. tol. *in uno fpiritu potati fumus*, Vulg. Vigil. tapf. *in uno fpir. vocati fumus*, Pel. in textu. Beda. εἰς ἓν πνεῦμα ἐφωτίσθημεν. I. 21. 39. Mt. f. ἓν πόμα ἐποτίσθημεν. 19. 23. item Macar. εἰς ἓν πόμα ἐποτίσθημεν. 41. et 42 ap. Mill. 69** 72. 74. al. 8. Mt. m. Syr. p. ἓν (εἰς ἓν 18. 63. Mt. a.) πόμα ἐποτίσθημεν εἰς ἓν πνεῦμα. 18* 20. 63. Mt. a** l. n. Oec. ἑνὶ πόματι ἐπίομεν. Clem. εἰς ἓν σῶμα ἐποτίσθημεν. 52. ἓν σῶμά ἐσμεν. A. (o) Absque interrogatione hoc et fq. verfu legunt Syr. Arr. It. harl. Chryf. Theodoret. Beda. Interrogative (*num*) verterunt Vulg. Ambrst. ed. Aug. Pel. Sedul. (p) = D*E. clar. germ. Ambrst. (q) νῦν. AD*FG. 73. Mt. i. Theoph.

τὰ πάντα ἓν μέλος, ποῦ τὸ
20 σῶμα; [r] Νῦν" δὲ πολλὰ [s]
21 μὲν" μέλη, ἓν δὲ σῶμα. Οὐ
δύναται [t] † [u] # ὁ" ὀφθαλ-
μὸς εἰπεῖν τῇ χειρί· χρείαν
σου οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κε-
φαλὴ τοῖς ποσί· χρείαν ὑ-
22 μῶν οὐκ ἔχω. Ἀλλὰ πολ-
λῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα [x]
μέλη" τοῦ σώματος ἀσθενέ-
στερα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖά
23 ἐστι· Καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτι-
μότερα εἶναι [y] τοῦ σώματος,
τούτοις τιμὴν περισσοτέραν [z]
περιτίθεμεν·" καὶ τὰ ἀσχή-
μονα ἡμῶν [a] εὐσχημοσύνην"
24 περισσοτέραν ἔχει· Τὰ δὲ
εὐσχήμονα ἡμῶν, οὐ χρείαν
ἔχει [b]. ἀλλ' [c] ὁ θεὸς" συν-
εκέρασε τὸ σῶμα, [d] τῷ ὑ-
στεροῦντι" [e] περισσοτέραν
25 δοὺς τιμὴν," Ἵνα μὴ ᾖ [f] σχί-
σμα" ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ
[g] τὸ αὐτὸ" ὑπὲρ ἀλλήλων [h]
26 μεριμνῶσι" τὰ μέλη. Καὶ
[i] εἴτε" πάσχει [k] ἓν" μέλος,
[l] συμπάσχει" πάντα τὰ μέ-
λη· εἴτε δοξάζεται [k] ἓν μέ-
λος, [l] συγχαίρει" πάντα τὰ μέ-
27 λη.] [Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα χρι-
στοῦ, καὶ μέλη ἐκ [m] μέρους."
28 Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν
τῇ

t † δὲ.

(r) νυνὶ. FG. 32. 47. 67. 80. Mt. c. Chryf. femel. Theoph. (s) = BD* 73. Mt. c. clar. germ. Aug. (t) = ACFG. 17. 23. 31. 37. 39. 46. ap. Wetft. 47. 73. 80. al. 5. Mt. c. m. Syr. Ar. pol. Aeth. Arm. boern. demidov. Baf. (u) + ACDEFGI. 23. 46. 48. 72. 73. 74. 80. al. 7. pluresque. Mt. a. d** i. al. 6. Ed. Or. Baf. Chryf. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. Damafc. Oec. (x) μέρη. Mt. d. (y) + μέλη. DEFG. 17. 28. Vulg. It. Damafc. Ambr. Pel. Ambrft. Beda. (z) προστίθεμεν. 20. ἐπιτίθεμεν. 49. ἐντίθεμεν. Chryf. mf. τίθεμεν. 3. 4** 73. τίθεσθαι. Mt. d. (a) τιμὴν. 2. 17. Theophyl. etiam in Mt. d. i. (b) + τιμῆς. DEFGgr. Syr. clar. germ. (c) = Syr. p. Poft συνεκερ. ponit A. (d) τῷ ὑστερουμένῳ. ABC. 17. 57. 67** Meletius ap. Epiph. Damafc. τὸ ὑστεροῦν. Mt. c. (e) τι περισσότερον δοὺς. B. (f) σχίσματα. D*gr. FGI. 47. 48. 63. 67* 74. al. 13. Mt. c. e. k* l. m. 2 femel. Arm. boern. Baf. Antiochus. Theophyl. (etiam in Mt. d. i.) Aug. alicubi. Sedul. (g) αὐτὸ. 57 (c. al. 5!) τὰ αὐτὰ. D*FG. (h) μεριμνᾷ. DEFG. Theophyl. mf. (i) εἴ τι. FG. Vulg. It. Ambrft. Pel. Beda. εἰ 31. Or. (k) bis = A. Or. alicubi. (l) συμπάσχῃ et συγχαίρῃ. 7** 67** 72** al. 5. Mt. a. i. k. l. Ed. Vulg. mf. item Or. femel. (m) μέλους. D* Syr. p. (et rec. in m.) Arm. Vulg. clar. germ. Euf. Nyff. Epiph. Proclus. Theodoret. alicubi. (fed ad h. l. μέρους dif.) Cyr. alicubi. Ambrft. Pel. Ambr. Aug. alicubi. Beda. || + αὐτοῦ. Arm. Ambr. femel.

τῇ ἐκκλησίᾳ [n] πρῶτον ἀπο-
στόλους, δεύτερον προφή-
τας, τρίτον διδασκάλους,
ἔπειτα δυνάμεις, [o] εἶτα" χα-
ρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλή-
ψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσ-
29 σῶν P. Μὴ πάντες, ἀπό-
στολοι; * μὴ πάντες, προ-
φῆται; μὴ πάντες, διδάσκα-
λοι; μὴ πάντες, δυνάμεις;
30 Μὴ πάντες χαρίσματα ἔχου-
σιν ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσ-
σαις λαλοῦσι; μὴ πάντες q
31 διερμηνεύουσι;" Ζηλοῦτε δὲ
τὰ χαρίσματα τὰ [r] κρείττο-
να." [s] καὶ" [t] ἔτι" καθ' ὑ-
περβολὴν ὁδὸν [u] ὑμῖν δεί-
κνυμι.

1 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν
ἀνθρώπων λαλῶ [x] καὶ" τῶν
ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω,
[y] γέγονα" χαλκὸς ἠχῶν ἢ [z]
2 κύμβαλον ἀλαλάζον. Καὶ
ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ [a]
εἰδῶ" τὰ μυστήρια πάντα καὶ
πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν
ἔχω [b] πᾶσαν τὴν" πίστιν,
ὥστε ὄρη [c] μεθιστάνειν," ἀ-
γάπην δὲ μὴ ἔχω, [d] ∾ οὐ-
3 δέν" εἰμι. Καὶ ἐὰν [e] ψωμίσω"
πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου,
καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου
ἵνα

d ∾ οὐθὲν. e ψωμίζω.

(n) + οὗτοί εἰσι. Arm. (o) = D*EFG. It. Ambr. Hilar. ἔπειτα. AC. 17. 39. 73. 74. Ed. Baf. Cyr. utr. Chryf. (etiam in Mt. 2.) Damafc. *et*, Hier. (p) + ἑρμηνείας γλωσσῶν. Syr. p. Arm. Vulg. Naz. Ambrft. ed. Pel. Beda. (q) ἑρμηνεύουσι. 73. προφητεύουσι. Syr. p. in m. (r) μείζονα. A. 5. 6. 10. 17. 31. 37. 39. 67** 73. Barb. 1. Syr. Aeth. Vulg. mf. Or. bis. (femel u. rec.) Phileas ap. Euf. Theodoret. in comment. Damafc. Photius. Hier. Sed rec. Chryf. dif. Theoph. dif. || Interrogative haec legerunt quidam ap. Theodoret. (s) = FG. It. ἐγὼ δέ. Arm. (t) εἴ τι. D*gr. F. (u) + σωτηρίας. Mt. c. (x) ἤ. Slav. Orig. (y) ἓν εἰμι ἤ. FG. It. Ambrft. ἓν εἰμι. DE. γέγονα ὡς. Syr. Erp. Aeth. Arm. Slav. 1 et rec. Vulg. Aug. aliquoties. (alibi omittit ὡς.) Pel. Beda. (z) + ὡς. Arm. Slav. 1. (a) εἰδῶ. 45. 46. Mt. f. χ. ἴδω. A. 72. al. 6. Mt. χ. 19. femel. Ephr. οἶδα. G. (b) = Mt. 19. femel. Aeth. Cypr. alicubi. Habet Or. dif. (c) μεθιστάναι. BDEFG. 31. 37. 73. al. 4. Mt. a 3. b. Clem. Theoph. (d) ACI. 67. 71. 72. Alii. Mt. b. al. 4. Ed. (etiam St. 3.) Clem. Ephr. Baf. Macar. Damafc. Oec. (e) ABCDEFG. 46. 72. al. 18. pluresque. Mt. a. al. 17. Ed. (etiam St. 3.) Clem. Patr. gr. διαδῶ. Clem. femel. ***diftribuero in cibos pauperum,*** Vulg. boern. Cypr. Alii lat.

ἵνα [f] ∾ καυθήσωμαι," ἀγάπην
δὲ μὴ ἔχω, [g] οὐδὲν" ὠφελοῦ-
4 μαι. [Ἡ ἀγάπη μακροθυ-
μεῖ, χρηστεύεται· [h] ἡ ἀγά-
πη" οὐ ζηλοῖ· [i] ἡ ἀγάπη"
οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦ-
5 ται, [k] Οὐκ ἀσχημονεῖ," οὐ
ζητεῖ [l] τὰ ἑαυτῆς," οὐ παρο-
ξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κα-
6 κὸν, Οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδι-
κίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀλη-
7 θείᾳ, Πάντα [m] στέγει", πάν-
τα πιστεύει, πάντα ἐλπί-
8 ζει, πάντα ὑπομένει. Ἡ ἀ-
γάπη οὐδέποτε [n] ἐκπίπτει·"]
εἴτε [o] δὲ" προφητεῖαι, καταρ-
γηθήσονται· εἴτε γλῶσσαι,
παύσονται· εἴτε [p] γνῶσις, κα-
9 ταργηθήσεται." Ἐκ μέρους
[q] ∾ γὰρ" γινώσκομεν, καὶ
ἐκ μέρους προφητεύομεν·
10 Ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλει-
ον, [r] — τότε" τὸ ἐκ
11 μέρους καταργηθήσεται. [Ὅ-
τε ἤμην νήπιος, ὡς νήπι-
ος ἐλάλουν, [s] ὡς νήπιος
ἐφρόνουν," ὡς νήπιος ἐλο-
γιζόμην· ὅτε [t] δὲ" γέγονα
ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νη-
12 πίου. [u] Βλέπομεν" [x] —
γὰρ"

f ∾ καυθήσομαι. q ∾ δέ. x ∾ διὰ

(f) καυθήσομαι. 71. 80. pluresve. Mt. a** al. 12. Ed. καυθήσεται. 73. καυθῇ. 1. 108. Syr. Arr. Baſ. Cypr. καυχήσωμαι. A. 17. Codd. gr. et lat. ap. Hier. Copt. Aeth. Ephr. Hier. (g) οὐθὲν. A. 31. 73. Ed. Baſ. (h) = 41. 71. Clem. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Tert. (i) = B. 17. 19. 55. 73. 74. Mt. h. m* χ. 19. bis. Ed. Copt. Arm. Vulg. Clem. Ephr. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Tert. Ambrſt. Ambr. Alii. (k) *non eſt ambitioſa*, Vulg. clar. germ. Ambrſt. Alii. *non protervit*, Tert. *non dehoneſtatur*, boern. Aug. (l) τὸ μὴ ἑαυτῆς. B. Clem. || τὰ] τό. 80. Barb. 5. Chryſ. (m) *diligit* (στέργει) Slav. (exc. 1.) Cypr. Zeno. Utrumque jungunt. Aeth. Ephr. (n) πίπτει. AC* 17 67** 80. Macar. Nyſſ. Maximus. Andreas. ἐκλείπει. 46. (o) = D*FG. 48* Mt. g. Arm. Vulg. It. Patr. lat. (p) γνώσεις καταργηθήσονται. AFG. 17. 47. boern. Ambrſt. (q) I. 28. 46. 48. 61. 72. 74. al. 30. et Barb. 7. Mt. a. al. 9. Ed. Arr. Slav. 5. Or. ſemel. Chryſ. Damaſc. Oec. || = γάρ. 67** Aeth. Chryſ. etiam in Mt. 2. 7. (r) = ABD*FG. 17. 31. 39. 67** 73. 74. 80. Ed. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Or. quater. (ſemel: καὶ τότε.) Damaſc. Iren. Ambrſt. Aug. Alii. (s) = Slav. 5. 8. (t) = ABD* 67** Mt. i. clar. germ. tol. harl* Ambrſt. (u) βλέπω. Theodoret. bis. Sed in h. l. ut rec. (x) = D*EFG. Arm. Vulg. It. Cyr. Tert. Cypr. Ambrſt. Alii.

γὰρ" ἄρτι [y] [z] δι' ἐσόπτρου
ἐν" αἰνίγματι, τότε δὲ πρός-
ωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι
γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ
ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ [a] ἐπε-
13 γνώσθην." [b] Νυνὶ" δὲ μέ-
νει πίστις, ἐλπὶς, ἀγάπη,
τὰ τρία ταῦτα· μείζων δὲ
τούτων" ἡ ἀγάπη.

1 Διώκετε τὴν ἀγάπην· ζη-
λοῦτε [d] δὲ" τὰ πνευματικὰ,
μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε.
2 Ὁ γὰρ λαλῶν [e] γλώσσῃ,"
οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ
[f] τῷ" θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει,
[g] πνεύματι" δὲ λαλεῖ μυστή-
3 ρια· Ὁ δὲ προφητεύων, ἀν-
θρώποις λαλεῖ [h] οἰκοδομὴν [i]
καὶ παράκλησιν" καὶ παραμυ-
4 θίαν. Ὁ λαλῶν [k] γλώσ-
σῃ," ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ· ὁ
δὲ προφητεύων, ἐκκλησίαν [l]
5 οἰκοδομεῖ. Θέλω δὲ πάντας
ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλ-
λον δὲ [m] ἵνα προφητεύητε·"
[n] μείζων" γὰρ ὁ προφητεύων
ἢ ὁ λαλῶν [o] γλώσσαις," ἐκ-
τὸς εἰ μὴ [p] διερμηνεύῃ," ἵνα
ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ.]
6 Νυνὶ δὲ, ἀδελφοὶ, ἐὰν ἔλ-
θω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λα-
λῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν
μὴ [q] ὑμῖν" λαλήσω [r] ἢ"
ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν γνώσει,
ἢ

(y) + ὡς. D*gr. Egr. 43. 52. 61. 73. 80. Lect. 7* Mt. b. c. e. m. Syr. Arr. Syr. p. c. ast. Aeth. Arm. Clem. Theodoret. bis. Tert. (z) ἐν ἐσόπτρῳ καὶ. Cyr. ἐν ἐσόπτρῳ καὶ (ὡς) ἐν. Theodoret. bis. Alibi ut rec. δι' ἐσόπτρου καὶ ἐν. I. 63. Orig. bis. Gaudent. ſemel. δι' ἐσόπτρου ὡς ἐν. 5. 10. 17. item Theodoret. ſemel. Tert. || δι' ἐσόπτρου καὶ αἰνίγματος. Or. bis. || = ἐν αἰνίγματι. Clem. quater. || *nunc quidem viſum mihi eſt omne manifeſte tanquam in ſpeculo, facies cum facie.* Aeth. (a) ἐγὼ ἐπεγνώσθην. FG. It. tol. Cypr. αὐτὸς ἔγνωσά με. Arm. (b) = FG. It. Ambrſt. (c) πάντων. 69. (d) = Vulg. Ambrſt. Pel. (e) γλώσσαις. DEG. 10. 61. Ed. Slav. ed. boern** Cyr. Aug. Ambrſt. in textu. (f) = BD*FG. 67** Mt. 2. (g) πνεῦμα. G. It. flor. Vulg. mſ. Pel. Vigil. Beda. (h) + εἰς. Oec. ed. *ad.* Vulg. Ambrſt. Pel. Beda. (i) = Arm. (k) γλώσσαις. DE. 46. Slav. ed. (l) + θεοῦ. FG. boern. Vulg. ed. Pel. Beda. (m) προφητεύειν. D* Vulg. Hier. Pel. Beda. (n) κρείσσων. 37. 73. (o) γλώσσῃ. Syr. Erp. Theodoret. Ambrſt. Sedul. (p) διερμηνεύει. 47. al. 24. Mt. a3. al. 4. Ed. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theoph. etiam in Mt. i. διερμηνεύων. (+ ἢ. ap. Mill.) D*E. ἢ ὁ διερμηνεύων. FG. (q) = Ar.n. (r) = 67** Mt. k** Syr. p. clar. germ. Theoph. etiam in Mt. d, i.

ἢ ἐν προφητείᾳ, ἢ [s] ἐν" δι-
7 δαχῇ; [t] "Ομως" τὰ ἄψυχα
φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς
εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν [u]
τοῖς φθόγγοις" μὴ [x] ∾ δῷ,"
πῶς [y] γνωσθήσεται" τὸ αὐ-
λούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον;
8 Καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν
σάλπιγξ δῷ, τίς παρασκευά-
9 σεται εἰς πόλεμον; Οὕτω καὶ
ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ
[z] εὔσημον" λόγον δῶτε, πῶς
γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον;
ἔσεσθε [a] γὰρ" εἰς ἀέρα λα-
10 λοῦντες. [b] Τοσαῦτα," εἰ τύ-
χοι, γένη [c] φωνῶν" [d] ἐστιν"
ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν [e] — αὐ-
11 τῶν" ἄφωνον. Ἐὰν οὖν μὴ
[f] εἰδῶ" τὴν δύναμιν τῆς φω-
νῆς, [g] ἔσομαι τῷ λαλοῦντι [h]
βάρβαρος· καὶ ὁ λαλῶν, [i] ἐν"
12 ἐμοὶ βάρβαρος. Οὕτω καὶ
ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε [k]
πνευμάτων", πρὸς τὴν οἰκο-
δομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖ-
τε [l] ἵνα περισσεύητε." [m] ∾
13 Διόπερ" ὁ λαλῶν γλώσσῃ,
προσευχέσθω, ἵνα διερμη-
νεύῃ.

x ∾ διδῷ. l ∾ διὸ.

(s) = D*gr. FGgr. harl** (t) ὁμῶς f. ὁμοίως. Conject. (u) φθόγγου. B. clar. germ. tol. Ambrſt. *ſonituum*, Vulg. (x) D*FGl. 23. in m. 35. 37. 46. 47. 48. 61. 67** 74. al. 19. Mt. a. al. 7. Theodoret. Damaſc. Theoph. δῶτε. Mt. g. (y) γνωσθῇ. D*FG. (z) εὔσχημον. D*E. 21. 23** 80. (a) = Syr. Aeth. || + ὡς. Arm. (b) = D*FG. boern. Ambrſt. ed. *tantum*, germ. (hiat clar.) || ὅτι τοσαῦτα, omiſſo εἰ τύχοι, Arm. (c) = germ. γλωσσῶν. Syr. Erp. Vulg. Ambrſt. γλωσσῶν καὶ φωνῶν. 73. (d) εἰσιν. ADEFG. 32. 39. 47. 67** 73. Clem. (e) = ABD*FGgr. 57. (c. al. 4.) 67** Alii 3 ap. Steph. Ed. Arm. Slav. 5. 8. Vulg. germ. Clem. Damaſc. Ambrſt. (f) ἴδω. AD. 17. 73. al. 3. Mt. b. c. γινώσκω. FG. (g) + ὅμοιος. Slav. 5. et ant. || ἔσομαι . . . βάρβαρος poſterius] βάρβαρος δόξει μοι ὁ λαλῶν. Mt. d. (h) + μοι. 73. item Arm. (i) = DEFG. 1** 3. 6. 67** 80. Mt. l. Clem. Chryſ. Damaſc. (k) πνευματικῶν. 23 in m. 73. Slav. 5. et ant. *ſpiritalium*, Ambr. Orig. int. item Syr. Erp. Utrumvis boern. ἀνθρώπων. 2. (l) ἵνα προφητεύητε. A. 73. Ambrſt. *quaerite in prophetis*, Ambrſt. mſ. (m) = germ. διὸ. ADEFG. Damaſc.

14 νεύῃ. Ἐὰν n γὰρ" προσεύ-
χωμαι γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά
μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς
15 μου ἄκαρπός ἐστι. Τί οὖν
ἐστι; o προσεύξομαι" τῷ
πνεύματι, o προσεύξομαι" p
δὲ" καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ
πνεύματι, ψαλῶ p δὲ" καὶ
16 τῷ νοΐ. Ἐπεὶ, ἐὰν q εὐλο-
γήσῃς" r s — τῷ: πνεύμα-
τι," ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον
τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν
ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; ἐπει-
δὴ, τί λέγεις, οὐκ οἶδε.
17 Σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαρι-
στεῖς· ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰ-
18 κοδομεῖται. Εὐχαριστῶ τῷ
Θεῷ t †, πάντων ὑμῶν u
μᾶλλον" x ∾ γλώσσαις" y
19 λαλῶν·" Ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ
θέλω πέντε λόγους z ∾ διὰ
τοῦ νοός μου" λαλῆσαι, ἵνα
καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ a
μυρίους" λόγους ἐν γλώσσῃ.
20 Ἀδελφοὶ, μὴ παιδία γίνε-
σθε ταῖς φρεσίν· ἀλλὰ τῇ b
κακίᾳ" νηπιάζετε, c ταῖς δὲ
21 φρεσὶ τέλειοι γίνεσθε." d Ἐν
τῷ

t † μου. x ∾ γλώσσῃ. z ∾ τῷ νοΐ μου.

(n) = FG. Mt. d. boern. Ambrst. δὲ. 38. (o) προσεύξωμαι. bis. ADEFG. 26. 46. 47. (p) δὲ bis. = FG. 46. Vulg. It. Damasc. Patr. lat. || δὲ prius = 35. Mt. c. g. || δὲ posterius = B. (q) εὐλογῇς. ABDE. 61. 73. 80. εὐλογῶ. 44. 45. (r) + ἐν. BDE. 73. (s) = τῷ. ADEFG. 17. 73. || τῷ πνεύματι = 32. Ed. (t) = ABDEFG. 23. 31. 67** 73. 80. Syr. utr. Erp. Aeth. Vulg. mſ. germ. tol. boern. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. mſ. Hier. Sedul. Beda. || + περὶ. 38. Aeth. Arm. + ὅτι. G. Vulg. It. Patr. lat. (u) = 41* Mt. 7. Aeth. Vulg. clar. Ambrst. Hier. Pel. Sedul. Beda. Poſt γλωσσ. ponunt FG. boern. || *quod omnium veſtrum linguam aliis loquor*, germ. (x) ADEFG. 31. ap. Mill. Aeth. Vulg. It. Damaſc. Ambrst. Pel. (y) λαλῶ. BDEFG. 67** 73. Mt. l. Vulg. It. Oec. ed. in comment. Patr. lat. || = A. (z) ABDEFG. 5. 10. 17. 23* 31. 37. 39. 57 (cum 70.) 73. 80. Copt. Vulg. boern. Epiph. Nyſſ. Marcus eremita. Ambr. Pel. Sedul. Beda. τῷ νοΐ, absque μου, Arm. διὰ τὸν νόμον. Marcion ap. Epiph. *per legem*, Ambrst. in textu. *in lege*, Paulin. (a) πολλούς. Arm. Sed rec. habent edd. in m. (b) ἀκακίᾳ. Lect. 7. (c) ἵνα ταῖς φρ. τελ. γένησθε. FG. It. Ambrst. Aug. Gaudent. (d) + καὶ γάρ. Arm. item Arr. tol. Vulg. mſ. Ambrst. Pel. Beda. || ἐν τῷ + γάρ. Chryſ.

τῷ νόμῳ γέγραπται· ὅτι ἐν [e]
ἑτερογλώσσοις" καὶ ἐν χείλε-
σιν [f] ἑτέροις" λαλήσω τῷ
λαῷ τούτῳ, καὶ [g] οὐδ᾽ οὕ-
τως" εἰσακούσονταί μου, λέ-
22 γει κύριος. Ὥστε αἱ γλῶσ-
σαι εἰς σημεῖόν εἰσιν, οὐ τοῖς
πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπί-
στοις· ἡ δὲ προφητεία οὐ τοῖς
ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύ-
23 ουσιν. Ἐὰν [h] οὖν" [i] συνέλ-
θῃ" ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ
αὐτὸ, καὶ πάντες γλώσσαις
λαλῶσιν, εἰσέλθωσι δὲ ἰδιῶ-
ται, [k] ἢ ἄπιστοι," οὐκ
24 ἐροῦσιν, ὅτι μαίνεσθε; Ἐὰν
δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσ-
έλθῃ [l] δέ" τις ἄπιστος, [m]
ἢ ἰδιώτης," ἐλέγχεται ὑπὸ
πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ
25 πάντων, [n] † Τὰ κρυ-
πτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φα-
νερὰ γίνεται· καὶ οὕτω πε-
σὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυ-
νήσει τῷ θεῷ, ἀπαγγέλλων,
ὅτι ὁ θεὸς [o] ὄντως" [p] ἐν"
26 ὑμῖν ἐστι. Τί οὖν [q] ἐστιν,"
ἀδελφοί; ὅταν συνέρχησθε,
ἕκαστος [r] ὑμῶν" ψαλμὸν ἔ-
χει, [s] διδαχὴν ἔχει," [t] γλῶσ-
σαν ἔχει," [u] ἀποκάλυψιν
ἔχει," ἑρμηνείαν ἔχει· πάντα

πρὸς

n † Καὶ οὕτω,

(e) ἑτέραις γλώσσαις. FG. ¦Slav. rec. Vulg. It. Patr. lat. (f) ἑτέρων. AB, 5. 6. 10. 17. 31. 39. 67** 73. (g) οὐδέπω. FG. *nondum*, germ. boern, Ambrst. ed. in textu. (h) = FG. 67** It. Ambrst. (i) ἔλθῃ. BG*gr, (k) = B. Ambrst. || ἢ = Aeth. etiam vs. seq. (l) τε. A. Syr. (m) = Mt. d. (n) = ABD*EG. 6. 10. 17. 18* 31. 42. 67** 73. 80. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Bas. Cyr. Chrys. alicubi. Ambrst. Victor vit. Iunilius. Ambr. Pel. Beda, Versiones aut prorsus omittunt, aut legunt *Et* s. *etiam* s. *enim* s. *donec.* || καὶ = 37. || καὶ οὕτω ad καὶ οὕτω = 47. 72* || οὕτω posterius = ¦Chrys. etiam in Mt. 2. 7. Ambr. semel. *tunc*, clar. germ. Ambrst. (o) = 3. 32. ¦Theodoret. in comment. οὕτως. Lect. 6. || Ante ὁ θεὸς ponunt ὄντως ABD*FG. pluresve. Mt. h. Arm. Vulg. It. Patr. lat. (p) σὺν. Slav. exc. 1. (q) = 32. Mt. i. Ambrst. Post ἀδελφοὶ ponit 37. (r) = AB. 74. (s) = A. 41. 43. 91* διδασκαλίαν ἔχει. 35. (t) = 35. 39. 42. 43. 57. 91* Mt. g. (u) = F. 35. 37. 39. 42. 47. 63. Chrys. in Mt. 2. 7. || Ante γλῶσσαν ponunt ADEG. 17. 73. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. It. Bas. Theoph. (etiam in Mt. d. j.) Oec. Ambrst. Pel. Sedul. Beda.

πρὸς οἰκοδομὴν [x] γινέσθω."
27 Εἴτε γλώσσῃ τὶς λαλεῖ, [y]
κατὰ" δύο, ἢ τὸ πλεῖστον
τρεῖς, [z] καὶ ἀνὰ μέρος·" [a]
28 καὶ" εἷς διερμηνευέτω. Ἐὰν
δὲ μὴ ᾖ διερμηνευτὴς, σιγά-
τω ἐν ἐκκλησίᾳ· ἑαυτῷ δὲ
29 λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. Προ-
φῆται [b] δὲ" δύο ἢ τρεῖς λα-
λείτωσαν, καὶ [c] οἱ" ἄλλοι
30 διακρινέτωσαν· Ἐὰν [d] δὲ"
ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ καθημέ-
31 νῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. Δύ-
νασθε γὰρ καθ' ἕνα [e] πάν-
τες" προφητεύειν, ἵνα πάν-
τες μανθάνωσι, καὶ πάντες
32 παρακαλῶνται. Καὶ [f] ∾
πνεύματα" προφητῶν προ-
33 φήταις ὑποτάσσεται· Οὐ γάρ
ἐστιν ἀκαταστασίας [g] ὁ θεὸς,"
ἀλλ' εἰρήνης [h]. * ὡς ἐν πά-
σαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγί-
34 ων [i], * [k] Αἱ γυναῖκες [l] —
ὑμῶν" ἐν [m] ταῖς ἐκκλησίαις"
σιγά-

x. γενέσθω. f ∾ πνεῦμα.

(x) ADEFG. al. 22. pluresve. Mt. a. al. 7. Ed. Chryf. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Oec. (y) = Arm. (z) = 46* 71. Mt. c. g. (a) = 31. 33. 35. Aeth. harl* *ut*, Ambrft. (b) = 48. 72. Mt. b. Ed. Aeth. Vulg. mf. clar. germ. tol. harl. (c) = D*FGI. 91. (d) = D*FG. Ed. Vulg. It. Ambrft. Pel. Beda. Sed habet Cypr. (e) = 17. Ambrft. Ante καθ' ἕνα ponunt DEFG. Arm. Vulg. It. ἕκαστοι. 6. 67** ἕκαστοι πάντες. 38. 72. Ed. (f) DEFG. 1. 43. 52. 67** Barb. 1. Syr. Aeth. It. Vulg. ed. fixtin. Theodoret. ed. Novatian. Hier. Hilar. Ambrft. Pel. Beda. Caffiod. Sed πνεύματα Vulg. Arr. Arm. Or. bis. Chryf. Theodoret. mf. Tert. Alii. (g) = Tert. Ante ἀκαταστ. ponunt A. 57. *non eft diffenfionis auctor*, Ambrft. *diffenf. res*, Ambrft. ed. (h) + καὶ τάξεως. Mt. c. (i) + διδάσκω. FG. 2. 10. 39. 61. Syr. p. c. aft. Arm. in edd. amftelod. et conftantin. Vulg. clar. boern. Chryf. (etiam in Mt. 2. bis, fed in Mt. 7 femel additur διδάσκω, femel διατάσσομαι. Alibi omittit Chryf. etiam in Mt. 2. 7.) Ambrft. || + ἐστί. Oec. (k) Vf. 34 et 35 ponuntur poft vf. 40. in DEFG. It. Ambrft. Sedul (l) = AB. 5. 17. 31. 73. 80. Mt. d. Ed. Syr. p. c. aft. Copt. Ammoniac. Aeth. Arm. Vulg. Marcion ap. Epiph. Dial. c. marcion. Nyff. Damafc. Cypr. Pel. Beda. (m) τῇ ἐκκλησίᾳ. Mt. i. Syr. Erp. Aeth. tol. Marcion femel. ap. Epiph. Dial. c. marcion. Ambrft. Cypr. Hier. πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις. Arm.

σιγάτωσαν· οὐ γὰρ [n] ∾ ἐπι-
τέτραπται" αὐταῖς λαλεῖν,
ἀλλ' [o] ὑποτάσσεσθαι," κα-
35 θὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. Εἰ
δέ τι [p] μαθεῖν" [q] θέλουσιν,"
ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας
ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ
ἐστι [r] ∾ γυναιξὶν" [s] ἐν ἐκ-
36 κλησίᾳ" λαλεῖν. Ἢ ἀφ' ὑ-
μῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλ-
θεν; ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κα-
37 τήντησεν; Εἴ τις δοκεῖ προ-
φήτης εἶναι ἢ πνευματικός, [t]
ἐπιγινωσκέτω" ἃ γράφω ὑμῖν,
[u] ὅτι [x] † [y] κυρίου" [z] εἰσὶν —
38 ἐντολαί." Εἰ δέ τις ἀ-
39 γνοεῖ, [a] ἀγνοείτω." Ὥστε,
ἀδελφοὶ [b], ζηλοῦτε [c] τὸ"
προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν
γλώσσαις μὴ κωλύετε. Πάν-
τα [d] + δὲ" εὐσχημόνως καὶ
κατὰ τάξιν γινέσθω.

---

n ∾ ἐπιτρέπεται. r ∾ γυναικί. x † τοῦ.

(n) ABDEFG. 5 et 10 ap. Steph. 26. 31. 39. 71. 73. 89. Mt. m. Ed. Syr. Vulg. It. Marcion ap. Epiph. ſemel. Dial. c. marcion. Damaſc. Ambrſt. Patr. lat. ἐπιτέτακται. 4. (o) ὑποτασσέσθωσαν. AB. 5. 10. 17. 39. 71. 73. 80. Ed. Marcion ap. Epiph. Damaſc. || + τοῖς ἀνδράσιν. A. (p) μανθάνειν. A. 17. 23. 26. 31. 73. Ed. Nyſſ. (q) θέλωσιν. A. 73. Mt. 7. ἐθέλουσιν. 37. 38. 48. 72. Ed. Theodoret. (r) γυναικί. AB. 17. 31. 57. (cum 70.) 73. 80. al. 4. Ed. Arm. Aeth. Slav. Vulg. Chryſ. Damaſc. Pel. (s) Ante γυναιξὶ ponunt 48. 72. Ed. Poſt λαλεῖν ponunt AB. 17. 37. 57. 73. 80. Copt. Vulg. ἐν ἐκκλησίαις. FGI. 49. 69. It. Theodoret. (t) γινωσκέτω. B. γινωσκέτω ταῦτα. Chryſ. etiam in Mt. 2. 7. (u) ὅτι . . . ἐντολαὶ = Ambr. (x) = ADEFGI. 17. 37. 46. 47. 48. 72. 73. 74. Alii. Mt. a. al. 11. Ed. Patr. gr. (y) θεοῦ. A. (z) ἐστιν, absque ἐντολαί, D*FG. εἰσιν, absque ἐντολαί, 14. clar. germ. boern. Hilar. Ambrſt. ed. ἐστιν ἐντολή. AB. Copt. Aeth. Aug. ἐντολαί εἰσιν. 80. (a) ἀγνοεῖται. A* ut videtur. D* item FG. clar. germ. Or. *ignoratur*, (Millius conjecit: *ignorator*, ἀγοείσθω) clar. germ. *ignorabitur*, Vulg. boern. Hilar. Ambr. Aug. Ambrſt. Pel. Sedul. Beda. (b) + μου. AD. 37. 39. 67* 72. 73. al. 12. et Barb. 3. Mt. b. Ed. Syr. Arr. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Damaſc. Theodoret. Theoph. (etiam in Mt. d. i.) (c) = FG. Poſterius τὸ = B. (d) + δέ. ABDEFG. 17. 37. 39. 72** 73. 74. 80. al. 5. Mt. h. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theodoret. Damaſc. Ambrſt. Pel. Beda. + γάρ. Syr. p. + δὲ ὑμῶν. Arm.

1 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελ-
φοὶ, τὸ εὐαγγέλιον [e] ὃ εὐηγ-
γελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρε-
λάβετε, ἐν ᾧ καὶ [f] ἑστήκα-
2 τε," Δι' οὗ καὶ σώζεσθε· (τί-
νι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν
[g] εἰ κατέχετε·") ἐκτὸς εἰ μὴ
3 εἰκῇ ἐπιστεύσατε. Παρέδω-
κα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, [h]
ὃ καὶ παρέλαβον·" ὅτι χρι-
στὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁ-
μαρτιῶν ἡμῶν, κατὰ τὰς
4 γραφάς· Καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ
ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέ-
5 ρᾳ, κατὰ τὰς γραφάς· Καὶ
ὅτι ὤφθη κηφᾷ, [i] εἶτα" τοῖς
6 [k] δώδεκα." Ἔπειτα ὤφθη
ἐπάνω [l] πεντακοσίοις" ἀδελ-
φοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ [m]
∽ πλείους" μένουσιν ἕως ἄρ-
τι, τινὲς δὲ [n] καὶ" [o] ἐκοι-
7 μήθησαν." Ἔπειτα [p] ὤφθη"
ἰακώβῳ· [q] εἶτα" τοῖς ἀπο-
8 στόλοις πᾶσιν. Ἔσχατον δὲ
πάντων, ὡσπερεὶ [r] ∽ τῷ"
9 ἐκτρώματι, ὤφθη κἀμοί. (Ἐ-
γώ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν
ἀποστόλων· ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκα-
νὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διό-
τι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ
10 [s] θεοῦ." Χάριτι δὲ θεοῦ εἰ-
μι [t] ὅ εἰμι·" καὶ ἡ χάρις αὐ-
τοῦ [u] ἡ" εἰς ἐμὲ, [x] οὐ κενὴ
ἐγενήθη," ἀλλὰ περισσότερον
αὐτῶν

m ∽ πλείονες. r ∽ τῳ.

(e)' + μόυ. 67** 71. 74. Arm. Slav. 1. (f) στήκετε. DG. (Vulg. It.) Ambrst. (g) ὀφείλετε κατέχειν. D*FG. It. luxov. Ambrst. κατέχετε. Syr. ed. (h) == Iren. Tert. Hilar. Ambrst. Ambr. *ficut acceperimus*; clar. germ. (i) ἔπειτα. A. 17. 37. 46. 73. Euf. Chryf. etiam in Mt. 2. 7. καὶ μετὰ ταῦτα. D*EFG. Ambrst. καί. Ammoniac. εἶτα δὲ. Arm. εἶτα ὤφθη. Copt. (k) ἕνδεκα. D*EFG. Mt. m* Syr. in m. Arm. Slav. 1. ed. et 8 in m. Vulg. It. Photius. Damafc. Ambrst. Hier. Pel. Codd. ap. Aug. Alii lat. (l) πεντακισχιλίοις. Baf. feleuc. || ἐπάνω et ἐφάπαξ == Aeth. (m) ABDEFG. 17. 31. 37. 39. 73 al. 3. Mt. ω. Or. Euf. Cyr. (n) = D*EFG. 67** Barb. 1. Mt. ω. Ed. Syr. Arr. Arm. Vulg. It. Ambrst. Alii. (o) ἐτελεύτησαν. 17. (p) == Chryf. etiam in Mt. 2. femel. Slav. 1. (q) ἔπειτα. AFG. 46. 73. al. 7. Mt. g. ω. Ed. Or. (r) == FG. Mt. ω. || τῳ (fcil. ὡσπερεί τῳ) Barb. 5. Chryf. (s) χριστοῦ. 80. || == Chryf. in Mt. 2. 7. (t) = Aeth. ὃ καί εἰμι. Arm. (u) = D*FG. Vulg. It. Damafc. Hier. Ambrst. Alii. (x) πτωχὴ οὐκ ἐγενήθη. D* πτωχὴ οὐ γέγονεν. FG. *paupera non fuit*, It. Ambrst. *egena*, Hilar. Orof. Ennod. Ambr. οὐκ ἐνὶ ἐγενήθη. 80. Sed rec. habent Hier. Aug. Sedul.

αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα·
οὐκ ἐγὼ δὲ [y], ἀλλ' ἡ χάρις
τοῦ θεοῦ [z] ἡ" [a] σὺν ἐμοί.")
11 Εἴτε [b] οὖν" ἐγὼ, εἴτε ἐκεῖ-
νοι, οὕτω [c] κηρύσσομεν",
καὶ οὕτως [d] ἐπιστεύσατε."
12 Εἰ [e] δὲ" χριστὸς κηρύσσεται ὅ-
τι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέ-
γουσί τινες ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀνάστα-
13 σις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; [f] Εἰ
δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν,"
οὐδὲ χριστὸς ἐγήγερται· [g]
14 Εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερ-
ται," κενὸν [h] ἄρα" [i] + καὶ"
τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ [k] =
δὲ" καὶ ἡ πίστις [l] ὑμῶν."
15 Εὑρισκόμεθα [m] δὲ" [n] καὶ"
ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ·
ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ
θεοῦ, ὅτι ἤγειρε τὸν χρι-
στὸν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, [o] εἴ-
περ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγεί-
16 ρονται." Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ
ἐγείρονται, οὐδὲ χριστὸς ἐγή-
17 γερται· Εἰ δὲ χριστὸς οὐκ
ἐγήγερται, ματαία ἡ πί-
στις [p] ὑμῶν·" [q] ἔτι" ἐστὲ
ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν·

(y) + μόνος. 74. (z) = BD*FG. Vulg. It. Ambrst. Aug. Alii. Habet Hier. (a) ἐν ἐμοί. Syr. p. in m. Theodoret. alicubi. Hier. semel. εἰς ἐμέ. Codd. ap. Erasm. (b) δέ. D*FG. It. Iren. *enim*, Vulg. Tert. Pel. (c) ἐκηρύξαμεν. 4. Vulg. ed. sixtin. (d) ἐπιστεύσαμεν. 5. 61. 73. item Aeth. Marcion ap. Epiph. semel. ὑμεῖς ἐπιστεύσατε. Arm. (e) = Slav. 5. 8. Sic etiam vs. 17. (f) = E. 17. 28. 43. 48* 74* Mt. 19. germ. (g) = E. clar. germ. Pseudo Iguat. || ἐγήγερται. Εἰ δὲ χριστὸς = D* || Mox κενὸν] μάταιον. Marcion ap. Epiph. (h) = clar. germ. Tert. Alii. (i) + καί. ADEFG. 17. 37. 39. 47. al. 9. Mt. a. m* 19. al. 4. boern. Dial. c. marcion. Oec. (k) = ABD*FG. 17. 23. 31. 37. 74. Ar. pol. Copt. Ammoniac. Vulg. It. Cyr. hier. Dial. c. marcion. Damasc. Patr. lat. (l) ἡμῶν. D† 67** 73. al. 6. Mt. 19. Ar. pol. Cyr. hier. Oec. Ruf. Arnob. (m) = Mt. 7. 19. clar. germ. ἄρα. 37. γάρ. 73. (n) = D*E. Syr. Arr. Arm. Tert. || + ἡμεῖς. 38. Ed. (o) = DE. 43. Syr. (habet Erp.) Ammoniac. Slav. 5. clar. germ. harl* Vulg. ms. Theodoret. Disput. Archelai. Iren. Tert. Ambrst. Aug. (p) = Ambrst. ed. (Sed in aliis edd. deest ματαία ἡ πίστις ὑμῶν.) ἡμῶν. 73. Mt. n** 19. || + ἐστιν. BD* Vulg. It. + καί. A. 31. Syr. Arr. Arm. Aeth. Damasc. (q) ὅτι. 37. 43. *quoniam* s. *quia adhuc*. Iren. Tert. *quid adhuc*. clar. germ. *adhuc enim*, Vulg. Ambrst. ed. Pel. Sedul. Beda.

18"Αρα καὶ οἱ κοιμηθέντες [r] ἐν
19χριστῷ," [s] ἀπώλοντο. Εἰ
ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες
ἐσμὲν [t] ἐν χριστῷ" [u] μό-
νον," ἐλεεινότεροι πάντων ἀν-
20θρώπων ἐσμέν.] Νυνὶ
δὲ [χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νε-
κρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμη-
21μένων [x] †. Ἐπειδὴ γὰρ δἰ
ἀνθρώπου [y] ὁ" θάνατος, καὶ
δἰ ἀνθρώπου ἀνάστασις νε-
22κρῶν. Ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ
ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν,
οὕτω καὶ ἐν τῷ χριστῷ πάν-
23τες ζωοποιηθήσονται. Ἕκα-
στος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι·
ἀπαρχὴ χριστὸς, ἔπειτα οἱ [z]
τοῦ" χριστοῦ, [a] ἐν τῇ πα-
24ρουσίᾳ αὐτοῦ·" Εἶτα τὸ τέ-
λος, ὅταν [b] παραδῷ" τὴν
βασιλείαν τῷ θεῷ [c] καὶ"
πατρὶ, ὅταν καταργήσῃ πᾶ-
σαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξου-
25σίαν καὶ δύναμιν. Δεῖ γὰρ
αὐτὸν βασιλεύειν, ἄχρις οὗ
[d] = ἂν" θῇ πάντας τοὺς
ἐχθροὺς [e] ὑπὸ τοὺς πόδας [f]
26αὐτοῦ." Ἔσχατος ἐχθρὸς
καταρ-

x † ἐγένετο.

(r) = 28. 45. (s) + ἔτι. Arm. (t) = 71. Tert. Ante ἠλπικότες ABD*EFG. 17. 31. 37. 39. Ed. It. Theoph. etiam in Mt. d. i. Iren. Ambrſt. Alii. (u) Ante ἠλπικότες ponunt Mt. 2. Arm. Theoph. Tert. μόνον ἐν χριστῷ ἠλπ. ἐσμεν. Or. ſemel. Vulg. Ambr. Ambrſt. (x) = ABD*EFG. 6. 17. 67** 71. Ed. Copt. Ammoniac. Arm. Vulg. It. Or. Cyr. utr. Nyſſ. Epiph. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Dial. c. marcion. Iren. Hilar. Ruf. Ambrſt. Alii lat. γενόμενος. 80. (y) = ABD*67** Mt. g. Or. Dial. c. marcion. (z) = Ed. Steph. 3. et Elſevir. (a) οἱ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ ἐλπίσαντες. FG. boern. *qui in adventu ejus crediderunt*, Vulg. ed. Pel. Hilar. Hier. ſemel. Ambr. Ambrſt. ed. Beda. *qui in adv. ej. reſurgent*, Vigil (b) παραδιδῷ. ABDE. 17 ut videtur. 31. 67** 80. item FG. Hippol. Euſ. Baſ. Alii. (c) = Syr. (etiam in aliis locis ſimilibus) Erp. Ammoniac. Hilar. ſed ſemel ut rec. (d) = ADEFG. 17. 31. 71. 73. 80. Or. bis. (alibi ἄχρις ἂν ſ. ἕως ἂν.) Euſ. Alii. (e) + αὐτοῦ. AE. ap. Mill. FG. 10. 17. 31. 73. Mt. k. Syr. Erp. Copt. Amoniac. Aeth. boern. harl. Or. ter. (ter omittit.) Marcellus ap. Euſ. Cyr. hier. Epiph. Theodoret. alicubi Tert. Victorin. Alii. + αὐτοῦ. Hier. ſemel (f) αὐτοῦ. 73. Alii. Mt. k. Ed. Copt. Ammoniac. Vulg. ed. clar. germ. Chryſ. Theodoret. Theoph.

καταργεῖται ὁ θάνατος·"
27 Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ
τοὺς πόδας αὐτοῦ. ὅταν δὲ
εἴπῃ, ὅτι πάντα ὑποτέτα-
κται, [g] δῆλον, ὅτι" ἐκτὸς
τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ
28 πάντα. Ὅταν δὲ ὑποταγῇ
αὐτῷ τὰ πάντα, τότε [h] —
καὶ" αὐτὸς [i] ὁ υἱὸς" ὑπο-
ταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι
αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ ὁ θε-
ὸς [k] — τὰ" πάντα ἐν πᾶ-
29 σιν.] [l] Ἐπεὶ" [τί ποιήσου-
σιν οἱ βαπτιζόμενοι [m] ὑπὲρ
τῶν νεκρῶν," * εἰ [n] ὅλως"
νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; τί καὶ
βαπτίζονται ὑπὲρ [o] αὐτῶν;"
30 Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν [p]
31 πᾶσαν ὥραν; Καθ' ἡμέ-
ραν [q] ἀποθνήσκω," [r] νὴ"
τὴν [s] ∾ ὑμετέραν" καύχη-
σιν [t], ἣν ἔχω ἐν χριστῷ [u]
32 ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν." Εἰ
κατὰ [x] ἄνθρωπον" ἐθηριο-
S 5 μά-

o τῶν νεκρῶν; s ∾ ἡμετέραν.

Theoph. Oec. Iren. Hilar. semel. Ambrst. Victorin. Alii. αὐτοῦ. Ed. demidov. Hilar. Aug. Vigil. || αὐτοῦ = FG. boern. Hier. πόδας ad ποδας vs. 27 = 17. 92. || ἔσχατος . . . θάνατος post πόδας αὐτοῦ vs. 27 ponunt D*E Ae h. clar. germ. tol. Hier. Ambrst. (g) δηλονότι. 32. Ed. Theodoret. Oec. *sine dubio* s. *scilicet* s. ***nimirum*** Lat. qu. || = clar. germ. Ambrst. Hilar. Vigil. Pel. (h) = BDEG. 17. 67** Syr. harl. marian. It. Or. Iren. Hilar. alicubi. Hier. Victorin. (i) = Vulg. ms. Ignat. Hippol. Cyr. hieros. Tert. Hilar. Ambr. aliquoties. (alibi habet.) Victorin. Vigil. Ambrst. Sedul. (k) = AF. 17. Hippol. (l) εἰ δὲ μή. Arm. μετά. 74. (m) ἀπ' ἔργων νεκρῶν. Conject. (n) γάρ. 73. Mt. h. (o) ABD*EFG. 5. 10. 17. 23. 31. 32. 46. 47. 57. (cum 49. 68. 71.) 73. 74. 80. Lect. 1. Mt. g. Ed. Copt. Ammoniac. Syr. p. Arm. Vulg. It. Or. Dial. c. marcion. Ephr. Epiph. Isidor. Dam. Ambrst. Pel. Beda. αὐτῶν τῶν νεκρῶν. 37. 43. 52. || = ὑπὲρ των νεκρῶν Aeth. (p) + κατά. 69. Mt. k. Ed. (q) ἀποθνήσκοντες. 39. 72** Mt. f. Slav. exc. rec. Dial. c. marcion. (r) ἤ. 3** Mt. c. item 71. διά. 1 in m. 72** *propter*, harl. Vulg. ed. sixtin. *pro gloria vestra*, Ambrst. Sedul. (s) ἡμετέραν. A. 2** 4. 51. 56. 72* 89. pluresve. Mt. e. k. m. 2 semel. Ed. (etiam St. 3.) Aeth. Or. Theodoret. (t) + ἀδελφοί. AB. 17. 26. 31. 37. 39. 45. 46. 71. ap. Birch. 73. 80. Mt. g. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Ammoniac. Aeth. Arm. Vulg. Dial. c. marcion. Aug. Pel. Beda. (u) = D*E. || = τῷ κυρίῳ ἡμῶν. Or. Chrys. etiam in Mt. 2. 7. Aug. alicubi. *quam habeo in Domino*, clar. germ. Ambrst. (x) ἀνθρώπων. Conject.

μάχησα ἐν ἐφέσῳ, τί μοι τὸ
ὄφελος; * εἰ νεκροὶ οὐκ
ἐγείρονται, * φάγωμεν καὶ
πίωμεν· αὔριον γὰρ ἀποθνή-
33 σκομεν. Μὴ πλανᾶσθε·
φθείρουσιν ἤθη [y] χρηστὰ"
34 ὁμιλίαι κακαί. Ἐκνήψατε [z]
δικαίως," καὶ μὴ ἁμαρτάνε-
τε· ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινες
ἔχουσι· πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν [a]
λέγω."
35 Ἀλλ' ἐρεῖ τις· πῶς
ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ δὲ
36 σώματι ἔρχονται; [b] "Ἄφρον,"
σὺ ὃ σπείρεις, οὐ [c] ζωοποι-
εῖται", ἐὰν μὴ [d] ἀποθάνῃ.
37 Καὶ ὃ σπείρεις, οὐ [e] τὸ σῶμα τὸ
γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυ-
μνὸν κόκκον, εἰ τύχοι, σί-
του ἤ τινος τῶν [f] λοιπῶν·"
38 Ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ δίδωσι [g]
σῶμα" καθὼς ἠθέλησε, καὶ
ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων [h] =
39 τὸ" ἴδιον σῶμα.] [Οὐ πᾶ-
σα σὰρξ ἡ αὐτὴ [i] σάρξ·"
ἀλλὰ ἄλλη μὲν" [k] † ἀν-
θρώπων, ἄλλη δὲ [l] σὰρξ"
κτηνῶν, ἄλλη δὲ [m] ἰχθύων,
40 ἄλλη δὲ πτηνῶν." Καὶ σώ-
ματα ἐπουράνια, καὶ [n] σώ-
ματα" ἐπίγεια· ἀλλ' ἑτέρα
μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα,
ἑτέρα

y χρῆσθ'. k † σάρξ.

(y) ABDFGI. Alii plurimi. Mt. a. al. 11. Ed. Patr. gr. (z) *justi*, Vulg. ed. clar. germ. flor. Pel. Aug. *justi estote*, Ambrst. (a) λαλῶ. BDE. 17. 37. 46. et Barb. 1. Mt. a (sed λέγω in m.) f. Dial. c. marcion. (b) ἄφρων. ABDG. 47. 73. al. 4. Ed. (c) ζωογονεῖται. A. 89. 108. Epiph. Chrys. alicubi. Theodoret. alicubi. (d) + πρῶτον. FG. Vulg. It. Iren. Cypr. Ambr. Aug. semel. Ambrst. ed. Alii. Post ἀποθ. ponunt DE. Dial. c. marcion. (e) + αὐτὸ. Arm. (f) *seminum*, flor. || + σπερμάτων. Syr. Copt. Arm. Syr. p. c. ast. Nyss. item Chrys. etiam in Mt. 2. 7. (g) πνεῦμα. Marcion in Dial. c. marc. sequente statim commate 44. (h) = ABDEFG. 17. 31. 42. 67** 80. Or. Epiph. (i) = FG. 17. boern. Chrys. in Mt. 2. 7. (k) = ADEFGI. al. 45. Mt. a. 19. al. 13. Ed. Aeth. Slav. (exc.) rec. Vulg. It. Patr. gr. et lat. (l) = D*EG. 63. Lect. 7. Syr. Vulg. It. Chrys. Dial. c. marcion. Zeno. Ambrst. Alii. || Alii ante πτηνῶν repetunt σάρξ. (m) πτηνῶν (s. πετεινῶν) . . . ἰχθύων. ABD. 17. 46. 71. 73. 80. Syr. Erp. Aeth. Arm. Vulg. clar. germ. Chrys. (etiam in Mt. 2. 7.) Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Tert. Zeno. Ambrst. Aug. Alii. (n) = FG. boern. Tert. Zeno. Ambrst.

ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων.
41 Ἄλλη δόξα [o] ἡλίου, [p] καὶ
ἄλλη" δόξα σελήνης, καὶ
ἄλλη δόξα ἀςέρων· ἀςὴρ
γὰρ ἀςέρος διαφέρει ἐν δόξῃ·
42 Οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν
νεκρῶν. σπείρεται ἐν φθορᾷ,
43 ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· Σπεί-
ρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν
δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθε-
νείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει·
44 Σπείρεται σῶμα ψυχικὸν,
ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν.
q ∾ ἔστι σῶμα ψυχικὸν,
καὶ ἔστι" [r] — σῶμα" [s]
45 πνευματικόν." [t] Οὕτω καὶ"
γέγραπται·" ἐγένετο ὁ πρῶ-
τος [u] ἄνθρωπος" [x] ἀδὰμ"
εἰς ψυχὴν ζῶσαν· ὁ ἔσχα-
τος [y] ἀδὰμ" εἰς πνεῦμα [z]
46 ζωοποιοῦν."] Ἀλλ' οὐ πρῶ-
τον τὸ πνευματικὸν, ἀλλὰ τὸ
ψυχικόν· [a] ἔπειτα τὸ πνευ-
47 ματικόν." [Ὁ πρῶτος ἄν-
θρωπος, ἐκ γῆς χοϊκός· ὁ
δεύτερος [b] ἄνθρωπος," [c] =
ὁ

q ∾ εἰ ἔστι σ. ψ. ἔστι καὶ.

(o) + ἡ Ed. (p) ἄλλη. Vulg. ed. Hier. Aug. Ambrſt. mſ. Alii. ἄλλη δὲ. FG. Lect. 7. boern. (q) ABCD*FG. 6. 10 ut videtur. 17. 31. 39. 67** 73. 80. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Damaſc. Aug. aliquoties. Ruf. Ambrſt. in textu ed. Pel. in textu. || πνευματικὸν ad πνευματικὸν = 1. 2. 14. 46* 108. Chryſ. in Mt. 2. 7. Non explicant Ambrſt. et Pel. Nec excitant, quamvis priora commatis hujus verba laudent, Or. Iren. Tert. Cypr. Hilar. Zeno. Ambr. Aug. ſemel. Alii. || = ἔστι σῶμα ψυχικὸν. Lect. 6. || ἔστι poſterius = 52. 56. (r) = ADEFG. 17. 67** Ed. Arm. Vulg. It. Aug. (s) σωματικὸν. Mt. c. (t) καθὼς. FG. Arm. Vulg. boern. (non flor. tol.) Aug. alicubi. Ambrſt. Pel. (u) = 13. 39. 63. Mt. g. Iren. Tert. ſemel. Ambr. ſemel. Aug. alicubi. Vigil. Pacian. (x) = 31 al. 3. Mt. 19. Aug. ſemel. (y) = Iren. mſ. ἄνθρωπος. Aeth. Quaeſt. ex utroque Teſt. κύριος, Marcion ap. Tert. et Dial. c. marcion. (z) θεοποιοῦν. 28. (a) = 46* || Aug. hoc demum loco habet comma 45. *ſicut ſcriptum eſt* etc. (b) = 71. (c) = BCD*EFG. 17. 67** Copt. Aeth. Arm. in marg. editt. conſtant. et amſtel. Vulg. It. Or. ſemel. (ſemel habet.) Orig. int. Hippol. mſ. Ath. Apollinariſtae et Photinus ap. Epiph. Baſ. Nyſſ. Naz. Iſidor. Cyr. Tert. Cypr. ſaepe. Hilar. Zeno. Ambr. Aug. Hier. Ambrſt. Philaſtr. Leo. Pel. Pacian. Primaſ. Sedul. Beda. Alii lat. praeter Maximinum arian. || Marcion pro ἄνθρωπος ἐξ οὐρανοῦ primus ſcripſiſſe κύριος ἐξ οὐρανοῦ traditur a Tert. et in Dial. c. marcion.

ὁ κύριος" ἐξ οὐρανοῦ [d].
48 Οἷος ὁ χοϊκὸς, τοιοῦτοι καὶ
οἱ χοϊκοί· καὶ οἷος ὁ ἐπου-
ράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπου-
49 ράνιοι· Καὶ καθὼς ἐφορέ-
σαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊ-
κοῦ, [e] φορέσομεν" καὶ τὴν
50 εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. Τοῦ-
το δέ φημι, ἀδελφοὶ, ὅτι
σάρξ καὶ αἷμα βασιλείαν
θεοῦ [f] κληρονομῆσαι οὐ δύ-
νανται", οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν
ἀφθαρσίαν [g] κληρονομεῖ."
51 Ἰδοὺ, μυστήριον ὑμῖν
λέγω· [h] ∾ πάντες μὲν οὐ
κοιμηθησόμεθα· πάντες δὲ"
ἀλλα-

h ∾ πάντες μὲν κοιμηθησόμεθα, οὐ πάντες δὲ.

(d) + ὁ οὐράνιος. FG. Aeth. Arm. in marg. Vulg. boern. Ambr. Aug. Hier. Ambrſt. Maximinus arian. Alii lat. (e) φορέσωμεν. ACDEFGI. 28. 37. 39. 47. 48. 67. ap. Birch. 71. 72. 73. 80. al. 28. et Barb. 6. Mt. b. 19 bis. al. 7. Ed. Copt. Slav. Vulg. It. Theodotus. Or. (ſed editt. qu. ut rec.) Method. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Cyr. Macar. Epiph. Damaſc. Iren. Tert. diſ. Cypr. Hilar. Zeno. Ambrſt. Hier. Pel. caeterique latt. || Sed rec. habent B. 17. 23. 46. 52. 55. 57. (c. al. 3.) Alii. Mt. a. Alii. Syr. Arr. Aeth. Arm. Or. ed. Theodoret. diſerte. Utramque lectionem exhibent Theoph. et Oec. (f) οὐ κληρονομήσουσιν. FG. 42. Copt. boern. Chryſ. etiam in Mt. 2. 7. Tert. alicubi. Aug. alicubi. Siricius. Sedul. Ambrſt. (g) = 21. Or. ſemel. κληρονομήσει. CDFG. Vulg. It. Patr. lat. (h) πάντες μὲν κοιμηθησόμεθα, οὐ πάντες δὲ C. 17. Codd. gr. ap. Rufin. Hier. Aug. Pelag. et Oecumenium, item plures codd. gr. ap. Acacium, teſte Hier. Aeth. Arm. Orig. in ſelectis in Pſalm. opp. vol. 2. p. 552. Cyr. Didym. qui, teſte Hieronymo, Origenem ſecutus eſt. Orig. int. in Math. 24. 31. Hier. ep. ad. Princip. πάντες μὲν οὖν κοιμηθησόμεθα, οὐ πάντες δὲ, FG. boern. || πάντες μὲν (μὲν = D* clar. germ.) ἀναστησόμεθα, οὐ πάντες δὲ, D* Arm. in ora editt. amſtel. et conſtantinop. Vulg. clar. germ. harl. Codd. lat. (graeci nulli) ap. Hier. et Auguſtinum. Tert. ed. Hilar. Ambr. Pel. Ambrſt. Rufin. Beda Fulgent. Gennad. Iunil. Caſſiodor. Gregor. M. Hugo etherian. Philo carpath. ex Gregor. Item Cyr. ap. Gagnaeum || πάντες μὲν κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ, 80. 102* Slav. 5. || οἱ πάντες μὲν κοιμηθησόμεθα, οἱ πάντες δὲ, A* || οἱ πάντες μὲν οὐ κοιμηθ. οὐ πάντες δὲ A. ex emend. primae manus. || Recepta exſtat in B. (omiſſo tamen μεν) D**E aliis, codd. gr. ap. Hier. et Didym. et Acacium caeſar. et Pel. et Oecu-

52 ἀλλαγησόμεθα, Ἐν ἀτόμῳ
ἐν [i] ῥιπῇ" ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ
ἐσχάτῃ σάλπιγγι. ([k] σαλ-
πίσει γάρ" [l], καὶ οἱ νε-
κροὶ [m] ἐγερθήσονται" ἄ-
φθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγη-
53 σόμεθα.) Δεῖ γὰρ τὸ φθαρ-
τὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρ-
σίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο
54 ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. Ὅ-
ταν δὲ [n] — τὸ φθαρτὸν
τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν,
καὶ" τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύ-
σηται ἀθανασίαν, τότε γενή-
σεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος·
κατεπόθη ὁ θάνατος [o] εἰς
55 νῖκος." Ποῦ σου, θάνατε,
τὸ [p] κέντρον"; ποῦ σου, [q]
56 ᾅδη", τὸ [p] νῖκος"; Τὸ δὲ
κέντρον τοῦ θανάτου, [r] ἡ
ἁμαρτία· ἡ δὲ δύναμις τῆς
57 ἁμαρτίας," ὁ [s] νόμος." Τῷ
δὲ θεῷ χάρις, τῷ [t] διδόντι"
ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ κυρίου
58 ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ] Ὥστε,
ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ, [ἑ-
δραῖοι

Oecumenium. Copt. Syr. Arr. Apollinario et Theodoro heracleota ap. Hier. Orig. c. Celſ. libr. 5. §. 17. et ap. Hier. et lat. π. ἀρχ. 2. 10. editionis de la Rue. Ephr. Chryſ. Theodoret. Theophyl. Oecum. Theodoto. Andrea caeſ. Method. ap. Photium. Dial. c. marc. Tert. de reſurrect. carnis, vt e contextu judicarunt viri docti. Hier. (i) ῥοπῇ. D*EFG. 67** Dial. c. marcion. Codd. ap. Didymum teſte Hier. (k) = Tert. Ambr. Ambrſt. (l) + φησὶ. 17. + σάλπιγξ. Copt. (m) ἀναστήσονται. ADEFG. 13. 19. Damaſc. item Chryſ. alicubi. Theophyl. mſ. (n) = 64. 71. Copt. Aeth. Vulg. Marcion ap. Epiph. Ath. Iren. Hilar. Aug. ſemel. Ambrſt. Fulgent. Oroſ. Beda. Sed habent Cypr. Hier. || Poſt ἀθανασίαν ponunt AC* Arm. Iren. gr. || ἀθανασίαν ad ἀθανασίαν = FG. boern. (o) *in victoria ſua*, Ambr. ſemel. *in victoria tua*, Caſſiod. ſemel εἰς νεῖκος B (ſic ſemper) Dgr. ap. Mill. *in contentione* Tert. Cypr. Hilar. Hier. (p) locum permutant κέντρον et νῖκος in BC. 17. 64. 71. Copt. Aeth. Arm. Slav. 2. Vulg. Or. ſemel, ut videtur. Euſ. Ath. Nyſſ. Chryſ. alicubi. Cyr. Dial. c. marcion. Baſ. ſeleuc. Damaſc. Iren. ſemel. Tert. ſemel. Hier. Alii. || = ποῦ σου ᾅδη τὸ νῖκος. A* (q) θάνατε. BDEFG. 39. 67** Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Euſ. Ath. Nyſſ. Tert. Iren. Cypr. caeterique latt. (r) αἱ ἁμαρτίαι· ἡ δὲ δύναμις τῶν ἁμαρτιῶν, Arm. (s) θάνατος. 89. (t) δόντι. DE. al. 13. Mt. a. (Syr. Arr. Aeth. Vulg. It.) Chryſ. (etiam in Mt. 7.) Oec.

ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι,
περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ
κυρίου πάντοτε, εἰδότες, ὅτι
ὁ κόπος [u] ὑμῶν" οὐκ ἔστι
κενὸς [x] ἐν κυρίῳ."
1 Περὶ δὲ τῆς [y] λογίας"
τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ
διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις [z] τῆς
γαλατίας", οὕτω καὶ ὑμεῖς
2 ποιήσατε. Κατὰ μίαν [a] ∾
σαββάτων" ἕκαστος ὑμῶν παρ'
ἑαυτῷ [b] τιθέτω, θησαυρί-
ζων" ὅ,τι ἂν [c] εὐοδῶται·"
ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω, τότε λο-
3 γίαι γίνωνται. Ὅταν δὲ πα-
ραγένωμαι, οὓς ἐὰν δοκιμά-
σητε, [d] δι' ἐπιστολῶν" *
τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν
τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσα-
4 λήμ·] [Ἐὰν δὲ ᾖ ἄξιον τοῦ °
κἀμὲ" πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ
5 πορεύσονται [f]. Ἐλεύσομαι
δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν μακεδο-
νίαν διέλθω· (μακεδονίαν γὰρ
6 διέρχομαι·) Πρὸς ὑμᾶς δὲ
[g] τυχὸν" [h] παραμενῶ," [i]
ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα"
ὑμεῖς με προπέμψητε οὗ ἐὰν
7 πορεύωμαι. Οὐ θέλω γὰρ
ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν·
ἐλπίζω [k] γὰρ" χρόνον τινὰ
ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ
κύριος [l] ∾ ἐπιτρέπῃ." [m] [n]
8 Ἐπιμενῶ δὲ" ἐν Ἐφέσῳ ἕως
τῆς

a ∾ σαββάτου. k. δὲ. l ∾ ἐπιτρέψῃ.

(u) ἡμῶν Slav. 8. (x) ἐνώπιον τοῦ κυρίου. Arm. (y) εὐλογίας. 3** (z) = 33. 35. (a) ABCDEFG. 17. Syr. Vulg. It. Chryſ. etiam in Mt. 7. Aug. Ambrſt. Pel. || + τὴν κυριακήν. 46 in m. et alius. τουτέστι κυριακήν. Chryſ. in comment. (b) θησαυριζέτω Arm. || = τιθέτω. Mt. f. Ambrſt. (c) εὐοδωθῇ. AC. 31. 64. 67** 71. 73. 80. Mt. g. Damaſc. εὐοδοῦται. 57. al. 3. (d) Sequentibus jungunt 2. 18. Ed. Syr. Arr. Aeth. Chryſ. Theophyl. diſ. Sedul. (e) ἐμὲ. Slav. 8. harl. Ambrſt. Sedul. Pel. Beda. (f) + οὓς ἐὰν δοκιμάσητε. 1. Mt. m in marg. Lectionaria. (g) τυχών. 57. (c. al. 3.) al. 2. Mt. f. (h) καταμενῶ. B. 64. 67** (i) ἵνα, εἰ καὶ παραχειμάσω, ὑμεῖς. D*gr. || ἢ] = G. 2. boern. || καὶ] = B. 3. 64. Mt. f. Chryſ. in Mt. 2. 7. || ἵνα] εἰ μή. FG. *niſi ſi*, clar. germ. *niſi*, boern. ἵνα καί. Arm. (k) ABCDEFG. 17. 21. 23. 26. 57. (c. al. 2) 64. 67** 73. Syr. Copt. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 7.) Damaſc. Ambrſt. Aug. Pel. (l) ABC. 17. 31. 37. 39. 57 (cum 3.) 64. 67** 73. 80. al. 4. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theoph. in Mt. d. i. (m) Vſ. 8. = 18* (n) ἐπιμένω δέ. 57. (c. al. 3.) al. 6. Mt. a. e. m. Theoph. Oec. ἄρτι δὲ ἐπιμένω. Arm.

9 τῆς πεντηκοστῆς· Θύρα γάρ
μοι [o] ἀνέῳγε" μεγάλη καὶ [p]
ἐνεργὴς," [q] καὶ ἀντικείμενοι
πολλοί."
10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ τιμόθεος,
βλέπετε, ἵνα ἀφόβως γένη-
ται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον
κυρίου ἐργάζεται, ὡς [r] καὶ
11 ἐγώ·" Μή τις [s] οὖν" αὐ-
τὸν ἐξουθενήσῃ, προπέμψατε
δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ
πρός με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐ-
τὸν [t] μετὰ τῶν ἀδελφῶν."
12 Περὶ δὲ [u] ἀπολλὼ" τοῦ ἀ-
δελφοῦ, [x] πολλὰ παρεκάλε-
σα αὐτὸν, ἵνα ἔλθῃ πρὸς
ὑμᾶς [y] μετὰ τῶν ἀδελφῶν·"
καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα [z],
ἵνα νῦν ἔλθῃ· ἐλεύσεται δὲ,
13 ὅταν εὐκαιρήσῃ.] [Γρηγορεῖ-
τε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀν-
δρίζεσθε, [a] κραταιοῦσθε·
14 Πάντα [b] ὑμῶν" ἐν ἀγάπῃ
15 γινέσθω. Παρακαλῶ [c] δὲ"
ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν
οἰκίαν στεφανᾶ [d], [e] ὅτι"
ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς ἀχαΐας [f],
καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις [g]
16 ἔταξαν ἑαυτούς·" Ἵνα καὶ
ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιού-
τοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦν-
17 τι [h] καὶ κοπιῶντι." Χαίρω
δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ στεφα-
νᾶ [i] καὶ φουρτουνάτου καὶ
ἀχαϊ-

(o) ἤνοικται f. ἀνέῳκται, 46. Theophyl. Oec. ἀνεῳγμένη. 47. (p) ἐναργὴς, *evidens*, Vulg. It. Aug. Pel. Ambrſt. ed, Beda. *efficax*, Hier. *operoſum*, Ambrſt. ed, ἀνεργὴς. Mt. d. (q) = I. (r) ἐγὼ. B. 64. 67** κἀγώ. A. 73. 80. al. 3. Mt. c. al. 4. Theodoret. Theophyl. in Mt. d. i. (s) = D*FG. Arm. It. Ambrſt. (t) = B. (u) = Aeth. (x) + δηλῶ ὑμῖν, ὅτι, D*FG. Vulg. It. Ambrſt. Pel. Beda. (y) = Chryſ. in Mt. 2. 7. (z) + θεοῦ. 47. item Mt. 2. (a) + καὶ. ADE. 46. Syr. Erp. Aeth. Copt. Vulg. Ambrſt. ed. Pel. (b) ὑμῖν. 52. (c) = D*71. Ar. p. Aeth. (d) + καὶ φορτουνάτου f. φουρτουνάτου. DE. 10. 23. 31. 39. 46** 80. Ed. Copt. Arm. clar. germ. harl. Theodoret. Damaſc. Primaſ. Ambrſt. ed. + καὶ φορτουνάτου καὶ ἀχαϊκοῦ. C* ut videtur. FG. 74. Syr. p. c. aſt. Vulg. boern. Ambrſt. ed. Pel. || Iidem mox pro ἐστὶν habent εἰσὶν. (e) ὅς. 32. οἵ. D. ap. Mill. Arm. (f) + εἰς χριστὸν. 73. (g) ἔταξα αὐτοὺς. Aeth. (h) = 17. || + ἐν ὑμῖν. G. item F. boern. marian. Ambrſt. (i) = Aeth. || φουρτουνάτου] φορτουνάτου. ACDEFG. 17. 36. 47. item 37. Ed. Copt. Vulg. It. Clem. rom. Chryſ. alicubi.

ἀχαϊκοῦ," ὅτι [k] τὸ ὑμῶν
ὑστέρημα" [l] ∾ οὗτοι" ἀ-
18 νεπλήρωσαν· Ἀνέπαυσαν γὰρ
[m] τὸ ἐμὸν" πνεῦμα καὶ τὸ
ὑμῶν [n]· ἐπιγινώσκετε οὖν
19 τοὺς τοιούτους. [o] Ἀσπάζον-
ται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι [p] τῆς
ἀσίας. ἀσπάζονται ὑμᾶς [q] ἐν
κυρίῳ" πολλὰ [r] ἀκύλας
καὶ [s] πρίσκιλλα," σὺν τῇ
κατ' οἶκον [t] αὐτῶν ἐκκλη-
20 σίᾳ." Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ
ἀδελφοὶ πάντες. [u] ἀσπάσα-
σθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι
ἁγίῳ."
21 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ
22 χειρὶ παύλου. Εἴ τις οὐ
φιλεῖ τὸν κύριον [x] [y] = ἰη-
σοῦν χριστὸν", ἤτω ἀνάθε-
23 μα· [z] μαρὰν ἀθά." Ἡ χά-
ρις τοῦ κυρίου [a] [b] ἰησοῦ
24 χριστοῦ" μεθ' ὑμῶν. Ἡ
ἀγάπη [c] μου" μετὰ πάντων
ὑμῶν [d] ἐν χριστῷ ἰησοῦ".
[e] = ἀμήν."] [f].

---

l ∾ αὐτοί.

f Πρὸς κορινθίους πρώτη ἐγράφη ἀπὸ φιλίππων διὰ στεφανᾶ καὶ φουρτουνάτου καὶ ἀχαϊκοῦ καὶ τιμοθέου.

(k) τὸ ὑμέτερον ὑστέρημα. BCDEFG. 17. 37. 64. 80. τὸ ἑτέρων ὑστέρημα. 71. ὑστέρημά μου. 56. (l) αὐτοί. ADEFG. 64. Vulg. Chryſ. etiam in Mt. 2. Oec. Ambrſt. Utrumvis boern. (m) = Aeth. καὶ τὸ ἐμόν. D*FG. 46. Vulg. It. Ambrſt. Pel. τὸ ἡμῶν. Mt. c. d. e. (n) + charitate, Ambrſt. Pel. (o) Vſ. 19 = A. 34. (p) + πᾶσαι. 47. al. 3. Syr. Erp. Chryſ. etiam in Mt. 2. 7. Beda. (q) = Mt. n. Arm. Ambrſt. Poſt πολλὰ ponunt 17. 64. 74. Poſt ἀκύλας D clar. germ. (r) + ἀπολλῶς καί. 46. (s) πρίσκα. B. 17. Copt. demidov. harl. Pel. (t) ἐκκλησία αὐτῶν. Arm. || + παρ' οἷς (οὗς. F.) καὶ ξενίζομαι. DEFG. Vulg. It. Pel. Ambrſt. ed. in textu. Beda. (u) = 67** || *in amorem ſancti*, clar. germ. (x) + ἡμῶν. 23. Lect. 6. al. 6. et Barb. 3. Mt. a. b. e. g. Syr. Erp. Aeth. Slav. 5. Vulg. ed. Chryſ. (etiam in Mt. 2.) Theoph. Pel. Victorin. (y) = ABC. 17. 64. 73. 74. Copt. Aeth. Chryſ. in Mt. 7. ἰησοῦν. Arm. tol. Codd. lat. Tert. Theodoret. *Chriſtum filium*, Victorin. (z) = Ignat. Ath. Theodoret. non ſemel; ſed in comment. habet diſ. (a) + ἡμῶν. A. 17. 39. al. 4. et Barb. 3. Mt. b. al. 5. Syr. Erp. Aeth. Slav. 5. Vulg. ed. Chryſ. (etiam in Mt. 2. 7.) Theoph. Ambrſt. Pel. Beda. (b) = 14. Ambrſt. ἰησοῦ B. 17. 47. 73. al. 3. Mt. m. tol. Codd. lat. Theodoret. (c) = A. 73. *Dei*, Didym ap. Hier. ut videtur. (d) = 37. Slav. 2. ſed habet in commentar. (e) = BF. 17. 64. boern. tol. Codd. lat. γενηθήτω, γενηθήτω. G. gr. (f) Haec aut prorſus aut ex parte deſunt in codi-

Η ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

1 Παῦλος, ἀπόστολος [a] ἰη-
σοῦ χριστοῦ" διὰ θε-
λήματος θεοῦ, καὶ τιμόθεος
ὁ ἀδελφὸς, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ
θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν κορίνθῳ,
σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὖ-
2 σιν ἐν ὅλῃ τῇ ἀχαΐᾳ· Χάρις
ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ [b]
πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰη-
σοῦ χριστοῦ."

3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς [c] καὶ
πατὴρ" τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰη-
σοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν
οἰκτιρμῶν καὶ θεὸς πάσης πα-
4 ρακλήσεως, Ὁ παρακαλῶν
ἡμᾶς [d] ἐπὶ" πάσῃ τῇ θλί-
ψει [e] ἡμῶν," [f] εἰς τὸ" δύ-
νασθαι [g] ἡμᾶς" παρακαλεῖν
τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς
παρακλήσεως, ἧς παρακα-
λού-

codicibus antiquioribus. Legunt c. gr. πρὸς κορινθίους α. AC. πρὸς κορ. α. ἐπληρώθη. D*. ἐτελέσθη πρὸς κορ. α. FG. πρὸς κορ. α. ἐγράφη ἀπὸ ἐφέσου. B. (Alii: ἀπὸ τῆς ἀσίας etc. Alii: ἀπὸ ἐφέσου τῆς ἀσίας etc.) πρὸς κορ. α. ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων μακεδονίας. D**. ἐτελέσθη πρὸς κορ. α. ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων τῆς μακεδονίας, καὶ ἀπεστάλη διὰ χειρῶν τιμοθέου. Syr. πρὸς κορ. α. ἐγράφη ἀπὸ ἐφέσου διὰ στεφανᾶ καὶ Φορτουνάτου. Copt. πρὸς κορ. α. ἐγρ. ἀπὸ Φιλ. διὰ στεφανᾶ καὶ Φορτουνάτου καὶ ἀχαϊκοῦ. Slav. 5. 8. τελος παύλου ἐπιστολῆς πρὸς κορ. α. ἥτις ἐγράφη ἀπὸ Φιλ. διὰ στεφανᾶ καὶ Φορτ. καὶ ἀχ. καὶ τιμοθέου. 90. + ὑπὸ παύλου καὶ σωσθένους. 31. Alii aliter. || περιέχει δὲ ἀναγνώσεις ε. κεφάλαια θ. μαρτυρίας ιζ. στίχοις ωθ. ſ. ων. ſ. ωο ſ. ωος. Habet Verſus 980. Ambrſt. (a) = F. (b) = Sed extat in textu et comment. editionis Benedictinae. || ὑμῶν = Chryſ. etiam in Mt. 6. (c) = Tert. || = καὶ Syr. Erp. Hilar. || *Pater* ad *Pater* = Ambrſt. ed. (d) ἐν. 39. al. 8 Mt. m. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Antiochus. Procop. (e) = 64. Hilar. Ambr. ὑμῶν. 3. Ed. (f) ἵνα. FG. (Vulg. It.) (g) ὑμᾶς. 80. item Aeth.

λούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ
5 θεοῦ· Ὅτι καθὼς περισσεύει
τὰ παθήματα τοῦ χριστοῦ εἰς
ἡμᾶς, οὕτω [h] διὰ [i] # τοῦ
χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ πα-
6 ράκλησις ἡμῶν. Εἴτε δὲ θλι-
βόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν [k]
παρακλήσεως" [l] καὶ σωτη-
ρίας·" [m] εἴτε παρακαλούμεθα,
ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως, τῆς
ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν
παθημάτων, ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχο-
7 μεν· (Καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία
ὑπὲρ ὑμῶν·) εἰδότες, ὅτι [n]
ὥσπερ" κοινωνοί ἐστε τῶν
παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς
παρα-

m. τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων, ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας· Καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν. ∾ τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων, ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας.

(h) + καί. DEFG. 37. 80. Arm. Aeth. Vulg. It. Damafc. Ambrft. ed. (i) + ACDEFG. 17. 37. 46. 64. 71. 72. 74. 80. Alii multi. M. a. al. 11. Ed. Or. Chryf. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Damafc. Theoph. (k) = Vulg. edit. fixtin. (l) = B. Ante παρακλήσεως ponit 42. Aeth. (m) AC. 23. 31. 37. 51. 57. (cum 49, quem vero Wetftenius pro altera lectione excitat, et 67.) 64. 73. 80. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. (quae vero poft παρακλήσεως fecundum habet: ἢ θαῤῥοῦμεν ὑπὲρ τοῦ ὑμῶν θάρσεος καὶ ὑμῶν σωτηρίας τῆς ἐνεργουμ.) flor. harl. Ephr. Antiochus. Ambrft. item Vulg. in qua legitur: *Sive autem tribulamur pro veftra exhortatione et falute, five confolamur pro veftra confolatione, five exhortamur pro veftra exhortatione et falute, quae operatur tolerantiam etc. ut fpes noftra firma fit pro vobis.* Sic etiam Pel. Beda. || Alteram lectionem, quae concinit cum vulgari praeter quam quod καὶ ἡ ἐλπὶς etc. praeponatur verbis εἴτε παρακαλούμεθα etc. habent BDEFGI. 10. 39. 46. (in quo tamen deeft καὶ σωτηρίας pofterius) 47. 48. 49. ap. Wetft. 61. 70. 71. 72. 74. al. 38. Mt. a. al. 11. Ed. Ar. pol. Syr. p. (quae καὶ σωτηρίας pofterius habet c. aft.) Slav. It. Chryf. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Damafc. Photius. Theoph. Oec. (n) ὡς ACD*E. 31. 64. 73. Or. Ephr. Damafc. εἰ, omiffo mox οὕτω, FGgr. clar. germ. ὥσπερ et οὕτω = boern.

8 παρακλήσεως.] [Οὐ γὰρ [o]
θέλομεν" ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀ-
δελφοὶ, [p] ὑπὲρ" τῆς θλί-
ψεως ἡμῶν τῆς γενομένης [q]
= ἡμῖν" ἐν τῇ ἀσίᾳ, ὅτι
καθ' ὑπερβολὴν [r] ἐβαρήθη-
μεν ὑπὲρ δύναμιν," ὥστε ἐξ-
απορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ
9 ζῆν· Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς
τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου
ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθό-
τες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ'
ἐπὶ τῷ θεῷ [s] τῷ [t] ἐγείρον-
10 τι" τοὺς νεκρούς· Ὃς ἐκ [u]
τηλικούτου θανάτου" ἐῤῥύσα-
το ἡμᾶς, [x] καὶ ῥύεται·" [y]
εἰς ὃν ἠλπίκαμεν," [z] ὅτι καὶ
11 ἔτι" ῥύσεται, [a] Συνυπουρ-
γούντων καὶ [b] ὑμῶν ὑπὲρ ἡ-
μῶν" τῇ δεήσει, ἵνα [c] ἐκ
πολλῶν προσώπων" τὸ εἰς
ἡμᾶς χάρισμα [d] διὰ πολλῶν
εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ [e] ἡμῶν."]
12 [Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν

(o) θέλω. Mt. g. Slav. 5. 8. Lectionaria. Hier. (p) περὶ. ACD EFG. 17. 31. 37. in m. 39. 47. 73. 80. Mt. h. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 6.) Theodoret. Antiochus. (q) = ABCD*FG. 17. 73. al. 3. Mt. 19. ſemel. Arm. Vulg. It. Tert. Hier. Ambrſt. ed. Pel. (r) ὑπὲρ δύναμιν ἐβαρήθημεν. ABC* 37. 64. 73. 80. Arm. Baſ. Hier. ἐβαρ. παρὰ δύναμιν. D*FG. || ὑπὲρ] καὶ ὑπὲρ. Slav. ed. (s) + μόνῳ. Theophyl. ed. item in comment. (t) ἐγείραντι. 38. al. 2 Mt. 19. al. 4. Theodoret. Theoph. (u) τηλικούτων θανάτων. clar. germ. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Hier. Ambrſt. *tantis periculis*, Vulg. *tanta t. periculo mortis*. Sic boern. (x) = AD* Syr. clar. germ. Vulg. mſ. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Ambrſt. ed. καὶ ῥύσεται. BC. 73 Copt. Aeth. Arm. Slav. 5. tolet. boern. marian. Ath. Damaſc.. (y) ἠλπίκαμεν δὲ. 31. Syr. p. (ſed rec. in m.) Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Hier. ἐλπίζω δὲ. Arm. || εἰς ὃν ἠλπίκαμεν. καὶ ἔτι ῥύσεται συνυπουργούντων. D* 64. καὶ ἔτι ἠλπίκαμεν, ὅτι ῥύεται. Syr. (z) ὅτι καὶ 47. al. 3. Mt. 9. 19. Aeth. clar. germ. Hier. Ambrſt. καὶ ὅτι. FG. boern. (a) συνυπουργούσης τῆς δεήσεως ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν. Arm. *accedente pro nobis etiam veſtra oratione*. Ambrſt. (b) ἡμῶν ὑπὲρ ὑμῶν. A. Mt. 19. Copt. || ὑπὲρ ἡμῶν] = Sedul. Syr. p. habet. c. aſt. Poſt τῇ δεήσει ponunt C. Vulg. Chryſ. etiam in Mr. 6. 9. περὶ ἡμῶν. D*FG. (c) ἐκ πολλῶν. Arm. ἐν πολλῷ προσώπῳ FG. 64. 67** It. Chryſ. (etiam in Mr. 6. 9.) ſed alibi aliter. *in multorum facie*, Ambrſt. ed. Alii aliter. (d) *per multos multiplicentur gratiarum actiones*, Arm. (e) [illegible]ῶν. D**gr. Egr. F. 37* 67. 72. al. 25. Mt. a. 19. ſemel. al. 6. Ed. Slav. Photius ap. Oec.

αὔτη ἐστὶ, τὸ μαρτύριον τῆς
συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν [f]
ἁπλότητι" καὶ εἰλικρινείᾳ [g]
θεοῦ," (οὐκ ἐν σοφίᾳ [h] σαρ-
κικῇ," ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ)
ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ,
περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς.
13 Οὐ γὰρ ἄλλα [i] γράφομεν"
ὑμῖν, [k] ἀλλ'" [l] ἢ" ἃ [m]
ἀναγινώσκετε," [n] ἢ καὶ ἐ-
πιγινώσκετε" ἐλπίζω δὲ, ὅτι
[o] = καὶ" ἕως τέλους ἐπι-
14 γνώσεσθε, Καθὼς καὶ ἐπέ-
γνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους· ὅτι
καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, [p] κα-
θάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν," ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου [q] ἰη-
15 σοῦ [r]. Καὶ ταύτῃ τῇ πε-
ποιθήσει ἐβουλόμην πρὸς ὑ-
μᾶς ἐλθεῖν [s] πρότερον." ἵνα
δευτέραν [t] χάριν" ἔχητε·
16 Καὶ δι' ὑμῶν [u] ∾ διελθεῖν"
εἰς μακεδονίαν, καὶ [x] πάλιν"
ἀπὸ μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς
ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προ-
πεμφθῆναι εἰς τὴν ἰουδαίαν.
Τοῦ-

u ∾ ἀπελθεῖν.

(f) ἁγιότητι. ABC. 37. 64 67** 73. Mt. g. Copt. Arm. Clem. Or. Damaſc. Antiochus. (g) = Syr. p. (ſed rec. in m.) Or. (ap. Wetſt. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Ambrſt. τοῦ θεοῦ. ACDE. 47. 64. 73. Mt. d. Damaſc. θεοῦ καὶ. B. 64. 73. Mt. k. Arm. Vulg. (h) σαρκίνῃ. FG. (i) ἐγράφομεν. 20 in m. Mt. a. in marg. harl. Sedul. (k) = FG. (l) = AD* 4. 17. Arm. (m) γινώσκετε. Syr. *legistis*, Vulg. boern. Ambrſt. Pel. (n) = B. 31. 41. Oec. *et cognoviſtis*, Vulg. Pel. || = ἢ. FG. Mt. c. g. Copt. Arm. Vulg. It. (o) = ACD*EFG. 3. 17. 39. 73. Syr. Erp. Copt. Arm. Vulg. It. Damaſc. Ambrſt. Pel. (p) = Mt. g. (q) + ἡμῶν. BFG. 57. (cum 3. 67.) 73. 80. al. 7. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. c. aſt. Vulg. boern. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Damaſc. Theoph. mſ. (r) χριστοῦ. D*EFG. 46. 57. (cum 3. 67.) 73. 80. al. 7. Ed. Verſſ. Patr. (s) = Mt. l. τὸ δεύτερον. Mt. g. τὸ πρότερον. 46. 48. 57. (c. al. 6.) Alii. Mt. a. al. 8. Ed. Theoph. Oec. || πρότερον πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. ABC. 37. 73. 80. Arm. Chryſ. (etiam in Mt. 6.) Damaſc. πρότερον ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. DFG. 74. Chryſ. in Mt. 9. Syr. Vulg. It. ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ πρότερον. Alii multi. Mt. a. al. 8. Ed. Theoph. item Theodoret. (t) χαρὰν. B. 31. 71. 73. 80. Mt. d. Theodoret. Sic interpretatur Chryſ. (u) AD*FG. 80. Syr. p. in m. It. Damaſc. (boern. utrumvis.) ἐλθεῖν. 72. 74. al. 3. Mt. d. Ed. (x) = Arm.

17 Τοῦτο οὖν [y] ∾ βουλευό-
μενος," μήτι ἄρα τῇ ἐλα-
φρίᾳ ἐχρησάμην; ἢ ἃ βου-
λεύομαι, κατὰ σάρκα βου-
λεύομαι, [z] ἵνα ᾖ παρ' ἐμοὶ
[a] τὸ ναὶ ναὶ, καὶ τὸ οὒ οὔ;"
18 Πιστὸς δὲ ὁ θεὸς, ὅτι ὁ λό-
γος [b] ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς"
οὐκ [c] ∾ ἐγένετο" [d] ναὶ
19 καὶ οὔ." Ὁ [e] γὰρ τοῦ
θεοῦ" υἱὸς ἰησοῦς χριστὸς, ὁ
ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς,
(δι' ἐμοῦ καὶ σιλουανοῦ καὶ
τιμοθέου,) οὐκ ἐγένετο ναὶ
καὶ οὒ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ
20 γέγονεν, ("Ὅσαι γὰρ ἐπαγγε-
λίαι [f] θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ
ναὶ, [g] καὶ ἐν αὐτῷ" τὸ ἀ-
μὴν,) τῷ θεῷ πρὸς δόξαν [h]
21 δι'" [i] ἡμῶν."] [Ὁ δὲ βε-
βαιῶν [k] ἡμᾶς σὺν ὑμῖν" [l] εἰς
χριστὸν," [m] καὶ" χρίσας ἡ-
22 μᾶς, θεός· [n] Ὁ καὶ" σφρα-
γισάμενος ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν
ἀῤῥαβῶνα τοῦ πνεύματος ἐν
ταῖς καρδίαις [nn] ἡμῶν."

y ∾ βουλόμενος. c ∾ ἐστι.

(y) ABCFG. 17. 31. 37. 73. 80. al. 5. Mt. e. Chryſ. (etiam in Mt. 6.) Damaſc. Theoph. (z) + ἀλλ'. Arm. (a) τὸ ναὶ καὶ τὸ οὔ. 67** Codex Steph. Ed. Vulg. Pel. || τὸ ναὶ οὒ, καὶ τὸ ου ναί; Conjec. (b) αὐτοῦ ὁ πρὸς ἡμᾶς. Mt. c.! (c) ABCD*FG. 17. 23. 57. (cum 70.) Alius. (Copt. Arm. Vulg. It.) Cyr. Theoph. mſ. || + *in illo*, Vulg. Pel. (d) τὸ ναὶ ναὶ, καὶ τὸ οὒ οὔ. 80. (e) τοῦ θεοῦ γάρ. ABC. 37. 67. 73. 80. (f) + τοῦ A. 72. Alii. Mt. b. e. Ed. Theodoret. || ἐπαγγελίαι θεοῦ εἰσιν ἐν αὐτῷ τὸ ναὶ δι' αὐτοῦ. Arm. (g) καὶ δι' αὐτοῦ. D* clar. germ. || διὸ καὶ δι' αὐτοῦ ABC*FG. 10. 17. 31. 37. 38. 80. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. (Arm.) Vulg. boern. Marcion ap. Epiph. Chryſ. ut videtur. Damaſc. Fulg. Pel. Beda. Nonnulli ex his, e. gr. Syr. item Theodoret. in comment. ut videtur, et Pel. ſic: *ideo per ipſum dicimus Amen ad gloriam Dei.* || τὸ ναὶ . . . τὸ ἀμὴν] τῷ ναὶ . . . τῷ ἀμήν. 51. Ar. pol. item 56. τὸ ναὶ . . . τοῦ ἀμήν. B. 80. (h) = 1. Vulg. Pel. Fulg. || δι' ἡμῶν πρὸς δόξαν τῷ θεῷ. Arm. (i) ὑμῶν. 34. Mt. b. Fulg. Beda. (k) ὑμᾶς σὺν ἡμῖν. 38. 57. 72. Lect. 7. Mt. k. item b. e. Ed. Slav. 5. 8. || = ἡμᾶς. 41. al. 4. (l) *Chriſtus Dominus eſt*, Ambrſt. *in Chriſto, et Chriſtum in vobis*, Vigil. (m) ὁ καὶ D. καὶ ὁ. Ed. Arm. Vulg. It. Patr. lat. (n) καὶ. AC* 30. 37. 74. Mt. f. g. Ed. Syr. Copt. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Damaſc. Pſeudo Juſtin. καὶ ὁ. F. καὶ ὅς. G. It. tol. demidov. Ambr. Sedul. Pel. Beda. (nn) ὑμῶν. 17. Mt. d.

23 Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐ-
πικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυ-
χὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν [o]
οὐκέτι" ἦλθον εἰς κόρινθον·
24 Οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς
πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐ-
σμεν τῆς [p] χαρᾶς" ὑμῶν· τῇ
γὰρ πίστει ἑστήκατε.
1 Ἔκρινα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο,
τὸ μὴ πάλιν [q] ἐν λύπῃ πρὸς
2 ὑμᾶς ἐλθεῖν." Εἰ γὰρ ἐγὼ λυ-
πῶ ὑμᾶς, καὶ τίς [r] — ἐ-
στιν" ὁ εὐφραίνων με, εἰ μὴ
3 ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; Καὶ
ἔγραψα [s] = ὑμῖν" [t] τοῦ-
το αὐτὸ," ἵνα μὴ ἐλθὼν λύ-
πην [u] [x] ἔχω," ἀφ' ὧν [y] ἔ-
δει" με χαίρειν· πεποιθὼς
ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι [ἡ
ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστιν.
4 Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ
συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑ-
μῖν διὰ πολλῶν δακρύων,
οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ
τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε, ἣν
ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς]
5 Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ
ἐμὲ λελύπηκεν [z], ἀλλ' ἀπὸ
μέρους [a], ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ, *
6 πάντας ὑμᾶς". Ἱκανὸν τῷ
τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη [b]
7 ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων·" Ὥστε
τοὐναντίον [c] μᾶλλον" ὑ-
μᾶς χαρίσασθαι, καὶ παρα-
καλέσαι, μήπως τῇ περισ-
σοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ
τοι-

q. ἐλθεῖν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς.

(o) οὐκ. G. Syr. Syr. p. sed rec. c. ast. It. Ambrst. ed. (p) χάριτος. 37. 71. Arm. (q) ABC. al. 24. pluresque. Mt. a. al. 8. Ed. Theodoret. Damasc. Oec. ἐν λύπῃ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. DEFG. 14. Mt. k. Syr. Arm. Vulg. It. Chrysf. (etiam in Mt. 6. 9.) Theoph. etiam in Mt. d. i. Patr. lat. (r) = ABC. Syr. Copt. Cyr. Damasc. Habet Or. (s) = ABC*. 17. Copt. Arm. Damasc. Ambrst. (t) τοῦτο. A. αὐτὸ τοῦτο. C. Chrysf. (etiam in Mt. 6. 9.) Theoph. etiam in Mt. d. i. τοῦτο αὐτὸ ante ἔγραψα ὑμῖν ponunt DEFG. Vulg. It. || Καὶ τοῦτο ὅ,τι ἔγραψα. Arm. (u) + ἐπὶ λύπην f. ἐπὶ λύπῃ. DEFG. 31. 39. 50. 72. 74. al. 4. Mt. k. Ed. Syr. p. c. ast. Vulg. It. Pel. Beda. (non Ambrst.) (x) σχῶ. AB. 67** 72. 73. al. 5. Ed. Chrysf. (etiam in Mt. 6. 9.) Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Oec. in comment. (y) δεῖ. Slav. 5 et ant. (z) + ἐμε. Slav. demidov. Ambrst. Pel. Beda. (a) πάντας, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ ὑμᾶς. Syr. (b) = FG. Aeth. boern. (c) = AB. Syr. Aug. Post ὑμᾶς ponunt DFG. Theodoret alicubi.

8 τοιοῦτος. Διὸ παρακαλῶ ὑ-
μᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγά-
9 πην. Εἰς τοῦτο γὰρ [d] καὶ"
ἔγραψα, ἵνα [e] γνῶ τὴν δο-
κιμὴν ὑμῶν," εἰ εἰς πάντα
10 ὑπήκοοί ἐστε. Ὧι δέ τι χα-
ρίζεσθε, καὶ ἐγώ· καὶ γὰρ
ἐγὼ [f] ὃ κεχάρισμαι, εἴ τι κε-
χάρισμαι," δι' ὑμᾶς [g] ἐν προς-
11 ώπῳ χριστοῦ· Ἵνα μὴ [h]
πλεονεκτηθῶμεν" ὑπὸ τοῦ
σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ
νοήματα ἀγνοοῦμεν.
12 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν τρωά-
δα [i] εἰς τὸ εὐαγγέλιον" τοῦ
χριστοῦ, καὶ θύρας μοὶ ἀ-
νεῳγμένης ἐν κυρίῳ, οὐκ ἔ-
σχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί
μου, [k] τῷ" μὴ εὑρεῖν τίτον
13 τὸν ἀδελφόν μου· Ἀλλὰ
ἀποταξάμενος αὐτοῖς, ἐξῆλ-
θον εἰς μακεδονίαν.
14 Τῷ δὲ [θεῷ χάρις, τῷ
πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς
ἐν τῷ χριστῷ, καὶ τὴν ὀσμὴν
τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦν-
τι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ·
15 Ὅτι χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν
τῷ θεῷ] [l] ἐν τοῖς σωζομέ-
νοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις·
16 Οἷς μὲν, ὀσμὴ [m] θανάτου
εἰς θάνατον· οἷς δὲ, ὀσμὴ [m]
ζωῆς εἰς ζωήν. καὶ πρὸς ταῦ-
17 τα τίς [n] ἱκανός; Οὐ γάρ
ἐσμεν

---

f. εἴ τι κεχάρισμαι, ᾧ κεχάρισμαι.

(d) = Theodoret. Oec. Ambrst. ed. (e) δοκιμάσω ὑμᾶς. Arm. *probarem*, Ambrst. ed. *scirem*, Ambrst. edd. aliae. (f) ABCFG. 46** Vulg. It. Damasc. Hier. Ambrst. Pacian. Pel. ᾧ κεχάρισμαι, εἴ τι κεχάρισμαι. DE. 31. 37. Ed. εἴ τι κεχάρ. ὃ κεχαρ. 17. 47** Slav. 5. Chrys. etiam in Mt. 6. ὃ κεχαρ. ᾧ κεχαρ. 39. ap. Wetst. ὃ κεχαρ. κεχαρ. Syr. Copt. κεχαρ. ᾧ κεχαρ. Erp. εἴ τι κεχαρ. κεχαρ. Tert. ὃ κεχαρ. 39. ap. Mill. 73. Aeth. Ambr. Pacian. semel. εἴ τι κεχαρ. 2. 46* 47. 71. Chrys. in comment. Theodoret. ms. εἴ τινι κεχαρ. Aug. (g) + ὡς. 73. (h) *possideamur*, Aug. Ambrst. Pacian. *possideamur t. circumveniamur*, boern. (i) διὰ τοῦ εὐαγγελίου. DE. διὰ τὸ εὐαγγέλιον. F. G. Damasc. (Sic interpretatur Chrys.) *propter Evang.* Vulg. It. Patr. lat. (k) ἐν τῷ. DE. 17. τοῦ. C* 73. Theodoret. ms. (l) + ἐν παντὶ τόπῳ. Orig. ter. Semel omittit. Hilar. Aug. saepe. (m) bis. + ἐκ. A. (B. sed posteriori tantum loco,) C. 10. 17. 31. 37. 47. &c. Copt. Aeth. Clem. Or. ter. Nyss. Dial. c. marc. Chrys. alicubi. Cyr. alicubi. Maximus. Damasc. Hilar. Epiph. (n) + *tam.* Vulg. It. Aug. alicubi. Pel. dis. in comment.

ἐσμεν ὥς οἱ [o] ∾ πολλοὶ",
[p] καπηλεύοντες" τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ· ἀλλ' [q] — ὡς"
ἐξ εἰλικρινείας, [r] ἀλλ'" ὡς
ἐκ θεοῦ, [s] ∾ κατενώπιον"
[t] = τοῦ" θεοῦ, ἐν χρι-
στῷ λαλοῦμεν.
1 Ἀρχόμεθα [u] πάλιν" ἑ-
αυτοὺς [x] συνιστάνειν;" [y] ἢ
μὴ" χρήζομεν, ὥς τινες, συ-
στατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑ-
μᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν [z] — συ-
2 στατικῶν;" Ἡ ἐπιστολὴ [a]
[b] ἡμῶν" ὑμεῖς ἐστε, ἐγγε-
γραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις
[c] ἡμῶν," γινωσκομένη καὶ
ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων
3 ἀνθρώπων· Φανερούμενοι,
ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ χριστοῦ
διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, [d]
ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλ-
λὰ [e] πνεύματι θεοῦ ζῶντος,
οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλ'
ἐν πλαξὶ [f] καρδίας" σαρ-
κίναις.]
4 [Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην
ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς
5 τὸν θεόν· Οὐχ ὅτι ἱκανοί
ἐσμεν

---

o ∾ λοιποί. s ∾ κατέναντι. y ∾ εἰ μή.

(o) Dgr. Egr. FG. 23. 39. 46. 48. 72. 73. 74. al. 18 et Barb. 3. Mt. a. (ſed rec. in ora.) c. e. f. Ed. Syr. utr. Arr. Arm. Slav. 5. (boern. habet utrumque.) Chryſ. (etiam in Mt. 6.) Theodoret. Theophyl. ed. Oec. in comment. (p) ταλαντεύοντες. 4*. (q) = G. 46. Vulg. It. Iren. Patr. lat. (r) = FG. Vulg. mſ. It. Iren. Patr. lat. exc. Hier. καὶ. Syr. Erp. (s) ABC. 17. 37. 67. Chryſ. in Mt. 9. Utrumque jungit. 39. (t) = ABCD* 17. 37. 46. 57. (c. al. 4.) 73. 80. Mt. c. Baſ. (u) τοίνυν. 4. οὖν ſ. τοίνυν πάλιν. Arm. (x) συνιστᾶν. B. 17. 39. συνιστάναι. FG. Theodoret. ed. || ὑμῖν. Arm. (y) DEFG. 31. 37. 46. 67** 74. 80. al. 5. Mt. a** n** Ed. Theodoret. *aut numquid*, Vulg. It. Syr. Arr. Copt. Slav. Patr. lat. (z) = ABC. 17. 23** 67** 80. Copt. Arm. Vulg. Chryſ. Theodoret. ed. Ambrſt. Pel. Sedul. Beda. + ἐπιστολῶν. FG. boern. Chryſ. in comment. + πρὸς ἑτέρους. 23. in m. Syr. p. c. aſt. πρὸς ἄλλους. Chryſ. et Theoph. in commentariis. (a) + γάρ. Slav. item Arm. Chryſ. ſemel. (b) ὑμῶν. 4. Theodoret. mſ. (c) ὑμῶν. 17. Aeth. Slav. 8. demidov. (d) + καὶ. B. 67** 74. Arm. Vulg. Hier. Pel. Beda. (e) + ἐν. 37. (f) καρδίαις. AGgr. 46. 74. al. 5. Mt. a. d.

ἐσμεν g ἀφ' ἑαυτῶν," λογί-
σασθαί h τι," ὡς ἐξ ἑαυτῶν,
ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ
6 θεοῦ· Ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡ-
μᾶς διακόνους καινῆς διαθή-
κης, i οὐ γράμματος, ἀλλὰ
πνεύματος"· τὸ γὰρ γράμμα
k ἀποκτείνει," τὸ δὲ πνεῦμα
7 ζωοποιεῖ. Εἰ δὲ ἡ διακονία
τοῦ θανάτου l ἐν γράμμα-
σιν", ἐντετυπωμένη m =
ἐν" n λίθοις," ἐγενήθη ἐν
δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι o
ἀτενίσαι" τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ
εἰς τὸ πρόσωπον p μωϋσέως,"
διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου
αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην·
8 Πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία
τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ;
9 Εἰ γὰρ q ἡ" διακονία τῆς
κατακρίσεως, r δόξα," s
πολλῷ μᾶλλον περισσεύει"
ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης t
10 ἐν" δόξῃ. Καὶ γὰρ u οὐ"
δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον
ἐν τούτῳ τῷ μέρει, ἕνεκεν τῆς
11 ὑπερβαλλούσης δόξης. Εἰ
γὰρ τὸ καταργούμενον, διὰ
δόξης· πολλῷ μᾶλλον τὸ μέ-
12 νον, ἐν δόξῃ.] [Ἔχοντες
οὖν

T 5

p. μωσέως. u. ∾ οὐδὲ.

(g) Ponunt ante ἱκανοὶ BC. 37. 73. Ed. Copt. Arm. Baſ. Antiochus. Poſt λογίσασθαι τι AC (Igitur bis extat in C.) DEFG. Vulg. It. Patr. lat. || = Syr. Aug. ſemel. Sed habet Erp. omiſſo ſequente ἐξ ἑαυτῶν. (h) = B. (i) οὐ γράμματι ἀλλὰ πνεύματι. 17. Syr. Erp. Vulg. It. Hier. Ambrſt. Pel. in textu. Beda. (non Aug.) (k) ἀποκτένει. ACD. Alii. Mt. a. k. l. Ed. ἀποκτέννει. G. Alii. Mt. b. al. 5. (l) ἐν γράμματι. BD*G. Utrumvis boern. ἐγγεγραμμένη. 17. (m) = ABCD*FG. 17. 67** 73. 80. boern. Or. bis. (ſemel habet.) Epiph. Theodoret. (n) πλαξὶ λιθίναις. Arm. (o) ἐνατενίσαι. 7. 32. 49. Mt. l. Ed. Oec. (p) CFG. Alii Mt. a. al. 12. Ed. Or. Alii. (q) τῇ. ACD*G. 17. 31. 39. 73. 74. 80. Syr utr. clar. germ. Or. Cyr. Rufin. *ex ſ. in miniſterio*, Sedul. Ambrſt. (r) δόξα ἐστιν. D*EFG. Syr. Vulg. It. Patr. lat. ἐν δόξῃ ἐστιν. Vulg. ſixtin. Pel. ἐν δόξῃ ἦν. Arm. (s) οὐχὶ πολλῷ μᾶλλον. Arm. || περισσεύει] περισσεύσει. DE. 38. 72. Barb. 2. Ed. Syr. Erp. boern. Ruf. Ambrſt. Aug. (t) = AB. 17. 39. 67** 80. tol. Vulg. mſ. Or. ap. Wetſt. (u) ACDEFG. 12. ap. Steph. 17. 23. 31. 37. 46. 48. 72. 73. 74. al. 25. Mt. a. al. 8. Ed. Syr. utr. Copt. Arm. Slav. Or. bis. Baſ. Macar. Antioch. Chryſ. in Mt. 6. 9. Damaſc. Theodoret. Theoph. in Mt. d. i. Oec. Hier. ſemel. Aug.

οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ
13παῤῥησίᾳ χρώμεθα· Καὶ οὐ,
καθάπερ x μωϋσῆς" ἐτίθει
κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον
ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ y ἀτε-
νίσαι τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ εἰς
τὸ z τέλος" τοῦ καταργου-
14μένου. (Ἀλλ' ἐπωρώθη τὰ
νοήματα a αὐτῶν" ἄχρι
γὰρ τῆς σήμερον b + ἡμέρας"
τὸ αὐτὸ κάλυμμα c ἐπὶ" τῇ
ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθή-
κης μένει, μὴ ἀνακαλυπτόμε-
νον, d ὅτι" ἐν χριστῷ κα-
15ταργεῖται. Ἀλλ' ἕως σήμερον,
ἡνίκα e f ἀναγινώσκεται" g
μωϋσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρ-
16δίαν αὐτῶν κεῖται· h Ἡνίκα"
δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς i κύ-
ριον," περιαιρεῖται τὸ κά-
17λυμμα. k Ὁ" δὲ κύριος τὸ
πνεῦμά l ἐστιν·" οὗ δὲ τὸ
πνεῦμα m κυρίου", n =,
18ἐκεῖ" ἐλευθερία.) Ἡμεῖς
δὲ o πάντες," ἀνακεκαλυμ-
μένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν κυ-
ρίου p κατοπτριζόμενοι," τὴν
αὐτὴν εἰκόνα q μεταμορφού-
μεθα" ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν,
καθάπερ ἀπὸ r κυρίου πνεύ-
ματος."]
1 Διὰ τοῦτο [ἔχοντες τὴν
δια-

x. μωσης. d. ὅ,τι. g. μωσης.

(x) CFG. Alii. Mt. a. al. 12. Ed. (y) + δύνασθαι. 48. Slav. Theoph. mſ. (z) πρόσωπον. A. *faciem*, Vulg. Ambrſt. ed. in textu. (e commentario non ſatis liquet quid legerit.) Beda. Sed *finem*, It. Sedul. Primaſ. Pel. in comment. Aug. ap. Bedam. (a) τοῦ κόσμου. Tert. (b) + ABCDEFG. 17. 31. 37. 39. 46. 49. 71. 73. Mt. c. (Verſſ.) Clem. Cyr. Alii. (c) ἐν. DFG. (Slav. Vulg. It.) Chryſ. (d) Codd. Mt. a. d. n. 6. Ed. Arm. Vulg. It. Chryſ. Patr. lat. (e) + ἂν. AB. 17. 31. Or. Theodoret. (f) ἀναγινώσκηται. ACDE. 17. 31. 37. 48. al. 7. Mt. b. n. 9. Or. Cyr. Theodoret. Oec. (g) CDEFG. Alii. Mt. a. al. 6. Ed. (Sic fere ſemper codices multi; unde hanc ſcripturae varietatem poſthaec omittemus.) (h) ὅταν. FG. Chryſ. ſemel. (i) θεὸν. clar. germ. tol. Tert. Vigil. Pel. χριστὸν. Auct. de promiſſ. Aug. ſemel. Beda. (k) οὗ. Conject. (l) τοῦ θεοῦ ἐν ἡμῖν. Cyr. alicubi. (m) = 33. 35. Sedul. (n) = ABCD*gr. 17. 67** Syr. Cyr. Nyſſ. (o) = 73. (p) ἀποπτριζ. FG. *ſpeculantes*, Vulg. It. Ambr. Aug. Ambrſt. Alii. *contemplantes*, Tert. Hier. *exſpectantes*, Hilar. *quaſi in ſpeculo videntes*, Syr. Arm. (q) *transformemur*, Slav. 5. (r) *Domini ſpiritu*, Vulg. It. Patr. lat. *Domino ſpirituum*, Tert.

διακονίαν ταύτην, καθὼς ἠ-
λεήθημεν, οὐκ [s] ἐκκακοῦ-
2 μεν·" Ἀλλ' ἀπειπάμεθα τὰ
[t] κρυπτὰ" τῆς αἰσχύνης, μὴ
περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ,
μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει
τῆς [u] ἀληθείας" [x] συνι-
στῶντες" ἑαυτοὺς πρὸς πᾶ-
σαν συνείδησιν ἀνθρώπων, [y]
3 ἐνώπιον τοῦ θεοῦ." Εἰ δὲ [z]
καὶ" ἔστι κεκαλυμμένον τὸ
εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀ-
πολλυμένοις ἐστὶ κεκαλυμμέ-
4 νον· Ἐν οἷς ὁ θεὸς [a] τοῦ αἰ-
ῶνος τούτου" ἐτύφλωσε τὰ
νοήματα τῶν ἀπίστων, εἰς
τὸ μὴ [b] αὐγάσαι" [c] † τὸν
φωτισμὸν [d] τοῦ εὐαγγελίου
τῆς δόξης" τοῦ χριστοῦ, ὅς
5 ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ [e]. Οὐ
γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλ-
λὰ χριστὸν ἰησοῦν [f] κύ-
ριον·" ἑαυτοὺς δὲ, δούλους
6 ὑμῶν [g] διὰ ἰησοῦν." Ὅτι
[ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους
φῶς [h] λάμψαι," [i] ὅς" ἔ-
λαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις
ἡμῶν,

---

c † αὐτοῖς.

(s) ἐγκακοῦμεν. ADFG. 37. 39. 46. 73. Ed. *deficiamus*, Slav. (exc. rec.) boern. Aug. Ambrſt. Gildas. (t) ἔργα. Mt. g. (u) καρδίας. 37. (x) συνιστάντες. CD*FG. 17. 39. συνιστάνοντες. 47. 67** 80. (y) = 4* Chryſ. etiam in Mt. 9. (z) = 61. al. 3. Slav. Post ἐστι ponit Arm. (a) Sequentibus jungunt Iren. Dial. c. marc. Chryſ. Theodoret. Theoph. Oec. Tert. Ambrſt. Quidam ap. Aug. et Pel. (b) καταυγάσαι. CDE. 73. Or. ſemel. Euſ. Amphiloch. Epiph. Oec. in comment. διαυγάσαι. A. 10. 17. 23. 31. Dionyſ. alex. Euſ. Archelaus. Dial. c. marc. Cyr. uterq. Damaſc. Alii. (c) = ABCD*FG. 17. 23** 39. 73. It. harl. Vulg. mſ. Or. ſemel. Euſ. Dial. c. marc. Cyr. uterq. Epiph. Theodoret. Archelaus. Alii. Iren. Aug. Vigil. Ambrſt. Pel. αὐτοὺς. 74. ἐν αὐτοῖς. Dionyſ. alex. Beda. αὐτῶν. Dial. c. marc. (d) τῆς δόξης τοῦ εὐαγγελίου. Mt. d. (e) + τοῦ ἀοράτου. 23. in m. 31. 37. 47. 72. 74. 80. al. 8. et Barb. 1. Mt. a* Ed. Arm. Syr. p. Ar. pol. Vulg. mſ. Theoph. (f) = 42. Epiph. ſemel. Oec. τὸν κύριον. 80. Ante χριστὸν ponunt FG. boern. (g) διὰ ἰησοῦ. A**C. 17. Ed. Epiph. διὰ χριστοῦ. 5. item Copt. Cyr. *per Ieſum*, Vulg. It. Aug. Fulgent. *propter*, Ambrſt. Primaſ. Sedul. (h) λάμψει. ABD* 67** (i) = D*FG. 36. It. harl. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Didym. in catena. Ambr. Aug. Ambrſt. ὡς. Mt. m. Aeth. οὗτος. 67** *ipſe*, Vulg. Pel. + καὶ Arm.

[k] ἡμῶν." [l] πρὸς" Φωτισμὸν
τῆς γνώσεως [m] τῆς δόξης"
[n] ∾ τοῦ θεοῦ" [o] ἐν προς-
ώπῳ" [p] ἰησοῦ" χριστοῦ.]
7 Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυ-
ρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις
σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ
τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ θεοῦ,
8 καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· Ἐν παν-
τὶ θλιβόμενοι, ἀλλ' οὐ στε-
νοχωρούμενοι· ἀπορούμενοι,
9 ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι· Διω-
κόμενοι, ἀλλ' οὐκ [q] ἐγκα-
ταλειπόμενοι·" καταβαλλό-
μενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμε-
10 νοι· Πάντοτε τὴν νέκρωσιν
τοῦ [r] † ἰησοῦ ἐν τῷ σώ-
ματι [s] περιφέροντες, ἵνα καὶ
ἡ ζωὴ τοῦ ἰησοῦ ἐν τῷ
σώματι [t] ἡμῶν" Φανερω-
11 θῇ. [u] Ἀεὶ" γὰρ ἡμεῖς οἱ
ζῶντες, εἰς θάνατον παραδι-
δόμεθα διὰ ἰησοῦν, ἵνα καὶ
ἡ ζωὴ τοῦ ἰησοῦ Φανερω-
θῇ ἐν τῇ [x] θνητῇ" σαρκὶ
12 [t] ἡμῶν." Ὥστε ὁ [y] † θά-
νατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ
13 δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. [Ἔχον-
τες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς
πίστεως, [z] κατὰ τὸ γεγραμ-
μένον· ἐπίστευσα, διὸ ἐλά-
λησα·" καὶ ἡμεῖς πιστεύο-
14 μεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν· Εἰ-
δότες, ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν [a]
κύριον" ἰησοῦν, καὶ ἡμᾶς [b]
διὰ ἰησοῦ" ἐγερεῖ, καὶ πα-
ραστή-

---

n ∾ αὐτοῦ. r † κυρίου. y † μὲν.

(k) ὑμῶν. C. 3. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Dial. c. marc. (l) = Arm. Orig. ſemel. (m) = 17. 67** 74. (n) C*D*FG. 39. Aeth. It. Cyr. Tert. Aug. Ambrſt. (o) διὰ τῆς παρουσίας. 6. (p) = AB. 17. Or. ſemel. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. Tert. Alii aliter. (q) ἐγκαταλιμπανόμενοι. FG. 73. 92. Euſ. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. Maximus. || + *humiliamur, ſed non confundimur*, marian. Codd. lat. Vulg. ſixtin. Pel. Sedul. Beda. (r) = ABCD*FG. 17. 18* 31. 71. 80. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Or. quater Cyr. Iren. Tert. Ambrſt. ed. Aug. Alii aliter. (s) + ἡμῶν. DEFG. Syr. Arr. Aeth. Arm. Vulg. It. Iren. Tert. Ambrſt. Alii. (t) ὑμῶν, bis. Conject. (u) = 67** εἰ. FG. Syr. Erp. boern. Tert. Ambrſt. *ſic*, flor. καί. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. (x) = 3. Mt. f. i. (y) = ABDEFG. 31. Syr. (Syr. p. habet c. ob.) Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Ambr. Ambrſt. ed. Pel. (z) = Marcion ap. Epiph. (a) = B. 71. 73. Arm. Vulg. ed. Chryſ. in comment. Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Tert. Pel. Sedul. (b) = 71. Theoph. etiam in Mt. d. i. σὺν ἰησοῦ. BC. ut videtur DEFG. 6. 17. 31. Ed. Copt. Slav. Vulg. It. Tert. Ambr. Pel. Ambrſt.

15 ραστήσει σὺν ὑμῖν. Τὰ γὰρ
πάντα δι' [c] ὑμᾶς," ἵνα ἡ
χάρις πλεονάσασα * διὰ τῶν
πλειόνων, τὴν εὐχαριστίαν
περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν
16 τοῦ θεοῦ.] Διὸ οὐκ [d] ἐκ-
κακοῦμεν" ἀλλ' εἰ καὶ ὁ
[e] ἔξω" ἡμῶν ἄνθρωπος [f] δια-
φθείρεται", ἀλλ' ὁ [g] ἔσωθεν"
ἀνακαινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡ-
17 μέρᾳ. Τὸ γὰρ παραυτίκα [h]
ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως [i] ἡ-
μῶν," καθ' ὑπερβολὴν εἰς
ὑπερβολὴν [k] αἰώνιον" βά-
ρος δόξης κατεργάζεται [l] ἡ-
18 μῖν· Μὴ [m] σκοπούντων ἡ-
μῶν" τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ
τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ
βλεπόμενα, πρόσκαιρα· τὰ
δὲ μὴ βλεπόμενα, αἰώνια.]
1 [Οἴδαμεν γὰρ, ὅτι, ἐὰν ἡ
ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία [n] τοῦ"
σκήνους καταλυθῇ, [o] οἰκο-
δομὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰ-
κίαν [p] ἀχειροποίητον, [q] αἰώ-
2 νιον," ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ
γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν,
τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ
οὐρανοῦ [r] ἐπενδύσασθαι" ἐ-
3 πιποθοῦντες. [s] Εἴγε" καὶ [t]
∾ ἐνδυσάμενοι" οὐ γυμνοὶ
4 [u] εὑρεθησόμεθα." Καὶ γὰρ
οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει [x]
στενάζομεν βαρούμενοι· [y] ἐφ'
ᾧ"

t ∾ ἐκδυσάμενοι.

(c) ἡμᾶς. 37. 80. αὐτὸν. Aeth. (d) ἐγκακοῦμεν. BDEFG. 37. 39. Ed. (e) ἔξωθεν. D* 73. Basil. Theodoret. (f) φθείρεται. 46* 47. al. 4. Mr. c. al. 3. Theodoret. Theoph. etiam in Mt. d. i. (g) ἔσω. BD*FG. 4. 37. 47. 57. (c. al. 5.) 72. Barb. 2. Mt. a. f. Ed. Or. Chrys. (etiam in Mt. 6. 9.) Damasc. Theodoret. alicubi. || + ἡμῶν. BDEFG. 37. 73. Ed. Arm. Syr. p. boern. Theodoret. (h) + πρόσκαιρον καὶ. D*EFG. 31. Syr. Arr. Arm. Vulg. It. Tert. Aug. Ambrst. Pel. Sic interpretantur Theoph. et Theodoret. (i) = B. Chrys. etiam in Mt. 6. 9. (k) = Arm. (l) + ἐν. Vulg. It. Ambrst. Aug. semel. Pel. (m) σκοποῦντες. D*FG. It. Ambrst. ed. (n) *hujus*, Vulg. It. Tert. Ambrst. Pel. Hier. (o) + ὅτι. DEFG. Vulg. It. Ambrst. Pel. Sedul. (p) + οὐκ. FGgr. (q) = Aeth. (r) ἐνδύσασθαι. 55. Arm. (s) εἴπερ. BDG. 17. 80. Quidam ap. Chrys. εἰ γὰρ 52. (t) D*FG. Ar. pol. It. Codd. ap. Chrys. et Oec. et Ambrst. Tert. Paulin. Primas. Ambr. Marcion. (u) *inveniamur*, Vulg. It. Tert. Patr. lat. (x) + τούτῳ. CDFG. 31. Mt. k. Syr. utr. Arr. Copt. Arm. Aeth. Vulg. It. Chrys. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. alicubi. Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Tert. semel. Ambrst. Aug. Alii. (y) ἐπειδὴ. 7* 20* Ed. (etiam St. 3.) Sic explicat Oec.

ᾧ" οὐ θέλομεν [z] ἐκδύσα-
σθαι," ἀλλ' ἐπενδύσασθαι,
ἵνα καταποθῇ τὸ [a] θνητὸν"
5 ὑπὸ τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ κα-
τεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ
τοῦτο, [b] θεός· ὁ [c] — καὶ"
δοὺς [d] ἡμῖν" τὸν ἀῤῥαβῶ-
6 να τοῦ πνεύματος. Θαῤ-
ῥοῦντες οὖν πάντοτε, καὶ
εἰδότες, ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν
τῷ σώματι, ἐκδημοῦμεν ἀ-
7 πὸ τοῦ [e] κυρίου," (Διὰ
πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν,
8 οὐ διὰ εἴδους·) Θαῤῥοῦμεν [f]
δὲ", καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλ-
λον, ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώ-
ματος, καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς
9 τὸν [g] κύριον·" Διὸ καὶ φι-
λοτιμούμεθα, εἴτε [h] ἐνδη-
μοῦντες, εἴτε ἐκδημοῦντες,"
10 εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. Τοὺς
γὰρ [πάντας ἡμᾶς φανερω-
θῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ
βήματος τοῦ χριστοῦ,] ἵνα
κομίσηται ἕκαστος [i] τὰ"
[k] διὰ" τοῦ σώματος, [l]
πρὸς ἃ" ἔπραξεν [m], εἴτε
ἀγαθὸν, εἴτε [n] ∾ κακόν."
11 Εἰδότες οὖν * τὸν φό-
βον τοῦ κυρίου, ἀνθρώ-
πους

n ∾ φαῦλον.

(z) ἐνδύσασθαι. 3. Mt. d in schol. i in textu. l. 9. (a) φθαρτὸν. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Theoph. etiam in Mt. d. i. (b) + καὶ χρίσας ἡμᾶς. 9. Slav. 8. (c) = BCDFG. 67** 73. 80. Syr. Arm. Vulg. It. Or. Iren. lat. Aug. Sedul. Pel. (d) = Mt. g. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9*. (e) θεοῦ. DEFG. It. Nulli Patr. lat. (f) = 67** 73. al. 3. Mt. b. Ar. pol. οὖν. FG* 17. Syr. Erp. Ambrſt. Hier. Ambr. Sedul. οὖν δέ. G. *ergo t autem.* boern. γάρ. Mt. 19. *etiam*, germ. clar. Lucif. (g) θεὸν. D. 17. Vulg. mſ. Arm. Clem. Ambrſt. (h) ἐκδημοῦντες εἴτε ἐνδημ. 3. 39. Syr. Erp. Aeth. Vulg. boern. Clem. Tert. Lucif. Or. int. Ambr. Pel. (i) = Clem. ſemel. Tert. ſemel. Hilar. ſcil. *reportet per corpus* ſ. *in carne.* item Syr. ἃ. D*FG. Tert. ſemel. Aug. alicubi. (k) ἴδια. Ed. Arm. Vulg. It. Or. bis. (ſed quinquies διά.) Or. int. Theodoret. alicubi. Damaſc. alicubi. Cypr. Lucif. Ambrſt. Pel. Sedul. Ambr. Praedeſtin. Zeno. Caſſiod. Alii lat. Sed διά Clem. Ath. Baſ. Cyr. Tert. Hier. Aug. Philaſtr. (l) = Dgr*FG. Slav. *accipiat quae per corpus admiſit* ſ. *geſſit*, Tert. ſemel. Aug. alicubi. Alii. ἃ. 30. 41. 44. Athenag. Or. ſemel. ὅσα. Chryſ. in textu, etiam in Mt. 9. πρὸς ὅ. 20. 47. Mt. l. Ed. Oec. (m) + *olim*, Arm. (n) C. 17. 23. 37. 39. Or. ſexies (ſed ſemel cum Clem. καλόν.) Euſ. Ephr. Ath. Epiph. Baſ. Nyſſ. Cyr. ſaepe. Damaſc. Alii.

πους [o] πείθομεν," θεῷ δὲ πε-
φανερώμεθα· [p] ἐλπίζω" δὲ
καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν
12 πεφανερῶσθαι. Οὐ [q] =
γὰρ" πάλιν ἑαυτοὺς συνι-
στάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορ-
μὴν διδόντες ὑμῖν [r] καυχή-
ματος" ὑπὲρ ἡμῶν· ἵνα ἔχη-
τε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ
καυχωμένους, καὶ [s] οὐ"
13 καρδίᾳ. Εἴτε γὰρ ἐξέστη-
μεν, θεῷ· εἴτε σωφρονοῦ-
14 μεν, ὑμῖν· Ἡ γὰρ ἀγάπη
τοῦ [t] χριστοῦ" συνέχει ἡ-
15 μᾶς, Κρίναντας τοῦτο, ὅ-
τι [u] — εἰ" εἷς ὑπὲρ πάντων
ἀπέθανεν, [x] ἄρα οἱ πάντες
ἀπέθανον· καὶ [ὑπὲρ πάντων
ἀπέθανεν," ἵνα οἱ ζῶντες
μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ
τῷ ὑπὲρ [y] αὐτῶν" ἀποθα-
16 νόντι καὶ ἐγερθέντι.] Ὥστε [z]
ἡμεῖς [a] ἀπὸ τοῦ νῦν" οὐ-
δένα οἴδαμεν κατὰ σάρκα· [b]
εἰ δὲ καὶ" ἐγνώκαμεν κατὰ
σάρκα χριστὸν, ἀλλὰ νῦν
17 οὐκέτι γινώσκομεν [c]. Ὥστε
εἴ τις ἐν χριστῷ, * καινὴ
κτίσις [d]· τὰ ἀρχαῖα παρῆλ-
θεν, ἰδοὺ, γέγονε καινὰ [e]
18 τὰ πάντα." Τὰ δὲ πάντα
ἐκ τοῦ θεοῦ, τοῦ καταλ-
λάξαν-

(o) πείθωμεν. 23. 46. Oec. ed. dif. (p) ἐλπίζομεν. 10. Ed. (q) = BCD*FG. 10. 39. 67** Syr. Copt. Vulg. It. Chryf. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Ambrft. Pel. (r) καυχήσεως. 72. al. 3. Mt. m. Ed. (s) μή. B. 17. 31. 37. 71. 73. 80. Mt. a. in marg. Theodoret. || + ἐν D*FG. 17. 37. 73. Mt. l. Syr. Vulg. It. Clem. Ambrft. Pel. (t) θεοῦ. C. ut videtur. 17. 39. 42. 46. Mt. k. Syr. p. Chryf. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. alicubi. Theoph. mf. (u) = BC**D*EFG. 10. 17. 46. 47. 71. 73. 80. al. 13. Mt. a (fed habet in m.) al. 3. Syr. utr. (non Arr.) Aeth. It. Chryf. alicubi (et h. l. etiam in Mt. 6. 9.) Ath. ut videtur. Cyr. alicubi. Theodoret. Damafc. Oec. in comment. Ambrft. ed. (x) = Mt. b. c. e. f. (y) πάντων. 47. 74. al. 9. et Barb. 2. Mt. a. Oec. Leo. πάντων αὐτῶν. 42. Barb. 1. Mt. l. n. (z) + καί. 37. 47. 49. (a) = Arm. (b) εἰ καί. BC**D* 17. 39. καὶ εἰ. FG. Vulg. It. Patr. lat. εἰ δέ. Mt. d. g. (c) + κατὰ σάρκα. D*EFG. It. Hier. femel + οὕτως. Arm. (d) + ἀνακαινίζεται. 72** 74. Or. || + ὅτι. Arm. (e) = BCD*FG. 67* Copt. Aeth. It. Vulg. mf. Clem. Cyr. Nyff. Tert. alicubi. Aug. Hilar. Auct. de promiff. || Ante καινὰ ponunt 17. 46. 48. 67** 72. al. 5. Mt. c. 9. al. 4. Ed. Syr. Vulg. Ath. Cyr. Dial. c. marc. Theodoret. Naz. Theophyl. Ambrft. Alii. || Sequens τὰ δὲ πάντα = Syr. Erp.

λάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ
[f] = ἰησοῦ" χριστοῦ, καὶ
δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν
19 τῆς καταλλαγῆς. [g] Ὡς" ὅτι
θεὸς ἦν ἐν χριστῷ κόσμον
καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λο-
γιζόμενος αὐτοῖς τὰ παρα-
πτώματα αὐτῶν, καὶ θέμε-
νος [h] ἐν" ἡμῖν [i] τὸν λόγον
20 τῆς καταλλαγῆς. [k] Ὑπὲρ
χριστοῦ οὖν" πρεσβεύομεν,
ὡς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦν-
τος δι' ἡμῶν· [l] δεόμεθα" ὑ-
πὲρ χριστοῦ, [m] καταλλά-
21 γητε" τῷ θεῷ. Τὸν [n] —
γὰρ" μὴ γνόντα ἁμαρτίαν,
ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίη-
σεν, ἵνα ἡμεῖς [o] γινώμεθα"
δικαιοσύνη [p] θεοῦ" ἐν αὐ-
1 τῷ.] [Συνεργοῦντες δὲ [q] [r]
καὶ" [s] παρακαλοῦμεν," μὴ
εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ
θεοῦ δέξασθαι [t] ὑμᾶς· "
2 (Λέγει γάρ· καιρῷ δεκτῷ
ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ
σωτηρίας ἐβοήθησά σοι· ἰδοὺ,
[u] νῦν" καιρὸς εὐπρόσδεκτος,
ἰδοὺ, [u] νῦν" ἡμέρα σωτη-
3 ρίας·) Μηδεμίαν [x] ἐν" μη-
δενὶ διδόντες προσκοπὴν, ἵνα
μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία [y]·
4 Ἀλλ' ἐν παντὶ [z] ∾ συνιστῶν-
τες"

---

z. ∾ συνιστάντες f. συνιστάνοντες

(f) = BCD*FG. 17. 31. 39. 57 (cum 3. 69.) 73. Mt. b. e. Ed. Syr. utr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Tert. Aug. Hilar. Ambrſt. Pel. item Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. (g) = 6. 67** (h) = 89. al. 8. Mt. l. al. 3. Ed. (i) + τοῦ εὐαγγελίου. D*EFG. It. + αὐτοῖς. 21. (k) ὃν ὑπὲρ χριστοῦ. DEFG. *quod* (verbum) *pro Chriſto.* boern. *pro quo Chriſto.* clar. germ. ὑπὲρ χριστοῦ· ὑπὲρ οὗ Ambrſt. (l) δεόμενοι. D*FG. It. Chryſ. in Mt. 6. Hilar. Ambrſt. (m) καταλλαγῆναι. D*FG. Syr. p. in m. It. Aug. Ambrſt. (n) = BCD*FG. 67** 71. Copt. Vulg. It. (Or.) Aug. Ambrſt. Pel. (o) γενώμεθα. DE. 47. al. 6. pluresve. Mt. a. al. 8. Ed. Or. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. Theodoret. Theoph. (p) = 46. Mt. c. Theodoret. alicubi. Alii transponunt (q) + ὑμῖν. Arm (r) = 17. 37. 39 al. 7. et Barb. 2. Syr. Erp. Vulg. ed. Theodoret. Pel. Aug. (s) παρακαλοῦντες. D*EFG. It. (t) = D* ἡμᾶς. C. 4. 17. 89. (u) bis = Arm. Poſterius = Chryſ. ſemel. (etiam in Mt. 6. 9.) Hilar. (x) = Syr. Erp. Vulg. Oec. in comment. Ambrſt. Pel. Auct. de ſingular. cleric. Caſſiod. (y) + ἡμῶν. DEFG. 66** 73. Syr. utr. Erp. Copt. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Theoph. (etiam in Mt. d. l.) Oec. in comment. Ambrſt. Aug. Pel. (z) συνιστάντες. CD*FG. 17. Clem. Cyr. συνιστάνοντες. B. 31. 73. Ed. Damaſc.

τες" ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διά-
κονοι· ἐν ὑπομονῇ πολλῇ ἐν
θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, [a] ἐν
5 στενοχωρίαις, Ἐν πληγαῖς,
ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστα-
σίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυ-
6 πνίαις, ἐν νηστείαις· Ἐν ἁ-
γνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μα-
κροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν
πνεύματι ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ
7 ἀνυποκρίτῳ, Ἐν λόγῳ ἀλη-
θείας, ἐν δυνάμει [b] Θεοῦ·
διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιο-
σύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀρι-
*8 στερῶν, Διὰ δόξης καὶ ἀτι-
μίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐ-
φημίας· ὡς πλάνοι, καὶ ἀ-
9 ληθεῖς· Ὡς ἀγνοούμενοι, καὶ
ἐπιγινωσκόμενοι· ὡς ἀποθνή-
σκοντες, καὶ [c] ἰδοὺ" ζῶμεν·
ὡς [d] παιδευόμενοι", καὶ μὴ
10 θανατούμενοι· Ὡς λυπού-
μενοι, ἀεὶ δὲ χαίροντες· ὡς
πτωχοὶ, πολλοὺς δὲ πλου-
τίζοντες· ὡς μηδὲν ἔχοντες,
καὶ [e] πάντα κατέχοντες.]
11 [Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέῳγε
πρὸς ὑμᾶς, κορίνθιοι, [f] ἡ"
καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται.
12 Οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν·
[g] στενοχωρεῖσθε" δὲ ἐν τοῖς
13 σπλάγχνοις [h] ὑμῶν." Τὴν
δὲ αὐτὴν [i] ἀντιμισθίαν, (ὡς
τέκνοις λέγω,) πλατύνθητε
14 καὶ ὑμεῖς. [k] Μὴ γίνεσθε ἑ-
τεροζυγοῦντες [l] ἀπίστοις."
τίς γὰρ μετοχὴ [m] δικαιοσύ-
νῃ καὶ ἀνομίᾳ;" [n] ∾ τίς
δὲ" κοινωνία φωτὶ πρὸς σκό-
15 τος; [o] Τίς δὲ" [p] συμφώ-
νησις"

---

n ∾ ἢ τίς.

(a) + ἐν διωγμοῖς. 72** 74. Mt. a. in marg. m. Chryſ. alicubi. Poſt στενοχ. addit 23 in m. (b) + πνεύματος. 47. (c) ἔτι. FGgr. (d) πειραζόμενοι. D*FG. It. Ambrſt. (e) + τὰ. 3. Mt. c. (f) καὶ ἡ. Arm. ἡ γὰρ. Barb. 1. (g) στενοχωρούμεθα. Conject. (h) ἡμῶν. 72. Mt. c. d. (i) + *habentes*. Vulg. Ambrſt. Pel. Sedul. (k) + καὶ. FG. Arm. It. Ambr. Ambrſt. (l) μετὰ ἀπίστων. FG. Vulg. It. Patr. lat. ὡς ἄπιστοι Slav. (m) δικαιοσύνῃ μετὰ ἀνομίας Arm. item FG. Vulg. It. Patr. lat. (exc. Tert. Cypr. Ambrſt. ed.) δικαιοσύνης καὶ ἀδικίας. D*E. (n) CDEFG. 17. 31. 37. 39. 67** 73. 80 Mt. a** d. Syr. Copt. Arm. Vulg. It. Clem. Cypr. Lucif. Ambrſt. Pel. Hier. Aug. Alii. ἢ τίς δὲ. 67* 72** τις Or. Aug. ſemel. (o) ἢ τίς. Arm. Ambrſt. (p) συμφωνία 17.

νησις" [q] χριστῷ" πρὸς [r]
βελίαρ;" ἢ τίς μερὶς πιστῷ
16 μετὰ ἀπίστου; [s] Τίς δὲ"
συγκατάθεσις ναῷ θεοῦ με-
τὰ [t] εἰδώλων;" [[u] ὑμεῖς
γὰρ ναὸς θεοῦ ἐστε" ζῶν-
τος· [x] καθὼς εἶπεν ὁ θεός·"]
ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς, καὶ
ἐμπεριπατήσω· καὶ ἔσομαι [y]
αὐτῶν θεὸς," καὶ αὐτοὶ ἔ-
17 σονταί [z] μοι" λαός. Διὸ [a]
ἐξέλθετε" ἐκ μέσου αὐτῶν
καὶ ἀφορίσθητε, [b] λέγει κύ-
ριος," καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅ-
πτεσθε· κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑ-
18 μᾶς, Καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πα-
τέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι
εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέ-
1 γει κύριος παντοκράτωρ. Ταύ-
τας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγ-
γελίας, ἀγαπητοί, [καθαρί-
σωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς
μολυσμοῦ [c] σαρκὸς καὶ πνεύ-
ματος, ἐπιτελοῦντες [d] ἁγιω-
σύνην" ἐν φόβῳ θεοῦ.]
2 Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα
ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείρα-
μεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν.
Οὐ-

r. βελίαλ.

(q) χριστοῦ. 13. ap. Beng. 17. Vulg. clar. germ. Or. bis. (ſemel ut rec.) Patr. lat. (r) C. 17. 23. 46. 67. 72. 80. al. 21. Mt. a. al. 8. Ed. (etiam St. 3.) Copt. Arm. Aeth. Syr. p. Slav. harl* ut videtur. Clem. ſemel. Pſeudo Ign. Teſtam. 12 patriarch. Canon apoſt. Or. Nyſſ. Naz. Baſ. Ephr. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Damaſc. Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Oec. Patr. gr. alii. Martinus I. βελίαν. DEgr. 37. 47. 89. al. 3. Mt. g. Plurimi ap. Hier. Carm. ſibyll. Theodoret. alicubi Tert. βελίαβ. FGgr. Syr. p. in m. graece. clar. germ. *Chriſti et Beliae*, Tert. bis, ſed *Belial* ſemel; et ſic B. Vulg. boern. Patr. lat. *Satan*, Syr. (s) ἢ τίς. Arm. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. Tert. Ambrſt. (t) *daemonum* ſcil. templo, Syr. *templo Satanae*, Erp. εἰδωλείων. Conject. (u) ἡμεῖς . . . ἐσμεν. BD. 6. 10. 17. 23. 31-39. 67** 71. 80. Copt. clar. germ. Clem. Aug. ſemel. || ναὸς] ναοί. Mt. m. Clem. (x) λέγει γὰρ ὁ θεός. D*EFG. It. *dicit enim*, Tert. Aug. ſemel. *ſicut dictum eſt*, Syr. Erp. καθὼς εἶπεν ὁ προφήτης. Clem. *ſcriptum eſt enim*, Lucif. (y) αὐτοῖς θεός. G. Mt. 19. boern. Or. bis. αὐτοῖς εἰς θεόν. Slav. 1. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. Hilar. (z) μου. C. 17. 37. Damaſc. (a) ἐξέλθατε. BCFG. 71. Damaſc. (b) = 4* Mt. g. Tert. Poſt ὑμᾶς rejiciunt Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Theoph. etiam in Mt. d. i. (c) σαρκός, καὶ πνεύματος ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην. Ambrſt. in textu et comment. Utrumque habet Aug. (d) δικαιοσύνην. 43.

3 Οὐ πρὸς κατάκρισιν [e] λέγω·
προείρηκα γὰρ, ὅτι ἐν ταῖς
καρδίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ [f]
συναποθανεῖν" καὶ συζῆν.
4 Πολλή μοι παῤῥησία πρὸς
ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις
ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ
παρακλήσει, ὑπερπερισσεύο-
μαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ
5 θλίψει ἡμῶν. Καὶ γὰρ ἐλ-
θόντων ἡμῶν εἰς μακεδονί-
αν, οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνε-
σιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν
παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν [g]
6 μάχαι", ἔσωθεν φόβοι. Ἀλλ'
ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπει-
νοὺς, παρεκάλεσεν ἡμᾶς [h]
ὁ θεὸς", ἐν τῇ παρουσίᾳ Τί-
7 του· Οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ
παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ
ἐν τῇ παρακλήσει [i] ᾗ πα-
ρεκλήθη" ἐφ' ὑμῖν, ἀναγ-
γέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐ-
πιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρ-
μὸν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ
ἐμοῦ· ὥστε [k] με" μᾶλλον
8 χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ ἐλύ-
πησα ὑμᾶς ἐν τῇ [l] ἐπιστο-
λῇ, οὐ μεταμέλομαι, [m] εἰ
καὶ μετεμελόμην· βλέπω γὰρ,
ὅτι" ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ
καὶ * πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν
9 ὑμᾶς. [n] Νῦν" χαίρω, οὐχ
ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι
ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐ-
λυπήθητε γὰρ κατὰ θεὸν,
ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ
10 ἡμῶν. [Ἡ γὰρ κατὰ θεὸν
λύπη [o] μετάνοιαν εἰς σωτη-
ρίαν" [p] ἀμεταμέλητον" [q]
κατεργάζεται" [r] ἡ δὲ τοῦ
κόσμου λύπη θάνατον κα-

 τερ-

(e) + μου. 61. + ὑμῶν. Mt. d. Syr. Erp. Vulg. (non harl.) Ambrſt ed. Pel. (f) ἀποθανεῖν. 3. 28. Mt. e. l. (g) γὰρ μάχαι, καὶ. Arm. (h) = 72. 74. Mt. c. Ed. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. alicubi. || = ὁ C. 4. (i) ἣν παρεκλήθην. D*Egr. || + αὐτὸς. Arm. (k) = 31. 35. 37. 39. Mt. b. c. g. Ponunt poſt μᾶλλον DE. Theodoret. Poſt χαρῆναι FG. Arm. (l) + πρώτῃ. Syr. p. (m) Εἰ δὲ καὶ μετεμελόμην, βλέπω, ὅτι. B. *Etſi poeniteret, videns quod.* Vulg. *et ſi poenitet, video quod.* clar. germ. item Ambrſt. || = γάρ. D* (n) = D* Syr. clar. germ. (o) εἰς μετάνοιαν. Slav. 5. (p) = harl. ἀμετανόητον. 41. Theoph. mſ. ἀμέλητον. Or. ſemel ἀμετάβλητον. Or. ſemel. (Sed bis ut rec.) *ſtabilem,* Vulg. It. Ambrſt. Pac. Pel. (q) ἐργάζεται. CDE. 37. Juſtin. Clem. Or. bis (ſed bis ut rec.) Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. (r) = 17. 31. al. 5. Mt. c. g. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. || κατεργάζεται"] ἐπιφέρει. 42.

11 τεργάζεται."] Ἰδοὺ γὰρ,
αὐτὸ [s] τοῦτο" τὸ κατὰ
θεὸν λυπηθῆναι [t] — ὑμᾶς",
πόσην κατειργάσατο [u] ὑμῖν
σπουδήν· ἀλλὰ ἀπολογίαν,
ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ
φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλ-
λὰ ζῆλον, ἀλλ' ἐκδίκησιν·
ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυ-
τοὺς ἁγνοὺς εἶναι [x] — ἐν"
12 τῷ πράγματι· Ἄρα εἰ καὶ
ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν
τοῦ [y] ἀδικήσαντος." οὐδὲ
εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ'
εἵνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν
σπουδὴν [z] ∾ ἡμῶν τὴν ὑ-
πὲρ ὑμῶν" [a] πρὸς ὑμᾶς," [b]
13 ἐνώπιον τοῦ θεοῦ." Διὰ τοῦ-
το [c] παρακεκλήμεθα ἐπὶ τῇ
παρακλήσει ὑμῶν· περισσο-
τέρως δὲ μᾶλλον" ἐχάρημεν
ἐπὶ τῇ [d] χαρᾷ" τίτου, ὅ-
τι ἀναπέπαυται [e] τὸ πνεῦ-
μα" αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑ-
14 μῶν· Ὅτι εἴ τι αὐτῷ
ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ
κατησχύνθην· ἀλλ' ὡς [f] πάν-
τα" ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν
ὑμῖν

z ∾ ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν.

(s) = 4. Chryf. in Mt. 6. 9. Theoph. etiam in Mt. d. i. (t) = BCFG. 17. boern. Ambrft. Aug. (u) + ἐν. CFG. 10. 23. 31. 39. 46** 48. 57. (c. al. 6.) 72. 73. al. 5 et Barb. 1. Ed. (Syr. Ar. p. Arm. Slav. Vulg. boern.) Baf. Chryf. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Theoph. (etiam Mt. d. i.) Ambrft. Sedul. Pel. (x) = CD*gr. FG. 13. 17. 80. Barb. 1. Vulg. boern. Clem. Damafc. Ambrft. ed. Pel. (y) ἀδικήματος. 19. 55. || + ἀλλ'. B. 37. 73. (z) CDE. 17. 23. 39. 46. 57 (c. al. 5.) 72. 73. 80. 87. al. 24. pluresve et Barb. 6. Mt. a. al. 6. Ed. (etiam St. 3.) Syr. Arr. Copt. Aeth. germ. Damafc. (a) = Barb. 6 vel 7, ut videtur! Syr. Erp. Arm. Aeth. Vulg. ed. Ambrft. Pel. πρὸς ἡμᾶς. Barb. 1. Mt. k. (b) = Chryf. etiam in Mt. 9. (c) παρακεκλήμεθα· ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν (f. ἡμῶν) περισσοτέρως μᾶλλον. BCDEFG. 10. 36. et 39 ap. Wetft. 46. 68. 80. al. 5. Mt. b. e. f. g. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Vulg. It. Chryf. in comment. et in Mt. 6. Damafc. Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Ambrft. Pel. Beda. || δὲ (utrumvis) = 32. et 36 et 39. ap. Mill. 69. 71. Theodoret. || ὑμῶν] ἡμῶν. BCDEG. 3. 17. 23. 33. Mt. d. Syr. Erp. Aeth. Arm. Vulg. It. Ambrft. Pel. (d) παρουσίᾳ. 36. Mt. a in marg. (e) τὰ σπλάγχνα. Chryf. in comment. dif. (f) πάντοτε. FG. (boern. utrumvis) Chryf. etiam in Mt. 9.

ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ καύχησις
ἡμῶν ἡ [g] ἐπὶ τίτου", [h] ἀ-
15 λήθεια" ἐγενήθη· Καὶ τὰ
σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέ-
ρως εἰς ὑμᾶς ἐστιν, ἀναμι-
μνησκομένου τὴν πάντων ὑ-
μῶν ὑπακοὴν, ὡς μετὰ φό-
βου καὶ τρόμου ἐδέξασθε
16 αὐτόν. Χαίρω [i] †, ὅτι ἐν
παντὶ θαῤῥῶ [k] ἐν ὑμῖν."]
1 [[l] Γνωρίζομεν" δὲ ὑμῖν,
ἀδελφοὶ, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ
τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκ-
2 κλησίαις τῆς μακεδονίας Ὅ-
τι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψε-
ως ἡ [m] περισσεία" τῆς [n]
χαρᾶς αὐτῶν", καὶ ἡ κα-
τὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν
ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον
τῆς [o] ἁπλότητος" αὐτῶν·
3 Ὅτι κατὰ δύναμιν (μαρτυ-
ρῶ) καὶ [p] ὑπὲρ" δύναμιν
4 [q] [r] αὐθαίρετοι", Μετὰ πολ-
λῆς παρακλήσεως δεόμενοι
[s] ἡμῶν" τὴν χάριν καὶ
τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας
τῆς εἰς τοὺς ἁγίους [t] †·
5 Καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν,
ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶ-
τον τῷ κυρίῳ, [u] καὶ" ἡ-
μῖν,

U 5

i † οὖν. t † δέξασθαι ἡμᾶς.

(g) πρὸς τίτον. DEFG. 37. 71. 73. 80. Syr. utr. (ſed in poſt. rec. in m.) Copt. Arm. Slav. ut videtur. Vulg. It. Pel. (h) ἐν ἀληθείᾳ. Barb. 2. ἀληθής. Theoph. etiam in Mt. i. (i) = DEFG. 23. 57. (cum al. 5) 72. al. 12. pluresque. Mt. a. al. 9. Ed. (etiam St. 3.) Syr. Erp. Syr. p. (habet in m.) Copt. Slav. 5. et ant. Vulg. It. Chryſ. ſemel. Theodoret. alicubi. Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Oec. Ambrſt. Pel. Sedul. Beda. νῦν. Syr. p. c. aſt. καὶ νῦν χαίρω. Arm. (k) ὑμῖν. 74. al. 3. Mt. k. εἰς ὑμᾶς. Mt. b. (l) γνωρίζω. 47. 73. 80. al. 10. Mt. c. m* al. 5. Lectionaria. Arm. Aeth. Ar. p. harl* Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Sedul. (m) περιουσία. Mt. d. (n) χάριτος αὐτῶν. 67** χάριτος ὑμῶν. 29. (o) χρηστότητος. 37. (p) παρὰ. BDEG. 17. 45. 46. (q) + αὐτῶν. Syr. Arm. Syr. p. c. ob. (r) = Arm. Chryſ. in Mt. 9. (s) = 67** Arm. Ambrſt. ed. *noſtram*, Ambrſt. ed. ὑμῶν. 61. al. 3. Ar. p. *rogo vos*, Aeth. (t) = BDEFG. (hiant AC.) 10. 17. 23. 31. 37. 39. 46. 47. 48. 61. 71. 73. 74. 80. al. 28 et Barb. 1. Mt. b. c. e. f. g. k. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Damaſc. Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Orig. int. Aug. Ambrſt. ed. in textu. Pel. in textu. *ſuſcipi* ante τὴν χάριν habet Ambrſt. ed. δοθείσης ἡμῖν. Arm. (u) καὶ ὕστερον. Arm. *deinde*, Vulg. It. Ambrſt. Pel.

μῖν, διὰ θελήματος θεοῦ·]
6 [x] Εἰς τὸ" παρακαλέσαι [y]
ἡμᾶς" τίτον, ἵνα καθὼς προ-
ενήρξατο [z], οὕτω καὶ ἐπι-
τελέσῃ [a] εἰς ὑμᾶς" καὶ τὴν
7 χάριν ταύτην. Ἀλλ' [ὥσ-
περ ἐν παντὶ περισσεύετε,
(πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώ-
σει, καὶ πάσῃ σπουδῇ, καὶ
τῇ [b] ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν" ἀ-
γάπῃ,) ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ
8 τῇ χάριτι περισσεύητε. Οὐ
κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ
διὰ τῆς ἑτέρων σπουδῆς, καὶ
τὸ τῆς [c] ὑμετέρας" [d] ἀγά-
9 πης" γνήσιον δοκιμάζων· (Γι-
νώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ,
ὅτι δι' [e] ὑμᾶς" ἐπτώχευσε,
πλούσιος ὤν, ἵνα [f] ὑμεῖς τῇ
ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήση-
10 τε·") Καὶ γνώμην ἐν τούτῳ
δίδωμι. τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμ-
φέρει, οἵτινες οὐ μόνον [g] τὸ
ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ θέ-
λειν" προενήρξασθε [h] ἀπὸ
11 πέρυσι·" Νυνὶ δὲ καὶ [i] τὸ"
ποιῆσαι [k] ἐπιτελέσατε," ὅ-
πως καθάπερ ἡ προθυμία [l]
τοῦ" θέλειν, οὕτω καὶ [m] τὸ"
12 ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν. Εἰ
γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται,
καθὸ ἐὰν [n] ἔχῃ" [o] = τις",
εὐπρόσδεκτος, [p] οὐ καθὸ
οὐκ

(x) ὥστε. 3. 35. Chryſ. (etiam in Mt. 9.) Theoph. etiam in Mt. d. i. (y) = Mt. d. Arm. (Vulg. It.) ὑμᾶς. 72. ap. Hensler. 74. Mt. k. (z) + ἐν ὑμῖν. 66 in m. Chryſ. in textu. (etiam in Mt. 6. 9.) Theoph. etiam in Mt. d. i. (a) = Iidem. εἰς ἡμᾶς. 72. ap. Birch. (b) ἐξ ἡμῶν ἐν ὑμῖν. 31. 37. 73. 74. 80. al. 4. Syr. Arm. Slav. 5 et ant. ἐξ ὑμῶν εἰς ἡμᾶς. 17. *ex nobis et vobis*, Ambrſt. || = ἐν ἡμῖν. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. (c) ἡμετέρας. 23. 72. al. 3. Mt. d. m. Ed. (d) σπουδῆς. 17. Mt. d. (e) ἡμᾶς. 19. 23. 37. 41. 55. 61. 74. al. 5. Mt. b. d. g. Chryſ. etiam in Mt. 6, 9. Theodoret. alicubi. (f) ἡμεῖς . . . πλουτήσωμεν. 19. 41. 55. 74. Or. ut videtur. Chryſ. in textu. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. alicubi. Ath. Theophilus alex. Patr. lat. qu. (g) τὸ θέλειν . . . τὸ ποιῆσαι. Syr. Erp. τῷ π . . τῷ θ. Chryſ. (h) = Aeth. (i) τοῦτο. 26. τῷ Chryſ. Vulg. It. Aug. Pel. (k) ἐπετελέσατε. Aeth. Chryſ. (l) ἐκ τοῦ. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. τὸ. D* (m) τοῦ. Mt. n. Vulg. It. Patr. lat. (n) ἔχει. B. 71. pluresve. Mt. b. c. d. (o) = BCDEFG. 10. 17. 39. 46. 71. al. 3. Mt. f. g. Ed. Arm. Syr. p. habet c. aſt. Vulg. It. Clem. Chryſ. in comment. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Damaſc. Cypr. Ambrſt. Aug. Pel. Ante ἔχῃ ponunt 73. 80. τί. 55. (p) = Aeth. || + τις. DEFG. boern.

13 οὐκ ἔχει". Οὐ γὰρ ἵνα
ἄλλοις [q] ἄνεσις," ὑμῖν [r]
14 δὲ" θλίψις, [s] Ἀλλ' ἐξ ἰ-
σότητος· ἐν τῷ νῦν καιρῷ"
τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ
ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα [t] καὶ
τὸ ἐκείνων περίσσευμα [u] γέ-
νηται" εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρη-
μα, ὅπως γένηται ἰσότης [x].
15 Καθὼς γέγραπται· [y] ὁ" τὸ
πολὺ [z], οὐκ ἐπλεόνασε· καὶ [a]
ὁ" τὸ ὀλίγον [z], οὐκ ἠλατ-
16 τόνησε.] [Χάρις δὲ τῷ Θεῷ
τῷ [b] ∾ διδόντι" τὴν αὐ-
τὴν σπουδὴν [c] ὑπὲρ ὑμῶν ἐν
17 τῇ καρδίᾳ" τίτου· Ὅτι τὴν
μὲν παράκλησιν ἐδέξατο·
σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων,
αὐθαίρετος ἐξῆλθε [d] πρὸς
18 ὑμᾶς." Συνεπέμψαμεν δὲ
μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελ-
φὸν [e], οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ
εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν
19 ἐκκλησιῶν· Οὐ μόνον δὲ,
ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ
τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος
ἡμῶν [f] [g] ∾ σὺν" τῇ χάριτι
ταύτῃ, τῇ διακονουμένῃ ὑφ'
[h] ἡμῶν" πρὸς τὴν [i] — αὐ-
τοῦ" τοῦ κυρίου δόξαν καὶ
προ-

U 4

b ∾ δόντι. g ∾ ἐν.

(q) ἄνεσιν θέλω, et mox θλίψιν. Arm. (r) = 17. 33. 35. 80. Aeth. clar. germ. (s) = Chryf. etiam in Mt. 6. item in Mt. 9. || ἐν τῷ νῦν καιρῷ = Hier. Antecedentibus jungunt Aug. Ambrft. (t) + γένηται ἰσότης ἐν τῷ νῦν καιρῷ Chryf. etiam in Mt. 6. 9. (u) = 74. Chryf. etiam in Mt. 6. 9. (x) + ἐν τῷ νῦν καιρῷ. Chryf. etiam in Mt. 6. 9. (y) ῷ. 72. al. 4 Ed. tol. (z) + ἔλαβε. Arm. || πολὺ] + *habuit*, harl* Cypr. Ambrft. Pel. (a) ῷ. 72. al. 3. Ed. tol. || = FG. 80. al. 6. Mt. c. d. m. (b) CDEFG. 39. 47. 67** 80. 108. al. 20. Mt. a. k** m* al. 4. Chryf. (etiam in Mt. 9 et femel in 6.) Theoph. ed. (c) ἐν τῇ παρουσίᾳ. 2. (d) = Chryf. etiam in Mt. 6. 9. (e) + ἡμῶν. 10. Syr. Erp. Aeth. Vulg. ed. fixt. Ambrft. Pel. Beda. (f) + ἐγένετο. DE. Arm. Vulg. ed. Aug. Ambrft. Pel. (g) BC. 6. 10. 17. 31. 37. 39. 47. 67. 71. 73. Mt. g** l. Ed. Syr. Copt. Aeth. Slav. 5. et ant. Vulg. Damafc. Aug. Ambrft. Pel. (h) ὑμῶν. C. 55. 73. Mt. 6. femel. (i) = BCD*FG. 23. 31. 39. 57. (cum 3. 71.) 73. 80. Ed. Aeth. Copt. Arm. Slav. mf. Vulg. It. Ambrft. Aug. Pel. αὐτήν. 6. 43. 67** ap. Birch. 74.

20 προθυμίαν [k] ἡμῶν·" [l] Στελ-
λόμενοι" τοῦτο, μή τις
[m] ἡμᾶς" μωμήσηται ἐν τῇ
ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονου-
21 μένῃ ὑφ' ἡμῶν· [n] ∾ Προ-
νοοῦμενοι" [o] # γάρ" καλὰ
οὐ μόνον ἐνώπιον [p] κυρίου",
ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων.
22 Συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν
ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμά-
σαμεν ἐν πολλοῖς [q] [r] πολλά-
κις" σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ
[s] πολὺ" σπουδαιότερον, πε-
ποιθήσει [t] πολλῇ" τῇ εἰς ὑ-
23 μᾶς. Εἴτε ὑπὲρ τίτου, κοι-
νωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συν-
εργός. εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν,
ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα
24 χριστοῦ. Τὴν οὖν ἔνδειξιν
τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν
καυχήσεως ὑπὲρ [u] ὑμῶν", [x]
εἰς αὐτοὺς" * [y] ἐνδείξασθε"
[z] † εἰς πρόσωπον τῶν ἐκ-
κλησιῶν.
1 Περὶ μὲν [a] γὰρ" τῆς
διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους
περισσόν μοι ἐστὶ [b] τὸ" [c]
2 γράφειν" ὑμῖν. Οἶδα γὰρ
τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑ-
πὲρ ὑμῶν καυχῶμαι μακεδό-
σιν, ὅτι ἀχαΐα παρεσκεύα-
σται ἀπὸ πέρυσι· καὶ ὁ [d] ἐξ"
ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισε τοὺς
3 πλείονας. Ἔπεμψα δὲ τοὺς
ἀδελ-

k ∾ ὑμῶν. n ∾ προνοοῦμεν. z † καί.

(k) BCDEFG. 6. 10. 23. 37. 39. 46. 72. 73. 74. 80. al 25. Mt. a. al. 7. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 5. Vulg. It. Chryſ. in Mt. 9. (ſed rec. in comment.) Theodoret. Oec. Aug. Ambrſt. ed. Pel. || καὶ προθυμίαν ἡμῶν τελοῦσιν. (θέλουσιν ap. Mill.) DE. *et deſtinatam noſtram voluntatem.* clar. germ. (l) ὑποστελλόμενοι. FG. δεδοικότες. 4** (m) = Arm. ὑμᾶς. Ggr. 31. 37. 73. al. 3. (n) BDEFG. 6. 11. 67** 80. 91. Ed. Copt. Arm. Ar. p. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 9.) Ambrſt. Alii. (o) Iidem et C. 17. 37. 39. 47. 73. al. 3. Syr. Erp. Clem. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. (p) θεοῦ. Mt. k. Syr. Erp. Vulg. Ambrſt. Aug. Pel. (q) + αὐτοῦ. Arm. (r) = 3. 36. 43. Ar. pol. (s) = 69. 74. 80. Theoph. in Mt. d. i. πολλοῖς. 39 πολλῷ. Theodoret. (t) = FG. 67** 69. boern. (u) ἡμῶν. D*G. 71. 73. boern. (x) = 44. Barb. 1. Slav. 8. εἰς ἑαυτούς. Slav. 5. αὐτούς. 71. (y) ἐνδεικνύμενοι. BD*EFG. 17. It. (z) = BCD*EFG. 17. 57. (c. al. 7.) 73. 80. al. 41. Mt. a. al. 9. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. (exc. ant.) Vulg. It. Patr. gr. et lat. (a) = C. 2. 41. Mt. d. (b) = C. 17. 73. τοῦ. FG. Theodoret. mſ. (c) προγράφειν. 17. (d) = BC. 17. 39. 67** 74. Alius. Syr. Erp. Copt. Arm. Slav. 5. Vulg. Ambrſt. Pel.

ἀδελφοὺς, ἵνα μὴ τὸ καύχη-
μα ἡμῶν [e] τὸ ὑπὲρ ὑμῶν"
κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ· [f]
ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρε-
4 σκευασμένοι ἦτε· Μήπως, ἐὰν
ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ μακεδόνες,
καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρα-
σκευάστους, [g] καταισχυνθῶ-
μεν ἡμεῖς (ἵνα μὴ [h] λέγω-
μεν" ὑμεῖς) ἐν τῇ ὑποστά-
5 σει [i] ταύτῃ" [k] †. Ἀναγ-
καῖον οὖν ἡγησάμην [l] παρα-
καλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς, ἵνα
προέλθωσιν [m] εἰς" ὑμᾶς, καὶ
προκαταρτίσωσι τὴν [n] ∾
προκατηγγελμένην" εὐλογίαν
[o] ὑμῶν", [p] ταύτην" ἑτοί-
μην εἶναι οὕτως [q] ὡς" εὐ-
λογίαν, [r] καὶ" μὴ [s] ὡς"
6 πλεονεξίαν.] [t] Τοῦτο δὲ,"
[ὁ σπείρων φειδομένως, φει-
δομένως καὶ θερίσει· καὶ ὁ
σπείρων [u] ἐπ' εὐλογίαις", [x]
ἐπ' εὐλογίαις" [y] καὶ" θερί-
7 σει. Ἕκαστος καθὼς [z] προ-
αιρεῖται" τῇ καρδίᾳ· μὴ ἐκ
λύπης, [a] ἢ" ἐξ ἀνάγκης·
ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ
8 θεός. Δυνατὸς δὲ ὁ θεὸς
πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς
ὑμᾶς·

U 5

k † τῆς καυχήσεως. n ∾ προεπηγγελμένην. s ὥσπερ.

(e) = FG. 45. boern. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. (f) + ἀλλ'. 37. 71. Syr. p. c. aſt. Arm. Theodoret. (g) + καὶ. D*E. 2. clar. germ. (h) λέγω. DEG. Vulg. mſ. It. Ambrſt. Aug. Theoph. in comment. (i) = 67** ταύτης. 47. 74. Slav. mſ. Oec. (k) = BCD*FG. 17. 23* 57. (cum 3. 69. 70. 71.) 67** Copt. Vulg. It. Ambrſt. Pel. Aug. (l) προπέμψαι τοὺς ἀδελφοὺς, ἵνα προκαταρτίσωσι ταύτην τὴν εὐλογίαν ὑμῶν ἑτοίμην etc. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9) Theoph. in Mt. i (m) πρὸς. BDEFG. 37. 46. (n) BCDEFG. 17. 23. 57. Copt. Vulg. It. Theoph. Aug. Ambrſt. Pel. (o) = D* Vulg. clar. germ. Pel. (p) = FG. Arm. boern. (q) = 69. (r) = FG. 52. Syr. Erp. Vulg. It. Chryſ. in comment. Aug. Ambrſt. Pel. (s) BCDEFG. 17. 23. 37. 39. 47. 57. (cum 49. et al. 6.) 73. 80. al. 25. Mt. a. al. 10. Ed. Patr. gr. etiam Mt. d. i. 6. 9. || = 29. ap. Mill. 46. (t) = 37. 69. 74. Lectionaria. Arm. Slav. 5. 8. || + λέγω. 14. Syr. mſ. Ar. p. Copt. Slav. ed. Vulg. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. Ambrſt. Pel. (u) ἐν εὐλογίᾳ. D*FG. Slav. 5. It. Ambrſt. Sedul. (x) ἐπ' εὐλογίᾳ. FG. Slav. 5. ἐξ εὐλογίας. D* It. Cypr. Ambrſt. Hier. (y) = DE. Erp. Aeth. (z) προῄρηται. BCFG. 31. 67** 71. (Copt. Arm. Vulg. clar. germ.) Chryſ. mſ. Cypr. Aug. Pel. + τις. Arm. (a) μηδὲ. Slav. Chryſ. etiam in Mt 6. 9. καὶ. Arm.

ὑμᾶς· ἵνα ἐν παντὶ [b] πάν-
τοτε" πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔ-
χοντες, περισσεύητε εἰς πᾶν
9 ἔργον ἀγαθόν· Καθὼς γέ-
γραπται· ἐσκόρπισεν, ἔδωκε
τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη
αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.
10 Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν [c] σπέρ-
μα" τῷ σπείροντι * καὶ ἄρ-
τον εἰς βρῶσιν, [d] χορηγήσει *
καὶ πληθυνεῖ τὸν σπόρον ὑ-
μῶν, καὶ αὐξήσει" τὰ [e] γενή-
ματα" τῆς [f] δικαιοσύνης" ὑ-
11 μῶν· [g] Ἐν παντὶ πλουτιζό-
μενοι [h] εἰς πᾶσαν ἁπλότη-
τα, ἥτις κατεργάζεται δι' [i]
ἡμῶν" εὐχαριστίαν τῷ θεῷ·]
12 Ὅτι [ἡ διακονία τῆς λειτουργί-
ας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶ προς-
αναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα
τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισ-
σεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαρι-
13 στιῶν [k] τῷ θεῷ· Διὰ τῆς
δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης
δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ [l]
ὑποταγῇ" τῆς ὁμολογίας ὑ-
μῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
χριστοῦ, καὶ ἁπλότητι τῆς
[m] κοινωνίας" εἰς αὐτοὺς καὶ
14 εἰς πάντας, Καὶ αὐτῶν δεή-
σει ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθούν-
των [n] ὑμᾶς, διὰ τὴν ὑπερ-
βάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ
15 ἐφ' ὑμῖν. Χάρις [o] = δὲ"
τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ
αὐτοῦ δωρεᾷ.
1 Αὐτὸς δὲ ἐγὼ παῦλος
παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραό-
τητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ χρι-
στοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν
ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ
2 θαῤῥῶ [p] εἰς" ὑμᾶς· Δέο-
μαι δὲ, τὸ μὴ παρὼν θαῤῥῆ-
σαι [q] τῇ πεποιθήσει", [r] ἢ"
λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας
τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς
κατὰ

d ∾ χορηγήσαι καὶ πληθύναι τ. σπ. ὑ. κ. αὐξήσαι.
e. γεννήματα.

(b) = FG. 7. Ed. boern. (c) σπόρον. BD*FG. 80. (d) BCD* 10. 23. 31. 37. 39. 71. al. 5. Mt. h. item FG. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Cyr. alicubi. Cypr. Ambrſt. Alii (e) BCFG. Alii. Mt. a. al. 13. Ed. (f) διακονίας. 39. (g) + ἵνα. FG. Vulg. boern. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. Cypr. Ambrſt. Alii. (h) + περισσεύητε. Ed. *abundetis*, Vulg. Auctcr de voc. gent. Pel. Beda. (i) ὑμῶν. C* 66** 67. 71. 74. 91. Mt. i. k. Syr. p. in m. boern* Damaſc. (k) + ἐν. Vulg. Cypr. Ambrſt. Pel. (l) ὑπομονῇ. Mt. m. (m) διακονίας. 39. 43. (n) + ἰδεῖν. 17. 66. in m. Ambrſt. (o) = BCD*FG. 74. Vulg. It. Ambrſt. ed. Pel. Aug. Beda. (p) δι'. B. (q) = 46* + ταύτῃ. C** (r) ἢ Mt. 9. Arm.

κατὰ σάρκα περιπατοῦντας.
3 Ἐν σαρκὶ γὰρ [s] περιπατοῦν-
τες", οὐ κατὰ σάρκα στρα-
4 τευόμεθα, (Τὰ γὰρ ὅπλα
[t] τῆς στρατείας" ἡμῶν οὐ
σαρκικὰ, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ
θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρω-
5 μάτων,) Λογισμοὺς καθαι-
ροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐ-
παιρόμενον κατὰ τῆς [u] γνώ-
σεως" τοῦ θεοῦ, [x] καὶ" [y]
αἰχμαλωτίζοντες" πᾶν νόη-
μα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ χρι-
6 στοῦ [z], Καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχον-
τες ἐκδικῆσαι πᾶσαν [a] πα-
ρακοὴν, ὅταν πληρωθῇ [b] ὑ-
μῶν ἡ ὑπακοή.
7 Τὰ κατὰ [c] πρόσωπον
βλέπετε *; [εἴ τις [d] πέποι-
θεν" ἑαυτῷ χριστοῦ [e] εἶναι,
τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἀφ'
ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς
χριστοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς [f] †.]
8 Ἐάν [g] τε" γὰρ [h] καὶ" [i] πε-
ρισσότερόν" [k] τι" καυχήσω-
μαι περὶ τῆς ἐξουσίας [l] ἡ-
μῶν", ἧς ἔδωκεν ὁ κύριος [m]
ἡμῖν", εἰς οἰκοδομὴν καὶ
οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ
9 αἰσχυνθήσομαι. Ἵνα [n] μὴ [o]
δόξω"

---

f † χριστοῦ.

(s) ζῶντες. Orig. bis. ὄντες. Clem. semel. (t) = Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Hilar. τῆς σαρκὸς. Mt. b. (u) δόξης. 17. (x) = G. It. Ambrſt. ed. (y) αἰχμαλωτεύοντες. 39. 71. al. 3. Mt. a. in marg. b. c. e. Theodoret. alicubi. Damaſc. (z) + ἄγοντες. D*EFG. *captivantes (ſ. in captivitatem redigentes) . . . ad obaudiendum Chriſto perducentes.* It. Ambrſt. (a) + παράβασιν καὶ. 10. 31. 74. (b) + πρότερον. C. 39. Aug. (c) + ἑκάστου. Arm. (d) δοκεῖ πεποιθέναι. B. (e) + δοῦλος. D*EFG. It. flor. Ambrſt. ed. (f) = BCD*FG. 17. 31. 73. 80. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 6. 9.) Theodoret. Theoph. (etiam in Mt. d. i.) Ambrſt. Alii. (g) = BFG. 17. 45. 52. 67** 73. 80. It. tol. Chryſ. et Theoph. etiam in Mt. 6. 9. d. i. (h) = BD*EFG. 39. 45. Mt. k. Syr. p. Vulg. It. (i) περισσὸν. 17. 23* 39. 57. (c. al. 3.) Chryſ. et Theoph. etiam ap. Mt. (k) = 37. Slav. 5. Chryſ. in textu. Sedul. Ante περισσ. ponunt FG. It. Ambrſt. (l) = C. 66** Syr. Erp. Copt. Chryſ. et Theoph. etiam ap. Mt. Theodoret. ὑμῶν. Aeth. (m) = CD* 17. 66** Copt. Aeth. clar. germ. tol. Vulg. mſ. Transponunt 73. Arm. ἐμοὶ. Syr. Erp. Chryſ. et Theoph. etiam ap. Mt. ἡμῶν. 74. (n) + δὲ. 37. 67. 72. 73. 74. 80. al. 3. Ed. Syr. Vulg. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. Theoph. ed. etiam in Mt. d. Pel. Ambrſt. ed. (o) δόξωμεν. D*EFG. It. Ambrſt.

δόξω" [p] ὡς ἂν ἐκφοβεῖν"
ὑμᾶς [q] διὰ τῶν ἐπιστολῶν·"
10 ("Οτι αἱ μὲν ἐπιστολαὶ, φη-
σὶ, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί· ἡ
δὲ [r] παρουσία" τοῦ σώμα-
τος ἀσθενὴς, καὶ ὁ λόγος ἐξ-
11 ουθενημένος·) Τοῦτο λογι-
ζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἷοί
ἐσμεν [s] τῷ λόγῳ" δι' ἐπιστο-
λῶν [t] ἀπόντες," τοιοῦτοι
12 καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ. Οὐ
γὰρ τολμῶμεν ἐγκρῖναι ἢ
συγκρῖναι ἑαυτούς τισι τῶν
ἑαυτοὺς συνιστανόντων· ἀλ-
λὰ αὐτοὶ" [u] ἐν ἑαυτοῖς ἑαυ-
τοὺς μετροῦντες, καὶ" συγ-
κρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς,
13 [x] = οὐ συνιοῦσιν. Ἡμεῖς
δὲ" [y] οὐχὶ" εἰς τὰ ἄμε-
τρα [z] — καυχησόμεθα",
ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ
κανόνος, [a] οὗ" [b] ἐμέρισεν"
[c] ἡμῖν" ὁ θεὸς μέτρου, ἐ-
φικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. [d]
14 Οὐ γὰρ, ὡς μὴ" ἐφικνού-
μενοι εἰς ὑμᾶς, ὑπερεκτείνομεν
ἑαυτούς· (ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν
ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ
15 τοῦ χριστοῦ·) Οὐκ εἰς τὰ
ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλο-
τρίοις [e] κόποις", ἐλπίδα [f]
δὲ" ἔχοντες, αὐξανομένης
τῆς πίστεως ὑμῶν, [g] ἐν ὑμῖν
μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν κανό-
16 να ἡμῶν εἰς περισσείαν, Εἰς
τὰ [h] ὑπερέκεινα" ὑμῶν εὐαγ-
γελίσασθαι· οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ
κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα [i] καυ-
χήσα-

(p) ἐκφοβοῦντες. D*E. (q) = Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. (r) παῤῥησία. Ed. (s) = Chryſ. etiam ap. Mt. (t) = Aeth. (u) = Syr. Erp. (x) = D*FG. It. Ambrſt. Auctor graecus de ſingul. cleric. ap. Cypr. Vigil. tapſ. Idacius. Sedul. || οὐ συνιοῦσιν] = 74** Vulg. Lucif. Pel. (Habet tamen Aug.) συνιοῦσιν. 80. οὐ συνιᾶσιν. B. 10. 31. 37. Theodoret. (y) οὐκ. BD*FG. 31. 57. (c. al. 2.) 73. 80. al. 3. Mt. g. m. Ed. Chryſ. et Theoph. etiam ap. Mt. Theodoret. (z) = D* clar. germ. καυχώμενοι. FG. boern. Auct. de ſing. cler. || + καθάπερ οὗτοι. Chryſ. etiam ap. Mt. (a) ὅσου. 64. 67** (b) ἐμέτρησεν. 49. 64. 67** 74. Theoph. mſ. *menſus eſt*, Vulg. It. Pa r. lat. *partitus eſt*, Ambrſt. (c) = FG. 46. Mt. b. boern. Alii tranſp. (d) ὡς γὰρ μή. B. Mt. c. f. οὐχ ὡς μή. Arm. οὐ γὰρ μὴ ὡς. Chryſ. etiam ap. Mt. (e) τόποις. 3. ap. Wetſt. (f) = 64 al. 10. Mt. c. e. m. Ed. (g) + πάλιν. Arm. (h) ὑπὲρ ἐκεῖνα. B. 13 52. 64. Cyr. hier. ὑπερκείμενα. Mt. f. (i) εὐαγγελίσασθαι. 37.

17 χήσασθαι". Ὁ δὲ καυχώ-
μενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω.
18 Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν [k] ∾
συνιστῶν", ἐκεῖνός ἐστι δόκι-
μος, ἀλλ' ὃν ὁ κύριος συνί-
στησιν.]
1 [[l] "Ὄφελον [m] ἀνείχεσθέ"
μου μικρὸν [n] † [o] τῇ ἀφροσύ-
νῃ"· ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ [p]
2 μου." [q] Ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς
θεοῦ ζήλῳ·" ἡρμοσάμην γὰρ
ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ, [r] παρθένον
ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ χρι-
3 στῷ· Φοβοῦμαι δὲ, [s] μή-
πως," ὡς ὁ ὄφις εὔαν ἐξη-
πάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐ-
τοῦ, [t] — οὕτω" φθαρῇ τὰ
νοήματα ὑμῶν [u] ἀπὸ τῆς ἁ-
πλότητος [x] τῆς εἰς τὸν χρι-
4 στόν. Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμε-
νος

---

k ∾ συνιστάνων. m. ἠνείχεσθε. n † τι. o ∾ τῆς ἀφροσύνης.

(k) συνιστάνων. BD*EFG. 17. 31. 37. 39. 46. 57. (cum 71.) 64. 67** 73. Ed. Or. Ephr. Theodoret. Damafc. (l) ὤφελον. D**EF. 46. 72. al. 8. Mt. m* 6. al. 5. (m) DEFG. 23. 46. 57. (c. al 4.) 72. al. 14. pluresque Mt. a** al. 7. Ed. (etiam St. 3.) Chryf. in Mt. 6. Damafc. Theoph. in Mt. i. ἀνέχεσθε. B. 17. 73. al. 7. Mt. d. 9. al. 3 Theodoret. (n) = FG. 23. 46. 57. (c. al. 5.) 73. 80. al. 13. pluresque. Mt. a** al. 7. Ed. (etiam St. 3.) Syr. Slav. It. Chryf. etiam ap. Mt. Theodoret. Damafc. Theoph. in Mt. d. i. Oec. Lucif. Ambrft. Caffiod. (o) 23. 46. 57. (c. al. 5.) 72. 73. 74. 80. al. 16. pluresque. Mt. a** al. 7. Ed. (etiam St. 3.) Slav. rec. Chryf. etiam ap. Mt. Theodoret. Damafc. Oec. Theoph. in Mt. d. i. ἀφροσύνης. (absque τῆς). BDE. 17. Mt. h. l. Ed. ἀφροσύνην. 49. ap. Wetft. || μικρὸν τῆς ἀφροσύνης μου. hoc ord. FG. It. item Vulg. μικρόν τι καὶ τῆς μου ἀφροσύνης. Arm. (p) = 71. Arm. Slav. 5. et ant. (q) ζηλῶν γὰρ ὑμᾶς, θεῷ ζηλῶ. clar. germ. Lucif. item Ambrft. (r) + ὡς. Arm. (s) = Arm. μή. D* Clem. bis. femel ut rec. μήποτε. FG. boern. (t) = BD*FG. Arm. It. Clem. bis. Lucif. Gaudent. (u) + *et excidant*, Vulg. Ambr. Aug. femel. (x) + καὶ τῆς ἁγνότητος. BFG. 17. 74* Syr. p. c. aft. Aeth. boern. tol. Aug. alicubi. Beda. Ante ἁπλότητος ponunt DE. clar. germ. Epiph. femel. Archelaus. + καὶ τῆς ἁγνείας. Epiph. femel. + καὶ τῆς ἁγιότητος. Ath. Nil addit Clem. || ἁπλότητος) *caftitate*, Ambrft. Lucif. Aug. Ambr. Vigil. Gaudent. Alii. *fimplicitate*, Vulg. Alii.

νος ἄλλον [y] ἰησοῦν" κηρύσ-
σει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ
πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ
οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον
ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, κα-
5 λῶς [z] ἀνείχεσθε." [Λογίζο-
μαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι [a]
τιῶν [b] ὑπερλίαν" ἀποστό-
6 λων. Εἰ [c] δὲ" καὶ ἰδιώτης
τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώ-
σει· ἀλλ' ἐν παντὶ [d] φανερω-
θέντες" [e] ἐν πᾶσιν" εἰς ὑ-
7 μᾶς.] Ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα,
ἐμαυτὸν ταπεινῶν, ἵνα ὑμεῖς
ὑψωθῆτε, [f] ὅτι δωρεὰν τὸ
τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγε-
8 λισάμην ὑμῖν;" Ἄλλας ἐκ-
κλησίας ἐσύλησα, λαβὼν ὀ-
ψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν δια-
κονίαν· καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς
[g] καὶ ὑστερηθεὶς", οὐ κατε-
9 νάρκησα οὐδενός· (Τὸ γὰρ
ὑστέρημά μου προσανεπλήρω-
σαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ
μακεδονίας·) καὶ ἐν παντὶ
ἀβαρῆ ὑμῖν ἐμαυτὸν ἐτήρησα,
10 [h] καὶ τηρήσω." Ἔστιν ἀλή-
θεια [i] χριστοῦ" ἐν ἐμοί, ὅτι
ἡ καύχησις αὕτη οὐ [k] φρα-
γήσεται" [l] εἰς ἐμὲ" ἐν τοῖς
11 κλίμασι τῆς ἀχαΐας. Διατί;
ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; ὁ θεὸς
12 οἶδεν. Ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιή-
σω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορ-
μὴν τῶν θελόντων ἀφορμήν,
ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται, εὑρε-
13 θῶσι καθὼς καὶ ἡμεῖς. Οἱ
γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι
ἐργάται δόλιοι, μετασχημα-
τιζόμενοι εἰς ἀποστόλους χρι-
στοῦ.

z. ἠνείχεσθε.

(y) χριστὸν. FG. Arm. Vulg. boern. Tychon. Ambrſt. Pel. item 4* (z) ἀνείχεσθε. DEG. 37. 39. 46. 64. 67** 73. 80. al. 10. Mt. 9. ſemel. al. 8. Ed. ἀνέχεσθε. B. + αὐτῶν. Arm. (a) + ἐν ὑμῖν. D*E. clar. germ. tol. Codd. lat. (b) ἄλλων. clar. germ. (c) = D* It. tol. demidov. Syr. p. habet cum aſt. γὰρ. Slav. Vulg. Pel. (d) φανερωθεὶς. D* clar. germ. flor. demidov. Ambrſt. Pel. Beda. Alii. φανερώσαντες. BFG. 17. Utrumvis boern. φανερώσαντες ἑαυτοὺς. 64. Arm. φανερῶσαι ἑαυτοὺς. 67** φανερωθέντι. 1: 108. (e) = FG. Mt. 9. Syr. Vulg. boern. flor. Ambrſt. Alii. lat. (f) = Chryſ. etiam ap. Mt. (g) = Syr. ed. καίπερ ὕστερόν, et ad vſ. 9. refert, Arm. (h) = Aeth. (i) = Dgr* (k) σφραγήσεται. 14. 74. Ed. σφραγίσεται. Ed. St. 3. (l) = Chryſ. etiam ap. Mt. Theodoret. ἐν ἐμοί. FG. 2. Mt. k.

14 στοῦ. Καὶ οὐ [m] θαυμα-
στόν·" [n] αὐτὸς γὰρ ὁ σατα-
νᾶς μετασχηματίζεται [o] εἰς"
15 ἄγγελον φωτός· Οὐ μέγα
[p] οὖν", εἰ καὶ οἱ διάκονοι
αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς
διάκονοι δικαιοσύνης· ὧν τὸ
τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐ-
16 τῶν. Πάλιν λέγω, μή τις
μὲ δόξῃ ἄφρονα εἶναι· εἰ δὲ
μήγε, κἂν ὡς ἄφρονα δέξα-
σθέ με, ἵνα [q] κἀγὼ μικρόν τι"
17 καυχήσωμαι. Ὃ λαλῶ, [r] οὐ
λαλῶ κατὰ κύριον", ἀλλ'
ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ
τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως.
18 Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κα-
τὰ [s] τὴν' σάρκα, κἀγὼ καυ-
19 χήσομαι. Ἡδέως γὰρ ἀνέ-
χεσθε τῶν ἀφρόνων, φρόνι-
20 μοι ὄντες. Ἀνέχεσθε γάρ,
[t] εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ
τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβά-
νει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις
ὑμᾶς εἰς πρόσωπον [u] δέρει."
21 Κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι
ἡμεῖς ἠσθενήσαμεν [x]·] [ἐν
ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ, (ἐν ἀ-
φροσύνῃ λέγω,) τολμῶ κἀ-
22 γώ. Ἑβραῖοί εἰσι; κἀγώ·
ἰσραηλῖταί εἰσι; κἀγώ· σπέρ-
μα ἀβραάμ εἰσι; κἀγώ·
23 Διάκονοι χριστοῦ εἰσι; (πα-
ραφρονῶν λαλῶ,) [y] ὑπὲρ
ἐγώ·" ἐν κόποις περισσοτέ-
ρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλ-
λόντως, ἐν φυλακαῖς περισ-
σοτέρως, ἐν θανάτοις πολλά-
24 κις· (Ὑπὸ ἰουδαίων πεντά-
κις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν
25 ἔλαβον, Τρὶς [z] ἐῤῥαβδί-
σθην", ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς
ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν
26 τῷ βυθῷ πεποίηκα·) Ὁδοι-
πορίαις [a] πολλάκις"· κινδύνοις
ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν,
κινδύ-

q. μικρόν τι κἀγὼ.

(m) θαῦμα. BD*FG. 17. 39. 67**74. (n) εἰ γὰρ αὐτὸς . . . τί μέγα, εἰ καὶ. Chryſ. etiam ap. Mt. (o) ὡς It. Cypr. Ambrſt. (p) = D* Syr. Aeth. clar. germ. Lucif. (q) BDFG. 17. 37. 46. 64. 72. 74. 80. Alii. Mt. a. al. 7. Ed. Syr. Arm. Vulg. It. Theodoret. Damaſc. Theoph. etiam in; Mt. i. Patr. lat. (r) οὐ κατὰ κύριον λαλῶ. BFG. 55. 57. (c. al. 2.) 73. 74. 80. Mt. f. g. Syr. Arm. boern. Chryſ. etiam ap. Mt. Item 17. || κύριον] χριστὸν. 39. θεὸν. Mt. d. Vulg. ed. Ambrſt. Aug. Pel. ἄνθρωπον. 37. (s) = DFG. 17. 71. 73. Chryſ. etiam ap. Mt. Damaſc. (t) + εἴ τις ἐξαπατᾷ ὑμᾶς. Arm. (u) δαίρει. 72. al. 5. Mt. a. g** k. l. Ed. (x) + ἐν τούτῳ τῷ μέρει. DE. Vulg. clar. germ. Ambrſt. Pel. (Non boern. tol. Aug.) + ἄρα. Arm. (y) ὑπερέχω Conject. (z) ἐραβδίσθην. DEF. Alii Mt. b. al. 5. Theoph. (a) πολλαῖς. D* clar. germ.

κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις
ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν [b] πό-
λει," κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ,
κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κιν-
δύνοις ἐν ψευδαδέλφοις· [c]
27 — Ἐν" κόπῳ καὶ μό-
χθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις [d] πολ-
λάκις", ἐν λιμῷ καὶ [e] δίψει,"
ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύ-
28 χει καὶ γυμνότητι. Χωρὶς
τῶν [f] παρεκτὸς", ἡ [g] ἐπι-
σύστασίς μου" ἡ καθ' ἡμέ-
ραν, ἡ μέριμνα πασῶν τῶν
29 ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ, καὶ
οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζε-
ται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;
30 Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς
ἀσθενείας μου καυχήσομαι.
31 [Ὁ θεὸς [h] [i] καὶ" πατὴρ τοῦ
κυρίου [k] — ἡμῶν" ἰησοῦ [l]
χριστοῦ" οἶδεν, [m] ὁ ὢν
εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας,"
32 ὅτι οὐ ψεύδομαι· Ἐν δαμα-
σκῷ ὁ ἐθνάρχης ἀρέτα τοῦ
βασιλέως ἐφρούρει τὴν δα-
μασκηνῶν πόλιν, πιάσαι με [n]
33 θέλων·" Καὶ διὰ θυρίδος [o]
ἐν σαργάνῃ" ἐχαλάσθην διὰ
τοῦ τείχους, καὶ ἐξέφυγον
τὰς χεῖρας αὐτοῦ.
1 P ∾ Καυχᾶσθαι δὴ"
[q] οὐ" [r] συμφέρει [s] μοι·"
ἐλεύ-

p ∾ καυχᾶσθαι δεῖ;

(b) πόλεσι. Slav. (c) = BDEFG. It. (d) πολλαῖς. D* bis. Syr. Vulg. clar. germ. marian* Ambrſt. Pel. (e) δίψῃ. 64. 73. 91. Ed. Or. ſemel. (f) ἄλλων θλίψεων. Arm. (g) ἐπίστασις μοι. BG. ἐπίστασίς μου. DEF. 39. 67** Lect. 7. Anthologium mſ. ἐπίτασίς μου. Mt. χ** επιστασία μου. Naz. *concurſus in me*, clar. germ. Aug. Beda. *inſtantia mea*, Vulg. boern. Ambrſt. Pel. (h) + τοῦ ἰσραήλ. D*E. clar. germ. (i) = Syr. Erp. Aeth. (k) = BFG. 17. 31. 37. 46. 67** 72. Lect. 6. bis. al. 14. et Barb. 4. Mt. f. al. 6. Ed. boern. Chryſ. etiam ap. Mt. (l) = BFG. 17. 31. 37. Mt. h. Syr. p. boern. Chryſ. etiam in Mt. 9. (m) = Chryſ. etiam ap. Mt. (n) = BD* Syr. Erp. Arm. Vulg. clar. germ. Procop. Ambrſt. Pel. (o) = FGgr. ἐν σπυρίδι. Mt. a3. in marg. (p) καυχᾶσθαι δεῖ. BD*EFG. 31. 37. 39. 67* al. 9. Mt. e* i al. 3. Syr. utr. Arr. Vulg. It. Chryſ. alicubi et in Mt. 6. Ambrſt. καυχ. δεῖ, ἀλλ' Syr. Erp. Ambrſt. εἰ καυχᾶσθαι δεῖ. 39. Mt. χ. Vulg. Pel. || καυχ. δὲ. D* Mt. c. Slav. Codd. lat. Theoph. (q) = Copt. οὐδὲ. Syr. p. c. ob. Ar. pol. *ſed non*, Ambrſt. (r) συμφέρον. EFG. 17. 67** (s) = D* Syr. Erp. μὲν. BFG. 17. 67** Vulg. Pel. Utrumque boern. || καυχᾶσθαι δὴ συμφέρει μεν, ἀλλὰ συμφέρει οὐδὲν. Arm. ut videtur.

ἐλεύσομαι [t] γὰρ" εἰς ὀπτα-
σίας καὶ ἀποκαλύψεις κυρίου.
2 Οἶδα ἄνθρωπον [u] ἐν χριστῷ",
πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων (εἴτε
ἐν σώματι, [x] οὐκ οἶδα·" εἴτε
ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ οἶ-
δα· ὁ θεὸς οἶδεν·) ἁρπαγέντα
τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρα-
3 νοῦ. Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον
ἄνθρωπον, (εἴτε ἐν σώματι,
εἴτε [y] ἐκτὸς" τοῦ σώματος,
4 οὐκ οἶδα· ὁ θεὸς οἶδεν· (Ὅτι
ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον, καὶ
ἤκουσεν [z] ἄῤῥητα" [a] ῥή-
ματα", ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώ-
5 πῳ λαλῆσαι. Ὑπὲρ [b] τοῦ"
τοιούτου καυχήσομαι, ὑπὲρ
δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι,
εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις [c]
6 μου." Ἐὰν γὰρ θελήσω καυ-
χήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων·
ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι
δὲ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται
ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει
7 [d] τι" ἐξ ἐμοῦ. Καὶ τῇ ὑ-
περβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων
[e] ἵνα" μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδό-
θη μοι σκόλοψ τῇ σαρκὶ, ἄγ-
γελος σατᾶν, * ἵνα με κολα-
φίζῃ, [f] — ἵνα μὴ ὑπεραί-
8 ρωμαι". Ὑπὲρ τούτου τρὶς
τὸν κύριον παρεκάλεσα, [g] ἵνα
9 ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ·" Καὶ εἴρη-
κέ μοι· ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις
μου· ἡ γὰρ δύναμίς [h] —
μου" ἐν ἀσθενείᾳ [i] τελει-
οῦται.".

(t) δὲ. BFG. 73. 80. Mt. h. Copt. Vulg. boern. Damasc. Ambrſt. Pel. Sedul. δὲ καί. Barb. 1. (u) = Chryſ. etiam ap. Mt. (x) = 57 (c. al. 5!) Mt. c. Syr. Erp. Aeth. Codd. lat. Pel. Beda. (y) χωρίς. BD*E. Epiph. (z) = Aeth. (a) = 73. Ambr. alicubi. (b) = 64. (c) = D* 67** Syr.utr. Copt. Arm. clar. germ. (d) = D*EFG. 37. 67** Arm. Aeth. boern. tol. harl** Codd. lat. Or. Theoph. (e) διό. 67. διὸ ἵνα. ABG. 17. ap. Mill. *propter quod ut*, boern. (f) = ADEFG. 17. Aeth. Vulg. It. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. Iren. Tert. alicubi. Aug. Pel. Beda. Sed habent Or. Tert. alicubi. Cypr. Hilar. Ambrſt. Gaudent. Hier. Alii. (g) = Chryſ. in h. l. et alibi. Theodoret. alicubi. (h) = D*G. Aeth. Arm. Vulg. It. Iren. gr. Archelaus. Iſid. peluſ. Tert. Cypr. Hier. Philaſtr. Aug. Ambrſt. Paulin. Ambr. Pel. Chromat. Oroſ. Leo. Gaudent. (i) τελεῖται. ABD*FG.

οὗται." ἥδιστα οὖν [k] μᾶλ-
λον" καυχήσομαι ἐν ταῖς
ἀσθενείαις [l] μου", ἵνα ἐπι-
σκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις
10 τοῦ χριστοῦ.] Διὸ [εὐδο-
κῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν,
ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν
στενοχωρίαις ὑπὲρ χριστοῦ·
ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυ-
11 νατός εἰμι. Γέγονα ἄφρων
[m] †· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε.
ἐγὼ γὰρ ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν
συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέ-
ρησα τῶν ὑπερλίαν ἀποστό-
12 λων, εἰ καὶ οὐδέν εἰμι. [n] Τὰ
μὲν" σημεῖα τοῦ ἀποστόλου
κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ
ὑπομονῇ [o] — ἐν" σημείοις
[p] καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι.
13 Τί γάρ ἐστιν, ὃ [q] ἡττήθητε"
[r] ὑπὲρ" τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας,
εἰ μὴ, ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κα-
τενάρκησα ὑμῶν; χαρίσασθέ
μοι τὴν [s] ἀδικίαν" ταύτην.
14 Ἰδοὺ, τρίτον [t] ‖ τοῦτο" ἑτοί-
μως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς,
καὶ οὐ [u] καταναρκήσω" [x] —
ὑμῶν"· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν,
ἀλλ' ὑμᾶς. οὐ γὰρ ὀφείλει
τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσι θησαυ-
ρίζειν, ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς
15 τέκνοις. Ἐγὼ δὲ ἥδιστα δα-
πανήσω [y] καὶ ἐκδαπανηθή-
σομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑ-
μῶν· [z] εἰ καὶ" περισσοτέρως
ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἧττον ἀγα-
πῶμαι.

---

m † καυχώμενος.

(k) = 3 ap. Wetst. Syr. Erp. Aeth. Arm. Vulg. Or. Chrys. etiam ap. Mt. Vigil. Pel. (l) = B. 67** 71. Iren. (m) = ABDEFG. 23* 46. 67** 71. al. 6. Mt. f. g. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Ambrst. Pel. Ambr. (n) τὰ. 44. Chrys. etiam ap. Mt. τὰ μέντοι. 23. 39. 74. al. 2. Mt. l. n. Theodoret. Damasc. *tamen*, Vulg. clar. germ. Ambrst. Pel. (Hi fere: etsi nihil sum, sequentibus jungunt.) τὰ μεν γὰρ. 61. ἀλλὰ τα. 37. 71. 73. 80. ἀλλ' ἢ τὰ μὲν. FG. *sed quidem*, boern. (o) = AD* 17. 39. 71. 73. 74. 80. Vulg. ms. clar. germ. tol. καὶ G. boern. Chrys. etiam ap. Mt. Ambrst. (p) + τε. B. 39. 73. 74. (q) ἡσσώθητε. BD* 17. ἐλαττώθητε. FG. (r) παρὰ DE. ἐν ταῖς etc. 49. (s) ἁμαρτίαν. FGgr. (t) + ABFG. 10. 17. 23** 31. 37. 39. 47. 61. 67. 71. 72. 73. 74. 80. al. 10. et Barb. 1. Mt. l. m. n. Ed. Aeth. Arm. Vulg. It. Chrys. et Theoph. etiam ap. Mt. Ambrst. Pel. Ante τρίτον ponunt DE. Ed. Syr. utr. Arr. (u) κατενάρκησα. 72. Ed. (x) = AB. 17. 71. 73. 80. Aeth. Damasc. ὑμᾶς. D*FG. (y) + καὶ ἐκδαπανήσω. D*E. clar. germ. Ambrst. (z) = D* It. Ambrst. ‖ = καὶ. ABFG. Copt.

16 πῶμαι· "Εστω δέ· ἐγὼ οὐ
[a] κατεβάρησα ὑμᾶς·" ἀλλ'
ὑπάρχων πανοῦργος, δόλῳ
17 ὑμᾶς ἔλαβον. Μή τινα ὧν
ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐ-
18 τοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; Πα-
ρεκάλεσα τίτον, καὶ συναπέ-
στειλα τὸν ἀδελφόν· μήτι
ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς τίτος;
οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιε-
πατήσαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς
ἴχνεσι;
19 [b] Πάλιν" δοκεῖτε, ὅτι
ὑμῖν ἀπολογούμεθα; [c] ∾ κα-
τενώπιον" [d] τοῦ" θεοῦ, [e] ἐν
χριστῷ, λαλοῦμεν τάδε" πάν-
τα, ἀγαπητοὶ, ὑπὲρ τῆς ὑ-
20 μῶν οἰκοδομῆς.] [Φοβοῦ-
μαι [f] γὰρ", μήπως ἐλθὼν
οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς,
κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ
θέλετε· μήπως [g] [h] ἔρεις,"
[i] ζῆλοι", θυμοὶ, ἐριθεῖαι, [k]
καταλαλιαὶ, ψιθυρισμοὶ, φυ-
21 σιώσεις, [l] ἀκαταστασίαι·" Μὴ
πάλιν [m] ἐλθόντα με" ταπει-
νώσῃ [n] + με" ὁ θεός [o]
μου" πρὸς ὑμᾶς, καὶ πεν-
θήσω πολλοὺς τῶν [p] προη-
μαρτηκότων," καὶ μὴ μετα-
νοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρ-
σίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελ-
1 γείᾳ, ᾗ ἔπραξαν. [q] Τρίτον
τοῦτο [r] ἔρχομαι" πρὸς ὑ-
μᾶς·

c ∾ κατέναντι. e ∾ ἐν χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ.

(a) κατενάρκησα ὑμῶν s. ὑμᾶς. FG. 20. 23* 37. 39 47. 57. 73. Chryf. etiam in Mt. 6. (b) πάλαι. ABFGgr. 67** Alius. Vulg. clar. germ. barl** Ambrst. in comment. Pel. (c) ABFG. 17. 23. 37. 57 (c. al. 2.) 67** 73. Damafc. (d) = AD*FG. 57. Mt. d. Baf. (e) Ed. || ἐν χριστῷ. = clar. germ. Ambrst. ed. (f) δὲ. 31. 37. 73. 80. Mt. h. Syr. p. in marg. Arm. (g) + πάλιν. Arm. (h) ἔρις. A. 72. al. 12. Mt. l. al. 3. Ed. Arm. Chryf. et Theoph. etiam ap. Mt. (i) ζῆλος. ABD*FGgr. 17. 39. Arm. Damafc. (k) + *irritationes*, Arm. (l) = FG. boern. Chryf. etiam ap. Mt. || + ὦσιν ἐν ὑμῖν. Arm. Vulg. Ambrst. (m) ἐλθόντος μου. ABFG. 39. (n) + με. Iidem et 31. 57. (c. al. 6!) Ed. Syr. Arr. Vulg. boern. Tert. Ambrst. Pel. || ἐλθόντα με πρὸς ὑμᾶς, ταπεινώσῃ με ὁ θεός μου. D*E. clar. germ. Theodoret. alicubi. Cypr. Alii. πρὸς ὑμᾶς. = Tert. (o) = Aeth. Vulg. (Syr. p. habet c. aft.) Tert. Hier. Aug. Ambrst. Pel. (p) ἡμαρτηκότων. 29. Syr. Erp. Aeth. Chryf. in textu, etiam ap. Mt. Caffiod. (q) + ἰδού. A. 17. 23. 31. 39. 57. (c. al. 3.) 72. 73. 74. al. 10. et Barb. 4. Mt. l. Ed. Aeth. Vulg. Damafc. Theoph. etiam in Mt. d. Pel. Aug. Beda. (r) ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν. A. Syr. Erp. Copt.

μᾶς· [s] ἐπὶ στόματος δύο
μαρτύρων [t] καὶ" τριῶν στα-
2 θήσεται πᾶν ῥῆμα. Προεί-
ρηκα [u] καὶ [x] προλέγω ([y]
ὡς" παρὼν) * [z] τὸ δεύτε-
ρον", (καὶ ἀπὼν νῦν,) [a] †
τοῖς προημαρτηκόσι καὶ τοῖς
λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλ-
θω [b] εἰς τὸ" πάλιν, οὐ
3 φείσομαι.] [[c] Ἐπεὶ" δοκι-
μὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ [d]
λαλοῦντος χριστοῦ, (ὃς εἰς
ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ [e]
4 δυνατεῖ" ἐν ὑμῖν· Καὶ γὰρ
[f] εἰ" ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθε-
νείας [g], ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνά-
μεως [h] θεοῦ·" καὶ [i] γὰρ"
[k] † ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν [l] ἐν"
αὐτῷ, ἀλλὰ [m] ζησόμεθα" [n]
σὺν" αὐτῷ [o] ἐκ δυνάμεως
5 θεοῦ" [p] εἰς ὑμᾶς·") Ἑαυτοὺς
πειράζετε, εἰ [q] ἐστὲ" ἐν [r]
τῇ πίστει· [s] ἑαυτοὺς δοκι-
μάζετε." ἢ οὐκ ἐπιγινώσκε-
τε

---

a † γράφω. k † καί.

(s) + ἵνα. 35. Arm. boern. Pel. ed. Beda. (t) ἤ. 32. 46. Arm. Vulg. Dial. c. marc. Aug. Ambrſt. Pel. (u) + γάρ. D*E. 4** 61. Mt. a. in marg. Vulg. mſ. Ambrſt. Pel. Beda. Sedul. (x) + πάλιν. Arm. (y) = D* Arm. clar. germ. (z) = Vulg. ed. *bis*, tol. demidov. Vulg. mſ. *vobis*, Codd. lat. Beda. (a) = ABD*FG. 23* 67** 80. Copt. Aeth. Vulg. It. Chryſ. ap. Wetſt. Aug. Pel. Sedul. Beda. Habent Chryſ. ed. et ap. Mt. Theodoret. Theoph. ed. et ap. Mt. Oec. Ambrſt. Pel. λέγω. Copt. (b) = FG. (c) εἰ Orig. quater. ἤ. Theodoret. alicubi. *an*, Vulg. Aug. Hier. Alii. ὅτι. FG. *quia*, It. Ambr. ſemel. Aug. alicubi. *quid*, Ambr. *quomodo*, Ambrſt. (d) + πρὸς ὑμᾶς. Arm. (e) δύναται. 67** Mt. n** Ed. Chryſ. etiam ap. Mt. δυνατοῖ. 31. Mt. m. δυνατὸς. 52. (f) = BD*FG. 2. 39. 67** Mt. g. Ed. Aeth. It. Theoph. etiam in Mt. d. + καὶ 31. Slav. Dial. c. marc. (g) + ἡμῶν. Arm. marian. Ambrſt. Hilar. mſ. alicubi. Paulin. Ambr. Pel. in comment. (h) = 17. (i) = FGgr. Arm. (k) = ABDEFG. 23. 46. 57. (c. al. 7.) 72. 73. 80. Alii et Barb. 6. Mt. a. al. 3. Ed. (etiam St. 3.) Syr. p. Slav. 5 et ant. Vulg. It. Cyr. Theodoret. Damaſc. Theoph. etiam in Mt. d. Oec. Patr. lat. εἰ. Mt. g. item Mt. 6. tol. εἰ καί. Arm. (l) σύν. AFG. Syr. Erp. Copt boern. (m) ζήσομεν. ABDFG. 17. 31. 39. 73. 74* 80. Ed. (n) ἐν. D* 17. clar. germ. Chryſ. etiam ſemel ap. Mt. Utrumvis boern. (o) = FG. boern. || = θεοῦ. Mt. g. (p) = BE** Arm. clar. germ. Chryſ. etiam ap. Mt. Sedul. (q) ἐστήκατε. Theodoret. (r) + αὐτῇ. Arm. (s) = A.

τε ἑαυτοὺς, ὅτι ἰησοῦς χρι-
στὸς ἐν ὑμῖν [t] ἐστιν;" εἰ
6 μήτι [u] ἀδόκιμοί ἐστε. Ἐλ-
πίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε, ὅτι
ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι.
7 [x] ∾ Εὔχομαι" δὲ πρὸς τὸν
θεὸν, [y] μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς
κακὸν μηδέν· " [z] οὐχ ἵνα"
ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ'
ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε,
ἡμεῖς δὲ [a] ὡς" ἀδόκιμοι ὦ-
8 μεν. Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι
κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑ-
9 πὲρ τῆς ἀληθείας. Χαίρομεν
[b] γὰρ", [c] ὅταν" ἡμεῖς ἀ-
σθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ
ἦτε· τοῦτο [d] — δὲ" καὶ
εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κα-
10 τάρτισιν. Διὰ τοῦτο ταῦτα
ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ
ἀποτόμως χρήσωμαι κατὰ
τὴν ἐξουσίαν, ἣν ἔδωκέ μοι
ὁ κύριος εἰς οἰκοδομὴν, καὶ
οὐκ εἰς καθαίρεσιν.
11 ° Λοιπὸν, ἀδελφοὶ,
χαίρετε, καταρτίζεσθε, πα-
ρακαλεῖσθε, [f] τὸ αὐτὸ φρο-
νεῖτε," εἰρηνεύετε· καὶ ὁ
θεὸς τῆς [g] ἀγάπης καὶ εἰ-
ρήνης" ἔσται μεθ' ὑμῶν.
12 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν [h]
ἁγίῳ φιλήματι· " ἀσπάζον-
ται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.
13 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου [i] ἰη-
σοῦ

x ∾ εὐχόμεθα.

(t) = BD* 17. Mt. f. Clem. Chryſ. in comment. (u) + ἄρα 38. 47. 72. 80. et Barb. 1. Ed. Syr. p. c. aſt. (x) ABD*FG. 17. 23. 31. 37. 57. (c. al. 4.) 73. 80. Ed. Copt. Arm. Aeth. Slav. (exc. 5.) Vulg. It. Iſidor. Damaſc. Aug. Pel. Alii. Non Ambrſt. Caſſiod. (y) ὅτι μηδὲν ποιήσει κακὸν. Arm. (z) ἵνα μὴ. 46. al. 2. Mt. f. g. clar. germ. Chryſ. etiam in Mt. 9. Theodoret. mſ. (a) = Arm. (b) = 46. al. 6 Mt. f. g. Arm. δὲ. Syr. Ambrſt. ed. (c) ὅτε. FG. ὅτι. 4. Barb. 1. Vulg. ed. Pel. in textu. (d) = ABD*FG. 39. 67** Vulg. It. Damaſc. Ambrſt. Sedul. Pel. δὴ. 73. γὰρ. Chryſ. etiam in Mt. 9. (e) + τὸ. 4. 31. 43. Ed. Chryſ. et Theoph. etiam ap. Mt. (f) = A. (g) εἰρήνης. G. 17. 73. boern. εἰρήνης καὶ (τῆς) ἀγάπης. D. 37. 49. 80. Mt. n* Arm. Vulg. ed. Theodoret. Theoph. etiam ap. Mt. Ambrſt. Pel. (h) φιλήματι ἁγίῳ. AFG. 72. 73. 80. Alii. Mt. 6. al. 3. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 6. 9. Theoph. etiam in Mt. i. (i) + ἡμῶν. 37. al. 10. Mt. a. n. Syr. Erp. Aeth. Copt. Slav. Vulg. Theodoret. Chryſ. et Theoph. etiam ap. Mt. Ambrſt. Ambr. Pel.

σοῦ χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ [k], καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν· [l] †] [m] †.

---

[l] † ἀμήν. [m] † Πρὸς κορινθίους δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων τῆς μακεδονίας, διὰ τίτου καὶ λουκᾶ.

(k) + καὶ πατρὸς. 4** al. 5. Mt. 6. Slav. ed. Chryſ. etiam in Mt. 6. Theodoret. alicubi. + τοῦ πατρὸς. Arr. p. (l) = ABFG. 14. 17. 67**. Aeth. boern. harl* Chryſ. ap. Mt. (m) Haec vel prorſus vel ex parte deſunt in codicibus antiquioribus. Legunt v. c. Πρὸς κορινθίους β. A. Πρὸς κορ. β. ἐπληρώθη D* Ἐτελέσθη πρὸς κορινθίους. G. Πρὸς κορ. β. ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων. B. Πρὸς κορ. β. ἐγρ. ἀπὸ Φιλ. διὰ τίτου. 3. Slav. 6. Πρὸς κορ. β. ἐγρ. ἀπὸ Φιλ. διὰ τίτου καὶ λουκᾶ. 73. Mt. a. Alii multi. Πρὸς κορ. β. ἐγρ. ἀπὸ Φιλ. διὰ τίτου βαρνάβα καὶ λουκᾶ. 44. 108. Slav. 8. || στίχων φϑ. Sic plerique φγ. ſ. φϛ. ſ. φη. ſ. φϑϛ. ſ. φϑιϛ. ſ. χιβ. ἀναγνώσεων δ. κεφαλαίων ι. μαρτυριῶν ια. Habet verſus CCXCII.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ

1 Παῦλος, ἀπόστολος οὐκ [a] ἀπ'" ἀνθρώπων οὐδὲ δι'
ἀνθρώπου, ἀλλὰ [b] διὰ" ἰησοῦ χριστοῦ [c] καὶ θεοῦ πατρὸς" τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν
2 ἐκ νεκρῶν· Καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ
[d] πάντες ἀδελφοὶ", ταῖς ἐκ-
3 κλησίαις τῆς γαλατίας· [Χάρις

(a) = 73. Mt. h. (b) = 23* διὰ θελήματος. 17. (c) = (et mox ἑαυτὸν) Marcion. ap. Hier. || θεοῦ] + καὶ 43. Auctor ſynopſ. (d) Syr. p. habet c. aſt. || = πάντες. Ambrſt. in textu.

ρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ
πατρὸς, καὶ κυρίου [e] ἡμῶν''
4 ἰησοῦ χριστοῦ,] Τοῦ δόντος
ἑαυτὸν [f] περὶ'' τῶν ἁμαρτιῶν
ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς
[g] ἐκ'' τοῦ [h] ἐνεστῶτος'' αἰ-
ῶνος πονηροῦ, κατὰ τὸ θέ-
λημα τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς
5 ἡμῶν, [i] Ὧι ἡ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας [k] τῶν αἰώνων·''
ἀμήν·
6 Θαυμάζω, ὅτι [l] οὕτω''
ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ
καλέσαντος [m] ὑμᾶς'' [n] ἐν
χάριτι'' [o] = χριστοῦ'', εἰς
7 ἕτερον εὐαγγέλιον· Ὃ οὐκ
ἔστιν ἄλλο· εἰ μή τινές εἰ-
σιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς,
καὶ θέλοντες [p] μεταστρέ-
ψαι'' τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
8 χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡ-
μεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ
[q] εὐαγγελίζηται'' ὑμῖν παρ'
ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀ-
9 νάθεμα ἔστω. Ὡς [r] προ-
ειρήκαμεν,'' καὶ ἄρτι πάλιν
λέγω· εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγε-
λίζεται παρ' ὃ παρελάβετε,
10 ἀνάθεμα [s] ἔστω. Ἄρτι γὰρ
ἀνθρώπους πείθω, ἢ τὸν
θεόν; [t] ἢ ζητῶ ἀνθρώποις
ἀρέσκειν;'' εἰ [u] = γὰρ''

f ὑπὲρ.

(e) = 4* (29 et 44 ap. Mill.) 69. 74. 89. Mt. d. Chryf. in comment. Damafc. Aug. femel. || Ante καὶ κυρίου ponunt A. 17. 37. 39. 46. 57. (cum 70.) al. 4. Mt. c. Copt. Arm. Vulg. mf. Chryf. in textu. Ambrft. Pel. Ambr. femel. Fulgent. Bis habet Aeth. (f) ADEFG. 23** 31. 37. 67* 72. 74* al. 19. et Barb. 4. Mt. a. al. 5. Ed. Or. Theoph. Oec. in textu. Utrumvis boern. (g) ἀπὸ. H. 71. Ed. Or. bis. Sed bis ut rec. (h) = Arm. Poft αἰῶνος ponunt AB 39. Or. ter. (i) Vf. 5. = 4* (k) = 76. 108. al. 4. Chryf. (l) = FGgr. Mt. d. (m) ἡμᾶς. 3. 39. 73. 76. Syr. p. in m. (n) χάριτι. 76. Mt. d. *in gratiam*, Vulg. Tert. bis. Cypr. bis. Ambrft. ed. Pel. *per gratiam*, Ambrft. ed. *in gloriam*, Aug. femel. (o) = FG. boern. Tert. bis. Cypr. bis. Lucif. ἰησοῦ χριστοῦ. DE. 39. Syr. p. c. aft. clar. germ. harl. Hier. θεοῦ. 7. 43. 52. Ed. Theodoret. Or. int. (p) μετατρέψαι. Mt. g. ἀνατρέψαι. Chryf. (q) εὐαγγελίζεται. 73. al. 5. Mt. a. al. 7. εὐαγγελίσηται. A. 44. Patr. gr. Aeth. It. Tert. (non Cypr.) Lucif. Alii. (r) προείρηκα μὲν. Ed. προείρηκα. 67* al. 3. Syr. Arr. Aeth. Vulg. mf. Chryf. Beda. (s) + ὑμῖν. Cyr. hierof. (t) = Aeth. (u) = AD*FG. 17. 39. 67** 71. 80. Copt. Arm. Vulg. It. Cyr. Damafc. Patr. lat.

ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, χρι-
στοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην.]
11 [Γνωρίζω [x] ∾ δὲ ὑ-
μῖν, ἀδελφοὶ, τὸ εὐαγγέ-
λιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ'
ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄν-
12 θρωπον· Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ πα-
ρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐ-
τὸ [y] οὔτε" ἐδιδάχθην [z],
ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως ἰη-
13 σοῦ χριστοῦ. Ἠκούσατε
γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν
ποτε ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ, ὅτι
καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν
ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, καὶ [a]
14 ἐπόρθουν" αὐτήν· Καὶ προ-
έκοπτον ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ ὑ-
πὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας [b]
ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέ-
ρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν
πατρικῶν μου παραδόσεων.
15 Ὅτε δὲ εὐδόκησεν [c] = ὁ
θεὸς", ὁ ἀφορίσας με ἐκ
κοιλίας μητρός μου καὶ κα-
λέσας διὰ τῆς χάριτος αὐ-
16 τοῦ, Ἀποκαλύψαι τὸν υἱ-
ὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοὶ, [d] ἵνα
εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς
ἔθνεσιν" εὐθέως, οὐ [e] προσ-
ανεθέμην" σαρκὶ καὶ αἵμα-
17 τι, Οὐδὲ [f] ἀνῆλθον" εἰς
ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ
ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλ' ἀ-
πῆλθον εἰς ἀραβίαν, καὶ
πάλιν ὑπέστρεψα εἰς δαμα-
18 σκόν. Ἔπειτα μετὰ ἔτη
τρία ἀνῆλθον εἰς ἱεροσόλυ-
μα, ἱστορῆσαι [g] ∾ πέτρον,"
καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡ-
19 μέρας δεκαπέντε· Ἕτερον
δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶ-
δον, εἰ μὴ ἰάκωβον, τὸν ἀ-
δελ-

x ∾ γάρ. g ∾ κηφᾶν.

(x) γάρ. D*FG. 17. Barb. 1. Vulg. It. Patr. lat. exc. Ambrſt. ed. (y) οὐδὲ AD*FG. al. 6. Ed. Patr. gr. (z) + παρά τινος. Arm. (a) ἐπολέμουν. FG. *expugnabam*, Vulg. It. Patr. lat. exc. Aug. (b) + μου. Ed. Syr. Arr. Arm. Aeth. Vulg. ed. Hier. Aug. Ambrſt. ed. Pel. Beda. (c) =BFG. 20. Syr. (non Arr.) Syr. p. c. aſt. Vulg. boern. Chryſ. alicubi. Theodoret. alicubi. Orig. int. Dial. c. marcion. Iren. ſemel. Fauſtus ap. Aug. Hier. Gaudent. Ambrſt. Pel. Sed habent Or. Iren. Aug. Vigil. Alii. (d) = 44. Gaudent. (e) προανεθέμην. 26. 31. 55. Codd. ap. Erasm. *acquievi*, Vulg. It. Patr. lat. *retuli ad*, Tert. (f) ἀπῆλθον. BDEFG. 46. 74. Lect. 6. Mt. d. f. Syr. Syr. p. in m. Baſ. *veni*, Vulg. It. Patr. lat. (g) AB. 17. 67**71. Syr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Syr. p. in m. Conf. cap. 2, 9. 11. 14.

20 δελφὸν τοῦ κυρίου.] [“Α
δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώ-
πιον τοῦ θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύ-
21 δομαι.) ”Επειτα ἦλθον εἰς
τὰ κλίματα τῆς συρίας [h]
22 καὶ τῆς κιλικίας·” ”Ημην
δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ
ταῖς ἐκκλησίαις τῆς ἰουδαίας
23 [i] ταῖς ἐν χριστῷ·” Μόνον
δὲ ἀκούοντες ἦσαν· ὅτι ὁ
διώκων [k] ἡμᾶς” ποτε, νῦν εὐ-
αγγελίζεται τὴν πίστιν, [l] ἥν
24 ποτε ἐπόρθει·” Καὶ ἐδό-
1 ξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν. ”Ε-
πειτα [m] διὰ [n] δεκατεσσά-
ρων” ἐτῶν [o] πάλιν” ἀνέ-
βην εἰς ἱεροσόλυμα μετὰ
βαρνάβα, συμπαραλαβὼν καὶ
2 τίτον. Ἀνέβην δὲ κατὰ ἀ-
ποκάλυψιν, καὶ [p] ἀνεθέμην”
αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κη-
ρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι· κατ'
ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι, μή-
πως εἰς κενὸν τρέχω, ἢ ἔ-
3 δραμον. Ἀλλ' οὐδὲ τίτος ὁ
σὺν ἐμοὶ, ἕλλην ὤν, ἠναγ-
4 κάσθη περιτμηθῆναι. Διὰ [q]
δὲ” τοὺς παρεισάκτους ψευ-
δαδέλφους· * (οἵτινες πα-
ρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν
ἐλευθερίαν ἡμῶν, ἣν ἔχο-
μεν ἐν χριστῷ [r] ἰησοῦ”,
ἵνα [s] ἡμᾶς [t] καταδουλώσων-
5 ται·”) [u] = Οἷς οὐδὲ”
πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑ-
ποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ
εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑ-
6 μᾶς.] [Ἀπὸ δὲ τῶν δο-
κούν-

(h) = 4*. (i) = Chryſ. Ambrſt. (k) ὑμᾶς. Slav. 5. 8. (l) = Aeth. || ἐπόρθει] ἐπολέμει. FG. Vulg. It. Patr. lat. exc. Aug. (m) + δὲ. Arm. Chryſ. (n) τεσσάρων. Conject. Item Chronic. alex. ut videtur. (o) = Chryſ. Iren. Poſt ἀνέβην ponunt DEFG. It. (p) ἀνεβαλόμην. FG. *expoſui*, boern. Aug. alicubi. Ambrſt. (q) = Ed. Conject. Hieronymi et Theodoreti, qui cum Theophyl. antecedentibus haec jungi volunt. (r) = Slav. 8. Tert. (s) + μὴ. FG. boern. (Suſpicor, in nonnullis lectum olim fuiſſe: ἵνα μὴ ἡμᾶς καταδουλώσωνται, πρὸς ὥραν εἴξαμεν.) (t) καταδουλώσουσιν. ABCDE. 26. 39. καταδουλώσωσιν. B**FG. 17. (u) = D* clar. germ. Codd. lat. ap. Hier. et Sedulium Iren. Tert. (receptam lectionem Marcioni tribuens.) Ambrſt. (licet Graecos aliter legere fateatur.) Pel. in comment. ut videtur. Primaſ. Claudius altiſſiodor. in textu. Nonnulli tamen retinent οἷς. Contra vero οἷς omittit, ſervato οὐδὲ, Vulg. mſ.

κούντων εἶναί τι, ὁποῖοί πο-
τε ἦσαν, οὐδέν μοι διαφέρει·
(πρόσωπον [x] θεὸς ἀνθρώπου
οὐ λαμβάνει·) ἐμοὶ γὰρ [y]
οἱ δοκοῦντες" οὐδὲν προσα-
7 νέθεντο, Ἀλλὰ τοὐναντίον,
[z] ἰδόντες", ὅτι [a] πεπίστευ-
μαι" τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀ-
κροβυστίας, καθὼς πέτρος
8 τῆς περιτομῆς, (Ὁ γὰρ ἐνερ-
γήσας πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν
τῆς περιτομῆς, ἐνήργησε καὶ
9 ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη.) Καὶ γνόν-
τες τὴν χάριν [b] τὴν δοθεῖ-
σάν μοι [c], [d] ∾ ἰάκωβος
καὶ κηφᾶς" καὶ ἰωάννης, οἱ
δοκοῦντες στῦλοι εἶναι, δε-
ξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ βαρ-
νάβᾳ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς [e]
÷ μὲν" εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ
10 δὲ εἰς τὴν περιτομήν· Μό-
νον [f] τῶν πτωχῶν ἵνα μνη-
μονεύωμεν· ὃ καὶ ἐσπούδα-
σα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.]
11 ["Ὅτε δὲ ἦλθε [g] ∾ πέτρος"
εἰς ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσ-
ωπον [h] αὐτῷ" ἀντέστην,
12 ὅτι [i] κατεγνωσμένος ἦν. Πρὸ
τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινας ἀπὸ
ἰακώβου, μετὰ τῶν ἐθνῶν
συνήσθιεν· ὅτε δὲ [k] ἦλθον",
ὑπέστελλε καὶ ἀφώριζεν ἑ-
αυτόν,

d ∾ πέτρος καὶ ἰάκωβος. g ∾ κηφᾶς.

(x) + ὁ. A. 17. 71. 73. Mt. d. h. Ed. Chryſ. Varie θεὸς transponitur. (y) = Syr. Erp. + τι εἶναι. FG. Vulg. boern. Ambrſt. Pel. + *eſſe*. clar. germ. + *aliquid*, Aug. (z) εἰδότες. 17. 30. 37. 47. 73. 89* Oec. in textu. (a) πεπίστευταί μοι. FG. 19* 46** (Slav. Vulg. It.) Mox πέτρο (i. e. πέτρῳ.) F, non G. (b) + τοῦ θεοῦ. 76. Syr. p. c. aſt. Theodoret. Theoph. Ambrſt. + τοῦ κυρίου. flor. Chryſ. (c) + εἰς τὰ ἔθνη. 47. (d) DEFG. It. Theodoret. quater. (ſemel ut rec.) Nyſſ. Tert. Ambr. Hier. Ambrſt. Aug. Caſſiod. Haymo et Iren. ap. Beng. κηφᾶς καὶ ἰάκωβος. Chryſ. || = καὶ κηφᾶς. A. Apringius. Epiph. in cantic. καὶ ἰάκωβος = Auctor de promiſſ. (e) + ACDgr. E. 23. 31. 39. 47. 57. 67** 70** 72. 74. 108. al. 8. Mt. a** al. 4. Ed. Copt. Naz. Baſ. Chryſ. in textu et alibi. Theodoret. ſaepe. Damaſc. (f) + δὲ. Ed. Arm. (g) ABCH. 10. 17. 31. 46. 67** 80. Mt. d. Syr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Syr. p. in m. Vulg. ed. Euſ. ex Clem. Dorotheus. Chron. alex. Damaſc. Pel. Ambrſt. ed. Sed *Petrus*, demidov. Tert. Patr. lat. (h) αὐτῶν. Mt. e. αὐτοῦ Chryſ. in comment. (i) + ὡς. Arm. (k) ἦλθεν. BD*FG. 45. 73. It. Mox ante: *priusquam veniſſet quidam a Iacobo*, clar. germ. boern** || ἐλθόντος ἰακώβου, Or.

αυτὸν, φοβούμενος τοὺς ἐκ
13 περιτομῆς. Καὶ [l] συνυπε-
κρίθησαν αὐτῷ" καὶ οἱ λοι-
ποὶ ἰουδαῖοι· ὥστε [m] καὶ"
[n] βαρνάβας συναπήχθη" αὐ-
14 τῶν τῇ ὑποκρίσει. Ἀλλ'
ὅτε εἶδον, ὅτι οὐκ ὀρθοπο-
δοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν
τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ
[o] ∾ πέτρῳ" ἔμπροσθεν
πάντων· εἰ σὺ, ἰουδαῖος ὑ-
πάρχων, ἐθνικῶς [p] ∾ ζῇς
καὶ οὐκ ἰουδαϊκῶς," [q] πῶς"
τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις ἰουδαΐ-
15 ζειν; Ἡμεῖς [r] φύσει ἰου-
δαῖοι, καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁ-
16 μαρτωλοί· [Εἰδότες [s] ⁜ δὲ",
ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος
ἐξ ἔργων νόμου, [t] ἐὰν" μὴ
διὰ πίστεως ἰησοῦ χριστοῦ·
καὶ ἡμεῖς εἰς χριστὸν ἰη-
σοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δι-
καιωθῶμεν ἐκ πίστεως [u]
χριστοῦ", καὶ οὐκ ἐξ ἔρ-
γων νόμου· [x] ∾ διότι" [y]
ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται"
17 πᾶσα σάρξ [z].] Εἰ [a] δὲ"
ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν χρι-
στῷ, εὑρέθημεν καὶ [b] αὐ-
τοὶ" ἁμαρτωλοὶ, ἆρα χρι-
στὸς

o ∾ κηφᾶ. p ∾ καὶ οὐκ ἰουδαϊκῶς ζῇς. q τί. x ∾ ὅτι. y. οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου.

(l) *ſubjecerant ſ. abjecerant ſe cum illo huic*, Syr. *multitudine ſuperarunt ii qui redierunt ad hanc rem de reſiduo Iudaeorum*, Erp. *conſenſerunt ſimulationi ejus*, Vulg. Hier. *conſenſerunt cum illo*, It. συνυπεκλίθησαν et mox ὑποκλίσει. Conject. Grotii. (m) = Ed. (n) βαρνάβαν συναπαχθῆναι. 67** al. 3. (o) ABC. 10. 17. 67** Syr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. Euſ. Dial. de trin. Sed *Petro*. It. tol. harl* demidov. Patr. lat. omnes, exc. Pel. (p) ABCFG. 37. 73. 80. Mt. f. Ed. Arm. boern. tol. harl. demidov. Vulg. mſ. Or. Hier. Aug. Beda. Epiph. in cantic. || καὶ οὐκ ἰουδαϊκῶς = clar. germ. Ambrſt. Sedul. Agapet. (q) ABCDEFG. 31. 37. 39. 57. (c. al. 2.) 71. 73. 80. Mt. f. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Slav. mſ. Vulg. It. Or. Damaſc. Patr. lat. (r) + δὲ. 73. Mt. h. Syr. p. + γάρ. Arm. (s) + BCD*EGI. 10. 23. 31. 71. 76. 80. Mt. f. Ed. Slav. mſ. Vulg. It. Cyr. Patr. lat. + οὖν. 72. (t) εἰ. 45. 73. 76. Mt. ψ. Cyr. Chryſ. (u) = FG. boern. Tert. Tychon. ἰησοῦ χριστοῦ. Lect. 7. Mt. g. Syr. p. c. aſt. || δικαιωθῶμεν ἐν αὐτῷ. Cyr. aliquoties. (x) ABD*FG. 17. 67** Ed. (y) ABCDEFG. 37. 73. item Mt. f. h. Syr. Copt. Arm. Vulg. It. Theodoret. alicubi. Damaſc. Patr. lat. οὐκ ἐξ ἔργ. νόμ. δικ. 74. (z) + ἐνώπιον αὐτοῦ. 73. Mt. h. (a) = Slav. Vulg. Ambrſt. Pel. (b) ἡμεῖς. Arm. ed.

στὸς ἁμαρτίας διάκονος [c];
18 μὴ γένοιτο. Εἰ γὰρ ἃ κα-
τέλυσα, ταῦτα πάλιν οἰκο-
δομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν [d]
19 συνιστάνω". Ἐγὼ γὰρ διὰ
νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα
20 θεῷ ζήσω. Χριστῷ συνε-
σταύρωμαι· ζῶ δὲ, οὐκέτι
ἐγὼ, ζῇ δὲ [e] ἐν ἐμοὶ" χρι-
στός. ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρ-
κὶ, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ [f]
υἱοῦ τοῦ θεοῦ", τοῦ ἀγα-
πήσαντός με καὶ παραδόντος
21 ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ.] [Οὐκ ἀ-
θετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· εἰ
γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα
χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.

1 Ὦ ἀνόητοι γαλάται, τίς
ὑμᾶς [g] ἐβάσκανε" [h] †; οἷς
κατ' ὀφθαλμοὺς ἰησοῦς χρι-
στὸς προεγράφη [i] ⸗ ἐν ὑ-
2 μῖν" ἐσταυρωμένος. Τοῦτο
μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑ-
μῶν· ἐξ ἔργων νόμου τὸ πνεῦ-
μα ἐλάβετε, ἢ ἐξ ἀκοῆς πί-
3 στεως; Οὕτως ἀνόητοί ἐστε;
ἐναρξάμενοι πνεύματι, νῦν
4 σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; Τοσαῦ-
τα ἐπάθετε εἰκῇ; [k] εἴγε καὶ
5 εἰκῇ." Ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν
[l] ὑμῖν" τὸ πνεῦμα, καὶ ἐν-
εργῶν δυνάμεις ἐν [m] ὑμῖν",
ἐξ ἔργων νόμου [n], ἢ ἐξ ἀ-
6 κοῆς πίστεως; [o] Καθὼς [p]
ἀβρα-

d συνίστημι. h † τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι;

(c) + ἐγένετο. Arm. + *eſt*, Vulg. Hier. Aug. Ambrſt. Alii + εὑρέθη. Chryſ. mſ. alicubi. (d) ABCD*FG. 17. 31. 67** 71. 80. Mt. h. Ed. Cyr. (e) *qui in me eſt*, Ambrſt. (f) θεοῦ καὶ χριστοῦ. BD*FG. It. (g) ἐβάσκηνε. 74. 76. al. 16 et Barb. 3. Mt. d. al. 4. Ed. Cyr. Chryſ. alicubi. Theodoret. alicubi. (h) ⸗ ABD*FG. 17* 67** Alius. Syr. Erp. (habent Ar. pol. Aeth. Arm.) Copt. Sahid. It. Vulg. mſ. (non flor. tol. harl. demidov.) Exemplaria Origenis ap. Hier. Cyr. Chryſ. Theodoret. alicubi. (habet in loc. ſed non attingit in comment.) Theoph. et Oec. in comment. (Mt. d. et n. habent, nec e ſcholiis eorum colligi poteſt, ea quondam abfuiſſe.) Tert. Hier. Aug. Ambrſt. Pel. in comment. Primaſ. || τῇ ἀληθείᾳ ⸗ Vulg. mſ. (i) ⸗ ABC. 17* 23* 31. 67** 72. 73. al. 3. Syr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. tol. Vulg. mſ. Cyr. Theodoret. alicubi. Archelaus. Aug. *et in vobis*, demidov. Vulg. mſ. Ambrſt. Pel. Sedul. Beda. (k) ⸗ 4* Mt. e* Aeth. (l) ἡμῖν. 17. Mt. c. Theodoret. alicubi. (m) ἡμῖν. 17. Theodoret. alicubi. (n) + ἐστι. Arm. + τὸ πνεῦμα ἐλάβετε. A (o) Vſ. 6—8 = Marcion ap. Hier. (p) + γέγραπται. FG. Arm. boern. Vulg. ed. Ambrſt. Pel. + καὶ. 76. Mt. d. Theoph.

ἀβραὰμ ἐπίστευσε τῷ θεῷ,
καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιο-
7 σύνην. Γινώσκετε ἄρα, ὅτι
οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί εἰσιν
8 υἱοὶ ἀβραάμ.] [Προϊδοῦσα
[q] δὲ" ἡ γραφὴ, ὅτι ἐκ πί-
στεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεὸς,
[r] προευηγγελίσατο" τῷ ἀβρα-
άμ· ὅτι [s] ἐνευλογηθήσονται" ἐν
9 σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. Ὥστε
οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται
σὺν τῷ [t] πιστῷ". ἀβραάμ.
10 Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰ-
σὶν, ὑπὸ κατάραν εἰσί· γέ-
γραπται γάρ· [u] ⁜ ὅτι" ἐπι-
κατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμέ-
νει [x] ἐν" πᾶσι τοῖς γεγραμ-
μένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νό-
11 μου, τοῦ ποιῆσαι αὐτά. Ὅτι
δὲ ἐν [y] νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦ-
ται παρὰ [z] τῷ" θεῷ, [a] δῆ-
λον·" ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πί-
12 στεως ζήσεται· Ὁ δὲ νό-
μος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως·
ἀλλ' ὁ ποιήσας αὐτὰ [b] †,
13 ζήσεται ἐν [c] αὐτοῖς."] Χρι-
στὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς
κατάρας τοῦ νόμου, γενόμε-
νος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα· ([d] ∾
γέγραπται γάρ·" ἐπικατάρα-
τος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ
14 ξύλου·) Ἵνα εἰς τὰ ἔθνη
ἡ εὐλογία τοῦ ἀβραὰμ γένη-
ται [e] ἐν χριστῷ ἰησοῦ", ἵνα
τὴν [f] ἐπαγγελίαν" [g] τοῦ
πνεύματος" [h] λάβωμεν" διὰ
τῆς

---

s. εὐλογιθήσονται. b † ἄνθρωπος. d ∾ ὅτι γέ-
γραπται.

(q) ⚌ 69. 80. γὰρ Chryſ. (r) προευηγγέλισται. D* 67** (s) ABCDE. 57. (c. al. 7.) 72. 73. 80. Alii multi. Mt. a. al. 10. Ed. (etiam St. 3.) Cyr. Theodoret. Damaſc. Oec. || ἐν σοὶ εὐλογ. 76. Mt. d. Chryſ. Theoph. Sedul. Arm. ἐν σοὶ ⚌ clar. germ. (t) ⚌ 28. (u) + ὅτι. ABCDEFG. 17. 73. 80. Mt. h. Arm. It. Cyr. Damaſc. (x) ⚌ 17. 31. 37. 67** 73. Mt. f. h. Orig. ap. Wetſt. (y) + τῷ. 2. Ed. (z) ⚌ D*FG. 71. 80. (a) ⚌ FG. boern. || + γέγραπται γάρ. D*EFG. Syr. Erp. It. (b) ⚌ ABCD*FG. 2. 17. 67** 80. Syr. Erp. Syr. p. (habet in m.) Copt. Aeth. Arm. Vulg. (habet Vulg. ed. ſixt.) It. Marcion ap. Epiph. Chryſ. Cyr. Damaſc. Hier. Aug. Ambrſt. Alii. (c) αὐτῷ FG. boern. (d) ὅτι γέγραπται. ABD*FG. 17. 39. Aeth. Vulg. It. Damaſc. Iren. lat. Hier. Ambrſt. Hilar. Aug. alicubi. Pel. γέγραπται γάρ· ὅτι Arm. (e) ⚌ Chryſ. (f) εὐλογίαν. D*FG. It. Tert. Ambrſt. Vigil. (g) τοῦ πατρὸς. 61. Lect. 6. *ſpiritualem*, Tert. || + ἁγίου. Lect. 7. Arm. (h) λάβωσι. Chryſ. || + ἡμεῖς. Syr. Syr. p. in m. item Arm.

15 τῆς πίστεως. [[i] Ἀδελφοὶ",
(κατὰ ἄνθρωπον λέγω) [k] ὅ-
μως" ἀνθρώπου [l] κεκυρωμέ-
νην" διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ
16 ἢ [m] ἐπιδιατάσσεται." Τῷ [n]
δὲ" ἀβραὰμ [o] ∾ ἐρρήθη-
σαν" αἱ ἐπαγγελίαι, καὶ τῷ
σπέρματι αὐτοῦ. οὐ [p] λέ-
γει·" [q] καὶ" τοῖς σπέρμασιν,
ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ'
ἑνός· καὶ τῷ σπέρματί [r]
σου·" [s] ὅς" ἐστι χριστός.
17 Τοῦτο δὲ λέγω· διαθήκην [t]
προκεκυρωμένην" ὑπὸ τοῦ
θεοῦ [u] = εἰς χριστὸν", ὁ
μετὰ [x] τετρακόσια καὶ τριάκοντα
ἔτη" γεγονὼς νόμος οὐκ ἀ-
κυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν
18 ἐπαγγελίαν· Εἰ γὰρ ἐκ νό-
μου ἡ κληρονομία, οὐκ ἔτι
ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ ἀβρα-
ὰμ δι' ἐπαγγελίας [y] κεχάρι-
19 σται" ὁ θεός. Τί οὖν ὁ νό-
μος; τῶν [z] παραβάσεων"
χάριν [a] ἐτέθη". (ἄχρις οὗ
ἔλθῃ τὸ σπέρμα, [b] ᾧ" [c] ἐ-
πήγ-

---

o ∾ ἐῤῥέθησαν. x. ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα. a ∾ προσετέθη.

(i) = 39. Ed. Aeth. Post λέγω ponunt A. 73. Mt. h. Arm. Damasc. (k) = Mt. b. e. (l) προκεκυρωμένην. C. 17. Chryf. (m) ἐπιτάσσεται. D* (n) = D*G. Vulg. It. Chryf. Ambrft. Pel. (o) ἐῤῥέθησαν. ACD*FG. 72. 73. Alii. Mt. l. al. 4. Ed. Cyr. Theodoret. Damasc. ἐδόθησαν. 76. Mt. d. Theoph. (p) λέγω. 17. (q) = 47. Barb. 1. Ed. Arm. Tert. (r) = 76. Ed. Tert. (s) ὁ. D*E. ὅ. Chryf. *quod*, Iren. Tert. Ambrft. Alii. οὗ. G. *quo*, boern. (t) κεκυρωμένην. FG. 52. 67** Mt. d. ψ. Vulg. It. Cyr. Patr. lat. (u) = ABC. 17. 23* 67** 80. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Cyr. Damasc. Hier. Aug. saepe. Pel. *in Christo*, It. Ambrft. (x) ABCDEFG. 37. 57 (cum 71.) 74. 80. item 76. Mt. f. Syr. Copt. Vulg. It. Cyr. Chryf. Damasc. Patr. lat. || τετρακόσια] τριακόσια. 43. 49. 67. 69. 70. 76. Mt. e. Theoph. (y) ἐχαρίσατο. 67** 74. (z) παραδόσεων. D*gr. πράξεων. FG. clar. germ. Iren. bis. Ambrft. in textu et comment. *Quid ergo? lex praevaricationum t. factorum posita* etc. boern. *Quid ergo lex factorum? Posita est* etc. Iren. Ambrft. Nempe χάριν = FG. boern. Iren. Ambrft. (a) D*FG. 71. 80. Arr. Vulg. It. Clem. Or. Euf. Patr. lat. (b) ὅ. 39. 46. 47. 57. (cum 68. 71.) al. 6. Mt. f. k. l. m. Ed. Or. ed. Cyr. Theodoret. alicubi. ὡς. Chryf. (c) ἐπηγγείλατο. 67** 74.

πήγγελται",) [d] διαταγεὶς
δι'" [e] ἀγγέλων", ἐν χειρὶ [f]
20 μεσίτου." Ὁ δὲ μεσίτης ἑ-
νὸς οὐκ ἔστιν· ὁ δὲ θε-
21 ὸς, εἷς ἐστιν [g]. Ὁ οὖν
νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν
[h] τοῦ θεοῦ;" μὴ γένοιτο. εἰ
γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος
ζωοποιῆσαι, [i] ὄντως" [k] ἂν
ἐκ νόμου ἦν" ἡ δικαιοσύνη.
22 Ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφὴ [l]
τὰ πάντα" [m] ὑπὸ" ἁμαρτί-
αν, ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πί-
στεως ἰησοῦ χριστοῦ δοθῇ
23 τοῖς πιστεύουσι.] [Πρὸ
τοῦ [n] δὲ" ἐλθεῖν τὴν πί-
στιν, ὑπὸ νόμον ἐφρουρού-
μεθα [o] ∾ συγκεκλεισμένοι"
εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀ-
24 ποκαλυφθῆναι [p]. Ὥστε ὁ
νόμος παιδαγωγὸς [q] ἡμῶν"
γέγονεν εἰς χριστὸν, ἵνα ἐκ
25 πίστεως δικαιωθῶμεν· Ἐλ-
θούσης [r] δὲ" τῆς πίστεως,
οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν.
26 [s] Πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ ἐστε
[t] διὰ τῆς πίστεως ἐν χριστῷ
27 ἰησοῦ· Ὅσοι γὰρ [u] εἰς χρι-
στὸν" ἐβαπτίσθητε, χρι-
28 στὸν ἐνεδύσασθε. [x] Οὐκ ἔνι
ἰουδαῖος, οὐδὲ ἕλλην· οὐκ
ἔνι δοῦλος, οὐδὲ ἐλεύθερος·
οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ·
[πάντες γὰρ ὑμεῖς [y] εἷς ἐστε

ἐν

o ∾ συγκλειόμενοι.

(d) διαταγῇ. Slav. mſ. Cyr. || δι' = Mt. c. (e) ἀγγέλου. C* ut videtur. 3. Theodoret. mſ. alicubi. (f) μωσέως. 67** (g) + *duorum*, Aeth. (h) = B. clar. germ. Ambrſt. ed. θεοῦ. FG. τοῦ χριστοῦ. 31. (i) ἀληθείᾳ. FG. boern. εἰς ἀλήθειαν. Slav. ut alibi. (k) ἐκ νόμου. FGgr. ἐκ νόμου ἦν. D*FG. 2. 4* 17. 73. Barb. 1. Ed. Damaſc. ἐκ νόμου ἂν. 74. ἐκ νόμου (ἐν νόμῳ. B) ἂν ἦν. ABC. Cyr. ἐκ νόμου ἦν ἄν. 57 (cum 3. 71.) 80. Mt. f. Ed. (l) = 28. πάντα. FG. Mt. g. Ed. τοὺς πάντας. Mt. d. Theoph. mſ. (m) διὰ τὴν. 23* (n) = 72. 74. al. 5. Mt. h. Ed. Ante τοῦ ponunt 52. 76. Mt. c. d. *enim*, Ambrſt. (o) συγκλεισμένοι. B. συγκλειόμενοι. AD*FG. 31. Clem. ſemel. Cyr. Damaſc. (p) + εἰς ἡμᾶς Chryſ. + ἐν ἡμῖν. Arm. (q) ἡμῖν. 73. (r) = 28. Aug. γάρ. 24. (s) Vſ. 26 = harl. (t) διὰ τῆς . . . ἐνεδύσασθε = Aeth. (u) = 7. Ed. χριστὸν. 76. ἐν χριστῷ. 80. Clem. mſ. Vulg. It. Patr. lat. (x) + οὐκ ἔστι διαστολή. Arm. (y) ἐστε χριστοῦ ἰησοῦ. A. || εἷς] ἕν. FG. Slav. Vulg. It. Or. Ath. mſ. Naz. Baſ. Cyr. Patr. lat.

29 ἐν χριστῷ ἰησοῦ·" Εἰ δὲ
ὑμεῖς [z] χριστοῦ", ἄρα [a] τοῦ
ἀβραὰμ [b] σπέρμα" ἐστὲ, [c]
= καὶ" κατ' ἐπαγγελίαν
1 κληρονόμοι.] Λέγω δὲ, ἐφ'
ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος
νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέ-
ρει δούλου, κύριος πάντων
2 ὤν· Ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους
ἐστὶ καὶ οἰκονόμους, ἄχρι
τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός.
3 [d] Οὕτω καὶ ἡμεῖς", ὅτε ἦ-
μεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα
τοῦ κόσμου ἦμεν δεδουλωμέ-
4 νοι· ["Οτε δὲ ἦλθε τὸ πλή-
ρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστει-
λεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ [e],
[f] γενόμενον" ἐκ γυναικὸς,
5 γενόμενον ὑπὸ νόμον, Ἵνα
τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ,
ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβω-
6 μεν.] [g] "Οτι" δέ ἐστε υἱ-
οὶ [h], ἐξαπέστειλεν [i] ὁ θεὸς"
τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς
τὰς καρδίας [k] ἡμῶν", [l] κρά-
7 ζον·" ἀββᾶ, ὁ πατήρ. Ὥς-
τε οὐκ ἔτι [m] εἶ" δοῦλος,
ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ υἱὸς, καὶ
κληρονόμος [n] = θεοῦ διὰ
χριστοῦ."]

Ἀλλὰ

k ∾ ὑμῶν.

(z) εἷς ἐστε ἐν χριστῷ ἰησοῦ. DE. *unum eſtis in I. C.* clar. germ. πάντες ἓν ἐστε ἐν χ. ἰ. FG. boern. Ambrſt. || εἰ δὲ ὑμεῖς χριστοῦ = Lect. 7. Mt. e. Cyr. ὑμεῖς χριστοῦ = Aug. in h. l. ut videtur; ſed alibi ut rec. (a) + οὖν. D*FG. (b) = 70. σπέρματα. 67** σπέρματος. B. τέκνα. 68. (c) = ACDE. 89** Ed. Copt. Arm. Vulg. clar. germ. Damaſc. Patr. lat. (d) *Adhuc, ſecundum hominem dico,* Marcion ap. Tert. (e) + *unigenitum,* Slav. 1. 7. et ed. (f) γεννώμενον. 72. 73. 80. al. 22. Mt. a. (ſed rec. in marg.) a3 ſemel. e** bis. al. 3. Ed. Clem. mſ. Theodoret. Photius utriusque lectionis meminit. *natum,* Ar. pol. Aeth. Slav. harl** tol. Vulg. mſ. Iren. ſemel. Cypr. Leo ſemel. Gaudent. Avit. vienn. (g) ὅτι. 80. Ed. (h) + θεοῦ. DEFG. It. tol. Vulg. mſ. et edit. ſixtin. Tert. Hilar. Hier. Ambrſt. Alii. (i) = B. (k) ACD*FG. 23. 29. 30. 31. 71. 73. Lect. 5. Mt. d. f. h. Ed. Slav. 1. It. floriac. Vulg. mſ. Ath. Baſ. Didym. Pſeudo Ath. Tert. Hilar. Ambr. Hier. Vigil. Ambrſt. (l) ἐν ᾧ κράζομεν. FG. boern. (m) = FG. Nonnulli ap. Erasm. boern. (n) = C* θεοῦ. Copt. Aeth. Arm. διὰ θεοῦ. AB. 17. Copt. ap. Wetſt. Vulg. boern. Clem. Baſ. Cyr. Ambr. Aug. Ambrſt. Pel. διὰ θεόν. FG. θεοῦ χριστοῦ. Slav. 1. διὰ χριστοῦ. marian** Hier. διὰ ἰησοῦ χριστοῦ.

Mt.

8 Ἀλλὰ [° τότε" μὲν,
οὐκ εἰδότες θεὸν, p ἐδου-
λεύσατε" τοῖς q ∾ μὴ φύ-
9 σει" οὖσι θεοῖς· Νῦν δὲ,
γνόντες θεὸν, μᾶλλον δὲ γνω-
σθέντες ὑπὸ θεοῦ, r πῶς"
ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ
ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα,
οἷς πάλιν s ἄνωθεν" δουλεύ-
10 ειν θέλετε; Ἡμέρας παρα-
τηρεῖσθε; καὶ μῆνας, καὶ
11 καιροὺς, καὶ ἐνιαυτούς; Φο-
βοῦμαι t ὑμᾶς", μήπως εἰ-
12 κῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς. Γί-
νεσθε ὡς ἐγὼ, ὅτι κἀγὼ
ὡς ὑμεῖς· * ἀδελφοὶ, δέομαι
ὑμῶν· u οὐδέν με ἠδικήσα-
13 τε." Οἴδατε x δὲ," ὅτι δι'
ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγ-
γελισάμην ὑμῖν y τὸ πρότε-
14 ρον", Καὶ τὸν πειρασμόν z
= μου,: τὸν" ἐν τῇ σαρκί
μου, οὐκ ἐξουθενήσατε, οὐ-
δὲ a ἐξεπτύσατε·" ἀλλ' ὡς
ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθέ με, b
15 ὡς χριστὸν ἰησοῦν." c Τίς"
οὖν d = ἦν" ὁ μακαρισμὸς
ὑμῶν; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν,
ὅτι, εἰ δυνατὸν, τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες e
ἂν

---

q ∾ φύσει μή.

Mt. ω. θεοῦ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ. 39. al. 4. Mt. χ. ψ. Syr. Erp. Syr. p. in m. Slav. Theodoret. alicubi. μὲν θεοῦ, συγκληρονόμος δὲ χριστοῦ. 76. Mt. d. Theoph. (o) ὅτε 74. Sic lectionaria: "Οτε μὲν οὐκ ᾔδειτε. (p) ἐδουλεύετε. Mt. c. d. Theodoret. ap. Niceph. (q) ABCDEF. 17. 71. 73. 80. Mt. h. Ed. (Syr. Copt. Vulg.) Ath. Nyſſ. Baſ. Cyr. Ambr. Hier. Alii. *non natura non*, boern. || φύσει = Mt. g. clar. germ. Codd. lat. ap. Ambr. qui graecos his opponit. Iren. Ambrſt. (r) = Syr. (non Arr.) (s) = 1. 73. Arm. (t) = 2. 47. 73. 76. Mt. d. Syr. Arr. Vulg. ed. ſixtin. Theoph. Aug. ſemel. Ambr. Pel. Maximus. taur. (u) = Aeth. (x) = D*FG. 76. 80. It. Aug. Ambrſt. (y) = Chryſ. (z) μου = 10. 23. 31. 76. 80. al. 2. Mt. d. n** Syr. Erp. Arm. Baſ. Theoph. || μου τὸν] ὑμῶν ABC* ut videtur, D*FG. 17. 39. 67** Copt. Vulg. It. Cyr. Hier. Aug. Ambrſt. Sedul. (a) διεπτύσατε. 3. 35. Mt. d. Chryſ. Theoph. (b) = Chryſ. (c) ποῦ. ABCFG. 17. 31. 47. 67** 71. 73. al. 2. Ed. Syr. Arr. Syr. p. in m. Arm. Vulg. boern. Hier. Pel. Sic interpretatur Theodoret. (d) = AC. 17. 31. 37. 39. 47. 61. 67** 71. 73. 76. 80. al. 2. Mt. l. Ed. Damaſc. Theoph. Theodoret. mſ. ἦ. FG. *fuit t. eſt*, boern. ἐστιν. Mt. d. Vulg. Hier. Sedul. νῦν. Mt. m. Erp.

16 [e] ἂν" ἐδάκατέ μοι. "Ὥστε ἐχ-
θρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων
17 ὑμῖν; Ζηλοῦσιν [f] ὑμᾶς" [g]
οὐ καλῶς·" ἀλλὰ [h] ἐκκλεῖ-
σαι" [i] ὑμᾶς" θέλουσιν, ἵνα
18 αὐτοὺς ζηλοῦτε. [k] Καλὸν
δὲ [l] τὸ ζηλοῦσθαι" [m] ἐν κα-
λῷ πάντοτε", καὶ μὴ μόνον
ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς.
19 * Τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠ-
δίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῇ
20 χριστὸς ἐν ὑμῖν· "Ἤθελον
δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι,
καὶ [n] ἀλλάξαι" τὴν φωνήν
μου· ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑ-
μῖν.
21 Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νό-
μον θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον
22 οὐκ [o] ἀκούετε;"] Γέγρα-
πται γὰρ, ὅτι [ἀβραὰμ δύο
υἱοὺς ἔσχεν· ἕνα ἐκ τῆς παι-
δίσκης, καὶ ἕνα ἐκ τῆς ἐλευ-
23 θέρας. [p] Ἀλλ'" ὁ μὲν ἐκ
τῆς παιδίσκης, κατὰ σάρκα
γεγέννηται· ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευ-
θέρας, [q] διὰ τῆς ἐπαγγελί-
24 ας". [r] "Ἅτινά ἐστιν ἀλλη-
γορούμενα·" [s] αὗται" γάρ
εἰσιν [t] † δύο [u] διαθῆκαι·"
μία μὲν ἀπὸ ὄρους σινᾶ, εἰς
δουλείαν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν
25 ἄγαρ· [x] Τὸ γὰρ — ἄγαρ:
σινᾶ

i. ἡμᾶς. t † αἱ.

(e) = ACD* 17. 47. καὶ FG. *eruiſſetis et.* Vulg. It. Patr. lat. (f) ἡμᾶς. 66** (g) οὐκ ἀληθῶς. Chryſ. (h) ἐγκλεῖσαι. Codd. gr. ap. Erasm. Syr. Erp. ἐκλῦσαι. 52. 73. ἐκκλησίαι. Slav. 5. 8. (i) A (B) CDEFG. 17. 57 (c. al. 7.) 72. 73. 74. 76. 80. Plurimi. Mt. a. al. 9. Ed. (etiam St. 3.) Verſſ. etiam Arm. et Slav. ed. et 5. Patr. gr. et lat. ἡμᾶς Beza. (k) + ζηλοῦτε δὲ τὰ κρείττω χαρίσματα. DEFG. It. Ambrſt. Sedul. (l) ζηλοῦσθε. B. 17. 23. 39. Aeth. Vulg. Damaſc. Hier. Ambrſt. Pel. ζηλοῦσθαι. A. (m) πάντοτε ἐν τῷ ἀγαθῷ. FG. boern. item Slav. (n) ἀλαλάξαι. 66** etiam in ſcholic. Theoph. in comment. (o) ἀναγινώσκετε, BDEFG. 10. 31. Ed. Arm. Vulg. It. Or. ſemel. Cyr. Hier. ſemel. Ambr. ſemel. Ambrſt. Beda. λέγετέ μοι οἱ τὸν νόμον ἀναγινώσκοντες, τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε; Or. bis. (ſed quater ut rec.) Hilar. Ambr. ſemel. (p) καί. Ed. Or. ſemel. (q) δι' ἐπαγγελίας. AC. 17. 73. Ed. Cyr. Damaſc. Theodoret. alicubi. κατ' ἐπαγγελίαν. 3. 35. Slav. Chryſ. Hilar. (r) = Aeth. (s) αὐτὰ. FG. *haec t, ea,* boern. *haec,* Vulg. It. (t) = ABC DEFG. 17. 33. 57 (c. al. 6.) 72. 73. 80. al. 33. et Barb. 6. Mt. a. al. 10. Ed. Or. mſ. Cyr. Theodoret. Damaſc. Oec. (u) *oſtenſiones,* ſic interpretatum invenit Tert. (x) τὸ γὰρ σινᾶ ὄ-
ρος

σινᾶ ὄρος ἐστὶν" ἐν τῇ ἀρα-
βίᾳ, [y] συστοιχεῖ δὲ" [z] τῇ"
νῦν ἱερουσαλὴμ, δουλεύει [a]
γὰρ" μετὰ τῶν τέκνων αὐ-
26 τῆς· Ἡ δὲ ἄνω ἱερουσαλὴμ,
ἐλευθέρα ἐστὶν, ἥτις ἐστὶ μή-
27 τηρ [b] † ἡμῶν. Γέγραπται
γάρ· εὐφράνθητι στεῖρα ἡ
οὐ τίκτουσα· ῥῆξον καὶ βόη-
σον ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολ-
λὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλ-
λον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄν-
28 δρα.] [[c] Ἡμεῖς δὲ, ἀδελ-
φοὶ, κατὰ ἰσαὰκ, ἐπαγγελί-
29 ας τέκνα ἐσμέν." Ἀλλ' ὥς-
περ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεν-
νηθεὶς ἐδίωκε τὸν κατὰ πνεῦ-
30 μα· οὕτω καὶ νῦν. Ἀλλὰ
τί λέγει ἡ γραφή; ἔκβαλε
τὴν [d] παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν
αὐτῆς·" οὐ γὰρ μὴ κληρονο-
μήσῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης με-
τὰ τοῦ υἱοῦ [e] τῆς ἐλευθέ-
31 ρας." [f] = Ἄρα", ἀδελφοὶ,
οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα,
ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας *.

a δὲ. b † πάντων.

ρος ἐστὶν. CFG. 17. ut videtur. Mt. d. Ed. Aeth. Arm. Vulg. boern. Cyr. aliquoties. Epiph. Damafc. Or. int. Ambrft. in textu. Hier. Aug. Pel. Epiph. Sedul. Beda. τὸ δὲ ἄγαρ σινᾶ ὄρος ἐστὶν. ADgr. Egr. 37. 73. 80. Barb. 2. Copt. Cyr. femel. (femel ut rec.) τὸ γὰρ ἄγαρ ὄρος ἐστὶν, clar. germ. Ambrft. in comment. || τῇ δὲ ἄγαρ συστοιχεῖ ἡ νῦν ἱερουσ. Conject. Bentl. (y) ἡ συστοιχοῦσα. D*FG. Vulg. It. || δὲ = 73. al. 3. (z) τήν. 21. 57. Mt. d. (a) ABCD*FG. 6. 10. 17. 23. 31. 39. 47. 73. 80. Ed. Copt. Arm. Syr. p. (fed rec. in m.) It. (*et fervit*, Vulg. Hier. Alii.) Cyr. Or. int. Aug. alicubi. (b) = BC*DEFG. 5. 6. 67** Syr. Erp. Copt. Aeth. Syr. p. Vulg. It. Or. Euf. Chryf. ut videtur ex comment. et alibi. Theodoret. alicubi. Cyr. uterq. Ifidor. ap. Niceph. Tert. Hilar. Ambrft. Alii. Sed habent Iren. Hier. Aug. alicubi. || Poft ἡμῶν ponunt Arm. Euf. Theodoret. Oec. (c) ὑμεῖς . . . ἐστε. FG. (item D.) 6. 61. Aeth. It. Or. tefte Hier. Iren. Ambr. Tychon. Ambrft. (d) τὸν υἱὸν τῆς παιδίσκης. 76. Mt. d. Chryf. Theoph. (e) μου ἰσαάκ. D*EFG. It. demidov. Ambrft. Hier. Aug. alicubi. (f) = 71. || ἡμεῖς δὲ. AC. 23. 57. 73. Copt. Cyr. Damafc. Hier. femel. Aug. διὸ. BD*E. 67** Mt. d. Cyr. alicubi. ἄρα οὖν. FG. Theodoret. ἄρα δὲ. 45. *Itaque*, Vulg. It. Ambrft. Alii. *Propter quod*, Tert.

1 g Τῇ ἐλευθερίᾳ †, ᾗ χρι-
στὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε *, στήκε-
τε", καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δου-
2 λείας h ἐνέχεσθε". Ἴδε,
ἐγὼ παῦλος λέγω ὑμῖν, ὅτι
ἐὰν περιτέμνησθε, χριστὸς
3 ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει· Μαρ-
τύρομαι δὲ i — πάλιν"
παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομέ-
νῳ, ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον
4 τὸν νόμον k ποιῆσαι." Κα-
τηργήθητε ἀπὸ l = τοῦ"
χριστοῦ οἵτινες ἐν νόμῳ δι-
καιοῦσθε· τῆς χάριτος m ἐξ-
5 επέσατε." Ἡμεῖς γὰρ πνεύ-
ματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δι-
6 καιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. Ἐν
n γὰρ" χριστῷ ἰησοῦ οὔτε
περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀ-
κροβυστία· ἀλλὰ πίστις δι'
7 ἀγάπης ἐνεργουμένη. Ἐτρέ-
χετε καλῶς· τίς ὑμᾶς o
ἐνέκο-

---

g. Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ᾗ χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, ∾ τῇ ἐλευθερίᾳ ἡμᾶς χριστὸς ἠλευθέρωσε. Στήκετε οὖν ∾ ᾗ ἐλευθερίᾳ ἡμᾶς χριστὸς ἠλευθέρωσε. Στήκετε οὖν

(g) τῇ] ᾗ. FG. Syr. p. Vulg. It. Patr. lat. || οὖν] = ABCD* EFG. 10. 17. 31. 37. 47. (67** et 71. ap. Birch.) 73. 80. al. 5. Ed. Copt. Arm. Vulg. It. Cyr. Baſ. Aſterius. Damaſc. Theodoret. Orig. int. Tert. Patr. lat. γὰρ. Chryſ. || ᾗ] = ABCD* FG. 37. 46** 73. 80. al. 3. Mt. n** Ed. Copt. Syr. p. Vulg. It. Patres citati, exc. Cyr. et Theodoreto. || ἡμᾶς χριστὸς hoc ord. ABCDEFG. Alii. Cyr. || ἠλευθέρωσε] ἐξηγόρασε. Syr. p. Chryſ. || στήκετε] + οὖν. ABCDgr* FG. 10. 17. 31. 37. 47. 67** 71. 73. Alii. Ed. Copt. Arm. boern. Vulg. mſ. Cyr. Baſ. mſ. Aug. Ambrſt. Alii. || *quia Chriſtus liberavit nos. Et ſtate igitur* Aeth. (h) ἀνέχεσθε. DE. al. 6. Oec. ὑπέχεσθε. Mt. d. Theodoret. mſ. Theoph. mſ. (i) = D*FG. 73. 74. 76. It. Chryſ. Theoph. Hier. Aug. Ambrſt. (k) πληρῶσαι. 61. 76. (etiam in ſcholio) 80. Mt. d. Marcion. ap. Epiph. Chryſ. Damaſc. Petrus antioch. Theoph. (l) = BCD*FG. 31. 76. Theoph. (m) ἐξεπέσετε. D**E. 72. 74. al. 8. Mt. a** al. 5. Ed. Chryſ. alicubi. Theoph. (n) = G* 33. 39. Mt. f. (o) ABCDEFG. al. 48. pluresve. Mt. a. al. 9. Ed. Patr. gr. ἐβάσκανε. 47. item 52. Aug. Beda.

ἐνέκοψε" p τῇ ἀληθείᾳ μὴ
8 πείθεσθαι;" q r Ἡ πεισμο-
νὴ" s οὐκ" ἐκ t τοῦ" κα-
9 λοῦντος ὑμᾶς. Μικρὰ ζύ-
μη ὅλον τὸ φύραμα u ζυ-
10 μοῖ." Ἐγὼ x πέποιθα εἰς
ὑμᾶς y ἐν κυρίῳ", ὅτι οὐδὲν
ἄλλο z φρονήσετε·" ὁ δὲ τα-
ράσσων ὑμᾶς, βαστάσει τὸ
11 κρίμα, ὅστις ἂν ᾖ.] Ἐγὼ
δὲ, [ἀδελφοὶ, εἰ περιτομὴν
a ἔτι" κηρύσσω, τί ἔτι διώ-
κομαι; ἄρα κατήργηται τὸ
σκάνδαλον τοῦ b σταυροῦ."
12 c Ὄφελον" d καὶ" e ἀπο-
κόψονται" οἱ f ἀναστατοῦν-
τες" ὑμᾶς.
13 Ὑμεῖς g γὰρ" ἐπ' ἐλευ-
θερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί·
μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν h
εἰς ἀφορμὴν i τῇ σαρκὶ",
ἀλλὰ k διὰ τῆς ἀγάπης"
δου-

---

o ἀνέκοψε.

(p) = Chryſ. || = τῇ. AB. (q) + μηδενὶ πείθεσθε. FG. boern. harl. Vulg. mſ. et ed. ſix. in. Codd. lat. ap. Hier. (qui tamen in graecis libris et apud eos, qui in Apoſtolum commentati ſunt, haec non inveniri teſtatur.) Lucif. Ambrſt. in comment. Pel. Beda. (r) αὕτη γὰρ πεισμονή. Arm. ἡ πεισμονὴ ὑμῶν. Syr. Erp. Codd. ap. Hier. Lucif. Aug. Ambrſt. Sedul. || Vſ. 8. = Aeth. (s) = D* 14. 32. 49. Codd. lat. ap. Hier. et Sedul. clar. germ. Or. ſemel. Lucif. (t) θεοῦ. Codd. ap. Hier. et Sedul. tol. Lucif. Ambrſt. Aug. ſemel. (u) δολοῖ. D*E Vulg. clar. germ. (Utrumvis boern.) Codd. lat. ap. Hier. et Sedulium. Conſtitut. Baſ. ed. Marcion ap. Epiph. Lucif. Ambrſt. Pel. (x) + δὲ. C*FG. 73. 108. Syr. p. Arm. boern. Vulg. mſ. Damaſc. Oec. + γάρ. Copt. (y) = B. Chryſ. ap. Niceph. ἐν χριστῷ. Chryſ. in textu. *et in Domino*, Agapet. (z) φρονεῖτε. 73. + ἣν ἔχει ἡ ἀλήθεια χριστοῦ. F. G in marg. (a) = D*FG. 38. 72. 73. Mt. d. h. Arm. It. Vulg. mſ. Ambrſt. Hier. (b) χριστοῦ. 23* + τοῦ χριστοῦ. AC 39. 49. 57. Mt. c. Copt. Aeth. Hier. (c) ὤφελον. D** al. 7. Mt g. n. (d) = 61. 73. Mt. h. (e) ἀποκόψωνται D**G. Mt. h. Ed. (f) ἀποστατοῦντες. 39. (g) δὲ. FGgr. 80. Chryſ. Ambrſt. (h) + ὑμῶν. 37. 71. 73. Mt. f. Syr. Arm. Syr. p. c. aſt. Slav. ed. (i) τῆς σαρκός. D* 17. Vulg. clar. germ. Ambr. Aug. Ambrſt. Pel. + δῶτε. G. boern Codd. lat. ap. Hier. Vulg. Ambr. Aug. Ambrſt. Pel. (k) τῇ ἀγάπῃ τοῦ πνεύματος. DEFG. 31. Copt. It. Vulg. ed. Baſ. Ambr. alicubi. Ambrſt. Pel.

14 δουλεύετε ἀλλήλοις. Ὁ γὰρ
πᾶς [l] νόμος" [m] — ἐν ἑνὶ
λόγῳ" [n] πληροῦται", [o] ἐν
τῷ·" ἀγαπήσεις τὸν πλησίον
15 σου ὡς [p] σεαυτόν". Εἰ δὲ
ἀλλήλους δάκνετε καὶ κα-
τεσθίετε, βλέπετε, μὴ ὑπὸ
ἀλλήλων ἀναλωθῆτε.
16 Λέγω δὲ [q] · πνεύματι
περιπατεῖτε, καὶ ἐπιθυμίαν
σαρκὸς οὐ μὴ [r] τελέσητε."
17 Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ
τοῦ πνεύματος· τὸ δὲ πνεῦ-
μα κατὰ τῆς σαρκός· ταῦτα
[s] δὲ" [t] ἀλλήλοις ἀντίκειται",
ἵνα μὴ, ἃ ἂν θέλητε, ταῦτα
18 ποιῆτε. Εἰ δὲ πνεύματι ἄ-
γεσθε, οὐκ [u] ἐστὲ ὑπὸ νό-
19 μον. Φανερὰ δέ ἐστι τὰ ἔρ-
γα τῆς σαρκός· ἅτινά ἐστι [x]
† πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλ-
20 γεια, Εἰδωλολατρεία, φαρ-
μακεία, ἔχθραι, ἔρεις, ζῆ-
λοι, θυμοὶ, ἐριθεῖαι, διχο-
21 στασίαι, [y] αἱρέσεις, Φθό-
νοι, [z] φόνοι", μέθαι, κῶ-
μοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις,
[a] ἃ προλέγω" ὑμῖν, [b] κα-
θὼς" [c] καὶ" [d] προεῖπον,"
ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσον-
τες

p. ἑαυτόν. t. ἀντίκειται ἀλλήλοις. x † μοιχεία.

(l) λόγος. 33. 72. al. 4. Mt. a. in ora. g. (m) ὑμῖν. Marcion ap. Epiph. et Tert. ἐν ὑμῖν ἐν ἑνὶ λόγῳ. D*EFG. It. Ambrst. ἐν ὀλίγῳ. Syr. p. (n) πεπλήρωται. ABC. 17. 21. 23. 37. 39. 71. Mt. f. Marcion ap. Epiph. Damasc. Aug. (o) = D*FG. Arm. Slav. 5. Vulg. It. Marcion ap. Epiph. Ambrst. Hier. Pel. (p) ABCDE. Alii multi. Mt. a. al. 5. Patr. gr. (q) + *in Christo*, Vulg. mss. et ed. sixtin. Pel. Beda. (r) τελέσετε D**E. *perficietis*, clar. boern. Vulg. Patr. lat. (s) γάρ. BD*EFG. 17. Copt. Vulg. It. Cypr. Zeno. Hier. Aug. Ambrst. Alii. οὖν Clem || καὶ ὅτι ταῦτα. Arm. (t) ABCDEFG. 17. 37. 73. 80. pluresve. Mt. f. Damasc. || ἀντίκειται] ἀντίκεινται. 48. 71. 72. 76. al. 9. Mt. a. b. d. Ed. Theoph. (u) + ἔτι. C. 39. 47. 57. (c. al. 5.) 73. Aug. alicubi. (x) = ABC. 17. 47. 57. Syr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. Clem. Cyr. Ephr. Damasc. Marcion ap. Epiph. Tert. Hier. dis. Aug. Fulg. Pel. Habet Ambrst. μοιχείαι, FG. Or. Iren. Cypr. Lucif. (Etiam in sequentium vocabulorum numeris variant codices.) Post πορνεία ponunt 76. Mt. d. Chrys. Theoph. (y) + σκάνδαλα. Slav. ed. (z) = B. 17. 33. 35. 57. 73. demidov. Clem. Marcion ap. Epiph. Iren. Cypr. Hier. dis. Aug. Ambrst. Habent codd. lat. ap. Hier. (a) ἅπερ λέγω. Ed. (b) = Slav. 5. et ed. (c) = BFGgr. Aeth. Ar. pol. Vulg. ed. Chrys. Tert. Lucif. Aug. Fulg. Pel. (d) προείρηκα. D*EFG.

τες βασιλείαν θεοῦ οὐ κλη-
22 ρονομήσουσιν.] [Ὁ δὲ καρ-
πὸς τοῦ πνεύματός ἐστιν ἀ-
γάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακρο-
θυμία, χρηστότης, [e] ἀγα-
23 θωσύνη," [f] πίστις, [g] Πραό-
της," ἐγκράτεια [h]· [i] κατὰ"
τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι νό-
24 μος. [k] Οἱ δὲ τοῦ χριστοῦ [l],
τὴν σάρκα [m] ἐσταύρωσαν σὺν
τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπι-
25 θυμίαις· [n] Εἰ ζῶμεν" πνεύ-
ματι, πνεύματι [o] καὶ" [p]
στοιχῶμεν."

26 Μὴ [q] γινώμεθα" κε-
νόδοξοι, ἀλλήλους [r] προ-
καλούμενοι", [s] ἀλλήλοις"
1 φθονοῦντες. Ἀδελφοὶ, ἐὰν
[t] καὶ" [u] προληφθῇ" ἄν-
θρωπος [x] ἔν τινι παραπτώ-
ματι," ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ
καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν
πνεύματι πραότητος· [y] σκο-
πῶν σεαυτὸν μὴ καὶ σὺ πει-
2 ρασθῇς." [Ἀλλήλων τὰ βά-
ρη βαστάζετε, καὶ οὕτως [z]
ἀναπληρώσατε" τὸν νόμον
3 τοῦ χριστοῦ.] Εἰ γὰρ δο-

(e) ἀγαθοεργία. Chryſ. (f) + *modeſtia*, Arm. || *pax, patientia, benignitas, bonitas, longanimitas, manſuetudo, fides, modeſtia, continentia, caſtitas*, Vulg. Pel. (g) πραΰτης. ABC. 17. 31. 47. 80. Mt. h. (h) + ἁγνεία. D*EFG. Vulg. It. (non harl.) Baſ. Pallad. Iren. Cypr. Ambrſt. Pel. Sedul. (non Hier. Aug.) *continentia caſtitatis*, clar. germ. || + καὶ ὑπομονή. 73. Mt. h. (i) καὶ Theodoret. mſ. (k) οἱ δὲ τὴν σάρκα τοῦ χριστοῦ ἐσταύρωσαν. 37. item Orig. ap. Hier. (l) + ἰησοῦ. ABC. 17. 80. Copt. Aeth. Slav. ant. Patr. || + ἔντες. (i. e. ὄντες) FG. (Verſſ.) (m) + αὐτῶν. FG. Arm. Vulg. boern. Cypr. Alii. (n) ζῶμεν. 35. || ζῶμεν οὖν ἐν πνεύματι, καὶ πνεύματι στοιχῶμεν. Syr. utr. Chryſ. (o) = FG. It. Ambrſt. (p) στοιχοῦμεν. D**E. al. 11. Mt. b bis. 19. al. 4. (q) γενώμεθα. 72. 73. 74. al. 10. Mt. a* al. 8. Ed. Patr. (r) προσκαλούμενοι. 72. 73. Alii. Mt. a* Alii. Ed. Damaſc. (s) ἀλλήλους. B. 72. 73. al. 11. Mt. 19. al. 8. Ed. Chryſ. Theodoret. mſ. Oec. (t) = 4* 61. Mt. g. *forſan*, Arm. (u) προσληφθῇ. 73. al. 4. Mt. c. d. l. 19. Ed. προκαταληφθῇ, omiſſo καὶ, Mt. g. προβληθῇ. 39. (x) = Chryſ. (y) σκοπῶν ἕκαστος σεαυτὸν, (*te t. ſe ipſum*, boern.) μὴ καὶ αὐτὸς πειρασθῇ. FG. It. σκοποῦντες ἑαυτούς, μὴ καὶ ὑμεῖς πειρασθῆτε. Arm. Cypr. Pacian. ſemel. (z) ἀναπληρώσετε. BG. 33. 35. Syr. Arr. Aeth. Slav. Vulg. It. Theodoret. mſ. Aſterius. Proclus. Marcus eremita. Tert. Cypr. Alii.

κεῖ τις εἶναί [a] τι", μηδὲν
4 ὤν, ἑαυτὸν φρεναπατᾷ. Τὸ
δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω [b]
ἕκαστος," καὶ τότε εἰς ἑαυ-
τὸν [c] μόνον" τὸ καύχημα [d]
ἕξει," καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον·
5 Ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορ-
6 τίον βαστάσει. [e] Κοινωνεί-
τω" δὲ ὁ κατηχούμενος [f] τὸν
λόγον" τῷ κατηχοῦντι, ἐν
7 πᾶσιν ἀγαθοῖς. Μὴ πλα-
νᾶσθε· Θεὸς οὐ μυκτηρίζε-
ται. ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄν-
θρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει·
8 Ὅτι ὁ σπείρων [g] εἰς τὴν
σάρκα" [h] ἑαυτοῦ," ἐκ τῆς
σαρκὸς [i] θερίσει φθοράν· ὁ
δὲ σπείρων [k] εἰς τὸ πνεῦ-
μα", ἐκ τοῦ πνεύματος θερί-
9 σει ζωὴν αἰώνιον. Τὸ δὲ κα-
λὸν ποιοῦντες μὴ [l] ἐκκα-
κῶμεν·" καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θε-
10 ρίσομεν, μὴ ἐκλυόμενοι. Ἄρα
οὖν, ὡς καιρὸν ἔχομεν, [m]
ἐργαζώμεθα" τὸ ἀγαθὸν πρὸς
πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς
τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.]
11 [Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν
γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ
12 χειρί. Ὅσοι [n] θέλουσιν
εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί, οὗ-
τοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περι-
τέμνεσθαι· μόνον, ἵνα [o] μὴ
τῷ σταυρῷ τοῦ χριστοῦ"
13 διώκωνται. Οὐδὲ γὰρ οἱ [p] ∾
περιτεμνόμενοι" αὐτοὶ νόμον
φυλάσσουσιν· ἀλλὰ [q] θέ-
λουσιν" ὑμᾶς περιτέμνεσθαι,
ἵνα

p ∾ περιτετμημένοι.

(a) = 26. 32. 38. Ed. (b) = B. (c) = Ed. Syr. Aeth. Aug. alicubi. (d) ἕξῃ. Slav. (e) *eucharistiam faciat*, Arm. (f) = Arm. Chrys. in comment. τῷ λόγῳ, omisso τῷ κατηχοῦντι, Mt. g. (g) τῇ σαρκί. FG. *in carne*, Vulg. It. Patr. lat. *secundum carnem*, Zeno. (h) = Or. bis. Cyr. Procop. Zeno. Aug. alicubi. Cassiod. αὐτοῦ. DFG. al. 3. Mt. d. Ed. (i) + αὐτοῦ. D*EFG. Aeth. It. Chrys. Theodoret. Zeno. (k) ἐκ τοῦ πνεύματος. D* *in spiritu* Vulg. It. Patr. lat. (l) ἐγκακῶμεν. ABD. 17. 39. (m) ἐργαζόμεθα. A. 31. 37. 39. 47. 72. al. 3. Mt. l, m, Oec. ἐργασώμεθα. 46. 49. 73. Mt. g. Chrys. (n) + γὰρ πάλιν. Arm. (o) τῷ σταυρῷ τοῦ χριστοῦ μή. ABCDE. 31. 73. Mt. h. Ed. Syr. Vulg. clar. germ. Aug. Hier. Pel. (p) B. 37. 39. 57. (c. al. 4.) 61. 67** 72. 74. Lect. 2. 6. al. 18. Mt. a. al. 8. Ed. (q) βούλονται. AC. 23. Mt. d.

ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυ-
14 χήσωνται. Ἐμοὶ δὲ [μὴ
γένοιτο καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν
τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν
ἰησοῦ χριστοῦ· δι' οὗ ἐμοὶ
κόσμος ἐσταύρωται, κἀγὼ [r]
15 = τῷ" κόσμῳ. [s] ∾ Ἐν
γὰρ χριστῷ ἰησοῦ οὔτε" πε-
ριτομή τι [t] ἐστὶν", οὔτε ἀ-
κροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτί-
16 σις. Καὶ ὅσοι τῷ κανόνι
τούτῳ [u] ∾ στοιχήσουσιν",
εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ [x] ἔλε-
ος", [y] καὶ" ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ
17 τοῦ [z] θεοῦ." Τοῦ λοιποῦ,
κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω·
ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ [a]
= κυρίου" ἰησοῦ ἐν τῷ σώ-
18 ματί μου βαστάζω. Ἡ χά-
ρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
χριστοῦ [b] μετὰ τοῦ πνεύ-
ματος" ὑμῶν, ἀδελφοί. [c]
ἀμήν."] [d]

---

s ∾ οὔτε γάρ. t ∾ ἰσχύει. u ∾ στοιχοῦσιν.

d † Πρὸς γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης.

(r) = ABCD*FG. 17. Or. bis. (fepties habet.) (s) B. 17. Aeth. Chryf. Georg. fyncell. Hier. Aug. Ambrft. ed. οὐ γάρ. Syr. (non Erp.) Sahid. (t) ABCD*EFG. 28. 67** 80. Syr. Erp. Syr. p. in m. Copt. Sahid. Aeth. It. Or. Theoph. alicubi. Georg. fyncell. Hier. Aug. Ambrft. (u) ACDEFG. 4. 71. (Syr. Arr.) It. Cyr. Hier. Aug. Ambrft. (x) πνεῦμα. Sahid. (y) = D*E. Mt. l. (z) κυρίου. D*EFG. clar. germ. Utrumvis boern. (a) = ABC. 17. Mt. h. Arr. Aeth. Arm. Vulg. mf. Petr. alex. Alii aliter. (b) ἐν τῷ πνεύματι. Dap. Mill. (c) = G. boern. Ambrft. (d) Haec vel prorfus vel ex parte defunt in codicibus antiquioribus. Omittunt ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης ACDEFG. 17. Alii. Habet ἐγράφη ἀπ' ἐφέσου Claudius antiffiod. Addunt: διὰ χειρὸς παύλου. Mt. a. διὰ τίτου. Copt. διὰ τίτου καὶ λουκᾶ. Ar. διὰ τυχικοῦ. Slav. 6. et rec. στίχων σλγ. f. σιγ. f. τκ. f. τιβ. f. τλβ. ἀναγνώσεις β. κεφάλαια β. μαρτυρίαι ια. *Verfus CCXIII.* Alii.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

1 Παῦλος, ἀπόστολος ἰησοῦ
χριστοῦ διὰ θελήμα-
τος θεοῦ, τοῖς ἁγίοις [a] [b]
τοῖς" οὖσιν [c] ἐν ἐφέσῳ" [d]
καὶ" πιστοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ·
2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυ-
ρίου ἰησοῦ χριστοῦ.
3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ
πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰη-
σοῦ χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας
ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευ-
ματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις
4 [e] ἐν" χριστῷ· Καθὼς ἐξε-
λέξατο ἡμᾶς [f] ἐν αὐτῷ"
πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶ-
ναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώ-
μους κατενώπιον αὐτοῦ· [g]
5 ἐν ἀγάπῃ" * [h] Προορίσας"
ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ ἰησοῦ
χριστοῦ εἰς αὐτὸν, κατὰ τὴν
εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐ-
6 τοῦ, Εἰς ἔπαινον δόξης τῆς
χάριτος αὐτοῦ, [i] ∾ ἐν ᾗ"
[k] ἐχαρίτωσεν" ἡμᾶς ἐν τῷ
7 ἠγαπημένῳ [l], Ἐν ᾧ [[m] ἔ-
χομεν"

i ∾ ἧς.

(a) + πᾶσι. A. 10. 80. Ed. Copt. Vulg. Cyr. Hier. in textu. Ambrst. in textu. Pel. (b) = 46. (c) = 67** Codd. vetusti et scriptores anteriores ap. Bas. *in Laodicea*, Marcion ap. Tert. (d) = 37 tol. (e) = 7. pluresve. Ed. (etiam St. 3.) (f) ἑαυτῷ. FGgr. *In quo et elegit nos*, Hilar. quater. Cassiod. (g) Sequentibus jungunt 89. Mt. β. Syr. Erp. Chrys. Theodoret. Theoph. Hier. Cassiod. Sedul. (h) ὁ προορίσας. 66** *qui praedestinavit*, Vulg. Hilar. Alii. προορίσαι. 92. (i) AB. 6. 17. 23* 47. 57. (c. al. 3) 67** 73. 80. Mt. h. Chrys. alicubi. ᾗ. Theoph. καὶ. 76. (k) ἐχαρίσατο.. 1. (l) + υἱῷ αὐτοῦ. D*EFG. Syr. p. c. ast. Aeth. Vulg. ed. It. Codd. lat. ap. Hier. Aug. Oros. Ambrst. Pel. Dial. c. marcion. Non addunt Vulg. ms. Hier. Sedul. (m) ἔσχομεν. D*gr. Iren.

χομεν" τὴν ἀπολύτρωσιν [n]
διὰ" τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν
ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων,
κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς [o] χά-
8 ριτος" αὐτοῦ, [p] ῟Ης" ἐπερίσ-
σευσεν εἰς ἡμᾶς, [q] ἐν πάσῃ
9 σοφίᾳ καὶ φρονήσει * [r] Γνω-
ρίσας" ἡμῖν τὸ μυστήριον [s]
τοῦ θελήματος" αὐτοῦ [t] κα-
τὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ,] ἣν"
10 προέθετο ἐν αὐτῷ [u] Εἰς" οἰ-
κονομίαν τοῦ πληρώματος
τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώ-
σασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ χρι-
στῷ, τά [x] † [y] ἐν" τοῖς
οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς,
11 ἐν αὐτῷ, Ἐν ᾧ καὶ [z] ∾
ἐκληρώθημεν", προορισθέντες
κατὰ πρόθεσιν [a] τοῦ τὰ πάν-
τα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βου-
λὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ,
12 Εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον
[b] = τῆς" δόξης [c] αὐτοῦ",
[d] τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ
13 χριστῷ·" Ἐν ᾧ καὶ [e] ὑ-
μεῖς", (ἀκούσαντες τὸν λόγον
τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον
τῆς σωτηρίας [f] ὑμῶν",) ἐν
ᾧ [g] καὶ" πιστεύσαντες ἐ-
σφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς
ἐπαγ-

---

x † τε. z ∾ ἐκλήθημεν.

(n) = 17. καὶ διά. Syr. Erp. Aeth. (o) χρηστότητος, A. Copt. (p) *quae*, Vulg. It. Patr. lat. exc. Hier. (q) Sequentibus jungunt 19. 55. 71. 89. Chryſ. in Mt. β. Theodoret. Theoph. Hier. || φρονήσει] γνώσει 17. συνέσει. 71. (r) ὁ γνωρίσας. 66** γνωρίσαι. G. 76. Vulg. It. Theoph. Patr. lat. exc. Hier. (s) = 4* (t) ὃ Syr. Erp. Sedul. || = αὐτοῦ. DFG. It. Tert. Hilar. (u) κατὰ τὴν. A. *in diſpenſatione* ſ. *diſpoſitione*, Vulg. clar. germ. Pel. Aug. Hier. καὶ. Ambrſt. ed. (x) = ABDEFG. al. 41. Mt. a. al. 10. Ed. Syr. utr. Vulg. It. Patr. gr. et lat. (y) ἐπὶ. BDE. al. 26. Mt. a. al. 5. Theodoret. Oec. (z) ADEFG. It. (a) + τοῦ θεοῦ. DEFG. 46. 73. 80. al. 5. Copt. Aeth. Slav. ed. It. Ambrſt. (b) = BDEFG. 35. 57. (c. al. 7.) 72. 73. 74. 76. 80. al. 8. pluresve. Mt. a. al. 8. Ed. Euſ. Cyr. Damaſc. Theoph. (c) = D*FG. It. flor. Tert. (d) = Mt. d. (e) ἡμεῖς. A. 13. 39. 46. 68** 76. al. 8. Mt. a* al. 4. Ed. Slav. 8. Theoph. mſ. (f) ἡμῶν. 74. al. 5. Mt. d. al. 3. Slav. Theoph. mſ. Chryſ. ſemel in comment. (g) = DEFG. Ar. p. It. Iren. Tert. Aug. Pel. || = ἐν ᾧ καί. Ambrſt.

14 ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, [h] "Ος"
ἐστιν ἀῤῥαβὼν τῆς κληρονο-
μίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν
τῆς [i] περιποιήσεως", εἰς ἔ-
παινον τῆς δόξης αὐτοῦ.
15 Διὰ τοῦτο κἀγὼ, ἀκού-
σας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν
τῷ κυρίῳ ἰησοῦ, καὶ τὴν [k]
ἀγάπην τὴν" εἰς πάντας τοὺς
16 ἁγίους, [Οὐ παύομαι εὐ-
χαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνεί-
αν [l] ὑμῶν" ποιούμενος [m] ἐ-
17 πὶ τῶν προσευχῶν μου· Ἵνα ὁ
θεὸς [n] τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
χριστοῦ", ὁ πατὴρ τῆς δόξης,
δῴη ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ
ἀποκαλύψεως] * ἐν ἐπιγνώ-
18 σει αὐτοῦ· Πεφωτισμένους
τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς [o] καρ-
δίας" [p] ὑμῶν", εἰς τὸ εἰδέ-
ναι ὑμᾶς, [q] τίς" ἐστιν ἡ ἐλ-
πὶς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, [r]
καὶ" τίς ὁ πλοῦτος [s] τῆς
δόξης" τῆς κληρονομίας αὐ-
19 τοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, Καὶ τί
τὸ [t] ὑπερβάλλον μέγεθος"
[u] τῆς δυνάμεως" αὐτοῦ εἰς [x]
ἡμᾶς", τοὺς πιστεύοντας *
κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κρά-
20 τους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, "Ην
[y] ἐνήργησεν" ἐν τῷ χριστῷ,
ἐγείρας αὐτὸν ἐκ [z] νεκρῶν·
καὶ

---

o. διανοίας.

(h) ὅ. AFG. 57. (c. al. 3) 67** 71. 73. al. 5. Mt. a** ut videtur. Chryſ. in textu. Sed ὅς Oec. diſ. (i) *adoptionis*, It. Codd. lat. ap. Hier. Vigil. (k) = AB. 17. Cyr. alicubi. Hier. Aug. alicubi. ἄμωμον ἀγάπην τὴν. 23. ἀγάπην τῆς κοινωνίας αὐτοῦ τὴν. 46. || εἰς πάντας τοὺς ἁγίους ἀγάπην. hoc. ord. 37. 39. 73. 80. Mt. f. h. (l) = ABD. 17. 33. 35. 37. 39. 73. Mt. f. h. Poſt ποιούμενος ponunt FG. (m) + πάντοτε. 67* al. 3. Mt. k. (n) ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς. Ar. pol. (o) ABDEFG. 17. 57. (c. al. 7.) 73. 80. al. 40. Mt. a. (ſed διανοίας habent a in marg. m. n.) al. 8. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Sahid. Slav. Vulg. It. Conſtitut. Ath. Ephr. Chryſ. (etiam in Mt. β.) Cyr. Damaſc. Theoph. Alii. Tert. Alii. διανοίας. Theodoret. (p) = B. 17. (q) τί. FG. Ephr. Sic bis Slav. 5 et ant. (r) = AB D*FG. 59. It. tol. Ambrſt. (s) = 63. Mt. k. Tert. (t) μέγεθος. Ggr. ὑπερμέγεθος. 63. (u) = 76. Mt. d. Theoph. in textu, (ſed habet in comment. Ambrſt.) (x) ὑμᾶς. D*EG. 17. 31. 37. 80. al. 2. Mt. f. It. Ambrſt. (y) ἐνήργηκεν. AB. Procop. (z) + τῶν. 57. 72. al. 5. Mt. a. d. m. n. Ed.

καὶ [a] ἐκάθισεν" ἐν δεξιᾷ αὐ-
τοῦ [b] ἐν τοῖς ἐπουρανίοις,"
21 Ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ
ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ
κυριότητος, [c] καὶ παντὸς ὀ-
νόματος ὀνομαζομένου" [d] οὐ
μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ,
ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι·"
22 Καὶ [πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ
τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ αὐ-
τὸν ἔδωκε κεφαλὴν [e] ὑπὲρ
23 πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ", Ἥτις
ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ
πλήρωμα τοῦ [f] # τὰ" πάν-
τα ἐν πᾶσι πληρουμένου·]

1 Καὶ [g] ὑμᾶς", ὄντας νεκροὺς
τοῖς παραπτώμασι καὶ ταῖς
2 [h] ἁμαρτίαις·" (Ἐν αἷς πο-
τε περιεπατήσατε κατὰ τὸν
αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου,
κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξου-
σίας τοῦ ἀέρος [i], [k] τοῦ
πνεύματος" τοῦ [l] νῦν" ἐνερ-
γοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς
3. ἀπειθείας· Ἐν οἷς [m] καὶ
ἡμεῖς" [n] πάντες" ἀνεστρά-
φημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμί-
αις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦν-
τες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς
καὶ τῶν [o] διανοιῶν", καὶ [p]
ἦμεν"

(a) καθίσας. AB. 17. 57. 73. 80. al. 5. et Barb. 1. Mt. f. Ed. Slav. Vulg. ed. Cyr. utr. Procop. Tert. Hier. Ambr. Pel. || + αὐτὸν. A. 17. 23. 57. (c. al. 3.) 80. Ed. Procop. Tert. Hier. Ambr. Fulgent. (b) = Chryſ. in textu, etiam in Mt. β. Theodoret. alicubi. ἐν τοῖς οὐρανίοις. B. ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 71. Barb. 1. (c) = 80. item 57. (d) = Chryſ. in textu, etiam in Mt. β. (e) ὑπὲρ πᾶσαν τὴν ἐκκλησίαν. Vulg. luxov. Ambrſt. Pel. (f) + ABDEFG. 57. (c. al. 6.) 73. 80. al. 23. pluresque Mt. a. al. 9. Ed. Chryſ. (etiam in Mt. β.) Theodoret. Theoph. Oec. (g) ἡμᾶς. 45. Mt. β. ſemel. || + *convivificavit*, Vulg. ed. ſixtin. Codd. lat. Pel. (h) ἐπιθυμίαις. B. || + ὑμῶν. BDEFG. 17. 57 (cum 69) 67** 71. 73. al. 7. Mt. f. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Theodoret. Lucif. Ambrſt. Pel. ἑαυτῶν. A. ἡμῶν. Cyr. (i) + τούτου (omiſſo ſequente τοῦ) FG. Vulg. It. Tert. Lucif. Hilar. ſemel. Ambrſt. Aug. alicubi. Fortunatus manich. ap. Aug. Pel. (k) = Tert. (l) = 62* Tert. (m) = FG. boern. (n) = 17. 68. 74. Mt. d. Syr. Erp. Vulg. mſ. Tert. Ambrſt. || πάντες ἡμεῖς. 73. *et nos, et omnes*, Fortunat. l. c. (o) ἐπιθυμιῶν. 43. *affectionum*, Aug. (p) ἤμεθα. B. 17. 73. Or. quater.

ἦμεν" [q] τέκνα φύσει" ὀργῆς,
4 ὡς καὶ οἱ λοιποί·] [Ὁ δὲ
θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, [r]
διὰ" τὴν πολλὴν [s] ἀγάπην"
[t] αὐτοῦ", ἣν ἠγάπησεν ἡ-
5 μᾶς,) Καὶ ὄντας [u] ἡμᾶς"
νεκροὺς [x] [y] τοῖς παραπτώ-
μασι", συνεζωοποίησε [z] τῷ
χριστῷ· ([a] [b] χάριτί ἐστε
6 σεσωσμένοι·") Καὶ συνήγει-
ρε, καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς
ἐπουρανίοις [c] ἐν χριστῷ ἰη-
7 σοῦ·" Ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς
αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις [d] ∾
τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον"
τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρη-
στότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν χριστῷ
8 ἰησοῦ. Τῇ γὰρ [e] χάριτί ἐ-
στε σεσωσμένοι" διὰ [f] —
τῆς" πίστεως· (καὶ τοῦτο
οὐκ ἐξ [g] ὑμῶν·" θεοῦ τὸ
9 δῶρον, Οὐκ ἐξ ἔργων·) ἵνα
10 μή τις καυχήσηται. Αὐτοῦ
γάρ ἐσμεν [h] ποίημα," κτι-
σθέντες ἐν χριστῷ ἰησοῦ [i]
ἐπὶ" ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προ-
ητοίμασεν ὁ [k] θεὸς," ἵνα ἐν
αὐτοῖς περιπατήσωμεν.]
11 [l] Διὸ [μνημονεύετε, ὅ-
τι ὑμεῖς ποτε" τὰ ἔθνη [m]
ἐν

d ∾ τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτος.

(q) φύσει τέκνα. ADEFG. 3. 37. 80. 108. Mt. f. Arm. Vulg. It. Or. femel. Theodoret. Patr. lat. *naturales filii*, Lucif. || φύσει] = Aeth. C em. *plene*, Syr. Erp. *prorfus*, Codd. lat. ap. Hier. *naturaliter*. Aug. aliquoties. Fortunat. (r) κατὰ. 39. 43. (s) εὐσπλαγχνίαν. 30. (t) = D*FG. 73. Mt. h. It. Ambrft. ed. Ambr. Aug. Fortunat. Vigil. Ante ἀγάπ. ponunt 30. Mt. d. k. (u) = 73. Mt. h. Cyr. hierof. (x) + ἐν B. (y) = Ambrft. ταῖς ἁμαρτίαις. D*E. τῇ ἁμαρτίᾳ. FG. boern. (z) + ἐν. B. 17. 73. Mt. h. Vulg. boern. Chryf. etiam in Mt. β. Ambrft. Ambr. Aug. alicubi. Alii. (a) + οὗ f. οὗ τῇ. DEFG. Vulg. It. Ambrft. Alii lat. (b) = Lect. 7. Chryf. etiam in Mt. β. Hilar. || χάριτι] + γὰρ. 80. Arm. + δὲ Mt. d. (c) = FG. boern. Hilar. *cum C. I*, Fortunat. (d) ABDFG. 17. 67** Or. femel. (e) αὐτοῦ χάριτί ἐσμεν σεσωσμένοι. D*E. Syr. Erp. Copt. Aeth. clar. germ. (f) = D*FG. 17. 67** 76. 80. Chryf. Theoph. (g) ἡμῶν. D*FG. 73. 80. al. 3. Mt. d. k. It. Chryf. Oec. in comment. || + ἀλλὰ. Arm. Hier. femel. Aug. Fulgent. (h) ποιήματα. 47. (i) ἐν. G. 73. 74. *in operibus*, Vulg. It. Patr. lat. (k) χριστὸς. 63. (l) διὰ τοῦτο μνημονεύοντες ὑμεῖς, οἱ ποτὲ FG. boern. Dial. c. marcion. *Memoriam habentes, aliquando vos gentes in carne*, clar. germ. Alii aliter. (m) = Dial. c. marcion. Cyr. alicubi.

ἐν σαρκὶ", ([n] οἱ λεγόμενοι"
ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομέ-
νης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειρο-
12 ποιήτου,) Ὅτι ἦτε [o] =
ἐν" τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, χωρὶς
χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς
πολιτείας τοῦ ἰσραὴλ, καὶ
ξένοι [p] τῶν διαθηκῶν *
τῆς ἐπαγγελίας", ἐλπίδα μὴ
ἔχοντες, καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κό-
13 σμῳ· Νυνὶ δὲ, [q] ἐν χριστῷ
ἰησοῦ", ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες
μακρὰν, ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν
τῷ [r] αἵματι" τοῦ χριστοῦ.]
14 Αὐτὸς γάρ [ἐστιν ἡ εἰρήνη
ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφό-
τερα ἓν, καὶ τὸ μεσότοιχον [s]
τοῦ φραγμοῦ λύσας, * [t]
15 Τὴν ἔχθραν·" ἐν τῇ σαρκὶ
[u] αὐτοῦ" * [x] τὸν νόμον τῶν
ἐντολῶν [y] ἐν" δόγμασι [z]
καταργήσας·" ἵνα τοὺς δύο
κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν
ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην,
16 Καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμ-
φοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ
θεῷ * [a] διὰ τοῦ σταυροῦ",
ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν [b] ἐν
17 αὐτῷ." Καὶ ἐλθὼν εὐηγ-
γελίσατο εἰρήνην [c] ὑμῖν" τοῖς
μακρὰν καὶ [d] τοῖς ἐγγὺς,
18 Ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν
προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν
ἑνὶ [e] πνεύματι" πρὸς τὸν πα-
τέρα

(n) ἡ λεγομένη. 76. (o) = AD*EFG. 17. Vulg. mſ. It. Chryſ. in comment. (etiam in Mt. β. bis.) Epiph. Cyr. Hier. Alii. (p) τῶν ἐπαγγελιῶν τῆς διαθήκης. 61. 67** Barb. 1. τῆς ἐπαγγελίας τῶν διαθηκῶν. Dial. c. marcion. Ambr. *teſtamentorum et promiſſionis eorum*, Tert. Ambrſt. Gaudent. τῶν διαθηκῶν τοῦ θεοῦ καὶ ἀλλότριοι τῶν ἐπαγγελιῶν. Or. Alibi aliter. (q) = Aeth. (r) ὀνόματι. 49. (s) + τῆς ἔχθρας καὶ, omiſſo poſtea τὴν ἔχθραν, 46. (t) Antecedentibus jungunt D. al. 6. pluresve. Ed. Chryſ. Theodoret. Damaſc. Theoph. Oec. (u) = Marcion ap. Tert. (x) + καὶ. Arm. (y) = Mt. e. Vulg. Tert. Iren. Alii. (z) καταρτίσας. D* (a) Sequentibus jungunt Syr. Tert. Pel. (b) = Syr. ἐν ἑαυτῷ. G. Mt. d. Codd. lat. ap. Hier. Ar. pol. Vulg. It. Ambr. Aug. Ambrſt. Alii. (c) = 73. Mt. β. ſemel. ἡμῖν. 31. 72. 74. al. 6. Mt. d. k. m. n. Aeth. Slav. 5. 8. Theoph. mſ. (d) + εἰρήνην. ABFG. 17. 71. 80. item D* Ed. Aeth. Arm. Vulg. It. Euſ. Procop. Cypr. Hilar. Hier. Rufin. Aug. Fortunatus ap. Aug. Ambrſt. Pel. Alii. (e) σώματι, Dial. c. marcion.

19 τέρα. Ἄρα οὖν [οὐκέτι ἐστὲ
ξένοι καὶ πάροικοι, [f] ∾ ἀλ-
λὰ" συμπολῖται τῶν [g] ἁ-
γίων" καὶ οἰκεῖοι τοῦ θεοῦ,
20 Ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ
θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων [h]
καὶ προφητῶν," ὄντος ἀκρο-
γωνιαίου [i] [k] αὐτοῦ" ἰησοῦ
21 χριστοῦ· Ἐν ᾧ πᾶσα [l] =
ἡ" οἰκοδομὴ συναρμολογου-
μένη αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον [m]
22 ἐν" κυρίῳ· Ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς
συνοικοδομεῖσθε, εἰς κατοι-
κητήριον τοῦ [n] θεοῦ" ἐν
πνεύματι [o].]

1 Τούτου χάριν ἐγὼ παῦ-
λος, ὁ δέσμιος τοῦ χριστοῦ
ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν [p] τῶν ἐ-
2 θνῶν"· Εἴγε [q] ἠκούσατε τὴν
οἰκονομίαν [r] τῆς χάριτος —
τοῦ θεοῦ", τῆς δοθείσης μοι
3 εἰς ὑμᾶς, Ὅτι κατὰ ἀποκά-
λυψιν [s] ἐγνωρίσθη" μοι τὸ
μυστήριον· (καθὼς προέγρα-
4 ψα ἐν ὀλίγῳ, Πρὸς ὃ δύνα-
σθε ἀναγινώσκοντες νοῆ-
σαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ
5 μυστηρίῳ τοῦ χριστοῦ·) Ὃ
[t] † ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνω-
ρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώ-
πων,

f ∾ ἀλλ' ἐστε. s ∾ ἐγνώρισε. t † ἐν.

(f) ABCD*EFG. 31. 71. 73. Ed. Vulg. It. Baſ. Ambr. Aug. Ambrſt. Pel. Caſſiod. Gaudent. Sed nil addunt Tert. Hier. (g) ἀγγέλων. Cyr. (h) = 4* Marcion ap. Tert. (i) + λίθου. DEFG. (Arm. Vulg. It.) Or. ſemel. Euſ. Chryſ. in textu. Tert. Alii. (k) = Syr. Syr. p. habet cum aſt. Or. alicubi. Chryſ. in comment. (l) = BDEG. 67** 72. 73. 74. 80. al. 12. pluresque et Barb. 6. Mt. b. bis. al. 9. Ed. Clem. Baſ. Chryſ. in comment. et in Mt. β. Theodoret. Oec. (m) = 32. τῷ Lect. 7. || ναὸν ἅγιον θεοῦ. Clem. Hier. ſemel. (n) χριστοῦ. B. (o) + ἁγίῳ. Aeth. Vulg. mſ. et ed. ſixtin. Pel. in textu. Hier. alicubi. Beda. || ***habitaculum Dei in miniſterio Chriſti***, mariau. (p) = 72. Ed. τῶν πιστῶν. Barb. 1. τῶν ἀδελφῶν Ambrſt. || + πρεσβεύω. D*E. 10. Ed. Ambrſt. in comment. + *poſtulo*, clar. germ. + κεκαύχημαι. 71. Alii ap. Steph. (q) + καί. 38. 72. Ed. (r) τῆς χάριτος, absque τοῦ θεοῦ, Mt. d. Theoph. Ambrſt. in textu. τῆς χάριτος αὐτοῦ. A. τοῦ θεοῦ τῆς χάριτος. DFG. It. (s) ABCD*FG. 6. 10. 17. 23. 31. 67** 73. 80. Syr. utr. Copt. Slav. Vulg. It. Clem. Cyr. Chryſ. Theodoret. Damaſc. in ſcholio. Hier. Ambrſt. Pel. (t) = ABCDEFG. 17. 57. (c. al. 5.) 73. 80. al.

41.

πων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη
τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐ-
τοῦ καὶ προφήταις ἐν [u] πνεύ-
6 ματι·" Εἶναι τὰ ἔθνη συγ-
κληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ
συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας [x]
— αὐτοῦ" ἐν [y] τῷ χριστῷ",
7 διὰ τοῦ εὐαγγελίου· Οὗ ἐ-
γενόμην διάκονος κατὰ τὴν
δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ θε-
οῦ, [z] ∽ τὴν δοθεῖσάν" μοι
κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνά-
8 μεως αὐτοῦ·] [Ἐμοὶ τῷ [a]
ἐλαχιστοτέρῳ" πάντων [b] †
[c] — ἁγίων" ἐδόθη ἡ χάρις
αὕτη, [d] ἐν" τοῖς ἔθνεσιν εὐ-
αγγελίσασθαι [e] τὸν ἀνεξι-
χνίαστον πλοῦτον" τοῦ χρι-
9 στοῦ, Καὶ φωτίσαι [f] πάν-
τας," τίς ἡ [g] οἰκονομία" τοῦ
μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμέ-
νου ἀπὸ τῶν αἰώνων [h] [i] ἐν"
τῷ

z ∽ τῆς δοθείσης. **b** † τῶν. **g** κοινωνία.

41. pluresve. Mt. a. al. 10. Ed. Arm. Slav. (exc. recent.) Vulg. It. Clem. Or. Chryſ. (etiam in Mt. β.) Cyr. Alii. Hier. Alii. (u) τῷ πνεύματι. FG. Chryſ. πνεύματι ἁγίῳ. DE. al. 10. et Barb. 2. Ed. Ar. p. Aeth. clar. germ. *per Sp. Sanctum*, Vigil. (x) = ABCD* 17. 73. Syr. Arr. Copt. Arm. Vulg. mſ. clar. germ. tol. Or. Cyr. Hier. Pel. τοῦ θεοῦ. Chryſ. etiam in Mt. β. (y) αὐτῷ. Syr. Alii aliter. (z) ABCD*FG. 10. 17. 23. 31. 39. 47. 57. 73. 80. Copt. Vulg. It. Patr. lat. (a) ἐλαχίστῳ. FG. 49. (b) = ACDEFG Alii multi. Mt. a. m* al. 10. Ed. Or. Dial. c. marcion. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. β (c) = 72* Ed. Marcion ap. Tert. ἀνθρώπων. 4. Chryſ. mſ. ἀποστόλων Archelaus. ἁγίων ἀποστόλων. 46. (d) = AC. 23. 31. 61. Copt. (e) τὸ ἀνεξιχνίαστον πλοῦτος. ABCDFG. 17. 67** (f) = A. 67** Codex ap. Bezam. Cyr. Hilar. Hier. Aug. Sed habent Tert. Ambrſt. ed. Pel. (g) ABCDEFG. 17. 72. 73. 80. 108. al. 40. Mt. a. al. 10. Ed. Syr. utr. Erp. (Ar. pol. plane omittit) Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. It. Cyr. Nyſſ. Chryſ. (etiam in Mt. β.) Theodoret. Damaſc. Theoph. Oec. Dial. c. marcion. Tert. Hilar. Ambrſt. Alii. Sed κοινωνία 57 (c. al. 7!) (h) + καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν. FG. boern. Syr. p. (i) = Marcion ap. Tert.

τῷ θεῷ, τῷ [k] τὰ" πάντα
10 κτίσαντι [l] †· Ἵνα γνωρι-
σθῇ [m] νῦν" ταῖς ἀρχαῖς καὶ
ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρα-
νίοις, [n] διὰ τῆς ἐκκλησίας,"
ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ
11 θεοῦ· Κατὰ πρόθεσιν τῶν
αἰώνων, [o] ἣν" ἐποίησεν ἐν
χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡ-
12 μῶν· Ἐν ᾧ ἔχομεν [p] τὴν
παῤῥησίαν καὶ τὴν προσαγω-
γὴν ἐν πεποιθήσει", [q] [r] διὰ"
13 τῆς πίστεως αὐτοῦ. Διὸ
αἰτοῦμαι [s] μὴ ἐκκακεῖν ἐν
ταῖς θλίψεσί μου [t] ὑπὲρ ὑ-
μῶν", ἥτις ἐστὶ δόξα [u] ὑ-
14 μῶν". Τούτου χάριν κάμ-
πτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν
[x] πατέρα [y] = τοῦ κυρίου
15 ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ," Ἐξ
οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς
16 καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, Ἵνα [z]
δῴη" ὑμῖν κατὰ [a] τὸν πλοῦ-
τον" τῆς δόξης αὐτοῦ, [b]
δυνά-

---

l † διὰ ἰησοῦ χριστοῦ.

(k) = D*FG. Chryſ. in Mt. β. ſemel. (l) = ABCD*FG. 17. 48. 73. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. (Syr. p. habet c. aſt.) Vulg. It. Baſ. Cyr. Theodoret. alicubi ut videtur (ſed tractat in commentario, ut et Chryſ. Theoph. et Oec.) Dial. c. marcion. Tert. Hier. Ambr. Aug. Ambrſt. Vigil. Pel. (m) = FG. Syr. Erp. Vulg. clar*. boern. Or. Iobius ap. Photium. Tert. Ambrſt. Pel. Aug. Sedul. Beda. (n) = 57. (cum 70. 71.) (o) ὧν. Chryſ. in comment. ſemel. (p) τὴν προσαγωγὴν εἰς τὴν παῤῥησίαν ἐν πεποιθήσει. FG. *fiduciam in confidentia in confidentia,* boern. τὴν προσαγωγὴν καὶ τὴν παῤῥησίαν ἐν τῷ ἐλευθερωθῆναι. D* *fiduciam in confidentia et libertatem.* clar. germ. *libertatem in confidentia*, omiſſo καὶ τὴν προσαγωγὴν, Ambrſt. *libertatem et acceſſum*, Sedul. (q) + τῆ. 7. Ed. (r) = Syr. (s) + ὑμᾶς. Slav. ed. (t) = 57. (cum 3. 70.) Ambrſt. (u) ἡμῶν. C. 17. 81. 33. 71. 72. 80. Mt. f. Copt. Arm. *mea*, harl. (x) + θεὸν καὶ. Method. (y) = ABC. 17. 67** Copt. Aeth. Erp. Vulg. mſ. (habent Codd. lat. ap. Hier. Vulg. It. Syr. Ar. pol. Arm.) Theodotus. ap. Clem. Or. Method. Synodus ancyr. ap. Epiph. Cyr. utr. Damaſc. Elias cret. Theoph. in comment. ut videtur. Hier. diſ. Vigil. Aug. ſemel. Caſſiod. in comment. (Habent Chryſ. Theodoret. Tert. Lucif. Ambrſt. Pel. Alii.) (z) δῷ. ABC ut videtur. FG. 37. 39. Mt. f. Method. Baſ. Cyr. Alii. (a) τὸ πλοῦτος ABCD*EFG. 67** Mt. f. Ath. mſ. Ephr. (b) + ἐν. FG. boern.

δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ
τοῦ πνεύματος αὐτοῦ [c] εἰς
17 τὸν ἔσω ἄνθρωπον″ Κατοι-
κῆσαι τὸν χριστὸν διὰ τῆς
πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑ-
18 μῶν, Ἐν ἀγάπῃ ἐῤῥιζωμένοι
καὶ τεθεμελιωμένοι, * ἵνα
ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν
πᾶσι τοῖς ἁγίοις, τί τὸ πλά-
τος καὶ μῆκος, καὶ [d] βά-
19 θος καὶ ὕψος,″ Γνῶναί τε
τὴν ὑπερβάλλουσαν [e] τῆς
γνώσεως ἀγάπην″ τοῦ χρι-
στοῦ· ἵνα [f] πληρωθῆτε εἰς″
πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ θεοῦ.
20 Τῷ δὲ δυναμένῳ [g] ὑπὲρ
πάντα″ ποιῆσαι [h] ὑπερεκπε-
ρισσοῦ, ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦ-
μεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν
21 ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, Αὐτῷ
ἡ δόξα [i] — ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ! ἐν χριστῷ ἰησοῦ,″ εἰς
πάσας τὰς γενεὰς [k] — τοῦ
αἰῶνος″ τῶν αἰώνων· [l] ἀ-
μήν.″]
1 [Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς,
ἐγὼ [m] ὁ″ δέσμιος ἐν κυρίῳ,
ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλή-
2 σεως ἧς ἐκλήθητε, Μετὰ
πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ
[n] πρᾳότητος,″ [o] μετὰ μακρο-
θυμίας·″ ἀνεχόμενοι ἀλλή-
3 λων ἐν ἀγάπῃ, Σπουδάζον-
τες τηρεῖν [p] τὴν ἑνότητα τοῦ
πνεύματος″ ἐν τῷ συνδέσμῳ
4 τῆς [q] εἰρήνης.″ Ἓν σῶμα
καὶ

(c) Sequentibus jungunt 80. Alii. Syr. Arr. Aeth. Pſeudo Iuſtin. Chryſ. Theodoret. Theoph. Tert. Ambrſt. Pel. Aug. ſemel. (d) ὕψος καὶ βάθος. CDEFG. 37. 57. 73. Mt. f. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Ath. Macar. Cyr. Lucif. Ambrſt. Pel. Hier. alicubi. Alii. (e) ἀγάπην τῆς γνώσεως. A. 74. Mt. d. Ar. p. item Hier. in comment. *ſcientiam caritatis*, Aug. alicubi || τῆς γνώσεως ⩧ 71. tol. Syr. ed. (f) πληρωθῇ. B. 73. item Mt. f. (g) ⩧ Theodoret. || ὑπὲρ ⩧ DEFG. Vulg. It. Ambrſt. ed. Alii lat. exc. Hier. (h) + καὶ, Syr. Syr. p. c. ob. Ambrſt. (i) ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν X. I. AC. 73. 80. Barb. 1. Copt. Arm. Slav. 2. Vulg. Damaſc. Victorin. Hier. Pel. Auctor. de voc. gent. ἐν X. I. καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ. D*FG. It. Ambrſt. ἐν X. I, omiſſo ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. 46. Oroſ. (k) = FG. tol. item boern. || *in omnia ſecula ſeculorum. Amen.* clar. germ. Ambrſt. Auctor de voc. gent. (l) = 57. 67** (m) = Mt. b. f. n. (n) ὑπακοῆς. Mt. g. (o) ⩧ 67** (p) *ſpiritum unitatis*, Ambrſt. (q) ἀγάπης. 1. Mt. g.

καὶ ἓν πνεῦμα, καθὼς [r] καὶ"
ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς
5 κλήσεως [s] ὑμῶν· " Εἷς κύ-
ριος, μία πίστις, ἓν βάπτι-
6 σμα, Εἷς θεὸς [t] καὶ" πατὴρ
πάντων, [u] ὁ ἐπὶ πάντων"
καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶ-
7 σιν [x] = ἡμῖν." [Ἑνὶ δὲ ἑ-
κάστῳ ἡμῶν ἐδόθη [y] ἡ χά-
ρις" κατὰ τὸ μέτρον τῆς δω-
8 ρεᾶς τοῦ χριστοῦ.] Διὸ λέ-
γει· [z] ἀναβὰς" εἰς ὕψος, [a]
ᾐχμαλώτευσεν" αἰχμαλωσί-
αν, [b] = καὶ" [c] ἔδωκε" δό-
ματα [d] τοῖς" ἀνθρώποις.
9 Τὸ δὲ, ἀνέβη, τί ἐστιν, εἰ
μὴ ὅτι [e] καὶ" κατέβη [f] †
εἰς τὰ κατώτερα [g] = μέ-
10 ρη" τῆς γῆς; Ὁ καταβὰς,
αὐτός ἐστι καὶ ὁ ἀναβὰς ὑ-
περάνω πάντων τῶν οὐρα-
νῶν, ἵνα πληρώσῃ [h] τὰ πάν-
τα.

x. ὑμῖν. f † πρῶτον.

(r) = B. 55. al. 4. et Barb. 1. Mt. c. Syr. Vulg. ed. Firmilian. Ambrst. Fel. Chryſ. in comment. (s) ἡμῶν. 43. Mt. β. ſemel. Ed. Syr. p. in m. Pſeudo Ignat. (t) = 38. 47. Mt. c. Syr. Erp. Aeth. Chryſ. in textu. Iren. alicubi. (u) = 2. 46. Mt. β. ſemel. Pſeudo Ignat. (x) = ABC. 17. 31. 67** 71* 73. 80. Copt. Aeth. Erp. Ignat. Euſ. Ath. Naz. Epiph. Cyr. Chryſ. in textu (ſed αὐτὸς in comment. ſemel.) Hier. Victorin. Ambr. Aug. Sedul. ἡμῖν. DEFG. 23. 37. 39. 46. 47. 72. al. 20. Mt. a (ſed ὑμῖν in marg.) β. al. 7. et d. n in ſcholiis (ſed in textu ὑμῖν.) Ed. Syr. Ar. pol. Arm. Slav. Vulg. It. Damaſc. Oec. Dial. c. marcion. Iren. Firmilian. ap. Cypr. Hilar. Aug. mſ. Pel. Leo. Ambrſt. (y) χάρις. BD*G. 1. 108. et Barb. 2. ἡ χάρις αὕτη. C** 10. 31. Cyr. ἡ χάρις αὐτοῦ. Aeth. (z) ἀνέβης. Slav. mſ. (a) ᾐχμαλώτευσας. A. al. 3. Mt c. Aeth. Slav. Theodoret. mſ. αἰχμαλωτεύσας. 47. 71. al. 4. (b) = AC*D*EFG. 17. Lect. 7. Ed. Copt. Slav. ant. Vulg. It. Iren. Tert. Hilar. Hier. Ambrſt. Alii. (c) ἔλαβες. Slav. (exc. rec.) ἔδωκας. Aeth. (d) = 91. ἐν. FG. al. 5. Slav. (exc. rec.) boern. Hier. alicubi. Hilar. (e) = 62. al. 5. Arm. Vulg. mſ. Iren. ed. (f) = AC*D*EFG. 17. 46. 67** 73. Copt. Aeth. It. Theodotus ap. Clem. ut videtur. Cyr. Chryſ. in comment. ut videtur. Oec. in textu. Iren. Lucif. Hilar. Hier. Aug. Avitus vienn. Ambrſt. ed. πρότερον. Mt. k. (g) = DEFG. Syr. Erp. It. Theodotus. Or. ſemel. Iren. Tert. Lucif. Hilar. Ambrſt. Hier. Avitus. (h) + ἑαυτῷ. 47.

11 τα. Καὶ αὐτὸς ἔδωκε, τοὺς
μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ
προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγε-
λιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ
12 διδασκάλους, Πρὸς τὸν κα-
ταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔρ-
γον διακονίας, εἰς οἰκοδο-
μὴν τοῦ σώματος τοῦ χρι-
13 στοῦ· Μέχρι [i] καταντήσω-
μεν" [k] οἱ" πάντες εἰς τὴν
ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς
ἐπιγνώσεως [l] τοῦ υἱοῦ" τοῦ
θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς
μέτρον ἡλικίας τοῦ [m] πλη-
ρώματος" τοῦ χριστοῦ·]
14 Ἵνα [μηκέτι ὦμεν νήπιοι,
κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφε-
ρόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς δι-
δασκαλίας, ἐν τῇ [n] κυβείᾳ"
τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουρ-
γίᾳ πρὸς [o] τὴν μεθοδείαν"
15 τῆς πλάνης; [p]· [q] Ἀληθεύ-
οντες δὲ" ἐν ἀγάπῃ, αὐξή-
σωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα,
ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ, [r] ὁ"
16 χριστός· Ἐξ οὗ πᾶν τὸ
σῶμα, συναρμολογούμενον
καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πά-
σης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας
* [s] κατ' ἐνέργειαν," [t] ἐν μέ-
τρῳ" ἑνὸς ἑκάστου [u] ∾
μέρους" τὴν αὔξησιν [x] τοῦ
σώματος" ποιεῖται, εἰς οἰκο-
δομὴν [y] ἑαυτοῦ" ἐν ἀ-
γάπῃ.
17 [Τοῦτο οὖν λέγω, καὶ
μαρ-

u ∾ μέλους.

(i) καταντήσομεν. 72. al. 7. Mt. a. al. 3. Ed. Chryſ. etiam in Mt. β. (k) = D*FG. Clem. ſemel. Or. ſemel. (l) = G. boern. Clem. ſemel. Lucif. (m) σώματος. Lect. 7. Syr. in m. πληρώματος τοῦ σώματος. Or. ſemel. Hilar. ſemel. (n) κυκείᾳ. Cod. ap. Stunic. (o) τὴν μεθοδίαν. DFG. al. 5. Mt. c. al. 3. τὴν μέθοδον. 17. Ath. τὰς μεθοδείας. A. *remedium*, It. Lucif. Ambrſt. Pel. in comment. (p) + τοῦ διαβόλου. A. (q) ἀλήθειαν δὲ ποιοῦντες. FG. Vulg. It. Lucif. Ambrſt. Pel. ſed: *veritatem autem loquentes*, Hier. (r) = AC. 17. 67** 73. Cyr. Baſ. Damaſc. (s) = G. Arm. It. Iren. Lucif. Tychon. Ambr. Ambrſt. ed. Sed habent Hier. Aug. Fulg. Pel. (t) = 3 ap. Wetſt. Mt. g. Arm. (u) AC. 14. 66. in m. Syr. Arr. Copt. Arm. Vulg. Baſ. ed. Chryſ. (etiam in Mt. β.) Cyr. Theoph. mſ. Hier. Pel. Heſych. Fulgent. ap. Wetſt. Sed μέρους It. Iren. Lucif. Tychon. Aug. Ambr. Fulgent. ap. Sabat. Ambrſt. μέτρους. Ggr. || κατὰ μέρους. 37. Iren. ſemel. (x) = Mt. g. (y) αὐτοῦ. D*FG. 37.

μαρτύρομαι [z] ἐν κυρίῳ,"
μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν, κα-
θὼς καὶ τὰ [a] = λοιπὰ"
ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότη-
18 τι τοῦ νοὸς αὐτῶν,] Ἐ-
σκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ, [b] ὄν-
τες" ἀπηλλοτριωμένοι τῆς [c]
ζωῆς" τοῦ θεοῦ, διὰ τὴν ἄ-
γνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς,
διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρ-
19 δίας αὐτῶν· Οἵτινες [d] ἀ-
πηλγηκότες," ἑαυτοὺς παρέ-
δωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐρ-
γασίαν ἀκαθαρσίας πάσης [e]
20 ἐν πλεονεξίᾳ." Ὑμεῖς δὲ
οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν χρι-
21 στὸν, Εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε
καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, κα-
θώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ ἰ-
22 ησοῦ· * Ἀποθέσθαι ὑμᾶς,
[f] κατὰ" τὴν προτέραν ἀνα-
στροφὴν, τὸν παλαιὸν ἄν-
θρωπον, τὸν φθειρόμενον κα-
τὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπά-
23 της· [g] Ἀνανεοῦσθαι" δὲ τῷ
πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν,
24 Καὶ [g] ἐνδύσασθαι" τὸν και-
νὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ θε-
ὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ
καὶ ὁσιότητι [h] τῆς ἀλη-
θείας."
25 Διὸ [ἀποθέμενοι τὸ
ψεῦδος, λαλεῖτε [i] ἀλήθει-
αν,] ἕκαστος μετὰ τοῦ πλη-
σίον

(z) ἐνώπιον κυρίου. 46. Cod. ap. Erasm. (a) = ABD*FG. 10. 17. 47. 51. 67** Ed. Copt. Aeth. Vulg. It. Clem. Cyr. Lucif. Aug. Hier. Ambrſt. Pel. Sedul. Gildas. (b) = FG. Mr. d. Theoph. Ad anteced. refert Clem. Theodoret. (c) δόξης. 4. Ar. pol. *fide*, Ambrſt. *via*, flor. Pel. in comment, ut videtur. Gildas. Lucif. ſemel. Aug. (d) ἀπηλπικότες. DE. ἀφηλπικότες. FG. ἑαυτοὺς ἀπηλπικότες. Arm. *deſperantes*, Syr. Arr. Vulg. It. Hier. (qui tamen de graeci textus differentia monet.) Ambrſt. Gildas. Pel. Iren. ap. Epiph. et Iren. interpr. (e) καὶ πλεονεξίας. DEFG. item 39. Slav. (exc. rec.) It. Clem. Ambrſt. Aug. Gild. Sedul. Pel. in comment. (f) = Syr. Erp. Vulg. mſ. (g) ἀνανεοῦσθε et ἐνδύσασθε. 31. 37. 47. 71. 73. Alii. Mt. c. item e. g. Aeth. Arr. Slav. 8. (non alii) Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. β.) Theoph. ed. Cypr. Lucif. Hilar. Ambr. Aug. Ambrſt. Pel. Fulg. Sed: *renovari etc.* Tert. (h) καὶ ἀληθείᾳ. D*FG. Mt. d. It. Cypr. Hilar. Lucif. Sed *veritatis*, Tert. Hier. Aug. Fulg. Pel. *creatus eſt in veritate et juſtitia*, Ambrſt. Ambr. (i) + τὴν. 67* Mt. a.

σίον αὐτοῦ· ὅτι ἐσμὲν [k] ἀλ-
26 λήλων" μέλη. Ὀργίζεσθε,
καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ὁ ἥ-
λιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ
27 παροργισμῷ ὑμῶν· [l] ∽ Μή-
τε" δίδοτε τόπον τῷ διαβό-
28 λῳ. Ὁ κλέπτων μηκέτι
κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κο-
πιάτω ἐργαζόμενος [m] τὸ ἀ-
γαθὸν ταῖς χερσὶν," ἵνα ἔ-
χῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν
29 ἔχοντι. Πᾶς λόγος σα-
πρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑ-
μῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ',
εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδο-
μὴν τῆς [n] ∽ χρείας", ἵνα
δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσι·
30 Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον [o] τοῦ θεοῦ," ἐν
ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν
31 ἀπολυτρώσεως. Πᾶσα πι-
κρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ
καὶ κραυγὴ καὶ βλασφη-
μία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν
32 πάσῃ κακίᾳ· Γίνεσθε [p] δὲ"
εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὔ-
σπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυ-
τοῖς, καθὼς καὶ [q] ὁ θεὸς

l ∽ μηδὲ. n ∽ πίστεως.

(k) ἀλλήλοιν. Ed. Steph. 8. (l) ABDEFG. 17. 37. 39. 46. 72. 73. Alii. Mt. a. al. 4. Ed. Clem. Chryſ. in textu, (etiam in Mt. β.) Procop. ap. Niceph. Oec. μὴ δὲ. 67. 68. μή. 8. Mt. c. Theoph. (m) ταῖς χερσὶν omiſſo, τὸ ἀγαθὸν, Tert τὸ ἀγαθὸν, omiſſo ταῖς χερσὶν, 17. 67** Clem. ταῖς χερσὶ τὸ ἀγαθὸν. B. Ambrſt. ταῖς ἰδίαις χερσὶ τὸ ἀγαθὸν. AD*EFG. 37. 57. (c. al. 3.) 73. Mt. f. Ar. pol. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Baſ. Epiph. Naz. Hier. Aug. Pel. τὸ ἀγαθὸν ταῖς ἰδίαις χερσίν. 10. 47. 72. 80. al. 8. Mt. g. Ed. Theodoret. τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. 46. || ταῖς ἰδίαις χερσὶν, ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν. Syr. Erp. || τὸ ἀγαθὸν] τὸν ἄρτον. Conject. (n) D*EFG. 46. Arm. in marg. Vulg. ed. It. Codd. lat. ap. Hier. Nyſſ. Baſ. ſaepe. Antonius et Max. Tert. Cypr. Hilar. Aug. Ambrſt. Pel. Chromat. Epiph. Sed χρείας. Copt. Sahid. Aeth. Arm. in textu. tol. demidov. Codd. gr. ap. Hier. Clem. Chryſ. Hier. Alii || = Antiochus. ταῖς χρείαις, Lect. 6. || *bonum et utile ad aedificationem*, Syr. Erp. *bonum ad aedificationem univerſitatis*, Ar. pol. (o) = 2. 49. Aeth. Chryſ. etiam bis in Mt. β. (p) = B. 32. 69. Mt. e. ſemel. clar. germ. Clem. Oec. οὖν. D*G. Lect. 6. Mt. e. ſemel. (ſemel ut rec.) boern. (q) ὁ χριστὸς. 14. 62. 72. Mt. c. Ed. Antioch. ſemel. Tert. ſemel. ὁ θεὸς. 11. 39. Mt. a 3.

ἐν χριστῷ" ἐχαρίσατο [r] ∾
1 ὑμῖν."] ·[Γίνεσθε οὖν μι-
μηταὶ τοῦ θεοῦ, ὡς τέκνα
2 ἀγαπητά· Καὶ περιπατεῖτε
ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ χρι-
στὸς ἠγάπησεν [s] ἡμᾶς," καὶ
παρέδωκεν ἑαυτὸν [t] ὑπὲρ ἡ-
μῶν" προσφορὰν καὶ θυσί-
αν, τῷ θεῷ * εἰς ὀσμὴν
εὐωδίας.
5 Πορνεία δὲ καὶ [u] πᾶσα"
ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μη-
δὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, (κα-
θὼς πρέπει ἁγίοις,) [x] ∾
4 Καὶ αἰσχρότης, καὶ" μωρο-
λογία [y] ἢ" εὐτραπελία, [z] [a]
∾ τὰ οὐκ ἀνήκοντα·" ἀλ-
λὰ [b] μᾶλλον" εὐχαριστία.
5 Τοῦτο γὰρ [c] ἴστε" γινώ-
σκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος ἢ
ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης,
[d] ∾ ὅς ἐστιν εἰδωλολά-
τρης", οὐκ ἔχει κληρονομίαν
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ [e] χρι-
στοῦ

---

r ∾ ἡμῖν. x ∾ ἡ αἰσχρότης ἤ. a ∾ ἃ οὐκ ἀνῆκεν.
c ἐστε. d ∾ ὅ ἐστιν εἰδωλολάτρης.

---

23. Chryſ. in textu. Theodoret. ὁ κύριος. Antioch. ſemel. ὁ χριστὸς ἐν χριστῷ. 3. ἐν χριστῷ poſt ὑμῖν ponunt 2. Ed. Arr. Aeth. Cyr. Theoph. ed. Tert. ſemel. (r) ἡμῖν. BDEgr. 17. 46. 72. al. 12. Mt. b al. 6. Ed. Syr. Ar. pol. Arm. Chryſ. in comment. (etiam in Mt. β.) Theodoret. Theoph. ed. (s) ὑμᾶς. A. 32. 37. 71. 73. Lect. 6* Mt. f. m* Clem. bis. (t) = Mt. d. Chryſ. in comment. ſemel. Theoph. Poſt προσφορὰν ponunt DE. ὑπὲρ ὑμῶν. B. 37. 73. al. 3. Mt. f. (u) = 37. Mt. d. Theodoret. alicubi. Poſt ἀκαθαρσία ponunt AB. Alii. Mt. f. Clem. ſemel. Ephr. Tert. (x) ἡ αἰσχρότης, ἤ. AD*EFG. 23. 31. 39. 47. Ed. Vulg. It. Baſ. Antiochus. Ephr. Damaſc. Iren. Orig. int. Aug. Pel. Ambrſt. ἡ αἰσχρότης καὶ. 57. (c. al. 4.) καὶ αἰσχρ. ἤ. Syr. utr. καὶ αἰσχρότης. Arm. αἰσχρότης καὶ. Aeth. (y) καὶ. Lect. 6. Slav. (z) + καὶ. Slav. ed. (a) AB. 31. 67** 73. Slav. 5. Clem. Antioch. Ephr. Cyr. οὐκ ἀνῆκεν. 17. (b) μόνον. 6. (c) ABD*FG. 23* 31 39. 47. 57 (cum 3.) 68* al. 12. et Barb. 2. Mt. m** n* Ed. Copt. Arm. Vulg. It. Clem. Cyr. Chryſ. (etiam in Mt. β.) Oec. Suidas. Cypr. Hier. Vigil. Pel. ἦτε. 73. (d) ἢ ſ. καὶ εἰδωλολάτρης. Syr Erp. Aeth. ὅ ἐστιν εἰδωλολάτρης. B. 3. 67** Codd. ap. Bezam. Barber. 2. Cyr. Hier. ὅ ἐστιν εἰδωλολατρεία. FG. Vulg. It. Cypr. Ambrſt. Alii. (e) χριστοῦ. 14. Codd. ap. Bezam. θεοῦ καὶ χριστοῦ FG. Erp. Ambrſt. χριστοῦ τοῦ θεοῦ. Aeth. Ar. pol. Theodoret. ad 1 Cor. 8, 6. (ſed in comment. in noſtrum locum et alibi, conſentit receptae.)

6 στου καὶ θεοῦ. Μηδεὶς [f]
ὑμᾶς" ἀπατάτω κενοῖς λό-
γοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχε-
ται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ
τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.
7 Μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι
8 αὐτῶν. [g] Ἦτε γάρ ποτε"
σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν κυ-
ρίῳ·] [ὡς τέκνα φωτὸς πε-
9 ριπατεῖτε· (Ὁ γὰρ καρ-
πὸς τοῦ [h] φωτὸς" ἐν πάσῃ
ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ
10 καὶ ἀληθείᾳ·) Δοκιμάζον-
τες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ
11 [i] κυρίῳ·" Καὶ μὴ συγκοι-
νωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς [k]
ἀκάρποις" τοῦ σκότους, μᾶλ-
12 λον δὲ καὶ ἐλέγχετε. Τὰ
γὰρ κρυφῆ γινόμενα ὑπ' αὐ-
τῶν, αἰσχρόν ἐστι καὶ λέ-
13 γειν. Τὰ δὲ πάντα, ἐλεγ-
χόμενα * [l] ὑπὸ τοῦ φω-
τὸς," φανεροῦται· [m] πᾶν
γὰρ τὸ φανερούμενον, φῶς
14 ἐστι." Διὸ λέγει· [n] ἔγειρε"
ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ
τῶν νεκρῶν, καὶ [o] ἐπι-
φαύσει σοι ὁ χριστός."
15 [Βλέπετε οὖν, [p] πῶς ἀ-
κριβῶς" περιπατεῖτε· μὴ ὡς
ἄσοφοι, [q] ἀλλ' ὡς σοφοί·"
16 Ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν,
ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι.
17 Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄ-
φρο-

h πνεύματος. **n.** ἔγειραι.

(f) ἡμᾶς. 17. Theodoret. ἑαυτὸν. 73. (g) εἰ γὰρ καί ποτε ἦτε. Arm. (h) ABD*EFG. 6. 10. 17. 47. 67** Barb. 1. Syr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. It. Gregor. thaumat. Lucif. Ambrſt. Auct. de ſingular. cleric. Hier. Aug. Pel. πνεύματος φῶς. 71. ap. Birch. (i) θεῷ. D*FG. Ed. Vulg. It. Auctor de ſing. cler. Ambrſt. Hier. Pel. (k) ἀκαθάρτοις. 61. 62. ἀτάκτοις. 30* Slav. 5. (l) = Ambrſt. ed. (m) = 32. Chryſ. in comment. etiam in Mt. β. (n) ABDEFG. al. 15. pluresve. Mt. c. al. 6. Ed. Patr. gr. qu. (o) ἐπιψαύσεις τοῦ χριστοῦ. D* Sic, vel ἐπιψαύσει σοι ὁ χριστὸς, Quidam ap. Chryſ. et Hieronymum. Theodoretus. (qui omnes tamen vulgarem lectionem probant.) *continges* ſ. *attinges Chriſtum*, ſ. *continget te Chriſtus*, clar. germ. Orig. int. (ſed graece bis ut rec.) Ambrſt. Paulin. Aug. alicubi. Ruric. habet utrumque. || Rec. habent, Hier. Ambr. Aug. alicubi. Vigil. Pel. (p) ἀκριβῶς, πῶς. B. 17. 31. 73. 80. Mt. h. Chryſ. (alibi ut rec.) || = ἀκριβῶς. Aeth. clar. germ. (q) Sequentibus jungit 17.

φρονες, ἀλλὰ [r] συνιέντες"
τί τὸ θέλημα τοῦ [s] κυ-
18 ρίου." Καὶ μὴ μεθύσκε-
σθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσω-
τία, ἀλλὰ [t] πληροῦσθε ἐν
19 πνεύματι [u], Λαλοῦντες ἑ-
αυτοῖς [x] ψαλμοῖς καὶ ὕ-
μνοις καὶ ᾠδαῖς [y] πνευμα-
τικαῖς," ᾄδοντες [z] καὶ ψάλ-
λοντες" ἐν [a] ∾ τῇ καρ-
20 δίᾳ" ὑμῶν τῷ κυρίῳ·] [Εὐ-
χαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ
[b] πάντων", ἐν ὀνόματι τοῦ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ,
τῷ θεῷ [c] καὶ" πατρί.
21 Ὑποτασσόμενοι ἀλλή-
λοις ἐν φόβῳ [d] χριστοῦ·"]
22 Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίοις ἀν-
δράσιν [e] = ὑποτάσσε-
23 σθε," ὡς τῷ Κυρίῳ· Ὅτι
[f] † ἀνήρ ἐστι κεφαλὴ τῆς
γυναικὸς, ὡς καὶ ὁ χριστὸς
κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας· [g] †
αὐτός [h] = ἐστι" σωτὴρ
τοῦ

---

a ∾ ταῖς καρδίαις. d. θεοῦ. f † ὁ. g † καί.

(r) συνίετε. AB. 67** 73. Mt. h. Chryſ. mſ. Damaſc. Hier. (s) θεοῦ. A. 14. 55. 66** Mt. d. Syr. Vulg. ed. clar. germ. Theoph. Hier. Aug. Pel. Gildas. Sed *Domini*, harl. tol. Lucif. Ambrſt. (t) + μᾶλλον. 10. 37. 71. Mt. f. Ed. Arm. (u) + ἁγίῳ 4. Aeth. Arm. Vulg. Aug. Ambr. Pel. Gildas. Ambrſt. in comment. Gaudent. Non habent harl. Hier. (x) + ἐν. B. 17. 67** 73. Mt. f. h. Vulg. clar. germ. Chryſ. Ambrſt. Hier. Pel. (y) = B. clar. germ. Ambrſt. || + ἐν χάριτι. A. (z) = 37. 61. Lect. 7. Mt. c. b. e. f. (a) ADEFG. 47. Syr. Syr. p. in m. Copt. Vulg. It. Baſ. Chryſ. Hier. Ambrſt. Alii. (b) ὑμῶν. FG. boern. πάντων ὑμῶν Theodoret. alicubi. (c) = Syr. Erp. Alii aliter. (d) χριστοῦ. ABDEFG. 23. 37. 39. 46. 47 72. 73. 80. al. 12. Mt. a. 23 b. d. in textu. e. f. n in ſcholio. Ed. Syr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. It. Baſ. Chryſ. in textu et comment. (Mt. β. bis χριστοῦ, ter θεοῦ.) Damaſc. Oec. Hier. Ambrſt. Aug. Ambr. Vigil. Pel. κυρίου Mt. g. || + ἰησοῦ. DE. item FG. It. (e) = B. Codd. gr. ap. Hier. Clem. ſemel. || Ante τοῖς ἰδίοις ponunt DEFG. Mt. ω. 19. It. || ὑποτασσέσθωσαν. A. 17. 57. (c. al. 3.) 67** 73. 80. al. 4. Ed. Copt. Vulg. Clem. ſemel. Baſ. Theodoret. Damaſc. Ambrſt. Pel. Utrumvis boern. (f) = ADEFG. Alii. Mt. a. al. 6. Ed. (g) = ABD* EFG. 37. 72. ap. Birch. 73. al. 2. Ed. Copt. Vulg. It. Clem. Hier. Ambrſt. Pel. Orig. int. (h) = ABD*EG. Vulg. It. Clem. Ambrſt. Pel. || + ὁ. A. 57 (cum 3. 70.) Ed. Clem.

24 τοῦ σώματος [i]. Ἀλλ' [k] -
ὥσπερ" ἡ ἐκκλησία ὑποτάσ-
σεται τῷ [l] χριστῷ," οὕτω
καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς [m] —
25 ἰδίοις" ἀνδράσιν ἐν παντί. [Οἱ
ἄνδρες, [ἀγαπᾶτε τὰς γυ-
ναῖκας [n] — ἑαυτῶν", κα-
θὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησε
τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν
26 παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς,] "Ἱ-
να αὐτὴν ἁγιάσῃ, καθαρίσας
τῷ λουτρῷ [o] τοῦ ὕδατος"
27 * [p] ἐν ῥήματι·" "Ἵνα πα-
ραστήσῃ [q] αὐτὸς" ἑαυτῷ ἔν-
δοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ
ἔχουσαν σπῖλον, ἢ [r] ῥυτί-
δα," ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ'
ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος.]
28 Οὕτως [s] ὀφείλουσιν οἱ ἄν-
δρες" ἀγαπᾷν τὰς ἑαυτῶν
γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώ-
ματα. ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυ-
τοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγα-
29 πᾷ· Οὐδεὶς γάρ ποτε [t] τὴν
ἑαυτοῦ σάρκα" ἐμίσησεν,
ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει
αὐτήν· καθὼς καὶ ὁ [u]
30 χριστὸς" τὴν ἐκκλησίαν· "Ὅτι
μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος
αὐτοῦ, [x] — ἐκ τῆς σαρκὸς
αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων
31 αὐτοῦ." Ἀντὶ τούτου κα-
ταλεί-

q. αὐτήν. u. κύριος.

(i) + *ejus*, Vulg. ed. Ambrst. ed. Pel. + *nostri*, Aeth. (k) = B. Ambrst. ὡς AD*G. 31. 47. 67** 73. Mt. β. semel. Clem. (l) κυρίῳ. D* gr. Chrys. (m) = BD*EFG. 17. 67** It. (n) = A. 17. 23. 57. (cum 49. 70.) Clem. semel. (semel τὰς ἑαυτῶν.) Or. Cyr. Chrys. alicubi. ὑμῶν FG. Theodoret. alicubi. *vestras*. Vulg. It. (o) = Arm. (p) = Sahid. Cypr. || + *vitae*. Vulg. ed. Pel. Beda. (q) ABD*FG. 6. 10. 17. 23* 31. 47. 57. (cum 49.) 67** 73. Mt. d. h. Copt. Vulg. It. Bas. Naz. Macar. Theodoret. alicubi. Theoph. Tert. Hier. Ambrst. Alii. (r) ῥυπίδα. 19* 69. Ed. (s) καὶ οἱ ἄνδρες ὀφείλουσιν. ADEFG. 17. Syr. Copt. Vulg. It. Clem. Hier. Ambrst. Aug. Pel. καὶ ὀφείλ. οἱ ἄνδρ. Barb. 1. Arm. (t) ἑαυτόν. Arm. (u) AD*EFG. 10. 14. 31. 37. 39. 46. 47. 61. 71. 73. 80. 92. Barb. 1. Mt. d. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. It. Method. Chrys. (etiam in Mt. β.) Theodoret. Theoph. Marcion sive Tert. Orig. int. Hier. Maxim. taur. Fulg. Ambrst. Pel. Aug. (x) = AB. 17. 67** Copt. Aeth. Method. ut videtur. Nescio an Ambrst. Sed habent Iren. gr. et lat. Ambr. Hier.

ταλείψει ἄνθρωπος τὸν πα-
τέρα [y] αὐτοῦ" καὶ τὴν μη-
τέρα, [z] καὶ προσκολληθήσε-
ται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐ-
τοῦ," καὶ ἔσονται οἱ δύο
32 εἰς σάρκα μίαν. [a] Τὸ μυ-
στήριον τοῦτο μέγα ἐστίν·
ἐγὼ δὲ λέγω εἰς χριστὸν, καὶ
33 [b] εἰς" τὴν ἐκκλησίαν. Πλὴν
καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἕνα, [ἕκα-
στος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕ-
τως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν·] ἡ
δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν
ἄνδρα.]
1 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε
τοῖς γονεῦσιν ἡμῶν [c] — ἐν
κυρίῳ·" τοῦτο γάρ ἐστι δί-
2 καιον. Τίμα τὸν πατέρα σου
καὶ τὴν μητέρα· ([d] ἥτις ἐ-
στὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγ-
3 γελίᾳ·") Ἵνα εὖ σοι γένη-
ται, καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος [e]
4 ἐπὶ τῆς γῆς." [f] Καὶ" οἱ
πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ
τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε
αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθε-
σίᾳ [g] κυρίου."
5 Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε τοῖς
[h] κυρίοις κατὰ σάρκα," με-
τὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἁ-
πλότητι [i] τῆς" καρδίας ὑ-
μῶν, ὡς τῷ [k] χριστῷ·"
6 Μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλείαν
ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς
δοῦλοι [l] = τοῦ" χριστοῦ,
ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ
θεοῦ

(y) =BD*G. 67** 73. Mt. d. Ed. Arm. Vulg. It. Or. Theodoret. alicubi. Tert. Cypr. Hier. dif. Alii Poſt μητέρα alii addunt αὐτοῦ. (z) = Marcion ap. Epiph. et Tert. Hier. dif. Sed habent Or. Cypr. Ambrſt. Alii. || καὶ κολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ. D*EFG. καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ. A. 17. 37. Mt. f. (Syr. Slav. 5 et ant. Vulg. It.) Method. Epiph. Sed Orig. ut rec. (a) Vſ. 32 = 46* Sed habent Ptolem. ap. Iren. Or. Iren. Caeteri. (b) = B. 72. 73. al. 3. Mt. b. e. g. ω. Iren. Tert. (c) = BD*FG. It. Tert. Cypr. Ambrſt. (d) = Marcion ap. Tert. || ἐστὶν = B. 46. || ἐπαγγελίᾳ] τῇ ἐπαγγελίᾳ. DEFG. ἐπαγγελίαις. 2. 73. Mt. d. Baſ. Chryſ. in comment. (etiam in Mt. β.) Antiochus. Theoph. (e) ἐν κυρίῳ. 14. 62. (f) = 17. 67* al. 4. Mt. d. Ed. Syr. Arm. (g) χριστοῦ. 17. (h) κατὰ σάρκα κυρίοις. AB. 57. (c. al. 2.) 73. al. 4. Mt. d. f. k. Ed. Clem. Chryſ. ſemel in comment. Theoph. (i) = 67* 72. al. 2. Mt. c. d. m. Ed. Chryſ. in textu, etiam in Mt. β. (k) κυρίῳ. A. 17. 39. 47. Ed. Copt. Vulg. mſ. Chryſ. ſemel in comment. (l) = ABD*FG. 31. 39. 47. 69. 71. 73. Mt. d. Oec.

7 θεοῦ * m ἐκ ψυχῆς," Μετ'
n εὐνοίας" δουλεύοντες, o
ὡς" τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ p
8 ἀνθρώποις· Εἰδότες, ὅτι q
∾ ὃ ἐάν τι ἕκαστος" ποιή-
ση ἀγαθὸν, τοῦτο r κομιεῖ-
ται" παρὰ s † κυρίου, εἴτε
9 δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος. Καὶ
οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε
πρὸς αὐτοὺς, ἀνιέντες t τὴν
ἀπειλήν· εἰδότες, ὅτι καὶ
u ∾ ὑμῶν αὐτῶν" ὁ κύ-
ριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ
προσωποληψία οὐκ ἔστι x
παρ' αὐτῷ."]
10 y Τὸ λοιπὸν," z —
ἀδελφοί μου", [a ἐνδυνα-
μοῦσθε" ἐν κυρίῳ καὶ ἐν τῷ
κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.
11 Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν
τοῦ θεοῦ, b πρὸς" τὸ δύ-
νασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς
τὰς

---

q ∾ ἕκαστος ὃ ἄν. s † τοῦ. u ∾ αὐτῶν καὶ ὑμῶν.

(m) Sequentibus jungunt Syr. Arm. Clem. Chryſ. Hier. (n) εὐμενοίας. Mt. d. in textu. εὐμενείας ſ. εὐμενίας. 57 (cum al. 2!) Mt. b. Theoph. mſ. (o) + ABDF*G. 17. 57. (c. al. 3.) 67** 73. 80. al. 14. Mt. a. al. 7. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Slav. 8. et ed. Vulg. It. Conſtitut. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. β. ſemel.) Damaſc. Antonius. Theoph. mſ. Hier. Ambrſt. ed. Pel. (p) + ὡς. Arm. Slav. 5. et ed. (q) ἕκαστος ὃ ἂν ſ. ἐάν. ADEFG. 3. 17. 23. 31. 37. 39. 57. 73. 80. Mt. f. Ed. (Copt. Slav. Vulg. It.) Petrus alex. Antonius. Baſ. ἐάν τι ἕκαστος. 46. Mt. b. d. Theoph. mſ. ἐάν τις ἕκαστος. 62. ὃ ἐάν τις ἕκαστος. 1. 27. 32. Mt. β. ter. ὃ ἐὰν ἕκαστος. 23* 47. ἕκαστος ὃ ἐάν. 80. ὃ ἕκαστος. Mt. g. ἐάν τις (al. τι) ἄνθρωπος. Chryſ. in textu, ὃ ἄν τι ἄνθρωπος, ſemel in comment. (ſemel ut rec.) || ἕκαστος] + ἡμῶν. Theodoret. (r) κομίσεται. AD*FG. Petr. alex. (s) = ABDEFG. 73. 80. Alii. Ed. Petr. alex. (t) + αὐτοῖς. Slav. ed. (u) ABD*gr. Egr. 31. 37. 38. Mt. f. Ed. Arm. Vulg. Clem. Chryſ. alicubi. Damaſc. Hier. Aug. Pel. ὑμῶν καὶ αὐτῶν. 6. 23. 47. 67. 73. Barb. 1. Mt. d. Ed. Syr. p. Slav. ed. Petr. alex. Antonius. Cypr. Ambrſt. αὐτῶν ὑμῶν. FG. boern. ὑμῶν. 17. αὐτῶν καὶ ἡμῶν. 43. ἡμῶν αὐτῶν. 26. (x) παρὰ (τῷ) θεῷ. D*FG. It. Vulg. mſ. Ambrſt. ed. Pel. ἐν αὐτῷ. 4. 31. 37. 46. 61. 73. Mt. h. Syr. p. in m. Cypr. (y) τοῦ λοιποῦ. AB. 17. 73. Mt. h. Cyr. Procop. (z) = BDE. Aeth. Arm. clar. germ. Cyr. Damaſc. Lucif. Ambrſt. Hier. || μου = AFG. 71. al. 3. Syr. p. Vulg. boern. Theodoret. Aug. Pel. (a) δυναμοῦσθε. B. 17. (b) εἰς. DEFG.

τὰς [c] μεθοδείας" τοῦ δια-
12 βόλου· Ὅτι οὐκ ἔστιν [d]
∾ ἡμῖν" ἡ πάλη πρὸς αἷμα
καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς
ἀρχὰς, [e] πρὸς τὰς" ἐξουσί-
ας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτο-
ρας τοῦ σκότους [f] † τού-
του, πρὸς τὰ πνευματικὰ
τῆς πονηρίας, [g] ἐν τοῖς ἐ-
13 πουρανίοις." Διὰ τοῦτο ἀ-
ναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ
θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντι-
στῆναι [h] [i] ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
πονηρᾷ," καὶ ἅπαντα [k] κα-
14 τεργασάμενοι" [l] στῆναι. Στῆ-
τε οὖν" [m] περιζωσάμενοι"
τὴν ὀσφῦν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ,
καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα
15 τῆς δικαιοσύνης, Καὶ [n] ὑ-
ποδησάμενοι" τοὺς πόδας ἐν
ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς
16 εἰρήνης· [o] Ἐπὶ" πᾶσιν ἀ-
ναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς
πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε
πάντα τὰ βέλη τοῦ πονη-
ροῦ [p] τὰ" πεπυρωμένα σβέ-
17 σαι· Καὶ τὴν περικεφα-
λαίαν τοῦ σωτηρίου [q] —
δέξα-

d ∾ ὑμῖν. f † τοῦ αἰῶνος.

(c) μεθοδίας. ADE. Alii. Mt. b. al. 5. *remedia*, clar. Lucif. (d) BD*FG. 52. Mt. d. κ. χ. Syr. Ar. pol. Slav. ant. It. Lucif. Ambrſt. Sed *nobis*, Cypr. Hilar. Hier. Aug. Ambr. etc. Utrumvis boern. ὑμῶν. Slav. 1. (e) = FG. boern. καὶ. DE. Vulg. Ambr. Aug. Fulg. Ambrſt. Pel. Hier. alicubi. καὶ πρὸς. Pſeudo Ignat. Arm. ἀρχὰς πρὸς τὰς = clar. germ. Cypr. Lucif. Hilar. (f) = ABD*FG. 17. 67** 80. Syr. Erp. Syr. p. c. aſt. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Ignat. Clem. Or. ſaepe. Euſ. Ath. Baſ. Nyſſ. Cyr. alicubi. Autonius et Maximus. Tert. Cypr. Lucif. Hilar. Ambrſt. Hier. Alii. (g) ἐν τοῖς ὑπουρανίοις. Slav. mſ. et ed. Quidam ap. Photium. τῶν ἐν οὐρανοῖς. Clem. Tert. (h) + τῷ πονηρῷ. Arm. (i) τῷ πονηρῷ. Syr. Erp. Ambrſt. ed. (k) κατεργασμένοι. A. || *in omnibus perfecti*, Vulg. boern. Lucif. Ambrſt. Pel. (*in*) *omnibus operis*, clar. germ. *univerſa operati*. Hier. (l) στῆναι. Lucif. Ambrſt. στῆτε. D*FG. clar. germ. Cypr. Vigil. *ſtare t. ſtetis*; boern. (m) περιεζωσμένοι. FG. Chryſ. alicubi. Naz. ap. Niceph. περιζωσμένοι. D* 71. (n) ὑποδυσάμενοι. 37. al. 8. Mt. m* Chryſ. mſ. alicubi. Theodoret. Oec. (o) ἐν. 17. 31. 37. 80. al. 2. et Barb. 1. Mt. h. Ed. Vulg. It. Method. Naz. Cyr. hieroſ. Patr. lat. qu. (p) = BD*FG. (q) = D*FG. It. Tert. Cypr. Lucif. Ambrſt. ed. Ambr. alicubi. Vigil. alicubi. Sedul.

δέξα-

δέξασθε," καὶ τὴν μάχαιραν
τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστι ῥῆ-
18 μα θεοῦ·] [Διὰ πάσης [r]
προσευχῆς" καὶ δεήσεως προς-
ευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ [s]
ἐν πνεύματι" καὶ εἰς [t] αὐ-
τὸ = τοῦτο" ἀγρυπνοῦντες
[u] ἐν πάσῃ [x] προσκαρτερή-
σει καὶ" δεήσει [y] περὶ"
19 πάντων τῶν ἁγίων, Καὶ
ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι [z] δοθῇ"
λόγος, ἐν ἀνοίξει τοῦ στό-
ματός μου, ἐν παῤῥησίᾳ *
[a] γνωρίσαι" τὸ μυστήριον [b]
20 τοῦ εὐαγγελίου," Ὑπὲρ οὗ
πρεσβεύω ἐν ἀλύσει, ἵνα [c]
ἐν αὐτῷ" παῤῥησιάσωμαι, ὡς
δεῖ με λαλῆσαι.
21 Ἵνα δὲ εἰδῆτε [d] καὶ ὑ-
μεῖς" τὰ κατ' ἐμὲ, τί πράσ-
σω, [e] πάντα" [f] ὑμῖν γνωρί-
σει" τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς [g]
ἀδελφὸς" καὶ πιστὸς [h] διά-
22 κονος ἐν κυρίῳ· Ὃν ἔπεμ-
ψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦ-
το, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν,
καὶ [i] παρακαλέσῃ" τὰς καρ-
δίας ὑμῶν.
23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς
καὶ [k] ἀγάπη" μετὰ πίστεως
ἀπὸ

z. δοθείη.

δέξασθαι. AD** 17. 37. 39. 72. 73. 80. al. 8 pluresve. Mt. a. β ter. al. 12. Ed. Cypr. alicubi. δέξασθε ante τὴν περικεφ. ponit Arm. (r) προσοχῆς. 71. (s) = 19. 43. καὶ πνεύματι. 46* (t) αὐτὸ. AB. 17. 31. Ed. Baſ. Chryſ. in comment. et alibi. Damaſc. αὐτὸν. D*FG. *in illum*, boern. Lucif. Ambrſt. *in illo* ſ. *ipſo*, Vulg. clar. germ. Hier. Pel. || + προσκαρτεροῦντες καί. 33. 35. (u) + πάντοτε. DEFG. Syr. Erp. It. Baſ. (x) = FG. item D*E It. (y) ὑπὲρ. D*EFG. 37. 47. 73. 80. Syr. p. Theodoret. μετὰ. 23. (z) ADEFG. 17. 73. 80. al. 34. Mt. a. (ſed rec in marg.) al. 10. Ed. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. β.) Theodoret. Oec. Theoph. (a) λαλῆσαι. 37. Mt. κ. (b) = BG. boern. Ambrſt. ed. (c) αὐτὸ B. (d) = 17. Ante εἰδῆτε ponunt ADEFG. Alii. Mt. c. h. κ. Vulg. It. Theodoret. (e) = D*FG. Syr. Erp. It. *plene*. Ambrſt. (f) γνωρίσει ὑμῖν. BDEFG. 37. Mt. f. k. It. Ambrſt. (g) = Mt. d. (h) + καὶ g. (i) παρακαλέσητε. 17. (k) ἔλεος. A.

ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου
24 ἰησοῦ χριστοῦ. Ἡ χάρις
μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων
τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χρι-
στὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ.[l] †][m].

---

l † ἀμήν. m † Πρὸς ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ.

(l) ⚌ ABFG. 17. 73. boern. tol. Ambrſt. (m) πρὸς ἐφεσίους. ADE* πρὸς ἐφεσίους ἐπληρώθη. D** ἐτελέσθη ἐπιστολὴ πρὸς ἐφεσίους. FG. πρὸς ἐφ. ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης. B. πρὸς ἐφ. ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ. Alii. ςίχοι τιβ ſ. σπβ. ἀναγνώσεις β. κεφάλαια ι. *Verſus CCCXVII*, Sequitur epiſtola ad Coloſſenſes in DE et apud Marcionem.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ.

1 Παῦλος [a] καὶ τιμόθεος, δοῦ-
λοι ἰησοῦ χριστοῦ," [b]
πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἐν χρι-
στῷ ἰησοῦ," [c] τοῖς οὖσιν ἐν
Φιλίπποις," [d] σὺν ἐπισκό-
2 ποις" καὶ διακόνοις· Χάρις
ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ
πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου
ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχα-

(a) δοῦλος I. X: καὶ τιμόθεος 34. (b) ⚌ 17. (c) ⚌ Mt. d. (d) συνεπισκόποις. 39. 67. 71. 73. 80. al. 3. Mt. a. al. 4. Chryſ. (etiam in Mt. β.) Theoph. Caſsiod. ἐπισκόποις Aeth.

3 [e] Εὐχαριστῶ τῷ [f] θεῷ
μου″ ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑ-
4 μῶν * Πάντοτε ἐν πάσῃ
δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑ-
μῶν, * [g] μετὰ χαρᾶς τὴν
5 δέησιν ποιούμενος″ * Ἐπὶ
τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐ-
αγγέλιον, ἀπὸ πρώτης ἡμέ-
6 ρας ἄχρι τοῦ νῦν· Πεποι-
θὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρ-
ξάμενος ἐν ὑμῖν [h] ἔργον ἀ-
γαθὸν,″ ἐπιτελέσει ἄχρις ἡ-
7 μέρας ἰησοῦ χριστοῦ· Κα-
θώς ἐστι δίκαιον ἐμοὶ τοῦ-
το φρονεῖν ὑπὲρ [i] πάντων″
ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ
καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δε-
σμοῖς μου, καὶ [k] + ἐν: τῇ
ἀπολογίᾳ,″ καὶ βεβαιώσει
τοῦ εὐαγγελίου, συγκοινω-
νούς [l] μου″ τῆς [m] χάριτος″
8 πάντας ὑμᾶς ὄντας.] [Μάρ-
τυς γάρ [n] μου″ [o] —
ἐστὶν″ ὁ θεὸς, ὡς ἐπιποθῶ
πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις
9 [p] χριστοῦ ἰησοῦ″. Καὶ τοῦτο
προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη
ὑμῶν [q] ἔτι″ μᾶλλον καὶ
μᾶλλον περισσεύῃ [r] ἐν ἐπι-
γνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει″
10 Εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ
διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρι-
νεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέ-
11 ραν χριστοῦ, Πεπληρωμένοι

p ∾ ἰησοῦ χριστοῦ.

(e) + ἐγὼ μὲν. D*EFG. It. Ambrſt. Caſſiod. (f) κυρίῳ ἡμῶν. D*EFG. It. Ambrſt. Caſſiod. (g) ποιούμενος τὴν δέησιν μετὰ χαρᾶς. Arm. Aeth. Arr. || χαρᾶς] + καὶ FG. Mt. 4. boern. harl** Theodoret. mſ. || δέησιν] + μοῦ. 28. 31. 47. 67* Mt. a. d. Aeth. Syr. p. Ar. pol. Slav. Theoph. (h) τὰ ἀγαθὰ ἔργα. Mt. d. (i) = Aeth. (k) ἐν τῇ ἀπολ. BD** 37. 39. 46. 47. 57 (c. al. 7.) 72. 73. 74. 80. al. 13 pluresve. (Mt. habet in textu, nec codices ſuos diſſentire indicat.) Ed. Syr. Arr. Vulg. It. Theodoret. Ambrſt. Pel. τῇ ἀπολογίᾳ μου. Arm. ἐν τῇ ἀπολ. μου. 80. Chryſ. etiam ſemel in Mt. β. 4. (l) poſt χάρ. ponunt DEFG. Vulg. It. μοι. 39. al. 5. Theoph. Ambrſt. (m) *gaudii*, Vulg. It. Ambrſt. Pel. Primaſ. Sedul. (n) μοι. DEFG. 39. 80. Barb. 1. Syr. Ar. pol. Arm. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. 4.) Ambrſt. Pel. (o) = BFG. 17. 67** Vulg. It. Chryſ. in Mt. 4. (p) ABDEFG. 37. 73. Mt. f. h. 4. Syr. p. Vulg. mſ. It. Ambrſt. (q) = 37. Aeth. Vulg. Ambrſt. Pel. (r) = 39.

[s] καρπὸν δικαιοσύνης τὸν" διὰ [t]
ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς δόξαν
καὶ ἔπαινον [u] θεοῦ."
12 [Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς
βούλομαι, ἀδελφοὶ, ὅτι τὰ
κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκο-
πὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυ-
13 θεν· "Ωστε τοὺς δεσμούς
μου φανεροὺς [x] ἐν χριστῷ
γενέσθαι" ἐν ὅλῳ τῷ πραιτω-
ρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι,
14 Καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελ-
φῶν ἐν κυρίῳ,] πεποιθότας
τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέ-
ρως τολμᾷν ἀφόβως τὸν [y] λό-
15 γον λαλεῖν. Τινὲς μὲν
καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τι-
νὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν
17 χριστὸν κηρύσσουσιν· Οἱ
μὲν [z] ἐξ ἀγάπης, εἰδότες, ὅ-
τι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγε-
16 λίου κεῖμαι· Οἱ δὲ ἐξ ἐρι-
θείας, τὸν χριστὸν καταγ-
γέλλουσιν οὐχ ἁγνῶς, οἰόμε-
νοι θλίψιν [a] ∾ ἐπιφέρειν"
18 τοῖς δεσμοῖς μου. [b] Τί γάρ;
[c] πλὴν" παντὶ τρόπῳ, εἴτε
προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, χρι-
στὸς [d] καταγγέλλεται·" καὶ
ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ
χαρή-

s καρπῶν δικαιοσύνης τῶν. z Transposuimus vs. 16 et 17. a ∾ ἐγείρειν.

(s) ADEFG. 31. 37. 39. 46. 47. 57. 73. 80. al. 11. Mt. g. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. It. Theodoret. in comment. Damasc. Oec. Ambrst. Pel. καρπὸν δικαιοσύνης. B. item Mt. f. m. (t) + πίστεως. Syr. p. c. ast. (u) χριστοῦ D*gr. μοι. FG. boern. *ejus*. harl* (x) γενέσθαι ἐν χριστῷ. DEFG. Arm. Vulg. boern. Theoph. γενέσθαι τοὺς ἐν χριστῷ. Chrys. in comment. (y) τοῦ θεοῦ λόγον. 72. Ed. λόγον τοῦ θεοῦ. AB. 10. 17. 23. 31. 37. 38. 39. 47. 57 (cum 49.) 71. 73. 80. Barb. 2. Mt. a** f. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. c. ast. Slav. Vulg. Clem. Chrys. alicubi et h. l. in ms. Ambrst. Pel. Post λαλεῖν addunt τοῦ θεοῦ D*E. clar. germ. λόγον κυρίου. FG. boern. (z) Vs. 16 et 17. transponuntur in ABDEFG. 23. 37. 47. 73. 80. Syr. Erp. (uterque interpres omisit οἱ μὲν ἐξ ἀγάπης.) Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. It. Bas. Marcion seu Tert. Ambrst. Pel. Aug. (a) ABD*FG. 31. 39. 73. Ed. Aeth. Arm. Vulg. It. Antiochus. Damasc. Aug. Ambrst. Hier. Aug. Pel. προσφέρειν. Theoph. ms. (b) ἐν τούτῳ χαίρω καὶ χαρήσομαι, ὅτι ἐν παντὶ τρόπῳ etc. Syr. Erp. || τί γάρ; = Aeth. (c) = Mt. d. ὅτι. B. πλὴν ὅτι. AFG. 17. 31. 46. 67* 73. 80. al. 4. Mt. a. k. 4. semel. boern. Ath. ms. Cyr. Theoph. ms. (d) καταγγελλέσθω. Eus. Alii ap. Oec.

19 χαρήσομαι. Οἶδα γὰρ, ὅτι
τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σω-
τηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσε-
ως, καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύ-
20 ματος ἰησοῦ χριστοῦ, Κατὰ
τὴν [e] ἀποκαραδοκίαν" καὶ
ἐλπίδα μου,] ὅτι [ἐν οὐδενὶ
[f] αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν
πάσῃ παῤῥησίᾳ, ὡς πάντοτε,
καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται χρι-
στὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε
διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου.
21 Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν, [g] ∾ χρι-
στὸς," καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρ-
22 δος. [h] Εἰ δὲ τὸ" ζῆν [i] ἐν
[k] σαρκὶ," τοῦτό μοι καρπὸς
ἔργου, [l] καὶ τί αἱρήσομαι,
23 οὐ γνωρίζω· Συνέχομαι [m]
δὲ" ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυ-
μίαν ἔχων [n] εἰς" τὸ [o] ἀ-
ναλῦσαι," * καὶ σὺν χριστῷ
εἶναι· [p] πολλῷ" [q] = γὰρ"
24 [r] μᾶλλον" κρεῖσσον· Τὸ
δὲ ἐπιμένειν [s] = ἐν" τῇ σαρ-
κὶ, ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς.
25 Καὶ τοῦτο [t] πεποιθὼς οἶδα,"
ὅτι μενῶ καὶ [u] ∾ συμπα-
ραμενῶ" πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν
ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν
26 τῆς πίστεως· Ἵνα τὸ καύ-
χημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν χρι-
στῷ ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ, διὰ τῆς
ἐμῆς

g ∾ χρηστὸν. m. γάρ. u ∾ παραμενῶ.

(e) καραδοκίαν. FG. 18. 44. Mt. n. Ath. mſ. *contemplationem*, Ambrſt. (f) + ὑμῶν. FG. boern. (g) χρηστὸν. Ar. pol. Gregor. M. dial. bis lat. et gr. || ἐστιν. FG. Vulg. (h) τὸ δὲ. Slav. [5. Chryſ. in Mt. β. (i) + μοι. Slav. 8. et ed. (k) σώματι. Slav. ed. (l) + ἐστι. FG. Vulg. It. (m) ABCDEFG. Alii multi. Mt. a. al. 10. Ed. Syr. p. Arm. ut videtur. Slav. Vulg. ed. It. Chryſ. (etiam in Mt. 4. β.) Damaſc. Theoph. Oec. Ambrſt. Aug. Rufin. Pel. Caſſiod. τε. Clem. δὲ καί. 52 harl. (n) = DEFG. Vulg. It. Chryſ. in Mt. 4. β. ſemel. || εἰς τὸ] τοῦ. Orig. (o) *recipi*, Tert. (p) πόσῳ. D*FG. *It.* Utrumvis boern. (q) = BDEFG. 23. 46. 57 (cum al. 6.) 67* 72. 73. 80. al. 16. pluresque. et Barb. 4. Mt. a. al. 10. Ed. (etiam Steph. 3.) Syr. utr. Arr. Arm. Slav. Vulg. It. Or. ſemel. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 4. β.) Theodoret. Theoph. Oec. Quidam ap. Aug. Pel. Caſſiod. Beda. || Legunt γὰρ A. 6. 10. 31. 39. 47. 67** Alii. Vulg. mſ. Clem. Or. ſemel. Aug. diſ. Ambrſt. Ambr. alicubi. (r) = 80. Clem. Or. ſemel. Ambrſt. Beda. (s) = AC. 19. 45, 47. ap. Mill. 55. 61. Mt. c. k. Clem. Or. ter. Petr. alex. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. β. 4. (t) πέπειθα. 73. (u) ACD*FG. 17. 20. 31. 67** 80. (Syr. Arm. Slav. Vulg. It.)

ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς
ὑμᾶς.
27 Μόνον [ἀξίως τοῦ εὐ-
αγγελίου τοῦ χριστοῦ πολι-
τεύεσθε,] ἵνα, εἴτε ἐλθὼν
καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ἀπὼν,
* [x] ἀκούσω" τὰ περὶ ὑμῶν,
ὅτι στήκετε ἐν [y] ἑνὶ" πνεύμα-
τι, [z] μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦν-
τες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελί-
28 ου. Καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν
μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων·
ἥτις [a] ἐστὶν αὐτοῖς" ἔνδειξις
ἀπωλείας, [b] ὑμῖν" δὲ σωτη-
ρίας· καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ·
29 Ὅτι [c] ὑμῖν" ἐχαρίσθη [d] τὸ"
[e] ὑπὲρ" χριστοῦ, οὐ μόνον
τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ
καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν·
30 Τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες,
οἷον [f] [g] ∾ ἴδετε" [h] ἐν ἐ-
μοὶ," [i] καὶ νῦν ἀκούετε ἐν
1 ἐμοί." Εἴ τις οὖν παράκλη-
σις ἐν χριστῷ, εἴ [k] ∾ τι" [l]
παραμύθιον" ἀγάπης, εἴ τις
κοινωνία πνεύματος, εἴ [m] τις"
σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί·
2 Πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν,
ἵνα

a ∾ αὐτοῖς μέν ἐστιν. **g** ∾ εἴδετε. **k** ∾ τις.
m ∾ τινα.

(x) ἀκούω. BD* 57 (c. al. 6!) (y) = 2. 41. (z) + καὶ. 3. 35. 108. Mt. d. Syr. Ar. Copt. Aeth. Arm. Chryſ. etiam in Mt. β. 4. (a) ABCD*FG. 61. Syr. Arr. It. tol. Vulg. mſ. Ambrſt. Pel. αὐτοῖς ἐστιν. 73. Vulg. ἐστὶν αὐτοῖς μεν. Chryſ. etiam in Mt. β. 4. Theoph. (b) ὑμῶν. ABC** 17. 31. 39. 47. Mt. 4. Syr. Erp. item Ar. pol. clar. germ. Aug. ἡμῖν. D*gr. G. 73. Slav. 5. 8. boern. ἡμῶν. Cyr. (c) ἡμῖν. A. 35. 71. (d) = FG. 3. 68** 73. Mt. k. Oec. in comment. τά. 1. Mt. l. (e) ὑπὸ. 31. ἀπὸ. 3. 33. 35. 73. Mt. k. Oec. in comment. (f) + καὶ D*FG. Vulg. It. Ambrſt. Pel. (g) ACDE* 23. 47. 72. al. 12. Mt. a. al. 5. Ed. Chryſ. (etiam in Mt. β.) Theodoret. Damaſc. *vidiſtis*, Slav. 5. et ed. Vulg. It. Tert. Ambrſt. Pel. (h) = 23* ἐν ὑμῖν. 23** ἐμοί. 80. Mt. e. (i) = Mt. c. Chryſ. etiam in Mt. β. 4. || ἐν ἐμοί.] = 57. Tert. *de me*, Syr. Erp. Aeth. Vulg. germ. harl**. Ambrſt. Pel. Utrumvis boern. || *audiſtis*, Slav. 5. Vulg. It. Tert. Ambrſt. ed. Pel. (k) τις. D* 10. 46. 73. al. 8. Mt. a** c. n. β. Ed. (l) παραμυθία. Theodoret. Theoph. ed. et in comment. (m) τις ABCDEFG. 17. 23. 31. 39. 44. 47. 71. 73. 80. al. 26. Mt. a. al 9. Ed. Baſ. Chryſ. ap. Wetſt. et in Mt. β. 4. Damaſc. Oec. Theoph. ap. Wetſt. τι. 4. 18. 37. 46. 61. 72. 74. Mt. f. Chryſ. alicubi. τε Theodoret. mſ.

ἵνα τὸ αὐτὸ Φρονῆτε, τὴν
αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμ-
ψυχοι, τὸ [n] ἓν" Φρονοῦν-
3 τες· Μηδὲν κατὰ ἐριθείαν [o]
∾ ἢ" κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ
ταπεινοΦροσύνῃ ἀλλήλους [p]
ἡγούμενοι" ὑπερέχοντας ἑαυ-
4 τῶν· Μὴ τὰ ἑαυτῶν [q] ἕκα-
στος" [r] σκοποῦντες," ἀλλὰ [s]
καὶ" [t] τὰ" ἑτέρων * [u] —
5 ἕκαστοι."] [Τοῦτο [x] =
γὰρ" [y] ∾ Φρονείσθω" [z] ἐν
ὑμῖν," [a] ὃ καὶ ἐν χριστῷ
6 ἰησοῦ·" Ὃς ἐν μορΦῇ θεοῦ
ὑπάρχων, οὐχ ἁρπαγμὸν ἡ-
γήσατο [b] τὸ" εἶναι ἶσα θεῷ,
7 Ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορΦὴν
δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώμα-

o ∾ μηδὲ κατά. r. σκοπεῖτε. u. ἕκαστος. x ∾ Φρονεῖτε.

(n) αὐτό. AC. 17. 73. *idipsum*, Vulg. Pel. (o) ἢ κατά. 7. Mt. n. Hilar. καὶ κατά. 49. μηδὲ κατά. AC. 17. 31. 37. Mt. f. Copt. Aeth. Arm. Vulg. clar. germ. Aug. Ambrst. Alii. μηδὲν κατά. B. Coelestin. I. (p) προηγούμενοι. D ap. Mill. 46. 71. 80. Mt. g. (q) = Arm. Hilar. ἕκαστοι. ABF(G) 17. Mt. f. Vulg. boern. Ambr. Anastas. II. Pel. (r) ABCDEF(G) 10. 17. 31. 47. 51. 80. Ed. Arm. Slav. 7. et ant. Vulg. It. Ath. Ephr. Bas. Antonius et Max. Ambrst. Hilar. Aug. Ambr. Pel. Anastas. II. Post secundum ἕκαστος ponitur in Slav. recent. σκοπείτω. 73. Mt. g. || ἑκάστοις κοποῦντες. G. *singuli laborantes t. quaerentes*, boern. ζητοῦντες. Cyr. (s) = D. ap. Mill. FG. 61. Mt. g. Arm. Slav. 7. et ant. Vulg. It. Bas. Hilar. Ambr. Anastas. II. Ambrst. Pel. (t) τό. DEgr. ap. Wetst. 39. 46. 67** 72. 74. al. 20. Mt. c. g. l. m. n. β. Ed. Oec. || + τῶν. DFG. 57 (cum 71.) Mt. a. Ed. (u) ἕκαστοι ABCDEgr 17. 31. 47. Bas. ter. Aug. = FG. Vulg. clar. boern. Ambr. Auct. de promiss. Ambrst. Pel. Ante τὰ ἑτέρων ponit Arm. Post Φρονείσθω Cyr. Theodotus ancyr. Sequentibus jungunt plures. || + σκοπεῖτε. 23. Slav. 7 et ant. (x) = ABC*. 17. 37. Mt. 4 semel. Erp. Arm. Slav. 5. Cyr. saepe. Antonius et Max. Ruf. Gaud. Leo. Vigil. δέ. Slav. ant. (y) Φρονεῖτε ABCDEFG. 17. 37. 67** Vulg. It. Cyr. aliquoties. Ambrst. Pel. Rufin. Hilar. Alii. Legunt scil. ἑτέρων. Ἕκαστοι τοῦτο Φρονεῖτε, vel ἑτέρων. Τοῦτο γὰρ Φρονεῖτε. || Τοῦτο γὰρ Φρονείτω ἕκαστος. Theodot. ancyr. Cyr. alicubi. Τοῦτο Φρονείσθω ἑκάστῳ Arm. (z) *de vobis*, Auct. de singul. cleric. *in his*, Victorin. (a) *quod et Christus Jesus*, Vulg. clar. germ. Syr. || καὶ = Slav. 1. 7. (b) = G.

τι ἀνθρώπων γενόμενος, *
καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄν-
8 θρωπος· Ἐταπείνωσεν ἑαυ-
τὸν, γενόμενος ὑπήκοος μέ-
χρι θανάτου, θανάτου δὲ
9 σταυροῦ. Διὸ καὶ ὁ θεὸς
αὐτὸν ὑπερύψωσε, καὶ ἐχα-
ρίσατο αὐτῷ [c] + τὸ" ὄνο-
10 μα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα· Ἵνα
[d] ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ πᾶν
γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ
ἐπιγείων καὶ καταχθονίων,
11 Καὶ πᾶσα γλῶσσα [e] ἐξομο-
λογήσηται," ὅτι [f] [g] κύριος
ἰησοῦς χριστὸς," [h] εἰς δό-
ξαν" θεοῦ [i] πατρός [k].]
12 Ὥστε, [l] ἀγαπητοί" μου,
[καθὼς [m] πάντοτε" ὑπη-
κούσατε [n], μὴ [o] ὡς" [p] ἐν"
τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλ-
λὰ [q] [r] νῦν" πολλῷ μᾶλ-
λον [s] ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου,"
μετὰ φόβου καὶ τρόμου *
τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν [t] κα-
13 τεργάζεσθε·" [u] = Ὁ" θεὸς
γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν [x] ἐν ὑ-
μῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐν-
εργεῖν * ὑπὲρ τῆς εὐδοκί-
14 ας [y]. Πάντα ποιεῖτε χω-
ρὶς [z] γογγυσμῶν" [a] καὶ δια-
λογι-

(c) + ABC. 17. Or. Dionyſ. alex. Euſ. Cyr. Procop. (d) + καὶ Slav. 1. (e) ἐξομολογήσεται. AFG. 31. 37. 39. 47. 71. 73. al. 11. Mt. a** 19. al. 6. Ed. Or. quater. Chryſ. ſemel in comment. Theodoret. alicubi. Theoph. || + σαι. 80. (f) + εἷς. 61. (g) ἰησοῦς χριστὸς. 80. κύριος ἰησοῦς. FG. boern. Cyr. alicubi. Novatian. Ambrſt. Ambr. Gaudent. Caſſiod. χριστὸς κύριος. Mt. g. (h) *in gloria eſt*, Vulg. item boern. Cypr. Novatian. Hilar. Ambr. Aug. Ambrſt. Pel. Alii. (i) + καὶ. Slav. 1. (k) + ἀμήν. 3. Mt. 19** Slav. 5. Cyr. Theodoret. alicubi. (l) ἀδελφοί. A. Lectionaria. Aeth. Slav. 5. demidov. (m) πάντες. 43. (n) + μου. 38. 72. Ed. Aeth. Slav. 8 et ed. (o) = B. 3. 38. 72. Mt. 4. ſemel. Ed. Syr. Arr. Copt. Arm. Aeth. harl** Chryſ. ſemel in comment. Ambrſt. Pel. Beda. (p) = FG. Mt. 4. ſemel. It. Ambrſt. (q) + καὶ 1. 72. 108. Mt. f. 4. Ed. Chryſ. in textu. item 49. (r) = 4. 33. Mt. d. Chryſ. in comment. Theoph. Poſt μᾶλλον ponunt DEFG. Arm. Vulg. It. Ambrſt. Pel. (s) = FG. boern. || + ἀφ' ὑμῶν. Arm. (t) ἐργάζεσθε. 67** (u) = ACDFG. 17. Mt. k. g. Damaſc. (x) + δυνάμεις. A. (y) + αὐτοῦ. C. (z) ὀργῆς. 1. 38. Ed, ὀργῆς, γογγυσμῶν. 72. Mt. l. (a) = 43. 71. Mt. g.

15 λογισμῶν·" "Ἵνα [b] γένησθε"
ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέ-
κνα θεοῦ [c] ἀμώμητα" [d] ∾
ἐν μέσῳ" γενεᾶς σκολιᾶς καὶ
διεστραμμένης· [e] ἐν οἷς φαί-
νεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κό-
16 σμῳ," Λόγον ζωῆς ἐπέχον-
τες· εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς
ἡμέραν χριστοῦ,] ὅτι [οὐκ
εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ εἰς
κενὸν ἐκοπίασα.
17 Ἀλλ' εἰ καὶ σπένδομαι
ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ
τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω
18 καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν· Τὸ
δ' αὐτὸ καὶ [f] ὑμεῖς" χαίρετε,
19 καὶ συγχαίρετέ μοι. Ἐλπί-
ζω δὲ ἐν [g] κυρίῳ" ἰησοῦ, τι-
μόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν,
ἵνα κἀγὼ [h] εὐψυχῶ," γνοὺς
20 τὰ περὶ ὑμῶν. Οὐδένα γὰρ
ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνησί-
ως τὰ περὶ [i] ὑμῶν" μεριμνή-
21 σει· Οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυ-
τῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ [k] †
22 [l] ἰησοῦ χριστοῦ. Τὴν δὲ
δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅ-
τι, ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν ἐ-
μοὶ ἐδούλευσεν [m] εἰς τὸ εὐ-
23 αγγέλιον." Τοῦτον μὲν οὖν
ἐλπίζω πέμψαι, ὡς ἂν [n] ἀ-
πίδω" τὰ περὶ ἐμὲ, ἐξαυτῆς·]
24 [Πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ, ὅτι
καὶ αὐτὸς ταχέως [o] ἐλεύσο-
25 μαι." Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησά-
μην, ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελ-
φὸν [p] καὶ συνεργὸν" καὶ συ-
στρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀ-
πόστο-

d ∾ μέσον. k † τοῦ. l ∾ χριστοῦ ἰησοῦ.

(b) ἦτε. AD*EFG. Vulg. It. Cypr. (c) ἄμωμα. AC. 17. 23. Clem. Cyr. (d) ABCD*FG. 17. 23. 31. 67** 73. Clem. (e) φωστήρων δίκην ἐν κόσμῳ φαίνεσθε. Clem. || κόσμῳ] τῷ κόσμῳ τούτῳ. FG. It. Leo. (f) αὐτοί. Mt. l. (g) χριστῷ. CD*FG. 38. 71. 74. Copt. It. (h) ἐμψυχῶ. Ed. ἐκψυχῶ. A. (i) ἡμῶν. D*gr. ἐμοῦ. Mt. d. (k) = ACDEFG. 73. 80. Alii multi. Mt. a. al. 9. Ed. Clem. Chryſ. in comment. (etiam ſemel in Mt. β. 4.) Damaſc. Theoph. (l) ἰησοῦ χριστοῦ. ACDEFG. 39. 47. Alii. Mt. d Syr. Erp. Arm. Vulg. ed. It. Clem. Damaſc. Chryſ. in comment. Hier. Ambrſt. ed. Aug. Pel. χριστοῦ. Mt. g. Ar. pol. Cypr. (m) τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου. C. (n) ἀφίδω. AB*D*FG. 17. ἐπίδω. 73. Mt. h. (o) ἐλεύσεται. 17. 23* || + πρὸς ὑμᾶς. AC. 23. 39. 57 (cum 49. 70.) Mt. d. k. m. Ed. Syr. Arr. Copt. Vulg. Chryſ. (etiam in Mt. β. 4.) Theoph. Ambrſt. Pel. Facund. (p) = D*E. clar. germ. Ambrſt. Pacian.

πόστολον, καὶ [q] λειτουργὸν"
τῆς [r] χρείας μου," πέμψαι
26 πρὸς ὑμᾶς. Ἐπειδὴ ἐπιπο-
θῶν ἦν πάντας ὑμᾶς [s], καὶ
ἀδημονῶν, διότι ἠκούσατε [t]
27 ὅτι ἠσθένησε." Καὶ γὰρ ἠ-
σθένησε παραπλήσιον [u] θα-
νάτῳ·" ἀλλ' ὁ θεὸς [x] αὐ-
τὸν" ἠλέησεν· οὐκ αὐτὸν δὲ
μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμὲ, ἵνα μὴ
λύπην ἐπὶ [y] λύπην" [z] σχῶ."
28 Σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα
αὐτὸν, ἵνα ἰδόντες αὐτὸν [*]
[a] πάλιν," χαρῆτε, κἀγὼ ἀ-
29 λυπότερος ὦ. [b] Προσδέχε-
σθε" [c] οὖν" αὐτὸν ἐν κυρίῳ
μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς
τοιούτους ἐντίμους ἔχετε·
30 Ὅτι διὰ τὸ ἔργον [d] — τοῦ
χριστοῦ" [e] μέχρι" θανάτου
ἤγγισε [f] παραβολευσάμενος" [g]
τῇ ψυχῇ," ἵνα [h] ἀναπληρώ-
σῃ" τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς
πρός με λειτουργίας.]
1 [Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί
μου, [χαίρετε ἐν κυρίῳ· [i]
τὰ

y λύπῃ. f παραβουλευσάμενος.

(q) συλλειτουργὸν. Mt. f. συνεργὸν. Mt. l. Theodoret. alicubi Theoph. mſ. (r) *operis mei*, Ambrſt. (s) + ἰδεῖν. ACDE. 10. 17. 23** 31. 37. 39. 67** 73. 74. 80. al. 9. et Barb. 2. Mt. c. d. f. m. Syr. Copt. Aeth. Arm. Slav. clar. germ. Damaſc. Theoph. Caſſiod. (t) αὐτὸν ἠσθενηκέναι. D*EFG. Vulg. It. Ambrſt. Pel. (u) θανάτου. B. 31. 73. 80. al. 3. Mt. d. Chryſ. etiam in Mt. β. 4. (x) = 71. Poſt ἠλέησεν ponunt ABDEFG. 37. 73. 57 (cum 69.) Mt. f. Ed. Arm. Vulg. It. (y) ACDEFG. 23. 31. 37. 46. 47. 57 (c. al. 5.) 73. 80. al. 8. Mt. a* ut videtur. b. d. n. Ed. Chryſ. in Mt. 4. et ſemel in β. Damaſc. Oec. λύπης. Mt. e. τῇ λύπῃ. 72. (z) ἔχω. DEFG. al. 4. (a) = Mt. d. β. 4. Aeth. Chryſ. Theoph. Sequentibus jungunt 67. Alii Ed. (b) προσδέξασθε. A** 67** 73. 80. (c) = 17. Arm. (d) = C. χριστοῦ. BFG. 73. 80. (τοῦ) κυρίου. A. 17. 31. 47. 57 (c. al. 3.) Copt. Syr. p. Aeth. boern. θεοῦ. Chryſ. in comment. (e) ἕως. DFG. (f) ABDEFG. Damaſc. ex Euſebio. Chryſ. ut videtur. Heſych. ed. *parabolatus de anima ſua*, It. *tradens animam ſuam*. Vulg. Aeth. Pel. *in interitum tradens animam ſuam*; Ambrſt. *ſprevit animam* (vitam) *ſuam*, Syr. (g) τὴν ψυχὴν. Mt. d. Theoph. mſ. τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ Mt. m. τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. FG. Verſſ. (h) πληρώσῃ. 47. al. 8. Mt. m. Ed. (i) ταῦτα. FG. gr.

τὰ αὐτὰ" γράφειν [k] ὑμῖν,"
ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρὸν, ὑμῖν
δὲ [l] ἀσφαλές.
2 Βλέπετε τοὺς κύνας,
βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργά-
τας, βλέπετε τὴν κατατομήν.
3 Ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτομὴ,
οἱ πνεύματι [m] ∾ θεῷ" λα-
τρεύοντες, καὶ καυχώμενοι
ἐν χριστῷ ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν
4 σαρκὶ πεποιθότες· Καίπερ
ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν [n] καὶ"
ἐν σαρκί. εἴ τις δοκεῖ [o] ἄλ-
λος" πεποιθέναι ἐν σαρκὶ, ἐ-
5 γὼ μᾶλλον· [p] Περιτομῇ"
ὀκταήμερος, ἐκ γένους ἰσρα-
ὴλ, φυλῆς βενιαμὴν, ἑβραῖ-
ος ἐξ ἑβραίων, κατὰ νόμον
6 φαρισαῖος, Κατὰ [q] ζῆλον"
διώκων τὴν ἐκκλησίαν [r],
κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νό-
μῳ γενόμενος ἄμεμπτος. [s]
7 Ἀλλ'" ἅτινα ἦν μοι κέρδη,
ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν χρι-
8 στὸν ζημίαν. Ἀλλὰ [t] μὲν
οὖν" καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζη-
μίαν

m ∾ θεοῦ. t. μενοῦνγε.

(k) = 47. al. 4. Mt. k. β. semel. (l) + τὸ 23. 31. 33. 37. 73. 80. al. 17. Mt. a. al. 8. Ed. Procop. (m) ABC D**EFG. 10. 17. 23. 31. 37. 39. 46. 47. 57 (c. al. 6.) 71. 72. 73. 74. 108. al. 26. et Barb. 6. Mt. a. a3. b bis. c. e bis. f. g. k. l. n* Codd. gr. omnes aut paene omnes ap. Aug. et ap. Ambr. de Sp. S, 2, 6. edit. Benedict. (Aliter ap. Wetst. et Beng. et in aliis editt. Ambrosii.) Ed. Copt. Syr. p. in m. Codd. lat. plures ap. Aug. boern. Vulg. ms. Eus. Ath. Chrys. in Mt. β ter. et in 4 ter. Theodoret. in h. l. Euthal. semel. Damasc. Orig. int. Primas. Ambr. Aug. dis || Sed θεῷ D* 80. Alii et Mt. m. n** Syr. utr. Arr. Arm. Slav. Vulg. ed. clar. germ. Codd. lat. nonnulli ap. Aug. Chrys. ed. Theodoret. alicubi. Theoph. Tert. Hier. Ambr. in editt. nonnullis. Ambrst. Aug. aliquoties. Sedul. Pel. *Domino*, Didym. θείῳ. Mt. d. || *Spiritui Deo*, Codd. lat. ap. Aug. (n) = D*FG. 73. al. 3. It. Vulg. ms. Aug. semel. (o) = 46. E. ap. Mill. Syr. Erp. Lucif. Ambrst. Chrys. in comment. ἀλλῶς. Ggr. 37. Mt. l. Ante δοκεῖ ponunt DE ap. Wetst. FG. 73. 74. Vulg. It. (p) περιτομή. Ed. (etiam Steph. 3. et Elzev.) Amphiloch. Theodoret. Andreas cret. Theoph. (q) ζῆλος. ABD*FG. (r) + θεοῦ. FG. Mt. m. Arm. in marg. editt. amstelod. et constantinop. Vulg. boern. Aug. Pel. (s) = AFG. 17. It. Cyr. Lucif. Ambr. Ambrst. ed. (t) = Arm. μὲν οὖν. BDEFG. 39. 46. 47. 72. 74. al. 21. Mt. a. e* al. 7. Ed. Bas. Chrys. (etiam in Mt. β. 4.) Cyr. Theodoret. Damasc. Oec. Hesych.

μίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον
τῆς γνώσεως χριστοῦ ἰησοῦ
τοῦ κυρίου [u] μου," δι' ὃν
[τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ
ἡγοῦμαι σκύβαλα [x] — εἶναι,"
9 ἵνα χριστὸν κερδήσω,] Καὶ
εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ ἔχων
ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νό-
μου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως
χριστοῦ,] τὴν ἐκ θεοῦ δικαιο-
σύνην [y] * ἐπὶ τῇ πίστει"
10 Τοῦ γνῶναι αὐτὸν, καὶ τὴν
δύναμιν τῆς [z] ἀναστάσεως"
αὐτοῦ, καὶ τὴν κοινωνίαν
τῶν παθημάτων αὐτοῦ, [a] ∾
συμμορφούμενος" τῷ θανά-
11 τῳ αὐτοῦ, Εἴπως καταντή-
σω εἰς τὴν ἐξανάστασιν [b] ∾
12 τῶν" νεκρῶν. Οὐχ ὅτι ἤδη
ἔλαβον, [c] ἢ ἤδη τετελείω-
μαι· διώκω δὲ, εἰ [d] καὶ"
καταλάβω, ἐφ' ᾧ [e] καὶ" κα-
13 τελήφθην ὑπὸ [f] χριστοῦ. Ἀ-
δελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν [g] οὐ"
λογί-

---

a ∾ συμμορφιζόμενος. b ∾ τὴν ἐκ. f ∾ τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ.

(u) ἡμῶν. A. Copt. Aeth. Syr. p. harl* demidov. alii. Baſ. Cyr. Theodoret. Lucif. Aug. (x) = D*G. 17. Arm. Vulg. It. Lucif. Ambr. Hilar. Pel. Ambrſt. Fulgent. Sed habet Aug. (y) = Syr. Erp. ἐν πίστει. D*E. Sequentibus jungunt 23. 46. Alii. Syr. Aeth. Baſ. Cyr. Chryſ. Theodoret. Theoph. (z) πίστεως. 3. 108. (a) συμμορφιζόμενος. ABD* 17. 71. item 67** Orig. mſ. Baſ. Macar. συμμορφαζόμενος. Mt. a** συνφορτιζόμενος. FG. coonevatus, It. Lucif. Iren. conformatus, Aug. conformans me. Ambrſt. configuratus, Vulg. Pel. Beda. (b) ADE. 17. 31. 71. 73. 80. Barb. 1. Syr. utr. Arr. Vulg. It. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. β ter, ſed in Mt. 4 bis) Damaſc. Tert. Iren. Lucif. Ambrſt. Alii. τῶν ἐκ. G. (c) + ἢ ἤδη δεδικαίωμαι ſ. δικαίωμαι DEFG. It. Iren. Auct. de ſingul. cleric. Ambrſt. Sed non agnoscunt Tert. Hilar. Ambr. Aug. Hier. Pel. (d) = DEFG. 39. It. Tert. Ambrſt. Hilar. Ambr. Hier. (e) = DEFG. 67** 74. boern. Tert. (f) BDEFG. 17. Aeth. It. Clem. Damaſc. Tert. Auct. de ſing. cler. Hilar. Hier. χριστοῦ ἰησοῦ. A. 73. 80. Mt. d. k. Chryſ. etiam in Mt. 4. Alii aliter. (g) οὔπω. AD*gr. 17. 23* 31. 47. 80. al. 20. et Barb. 4. item 73. Mt. a. m in marg. al. 6. Ed. Copt. Aeth. Syr. p. c. aſt. Ar. pol. Slav. Clem. Baſ. Chryſ. in comment. ſemel. (etiam in Mt. β. ſemel.) Theodoret. Damaſc. Chron. alex. Theoph. Oec. Hier. alicubi. item Ambrſt.

λογίζομαι [h] κατειληφέναι·"
14 Ἓν δὲ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλαν-
θανόμενος, [i] τοῖς δὲ" ἔμπρο-
σθεν ἐπεκτεινόμενος, [k] κατὰ
σκοπὸν" διώκω [l] ἐπὶ" τὸ
βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως [m]
τοῦ θεοῦ" [n] ἐν χριστῷ ἰη-
15 σοῦ." Ὅσοι οὖν τέλειοι [o],
τοῦτο [p] φρονῶμεν·" καὶ εἴ
τι ἑτέρως φρονεῖτε, καὶ τοῦ-
το ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει·
16 Πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ
17 αὐτῷ στοιχεῖν q †. [r] Συμ-
μιμηταί" μου γίνεσθε, ἀδελ-
φοὶ, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω
περιπατοῦντας [s] καθὼς ἔ-
18 χετε τύπον ἡμᾶς." Πολλοὶ
γὰρ περιπατοῦσιν [t], οὓς πολ-
λάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ [u]
καὶ" κλαίων λέγω, τοὺς ἐ-
χθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ
19 χριστοῦ· Ὧν τὸ τέλος ἀ-
πώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία,
καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐ-
τῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦν-
20 τες.] [Ἡμῶν [x] γὰρ" τὸ
πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρ-
χει, ἐξ [y] οὗ" καὶ σωτῆρα
ἀπεκ-

q † κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν.

(h) κατειληφότα. FG. Utrumvis boern. (i) εἰς δὲ τά. D*G. Slav. It. (k) κατασκοπῶν. 31. 37. Arm. || *secundum scopum persequor ad palmam incriminationis* (ἀνεγκλήσεως?) *per quam concurrerem.* Tert. (l) εἰς. AB. 17. 73. 80. Ed. Clem. Chron. alex. || = Slav. 5. 8. (m) = G. 46. boern. Vulg. mſ. Clem. Novatian. Auctor de ſing. cler. Haimo. (n) = Ambrſt. Alii Aliter. (o) + ἐν χριστῷ ἰησοῦ. FG. boern. (p) φρονοῦμεν. 39. al. 3. Mt. m. Codd. ap. Hier. Slav. 5. Clem. (q) = AB. 17. 67** Copt. Sahid. Aeth. Hilar. Aug. ſaepe. Facund. Sedul. || κανόνι = DEFG. Patres Chalcedon. ap. Evagr. Nempe: τὸ αὐτὸ φρονεῖν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν. D*E. clar. germ. Ambrſt. τὸ αὐτὸ (τὰ αὐτά. F.) φρονεῖν, τῷ αὐτῷ συνστοιχεῖν. FG. boern. τὸ αὐτὸ φρονεῖν ante τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι ponunt (praeter DEFG. It.) 23. 31. 37. 57. 73. 80. Arm. Slav. 7 et ed. Vulg. || τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι] τῷ αὐτῷ κανόνι στοιχεῖν. 57. 73. Mt. f. Arm. καὶ τῷ αὐτῷ κανόνι στοιχεῖν. Slav. 7. et ed. (Slav. 5. 8. ut recept.) στοιχεῖν τῷ αὐτῷ κανόνι. 37. (r) μιμηταί. 73. Chryſ. etiam in Mt. β. 4. (s) = Mt. k. (t) + ἑτέρως. Syr. Syr. p. c. ob. (ſed in marg. notatur, in duobus graecis exemplaribus hoc non inveniri.) + κατὰ (τὴν) σάρκα. 80. Mt. d. + κακῶς καὶ ἑτέρως ἤπερ ἐγώ. Anonymus ap. Oec. in Mt. n. (u) = D*Egr. 55. Syr. (x) δέ. 80. Syr. Syr. p. in m. Vulg. It. Clem. Or. bis. Chryſ. in comment. etiam in Mt. β. 4. Theoph. ed. Patr. lat. (y) ὧν. 31. 56. Ed. Syr. p. in m.

ἀπεκδεχόμεθα κύριον ἰητοῦν
21 χριστὸν, Ὃς μετασχηματί-
σει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως
ἡμῶν [z] † σύμμορφον τῷ
σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κα-
τὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνα-
σθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι [a]
1 ἑαυτῷ" τὰ πάντα. Ὥστε,
ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ
ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφα-
νός μου, οὕτω στήκετε ἐν
κυρίῳ, ἀγαπητοί.
2 [b] Εὐοδίαν" παρακαλῶ,
καὶ συντύχην παρακαλῶ, τὸ
αὐτὸ φρονεῖν ἐν κυρίῳ· [c]
3 Ναὶ" ἐρωτῶ καὶ σὲ, [d] σύζυ-
γε γνήσιε," συλλαμβάνου αὐ-
ταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγε-
λίῳ συνήθλησάν μοι, μετὰ [e]
καὶ" κλήμεντος καὶ τῶν λοι-
πῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ
ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς.]
4 [Χαίρετε ἐν κυρίῳ * [f] πάν-
τοτε·" πάλιν ἐρῶ, χαίρετε.
5 Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω
πᾶσιν ἀνθρώποις, ὁ κύριος
6 ἐγγύς· Μηδὲν μεριμνᾶτε,
ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ
καὶ

z † εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ. c Καὶ.

(z) = ABD*FG. Aeth. Vulg. It. Euſ. Cyr. alicubi. Orig. int. (habet Or. gr.) Tert. Iren. Cypr. Hilar. Ambrſt. Aug. alicubi. Cerealis Vigil. Fulgent. Pel. Caſſiod. Habent Hier. Ambr. Aug. abiculi. Leo. Scholia graeca non attingunt, nec Damaſc. in Mt. g. neque Theoph. in Mt. d. (a) αὐτῷ ſ. αὐτῷ ABD*FG. 73. Alii. Mt. b. al. 7. Slav. 5. 8. Euſ. ei. It. (b) εὐωδίαν. Mt. c. f. k. β. Ed. (etiam Steph. 3.) Chryſ. Damaſc. Theoph. ed Alii aliter. (c) ABDEFG. 57. (c. al. 7) 73. 80. al. 33. et Barb. 6. Mt. a. al. 10. Ed. Syr. utr. Erp. Aeth. Arm. Slav. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. β. 4.) Theodoret. Damaſc. Oec. Facund. Pel. (d) γνήσιε σύζυγε. ABD. 17. 73. Alii. Mt. f. k. Ed. Copt. Theoph. *germane compar*, Vulg. Ambrſt. *dilectiſſime conjux*, clar. germ. *cariſſime germane compar*, tol. („Germanus dictus eſt nomine, qui erat compar officii." Pel.) ἐγνήσιε γερμάνε σύζυγε. FG. *cariſſime t. notiſſime t. proprium germane.* boern. (Alibi etiam v. c. Rom. 16. 22. propria nomina in hoc codice deſignantur adjecta inter lineas nota: proprium.) γνήσιέ μου καὶ σύζυγε, καὶ σὺ. Arm. (e) = D*EFG. 38. 49. Lect. 7. Mt. a3. Arm. Vulg. It. Or. Ambrſt. Pel. (f) = Aeth.

καὶ τῇ δεήσει g μετὰ εὐχα-
ριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν
γνωριζέσθω πρὸς τὸν θεόν·
7 Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ h θεοῦ"
ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, i
φρουρήσει" τὰς καρδίας ὑ-
μῶν καὶ τὰ k νοήματα" ὑ-
8 μῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ. Τὸ
λοιπὸν, ἀδελφοὶ, ὅσα ἐστὶν
ἀληθῆ, ὅσα σεμνὰ, ὅσα δί-
καια, ὅσα ἁγνὰ, ὅσα προς-
φιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις
ἀρετὴ, l καὶ" εἴ τις ἔπαι-
νος m, ταῦτα λογίζεσθε·
9 Ἃ καὶ ἐμάθετε, καὶ παρελά-
βετε, καὶ ἠκούσατε, καὶ n
εἴδετε" ἐν ἐμοὶ, ταῦτα πράσ-
σετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης
o ἔσται" μεθ' ὑμῶν.]
10 [Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ
μεγάλως, ὅτι ἤδη ποτὲ p
ἀνεθάλετε" τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ
φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖ-
11 τε, q ἠκαιρεῖσθε" δέ. Οὐχ
r ὅτι" καθ' ὑστέρησιν λέγω·
ἐγὼ γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμι,
12 αὐτάρκης εἶναι. Οἶδα s καὶ"
ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ πε-
ρισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν
πᾶσι μεμύημαι, καὶ χορτάζε-
σθαι καὶ πεινᾷν, t καὶ" πε-
ρισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι·
Πάν

s. δὲ.

(g) + καὶ αἰτήματι. Arm. (h) χριστοῦ. A. Syr. p. in m. Cyr. Procop. ap. Niceph. Ambr. alicubi. Pel. in comment. (i) φρουρήσῃ. Lect. 6. Slav. Vulg. It. Theodoret. in comment. Ambrſt. Pel. Ambr. Fulgent. Oroſ. Chromat. (k) σώματα. FG. Vulg. mſ. It. Chromat. Oroſ. Siricius. ὀνόματα. Theodoret. ed. (l) = Ed. Arm. Vulg. Ambrſt. Pel. Aug. Fulgent. (m) + ἐπιστήμης. D* EFG. *diſciplinae*, Vulg. It. Auctor de ſing. cler. Ambrſt. Pel. Non habent tol. Aug. Fulgent. Sedul. (n) ἴδετε. 72. Alii multi. Mt. d. al. 5. Or. Theodoret. (o) *ſit*, Slav. exc. recent. (p) ἀνεθάλλετε. 69. al. 3. Mt. c. f. ἐνεθάλετε. 46. ἐθάλατε D*E. (q) ὑστερεῖσθε. 68** *occupati eratis*, Vulg. It. Ambrſt. Pel. *taedium habuiſtis*, Aug. (r) *quaſi*, Vulg. clar. germ.; Ambrſt. Pel. *quod quaſi*, boern. (s) ABDEFG. 23. 31. 46. 47. 72. 73. 74. 80. al. 17. Mt. a. al. 10. Ed. Copt. Syr. p. Slav. Vulg. It. Clem. Chryſ. (etiam in Mt. β. 4.) Theodoret. Damaſc. Arethas. Antonius. Theoph. Oec. Ambrſt. Rufin. Aug. Ambr. Alii. ἐν καί. 37. || = 14. 61. (t) = A. Syr. (non Arr.)

13 Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυνα-
14 μοῦντί με [u] †. Πλὴν κα-
λῶς ἐποιήσατε συγκοινωνή-
15 σαντές μου τῇ θλίψει. Οἴ-
δατε [x] δὲ" καὶ ὑμεῖς, Φι-
λιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ
εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀ-
πὸ μακεδονίας, [y] οὐδεμία
μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς
λόγον δόσεως καὶ λήψεως, εἰ
16 μὴ ὑμεῖς [z] μόνοι·" Ὅτι
καὶ ἐν θεσσαλονίκῃ [a] καὶ"
ἅπαξ καὶ δὶς [b] εἰς* τὴν
χρείαν [c] μοι" ἐπέμψατε.
17 Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα,
ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν
πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν.
18 Ἀπέχω δὲ πάντα, καὶ περισ-
σεύω· πεπλήρωμαι, δεξά-
μενος [d] παρὰ ἐπαφροδίτου"
[e] τὰ" παρ' ὑμῶν [f], ὀσμὴν
εὐωδίας, θυσίαν δεκτὴν, εὐ-
19 άρεστον τῷ θεῷ. Ὁ δὲ θε-
ός [g] μου" [h] ∾ πληρώσει"
πᾶσαν [i] χρείαν" ὑμῶν κα-
τὰ [k] ∾ τὸν πλοῦτον" αὐ-
τοῦ ἐν δόξῃ, [l] ἐν χριστῷ" ἰη-
20 σοῦ. Τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ
ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
[m] τῶν αἰώνων," ἀμήν.
21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅ-
γιον ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ἀσπά-
ζονται ὑμᾶς οἱ [n] σὺν ἐμοὶ"
22 ἀδελφοί· Ἀσπάζονται ὑ-
μᾶς [o] πάντες" οἱ ἅγιοι, μά-
λιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς καίσαρος
οἰκί-

u † χριστῷ. h ∾ πληρῶσαι. k ∾ τὸ πλοῦτος.

(u) = ABD* Copt. Aeth. Arm. Vulg. clar. germ. Clem. Ambrſt. Aug. Ambr. Pel. Alii. χριστῷ ἰησοῦ. Or. ter. χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. Or. ſemel. Semel ut rec. (x) = D*gr. 37. 46. 72. 73. Mt. d. Ed. Syr. p. Chryſ. Theodoret. (y) + ὅτι. D*EFG. It. (z) = A* (a) = 59. Mt. n. Ed. Syr. Arr. Vulg. ed. Ambrſt. Pel. (b) = AD*Egr. 39. 73. 80. Syr. Slav. 5. Oec. in textu. Aug. Ambrſt. (c) μου. D*Egr. 47. al. 3. Chryſ. alicubi. Theodoret. Damaſc. Procop. Theoph. Oec. Aug. Ambrſt. Utrumque jungit Slav. ed. (d) = A. (e) = 39. τὸ D*Egr. (f) + πεμφθὲν. D*Egr. πεμφθέντα. FG. Syr. Vulg. It. Iren. Cypr. Alii. (g) = 73. (h) D*FG. 23* 31. 39. 47. 67** 80. al. 7. Mt. a** al. 4. (Syr. Arr.) Slav. Vulg. It. Chryſ. in Mt. β. 4. Theodoret. Ambrſt. Pel. (i) χάριν ſ. χαρὰν. Codd. ap. Chryſ. *deſiderium,* Vulg. It. Ambrſt. Pel. (k) ABD*FG. 17. 67** (l) = Syr. p. (m) = 47. 80. Mt. g. (n) σύνεργοι. 61. (o) = Egr. 17. 43. Poſt ἅγιοι ponunt 71. 80.

23 οἰκίας. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου p = ἡμῶν" ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ q ∾ πάντων" ὑμῶν. r = ἀμήν.] s

---

q ∾ τοῦ πνεύματος. s † Πρὸς Φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης δι' ἐπαφροδίτου.

(p) = ABFG. 17. 23. 37. 39. 46. 47. 57 (c. al. 6.) 61. 73. 80. al. 12. Mt. 0. al. 7. Ed. Ar. pol. Arm. ed. Syr. p. cum aſt. It. Damaſc. Oec. (q) ADEFG. 6. 17. 31. 47. 67** 73. 80. Mt. h. k. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. It. Damaſc. Ambrſt. Pel. (r) = BFG. Sahid. boern. Chryſ. etiam in Mt. β. 4. Ambrſt. (s) Hypographae: πρὸς Φιλιππησίους. A. πρὸς Φιλιππηνσίους ἐπληρώθη. DE. ἐτελέσθη πρὸς Φιλιππησίους. FG. πρὸς Φιλιππησ. ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης. B. ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης δι' ἐπαφροδίτου. Alii multi. διὰ τιμοθέου καὶ ἐπαφροδίτου. Copt. ἐν στίχοις ση. ſ. συ. ſ. ριη. ἀναγνώσεις β. κεφάλαια ζ. Sequitur ep. ad. Theſſal. I. in DE.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ.

1 Παῦλος, ἀπόστολος ἰησοῦ
χριστοῦ διὰ θελήματος
θεοῦ, καὶ τιμόθεος ὁ ἀδελ-
2 φὸς, Τοῖς ἐν [a] ∾ κολοσ-
σαῖς" ἁγίοις καὶ πιστοῖς ἀ-
δελφοῖς ἐν χριστῷ [b]· χά-
ρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ
πατρὸς ἡμῶν [c] †.

3 Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ
[d] — καὶ" πατρὶ τοῦ κυ-
ρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ πάν-
τοτε, * [e] ∾ περὶ" ὑμῶν προς-
4 ευχόμενοι, Ἀκούσαντες τὴν
πίστιν ὑμῶν ἐν χριστῷ ἰη-
σοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην [f] ∾
τὴν" εἰς πάντας τοὺς ἁγί-
ους,

a ∾ κολασσαῖς. c † καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ.
e ∾ ὑπὲρ. f ∾ ἣν ἔχετε.

(a) ABC. 23. 46. 67. 87. al. 20. pluresve et Barb. 3. Mt. a. m** al. 7. Ed. (etiam Steph. 3.) Syr. utr. Copt. Slav. mſ. et ant. Or. Nyſſ. Amphiloch. Auctor ſynopſ. Theodoret. Damaſc. Theoph. alicubi. Oec. Suidas. κολοσσαῖς. FG. (DE) al. 8. pluresque et Barb. 4. Mt. m* (cum f. n.) Ed. (etiam Elzev.) Vulg. It. Clem. Chryſ. Theodoret. mſ. Theoph. Tert. Ambrſt. Pel. κολασσαεῖς. Mt. c. κολοσσαεις D*E. κολοσσααῖς. 49. 71. κολοσσαεῦσιν. Theoph. ed in textu. (b) + ἰησοῦ. AD*EG. 17. 31. 73. Syr. Erp. Syr. p. c. aſt. Slav. (exc. 5. 10.) Vulg. It. Ambrſt. Pel. (c) = BDE. 17. 39. 46. al. 6. Mt. d. g. Syr. Erp. Sahid. Aeth. Slav. 7. 10. clar. germ. harl. marian. Vulg. mſ. Orig. int. ſ. Rufin. diſ. Chryſ. in comment. diſerte, etiam in Mt. 1. Theoph. diſ. (d) = B. τῷ D*G. Syr. Erp. Copt. Aeth. It. Chryſ. etiam in Mt. 1. Ambrſt. Aug. Caſſiod. καὶ τῷ. C* Mt. c. (e) BD*FG. 17. 37. 47. 73. Mt. f. Ed. Theoph. || + πάντων. Slav. 8. (f) ACD*EFG. 17. 31. 37. 39. 47. 61. 68. in m. 71. 80. Mt. Ambrſt.

5 ους, [g] Διὰ" τὴν ἐλπίδα
τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν
τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προη-
κούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς
ἀληθείας τοῦ εὐαγγελί-
6 ου, Τοῦ παρόντος εἰς ὑ-
μᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ
κόσμῳ, [h] = καὶ" ἔστι καρ-
ποφορούμενον [i] ÷ καὶ αὐ-
ξανόμενον," καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν,
ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ
ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ θεοῦ
7 ἐν ἀληθείᾳ] Καθὼς [k] [l] =
καὶ" ἐμάθετε [m] ἀπὸ" [n] ἐ-
παφρᾶ" τοῦ ἀγαπητοῦ [o]
συνδούλου [p] ἡμῶν," ὅς ἐστι
πιστὸς ὑπὲρ [q] ∾ ὑμῶν" διά-
8 κονος τοῦ χριστοῦ· Ὁ καὶ
δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγά-
9 πην ἐν πνεύματι [r]. Διὰ
τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέ-
ρας ἠκούσαμεν, οὐ παυόμε-
θα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμε-
νοι καὶ αἰτούμενοι, ἵνα πλη-
ρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ
θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σο-
φίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ·
10 Περιπατῆσαι [s] † ἀξίως τοῦ
[t] κυρίου" εἰς πᾶσαν ἀρέσκει-
αν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρ-
ποφο-

q ∾ ἡμῶν. s † ὑμᾶς.

f. k. Copt. Arm. Slav. jun. et ed. (non 5. 8. 10.) Vulg. It. Ambrſt. Aug. Pel. Sedul. Poſt ἁγίους addit ἣν ἔχετε. Mt. m. (g) καί. 49. 52. (h) = ACD*Egr. 17. 31. 39. 43. 71. 80. Mt. m. Ed. Arm. ni fallor. Copt. Sahid. Aug. Sedul. (i) + ABC D*EFG. 10. 31. 37. 39. 47. 61. 66. in m. 71. 72. 73. 74. 80. Lect. 6. al. 8. Mt. a** c. d. f. k. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Slav. Vulg. It. Chryſ. etiam in Mt. 1. Theodoret. Damaſc. (etiam in ſcholiis Mt. g.) Theoph. Oec. (etiam in ſcholiis Mt. n.) Ambrſt. Pel. Aug. Sedul. (k) + ἠκούσατε. Slav. 6. 7. et ant. (l) = ABCD*FG. 17. 23. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Ambrſt. Pel. (m) παρά. 80. al. 3 Mt. k. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 1. Theodoret. (n) ἐπαφροδίτου. Slav. 5. (o) + καί. 38. 39. 73. Mt. h. Ar. pol. harl* Oec. in comment. (p) ὑμῶν. 28. 38. Codd. ap. Erasm. (q) AD*gr. G. 80. 91. al. 5. boern. Ambrſt. ut videtur. (r) + ἁγίῳ 38. Aeth. (s) = ABCD*FG. 17. 23* 37. 39. 57. (c. al. 4.) Mt. f. Clem. (t) θεοῦ. 47. Syr. Erp. Slav. 6. 7. et ed. Vulg. Didym. Ambr. Pel. Arnob. jun. Auctor de voc. gent. Ambrſt. ed. eo, Ambrſt. ed.

ποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι
[u] τῇ ἐπιγνώσει" τοῦ Θεοῦ·
11 Ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμε-
νοι κατὰ τὸ κράτος τῆς [x] δό-
ξης" αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν ὑπο-
μονὴν καὶ μακροθυμίαν * με-
12 τὰ χαρᾶς·] [Εὐχαριστοῦν-
τες [y] τῷ πατρὶ" τῷ [z] ἱκα-
νώσαντι" [a] ἡμᾶς" εἰς τὴν με-
ρίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων
ἐν τῷ φωτί·

13 Ὃς ἐῤῥύσατο [b] ἡμᾶς"
ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους,
καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασι-
λείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης
14 αὐτοῦ· Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν
ἀπολύτρωσιν [c] † [d] τὴν ἄφε-
15 σιν" τῶν [e] ἁμαρτιῶν·" Ὅς
ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀο-
ράτου, πρωτότοκος πάσης
16 κτίσεως· Ὅτι ἐν αὐτῷ ἐ-
κτίσθη [f] τὰ" πάντα, [g] τὰ"
ἐν

u ∾ εἰς τὴν ἐπίγνωσιν. c † διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ.

(u) ABCD*EFG. 17. 71. ap. Birch. 73. Barb. 4. Clem. Cyr. Maximus. ἐν τῇ ἐπιγνώσει. 6. 10. 31. 47. Ed. (Syr. Arr. Copt. Sahid. Aeth. Vulg. It.) Chryſ. etiam in Mt. 1. (x) ἰσχύος. 17. (y) τῷ Θεῷ. Chryſ. etiam in Mt. 1. ἅμα τῷ πατρὶ. B. τῷ πατρὶ καὶ Θεῷ. Mt. c. Θεῷ τῷ πατρὶ ſ. τῷ Θεῷ πατρὶ ſ. τῷ Θεῷ τῷ πατρὶ ſ. τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ. CFG. 23. 31. 37. 39. 57. (c. al. 3.) 61. 72. 73. 74. 80. al. 11. Mt. a. al. 8. Ed. Syr. Erp. Copt. Arm. Syr. p. c. aſt. Slav. Vulg. boern. Ath. Baſ. Cyr. aliquoties. Theodoret. Ambrſt. ed. Vigil. Pel. Alii. (z) καλέσαντι. D*G. 17. 80. Arm. Aeth. It. Ambrſt. Vigil. καλέσαντι καὶ ἱκανώσαντι. B. (a) ὑμᾶς. 4. 17. 23. 80. Mt. d. Syr. p. in m. Arm. Aeth. Slav. tol. Theoph. Ambrſt. (b) ὑμᾶς. 23. al. 6. Ed. Codd. lat. (c) = ABCDEFG. 17. 31. 37. 39. 46. 47. 57. (c. al. 2.) 61. 72*. 73. 80. al. 26. Mt. b. g in textu. al. 7. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Sahid. Vulg. mſ. It. Ath. Baſ. Nyſſ. Cyr. Chryſ. etiam in Mt. 1. Theodoret. ap. Wetſt. Damaſc. Theoph. Victorin. Ambrſt. Pel. Aug. Ambr. Beda. Habent Barb. 8. (ſed certe B et 80 omittunt!) 49. 67. 69. 71. Alii. Mt. a. Arm. Ar. pol. Iren. (d) = D*gr. (τὴν ἀπολύτρωσιν = clar. germ.) καὶ τὴν ἄφεσιν. Syr. Arr. Slav. ed. Vulg. ed. ſixtin. Victorin. Ambrſt. ed. Pel. Beda. (e) ἁμαρτημάτων. Chryſ. παραπτωμάτων. 73. Mt. h. k. || + διὰ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ. Arm. (f) = 73. Mt. g. h. (g) = D*EFG. 17. 37. Vulg. It. Or. || + τε. C. Ed. Marcell. ap. Euſ. Ath. Eunomius. Meletius. ap. Epiph. Cyr.

ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ [h] τὰ"
ἐπὶ τῆς γῆς, [i], τὰ ὁρατὰ
καὶ τὰ ἀόρατα," εἴτε θρόνοι,
[k] εἴτε κυριότητες, εἴτε ἀρ-
χαὶ, εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάν-
τα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν
17 ἔκτισται· Καὶ αὐτός ἐστι
πρὸ πάντων, καὶ [l] τὰ" πάν-
τα [m] ἐν αὐτῷ" συνέστηκε·
18 Καὶ αὐτός [ἐστιν [n] ἡ" κεφα-
λὴ [o] τοῦ σώματος," τῆς ἐκ-
κλησίας· ὅς ἐστιν [p] ἀρχὴ"
πρωτότοκος [q] ἐκ" τῶν νε-
κρῶν, ἵνα γένηται [r] [s] ἐν πᾶ-
19 σιν" αὐτὸς πρωτεύων·] Ὅτι
ἐν αὐτῷ [t] εὐδόκησε" πᾶν
τὸ πλήρωμα [u] κατοικῆσαι,
20 Καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλά-
ξαι τὰ πάντα εἰς [x] αὐτὸν,"
εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵμα-
τος τοῦ σταυροῦ [y] αὐτοῦ,"
[z] — δι' αὐτοῦ," εἴτε τὰ ἐ-
πὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ [a] ἐν"
21 τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ ὑμᾶς,
ποτὲ [b] ὄντας ἀπηλλοτριωμέ-
νους καὶ ἐχθροὺς" [c] τῇ δια-
νοίᾳ"

(h) = B. Vulg. It. Or. (i) εἴτε ὁρατὰ εἴτε ἀόρατα. Or. quater. Theodoret. alicubi. (k) + θεότητες. Valentiniani ap. Iren. et Theodoret. || Post κυριότητες pergit βασιλεῖαι, θεότητες, λειτουργίαι. Theodotus ap. Clem. (l) = D**EFG. Chryſ. (m) αὐτῷ FGgr. tol** Hilar. εἰς αὐτὸν. 31. (n) = A ut videtur. 17. Ed. (o) = Aeth. (p) ἡ ἀρχὴ. 67** ἀπαρχὴ. 17. 46. 73. al. 3. Chryſ. (etiam in Mt. 1.) Damaſc. Oec. etiam in Mt. h. ἐν ἀρχῇ. Cyr. (q) = Dial. c. marcion. (r) + τὰ πάντα. 67** Mt. a in marg. (s) = Chryſ. || ἐν = Mt. d. (t) ηὐδόκησε. ADE. 57 (c. al. 4.) Alii. Mt. a** al. 3. Chryſ. Damaſc. (u) + τῆς θεότητος. Arm. tol. Vulg. mſ. Hilar. alicubi. Pel. Ambr. ed. Aug. ed. alicubi. (x) αὑτὸν. Ed. *ipſum*, Vulg. It. Patr. lat. Sed *ſeipſum*, Tert. (y) αὐτοῦ. Slav. 5. et ant. Tert. Hilar. Alii. (z) = D*FG. 10. 23* 31. 47. 57 (c. al. 3.) 73. 80. Aeth. Sahid. Arm. Vulg. It. Or. ter. Cyr. Chryſ. in textu (etiam in Mt. 1. ſemel.) Theoph. (etiam in Mt. d.) Victorin. Hilar. Ambrſt. Aug. Hier. Pel. Ambr. δι' ἑαυτοῦ. 39. Slav. 5 et ant. (a) ἐπὶ. 46. 52. 91* et al. 7 ap. Mill. Mt. a. al. 6. Ed. Chryſ. Theodoret. (b) ἐχθροὺς ὄντας καὶ ἀπηλλοτρ. Chryſ. in textu, etiam in Mt. 1. in textu et comment. (c) τῆς διανοίας. F. τῆς διανοίας ὑμῶν. G. *ſenſus veſtri*, boern. *ſenſus carnis veſtras*, Auct. de trin. ap. Ambr. τῆς διανοίας αὐτοῦ. DE. *ſenſus* ſ. *conſiliorum ejus* ſ. *Domini*, clar. germ. Iren. Tert. alicubi. Hilar. Ambrſt. Caſſiod.

νοίᾳ" [d] ἐν" τοῖς ἔργοις τοῖς
πονηροῖς, νυνὶ δὲ [e] ἀποκα-
22 τήλλαξεν" Ἐν τῷ σώματι
[f] τῆς σαρκὸς" [g] αὐτοῦ," διὰ
τοῦ θανάτου [h], παραστῆ-
σαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους
καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον
23 [i] αὐτοῦ·"] Εἴγε ἐπιμένετε
[k] τῇ πίστει" τεθεμελιωμένοι
καὶ ἑδραῖοι, καὶ μὴ μετακι-
νούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ
εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ
κηρυχθέντος ἐν πάσῃ [l] =
τῇ" κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐ-
ρανόν· οὗ ἐγενόμην ἐγὼ παῦ-
λος [m] διάκονος.]
24 [[n] Νῦν χαίρω ἐν τοῖς
παθήμασιν [o] † ὑπὲρ ὑμῶν,
καὶ [p] ἀνταναπληρῶ" τὰ ὑστε-
ρήματα τῶν θλίψεων τοῦ
χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑ-
πὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, [q]
25 ὅ" ἐστιν ἡ ἐκκλησία· [r] Ἧς"
ἐγενόμην ἐγὼ [s] διάκονος κα-
τὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ θεοῦ,
τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς,
πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ θε-
26 οῦ, Τὸ μυστήριον τὸ ἀπο-
κεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων
καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν, [t] νυνὶ
δὲ ἐφανερώθη" τοῖς [u] ἁγί-
27 οις" αὐτοῦ· Οἷς ἠθέλησεν
ὁ

---

o † μου.

(d) = 43. ἐπὶ. 68. καὶ ἐν Mt. 1. semel. (e) ἀποκαταλλαγέντες. D*FG. It. Iren. Hilar. Ambrst. Sedul. ἀποκατήλλακται. 17. ἀποκατηλλάγητε. B. ἀπήλλαξεν. 31. (f) = Marcion. s. Tert. (g) αὐτοῦ. Ed. Vulg. It. Sed *suae*, Auctor de trinit. ap. Ambr. (h) + αὐτοῦ. A. 57. (c. al. 3.) al. 14. Mt. m. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. c. ast. Chrys. in comment. Iren. (i) αὐτοῦ. Ed. Slav. 5. et ed. Ambrst. (k) = Chrys. ἐν τῇ πίστει. Mt. k. Vulg. It. Ambrst. Pel. (l) = ABCDFG. 17. 37. 39. 80. Chrys. (m) + κήρυξ καὶ. Aeth. κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ. A. item Lect. 1. Syr. p. in m. (n) + ὅς. D*EFG. Ed. Vulg. It. Ambrst. Pel. (o) = ABDEFG. 17. 31. 37. 46. 74. 80. al. 10. Mt. a* k* al. 6. Ed. Syr. Arr. Copt. Vulg. It. Theodoret. Damasc. Photius. Ambr. Aug. Tychonius. Ambrst. Vigil. Pel. Alii. (p) ἀναπληρῶ. FG. 43. 46. 108. Or. (q) ὅς. CDEgr. 39. 46. 61. 67* al. 2. Mt. a in marg. b. (r) οὗ. 1. 108. (s) + παῦλος. A. 17. 31. 71. Mt. k. Arm. (t) ὃ νῦν ἐφανερώθη. 10. 20. in m. 23. 57 (cum 49.) 80. Barb. 1. Arm. Clem. νυνὶ δὲ φανερωθὲν. DEgr. νῦν ἐφανερώθη. 37. νῦν ἐγνωρίσθη. Syr. p. sed rec. in m. (u) ἀποστόλοις. FG. boern.

ὁ θεὸς γνωρίσαι, [x] τίς ὁ"
[y] πλοῦτος" τῆς δόξης τοῦ
μυστηρίου [z] τούτου" ἐν τοῖς
ἔθνεσιν, [a] ὅς" ἐστι χριστὸς
ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπὶς τῆς δόξης·
28 Ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν,
νουθετοῦντες [b] πάντα ἄν-
θρωπον," [c] καὶ διδάσκοντες
— πάντα ἄνθρωπον" ἐν πά-
σῃ σοφίᾳ [d], ἵνα παραστή-
σωμεν [e] πάντα ἄνθρωπον"
[f] τέλειον" ἐν χριστῷ [g] †·
29 Εἰς ὃ καὶ κοπιῶ, ἀγωνιζόμε-
νος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ
τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν
δυνάμει.
1 [Θέλω [h] γὰρ" ὑμᾶς εἰ-
δέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω [i]
περὶ" ὑμῶν] καὶ τῶν ἐν Λαο-
δικείᾳ [k], καὶ ὅσοι οὐχ [l]
ἑωράκασι" τὸ πρόσωπόν μου
2 ἐν σαρκί· Ἵνα παρακληθῶ-
σιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, [m]
συμβιβασθέντες" ἐν ἀγάπῃ καὶ
εἰς [n] πάντα πλοῦτον" τῆς
πληροφορίας τῆς συνέσεως,

εἰς

g † ἰησοῦ. m. συμβιβασθέντων.

(x) τί τὸ. AB. et ap. Wetſt. D et E. al. 28. Mt. a. al. 5. Clem. Euſ. Theoph. Oec. τὸ. FG. τὸν πλοῦτον. DE. ap. Mill. Vulg. It. Hilar. Pel. (y) πλάτος. 28. al. 3. (z) = Chryſ. in textu, τοῦ. Mt. 1. ſemel. Clem. ſemel. τοῦ θεοῦ. FG. It. Hilar. Ambrſt. αὐτοῦ. Arm. Cyr. (a) ὅ. AFG. 17. 67** *quod*, Vulg. It. Patr. lat. (b) = Syr. Erp. (c) = 67** 73. al. 3. Clem. ſemel. Oec. in comment. ut videtur. || πάντα ἄνθρωπον = D*EFG. 17. 39. 72. al. 4. Ed. Aeth. Ar. pol. Slav. 5 et rec. It. Clem. ſemel. Ambrſt. Pel. Sedul. Beda. (d) πνευματικῇ. FG. It. (e) = 14. || ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον = 74. (f) = Ed. (g) = ABCDEFG. 17. 18. 23. 44. Slav. 5. 8. It. Clem. bis. Ambrſt. Primaſ. (h) δὲ. 37. 80. al. 3. Mt. d. f. Syr. Sedul. (i) ὑπὲρ. AC. 17. 31. 71. 73. Mt. c. h. Ed. (k) + καὶ τῶν ἐν ἱεραπόλει. 10. 31. 73. Mt. h. Syr. p. c. aſt. (in margine vero, haec non in omnibus exemplaribus reperiri, notatur.) item, absque τῶν, Slav. 7 et ed. || Hiat G. a λαοδικία ad κόσμου. vſ. 8. ſpatio vacuo relicto. (l) ἑώρακαν. ABD* Theodoret. mſ. alicubi. (m) ABCD*E. 6. 10. 17. 23. 27. 57. 67** 71. M.. f. Slav. mſ. Vulg. clar. germ. Clem. Cyr. Oec. in ſcholio (etiam in Mt. n.) Heſych. Hilar. Ambrſt. Aug. Pel. +|| = Vigil. (n) πᾶν (τὸ) πλοῦτος. ABC. 17. 67** Clem.

εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου
3 τοῦ θεοῦ †· Ἐν ᾧ εἰσι o
πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σο-
φίας καὶ p τῆς" γνώσεως
4 ἀπόκρυφοι. Τοῦτο δὲ λέγω,
ἵνα q μή τις" ὑμᾶς παραλο-
γίζηται ἐν r πιθανολογίᾳ."
5 Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπει-
μι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν
ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέ-
πων ὑμῶν τὴν τάξιν, καὶ s
τὸ στερέωμα τῆς εἰς χριστὸν
6 πίστεως ὑμῶν." Ὡς οὖν
παρελάβετε τὸν χριστὸν ἰη-
σοῦν τὸν κύριον, ἐν αὐτῷ πε-
7 ριπατεῖτε, Ἐῤῥιζωμένοι καὶ
ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ,
καὶ βεβαιούμενοι t — ἐν"
u τῇ" πίστει, καθὼς ἐδι-
δάχθητε, περισσεύοντες x
— ἐν αὐτῇ" ἐν εὐχαριστίᾳ.]
8 [Βλέπετε, μή τις ὑμᾶς ἔσται
ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλο-
σοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης,
κα-

o † καὶ πατρὸς καὶ τοῦ χριστοῦ.

(o) τοῦ θεοῦ. 37. 67** 71. 80. Mt. f. τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ. Clem. bis. Ambrſt. ed. in textu et comment. τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν χριστῷ. 17. *Dei, quod de Chriſto*, Aeth. τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστι χριστὸς. D* clar. germ. Aug. Vigil. τοῦ θεοῦ χριστοῦ. B. Hilar. (qui addit: Deus Chriſtus ſacramentum eſt.) τοῦ θεοῦ καὶ χριστοῦ. Cyr. τοῦ θεοῦ πατρὸς τοῦ χριστοῦ. AC. 4. Sahid. Vulg. mſ. τοῦ θεοῦ πατρὸς καὶ τοῦ χριστοῦ. 47. 73. Syr. Arr. Copt. Vulg. Chryſ. etiam in Mt. 1. Pel. *Dei Patris et Domini noſtri Chriſti*, demidov. τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς τοῦ χριστοῦ. 41. 61. Barb. 1. Mt. d. Syr. p. (ſed habet καὶ poſt πατρὸς cum aſt.) Theoph. τοῦ θεοῦ πατρὸς ἐν χριστῷ. Arm. *Dei et Patris in Chriſto*, Ambrſt. ed. *Dei Chriſti Ieſu patris et Domini*, tol. || + ἰησοῦ. Arm. Vulg. Pel. Aug. (p) = BD. 17. 71. Mt. d. Clem. ſemel. Or. ſemel. (q) μηδεὶς. ACDE. 17. 23. 37. 39. 57 (cum 69.) 71. 80. Mt. f. (r) *ſubtilitate ſermonis*, clar. germ. Ambrſt. *ſublimitate ſermonum*, Vulg. Lucif. Pel. Aeth. *veriſimili ſermone*, Aug. (s) *id quod deeſt* (ὑστέρημα) *fidei veſtrae in Chriſto*, Aug. bis. *quod deeſt neceſſitatibus* (χρειῶν ſ. εἰς χρείαν) *fidei veſtrae*, clar. germ. *et id quod deeſt utilitatis fidei veſtrae*, Facund. *ſupplens id quod deeſt utilitati fidei veſtrae in Chriſtum*, Ambrſt. item tol. (t) = BD. 17 39. 47. 73. Mt. d. Vulg. ed. It. Theoph. Ambrſt. (u) = A. 46. 67** 71. (x) = AC. 17. 23. 28. 37. 47. 57. (c. al. 4.) 67* Mt. f. h Copt. tol. Codd. lat. ap. Wetſt. Archelaus. ἐν αὐτῷ. DE. 1. Aeth. Syr. p. (ſed rec. in m.) Slav. 5. 8. Vulg. clar. germ. Pel.

κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀν-
θρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα
τοῦ κόσμου y, καὶ οὐ κατὰ
9 χριστόν. Ὅτι ἐν αὐτῷ z
κατοικεῖ" πᾶν τὸ πλήρωμα
a τῆς θεότητος" b σωματι-
10 κῶς," Καί ἐστε ἐν αὐτῷ
πεπληρωμένοι· c ὅς" ἐστιν ἡ
κεφαλὴ πάσης d ἀρχῆς καὶ
11 ἐξουσίας" Ἐν ᾧ καὶ περιε-
τμήθητε e περιτομῇ ἀχειρο-
ποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ
σώματος f † τῆς σαρκὸς, ἐν
τῇ περιτομῇ τοῦ χριστοῦ,
12 Συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ g
βαπτίσματι·" ἐν ᾧ καὶ συνη-
γέρθητε διὰ τῆς πίστεως h
τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ,"
τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ i † νε-
13 κρῶν·] Καὶ [k ὑμᾶς," νε-
κροὺς ὄντας l — ἐν" τοῖς
παραπτώμασι καὶ m τῇ ἀ-
κρο-

---

f † τῶν ἁμαρτιῶν. i † τῶν.

(y) + τούτου. demidov. Slav. 7. et ant. Clem. ſemel. Ambr. ter. Hier. alicubi. Ambrſt. (Non addunt Tert. Cypr. Lucif.) (z) εὐδόκησεν κατοικῆσαι. Cyr. bis. (a) = 43* (b) = Archelaus. Iren. Cypr. Haymo alicubi. Primaſ. alicubi. (Sed habent Lucif. Hilar. Victorin. Alii.) (c) ὃ ſeu ὁ. BDEFG. *quod*, germ. Hilar. ſemel. καὶ αὐτὸς. Chryſ. (d) ἐκκλησίας. D*gr. Egr. (e) + διὰ τῆς πίστεως. Arm. Sed delentur haec in marg. edd. Amſt. et Conſtant. (f) = ABCD*EFG. 17. 71. 73 Mt. f. h. k. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Clem. Ath. Baſ. Cyr. Ioann. hieroſ. Theodoret. ap. Wetſt. Damaſc. Orig. int. Hilar. Ambrſt. Aug. (qui receptam in aliis extare teſtatur.) Fulgent. Hier. Pel. || = τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν, Or. Cyr. Tert. Cypr. || *in exuitione carnis peccatorum*, Syr. Erp. || = τῆς σαρκὸς ἐν. 55. || σώματος ὑμῶν ἐν. Auctor reſponſ. ad orthod. (g) βαπτισμῷ. BD*G. 47. 67** 71. Chryſ. (h) τοῦ θεοῦ τῆς ἐνεργείας. Arm. (i) = AC. 17. 57 (c. al. 4.) 67** 72. 73. 80. Alii. Mt. d. al. 8. Ed. Chryſ. etiam in Mt. 1. Theoph. (k) ἡμᾶς. 1. al. 4. Mt. c. Chryſ. etiam in Mt. 1. Theoph. mſ. + ποτὲ. Arm. item Chryſ. etiam in Mt. 1. (l) = B. 17. 23* 31. 37. 73. 80. 108. al. 6. Mt. d. f. h. k. Ed. Slav. 5. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 1.) Theodoret. alicubi. Theoph. Oec. Ambr. (m) + ἐν. DEFG. 1. Slav. ed. It.

κροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς [n] ὑ-
μῶν," [o] συνεζωοποίησεν" [p]
+ ὑμᾶς" [q] σὺν αὐτῷ," χα-
ρισάμενος [r] ἡμῖν" πάντα τὰ
14 παραπτώματα [s]· [t] Ἐξα-
λείψας" τὸ καθ' ἡμῶν χειρό-
γραφον [u] τοῖς δόγμασιν," ὃ
ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν [x] καὶ"
αὐτὸ [y] ἦρκεν" ἐκ τοῦ μέ-
σου, προσηλώσας [z] αὐτὸ"
15 τῷ σταυρῷ· Ἀπεκδυσάμε-
νος [a] τὰς ἀρχὰς καὶ" τὰς
ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρ-
ῥησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς [b]
16 ∾ ἐν αὐτῷ." Μὴ οὖν τις
ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν
πόσει

r. ὑμῖν. b ∾ ἐν αὐτῷ.

(n) ἡμῶν. 1. 2. Chryſ. (etiam in Mt. 1.) Theoph. mſ. (o) ἐζωοποίησεν. Dgr. FG. boern. Hier. (p) + ὑμᾶς. AEgr. 23** 39. 46. 61. 72. 80. in m. al. 18 et Barb. 6. Mt. b. al. 5. Ed. Syr. Aeth. Slav. 8 tol. Damaſc. Oec. + ἡμᾶς. B. 37. 74. al. 12. Mt. a. l. Ed. Hilar. ſemel. Ambr. (q) ἐν αὐτῷ. 37. 73. 80. ἑαυτῷ. 43. (r) ABCDEFG. 72. 73. Alii. Mt. a. al. 8. Ed. (etiam Steph. 3.) Syr. utr. Arr. Copt. Arm. Slav. mſ. et rec. It. Vulg. mſ. Chryſ. (etiam in Mt. 1.) Damaſc. Theoph. Tert. ſemel. Hilar. ter. Hier. Ambr. Aug. alicubi. Ambrſt. ed. ὑμῖν. 6. 23. 39. 57 (c. al. 7.) 80. 91. Alii. Mt. k. Ed. Aeth. Vulg. Theodoret. Tert. ſemel. Hilar. bis. Aug. alicubi. Ambrſt. ed. Pel. (s) + ἡμῶν. DE. Syr. Arr. Arm. clar. germ. + ὑμῶν. Aeth. (t) σχίσας. Chron. alex. (u) = Chron. alex. Hier. Rufin. σὺν τοῖς δόγμασιν. 17. *in ſententiis*, Hilar. alicubi. *in decretis*, Ambrſt. ed. Aug. *decretis*, boern. *decreti*, Vulg. Hilar. alicubi. Ambrſt. ed. Pel. Ambr. Fulg. item clar. *edicti*, Paulin. *delicti*, germ. *debiti noſtri*, Iren. *inobauditionis* ſ. *legis* ſ. *legis peccati* ſ. *mortis*, Alii. τοῖς δόγμασιν αὐτοῦ. Arm. (x) = Arm. (y) ἦρεν. DG. 72. 74. al. 6. Mt. b. e. m. Ed. Or. Theodoret. Theoph. (z) = Arm. Chryſ. in comment. αὐτῷ. 39. al. 2. Mt. c. d. (a) τὴν σάρκα. FG. boern. Hilar. Pacian. *exuens ſe, principatus et*. clar. germ. τὴν σάρκα, τὰς ἀρχὰς καὶ. Syr. (non Arr.) *ſpolians ſe carne, et principatus et*. Hilar. ſaepe. Novatian. Ambr. Paulin. Aug. Fulg. Maximin. arian. Sed Hier. Ambrſt. ut rec. (b) ἐν αὐτῷ. Ed. Aeth. Ar. pol. Slav. 5. et ant. Chryſ. Theodoret. in textu. Theoph. Oec. *per ſeipſum* ſ. *in ipſo* ſ. *in idipſum*

πόσει, ἢ ἐν [c] μέρει" ἑορτῆς
[d] ἢ νουμηνίας ἢ σαββά-
17 των·" [e] "Α" ἐστι σκιὰ [f] τῶν
μελλόντων," τὸ δὲ σῶμα [g]
18 † χριστοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς
καταβραβευέτω, [h] θέλων"
ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρη-
σκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ [i] =
μὴ" [k] ἑώρακεν ἐμβατεύων,"
εἰκῆ * φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ
19 νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, Καὶ
οὐ κρατῶν τὴν κεφαλὴν [l],
ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, διὰ τῶν
ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχο-
ρηγούμενον καὶ συμβιβαζό-
μενον, αὔξῃ τὴν αὔξησιν [m]
τοῦ θεοῦ."
20 [Εἰ [n] † ἀπεθάνετε σὺν
[o] † χριστῷ ἀπὸ τῶν στοι-
χείων τοῦ κόσμου, [p] τί" ὡς

Bb 5 ζῶν-

g † τοῦ. n † οὖν. o † τῷ.

---

ipsum. Ambrst. edd. *in Christo*, in comment. ἐν τῷ ξύλῳ. s. σταυρῷ. Ath. Macar. Epiph. || θριαμβεύσας (omisso semper αὐτοὺς) ἐν (τῷ) ξύλῳ. Orig. octies. „Licet in aliis exemplaribus habeatur *in semet ipso*, sed apud Graecos hab-tur *in ligno*." Or. int. || + ἐν τῇ ἀναστάσει αὐτοῦ. Arm. (c) ἡμέρᾳ. Mt. m. (d) τῆς νουμηνίας ἢ σαββάτων. 17. ἢ νουμηνίᾳ ἢ σαββάτου. D*E. Ambrst. item. Ambr. ἢ νεομηνίᾳ ἢ σαββάτῳ. FGgr. || σαββάτων] σαββάτῳ. 37. Mt. f. (e) ὅ. BFG. It. Epiph. Ambrst. Aug. (f) τῶν μενόντων. Conject. τοῦ μέλλοντος. Aeth. Socrat. (g) = DEFG. 46. 72. 74. 80. Alii multi. Mt. a. al. 8. Ed. Chrys. etiam in Mt. 1. Theodoret. Theoph. || τοῦ χριστοῦ] ὁ χριστός. 66. in m. Syr. Erp. || Τὸ δὲ σῶμα χριστοῦ μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω. A. 20. Quidam ap. Chrys. et Theoph. Aeth. Ar. Aug. (h) = Orig. ed. Auctor quaest. ex N. T. ἐλθών. Conject. (i) = ABD* 28. 30. 67** Copt. clar. germ. Codd. ap. Aug. Or. ed. (habet alibi Or. int.) Tert. Lucif. ap. Mill. Ambrst. Auctor quaest. ex N. T. οὐκ. FG. (k) ἑωράκαμεν s. ἑωράκατε ἐμβατεύειν. 33. 66** ἑώρα κενεμβατεύειν. Conject. *quae videt extollens se * frustra, inflatus etc.* Ambrst. Auctor quaest. ex N. T. *quae (non) vidit inculcans*, Aug. (l) + χριστόν. D*E. Arm. Syr. p. clar. germ. Novatian. (m) *fidei*, Lucif. (n) = ABCDEFG. 17. 31. 46. 47. 67** 73. 80. al. 9. Mt. d. g. h. Copt. Arm. Aeth. Arr. (γὰρ. Syr.) It. tol. Vulg. ms. Bas. Chrys. semel. (semel ponit post ἀπεθάνετε.) Damasc. Theoph. Tert. Cypr. Hier. *autem*, Vulg. ms. Aug. alicubi. (o) = ACDEFG. 37. 67** 73. 74. 80. Alii multi. Mt. a. al. 10. Ed. Cyr. Chrys. (etiam in Mt. 1.) Theodoret. Oec. (p) διατί.

ζῶντες ἐν κόσμῳ [q] δογματί-
21 ζεσθε·"] Μὴ ἅψῃ, [r] μη-
δὲ" γεύσῃ, [r] μηδὲ" θίγῃς;
22 ("Α ἐστι πάντα εἰς φθορὰν
τῇ ἀποχρήσει.) κατὰ τὰ ἐν-
τάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν
23 ἀνθρώπων· "Ατινά ἐστι λό-
γον [s] μὲν" ἔχοντα σοφίας [t]
ἐν [u] ἐθελοθρησκείᾳ" καὶ τα-
πεινοφροσύνῃ [x] καὶ ἀφειδίᾳ
σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι,
πρὸς πλησμονὴν [y] τῆς σαρκός.
1 Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ
χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε,
οὗ ὁ χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ
2 τοῦ θεοῦ καθήμενος· Τὰ ἄνω
φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς
3 γῆς. Ἀπεθάνετε γάρ, καὶ
ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν
τῷ [z] χριστῷ ἐν τῷ θεῷ·"]
4 ["Οταν ὁ χριστὸς φανερωθῇ,
ἡ ζωὴ [a] ∾ ἡμῶν," τότε
καὶ ὑμεῖς [b] σὺν αὐτῷ" φα-
νερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.
5 Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη
[c] ὑμῶν," τὰ ἐπὶ τῆς γῆς,
[d] πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, [e]
πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ
τὴν πλεονεξίαν," [f] ἥτις ἐστὶν
6 εἰδωλολατρεία·" Δι' [g] ἃ"
ἔρχε-

---

a ∾ ὑμῶν.

τι. D*E. Slav. ed. clar. germ. + πάλιν. D*EFG. + ἔτι. Arm. Vulg. Tert. semel. Ambr. Aug. Ambrst. ed. Hier. Pel. (q) δειγματίζεσθε. 35. 43. (r) μὴ. bis. 38. 72. 73. 74. Ed. Or. Ambr. Aug. Ambrst. (s) = 73. Post ἔχοντα ponit 37. μου. 74. (t) ἐν ἐθελοθρ. . . . σαρκός = Aeth. (u) θρησκείᾳ. FG. *observatione*, boern. Ambr. Aug. *religione*, clar. germ. *observatione religionis*, Ambrst. ed. Ambr. *simulatione religionis*, Ambrst. ed. *superstitione*, Vulg. Hilar. Hier. Alii. (x) + τοῦ νοός. FG. *humilitate sensus*, s. *cordis* s. *animi*, It. Ambrst. Hilar. Ambr. Aug. (y) + *et diligentiam*, Ambrst. (z) θεῷ ἐν τῷ χριστῷ. 39. || = τῷ. 46. al. 7. Mt. b. al. 4. (a) CDE*FG. 17. 52. 73. Mt. d. f. Ed. Arm. Slav. ed. Vulg. It. Nyss. Cyr. Chrys. (etiam in Mt. 1.) Theodoret. Theoph. Cypr. Hilar. semel. Aug. Ambrst. Leo. Pel. Gaudent. *nostra*, Hilar. semel. Ambr. (b) = A. 57. (c. al. 3.) Nyss. Post φανερωθ. ponunt 73. Mt. h. Vulg. (c) = BC* 17. 67** 71. Clem. Or. quinquies. Auctor de singul. cleric. (d) + ἀποθέμενοι. Arm. Syr. p. Hier. (e) πλεονεξίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν. FG. boern. || πάθος] + ἀσέλγειαν. 61. Or. (f) = 14. Hilar. (g) ὅ. C*D*EFG. clar. germ. Utrumvis boern.

ἔρχεται h ἡ" ὀργὴ τοῦ θεοῦ
i ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπει-
7 θείας·" Ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς
περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆ-
8 τε ἐν k ∾ αὐτοῖς·" Νυνὶ
δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς l τὰ
πάντα," ὀργὴν, θυμὸν, κακί-
αν, βλασφημίαν, αἰσχρολο-
γίαν m ἐκ τοῦ στόματος
9 ὑμῶν" n· Μὴ ψεύδεσθε εἰς
ἀλλήλους ἀπεκδυσάμενοι τὸν
παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς
10 o πράξεσιν" αὐτοῦ, Καὶ
ἐνδυσάμενοι τὸν νέον, p τὸν
ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν
κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος
11 αὐτόν·" Ὅπου οὐκ ἔνι q
ἕλλην καὶ ἰουδαῖος· περιτο-
μὴ καὶ ἀκροβυστία· βάρβα-
ρος, r σκύθης· δοῦλος. s ἐ-
λεύθερος· ἀλλὰ t τὰ" πάν-
τα καὶ ἐν πᾶσι χριστός.]
12 [Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλε-
κτοὶ u — τοῦ" θεοῦ ἅ-
γιοι x καὶ" ἠγαπημένοι,
σπλάγχνα y οἰκτιρμοῦ," χρι-
στότητα, ταπεινοφροσύνην,
13 πραότητα, μακροθυμίαν· (Ἀ-
νεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ χα-
ριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις
πρός

k ∾ τούτοις. y. οἰκτιρμῶν.

h) = CFG. (i) = B. Aeth. Ambrſt. in textu. (k) τούτοις. ABCD*E. 17. 26. 71. 73. (l) = Aeth. Clem. πάντα, 73. ἅπαντα. 34. ταῦτα πάντα. Arm. Ambrſt. ed. κατὰ πάντα. FG. Utrumvis boern. πᾶσαν. Vulg. mſ. Hier. Vigil. (m) = Syr. Sed non Arr. (n) + μὴ ἐκπορευέσθω. G. boern. Aeth. Arr. Vigil. Ambrſt. (o) ἐπιθυμίαις. Clem. Utrumque jungit Syr. p. || τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. Cyr. (p) = Aeth. || εἰς ἐπίγνωσιν.] = Cyr. bis. || + *Dei*. Vulg. mſ. et ed. ſixtin. Hilar. ſemel. Ambrſt mſ Aug ſaepe. (ſed ſemel ut rec.) Fauſtus manich. Pel. || εἰκόνα] + αὐτοῦ. FG. *ejus qui etc.* Vulg. It. (q) + ἄρσεν καὶ θῆλυ. D*EFG. Vulg. mſ. et ed. ſixtin. It. tol. Hier. Aug. Ambr. Pel. Sedul. Caſſiod. Alii. (r) + καὶ D*EFG. 3. 46. Syr. Arr. Aeth. Vulg. It. Hier. Ambr. Ambrſt. Pel. (s) + καὶ. Iidem et A. 73. (t) = AC. 17. 80. Mt. 1. ſemel. Alii. Ed Clem. Naz. Cyr. || = τὰ πάντα καὶ. Aeth. (u) = AD*FG. Alii. (x) = B. 17. Mt. χ. (y) ACD**EFG. 17. 31. 37. 46. 47. 57 (c. al. 7.) 72. 73. 80. al. 23. Mt. a. al. 6. Ed. Slav. 5. Clem. Or. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. 1.) Damaſc. Alii. καὶ οἰκτιρμόν. D*gr. Syr.

πρός τινα ἔχῃ [z] μομφήν·" καθὼς καὶ ὁ [a] χριστὸς" ἐχαρίσατο [b] ὑμῖν," οὕτω καὶ
14 ὑμεῖς [c]·) Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις [d] τὴν ἀγάπην [e], [f] ∾ ἥτις" ἐστὶ σύνδεσμος τῆς [g]
15 τελειότητος·" Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ [h] χριστοῦ" βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε [i] ἐν ἑνὶ σώματι·" καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε.
16 Ὁ λόγος τοῦ [k] χριστοῦ" ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως· ἐν πάσῃ σοφίᾳ * διδάσκοντες, καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς ψαλμοῖς [l] — καὶ" ὕμνοις [l] — καὶ" ᾠδαῖς πνευματικαῖς, [m] ἐν χάριτι" ᾄδοντες ἐν [n] ταῖς καρδίαις" ὑμῶν τῷ
17 [o] θεῷ"] [p] Καὶ" [πᾶν [q] ὅ,τι" ἂν ποιῆτε ἐν λόγῳ, ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι [r] = κυρί-

---

f ∾ ὅ. ∾ ὅς. h. θεοῦ. n. τῇ καρδίᾳ. o ∾ κυρίῳ.

(z) μέμψιν. D*E. ὀργὴν. FGgr. (a) κύριος. AD*FG. Barb. 1. Vulg. It. Aug. femel. Pel. θεὸς τοῦ χριστοῦ. Arm. *Deus in Christo*, Aug. femel. (b) ἡμῖν. D*gr. 17. 46. 72. al. 5. Mt. b**g. Ed. Clem. Theodoret. (c) + ποιεῖτε. D*EFG. Aeth. It. Ambrst. (d) + τὴν ἀλήθειαν καί. 23* (e) + *habete*, Vulg. Ambrst. ed. Pel. + *fectamini*. Vulg. mf. (f) ὅ. ABCFG. Vulg. It. (Utrumvis boern.) Clem. bis. Chryf. alicubi. Antiochus. ὅς. D*gr. ὅτις. 17. (g) ἑνότητος. D*FG. It. Ambrst. (h) ABC*D*FG. 10. 37. 47. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Clem. bis. Damasc. Aug. Pel. (i) = 33. 35. || = ἑνί. B. 67** (k) θεοῦ. AC. 17. 61. 80. al. 5. Mt. k. χ. ψ. Ar. p. Theodoret. Theoph. n.f. κυρίου. Copt. Clem. (l) bis = BC*D*EFG. Syr. p. It. tol. Chryf. Ambrst. ed. || prius = A. 73. Vulg. Paulinus. (m) = 39. Lect. 4. Mt. b bis. f. e. 19. ἐν εὐχαριστίᾳ. 74. || ἐν] + τῇ. BD*EFG. 67** Clem. Chryf. in comment. etiam in Mt. 1. femel. Theodoret. (n) ABCD*FG. 37. 67** 71. 73. 80. Alii. Mt. h. ψ. Syr. Arr. Copt. Arm. Slav. Vulg. It. Chryf. (etiam in Mt. 1.) Ambrst. Pel. Paulinus. || ἐν ταῖς καρδίαις] τὰ μεγαλεῖα. Mt. l. (o) ABC*D*FG. 47. 67** 73. Syr. utr. Erp. Copt. Arm. Vulg. ed. It. Clem. Chryf. (etiam in Mt. 1.) Oec. Ambrst. ed. Paulinus. (p) = D*FG. 2. 74. Vulg. It. Ambrst. Pel. Paulin. (q) ὅ. 7. Ed. Slav. 5 et aut. Theoph. (r) = ACDFG. Copt. It. Antiochus. Paulin. Alii aliter.

= κυρίου" ἰησοῦ, εὐχαρι-
στοῦντες τῷ θεῷ [s] — καὶ"
πατρὶ [t] δι' αὐτοῦ."
18 [u] Αἱ" γυναῖκες, ὑπο-
τάσσεσθε τοῖς [x] † ἀνδράσιν,
19 ὡς ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ. Οἱ ἄν-
δρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας
[y], καὶ μὴ [z] πικραίνεσθε"
20 πρὸς αὐτάς. Τὰ τέκνα, ὑ-
πακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ
[a] πάντα·" τοῦτο γάρ [b] ἐστιν"
εὐάρεστον [c] # ἐν" [d] † κυ-
21 ρίῳ. Οἱ πατέρες, μὴ [e] ∾
ἐρεθίζετε" τὰ τέκνα ὑμῶν, [f]
22 ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν." Οἱ δοῦ-
λοι, ὑπακούετε [g] κατὰ πάν-
τα" τοῖς [h] κατὰ σάρκα" κυ-
ρίοις [i], μὴ [k] ἐν [l] ∾ ὀ-
φθαλμοδουλείαις," ὡς ἀνθρω-
πάρεσκοι, ἀλλ' [m] ἐν" ἁπλό-
τητι

x † ἰδίοις. d † τῷ. e ∾ παροργίζετε. l ∾ ὀφθαλμοδουλείᾳ.

(s) = ABC. 73. Syr. Arr. Copt. Aeth. Vulg. mſ. Paulin. Ambr. (t) αὐτοῦ. Mt. d. Clem. σὺν αὐτῷ. Mt. u**. (u) = FG. (x) = ABCD*FG. 31. 39. 47. 72* al. 10. et Barb. 1. Mt. b. al. 5. Ed. Syr. p. c. aſt. Ar. pol. Arm. Vulg. Clem. Chryſ. (etiam in Mt. 1.) Theoph. Antonius. Ambrſt. || + ὑμῶν poſt ἀνδράσιν. D*FG. Arm. It. Theoph. Pel. (y) + ὑμῶν. C*D*EFG. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. c. ob. Slav. Vulg. It. Ambrſt. Pel. Hier. (z) παραπικραίνεσθε. C* 4** 46. al. 3. Mt. a. c. g. m** Theoph. mſ. (a) σάρκα. 73. (b) = 46. Mt. m* Clem. Poſt εὐαρ. ponunt ABCDEFG. 37. 71. Mt. f. (c) + ACDEFG. 6. 10. 17. 23. 31. 37. 46. 67** 71. 72. 73. 80. al. 19. Mt. a. al. 7. Ed. Arm. Vulg. It. Chryſ. in comment. (etiam in Mt. 1.) Theodoret. Theoph. Pel. || *Deo*, Ambrſt. (d) = ACDEFG. 23. 46. 67** 71. 72. 73. 80. al. 5. pluresve. Mt. a. al. 7. Ed. Chryſ. (etiam in Mt. 1.) Theodoret. Theoph. (e) ACD*EFG. 10. 17. 23. 31. 37. 39. 71. 73. 80. Mt. d. k. Vulg. It. Theodoret. mſ. Theoph. ὀργίζεσθε. Mt. c. (f) = Aeth. (g) = 47. 52. 57 (cum 3. 69.) 73. 80. Mt. d. Aeth. (Poſt κυρίοις ponit Arm.) Chryſ. in comment. ſemel. (etiam in Mt. 1.) (h) = Aeth. (i) + ὑμῶν. Arm. Slav. ed. (k) + ὡς. C* || = μὴ . . . ἀλλ'. Aeth. (l) ABDEFG. 31. 36. 71. 73. 80. Mt. l. Damaſc. Theoph. || κατ' ὀφθαλμοδουλείαν. Chryſ. in textu et ſemel in comment. (etiam in Mt. 1.) (m) ὡς. 108.

τητι καρδίας, Φοβούμενοι τὸν
25 ⁿ κύριον·" ᵒ ᵖ ∾ Καὶ πᾶν
ὅ, τι ἐὰν" ποιῆτε, ἐκ ψυ-
χῆς ᑫ ἐργάζεσθε, ὡς τῷ
κυρίῳ ʳ καὶ οὐκ ˢ ἀνθρώ-
24 ποις ᵗ· Εἰδότες, ᵘ ὅτι"
ἀπὸ κυρίου ˣ ἀπολήψεσθε"
τὴν ʸ ἀνταπόδοσιν" τῆς κλη-
ρονομίας ᶻ· ᵃ τῷ ═ γὰρ:
κυρίῳ χριστῷ δουλεύετε."
25 Ὁ ᵇ ∾ δὲ" ἀδικῶν ᶜ κο-
μιεῖται" ὃ ἠδίκησε· καὶ οὐκ
1 ἔστι προσωποληψία ᵈ. Οἱ
κύριοι, τὸ δίκαιον ᵉ καὶ"
τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις ᶠ
παρέχεσθε," εἰδότες, ὅτι καὶ
ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν ᵍ οὐ-
ρανοῖς."]
2 [Τῇ προσευχῇ προσκαρ-
τερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐ-
3 τῇ, ʰ ἐν εὐχαριστίᾳ·" Προσ-
ευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡ-
μῶν,

---

n ∾ θεόν. p ∾ ὃ ἐάν. b ∾ γάρ.

(n) ABCD*EFG. 23. 39. 47. 57 (cum 69.) 71. 73. Syr. utr. Aeth. Copt. Arm. Vulg. mſ. boern. harl. Clem. Chryſ. ap. Wetſt. Damaſc. Anton. Theoph. Ambrſt. Pel. Sedul. (o) Vſ. 23. = Aeth. (p) ὃ ἐὰν ſ. ὃ ἄν. ABCD*FG. 39. 57. 71. Copt. Arm. Vulg. It. Ambrſt. Pel. καὶ ὃ ἐάν. 17. καὶ πᾶν ὅ. Slav. ant. Syr. καὶ πᾶν ὅ ἐάν. 67** 73. al. 2. Mt. d. Ed. Slav. 5. 8 Clem. πᾶν ὅ,τι ἄν. Chryſ. etiam in Mt. 1. (q) + μετ' εὐνοίας, 71. (r) + δουλεύοντες. A. 61. Arr. Clem. (s) + ὡς. Arm. (t) + ἀρέσκοντες. 70. Mt. c. (u) = 38. 72* Ed. (x) λήψεσθε. A. 31. 37. 46. 73. al. 9. et Barb. 5. Mt. d. e. f. g. m** Chryſ. (etiam in Mt. 1.) Theodoret. Theoph. Antonius. (y) μισθαποδοσίαν. 1. (z) + ὑμῶν. 23. in m. 31. 37. 47. 73 80. Mt. f. Arm. Slav. 5. et ant. Chryſ. in comment. (etiam in Mt. 1. ſemel.) Theodoret. (a) τοῦ κυρίου ἡμῶν I. X, ᾧ δουλεύετε. FG, boern. τοῦ κυρίου χριστοῦ, ᾧ δουλεύετε. clar. germ. Ambrſt. || = γάρ. AC*DEFG. 17. 47 71. Copt. Vulg. It. Pel. (b) ABCD*FG. 17. 23. 31. 71. ap. Birch. 73. Ed. Copt. Vulg. It. Clem. Ambrſt. Pel. Aug. Sedul (c) κομίσεται. BD**E. 37. 39. 46. al. 4. Mt. d. g. Clem Chryſ. in comment. ſemel. Theodoret. Theoph. κομίζεται. FG. (d) + παρὰ τῷ θεῷ FG. Ar. pol. Arm. Vulg. boern. Chryſ. (etiam in Mt. 1.) Ambrſt. Pel. Aug. + παρ' αὐτῷ. Mt. h. (e) κατά. Mt. k. (f) παρέχετε. 72. 74. al. 2. Mt. c. Ed. Clem. (non Or.) Chryſ. etiam ſemel. in Mt. 1. Theoph. mſ. (g) οὐρανῷ. ABC. 17. 31. 37. 39. 57 (c. al. 3.) 73. Mt. f. Ed. Clem. Or. Damaſc. (h) = D* clar. germ. Cypr. Ambrſt. || ἐν] = 69. σὺν. Slav. 5. et ed. Clem. ſemel.

μῶν, ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν
θύραν [i] τοῦ" [k] λόγου," λα-
λῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ [l]
χριστοῦ," [m] δι' ὃ" καὶ δέ-
4 δεμαι· Ἵνα φανερώσω αὐτὸ,
5 ὡς δεῖ με λαλῆσαι. [Ἐν σο-
φίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔ-
ξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμε-
6 νοι. Ὁ λόγος ὑμῶν πάντο-
τε [n] ἐν χάριτι," ἅλατι ἠρ-
τυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑ-
μᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρί-
νεσθαι.
7 Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνω-
ρίσει [o] ὑμῖν" τυχικὸς ὁ ἀγα-
πητὸς ἀδελφὸς, καὶ πιστὸς
διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυ-
8 ρίῳ· Ὃν [p] ἔπεμψα πρὸς
ὑμᾶς [q] εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα
[r] ∾ γνῷ τὰ περὶ ὑμῶν,"
καὶ [s] παρακαλέσῃ" τὰς καρ-
9 δίας ὑμῶν· Σὺν ὀνησίμῳ
τῷ πιστῷ [t] καὶ ἀγαπητῷ"
ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν·
[u] πάντα ὑμῖν [x] γνωριοῦσι"
10 τὰ ὧδε [y].] [Ἀσπάζεται ὑ-
μᾶς ἀρίσταρχος [z] ὁ συναι-
χμάλωτός μου," καὶ μάρ-
κος ὁ ἀνεψιὸς βαρνάβα, περὶ
οὗ ἐλάβετε ἐντολάς· (ἐὰν
ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, [a] δέξασθε"
11 αὐτόν·) Καὶ ἰησοῦς ὁ λε-
γόμενος ἰοῦστος· οἱ ὄντες
ἐκ περιτομῆς· οὗτοι μόνοι
συνεργοὶ [b] εἰς τὴν βασιλεί-
αν τοῦ Θεοῦ, [c] οἵτινες ἐγε-
νήθησάν μοι παρηγορία."
12 Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἐπαφρᾶς, ὁ
ἐξ ὑμῶν δοῦλος χριστοῦ [d],
πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ
ὑμῶν

---

r ∾ γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν.

(i) = D*FG. (k) = 66** Mt. d. Clem. Theoph. θεοῦ. 47. || + ἐν παῤῥησίᾳ. A. (l) θεοῦ. 4. 41. Aeth. (m) διὸ. 37. 72. 80. al. 11. Mt. b. al. 4. Ed. Copt. Chryf. (etiam in Mt. 1.) Photius. δι' ὃν. BFG. boern. δι' οὗ. 71. (n) πλήρης χάριτος κυρίου, ὡς. Arm. (o) = 39. ἡμῖν. Ed. (p) + καὶ. Slav. ant. (q) + καὶ. Slav. 5. (r) ABD*FG. 10. 17. 37. 47. 71. al. 3. Mt. f. Ed. Aeth. It. Theodoret. in textu. Damafc. Hier. alicubi. (s) παρακαλέσητε. 17. (t) = 3: 31. ap. Mill. 73. Ante πιστῷ ponunt DEFG. 55. Vulg. It. Chryf. (etiam in Mt. 1.) Ambrft. Hier. Pel. (u) + οἱ. D* Vulg. mf. Pel. Beda. (x) γνωρίσουσι BD**FG. Damafc. Theodoret. mf. γνωρίζουσι. 37. γνωρίσωσι D*. (y) + πραττόμενα. FG. Vulg. It. Hier. Pel. Beda. (z) = Aeth. (a) δέξασθαι. 45. 72. Syr. Arr. Ambrft. Utriusque lectionis mentionem fecit Theoph. (b) + μου εἰσιν. D*EFG. Arm. Vulg. It. Dial. c. marcion. Ambrft. (c) = Aeth. (d) + ἰησοῦ. ABC. 17. 31. 37. 39. 71. item 73. 80. Mt. d. f. Copt. Arm. Vulg. Aug. Pel.

ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς,
ἵνα ^e^ στῆτε" τέλειοι καὶ ^f^
∾ πεπληρωμένοι" ἐν παντὶ
13 θελήματι τοῦ θεοῦ. Μαρ-
τυρῶ γὰρ αὐτῷ, ὅτι ἔχει ^g^
πολὺν πόνον" ^h^ ὑπὲρ ὑμῶν,"
καὶ τῶν ἐν λαοδικείᾳ ^i^ καὶ
14 τῶν ἐν ^k^ ἱεραπόλει." Ἀσπά-
ζεται ὑμᾶς λουκᾶς ὁ ἰατρὸς
15 ὁ ἀγαπητὸς, καὶ δημᾶς. Ἀ-
σπάσασθε τοὺς ἐν λαοδικείᾳ
ἀδελφοὺς, καὶ νυμφᾶν, καὶ
τὴν κατ' οἶκον ^l^ αὐτοῦ" ἐκ-
16 κλησίαν. Καὶ ὅταν ἀναγνω-
σθῇ παρ' ὑμῖν ^m^ ἡ ἐπιστο-
λὴ," ποιήσατε, ἵνα καὶ ἐν τῇ
λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνω-
σθῇ, ^n^ καὶ τὴν ἐκ λαοδικεί-
ας" ^o^ ἵνα καὶ" ὑμεῖς ἀνα-
17 γνῶτε. Καὶ εἴπατε ἀρχίπ-
πῳ· βλέπε τὴν διακονίαν ἣν
παρέλαβες ἐν κυρίῳ, ἵνα αὐ-
τὴν πληροῖς.
18 ^p^ Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ
19 χειρὶ παύλου." Μνημονεύ-
ετέ μου τῶν δεσμῶν. ἡ χά-
ρις μεθ' ὑμῶν. ^q^ †] ^r^

f ∾ πεπληροφορημένοι. g. ζῆλον πολὺν. q † ἀμήν.
r. Πρὸς κολοσσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ καὶ ὀνησίμου.

(e) σταθῆτε. B. 23. 71. ἦτε. 91. al. 2. Mt. f. m** Ambrst. ed. (f) ACD*gr. FGgr. 10. 17. 31. 67** 71. Barb. 1. (g) ABCD** 80. Copt. *multum laborem*, Vulg. It. Ambrst. Pel. πολὺν πόθον. 71. 73. Ed. item 10. 31. πολὺν κόπον D*FG. πολὺν ἀγῶνα. 67** item 6. πολὺν ζῆλον. 17. 23. Arm. || + *et dolorem*, Slav. 7. et ed. (h) = 37. περὶ ὑμῶν. 31. (i) + ἀδελφῶν. Mt. m. a. in marg. (k) ἱερᾷ πόλει. Mt. a. (l) αὐτῆς. B. 67** αὐτῶν. AC. 17. 23. 39. 73. al. 3. Copt. Slav. 5. et ant. (m) = B. || + αὕτη. 37. 73. 80. al. 4. Mt. f. k. Syr. Arr. Aeth. Vulg. Pel. (n) = 37. *et a Laodicensibus*, omisso ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε, Aeth. || τὴν] + *scriptam*. Slav. 5. et ed. || ἐκ] = Ed. ἐν. G. 49 boern. *quae Laodicensium est*, Vulg. Pel. Ambrst. ed. *quae Laodiciam est*. clar. germ. *Laodicensium*, Ambrst. ed. (o) = Vulg. Pel. ἵνα D*1. Mt. d. clar. germ. Ambrst. καὶ ἵνα. FG. boern. (p) = 66** Mt. d. Theoph. (q) = ABCFG. 17. 67** boern. Aeth. Ambrst. (r) Hypographae variae: πρὸς κολασσαεῖς. C. ἐπληρώθη πρὸς κολοσσαεῖς, ἄρχεται πρὸς φιλιππησίους. DE. ἐτελέσθη πρὸς κολοσσαεῖς, ἄρχεται πρὸς θέσσαλον. πρώτη ἐπιστολή. FG. πρὸς κολασσαεῖς ἀπὸ ῥώμης. A. πρὸς κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης. B. ἐγρ. ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ. Syr. ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ τυχικοῦ καὶ ὀνησίμου. 80. Alii multi. ἐγρ. ἀ. ῥ. διὰ τυχ. καὶ τιμοθέου καὶ ὀνησίμου. 37. Mt. f. ἐγρ. ὑπὸ παύλου καὶ τιμοθέου, ἀπεστάλη δὲ διὰ τυχικοῦ καὶ ὀνησίμου. 73. ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν διὰ τυχ. καὶ ὀνησ. καὶ μαρκου, τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Copt. || στιχ. ση. Γ. σν. ἀναγνώσεις β. κεφάλαια ι. *Explicit epistola ad Laodicenses, habet vers. num. CCLVIII.* marian.

ΠΑΥ-

ΠΑΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

1 Παῦλος καὶ [a] σιλουανὸς"
καὶ τιμόθεος, τῇ ἐκ-
κλησίᾳ θεσσαλονικέων ἐν θεῷ
[b] πατρὶ" καὶ κυρίῳ ἰησοῦ
χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ
εἰρήνη [c] — ἀπὸ θεοῦ πα-
τρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰη-
σοῦ χριστοῦ."

2 Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ
[d] πάντοτε" περὶ πάντων ὑ-
μῶν, μνείαν [e] ὑμῶν" ποιού-
μενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡ-
3 μῶν, [f] Ἀδιαλείπτως" *
μνημονεύοντες [g] ὑμῶν τοῦ
ἔργου τῆς πίστεως," καὶ τοῦ
κόπου [h] τῆς ἀγάπης, καὶ
τῆς

(a) σιλβανὸς. DEG. clar. germ. (b) καὶ πατρὶ Mt. g. Syr. p. πατρὶ ἡμῶν. 37. Mt. f. Aeth. Arm. ed. in marg. Vulg. ed. Sixtin. Ambrſt. Pel. || πατρὶ ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. A. πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. Copt. (c) = BFG. 47. 73. Mt. d. Syr. (non Erp.) Aeth. Arm. (Syr. p. habet c. aſt.) Vulg. (non tol.) boern. Orig. lat. ſeu Rufin. diſ. Chryſ. in comment. (etim in Mt. α.) Theoph. Ambrſt. Pel. Auctor de voc. gent. || πατρὸς ἡμῶν. = clar. germ. || ἡμῶν = Dgr. Egr. 80. Theodoret. Chryſ. in textu in Mt. α. || καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ = Ar. pol. (d) poſt πάντων ὑμῶν ponunt 74. Mt. k. (e) = AB. 17. 67** Mt. m* harl** (f) Antecedentibus jungunt 39. 80. Pel. (g) τοῦ ἔργου τῆς πίστεως ὑμῶν. DE item FG. Syr. Arr. Aeth. Vulg. It. Ambrſt. || τοῦ ἔργου] τῶν ἔργων. Syr. Erp. τοῦ ἔργου καὶ. Slav. 5. et ant. (h) + καὶ. Vulg. Pel.

τῆς ὑπομονῆς [i] [k] τῆς ἐλ-
πίδος" τοῦ κυρίου ἡμῶν
ἰησοῦ χριστοῦ, [l] ἔμπροσθεν
τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡ-
4 μῶν·" Εἰδότες, ἀδελφοὶ ἠ-
γαπημένοι * [m] ὑπὸ θεοῦ,"
5 τὴν ἐκλογὴν [n] ὑμῶν·" Ὅτι
τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγε-
νήθη [o] ∾ εἰς" ὑμᾶς ἐν λό-
γῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυ-
νάμει, καὶ [p] ἐν" πνεύματι
ἁγίῳ, καὶ [q] ἐν" πληροφορίᾳ
πολλῇ· καθὼς οἴδατε οἷοι
ἐγενήθημεν [r] ἐν" ὑμῖν δι'
6 ὑμᾶς. Καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ
ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ κυ-
ρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν
θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς
7 πνεύματος ἁγίου· Ὥστε γε-
νέσθαι ὑμᾶς [s] ∾ τύπους"
πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ
μακεδονίᾳ καὶ [t] τῇ ἀχαΐᾳ.
8 Ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ
λόγος τοῦ κυρίου οὐ μόνον ἐν
τῇ μακεδονίᾳ καὶ [u] + ἐν
τῇ" ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ [x] =
καὶ" ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πί-
στις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν θεὸν
ἐξελήλυθεν· ὥστε μὴ χρεί-
αν [y] ἡμᾶς ἔχειν" λαλεῖν
9 τι. Αὐτοὶ γὰρ περὶ [z] ἡ-
μῶν" ἀπαγγέλλουσιν, ὁποίαν
εἴσο-

---

o ∾ πρός. s ∾ τύπον.

(i) + καὶ. 19. tol. Codd. lat. Chryſ. ſemel in comment. Ambrſt. in comment. (k) = A. Ambrſt. in textu. τῆς ἀγάπης. 17. (l) = Syr. Erp. (m) Antecedentibus jungunt 73. Alii. Ed. Syr. || ὑπὸ] + τοῦ. AC. 26. 46. 57. (c. al. 3.) 73. Mt. f. g. Theoph. ed. (n) ἡμῶν. Slav. 5. (o) ACDEFG. 23. 35. 73. Mt. d. k. Chryſ. ed. Theoph. ed. *ad t. apud.* boern. ἐφ' 46. (p) = 17. 67** 72. Alii. Mt. b. e. l. m. Ed. clar. germ. tol. Codd. lat. Mt. α. Theodoret. mſ. in textu. (q) = B. 17. tol. (r) = AC. 17. 31. 39. 49. 67** Vulg. mſ. (s) BD* 6. 17. 23. 46. 47. 67** 73. Syr. Erp. Aeth. Slav. 5. et ed. Vulg. clar. germ. Ambrſt. Pel. τύπος. D**E. 49. (t) + ἐν. ACDEFG. 17. 23. 34. 57. (c. al. 5.) 73. Barb. 5. Mt. c. f. Vulg. It. Theodoret. Ambrſt. Pel. (u) + CDFG. 17. 39. 46. 57 (c. al. 2) 71. 72. 73. 74. 80. al. 11. Mt. a. n** al. 5 et ſemel α. Ed. Syr. Slav. 5. Vulg. It. Cyr. Damaſc. Oec. Ambrſt. Pel. + τῇ. 3. 55 Mt. l. m. Ed. (x) = ABD*FG. 17. 37. 57 (c. al. 5.) 73. Mt. f. Syr. utr. It. Ambrſt. ed. (y) ἔχειν ἡμᾶς. ABCDEFG. 17. 72. 73. 74. Aliive. Mt. f. m. Ed. Theodoret. (z) ὑμῶν. 73. 74. al. 9. Mt. k. l. m. n. α ſemel. Ed. Sahid. Slav. 5. 8. clar. germ. (item, omiſſo ὁποίαν εἴσοδον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, Ar. pol.) Theodoret. Oec.

εἴσοδον [a] ἔσχομεν" πρὸς ὑ-
μᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε
πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν εἰ-
δώλων, δουλεύειν θεῷ ζῶν-
10 τι καὶ ἀληθινῷ, Καὶ ἀνα-
μένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν
οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν ἐκ [b] ÷
τῶν" νεκρῶν, ἰησοῦν, τὸν
ῥυόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀρ-
γῆς τῆς ἐρχομένης.
1 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελ-
φοὶ, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν
πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέ-
2 γονεν· Ἀλλὰ [c] † προπα-
θόντες καὶ ὑβρισθέντες, κα-
θὼς οἴδατε, ἐν Φιλίπποις,
ἐπαῤῥησιασάμεθα ἐν τῷ θεῷ
ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ
εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἐν πολ-
3 λῷ ἀγῶνι. Ἡ γὰρ παράκλη-
σις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης οὐ-
δὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, [d] οὔτε"
4 ἐν δόλῳ· Ἀλλὰ καθὼς δε-
δοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ θεοῦ
πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον,
οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀν-
θρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ [e]
τῷ" θεῷ τῷ δοκιμάζοντι
5 τὰς καρδίας ἡμῶν. Οὔτε
γάρ ποτε ἐν λόγῳ [f] κολα-
κείας" ἐγενήθημεν [g], καθὼς
οἴδατε· οὔτε ἐν προφάσει
πλεονεξίας, θεὸς μάρτυς·
6 Οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώ-
πων δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν
7 οὔτε ἀπ' ἄλλων· (Δυνάμε-
νοι [h] ἐν βάρει" εἶναι, ὡς
χριστοῦ ἀπόστολοι·) ἀλλ'

---

a. ἔχομεν. c † καί.

(a) ABCDEFG. 37. 39. 46. 47. 73. 80. al. 25. Mt. a. al. 9. Ed. Syr. Erp. Copt. Slav. Vulg. I. Chryſ. (etiam in Mt. a.) Theodoret. Theoph. mſ. Ambrſt. Alii. (b) + τῶν. BDEFG. 17. 73. 80. Alii multi. Mt. a al. 8. Ed. Chryſ. (etiam in Mt. a.) Damaſc. Theodoret. Theoph. (c) = ABCDEFG. 57 (c. al. 7.) 73. 80. Alii multi. Mt. a. al. 11. Ed. Syr. utr. A r. Copt. Sahid. Arm. Slav. 5. et ed. Vulg. boern. Cyr. Baſ. Chryſ. (etiam ap. Mt.) Theodoret. Damaſc. Theoph. Ambrſt. Alii. (d) οὐδέ. ABCD*FG 23. 39. 57 (c. al. 2.) 73 (e) = BCD* 67** Mt. c. n. Clem. Baſ. Oec. (f) κακίας. 73. (g) + πρὸς ὑμᾶς 71. Syr. p. c. aſt. Arm. Aug. Gildas (h) *honeri* (i. e. oneri) harl* *honori*, marian. Ambrſt. ed. Utrumvis boern. *in honore*, Gildas. *honeri vobis* harl** *vobis oneri*, Vulg. *apud vos oneri*, Ambrſt. ed. *in gravitate*, clar. germ.

ἐγενήθημεν [i] ἤπιοι" ἐν μέ-
σῳ ὑμῶν. ὡς ἂν τροφὸς θάλ-
πῃ τὰ [k] ἑαυτῆς" τέκνα,
8 Οὕτως, [l] ὁμειρόμενοι" ὑμῶν,
[m] εὐδοκοῦμεν" μεταδοῦναι ὑ-
μῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον
τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑ-
αυτῶν ψυχὰς, διότι ἀγαπη-
τοὶ [n] ἡμῖν" [o] ∾ γεγένη-
9 σθε." Μνημονεύετε γὰρ, ἀ-
δελφοὶ, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ
τὸν μόχθον· νυκτὸς [p] †
καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι, πρὸς
τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑ-
μῶν, ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς
τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ.
10 Ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ θε-
ὸς, [q] ὡς" [r] ὁσίως" καὶ δι-
καίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν
τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν·
11 Καθάπερ οἴδατε, [s] ὡς" ἕνα
ἕκαστον ὑμῶν, ὡς πατὴρ
τέκνα ἑαυτοῦ, παρακαλοῦν-
τες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμε-
12 νοι, [t] Καὶ μαρτυρούμενοι"
εἰς τὸ [u] ∾ περιπατῆσαι"
ὑμᾶς ἀξίως τοῦ [x] θεοῦ,"
τοῦ [y] καλοῦντος" ὑμᾶς εἰς
τὴν

---

l ∾ ἱμειρόμενοι. o ∾ ἐγενήθητε. p † γάρ.
u ∾ περιπατεῖν.

(i) νήπιοι. CD*FG. 31* 37. 39** 74. al. 5. Mt. c. d. Copt. Aeth. Erp. Vulg. It. Clem. mſ. Orig. ſemel. Cyr. Damaſc. (Theoph. utrumque explicat.) Orig. int. Ambrſt. Pel. Aug. Alii. (k) = Arm. Etiam vſ. 11 = ἑαυτοῦ. (l) ABCDEFG 23. 37. 39. 46. 47. 71. 73. 80. al. 16. Mt. a. c. f. g. k** n. α. Ed. Chryſ. alicubi. Damaſc. mſ. Theoph. diſ. (Heſych.) Sed ἱμειρ. quidam ap. Theoph. (m) ηὐδοκοῦμεν. B. εὐδοκήσαμεν. 17. Slav. Vulg. Pel. Gildas. (n) ἡμῶν. 3. 37. 57 (c. al 3.) 73. 74. Barb. 3. Mt. h. Ed. Oec. in comment. (o) ACDEFG. 17. 23. 31. 37. 39. 47. 57 (cum 70) 71. 73. 74. 80. Mt. d. f. h. Baſ. Chryſ. in textu (etiam ap. Mt.) Theoph. mſ. ἐγενήθη. B. γενόμενοι. E* ap. Mill. 45. 46. (p) = AD*FG. 23. 71. 73. Alii. Mt. c. d. h. Ed. Syr. Copt. Arm. Vulg. It. Chryſ. in comment. Theoph. Ambrſt. Aug. (q) πῶς. FG** *quam*, Vulg. It. (r) ἁγίως. F. (s) πῶς. FG. *qualiter*, Vulg. It. *et quomodo*, Ambrſt. ed. (t) = A. Mt. c. Ambrſt. ed. καὶ μαρτυρόμενοι. D**E. 23. 46. 72. 73. al. 17. Mt. a. e* al. 5. Ed. Chryſ. (etiam in Mt. α.) Damaſc. Oec. (u) περιπατεῖν. ABD*FG. 17. 31. 37. 39. 71. Barb. 2. Mt. f. (x) χριστοῦ. 70. al. 3. Mt. b. e. (y) καλέσαντος. A. 23. 31. 39. 57. (c. al. 2.) 71. 73. Vulg. (Syr. Erp.) Aeth. Chryſ. in textu. Theodoret. Ambrſt. ed. Vigil. Pel.

τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δό-
13 ξαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς
εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ ἀδια-
λείπτως, ὅτι παραλαβόντες
λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν τοῦ
θεοῦ, ἐδέξασθε, [z] οὐ λό-
γον ἀνθρώπων, ἀλλὰ, καθώς
ἐστιν ἀληθῶς, λόγον θεοῦ,
[a] ὃς" καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑ-
14 μῖν [b] τοῖς πιστεύουσιν. [Ὑ-
μεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε,
ἀδελφοὶ, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ
θεοῦ, τῶν οὐσῶν ἐν τῇ ἰου-
δαίᾳ ἐν χριστῷ ἰησοῦ,] ὅτι
[c] τὰ αὐτὰ" ἐπάθετε καὶ ὑ-
μεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυ-
λετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ
15 ὑπὸ τῶν [d] ἰουδαίων·" Τῶν
καὶ τὸν κύριον ἀποκτεινάν-
των [e] ἰησοῦν" καὶ τοὺς [f] †
προφήτας, καὶ [g] ἡμᾶς" ἐκδιω-
ξάντων, [h] καὶ θεῷ μὴ ἀ-
ρεσκόντων," καὶ πᾶσιν ἀν-
16 θρώποις [i] ἐναντίων," Κω-
λυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λα-
λῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ
ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁ-
μαρτίας πάντοτε. ἔφθασε δὲ
ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ [k] εἰς
τέλος.
17 Ἡμεῖς δὲ, ἀδελφοὶ, ἀ-
πορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν
πρὸς καιρὸν ὥρας, προσώπῳ,
οὐ καρδίᾳ, περισσοτέρως ἐ-
σπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑ-
μῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ.
18 [l] ∾ Διὸ" ἠθελήσαμεν ἐλ-
θεῖν πρὸς ὑμᾶς, (ἐγὼ μὲν
παῦλος,) καὶ ἅπαξ καὶ δίς·
καὶ [m] ἐνέκοψεν" ἡμᾶς ὁ σα-

c ∾ ταῦτά. f † ἰδίους. l ∾ διότι.

(z) οὐχ ὡς λόγον . . . ἀλλὰ . . . ὡς λόγον. Ed. item Vulg. Syr. Arm. Syr. p. in m. Patr. lat. (a) ὡς. 71. (b) + καί. Syr. non Arr. (c) BFG. 57. (c. al. 7) 61. 72. 73. 80. 87. 91. Alii multi. Mt. a. al. 9. Ed. Or. Chryf. (etiam in Mt. α.) Theodoret. Photius Oec. Theoph. ταὐτὰ feu ταῦτα. A. aliique accentibus carentes. ταῦτα. Mt. f. (d) ἰδίων. 73. Syr. p. et edita in m. ἰδίων ἰουδαίων. 23. (e) = 4. Or. femel. Chryf. faepe (fed non in h. l.) Theodoret. alicubi. Photius. Oec. (f) = ABD*EFG. 17. 67** 71. 80. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Or. bis. Dial. c. marcion. Tert. (qui a Marcione adjectum putavit.) Ambrft. Pel. αὐτοῦ. Slav. ed. (g) ὑμᾶς. 52. Ed. Steph. 3 et Mill. (h) = 3. 49. 108. (i) ἐναντιουμένων. 46. 80. Mt. f. Slav. (k) + τοῦ θεοῦ. DEFG. Vulg. It. Ambrft. Pel. Sedul. (l) ABD*FG. 17. 23. 37. 39. 67** 71. 73. || + καί. 1. Mt. l. (m) ἀνέκοψεν. FG. Mt. l.

19 τανᾶς. Τίς γὰρ ἡμῶν ἐλ-
πὶς ἢ χαρὰ ἢ στέφανος [n]
καυχήσεως," ἢ οὐχὶ καὶ ὑ-
μεῖς, [o] ἔμπροσθεν τοῦ κυ-
ρίου ἡμῶν ἰησοῦ [p] = χρι-
στοῦ" ἐν τῇ αὐτοῦ παρου-
20 σίᾳ; [Ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα
1 ἡμῶν καὶ ἡ χαρά.] Διὸ μη-
κέτι στέγοντες, εὐδοκήσαμεν
καταλειφθῆναι ἐν ἀθήναις
2 μόνοι, Καὶ ἐπέμψαμεν τι-
μόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν
[q] καὶ συνεργὸν — τοῦ θεοῦ" ἐν
τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ [r] χρι-
στοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι ὑ-
μᾶς, καὶ παρακαλέσαι [s] —
ὑμᾶς" [t] ∾ περὶ" τῆς πί-
3 στεως [u] ὑμῶν," [x] Τῷ"
μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλί-
ψεσι ταύταις· (αὐτοὶ γὰρ
οἴδατε, ὅτι εἰς τοῦτο κείμε-
4 θα· Καὶ γάρ, ὅτε πρὸς ὑ-
μᾶς ἦμεν, προελέγομεν ὑ-
μῖν, ὅτι μέλλομεν θλίβε-
σθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο, καὶ
5 οἴδατε·) Διὰ τοῦτο κἀγὼ
μηκέτι στέγων, ἔπεμψα εἰς
τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν,
μή-

---

q. καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν. ∾ καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ. t. ∾ ὑπὲρ.

(n) ἀγαλλιάσεως. A. *exsultationis*, Tert. (o) + ἐν κυρίῳ. Arm. (p) = ADE. 17. 57. (c. al. 4.) 71** al. 13. Mt. g. al. 4. Syr. utr. (non Arr.) clar. germ. Vulg. mſ. Theodoret. Damaſc. Oec. Ambrſt. ed. (q) καὶ συνεργὸν (omiſſis caeteris,) B. Arm. Pel. in comment. ut videtur. καὶ συνεργὸν τοῦ θεοῦ. D* 17. ap. Mill. clar. germ. Ambrſt. || καὶ διάκονον (omiſſis caeteris) harl* καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ. A. 67** 71. 73. Copt. Aeth. Vulg. Baſ. Pel. in textu. διάκονον καὶ συνεργὸν τοῦ θεοῦ. FG. boern. καὶ διάκ. καὶ συνεργὸν τοῦ θεοῦ. E. 17. ap. Wetſt. καὶ διακ. τοῦ θεοῦ καὶ συνεργὸν. 87. διάκ. τοῦ θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν. Syr. ed. Erp. (r) + θεοῦ καὶ πατρὸς. Arm. (s) = ABD*FG. 17. 23. 37. 39. 57 (c. al. 5.) 73. Mt. f. k. Copt. Arm. Slav. aut. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. α.) Theodoret. alicubi. Damaſc. Ambrſt. Pel. (t) ABD*EFG. 17. 31. 47. 73. 80. Mt. g. Baſ. Chryſ. (etiam in Mt. α.) Theodoret. alicubi. (u) ἡμῶν. 7. 23. Ed. (x) τὸ. ADE. 37. 39. 71. 72. 80. al. 10. Mt. a. g. al. 4. Ed. Baſ. Oec. τοῦ. 67. 87. al. 3. et Barb. 1. Mt. c. || ἵνα μηδὲν ἀσιένεσθαι. G. item F. ἵνα μηδένα σαίνεσθε. 73. *ut nemo moveatur t. terreatur*, boern. *ut nemo moveatur*, Vulg. Ambrſt. Pel. || τῷ μηδὲν ἀσαίνεσθαι ſ. τῷ μηδένα σιαίνεσθαι ſ. σαλεύεσθαι, *Conject.* || μηδένα] μὴ, Arm.

μήπως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ
πειράζων, καὶ εἰς κενὸν γένη-
6 ται ὁ κόπος ἡμῶν· Ἄρτι
δὲ, ἐλθόντος τιμοθέου πρὸς
ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν, καὶ εὐαγγε-
λισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν
καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, [y] καὶ"
ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγα-
θὴν [z] πάντοτε," ἐπιποθοῦν-
τες ἡμᾶς ἰδεῖν, καθάπερ
7 καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς· Διὰ τοῦ-
το [a] παρεκλήθημεν," ἀδελ-
φοὶ, ἐφ' ὑμῖν [b] ἐπὶ" πά-
σῃ τῇ [c] ∾ θλίψει καὶ ἀ-
νάγκῃ" [d] ἡμῶν," διὰ τῆς ὑ-
8 μῶν πίστεως· Ὅτι νῦν ζῶ-
μεν, [ἐὰν ὑμεῖς [e] στήκητε"
9 ἐν κυρίῳ.] Τίνα [f] γὰρ"
εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ
θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑ-
μῶν, ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ᾗ
χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν
10 τοῦ θεοῦ ἡμῶν; Νυκτὸς καὶ
ἡμέρας ὑπερεκπερισσοῦ δεό-
μενοι εἰς τὸ [g] ἰδεῖν" ὑμῶν
τὸ πρόσωπον, καὶ καταρτί-
σαι τὰ ὑστερήματα τῆς πί-
11 στεως ὑμῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ
θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, καὶ
ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς [h] —
χριστὸς" κατευθύναι τὴν ὁ-
12 δὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς· Ὑμᾶς
δὲ [i] — ὁ κύριος" πλεονά-
σαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγά-
πῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάν-
τας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς
13 ὑμᾶς· Εἰς τὸ στηρίξαι ὑ-
μῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους
ἐν [k] ἁγιωσύνῃ," ἔμπροσθεν
τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν,
ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡ-
μῶν ἰησοῦ [l] = χριστοῦ"
μετὰ πάντων τῶν [m] ἁγίων"
αὐτοῦ] [n].

c ∾ ἀνάγκῃ καὶ θλίψει.

(y) = Arm. (z) = Aeth. Syr. p. habet cum ast. (a) παρακεκλήμεθα. A. 23. 57. (cum 3.) (b) ἐν. FG. boern. Vulg. Pel. (c) ABDEFG. 37. 71. Aliive. Mt. f. Ed. Syr. utr. Copt. Arm. Vulg. It. Ambrst. Pel. (d) ὑμῶν. A. Copt. A m. || + καί. A. (e) στήκετε. AG. 37. 46. 55. 74. Mt. e semel. al. 6. Ed. Vulg. boern. Pel. (f) = Mt. b. e. (g) εἰδέναι. 17. (h) = ABD. 17. 23. 57 (cum 3. 71.) Aeth. germ. tol. harl** Vulg. mf. Ambr. (i) = Syr. Erp. ὁ θεός. A. 73. ὁ κύριος ἰησοῦς. DEFG It. (k) δικαιοσύνῃ. A. 23. 57. (l) = ABDE. 37. 39. 46. 47. 80. al. 8. Mt. a. f. g. Aeth. germ. Vulg. mf. Damasc. Ambr. (m) ἀγγέλων. Quidam ap. Grotium. (n) + ἀμήν. ADE. 37. 43. 57 (cum 49. 67.) Copt. Aeth. Arm. Slav. ed. Ar. pol. Vulg. clar. germ. Pel.

1 ° † Λοιπὸν ᵖ οὖν," [ἀ-
δελφοὶ, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ
παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ ἰη-
σοῦ, ᵠ καθὼς παρελάβετε
παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑ-
μᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν
θεῷ, ʳ ἵνα ˢ περισσεύητε
2 μᾶλλον ᵗ· Οἴδατε γὰρ, τί-
νας παραγγελίας ᵘ ἐδώκα-
μεν" ὑμῖν ˣ διὰ τοῦ κυρί-
3 ου" ἰησοῦ. Τοῦτο γάρ ἐστι
θέλημα τοῦ θεοῦ, ὁ ἁγια-
σμὸς ὑμῶν· ἀπέχεσθαι ὑ-
μᾶς ἀπὸ ʸ τῆς" πορνείας·
4 Εἰδέναι ᶻ ἕκαστον ὑμῶν τὸ
ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν
5 ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ, Μὴ ἐν
πάθει ᵃ ἐπιθυμίας," καθά-
περ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδό-
6 τα τὸν θεόν· Τὸ μὴ ὑπερ-
βαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν
ᵇ ∾ τῷ" πράγματι τὸν ἀ-
δελφὸν αὐτοῦ· διότι ἔκδικος
ὁ κύριος περὶ πάντων τού-
των, καθὼς καὶ ᶜ προείπο-
μεν" ὑμῖν καὶ ᵈ διεμαρτυρά-
7 μεθα." Οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ᵉ ἡ-
μᾶς" ὁ θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ,
8 ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ. ᶠ Τοιγαρ-
οῦν, ὁ" ἀθετῶν, οὐκ ἄν-
θρω-

---

o † Τὸ. b ∾ τῳ. c ∾ προείπαμεν.

(o) = ABDEFG. 17. 23. 37. 46. 73. 80. Alii. Mt. g. α semel. al. 4. Ed. Damasc. (p) = B* 17. 37. 46. al. 4. Mt. d. Chryf. Theoph. δὲ. clar. germ. (q) + ἵνα. BD*EEG. 17. 37. 52. 73. 80. Mt. f. h. α femel. Arm. Vulg. It. Ambrft. Pel. (r) + καθὼς καὶ περιπατεῖτε. ABDEFG. 17. 23. 37 39. 46. 57 (cum 71.) Graecus in Correctorio bibl. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. Slav. ed. Vulg. mf. It. harl. Ambrft. *fic et ambuletis, ut etc.* Vulg. ed. Pel. (s) + περιπατῆτε καὶ. 80. (t) + ἐν αὐτῷ. Arm. (u) παρεδώκαμεν. DFG. ἔδωκα. Vulg. ed. Ambrft. Gildas. Pel. (x) ἐν κυρίῳ. 37. 73. Mt. f. ἐν χριστῷ. 80. (y) πάσης τῆς. F. 31. πάσης. 73. Mt. d. Syr. Erp. Chryf. (etiam in Mt. α.) Theodoret. Theoph. πάσῃ. G** boern** (z) + ἕνα. B. 73. Chryf. etiam in Mt. α. (a) ἀτιμίας. 74. (b) τῳ f. τινι. Conject. Sic Arm. (c) προείπομεν. A. 23. 57. (c. al. 6.) 72. 74. Alii multi. Mt. a* al. 8. Ed. Clem. Patr. gr. (d) διεμαρτυρόμεθα. D** 23. 37. 46. a¹. 5. Mt. f. g. l. (e) ὑμᾶς. 72. al. 3. Mt. k. Syr. Erp. (f) καὶ οὐκ ἄνθρωπον. 23. || + ὑμᾶς. Arm. + *haec*, boern. Vulg. Ambr. Ambrft. Pel.

θρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν
θεὸν, τὸν [g] καὶ" [h] δόντα"
τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον
εἰς [i] ∽ ἡμᾶς."
9 Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφί-
ας, οὐ χρείαν [k] ∽ ἔχετε"
γράφειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑ-
μεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ
10 ἀγαπᾷν ἀλλήλους· Καὶ γὰρ
ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς
ἀδελφοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ μα-
κεδονίᾳ. παρακαλοῦμεν δὲ
ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, περισσεύειν
11 μᾶλλον· Καὶ φιλοτιμεῖσθαι
ἡσυχάζειν, καὶ πράσσειν τὰ
ἴδια, καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς [l]
= ἰδίαις" χερσὶν ὑμῶν, κα-
12 θὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν· Ἵ-
να περιπατῆτε εὐσχημόνως
πρὸς τοὺς ἔξω, καὶ μηδενὸς
χρείαν ἔχητε.]
13 [Οὐ [m] θέλομεν" δὲ ὑ-
μᾶς ἀγνοεῖν, [n] ἀδελφοὶ," πε-
ρὶ τῶν [o] κεκοιμημένων," ἵνα
μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ
λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπί-
δα.

---

i ∽ ὑμᾶς. k ∽ ἔχομεν. m. θέλω.

(g) = ABD**EF. 17. 73. al. 5. Mt. d. f. l. Ed. Syr. Arr. Slav. ed. clar. germ. Ath. Chryſ. (etiam in Mt. α) Theodoret. mſ. Theoph. Ambr. Ambrſt. Pel. (h) διδόντα. BDEFG. 67* al. 7. Ed. Ath. (i) BDEFG. 23. 37. 39. 47. 57. (c. al. 6) 61. 72. 73. 74. 80. al. 26. Mt. a* al. 8. Ed. Syr. Arr. Arm. Syr. p. in m. It. tol. harl** Clem. Didym. Ambrſt. (k) BD*FG. 6. 31. 47. 67** 87. Mt. b. d. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. α) Theoph. Ambrſt. Alii. *habuimus*, harl** Pel. ‖ γράφειν] γράφεσθαι. 43. 67* 73. 80. Slav. 5 et ed. (l) = BD*EFG. 31. 46. 67** 71. 73. Barb. 1. Mt. d. α. Aeth. Arm. Vulg. It. Baſ. Chryſ. Theoph. Ambrſt. Pel. οἰκείαις. 28. (m) ADEFG. 17. 23. 31. 37. 39. 57 (c. al. 6) 61. 72. 73. 74. 80. al. 24. Mt. a. al. 14. Ed. Ar. pol. Aeth. Arm. Slav. 5. (non 1. 7. 8. ed.) Vulg. It. Or. Hippol. Cyr. hier. Chryſ. in textu (etiam in Mt. α) Theodoret. (alibi ut rec.) Damaſc. Theoph. Cypr. Ambrſt. Fulgent. Ambr. Aug. ſemel. Zeno. Alii. (n) = 31. 73. Vulg. mſ. Hippol. Chryſ. in comment. (etiam in Mt. α.) ſemel. Poſt κεκοιμ. ponit Mt. m. (o) κοιμωμένων. AB. 39. 46. 67** 80. al. 7. Or. Damaſc. Chryſ. mſ. alicubi. κοιμημένων. 17. κοιμηθέντων. 71.

14 δα. Εἰ γὰρ πιστεύομεν, ὅτι
ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη,
οὕτω καὶ ὁ θεὸς τοὺς κοι-
μηθέντας * [p] διὰ τοῦ ἰη-
15 σοῦ," ἄξει σὺν αὐτῷ. Τοῦ-
το γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ
κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες
οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν πα-
ρουσίαν τοῦ [q] κυρίου," οὐ
μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέν-
16 τας. Ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος
ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρ-
χαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι
θεοῦ, καταβήσεται ἀπ' οὐ-
ρανοῦ, καὶ οἱ [r] νεκροὶ" ἐν
χριστῷ ἀναστήσονται [s] πρῶ-
17 τον·" Ἔπειτα ἡμεῖς [t] οἱ
ζῶντες" [u] οἱ περιλειπόμε-
νοι," ἅμα σὺν [x] αὐτοῖς" ἁρ-
παγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς
[y] ἀπάντησιν" [z] τοῦ κυρίου"
εἰς ἀέρα· καὶ οὕτω [a] πάν-
τοτε" [b] σὺν κυρίῳ" ἐσόμε-
18 θα.] Ὥστε [παρακαλεῖτε
ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις [c]
τούτοις."

1 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ
τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ [d]
χρείαν ἔχετε" ὑμῖν γρά-
2 φεσθαι· Αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς
οἴδατε, ὅτι [e] ἡ" ἡμέρα κυ-
ρίου, ὡς κλέπτης ἐν νυκτί,

οὕτως

(p) = Slav. 1. διὰ τοῦ χριστοῦ. Syr. p. in m. *in Iesu*, Cypr. Sequentibus jungit Baſ. Utramque interſtinctionem commemorant Oec. et Theoph. || θεὸς ἐγείρει τοὺς κοιμηθέντας σὺν τῷ ἰησοῦ, καὶ παραστήσει (al. ἐγείρει) σὺν ἡμῖν. Cyr. (q) ἰησοῦ. B. χριστοῦ. Marcion ap. Tert. θανάτου. 4* (r) = 37. Cyr. Habet Or. ſaepe. (s) πρῶτοι. D*FG. Vulg. It. Cyr. Theoph. ed. Tert. Ambrſt. Alii. (t) = 80. Slav. 1. Ante ἡμεῖς ponunt 46. al. 3. Mt. g. (u) = G. boern. Tert. Ambr. Ambrſt. ed. περιλειμμένοι. B. (x) αὐτῷ. Slav. 5. Tert. ſemel. (y) ὑπάντησιν. D*EFG. (z) = 46. τῷ χριστῷ D*EFG. Vulg. It. Tert. Orig. int. Hier. ſemel. Ruf. Ambr. Aug. Ambrſt. in comment. Pel. *Domino Chriſto*, Ambrſt. in textu. (a) πάντες. D* clar. germ. (b) σὺν χριστῷ. 14. ἐν κυρίῳ. B. (c) = 20. τοῦ πνεύματος. Lectionaria. τούτοις τοῦ πνεύματος. 49. al. 6. Mt. l. m** Ar. pol. (d) χρεία ἐστὶ FG. It. Arm. Slav. ed. Tert. Ambrſt. *non opus habemus vobis ſcribere, vel, ſicut alii codd. habent: non opus habetis vobis ſcribi*. Aug. (e) = BDEFG. 17. 67** Ed.

3 οὕτως ἔρχεται. Ὅταν [f] †
λέγωσιν· [g] εἰρήνη καὶ ἀσφά-
λεια·" τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς
[h] ἐφίσταται" ὄλεθρος, ὥσ-
περ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐ-
χούσῃ· καὶ οὐ μὴ ἐκφύγω-
4 σιν. Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοὶ,
οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα [i] ἡ
ἡμέρα ὑμᾶς" ὡς [k] κλέπτης"
5 καταλάβῃ· Πάντες [l] ⁜
γὰρ" ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε
καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ [m] ἐ-
σμὲν" νυκτὸς, οὐδὲ σκότους.
6 Ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν,
ὡς [n] καὶ" οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ
γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν.
7 Οἱ γὰρ καθεύδοντες, νυκτὸς
καθεύδουσι· καὶ οἱ μεθυσκό-
8 μενοι, νυκτὸς μεθύουσιν· Ἡ-
μεῖς δὲ, ἡμέρας ὄντες [o], νή-
φωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα
πίστεως καὶ ἀγάπης, καὶ πε-
ρικεφαλαίαν, [p] ἐλπίδα" σω-
9 τηρίας· Ὅτι [οὐκ ἔθετο ἡ-
μᾶς ὁ θεὸς εἰς ὀργὴν, ἀλλ᾽
εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χρι-
10 στοῦ, Τοῦ ἀποθανόντος ὑ-
πὲρ ἡμῶν, ἵνα, εἴτε [q] γρη-
γορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν",
ἅμα σὺν αὐτῷ [r] ζήσωμεν."]
11 Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους,
καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕνα,
καθὼς καὶ ποιεῖτε.

Ἐρω-

---

f † γάρ.

(f) = AG. 17. 44. 47. Syr. Arm. (fed extat in m.) It. Tert. Cypr. Ambrft. ed. δέ. DEF. Copt. Syr. p. Chryf. (etiam in Mt. α) Theodoret. (g) εἰρήνην καὶ ἀσφάλειαν. 4. Mt. g. ἔχειν εἰρήνην καὶ ἀσφάλειαν. Mt. α. (h) φανήσεται. FGgr. *apparebit*, clar. germ. Hefych. ap. Aug. Sed *ſuperveniet*, boern. Vulg. Iren. Hier. Ambrft. Alii. *veniet* f. *adveniet* f. *inſiſtet* f. *inſtabit*, Patr. lat. (i) ὑμᾶς ἡ ἡμέρα. ADEFG. Vulg. It. Chryf. in comment. + ἐκείνη. FG. Vulg. It. Ambrft. Aug. Pel. (k) κλέπτας. AB. Copt. (l) ⁜ γάρ. ABDFG. 17. 23. 31. 37. 39. 47. 73. 80. al. 4. Mt. c. d. f. k. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. ed. Vulg. It. Clem. (comma 6 ponens poft νήφωμεν verfu 8.) Chryf. (etiam in Mt. α) Theodoret. Theoph. Ambrft. Aug. Pel. (m) ἐστέ. D*FG. Syr. It. harl** marian. Ambrft. (n) = A. 17. 87. Syr. Arr. Aeth. Vulg. mf. Clem. bis. Antioch. (o) + υἱοί. 72. 74. al. 5. Ed. Syr. Arr. Sed locum varie mutat. (p) ἐλπίδος. Mt. d. Theoph. mf. Ambrft. ed. (q) γρηγοροῦμεν εἴτε καθεύδομεν. 72. Alii. Mt. a. al. 3. Ed. Chryf. Theoph. (r) ζῶμεν. D*E. 73.

12 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀ-
δελφοὶ, εἰδέναι τοὺς κοπι-
ῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ προϊ-
σταμένους ὑμῶν ἐν κυρίῳ,
13 καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, Καὶ
ἡγεῖσθαι αὐτοὺς [s] ὑπερεκ-
περισσοῦ" ἐν ἀγάπῃ, διὰ τὸ
ἔργον αὐτῶν· εἰρηνεύετε ἐν
14 [t] ∾ ἑαυτοῖς."] Παρακα-
λοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, [u]
νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους,
παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύ-
χους, [x] ἀντέχεσθε" τῶν ἀ-
σθενῶν, [y] μακροθυμεῖτε"
15 πρὸς πάντας. Ὁρᾶτε, μή
τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ
ἀποδῷ· ἀλλὰ πάντοτε τὸ
ἀγαθὸν διώκετε [z] = καὶ"
εἰς ἀλλήλους [a] καὶ" εἰς πάν-
16 τας. Πάντοτε χαίρετε [b].
17 Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε·
18 Ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦ-
το γὰρ [c] θέλημα θεοῦ ἐν
19 χριστῷ ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. Τὸ
πνεῦμα μὴ [d] σβέννυτε·"
20 Προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε·
21 [e] Πάντα" [f] ⁜ δὲ˜ [g] δο-
κιμάζετε·" τὸ καλὸν κατέ-
22 χετε· Ἀπὸ παντὸς εἴδους
23 πονηροῦ ἀπέχεσθε. Αὐτὸς
δὲ

---

t ∾ αὐτοῖς.

(s) ὑπερεκπερισσῶς. BD*FG. (t) D*EG. 47. 61. 73. 74. al. 9. pluresve. Ed. Syr. Erp. Aeth. Slav. 5. 8. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. α bis. ſemel ἑαυτοῖς.) Theodoret. Codd. ap. Theoph. Ambrſt. ed. Pel. (u) νουθετεῖν . . παραμυθεῖσθαι . . ἀντέχεσθαι. G. Mt. d. item F. Utrumvis boern. (x) ἀνέχεσθε. 74. (y) μακροθυμεῖν. Mt. d. (z) = ADEFG. 17. 23. 37. 39. 57 (c. al. 5) 67** 80. Syr. Arr. Copt. Vulg. ed. It. Ambrſt. ed. Pel. (a) = clar. germ. (b) + ἐν τῷ κυρίῳ. FG. boern. harl** Ambrſt. (c) + ἐστι. Hoc vel poſt γὰρ vel poſt θέλημα vel poſt θεοῦ addunt AD*EFG. 37. 73. 80. Vulg. It. Slav. Ambrſt. Pel. (d) ζβέννυτε D*FG. (e) πνεύματα. Conject. (f) + DEFG. 23. 37. 39. 47. 57 (c. al. 3.) 61. 67** 74. 80. al. 16. et Barb. 4. Mt. a* g. 19. al. 10. Ed. Aeth. Slav. Vulg. It. Clem. bis. Baſ. Chryſ. in textu. (etiam in Mt. α ſemel.) Damaſc. Theoph. Ambrſt. ed. Pel. (g) δοκιμάζοντες. 61. 72. 74. al. 12. Mt. a in marg. 19. al. 9. Ed. Syr. p. in m. Slav. Baſ. Cyr. Chryſ. alicubi. (etiam h. l. in Mt. α ſemel.) Damaſc. || + καὶ. 20. 48. 69. item 49. Mt. a. n. Syr. Clem. bis. Oec. || Paulus dicit: γίνεσθε φρόνιμοι (alibi τρόφιμοι) τραπεζῖται· πάντα δοκιμ. etc. Cyr.

δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι
ὑμᾶς ὁλοτελεῖς· καὶ ὁλό-
κληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ
ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμ-
πτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
24 [h] τηρηθείη."] Πιστὸς ὁ [i]
καλῶν" ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιή-
σει [k].
25 Ἀδελφοὶ, προσεύχεσθε
26 [l] περὶ ἡμῶν. Ἀσπάσασθε
τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν
27 φιλήματι ἁγίῳ. [m] Ὁρκίζω"
ὑμᾶς τὸν κύριον, [n] ἀναγνω-
σθῆναι" τὴν ἐπιστολὴν" [o] [p]
πᾶσι" τοῖς [q] ═ ἁγίοις" [r]
28 ἀδελφοῖς." Ἡ χάρις τοῦ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
μεθ' ὑμῶν. [s] †] [t]

---

s † Αμήν. t † Πρὸς θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν.

(h) ═ F. boern. τηρηθῆναι. 71. (i) παρακαλῶν. 37. Mt. f. (k) + τοῦτο. Arm. + τὴν ἐλπίδα ὑμῶν (ſ. ἡμῶν) βεβαίαν. 31. 38. 72. 74. Barb. 1. Ed. (l) + καὶ. BD* 4** 17. 31. 37. 39. 73. Mt. f. α. Ed. Arm. clar. germ. Chryſ. (m) ἐνορκίζω. ABD*E. 17. 80. al. 3. Mt. f. Auctor Synopſ. Euthal. in hypotheſi. (n) ἀναγνωρισθῆναι. 74* (o) + ταύτην. Slav. ed. Copt. Vulg. Ambrſt. Pel. (p) ═ 17. (q) ═ BDEFG. 7. 27. 43. 70. 80. Aeth. It. Damaſc. Ambrſt. Caſſiod. (r) ═ Mt. d. Theoph. (s) ═ BD*FG. 61. 67** clar. boern. Vulg. mſ. Ambrſt. (t) Hypographae: πρὸς θεσσαλονικεῖς α. ἐπληρώθη, ἄρχεται πρὸς θεσσ. β. D. item FG. πρὸς θεσσ. α. ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν. AB. Alii. *ſcribens a Ladicia*. clar** Syr. p. + διὰ τιμοθέου Mt. k. Syr. + διὰ σιλουανοῦ καὶ τιμοθέου. 38. Copt. + *per Tychicum* et *Oneſimum*. Prologus in codd. lat. + ἀναγνώσεων α. κεφαλαίων ιζ. στίχων ρϠγ. ſ. ρϠϛ ſ. σ. *Verſus CCXIII.*

ΠΑΥΛΟΥ

ΠΑΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

1 Παῦλος καὶ [a] σιλουανὸς"
καὶ τιμόθεος, τῇ ἐκκλη-
σίᾳ θεσσαλονικέων [b] ἐν θεῷ
πατρὶ ἡμῶν καὶ κυρίῳ ἰη-
2 σοῦ χριστῷ·" Χάρις ὑμῖν
καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς
[c] — ἡμῶν," καὶ κυρίου ἰη-
σοῦ χριστοῦ.
3 Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν
τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑ-
μῶν, ἀδελφοὶ, καθὼς ἄξιόν
ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ
πίστις ὑμῶν, καὶ πλεονάζει
[d] ἡ" ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου [e]
πάντων" ὑμῶν εἰς ἀλλήλους·
4 "Ὥστε [f] ἡμᾶς αὐτοὺς" ἐν
ὑμῖν [g] καυχᾶσθαι" ἐν ταῖς
ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ
τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πί-
στεως, ἐν πᾶσι τοῖς διω-
γμοῖς [h] ὑμῶν" καὶ ταῖς θλί-
5 ψεσιν, αἷς ἀνέχεσθε· [i] "Ἔν-
δειγμα" τῆς [k] δικαίας κρί-
σεως" τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ κα-
ταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασι-
λείας τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ ἧς
6 καὶ πάσχετε. Εἴπερ δίκαι-
ον παρὰ θεῷ, ἀνταποδοῦναι
τοῖς

(a) σιλβανὸς. DFGgr. 67** (b) = 17. || θεῷ] + καὶ 4. 80. (c) = DE. 17. 49. 71. clar. germ. Theoph. Ambrst. ed. Pel. (d) ἐν. 3. (e) = 17. Vulg. ed. Aug. Pel. (f) αὐτοὺς ἡμᾶς. B. 37. 73. al. 4. Mt. f. (g) ἐγκαυχᾶσθαι. AB. 17. Mt. a semel. (h) = 45. 67* tol Codd. lat. Tert. ἡμῶν. 37. 39. 49. (i) ἐνδείγματι. 30. 43. Ephr. εἰς ἔνδειγμα. 73. Theoph. sed non Mt. d. Vulg. boern. Aug. Ambrst. Pel. (k) δικαιοκρισίας. 18* 49. 18 et 20 in scholio. Mt. n** Ephr. Antiochus. δικαιοκρίσεως. 87.

[l] τοῖς" θλίβουσιν ὑμᾶς θλί-
7 ψιν, Καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβο-
μένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν, ἐν
τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου
ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ, μετ' ἀγ-
γέλων δυνάμεως αὐτοῦ,
8 Ἐν [m] ∾ πυρὶ φλογὸς,"
[n] διδόντος" ἐκδίκησιν τοῖς
μὴ εἰδόσι θεὸν, καὶ τοῖς
μὴ ὑπακούουσι τῷ εὐαγγε-
λίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
9 [o] = χριστοῦ·" Οἵτινες
δίκην τίσουσιν, [p] ὄλεθρον"
αἰώνιον, ἀπὸ προσώπου [q]
τοῦ" κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς
δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ,
10 Ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν
[r] τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ [s]
θαυμασθῆναι" ἐν πᾶσι τοῖς
[t] πιστεύσασιν," (ὅτι [u] ἐπι-
στεύθη" τὸ [x] μαρτύριον"
ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς,) * ἐν τῇ ἡ-
11 μέρᾳ ἐκείνῃ. Εἰς ὃ καὶ
προσευχόμεθα πάντοτε [y] πε-
ρὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ
τῆς κλήσεως [z] ὁ θεὸς ἡ-
μῶν,"

m ∾ φλογὶ πυρὸς. t. πιστεύουσιν.

(l) αὐτοῖς τοῖς. FG. *iis s. his qui tribulant*, Vulg. It. *eis tribulantibus*, boern. (m) BD*EFG. 71. Syr. utr. (Syr. p. habet rec. in m) Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Macar. Theodoret. in comment. Theoph. (etiam in Mt. d) in comment. Oec. Tert. Iren. Aug. Pel. || = Marcion. (n) διδοὺς D*FG. It. *dare* Tert. *dans t. dare*, boern. (o) = BDgr. Egr. 17. 46. 47. 108. al. 13. Mt. d. g. α. al. 3. Copt. Aeth. Syr. p. Ar. pol. Theodoret. Damasc. Theoph. Oec. (p) ὀλέθριον. A. 17. 73. Slav. 5. et ant. Chrys. in Mt. α. Ephr. Tert. ὀλέθρου. clar. germ. Iren. *in interitu*, Vulg. Pel. *in interitum*, tol. boern. Ambrst. (q) = FG. 39. 57. (cum 3. 67.) 72. al 3. Mt. b. d. Ed. Chrys. (etiam in Mt. α) in textu. Theoph. (r) + πᾶσι. 72. Mt. c. Chrys. in comment. semel. (s) θαυμαστωθῆναι. Mt. a. ἐνθαυμασθῆναι. D*FG. (t) ABDEFGgr. 31. 37. 39. 46. 47. 57 (c. al. 5.) 61. 72. 80. al. 26. Mt. a. d. g. al. 7. Ed. Syr. p. Slav. Vulg. It. Ephr. Chrys. (etiam in Mt. α) Theodoret. Damasc. Theoph. Oec. Iren. semel. Ambrst. Pel. μὴ πιστεύσασι. Theodoret. in comment. (u) ἐπιστώθη. 31. (x) μυστήριον. 23* Mt. a in marg. (y) + καὶ. D*gr. Mt. d. (z) ὁ θεὸς D* 80. clar. germ. Vigil. ὁ θεὸς ὑμῶν. D**Egr. 37. al. 5. Mt. a* g. al. 3. ὑμῶν ὁ θεός. Syr. Erp. Aeth. ὑμῶν ὁ θεὸς ἡμῶν. FG. Arm. boern.

μῶν," καὶ πληρώσῃ πᾶσαν
[a] εὐδοκίαν" ἀγαθωσύνης [b]
καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει·
12 Ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ [c] =
χριστοῦ" ἐν ὑμῖν, [d] καὶ ὑ-
μεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χά-
ριν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ κυρί-
ου ἰησοῦ χριστοῦ."
1 [Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς,
ἀδελφοὶ, ὑπὲρ τῆς παρουσίας
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χρι-
στοῦ, καὶ ἡμῶν ἐπισυναγω-
2 γῆς ἐπ' αὐτὸν, Εἰς τὸ μὴ τα-
χέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ
τοῦ νοὸς [e], μήτε θροεῖ-
σθαι μήτε διὰ πνεύμα-
τος, μήτε διὰ λόγου, [f]
μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς
δι' ἡμῶν [g], ὡς ὅτι ἐν-
έστηκεν ἡ ἡμέρα [h] τοῦ"
3 [i] κυρίου."] Μή τις ὑ-
μᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδέ-
να τρόπον· ὅτι ἐὰν μὴ ἔλ-
θῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον, καὶ
ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς
[k] ἁμαρτίας," ὁ υἱὸς τῆς ἀπω-
4 λείας, Ὁ ἀντικείμενος καὶ [l]
ὑπεραιρόμενος" ἐπὶ [m] πάν-
τα" λεγόμενον [n] θεὸν" ἢ
σέβασμα, [o] ὥστε" αὐτὸν εἰς
τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ [p] † κα-
θίσαι,

---

i. χριστοῦ. p † ὡς θεὸν.

(a) ἐπιθυμίαν. 17. Sahid. ἐνδικίαν. Mt. a in marg. (b) + *suae*, Vulg. mſ. et ed. ſixtin. Pel. Beda. (c) = BDE. 37. 47. 57 (c. al. 4.) 73. 74. al. 16. Mt. g. m** al. 5. Copt. Sahid. Aeth. clar. germ. Theodoret. mſ. Oec. (d) = FG. boern. (e) + ὑμῶν. D*E. 43. Syr. Erp. Syr. p. c. aſt. Sahid. Aeth. Vulg. clar. germ. Ambrſt. Hier. Pel. Non habent Tert. Aug. Alii. (f) + μήτε διὰ προφητείας. Mt. d. (g) + *miſſam*, Slav. ed. Vulg. Hier. Aug. Ambrſt. Pel. (h) = FG. Mt. d. Theoph. (i) ABD*EFG. 2. 31. 37. 47. 57 (cum 3) 67** 71. 73. 80. 99. Mt. d. f. Ed. Syr. Erp. Sahid. Copt. Aeth. Arm. Slav. mſ. Vulg. It. Or. Hippol. Chryſ. (etiam in Mt. α) Theodoret. Damaſc. Theoph. Oec. Tert. Hier. Aug. Ambrſt. Pel. Alii. χριστοῦ ἰησοῦ. 17. (k) ἀνομίας. B. 4** 6. 23. 31. 39. 57 (cum 3. 70.) 71. 80. Copt. Sahid. Slav. ed. Orig. mſ. bis et in edd. qu. (ſed alibi quinquies ἁμαρτίας.) Cyr. hieroſ. Damaſc. Nicephor. Tert. (l) ἐπαιρόμενος. FG. Or. ſemel. Procop. ap. Niceph. ſemel. (m) πᾶν τὸ. Ed. *omne quod*, Vulg. boern. Iren. Tert. Oroſ. Ambrſt. Alii. (n) θεός. 18* (o) ἵνα. F. || Mox ὡς θεὸν] ἵνα θεὸν. G* boern* (p) = ABD* 6. 14. 17. 31. 71. 73. 80. 87.

θίσαι, [q] ἀποδεικνύντα" ἑαυ-
5 τὸν, ὅτι ἐστὶ θεός. Οὐ μνη-
μονεύετε, ὅτι ἔτι [r] ὢν"
πρὸς ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑ-
6 μῖν; Καὶ νῦν τὸ κατέχον
οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆ-
ναι αὐτὸν ἐν τῷ [s] ἑαυτοῦ"
7 καιρῷ. Τὸ γὰρ μυστήριον
ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας,
μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ
8 μέσου γένηται· Καὶ τότε ἀ-
ποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος,
ὃν ὁ κύριος [t] + ἰησοῦς" [u]
∾ ἀναλώσει" τῷ πνεύματι
τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ
καταργήσει [x] τῇ ἐπιφανείᾳ"
9 τῆς παρουσίας αὐτοῦ· Οὗ
ἐστιν ἡ παρουσία, κατ' ἐνέρ-
γειαν τοῦ σατανᾶ, ἐν πάσῃ
δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέ-
10 ρασι ψεύδους, Καὶ ἐν πάσῃ
ἀπάτῃ [y] — τῆς" ἀδικίας,
[z] — ἐν" τοῖς ἀπολλυμένοις·
ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀ-
ληθεί-

---

u ∾ ἀνελεῖ.

---

87. Barb. 1. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. (Syr. p. habet c. aſt.) Vulg. clar. germ. Or. ter. Hippol. Cyr. utr. Severus. Chryſ. in Mt. α. Theodoret. alicubi. Polychronius. Methodius jun. Damaſc. Iren. Tert. Cypr. Aug. Ambrſt. Rufin. Primaſ. Caſſiod. Alii. || Poſt καθίσαι ponunt 3. Mt. d. (q) ἀποδεικνύοντα. AFG. 23. 31. 37. 57 (cum 3.) 72. 73. Mt. f. Ed. Or. ſemel. Cyr. utr. Theodoret. alicubi. Damaſc. καὶ ἀποδεικνῦναι. Mt. c. (r) ὄντος μου. D*E. Ambrſt. (s) αὐτοῦ. A. 37. 39. al. 2. Mt. f. g. k. Or. bis. Cyr. hieroſ. || αὐτῷ καιρῷ. 17. (t) + AD*FG. 17. 31. 47. 71. 80. 99. Mt. d. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Slav. ed. Vulg. It. Or. ſemel vel bis. (ſemel vel bis ut rec., ſemel κύριος ὁ θεὸς.) Hippol. Conſtitut. Ath. Baſ. Cyr. Ephr. Chryſ. (ſed non in Mt. α.) Theodoret. ſaepe. (ſemel omittit.) Damaſc. Theoph. Iren. ſemel. Tert. Hier. ſaepe. Fulgent. Hilar. Ambr. Aug. Rufin. Ambrſt. Primaſ. Pel. (non habet Vigil. tapſ.) + *Ieſus Chriſtus*, Iren. ſemel, et, ut videtur Cyr. hieroſ. (u) ABD*F. 17. 23. 31. 47. 57 (c. al. 2.) 71. 73. 80. 99. Or. ſemel vel bis. Hippol. Macar. Method. jun. Andreas caeſar. Chryſ. in Mt. α. Damaſc. Theoph. apud Mill. Utrumque Baſ. et Theodoret. ἀνέλοι G. 67** ἀναλοῖ. Or. bis. *interficiet*, Vulg. It. Patr. lat. omnes. (x) τὴν ἐπιφάνειαν. D*gr. Cyr. hieroſ. (y) = ABFG. 71. 73. 80. Or. ſexies. (z) = AD*FG. 17. 71. Copt. Sahid. Aeth. Vulg. It. Or. quinquies. (ſemel habet.) Cyr. hieroſ. Damaſc. Iren. Tert. Aug. Ambrſt. Alii.

λinitialεθείας [a] οὐκ ἐδέξαντο εἰς
11 τὸ σωθῆναι αὐτούς. [b] Καὶ"
διὰ τοῦτο [c] ∽ πέμψει"
αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν πλά-
νης, εἰς τὸ πιστεῦσαι [d] αὐ-
12 τοὺς" τῷ ψεύδει· Ἵνα κρι-
θῶσι πάντες οἱ μὴ πιστεύσαν-
τες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ' εὐδο-
κήσαντες [e] — ἐν" τῇ ἀ-
δικίᾳ.]
13 [Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν
εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ πάντο-
τε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἠγα-
πημένοι ὑπὸ κυρίου, ὅτι [f]
∽ εἵλετο" [g] ὑμᾶς" ὁ θεὸς
[h] ἀπ' ἀρχῆς" εἰς σωτηρίαν,
ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος καὶ
14 πίστει ἀληθείας· [i] Εἰς ὅ"
ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγ-
γελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν
δόξης τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
15 χριστοῦ. Ἄρα οὖν, ἀδελ-
φοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε
τὰς παραδόσεις [k], ἃς ἐδι-
δάχθητε, εἴτε διὰ λόγου εἴ-
16 τε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. Αὐ-
τὸς δὲ ὁ κύριος ἡμῶν [l] ἰη-
σοῦς χριστὸς, καὶ ὁ θεὸς καὶ
πα-

c ∽ πέμπει. f ∽ εἵλατο.

(a) + χριστοῦ. D*E. clar. germ. (b) = D* 67** Syr. Ar. pol. Aeth. Copt. Vulg. clar. germ. Chryſ. (etiam in Mt. α.) Cyr. mſ. Oec. Pel. (c) ABDgr.*FGgr. 67** Vulg. mſ. Or. bis vel ter. Baſ. Cyr. hieroſ. Damaſc. Ambrſt. ed. (d) = FG. al. 3. (e) = BD*FG. 3. 17. 33. 37. Mt. c. d. f. k. Ed. Sahid. Vulg. It. Or. bis. (bis ut rec.) Hippol. Cyr. utr. Theodoret. alicubi. Damaſc. Iren. Tert. Aug. Ambrſt. Alii. (Habent Cypr. Hier.) (f) ABDEFG. 17. 23. 71. Alii. (g) ἡμᾶς. D* 39. 91. Mt. l. clar. germ. Vulg. mſ. Didym. int. Vigil. (h) ἀπαρχὴν. BFGgr. 35. 39. 47. 71. Mt. k. Damaſc. *primitias*, Vulg. Ambr. Pel. (i) εἰς ἥν. Codd. ap. Bezam. *in qua*, Vulg. tol. boern. Pel. *in quam*, Ambrſt. || + καὶ. FG. 23. 37. 47. 71. 73. 80. Mt. f. Ed. Arm. Syr. p. Vulg. boern. Ambrſt. (k) + ἡμῶν, D* clar. germ. Ambrſt. Siricius ſemel. Innocent. I. + ὑμῶν. 17. Aeth. Siricius ſemel. (l) ἰησοῦς χριστὸς (χριστ. ἰησ. B.) καὶ (ὁ G. 73.) θεὸς ὁ πατήρ. BDgr*FG. 73. Syr. Erp. Vulg. mſ. boern. Ambrſt. ed. Vigil. ſemel. Cerealis. Auctor de voc. gent. καὶ θεὸς ἰησοῦς χρ. καὶ πατήρ. 46. ἰησοῦς χρ. ὁ θεὸς πατήρ. Aeth. ἰησοῦς χρ. ὁ πατήρ. Ar. pol. ἰησοῦς χρ. καὶ ὁ πατήρ. tol. ἰησοῦς χρ. καὶ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου. Chryſ. ed. in comment. καὶ ὁ θεὸς καὶ πατήρ. 45.

πατὴρ" ἡμῶν, ὁ ἀγαπήσας
ἡμᾶς, καὶ [m] δοὺς" παράκλη-
σιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγα-
17 θὴν ἐν χάριτι, Παρακαλέσαι
ὑμῶν τὰς καρδίας, καὶ στηρί-
ξαι [n] = ὑμᾶς" ἐν παντὶ
[o] ∾ λόγῳ καὶ ἔργῳ" ἀ-
γαθῷ.

1 Τὸ λοιπὸν, προσεύχε-
σθε, ἀδελφοὶ, περὶ ἡμῶν,
ἵνα ὁ λόγος τοῦ [p] κυρίου"
τρέχῃ καὶ δοξάζηται, καθὼς
2 καὶ πρὸς ὑμᾶς, Καὶ ἵνα ῥυ-
σθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ
πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ
3 πάντων ἡ πίστις. Πιστὸς δέ
ἐστιν ὁ [q] κύριος," ὃς [r] [s] στη-
ρίξει" ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ
4 τοῦ πονηροῦ. Πεποίθαμεν
δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ
παραγγέλλομεν [t] ὑμῖν," [u]
καὶ" ποιεῖτε [x] καὶ ποιήσε-
5 τε." Ὁ δὲ κύριος κατευθύ-
ναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς
τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ, καὶ
εἰς [y] # τὴν" ὑπομονὴν τοῦ
χριστοῦ.]
6 [Παραγγέλλομεν δὲ ὑ-
μῖν, ἀδελφοὶ, ἐν ὀνόματι τοῦ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ,
στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς
ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπα-
τοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν
παράδοσιν, ἣν [z] παρελάβοσαν"

o ∾ ἔργῳ καὶ λόγῳ. z ∾ παρέλαβον. παρέλαβε.

(m) διδούς. 72. Ed. (n) = ABD*EFG. 17. 31. 37. 47. 71. 73. Mt. f. k. Syr. utr. (non Arr.) Arm. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. α) Oec. Ambrſt. Alii. (o) ABDE. 31. 37. 39. 43. 47. 71. 73. Mt. c. f. Copt. Aeth. Syr. p. Slav. 5 et 8. Vulg. It. Chryſ. et Theoph. (etiam in Mt. α et d.) Theodoret. Oec. Ambrſt. Vigil. Alii. || καὶ λόγῳ = 17. (p) θεοῦ. G. 17. Vulg. ed. boern. Chryſ. in Mt. α bis. Maximus taur. Pel. (q) θεός. AD*G. 71. Arm. ed. in m. Vulg. It. Ambrſt. Alii. (r) + καὶ. A. 37. 71. Mt. f. Arm. Syr. p. c. aſt. Auctor de voc. gent. (s) στηρίσει. B. τηρήσει. FGgr. (t) = D* 17. 67** Vulg. ed. clar. germ. Chryſ. in comment. Ambrſt. Pel. Beda. (u) = AD*E. clar. germ. (x) = 71. al. 4. || καὶ ἐποιήσατε καὶ ποιεῖτε. FG. boern. item Aeth. (y) + ABDEFG. 37. 46. 67. 71. 72. 73. 80. Alii. Mt. a. al. 11. Ed. Patr. gr. (z) A. Baſ. ἐλάβοσαν. D* παρέλαβον. D**E. 23. 31. 37. 39. 46. 47. 67. 72. 74. 108. al. 31. Mt. a. al. 10. Ed. Baſ. alicubi. Patr. gr. Item: Aeth. Syr. p. Slav. Vulg. clar. germ. Cypr. ter. Lucif. Aug. Ambrſt. ed. Pel. παρελάβετε. BFG. 43. 73. 80. Copt. Arm. Antonius. Theodoret.

7 παρ' ἡμῶν. Αὐτοὶ γὰρ οἴ-
δατε, πῶς δεῖ μιμεῖσθαι
8 [a] ἡμᾶς·" Ὅτι οὐκ ἠτα-
κτήσαμεν ἐν ὑμῖν, οὐδὲ δω-
ρεὰν ἄρτον [b] ἐφάγομεν" πα-
ρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ
μόχθῳ, [c] νύκτα καὶ ἡμέ-
ραν" [d] ἐργαζόμενοι," πρὸς
τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑ-
9 μῶν. Οὐχ ὅτι οὐκ ἔχο-
μεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυ-
τοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς
10 τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. Καὶ
γὰρ, ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς,
τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν,
ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζε-
11 σθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. Ἀκούο-
μεν γάρ τινας περιπατοῦντας
ἐν ὑμῖν [e] ἀτάκτως," μηδὲν
ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιερ-
12 γαζομένους. Τοῖς δὲ τοι-
ούτοις παραγγέλλομεν καὶ
παρακαλοῦμεν [f] ∾ διὰ τοῦ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ,"
ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμε-
νοι, τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθί-
13 ωσιν. Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοὶ,
μὴ ἐκκακήσητε [g] καλοποι-
14 οῦντες." Εἰ δέ τις οὐχ
ὑπακούει τῷ λόγῳ [h] ἡμῶν"
* διὰ [i] τῆς" ἐπιστολῆς, τοῦ-
τον σημειοῦσθε· [k] = καὶ"
μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα
15 ἐντραπῇ· Καὶ μὴ ὡς ἐχ-
θρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθε-
16 τεῖτε ὡς ἀδελφόν. Αὐτὸς
δὲ ὁ [l] κύριος" τῆς εἰρήνης
δῴη ὑμῖν [m] τὴν" εἰρήνην
δια-

---

f ∾ ἐν κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ.

---

doret. alicubi. Ambrst. ed. Auctor de sing. cler. *accepistis l. acceperunt*, boern. (a) ὑμᾶς. Mt. b. c. Slav. 5. δεῖ ὑμᾶς μιμεῖσθαι ἡμᾶς. Slav. ed. Arm. (b) ἐλάβομεν. 61. al. 14. Mt. a. in marg. k. l. m* Ed. Damasc. Ambrst. ed. (c) νυκτὸς καὶ ἡμέρας. BFG. 17. 31. 47. 71. 73. Chrys. in Mt. α. (d) ἀγωνιζόμενοι. 46. (e) = 67** Alii transponunt. (f) ABD*FG 17. 31. 71. 80. Vulg. It. (Aliae Verss.) Damasc. Ambrst. Aug. Pel. (g) καλὸν ποιοῦντες. FG. τὸ καλὸν ποιοῦντες. 73. Mt. a. in marg. b e. l. m** Chrys. in comment. bis (etiam in Mt. α) et alibi. *bene t. bonum facientes*, boern. (h) ὑμῶν. 23. 37. 39. al. 3. Mt. f. Ed. Aeth. Chrys. ap. Theoph. (i) = FG. (k) = ABD* 17. Chrys. Tert. *ut*, clar. germ. (l) θεὸς. FG. Mt. d. m** boern. Vulg. ms. et edit. sixtin. Theoph. Ambrst. Pel. (m) = A. 67**

διαπαντὸς ἐν παντὶ n ∾
τρόπῳ'' ὁ κύριος μετὰ πάν-
των ὑμῶν.
17 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ
χειρὶ παύλου, ° ὅ ἐστι ση-
μεῖον'' ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ·
18 οὕτω γράφω. Ἡ χάρις τοῦ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
μετὰ πάντων ὑμῶν. p =
ἀμήν.''] q †.

---

n ∾ τόπῳ. q † Πρὸς θεσσαλονικεῖς δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν.

(n) A*D*FG. 17. 49. Vulg. It. Chryſ. Ambrſt. Pel. *bono*, Aug. (o) = 47. (p) = B. 17. 67** Mt. f. α ſemel. tol. harl. Ambrſt. ed. (q) Subſcriptiones: πρὸς θεσσαλονικεῖς β. ἐπληρώθη, ἄρχεται πρὸς Τιμόθεον α. DE. item FG. (Sed ſequitur Ep. ad Ebraeos in ABC. 17. 23. 46. 47. 71. 73. Aliis. Copt. Codd. ap. Epiphanium. Theodoreto, Euthalio, Aliis.) πρὸς θεσσαλ. β ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν. AB. Alii. Ed. clar**. ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν διὰ σιλουανοῦ καὶ τυχικοῦ. Copt. πρὸς θεσσ. β. ἐγρ. ἀπὸ ῥώμης 71. Alii. Slav. 8. Auctor ſynopſ. Oec. ἐγράφη ἀπὸ λαοδικείας τῆς πισιδίας διὰ τυχικοῦ. Syr. *miſſa per Titum et Oneſimum*, Prologus lat. || + ϛιχ. ϙϛ ἀναγνωσ. α. κεφαλ. ϛ.

ΠΑΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

1 Παῦλος, ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ, κατ' ἐπιταγὴν [a] θεοῦ, σωτῆρος ἡμῶν, καὶ" [b] † [c] χριστοῦ ἰησοῦ,"
2 τῆς ἐλπίδος ἡμῶν," Τιμοθέῳ γνησίῳ [d] τέκνῳ" ἐν πίστει· χάρις, [e] ἔλεος," εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς [f] = ἡμῶν," καὶ [g] χρι-

b † κυρίου. c. ἰησοῦ χριστοῦ.

(a) τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, θεοῦ, καὶ. 73. 80. Barb. 1. Mt. f. Arm. τοῦ σωτῆρος θεοῦ ἡμῶν καὶ. 37. τοῦ πατρὸς ἡμῶν θεοῦ, καὶ. 10. θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν absque καὶ κυρίου, 17. 31. τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, absque καὶ κυρίου. 43. ap. Mill. θεοῦ πατρὸς, καὶ σωτῆρος ἡμῶν absque καὶ κυρίου, 38. 48. 72. Ed. θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν absque καὶ κυρίου, Ambrſt. in textu. θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν, κυρίου absque καὶ, Ar. pol. || τοῦ σωτῆρος ἡμῶν I. X. καὶ κυρίου I. X. Mt. h. (b) = AD*FG. 17. 31. 38. 43. 48. 71. 72. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. It. Cyr. Auctor. ſynopſ. Chryſ. in Mt. α. ſemel. Ambrſt. Ambr. Pel. Poſt *Chriſti Ieſu* ponit Caſſiod. κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν. Slav. 6. (c) AD*FG. 71. 72. Syr. utr. Erp. Sahid. Vulg. It. Chryſ. in comment. (etiam in Mt. α ſemel.) Ambrſt. Ambr. Caſſiod. ἰησοῦ. 10. 57. (cum 70.) Mt. d. (d) υἱῷ. 14. (e) πνεῦμα. Sahid. (f) = ABD*FG. 17. 23. 31. 73. Barb. 1. Mt. k. Copt. (non Sahid.) Arm. Slav. 3. Vulg. It. Orig. int. Ambrſt. ed. Pel. (g) κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. Theodoret. κυρίου I. X. τοῦ σωτῆρος (καὶ σωτῆρος 21.) ἡμῶν. 21. 37. κυρίου I. X., τοῦ θεοῦ

χριστοῦ ἰησοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν."
3 [h] Καθὼς" παρεκάλεσά σε
[i] προσμεῖναι" ἐν ἐφέσῳ, [k]
πορευόμενος εἰς μακεδονίαν,"
ἵνα παραγγείλῃς τισὶ μὴ ἑ-
4 τεροδιδασκαλεῖν, Μηδὲ προς-
έχειν μύθοις καὶ [l] γενεα-
λογίαις" [m] ἀπεράντοις," αἵτι-
νες ζητήσεις παρέχουσι μᾶλ-
λον ἢ [n] οἰκονομίαν" θεοῦ τὴν
5 ἐν πίστει· (Τὸ δὲ τέλος
τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγά-
πη ἐκ καθαρᾶς καρδίας, καὶ
συνειδήσεως [o] ἀγαθῆς," καὶ
6 πίστεως ἀνυποκρίτου· ᾯν τι-
νες ἀστοχήσαντες, ἐξετρά-
7 πησαν εἰς ματαιολογίαν, Θέ-
λοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι,
μὴ νοοῦντες [p] μήτε" ἃ λέ-
γουσι, μήτε περὶ τίνων δια-
8 βεβαιοῦνται.] [Οἴδαμεν δὲ,
ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις
αὐτῷ νομίμως [q] χρῆται," [r]
9 Εἰδὼς" τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νό-
μος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ [s]
καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι
καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ
βεβήλοις, [t] πατραλῴαις καὶ
μητραλῴαις," ἀνδροφόνοις,
Πόρ-

n ∾ οἰκοδομήν. οἰκοδομίαν.

θεοῦ ἡμῶν. Theoph. mſ. et in Mt. d. κυρίου I. X., τοῦ κυρίου ἡμῶν. 73. Mt. c. Theoph. ed. (h) = Syr. Erp. (i) περιμεῖναι. D* (k) *cum ires Macedoniam*, Hilar. mſ. (l) κενολογίαις. Conject. (m) ἀπείροις. Conſtitut. ματαίαις. Iren. gr. *interminatis*, Vulg. Hilar. Aug. *indeterminatis*, Tert. *indeterminabilibus*, Tert. Ambr. *infinitis*, clar. Iren. int. Ambrſt. Aug. *quae fine fine ſunt*, boern. Zeno. (n) AFGgr. I. (BCEH hiant.) 35. 57 (c. al. 7.) 71. 72. 73. 74. 75. 80. 87. 91. 93. 99. et, quod ſciamus, codices, excepto D*, omnino omnes. Mt. a. al. 10. id eſt Mt. omnes. Ed. (etiam Steph. 3.) Copt. Sahid. Arm. Syr. p. Ar. pol. Slav. mſ. Chryſ. (etiam in Mt. α. 9.) Theodoret. Damaſc. Photius mſ. Theoph. Oec. Pſeudo Ath. Vita Theodori ſtuditae. *legem*, Aeth. *veram rationem*, (quaſi ὀρθοτομίαν) Zeno. || οἰκοδομήν. D* Iren. gr. ap. Epiph. *aedificationem*, Syr. Erp. Syr. p. in m. Vulg. clar. boern. (germ. hiat.) Iren. int. Hilar. Ambr. Aug. Ambrſt. Pel. οἰκοδομίαν. Ed. Sed codex nullus. (o) = FGgr. (p) = 73. 92. 108. Ed. Syr. Arr. (q) χρήσηται. A. 73. Clem. (r) εἰδότες. clar. Vulg. mſ. et edit. ſixtin. Chryſ. ed. Pel. (s) + καὶ ἀποστάταις. 43. (t) πατρολῴαις καὶ μητρολῴαις. ADFG. Alii. Mt. a. f. n. Ed. πατραλοίαις καὶ μητραλοίαις. 80. Alii. Mt. d. al. 5. Ed. Alii aliter.

10 Πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀν-
δραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐ-
πιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον
τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ
11 ἀντίκειται, [u] Κατὰ τὸ εὐ-
αγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μα-
καρίου θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην
12 ἐγώ· [x] — Καὶ" [χάριν
ἔχω τῷ [y] ἐνδυναμώσαντί"
με [z] χριστῷ [a] ἰησοῦ" τῷ
κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με
ἡγήσατο, θέμενος εἰς διακο-
13 νίαν, [b] ∾ Τὸν" [c] πρότε-
ρον" ὄντα [d] βλάσφημον καὶ
διώκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλ'
[e] ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποί-
14 ησα ἐν ἀπιστίᾳ· Ὑπερεπλεό-
νασε δὲ ἡ χάρις τοῦ [f] κυ-
ρίου ἡμῶν" μετὰ πίστεως καὶ
ἀγάπης τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ·]
15 [[g] Πιστὸς" ὁ λόγος, καὶ πά-
σης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι χρι-
στὸς ἰησοῦς [h] ἦλθεν εἰς τὸν
κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι,
16 ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ· Ἀλλὰ
διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν
ἐμοὶ [i] πρώτῳ" ἐνδείξηται
ἰησοῦς χριστὸς τὴν πᾶσαν μα-
κροθυμίαν [k], πρὸς ὑποτύ-
πωσιν τῶν μελλόντων πι-
στεύ-

---

b ∾ τὸ πρότερον ὄντα.

(u) + τῇ. D* Arm. Vulg. clar. Baſ. Ambr. Lucif. Ambrſt. Alii. (x) = AFG. 17. 31. 67** 71. 73. 80. 93. Copt. Aeth. Arm. Vulg. boern. Chryſ. (etiam in Mt. a ſemel.) Theodoret. Theoph. Lucif. Pel. (y) ἐνδυναμοῦντι. 17. 72. al. 3. Mt. 9. ſemel Ed. Theoph. (z) + ἐν. D* 3. Aeth. Arm. clar. boern. harl* Theoph. ed. Ambrſt. ed. Beda. (a) = 3. 38. 72. Mt. a ſemel. Ed. Alii transp. || θεῷ ἰησοῦ χριστῷ. 61. item Vigil. (b) τὸ AD*FG. 17. 67** 80. al. 4. Mt. a. Dial. c. marcion. (c) ποτε. 37. (d) + με. A. 73. (e) + καὶ. 49. al. 3 Mt. n. Ed. + διὰ τοῦτο. D* gr. (f) θεοῦ. 33. 35. Mt. d. Chryſ. in comment. (etiam in Mt. a.) ſemel. Theoph. (g) *humanus*, Codd. ap. Hier. Iulianus pelag. Aug. bis. (ſemel *fidelis*.) Idacius. Ambrſt. (h) + ὁ θεὸς. Or. ed. (i) = D* Aeth. clar. Aug. alicubi. Ambrſt. πρῶτον 37. 39. 61. al. 10. Mt. b ſemel. al 4. Ed. Copt. Sahid. Slav. 5. Theodoret. (k) + αὐτοῦ. D. Syr. Arr. Copt. Sahid. clar. Aug. ſemel. Item Aeth. et Theodoret.

στεύειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰ-
17 ώνιον· Τῷ δὲ βασιλεῖ [l]
τῶν αἰώνων," [m] ἀφθάρτῳ,"
ἀοράτῳ, μόνῳ [n] † θεῷ,
τιμὴ [o] καὶ" δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν·)]
18 [Ταύτην τὴν παραγγελίαν
παρατίθεμαί σοι, τέκνον τι-
μόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας
ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα στρα-
τεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν
19 στρατείαν, Ἔχων πίστιν
καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἥν τι-
νες [p] ἀπωσάμενοι," περὶ τὴν
20 πίστιν ἐναυάγησαν· Ὧν ἐστιν
ὑμέναιος καὶ ἀλέξανδρος, οὓς
παρέδωκα τῷ σατανᾷ, ἵνα
παιδευθῶσι μὴ βλασφη-
μεῖν.]

1 [[q] Παρακαλῶ" οὖν
πρῶτον [r] πάντων" ποιεῖ-
σθαι δεήσεις, προσευχὰς, ἐν-
τεύξεις, εὐχαριστίας ὑπὲρ
2 πάντων ἀνθρώπων· Ὑπὲρ
βασιλέων, καὶ πάντων τῶν
ἐν ὑπεροχῇ ὄντων· ἵνα ἤρε-
μον καὶ ἡσύχιον βίον διάγω-
μεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ
3 σεμνότητι. Τοῦτο γὰρ"
καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον
τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ,
4 Ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει
σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν
5 ἀληθείας ἐλθεῖν. Εἷς γὰρ
θεὸς, εἷς καὶ μεσίτης θεοῦ
καὶ ἀνθρώπων, [t] ἄνθρωπος"
6 [u] χριστὸς ἰησοῦς," Ὁ δοὺς
ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάν-
των·

n † σοφῷ.

(l) = Chrys. in comment. αἰωνίῳ. Sahid. (m) ἀθανάτῳ D* Syr. p. in m. *immortali*, Vulg. clar. Tert. Novatian. Alii. || Post ἀοράτῳ addunt ἀθανάτῳ FG. boern. *immortali, invisibili, incorruptibili*, Aug. semel. (n) = AD*FG. 37. Syr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. It. Eus. Cyr. Chrys. in comment. semel. Theodoret. in comment. et alibi. Oec. in comment. Tert. Novatian. Aug. Cerealis. Ambrst. Pel. Habent Ar. pol. Nyss. Naz. Pseudo Ath. Epist. 6. episcop. ad Samosat. Chrys. in textu et semel in comment. Theodoret. in textu. Theoph. || θεῷ ἀοράτῳ μόνῳ, τιμὴ αὐτῷ καὶ δόξα. Sahid. (o) = 61. 72. al. 15. Mt. d. l. n. Ed. (p) μὴ ἀσπασάμενοι. 49. ap. Wetst. (q) παρακάλει. D*FG. Sahid. clar. boern. Hilar. Ambrst. ed. Cassiod. alicubi. || Orig. ter ut rec. (r) = FG. boern. Or. semel (s) = A. 17. 67** Copt. Sahid. (t) = Chrys. ed. (u) ἰησοῦς χριστὸς. 70. 72. Mt. d. e. g. α. Ed. Chrys. Theodoret. mss. Theoph.

των· x τὸ μαρτύριον και-
7 ροῖς ἰδίοις," y Εἰς ὃ ἐτέθην"
ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος,
(ἀλήθειαν λέγω z †, οὐ ψεύ-
δομαι,) a διδάσκαλος" ἐ-
θνῶν ἐν b πίστει" καὶ ἀλη-
θείᾳ.]
8 [Βούλομαι οὖν προσεύ-
χεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παν-
τὶ τόπῳ, ἐπαίροντας c ὁ-
σίους" χεῖρας χωρὶς ὀργῆς
9 καὶ d ∾ διαλογισμοῦ." Ὡς-
αύτως e καὶ τὰς" γυναῖ-
κας ἐν καταστολῇ f κοσμίῳ,"
μετὰ αἰδοῦς g καὶ σωφροσύ-
νης, κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν
h πλέγμασιν," i ἢ χρυσῷ,"
ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ
10 πολυτελεῖ, Ἀλλ', (k ὃ" πρέ-
πει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις
θεοσέβειαν,) δι' ἔργων ἀγα-
11 θῶν. Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μαν-
θανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ. l
12 ∾ Γυναικὶ δὲ διδάσκειν" οὐκ
ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν
ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυ-
13 χίᾳ. Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐ-
14 πλάσθη, εἶτα εὔα. Καὶ ἀ-
δὰμ

z † ἐν χριστῷ. d ∾ διαλογισμῶν. l ∾ διδάσκειν δὲ γυναικί.

(x) οὗ τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις ἐδόθη. D*FG. (item, absque ἐδόθη, 66** 80. Vulg. ed. sixtin. Mt. d.) clar. boern. harl* Ambrst. || τὸ μαρτύριον] = A. τὸ γὰρ μαρτύριον. 43. τὸ μυστήριον. 11. (y) ἐν ᾧ ἐτέθην. FG. *in quo positus sum*, Vulg. clar. boern. Hier. Ambrst. ὃ ἐπιστεύθην. A. (z) = AD*FG. 6. 23* 31. 47. 57 (cum 3. 49.) 67** 70. 71. 73. 75. al. 9. Mt. b. e. f. k. ψ. Syr. utr. Arr. Copt. Sahid. Aeth. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. α. 9.) Damaſc. Theoph. Oec. (ſed non Mt. d. g. n.) Ambrſt. Pel. (a) = Sahid. ἐγενόμην διδασκαλος. Arm. (b) πνεύματι. A. (c) ὁσίας. 1. 17. 35. Mt. d. k. Orig. bis. (quater ὁσίους.) Chryſ. ap. Niceph. (d) FG. 17. 31. 47. 67* 71. 73. 74. 75. 80. al. 7. Mt. l. Syr. utr. boern. Or. ter. (ſed ter ut rec.) Euſ. Macar. Baſ. Theodoret. in comment. et alibi. Damaſc. Hier. (e) = A. 71. || τὰς = D*FG. 67** 73. Or. (f) κοσμίως D*FGgr. 17. Or. bis. κοσμίᾳ 33. 35. Theoph. τιμίᾳ. 43. (g) + καὶ εὐλαβείας. 23. (h) καταπλέγμασιν. A. + ἀργυρίῳ. 38. 72. Barb. 1. Ed. (i) χρυσίῳ. 73. 80. καὶ χρυσίῳ AFG. καὶ χρυσῷ. D* Or. Syr. clar. ἢ χρυσίῳ. 31. 38. 71. 72. Mt. d. k. α. Utrumvis boern. (k) ὡς. 1. 71. 91. Mt. b. e. Arm. Cypr. (l) ADFG. 31. 37. 39. 71. 73. 80. Mt. f. k. Ed. Arm. Vulg. It. Cypr. Hier. Ambrſt. διδάσκειν poſt ἐπιτρέπω ponit Chryſ. in comment. et in Mt. 9 ſemel.

δὰμ οὐκ ἠπατήθη· ἡ δὲ γυ-
νὴ [m] ∾ ἀπατηθεῖσα," ἐν
15 παραβάσει γέγονε· Σωθήσε-
ται [n] δὲ" διὰ τῆς τεκνογο-
νίας, ἐὰν [o] μείνωσιν" ἐν πί-
στει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ
μετὰ σωφροσύνης.]
1 [[p] Πιστὸς ὁ λόγος·" εἴ
τις ἐπισκοπῆς [q] ὀρέγεται,"
2 καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. Δεῖ
οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίλη-
πτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄν-
δρα, [r] νηφάλιον," [s] σώφρο-
να," κόσμιον, φιλόξενον, δι-
5 δακτικόν· Μὴ πάροινον, μὴ
πλήκτην [t] †· ἀλλ' ἐπιει-
κῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον·
4 Τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊ-
στάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν
ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνό-
5 τητος· (Εἰ δέ τις τοῦ ἰ-
δίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶ-
δε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπι-
6 μελήσεται;) Μὴ νεόφυτον·
ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρίμα
7 ἐμπέσῃ [u] τοῦ διαβόλου· Δεῖ
δὲ [x] = αὐτὸν" καὶ μαρ-
τυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν
ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν
ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ δια-
8 βόλου. Διακόνους ὡσαύτως
[y] σεμνούς," μὴ [z] διλόγους,"
μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας,
9 μὴ αἰσχροκερδεῖς, Ἔχοντας
τὸ

---

m ∾ ἐξαπατηθεῖσα. r. νηφάλεον. t † μὴ αἰσχροκερδῆ.

(m) AD*FG. 17. 28. 32. 67* 71. 73. 80. Mt. k. Baſ. Chryſ. alicubi. (n) γάρ. Dgr. (o) μένῃ. Slav. 5 et ed. Vulg. boern* Hier. ſemel. (p) Ad antecedentia referunt Chryſ. Oec. Theoph. || πιστὸς] ἀνθρώπινος. D. clar. (Utrumvis boern.) Ambrſt. (ſed non attingit in comment.) Sedul. Cf. cap. 1, 15. (q) ἐφίεται. 4* (r) AD* Alii. Mt. d. f. k. l. m. Ed. Or. Naz. Baſ. Chryſ. Alii. νηφάλαιον. 71. Mt. b. c. h. n. (s) ἐν σωφροσύνῃ. Sahid. *bene moratum*, Tert. *prudentem*, Vulg. clar. *pudicum*. Hier. Ambrſt. Poſt κόσμιον addit *pudicum*, Vulg. ed. (t) = ADFG. 6. 17. 23* 31. 46. 57 (cum 68. 71.) 67** 73. 80. 93. 108. al. 12. Mt. f. Syr. Arr. Copt. Sahid. ut videtur. Aeth. Arm. Syr. p. (habet in m.) Vulg. It. Orig. int. Baſ. mſ. Conſtitut.. Iſidor. Antiochus. Chryſ. in comment. et in Mt. α et 9. Theodoret. ed. Damaſc. in Mt. g. Theoph. etiam in Mt. d. Oec. in Mt. n. Tert. Hier. Ambrſt. Pel. || + μὴ πλεονέκτην. 61. (u) + καὶ παγίδα. 49. 71. 93. Mt. a. k. item d. Aeth. Conſtitut. Baſ. Theodoret. mſ. Theoph. mſ. (x) = AFGH. 17. Copt. (non Sahid.) boern. (y) = 46* (z) δικολόγους. 28. διαλόγους. 37. Mt. d. Theodoret. mſ.

τὸ [a] μυστήριον" τῆς [b] πί-
στεως" ἐν καθαρᾷ συνειδήσει.
10 Καὶ [c] οὗτοι" δὲ δοκιμαζέ-
σθωσαν πρῶτον, [d] εἶτα" δια-
κονείτωσαν, [e] ἀνέγκλητοι ὄν-
11 τες." [f] Γυναῖκας ὡσαύ-
τως" σεμνὰς, μὴ [g] διαβό-
λους," [h] νηφαλίους," πιστὰς ἐν
12 πᾶσι. Διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς
γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων κα-
λῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδί-
13 ων οἴκων. [Οἱ γὰρ καλῶς δια-
κονήσαντες, βαθμὸν ἑαυτοῖς
καλὸν περιποιοῦνται, καὶ
πολλὴν παῤῥησίαν [i] ἐν πί-
στει τῇ ἐν" χριστῷ ἰη-
14 σοῦ.] Ταῦτά σοι γράφω,
ἐλπίζων ἐλθεῖν [k] πρός σε [l]
15 ∾ τάχιον·" Ἐὰν δὲ βρα-
δύνω, ἵνα εἰδῇς, πῶς δεῖ [m]
ἐν οἴκῳ θεοῦ ἀναστρέφεσθαι,
ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία θεοῦ ζῶν-
τος.

* [n] στύλος καὶ ἑδραί-
ωμα τῆς [o] ἀληθείας" * [p]
16 Καὶ" ὁμολογουμένως μέγα ἐ-
στὶ τὸ τῆς [q] εὐσεβείας" μυ-
στήριον· *[r] ὃς" [s] ἐφανερώθη
ἐν

---

h. νηφαλέους. l ∾ ἐν τάχει. r ∾ ὃ ∾ θεὸς.

(a) *ministerium*, Hier. Gildas. Sedul. alicubi. (b) ἀναστάσεως. 61. (c) αὐτοί. H. 73. (d) καὶ οὕτω. D* Vulg. clar. Hier. Ambrst. (e) ανεν κλητοιον εχοντες Sic G. *nullum crimen habentes*, Vulg. boern. Hier. *sine crimine*, Ambrst. (f) ὡσαύτως καὶ γυναῖκας αὐτῶν. Arm. (g) διλόγους. Chryſ. etiam in Mt. α. 9. (h) ACD*H 72. 75 al. 8. pluresve. Mt. d. k. l. m. Ed. Chryſ. (etiam in Mt. 9.) Alii. Cf. vſ. 2. νηφαλαίους. G. 39. 72. al. 5. Mt. b. n. item α. (i) ἐν. 46* τὴν ἐν πίστει, Chryſ. in comment. ἐν πίστει τὴν ἐν. G. (k) = FGgr. 67** Arm. Ante ἐλθεῖν ponit 46. Vulg. ed. (l) ACD* 17. 71. 73. ταχέως. Chryſ. in Mt. α. 9. (m) + σε. D* Arm. Vulg. clar. Orig. Ambrst. || πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ θεοῦ ζῶντος ἀναστρέφεσθαι, ἥτις (ὅστις?) ἐστὶν στύλος. καὶ ὁμολογουμένως κ. τ. ἑ. omiſſis. ἐκκλησία θεοῦ ζῶντος et καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας, et addito ζῶντος poſt θεοῦ, Sahid. (n) Hic interſtinguunt 75. Ed. (o) ἐκκλησίας. 66 in m. Mt. d. f. || Poſt ἀληθείας novam periodum inchoant Codd. Verſſ. Patr. gr. et lat. Ed. (p) ὃ καὶ. 61. *et quidem*, Ambrst. (q) ἐκκλησίας. 73* *justitiae*, Syr. Erp. *justitiae* ſ. *veritatis*, Aeth. *hujus pietatis*, Ambrst. (r) Ut ipſi no-

ἐν σαρκὶ, ἐδικαιώθη ἐν πνεύ- ματι, ὤφθη ἀγγέλοις," ἐκη-

---

nobis constaremus, lectionem ὅς, loco vulgatae θεὸς, salvo tamen uniuscuiusque lectoris judicandi facultate pollentis judicio, in textum recepimus. Postulabant enim hoc leges criticae, quarum summam in prolegomenis volumini priori praemissis proposuimus, quas doctissimi critici suo assensu comprobarunt, et ad quarum normam universum Novi Test. textum in hac editione conformare studuimus. Tuentur scilicet hanc lectionem antiquissimi omnium classium testes, eademque internis etiam veri indiciis nobis sese commendat. Contra vero vulgatum θεὸς nec alexandrinae nec occidentalis recensionis primitiva lectio fuit, neque argumentis ex ipsa lectionis indole desumtis defendi potest, sed juniorum tantum codicum, ad constantinopolitanam potissimum recensionem pertinentium, numero et recentiorum patrum graecorum ancipiti fide nititur, nec in ullo antiquitatis monumento, seculo quarto exeunte anteriore, reperiri potuit. Scilicet

A) quod attinet ad *testes* pro lectione quaque militantes, I. *Codices* ACFGgr. 17. 73. legunt ὅς, D* habet ὅ, caeteri, quos novimus, omnes, etiam Matthaeiani 13, Alteriani 8 et Birchiani 32, exhibent θεός. Hiant vero hoc loco BEH aliique nonnulli. Caeterum codices A et C a prima manu non ΘΣ, ut nonnullis visum fuerat, sed ΟΣ habuisse, in codice autem D primitus Ο lectum idque a correctore multo juniore in ΘΣ mutatum esse, copiose in Symbolarum criticarum tomo I. pag. VIII-LIV et tomo 2 pag. 56-76 demonstravimus, ad quem librum lectores ablegare liceat. II. E *Versionibus* Arabica polygl. et slavonica mſ. et ed. exhibent solae θεὸς, caeterae omnes non θεὸς, sed pronomen ὅς sive ὅ exprimunt. Nempe Copt. Sahid. et Syr. p. in m. ὅς, *qui*; Vulg. vero et It. (clar. boern.) ὅ, *quod*; Syr. utr. Erp. Aeth. et Arm. alterutrum legerunt pronomen, sive *qui* sive *quod*. Tot vero versiones vetustas e latina esse interpolatas, hanc autem e Cyrilli aliusve graeci patris scholio corruptam fuisse, nemo, qui sacri textus historiam et genuinas criticae artis le-

ἐκηρύχθη ⁿ ἐν" ἔθνε- σιν, ἐπιστεύθη ἐν κό- σμῳ

---

leges bene cognitas habet et perspectas, persuaderi sibi hodie patietur. III. *Patres* a) *latini* omnium seculorum omnes legerunt ***mysterium* s. *sacramentum quod manifestatum etc.*** licet de Christo intellegerent. Sic Hilar. Aug. Pelag. Iulian. pelag. Fulgent. Idacius. Ambrosiaster. Leo M. Victorin. Cassian. Gregor. M. Vigil. tapf. Beda. Chrysologus. Martinus I. in epist. ad Ioannem Philadelph. in Mansi collect. ampliss. concilior. vol. 10. pag. 813. (sed in versione graeca ibidem extat ὡς.) Solus Hier. in Es. 53, 11. et Acta concilii constantinop. 2. collatione 4 in excerpto 53. e Theodori mopsvest. libro 13 de incarnatione (ap. Mansium vol. 9. pag. 221.) latine habent: ***Qui manifestatus est in carne, iustificatus est in spiritu.*** De Patribus vero b) ***graecis***, observandum est: 1) Antiquissimis temporibus rarissime hunc locum a Patribus excitatum esse, ne contra Arianos quidem, initio controversiae Arianae. Nec Cyr. alex. provocat ad h. l. contra Iulianum Imp. negantem Iesum a Paulo unquam appellatum fuisse Deum; neque vocabulum θεὸς opponit Nestorio. 2) Ad Christum referri potuit hoc dictum a Patribus, sive ὃ legerent sive ὃς, ut a Latinis factum hoc esse iam notavimus. Hinc Christum ipsum nonnulli μυστήριον nominare solebant, et scribere potuit v. c. Iustinus ad Diognet: ἀπέστειλε λόγον ἵνα κόσμῳ φανῇ, ὃς διὰ ἀποστόλων κηρυχθεὶς ὑπὸ ἐθνῶν ἐπιστεύθη. Orig. c. Cels. 3. ἰησοῦς ἐν δόξῃ ἀναλαμβάνεσθαι λέγεται. Idem in Rom. 1, 2. interprete Rufino: *Is qui Verbum carvo factus **apparuit positis in carne**, sicut apostolus dicit, quia (fortasse qui) **manifestatus est in carne**, iustificatus* etc. Theodotus epitom 18. ὁ σωτὴρ ὤφθη κατιὼν τοῖς ἀγγέλοις. Basil. Ep. 65. τοῦ μεγάλου μυστηρίου ὅτι ὁ κύριος ἐφανερώθη ἐν σαρκί. Ergo simili ratione scribere etiam potuit Ignat. ad. Eph. θεοῦ ἀνθρωπίνως φανερουμένου. Auctor Constitut. apost. 7, 26. θεὸς κύριε ὁ ἐπιφανεὶς ἡμῖν ἐν σαρκί. Hippol. c. Noet. 17. οὗτος προελθὼν εἰς κόσμον θεὸς ἐν σώματι (sed θεὸς καὶ ἄνθρωπος idem ap. Theodoret.) ἐφανερώθη. Gregor. thaumat. s. Apollinaris potius ap. Phot. cod. 230. et alii: θεὸς ἐν σαρκὶ φανερωθείς. E talibus igitur

σμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ. 1 Τὸ δὲ πνεῦμα * ῥητῶς λέγει,

---

tur phrasibus et e locutionum in commate hoc extantium ad Christum applicatione neutiquam colligere licet, patres hosce legisse θεός. 3) Nonnulli patres graeci certe non legerunt θεός. Clem. alex. ap. Oecum. in h. locum: μυστήριον μεθ' ἡμῶν εἶδον οἱ ἄγγελοι, τὸν χριστόν. Cyr. alex. (qui saepe quidem habet θεὸς in Operum editionibus, sed perperam, uti docuimus in Symbolis criticis tom. I. pag. XLIII.) de recta fide ad Theodosium: τὸ μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον, τουτέστι χριστὸς, ὃς ἐφανερώθη — — οἶμαι οὐχ ἕτερον τὸ τῆς εὐσ. μυστήριον, ἢ αὐτὸς ἡμῶν ὁ ἐκ τοῦ θεοῦ πατρὸς λόγος, ὃς ἐφανερώθη etc. et ad Regin. I. τίς ὁ ἐν σαρκὶ φανερωθείς; ἢ δῆλον ὅτι πάντῃ τε καὶ πάντως ὁ ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγος. οὕτω γὰρ ἔσται μέγα τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον. et de Adorat: ἐν ἑκάστῳ στύλῳ χριστὸς τῆς ἐκκλησίας τὸ ἔρεισμα καὶ τῆς ἀληθείας ἑδραίωμα, κατὰ τὴν τοῦ παύλου φωνήν. Idem Cyr. legit ὃς in explanatione anathematismi 2 mſ. et in catenis codicum 16. 20. 22. 27. etc et ap. Marium Merc. et Photium mſ. et Oecumenium. 4) Nonnulli qui pro lectione θεὸς laudari solent, aut perperam afferuntur, aut non extra dubitationem positi sunt, e. gr. Athan. ad Serap. ep. 4. et de Incarnat. t. 3. p. 33. Sed in priori loco codices plerique ea omittunt verba, quae huc trahi solent. Oratio vero de Incarnat Athanasii non est. De Cyr. alex. modo diximus. Atque huc referendus etiam esse videtur Gregorius nyss. cui editores quidem attribuunt θεὸς ἐφανερώθη, qui vero in Antirrhet. adv. Apollinar. p. 138. τὸ μυστήριον ait ἐν σαρκὶ ἐφανερώθη· καλῶς τοῦτο λέγων· οὗτος ὁ ἡμέτερος λόγος. Itaque ὃ legisse videtur, aut etiam ὅς. 5) θεὸς omnino legerunt Chryſ. Theodoret. Damaſc. Oecum. Theophyl. 6) ὃς legerunt Cyr. alex. et Theodor. mopsueſt. (de quibus, ut et de Hieron. iam diximus,) Epiph. Gelaſ. cyzicen. ſ. Macar. hieroſ. ap. Gelaſ. in actis concilii nicaeni Libr. 2. cap. 23. teſte Wetſt. (ſed concil. Harduini tomo I. p. 418. vel Manſii vol. 2. pag. 871. habetur ὃ gr. et lat.) Praeterea ſermo inter opera Chryſ. t. 10. p. 764. ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον· ὤφθη ἀγγέλοις, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ — αὐτῷ ἡ δόξα. Tandem ὃς habuerunt codices eorum, qui Macedonium ſub Anaſtaſio Imp. ὃς in θεὸς mutaſſe

ὅτι ἐν ʸ ὑστέροις" καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς ᶻ ᵃ πί-
στε-

---

taſſe narrarunt. 7) ὃ occurrit ap. Gelaſ. Cyzic. l. c. et in Serm. de incarnat inter opera Chryſ. t. 8. p. 214. Apud Cyrill. Scythopol. legitur: ἐν ἱερουσαλὴμ τὸ μέγα τῆς εὐσεβείας ἐφανερώθη μυστήριον. Adde Gregorium nyſſ. l. c.

B. Si trium iſtarum lectionum bonitatem in ſe ſpectare velimus, 1) ex unaquaque ſenſum elici poſſe bonum, imo eundem, deprehendemus. 2) Lectio ὃς difficilior eſt et inſolentior caeteris. 3) E lectione ὃς reliquarum ortus optime explicari poteſt. Nimirum ΟΣ facile transiit in $\overline{\Theta\Sigma}$, cum librarii non ignorarent, locum hunc vulgo de θεῷ λόγῳ intelligi. Similiter e μυστήριον ΟΣ facillime ortum eſt μυστήριον Ο. Contra vero, ſi $\overline{\Theta\Sigma}$, quod Chriſtianorum paene omnium perſuaſioni valde conſentaneum erat et ſatis planum eſſe videbatur, genuinum fuiſſet, nemo inde effinxiſſet Ο, vix quisquam ΟΣ. Nec credibile eſt, ex θεὸς omiſſa a feſtinante librario ſyllaba priore, paginam aut lineam praecedentem forſan terminante, factum eſſe ὃς: nam ab antiquiſſimis inde temporibus, quod ſciamus, θεὸς conſtanter ſcriptum fuit $\overline{\Theta\Sigma}$, in quo ſcribendi compendio librariis notiſſimo nemo facile errare potuit. Ac ſi vel maxime ſcriba aliquis vocabulum θεὸς quatuor literis exarare conſueviſſet, ſine dubio tamen compendium iſtud uſurpaſſet, ſicubi in paginae aut lineae fine ſpatii anguſtia duas duntaxat literas admiſiſſet. Tandem, ſi ὃ primitivam ſcripturam fuiſſe ſumas, difficulter explicare poteris, quomodo ὃς ex illo enatum ſit. — Ergo, ſi fortuito caſu et e librariorum negligentia lectionis varietas enata eſt, ὃς recte praefertur; ſin conſulto textus mutatus fuit, certe θεὸς quam maxime ſuſpectum eſt. Confirmatur hoc eorum librorum, in quibus primitiva ſcriptura ſecundis curis immutata eſt, nimirum codicum AC et D, exemplo. In nullo horum θεὸς transmutatum fuit in ὃ vel ὅς; ſed potius ex ὃς aut ὃ correctores effinxerunt θεός. (s) + γάρ. 52. (t) ἀνθρώποις. 5. Clem. ap. Oec. (u) = 7. 35. 35. Mt. d. Ed. Vulg. clar. Theoph. Ambrſt. Hilar. Victorin. (x) + ἅγιον. Arm. (y) ἐσχάτοις. 17. (z) + ὑγιαινούσης. Ath. aliquoties. Socrates. Gelaſ. cyzic. (a) *a veritate*, clar.

στεως", [b] προσέχοντες πνεύ-
μασι [c] ∾ πλάνοις" [d] καὶ"
διδασκαλίαις [e] δαιμονίων",
2 Ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, [f]
κεκαυτηριασμένων" τὴν [g] ἰδίαν
3 συνείδησιν", Κωλυόντων γα-
μεῖν, [h] [i] ἀπέχεσθαι" βρω-
μάτων, ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν εἰς
μετάληψιν [k] μετὰ εὐχαρι-
στίας" τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπε-
4 γνωκόσι τὴν ἀλήθειαν. Ὅτι
[πᾶν κτίσμα θεοῦ καλὸν, καὶ
οὐδὲν ἀπόβλητον, [l] μετὰ εὐ-
5 χαριστίας λαμβανόμενον· "Ἁ-
γιάζεται γὰρ διὰ λόγου θεοῦ
6 καὶ ἐντεύξεως.] Ταῦτα ὑπο-
τιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς, κα-
λὸς ἔσῃ διάκονος [m] ἰησοῦ χρι-
στοῦ", ἐντρεφόμενος τοῖς λό-
γοις τῆς πίστεως, καὶ [n] τῆς
καλῆς διδασκαλίας", [o] ᾗ" πα-
7 ρηκολούθηκας. Τοὺς δὲ βε-
βήλους καὶ γραώδεις μύθους
παραιτοῦ· γύμναζε δὲ σεαυ-
8 τὸν πρὸς εὐσέβειαν. Ἡ γὰρ
σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλί-
γον ἐστὶν ὠφέλιμος· ἡ δὲ
εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλι-
μός

---

c ∾ πλάνης.

(b) + ἔσονται γὰρ νεκροῖς λατρεύοντες, ὡς καὶ ἐν τῷ ἰσραὴλ ἐσεβάσθησαν. Epiph. (c) 31. 37. 61. 66** 73. 87. 93. al. 13. Mt. d. e**f. Ed. Vulg. Iuſtin. Clem. mſ. Or. ſemel vel bis. Ath. Method. Baſ. Nyſſ. Epiph. Cyr. Theoph. Alii. (Utrumque habent Chryſ. in Mt. α. 9. et Theodoret. et Aug.) Ambr. Pel. (d) = D* clar. Novatian. Lucif. Hilar. Ambrſt. Vigil. (e) δαιμόνων. Mt. d. α. Chryſ. Theoph. Utrumque Epiph. et Theodoret. (f) καὶ κεκαυτηριασμένων. 39. Vulg. Pel. καὶ καυτηριασμ. 71. κεκαυστηριασμ. A. al. 6. Mt. c. item α. ψ. Or. ed. Cyr. Theodoret. alicubi. (g) συνείδησιν. 41. 46* Clem. Archelaus. Ambrſt. συνείδησιν ἑαυτῶν. D* οἰκείαν συνείδησιν. Or. ſemel. *Suam conſc.* Vulg. boern. *conſc. ſuam*, clar. Novat. Lucif. Aug. Ambrſt. Alii. (h) + *et jubentium*, Orig. int. (i) ἀντέχεσθαι. Conject. Iſidori pel. ἀπεχόντων. Erp. Fauſtus manich. (k) = Mt. d. Arm. Chryſ. in comment. (etiam in Mt. α. 9.) ſemel. (l) = Cyr. aliquoties. (m) χριστοῦ ἰησοῦ. ADFG. 37. 46. 71. 72. 73. pluresve. Mt. a. e. g. Ed. Copt. Arm. Syr. p. Vulg. It. Theodoret. ed. Ambrſt. Pel. (n) τῇ καλῇ διδασκαλίᾳ. 45. 69. 91. Barb. 1. Codd. ap. Stapul. Syr. Arr. Sedul. || = καλῆς. Mt. d. f. Chryſ. in comment. ſemel. (o) ἧς. A. 80.

μός ἐστιν, p ∾ ἐπαγγελίαν"
ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς
9 μελλούσης.] [Πιστὸς ὁ λό-
γος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄ-
10 ξιος. Εἰς τοῦτο γὰρ q —
καὶ" κοπιῶμεν καὶ r ∾ ὀνει-
διζόμεθα", ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ
θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστι s σωτὴρ"
πάντων t ἀνθρώπων", μάλι-
11 στα u πιστῶν. Παράγγελλε
ταῦτα καὶ δίδασκε.
12 Μηδείς σου τῆς νεότητος
καταφρονείτω, ἀλλὰ τύπος
γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν
ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, x † y
13 ἐν πίστει", ἐν ἁγνείᾳ. Ἕως
ἔρχομαι, πρόσεχε τῇ ἀναγνώ-
σει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδα-
14 σκαλίᾳ. Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ
χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ
προφητείας, μετὰ ἐπιθέσεως
τῶν χειρῶν τοῦ z πρεσβυτε-
15 ρίου". Ταῦτα μελέτα, ἐν τού-
τοις ἴσθι· a ἵνα σοῦ ἡ προ-
κοπὴ φανερὰ ᾖ b = ἐν" πᾶ-
16 σιν.] c Ἔπεχε" σεαυτῷ, καὶ
τῇ διδασκαλίᾳ· d ἐπίμενε αὐ-
τοῖς." τοῦτο γὰρ ποιῶν, καὶ
σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκού-
οντάς σου.]

1 [Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλή-
ξῃς, ἀλλὰ παρακάλει ὡς πα-
τέρα·

---

p ∾ ἐπαγγελίας. r ∾ ἀγωνιζόμεθα. x † ἐν πνεύματι.

(p) ἐπαγγελίας. 31. 37. 39. 46. 67* al. 20. Mt. a. (habet utrumque) g. al. 6. Ed. Syr. p. in m. (q) = ACD. 17. 47. 67** 80. Syr. Arr. Copt. Arm. Vulg. clar. Chryſ. (etiam in Mt. α. 9.) Ambrſt. Paulin. Pel. (r) ACFGgr. 31. 39. 47. 71. 73. 93. Mt. g. Syr. p. Chryſ. ed. alicubi. *perſecutiones patimur*, Ambrſt. (s) πατήρ. 43. Syr. p. in m. Antiochus. (t) = 31. 43. 93. Chryſ. in comment. Vigil. (u) + δέ. 74. 93. al. 2. Mt. κ. Aeth. Clem. (x) = ACDFG. 31. 47. 70. 71. 73. 93. Apoſt. 1. Mt. κ. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Clem. Chryſ. (etiam in Mt. α. 9.) Heſych. Auctor de ſingul. cleric. Hier. Aug. Ambrſt. Fulgent. Pel. (y) = 49. (z) πρεσβυτέρου 37. harl** marian. (a) + *in his intellige*. Slav. (b) = ACDFG. 17. 31. Syr. Erp. Copt. Arm. Vulg. It. Clem. Chryſ. Cyr. Ambrſt. Pel. (c) πρόσεχε. 6. 17. 67** 74. 80. 93. Syr. p. in m. (Chryſoſtomus ſic interpretatur.) (d) = Aeth. ἐπίμενε ἐν αὐτοῖς. D* Vulg. ed. clar. Ambrſt. Pel. καὶ αὐτοῖς ἐπίμενε. Arm.

τέρα· νεωτέρους, ὡς ἀδελ-
2 φούς· [e] Πρεσβυτέρας", ὡς
μητέρας· νεωτέρας, ὡς ἀδελ-
φὰς, ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ.
3 Χήρας τίμα, τὰς ὄντως
4 χήρας. Εἰ δέ τις χήρα τέκνα
ἢ ἔκγονα ἔχει, [f] μανθανέτω-
σαν" πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον
εὐσεβεῖν, καὶ ἀμοιβὰς ἀποδι-
δόναι τοῖς προγόνοις· τοῦτο
γάρ ἐστιν [g] † ἀπόδεκτον ἐνώ-
5 πιον τοῦ Θεοῦ. Ἡ δὲ ὄντως
χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπι-
κεν ἐπὶ τὸν Θεὸν, καὶ προσμέ-
νει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσ-
ευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας·
6 Ἡ δὲ σπαταλῶσα, ζῶσα τέ-
7 θνηκε. Καὶ ταῦτα παράγ-
γελλε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ὦσιν.
8 Εἰ δέ τις τῶν ἰδίων, καὶ μά-
λιστα τῶν οἰκείων, οὐ [h] προ-
νοεῖ," τὴν πίστιν ἤρνηται, καὶ
9 ἔστιν ἀπίστου χείρων. Χήρα
καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐ-
τῶν ἑξήκοντα * [i] γεγονυῖα",
10 ἑνὸς ἀνδρὸς γυνὴ, Ἐν ἔργοις
καλοῖς μαρτυρουμένη· εἰ [k] ἐ-
τεκνοτρόφησεν", εἰ ἐξενοδό-
χησεν, εἰ ἁγίων πόδας ἔνιψεν,
εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ
παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολού-
11 θησε.] [Νεωτέρας δὲ χήρας
παραιτοῦ· ὅταν γὰρ κατα-
στρηνιάσωσι τοῦ χριστοῦ, γα-
12 μεῖν θέλουσιν· Ἔχουσαι κρί-
μα, ὅτι τὴν πρώτην πίστιν
13 ἠθέτησαν. Ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ
μανθάνουσι περιερχόμεναι τὰς
οἰκίας· οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ, ἀλ-
λὰ καὶ φλύαροι καὶ περίερ-
γοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα.
14 Βούλομαι οὖν [l] νεωτέρας [m]
γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδε-
σποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν
 διδό-

g † καλὸν καὶ.

(e) πρεσβύτιδας. 67** Mt. d. Theoph. (f) μανθανέτω. 3. 35. Vulg. clar. Ambr. Aug. Ambrſt. Pel. (g) = ACDFG. 6. 10. 23. 31. 39. 46. 47. 71. 74. 75. 93. al. 23. et Barb. 5. Mt. a. al. 8. Ed. Syr. utr. Ar. pol. Aeth. Slav. Vulg. It. Chryſ. (etiam in Mt. a. 9.) Theodoret. Damaſc. Theoph. Oec. Ambrſt. Aug. Ambr. Pel. (h) προνοεῖται. D*FG. Mt. g. (i) Sequentibus jungunt 80. 87. Mt. a. Arm. Vulg. clar. Theodoret. Ambrſt. Pel. Ad antecedentia referunt Chryſ. Alii. (k) ἐτεκνοφόρησεν. FGgr. (l) + τάς. D* 37. 73. 80. (m) + χήρας 39. 67* 73. al. 13 et Barb. 1. Mt. a**al. 4. Ed. Slav. (exc. 3. 5.) Chryſ. (etiam in Mt. 9. a. ſemel.) Theodoret. Hier. Ambrſt. ed.

διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδο-
15 ρίας χάριν. [n] Ἤδη γάρ τινες
ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ σατα-
16 νᾶ. Εἴ τις [o] — πιστὸς ἢ" πι-
στὴ ἔχει χήρας, ἐπαρκείτω
αὐταῖς, καὶ μὴ βαρείσθω ἡ ἐκ-
κλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις
ἐπαρκέσῃ.
17 Οἱ καλῶς προεστῶτες
πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀ-
ξιούσθωσαν· μάλιστα οἱ κο-
πιῶντες [p] ἐν" λόγῳ καὶ δι-
18 δασκαλίᾳ. Λέγει γὰρ ἡ γρα-
φή· [q] βοῦν ἀλοῶντα οὐ φι-
μώσεις"· καί· ἄξιος ὁ ἐργά-
της τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.
19 Κατὰ πρεσβυτέρου κατη-
γορίαν μὴ παραδέχου, [r] ἐκτὸς
εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύ-
20 ρων". Τοὺς [s] ἁμαρτάνοντας
ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα
καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι.
21 Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ καὶ [t] = κυρίου" [u] ἰη-
σοῦ χριστοῦ", καὶ τῶν ἐκλε-
κτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα
φυλάξῃς χωρὶς [x] προκρίμα-
τος, μηδὲν ποιῶν κατὰ [y] πρόσ-
22 κλισιν". [Χεῖρας ταχέως μη-
δενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει
ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις.
23 Σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει. Μη-
κέτι ὑδροπότει, ἀλλ' οἴνῳ
ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμα-
χόν [z] σου", καὶ τὰς πυκνάς
σου ἀσθενείας.

Τινῶν

(n) Vſ. 15 = 67** (o) = ACFG. 17. 47. Copt. Aeth. Arm. Vulg. mſ. harl* Ath. || = ἢ πιςή. Vulg. ed. Ambr. Aug. Pelag. || **Εἴ τις πιστὴν ἔχει χήραν. Aeth.** ***ſi quis ſideles habet viduas*** **boern. Vulg. mſ.** || Receptae conſonant D. Syr. Arr. etc. clar. tol. **Vulg. mſ. Ambrſt.** (p) = FGgr. (q) οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα AC. 37. 57. 73. 80. Mt. d. f. k. Ed. Copt. Arm. Vulg. **Chryſ.** (etiam ap. Mt.) **Theodoret.** Oec. **Theophyl. Ambrſt. Pelag.** || φιμώσεις] κημώσεις **D*** (r) = **Codd.** lat. ap. **Hier. Cypr.** Ambrſt. **Pel. Caſſiodor.** Primaſ. Oecum. (s) + δὲ **AD*** clar. **Theophyl. Ambrſt.** Hier. || poſt ἁμαρτ. ponunt **FG. boern.** Vulg. **mſ.** (t) = AD*FG. 17. 31. 73. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. Vulg. It. Clem. Ath. Baſil. Theodoret. Hilar. **Lucif.** Ambrſt. Pel. Sedul. (u) χριστοῦ ἰησοῦ AD*G. 17. 31. 73. Verſſ. et Patr. qu. (x) + παντὸς. Slav. (exc. rec.) (y) πρόσκλησιν AD 10. 23. 31. 37. 46. 67* 72. 80. al. 26. Mt. b. c. d. k* al. 6. Ed. Copt. Slav. 5. ant. Ath. Baſ. (habet utrumque) Suidas. Chryſ. ed. et in Mt. 9. α. Oec. mſ. Theophyl. **notat** utrumque. χάριν 93. (z) = AD* 17. clar. Ambrſt. **Gaudent.** || = bis Arm.

24 Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁ-
μαρτίαι πρόδηλοί εἰσι, προ-
άγουσαι εἰς κρίσιν· τισὶ δὲ καὶ
25 ἐπακολουθοῦσιν. Ὡσαύτως
καὶ τὰ [a] καλὰ ἔργα" πρόδηλά
[b] ἐστι" καὶ τὰ ἄλλως ἔχον-
τα, κρυβῆναι οὐ [c] δύναται."
1 "Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν [d]
δοῦλοι", τοὺς [e] ἰδίους" δε-
σπότας πάσης τιμῆς ἀξίους
ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνο-
μα τοῦ [f] θεοῦ" καὶ ἡ διδα-
2 σκαλία βλασφημῆται. Οἱ δὲ
πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας, μὴ
καταφρονείτωσαν, ὅτι ἀδελ-
φοί εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δου-
λευέτωσαν, ὅτι πιστοί εἰσι καὶ
ἀγαπητοὶ οἱ τῆς [g] εὐεργεσίας"
ἀντιλαμβανόμενοι. ταῦτα δί-
δασκε, καὶ παρακάλει.
3 Εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ, καὶ
μὴ [h] προσέρχεται" ὑγιαίνου-
σι λόγοις τοῖς τοῦ κυρίου ἡ-
μῶν ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ τῇ
κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, [i]
4 Τετύφωται", [k] μηδὲν" ἐπι-
στάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ
ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ
ὧν [l] γίνεται" [m] φθόνος", [n]
ἔρις", [o] βλασφημίαι", [p] ὑπό-
5 νοιαι" πονηραί, [q] Διαπαρατριβαὶ"
διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν
νοῦν, καὶ [r] ἀπεστερημένων"
τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πο-
ρισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. [s]
= ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιού-
των".

q. παραδιατριβαὶ.

(a) ἔργα τὰ καλὰ ADFG. 37. Mt. f. Vulg. clar. boern. Theophyl. Aug. Ambrst. Pel. ἔργα καλὰ 71. (b) εἰσι DFG 17. 67* || = A 67* (c) δύνανται AD. 17. 67. 71. 73. al. 16. Mt. a. c. n. Ed. Theodoret. Oec. ed. (d) δούλου G. gr. δουλείας 73. (e) οἰκείους 61. Mt. d. Theophyl. (f) κυρίου D* 17. Vulg. clar. Pel. Ambrst. in textu. Gelaſ. (g) ἐργασίας 45. εὐσεβείας FG. gr. 46. (h) προσέχεται ſ. προσέχει. Conject. (i) τετύφλωται 61. (k) = 61. (l) γεννῶνται D* clar. (m) φθόνοι D* Vulg. clar. boern. Lucif. Pelag. Ambrst. ed. (n) ἔρεις DG. Vulg. clar. boern. Lucif. Ambr. Ambrst. Pel. || + ζῆλος 46. (o) καὶ βλασφημίαι, καὶ Copt. Sahid. (p) ὑποκρίσεις. 49. (q) ADFG. 10. 17. 23. 31. 37. 39. 46. 57. (c. al. 5.) 61. 67. 71. 72. 73. 74. 75. 80. 108. al. 30. Mt. a. al. 7. Ed. Clem. Baſil. Chryſ. (et ap. Mt.) Theodoret. Heſych. Suid. Damaſc. Antioch. Oecum. Alii. δι' ἃ παρατριβαὶ Mt. a. in ora. || διατριβαὶ 29. 43. 52. Mt. d. g. παρατριβαὶ 22. 48. (r) ἀπεστραμμένων ἀπὸ D* *deſtitutorum* a. clar. boern. Lucif. (s) = AD*FG. 17. 67** 93. Copt. Sahid. Aeth. Vulg. It. Habent

6 των". Ἔστι δὲ πορισμὸς μέ-
γας ἡ εὐσέβεια [t] μετὰ αὐταρ-
7 κείας. Οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκα-
μεν εἰς τὸν κόσμον· [u] — δῆ-
λον". ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι
8 δυνάμεθα. Ἔχοντες δὲ [x] δια-
τροφὰς" καὶ σκεπάσματα,
τούτοις [y] ἀρκεσθησόμεθα".
9 Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν,
ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ
παγίδα [z], καὶ ἐπιθυμίας πολ-
λὰς [a] ἀνοήτους" καὶ βλαβε-
ράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς
ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ
10 ἀπώλειαν. Ῥίζα γὰρ πάντων
τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυ-
ρία· [b] ἧς τινες ὀρεγόμενοι
ἀπεπλανήθησαν" ἀπὸ τῆς πί-
στεως, καὶ ἑαυτοὺς [c] περιέ-
11 πειραν" ὀδύναις πολλαῖς. Σὺ
δέ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ,
ταῦτα φεῦγε·] [δίωκε δὲ δι-
καιοσύνην [d], εὐσέβειαν, πίστιν,
ἀγάπην, ὑπομονήν, [e] ∾ πραό-
12 τητα". Ἀγωνίζου τὸν καλὸν
ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλα-
βοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς
ἣν [f] † ἐκλήθης, καὶ ὡμολό-
γησας

e ∾ πραϋπάθειαν. f † καί.

---

bent tol** Ambrſt. Pel. Chryſ. alii. (t) + θεοῦ FG. boern. (u) = AFG. 17. Copt. Sahid. Aeth. Arm. (etiam ὅτι) boern. Polycarp. (qui mox pro ὅτι legit ἀλλ', et ſic etiam Aug.) ἀληθὲς D* Syr. p. in m. *verum* clar. Cypr. (omiſſo etiam ὅτι) item Paulin. Ambrſt. || δηλονότι 73. al. 5. Ed. Oec. (x) διατροφὴν DFG. 46. Mt. g. clar. Orig. (y) ἀρκεσθησώμεθα 30. Mt. g. Ed. Vulg. ed. Chryſ. in Mt. 9. Hier. Cypr. Ambrſt. Pel. (z) + τοῦ διαβόλου D*FG. Vulg. It. clar. Chryſ. (et. ap. Mt.) Antioch. Theodoret. in textu. Ambr. Chromat. Caeſarius arel. Sed omittunt Cypr. Auct. de ſing. cler. Hier. Aug. Ambrſt. alii. (a) ἀνονήτους 2. 19. 55. Ed. Vulg. clar. boern. Cyr. (habet utrumque) Chryſ. Anton. Damaſc. Cypr. Auct. de ſing. cler. Ambrſt. Caeſar. arel. Pel. Receptae favent Verſſ. Scholia graeca. Baſ. Aug. Auct. de promiſſ. alii. (b) ἥ τινας ἐξ αὐτῶν ἀπεπλάνησεν Sahid. (c) περιέπειραν 69. Mt. f. *inſeruerunt*, Vulg. clar. boern. Cypr. Alii lat. (d) + εἰρήνην, 46. (e) AFG. 71. Ignat. Ephr. Heſych. πραΰτητα D* 31. 80. 93. || ἐν πραότητι Copt. (f) = ADFG. 31. 39. 46. 47. 72. 73. 74. 80. 87. al. 10. et Barb. 3. Mt. a3. d. al. 5. Ed. Syr. Arr. Copt.

γησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν
ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων.
13 Παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ, τοῦ g ∾ ζωοποιοῦντος"
τὰ πάντα, καὶ h χριστοῦ
ἰησοῦ", τοῦ μαρτυρήσαντος
ἐπὶ ποντίου πιλάτου τὴν κα-
14 λὴν ὁμολογίαν, Τηρῆσαί i σε"
τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, k ἀνε-
πίληπτον", μέχρι τῆς ἐπιφα-
νείας τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
15 χριστοῦ, Ἣν καιροῖς ἰδίοις
δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος
δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν
βασιλευόντων, καὶ κύριος τῶν
16 κυριευόντων, Ὁ μόνος ἔχων
ἀθανασίαν, l φῶς οἰκῶν ἀ-
πρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀν-
θρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται·
ᾧ τιμὴ m καὶ" κράτος n αἰώ-
νιον"· ἀμήν.]
17 [Τοῖς πλουσίοις o ἐν τῷ
νῦν αἰῶνι", παράγγελλε μὴ
ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ p ἠλπικέ-
ναι" ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι,
ἀλλ' q ἐν" r τῷ" θεῷ s —
τῷ ζῶντι", τῷ παρέχοντι ἡ-
μῖν t πάντα πλουσίως" εἰς ἀπό-
λαυσιν·

g ∾ ζωογονοῦντος. t. πλουσίως πάντα.

Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Petr. alex. Ephr. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theodoret. Damaſc. Ambrſt. ed. Pel. (g) ADFG. 17. 19* 31. 71. 93. Ath. Cyr. Theodoret. alicubi. Theoph. et Oec. in comment. (Baſil. habet utrumque). (h) ἰησοῦ χριστοῦ FG. 4. Mt. h. Syr. Theophylact. Tert. (i) = D*G. 43. (k) + καὶ Dgr. Mt. d. Chryſ. Theophyl. || ἀσπ. ἀνεπίλ. = Sahid. (l) + καὶ D*E. Vulg. (exc. tol.) clar. germ. Ambrſt. Pel. Auguſt. (m) = FG. 31. 72. al. 8. Mt. f. m. Ed. boern. (n) εἰς τοὺς αἰῶνας 31. clar. boern. || εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Sahid. Auguſt. (o) τοῦ νῦν αἰῶνος DE. Syr. Copt. Sahid. Vulg. clar. germ. Baſil. Hier. Ambrſt. Pel. (p) ἐλπίζειν G. (q) ἐπὶ AD*FG 17. 19. 23. 57. (c. al. 2.) 67** 71. 73. 80. Mt. d. h. k. Orig. mſ. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theophyl. (r) = D*G. 71. Mt. d. Theoph. (s) = AG. 17. 23. 47. 67** 73. Mt. h. k. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. mſ. harl. tol. Orig. mſ. Baſil. Chryſ. alicubi. Oec. Hier. alicubi. Gildas. Haimo. || = τῷ D* 57. (c. al. 4.) Mt. d. (t) DE. 17. 46. 67. 71. 72. 73. 74. 80. 87. al. 16. Mt. a. d. al. 8. Ed. Syr. Arr. Copt. Sahid. Slav. Vulg. clar. germ. Orig. Baſil. Anton. Antioch. Chryſ. (etiam ap. Mt.) Theodoret. Theophylactus Damaſc. Oec.

18 λαυσιν· Ἀγαθοεργεῖν, [u] πλου-
τεῖν" ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμε-
ταδότους εἶναι, κοινωνικούς, [x]
19 Ἀποθησαυρίζοντας" ἑαυτοῖς [y]
θεμέλιον" καλὸν εἰς τὸ μέλ-
λον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς
[z] ὄντως" ζωῆς.

20 [y] Ὦ τιμόθεε, τὴν [a] παρα-
θήκην" φύλαξον, ἐκτρεπόμε-
νος τὰς βεβήλους [b] κενοφω-
νίας", καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευ-
21 δωνύμου γνώσεως· Ἥν τινες
ἐπαγγελλόμενοι, περὶ τὴν πί-
22 στιν ἠστόχησαν. [c] Ἡ χάρις
μετὰ σοῦ". [d] †.] [e] †.

---

z. αἰωνίου. a ∾ παρακαταθήκην. d † ἀμήν. e † Πρὸς τιμόθεον πρώτη ἐγράφη ἀπὸ λαοδικείας, ἥτις ἐστι μητρόπολις Φρυγίας τῆς πακατιανῆς.

Oec. Pel. al. || τὰ πάντα πλουσίως A. 37. 57. (c. al. 4.) Mt. f. || πάντα = FG. boern. (u) πλουτίζειν FG. (x) ἀποθησαυρίζειν Dgr. Egr. Vulg. Ambrſt. ed. (y) κειμήλιον ſ. θέμα λίαν Conject. (z) AD*EFG. 23. 31. 57. (c. al. 2.) 71. Mt. f. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. (exc. Marian.) It. Conſtitut. Clem. Orig. Baſil. Nyſſ. Naz. Theodoret. Euthal. Oecum. alii. Aug. Hier. Ambrſt. Pel. alii. || αἰωνίου ὄντως 37. ὄντως αἰωνίου. Ed. (a) παραθήκην ADEFG. 31. 37. 46. 47. 67** 71. 72** 73. 74. 75. al. 21. Mt. f. g. l. m* n. (cum ſpatio vacuo inter παρα et θηκην a. k.) Syr. p. gr. in m. Clem. Ignat. Theodoret. Damaſc. Oec. Heſych. (b) καινοφωνίας G. 73. Mt. d** Ed. Arm. Vulg. It. Ath. Baſ. Chryſ. Oec. mſ. Iren. Tert. Lucif. Ambrſt. alii. (c) = Sahid. Chryſ. etiam ap. Mt. || μετὰ σοῦ] μεθ' ὑμῶν. AFG. 17. Copt. boern. habet utrumque. (d) = AD*G. 17. clar. boern. Chryſ. ap. Mt. (e) Subſcriptiones: πρὸς Τιμόθεον α. ἐπληρώθη, ἄρχεται πρὸς Τιμόθεον β. DE. ἐπληρώθη ἐπιστολὴ πρὸς Τιμόθεον α, ἄρχεται πρὸς αὐτὸν β. G. πρὸς Τιμόθεον α. ἐγράφη ἀπὸ λαοδικείας. A. Mt. k. Ad Timotheum 1. ſcribens a Ladicia. Clar. ἐγράφη ἀπὸ λαοδικείας, ἥτις ἐστὶ μητρόπολις Φρυγίας 87. Φρυγίας τῆς πακατιανῆς Ed. alii. παγκατιανῆς Mt. d. καπατιανῆς 80. Mt. g. παρακατιανῆς 73. ἀπ' ἀθηνῶν Erp. ἀπ' ἀθηνῶν διὰ τίτου τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ. Copt. ἀπὸ μακεδονίας. Auct. Synopſ. ἀπὸ νικοπόλεως. Mt. c. || + στιχ. οα. ſ. σι. σλ. ſ. σλς. ſ. σν ſ. τιε. ſ. υ. ἀναγν. α. κεφαλ. ιη. μαρτυρ. β.

ΠΑΥΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

1 Παῦλος, ἀπόστολος [a] ἰησοῦ
χριστοῦ" διὰ θελήματος θεοῦ,
κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν
2 χριστῷ ἰησοῦ, Τιμοθέῳ [b] ἀ-
γαπητῷ" τέκνῳ [c]· χάρις, [d]
ἔλεος", εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πα-
τρὸς [e], καὶ χριστοῦ ἰησοῦ τοῦ
κυρίου ἡμῶν.
3 [Χάριν ἔχω τῷ θεῷ [f], ᾧ
λατρεύω ἀπὸ προγόνων [g] ἐν
καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιά-
λειπτον ἔχω" τὴν περὶ σοῦ
μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου
4 νυκτὸς καὶ ἡμέρας, [h] Ἐπιπο-
θῶν" σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου
τῶν δακρύων, ἵνα χαρᾶς [i]
5 πληρωθῶ·" Ὑπόμνησιν [k] ∾
λαμβάνων" τῆς ἐν σοὶ ἀνυπο-
κρίτου πίστεως, ἥτις ἐνῴκησε [l]
πρῶτον" ἐν τῇ μάμμῃ σου [m]

 λωΐδι"

k ∾ λαβών,

(a) χριστοῦ ἰησοῦ DEFG. 31. 46. 71. al. 4. Mr. a. a'. 6. Syr. post. Copt. Vulg. mſ. It. Ambrſt. Caſſiod. || = 38. Ed. item 49. || + δοῦλος Mt. l. (b) γνησίῳ 17. || + καὶ γνησίῳ Theodoret. in textu. (c) + ἐν πίστει 17. (d) καὶ πνεῦμα, καὶ Sahid. (e) + ἡμῶν 39. 41. 49. Syr. poſt. cum aſt. (f) + μοῦ D*E. 17. Sahid. Vulg. ed. ſixt. demidov. clar. germ. Orig. Ambrſt. Pel. Caſſiod. (g) ἐκ καθαρᾶς συνειδήσεως ἀδιάλειπτον ἔχων Conject. (h) ἐπιποθῶ G. boern. utrumq. Chryſ. in comment. || antecedentib. jungunt Vulg. clar. germ. Pelag. alii. (i) πλησθῶ 38. 72. cum Barb. 1. Ed. || ἐμπλησθῶ Mt. d. (k) ACFG 17. 31. 73. (l) = Chryſ. etiam in Mt. α. || πρότερον Theodoret. (m) λοΐδι G. Mt. g. || λαΐδι 43. λωΐδη 39. Mt. d. Ed.

λωΐδι", καὶ τῇ μητρί σου [n]
εὐνίκῃ"· [o] πέπεισμαι" δὲ, ὅτι
καὶ ἐν σοί.
6 Δι' ἣν αἰτίαν [ἀναμιμνή-
σκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χά-
ρισμα τοῦ [p] θεοῦ", ὅ ἐστιν [q]
ἐν" σοὶ διὰ τῆς [r] ἐπιθέσεως
7 τῶν χειρῶν [s] μου". Οὐ γὰρ
ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα [t]
δειλίας", ἀλλὰ δυνάμεως, καὶ
ἀγάπης, καὶ σωφρονισμοῦ.
8 [Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ
μαρτύριον τοῦ κυρίου [u] ἡ-
μῶν", μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον
αὐτοῦ· ἀλλὰ συγκακοπάθη-
σον τῷ εὐαγγελίῳ [x] κατὰ δύ-
9 ναμιν θεοῦ, Τοῦ σώσαντος
ἡμᾶς] καὶ καλέσαντος κλή-
σει [y] ἁγίᾳ, οὐ κατὰ τὰ ἔργα
ἡμῶν, ἀλλὰ [z] κατ'" ἰδίαν πρό-
θεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν
ἡμῖν ἐν χριστῷ ἰησοῦ πρὸ
10 χρόνων αἰωνίων, Φανερω-
θεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφα-
νείας τοῦ [a] σωτῆρος" ἡμῶν
[b] ἰησοῦ χριστοῦ",] καταργή-
σαντος μὲν τὸν θάνατον, φω-
τίσαντος δὲ [c] ζωὴν καὶ ἀ-
φθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου,
11 Εἰς ὃ [d] ἐτέθην" ἐγὼ κήρυξ
καὶ ἀπόστολος [e] καὶ" [f] διδά-
12 σκαλος" [g] ἐθνῶν"· Δι' ἣν αἰ-
τίαν [h] καὶ" ταῦτα πάσχω·
ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα
γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπει-
σμαι, ὅτι δυνατός ἐστι τὴν [i]
παραθήκην" [k] μου" φυλάξαι
εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν.
13 Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαι-
νόντων λόγων, ὧν παρ' ἐμοῦ
ἤκου-

(n) εὐνείκῃ. Mt. a. Alii. Ed. (etiam St. 3.) Chryſ. (o) πέποιθα 17. (p) χριστοῦ A. (q) = 43. 71. (r) + πίστεως καὶ 23. (s) = Copt. (t) δουλείας Aeth. (*timoris*, *ſervitutis* clar. germ. ap. Mill. ſed non ap. Sabatier.) Chryſ. alicubi. δουλείας πάλιν εἰς φόβον. Clem. (u) ἰησοῦ χριστοῦ 31. 47. ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ 72. Syr. poſt. cum aſt. Slav. Vulg. mſ. (x) + χριστοῦ Slav. ed. (y) + αὐτοῦ Syr. poſt. in m. Vulg. ed. Aug. Ambrſt. ed. Pel. (z) κατὰ τὴν 73. (a) κυρίου 23. 57. Syr. poſt. in m. Orig. Aug. alic. (b) = 108* || χριστοῦ ἰησοῦ AD. Sahid. clar. germ. (c) + νῦν 61. (d) ἐγενήθην 57. (c. 71.) (e) = 3. 21. Mt. d. (f) διάκονος 17. (g) = A. 17. || + ἐγενήθην 23. (h) = 73. Slav. 5. ant. (i) παρακαταθήκην 23. 72. 87. al. 9. Mt. a*d. m** al. 2. Ed. Chryſ. in textu et comm. Theophyl. (k) = D* E. 45. Mt. c.

ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ
14 τῇ ἐν χριστῷ ἰησοῦ· Τὴν
καλὴν [l] παραθήκην" Φύλα-
ξον διὰ πνεύματος ἁγίου,
τοῦ [m] ἐνοικοῦντος" ἐν ἡμῖν.
15 [n] Οἶδας" τοῦτο, ὅτι ἀ-
πεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν
τῇ ἀσίᾳ, ὧν ἐστι [o] Φύγελ-
16 λος" καὶ ἑρμογένης. Δῴη [p]
ἔλεος ὁ κύριος" τῷ ὀνησιφό-
ρου οἴκῳ· ὅτι [q] πολλάκις"
με ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἅλυσίν
μου οὐκ [r] ∾ ἐπῃσχύνθη"·
17 Ἀλλὰ γενόμενος ἐν ῥώμῃ, [s]
σπουδαιότερον" [t] ἐζήτησέ"
18 με, καὶ εὗρε· (Δῴη αὐτῷ
ὁ [u] κύριος" εὑρεῖν ἔλεος πα-
ρὰ [x] κυρίου" ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ·) καὶ ὅσα ἐν ἐφέσῳ
διηκόνησε [y], βέλτιον σὺ γι-
νώσκεις.]
1 Σὺ οὖν, τέκνον μου, [ἐνδυ-
ναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν
2 χριστῷ ἰησοῦ· Καὶ ἃ ἤκου-
σας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν [z]
μαρτύρων", ταῦτα παράθου
πιστοῖς [a] ἀνθρώποις", [b] οἵτι-
νες" [c] ἱκανοὶ" ἔσονται καὶ
ἑτέ-

l. παρακαταθήκην. r ∾ ἐπαισχύνθη.

(l) παραθήκην ACDEFG. 17. 23* 31. 37. 39. 46. 57. (c. al. 4.) 71. 72. 73. 80. 108. al. 22. Mt. a. e*m* al. 7. Ed. Syr. p. Cyr. Basil. Chrys. (etiam in Mt. α.) Theodoret. Damasc. Oecumen. || + μου 91. (m) δοθέντος 17. (n) οἶδα 14. 30. 45. Mt. m* (o) φύγελλος CDEFG. 23. 37. 39. al. 4. Mt. g. m. n. Ed. Syr. utr. Arm. It. Chrys. etiam in Mt. α. Basil. Hieronym. Ambrst. Pelag. Φρύγελος 20. 74. Oec. Φρύγελλος 1* 43. 73. Mat. c. Ed. Φιλητὸς Vulg. sixt. Chrys. ed. in textu. (p) ὁ κύριος ἔλεος 1. 73. 108. Orig. || ὁ θεὸς ἔλεος Arm. marian. (q) πολλὰ 23. 57. (c. al. 3.) (r) ἐπαισχύνθη AD. 1. 2. 3. 14. 31. 37. 46. 71. 73. Mt. c. d. f. m**n. Ed. Basil. Oec. Theodoret. ed. || καταισχύνθη FG. (s) σπουδαίως CD*FG. 17. 31. 67** Orig. Basil. || σπουδαιοτέρως A. 73. Anton. (t) ἀνεζήτησα C. ἐπεζήτησε 31. 47. (u) θεὸς Slav. ant. (x) κυρίῳ Theodoret. θεῷ D*E. clar. germ. item Slav. 3. || παρὰ κυρίου ⸗ Mt. k. Tert. (y) + μοὶ 31. 46. 73. Mt. f. Syr. Armen. Slav. Vulg. (except. marian.) boern. Theodoret. Ambrst. ed. Pelag. (z) παρακλήσεων. Hippol. || διὰ πολλῶν, μαρτυρῶν Conject. (a) ἀνδράσιν 2. Apost. 4. || ἀδελφοῖς Mt. h. (b) οἵτινες 69. (c) δυνατοὶ Mt. g.

3 ἑτέρους διδάξαι. [d] ∾ Σὺ
οὖν κακοπάθησον" ὡς καλὸς
[e] στρατιώτης" [f] ἰησοῦ χρι-
4 στοῦ". Οὐδεὶς στρατευόμε-
νος [g] ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ
βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ
5 στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. Ἐὰν
δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφα-
νοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀ-
6 θλήσῃ. Τὸν κοπιῶντα γεωρ-
γὸν δεῖ πρῶτον [h] τῶν καρ-
7 πῶν" μεταλαμβάνειν. Νόει, [i]
ἃ" λέγω· [k] ∾ δῴη" γάρ σοι
ὁ κύριος σύνεσιν * ἐν πᾶσι.
8 Μνημόνευε [l] ἰησοῦν χριστὸν
ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ
σπέρματος δαβὶδ, κατὰ τὸ
9 εὐαγγέλιόν μου· Ἐν ᾧ [m] κα-
κοπαθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς
κακοῦργος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ
10 θεοῦ οὐ δέδεται. Διὰ τοῦ-
το * πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς
ἐκλεκτοὺς, ἵνα καὶ αὐτοὶ [n]
σωτηρίας τύχωσι τῆς" ἐν χρι-
στῷ ἰησοῦ, μετὰ δόξης [o]
11 αἰωνίου".] [Πιστὸς ὁ λόγος·
εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ
12 συζήσομεν. Εἰ ὑπομένομεν,
[p] καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ
ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνή-
13 σεται ἡμᾶς· Εἰ ἀπιστοῦμεν",
ἐκεῖνος πιστὸς [q] μένει"· ἀρνή-
σασθαι

d ∾ συγκακοπάθησον. k ∾ δώσει.

(d) AC*D*EFG. 17. 31. 71. 80. Syr. p. in m. || σὺ οὖν = Mt. a. semel. Copt. Arm. *labora*, sine *tu igitur*, Vulg. It. Aug. Ambrst. Pel. Gildas. (e) συνστρατιώτης D*Egr. (f) χριστοῦ ἰησοῦ ACD*EFG. 87. Mt. h. Syr. p. Copt. Vulg. It. Aug. Ambrst. Pelag. (g) + τῷ θεῷ FG. Vulg. boern. Cypr. Ambrst. in texto. Aug. Gildas. Hier. Pel. Iul. afric. Marcus eremita. || + θεοῦ Arm. ed. in m. (h) τὸν καρπὸν 23. 29. 37* 49. 61. 70. Apost. 6. Mt. c. f. m. χ. Ed. || τὸν καρπὸν αὐτοῦ Ap. 7. (i) ὃ ACFG. 17. Chrys. (k) ACDEFG. 17. 67** (Syr.) Ar. p. Copt. Arm. Slav. ms. ant. Vulg. It. Ambrst. Pelag. Hilar. Vigil. taps. (l) + τὸν κύριον. Slav. 7. ed. Vulg. (non tol.) Aug. alic. (m) + καὶ FG. boern. (n) σωτηρίαν τύχωσι τῇ G. (o) οὐρανίου Syr. p. in m. Aeth. Arm. Slav. 1. Vulg. Ambrst. Pel. Fulgent. (p) = FG. boern. spatio relicto vacuo. || ἀρνούμεθα] ἀρνησόμεθα. A. 17. 31. 73. Mt. d. (Syr.) Slav. Vulg. Chrys. Theophyl. Tert. Cypr. Aug. Pel. (q) μενεῖ 39. Victor tun. ap. Ambr. μένῃ 71.

σασθαι r + γὰρ" ἑαυτὸν οὐ δύναται.
14 Ταῦτα s ὑπομίμνησκε", διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ t κυρίου", μὴ u λογομαχεῖν", x εἰς οὐδὲν" χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν
15 ἀκουόντων. Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ y θεῷ", ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λό-
16 γον τῆς ἀληθείας. Τὰς δὲ βεβήλους z κενοφωνίας" περιΐστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προ-
17 κόψουσιν a ἀσεβείας", Καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν b ἕξει"· ὧν ἐστιν c
18 ὑμέναιος" καὶ Φίλητος· Οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες, d τὴν" ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι· καὶ ἀνατρέπουσι τὴν τινῶν πίστιν.
19 Ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ e θεοῦ" ἕστηκεν, ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην· ἔγνω κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ· καί· ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα f κυρίου".]
20 [Ἐν μεγάλῃ g δὲ" οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυ-

---

f. χριστοῦ.

(r) + γὰρ ACDgr. Egr. FG. 1. 6. 31. 32. 37. 39. 67** 73. 80. Mt. a. l. m** Syr. Copt. Slav. boern. Chryſ. Theodoret. Ath. Iſidor. (s) *commoneo*. marian. (t) θεοῦ CFG. 37. 67* 71. 80. 87. al. 6. Mt. c. k. Ed. Syr. p. in m. Copt. Arm. boern. Vulg. mſ. Chryſ. ap. Wetſt. Theoph. ap. W. Ambr. Pel. || χριστοῦ 74. (u) λογομάχει AC* Aeth. Vulg. It. Ambr. Ambrſt. Pel. Auctor de ſing. cler. Aug. Orig. int. (x) ἐπ' οὐδὲν AC. 17. δι' οὐδὲν Clem. || ἐπ' οὐδενὶ γὰρ FG. Vulg. It. Ambrſt. Pel. Auct. de ſing. cler. Aug. (y) χριστῷ A. Damaſc. (z) καινοφωνίας G. Mt. d** clar. germ. (boern. habet utrumque) Chryſ. in textu et comm. Lucifer. Aug. Ambrſt. in textu. (a) ἀσεβεῖς D* (ut videtur) Mt. g. ἀσεβείᾳ D** (b) ἔχει. Vulg. clar. germ. Cypr. Lucif. alii. (c) ὑμαίνεος D. 1. ὑμένεος 69. 71. (d) = 17. (e) χριστοῦ 91. || + χριστοῦ Theodoret. ed. Sirmond. (f) ACDEFG. 23. 31. 37. 39. 46. 47. 71. 72. 73. 80. al. 33. Mt. a. al. 11. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Ath. Anton. et Maximus. Theodor. Studit. Antioch. Chryſ. (et. in Mt. α.) Theodoret. Damaſc. Oec. Theophyl. Orig. int. Ambrſt. Pel. Aug. Opus imperf. || τοῦ κυρίου 91. (g) = 1. 67** || γὰρ Chryſ. in comment. ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ 37. Mt. f. Slav. mſ.

ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα
καὶ ὀστράκινα· καὶ ἃ μὲν εἰς
τιμὴν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν.
21 Ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυ-
τὸν h ἀπὸ τούτων", ἔσται
σκεῦος εἰς τιμὴν, ἡγιασμέ-
νον, i = καὶ" εὔχρηστον
τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον
22 ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. Τὰς
δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦ-
γε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην, k
πίστιν, ἀγάπην", l εἰρήνην
μετὰ m τῶν n ἐπικαλουμέ-
νων" o τὸν κύριον" ἐκ κα-
23 θαρᾶς καρδίας. Τὰς δὲ μω-
ρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις
παραιτοῦ, εἰδὼς, ὅτι γεννῶσι
24 μάχας. Δοῦλον δὲ κυρίου
οὐ δεῖ μάχεσθαι, p ἀλλ' ἤ-
πιον" εἶναι πρὸς πάντας, δι-
25 δακτικὸν, ἀνεξίκακον, q Ἐν"
r πρᾳότητι" παιδεύοντα τοὺς
s ἀντιδιατιθεμένους"· μή πο-
τε t δῷ" αὐτοῖς ὁ θεὸς με-
τάνοιαν εἰς u ἐπίγνωσιν ἀλη-
26 θείας', Καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ
τῆς τοῦ διαβόλου x παγίδος",
ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ * εἰς
τὸ ἐκείνου θέλημα.]
1 [Τοῦτο δὲ y γίνωσκε",
ὅτι ἐν z ἐσχάταις ἡμέραις
ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί.
2 Ἔσονται a γὰρ" b οἱ" ἄν-
θρωποι φίλαυτοι, φιλάργυ-
ροι,

(b) = Orig. ter. (i) = AC**D*EFG. 17. 23. 80. al. 5. Mr. ſ. n. Ed. Syr. Erp. Copt. It. Ephr. Chryſ. (et. in Mt. α.) Theodoret. Oec. Aug. Ambrſt. || Habet Orig. ter. (k) ἀγάπην, πίστιν FG. boern. || + ὑπομονὴν Copt. (l) + ἁγιωσύνην Arm. (m) + πάντων ACFG. 17. 23. 31. 39. 73 (ſed = τῶν FG. 73.) Aeth. Slav. (exc. 3.) boern. Chryſ. (et. in Mt. α.) Theodoret. Iſidor. (n) ἀγαπώντων A. (o) τὸ ὄνομα κυρίου Arm. Copt. (p) ἀλλὰ νήπιον D*gr. FGgr. Aeth. (q) σὺν FG. (r) πραΰτητι ACD* 31. 47. 67** 71. Mt. a** Ephr. Baſil. Chryſ. (s) ἀντιδιαθεμένους C. Mt. ſ. || ἀντικειμένους E in m. FG. || *qui reſiſtunt veritati* Vulg. ed. Auct. de ſing. cler. (t) δώῃ ACD*FG. 31. Mt. k** Ephr. Chryſ. in Mt. α. Iſidor. (u) σωτηρίαν Theodoret. ἐπίγνωσιν. tol. || + ἐλθεῖν. A. (x) παγίδων Vulg. clar. germ. Aug. Auct. de ſing. cler. Ambrſt. Pelag. Gelaſ. (y) γινώσκετε AFG. Aeth. boern. Aug. || γινώσκεται Mt. f. (z) + ταῖς Ap. 7. Mt. b. e. (a) = 31. 43. Erp. Vulg. clar. germ. Lucif. Optat. alii. || καὶ ἔσονται Syr. Latt. (b) = 7. 55. 72. Mt. d. e. Ed.

ρoι, [c] ἀλαζόνες″, ὑπερήφα-
νοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν
ἀπειθεῖς, [d] ἀχάριστοι″, ἀνό-
3 σιοι, [e] Ἄστοργοι, ἄσπονδοι″,
διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι,
4 ἀφιλάγαθοι, Προδόται, προ-
πετεῖς, [f] τετυφωμένοι″, φι-
λήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι·
5 Ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας,
τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνη-
μένοι. καὶ τούτους ἀποτρέ-
6 που. Ἐκ τούτων γάρ εἰσιν
οἱ [g] ἐνδύνοντες″ εἰς τὰς οἰ-
κίας, καὶ [h] αἰχμαλωτίζοντες″ [i] †
γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρ-
τίαις, [k] ἀγόμενα ἐπιθυμίαις [l]
7 ποικίλαις, Πάντοτε [m] μανθά-
νοντα″, καὶ μηδέποτε εἰς
ἐπίγνωσιν ἀληθείας [n] ἐλθεῖν
8 δυνάμενα″. Ὃν τρόπον δὲ
[o] ἰαννῆς″ καὶ [p] ἰαμβρῆς″ ἀν-
τέστησαν [q] μωϋσεῖ″, οὕτω
καὶ οὗτοι [r] ἀνθίστανται″ τῇ
ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατε-
φθαρμένοι

h. αἰχμαλωτεύοντες. i † τά.

(c) ἀλάζοντες G. ἀλαλάζοντες Mt. d. (d) ἄχρηστοι 37. Mt. g. item C. (e) = Syr. Erp. || ἄσπονδοι, ἄστοργοι D. 37. 73. Mt. f. boern. Chrys. (et. in Mt. α semel.) Aug. Optat. Vigil. Ambrst. (f) *caecati*. Aug. *tumidi*, *caeci* Codd. lat. et Aug. ap. Mill. *stupore inflati* Cypr. (g) εἰσδύνοντες 27. 43. 73. Oec. (h) ACD*EFG. 17. 31. 47. 57. (c. al. 3.) 71. 72. 73. 74. al. 8. Mt. k**n. Ed. Orig. (sed ed. ut rec.) Chrys. (et. in Mt. α semel.) Theodoret. Theophyl. (et. ap. Mt.) Euthym. Oec. (i) = ACDEFG. 57. (c. al. 2.) 71. 72. 73. 74. 80. 87. al. 11. pluresq. Mt. a. al. 9. Ed. Orig. Chrys. (et. in Mt. α.) Theodoret. Damasc. Oec. Theophyl. (et. ap. Mt.) Euthym. (k) + καὶ 31. Arm. (l) + καὶ ἡδοναῖς A. Syr. p. in m. Chrys. Theodoret. (m) μανθάνοντες et mox δυνάμενοι 39. 61. (n) δυνάμενα ἐλθεῖν 37. Mt. f. Chrys. in Mt. α semel. || ἐλθόντα Arm. Vulg. Cypr. Aug. Siric. Ambrst. Pelag. (o) ἰωάννης C* *Iamnes* Vulg. ms. Cypr. Lucifer. Optat. Aug. al. (p) μαμβρῆς FG. Vulg. lt. Constitut. Hippol. Theoph. alex. Macar. Auctor Synops. Antioch. Cypr. Orig. int. Pelag. Ambrst. Arnob. Lucif. Pacian. Optat. Aug. Fulgent. Talmudici, sed non Targumistae. (q) μωϋσῆ 39. 46. 71* 73. 74. al. 11. Mt. g. al. 5. Ed. Chrys. ap. Wetst. Theodoret. Antioch. μωσεῖ A. 37. 49. 67** 68. Mt. f. Theophyl. (et. ap. Mt.) μωσῆ 45. Mt. n. Ed. Chrys. Theodoret. τῷ μωϋσεῖ FG. 80. (r) ἀντέστησαν 17. ἀντιστήσονται Chrys. in comment. etiam in Mt. α semel.

φθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκι-
9 μοι περὶ τὴν πίστιν. Ἀλλ᾽
οὐ προκόψουσιν ἐπὶ [s] πλεῖον·
ἡ γὰρ [t] ἄνοια" αὐτῶν ἔκδη-
λος [u] ἔσται" πᾶσιν, ὡς καὶ
ἡ ἐκείνων ἐγένετο.]
10 Σὺ δὲ [[x] παρηκολούθη-
κάς" [y] μου" τῇ διδασκαλίᾳ,
[z] τῇ ἀγωγῇ", τῇ προθέσει,
τῇ πιστει, τῇ μακροθυμίᾳ, [a]
τῇ ἀγάπῃ", τῇ ὑπομονῇ, [b]
11 Τοῖς διωγμοῖς", τοῖς παθή-
μασιν, οἷά μοι [c] ἐγένετο" ἐν
ἀντιοχείᾳ, ἐν ἰκονίῳ, ἐν λύ-
στροις· οἵους διωγμοὺς [d] ὑ-
πήνεγκα", καὶ ἐκ πάντων με
12 ἐῤῥύσατο ὁ [e] κύριος". Καὶ
πάντες δὲ οἱ θέλοντες [f] εὐσε-
βῶς ζῇν" ἐν χριστῷ [g] —
13 ἰησοῦ", διωχθήσονται. Πο-
νηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόη-
τες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ [h]
χεῖρον", πλανῶντες καὶ πλα-
14 νώμενοι. Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς
ἔμαθες καὶ [i] [k] ἐπιστώθης",
εἰδὼς, παρὰ [l] τίνος" ἔμαθες,
15 Καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους [m] τὰ"
ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυ-
νάμενά σε σοφίσαι εἰς σω-
τηρίαν, διὰ [n] πίστεως [o] τῆς ἐν
16 χριστῷ ἰησοῦ".] [Πᾶσα γρα-
φὴ θεόπνευστος [p] καὶ" ὠφέλι-
μος

(s) πλεῖστον 38. 45. 72. cum Barbor. 1. Ed. item 43. Cypr. (t) διάνοια A. (u) ἐστιν FG. 3. boern. habet utrumque. (x) παρηκολούθησας ACF. 17. ἠκολούθησας G. (y) μοι D* (z) τῇ ἀγάπῃ D*gr. (a) = A. Theophyl. et. ap. Mt. (b) = 33. 35. (c) ἐγένοντο A. 38. 72. al. 3. Mt. ψ. Ed. (d) ὑπέμεινα Chryf. (etiam in Mt. α.) Theophyl. (et. ap. Mt.) (e) θεὸς D*gr. Egr. (f) ζῇν εὐσεβῶς A. 37. 71. Orig. bis. (g) = 39. 46. Syr. p. Cyr. faepe. Chryf. alic. Ath. Antioch. Aug. Hilar. Leo. M. Hormisd. (h) πλεῖον 67** (i) + οἷς 18. 44. et Barb. 2. Mt. χ. ψ. Ar. pol. Ambrft. (k) ἐπιστεύθης Barb. 2. Mt. χ. (l) τίνων ACFG. 17. 71. Slav. mf. Ir. Ambrft. (m) = C*D**FG. 17. (n) + τῆς 17. 37. (o) = 80. Ambrft. qui etiam διὰ πίστεως omittit in textu et comment. || τῆς = 73. Mt. h. Clem. || ἰησοῦ = Clem. (p) = Syr. (omnis fcriptura, quae per Sp. fcripta fuit, utilis eft ad) Erp. (omn. fcr. fcripta fuit per Sp. utilitatem praebens in) Ar. pol. Vulg. Clem. Orig. alic. (θεόπνευστος οὖσα, ὠφέλιμός ἐστι. Sed femel ut rec.) Theodor. mopfueft. ap. Facund. Tert. Ambrft. Pel. Caffiod. Auctor de dupl. mart. ap. Cypr. Auctor de 12 manf. ap. Ambr. || ἐστιν Barb. 1.

μος πρὸς διδασκαλίαν, [q] πρὸς
ἔλεγχον", [r] πρὸς ἐπανόρθω-
σιν", πρὸς παιδείαν τὴν ἐν
17 δικαιοσύνῃ· "Ινα [s] ἄρτιος"
ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς
πᾶν ἔργον ἀγαθὸν [t] ἐξηρτι-
σμένος".
1 Διαμαρτύρομαι [u] † ἐ-
νώπιον [x] τοῦ θεοῦ καὶ" [y] † [z]
ἰησοῦ χριστοῦ" τοῦ μέλλον-
τος [a] κρίνειν" ζῶντας καὶ
νεκροὺς, [b] καὶ" τὴν ἐπιφά-
νειαν αὐτοῦ, καὶ τὴν βασι-
2 λείαν αὐτοῦ· [c] Κήρυξον τὸν
λόγον [d], ἐπίστηθι [e] εὐκαί-
ρως ἀκαίρως", ἔλεγξον, [f] ἐ-
πιτίμησον, παρακάλεσον" ἐν
πάσῃ [g] μακροθυμίᾳ" καὶ δι-
3 δαχῇ. Ἔσται γὰρ καιρὸς,
ὅτε τῆς ὑγιαινούσης [h] διδα-
σκαλίας οὐκ [i] ἀνέξονται"· ἀλ-
λὰ κατὰ [k] τὰς ἰδίας ἐπιθυ-
μίας"

u † οὖν ἐγὼ. y † τοῦ κυρίου. b ∾ κατὰ. k. τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας.

(q) πρὸς ἐλεγμὸν AFG. 31. 71. 80. || = Theophyl. in Mt. d. (r) = FG. (extat in ora.) (s) τέλειος D*E. Arm? *perfectus* Vulg. It. (t) ἐξηρτημένος 72. al. 9. Mt. b. g. ἐξηρτιμένος FG. 21. 22. ἐξηρτυμένος 4. Mt. k. Ed. ἀπηρτισμένος Mt. n** Theophyl. Alii aliter. (u) = ACD*EFG. 17. 23. 31. 39. 67** 71. 73. 80. Mt. k** Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Cyr. Aug. Ambrſt. Fulgent. Pelag. Caſſiod. || οὖν = 6. ἐγὼ = Theodoret. (x) = 17. (y) = ACD*FG. 31. 73. Copt. Aeth. Armen. Vulg. It. Baſil. Cyr. Aug. Ambrſt. Pelag. Caſſiod. || τοῦ = E. 4. 52. 57. (c. al. 5.) Mt. d. e. Ed. || + ἡμῶν 28. 72. 80. Ed. Syr. Erp. Syr. poſt. habet cum aſt. Slav. 7. ed. (z) χριστοῦ ἰησοῦ ACD*F. 71. 73. Alii. Copt. It. Vulg. mſ. Baſil. Aug. Ambrſt. Caſſiod. Pelag. (a) κρῖναι FG. 17. 67** 73. Mt. a. c. k. Theodoret. Theophyl. (b) καὶ ACD*FG. 17. 67** Copt. Vulg. mſ. It. harl. Cyr. Caeſar. arel. Fulgent. *per*, Vulg. ed. Ambrſt. Pelag. *et per*, Vulg. mſ. Aug. || Chryſ. in textu κατὰ, et in comm. ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ. (c) + σὺ δὲ Arm. (d) + τοῦ θεοῦ 23. Baſil. (e) ἀκαίρως εὐκαίρως C. || = ἀκαίρως 70. Mt. d. ſed in ſcholio habetur. (f) παρακ. ἐπιτίμ. FG. 37. Mt. f. Ed. Vulg. It. Orig. Ambrſt. Pel. Aug. Ambr. (g) προθυμίᾳ 31. (h) + πίστεως καὶ 5. (i) ἐνέξονται C. ἀντέξονται. Conject. (k) ACDEFG. 3. 37. 46. 47. 57. (c. al. 3.) 73. 80. Mt. f. k. m. Ed. Arm. Vulg. It.

μίας" [l] ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσι"
διδασκάλους, [m] κνηθόμενοι"
4 τὴν ἀκοήν· Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς
ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀπο-
στρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύ-
5 θους ἐκτραπήσονται.] Σὺ δὲ
[νῆφε [n] ἐν πᾶσι", κακοπά-
θησον [o], ἔργον [p] ποίησον"
εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν
σου [q] πληροφόρησον.
6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι,
καὶ ὁ καιρὸς τῆς [r] ἐμῆς ἀναλύ-
7 σεως" ἐφέστηκε. Τὸν [s] ἀγῶ-
να τὸν καλὸν" ἠγώνισμαι, τὸν
δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν
8 τετήρηκα· Λοιπὸν, ἀπόκειταί
μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφα-
νος, ὃν ἀποδώσει μοι [t] ὁ κύρι-
ος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ", ὁ δί-
καιος κριτής· οὐ μόνον δὲ ἐ-
μοὶ, ἀλλὰ καὶ [u] — πᾶσι"
τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφά-
νειαν αὐτοῦ.]
9 [Σπούδασον ἐλθεῖν πρός
10 με [x] ταχέως". Δημᾶς γάρ
με ἐγκατέλιπεν, ἀγαπήσας τὸν
νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς
Θεσσαλονίκην· [y] κρήσκης" εἰς
[z] γαλατίαν"· τίτος εἰς [a] δαλ-
11 ματίαν". Λουκᾶς ἐστι [b] μόνος
μετ'

It. Ephrem. Theodoret. Oec. Theophyl. (et. ap. Mt.) Cypr. Hilar. Lucif. Ambrſt. Pelag. (l) ἐπισωρεύσουσιν ἑαυτοῖς FG. 37. 73. 80. Mt. f. Ed. Arm. Vulg. boern. Cypr. Hilar. Lucif. Pelag. (m) τερπόμενοι 67** (n) + καὶ G. Syr. Aeth. boern. || ſequentib. jungunt Arm. Vulg. clar. germ. Ambrſt. Pel. (o) + ὡς καλὸς στρατιώτης χριστοῦ ἰησοῦ A. (p) = Theophyl. (q) πλήρωσον Apoſt. 7. || + *ſobrius eſto* Vulg. ed. *ſubditus eſto*, harl* (r) ἀναλύσεως μου ACFG. 17. 31. 37. 47. 73. Arm. boern. Vulg. ed. Ephr. Euſ. Ath. Damaſc. Syncell. *meae aſſumtionis*, (ἀναλήψεως) Cypr. *deverſionis*, Tert. (s) καλὸν ἀγῶνα AG. 17. Mt. f. Vulg. boern. Chryſ. ſemel in comment. Cypr. Pelag. (t) = Chryſ. h. l. in Mt. α. et alibi. || ὁ κύριος] = 17. 46. Mt. d. f. ὁ θεὸς 80. (u) = D* E. 67** Syr. Erp. Vulg. clar. germ. Ambrſt. Pelag. Ambr. Aug. alicubi. Habent Chryſ. diſ. Cypr. alii (x) τάχιον 17. || ἐν τάχει 73. Mt. h. (y) κρίσκης 31. 47. 67. 72. al. 11. Mt. a** g. al. 8. Ed. *Criſpus*, Syr. *Priſcus*, Ar. p. κρήσπης Slav. 5, κρίσπης Slav. ant. (z) γαλλίαν C. 23. 31. 39. 73. 80. Aeth. Codd. lat. Euſeb. Epiph. diſ. Hier. γαλιλαίαν Arm. ſed rec. in marg. edit. Amſtel. et Conſtant. (a) || δελματίαν C. 39. 67** al. 8. Mt. a** item Mt. n. Damaſc. Oec. || δερματίαν. A. (b) σὺν ἐμοὶ μόνος D*E. Vulg. clar. germ. Iren. Ambrſt.

μετ᾽ ἐμοῦ". μάρκον ἀναλα-
βὼν, [c] ἄγε" μετὰ σεαυτοῦ·
ἔστι γάρ μοι εὔχρηστος εἰς
12 διακονίαν. Τυχικὸν [d] δὲ [e] ἀ-
13 πέστειλα" εἰς ἔφεσον. Τὸν [f]
φελόνην", ὃν [g] ἀπέλιπον" [h]
ἐν τρωάδι" [i] παρὰ κάρπῳ",
ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βι-
βλία, μάλιστα [k] τὰς μεμ-
14 βράνας. Ἀλέξανδρος ὁ χαλ-
κεὺς πολλά [l] μοι κακὰ" ἐνε-
δείξατο· [m] ∾ ἀποδῴη" αὐ-
τῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ ἔργα
15 αὐτοῦ· Ὃν καὶ σὺ φυλάσσου·
λίαν γὰρ [n] ἀνθέστηκε" τοῖς
16 ἡμετέροις λόγοις. Ἐν τῇ
πρώτῃ [o] μου" ἀπολογίᾳ οὐ-
δείς μοι [p] συμπαρεγένετο",
ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλι-
πον· μὴ αὐτοῖς λογισθείη·
17 Ὁ δὲ κύριός [q] μοι" παρέστη,
καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι᾽
ἐμοῦ τὸ κήρυγμα [r] πληρο-
φορηθῇ", καὶ [s] ∾ ἀκούσῃ"
πάντα τὰ ἔθνη· καὶ [t] ἐῤῥύ-
σθην" ἐκ στόματος λέοντος.
18 [u] — Καὶ" [x] ῥύσεταί" με ὁ
κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πο-
νηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν βασι-
λείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον·
[y] ᾧ [z] ἡ" δόξα [a] εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

m ∾ ἀποδώσει. s ∾ ἀκούσωσι.

(c) ἄγαγε A. 31. 38. 71. 72. Ed. Theodoret. (d) ═ 17. Theophyl. ap. Mt. (e) ἀπέστειλα F. (f) φαιλώνην f. φαιλόνην (sic etiam Ed. Steph. 3.) f. φελώνην Codd. et. Edd. (g) ἀπέλειπον A. 39. Mt. a. || ἀπέστειλα 37. (h) ἐν τρωάδι ═ Aeth. (i) ═ 74. (k) + δὲ D*F. 37. c. Barb. 2. Mt. f. Ed. Vulg. clar. germ. Ambrst. Pelag. (l) κακά μοι 37. 57. (c. al. 3.) 91. Mt. c. Vulg. Theophyl. ap. Mt. Aug. Ambrst. Pelag. (m) ἀποδώσει ACD*grE. in m. FG. 6. 17. 31. 37. 67** 71. 73. 80. Mt. f. Copt. Arm. Vulg. ed. boern. Chryf. Theodoret. Eulog. ap. Phot. Damasc. Oec. Aug. diserte. alii. (n) ἀντέστη ACD*F. 17. item G. (o) ═ 2. Syr. (p) παρεγένετο ACFG. 17. 39. Mt. e* Chryf. alic. (q) ═ A. || μου 61. (r) πληρωθῇ FG. 19. 73. Mt. b. e. f. n*ᵞ Oec. in comment. (s) ἀκούσωσι ACDEFG. 17. 39. 49. 71. 73. 80. Euseb. Euth. Syncel. (t) ἐῤῥύσατό με Mt. k. Theophyl. (et. ap. Mt.) Chryf. (et. in Mt. α) || + ἐγὼ Arm. (u) ═ ACD* 31. 67** 71. 80. Copt. Arm. Vulg. clar. germ. Chryf. in Mt. α. semel. Ambrst. Pel. Hier. (x) ἐῤῥύσατο FG. Vulg. It. Ambrst. ed. Pel. Hier. (y) αὐτῷ A. (z) ═ FG. (a) + καὶ τὸ κράτος 91.

19 [b] "Ασπασαι" [c] πρίσκαν"
καὶ ἀκύλαν [d], καὶ τὸν ὀνη-
20 σιφόρου οἶκον. "Εραστος ἔμει-
νεν ἐν κορίνθῳ. [e] τρόφιμον"
[f] δὲ" ἀπέλιπον ἐν [g] μιλήτῳ"
21 ἀσθενοῦντα. Σπούδασον πρὸ
χειμῶνος ἐλθεῖν. ἀσπάζεταί
σε εὔβουλος καὶ [h] πούδης",
καὶ [i] λῖνος", καὶ κλαυδία,
καὶ οἱ ἀδελφοὶ [k] πάντες". [l]
22 Ὁ κύριος ἰησοῦς χριστὸς με-
τὰ τοῦ πνεύματός σου". [m] —
ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν". [n] †.] [o] †.

n † ἀμήν. o † Πρὸς τιμόθεον δευτέρα τῆς ἐφεσίων ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα, ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης, ὅτε ἐκ δευτέρου παρέστη παῦλος τῷ καίσαρι νέρωνι.

(b) ἀσπάσασθε 73. || ἄσπασε 17. (c) πρίσκιλλαν 4** 23** 47. 72. 74. 80. 87. al. 6. Mt. a. b. l. n** Ed. Syr. Arr. Aeth. harlej* marian. Chryſ. Theophyl. (et. ap. Mt.) Oec. Ambrſt. Alii aliter. || πρίσκαν καὶ πρίσκιλλαν 91. (d) || + λέκτραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ σιμαῖαν καὶ ζήνωνα τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ 46. (e) *Firmum* tol.* (f) = 61. al. 3. (g) μηλωτῷ A. μελίτῃ Conject. (h) σπουδῆς 23. 46. Mt. b* Oec. (i) λίνος Mt. a. b. f. m. Ed. (k) = 17. (l) = 67** it. Cod. caeſareus 23. ap. Alterum. || ἰησοῦς] = FG. 17. Aeth. boern. || χριστὸς] = AFG. 17. 31. Mt. c. Aeth. boern. (m) = Aeth. Ambrſt. ed. ἔρρωσο ἐν εἰρήνῃ D*E. germ. || ὑμῶν] ἡμῶν, Vulg. mſ. Chryſ. (et. in Mt. α) Theodoret. Oec. Theophyl. σοῦ Syr. Arm. (n) = ACFG. 17. 67** 71. boern. Ambrſt. *Hypographae variae:* πρὸς τιμόθεον δεύτερα C. al. clar* (ἐτελέσθη) πρὸς τιμ. β. ἄρχεται πρὸς τίτον. DFG. πρὸς τιμόθεον δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ λαοδικείας A. + διὰ ὀνησίμου Copt. ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης 18. 49. clar** ἀπὸ ῥώμης, ὅτε ἐκ δευτέρου παρέστη παῦλος τῷ καίσαρι νέρωνι. 44. 46. Mt. k. καίσαρι + ῥώμης 47. + ῥωμαίων 39. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ δευτέρα πρὸς τιμόθεον τῆς ἐφεσίων ἐκκλησίας ἐπίσκοπον πρῶτον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης, ὅτε etc. Mt. f. || στιχ. ροβ. ſ. ρθ. ſ. ρπ. ſ. ρος. ſ. σπε. ἀναγν. α. κεφαλ. θ. μαρτυρ. α. habet verſ. CLV.

ΠΑΥΛΟΥ

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

1 Παῦλος, δοῦλος θεοῦ, ἀ-
πόστολος [a] δὲ" [b] ἰησοῦ
χριστοῦ", (κατὰ πίστιν ἐκ-
λεκτῶν θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν
ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν,
2 [c] Ἐπ'" ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου,
ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς
θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων,
3 Ἐφανέρωσε δὲ καιροῖς ἰδίοις
τὸν λόγον αὐτοῦ, [d] ἐν κη-
ρύγματι" [e] ὃ" ἐπιστεύθην
ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σω-
4 τῆρος ἡμῶν θεοῦ,) Τίτῳ
γνησίῳ τέκνῳ, κατὰ κοινὴν
πίστιν· χάρις, [f] ∾ ἔλεος",
εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς [g],
καὶ [h] κυρίου" ἰησοῦ [i] χρι-
στοῦ" [k] τοῦ σωτῆρος ἡμῶν".

Ff 3 Τού-

f ∾ καὶ.

(a) = 2. 61. (b) χριστοῦ ἰησοῦ A. Cod. lat. Syr. p. Ambrſt. Caſſiod. (c) ἐν FG. || = 17. 37. (d) = clar. (e) ᾧ 2. 23. 57. (cum al. 5.) Mt. k. Ed. (f) C**DEFG. 17. 73. Syr. (non Arr.) Copt. Aeth. Arm. Vulg. It. Chryſ. etiam ap. Mt. Orig. int. Damaſc. Aug. Hier. Ambrſt. Pel. Caſſiod. || ἔλεος καὶ Mt. d. (g) + ἡμῶν 17. (h) = A. 73. item M. k. Copt. Arm. Vulg. clar. germ. Orig. int. Theodoret. Ambrſt. Pel. Hier. (i) = Dgr. Ante ἰησοῦ ponunt C. 73. Copt. Arm. Vulg. clar. germ. Theodoret. Ambrſt. ed. Pel. (k) = Mt. d.

5 Τούτου χάριν [l] ∾ κα-
τέλιπόν" σε ἐν κρήτῃ, ἵνα [m]
τὰ λείποντα" [n] ἐπιδιορθώσῃ",
καὶ [καταστήσῃς κατὰ πόλιν
[o] πρεσβυτέρους", [p] ὡς" ἐγώ
6 σοι διεταξάμην·] Εἴ τις ἐστὶν
ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς
ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστὰ, μὴ
ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας, ἢ ἀ-
7 νυπότακτα. Δεῖ γὰρ τὸν ἐπί-
σκοπον [q] ἀνέγκλητον" εἶναι,
ὡς [r] θεοῦ [s] οἰκονόμον", μὴ
αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πά-
ροινον, μὴ πλήκτην, μὴ [t]
8 αἰσχροκερδῆ", [u] Ἀλλὰ" [x]
φιλόξενον", φιλάγαθον, [y]
σώφρονα", δίκαιον, [z] ὅσιον",
9 ἐγκρατῆ, Ἀντεχόμενον τοῦ
κατὰ τὴν διδαχὴν [a] πιστοῦ"
λόγου, ἵνα [b] δυνατὸς ᾖ [c]
καὶ" παρακαλεῖν [d] ἐν τῇ δι-
δασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ", καὶ
τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.
10 Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ [e] —
καὶ" ἀνυπότακτοι, [f] μα-
ταιολόγοι καὶ φρεναπάται,
μάλιστα [g] οἱ ἐκ περιτομῆς,
11 Οὓς [h] δεῖ" ἐπιστομίζειν· οἵ-
τινες

---

1 ∾ ἀπέλιπον.

(l) ἀπέλιπον ACDFG. 17. 23. 31. 45. 57. (c. al. 4.) 67** 73. Mt. a** Orig. Basil. mſ. (m) καταλείποντα (fortaſſe legendum: καὶ τὰ λείποντα) 17. 61. || τὰ ἐλλείποντα Theophyl. (n) ἐπιδιορθώσῃς ADE. codd. multi. Ed. || διορθώσῃς FG. || διορθώσῃ 73. (o) πρεσβυτέριον Theodoret. alic. *presbyterium* clar. germ. Lucif. (p) καὶ Mt. c. ὡς καὶ Arm. Vulg. clar. Ambrſt. Pelag. (q) ἀνεπίληπτον 73. 80. (r) + καὶ Arm. (s) διάκονον 43. (t) αἰσχρολόγον 10. (u) = Mt. d. Theophyl. (x) φιλόπτωχον 52. (y) *prudentem* Ambrſt. *benignum* + *prudentem*: *ſobrium, juſtum* Vulg. ſixt. et mſ. (z) = Mt. c. g. clar. qui etiam δίκαιον delet. (a) πίστεως Hilar. Lucif. (b) + καὶ FG. 17. 73. boern. (c) = 57. (c. al. 5.) 73. Arm. Vulg. Ambrſt. Pelag. Lucif. Hilar. Hieron. (d) = Chryſ. in textu. τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει A. τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ 3. 37. 57. (cum al. 3.) 73. Mt. f. Slav. (exc. 8.) Baſil. τῇ ὑγιαινούσῃ = Lucif. (e) = ACF. 17. 23. 31. 73. 74. 80. al. 11. et Barb. 1. Mt. d. (al. 4.) Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 5. ed. germ. Clem. Chryſ. ap. Mt. Theodoret. ed. Antioch. Theophyl. Oecum. Aug. Ambrſt. ed. (f) + καὶ FG. 67* 73. 74. al. 4. Mt. n. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Slav. 5. Oec. Hier. alic. || + ἐργάται δόλιοι 17. (g) + δὲ CDgrEgr. Hier. alic. Vulg. mſ. (h) χρὴ 17.

τινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπου-
σι, διδάσκοντες, ἃ μὴ δεῖ,
12 αἰσχροῦ κέρδους χάριν. Εἶ-
πέ [i] τις [k] ἐξ" αὐτῶν ἴδιος
[l] αὐτῶν" [m] προφήτης"· Κρῆ-
τες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία,
13 γαστέρες ἀργαί. Ἡ μαρτυρία
αὕτη ἐστὶν ἀληθής· δι' ἣν
αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτό-
μως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πί-
14 στει, Μὴ προσέχοντες ἰου-
δαϊκοῖς μύθοις, [n] καὶ ἐντο-
λαῖς" ἀνθρώπων ἀποστρεφο-
15 μένων τὴν ἀλήθειαν. [Πάντα
[o] = μὲν" καθαρὰ τοῖς καθα-
ροῖς· τοῖς δὲ [p] μεμιασμένοις" [q]
καὶ ἀπίστοις" οὐδὲν καθαρὸν,
ἀλλὰ μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ
16 νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. Θεὸν [r]
ὁμολογοῦσιν" εἰδέναι, τοῖς δὲ
ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ
ὄντες καὶ ἀπειθεῖς, καὶ πρὸς
πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.
1 Σὺ δὲ λάλει, [s] ἃ πρέπει"
τῇ ὑγιαινούσῃ [t] διδασκαλίᾳ·]
2 [u] Πρεσβύτας" [x] νηφαλίους"
εἶναι, σεμνοὺς, σώφρονας,
ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ
ἀγάπῃ, τῇ [y] ὑπομονῇ".
3 [z] Πρεσβύτιδας" ὡσαύτως [a] ἐν
[b] καταστήματι" [c] ἱεροπρε-
πεῖς", μὴ [d] διαβόλους", [e]
μὴ" οἴνῳ πολλῷ δεδουλωμέ-
4 νας, καλοδιδασκάλους· Ἵνα
σωφρονίζωσι τὰς νέας, φιλάν-
δρους εἶναι, [f] φιλοτέκνους",

(i) + δὲ FG. || + γὰρ Mt. d. (k) = 67** (l) = FG. Mt. b** Clem. (m) *poëta*, tol.** (n) = Copt. καὶ ἐντάλμασιν FG. Theodoret. || *mendaciis* (fort. *mandatis*) Lucif. (o) = ACD*EFG. 17. 46. 67** Vulg. lt. Orig. Tert. Hier. Aug. Ambrſt. ed. Fulg. Pel. || γὰρ Syr. Or. (p) μεμιαμμένοις AD* 31. 39. 46. 72. 73. al. 3. Mt. a in marg. al. 6. Ed. Chryſ. (et. ap. Mt.) μεμιασμένοις G. Mt. h. (q) = Aeth. Hier. Ambrſt. (r) ὁμολογοῦντες 73. (s) = 17 (t) + πίστει καὶ 61. (u) πρεσβυτέρους 2. 44. Or. (x) νηφαλαίους G. 14. 31. 39. 46. 69. 73. Mt. a. al. 4. Oec. νηφαλέους 67* 74. al. 11. Mt. m. al. 3. Ed. (y) *prudentia* (loco *patientia*) clar. || + τῇ ἐγκρατείᾳ Arm. (z) πρεσβυτέρας 44. Or. mſ. || + δὲ 37. Vulg. demidov. (a) + σεμνὰς 55. 57. (c. al. 3.) 91. Mt. c. Slav. ant. || + ἐν σωφροσύνῃ Arm. (b) καταςχήματι FG. (c) ἱεροπρεπεῖ 17. 31. 37. 73. Mt. e** f. Syr. utr. Arr. Arm. Slav. Vulg. clar. germ. Clem. Baſil. Theodoret. Ambrſt. Pelag. Hier. Sedul. (d) διαβόλῳ Mt. l. (e) μηδὲ AC. 73. (f) = Mt. g.

5 Σώφρονας, ἁγνὰς, [g] [h] ∾
οἰκουρούς, * [i] ἀγαθὰς", [k]
ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀν-
δράσιν", ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ
6 θεοῦ [l] βλασφημῆται. [m] Τοὺς"
νεωτέρους ὡσαύτως παρακά-
7 λει σωφρονεῖν, Περὶ [n] πάν-
τα" [o] σεαυτὸν" παρεχόμε-
νος τύπον καλῶν ἔργων, [p]
ἐν τῇ διδασκαλίᾳ [q] ∾ ἀδια-
8 φθορίαν", σεμνότητα [r], Λόγον
ὑγιῆ, [s] ἀκατάγνωστον· ἵνα ὁ
ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ, μηδὲν
ἔχων περὶ [t] ἡμῶν" λέγειν
9 φαῦλον. Δούλους [u] ἰδίοις
δεσπόταις" [x] ὑποτάσσεσθαι,
ἐν πᾶσιν" εὐαρέστους εἶναι,
10 μὴ ἀντιλέγοντας, [y] Μὴ" νο-
σφιζο-

---

h ∾ οἰκουργούς. q ∾ ἀφθορίαν. t. ὑμῶν.

(g) + *sobrias* Vulg. (non tol.) Pelag. (h) οἰκουργούς ACD*EFG. *domum custodientes*, clar. germ. *domus* (*domui* boern.) *curam habentes*, boern. Vulg. Ambrst. (i) φιλαγάθους Conject. (k) = Mt. d. Theophyl. (l) + καὶ ἡ διδασκαλία C. 5. Syr. p. Arm. Slav. (exc. rec.) (m) = 67** Mt. d. Theophyl. σωφρονεῖν περὶ πάντα jungunt Hier. (diserte) Lucifer. Ambrst. (n) πάντας 1. 31. 34. 37. 73. Theodoret. (o) ἑαυτὸν D. 1. 37. Chrys. (p) *in doctrina, in integritate, in gravitate* Vulg. Lucif. Ambrst. Alii aliter. (q) ἀφθορίαν ACD*E. 2. 17. 21. 23* 31. 47. Mt. a** g. n* in scholiis. Damasc. Oec. in comm. *integritatem* Vulg. It. Lucif. alii. *in incorruptione* (i. e. virginitate) Latini ap. Hier. ἀφθονίαν. FGgr. Slav. 7. ed. ἀδιαφορίαν 18** 20. 22. Theodoret. mss. *justitiam*, Chromat. || + ἁγνείαν C. 73. 80. Syr. p. Arm. Slav. 5. 8. Hier. Chromat. (r) + ἀφθαρσίαν D**Egr. 23** 46. 57. (c. al. 6.) 72. 87. al. 14. Mt. a. al. 8. Ed. (etiam Steph. 3.) Syr. p. Ar. pol. Slav. Chrys. ap. Mt. Theodoret. Sed = ACD* (E. ap. Mill.) FG. 47. alii. Mt. d. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. It. Patres gr. et lat. || + ἀφθαρσία 74. (s) || + καὶ Syr. utr. Vulg. mss. (t) ἡμῶν CDEFG 17. 23. 31. 37. 39. 72. 73. 74. 80. 87. al. 21. Mt. a. al. 7. Ed. Syr. utr. Arr. Slav. Vulg. It. Chrys. (et. ap. Mt.) Oec. Theophyl. Hilar. Lucif. Ambrst. Hier. Aug. Gildas. alii. (u) δεσπόταις ἰδίοις ADE. 27. 57. (c. al. 2.) Vulg. It. Hier. Ambrst. alii. (x) ὑποτάσσεσθαι ἐν πᾶσιν jungunt Hier. dis. Ambrst. Vigil. (y) μηδὲ DFG. 17.

σφιζομένους, ἀλλὰ [z] πίστιν
πᾶσαν″ [a] ἐνδεικνυμένους″ ἀγα-
θήν· ἵνα τὴν διδασκαλίαν [b]
+ τὴν″ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν
[c] θεοῦ″ κοσμῶσιν [d] ἐν″ πᾶ-
11 σιν [e].] [Ἐπεφάνη [f] γὰρ″
ἡ χάρις τοῦ θεοῦ [g] ἡ σω-
τήριος″ πᾶσιν ἀνθρώποις,
12 Παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνη-
σάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ [h]
τὰς″ κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σω-
φρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐ-
σεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰ-
13 ῶνι· Προσδεχόμενοι τὴν μα-
καρίαν ἐλπίδα, καὶ ἐπιφά-
νειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου
θεοῦ [i] καὶ″ σωτῆρος ἡμῶν
14 ἰησοῦ χριστοῦ· Ὃς ἔδωκεν [k]
ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν″, ἵνα λυ-
τρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀ-
νομίας, καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ
λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν κα-
15 λῶν ἔργων.] Ταῦτα [l] λά-
λει″ καὶ παρακάλει καὶ ἔλεγ-
χε μετὰ πάσης [m] ἐπιταγῆς″·
[μηδείς σου [n] περιφρονείτω″.
1 [o] Ὑπομίμνησκε [p] αὐτοὺς
ἀρχαῖς [q] — καὶ″ ἐξουσίαις
ὑποτάσσεσθαι, [r] πειθαρχεῖν,
[s] πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑ-
2 τοίμους εἶναι, [t] Μηδένα″
βλασφημεῖν, [u] ἀμάχους εἶ-
ναι″, ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδει-
κνυμένους [x] πραότητα″ πρὸς
3 πάντας ἀνθρώπους.] Ἦμεν
γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόη-

(z) πᾶσαν πίστιν ACDE. 31. 37. 73. et Mill. *Med.* Mt. f. k. Vulg. clar. germ. Hier. Ambrſt. || πᾶσαν] πᾶσιν. Theophyl. ἐν πᾶσιν. Syr. Erp. || πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πίστιν FG. boern. || ἀγαθὴν ἐνδεικνυμένους 73. Vulg. clar. germ. Ambrſt. (a) ἐπιδεικνυμένους 46. νοσφιζομένους 1* ἐπιφαίνοντας 1** (b) + τὴν ACDEFG. Chryſ. Theodoret. (c) *Ieſu Chriſti* Vigil. (d) ἐπὶ 19. (e) + ἀνθρώποις 5. 6. (f) = 31. 37. 61. al. 5. Mt. c. f. Slav. 5. (g) σωτήριος ACD. Syr. utr. τοῦ σωτῆρος ἡμῶν FG. Copt. Vulg. boern. Cyr. hieroſ. Lucif. Ambrſt. Fulg. Pelag. item (absque *noſtri*) Hier. *et Salv. noſtri* Sedul. Sed Clem. ut rec. (h) = D. (i) = Aeth. Facund. ap. Mill. (k) ὑπὲρ ἡμῶν ἑαυτὸν DE. clar. germ. Lucif. || + εἰς θάνατον 69. (l) δίδασκε A. (m) ὑποταγῆς 73. Mt. b. (n) καταφρονείτω 43. 61. 70. 108. al. 3. Mt. a3. b. l. Sic interpretatur Chryſ. (o) + ἀλλὰ Chryſ. (p) + δὲ Δ. Syr. Arm. (q) = ACDgr. Egr. FG. 17. 31. 67. boern. Damaſc. (r) + καὶ FG. Arm. boern. (s) + καὶ A. Arm. (t) μὴ FG. in boern. utrumque. || μηδὲν Mt. g. (u) = 1. (x) πραΰτητα AC. 31. 67**

τοι,[y] [z] ἀπειθεῖς, πλανώμενοι",
[a] δουλεύοντες" ἐπιθυμίαις καὶ
ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ
καὶ φθόνῳ διάγοντες, [b] στυ-
γητοὶ", μισοῦντες ἀλλήλους.
4 ["Οτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ
φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σω-
5 τῆρος ἡμῶν θεοῦ, Οὐκ ἐξ
ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ [c]
ὧν" ἐποιήσαμεν [d] ἡμεῖς",
ἀλλὰ κατὰ [e] τὸν αὐτοῦ ἔ-
λεον" ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λου-
τροῦ παλιγγενεσίας, καὶ [f] [g]
ἀνακαινώσεως" [h] πνεύματος [i]
6 ἁγίου", Οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡ-
μᾶς πλουσίως, διὰ ἰησοῦ χρι-
στοῦ τοῦ [k] σωτῆρος" ἡμῶν,
7 Ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου
χάριτι, κληρόνομοι [l] γενώ-
μεθα" [m] κατ' ἐλπίδα" ζωῆς
8 αἰωνίου.] [[n] Πιστὸς" ὁ λό-
γος· [o] καὶ" περὶ τούτων βού-
λομαί σε [p] διαβεβαιοῦσθαι",
ἵνα [q] φροντίζωσι" [r] καλῶν"
ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπι-
στευκότες [s] — τῷ" θεῷ,
ταῦτά ἐστι [t] = τὰ" καλὰ
καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις·
9 Μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ [u] γε-
νεαλογίας" καὶ [x] ἔρεις" καὶ
μάχας νομικὰς περιΐστασο·
εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μά-
10 ταιοι. Αἱρετικὸν ἄνθρωπον [y]
μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νου-
11 θεσίαν" παραιτοῦ· Εἰδώς,
ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος,
καὶ

(y) + καὶ DE. Syr. germ. Lucif. (z) = 17. (a) = Mt. k. (b) μισητοὶ D* (c) ἃ AC*DFG. 17. 67. Clem. Cyr. (d) = 73. Mt. h. (e) τὸ αὐτοῦ ἔλεος AD. 31. 47. 67** 73. Mt. h. Clem. Max. Ath. Cyr. Theodoret. Damasc. τὸ ἔλεος αὐτοῦ DEFG. Procop. || = αὐτοῦ boern. ἑαυτοῦ 3. Mt. ψ. (f) + διὰ Syr. Syr. p. c. obelo. Slav. (exc. qu. rec.) (g) ἀνακαινίσεως 72** 74. Mt. l. ω. Or. mf. (h) + διὰ DEFG. It. Lucif. Ambr. Aug. Ambrst. alii. Sed Hier. ut rec. (i) = Orig. ter. Semel habet. (k) κυρίου 31. θεοῦ Mt. χ. (l) γενηθῶμεν ACFG. 17. 31. Chrys. (et. ap. Mt. semel.) Ath. γινώμεθα Theodoret. (m) = 47. (n) ἀληθὴς 67** (o) = 7. Ed. (p) διαβεβαιῶσαι Mt. f. (q) φροντίσωσι 73. Mt. f. h. Theodoret. (r) καλῶς Chryf. semel in Comm. (s) = ADFG. 14. 57. (cum al. 2.) 67** 73. 91. Ap. 2. pluresq. Mt. b. c. d. f. g. Theodoret. (t) = ACDEG. 37. 52. 57. (c. al. 4.) 73. 80. pluresq. Mt. f. Chryf. etiam ap. Mt. (u) λογομαχίας FG. boern. (x) ἔριν DFGgr. ἐρίδας Mt. f. (y) μετὰ μίαν νουθεσίαν ἢ (f. καὶ Chryf. Theodoret.) δευτέραν FG. boern.

νουθεσίαι

καὶ ἁμαρτάνει, ὢν αὐτοκα-
τάκριτος.
12 [Ὅταν πέμψω ἀρτεμᾶν
z πρός σε" ἢ τυχικὸν, σπού-
δασον ἐλθεῖν πρός με εἰς a
νικόπολιν"· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα
13 παραχειμάσαι. b Ζηνᾶν" τὸν
νομικὸν καὶ c ἀπολλὼ" d
σπουδαίως' πρόπεμψον, ἵνα
14 μηδὲν αὐτοῖς e λείπῃ". Μαν-
θανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι
καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς
τὰς f ἀναγκαίας" χρείας, ἵνα
15 μὴ ὦσιν ἄκαρποι. Ἀσπά-
ζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάν-
τες· g ἄσπασαι" τοὺς φι-
λοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. ἡ
χάρις h μετὰ i πάντων ὑ-
μῶν". k †.] l †.

---

k † ἀμήν. l † Πρὸς τίτον τῆς κρητῶν ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ νικοπόλεως τῆς μακεδονίας.

νουθεσίαν καὶ δύο DE. clar. germ. Chryſ. ap. Wetſt. || καὶ δευτέραν = Iren. alic. Tert. Cypr. Lucif. Ambrſt. Ambr. Fauſtin. Fulgent. Pacian. Etherius. Codices gr. ap. Hier. Sed habent Iren. alic. Ambr. alic. Gelaſ. Leo M. Maxim. taurin. Pelag. Primaſ. Sedul. Orig. Ath. Baſil. Cyr. Chryſ. Theodoret. alii. Verſiones. (z) = Mt. d. (a) νεάπολιν. Conject. (b) ζημᾶν Slav. 5. (c) ἀπόλλωνα FG. (d) ταχέως FG. (e) λίπῃ 37. 43. 69. 70. Mt. b. al. 3. Theodoret. mſ. (f) ἐναντίας 61. (g) ἀσπάσασθε A. (h) + τοῦ κυρίου DE. clar. germ. || + τοῦ θεοῦ FG. 30. in ora. Vulg. ed. boern. Ambrſt. Pelag. (i) τοῦ πνεύματός σου 17. || = ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν Aeth. (k) = ACD* 17. Aeth. clar. Hier. Ambrſt. Pel. (l) Hypographae variae: πρὸς τίτον C. *ad Titum* clar.* πρὸς τίτον ἐπληρώθη (ἐτελέσθη, ἄρχεται πρὸς Φιλήμονα.) DEGG. *Ad Titum* + *ſcribens a Nicopolim* clar.** πρὸς τίτον ἐγράφη ἀπὸ νικοπόλεως A. + τῆς μακεδονίας 31. ſ. μακεδονίων 18. 49. ſ. ἥ ἐστιν ἐπαρχία τῆς μακεδονίας. 21. πρὸς τίτον (παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς τίτον Mt. f.) τῆς κρητῶν ἐκκλησίας ἐπίσκοπον (+ πρῶτον rec.) χειροτονηθέντα, ἐγράφη ἀπὸ νικοπόλεως τῆς μακεδονίας 48. Mt. f. ἀρχιεπίσκοπον 70. + διὰ ζηνᾶ καὶ ἀπολλὼ Syr. + *et miſſa per Artemum diſcipulum ejus* Copt. || στιχ. ϟζ. ſ. Gζ. ſ. ϟς. ſ. ϛζ. ſ. σζ. ſ. χξ. αναγν. α κεφαλ. ϛ. μαρτυρ. α. Verſ. XCVII.

ΠΑΥΛΟΥ

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

1 Παῦλος, [a] δέσμιος" [b] χρι-
στοῦ ἰησοῦ", καὶ τιμόθεος ὁ
ἀδελφὸς, Φιλήμονι τῷ ἀγα-
2 πητῷ [c] [d] καὶ" συνεργῷ, Καὶ
[e] ἀπφίᾳ" τῇ [f] ∾ ἀγαπητῇ",
καὶ ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώ-
τῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν
3 [g] σου" ἐκκλησίᾳ· Χάρις ὑ-
μῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πα-
τρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου ἰη-
σοῦ χριστοῦ.
4 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου
πάντοτε, μνείαν σου ποιούμε-
νος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου,
5 Ἀκούων σου τὴν [h] ἀγάπην
καὶ τὴν πίστιν", ἣν ἔχεις [i]
πρὸς"

f ∾ ἀδελφῇ.

(a) δοῦλος 33. 35. ἀπόστολος D*E. et *Med.* ap. Mill. clar. germ. ἀπόστολος δέσμιος Caſſiod. (b) ἰησοῦ χριστοῦ D*E. 3. 4. 57. (c. al. 5.) 73. 74. Apoſt. 6. Mt. a. al. 5. Syr. utr. Arm. clar. germ. Vulg. mſ. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theophyl. Theodoret. Ambr. Caſſiodor. ſemel. (c) + ἀδελφῷ D*E. et *Med.* ap. Mill. clar. germ. Ambrſt. (d) = Syr. ed. Erp. Pelag. (e) ἀφφίᾳ D* ἀππίᾳ 3. Vulg. Ambrſt. ἀμφίᾳ FG. 47. Mt. b. boern. (f) ἀδελφῇ AD*EFG. 17. 31. 73. Mt. a in marg. Copt. Erp. Syr. p. c. obelo. Arm. tol. harlej* It. Heſych. Hier. ἀδελφῇ ἀγαπητῇ Slav. ed. Vulg. ed. Ambrſt. Pelag. ἀγαπητῇ ἀδελφῇ Slav. 5. (g) αὐτοῦ 38. Ambrſt. αὐτῶν. Copt. || = Arm. (h) πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην DE. 3. 33. 37. 43. 73. Mt. f. Syr. Arm. clar. germ. Ambrſt. || + καὶ τὴν ὑπομονήν Mt. k. (i) εἰς ACD*E. 17. Copt.

πρὸς″ τὸν κύριον ἰησοῦν καὶ
6 εἰς πάντας τοὺς ἁγίους· Ὅ-
πως ἡ κοινωνία [k] τῆς πίστε-
ώς″ σου [l] ἐνεργὴς″ γένηται,
ἐν ἐπιγνώσει παντὸς [m] ἀγα-
θοῦ τοῦ ἐν [n] ἡμῖν″, εἰς χρι-
7 στὸν [o] = ἰησοῦν″. [p] Χαρὰν″
[q] γὰρ″ [r] ∾ ἔχομεν″ [s] πολ-
λὴν καὶ″ παράκλησιν ἐπὶ τῇ
ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγ-
χνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται
διὰ σοῦ, ἀδελφέ.
8 Διὸ πολλὴν ἐν χριστῷ
παῤῥησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι
9 τὸ ἀνῆκον, Διὰ τὴν [t] ἀγά-
πην″ μᾶλλον παρακαλῶ· τοι-
οῦτος ὤν, ὡς παῦλος [u] πρε-
σβύτης″, [x] νυνὶ″ δὲ καὶ δέ-
10 σμιος [y] ἰησοῦ χριστοῦ″· Πα-
ρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέ-
κνου, ὃν [z] ἐγέννησα ἐν τοῖς
δεσμοῖς [a] = μου″, ὀνήσιμον·
11 Τόν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ
12 [b] δέ″ σοι καὶ εὔχρηστον, Ὃν
[c] ∾ ἀνέπεμψα″· σὺ δὲ αὐ-
τόν, τοῦτ' ἔστι τὰ ἐμὰ
σπλάγ-

---

n ∾ ὑμῖν. p ∾ χάριν. r ∾ ἔσχον. c ∾ ἔπεμψα.

(k) = Ambrſt. in textu et comment. (l) ἐναργής, *evidens*, Vulg. Codd. lat. ap. Hier. (qui tamen non probat.) Pelag. *manifeſta*, clar. germ. *accepta*, Ambrſt. (m) + ἔργου FG. 72. al. 9. Mt. a3. b. Ed. Vulg. ed. et mſ. qu. boern. Pel. (n) ἡμῖν ACDEF. 10. 72. 74. 87. 108. al. 20. Mt. a. al. 7. Ed. Ar. pol. clar. germ. Vulg. mſ. tol. harlej.** et marian.** Chryſ. Theodoret. Oec. Ambrſt. Pel. in comment. || = Slav. ant. Vulg. mſ. || ἐμοὶ 23. || σοι Erp. (o) = AC. 4* 17. Syr. poſt. in m. Copt. Hier. Ambrſt. (p) χαρὰν ACDEFG. 17. 31. 72. 74. al. 4. et Barb. 1. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. 7. ed. Vulg. It. Chryſ. (et. in Mt. α, non in β.) Oec. Hier. Ambrſt. Pel. χάριν τουτέστι χαρὰν. Theophyl. (q) = 4. 29. 37. Mt. c. d. e* Arm. Theophyl. (r) ἔσχον ACFG. 17. 73. 74. 80. Copt. Arm. Vulg. boern. Theodoret. Ambrſt. Pelag. || ἔσχομεν D*E. clar. germ. Hier. || ἔχω Mt. n. Slav. ed. (s) καὶ πολλὴν 21. item 3. Chryſ. (et. ap. Mt.) (t) ἀνάγκην A. (u) πρεσβεύτης; Conject. (x) νῦν A. 67** 73. Mt. d. (y) = D*gr. || χριστοῦ ἰησοῦ AC. 31. 73. Mt. f. Copt. Ambr. Hier. Ambrſt. (z) + ἐγὼ A. 37. 68. Slav. 5. Chryſ. (et. ap. Mt.) (a) = AD* EFG. 17. 23* 52. Mt. f. Vulg. It. Ambr. Hier. Ambrſt. Pelag. (b) καὶ 67* δὲ καὶ. G. 31. 47. Barb. 1. Mt. d. k. Vulg. boern. Hier. Pel. (c) DE. 4. 17. 23. al. 4. Slav. 5. clar. germ. Chryſ. (et. ap. Mt.) || + σοι ACD*E. 17. Syr. Copt.

σπλάγχνα, [d] προσλαβοῦ".
13 Ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην [e] πρὸς
ἐμαυτὸν" κατέχειν, ἵνα [f] ὑ-
πὲρ" σοῦ [g] μοι διακονῇ" ἐν
τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου·
14 Χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης
οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα
μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγα-
θόν σου ᾖ, ἀλλὰ [h] κατὰ"
15 ἑκούσιον. Τάχα γὰρ διὰ
τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν,
ἵνα αἰώνιον [i] αὐτὸν" ἀπέχῃς·
16 Οὐκ ἔτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' [k]
[l] ὑπὲρ δοῦλον", ἀδελφὸν ἀ-
γαπητὸν, μάλιστα ἐμοὶ, [m]
πόσῳ δὲ μᾶλλόν σοι, καὶ ἐν
17 σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ"; Εἰ οὖν [n]
με" ἔχεις κοινωνὸν, προσλαβοῦ
18 αὐτὸν ὡς ἐμέ. Εἰ δέ τι ἠδίκη-
σέ [o] σε", ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐ-
19 μοὶ [p] ἐλλόγει". Ἐγὼ παῦλος
ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ, ἐγὼ [q] ἀ-
ποτίσω"· ἵνα μὴ λέγω σοι, ὅτι
καὶ σεαυτόν μοι προσοφεί-
20 λεις [r]. Ναὶ, ἀδελφὲ, ἐγώ σου
ὀναίμην ἐν κυρίῳ· ἀνάπαυσόν
μου τὰ σπλάγχνα * ἐν [s] χρι-
21 στῷ". Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ
σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς, ὅτι
καὶ ὑπὲρ [t] ὃ" λέγω ποιήσεις.
22 Ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι
ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ, ὅτι [u]
διὰ

g. διακονῇ μοι. n. ἐμὲ. s. κυρίῳ.

Copt. Arm. Slav. 7. ed. Vulg. ed. It. Hier. Pelag. || + πρὸς σε. Vulg. mſ. Chryſ. (et. ap. Mt.) Ambrſt. (d) = AFGgr. 17. Poſt σὺ δὲ (quod abeſt ab A. 17.) ponunt 37. 73. Mt. f. poſt αὐτὸν ponunt Arm. boern. Theodoret. || + *filium cariſſimum*, harl.** (e) ὑπὲρ σοῦ, omiſſis mox ὑπὲρ σοῦ, Chryſ. (et. ap. Mt.) (f) ἀντὶ 73. (g) μοι διακονῇ ACDEFG. Vulg. It. Chryſ. ed. Theodoret. Theophyl. Hier. Ambrſt. Pelag. (h) = D* Vulg. It. Ambrſt. Hier. Ambr. Pelag. (i) = 7. Ed. (k) + ὡς 19. 61. 91. (l) ὑπὲρ δούλου, *pro ſervo*, Vulg. ed. clar. germ. Ambrſt. Pelag. Sedul. (m) = Chryſ. (etiam ap. Mt.) (n) CDEFG. 37. al. 6. Mt. a (al. 9.) Ed. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theodoret. Theophyl. Oec. Damaſc. (o) = 17. 30. 31. Mt. g. Arm. || σοι Mt. c. Theophyl. (p) ἐλλόγα CD*F. 17. 31. ἐλλόγα AG. (q) ἀποδώσω D* Schol. codd. 19. 20. Slav. ed. Vulg. It. Ambrſt. Pelag. Hier. (r) + ἐν κυρίῳ D*E. clar. germ. (s) ACDFG. 10. 31. 37. 39. 73. 74. al. 3. Mt. f. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. ſixtina et mſ. It. Chryſ. (et. ap. Mt.) Oec. in comm. Theodoret. mſ. Theophyl. Ambr. Hier. Ambrſt. Pelag. (t) ἃ AC. 17. 31. 73. Copt. (u) + καὶ 52. 61. 70. Ed.

διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν
23 χαρισθήσομαι ὑμῖν. [x] Ἀσπά-
ζεταί" σε ἐπαφρᾶς, ὁ συναιχμά-
λωτός μου [y] ἐν χριστῷ ἰη-
24 σοῦ", Μάρκος, ἀρίσταρχος,
δημᾶς, λουκᾶς, οἱ συνεργοί
25 μου. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου [z]
ἡμῶν" ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ [a]
τοῦ πνεύματος" ὑμῶν. [b] †.
[c] †.

---

x. ἀσπάζονται. b † ἀμήν. c † Πρὸς Φιλήμονα ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης διὰ ὀνησίμου οἰκέτου.

(x) ACD*E. 23. 37. 47. 67. 73. 87. al. 4. Mt. d. f. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. clar. germ. Chryſ. (et ap. Mt.) Theodoret. Theophyl. Hier. Ambrſt. Pelag. (y) ═ 43. Mt. k. || ἐν κυρίῳ Mt. d. || ἰησοῦ ═ 72. Ed. (z) ═ 17. 31. 47. Mt. f. Syr. poſt. Arm. ed. (a) τοῦ πατρὸς 1. || ═ Mt. d. (b) ═ AC*D*gr. Hier. Ambrſt. ed. || Vſ. 21 — 25 ═ G. ſpatio vacuo relicto. || vſ. 25 ═ Theophyl. (c) Hypographae variae: ═ A. πρὸς Φιλήμονα C. πρὸς Φιλήμονα ἐπληρώθη DE. πρὸς Φιλήμονα ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης δι' ὀνησίμου (ὀνησιφόρου 69.) Mt. n. + οἰκέτου rec. διὰ ὀνησίμου οἰκέτου ἀπὸ τοῦ παύλου 70. πρὸς Φιλήμονα καὶ ἀπφίαν, δεσπότας ὀνησίμου, καὶ πρὸς ἄρχιππον, διάκονον τῆς ἐν κολοσσαῖς ἐκκλησίας, ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης (+ ἐκ προσώπου παύλου καὶ τιμοθέου 31. 39.) διὰ ὀνησίμου οἰκέτου Mt. a. παύλου ἀποστόλου ἐπιστολὴ πρὸς Φιλήμονα etc. 73. Slav. rec. Ed. στιχ. λζ. ſ. μβ. ſ. μζ. ἀναγν. α. κεφαλ. β. *habet verſ.* XLV.

Η ΠΡΟΣ

Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ. *

1 Πολυμερῶς καὶ πολυτρό-
πως πάλαι ὁ θεὸς λαλήσας [a]
τοῖς πατράσιν" ἐν τοῖς προ-
2 φήταις, Ἐπ' [b] ἐσχάτου" τῶν
ἡμερῶν [c] τούτων" ἐλάλησεν [d]
ἡμῖν" ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκε κλη-
ρονόμον πάντων, ([e] δι' οὗ"
καὶ [f] τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν"·)
3 Ὃς (ὢν ἀπαύγασμα τῆς δό-
ξης, καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑ-
ποστάσεως αὐτοῦ, [g] φέρων"
τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς
δυνάμεως [h] αὐτοῦ",) [i] δι'
ἑαυτοῦ" καθαρισμὸν [k] ποιη-
σάμενος

---

b. ἐσχάτων. f ∾ ἐποίησε τοὺς αἰῶνας.

(*) + παύλου f. παύλου τοῦ ἀποστόλου Codd. multi et Ed. (a) = 32. Orig. femel, fed habet bis || + ἡμῶν 46. Arm. Aeth. Clem. ap. Caffiod. Theodoret. alic. Sedul. (b) ABDE. 4. 23. 31. 37. 39. 46. 53. 67** 71. 72. 73. 74. 80. 87. 108. al. 25. et Barb. 5. Mt. a. al. 13. Ed. Slav. Vulg. (non harlej.*) Orig. femel. (fed femel ut rec.) Euf. Ath. alicubi. Cyr. alic. Nyff. Chryf. (etiam in Mt. 1. 4.) Theodoret. alicubi. Damafc. Procop. (c) = Orig. bis. Sedul. (d) = Aeth. (e) παρ' οὗ Lect. 5. || διότι Conject. (f) ABDE. 37. 53. Syr. Vulg. clar. germ. Eufeb. Ath. Cyr. Tit. boftr. Aug. Ambr. alii. (g) φανερῶν B. (h) = 53. 67** || αὑτοῦ 67* Ed. (i) = AB. 17. 46* 47. 80. Arm. Vulg. Cyr. faepe. Sedul. || δι' αὐτοῦ D* Aeth. ut videtur. clar. germ. Cyr. femel. Euthal. contradicente Theodoreto, qui δι' αὐτοῦ praefert. (k) τῶν ἁμαρτιῶν (ἡμῶν) ποιησάμενος AB. 37. 46. 53. 73. Mt. b. f. Vulg.

σάμενος τῶν ἁμαρτιῶν [l] =
ἡμῶν″, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ [m]
τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς.
4 Τοσούτῳ κρείττων [n] γε-
νόμενος″ τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ
διαφορώτερον παρ᾽ αὐτοὺς [o]
5 κεκληρονόμηκεν″ ὄνομα. Τί-
νι γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέ-
λων· υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ
σήμερον γεγέννηκά σε; καὶ
πάλιν· ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς
πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι
6 εἰς υἱόν; Ὅταν δὲ πάλιν εἰσ-
αγάγῃ τὸν [p] πρωτότοκον″
εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει·
καὶ προσκυνησάτωσαν [q] αὐ-
τῷ″ [r] πάντες″ ἄγγελοι θεοῦ.
7 Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους [s]
λέγει· ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους
αὐτοῦ [t] πνεύματα″, καὶ τοὺς
λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς
8 φλόγα· Πρὸς δὲ τὸν υἱόν· ὁ
θρόνος σου * ὁ θεὸς * εἰς τὸν
αἰῶνα [u] τοῦ αἰῶνος″· ῥά-
βδος [x] εὐθύτητος [y] ἡ″ ῥά-
9 βδος τῆς βασιλείας σου. Ἠ-
γάπησας δικαιοσύνην, καὶ
ἐμίσησας [z] ἀνομίαν″· διὰ
τοῦτο ἔχρισέ σε * ὁ θεὸς, ὁ
θεός σου, * [a] ἔλαιον ἀγαλλιά-
σεως″ παρὰ τοὺς μετόχους
10 σου. Καί· σὺ [κατ᾽ ἀρ-
χὰς, [b] κύριε″, τὴν γῆν ἐθε-
μελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χει-
ρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί.
11 Αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ [c]
διαμένεις″· καὶ πάντες ὡς ἱμά-
12 τιον παλαιωθήσονται, Καὶ [d]
ὡσεὶ″ περιβόλαιον [e] ἑλίξεις″
αὐτοὺς [f], καὶ ἀλλαγήσονται·
σὺ

(l) = ABD*E. 53. 67** Syr. (non Arr.) Copt. Aeth. Vulg. Ath. Cyrill. utr. Nyſſ. Damaſc. Aug. Sedul. Caſſiod. (m) + τοῦ θρόνου 19. 38. 48. 55. 72. Apoſt. 4. Mt. b. bis. e. Ed. Slav. 7. ed. et 8 in marg. Cyrill. (n) γέγονε 46. (o) εἴληφεν 74. (p) παράκλητον 44. (q) αὐτὸν 34. 39. 61. (r) = Mt. c. (s) + αὐτοῦ D* E. 71. Chryſ. ap. Mt. ſemel. || *et angelus ipſius quidem dicit* clar. germ. (t) πνεῦμα 1. 39. 67** 71. et E. ap. Mill. Syr. clar. germ. (u) = B. 17. || + καὶ ἡ AB. (καὶ D*E.) 17. 53. Aeth. clar. germ. Vulg. mſ. (x) + τῆς AB. 53. (y) = AB. 53. Ed. (z) ἀδικίαν A. 17. 23. 43. 57. (c. al. 3.) Cyr. Chronic. alex. Euſeb. Chryſ. ap. Mt. (a) = 78. (b) = Syr. || poſt σὺ ponunt 14. Arm. (c) διαμενεῖς DE. 23. 53. 67** Vulg. (d) ὡς D* E. Damaſc. (e) ἑλίξεις Codd. qu. Ed. ἀλλάξεις D* 43. Vulg. (non harl. *) clar. germ. Tert. (f) + ὡς (l. ὡσεὶ) ἱμάτιον ABD*E. Aeth. Arm. clar. germ.

σὺ δὲ [g] ὁ" αὐτὸς εἶ, [h] καὶ"
τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι.]
15 Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων
εἴρηκέ ποτε· κάθου ἐκ δεξιῶν
μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχ-
θρούς σου ὑποπόδιον τῶν πο-
14 δῶν σου; Οὐχὶ πάντες εἰσὶ
λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς
[i] διακονίαν" ἀποστελλόμενα
διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονο-
μεῖν [k] σωτηρίαν";
1 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέ-
ρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς [l]
ἀκουσθεῖσι", μήποτε [m] πα-
2 ραῤῥυῶμεν". [Εἰ γὰρ ὁ δι'
ἀγγέλων λαληθεὶς [n] λόγος"
ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα
παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλα-
βεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν·
3 Πῶς ἡμεῖς [o] ἐκφευξόμεθα",
τηλικαύτης ἀμελήσαντες σω-
τηρίας; ἥτις ἀρχὴν λαβοῦ-
σα [p] λαλεῖσθαι" [q] διὰ" τοῦ
κυρίου, [r] ὑπὸ" τῶν ἀκου-
σάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη,]
4 Συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ θεοῦ
σημείοις [s] τε" καὶ τέρασι, καὶ
ποικίλαις δυνάμεσι, καὶ πνεύ-
ματος ἁγίου μερισμοῖς, κατὰ
5 τὴν [t] αὐτοῦ" θέλησιν. Οὐ
γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε [u] τὴν
οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν,
6 περὶ ἧς λαλοῦμεν. Διεμαρ-
τύρατο δέ πού τὶς, λέγων·
[x] τί" ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μι-
μνήσκῃ αὐτοῦ· ἢ υἱὸς ἀνθρώ-
που, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;
7 Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ
τι παρ' ἀγγέλους· δόξῃ καὶ
τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν [y] †·
Πάν-

y † καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου·

(g) = 71. (h) = D* (i) διακονίας B. Orig. bis, ſed quinquies ut rec. (k) ζώην αἰώνιον Or. ſemel. (l) λαληθεῖσιν Arm. Theophyl. mſ. (m) παραρυῶμεν AD. Ap. 6. Mt. d. m. || = cum μήποτε Chryſ. in textu. (n) νόμος Orig. ſemel. Theodoret. alicubi. (o) ἐκφευξώμεθα 3. 31. 51. 52. Mt. a. n. Ed. Oec. ed. (p) = Lect. 7. || poſt κυρίου ponit 46. (q) ὑπὸ 3. 4* 37. 71. 73. Mt. χ. (r) διὰ 73. 80. (s) = 53. al. 7. Mt. c. χ. Vulg. Chryſ. (etiam ap. Mt.) Theophyl. Aug. Vigil. tapſ. (t) τοῦ θεοῦ D* Egr. (u) + ὁ θεὸς C. Slav. ed. Vulg. ed. (non tol. harl.*) Chron. alex. (x) τίς C* Apoſt. 2. Codex A in Pſalmo VIII. Copt. tol. clar. germ. Damaſc. || αὐτῷ 61. (y) = BDE**gr. 23. 39. 43. 47. 57. (c. al. 3.) 67+ 73. 74. 87. al. 27. c. Barber. 6. Mt. a. al. 11. Syr. in Codd. et Ed. quibusd. Slav. 5. Chryſ. (etiam ap. Mt.) Damaſc. Theophyl. Oec.

8 Πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω
τῶν ποδῶν αὐτοῦ. [z] ἐν γὰρ
τῷ" ὑποτάξαι [a] αὐτῷ" τὰ
πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ
ἀνυπότακτον· νῦν δὲ οὔπω
ὁρῶμεν [b] αὐτῷ" τὰ πάντα
9 ὑποτεταγμένα. Τὸν δὲ βραχύ
τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμέ-
νον βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ
πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ
καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον· ὅ-
πως [c] χάριτι" θεοῦ ὑπὲρ
[d] παντὸς" γεύσηται θανάτου.
10 Ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ, * δι' ὃν
τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάν-
τα, πολλοὺς [e] υἱοὺς" εἰς
δόξαν ἀγαγόντα τὸν ἀρχηγὸν
τῆς [f] σωτηρίας" [g] αὐτῶν"
διὰ παθημάτων [h] τελειῶ-
11 σαι".] [i] Ὅ, τε γὰρ [ἁγιά-
ζων" καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι, ἐξ
ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ
ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς [k] αὐ-
12 τοὺς" [l] καλεῖν", λέγων· Ἀ-
παγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς
ἀδελφοῖς μου, [m] ἐν μέσῳ
13 ἐκκλησίας ὑμνήσω σε". Καὶ
πάλιν [n]· ἐγὼ ἔσομαι πεποι-
θὼς ἐπ' αὐτῷ· καὶ πάλιν· ἰδοὺ
ἐγὼ καὶ τὰ παιδία, ἅ μοι
ἔδω-

(z) ἐν τῷ γὰρ BD. 23. 53. (a) αὐτὸν Apost. 6** (b) = B. Theophyl. (c) χωρὶς 53. 67** Codd. gr. ap. Orig. (qui aliquoties utramque lectionem, notata codicum dissonantia, profert.) Codd. syr. Codd. lat. ap. Hier. Theodoret. in textu et comment. saepe. Anastasius abbas diserte. Theodor. mopsuest. in schol. codicis 19. Ambr. Vigil. taps. Fulgent. Item Oec. et Theoph. (qui Nestorianis hanc lectionem tribuunt.) || Sed χάριτι Codices. Versiones. Codd. gr. ap. Orig. et lat. ap. Hier. Eus. Ath. Cyr. Chrys. Faustin. presb. alii. || *ipse enim Deus per gratiam suam pro omni homine gustavit mortem*, Syr. ed. *ipse enim excepto Deo per gratiam suam* etc. Cod. syr. lectione utraque juncta. || χωρὶς θεοῦ scholion est marginale, non ad h. l. sed ad vs. 8. coll. 1 Cor. 15, 27. spectans, quod alieno loco in textum intulit librarius, ratus, marginalem notam esse correctionem vocum χάριτι θεοῦ. (d) πάντων 66** (e) = Apost. 4. (f) ζωῆς 74. (g) = 34. || ἡμῶν Apost. 7. (h) τελειοῦσθαι. Codd. lat. Ambr. Rufin. Sedul. item Vigil. taps. (i) ὅτε γὰρ ὁ ἁγιάζων Mt. c. h. Orig. || ὅτε ὁ ἁγιάζων Mt. f. || γὰρ = 61. (k) = 2. Ante ἀδελφοὺς ponunt 53. Cyr. (l) καλῶν 17. (m) = Chrys. (et. ap. Mt.) (n) + λέγει 46. || καὶ πάλιν· ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ = 4* 80. Mt. χ.

14 ἔδωκεν ὁ Θεός. Ἐπεὶ οὖν
τὰ παιδία κεκοινώνηκε [o] σαρ-
κὸς καὶ αἵματος", καὶ αὐτὸς
παραπλησίως [p] μετέσχε" τῶν
αὐτῶν [q], ἵνα διὰ τοῦ θανά-
του [r] καταργήσῃ τὸν τὸ κρά-
τος ἔχοντα τοῦ θανάτου,
15 τουτέστι τὸν διάβολον, Καὶ [s]
ἀπαλλάξῃ" τούτους, ὅσοι [t]
φόβῳ θανάτου" διὰ παντὸς
τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν [u] δου-
16 λείας". Οὐ γὰρ δήπου [x] ἀγ-
γέλων" ἐπιλαμβάνεται, [y] ἀλ-
λὰ σπέρματος ἀβραὰμ ἐπι-
17 λαμβάνεται". Ὅθεν ὤφει-
λε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς
ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γέ-
νηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ
πρὸς τὸν Θεὸν, εἰς τὸ ἱλάσκε-
σθαι [z] τὰς ἁμαρτίας" τοῦ
18 λαοῦ. Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν
αὐτὸς [a] πειρασθεὶς, δύνα-
ται [b] τοῖς πειραζομένοις βοη-
θῆσαι.]
1 [c] Ὅθεν", [ἀδελφοὶ ἅγιοι,
κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι,
κατανοήσατε [d] τὸν ἀπόστολον
καὶ ἀρχιερέα" τῆς ὁμολογίας
2 ἡμῶν, [e] † ἰησοῦν· Πιστὸν ὄν-
τα τῷ ποιήσαντι αὐτὸν, ὡς
καὶ μωσῆς ἐν [f] ὅλῳ" τῷ οἴκῳ
3 αὐτοῦ. [g] Πλείονος" γὰρ [h] οὗτος
δό-

o ∾ αἵματος καὶ σαρκὸς. e † χριστὸν. h. δόξης οὗτος.

(o) αἵματος καὶ σαρκὸς ABCDE 37. 47. 53. Syr. p. Copt. Arm. Vulg. mſ. clar. germ. Or. Euſ. Cyr. utr. Ath. Chryſ. (etiam in Mt. 4.) Damaſc. Nicephor. Theophyl. Ambr. Ansbert. (p) μετέσχηκε 73. (q) + παθημάτων D*E Euſ. Theodoret. alic. Hier. *eorundem paſſione* clar. germ. *earundem paſſionum*, Hier. (r) + θάνατον D*E. clar. germ. || + αὐτοῦ Syr. Arr. Arm. || αὐτοῦ Theophyl. (s) ἀποκαταλλάξῃ A. || ἀπαλλάξει 71. Mt. d. g. m. Chryſ. ap. Mt. (t) = marian. (u) δειλίας Conject. (x) ἀγγέλου 57. (c. al. 4!) τῶν ἀγγέλων 4. (y) = 57. 74* (z) ταῖς ἁμαρτίαις A. 17. Ath. Chryſ. (et. ap. Mt.) Aug. Vigil. tapſ. (a) + καὶ Vulg. Ambr. Fulgent. (b) + καὶ 31* 49. Arm. Vulg. (non tol.) Ambr. (c) = 69. (d) inverſo ordine 3. Hier. (e) = AC*D* 17. 34. 47. 53. 67** 73. Copt. Aeth. Vulg. clar. germ. Cyr. Ath. Theodoret. alic. Ambr. Hier. Fulgent. Vigil. tapſ. || poſt ἰησοῦν ponunt. C** 23. 37. 46. 53. 57. (cum al. 6.) 67* 72. 74. 87. al. 17. Mt. a. al. 11. Ed. Syr. Arr. Arm. Slav. Orig. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theodoret. Oec. Theophyl. Hilar. || ἰησοῦν = B. (f) = B. Copt. Erp. (g) μείζονος Chryſ. etiam ap. Mt. (h) οὗτος δόξης ABCDE 37. 43. 47. Mt. f. Chryſ. etiam ap. Mt. || οὗτος] = Arm. Poſt μωσῆν legunt 4. Vulg. mſ.

δόξης" παρὰ μωσῆν ἠξίωται,
καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν
ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευά-
4 σας αὐτόν. ([i] Πᾶς γὰρ οἶκος
κατασκευάζεται ὑπό τινος".
ὁ δὲ [k] — τὰ" πάντα κατα-
5 σκευάσας, θεός [l].)] Καὶ
[μωσῆς μὲν πιςὸς ἐν ὅλῳ τῷ
οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς θεράπων,
εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησο-
6 μένων· Χριστὸς δὲ, ὡς υἱὸς
ἐπὶ [m] τὸν" οἶκον [n] αὐτοῦ".
[o] ∾ οὗ" οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς,
[p] ἐάνπερ" τὴν παῤῥησίαν καὶ
τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος [q]
μέχρι τέλους βεβαίαν" [r] κα-
τάσχωμεν".
7 Διὸ, καθὼς λέγει τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον· σήμερον,
ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκού-
8 σητε, Μὴ σκληρύνητε τὰς
καρδίας ὑμῶν, [s] ὡς" ἐν τῷ
παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν
ἡμέραν τοῦ [t] πειρασμοῦ" ἐν
9 τῇ ἐρήμῳ· [u] Οὗ" [x] ∾ ἐπεί-
ρασάν [y] με" οἱ πατέρες ὑ-
μῶν, [z] ἐδοκίμασάν με", καὶ
εἶδον" τὰ ἔργα μου * τεσσα-
10 ράκοντα ἔτη· [a] Διὸ" προσ-
ώχθισα τῇ γενεᾷ [b] ∾ ἐκεί-
νῃ", καὶ [c] εἶπον"· ἀεὶ πλα-
νῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ
οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου· [d]
11 Ὡς" ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ
μου· εἰ εἰσελεύσονται εἰς
12 τὴν κατάπαυσίν μου. [Βλέ-
πετε,

o ∾ ὅς. x ∾ ἐπείρασαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν δοκιμασίᾳ καὶ εἶδον.
b ∾ ταύτῃ.

(i) = Chryſ. etiam ap. Mt. (k) = ACD*E. 17. 53. 67** Mt. g. Chryſ. in Mt. 4. (l) + ἐστι Syr. p. cum obelo. Vulg. mſ. (m) = 69. (n) αὐτοῦ Ed. (o) ὅς D* 6. 53. 67** Vulg. clar. germ. Lucif. Ambr. (Sed non Hier. Cyr. Chryſ. Didymus. alii.) || + ὁ 2. Mt. m. Ed. (p) ἐὰν BD*E. 17. 53. (q) = B. Aeth. Lucif. Ambr. || = βεβαίαν Syr. Poſt κατάσχωμεν ponit 4. (r) κατασχῶμεν Ed. (s) = 37. ὥσπερ Chryſ. in Comment. (t) παραπικρασμοῦ 39. (u) ὅπου D*E (x) Vide duas notas ſequentes. (y) = ACD*E. 17. Copt. clar. germ. Lucifer. (z) ἐν δοκιμασίᾳ ABCD*E. 53. 73. Copt. clar. germ. Clem. Lucifer. || με = Vulg. ed. (a) = 43. al. 4 Mt. d. f. Cyr. || 40. *annis proximus* (fort. *peroſus*) *fui generationi huic*, Ambr. (b) ABD*gr. 6. 17. 23. 53. 57. 67** Vulg. Clem. || = Lucif. (c) εἶπα AD. 17. 72. 73. 74. al. 5. Ed. Chryſ. in Mt. 5** (d) οἷς Vulg. mſ. Cyr.

πετε [e], [f] ἀδελφοὶ", μήποτε
ἔςαι ἔν τινι ὑμῶν καρδία πονη-
ρὰ ἀπιστίας, ἐν τῷ ἀποστῆναι
13 ἀπὸ θεοῦ ζῶντος· Ἀλλὰ πα-
ρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' [g] ἑκά-
στην" ἡμέραν, ἄχρις οὗ τὸ
σήμερον [h] καλεῖται", ἵνα μὴ
σκληρυνθῇ [i] ἐξ ὑμῶν τις" ἀπά-
14 τῃ τῆς ἁμαρτίας. Μέτοχοι
γὰρ [k] τοῦ χριστοῦ γεγόναμεν",
ἐάνπερ τὴν [l] ἀρχὴν" τῆς [m]
ὑποστάσεως" [n] μέχρι τέλους
15 βεβαίαν [o] κατάσχωμεν". Ἐν
τῷ λέγεσθαι· σήμερον, ἐὰν
τῆς φωνῆς [p] αὐτοῦ" ἀκού-
σητε· μὴ [q] σκληρύνητε" τὰς
καρδίας ὑμῶν, [r] ὡς" ἐν [s] τῷ"
16 παραπικρασμῷ. [t] Τίνες" γὰρ
ἀκούσαντες παρεπίκραναν; *
ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξελθόν-
τες [u] ἐξ" αἰγύπτου διὰ μω-
17 σέως;] Τίσι δὲ [x] προσώ-
χθισε [y] τεσσαράκοντα ἔτη";
οὐχὶ τοῖς [z] ἁμαρτήσασιν";
ὧν τὰ κῶλα [a] ἔπεσεν" ἐν τῇ
18 ἐρήμῳ. Τίσι δὲ ὤμοσε μὴ
εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατά-
παυσιν [b] αὐτοῦ", εἰ μὴ τοῖς
19 ἀπειθήσασι; Καὶ βλέπομεν,
ὅτι οὐκ [c] ἠδυνήθησαν εἰσελ-
1 θεῖν" δι' [d] [e] ἀπιστίαν".] [Φο-
βηθῶμεν οὖν, μήποτε, κα-
ταλειπο-

i. τις ἐξ ὑμῶν. k. γεγόναμεν τοῦ χριστοῦ. t. τινὲς.

(e) + δὲ Mt. c. || + *itaque* clar. germ. (f) = Chryſ. (et. ap. Mt.) in comment. || + μου 17. 38. 43. Mt. d. Syr. Copt. Aeth. (g) πᾶσαν Mt. m. (h) καλεῖτε C. (i) BDE. 46. 67. 72. 74. 108. al. 8. Mt. a. b. c. al. 7. Ed. Damaſc. ἐξ ἡμῶν τις. Vulg. mſ. (k) ABCDEH. 37. 53. 73. Mt. f. Ed. Vulg. clar. germ. Cyr. Damaſc. Lucifer. Hilar. Hier. || *Ieſu Chriſti facti ſumus*, Ambr. || *Dei f. ſ.* Vigil. tapſ. (l) ἀπαρχὴν 23. in ora. Mt. m.** Theodoret. alic. (m) πίστεως 67** (n) + αὐτοῦ A. 71. Slav. 5. Vulg. Hier. alicubi. Vigil. (o) κατασχῶμεν Mt. b. χ. Ed. || φυλάξωμεν 31. 33. 35. (p) = 30. || μου Codd. teſte Eraſmo. Lucifer. (q) σκληρύνετε DE. (r) = 74. ὥσπερ Chryſ. (s) ἐκείνῳ Vulg. mſ. (t) τίνες Ed. Syr. Erp. Chryſ. ut videtur. Theodoret. (u) ἐκ γῆς 17. (x) + καὶ A. (y) = 67** || + ἐν ἐρήμῳ. 71. (z) ἀπειθήσασιν A. 47. || ἁμαρτάνου-σιν 4. (a) ἔπεσαν CDE. Cyr. || ἔπεσον 39. 49. 72. 73. 74. al. 9. Mt. d. f. χ. Ed. Chryſ. (et. ap. Mt.) (b) = Mt. k. || μοῦ 46* (c) εἰσῆλθον 57. (cum 49.) || + εἰς τὴν κατάπαυσιν Vulg. mſ. et ſixtin. ed. Clem. (d) + τὴν 4. Mt. d. Theophyl. (e) ἀπείθειαν 47.

ταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσ-
ελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν
αὐτοῦ, δοκῇ τις [f] ἐξ ὑμῶν"
2 ὑστερηκέναι. Καὶ γάρ ἐσμεν
εὐηγγελισμένοι, καθάπερ [g]
κἀκεῖνοι"· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν
ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους,
μὴ [h] ∾ συγκεκραμένος" τῇ
πίστει [i] τοῖς ἀκούσασιν". [k]
3 Εἰσερχόμεθα" [l] γὰρ" εἰς τὴν
κατάπαυσιν [m] οἱ πιστεύσαν-
τες", καθὼς εἴρηκεν· [n] ὡς"
ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· εἰ
εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατά-
παυσίν μου· καίτοι τῶν ἔρ-
γων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου
4 γενηθέντων. Εἴρηκε γάρ που
περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτω· καὶ κα-
τέπαυσεν ὁ Θεὸς [o] ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ ἑβδόμῃ" ἀπὸ [p] πάντων" τῶν
5 ἔργων αὐτοῦ. Καὶ ἐν τούτῳ
πάλιν· [q] εἰ" εἰσελεύσονται εἰς
6 τὴν κατάπαυσίν μου. Ἐπεὶ
οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελ-
θεῖν [r] εἰς αὐτὴν", καὶ οἱ
πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ
7 εἰσῆλθον δι' ἀπείθειαν· Πά-
λιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν, σή-
μερον, ἐν δαβὶδ λέγων, με-
τὰ τοσοῦτον χρόνον· (καθὼς
[s] ∾ εἴρηται"·) σήμερον, ἐὰν
τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,

h ∾ συγκεκραμένους siue συγκεκερασμένους. s ∾ προείρηται.

(f) = 21. Theophyl. ἐξ ἡμῶν 5. 56. Ed. Vulg. mſ. et ſixt. Theodoret. (g) ἐκεῖνοι 72. Mt. k. Ed. Chryſ. ap. Mt. Theophyl. (h) συγκεκερασμένους ABCD* 23. 53. 57. ap. Wetſt. 71. 73. Mt. f. συγκεκραμένους D**E. 4. 6. 10. 39. 43. 46. 47. 57. ap. Alter. (c. al. 5.) 66. in m* 72. 73. 74. 80. 87. 108. al. 26. Mt. a. d. e. g. l. n. Ed. Syr. p. Ar. pol. Copt. Aeth. Arm. Slav. (exc. rec.) Vulg. mſ. (clar. germ. et Lucif. in vitio cubant: *verbum auditus non temperatus fidem* ſ. *fide* ſ. *fidei auditorum*) Cyr. alic. Chryſ. (etiam ap. Mt.) Theodoret. Macar. Damaſc. Oecum. Phot. Theophyl. Iren. συγκεκραμμένους 49. Mt. b. k. m. || Recepta extat in Syr. Erp. Vulg. ed. Cyr. alic. vel etiam in 17. 31. 37. 41. Mt. c. || συγκεκραμένοις Conject. (i) τῶν ἀκουσάντων D* Syr. p. in m. Slav. 5. rec. τοὺς ἀκούσαντας Chryſ. in Mt. 4. τοῖς ἀκουσθεῖσιν. 71. (k) εἰσερχώμεθα AC. Vulg. (l) οὖν AC. 31. 47. 53. 73. 80. Copt. || δὲ Syr. Arm. (m) = Chryſ. in Mt. 1. 5* || οἱ πιστεύοντες 3. 71. || +*per dominum*, harlej. (n) οἷς Vulg. ſixt. (o) = A. (p) = 61. harlej. (q) = Mt. n. Ed. καὶ D* clar. germ. (r) ἐν αὐτῇ 23. 43. 46* 49. 57. (s) ACD*E. 17. 23. 31. 39. 47. 57. (c. al. 2.) Syr. utr. Erp. Copt. Arm. Vulg. clar. germ. Cyr. Chryſ. (et. in Mt. 4.) Theodoret. Lucif. || προείρηκε B. 73. 80.

μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας
8 ὑμῶν. Εἰ γὰρ [t] αὐτοὺς"
ἰησοῦς [u] κατέπαυσεν, οὐκ
ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ
9 ταῦτα ἡμέρας. Ἄρα ἀπολεί-
πεται σαββατισμὸς [x] τῷ λαῷ
10 τοῦ Θεοῦ. Ὁ γὰρ εἰσελθὼν
εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ,
καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ [y]
τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ
11 τῶν ἰδίων ὁ Θεός. Σπουδά-
σωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκεί-
νην τὴν κατάπαυσιν [z], ἵνα
μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις [a] ὑπο-
δείγματι" πέσῃ [b] τῆς ἀπει-
12 θείας". Ζῶν γὰρ ὁ λόγος [c]
τοῦ Θεοῦ", καὶ ἐνεργὴς, καὶ
τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μά-
χαιραν δίστομον, καὶ διϊκνού-
μενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς
[d] = τε" καὶ [e] πνεύματος",
ἁρμῶν τε καὶ [f] μυελῶν",
καὶ κριτικὸς [g] ἐνθυμήσεων
13 καὶ ἐννοιῶν" καρδίας· Καὶ
οὐκ ἔστι [h] κτίσις ἀφανὴς ἐνώ-
πιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνὰ
[i] καὶ τετραχηλισμένα" [k] τοῖς
ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ", πρὸς ὃν
ἡμῖν ὁ λόγος.]
14 [Ἔχοντες [l] οὖν" ἀρχιε-
ρέα μέγαν, διεληλυθότα τοὺς
οὐρανοὺς, ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ
Θεοῦ, κρατῶμεν [m] τῆς ὁμο-
15 λογίας". Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρ-
χιερέα μὴ δυνάμενον συμπα-
θῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν,
[n] ∽ πεπειρασμένον" δὲ κατὰ
πάντα καθ' ὁμοιότητα, χω-

ρὶς

[n] ∽ πεπειραμένον.

(t) αὐτὸς 49. 52. 72. al. 6. Ed. Mt. K. l. || + ὁ 52. 72. Ed. (u) + ὁ τοῦ ναυῆ 61. Theodoret. in comm. item Syr. Erp. (x) + ἔτι Slav. ed. (y) + πάντων D Egr. Syr. p. Cyr. Chryſ. mſ. (z) + ἡμεῖς οἱ πιστεύσαντες Syr. p. cum aſteriſco. (a) δείγματι 44. (b) τῆς ἀληθείας D*. *a veritate* clar germ. || ἀπιστίας 31. Syr. p. et edita in m. (c) = 23* (d) = ABCH. 3. 67** 73. 80. Orig. ter Chryſ. (etiam Mt. 1. 4. 5. ſed ſemel habent) Euſ. Cyr. Ath. Theodoret. Damaſc. Theophyl. (e) = 91* || σώματος 3. al. 3. Caeſarius Areopag. item, omiſſo ἁρμῶν usque ad ἐνθυμήσεων, Cyr. (f) μελῶν Codex teſte Eraſmo. (g) ἐνθυμήσεως ἐννοιῶν τε D* (h) + τις 4. (i) = Arm. (k) = 2. (l) = 39. || δὲ καὶ Chryſ. ſemel. (m) *ſpei noſtrae confeſſionem.* Vulg. mſ. et ſixt. (n) C. 46. 53. 57. (c. al. 7.) 72. al. 10. pluresve Mt. a. (al. 11.) Ed. (etiam St. 3.) Orig. bis (ſed quater ut rec.) Nyſſ. Cyr. Chryſ. ap. Mt. Theodoret. Epiphan. Oec. alii. || πεπλασμένον. Conject.

16 ρὶς ἁμαρτίας. ° Προσερχώ-
μεθα" p οὖν" μετὰ παῤῥη-
σίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος q,
ἵνα λάβωμεν r ἔλεον", καὶ
χάριν s εὕρωμεν" t εἰς"
1 εὔκαιρον βοήθειαν. Πᾶς
γὰρ u ἀρχιερεὺς" ἐξ ἀν-
θρώπων x λαμβανόμενος",
ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται
τὰ πρὸς τὸν θεὸν, ἵνα προσ-
φέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας
2 ὑπὲρ y ἁμαρτιῶν"· Μετριο-
παθεῖν δυνάμενος τοῖς z ἀ-
γνοοῦσι" καὶ πλανωμένοις, a
ἐπεὶ καὶ" αὐτὸς περίκειται
5 ἀσθένειαν· Καὶ b διὰ ταύ-
την" ὀφείλει, καθὼς c περὶ
τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ d
ἑαυτοῦ", προσφέρειν e ∾ ὑ-
4 πὲρ" ἁμαρτιῶν. Καὶ [οὐχ
ἑαυτῷ f τις λαμβάνει" τὴν
τιμὴν, ἀλλὰ g † καλούμενος
ὑπὸ τοῦ θεοῦ, h καθάπερ"
5 καὶ i † ἀαρών. Οὕτω καὶ
ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε
k γενηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ'
ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν· υἱός
μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γε-
γέννηκά

e ∾ περὶ. g † ὁ. i † ὁ.

(o) προσερχόμεθα 39. al. 5. Mt. m. al. 5. Damaſcen. (p) = 17. ap. Mill. 39. Chryſ. bis in comm. (q) + αὐτοῦ C* Syr. Syr. p. cum aſt. Aeth. Arm. Vulg. mſ. Chryſ. etiam ap. Mt. (r) ἔλεος ABDE. 17. 71. al. 2. pluresve. Mt. g. (s) = B. (t) = D*E. clar. germ. (u) ἱερεὺς 46. *Sacerdos* clar. germ. (x) καταλαμβανόμενος Lect. 7. (y) τοῦ λαοῦ Chryſ. (et. ap. Mt. ſemel) in comm. (z) ἀσθενοῦσι 1. (a) καὶ γὰρ D* (b) δι' αὐτὴν ABC* 7. 80. Syr. utr. (ſed poſter. habet editam in m.) Chryſ. in Mt. 1. 5. ſemel. Cyrill. Theodoret. alic. διὰ ταύτης 91. Chryſ. in Mt. 1. διὰ ταῦτα 10. Vulg. διὰ τοῦτο 73. (c) + καὶ 4. Apoſt. 5. Mt. l. Vulg. tol. Chryſ. in Mt. 1. 5. ſemel. (d) αὐτοῦ BD* Apoſt. 7. Mt. χ. (e) περὶ AC*D* 17. 31. 47. 73. Mt. h. Chryſ. ap. Mt. Theodoret. (f) λαμβάνει τις D. 37. (g) = AC**DE. 23. 37. 57. (c. al. 6.) 61. 72. al. 12. pluresque cum Barb. 4. Mt. a. b. al. 6. Ed. Chryſ. (et. ap. Mt.) Damaſc. Procop. Oec. || καὶ 7. Ed. (h) καθὼς C*D* Chryſ. (et. ap. Mt.) Procop. || *non quemadmodum*, clar. germ. (i) = AC**D**E. 37. 46. 61. 72. 73. 74. 80. al. 15. Mt. a. (al. 13.) Ed. Cyr. Chryſ. (et. ap. Mt.) Damaſc. Oec Theophylact. (k) γεννηθῆναι 49. Mt. b. f. k. m. || γενέσθαι A. 71. Orientales ap. Cyrill. Chronic. alex.

6 γέννηκά σε· Καθὼς καὶ ἐν
ἑτέρῳ [l] λέγει· σὺ [m] ἱερεὺς
εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν
7 τάξιν μελχισεδέκ.] Ὃς [n] ἐν
ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐ-
τοῦ δεήσεις [o] τε" καὶ ἱκετη-
ρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώ-
ζειν [p] αὐτὸν" ἐκ θανάτου,
μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ
δακρύων [q] προσενέγκας", [r]
καὶ" [s] εἰσακουσθεὶς" [t] ἀπὸ
8 τῆς εὐλαβείας", (Καίπερ ὢν
υἱὸς [u]) ἔμαθεν, ἀφ' ὧν ἔπα-
9 θε, τὴν [x] ὑπακοήν· Καὶ
τελειωθεὶς, ἐγένετο [y] ∾ τοῖς
ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν" αἴ-
10 τιος σωτηρίας αἰωνίου· Προσ-
αγορευθεὶς ὑπὸ [z] τοῦ" θεοῦ
ἀρχιερεὺς [a] κατὰ τὴν τάξιν
μελχισεδέκ.]
11 [Περὶ οὗ πολὺς [b] ἡ-
μῖν" [c] ὁ" λόγος καὶ δυσερ-
μήνευτος [d] λέγειν", ἐπεὶ
νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς.
12 Καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι δι-
δάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πά-
λιν χρείαν ἔχετε τοῦ [e] διδά-
σκειν" ὑμᾶς, [f] τίνα" τὰ
στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν [g] λο-
γίων" τοῦ θεοῦ· καὶ γεγόνα-
τε

y ∾ πᾶσι τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ.

(l) + πάλιν D*E. (m) + εἶ 23. 47. 73. al. 2. Arm. Slav. Vulg. clar. germ. Chryſ. (et. in Mt. 4.) Chronic. alex. Ambr. (n) + ὢν D* (o) = 52. al. 2. Mt. d. g. l. Chryſ. in Mt. 4. (p) = Apoſt. 7. Mt. d. harlej.* || ante σώζειν Vulg. mſ. Theophyl. || ἑαυτὸν 91. (q) προσενεγκὼν Mt. k. Theodoret. alic. (r) = Apoſt. 7. Vulg. non harlej.** Vigil. tapſ. (s) ἀκουσθεὶς D* (t) cum ἔμαθεν jungit Syr. *pro ſua reverentia*, Vulg. *a metu*, clar. germ. Ambr. *propter timorem*, Vigil. tapſ. (u) + θεοῦ Arm. ed. in m. Vulg ed. Ambr. alic. Vigil. Caſſiod. (x) οἰκονομίαν 36* (y) ABCD. 17. 37. 57. (cum al. 3.) 73. Mt. d. f. Syr. Copt. Vulg. clar. germ. Vigil. Caſſiod. Chryſ. (et. in Mt. 1. 5.) Cyrill. Theodoret. Damaſc. Theophyl. || πᾶσι = 68. Chryſ. in Mt. 1. 5. bis. Ambr. (z) = 71. 74. Apoſt. 7. Mt. d. Theophyl. (a) + εἰς τὸν αἰῶνα 37. 71. 73. 80. Mt. f. Copt. Arm. Syr. p. cum aſt. (b) = 43. (c) = D* (d) = clar. germ. Chryſ. (et. ap. Mt. ſemel) || τοῦ λέγειν 73. Mt. h. (e) διδάσκεσθαι 71. Mt. f. Syr. poſt. in m. Vulg. clar. germ. Chryſ. alic. || διδάσκοντος Cyrill. (f) = 67** τινὰ Conject. (g) λόγων D* 3. 10. 11. Ed.

τε χρείαν ἔχοντες γάλακτος,
[h] καὶ" οὐ στερεᾶς τροφῆς.
13 Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλα-
κτος, ἄπειρος λόγου [i] δικαι-
οσύνης [k]· νήπιος γάρ [l] ἐστι·
14 Τελείων [m] δὲ" ἐστιν ἡ [n] στε-
ρεὰ" τροφὴ, τῶν διὰ τὴν
ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνα-
σμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν
1 καλοῦ τε καὶ κακοῦ. Διὸ
ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς [o] τοῦ
χριστοῦ" λόγον, ἐπὶ τὴν τε-
λειότητα φερώμεθα· μὴ πά-
λιν [p] θεμέλιον καταβαλλόμε-
νοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔρ-
2 γων, καὶ πίστεως ἐπὶ θεὸν, [q] βα-
πτισμῶν" * [r] διδαχῆς", ἐπι-
θέσεώς τε χειρῶν, ἀναστά-
σεώς τε νεκρῶν, καὶ κρίμα-
3 τος αἰωνίου. [s] Καὶ" τοῦτο
[t] ∾ ποιήσομεν", ἐάνπερ ἐπι-
4 τρέπῃ ὁ θεός. [u] Ἀδύνατον"
γὰρ, τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας,
γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς
τῆς ἐπουρανίου, καὶ μετό-
χους γενηθέντας πνεύματος
5 ἁγίου, Καὶ [x] καλὸν" γευσα-
μένους θεοῦ ῥῆμα, [y] δυνά-
μεις τε μέλλοντος αἰῶνος",
6 Καὶ παραπεσόντας, [z] πάλιν"
ἀνακαινίζειν [a] εἰς μετάνοιαν,
[b] ἀνασταυροῦντας [c] ἑαυτοῖς
τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ [d] πα-
7 ραδειγματίζοντας. Γῆ γὰρ ἡ
πιοῦσα τὸν ἐπ' [e] αὐτῆς" [f]
πολλάκις ἐρχόμενον" ὑετὸν,
καὶ

---

t ∾ ποιήσωμεν.

(h) = B**C. 17. Copt. Vulg. Orig. bis. Cyrill. Chryſ. in Mt. 1. 5* Auguſt. (i) + καὶ 61. harlej.* (k) + ἐστιν D* clar. germ. (l) + ἀκμὴν D*E. clar. germ. (m) γὰρ 17. (n) τελεία Mt. l. (o) = 74. τοῦ θεοῦ 73. (p) + ἕτερον 27. Syr. (q) βαπτισμὸν D*gr. 21. 31. 71. 80. harl.* Chryſ. in Mt. 4. ſemel. (r) διδαχὴν B. διαδοχῆς 43. (s) = 20. 55. Syr. || Vſ. 3 = 37. (t) ποιήσωμεν ACDE. 23. 31. 39. 47. 71. 73. 80. al. 16. Mt. a.* d. f. n. Ed. Arm. Theodoret. in comm. Oec. (u) *difficile*, clar. germ. (x) = 69. (y) *occidente jam aevo*, Tert. (legerat fortaſſe δύναι ἔτι μέλλοντος αἰῶνος ſ. ex aliorum conjectura δύναντος αἰῶνος) (z) comma poſtponunt Ed. Syr. (a) + ἑαυτοὺς Orig. ſemel. (b) + καὶ Arm. (c) + ἐν Orig. ſemel. item clar. germ. Tert. (d) + πάλιν Arm. (e) αὐτῇ 1. 4. Mt. b. αὐτὴν B** et Barb. 1. (f) ἐρχόμενον πολλάκις BD. 37. Mt. f. Chryſ. (et. ap. Mt. ſemel.) || = πολλάκις Orig. ſemel. Semel pon. poſt ὑετὸν.

καὶ τίκτουσα βοτάνην εὔθετον
ἐκείνοις, δι' οὓς [g] καὶ" γεωρ-
γεῖται, μεταλαμβάνει εὐλο-
8 γίας ἀπὸ [h] τοῦ" Θεοῦ· Ἐκ-
φέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τρι-
βόλους, ἀδόκιμος καὶ κατά-
ρας ἐγγὺς, ἧς τὸ τέλος εἰς
9 καῦσιν.] [Πεπείσμεθα δὲ
περὶ ὑμῶν, [i] ἀγαπητοὶ", τὰ
[k] κρείττονα καὶ ἐχόμενα σω-
τηρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦ-
10 μεν. Οὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεὸς,
ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν
καὶ [l] † τῆς ἀγάπης, ἧς ἐνε-
δείξασθε [m] εἰς τὸ ὄνομα
αὐτοῦ", διακονήσαντες τοῖς
ἁγίοις καὶ [n] διακονοῦντες".
11 [o] Ἐπιθυμοῦμεν" δὲ, ἕκαστον
ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι
σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφο-
ρίαν [p] τῆς ἐλπίδος [q] ἄχρι
12 τέλους". Ἵνα μὴ νωθροὶ
γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ
πίστεως καὶ μακροθυμίας [r]
κληρονομούντων" τὰς ἐπαγγε-
13 λίας.] [Τῷ γὰρ ἀβραὰμ
ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεὸς, ἐπεὶ
κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος
ὀμόσαι, ὤμοσε καθ' ἑαυτοῦ,
14 Λέγων· [s] ἦ μὴν" εὐλογῶν [t]
εὐλογήσω" σε, καὶ πληθύ-
15 νων πληθυνῶ σε. Καὶ [u] οὕ-
τω" μακροθυμήσας ἐπέτυχε
16 τῆς ἐπαγγελίας. Ἄνθρω-
ποι [x] — μὲν" γὰρ κατὰ τοῦ
μείζονος ὀμνύουσι, καὶ πά-
σης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας
17 εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος. Ἐν
ῷ

[l] † τοῦ κόπου.

(g) = D* Mt. k** Syr. Arr. Vulg. clar. germ. (h) = D* 46. 73. Theophyl. etiam in Mt. d. (i) ἀδελφοὶ 1. 73. Syr. utr. Ar. Aeth. (k) κρείσσονα ABC. alii. Mt. a. c. l. n. Ed. Chryſ. in Mt. 4. 5** Damaſc. (l) = ABCD* 6. 31. 47. 67** 73. Syr. utr. Erp. Aeth. Arm. Vulg. clar. germ. Chryſ. (etiam ap. Mt.) in comment. ſemel et in prooemio. Antioch. Theophyl. in Mt. d. (nec attingit in comment.) Hier. || habet τοῦ κόπου, ſed = τοῦ ἔργου Cyr. || κόπου + καὶ D**E. 43. item Cyr. (m) = 73. (n) διακούοντες D* *audimus*, clar. germ. (o) + ἐπιθυμία 23** (p) + τῆς πίστεως 17. (q) = 31. 37. || μέχρι τέλους. 73. 80. (r) κληρονομησάντων 3. Mt. k. (s) εἰ μὴν ABCDE. 17. 23. 31. 71. Damaſc. *niſi*, Vulg. clar. germ. (t) εὐλογῶ 3. (u) οὕτως DE. Ed. Theodoret. οὗτος Mt. g** Chryſ. in Mt. 4. 5. || = harlej.* (x) = ABD* 47. 53. Cyrill.

ῷ περισσότερον βουλόμενος ὁ
θεὸς [y] ἐπιδεῖξαι" τοῖς κλη-
ρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ
ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐ-
τοῦ, [z] ἐμεσίτευσεν" ὅρκῳ·
18 Ἵνα διὰ δύο πραγμάτων [a] ἀ-
μεταθέτων", ἐν οἷς ἀδύνατον
ψεύσασθαι [b] θεὸν, [c] ἰσχυ-
ρὰν" παράκλησιν ἔχωμεν οἱ [d]
καταφυγόντες" κρατῆσαι τῆς
19 προκειμένης [e] ἐλπίδος· Ἣν
ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς [f] ψυ-
χῆς" [g] ἀσφαλῆ" τε καὶ βε-
βαίαν, καὶ [h] εἰσερχομένην"
εἰς τὸ [i] ἐσώτερον" τοῦ [k] κα-
20 ταπετάσματος", Ὅπου πρό-
δρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν
ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν μελ-
χισεδὲκ, [kk] ἀρχιερεὺς" γενό-
μενος εἰς τὸν αἰῶνα.]
1 Οὗτος γὰρ [ὁ μελχισε-
δὲκ, βασιλεὺς σαλὴμ, ἱερεὺς
τοῦ θεοῦ [l] ⌗ τοῦ" [m] ὑψίστου",
([n] ὁ" συναντήσας ἀβραὰμ
ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς
τῶν βασιλέων, καὶ εὐλογή-
2 σας αὐτὸν [o], Ὧ καὶ δεκά-
την ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν
ἀβραὰμ [p],) πρῶτον μὲν
ἑρμηνευόμενος βασιλεὺς δι-
καιοσύνης, ἔπειτα [q] δὲ καὶ"
βασιλεὺς σαλὴμ, (ὅ ἐστι, βα-
3 σιλεὺς εἰρήνης,) Ἀπάτωρ,
ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μή-
τε ἀρχὴν ἡμερῶν, μήτε ζωῆς
τέλος ἔχων, [r] ἀφωμοιωμέ-
νος"

(y) ἐπιδείξασθαι A. 47. Theophyl. etiam in Mt. d. (z) ἐβεβαίωσεν Theophyl. etiam in Mt. d. (a) = 72* Apoſt. 7. (b) + τὸν AC. 17. 52. Cyrill. Chryſ. (c) ἰσχυροτέρ... Chryſ. in Mt. 4. 5. (d) καταφεύγοντες 39. 57. (cum al. 4.) 73. al. 4. Mt. f. Chryſ. in Mt. 5** Theodoret. (e) + ἡμῖν 43. Syr. Copt. (f) ἐλπίδος 43. || = Theodoret. ap. Niceph. (g) ἀσφαλὴν ACD. (h) εἰσερχομένοις Mt. l. (i) ἐνδότερον Mt. k. (k) πετάσματος Mt. d. (kk) ἱερεὺς Syr. clar. germ. (l) + ACD. 23. 46. 72. 80. al. 10. cum Barb. 7. Mt. a. b. c. al. 7. Ed. (etiam St. 3.) Syr. p. Clem. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theodoret. Damaſc. Theophyl. (et. in Mt. d.) Oec. Elias cret. (m) ὕψιστος. Caſſiod. (n) ὃς ADE. 17. Mt. g. (o) + καὶ ἀβραὰμ εὐλογήσθη ὑπ' αὐτοῦ D*E. clar. germ. omiſſo ἀβραὰμ vſ. 2. || + καὶ εὐλογηθεὶς ἀπ' αὐτοῦ 61. (p) + ὁ πατριάρχης Syr. poſt. cum aſt. (q) = 49. clar. germ. || δὲ Mt. c. g. tol. || καὶ Theodoret. (r) ἀφομοιωμένος 1. Mt. a.

νος" [s] δὲ" τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ,
μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές [t].
4 Θεωρεῖτε δὲ, πηλίκος [u] οὗ-
τος", ᾧ [x] καὶ" δεκάτην
[y] ἀβραὰμ ἔδωκεν" ἐκ τῶν [z]
ἀκροθινίων", [a] ὁ πατριάρ-
5 χης". Καὶ [b] οἱ" μὲν ἐκ τῶν
υἱῶν λευῒ τὴν [c] ἱερατείαν"
λαμβάνοντες, ἐντολὴν ἔχου-
σιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν
κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ' ἔστι,
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καί-
περ [d] ἐξεληλυθότας" [e] ἐκ
6 τῆς ὀσφύος" ἀβραάμ· Ὁ δὲ
μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐ-
τῶν, δεδεκάτωκε [f] — τὸν"
ἀβραὰμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς [g]
ἐπαγγελίας" [h] εὐλόγηκε".]
7 [Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας,
τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττο-
8 νος εὐλογεῖται. Καὶ ὧδε μὲν
δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄν-
θρωποι λαμβάνουσιν· ἐκεῖ δὲ,
9 μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. Καὶ
(ὡς ἔπος εἰπεῖν) [i] διὰ ἀβραὰμ
καὶ λευῒ" [k] ὁ δεκάτας λαμ-
10 βάνων" δεδεκάτωται· Ἔτι
γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς
ἦν, ὅτε συνήντησεν αὐτῷ
11 [l] ὁ" μελχισεδέκ. Εἰ μὲν [m]
οὖν" τελείωσις διὰ τῆς λευϊτι-
κῆς ἱερωσύνης ἦν, (ὁ λαὸς
γὰρ ἐπ' [n] ∾ αὐτῇ" [o] νε-
νομοθέτητο"·) τίς [p] ἔτι χρεία,
κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδὲκ
ἕτερον ἀνίστασθαι [q] ἱερέα",
[r] καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν ἀα-
12 ρὼν λέγεσθαι"; Μετατιθε-
μένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης, ἐξ
ἀνάγκης [s] καὶ νόμου" μετά-
θεσις

---

n ∾ αὐτῆς.

(s) = 35. Arm. || τε 4. (t) + ἐν ᾧ, (scil. κεφαλαίῳ διδάσκει ὁ ἀπόστολος) ὅτι καὶ τοῦ ἀβραὰμ προετιμήθη. Ed. ex Euthalio. (u) = D*gr. 67** (x) = BD* clar. germ. tol. (y) ἔδωκεν ἀβραὰμ A. 37. 73. Mt. f. (z) ἀκροθηνίων A. 71. 73. al. 8. Mt. c. k. m. (a) = 4* (b) εἰ 2. Ed. (c) ἱερωσύνην Theodoret. Theophyl. et. in Mt. d. (d) ἐξεληλυθότες 72** Ed. (e) *de semine*, clar. germ. (f) = BCD* 23. 57. (cum al. 3.) (g) εὐλογίας 43. (h) ηὐλόγησε A. 39. Mt. h. item C. 19. 73. Chryſ. etiam ap. Mt. (i) = 49. (k) = 71. (l) = BCD* 73. Apoſt. 2. Mt. h. l. Chryſ. (et. ap. Mt.) (m) = 73. Mt. a3. + ἡ Mt. h. n. (n) αὐτῆς ABCD*E. 17. 31. 46. 73. Mt. h. Cyr. || αὐτὴν 39. 71. al. 3. Mt. f. al. 5. Theophyl. etiam in Mt. d. (o) νενομοθέτηται ABCD* 17. 47. 73. al. 4. Mt. h. l. Cyrill. || ἐνομοθέτητο 39. al. 3. Mt. d. ψ. (p) + γὰρ D*gr. Egr. (q) ἀρχιερέα 71. (r) *quod ſane dixit*, Aeth. (s) = B.

13 θεσις γίνεται. Ἐφ' ὃν γὰρ
[t] λέγεται" ταῦτα, φυλῆς
ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς
οὐδεὶς [u] ∽ προσέσχηκε" τῷ
14 θυσιαστηρίῳ. Πρόδηλον γὰρ,
ὅτι ἐξ ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ
κύριος ἡμῶν [x], εἰς ἣν φυλὴν
[y] ∽ οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης"
15 μωϋσῆς ἐλάλησε. Καὶ περισ-
σότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν,
εἰ [z] κατὰ τὴν ὁμοιότητα"
μελχισεδὲκ [a] ἀνίσταται" ἱε-
16 ρεὺς ἕτερος, Ὃς οὐ κατὰ νό-
μον ἐντολῆς [b] σαρκίνης" γέ-
γονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν
17 ζωῆς ἀκαταλύτου. [c] ∽ Μαρ-
τυρεῖ" [d] γάρ"· ὅτι [e] σὺ"
ἱερεὺς [f] εἰς τὸν αἰῶνα" κατὰ
18 τὴν τάξιν μελχισεδέκ.] [Ἀ-
θέτησις μὲν [g] γὰρ" γίνεται
προαγούσης ἐντολῆς, διὰ τὸ
αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές·
19 ([h] Οὐδὲν" γὰρ ἐτελείωσεν ὁ
νόμος) ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείτ-
τονος ἐλπίδος, δι' ἧς [i] ἐγγί-
20 ζομεν" τῷ θεῷ. Καὶ καθ'
ὅσον [k] οὐ" χωρὶς ὁρκωμο-
σίας, ([l] οἱ μὲν γὰρ χωρὶς
ὁρκωμοσίας" [m] εἰσὶν" ἱερεῖς
21 [n] γεγονότες"· Ὁ δὲ [o] με-
τὰ" ὁρκωμοσίας, διὰ [p] τοῦ
λέγοντος" πρὸς αὐτόν· ὤμοσε
κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθή-
σεται· σὺ [q] ἱερεὺς εἰς τὸν
αἰῶνα

u ∽ προσέσχεν. y ∽ περὶ ἱερέων οὐδὲν. b. σαρκικῆς. c ∽ μαρτυρεῖται.

(t) λέγει D*gr. (u) AC. 17. 19. 20. Oec. προσέστηκεν Ed. μετέσχεν 71. *acceſſit*, Slav. rec. *praeſto fuit*, Vulg. clar. germ. (x) + ἰησοῦς 31. || + ἰησοῦς χριστὸς Slav. (exc. 5. rec.) (y) περὶ ἱερέων οὐδὲν ABC*D*E. 17. 47. Copt. Vulg. clar. germ. Cyr. Chryſ. item Arm. περὶ ἱερωσύνης μωϋσῆς οὐδὲν 73. Mt. h. (z) *ſecundum ordinem*, Vulg mſ. || = τὴν. B. (a) ἵσταται 45. || ἕτ. ἀνίστ. ἱερ. hoc ord. 73. Mt. h. (b) ABCD* 74. 80. al. 11. Mt. a** al. 2. Ed. Dionyſ. alex. Cyr. Chryſ. ap. Mt. (alibi ut rec.) Damaſc. (c) ABD*E. 17. 31. 67** 73. 80. Mt. h. Copt. Slav. (exc. ed.) Chryſ. (et. in Mt. 5*) Cyr. Theophyl. et. in Mt. d. (d) δὲ 17. || + αὐτῷ Syr. pr. et poſt. cum aſt. (e) = 37. || + εἶ E. in m. H. 39. 67. al. 3. Mt. g. Arm. Vulg. clar. germ. Ambr. (f) = 43. (g) = 3. Syr. Erp. Arm. Vulg. (h) οὐδένα 66. in m. Theophyl. et. in Mt. d. (i) ἐγγίζωμεν A. 31. ἐλπίζομεν 80. (k) = 23. (l) = D*E. 2. 21. Mt. c. Syr. p. clar. germ. (m) = Theophyl. et in Mt. d. (n) = 57. (cum al. 2.) Mt. m* (o) δι' Mt. k. (p) τὸν λόγον τὸν 61. (q) + εἶ D**E. al. 4. Mt. a. al. 3. Arm. Vulg. clar. germ.

αἰῶνα [r] — κατὰ τὴν τάξιν
22 μελχισεδέκ.") Κατὰ [s] τοσοῦ-
τον" κρείττονος διαθήκης γέ-
23 γονεν ἔγγυος ἰησοῦς. Καὶ οἱ
μὲν πλείονές εἰσι [t] γεγονό-
τες" ἱερεῖς [u], διὰ τὸ θανάτῳ
24 κωλύεσθαι παραμένειν· Ὁ δὲ,
διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν
αἰῶνα, ἀπαράβατον ἔχει τὴν
25 ἱερωσύνην· Ὅθεν [x] καὶ σώ-
ζειν" εἰς τὸ παντελὲς δύνα-
ται [y] τοὺς προσερχομένους"
δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ, πάντοτε
ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ
26 αὐτῶν.] [Τοιοῦτος γὰρ ἡ-
μῖν [z] + καὶ" ἔπρεπεν ἀρ-
χιερεὺς, ὅσιος, ἄκακος, ἀ-
μίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ
τῶν ἁμαρτωλῶν, [a] καὶ ὑψη-
λότερος τῶν οὐρανῶν γενόμε-
27 νος". Ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡ-
μέραν ἀνάγκην, [b] ὥσπερ"
[c] οἱ ἀρχιερεῖς", πρότερον ὑ-
πὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν [d] θυ-
σίας" ἀναφέρειν, ἔπειτα [e] τῶν
τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίη-
σεν ἐφάπαξ, ἑαυτὸν [f] ἀνε-
28 νέγκας". Ὁ νόμος [g] γὰρ" [h]
ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιε-
ρεῖς", ἔχοντας ἀσθένειαν· ὁ
λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τῆς
μετὰ τὸν νόμον, [i] υἱὸν" εἰς
τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.
1 Κεφάλαιον δὲ [k] ἐπὶ" τοῖς
λεγομένοις, [Τοιοῦτον ἔχο-
μεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν
δεξιᾷ [l] τοῦ θρόνου" τῆς με-
γαλωσύνης [m] ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς",

(r) = BC. 17. 80. Arm. Vulg ed. Ambr. (s) τοσοῦτο ABD* 23. 39. M t. d. Ath. || + καὶ B. Damasc. + δὲ vel γε C* ut videtur. (t) = Mt. g. || post ἱερεῖς habent ACDE. clar. germ. Cyrill. Chrys. in Mt. 1. (u) + *secundum legem.* Vulg. ed. sixt. (x) = 3. || post τῷ θεῷ habet 108. (y) τοὺς προσευχομένους 61. || *accedens*, Vulg. sixt. et ms. (z) + καὶ ABDgr. Egr. Syr. Erp. Eus. (a) = Chrys. (et. ap. Mt.) || οὐρανῶν] ἀνθρώπων. 74. || γενόμενος = Arm. (b) καθάπερ 73. (c) ὁ ἀρχιερεὺς D*gr. Chrys. in Mt. 4. || οἱ ἱερεῖς 3. || οἱ ἄλλοι ἀρχιερεῖς Arm. (d) = Apost. 4. Slav. 7. ant. Post ἀναφ. ponit Chrys. in Mt. 4. θυσίαν DE. 47. 73. Mt. ω. clar. germ. Chrys. in Mt. 5* Aug. Ambr. (e) + δὲ 39. Arm. + ὑπὲρ 73. 80. Vulg. germ. Ambr. Aug. (f) προσενέγκας A. 17. 73. 80. Chrys. Cyrill. (g) = Arm. || + τῆς ὁρκωμοσίας 23* (h) καθίστησιν ἱερεῖς ἀνθρώπους D. Syr. clar. germ. || ἀρχιερεῖς post ἀσθένειαν pon. 71. (i) ἰησοῦν 47. (k) = 43. ἐν A. (l) = 73. τοῦ θεοῦ Slav. 1. (m) = Chrys. ap. Mt. semel εἰς τὸν οὐρανὸν 47. ἐν τοῖς οὐρανίοις 37. ἐν τοῖς ὑψηλοῖς 17. harlej.*

2 νοῖς″, Τῶν ἁγίων λειτουργὸς
καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθι-
νῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ n κύριος″,
o — καὶ″ οὐκ ἄνθρωπος.]
3 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ
προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυ-
σίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγ-
καῖον, ἔχειν τι καὶ τοῦτον,
4 ὃ p προσενέγκῃ″. Εἰ μὲν q
∾ γὰρ″ ἦν ἐπὶ r γῆς, οὐδ᾽ ἂν
ἦν s ἱερεὺς″, ὄντων t = τῶν
ἱερέων″ τῶν προσφερόντων
u κατὰ τὸν νόμον″ τὰ δῶρα·
5 (Οἵτινες x ὑποδείγματι″ καὶ
σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπου-
ρανίων, καθὼς κεχρημάτισται
μωϋσῆς, μέλλων ἐπιτελεῖν
τὴν σκηνήν y· ὅρα z γάρ″,
φησὶ, a ∾ ποιήσῃς″ πάντα
κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέν-
6 τα σοι ἐν τῷ ὄρει·) Νυνὶ δὲ
διαφορωτέρας b τέτευχε″
λειτουργίας, ὅσῳ c — καὶ″
κρείττονός ἐστι διαθήκης με-
σίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν
ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται.]
7 [Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν
d ἄμεμπτος″, οὐκ ἂν δευτέ-
8 ρας ἐζητεῖτο τόπος. Μεμ-
φόμενος γὰρ e αὐτοῖς″ λέγει·
ἰδοὺ, ἡμέραι ἔρχονται, λέγει
κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ
τὸν οἶκον ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν
οἶκον ἰούδα διαθήκην καινήν.
Οὐ

q ∾ οὖν. a ∾ ποιήσεις.

(n) θεὸς Vulg. mſ. clar. germ. Beda. (o) = BD* 17. Arr. clar. germ. (p) προσενέγκοι 44. Ap. 6. προσενέγκει 52. 71* 73. 80. Mt. b. al. 4. (q) οὖν AD* 17. 73. Copt. Slav. ed. Vulg. clar. germ. (r) + τῆς 69. Theodoret. (s) ἀρχιερεὺς 31. 37. Mt. f. Aeth. (t) = ABD*E. 17. 67** 73. Copt. Aeth. Arm. Vulg. clar. germ. || = τῶν Mt. f. Chryſ. in Mt. 1. 5. (u) = 41. || = τὸν A. 57. (cum al. 2.) 80. (x) ὑποδείγμασι 43. Orig. ſemel vel bis. δείγματι Mt. g. (y) + τῆς ὥρας Arm. (z) = Syr. Arr. Arm. Vulg. clar. germ. (a) ποιήσεις AD. 17. 37. 72. 73. 74. 80. 108. al. 11. Mt. a. al. 9. Ed. Slav. Orig. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theodoret. Damaſc. Oec. (b) τέτυχε AD* 80. Mt. f. g. Ath. Oec. ed. Theophyl. ed. ἐπέτυχε Theophyl. in comment. τετύχηκε 47. 66. in m. 72. 73. 74. al. 5. Mt. a in marg. e. l. n. Ed. Ath. mſ. Baſ. Antioch. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theodoret. Damaſc (c) = D*E. 37. 39. 69. 72. 73. 80. Mt. c. f. g. Ed. Theodoret. ed. (d) = E. ſed habet in m. ἀναιτία D* ut videtur. ἄμωμος. 1. *culpa vacaſſet* Vulg. clar. germ. (e) αὐτοὺς AD* 17. 39. Mt. c. g. Theodoret.

9 Οὐ κατὰ τὴν διαθήκην, ἣν
[f] ἐποίησα" τοῖς πατράσιν αὐ-
τῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου
μου τῆς χειρὸς αὐτῶν, ἐξα-
γαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύ-
πτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν
ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ
ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει κύ-
10 ριος [g]. Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη [h],
ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ ἰσραὴλ
[i] μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας",
λέγει κύριος, [k] διδοὺς" νό-
μους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐ-
τῶν, καὶ ἐπὶ [l] καρδίας" αὐ-
τῶν ἐπιγράψω αὐτούς· καὶ
ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν, καὶ
αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν.
11 Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος
τὸν [m] πολίτην" αὐτοῦ, καὶ
[n] ἕκαστος" [o] τὸν ἀδελφὸν"
[p] αὐτοῦ", λέγων· γνῶθι τὸν
κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί
με, ἀπὸ μικροῦ [q] = αὐ-
τῶν" ἕως [r] μεγάλου [s] αὐ-
12 τῶν". Ὅτι [t] ἵλεως" ἔσομαι
ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν
ἁμαρτιῶν αὐτῶν [u] καὶ τῶν
ἀνομιῶν αὐτῶν" [x] οὐ μὴ
13 [y] μνησθῶ" ἔτι. Ἐν [z] τῷ
λέγειν καινὴν, πεπαλαίωκε
τὴν πρώτην· [a] τὸ δὲ πα-
λαιούμενον καὶ γηράσκον, ἐγ-
γὺς ἀφανισμοῦ".]

m. πλησίον.

(f) διεθέμην 47. 66. in m. 73. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theodoret. Phot. Theophyl. etiam in Mt. d. ἐποιήσατο 69. *fecit*, clar. germ. harlej.* (g) + παντοκράτωρ Arm. (h) + μου ADgr Egr. (i) = 71. (k) διδοὺς δώσω Conject. (l) καρδίαν 70. Mt. g. Clem. καρδίαις 31. *in cordibus*, clar. germ. *in corda*, Vulg. mſ. || καρδίᾳ ἑαυτῶν γράψω B. (m) ABDE. 17. 37. 39. 46. 47. 61. 67. 72. 108. al. 30. et Barb. 2. Mt. b. al. 7. Ed. Syr. utr. (Syr. p. habet receptam in m.) Arr. Copt. Arm. clar. germ. Chryſ. mſ. Theodoret. Damaſc. Aug. (n) = 39. clar. germ. (o) τὴν ἀδελφὴν 21. (p) = D*E. 46. clar. germ. (q) = ABD*E. 17. 31. 61. 73. 80. al. 4. Mt. g. Copt. Arm. Slav. 7. ed. Vulg. clar. germ. Clem. Cyr. Chryſ. (et. ap. Mt.) Cypr. || + καὶ 21. 28. 47. Theodoret. mſ. (r) + καὶ Slav. ed. (s) = 73. Clem. (t) ἵλεος 1. 49. 71. Mt. d. f. g. (u) = B. 17. 23. Syr. Erp. Copt. Vulg. Clem. Ante καὶ τῶν ἁμαρτ. pon. Chryſ. || ἔσομαι ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν etc. Cyr. (x) + ἀλλ' Arm. (y) μνησθήσομαι 17. (z) + δὲ Arm. (a) = Mt. c. || τὸ δὲ] πᾶν δὲ 31. πᾶν δὲ τὸ 52.

1 [[b] Εἶχε" μὲν οὖν [c] καὶ"
ἡ πρώτη [d] † [e] δικαιώματα"
λατρείας, τό,τε ἅγιον κοσμι-
2 κόν. Σκηνὴ γὰρ κατεσκευά-
σθη ἡ πρώτη, ἐν ᾗ ἥ τε λυ-
χνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ
πρόθεσις τῶν ἄρτων, [f] ἥτις
3 λέγεται [g] ἅγια". Μετὰ δὲ
τὸ δεύτερον καταπέτασμα
σκηνὴ, ἡ λεγομένη [h] ἅγια"
4 ἁγίων, [i] Χρυσοῦν ἔχουσα
θυμιατήριον, καὶ" τὴν κιβω-
τὸν τῆς διαθήκης περικεκα-
λυμμένην [k] πάντοθεν" χρυ-
σίῳ, ἐν ᾗ στάμνος χρυσῆ
ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ
ῥάβδος ἀαρὼν [l] ἡ" βλαστή-
σασα, καὶ αἱ πλάκες τῆς
5 διαθήκης· [m] Ὑπεράνω δὲ
αὐτῆς" χερουβὶμ τῆς δόξης,
[n] [o] κατασκιάζοντα" τὸ ἱλαστή-
ριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστι [p] νῦν"
6 λέγειν κατὰ μέρος. Τούτων
δὲ οὕτω κατεσκευασμένων,
εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν
διαπαντὸς εἰσίασιν [q] οἱ" ἱε-
ρεῖς, τὰς λατρείας [r] ἐπιτε-
7 λοῦντες"· Εἰς δὲ τὴν δευ-
τέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ
[s] μόνος" ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χω-
ρὶς αἵματος, [t] ὃ" προσφέρει
ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ
8 λαοῦ ἀγνοημάτων·] [Τοῦτο
δηλοῦντος [u] τοῦ πνεύματος
τοῦ ἁγίου, μήπω [x] πεφα-
νερῶσθαι" τὴν τῶν ἁγίων ὁ-

d † σκηνή.

(b) ἔχει 45. (c) = 3. 38. 52. et Barb. 5. Mt. d. Syr. Erp. Slav. (d) = ABDE. 17. 43. 46** al. 16. c. Barb. 1. Mt. a. g. k. l. Ed. Syr. utr. Aeth. Arm. Vulg. clar. germ. Gregor. thaumat. Cyr. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theodoret. ap. W. Damaſc. Theophyl. Phot. ap. Oec. Cosmas. ἐκείνη 37. διαθήκη Barb. 1. Mt. l. in ora. Ar. pol. Sedul. (item Aeth. διαθήκην ut videtur). Sed σκηνή 73. 74. 80. alii c. Barb. 1. et Lectionariis. Erp. Theodoret. ed. Utrumque habet marianus** (e) δικαιώμα 61. Caſſiod. + καὶ D*gr. (f) + καὶ τὸ χρυσοῦν θυμιατήριον B. (g) ἁγία Ed. (etiam St. 3.) τὰ ἅγια B. ἅγια ἁγίων AD*E. clar. germ. (h) τὰ ἅγια τῶν BD** 5. 11. 46. Mt. g. ἁγία Ed. (i) ἔχουσα B. Cf. not. f. (k) πανταχόθεν 47. ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν Arm. (l) = B. 37. (m) ὑπὲρ δὲ αὐτὴν D*E. (n) + καὶ D* clar. germ. (o) κατασκιάζον A. 80. Mt. χ. κατασκιάζων 71. Ap. 7. ἐπισκιάζοντα Theodoret. (p) = 71. Alii transp. (q) = 46. Ap. 7. (r) τελοῦντες 29. (s) = Arm. (t) = 47. (u) + ἐστι 1. 49. Lectionaria. (x) πεφανῶσθαι 72* Ed. φανῶσθαι 72**

δὸν, ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς
9 ἐχούσης στάσιν· Ἥτις [y] πα-
ραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν
[z] ἐνεστηκότα", καθ' [a] ∾ ὃν"
δῶρά τε καὶ θυσίαι [b] προσ-
φέρονται" μὴ [c] δυνάμεναι"
[d] κατὰ συνείδησιν" τελειῶσαι
10 [e] τὸν λατρεύοντα", [f] Μόνον
ἐπὶ βρώμασι, καὶ πόμασι"
καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς, [g] †
[h] ∾ δικαιώμασι" σαρκὸς, μέ-
χρι καιροῦ διορθώσεως [i] ἐπι-
11 κείμενα". [Χριστὸς δὲ παραγε-
νόμενος, ἀρχιερεὺς τῶν [k] μελ-
λόντων" ἀγαθῶν, διὰ τῆς
μείζονος καὶ τελειοτέρας σκη-
νῆς, οὐ χειροποιήτου, (τοῦτ'
ἔστιν, οὐ ταύτης τῆς κτί-
12 σεως,) Οὐδὲ δι' αἵματος τρά-
γων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ
ἰδίου αἵματος, εἰσῆλθεν ἐφά-
παξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν
13 λύτρωσιν [l] εὑράμενος". Εἰ
γὰρ τὸ αἷμα [m] ταύρων καὶ
τράγων", καὶ σποδὸς δαμά-
λεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοι-
νωμένους, ἁγιάζει πρὸς τὴν
τῆς σαρκὸς καθαρότητα·
14 [n] Πόσῳ" μᾶλλον τὸ αἷμα
τοῦ χριστοῦ, ὃς [o] διὰ πνεύ-
ματος" [p] αἰωνίου" ἑαυτὸν
προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ θεῷ,
καθα-

---

a ∾ ἦν. g † καὶ. h ∾ δικαιώματα.

(y) + πρώτη D*E. clar. germ. (z) ἀνεστηκότα 17. ἑστηκότα 73. Mt. c. καθεστηκότα Theophyl. in marg. || + καθέστηκε 23. in m. 31. 37. 46. 66. in m. 73. 80. al, 3. Mt. d. f. Slav. Chryſ. mſ. et. ap. Mt. (a) ἣν ABD*gr. 17. 23* 27. 67** 71. 73. Slav. 5. ant. Vulg. Damaſc. Oec. in comm. (b) προσπέμπονται 61. (c) δυνάμενα Mt. c. e. 5* (d) = Aeth. ut videtur. (e) τοὺς λατρεύοντας 73. 80. (f) = Mt. d. (g) = AD* 6. 17. 27. 31. 73. 80. Syr. Erp. Copt. Sahid. Arm. clar. germ. Cyr. (h) Iidem, et B. 67** δικαίωμα D* Sahid. clar. germ. (i) ἐπικειμέναι 23. (k) γενομένων BD* Syr. utr. (ſed Syr. p. habet editam in m.) Chryſ. et. in Mt. 4** *bonorum factorum*, clar. germ. (l) εὑρόμενος D*E. 27. 80. al. 6. Mt. a** Ed. Chryſ. in Mt. 1. 5* Oec. Theoph. (m) τράγων καὶ ταύρων ABDE. 30. 39. 47. Syr. Erp. Copt. Vulg. clar. germ. Theodoret. (n) πολλῷ 14. 17. (o) δι' ἁγνεύματος Conject. (p) ἁγίου D* 31. 39. 47. 66. in m. 67** 71. 73. 74. 80. al. 9. Schol. Cod. 20. Barb. 3. Mt. d. f. χ. ψ. Copt. Slav. Vulg. clar. germ. Cyr. Ath. alic. Damaſc. Chryſ. (et. ap. Mt.)

καθαριεῖ τὴν συνείδησιν [q]
∾ ὑμῶν" ἀπὸ [r] νεκρῶν"
ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν θεῷ
15 ζῶντι] [s]; [t] Καὶ" διὰ τοῦτο
διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστὶν,
[u] ὅπως" θανάτου γενομένου,
εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν [x] ἐπὶ"
τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβά-
σεων· τὴν ἐπαγγελίαν λάβω-
σιν οἱ [y] κεκλημένοι" τῆς αἰ-
16 ωνίου [z] [a] κληρονομίας". Ὅ-
που γὰρ διαθήκη, θάνατον
ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ [b] δια-
17 θεμένου"· [c] Διαθήκη γὰρ ἐπὶ
νεκροῖς βεβαία", ἐπεὶ [d] μή-
ποτε" ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ [e] δια-
18 θέμενος"*. Ὅθεν οὐδ' ἡ
πρώτη [f] χωρὶς αἵματος ἐγ-
19 κεκαίνισται. Λαληθείσης γὰρ
[g] πάσης" ἐντολῆς κατὰ [h] νό-
μον [i] ὑπὸ" [k] μωϋσέως" [l]
παντὶ" τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ
αἷμα τῶν μόσχων [m] καὶ τρά-
γων" μετὰ [n] ὕδατος [o] καὶ
ἐρίου κοκκίνου" καὶ ὑσσώ-
που, αὐτό τε τὸ βιβλίον *
καὶ πάντα τὸν λαὸν [p] ἐῤῥάν-
20 τισε", Λέγων· τοῦτο τὸ αἷμα

q ∾ ἡμῶν.

Mt.) Oec. (fed aliter in fchol. cod. 55.) Idacius || = Aeth. || receptam exhibent ABD** alii. Syr. Arr. Arm. Ath. Theodoret. Theophyl. ed. Ambr. (q) AD* 47. 67. 72. al. 5. Mt. g. k. 4. Ed. Syr. Erp. Arm. Vulg. mf. clar. germ. Ath. Cyr. Chryf. in comm. Theodoret. Theophyl. et. in Mt. d. || = 23. (r) πονηρῶν. 2. (s) + καὶ ἀληθινῷ A. 21* 31. 66. in m. Copt. Slav. Chryf. (et. ap. Mt. femel) Macar. Theophyl. in textu (non tamen in Mt. d.) et in comment. (t) χριστὸς δὲ 1. Chryf. in Mt. 5** femel. Lectionaria, in quibus = vf. 11—14. Alii poft ἐστὶν addunt ἰησοῦς. (u) ὅπου Mt. b. e. (x) ἐν 67* (y) κεκληρωμένοι 4. 49. || κληρονόμοι 11. (z) + ζωῆς καὶ 33. 35. Theophyl. mf. (a) ζωῆς 5. (b) διατιθεμένου 71. 72. 73. al. 3. Mt. a. c. Ed. Chryf. ap. Mt. (c) = Syr. poft. Poft διαθέμενος pon. 4. (d) μὴ τότε D* Ifid. peluf. utramque lectionem commemorat. *nondum* Vulg. clar. germ. Alii fignum interrog. ponunt poft διαθέμενος. (e) διατιθέμενος 71. (f) + διαθήκη D*E. clar. germ. (g) = 46* Mt. g. (h) + τὸν ACD* 21. 47. 71. 73. Mt. a. k. Chryf. in Mt. 1. Theodoret. Theophyl. et. in Mt. d. (i) = D* (k) μωσέως A. Alii. Mt. e. l. 4. (l) = 73. Arm. (m) = 46. Mt. g. l. Syr. Arab. Chryf. (et. ap. Mt.) Ante μόσχων ponunt DE. Aeth. (n) + καὶ 74. (o) poft ὑσσώπου ponit 80. (p) ἐράντισε ACDE, 71. al. 4. Mt. d. g. Sic etiam vf. 21.

τῆς διαθήκης, ἧς [q] ἐνετείλα-
το" [r] πρὸς ὑμᾶς" ὁ θεός·
21 Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάν-
τα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας
τῷ αἵματι ὁμοίως ἐῤῥάντισε,
22 Καὶ [s] σχεδὸν" ἐν αἵματι πάν-
τα καθαρίζεται κατὰ τὸν νό-
μον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυ-
23 σίας οὐ γίνεται ἄφεσις. Ἀ-
νάγκη οὖν, τὰ μὲν ὑποδείγ-
ματα [t] τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς",
τούτοις [u] καθαρίζεσθαι"· αὐ-
τὰ δὲ τὰ ἐπουράνια, κρείτ-
τοσι θυσίαις παρὰ [x] ταύτας".]
24 [Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅ-
για εἰσῆλθεν [y] ὁ" [z] χριστὸς",
ἀντίτυπα τῶν [a] ἀληθινῶν",
ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν,
νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώ-
πῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν.
25 Οὐδ', ἵνα πολλάκις προσφέρῃ
ἑαυτὸν, ὥσπερ [b] ὁ ἀρχι-
ερεὺς εἰσέρχεται" εἰς τά ἅ-
για [c] κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵμα-
26 τι ἀλλοτρίῳ· (Ἐπεὶ [d] ἔδει
αὐτὸν [e] πολλάκις" [f] παθεῖν"
ἀπὸ καταβολῆς κόσμου·) νῦν
δὲ ἅπαξ, ἐπὶ συντελείᾳ τῶν
αἰώνων, εἰς ἀθέτησιν [g] [h] ἁ-
μαρτίας", διὰ τῆς θυσίας αὐ-
27 τοῦ * πεφανέρωται. Καὶ [i]
καθ' ὅσον" ἀπόκειται τοῖς ἀν-
θρώποις [k] ἅπαξ" ἀποθανεῖν,
28 μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις· Οὕ-
τω [l] ‡ καὶ" ὁ χριστὸς ἅπαξ
προσενεχθεὶς εἰς [m] τὸ" πολ-
λῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ
δευτέρου χωρὶς [n] ἁμαρτίας"
ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκ-
δεχομένοις εἰς σωτηρίαν] [o].
[Σκι-

(q) διέθετο C. Apoſt. 1. (r) = Syr. ed. πρὸς ἡμᾶς 71. Mt. d. Theodoret. (s) = Syr. Erp. Aeth. (t) = Arm. (u) καθαρίζεται D*gr. 67** Ed. (x) ταῦτα 3. 14. Mt. d. Chryſ. in Mt. 1. ſemel. 5* ſemel. || ταύταις 73. Mt. h. Ed. || ταύτης D* (y) = AC*D* 17. 71. Mt. h. (z) *Ieſus*, Vulg. Vigil. tapſ. Maximin. arian. (a) οὐρανῶν Mt. f. (b) οἱ ἀρχιερεῖς εἰσέρχονται 73. (c) + τῶν ἁγίων 37. 71. 73. et Barb. 2. Mt. f. Arm. Chryſ. in textu et ſemel in comm. et. in Mt. 1. 5. ſemel. (d) + οὐκ Arm. (e) πολλὰ D*Egr. (f) ἀποθανεῖν 47. al. 3. Mt. k. (g) + τῆς A. 17. 73. (h) ἁμαρτιῶν D* Orig. ſemel. Aug. (i) καθ' ὃ Codex Stephani. Mt. b* καθὼς Conject. (k) = 49. (l) + ACDE. 17. 46. 47. 73. 80. 108. al. 29. Mt. a. b. al. 10. Ed. Syr. utr. Ar. pol. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. clar. germ. Chryſ. (et. ap. Mt.) Damaſc. Theodoret. Petr. Manzur. Oec. Theophyl. et. in Mt. d. || + δὲ 14. (m) = 17. τῶν ſ. τὸ τῶν Conject. (n) αἵματος 3. ἁμαρτίας οὖσιν 35. || + πᾶσιν Vulg. ed. ſixt. (o) + διὰ πίστεως A. 31. 47. 73. et Barb. 2. Syr. p. Slav. 5. ant. Damaſc.

1 [Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νό-
μος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν,
οὐκ [p] αὐτὴν" τὴν εἰκόνα
τῶν πραγμάτων, [q] κατ' ἐνιαυ-
τὸν" ταῖς [r] αὐταῖς" θυσίαις,
[s] ἃς" προσφέρουσιν [t] εἰς τὸ
διηνεκὲς", [u] οὐδέποτε [x] ∾ δύ-
ναται" τοὺς προσερχομένους
2 [y] τελειῶσαι". Ἐπεὶ [z] ÷ οὐκ"
[a] ἂν" ἐπαύσαντο προσφερό-
μεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν
[b] ἔτι" συνείδησιν ἁμαρτιῶν
τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ [c]
3 κεκαθαρμένους"; Ἀλλ' ἐν αὐ-
ταῖς [d] ἀνάμνησις" ἁμαρτιῶν
4 κατ' ἐνιαυτόν. Ἀδύνατον
γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων
5 [e] ἀφαιρεῖν" ἁμαρτίας. Διὸ
εἰσερχόμενος [f] εἰς τὸν κό-
σμον", λέγει· Θυσίαν καὶ προσ-
φορὰν οὐκ ἠθέλησας, [g] σῶ-
6 μα" δὲ κατηρτίσω μοι· Ὁλο-
καυτώματα [h] καὶ" περὶ ἁ-
μαρτίας οὐκ [i] εὐδόκησας".
7 Τότε εἶπον· ἰδοὺ ἥκω, (ἐν
κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται

 περὶ

x ∾ δύνανται.

Damaſc. Ante εἰς ponunt 27. 31. 57. (cum al. 3.) 61. 71* 80. Mt. f. h. Arm. (p) αὐτῶν 47. (q) = Chryſ. ed. Montefalc. Poſt θυσίαις pon. Mt. 4. (r) = 74. al. 5. Aeth. Damaſc. || αὐτῶν 37. (s) = A. 2. 7* 17. 47. Arm. || αἷς D* 73. Fragment. vetuſt. ap. Mt. Chryſ. in Mt. 4. Theodoret. (t) = Syr. Erp. (u) + αἱ A** 31. Slav. 7. ant. (x) δύνανται AC. 10. 17. 36. 37. 47. 67** 73. 80. al. 11. Mt. b. e. f. m. n* Syr. Erp. Slav. 7. ant. Chryſ. ap. Mt. Theodoret. in comm. Oec. in textu. Theophyl. ed. (y) καθαρίσαι D*E. clar. germ. (z) + οὐκ ACDE. 23. 37. 46. 67* 71. 73. 80. 108. al. 16. Mt. a. al. 9. et fragm. vet. Ed. (etiam St. 3.) Ar. pol. Copt. Arm. Slav. 5. 7. Vulg. mſ. clar. germ. harl.* Chryſ. (et. ap. Mt.) Damaſc. Theodoret. in textu. Theophyl. et in Mt. d. || Non addunt 74. alii. Syr. Erp. Aeth. Vulg. ed. Theodoret. in comment. || + οὖν 29. 57. (cum al. 3.) (a) κἂν 6. 19. 29. 55. || ἐπαύσαντο ἂν Conject. (b) = D* clar. germ. Chryſ. (et. in Mt. 1. 5.) (c) κεκαθαρισμένους D*E. (item AC.) 17. 23** 37. 39. 68. 71. Mt. a. f. g. (d) ἀνάμνησιν 69. Alii poſt ἐνιαυτὸν + γίνεται D*E. 61. Arm. Vulg. clar. germ. (e) ἀφελεῖν 73. Mt. 4. (f) = 2. (g) ὠτία Syr. poſt. in m. (h) = 30. Syr. Erp. Aeth. Vulg. ed. (i) ἐζήτησας 4. 11. 19. Syr. ἠθέλησας οὐδὲ εὐδόκησας Copt. Chryſ. in Mt. 4.

περὶ ἐμοῦ) τοῦ ποιῆσαι, [k] ὁ
8 Θεὸς", τὸ θέλημά σου. [l] 'Α-
νώτερον" λέγων [m] ὅτι" [n] ∾
θυσίαν καὶ προσφορὰν" καὶ
ὁλοκαυτώματα [o] καὶ" περὶ
[p] ἁμαρτίας" οὐκ [q] ἠθέλησας,
οὐδὲ" εὐδόκησας· (αἵτινες
κατὰ [r] — τὸν" νόμον προσ-
9 φέρονται·) Τότε [s] εἴρηκεν"·
ἰδοὺ, ἥκω [t] τοῦ ποιῆσαι [u]
† τὸ θέλημά σου. ἀναιρεῖ τὸ
πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στή-
10 σῃ. Ἐν ᾧ θελήματι [x] ἡγια-
σμένοι ἐσμὲν [y] διὰ τῆς προσ-
φορᾶς [z] τοῦ σώματος" [a] † ἰη-
11 σοῦ χριστοῦ ἐφάπαξ. Καὶ
πᾶς μὲν [b] ἱερεὺς" ἕστηκε καθ'
ἡμέραν λειτουργῶν, [c] καὶ"
τὰς

n ∾ θυσίας καὶ προσφοράς. u † ὁ θεός. a † τοῦ.

(k) = Mt. g. harlej.* Post σου ponunt 19. 67. al. 3. Aeth. Slav. ed. || + μου 19. 46. Mt. c. Aeth. Chryſ. in Mt. 1. 5. (l) ἀνωτέρω 71. Mt. d. l. Chryſ. ſemel, etiam in Mt. 1. 4. (m) = Mt. c. (n) θυσίας καὶ προσφορὰς AD* 17. 23. 57. (c. al. 1.) Syr. Erp. Copt. Vulg. clar. germ. Cyr. || + οὐκ ἠθέλησας 4. Chryſ. (etiam ap. Mt.) in comm. (non in textu) Theophyl. etiam in Mt. d. (o) = 30. Mt. m. Syr. Erp. Aeth. Vulg. ed. (p) ἁμαρτιῶν DE. clar. germ. (q) = 4. Chryſ. in comm. Conf. ſupra not. n. || οὐδὲ] οὔτε 73. + μὴν 17. || οὐδὲ εὐδόκησας = Syr. Erp. Transponit Arm. (r) = AC. 37. 46. 71. 73. Mt. f. Cyr. Chryſ (et. ap. Mt.) Theodoret. (s) εἶπεν 73. Chryſ. in Mt. 1. 5. ſemel. || εἶπον Chryſ. (et. ap. Mt. ſemel.) Vulg. (t) + ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ Theodoret. in textu et comment. (u) = ACDE. 17. 39. 46* al. 7. Mt. g. Copt. Aeth. Syr. p. c. aſt. clar. germ. Chryſ. in comm. ſemel etiam ap. Mt. || + μοῦ Ed. Slav. ant. Chryſ. in Mt. 5** ſemel. || Poſt σου ponunt ὁ θεὸς 1. 4. 67. Mt. e. Slav. 7. ed. Cyr. Damaſc. τὸ θέλημα, ὁ θεὸς Mt. b. τὸ θέλημά σου, ὁ θεός μου 38. 43. 69. 72. cum Barb. 1. Ed. harl.* Chryſ. in Mt. 1. 5* ſemel. (x) + καὶ ἡμεῖς Arm. (y) + οἱ D**E. in m. 46. 67* 72. 74. 10;. al. 12. et Barb. 7. Mt. a. al. 8. Ed. (etiam St. 3.) Slav. 5. Damaſc. Oec. Theophyl. et. in Mt. d. || Sed = ACD*E* 31. 47. 73. 80. alii. Ed. Chryſ. Theodoret. (z) τοῦ αἵματος D*E. clar. germ. || = 73. (a) = ACDE. 37. 46. 57. (c. al. 7.) 61. 72. 74. 80. al. c. Mt. c. al. 8. Ed. Chryſ. (et. ap. Mt.) Cyr. Theodoret. Damaſc. Oec. (b) ἀρχιερεὺς AC. 31. 37. 46. 72. 73. 74. 80. al. 5. Mt. a. in marg. k. f. Ed. Syr. Erp. Aeth. Arm. Syr. p. c. aſt. Cyr. Petrus manſur. Euthal. Theodoret. in textu. (c) = D*E. clar. germ.

τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέ-
ρων θυσίας, αἵτινες [d] οὐ-
δέποτε″ δύνανται περιελεῖν
12 ἁμαρτίας; [e]· [f] ∾ Αὐτὸς″ δὲ
μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσε-
νέγκας θυσίαν, εἰς τὸ διηνε-
κὲς * ἐκάθισεν [g] ἐν δεξιᾷ″ [h]
13 τοῦ Θεοῦ″, Τὸ λοιπὸν ἐκδε-
χόμενος, ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχ-
θροὶ αὐτοῦ [i] ὑποπόδιον τῶν
14 ποδῶν″ αὐτοῦ. [k] Μιᾷ γὰρ
προσφορᾷ″ τετελείωκεν εἰς
τὸ διηνεκὲς [l] τοὺς ἁγιαζο-
15 μένους″. Μαρτυρεῖ [m] δὲ ἡ-
μῖν καὶ″ τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον. μετὰ [n] γὰρ″ τὸ [o]
16 ∾ προειρηκέναι″· Αὕτη ἡ
διαθήκη, ἣν διαθήσομαι πρὸς
αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκεί-
νας· λέγει κύριος· [p] διδοὺς″
νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐ-
τῶν, καὶ ἐπὶ [q] τῶν διανοι-
ῶν″ αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς,
17 [r] Καὶ τῶν ἁμαρτιῶν [s] αὐτῶν″
καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ
18 μὴ [t] ∾ μνησθῶ″ ἔτι. Ὅπου
δὲ ἄφεσις [u] τούτων″, οὐκέτι
προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.]
19 [Ἔχοντες οὖν, ἀδελ-
φοί, παῤῥησίαν εἰς τὴν εἴσο-
δον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι
20 [x] Ἰησοῦ, Ἣν ἐνεκαίνισεν ἡ-

f ∾ οὗτος. o ∾ εἰρηκέναι. t ∾ μνησθήσομαι.

(d) οὐδέ πω 67. (e) + εἰς τὸ διηνεκὲς 73. (f) οὗτος ACD*E. 67** 80. Mt. f. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. clar. germ. Chryſ. (et. ap. Mt.) Cyr. Damaſc. Petr. manſur. (g) ἐκ δεξιῶν A. 31. Pſeudo Ignat. (h) = 1. τοῦ πατρὸς Theophyl. ed. (i) ὑπὸ τοὺς πόδας 66. in m. Arm. Chryſ. in comm. Theophyl. etiam in Mt. d. (k) μία γὰρ προσφορὰ Mt. b. 1. (l) *nos ſanctificans* clar. germ. || + *in ipſo*, Syr. Erp. (m) καὶ ἡμῖν 23. Vulg. mſ. γὰρ ἡμῖν καὶ Mt. c. || ἡμῖν = Mt. k. (n) = Arm. δὲ D*gr. (o) εἰρηκέναι ACDE. 17. 31. 47. 57. (cum al. 4.) 67** al. 5. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Vulg. clar. germ. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theophyl. (et. in Mt. d.) Ambr. Sedul. (p) *dabo*, Vulg. mſ. Copt. (q) τὴν διάνοιαν ACD*gr. 17. 31. 47. 71. 73. Vulg. mſ. (r) + ὕστερον λέγει 4** 23** 31. 37. 55. 66. in m. 67. 71. 73. 80. al. 6. c. Barber. 2. Mt. c. f. al. 5. Ed. Syr. p. in m. Slav. 5. it. 29. + τότε εἴρηκε Syr. p. + τότε λέγει Arm. + τότε λέγει ὁ κύριος Slav. ed. item 29. || vſ. 17 = 23. (s) = D* 7. 17. 28. 31. 73. cum Barber. 3. Ed. Vulg. clar. germ. Ambr. (t) ACD*E. 17. (u) αὐτῶν 38. 72. Ed. || = Arm. (x) Ἰησοῦ, καὶ ὁδὸν ζωῆς (ſ. ζῶσαν), ἣν ἐκαίνισεν ἡμῖν νῦν διὰ τοῦ etc. Syr. Erp.

μὶν ὁδὸν [y] πρόσφατον καὶ"
ζῶσαν, διὰ τοῦ καταπετά-
σματος, (τοῦτ' ἔστι, τῆς σαρ-
21 κὸς αὐτοῦ,) Καὶ ἱερέα μέ-
γαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ·
22 [z] Προσερχώμεθα" μετ' ἀλη-
θινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ
πίστεως, [a] ἐῤῥαντισμένοι" τὰς
καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πο-
νηρᾶς· καὶ [b] λελουμένοι" [c] τὸ
23 σῶμα" ὕδατι καθαρῷ, [d] Κα-
τέχωμεν" [e] τὴν ὁμολογίαν τῆς
ἐλπίδος" ἀκλινῆ· (πιστὸς γὰρ
24 ὁ ἐπαγγειλάμενος·) Καὶ [f] κα-
τανοῶμεν" ἀλλήλους εἰς πα-
ροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν
25 ἔργων, Μὴ [g] ἐγκαταλείπον-
τες" τὴν [h] ἐπισυναγωγὴν" ἑαυ-
τῶν, καθὼς ἔθος τισίν, [i] ἀλ-
λὰ παρακαλοῦντες"· καὶ το-
σούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ βλέπε-
τε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν [k].
26 Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτα-
νόντων ἡμῶν μετὰ [l] τὸ λα-
βεῖν" τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀλη-
θείας, οὐκέτι [m] περὶ ἁμαρ-
τιῶν ἀπολείπεται θυσία"·
27 Φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρί-
σεως, καὶ πυρὸς ζῆλος, [n] ἐ-
σθίειν" [o] μέλλοντος" τοὺς
28 ὑπεναντίους. Ἀθετήσας τις
νόμον Μωϋσέως, χωρὶς οἰ-
κτιρμῶν [p] ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ
29 μάρτυσιν ἀποθνήσκει· Πόσῳ,
δοκεῖτε, χείρονος ἀξιωθήσε-
ται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ
Θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ
αἷμα τῆς [q] διαθήκης κοινὸν
ἡγησάμενος, [r] ἐν ᾧ ἡγιάσθη",
καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος
ἐνυ-

(y) *subito*, Aeth. || = Copt. ap. Wetst. (z) προσερχόμεθα 57. (c. al. 6.) 73. al. 11. Mt. b. 4. al. 4. (a) ῥεραντισμένοι A. 31. 39. ἐραντισμένοι D. 37. (b) λελουσμένοι 39. 46. 73. (c) τῷ σώματι B. 21* al. 3. item 71. Ed. Chrys. ap. Mt. semel. Theodoret. mss. (d) κατέχομεν 31. 39. 71. al. 8. Mt. b. 4. al. 5. (e) τῆς ἐλπίδος τὴν ὁμολογίαν D* clar. germ. *spei nostrae confessionem*, Vulg. Syr. Erp. Aeth. ὁμολογίαν τῆς πίστεως 80. al. 2. τὴν ἐλπίδα τῆς ὁμολογίας 46* τὴν ἐπαγγελίαν τῆς ἐλπίδος Chrys. mss. (f) κατανοῶμεν Conject. (g) ἐγκαταλιπόντες 73. al. 6. Mt. f. Ed. Chrys. ap. Mt. Oec. (h) ἐπισαγωγὴν Mt. c. συναγωγὴν Barb. 1. Copt. (i) = 46* || + ἑαυτοὺς 17. 47. Syr. Erp. Theophyl. etiam in Mt. d. + αὐτοὺς Ar. pol. (k) + τῆς κρίσεως Slav. (l) = 3. 108. (m) περιλείπεται θυσίαν περὶ ἁμαρτίας προσενεγκεῖν D*E. clar. germ. (n) κατεσθίειν 37. Mt. f. (o) μέλλων 10. 46. 67** Vulg. Theodoret. alic. (p) + καὶ δακρύων D*E. clar. germ. Syr. p. c. ast. (q) + καινῆς Arm. (r) = A. Chrys. et ap. Mt.

30 ἐνυβρίσας; [s] Οἴδαμεν γὰρ
τὸν εἰπόντα"· ἐμοὶ ἐκδίκησις,
ἐγὼ ἀνταποδώσω, [t] ═ λέ-
γει κύριος"· καὶ πάλιν· [u] κύ-
ριος κρινεῖ" τὸν λαὸν αὐ-
31 τοῦ. [x] Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν
εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος.]
32 [Ἀναμιμνήσκεσθε [y] δὲ"
[z] τὰς πρότερον ἡμέρας", ἐν αἷς
φωτισθέντες πολλὴν ἄθλη-
σιν ὑπεμείνατε παθημάτων·
33 Τοῦτο μὲν, ὀνειδισμοῖς τε
καὶ θλίψεσι [a] θεατριζόμενοι"·
τοῦτο δὲ, κοινωνοὶ τῶν οὕ-
τως ἀναστρεφομένων γενηθέν-
34 τες. Καὶ γὰρ τοῖς [b] δεσμίοις"
συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἁρ-
παγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑ-
μῶν μετὰ χαρᾶς [c] προσε-
δέξασθε", γινώσκοντες ἔχειν
[d] † [e] ἑαυτοῖς" κρείττονα ὕ-
παρξιν [f] ═ ἐν οὐρανοῖς" καὶ
35 μένουσαν. [[g] Μὴ ἀποβάλη-
τε" οὖν τὴν παῤῥησίαν ὑμῶν,
ἥτις ἔχει [h] μισθαποδοσίαν
36 μεγάλην". Ὑπομονῆς γὰρ
ἔχετε χρείαν· ἵνα τὸ θέλημα
τοῦ θεοῦ ποιήσαντες, κομί-
37 σησθε τὴν ἐπαγγελίαν [i]. Ἔτι
[k] γὰρ" μικρὸν ὅσον [l] ὅσον",
ὁ

b ∾ δεσμοῖς μου. d † ἐν.

(s) γέγραπται γὰρ Chryſ. et. ap. Mt. ἐκδίκησιν E. Vulg. mſ. clar. germ. Capreol. Ambr. (t) ═ D* 17. 23* 67** Syr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. clar. germ. (u) ὅτι κρινεῖ κύριος DE. 31. 73. Syr. Vulg. clar. germ. || κρινεῖ κύριος A. 55. 71. Mt. g. (x) Vſ. 31. ante vſ. 30. habet Chryſ. et. ap. Mt. (y) ═ 46. 74. al. 4. Mt. d. Chryſ. in Mt. 1. 5* (z) ταῖς προτέραις ἡμέραις D* || πρότερον] προτέρας 3. 23. || + ὑμῶν 17. 37. 71. 73. 80. Mt. f. h. Slav. (a) ὀνειδιζόμενοι D*E. *ſpectaculo improperantium et anguſtiis ſubjecti*, omiſſo τοῦτο μὲν et τοῦτο δὲ. clar. germ. (b) δεσμίοις AD*gr. 47. 67** 73. al. 3. Mt. k. Syr. utr. Erp. Copt. Arm. Vulg. Chryſ. (et. in Mt. 1. 5*) Antioch. Damaſc. Theodoret. in comm. Oec. Pelag. Ambr. Valerian. ap. Sirmond. δεσμοῖς Orig. *vinculis eorum*, clar. germ. (c) ἐδέξασθε 31. 67* Mt. k. (d) ═ ADE. 23. 31. 36. 37. 39. 46. 47. 67. 72. 73. 74. 80. al. 30. c. Barb. 5. Mt. a. al. 10. Ed. Verſſ. Clem. Chryſ. (et. in Mt. 1. 5.) Theodoret. Iſidor. Damaſc. Theoph. Oec. (e) ἑαυτοὺς A. 36. 67. 80. al. 2. Clem. *vos*, Syr. Arr. Aeth. Vulg. clar. germ. (f) ═ AD* 17. Copt. Aeth. Vulg. clar. germ. Clem. (g) μὴ ἀπολύητε D* *nolite amittere*, Vulg. clar. germ. (h) μεγάλην μισθαποδοσίαν ADE. 73. Mt. f. Vulg. clar. germ. Clem. Or. (i) + διὰ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν 71. (k) ═ 31. Chryſ. et. in Mt. 1. 5* (l) ═ D* 80. Ed. Euſ. Theodoret. mſ.

ὁ ἐρχόμενος ἥξει, καὶ οὐ
χρονιεῖ.
38 Ὁ δὲ δίκαιος [m] ἐκ πί-
στεως [n] ζήσεται·] καὶ ἐὰν ὑ-
ποστείληται [o], οὐκ [p] εὐδο-
κεῖ" [q] ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ".
39 Ἡμεῖς δὲ [r] οὐκ ἐσμὲν [s] ὑπο-
στολῆς" εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ
πίστεως εἰς περιποίησιν [t] ψυ-
1 χῆς". Ἔςι δὲ πίστις, ἐλπιζο-
μένων ὑπόστασις, πραγμά-
των * ἔλεγχος οὐ βλεπομέ-
2 νων. Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρ-
τυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι.
3 Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι
τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ,
εἰς τὸ [u] μὴ ἐκ φαινομένων"
[x] ∾ τὰ βλεπόμενα" γεγονέ-
4 ναι. Πίστει πλείονα θυσίαν
Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκε
τῷ θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη
[y] εἶναι" δίκαιος, μαρτυροῦντος
ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ [z] τοῦ
θεοῦ"· καὶ δι' αὐτῆς ἀποθα-
5 νὼν ἔτι [a] λαλεῖ". Πίστει Ἐνὼχ
μετετέθη, τοῦ μὴ ἰδεῖν θά-
νατον, καὶ οὐχ [b] εὑρίσκετο",
διότι [c] μετέθηκεν" αὐτὸν ὁ
θεός· πρὸ γὰρ τῆς μεταθέ-
σεως [d] — αὐτοῦ" μεμαρτύ-
ρηται [e] εὐηρεστηκέναι" τῷ
6 θεῷ. Χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύ-
νατον

---

x ∾ τὸ βλεπόμενον. a ∾ λαλεῖται.

(m) + μου A. Arm. Vulg. Clem. Euſeb. alic. Theodoret. alic. Procop. Sedul. (n) + μου D* Syr. Copt. clar. germ. Euſeb. Theodoret. alic. Cypr. Hieron. αὐτοῦ Erp. (o) + τις Arm. (p) εὐδοκιεῖ Mt. l. (q) *animae meae*, Vulg. (r) + ἀδελφοὶ Slav ed. (s) ἀποστολῆς 72. ἐπιστολῆς 69. *ſubtractionis filii*, Vulg. mſ. *per veſtigium*, clar. germ. *refugae*, harl.* (t) = 72* Ed. (u) ἐκ μὴ φαινομένων Syr. Vulg. clar. germ. Ath. Chryſ. in comm. Theodoret. in comm. Theophyl. in comm. ἐκ τῶν μὴ φαιν. Nyſſ, alic. μὴ ἐκφαινομένων Ed. item Mt. f. μὴ ἐμφαινομένων Mt. l. (x) AD*E. 17. Copt. clar. germ. Clem. Ath. Cyr. Chryſ. in Mt. 1. 5. ſemel. (y) = 67** (z) τῷ θεῷ AD* 17. (a) λαλεῖ A. 17. 23. 31. 39. 47. 71. 73. 80. al. 6. et Barb. 1. Mt. k. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Arm. Slav. rec. Vulg. (ſed *nominatur*, clar. germ. harl.) Clem. Orig. Nyſſ. Chryſ. in comm. (et. in Mt. 1. 5*) Epiph. Aſterius. Damaſc. Chronic. alex. Theodoret. in textu. Photius mſ. Theophyl. (et. in Mt. d.) diſerte. Oec. et in Mt. n** (b) εὑρίσκεται 23. (c) μετετέθηκεν D** 69. 72. Mt. c. item 70. Ed. (d) = AD* 17. 67** 80. Vulg. clar. germ. (e) εὐαρεστηκέναι A. 45. 71. 73. al. 2. Mt. g.

κατον εὐαρεστῆσαι· πιστεῦσαι
γὰρ δεῖ [f] τὸν προσερχόμε-
νον τῷ Θεῷ, ὅτι ἐστὶ, καὶ
τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθα-
7 ποδότης γίνεται. Πίστει χρη-
ματισθεὶς νῶε * περὶ τῶν
[g] μηδέπω" βλεπομένων, *
εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασε κι-
βωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴ-
κου αὐτοῦ· δι' ἧς κατέκρινε
τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πί-
στιν δικαιοσύνης ἐγένετο κλη-
8 ρονόμος.] [Πίστει [h] [i] καλού-
μενος" ἀβραὰμ [k] ὑπήκουσεν"
[l] ἐξελθεῖν" εἰς" [m] τὸν" [n] τό-
πον", ὃν ἤμελλε λαμβάνειν εἰς
κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε, μὴ
ἐπιστάμενος ποῦ [o] ἔρχεται".
9 [[p] Πίστει" παρῴκησεν [q] εἰς
[r] ═ τὴν" γῆν τῆς ἐπαγγε-
λίας ὡς [s] ἀλλοτρίαν", ἐν σκη-
ναῖς κατοικήσας, μετὰ ἰσαὰκ
καὶ ἰακὼβ τῶν συγκληρονό-
μων τῆς ἐπαγγελίας [t] τῆς
10 αὐτῆς"· [u] Ἐξεδέχετο" γὰρ
τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν
πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δη-
11 μιουργὸς ὁ Θεός. Πίστει καὶ
[x] αὐτὴ σάῤῥα" [y] δύναμιν εἰς
[z] καταβολὴν" σπέρματος ἔ-
λαβε [a] καὶ" παρὰ καιρὸν
ἡλικίας [b] †, [c] ἐπεὶ πιστὸν
ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμε-
12 νον". Διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεν-
νήθησαν

b † ἔτεκεν.

(f) + πρῶτον 39. 67* al. 5. Aeth. Chryſ. in textu et in Mt. 1. item 66. in m. (g) μὴ Mt. b. clar. germ. Chryſ. ſemel ap. Mt. μήπω 47. Chryſ. ſemel ap. Mt. μηδέποτε 1. (h) + ὁ AD* Arm. Vulg. Theodoret. (i) ═ Aeth. (k) ἔμελλεν Theophyl. ap. Mt. (l) ἐλθεῖν 23. εἰσελθεῖν 38. ἐξελθὼν Ed. poſt τόπον D* (m) ═ AD* (n) κόσμον Mt. l. (o) ἀπέρχεται 2. 49. 61. (p) καὶ D*E. clar. germ. (q) + ἀβραὰμ D** 31. 37. 38. 39. 72. 74. Mt. l. Lectionaria. Ed. Ar. pol. item, alio loco, 2. 4. (r) ═ A. 46. 55. 74. 80. 91. pluresque. Mt. g. Ed. Oec. etiam in Mt. n. (s) ἀλλότριος 66. in m. (t) αὐτοῦ D* 38. αὐτῶν Aeth. (u) ἐξεδέχοντο Chryſ. (x) αὐτῇ σάῤῥα. Conject. (y) + στεῖρα D* Slav. ed. Vulg. clar. germ. + ἡ στεῖρα 37. 67. Mt. f. + στεῖρα οὖσα 4** 31. 47. 71. 72. 73. 80. al. 3. Mt. a. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. (Aeth. ponit poſt ἔλαβεν) it. Arm. Theophyl. (z) *conceptionem* Vulg. clar. germ. Aug. mſ. Arm. in marg. (a) εἰς τὸ τεκνῶσαι D*Egr. Mt. f. Arm. εἰς τὸ τεκνῶσαι, καὶ 37. 73. 80. || *filium, etiam* clar. germ. (b) ═ AD* 17. Copt. Aeth. Vulg. clar. germ. Chryſ. mſ. (et. in Mt. 4.) (c) ═ Chryſ. (et. ap. Mt.)

νήθησαν [d], καὶ ταῦτα νενε-
κρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα
τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ
[e] ὡς ἡ" ἄμμος [f] ἡ παρὰ τὸ
χεῖλος" τῆς θαλάσσης [g] ἡ
13 ἀναρίθμητος". Κατὰ πίστιν
ἀπέθανον [h] οὗτοι" πάντες,
μὴ [i] λαβόντες" τὰς ἐπαγ-
γελίας, ἀλλὰ πόῤῥωθεν αὐ-
τὰς ἰδόντες [k] † καὶ ἀσπασά-
μενοι, [l] καὶ" ὁμολογήσαντες,
ὅτι ξένοι [m] καὶ παρεπίδημοί
14 εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. Οἱ γὰρ
τοιαῦτα [n] λέγοντες" ἐμφα-
νίζουσιν, ὅτι πατρίδα ἐπι-
15 ζητοῦσι. Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης
[o] ἐμνημόνευον", ἀφ' ἧς [p] ∾
ἐξῆλθον", εἶχον [q] ἄν" και-
16 ρὸν ἀνακάμψαι· [r] Νῦν" δὲ
κρείττονος ὀρέγονται, τοῦτ'
ἔστιν, ἐπουρανίου. διὸ οὐκ
ἐπαισχύνεται [s] αὐτοὺς" ὁ
θεὸς, θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐ-
τῶν· ἡτοίμασε γὰρ [t] αὐτοῖς"
17 πόλιν][u]. [Πίστει προσενήνο-
χεν [x] ἀβραὰμ" τὸν ἰσαὰκ
πειραζόμενος, καὶ τὸν μονο-
γενῆ προσέφερεν [y] ὁ" τὰς
ἐπαγ-

e. ὡσεὶ. k † καὶ πεισθέντες. p ∾ ἐξέβησαν. r. νυνὶ.

(d) + οἱ πολλοὶ 68. in m. + οἱ πάντες Chryſ. (et. ap. Mt.) in textu et comm. (e) ABD**E. 23. 37. 46. 47. 67. 72. 73. 80. 91. 108. al. 16. Mt. a. b. e* al. 7. Ed. Chryſ. ap. Mt. Damaſc. Theophyl. (et. in Mt. d.) Oec. καθὼς ἡ D* 21. (f) = D*E. Aeth. clar. germ. (g) = Chryſ. ap. Mt. in textu. || = ἡ Mt. k. (h) = Mt. f. clar. germ. (i) προσδεξάμενοι A. || κομισάμενοι 17. 23* 39. 57. (cum 71.) 80. Chryſ. bis in comm. (et. in Mt. 4. et ſemel in 1. 5.) Damaſc. Theophyl. et. in Mt. d. (k) = ABDE. 10. 17. 23. 37. 39. 43. 46. 47. 66** 67. 71. 72. 73. 74. 80. 91. 92. 108. al. 34. Mt. a. b. c. al. 7. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. clar. germ. Chryſ. (et. ap. Mt.) Nyſſ. Phot. ap. Oec. mſ. Theodoret. Damaſc. Theophyl. (et. in Mt. d.) Oec. Hier. Aug. Sedul. (l) = 17. (m) + καὶ πάροικοι D*Egr. (n) βλέποντες 4. (o) μνημονεύουσιν D* 47. 73. 80. ἐμνημόνευσαν B. 17. 31. (p) AD*E. 17. 73. 80. Chron. alex. Damaſc. ἐξεβλήθησαν Ath. (q) = D* (r) ADE. 57. (cum al. 7.) 72. 73. 74. al. 7. pluresque. Mt. a. al. 4. Ed. Ath. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theodoret. Oec. (s) = 80. Arm. Vulg. Orig. Theophyl. in Mt. d. (t) αὐτῶν 72. (u) + *ſanctam*, tol. (x) = Chryſ. ap. Mt. Syr. p. habet. cum alt. || ante προσενήνοχε ponit 71. poſt ἰσαὰκ D* (y) *in quo*, Vulg. mſ. Beda.

ἐπαγγελίας [z] ἀναδεξάμενος",
18 Πρὸς ὃν ἐλαλήθη· ὅτι ἐν ἰσα-
ὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα·
19 Λογισάμενος, ὅτι καὶ ἐκ νε-
κρῶν [a] ἐγείρειν" [b] δυνατὸς"
ὁ θεός· ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν
20 [c] παραβολῇ" ἐκομίσατο. Πί-
στει [d] περὶ μελλόντων εὐλό-
γησεν ἰσαὰκ τὸν ἰακὼβ καὶ
21 τὸν ἠσαῦ. Πίστει ἰακὼβ ἀ-
ποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν
ἰωσὴφ εὐλόγησε· καὶ προσ-
εκύνησεν [e] ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς
22 ῥάβδου αὐτοῦ". Πίστει ἰω-
σὴφ [f] τελευτῶν" περὶ τῆς
ἐξόδου τῶν υἱῶν ἰσραὴλ
ἐμνημόνευσε, καὶ περὶ τῶν
23 ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο. Πί-
στει μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη
τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων
αὐτοῦ, [g] διότι" [h] εἶδον" ἀ-
στεῖον τὸ παιδίον· καὶ οὐκ
ἐφοβήθησαν τὸ [i] διάταγμα"
24 τοῦ βασιλέως. [k] [Πίστει μωϋ-
σῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσα-
το λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς
25 Φαραὼ, Μᾶλλον ἑλόμενος
συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ
τοῦ θεοῦ, ἢ [l] πρόσκαιρον"
ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν· [m]
26 Μείζονα [n] πλοῦτον" ἡγησά-
μενος τῶν [o] αἰγύπτου" θησαυ-
ρῶν τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ χρι-
στοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν
27 μισθαποδοσίαν. Πίστει κα-
τέλιπεν αἴγυπτον, μὴ φοβη-
θεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βα-
σιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον
ὡς

---

o ∾ ἐν αἰγύπτῳ.

(z) δεξάμενος 80. Mt. g. l. Chryſ. in Mt. 4. ſemel. Theophyl. et. in Mt. d. (a) ἐγεῖραι A. 17. 71. Cyr. Chron. alex. ἐγερεῖ (ſine δύνατος) 61. (b) δύναται A. (c) παραβολαῖς Chryſ. ap. Mt. ſemel. (d) + καὶ AD* 17. 23. 37. 67* Mt. f. Vulg. clar. germ. Chryſ. in textu (et. in Mt. 1. 5. ſemel) Theodoret. Damaſc. (e) *faſtigium in acumine virgae ſuae*, harl.* *faſtigium in faſtigium virgae ejus*, harl.** *faſtigium cacumen virgae ejus*, luxov. (f) = 4* (g) καθότι 73. 80. (h) = 44. 47. (i) δόγμα A. ut videtur. 34. πρόσταγμα 46. in m. (k) + πίστει μέγας γενόμενος μωϋσῆς ἀνεῖλεν τὸν αἰγύπτιον, κατανοῶν τὴν ταπείνωσιν (*dolorem*) τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. DE. clar. germ. Vulg. mſ. (l) προσκαίρου. Vulg. (m) + καὶ 49. (n) = Arm. et mox legit τοῦ πλούτου τῶν θησαυρῶν. (o) BDE. 31. 46. 67** 72. 73. 80. al. 10. Mt. c. al. 9. Ed. Syr. Copt. Slav. Clem. Euſeb. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theodoret. alic. Theophyl. (et. ap. Mt.) || ἐν Αἰγύπτου A. 71. al. 3. αἰγυπτίων 23. Arm. Vulg.

28 ὡς [p] ὁρῶν" ἐκαρτέρησε. Πί-
στει πεποίηκε τὸ πάσχα καὶ
τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος,
ἵνα μὴ ὁ [q] ὀλοθρεύων" τὰ [r]
πρωτότοκα" θίγῃ αὐτῶν. [s]
29 Πίστει διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν
θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς [t]· ἧς
πεῖραν λαβόντες οἱ αἰγύπτιοι,
30 [u] κατεπόθησαν". Πίστει τὰ
τείχη ἱεριχὼ [x] ἔπεσε", κυ-
κλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας.
31 Πίστει ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συν-
απώλετο τοῖς ἀπειθήσασι,
[y] δεξαμένη" τοὺς κατασκό-
32 πους μετ' εἰρήνης] [z]. Καὶ τί
[a] ἔτι" λέγω; ἐπιλείψει γάρ
με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ
γεδεὼν, βαράκ τε καὶ σαμ-
ψὼν, καὶ ἰεφθάε, δαβίδ τε
καὶ σαμουὴλ, καὶ τῶν [b] προ-
33 φητῶν [c]· [Οἳ [d] διὰ πίστεως
κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰρ-
γάσαντο δικαιοσύνην, [e] ἐπέ-
τυχον ἐπαγγελιῶν", ἔφραξαν
34 [f] στόματα" λεόντων, Ἔσβε-
σαν δύναμιν πυρὸς, ἔφυγον
στόματα μαχαίρας, [g] ἐνεδυ-
ναμώθησαν" ἀπὸ ἀσθενείας,
ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέ-
μῳ, παρεμβολὰς [h] ἔκλιναν"
35 ἀλλοτρίων· Ἔλαβον γυναῖ-
κες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νε-
κροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ [i] ἐ-
τυμπανίσθησαν", οὐ προσ-
δεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν,
ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως
36 τύχωσιν· Ἕτεροι δὲ ἐμπαι-
γμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔ-
λαβον, ἔτι [k] δὲ" δεσμῶν
37 καὶ φυλακῆς· Ἐλιθάσθη-
σαν,

(p) ὁρῶντα D*gr. (q) ὀλεθρεύων ADE. Damafc. (r) πρωτοτόκια 47. (s) + *fide praedaverunt aegyptios, exeuntes* harl.* item marian. (t) + γῆς AD*E. 17. 31. 47. 71. 73. (Syr. Copt. Arm. Slav.) Vulg. clar. germ. Chryf. (et. ap. Mt.) Theodoret. mf. (u) κατεποντίσθησαν 10. 31. 49. 71. 73. et Barb. 1. Chryf. bis. (etiam ap. Mt. femel.) Theodoret. (x) κατέπεσε 4. al. 6. item 39. Mt. n. Ed. ἔπεσαν AD* 17. 23. 31. 71. Mt. a. f. Chryf. in Mt. 4. femel. ἔπεσον 37. Chryf. in Mt. 1. 5. femel. (y) ὑποδεξαμένη 69. Chryf. mf. et in Mt. 1. 5. femel. (z) + καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα Slav. ed. (a) = D*gr. (b) + ἄλλων 37. Syr. Erp. Aeth. Arm. Slav. 7. ed. Vulg. mf. Theodoret. Ambr. (c) + *Ananias*, *Azarias*, *mifahel*, *daniel*, *helias*, *helifaeus*, harl.* (d) + ἅγιοι πάντες 39. 61. 74. Lectionaria. (e) = Aeth. (f) στόμα Vulg. (g) ἐδυναμώθησαν AD*. (h) *ceperunt*, clar. germ. Vulg. mf. (i) ἀπετυμπανίσθησαν D*. (k) = 39. 49. ἔτι δὲ = Arm.

σαν, l ἐπρίσθησαν", m ἐπει-
ράσθησαν", ἐν φόνῳ μαχαίρας
ἀπέθανον· περιῆλθον ἐν μη-
λωταῖς, n ἐν" αἰγείοις δέρμα-
σιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμε-
38 νοι, o κακουχούμενοι", (Ὧν
οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος), p ἐν"
ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρε-
σι, καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀ-
39 παῖς τῆς γῆς. Καὶ οὗτοι πάν-
τες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πί-
στεως, οὐκ ἐκομίσαντο q τὴν
40 ἐπαγγελίαν", Τοῦ θεοῦ περὶ
ἡμῶν κρεῖττόν τι r προβλε-
ψαμένου", ἵνα μὴ χωρὶς ἡ-
μῶν τελειωθῶσι.]

1 Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, [το-
σοῦτον ἔχοντες περικείμενον
ἡμῖν νέφος μαρτύρων, s ὄγ-
κον" ἀποθέμενοι πάντα, καὶ
τὴν t εὐπερίστατον" ἁμαρτί-
αν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν u
τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα·
2 Ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πί-
στεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν
Ἰησοῦν,] ὃς ἀντὶ τῆς προκει-
μένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμει-
νε σταυρὸν, αἰσχύνης κατα-
φρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε x τοῦ
θρόνου" τοῦ θεοῦ y κεκάθι-
3 κεν." Ἀναλογίσασθε z γὰρ"
τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα
ὑπὸ

y ἐκάθισεν.

(l) = Clem. Aeth. Sed habet Or. diſ. (m) = 2. 43. Ap. 7. Mt χ. Syr. Erp. Aeth. Orig. ſemel (ſed quater habet.) Euſ. Theophyl. (et. ap. Mt.) Ante ἐπρίσθησαν ponit 17. || ἐπυράσθησαν ſ. ἐπυρώθησαν ſ. ἐπηρώθησαν ſ. ἐπρήσθησαν ſ. ἐπέρθησαν ſ. ἐπάρθησαν ſ. ἐπράθησαν ſ. ἐσπειράσθησαν ſ. ἐσφαιρίσθησαν ſ. ἐπηρειάσθησαν ſ. ἐταριχεύθησαν. Conjecturae Variorum. (n) καὶ 67** (o) κακοχούμενοι 46. 71. al. 3. Mt 6. al. 4. Ed. Theophyl. in Mt. d. (p) ἐπ' A. 71. 73. Mt. h. Orig. ſemel. Socrat. (q) τὰς ἐπαγγελίας A. 80. Ar. pol. || cum ſeq. τοῦ θεοῦ jungit Clem. (r) προειδομένου τοῦ θεοῦ Clem. (s) = Chryſ. in Mt. 1. 5* Ad μαρτύρων refert Mt. 4. ὄκνον Conject. (t) ἀπερίστατον Ed. *fragile*, clar. germ. harl. (u) + εἰς 71. 80. *ad*, Vulg. ed. clar. germ. Vigil. tapſ. Alii. || τρέχομεν 31. 39. 47. Mt. f. g. Lectionaria. (x) = 1. 73. et Barb. 1. Orig. (y) κεκάθικεν (ſ. κεκάθηκεν) ABDE. 17. 37. 39. 46. 57. (cum al. 6.) 72. 73. 80. 91. al. 24. pluresq. Mt. a. al. 13. Ed. Nyſſ. Cyr. utr. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theodoret. Damaſc. Oec. Theophyl. (et. ap. Mt.) alii. (z) οὖν 72. al. 3. Ed. Syr. Erp. clar. germ. *age*, Arm. || = Vulg. mſ. Haimo.

ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν [a] εἰς
αὐτὸν" ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ
κάμητε, ταῖς ψυχαῖς [b] ὑ-
μῶν"* [c] ἐκλυόμενοι".
4 [d] Οὔπω" μέχρις αἵματος
[e] ἀντικατέστητε", πρὸς τὴν
ἁμαρτίαν* [f] ἀνταγωνιζόμε-
5 νοι". Καὶ [g] ἐκλέλησθε" τῆς
παρακλήσεως, [h] ἥτις" ὑμῖν
[i] ὡς" υἱοῖς διαλέγεται· υἱέ
[k] μου", μὴ ὀλιγώρει παιδείας
κυρίου, μηδὲ ἐκλύου, ὑπ'
6 [l] αὐτοῦ" ἐλεγχόμενος· ["Ον
γὰρ ἀγαπᾷ κύριος, παι-
δεύει· μαστιγοῖ [m] δὲ" πάν-
τα υἱὸν, ὃν παραδέχεται.
7 [n] ∾ Εἰ" παιδείαν ὑπομένετε,
ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται
ὁ θεός· τίς γάρ [o] ἐστιν" υἱὸς,
8 ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; Εἰ δὲ
χωρίς ἐστε παιδείας, ἧς μέ-
τοχοι γεγόνασι πάντες, ἄρα
νόθοι [p] ἐστὲ" καὶ οὐχ υἱοί.
9 [q] Εἶτα" τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς
ἡμῶν πατέρας [r] εἴχομεν" παι-
δευτὰς, καὶ [s] ἐνετρεπόμεθα"·
οὐ [t] πολλῷ" μᾶλλον ὑποτα-
γησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν
[u] πνευμάτων", καὶ ζήσομεν;
10 Οἱ μὲν γὰρ [x] πρὸς ὀλίγας ἡ-
μέρας",

n ∾ εἰς.

(a) ⚌ Arm. εἰς ἑαυτοὺς D*E. Syr. Erp. Vulg. mſ. Theodoret. *in vobis*, clar. germ. (b) = 37. Mt. f. (c) ἐκλελυμένοι D* (d) οὔπω. Mt. ψ. + γὰρ D* 61. 73. Mt. ω. Copt. Arm. Vulg. ed. (e) ἀντεκατέστητε 46. 72. al. 7. Mt. b. al. 6. Chryſ. in Mt. 5** ſemel. Theodoret. Theophyl. in Mt. d. || ἀντέστητε Mt. g. (f) ⚌ Theophyl. in Mt. d. item Chryſ. in comm. ſemel ap. Mt. Ante ἀντικατ. pon. Arm. (g) ἐκλέλυσθε Mt. c. al. 4. Chryſ. in Mt. 1* et in comm. Theophyl. in Mt. d. (h) ὅτι Mt. ω. (i) = 37. (k) ⚌ D* 73. al. 5. clar. germ. Clem. Theodoret. mſ. (l) αὐτῆς 43. (m) ⚌ 71. Arm. (n) εἰς ADE. 23. 37. 46** 80. al. 19. et Barb. 1. Mt. a. al. 4. et ex emendatione al. 3. Damaſc. Procop. Chryſ. in Mt. 5* Theophyl. in Mt. d. *in disciplina perſeverate*, Vulg. clar. germ. et ſic Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. *in doctrinam patientes eſtote*. harl. (o) = A. Vulg. Orig. (p) poſt υἱοί ponunt AD. 17. 37. 80. Vulg. clar. germ. Chryſ. ap. Mt. Ambr. || + πάντες Slav. 5. (q) εἰ δὲ Ed. Syr. Arm. (r) ἔχομεν 55. 73. Ed. Theodoret. || + καὶ 66. in m. (s) ἐντρεπόμεθα 55. Mt. χ. (t) πολὺ A. πολὺ δὲ D* (u) πατέρων 73. al. 3. Mt. l. ω ſemel. πνευματικῶν 61. (x) ⚌ 43.

μέρας", κατὰ τὸ δοκοῦν αὐ-
τοῖς, ἐπαίδευον· ὁ δὲ [y] ἐπὶ
τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μετα-
λαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐ-
11 τοῦ".] Πᾶσα [z] δὲ" παιδεία
πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ
χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης·
ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν
τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις
ἀποδίδωσι δικαιοσύνης.
12 Διὸ τὰς παρειμένας χεῖ-
ρας καὶ τὰ παραλελυμένα γό-
13 νατα ἀνορθώσατε· Καὶ [a] τρο-
χιὰς" ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς
ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χω-
λὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλ-
14 λον.] [Εἰρήνην διώκετε με-
τὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγια-
σμὸν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψε-
15 ται τὸν κύριον· Ἐπισκοποῦν-
τες, μή τις ὑστερῶν ἀπὸ
τῆς [b] χάριτος" τοῦ θεοῦ·
μή [c] τις" [d] ῥίζα πικρίας"
[e] ἄνω φύουσα" [f] ἐνοχλῇ",
καὶ [g] διὰ ταύτης" μιανθῶσι
16 [h] πολλοί· Μή τις πόρνος,
*ἢ βέβηλος ὡς Ἠσαῦ, [i] ὃς"
ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδο-
το τὰ πρωτοτόκια [k] αὐτοῦ".
17 Ἴστε γὰρ, ὅτι καὶ μετέπει-
τα θέλων κληρονομῆσαι τὴν
εὐλογίαν, ἀπεδοκιμάσθη· με-
τανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὗ-
ρε, καίπερ μετὰ δακρύων
18 ἐκζητήσας αὐτήν. Οὐ γὰρ
προσεληλύθατε [l] ψηλαφω-
μένῳ [m] ὄρει", [n] καὶ" [o] κε-
καυμένῳ" πυρὶ, καὶ γνόφῳ,
[p] ∾ καὶ σκότῳ", καὶ θυέλ-
19 λῃ, Καὶ σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ

p ∾ καὶ ζόφῳ.

(y) *ad utilitatem perpetuae vitae ejus dat disciplinam autem ut percipiamus honestatem ejus* harl. (z) = D* 31. Mt. ω ſemel. Arm. Chryſ. ap Mt. ſemel. || μὲν 17. 21. clar. (a) τραχιὰς 72. Ed. (b) δόξης Mt. g. (c) τι 19. (d) ῥίζα, πικριὰς Conject. || + κακίας 91. (e) ἀναφύουσα 35. it. 1. Mt. a3. b. Heſych. Anatol. (f) ἐν χολῇ ut Deut. 29, 18. Conject. (g) δι' αὐτῆς A. 17. 67** 80. al. 4. Clem. Chryſ. in comm Martinus Papa. (h) + οἱ A. 47. Clem. Theodoret. (i) = D* (k) = Arm. Clem. (l) + μὴ ſ. οὐ Conject. || *acceſſiſtis ad ardentem et tractabilem (intrectabilem* harl.) *ignem*, clar. harl. (m) = AC. 17. 47 Syr. Erp. Copt. Aeth. clar. Vulg. mſ. Chryſ. in comment. (et. ap. Mt.) Theophyl. ap. Bengel. Martinus. || ante ψηλαφ. pon. 37. Mt. f. Chryſ. in textu. (n) = D* 67** Arm. (o) κεκαλυμμένω D*gr. Pſeudo-Ath. Pro accenſibilem, *acceſſibilem* leg. Vulg. mſ. (p = Mt. g. || καὶ ζόφω ACD* 17. 31. 39. 71. 78. 80. Utrumque jungit Arm.

φωνῇ ῥημάτων, ἧς [q] οἱ ἀκού-
σαντες παρῃτήσαντο, [r] μὴ"
προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον·
20 (Οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελ-
λόμενον· κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ
ὄρους, λιθοβοληθήσεται [s] †·
21 Καὶ, ([t] οὕτω" φοβερὸν ἦν
τὸ [u] φανταζόμενον",) μωϋ-
σῆς εἶπεν· [x] ἔκφοβός" εἰμι
22 καὶ ἔντρομος·) Ἀλλὰ προσ-
εληλύθατε σιὼν [y] ὄρει· καὶ"
πόλει θεοῦ ζῶντος, ἱερουσα-
λὴμ ἐπουρανίῳ· καὶ [z] μυριά-
23 σιν", [a] ἀγγέλων* Πανηγύ-
ρει"· καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτο-
τόκων [b] ἀπογεγραμμένων ἐν οὐ-
ρανοῖς"· καὶ κριτῇ θεῷ πάντων·
καὶ πνεύμασι δικαίων [c] τε-
24 τελειωμένων"· Καὶ διαθή-
κης νέας μεσίτῃ ἰησοῦ· καὶ
[d] αἵματι ῥαντισμοῦ", [e] κρεῖτ-
τον" λαλοῦντι παρὰ [f] ∾ τὸν"
ἄβελ.

---

s † ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται. b. ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμ-
μένων. e. κρείττονα. f ∾ τό.

(q) + καὶ Mt. a3. b. e. (r) = 10. 73. Ed. Chryſ. ap. Mt. ſemel. (s) = ABCD. 17. 23. 31. 37. 39. 46. 47. 53. 57. 67. 71. 72. 73. 7.. 80. 91. 92. 108. al. 33. Mt. a. b. al. 9. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. clar. Chryſ. (et. ap. Mt.) Damaſc. Theodoret. Theophyl. (et. ap. Mt.) Oec. in comm. (t) οὐ D gr. (u θαυμαζόμενον 39. || + ὅτι καὶ Arm. (x) ἔμφοβος 74 al. 3. Mt. b. e. k. Chryſ. ap. Mt. Theodoret. Theophyl. et. ap. Mt. (y) = Aeth. καὶ = D* clar. || καὶ πόλει = harl. (z) μυρίων ἁγίων D*gr. || + στραταῖς Arm. (a) jungunt AC. al. 11. Ed. (etiam St 3.) Orig. Euſ. Ath. Baſ. Chryſ. (et. ap. Mt.) Theodoret. Theophyl. Hieron. alic. Ambr. Aug. || = πανηγύρει. Arm. || μυριάδων ἀγγέλων πανηγύρει Syr. Ar. pol. Vulg. clar. Clem. (b) ACD. 37. 53. 71. 73. Mt. f. Syr. Copt. Vulg. clar. Ignat. Clem. Orig. quater. Euſeb. Baſil. Iacobi Liturg. Cyr. Chryſ. (et. ap. Mt bis, ſed ſemel vulgari ordine.) Severian. Theodoret. Cosmas Dionyſ. areop. Procop. ap. Niceph. Theophyl. (et ap. Mt.) Martin. Hier. || ἀπογεγραμμ. .. 57. c) τεθεμελιωμένων D* clar. (d) αἵματος ῥαντισμῷ Syr. Erp. Arm. Vulg. Cyrill. ap. Niceph. (e) AD. 23. 31. 37. 39. 46. 53. 61. 72. 74. 80. al. 23. Mt. a. al. 79. Ed. Syr. Arr. Copt. Arm. Vulg. clar. Chryſ. (et. ap. Mt.) Baſil. Cyr. Baſil. ſeleuc. Damaſc. Oec. Theophyl. (et. ap. Mt.) Chronic. paſch. Procop. Martinus Papa. (f) τὸ B. 2. 18** Sohol. cod. 20. 44. Ap. 6. Ed. Syr. Arr. Aeth. Slav. ut videtur. Baſil. Cyr. Procop. Oec. Theophyl. τὸ τοῦ Conject.

25 ἄβελ. [Βλέπετε, μὴ [g] πα-
ραιτήσησθε" τὸν λαλοῦντα][h].
εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ [i] ἔφυγον",
[k] τὸν" ἐπὶ [l] † γῆς παραιτη-
σάμενοι χρηματίζοντα, [m]
πολλῷ" μᾶλλον [n] ἡμεῖς" οἱ
τὸν ἀπ' [o] οὐρανῶν" [p] ἀπο-
26 στρεφόμενοι"· Οὗ ἡ φωνὴ
τὴν γῆν ἐσάλευσε τότε· νῦν
δὲ ἐπήγγελται, λέγων·
[q] ἔτι" ἅπαξ ἐγὼ [r] ∾ σείω"
οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ
27 τὸν οὐρανόν. Τὸ δὲ, [s] ἔτι"
ἅπαξ, δηλοῖ τῶν σαλευομέ-
νων [t] τὴν" μετάθεσιν, ὡς
[u] πεποιημένων", [x] ἵνα μεί-
28 νῃ τὰ μὴ σαλευόμενα".] Διὸ
[βασιλείαν [y] ἀσάλευτον"
παραλαμβάνοντες, [z] ἔχω-
μεν" χάριν, δι' ἧς [a] ∾
λατρεύωμεν" [b] εὐαρέστως"
τῷ θεῷ, μετὰ [c] ∾ αἰ-
29 δοῦς καὶ εὐλαβείας". [d] Καὶ"
γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ κα-
ταναλίσκον.
1 Ἡ φιλαδελφία μενέτω [e].

Ii 3 2 Τῆς

l † τῆς. r ∾ σείσω. a ∾ λατρεύομεν. c ∾ εὐλαβείας καὶ δέους.

(g) παραιτήσεσθε 57. (c. al. 3.) Mt. h. || παραιτεῖσθε Mt. c. (h) + ὑμῖν D* Syr. harl.* clar. (i) ἐξέφυγον AC. 57 (cum al. 2.) Mt. h, Slav. Vulg. clar. Cyr. Epiph. Chryſ. et. in Mt. 1. 5. (k) poſt παραιτ. pon. ACD. 53. Mt. 4. Cyr. Damaſc. || τὸν ἐπὶ γῆς poſt παραιτ. pon. 37. 68. 73. 80. Mt. f. Arm. (l) = ACD. 57. (cum al 7.) 73. 80. al. 14. Mt. a. al. 10. Ed. Cyr. Chryſ. (et. ap. Mt.) Damaſc. Theophyl. (et. ap. Mt.) Theodoret. Oec. || ἐν τῇ γῇ Arm. ed. (m) πολὺ AC. ut videtur. D* (n) ὑμεῖς C. ut vid. 43. (o) οὐρανοῦ B. 52. 53. 67** al. 7. et Barb. 4. Mt. c. al. 4. Ed. Chryſ. et. ap. Mt. (p) ἀναστρεφόμενοι 4** 44. 46. (q) ὅτι 19. 47. Mt. c. ὅτι ἔτι 53. || λέγων ἅπαξ· Syr. (r) AC. 6. 47. 53. 67** 71. 73. 80. (Syr. Ar. p. Aeth.) Slav. Vulg. Ath. Cyr. Cosmas. Andreas. Arethas. (s) = 47. Syr. (t) = CD* 53. Alii transp. (u) πεπονημένων. Conject. (x) = A. (y) οὐρανῶν 68. (z) ἔχομεν 31. 37. 39. 73. al. 10. Mt. b. d. al. 6. (Syr. Erp.) Slav. Vulg. ed. clar. Ath. Chryſ. mſ. et ſemel in Mt. 1. 5. Cyr. Antioch. (a) 31. 37. 39. 47. 53. 73. 80. al. 26. Mt. a. al. 10. Ed. Slav. Chryſ. mſ. et ap. Mt. Ath. Oec. Theophyl. (et. ap. Mt.) (b) εὐχαρίστως D*gr. 52. 56. (c) ACD* 17. 71. 73. 80. Copt. Slav. ed. Chryſ. (et in Mt. 4. ſemel) δέους καὶ εὐλαβείας Theophyl. mſ. et. in Mt. d. in textu. εὐλαβείας καὶ φόβου Mt. κ. φόβου καὶ τρόμου Sahid. ut videtur (d) κύριος D* clar. (e) + *in vobis* Vulg. ed. Syr. Erp. Arm.

2 Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθά-
νεσθε· διὰ ταύτης γὰρ [f] ἐλα-
θὸν" τινες ξενίσαντες ἀγ-
3 γέλους. Μιμνήσκεσθε τῶν
δεσμίων, ὡς συνδεδεμένοι·
τῶν [g] κακουχουμένων", ὡς
καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι.
4 Τίμιος ὁ γάμος [h] ἐν πᾶσι",
καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρ-
νους [i] ∾ δὲ" καὶ μοιχοὺς κρι-
5 νεῖ ὁ θεός. Ἀφιλάργυρος ὁ
τρόπος· [k] ἀρκούμενοι" τοῖς
παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν,
οὐ μή σε ἀνῶ, οὐδ' οὐ μή
6 σε ἐγκαταλίπω· Ὥστε
θαῤῥοῦντας [l] ἡμᾶς" λέγειν·
κύριος ἐμοὶ βοηθὸς, καὶ οὐ
φοβηθήσομαι· τί ποιήσει μοι
7 ἄνθρωπος; [Μνημονεύετε
τῶν [m] ἡγουμένων" ὑμῶν,
οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λό-
γον τοῦ θεοῦ· ὧν ἀναθεω-
ροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀνα-
στροφῆς, μιμεῖσθε τὴν [n] πί-
8 στιν. Ἰησοῦς χριστὸς" [o] χθὲς"
καὶ σήμερον* ὁ αὐτὸς, καὶ
9 εἰς τοὺς αἰῶνας.] Διδα-
χαῖς [p] ποικίλαις" καὶ ξέναις
μὴ [q] παραφέρεσθε·" καλὸν γὰρ
χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρ-
δίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς
οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπα-
10 τήσαντες. Ἔχομεν θυσιαστή-
ριον, ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχου-
σιν [r] ἐξουσίαν" οἱ τῇ σκηνῇ
11 λατρεύοντες. Ὧν γὰρ εισ-
φέρεται ζώων τὸ αἷμα [s] πε-
ρὶ ἁμαρτίας" εἰς τὰ ἅγια διὰ
τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ
σώματα [t] κατακαίεται" ἔξω
12 τῆς παρεμβολῆς. Διὸ καὶ
ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ
[u] ἰδίου"

i ∾ γάρ. q περιφέρεσθε.

(f) *latuerunt*, Vulg. ed. harl.** *placuerunt*, Vulg. mſ. tol harl.* luxov. alii *didicerunt*, (ἔμαθον) clar. (g) κακοχουμένων 73. al. 7. Mt. a. d. al. 5. Ed. (h) = 23* 71* Arm. ed. || = ἐν 46. (i) AD* 53. Copt. Vulg. clar. Antonius et Max. || = 52. Vulg. mſ. (k) ἀρκούμενος 53. (l) = 53. clar. || poſt λέγειν pon. Dgr. (m) προηγουμένων. D* (n) *fidem Ieſu Chriſti* clar. Vulg. mſ. (o) ἔχθες AD* 53. (p) βεβήλοις 71. (q) ABCD. 17. 23. 31. 37. 39. 46. 52. 53. 57. (c. al. 4.) 72. 73. 71. 80. al. 18. et Barb. 5. Mt. a. al. 8. Syr. (Arr.) Copt. (Slav. 5.) Vulg. clar. Chryſ. (et. ap. Mt.) Baſil. Theodoret. Damaſc. Occ. Theophyl. (in textu) in Mt. d. (r) = D* 53. clar. Ante οὐκ pon. Chryſ. (s) = A. Chryſ. ſemel in comm. et in. Mt. 1. 5. ſemel. || poſt ἅγια pon. C* 80. Mt. f. Syr Copt. Arm. Slav. ed. || περὶ ἁμαρτιῶν 14. 47. (t) καταναλίσκονται D*

[u] ἰδίου" αἵματος τὸν λαὸν,
ἔξω τῆς [x] πύλης" ἔπαθε.
13 Τοίνυν [y] ἐξερχώμεθα" πρὸς
αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς,
τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέρον-
14 τες· Οὐ γὰρ [z] ἔχομεν" ὧδε
μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν
[a] μέλλουσαν" ἐπιζητοῦμεν.
15 [b] Δι' αὐτοῦ" οὖν [c] ἀναφέρω-
μεν" θυσίαν αἰνέσεως δια-
παντὸς τῷ θεῷ, [d] τοῦτ' ἔ-
στι", καρπὸν χειλέων ὁμολο-
γούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.
16 Τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινω-
νίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοι-
αύταις γὰρ θυσίαις [e] εὐαρε-
17 στεῖται" ὁ θεός.] [Πείθε-
σθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ
ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυ-
πνοῦσιν [f] ὑπὲρ τῶν ψυχῶν
ὑμῶν", ὡς λόγον ἀποδώσον-
τες [g]· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦ-
το ποιῶσι, καὶ μὴ στενάζον-
τες· [h] ἀλυσιτελὲς" γὰρ ὑμῖν
18 τοῦτο. Προσεύχεσθε [i] περὶ
ἡμῶν· [k] ∾ πεποίθαμεν" γὰρ,
ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχο-
μεν, [l] ἐν πᾶσι" καλῶς θέλον-
19 τες ἀναστρέφεσθαι· Περισ-
σοτέρως δὲ [m] παρακαλῶ τοῦ-
το ποιῆσαι", ἵνα τάχιον ἀπο-
κατασταθῶ ὑμῖν.
20 Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης,
ὁ ἀναγαγὼν ἐκ [n] νεκρῶν" τὸν
ποιμένα τῶν προβάτων τὸν
μέγαν ἐν αἵματι [o] διαθήκης
αἰωνίου, τὸν κύριον ἡμῶν
21 ἰησοῦν [p], Καταρτίσαι ὑμᾶς
ἐν [q] παντὶ" [r] ἔργῳ" ἀγαθῷ,
[s] εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα

k ∾ πειθόμεθα.

(u) = 17. οἰκείου 3. 35. (x) παρεμβολῆς 53. Aeth. πόλεως 80. Syr. Theodoret. alic. Tert. (y) ἐξερχόμεθα D. 23. 31. 59. 71. al. 8. Mt. b. f. g. l. (z) = 5. (a) μένουσαν 1. Ed. (b) διὰ τοῦτο 35. Mt. g. (c) ἀναφέρομεν 37. 73. al. 11. Mt. d. g. 4. al. 7. Ed. Vulg. mſ. Primaſ. (d) = 43. 74. (e) εὐεργετεῖται 53. (f) poſt ἀποδώσοντες A. Vulg. (g) + περὶ ὑμῶν D* Arm. clar. (h) λυσιτελὲς 57. (c. al. 3!) Copt. Vulg. mſ. clar. Hier. Prosper. (i) + καὶ D* Chryſ. (et. ap. Mt.) (k) AC*D* 17. 53. 67** (l) = 46. || ἐν παντὶ 17. (m) = 46* τοῦτο παρακαλῶ ποιῆσαι 80. || Vſ. 19. = 73. (n) γῆς ſ. τῆς γῆς 46* Chryſ. (et. ap. Mt.) Didym. Cyr. hier. (o) *teſtamenti Domini* etc. Aeth. (p) + χριστὸν BD* 17. 47. 80. al. 7. Mt. m* al. 3. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. 7. ed. Vulg. clar. Chryſ. (et in Mt. 1. 4.) Theodoret. (q) = Arm. (r) = D* Vulg. ed. clar. Fulgent. Epiſt. ſynod. epiſc. afric. || + καὶ λόγῳ A. Chryſ. (s) = Mt. k.

αὐτοῦ"· [t] ποιῶν" ἐν [u] ὑμῖν"
τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ,
διὰ ἰησοῦ χριστοῦ· [x] ᾧ ἡ δό-
ξα εἰς τοὺς αἰῶνας = τῶν
αἰώνων· ἀμήν".]
22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀ-
δελφοί, [y] ἀνέχεσθε" τοῦ λό-
γου τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ
διὰ βραχέων [z] [a] ἐπέστειλα" ὑ-
23 μῖν. Γινώσκετε τὸν ἀδελ-
φὸν [b] τιμόθεον ἀπολελυμέ-
νον [c], μεθ' οὗ, ἐὰν τά-
χιον ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς.
24 Ἀσπάσασθε πάντας [d] τοὺς
ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ πάν-
τας" τοὺς ἁγίους. ἀσπάζονται
ὑμᾶς οἱ [e] ἀπὸ τῆς ἰταλίας.
25 Ἡ χάρις μετὰ [f] πάντων"
[g] ὑμῶν"· [h] — ἀμήν".]

(t) αὐτὸς ποιῶν C. 71. *ipso faciente*, clar. (u) ἡμῖν Dgr. 17. 46. 47. 53. al. 11. Mt a. al. 5. Syr. Arr. Arm. Theodoret. Oec. (x) = 4* 43. || = τῶν αἰώνων D. 31. 37. 39. 72. 73. 80. al. 9. Mt. 19. al. 7. Ed. Ar. Arm. Clem. Theodoret. alic. (y) ἀνέχεσθαι D. 46. 57. (c. al. 2.) 74. al. 2. Mt. e. d. f. 4. Arm. Vulg. (z) + γράψας Slav. (a) ἀπέστειλα D. 67. al. 4. Mt. m** (b) + ἡμῶν ACD* 17. 31. 37. 39. 47. 53. 66. in m. 71. 73. Mt. f. Syr. Erp. Copt. Arm. Slav. 7. ed. Vulg. Maxim. (c) + πρὸς ὑμᾶς 31. 73. Arm. πρὸς ἡμᾶς 66. in m. (d) = Mt. l. (e) + ἅγιοι 74. (f) = Slav. 5. Aeth. (g) τῶν ἁγίων D* (h) = 17. Hypographae variae: προς ἑβραίους C. 17. τοῦ ἁγιοῦ παύλου (παύλου ἀποστόλου) ἐπιστολὴ πρὸς ἑβραίους 68. 70. ἐγράφη ἀπὸ ἰταλίας 49. ἐγράφη ἀπὸ ἀθηνῶν adjecta nota: ἄλλοι δέ· ἀπ' ἰταλίας 66. ἀπὸ ῥώμης Δ. ἀπὸ ἰταλίας διὰ τιμοθέου 80. ἐγράφη ἑβραϊστὶ etc. 31. || στιχ. ψγ. ſ. ψς. ſ. ψη. ſ. ψι. ſ. ψν. ſ. ψνε. ἀναγν. γ. κεφαλ. κβ. μαρτυρ. λ. Verſus DCCC. || + Epiſtolae Pauli omnes habent στίχους εφοε. Copt. ετ. Nicephorus.

EPISTO-

EPISTOLAE
CATHOLICAE.

ΙΑΚΩΒΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

1 Ιάκωβος, θεοῦ [a] καὶ κυ-
ρίου [b] ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος,
ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν
[c] τῇ" διασπορᾷ, χαίρειν.
2 Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε,
ἀδελφοί μου, ὅταν πειρα-
σμοῖς [d] περιπέσητε" ποικίλοις·
3 Γινώσκοντες, ὅτι τὸ [e] δοκί-
μιον" ὑμῶν [f] τῆς πίστεως"
4 κατεργάζεται ὑπομονήν. Ἡ
δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέ-
τω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλό-
κληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι.
5 Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται
σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ
διδόντος θεοῦ [g] πᾶσιν" ἁπλῶς,
καὶ [h] μὴ" ὀνειδίζοντος· καὶ
6 δοθήσεται αὐτῷ. Αἰτείτω
δὲ ἐν πίστει, [i] μηδὲν" [k] δια-
κρινόμενος"· ὁ γὰρ διακρινόμε-
νος ἔοικε κλύδωνι θαλάσ-
σης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζο-
7 μένῳ. [l] Μὴ γὰρ" οἰέσθω ὁ
ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι λή-
ψεταί [m] τι" [n] παρὰ τοῦ κυ-
8 ρίου". Ἀνὴρ [o] δίψυχος, ἀκα-
τάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁ-
δοῖς αὐτοῦ.

9 Καυ-

(a) + ἡμῶν 14* || + πατρὸς 69. (b) + ἡμῶν Arm. Vulg. ed. Aug. || θεοῦ καὶ κυρίου = Vulg. mſ. Caſſiod. (c) = 76. (d) περιπεσεῖτε 26. corb. (e) δόκιμον 28. Alius. (f) = Barb. 1. Syr. p. corb. item Caſſiod. (g) = 36. (h) οὐκ 31. 57. 65. (c al 4.) 68. al. 18. Mt. a. al. 9. Theophyl. (i) καὶ μὴ Arm. item 30 Syr. Aeth. (k) ἀπιστῶν ὅτι λ ψεται 68. (l) καὶ μὴ Syr. Arr. corb item Arm. *non ergo*, Vulg. *ne enim*, tol. (m) = 36. Mt. d. (n) = 95* || παρὰ κυρίου 40. al. 3. Mt. b. e. k. Theophyl. κατὰ κυρίου 70. παρὰ τοῦ θεοῦ. Slav. ed. Arm. (o) + γὰρ 33. Syr. p. c. aſt. Arm. Cyr.

9 Καυχάσθω δὲ [p] ὁ ἀδελ-
φὸς" ὁ [q] ταπεινὸς" ἐν τῷ ὕ-
10 ψει αὐτοῦ· Ὁ δὲ πλούσιος,
ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ.
ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρε-
11 λεύσεται. Ἀνέτειλε γὰρ ὁ
ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ
ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ
ἄνθος [r] αὐτοῦ" ἐξέπεσε, καὶ
ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου
αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτω καὶ ὁ
πλούσιος [s] ἐν" [t] ταῖς πορεί-
αις" αὐτοῦ μαρανθήσεται.
12 Μακάριος [u] ἀνὴρ", ὃς [x] ὑπο-
μένει" πειρασμόν· ὅτι δόκι-
μος [y] γενόμενος λήψεται τὸν
στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγ-
γείλατο [z] — ὁ κύριος" τοῖς
ἀγαπῶσιν αὐτόν.

13 Μηδεὶς πειραζόμενος λε-
γέτω· ὅτι ἀπὸ [a] † θεοῦ πει-
ράζομαι· ὁ γὰρ θεὸς ἀπείρα-
στός ἐστι κακῶν, πειράζει
14 [b] δὲ" αὐτὸς οὐδένα. Ἕκα-
στος δὲ πειράζεται, ὑπὸ τῆς
ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμε-
15 νος καὶ δελεαζόμενος· Εἶτα
ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τί-
κτει ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρτία
ἀποτελεσθεῖσα [c] ἀποκύει"
16 θάνατον. Μὴ πλανᾶσθε,
17 ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. Πᾶ-
σα [d] δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν
δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι*
[e] καταβαῖνον" [f] ἀπὸ" τοῦ
[g] πατρὸς" τῶν [h] φώτων",
παρ' ᾧ οὐκ [i] ἔνι" [k] παραλ-
λαγὴ", ἢ [l] τροπῆς ἀποσκία-
σμα". 18

---

a † τοῦ.

(p) = 65. (c. al. 3.) (q) ἄπιστος 76. (r) = 69. Syr. p. Theophyl. (s) σὺν Arm. || + πάσαις Copt. (t) ταῖς πορίαις A. 40. 89. 98. Ed. ταῖς εὐπορείαις 30. ap. Mill. ταῖς ἐμπορίαις Conject. || τῷ πλούτῳ 64. *honoribus*, luxov. (u) ἄνθρωπος A. 70. Mt. k. Arab. Copt. (x) ὑπομενεῖ Agr. 31. 40. al. 6. pluresve. Mt. g. Ed. (y) + ἔτι Arm. (z) = AB. Arm. corb. || ὁ θεὸς 4. 27. 29. Mt. h. Syr. (non Arr.) Copt. Slav. 7. ed. Vulg. Chromat. Gelaſ. (a) = ABCG. 40. 57. 65. (c. al. 5.) 68. 73. 83. 95. al. 14. pluresque Mt. a. b. al. 8. Ed. Cyr. Euſ. ap. Damaſc. Oec. Theophyl. (b) = Arm. (c) ἀποκυεῖ 40. 45. Mt. f. l. Ed. (d) + γὰρ Arm. (e) κατερχόμενον 27. 29. 66** || = Aeth. (f) παρὰ 23. 56. 66** 76. al. 3. Mt. a. in ora. g. ἐκ Theoph. ſemel. ἐκ ἀπὸ 47. (g) φωτὸς 64* (h) φωτὸς Arm. πνευμάτων Conject. Mangeji. (i) ἐστι 73. al. 3. Mt. k. (k) ἀπαλλαγὴ 21. (l) *momenti* (ῥοπῆς) *obumbratio*, Aug. *modicum obumbrationis*, corb.

18 σμα". [m] Βουληθεὶς" [n] ἀπε-
κύησεν" ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας,
εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν
[o] τινα" τῶν [p] αὐτοῦ" κτι-
19 σμάτων.] [q] ∾"Ὥστε". [ἀδελ-
φοί [r] μου ἀγαπητοὶ", [s] ἔ-
στω" πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς
εἰς τὸ ἀκοῦσαι, [t] βραδὺς [u]
εἰς τὸ λαλῆσαι, [x] [y] βραδὺς
20 εἰς ὀργήν". Ὀργὴ γὰρ ἀν-
δρὸς δικαιοσύνην θεοῦ [z] οὐ
21 κατεργάζεται". Διὸ ἀποθέ-
μενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ [a] πε-
ρισσείαν" κακίας, ἐν [b] πραΰ-
τητι" δέξασθε τὸν ἔμφυτον
λόγον, τὸν δυνάμενον σῶσαι
τὰς ψυχὰς [c] ὑμῶν".
22 Γίνεσθε [d] δὲ" ποιηταὶ
[e] λόγου", καὶ μὴ [f] μόνον"
ἀκροαταὶ, παραλογιζόμενοι
23 ἑαυτούς. [g] "Οτι" εἴ τις ἀ-
κροατὴς [h] λόγου" ἐστὶ καὶ
οὐ ποιητὴς, οὗτος ἔοικεν ἀν-
δρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον
[i] τῆς γενέσεως" αὐτοῦ [k] ἐν
24 ἐσόπτρῳ· Κατενόησε [l] γὰρ"
ἑαυτὸν, καὶ [m] ἀπελήλυθε",
καὶ [n] εὐθέως" ἐπελάθετο ὁ-
25 ποῖος ἦν. Ὁ δὲ παρακύψας
εἰς νόμον [o] τέλειον" [p] τὸν"
τῆς

q ∾ Ἴστε.

(m) αὐτὸς βουληθεὶς Syr. Erp. Syr. p. c. ast. Theoph. βουλη-θεὶς γὰρ 7. 57** Mt. m. Aeth. Slav. Vulg. ed. Theophyl. αὐτὸς γὰρ βουληθεὶς 40. (n) ἐποίησεν 69. (o) = Barb. 1. Syr. Aeth. corb. Cyr. Hier. Quidam ap. Bedam. (p) ἑαυ-τοῦ A. Mt. l. (q) = 42. 47. || ἴστε BC. 73. 83. Copt. Syr. p. in m. Arm. Vulg. corb. Aug. Beda. ἴστε δὲ A. (r) = 13. Alii transp. (s) καὶ ἔστω A. 13. ἔστω δὲ C. Barb. 1. Copt. Vulg. corb. (t) + καὶ Slav. Vulg. msf. (u) + δὲ Arm. Vulg. ed. corb. Aug. (x) + καὶ Arm. Vulg. (y) = Aeth. (z) οὐκ ἐργάζεται AB. 31. 68. 73. 95. al. 4. Mt. c. (a) περίσσευμα A. 68. (b) πραότητι 43. Barb. 1. Mt. d. Ed. || + καρδίας Theophylact. (c) ἡμῶν 68. al. 6. Mt. b. al. 4. (d) = Mt. l. Arm. Aeth. harl. οὖν 9. 18. (e) νόμου 67** 73. al. 4. Mt. a. in ora. e. Aeth. Arr. Theophyl. || λόγων 36. (f) = 2. 30. 69. 78* Ed. Alii transp. (g) = A. Hier. || εἴ τις γὰρ Syr. (h) νόμου 14. 25. 33. in m. al. 3. et Barb. 4. Mt. a. in ora. (etiam vs. 25.) b. e. l. Ar. pol. Cassiod. || λόγου ἐστὶ = Mt. d. Hier. (i) = 70* Syr. Erp. || post αὐτοῦ Mt. d. Arm. (k) + ὡς 7. (l) = 69. corb. Hier. δὲ Syr. p. et edita in m. (m) παρελήλυθε 25. Syr. || ἀπελήλυθε καὶ = Aeth. (n) = Syr. Aeth. (o) = 32. (p) = 3. 56. 95. Mt. b. e.

τῆς ἐλευθερίας καὶ παρα-
μείνας q, [r] — οὗτος" οὐκ
ἀκροατὴς [s] ἐπιλησμονῆς" γε-
νόμενος, [t] ἀλλὰ ποιητὴς ἔρ-
γου", [u] οὗτος μακάριος ἐν
26 τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται. Εἴ [x]
τις δοκεῖ [y] θρῆσκος" εἶναι
[z] †, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσ-
σαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπατῶν
καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μά-
27 ταιος ἡ θρησκεία. [a] Θρη-
σκεία" καθαρὰ καὶ ἀμίαντος
παρὰ [b] = τῷ" θεῷ [c] καὶ"
πατρὶ, αὕτη ἐστιν, ἐπισκέ-
πτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ χήρας
ἐν [d] τῇ θλίψει" αὐτῶν, [e] ἄ-
σπιλον [f] ἑαυτὸν" τηρεῖν ἀπὸ
τοῦ κόσμου.]
1 ['Αδελφοί μου, μὴ ἐν
[g] προσωποληψίαις" ἔχετε τὴν
πίστιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰη-
σοῦ χριστοῦ [h] τῆς δόξης".
2 'Εὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς [i] τὴν"
συναγωγὴν [k] ὑμῶν" ἀνὴρ
χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι
λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτω-
3 χὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι, [l] Καὶ
ἐπιβλέψητε" ἐπὶ τὸν φοροῦντα
τὴν [m] ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν",
καὶ εἴπητε [n] †· σὺ κάθου
ὧδε καλῶς· καὶ τῷ πτωχῷ
εἴπητε· σὺ στῆθι [o] ἐκεῖ, ἢ"
κάθου

z † ἐν ὑμῖν. n † αὐτῷ.

(q) + ἐν αὐτῷ Syr. Erp. Syr. p. c. aſt. Arm Vulg. ed. (r) = ABC. 13. 29. 68. 73. Syr. Erp. Copt. Vulg corb οὕτως, Mt. l. (s) ἐπιλήσμων 1** 9. 27. 68. Mt. k. Slav. Vulg. (t) — Mt. d. (u) = 24. οὕτως Ar. pol. (x) + δὲ C. 31. Copt Vulg. corb. καὶ εἰ Syr. Erp. Aeth. (y) θρησκὸς 26. Alii. Mt. a** f. g. πιστὸς 61. (z) = ABC. 27. 29. 66** 68. 73. Syr utr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. corb. Oec. in comm. non attingit. Alii transp. (a) θυσία 61. || + γαρ f. δὲ A. 70. 83. Syr. Erp. Syr. p. in m. Aeth. Slav. ed. corb. b) = G. 31. 40. 57. 68. 73. 83 95. al. 14. pluresque Mt. a. b. g. al. 6. Theophyl. (c) = Mt. b. c. Syr. Arr Aeth. (d ταῖς θλίψεσιν Slav. ed. harl. (e) + καὶ Syr. Arr. Slav. ed. Vulg. (f) σεαυτὸν A. (g) προσωποληψίᾳ 37. 68. (h) = 13. Caſſiod. *principis gloriae*, Ar. p. *cui gloria*, Aeth. Ante τοῦ κυρίου pon. 69. 73. Syr Erp. || τοῦ τῆς δόξης κυρίου ἡμ. Ι. Χ. Arm. (i) = C. (k) = ἡμῶν 27. 65. (cum al. 5. (l) ἐπιβλέψητε δὲ BC. 69. Syr. poſt. Copt. corb. (m) λαμπρὰν 4* Heſych. λαμπραν εσθῆτα 38. 69. (n) = ABC 13. 65. cum 67.) 69. 76. Syr. poſt. Arm. corb. harl. Theoph. Heſych. (o) ἢ κάθου ἐκεῖ B. || ἢ] + ἐλθὲ Arm.

κάθου [p] = ὧδε" [q] ὑπὸ" τὸ
4 ὑποπόδιόν [r] μου· [s] = Καὶ" [t]
οὐ" διεκρίθητε ἐν [u] ἑαυτοῖς",
καὶ ἐγένεσθε κριταὶ [x] διαλο-
5 γισμῶν" πονηρῶν;* Ἀκούσα-
τε, [y] ἀδελφοί μου" ἀγαπη-
τοὶ, οὐχ ὁ θεὸς ἐξελέξατο
τοὺς πτωχοὺς [z] τοῦ κό-
σμου" [a] † πλουσίους [b] ἐν πί-
στει [c] καὶ κληρονόμους" τῆς
[d] βασιλείας", ἧς ἐπηγγείλα-
το [e] τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν;
6 Ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν
πτωχόν. οὐχ οἱ πλούσιοι
καταδυναστεύουσιν [f] ὑμῶν",
καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν [g] ὑμᾶς"
7 εἰς κριτήρια; [h] Οὐκ" αὐτοὶ
βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνο-
μα τὸ [i] ἐπικληθὲν" ἐφ' ὑμᾶς;
8 Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε [k] βα-
σιλικὸν" κατὰ [l] τὴν γραφήν"·
ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου
ὡς [m] σεαυτὸν", καλῶς ποιεῖ-
9 τε· Εἰ δε προσωποληπτεῖτε,
ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχό-
μενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς πα-
10 ραβάται. Ὅστις [n] γὰρ"
ὅλον τὸν νόμον [o] τηρήσει",
[p] πταίσει" δὲ ἐν ἑνὶ, γέγονε
11 [q] πάντων" ἔνοχος. Ὁ γὰρ
εἰπών·

a † τούτου.

(p) = ABC** 13. 65. 69. Arm. Vulg. Cyr. Aug. *illo*, omiſſo antea ἐκεῖ, corb. (q) ἐπὶ 13. 27. 29. Syr. utr. Erp. (r) + τῶν ποδῶν A. 13. (Syr. Arr. Aeth. Vulg. harl. Aug. Heſych.) (s) = ABC. 13. ap. Mill. 14. 36. 38. 68. 69. 73. 95** et Barb. 4. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. corb. Cyr. Antioch. Aug. || καὶ Theoph. et Oec. diſ. (t) = B* 27. 29. corb. (u) αὐτοῖς Mt. d. (x) λογισμῶν 68. (y) μου, ἀδελφοὶ 69. Mt. b. e. item Arm. (z) ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ 29. Vulg. Aug. ἐν κόσμῳ 43. 64. item 27. (a) = ABCG. 13. 25. 31. 36. 40. 43. 57. 61. 68. 69. 81. 95. al. 31. Mt. a. al. 9. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Arm. Slav. mſ. corb. Theoph. Oec. in comm. (b) + δὲ Syr. Syr. p. c. aſt. (c) καὶ κληρονομία· κληρονόμους 13. εἶναι κληρονόμους Syr. (d) ἐπαγγελίας A. || + αὐτοῦ 16. (e) + ὁ θεὸς Syr. utr. Vulg. Aug. (f) ὑμᾶς A. 19. 65. (c. al. 3.) ἡμῶν demidov. (g) ἡμᾶς 19. 20. (h) καὶ A. 13. Aeth. (i) κληθὲν 69. Theoph. (k) = Erp. (θεοῦ Syr.) Ante τελεῖτε pon. C. Antioch. (l) τὰς γραφὰς 27. 29. Vulg. ed. || + τὴν λέγουσαν 40. (m) ἑαυτόν. 98. al. 18. Mt. a. al. 5. Ed. Theoph. (n) = Arm. δὲ Aeth. Vulg. (o) πληρώσει A. 63. 69. πληρώσας τηρήσει 13. τηρήσῃ BC. 3. Mt. b. Vulg. Theoph. Latt. τελέσει 66** 73. (p) πταίσῃ ABC. Vulg. Theoph. (q) ὅλου Arm.

εἰπών· μὴ [r] μοιχεύσῃς", εἶπε
καί· μὴ [s] Φονεύσῃς· εἰ δὲ οὐ
[t] μοιχεύσεις, Φονεύσεις" δὲ,
[u] γέγονας" [x] παραβάτης" νό-
12 μου. Οὕτω λαλεῖτε καὶ οὕ-
τω ποιεῖτε, ὡς [y] διὰ νόμου
ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνε-
13 σθαι. Ἡ γὰρ κρίσις [z] ∾ ἀνί-
λεως" τῷ μὴ ποιήσαντι [a] ἔ-
λεος"· [b] † [c] κατακαυχᾶται"
[d] ἔλεος" [e] κρίσεως]
14 [Τί [f] τὸ" ὄφελος, ἀδελ-
φοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τὶς
ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ [g] ἔχῃ";
μὴ δύναται ἡ πίστις [h] σῶσαι
15 αὐτόν; Ἐὰν [i] = δὲ" ἀδελ-
φὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρ-
χωσι, [k] καὶ" λειπόμενοι [l] ὦ-
σι" τῆς ἐφημέρου τροφῆς,
16 [m] Εἴπῃ δέ" τις αὐτοῖς ἐξ ὑ-
μῶν· ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, [n] θερ-
μαίνεσθε" καὶ χορτάζεσθε·
μὴ [o] δῶτε" δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπι-
τήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ
17 ὄφελος; Οὕτω καὶ ἡ πίστις,
ἐὰν μὴ [p] ἔχῃ ἔργα", νεκρά
ἐστι

z ∾ ἀνέλεος. b † καὶ. p ἔργα ἔχῃ.

(r) Φονεύσῃς C. 69. Mt. m. Syr. p. Arab. Arm. Theoph. (s) μοιχεύσῃς C. Mt. m. Syr. p. Arab. Arm. Theoph. (t) Φονεύεις, μοιχεύεις C. 15. Eodem ord. Arm. || μοιχεύεις, Φονεύεις A. 45. Mt. a* Ed. Syr. || μοιχεύσῃς, Φονεύσεις Mt. b. Ed. (u) ἐγένου A. 13. (x) ἀποστάτης. 13. (y) + καὶ. 65. (cum al. 4.) (z) ἀνέλεος AC. 57. 66* 98. al. 12. Mt. d. al. 4. Oec. ἀνέλεως B. ἀνήλεος 95** al. 3. Mt. c. f. ἀνήλεως. 73. Mt. a. (a) ἔλεον. 13. 57. 66** al. 10. Mt. d. g. Ed. (b) = ACG. 13. 19** 25. 31. 36. 40. 57. 68. 69. 73. 83. 95. 98. al. 29. Mt. a. al. 8. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Arm. Slav. (exc. rec.) Oec. || Pro καὶ κατακαυχᾶται legunt κατακαυχᾷ τε 45. Mt. a. d. m. κατακαυχᾶται δὲ A. 13. 40. 73. 83. Mt. f. Syr. p. Vulg. corb. Oec. Aug. κατακαυχᾶται γὰρ Arm. Cyr. ap. Niceph. Auct. de promiss. (c) κατακαυχάσθω A. 13. 27. 29. 66** *exaltati vos per miſerationes ſuper judicium*, Syr. *ſuperexaltet autem miſericordiam* (ſ. *ſuperexaltat autem miſericordia*) *judicio.* Vulg. mſ. Aug. (d) ἔλεον C. 13. 98. al. 35. et Barb. 4. Mt. a. al. 8. Oec. (e) ἐν κρίσει. Slav. Erp. (f) = BC* γὰρ Mt. c. (g) ἔχειν 26. 64. (h) + *ſola*, corb. (i) = B. 8. 27. 29. 31. 36. 40. 73. Mt. c. l. Arm. Ar. pol. corb item Erp. γὰρ Cyr. καὶ Syr. (k) ἢ A. 65. (c. al. 4) 73. Aeth. Ar. p. Arm. (l) = BC. Mt. g. Syr. Antioch. (m) καὶ εἴπῃ A. 13. 27. 73. Syr. Aeth. (n) ἐργάζεσθε 3. (o) δῶῃ Slav. corb. (p) ABC. 40. 68. 69. al. 5. Mt. g. Copt. Vulg.

18 ἐστι καθ' ἑαυτήν. Ἀλλ' [q]
ἐρεῖ τις σὺ πίστιν ἔχεις, κἀ-
γὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι
τὴν πίστιν σου [r] χωρὶς'' τῶν
ἔργων [s] = σου'', κἀγὼ δεί-
ξω σοι [t] ἐκ τῶν ἔργων μου
19 τὴν πίστιν = μου''. Σὺ πι-
στεύεις, ὅτι [u] ὁ Θεὸς εἷς
ἐστι''· καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ
δαιμόνια πιστεύουσι, καὶ φρίσ-
20 σουσι. Θέλεις [x] δὲ'' γνῶναι,
ὦ [y] ἄνθρωπε κενὲ'', ὅτι ἡ
πίστις χωρὶς τῶν ἔργων [z] νε-
21 κρά'' ἐστιν; Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ
ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώ-
θη, ἀνενέγκας [a] ἰσαὰκ'' τὸν
υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
22 ριον; Βλέπεις, ὅτι ἡ πίστις
συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ,
καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις
23 ἐτελειώθη; Καὶ ἐπληρώθη ἡ
γραφὴ ἡ λέγουσα· ἐπίστευσε
[b] δὲ'' ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ
ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύ-
νην, καὶ [c] φίλος'' Θεοῦ ἐκλή-
24 θη. Ὁρᾶτε [d] †, [e] ὅτι'' ἐξ
ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος,
καὶ οὐκ ἐκ πίστεως [f] μόνον'';
25 [g] Ὁμοίως'' [h] δὲ'' καὶ ῥαὰβ
ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδι-
καιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς
[i] ἀγγέλους'', καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ
26 ἐκ-

r. ἐκ. d † τοίνυν.

(q) + ἴσως Arm. (r) ABC. 8. 13. 25. 31. 56. 68. 69. 73. 78** in m. 83. 90. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. corb. Faustus reg. Salv. || ἐκ 22. 65. (c. caeteris vindobon.) Alii. Mt. omnes. Ar. pol. Slav. Theophyl. || ἐκ τῶν ἔργων σου. = Oec. (s) = AB. 13. 69. 73. 83. Syr. Erp. Arm. Vulg. corb. || Etiam σου post πίστιν = 68. corb. (t) τὰ ἔργα μου ἐκ τῆς πίστεώς μου. 27. 29. || μου prius = Syr. p. Vulg. || μου posterius = BC. 13. 68. 69. 73. Utrumque = corb. (u) εἷς ὁ Θεός ἐστι C. Syr. Copt. Cyr. εἷς ἐστιν ὁ Θεὸς A. 68. Arm. Vulg. εἷς Θεός ἐστι B. 69. Theoph. εἷς Θεὸς corb. (x) = Mt. d. m* Arm. (y) καινὲ ἄνθρωπε Slav. 3. (z) ἀργὴ B. 27. 29. *vacua*, corb. *otiosa*, Vulg. ms. Aug. || + καθ' ἑαυτὴν Aeth. (a) = 33* 43. (b) = G. 69. Syr. Erp. Aeth. Vulg. ed. (c) δοῦλος 69. Syr. p. et edita in m. (d) = ABC. 13. 15. 18. 36. 69. 73. Syr. utr. Copt. Vulg. corb. Theoph. (e) οὗτος 69. (f) μόνης 4. Mt. c. Theoph. (g) οὕτως C. Syr. Copt. Latt. (h) = C. 76. Syr. Copt. Arm. tol. Latt. (i) κατασκόπους CG. 8. 15. in m. 18. in m. 40. in m. 65. (c. 43.) 83. Mt. b. e. g. in ora. m* Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. exc. 3. || + τοῦ ἰσραὴλ 33. 37. *exploratores ex 12 tribus Israel* corb.

26 ἐκβαλοῦσα[k]; "Ωσπερ [l] γὰρ"
τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νε-
κρόν ἐστιν, οὕτω καὶ ἡ πίστις
χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστι.]
1 [Μὴ [m] πολλοὶ" διδάσκα-
λοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου,
εἰδότες, ὅτι μεῖζον κρίμα
2 [n] ληψόμεθα". Πολλὰ γὰρ
πταίομεν ἅπαντες· εἴ τις ἐν [o]
λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέ-
λειος ἀνὴρ, [p] δυνατὸς" χαλι-
ναγωγῆσαι [q] καὶ" ὅλον τὸ
3 σῶμα. [r] Ἴδε", τῶν ἵππων
τοὺς χαλινοὺς εἰς [s] τὰ στό-
ματα" [t] βάλλομεν", [u] πρὸς"
τὸ πείθεσθαι [x] ∾ αὐτοὺς ἡ-
μῖν", καὶ ὅλον τὸ σῶμα
4 [y] αὐτῶν" μετάγομεν. Ἰδοὺ,
καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα
ὄντα, καὶ ὑπὸ [z] σκληρῶν
ἀνέμων" ἐλαυνόμενα, μετά-
γεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδα-
λίου, ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ τοῦ
5 [a] εὐθύνοντος" βούληται. [b] Οὕ-
τω" καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν
μέλος ἐστὶ, καὶ μεγαλαυχεῖ.
ἰδοὺ, [c] ὀλίγον" πῦρ ἡλίκην
6 ὕλην ἀνάπτει. Καὶ ἡ γλῶσ-
σα [d] πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδι-
κίας"· [e] = οὕτως" ἡ γλῶσ-
σα καθίσταται ἐν τοῖς μέλε-
σιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον
τὸ σῶμα, καὶ φλογίζουσα
τὸν [f] τροχὸν" τῆς [g] γενέ-
σεως",

---

r. ἰδοὺ. ∾ εἰ δὲ. x ∾ ἡμῖν αὐτοὺς.

(k) + αὐτοὺς Slav. ed. corb. (l) = B Syr Aeth. Arm. δὲ corb. (m) πολὺ G. πολυλάλοι Conject. (n) λήψεσθε 73. item Copt. Vulg. Aug. *ſumunt*, Facund. (o) + τῷ Oec. (p) δυνάμενος 14. 35. 38. 69. et Barb. 3. Ed. Damaſc. Theoph. (q) = 1. 33. 36. Arm. (r) C. 13. 14. 19. 57. 65. (c. al. 5.) 68. 69. 78** 83. 95. 98. al. 17. Mt. a. al. 8. Ed. Damaſc. Theoph. diſ. εἶδε. A. Mt. g. εἰ δὲ G. 8. 15. 18. 25. 31. 36. 40. 73. 78* al. 11. Copt. Ar. pol. Vulg. corb. Oecum. *ſicut autem*, Latt. ap. Bedam. *et praeterea*, Aeth. ἰδοὺ + γὰρ καὶ Slav. (s) τὸ στόμα A. 25. 33. Arm. (t) ἐμβάλλομεν 68. Mt. k. Oecum. (u) εἰς BC. (x) ἡμῖν αὐτοὺς AC. 40. 73. Mt. a. (y) = 2. 30. Ed. Oec. (z) ἀνέμων σκληρῶν BC. 22. 66. 69. 80. Mt. d. g. Vulg. corb. Damaſc. (a) ἰθύνοντος. 68. (b) ὡσαύτως A. 65. (c. 64.) 73. (c) ἡλίκον A*BC* Ed. Vulg. (non corb. Caſſiod.) Chryſ. Antioch. Oec. (d) *ignis*, *et mundus peccati ſicut ſilva eſt*, Syr. *ignis et ornatus iniquitatis*, Erp. || *ignis ſeculi iniquitatis*, corb. (e) = AB. 27. 65. (c. 43.) 73. Mt. g. Syr. Erp. Syr. p. c. aſt. Arm. Vulg. corb. Iſid. pel. Antioch. Damaſc. || + καὶ Mt. m. Slav. (f) τρόχον Alii. (g) γεέννης Cyr. in ſcholio cod.

15.

σεως", καὶ φλογιζομένη [h]
7 ὑπὸ τῆς γεέννης. Πᾶσα γὰρ
φύσις θηρίων [i] τε" καὶ πετει-
νῶν, ἑρπετῶν [k] τε" καὶ [l] ἐνα-
λίων", δαμάζεται καὶ δεδά-
μασται [m] τῇ φύσει τῇ ἀν-
8 θρωπίνῃ· Τὴν δὲ γλῶσσαν"
οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δα-
μάσαι· [n] ἀκατάσχετον" κα-
κὸν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφό-
9 ρου. Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν
τὸν [o] ∾ θεὸν" καὶ πατέρα,
καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα
τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ'
ὁμοίωσιν θεοῦ [p] γεγονότας"
10 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξ-
έρχεται εὐλογία καὶ κατά-
ρα. οὐ χρὴ, ἀδελφοί μου,
11 ταῦτα οὕτω γίνεσθαι.] [Μή-
τι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς
βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πι-
12 κρόν; [q] Μὴ δύναται, ἀδελ-
φοί μου, συκῆ [r] ἐλαίας"
ποιῆσαι, ἢ ἄμπελος σῦκα;
[s] = οὕτως" [t] οὔτε ἁλυκὸν γλυ-
κὺ" [u] ποιῆσαι ὕδωρ.
13 [x] Τίς" σοφὸς [y] καὶ" ἐπιστή-
μων ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς
καλῆς ἀναστροφῆς [z] τὰ ἔργα"
14 αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας. Εἰ
δὲ [a] ζῆλον [b] πικρὸν" ἔχετε
καὶ ἐριθείαν ἐν [c] τῇ καρδίᾳ"
ὑμῶν,

---

o ∾ κύριον. t. οὐδεμία πήγη ἁλυκὸν καὶ γλυκὺ.

---

15. Quidam ap. Theoph. et Oec. Utrumque habent ſcholia in Mt. d. h. || + ἡμῶν 25. 68. 83. al. 2. Syr. Arr. Aeth. Vulg. Slav. ed. (h) + *excruciatur*, Arm. (i) = 11. 73. Mt. c. Theophyl. (k) = A. 11. 47. (l) *natantium*, colb. *cetorum*, Vulg. mſ. *caeterorum*, Vulg. ed. || *volucrum et ſerpentium domatur, et domita ſunt, omnia a* etc. demid. (m) *Naturae autem humanae linguam*, corb. (n) ἀκατάστατον AB. 7. Copt. Arm. *inquietum*, Vulg. (o) ABC. 4* 13. Syr. Copt. Arm. corb. Vulg. mſ. Cyr. (p) γεγενημένους A. 13. 65. 73. Damaſc. (q) Vſ. 12. = 18. (r) *uvas*, Arm. ed. in m. Vulg. (non corb. tol.) (s) = ABC. 83. Arm. Syr. p. habet c. aſt. (t) ABC. 13. 27. 29. 66** 83. Copt. Vulg. corb. Cyr. *ita etiam aqua ſalſa non fieri poteſt dulcis.* Syr. Erp. *ſic quoque ergo et aqua dulcis non fiet amara, et aqua etiam amara non fiet dulcis.* Aeth. || οὔτε] οὐδὲ. 13. 27. 29. 66** || ἁλυκὸν] ἁλικὸν. 2. 36. Mt. e** l. Ed. Theoph. Oec. ἁλμυρὸν 45. *ſalmacidum*, corb. (u) + δύναται 70. (x) = 2. 13. 36. al. 6. Mt. g. Ar. pol. εἴτις 57. 73. al. 4. Mt. f. Ed. (y) = Mt. d. Arm. (z) τὸ ἔργον 98. Vulg. (a) + ἄρα. A. 13. 56. Mt. m. (b) καὶ πικρίαν Arm. (c) ταῖς καρδίαις 66** al. 5. Mt. m. Syr. Arr. Arm. Vulg. corb.

ὑμῶν, μὴ [d] κατακαυχᾶσθε"
καὶ ψεύδεσθε [e] κατὰ τῆς
15 ἀληθείας"; Οὐκ ἔστιν αὕτη
ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομέ-
νη, ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχική,
16 δαιμονιώδης. Ὅπου γὰρ ζῆ-
λος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ [f] ἀκα-
τασταϲία [g] καὶ πᾶν φαῦλον
17 πρᾶγμα. Ἡ δὲ ἄνωθεν σο-
φία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν,
ἔπειτα εἰρηνική, [h] ἐπιεικής,
εὐπειθής", μεστὴ ἐλέους καὶ
καρπῶν [i] ἀγαθῶν, [k] ἀδιάκρι-
τος" [l] = καὶ" ἀνυπόκριτος.
18 Καρπὸς δὲ [m] † δικαιοσύνης ἐν
εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦ-
σιν εἰρήνην.

1 Πόθεν πόλεμοι καὶ [n] +
πόθεν" μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐν-
τεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑ-
μῶν τῶν στρατευομένων ἐν
2 τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; Ἐπιθυ-
μεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· [o] φο-
νεύετε" καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ
δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε
καὶ πολεμεῖτε, [p] οὐκ ἔχετε",
διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς·
3 Αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε,
διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν
ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανή-
4 σητε. [q] Μοιχοὶ καὶ" μοι-
χαλίδες, οὐκ οἴδατε, ὅτι
φιλία τοῦ κόσμου [r] [s] ἔχθρα"
τοῦ θεοῦ ἐστιν; ὃς ἂν [t] —
οὖν"

m. † τῆς. p. οὐκ ἔχετε δὲ. ∾ καὶ οὐκ ἔχετε.

(d) καυχᾶσθε A. 14* 31. 69. al. 8. *quid alapamini* (fortaſſe leg. *quid elevamini*) *mentientes*, corb (e) τῆς ἀληθείας. 98. τὴν ἀλήθειαν. Arm. (f + καὶ A. 4. 13. 73. Mt. f. Syr. (g + καὶ ἀποστασία Aeth. (h) *verecundiae conſentiens*, corb. *modeſta*, *ſuadibilis*, *bonis conſentiens*, Vulg. ed. (i) + ἔργων C* 27. 29. 66** inter lineas. Mt. m. (k) εὐδιάκριτος Mt. d. k. *ſine diiudicatione*, *irreprehenſibilis*, corb. *inaeſtimabilis*, Aug. (l) = ABC. 8. 13. 69. Mt. a* Copt. Aeth. Arm. Slav. 8. Vulg. corb. Damaſc. (m) = ABCG. 68. 69. 73. plurimi. Mt. c. d. k. (n) + πόθεν ABC. 13. 31. 36. 69. Copt. Arm. Syr. p. corb. Theoph. (o) φθονεῖτε Ed. φονᾶτε Conject. (p) ABG. 13. 14. 40. 57 61. 65. (c. al. 5.) 70. 95. 98. al. 22. Mt. a. g. al. 5. Ed. tol. Vulg. mſ. || καὶ οὐκ ἔχετε 25. 27. 29. 36. 67. 68. 69. 73. al. 18. Mt. d. k. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. corb. Theoph. Oec. (q) = AB. 13. || καὶ μοιχαλίδες = Syr. (non Arr.) Copt. Aeth. Arm. Vulg. corb. (r) + τούτου 68. Slav. ed. Vulg. (s) ἐχθρά. 7. Vulg. corb. (t) = G. 27. 29. 36. 67. 69. al. 13. Mt. b. al. 8. Ed. Oecum.

οὖν" βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ
κόσμου, [u] ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ
5 καθίσταται." Ἢ δοκεῖτε,
ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ [x] λέγει;
πρὸς φθόνον* ἐπιποθεῖ τὸ
πνεῦμα ὃ κατῴκησεν ἐν ἡ-
6 μῖν;* Μείζονα δὲ δίδωσι
χάριν· [y] διὸ λέγει [z]· [a] ὁ θεὸς"
ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται,
ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.]
7 [Ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ, ἀν-
τίστητε [b] τῷ διαβόλῳ, καὶ
8 φεύξεται ἀφ' ὑμῶν· Ἐγγί-
σατε τῷ θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑ-
μῖν· καθαρίσατε χεῖρας, ἁ-
μαρτωλοὶ, καὶ ἁγνίσατε καρ-
9 δίας, δίψυχοι. Ταλαιπωρή-
σατε [c] καὶ πενθήσατε" [d] καὶ
κλαύσατε"· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς
πένθος μεταστραφήτω, καὶ
10 ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. Τα-
πεινώθητε ἐνώπιον [e] = τοῦ"
κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς.
11 Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλή-
λων, ἀδελφοί· ὁ [f] καταλα-
λῶν ἀδελφοῦ, [g] ∾ καὶ" κρίνων
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, κατα-
λαλεῖ νόμου, καὶ κρίνει νό-
μον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ [h]
εἶ ποιητὴς [i] νόμου, *ἀλλὰ
12 κριτής.* Εἷς" ἐστιν ὁ νομο-
θέτης [k] ⁜ καὶ κριτής", ὁ δυ-
νάμε-

g ∾ ἢ

(u) ἐχθρόν σε ποιεῖ θεοῦ. Arm. (x) λέγει· Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ Rec. λέγει πρὸς φθόνον; ἐπιποθεῖ 66. 73. 78. Alii, item Oec. λέγει πρὸς φθόνον· ἐπιποθεῖ 98. Alii. λέγει πρὸς φθόνον· ὅτι ἐπιποθεῖ Mt. k. λέγει πρὸς φθόνον· ἐπιποθεῖ δὲ 40. || ἢ κενῶς δοκεῖτε ἃ λέγει ἡ γραφὴ πρὸς φθόνον, ἐφ' ὃν ἐπιποθεῖ Arm. *Aut putatis quoniam dicit ſcriptura: ad invidiam convalescit ſpiritus, qui,* corb. (y) διὸ λέγει ad χάριν = G. 2. 30. Ed. (z) + κύριος 24. 32. + σολομὼν Slav. 3. (a) κύριος 32. 57. 67. al. 3. Mt. d. al. 3. et a in ora. Ed. Arm. Slav. ed. (b) + δὲ AB. 13. 40. 57. 69. 95. al. 18. Mt. d. al. 3. et a in ora. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. corb. + οὖν 10. 26. (c) = 17. 70. (d) = 15. 18. 36. Syr. Ar. pol. (non Erp.) Aug. (e) = AB 1. 13. 69. Mt. g. Orig. (f) + γὰρ 38. 69. Mt. l. Syr. utr. Ar. pol. Theoph. (g) ἢ AB. 13. 25. 69. 73. al. 5. Syr. utr. Erp. Copt. Arm. Slav. Vulg. (ſed non corb. et floriac.) Theoph. (h) + ἔτι 31. al. 6. Mt. d. g. m. tol. (i) νόμου. Ἀλλὰ κριτὴς εἷς ἐστιν, Sic alii. || Poſt ἀλλὰ κριτὴς + ὅτι οὐκ ἐν ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ἐν θεῷ τὰ διαβήματα ἀνθρώπου κατευθύνεται. 18. Eadem poſt ἕτερον ſeu πλησίον addunt 2. in m. 15. 26. 30. 36. Mt. g. Ex Euthalii elencho capitum et Pſ. 36, 23. (k) + AB. 13. 14. 27. 29. 36. 40. 61.

νάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι·
σὺ [l] ÷ δὲ" τίς εἶ, [m] ∾ ὃς
κρίνεις" τὸν [n] ∾ ἕτερον";
13 Ἄγε νῦν [o] οἱ λέγοντες·
σήμερον [p] καὶ" αὔριον [q] πορευσώ-
μεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ
ποιήσωμεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα, καὶ
ἐμπορευσώμεθα, καὶ κερδήσωμεν"·
14 Οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε [r] τὸ"
τῆς αὔριον· (ποία [s] γὰρ" ἡ
ζωὴ [t] ὑμῶν"; [u] ἀτμὶς [x] γάρ"
[y] ∾ ἐστιν" ἡ πρὸς ὀλίγον
φαινομένη, ἔπειτα [z] δὲ" ἀφα-
15 νιζομένη·) Ἀντὶ τοῦ λέγειν
ὑμᾶς· ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ*
καὶ [a] ζήσωμεν", καὶ [b] ποιή-
16 σωμεν" τοῦτο ἢ ἐκεῖνο· Νῦν
δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζο-
νείαις ὑμῶν. πᾶσα καύχησις
17 τοιαύτη πονηρά ἐστιν. Εἰδότι
οὖν καλὸν [c] ποιεῖν" καὶ μὴ
ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστιν.
1 Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, [d]
κλαύσατε" ὀλολύζοντες ἐπὶ
ταῖς

---

m ∾ ὁ κρίνων. n ∾ πλησίον. p ∾ ἤ. q. πορευσόμεθα . . . ποιήσομεν . . . ἐμπορευσόμεθα . . . κερδήσομεν. y ∾ ἔσται.

---

61. 69. 73. al. 13. et Barb. 2. Mt. a. d. al. 4. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. corb. floriac. Cyr. Antioch. Euthal. Theoph. in textu. Caſſiod. (l) + ABG. 13. 14. 36. 40. 57. 68. 73. 98. al. 23. Mt. a. al. 9. Ed. Syr. utr. Copt. Aeth. Slav. Vulg. corb. flor. Antioch. Theoph. item Arr. (m) AB. 13. 25. 31. 69. 73. 98. al. 6. Mt. a** m. Ed. Syr. Slav. (exc. 3.) Theoph. (n) AB. 13. 25. 40. in m. 69. 73. al. 5. Mt. a** m. Syr. Erp. Copt. Vulg. corb. flor. Theoph. (o) + εἰσὶν Arm. (p) AG. 14. 18. 19. 57. 65. (c. al. 6.) al. 14. pluresque et Barb. 6. Mt. a. al. 9. Ed. (etiam St. 3.) Syr. p. Ar. pol. Slav. (exc. rec.) Cyr. Oec. Theoph. ἢ καὶ 40. (q) ABG. 40. 57. 73. 98. al. 19. pluresque. Mt. a. al. 7. Ed. (etiam St. 3.) Slav. 5. Oec. item Theoph. (r) = B. τὰ A. 7. 13. 69. Mt. m. (s) = B. Arm. (t) ἡμῶν 13. 26. 38. 69. Syr. Erp. Slav. 3. 8. Theoph. (u) + ὡς Arm. (x) = A. Copt. Aeth. Vulg. (y) ἔσται 36. 40. 68. 73. 98. al. 17. Barb. 3. Mt. a. al. 6. Ed. Oec. ed. ἐστι B. 25. 65. (c. al. 3.) 66** 90. Syr. p. Aeth. (z) = 36. 38. 69. Syr. p. tol. harl. καὶ AB. al. 2. Vulg. ed. corb. Damaſc. Hier. δὲ καὶ 13. 40. 57. 61. 68. 73. al. 11. Mt. a. al. 8. Ed. (a) ζήσομεν AB. 29. 65. (c. al. 3.) al. 3. Ed. corb. ἐὰν ζήσωμεν Vulg. ed. (b) ποιήσομεν Iidem et 38. 40. Mt. b. Ed. Vulg. item, omiſſo καὶ, Syr. Arr. Aeth. Arm. Hier. Caſſiod. (c) = 22. 27. 29. 65. (c. al. 6.) 98. Syr. (non Arr.) Arm. Hier. (d) κλαύσονται 13.

ταῖς ταλαιπωρίαις [e] ὑμῶν"
2 ταῖς ἐπερχομέναις [f]. Ὁ πλοῦ-
τος ὑμῶν [g] σέσηπε", [h] καὶ"
τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα
3 γέγονεν· Ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ
ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ
ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν
ἔσται, καὶ φάγεται τὰς σάρ-
κας [i] ὑμῶν* ὡς πῦρ· ἐθησαυ-
ρίσατε" [k] ἐν ἐσχάταις ἡμέραις.
4 Ἰδοὺ, ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν
τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας
ὑμῶν [l], ὁ ἀπεστερημένος ἀφ'
ὑμῶν, κράζει· καὶ αἱ βοαὶ
τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα
κυρίου σαβαὼθ εἰσεληλύθα-
5 σιν. Ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς
γῆς, [m] καὶ" ἐσπαταλήσατε·
ἐθρέψατε τὰς [n] καρδίας" ὑμῶν
6 [o] ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς". Κα-
τεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν
δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται
ὑμῖν.
7 Μακροθυμήσατε οὖν, ἀ-
δελφοὶ, ἕως τῆς παρουσίας
τοῦ κυρίου. ἰδοὺ, [p] ὁ γεωρ-
γὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον
καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυ-
μῶν [q] ἐπ' αὐτῷ", ἕως [r] = ἂν"
λάβῃ [s] ὑετὸν" πρώϊμον καὶ
8 ὄψιμον· Μακροθυμήσατε
καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς
καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρου-
9 σία τοῦ κυρίου ἤγγικε. Μὴ
στενάζετε κατ' ἀλλήλων, [t] ἀ-
δελφοί", ἵνα μὴ [u] κριθῆτε"·
ἰδοὺ,

u, κατακριθῆτε.

(e) = Arm. Vulg msſ. (f) + ὑμῖν 5. 8. 25. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. (g) σέσηπται 18. 26. 40. οὐδέν ἐστι Arm. (h) = 2. 30. Ed. colb. (i) ὑμῶν· ὡς πῦρ ἐθησαυρ. G. Alii. Ed. Oec. in comment. ὑμῶν· πῦρ ἐθησ. Syr. ὑμῶν ὡς πῦρ, ὃ ἐθησ. Arr. Aeth. Slav. ed. Theoph. ὑμῶν ὁ ἰὸς· ὡς πῦρ ἐθησ. A. item 13. (k) + *vobis iram*, Vulg (non harl. tol. nec Caſſiod.) Oecum. in textu. Beda. + *vobis iram Dei*, demid. (l) + *apud vos eſt*, Arm. (m) = A. 73. Copt. (n) = σάρκας 40. 73. *corpora*, Syr. (o) = Aeth. || ὡς = A. 13. Barb. 1. Copt. Vulg. corb. (p) ὁ γεωργὸς μακροθυμῶν ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, ἕως ἂν Arm. || *agricola patiens eſt veſpere et mane, donec maturescat et fructificet*, Aeth. (q) = Arm. Aeth. ἐπ' αὐτὸν 25. 40. 57. 66* 98. al. 25. Mt. a. al. 9. Ed. Theoph. ἐπ' αὐτῆς 43. (r) = AG. 40. 73. al. 15. Mt. g. ω. Ed. Syr. p. (ſed habet in m.) Slav. Oec. in textu. Theoph. οὗ 68. (s) = B. Aeth. Arm. Vulg. harl. καρπὸν Syr. p. in m. Copt. (Aeth.) corb. Antioch. Caſſiod. καὶ τὸν 31. (t) = 23. 64. al. 6. Mt. d. g. Alii transp. (u) ABG. 36. 40. 68. 73. 98. al. 40. Mt. a. al. 10. Ed. Syr. Erp.

ἰδοὺ, [x] # ὁ" κριτὴς πρὸ τῶν
10 θυρῶν ἕστηκεν.] [Ὑπόδει-
γμα [y] λάβετε", [z] ἀδελφοί =
μου:, τῆς κακοπαθείας" καὶ τῆς
μακροθυμίας, τοὺς προφή-
τας, οἳ ἐλάλησαν [a] τῷ ὀνό-
11 ματι κυρίου. Ἰδοὺ, μακα-
ρίζομεν τοὺς [b] ∾ ὑπομένον-
τας"· τὴν ὑπομονὴν [c] ἰὼβ"
[d] ἠκούσατε", καὶ τὸ [e] τέλος"
κυρίου [f] εἴδετε", ὅτι [g] ∾
πολύσπλαγχνός" ἐστιν [h] =
ὁ κύριος" καὶ οἰκτίρμων.

12 Πρὸ πάντων δὲ [i], ἀδελ-
φοί μου, μὴ ὀμνύετε μήτε
τὸν οὐρανὸν, μήτε τὴν γῆν,
μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον· ἤτω
δὲ [k] ὑμῶν τὸ ναὶ, ναὶ, καὶ
τὸ οὖ, οὔ· ἵνα μὴ [l] ὑπὸ κρί-
σιν" πέσητε.
13 Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν,
προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις,
14 ψαλλέτω. Ἀσθενεῖ τις ἐν
ὑμῖν, προσκαλεσάσθω τοὺς
πρεσβυτέρους [m] τῆς ἐκκλη-
σίας", καὶ προσευξάσθωσαν
ἐπ'

---

z. τῆς κακοπειθείας, ἀδελφοί μου, b ∾ ὑπομείναντας.
g ∾ πολυεύσπλαγχνος.

Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. corb. Theoph. (x) + ABG. 40. 65 (c. al. 6.) 68. 73. al. 25 pluresque. Mt. a. al. 10. Ed. Syr. p. gr. in m. Oec. Theoph. (y) = A. Idem et 40. in m. et 73. post μακρ. addunt ἔχετε. (z) AB. 40. 65. (c. al 4.) 57. 68. 69. 73. al. 19. et Barb. 3. Mt. a. al. 7. Ed. Syr. Erp. Copt Slav. Vulg. corb. Chryſ. Theoph. || ἀδελφοί μου = 64. || μου = AB. 69. 73. al. 7. et Barb. 3. Erp. Syr. p Arm. Vulg. corb. Chryſ. || τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας] *exitus mali* (+ *et longanimitatis*, alii latt.) *laboris et patientiae*, Vulg. (a) + ἐν B. 29. 31. 36. 69. 73. al. 6. Barb. 3. Mt. m. al. 4. Syr. Arr. Aeth. Vulg. corb. Theoph. ἐπὶ 40. (b) A. 40. 69. 73. al. 5. (Syr.) Vulg. corb. (c) ἰακὼβ 19* (d) *audite*, Arm. in textu, ſed ἠκούσατε in ora. (e) ἔλεος 27. 29. 66** in ora. (f) ἴδετε AG. 68. 73. 78. 98. Mt. m. al. 4. Theoph. *videte*, Arm. in textu. εἴδατε. 64. (g) 25. 40. 57* 66* 69. al. 12. Mt. a. (ſed rec. in ora.) ω bis. 19. ſemel. al. 7. Ed. Clem. Ephr. Damaſc. Theoph. (h) = G. 25. 36. 40. 65. (c. al. 6.) 73. 98. al. 33. Mt. a. g. al. 12. Ed. Ar. pol. Slav. mſ. Theoph. (i) + *amate alter alterum*, Aeth. (k) + ὁ λόγος 8. 25. 33. in m. Ed. Syr. Copt. Slav. 1. Vulg. ed. (l) εἰς κρίσιν 43. 95. Slav. 1. εἰς ὑπόκρισιν G. 17** 19. 40 57. 65. (c. al. 5.) 66* 73** 98. al. 34. Mt. a. g. al. 15. Ed. (etiam St. 3.) Ar. pol. Arm. Slav. (exc. 1.) Antioch. Oec. Theoph. Sed ὑπὸ κρίσιν AB. 8. 25. Alii. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. corb. item 13. 27. 29. 36. aliive. (m) = 26. corb.

ἐπ' [n] αὐτὸν'', ἀλείψαντες
[o] αὐτὸν'' ἐλαίῳ, ἐν τῷ ὀνόμα-
15 τι [p] τοῦ'' κυρίου. Καὶ ἡ [q]
εὐχὴ'' [r] τῆς πίστεως'' σώσει
τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐ-
τὸν ὁ κύριος· κἂν ἁμαρτίας ᾖ
πεποιηκὼς, ἀφεθήσεται αὐ-
16 τῷ. Ἐξομολογεῖσθε [s] ἀλ-
λήλοις [t] τὰ παραπτώματα'',
[u] καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλή-
λων'', ὅπως ἰαθῆτε· πολὺ
ἰσχύει δέησις δικαίου [x] ἐνερ-
17 γουμένη''.] Ἠλίας ἄνθρω-
πος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ
προσευχῇ προσηύξατο [y] τοῦ
μὴ βρέξαι''· καὶ οὐκ ἔβρεξεν
ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς
18 καὶ μῆνας ἕξ· Καὶ πάλιν
προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς
ὑετὸν ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ ἐβλά-
στησε τὸν καρπὸν αὐτῆς.
19 Ἀδελφοὶ [z], ἐάν τις ἐν ὑμῖν
πλανηθῇ ἀπὸ [a] τῆς ἀληθείας,
καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτὸν,
20 [b] Γινωσκέτω. ὅτι'' ὁ ἐπιστρέ-
ψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης
ὁδοῦ αὐτοῦ, σώσει [c] ψυχὴν''
ἐκ θανάτου [d], καὶ καλύψει
πλῆθος ἁμαρτιῶν] [e].

(n) αὐτοὺς 26. (o) = Arm. αὐτοὺς 26. (p) = A. 38. 67. Mt. d. χ. ψ. τοῦ κυρίου = B. (q) προσευχὴ 27. 29. 61. 66** (r) τοῦ πιστοῦ Slav. 1. (s) + οὖν AB. 33** 36. 69. 73. al. 4. Mt. g. Ed. Syr. p. Copt. Slav. mſ. et ed. Vulg. + δὲ Mt. 19. Syr. Slav. 1. (t) τὰς ἁμαρτίας AB. 33. in m. 65. (c. 43.) 69. 73. Slav. 1. (u) = 47. || εὔχεσθε] προσεύχεσθε AB. 73. (x) *aſſidua*, Vulg. Caſſiod. *frequens*, corb. (y) = Arm. + ὑετὸν 27. 66** inter lineas. 73. al. 3. Mt. m. (Syr. utr. Erp. Aeth. Slav.) (z) + μου AB. 65. (c. al. 2.) 69. 73. al. 12. Mt. d. g. 19. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Arm. Vulg. corb. Theoph. (a) + τῆς ὁδοῦ 36. 40. in m. 65. (c. al. 1.) al. 4. Syr. Arr. Copt. Arm. Slav. ed. (b) = corb. (c) τὴν ψυχὴν A. 73. Barb. 1. + αὐτοῦ ſeu αὑτοῦ AB. 13. 36. 73. al. 4. Ed. Syr. utr. Ar. pol. Copt. Aeth. Arm. Cyr. *eius*, Vulg. harl. Ambroſiaſt. Caſſiod. alic. *ſuam*, Caſſiod. alicubi. Latt. alii. (d) + αὐτοῦ B. corb. (e) + *ejus* ſ. *ſuorum*, Syr. Ar. pol. Aeth. Latini quidam. || + ἀμήν 40. Syr. p. || Subſcriptiones: ἰακώβου. B. ἰακώβου ἐπιστολὴ A. item 67. 69. τέλος τῆς τοῦ ἰακώβου καθολικῆς ἐπιστολῆς. 76. *Explicit epiſtola Jacobi filii Zebedaei*, corb. ἰακώβου ἀποστόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ 63. item Syr. p. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰακώβου ἐπιστολὴ καθολικὴ G. τέλος τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου. 38. ſ. τοῦ ἀδελφοῦ θεοῦ. 71. || στίχων σλ. ſ. σλζ. ſ. σμβ. ſed μα ſ. μς Copt.

ΠΕΤΡΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

1 Πέτρος, ἀπόστολος ἰησοῦ
χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπι-
δήμοις [a] διασπορᾶς πόντου,
γαλατίας, καππαδοκίας, ἀ-
2 σίας [b] καὶ βιθυνίας", Κατὰ
[c] πρόγνωσιν" θεοῦ πατρὸς, ἐν
ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑ-
πακοὴν καὶ [d] ῥαντισμὸν" αἵ-
ματος ἰησοῦ χριστοῦ· χάρις
[e] ὑμῖν" καὶ εἰρήνη πληθυν-
θείη.]
3 [Εὐλογητὸς ὁ θεὸς [f] καὶ"
πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰη-
σοῦ χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πο-
λὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας
ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα [g] ζῶσαν" δι'
ἀναστάσεως ἰησοῦ χριστοῦ ἐκ
4 νεκρῶν, Εἰς κληρονομίαν ἄ-
φθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ
ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν
5 οὐρανοῖς εἰς [h] ὑμᾶς", Τοὺς
ἐν [i] δυνάμει" θεοῦ φρουρου-
μένους διὰ πίστεως εἰς σωτη-
ρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι
6 ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ· Ἐν ᾧ [k] ἀ-
γαλλιᾶσθε", ὀλίγον ἄρτι
([l] εἰ δέον ἐστὶ") [m] λυπηθέν-
τες" ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς,
7 Ἵνα

(a) + τοῖς ἐκ Arm. (b) = B* ‖ καὶ = 39. Mt. d. (c) πρόθεσιν 6. (d) ῥαντισμῷ 59. Aeth. item demidov. (e) = Arm. (f) = Syr. Erp. Aeth. (g) ζωῆς 9. 46. Syr. Erp. luxov. demidov. Hier. *vitae aeternae*, tol. Aug. Gildas. Vigil. tapſ. Caſſiod. (h) ἡμᾶς Codd. qu. Ed. (etiam Steph. 3.) harl. Oec. ἡμᾶς καὶ ὑμᾶς Aeth. (i) ἀγάπῃ Mt. k. (k) ἀγαλλιάσεσθε. Orig. Aeth. Vulg. ed. Fulg. ac (addito *in aeternum*) Syr. Erp. (l) = Syr. (non Arr.) (m) λυπηθέντας 14* 25. 66. 68. 69* 73. al. 16. Mt. m** al. 2. λυπηθῆναι Mt. l. Arr. Aeth. Vulg. Theoph. in comm.

7 Ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς
πίστεως [n] πολυτιμότερον" χρυ-
σίου [o] τοῦ ἀπολλυμένου",
διὰ πυρὸς [p] δὲ δοκιμαζομέ-
νου", εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ
[q] τιμὴν καὶ δόξαν", ἐν ἀπο-
8 καλύψει ἰησοῦ χριστοῦ· Ὃν
οὐκ [r] εἰδότες" ἀγαπᾶτε, [s]
εἰς ὃν, [t] ἄρτι μὴ ὁρῶντες", [u]
[x] πιστεύοντες δὲ", [y] ἀγαλ-
λιᾶσθε" χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ
9 καὶ δεδοξασμένῃ, Κομιζόμε-
νοι τὸ τέλος τῆς πίστεως [z] ὑ-
μῶν", [a] σωτηρίαν ψυχῶν".]
10 [Περὶ ἧς [b] σωτηρίας" ἐξεζή-
τησαν καὶ ἐξηρεύνησαν προ-
φῆται, οἱ περὶ τῆς εἰς [c] ὑμᾶς"
χάριτος [d] προφητεύσαντες"·
11 Ἐρευνῶντες, εἰς τίνα [e] ἢ
ποῖον" καιρὸν [f] ἐδήλου τὸ" ἐν
αὐτοῖς πνεῦμα [g] χριστοῦ",
προμαρτυρόμενον τὰ [h] εἰς χρι-
στὸν" παθήματα, καὶ τὰς
12 μετὰ ταῦτα δόξας· Οἷς ἀπε-
καλύφθη, [i] ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς,
[k] ὑμῖν" δὲ διηκόνουν αὐτά, ἃ
νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν
εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς [l] — ἐν"
πνεύματι ἁγίῳ ἀποσταλέντι
ἀπ' οὐρανοῦ, [m] εἰς ἃ" ἐπι-
θυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι.

n. πολὺ τιμιώτερον. k ∾ ἡμῖν.

(n) AC. 25. 40. 66* 68. 73. al. 8. Mt. a. in ora. al. 3. (o) = Vulg. luxov. (non tol.) Aug. Fulgent. nec interpraetatur Oec. (p) δεδοκιμασμένου 40. Lect. 1. item Mt. a. in ora. et c. δὲ δεδοκιμασμένου 25. 27. 29. || δὲ = 60. Syr. utr. Arr. Arm. Vulg. || καὶ διὰ πυρὸς δεδοκιμασμένου 68. Clem. Orig. (q) δόξαν καὶ τιμὴν AB. 69. 73. al. 4. Mt. tz. Ed. Syr. Vulg. lux. Fulg. (r) ἰδόντες BC. 27. 29. 61. 66** al. 4. Ed. Syr. Arr. Aeth. Fulg. Polycarp. Iren. (s) + καὶ Slav. 5. rec. (t) = Syr. (non Arr.) (u) + πιστεύετε 68. Vulg. luxov. (non tol. harl.) Aug. Iren. ſemel. (x) *quem cum videritis*, luxov. Aug. Fulg. (y) ἀγαλλιᾶτε B. Orig. *exſultabitis*, Ar. p. Vulg. ed. lux. Iren. Aug. (non Fulg.) (z) = B. 1. 45. Clem. Ath. Cyr. Aug. (non Oroſ. et Fulg.) (a) = 14* (b) = 61. ἐλπίδος Syr. p. in m. (c) ἡμᾶς 4. 13. Mt. g. Oroſ. item 37. (d) = 25. (e) = Syr. Copt. (f) ἐδηλοῦτο 25. 31. 40. Mt. f. in ora. Ed. Cyr. hieroſ. (g) = B. θεοῦ 26. (h) τοῦ κυρίου Arm. (i) ὅτι καυχᾶσθε οὐχ ἑαυτὸν, ὑμῖν δὲ καὶ Sic 13. (k) AC. 13. 36. 40. 68. 73. al. 29. Mt. a. l. al. 3. Ed. Syr. p. Arr. Copt. Aeth. Slav. 5. 8. Vulg. (l) = AB. 13. 73. Slav. 5. ed. Vulg. Cyr. Ambr. Victor vit. (m) *in quem*, Vulg.

13 Διὸ [ἀναζωσάμενοι τὰς
ὀσφύας ⁿ τῆς διανοίας" ὑμῶν,]
ᵒ νήφοντες*, τελείως" ἐλπί-
σατε ἐπὶ τὴν ᵖ φερομένην" ὑ-
μῖν ᑫ χάριν" ἐν ἀποκαλύψει
14 ἰησοῦ χριστοῦ· Ὡς τέκνα
ʳ ὑπακοῆς", μὴ συσχηματι-
ζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ
15 ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις, Ἀλ-
λὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς
ἅγιον, καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πά-
16 σῃ ἀναστροφῇ γενήθητε Διό-
τι γέγραπται· ἅγιοι ˢ ∾ γένε-
σθε", ὅτι ἐγὼ ἅγιός ᵗ εἰμι".
17 Καὶ εἰ πατέρα ᵘ ἐπικαλεῖσθε"
τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνον-
τα κατὰ τὸ ˣ ἑκάστου" ἔργον,
[ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας
ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε·
18 ʸ Εἰδότες", ὅτι οὐ φθαρτοῖς,
ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώ-
θητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν
ἀναστροφῆς πατροπαραδό-
19 του, Ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι,
ᶻ ὡς" ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀ-
20 σπίλου, χριστοῦ·] Προε-
γνωσμένου μὲν πρὸ καταβο-
λῆς κόσμου, φανερωθέντος
δὲ ἐπ' ᵃ ∾ ἐσχάτων" τῶν
21 ᵇ χρόνων" δι' ᶜ ὑμᾶς", Τοὺς
δι' αὐτοῦ ᵈ πιστεύοντας" εἰς
θεὸν, τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ
νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόν-
τα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν
22 καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς θεόν. Τὰς
ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ
ᵉ ὑπακοῇ" τῆς ᶠ ἀληθείας"
ᵍ = διὰ πνεύματος" εἰς φι-
λαδελ-

s ∾ ἔσεσθε. a ∾ ἐσχάτου.

Vulg. harl. Iren. interpr. alicubi. Ambr. Victor vit. Hier. Maxim. taur. Fulgent. Caſſiod. *in quo*, Fulgent. alic. Sed *in quae*, Iren. alic. Ambr. alic. Et ſic Clem. ter. Orig. quater. Gracci. (n) = 4* Mt. c. || τῇ διανοίᾳ ὑμῶν νήφοντες, Conject. (o) Haec jungunt 73. Alii. Syr. Oec. Hier. (p) διδομένην Mt. tz. (q) χαρὰν Syr. utr. Oec. in comm. (r) *benedictionis*, Gild. (s) ἔσεσθε ABC. 13. 36. 37. 65. (c. al. 2.) 66** 69. Ed. Vulg. Clem. Cyr. Optatus diſerte. γίνεσθε 40. 73. 98. al. 6. et Barb. 6. Mt. a. d. al. 3. Oec. Theoph. (t) = AB. Clem. Cyr. (u) αἰτεῖσθε. 27. 29. (x) ἕκαστον αὐτοῦ 57. (y) = Arm. (z) = Syr. Latt. qu. || τιμίῳ καὶ ἀμώμῳ καὶ ἀσπίλῳ αἵματι ἐλυτρώθημεν. Theodot. (a) AB. 13. 15. 27. 36. 37. 65. (cum 64.) Syr. Copt. Codd. lat. Cyr. || *in hoc tempore*, Erp. (b) ἡμερῶν 31. (c) ἡμᾶς AC. 4. 32. 57. Mt. l. Maximus. (d) πιστοὺς AB. 9. Vulg. (e) ὑπομονῇ a. in ora. e. (f) *caritatis*, Vulg. Caſſiod. (non luxov. tol. Hier.) *fidei*, Gild. Vigil. *veritatis et in fide*, Erp. (g) = ABC. 13. 27. 73.

λαδελφίαν [h] ἀνυπόκριτον", ἐκ
[i] καθαρᾶς" καρδίας ἀλλήλους
23 ἀγαπήσατε ἐκτενῶς· [k] Ἀνα-
γεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς
φθαρτῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου,
[l] διὰ λόγου ζῶντος θεοῦ καὶ
24 μένοντος" [m] †. Διότι πᾶσα
σὰρξ [n] — ὡς" χόρτος, καὶ
πᾶσα δόξα [o] αὐτῆς" ὡς ἄνθος
χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος,
καὶ τὸ ἄνθος [p] ⚌ αὐτοῦ"
25 ἐξέπεσε· Τὸ δὲ ῥῆμα κυρίου
μένει εἰς τὸν αἰῶνα· τοῦτο
δέ ἐστι [q] τὸ ῥῆμα τὸ" εὐαγ-
1 γελισθὲν εἰς ὑμᾶς. Ἀποθέ-
μενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ
πάντα δόλον, καὶ ὑποκρίσεις,
καὶ [r] φθόνους", καὶ [s] πάσας"
2 καταλαλιάς, Ὡς ἀρτιγέννη-
τα βρέφη, [t] τὸ λογικὸν" ἄ-
δολον γάλα ἐπιποθήσατε· ἵνα
ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε [u] ÷ εἰς
3 σωτηρίαν"· Εἴπερ ἐγεύσασθε,
ὅτι [x] χρηστὸς" ὁ κύριος.
4 Πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λί-
θον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων
μὲν ἀποδεδοκιμασμένον, πα-
ρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτον, ἔντιμον,
5 Καὶ

m † εἰς τὸν αἰῶνα. o ∾ ἀνθρώπου.

73. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. lux. harl. Sed habent Gild. Vigil. (h) ⚌ Vulg. (i) = AB. Codd. lat. Gild. (k) + ὡς 19. in m. Syr. Erp. Gildas. (l) ζῶντος καὶ μένοντος λόγου θεοῦ Arm. || ζῶντος ⚌ Aeth. || θεοῦ ⚌ 36. Ante ζῶντος pon. Ed. Vulg. Gild. (m) ⚌ ABC. 13. 27. 29. 66** 73. Syr. p. Copt. Arm. Vulg. mſ. Cyr. Hier. εἰς τοὺς αἰῶνας 25. (n) ⚌ A. 4. 13. 15. 29. 36. 59. 69. Syr. (non Arr.) harl. Orig. Theoph. Zeno. Innocent. 3. || ὡς ad δόξα ⚌ 59. (o) ABC. 5. 7. 9. 15. 69. 73. Ed. Syr. utr. (non Arr.) Copt. Aeth. Vulg. harl. Orig. Theoph. Zeno. *carnis*, tol. || ⚌ 27. (p) ⚌ AB. 2. 13. 26. 30. 40. 69. 73. Ed. Syr. (non Arr.) Arm. Vulg. mſ. Orig. Oec. ed. Theoph. (q) ⚌ A. τὸ ῥῆμα ⚌ Theoph. (r) φόνους B. (s) ⚌ A. Syr. (non Arr.) Aeth. Clem. Orig. int. ſ. Rufin. Gildas. Aug. (t) *rationabiles*, tol. harl. Aug. Ambr. Hier. alicubi. Caſſiod. + καὶ 3. 32. 43. 69. Arm. Slav. 5. ed. tol. Orig. ſemel. Aug. Ambr. Alii. (u) + ABC. 13. 14. 25. 28** 31. 36. 40. 57** 66* 68. 69. 73. al. 20. et Barb. 5. Mt. a. g. al. 4. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. Clem. Orig. int. ſ. Rufin. Cyr. Damaſc. Theoph. in textu. Aug. Hier. Gildas. Caſſiod. Auctor de promiſſ. Beda. (x) χριστὸς 40. 68. al. 18. Mt. g. al. 3. Ed. Clem. Naz. Procop. Theoph. in textu.

5 Καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες
[y] οἰκοδομεῖσθε", [z] οἶκος πνευ-
ματικὸς, [a] ἱεράτευμα ἅγιον,
ἀνενέγκαι [b] πνευματικὰς" θυ-
σίας, εὐπροσδέκτους [c] τῷ"
θεῷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ.
6 [d] Διότι" [e] περιέχει" [f] ἐν τῇ
γραφῇ"· ἰδοὺ, τίθημι ἐν σιὼν
λίθον ἀκρογωνιαῖον, ἐκλε-
κτὸν, ἔντιμον· καὶ ὁ πιστεύων
ἐπ' αὐτῷ, οὐ μὴ καταισχυν-
7 θῇ. Ὑμῖν οὖν [g] ἡ τιμὴ τοῖς
πιστεύουσιν"· [h] ἀπειθοῦσι" δὲ,
[i] λίθον" ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ
οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενή-
8 θη εἰς κεφαλὴν γωνίας, Καὶ
[k] λίθος προσκόμματος, καὶ
πέτρα" σκανδάλου· [l] οἳ" προσ-
κόπτουσι, [m] τῷ λόγῳ"* ἀ-
πειθοῦντες, [n] εἰς ὃ καὶ ἐτέ-
9 θησαν". Ὑμεῖς δὲ, γένος
ἐκλεκτὸν, βασίλειον ἱερά-
τευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς
εἰς περιποίησιν, [o] ὅπως τὰς
ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ
σκότους ὑμᾶς καλέσαντος" εἰς
τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς·
10 Οἱ ποτὲ οὐ λαὸς, νῦν δὲ λαὸς
θεοῦ· οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν
δὲ ἐλεηθέντες.]
11 [Ἀγαπητοὶ, παρακαλῶ
ὡς παροίκους καὶ παρεπιδή-
μους

d. Διὸ καὶ.

(y) ἐνοικοδομεῖσθε C. ἐποικοδομεῖσθε A** 27. 36. 61. 65. (c. al. 3.) 66** 68. al. 3. Mt. d. Ed. Vulg. Cyr. Procop. ap. Niceph. (z) εἰς οἶκον πνευματικὸν Procop. Latini qu. (a) + εἰς ABC. 5. 7. 15. 27. 29. 36. 66** 68. 73. Barb. 3. Mt. m. Copt. Aeth. Arm. tol. Orig. ter. Cyr. Euſ. Procop. Hilar. Ambr. Fulgent. Aug. (Hier. habet utrumque.) (b) — Syr. ed. (non Arr.) Alii transp. (c) — AB. 29. 66** (d) ABC. 40. 57. 65. (c. al. 5.) 73. 98. al. 36. et Barb. 3. Mt. a. g. al. 8. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Arm. Slav. Vulg. Theoph. διὸ 19. 68. διὸ γὰρ Ed. (e) περιέχεται Conject. (f) ἐν γραφῇ AB. 73. ἡ γραφὴ C. 14. 27. 29. 65. 69. 95** al. 3. et Barb. 5. Vulg. Hier. Aug. (g) τοῖς πιστεύουσιν λίθος ἔντιμος Arm. (h) ἀπιστοῦσι B. 68. 69. (i) λίθος AB. 25. 73. al. 3. Mt. d. Oecum. || λίθον ad λίθος — Syr. non Arr. (k) λίθον . . . πέτραν 18. 31. 63. (l) ὅσοι C* 15. 27. 29. 31. 36. 66. 68. 69. Syr. p. ἧ. 33** Slav. ἧ καὶ Slav. ed. οἷς Conject. (m) Poſt ἀπειθ. pon. Syr. Erp. Arm. Theoph. in comment. habet utrumque. τῷ λίθῳ 15. 36. Mt. b. c. (n) εἰς ἣν παρεσκεύασαν ἑαυτοὺς τάξιν καὶ ἐτέθησαν. 57** 69. Theoph. et Oec. ſic interpretantur. ὃ καὶ ἠθέτησαν ſ. ἠμέλησαν Ar. p. (o) ὅπως ὑμῶν τὰς ἀρετὰς ἐξαγ.

μους [p], [q] ἀπέχεσθαι" τῶν
σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες
στρατεύονται κατὰ [r] τῆς ψυ-
12 χῆς"· Τὴν ἀναστροφὴν ὑ-
μῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν [s] ἔχον-
τες" καλήν· ἵνα ἐν ᾧ [t] κατα-
λαλοῦσιν" ὑμῶν ὡς κακο-
ποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν [u] ἔρ-
γων, [x] ἐποπτεύσαντες", δο-
ξάσωσι τὸν θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπι-
13 σκοπῆς. Ὑποτάγητε [y] =
οὖν" πάσῃ ἀνθρωπίνῃ [z] κτί-
σει" διὰ τὸν κύριον· εἴτε βα-
14 σιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι· Εἴτε
ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμ-
πομένοις εἰς ἐκδίκησιν [a] † κα-
κοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθο-
15 ποιῶν· (Ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ
θέλημα τοῦ θεοῦ, ἀγαθοποι-
οῦντας [b] φιμοῦν τὴν τῶν ἀ-
φρόνων ἀνθρώπων [c] ἀγνω-
16 σίαν"·) Ὡς ἐλεύθεροι, καὶ
μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες
τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν,
17 ἀλλ' ὡς δοῦλοι [d] θεοῦ. Πάν-
τας" τιμήσατε· τὴν ἀδελφότη-
τα [e] ἀγαπᾶτε"· τὸν θεὸν φο-
βεῖσθε· τὸν βασιλέα τιμᾶτε.
18 Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμε-
νοι [f] ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δε-
σπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγα-
θοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ
19 τοῖς [g] σκολιοῖς." Τοῦτο γὰρ
χάρις [h], εἰ διὰ συνείδησιν
[i] θεοῦ"

---

a † μὲν.

ἐξαγγείλητε τῷ ὑμᾶς ἐκ σκοτοὺς καλέσαντι. Arm. (p) + τοῦ κόσμου τούτου 57** 69. Theoph. et Oec. in comm. (q) ἀπέχεσθε A. 68. 98. al. 8. Mt. a. c. h. Ed. (Syr. Copt. Vulg.) Oec. ed. Cypr. Zeno. Gelaſ. (r) τοῦ πνεύματος Polycarp. (s) = B. ἔχοντας 38. ἔχειν 69. Vocabulorum ordo varius. (t) καταλαλῶσιν 68. 98. al. 13. Mt. a* al. 2. Clem. mſ. (u) + ὑμῶν 57** 69. Arm. Cypr. (x) ἐποπτεύοντες B. 43. 68. al. 3. Ed. Theoph. Oec. (y) = AB. 13. 31. 73. Syr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. mſ. Didym. Caſſiod. (z) φύσει 25. κρίσει Conject. *ordinationi*, tol. harl. Ambr. mſ. Caſſiod. (a) = AB. 13. 31. 40. 57. 73. al. 12. Mt. g. al. 4. Syr. (Syr. p. habet c. aſt.) Arr. Aeth. Slav. 5. Vulg. (b) + ὑμᾶς C. 7. 27. 29. 31. 61. Syr. Theoph. (c) ἐργασίαν Clem. (d) θεοῦ, πάντας Theophyl. Fulgent. (e) ἀγαπήσατε 40. 66** 98. al. 16. et Barb. 8. Mt. a. d. g. al. 4. (f) + ἦτε 57** 69. (προσυπακουστέον τό· ἦτε. Theoph. et Oec. in comm.) (g) *dyſcolis*, δυσκόλοις Vulg. σκολιοῖς καὶ δυσκόλοις Syr. Erp. *difficilioribus*, tol. (h) + θεοῦ 5. Arm. + θεῷ 8. + παρὰ θεῷ 15. 18. 57** 73. 80. + παρὰ τῷ θεῷ C. 13. 27. 29. 36. 61. 68. 69. al. 3. Mt. m. Syr. item Erp. Syr. p. c. aſt. Slav. ed. Damaſc. Ephr. Theoph.

i θεοῦ" ὑποφέρει τὶς λύπας,
20 k πάσχων" ἀδίκως. Ποῖον
γὰρ l κλέος", εἰ ἁμαρτάνοντες
m καὶ" n κολαφιζόμενοι" o ὑ-
πομενεῖτε"; ἀλλ' εἰ ἀγαθο-
ποιοῦντες καὶ p πάσχοντες"
q ὑπομενεῖτε", τοῦτο r χάρις
21 παρὰ θεῷ. Εἰς τοῦτο s γὰρ"
ἐκλήθητε t· ὅτι καὶ [χρι-
στὸς u ἔπαθεν" ὑπὲρ x ∾
ὑμῶν, ὑμῖν" ὑπολιμπάνων
ὑπογραμμὸν, ἵνα ἐπακολου-
θήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ·
22 Ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν,
οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στό-
23 ματι αὐτοῦ· Ὃς λοιδορού-
μενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πά-
σχων οὐκ ἠπείλει, y παρεδί-
δου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως·"
24 Ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐ-
τὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι
αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς
ἁμαρτίαις z ἀπογενόμενοι", τῇ
δικαιοσύνῃ ζήσωμεν·] οὗ τῷ
μώλωπι a — αὐτοῦ" ἰάθητε.
25 Ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα b πλα-
νώμενα"· ἀλλ' ἐπεστράφητε
c νῦν" ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ
ἐπί-

x ∾ ὑμῶν, ἡμῖν. ∾ ἡμῶν, ἡμῖν.

(i) ἀγαθὴν C. 15. 18. 27. 29. 36. 61. 66** 68. 69. 80. Barb. 1. Syr. utr. Erp. Arm. Anton. et Max. Theoph. Utrumque jungunt A* 13. (k) = Arm. (l) *gratia*, Vulg. ed. ſixt. et mſ. (m) = Arm. Slav. 5. rec. Auct. contra Fulgent. donat. || + κακοποιοῦντες 31. (n) κολαζόμενοι 7. 9. 27. 46. 69. (o) ὑπομένετε 61. 66** 69. 98. al. 9. Mt. k. Vulg. Anton. et Max. (p) κολαφιζόμενοι 33. (q) ὑπομένετε 31. 33. 98. Vulg. (r) + γὰρ A. 13. 36. 57. 73. al. 6. Ed. Slav 5. Tert. Theoph. Oec. (s) καὶ Tert. γὰρ καὶ 7. 14. 57** 68. Barb. 5. Ed. Slav. ed. (t) + ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε 39. in m. 40. 98. in m. Mt. d. (u) ἀπέθανεν 14. 65. al. 4. Syr. Erp. Arm. Ephr. Damaſc. Ambr. Fulg. (x) ἡμῶν, ἡμῖν (B.) 2. 4. 18. 45. 47. 69. Alii. Mt. c. l. tz. Ed. (etiam Steph. 3.) Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. ed. Ephr. Aug. ἡμῶν, ὑμῖν 13. 15. 25. 40. 57. 59. 60. 61. 65. (c. al. 6.) 98. Alii. Mt. a. g. al. 6. Ed. Slav. 5. Vulg. ed. (non harl. tol. demidov.) Cyr. Damaſc. Theoph. Cypr. Tert. Fulg. Alii. ἡμῶν, ἡμῖν (B.) 2. 4. 18. 45. 47. 60. (y) δίκαιον δὲ παρεδίδου τῷ κρίνοντι Arm. || δικαίως] σε ἀδίκως Lect. 1. αὐτὸν ἀδίκως *ſe iniuſte*, Vulg. harl** Cyr. Fulg. mſ. *ſe iuſte*, Auct. de promiſſ. (z) ἀποθανόντες Copt. *mortui*, Vulg. Leo. *Separati*, harl. Ambr. Fulg. (a) = ABC. 13. 15. 18. 27. 29. 31. 36. 61. 68. 69. al. 10. et Barb. 1. Mt. a** d. g. (b) πλανώμενοι AB. 5. 40. tol. harl. Fulg. + *non habentes paſtorem*, Slav. ed. (c) = Slav. 5.

ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν [d] ὑ-
μῶν".
1 Ὁμοίως αἱ γυναῖκες, ὑπο-
τασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδρά-
σιν, ἵνα [e] καὶ εἴ τινες" ἀπει-
θοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν
γυναικῶν [f] ἀναστροφῆς" ἄνευ
[g] λόγου" [h] ∾ κερδηθήσων-
2 ται", Ἐποπτεύσαντες τὴν [i] ἐν
φόβῳ" [k] ἁγνὴν" ἀναστροφὴν
3 ὑμῶν. Ὧν [l] ἔστω" οὐχ ὁ
ἔξωθεν, [m] ἐμπλοκῆς" [n] τρι-
χῶν" καὶ περιθέσεως χρυ-
σίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων, κό-
4 σμος· Ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς
καρδίας [o] ἄνθρωπος", ἐν τῷ
ἀφθάρτῳ τοῦ πρᾳέος καὶ ἡ-
συχίου πνεύματο, ὅ ἐστιν
ἐνώπιον [p] τοῦ" θεοῦ πολυτε-
5 λές. Οὕτω γάρ ποτε καὶ αἱ
[q] ἅγιαι" γυναῖκες, [r] αἱ ἐλ-
πίζουσαι ἐπὶ τὸν θεὸν", ἐκό-
σμουν ἑαυτὰς, ὑποτασσόμεναι
6 τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν· Ὡς σάῤ-
ῥα ὑπήκουσε τῷ ἀβραάμ, κύ-
ριον [s] αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐ-
γενήθητε [t] τέκνα", ἀγαθο-
ποιοῦσαι καὶ μὴ [u] φοβούμε-
7 ναι μηδεμίαν πτόησιν". Οἱ
ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦν-
τες [x] κατὰ γνῶσιν" ὡς ἀσθε-
νεστέρῳ [y] σκεύει" τῷ γυναι-
κείῳ,

h ∾ κερδηθήσονται.

(d) ἡμῶν 3. 38. 40. 47. 57. 59. Ed. Mt. d. al. 3. Ed. Copt. (e) εἰ καί τινες C. 29. 61. 66. 76. al. 5. Mt. a. in ora. d. g καὶ οἵ τινες 2. 47. al. 2. Mt. c. Ed. Syr. Erp. Slav. 5. Theoph. Cassiod. καί τινες 23. εἴ τινες B. 57. 69. Mt. k. Arm. Fulg. Gelaſ. (f) ὑποταγῆς 3. Mt. f. k. (g) κόπου Syr. (non Arr.) (h) AB. 27. 31. 36. 68. 80. al. 13. Mt. d. g. al. 5. Ed. Clem Oec. ed. Theoph. (i) ἐν λόγῳ 26. Clem. φόβον καὶ Aug. (k) = 18. 22. Damaſc. (l) = 3. Mt. f (m) ἐκ πλοκῆς 28. 61. al. 6. Mt. a* f. al. 3. Ed. Clem. mſ Oec. (n) = C. Arm. Clem. Cypr. (o) ἀνθρώποις ſ. κόσμος Conject. (p) = 98. al. 5. Mt. a. g. al. 4. (q) = 16. Arm. Alii transp. (r) = Aeth. || ἐπὶ] εἰς ABC. 13. 15. 27. 36. 69. Mt. k. Damaſc. Theoph. || τὸν = AC. 40. 73. Alii. Mt. f. g. Theoph. (s) + αὐτῆς Arm. (t) θυγατέρες Arm. in m. edd. Conſt. et Amſt. (u) πτοηθεῖσαι καὶ μὴ φοβούμεναι οὐδέν. Arm. || φοβούμεναι] πτοούμεναι 63. || πτόησιν] πτῶσιν 18. 40. (x) = 98* (Orig.) κατ' ἐπίγνωσιν 73. (y) μέρει 13.

κείῳ, ἀπονέμοντες τιμὴν ὡς
καὶ [z] συγκληρονόμοι" [a] χάριτος
[b] ζωῆς", εἰς τὸ μὴ [c] ἐγκό-
πτεσθαι" τὰς [d] προσευχὰς"
ὑμῶν.
8 Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμό-
φρονες [e], συμπαθεῖς, φιλά-
δελφοι, εὔσπλαγχνοι, [f] τα-
9 πεινόφρονες", Μὴ ἀποδιδόντες
κακὸν ἀντὶ κακοῦ, [g] ἢ λοι-
δορίαν ἀντὶ λοιδορίας"· τοὐ-
ναντίον δὲ, εὐλογοῦντες·
[h] = εἰδότες", ὅτι εἰς τοῦτο
[i] ἐκλήθητε", ἵνα εὐλογίαν κλη-
10 ρονομήσητε.] [Ὁ γὰρ θέ-
λων ζωὴν [k] ἀγαπᾷν, καὶ
ἰδεῖν ἡμέρας" ἀγαθὰς, παυ-
σάτω τὴν γλῶσσαν [l] = αὐ-
τοῦ" ἀπὸ κακοῦ, καὶ χείλη
[m] = αὐτοῦ", τοῦ μὴ λαλῆ-
11 σαι δόλον. Ἐκκλινάτω [n] ἀ-
πὸ κακοῦ, καὶ ποιησάτω [o] ἀ-
γαθόν· ζητησάτω" εἰρήνην,
12 καὶ διωξάτω αὐτήν. Ὅτι
[p] = οἱ" ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ
δικαίους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς
δέησιν αὐτῶν· πρόσωπον δὲ
κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά [q].
Καὶ

z ∾ συγκληρονόμοις. c. ἐκκόπτεσθαι. f. φιλόφρονες.

(z) ABC. 14. 19. 57. 66* 69. 73. 95. 98. al. 30. pluresque. Mt. a. d. f. al. 7. Ed. (etiam Steph. 3.) Copt. ut videtur. Slav. 5. ed. Hieron. συγκληρονόμοις 7. 8. 26. 31. 61. 66** 68. alii. Ed. Syr. Arr. Aeth. Arm. Vulg. Theoph. Oec. Ambr. Aug. Caſſiod. (a) + ποικίλης AC. 4. 57** 68. 69. Ed. Copt. Hier. diſ. Alii ponunt poſt χάριτος. (b) ζώσης 43. 57. 66. 98. al. 15. et Barb. 2. Mt. a. d. al. 2. Ed. Oec. et Theoph. in comm. (c) AB. 14. 25. 36. 57. 73. 95. 98. al. 26. Mt. a. in textu. al. 4. Ed. Vulg. (Verſſ.) Severus. Hier. Aug. Ambr. Utrumque habet Oec. in comm. (d) ψυχὰς 2. (e) + ἔσεσθε 60. 64. 98. Mt. g. (f) ABC. 13. 14* 15. in m. 18. in m. 25. 27. 29. 65. (c. al. 3.) 68. 69. 73. al. 9. Mt. d. k. m. Ed. Syr. Erp. Copt. Arm. Slav. 5. Clem. Antioch. φιλόφρονες ταπεινόφρονες 60. 98. Slav. ed. Theoph. item Oec. φιλοταπεινόφρονες 40. *modeſti, humiles* Vulg. Alii latt. alterutrum. (g) = 13. (h) = ABC. 13. 15* 22. 27. 29. Mt. g. Syr. utr. (Syr. p. habet in m.) Aeth. Copt. Arm. Vulg. Antioch. Damaſc. Fulgent. (i) ἐκληρώθητε 8. 25. 40. (k) καὶ ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν 22. 60. Caſſiod. item tol. (l) = ABC. 29. 73. Mt. b. e. (m) = ABC. 13. 27. 29. 66** 69. Mt. g. (n) + δὲ AC* 31. 69. Syr. p. tol. Vulg. mſ. (o) = Ed. Steph. 3. (p) = AB. 13. 40. 57. 73. 98. al. 17. pluresque. Mt. a. d. g. al. 7. Theophyl. (q) + τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτοὺς ἐκ γῆς 32. 57. 69. Mt. d. Ed. Syr. p. c. aſt. Slav. ed. (e Pſ. 33, 17.)

13 Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν
τοῦ ἀγαθοῦ [r] ∾ μιμηταὶ" γέ-
14 νησθε; [s] Ἀλλ' εἰ" καὶ πά-
σχοιτε διὰ δικαιοσύνην, μακά-
ριοι [t]· τὸν δὲ φόβον αὐτῶν
μὴ φοβηθῆτε, [u] μηδὲ ταρα-
15 χθῆτε". Κύριον δὲ [x] ∾ τὸν
θεὸν" ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρ-
δίαις ὑμῶν· ἕτοιμοι [y] = δὲ"
[z] ἀεὶ" πρὸς ἀπολογίαν παντὶ
τῷ [a] αἰτοῦντι" ὑμᾶς λόγον,
περὶ τῆς ἐν ὑμῖν [b] ἐλπίδος",
[c] μετὰ πραΰτητος [d] καὶ φό-
16 βου"· Συνείδησιν ἔχοντες
ἀγαθήν· ἵνα ἐν ᾧ [e] ∾ κατα-
λαλῶσιν ὑμῶν" [f] ὡς κακο-
ποιῶν", καταισχυνθῶσιν [g] οἱ"
ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγα-
θὴν ἐν χριστῷ ἀναστροφήν.
17 Κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦν-
τας, εἰ [h] θέλοι" τὸ θέλημα τοῦ
θεοῦ, πάσχειν, ἢ κακοποι-
18 οῦντας· Ὅτι καὶ χριστὸς
ἅπαξ [i] περὶ" [k] ἁμαρτιῶν"

L l 2 [l] ∾

---

r ∾ ζηλωταί. x ∾ τὸν χριστόν. e ∾ καταλαλοῦσιν ὑμῶν.
h ∾ θέλει.

(r) ζηλωταὶ ABC. 27. 29. 40. 66** 68. 69. 73. al. 7. Mt. f. in textu. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Clem. Damaſc. Theoph. Aug. *ſectatores*, tol. *factores*, harl. s) εἰ δὲ A. 5. 7. 13. 73. (t) + ἐστε 25. Arm. Slav. 8. rec Vulg. mſ. (u) = B. 43. (x) τὸν χριστὸν ABC. 7. 13. 33. in m. 69. Syr. utr. Erp. Copt. Vulg. Clem. Fulgent. *Jeſum Chriſtum*, Hier. τοῦτον τὸν (ſ. τὸν αὐτὸν) χριστὸν Arm. || = Auct. de promiſſ. item Aeth. (y) = C. 13. 18. 27. 29. 61. 68. 69. 73. Mt. k** Syr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. (z) = A. Arm. (a) ἀπαιτοῦντι A. Cyr. (b) *ſpe fidei*, Syr. *ſpe et fide*, Facund. Fulg. Codd. ap. Bedam. item tol. (c) + ἀλλὰ AC. 13. 27. 29. 69. 73. al. 4. Copt. Syr. p. Arm. Vulg. Clem. Damaſc. Theoph. (d) = 33. (e) καταλαλοῦσιν ὑμῶν AC. 57. 65. (c. al. 4.) 98. al. 7. Mt. a** al. 4. Ed. καταλαλεῖσθε B. 69. Clem. (f) = B. 69. Syr. p. (habet c. aſt.) Arm. Vulg. (non harl. tol.) Clem. (g) ὡς Syr. (h) ABC. 14. 29. 36. 40. 57. 68. 73. 76. 78. al. 26. Mt. a. g. al. 8. Ed. Clem. Oec. Theoph. in comm. || = 24. 26. 59. 65. (c. 67.) Slav. mſ. || + κατὰ Arm. (i) ὑπὲρ 13. 33** al. 4. Mt. k. l. Ed. Oec. ed. (k) ἡμῶν 13. 32. 33** Ed. || + ἡμῶν C. al. 3. Syr. Arr. Slav. rec. Vulg. (non tol.) Cypr. Aug. + ὑπὲρ ἡμῶν ſ. ὑμῶν A. 25. 27. 29. 36. 66** 68. 69. 73. al. 4. Mt. m. Copt. Aeth. Arm. Severus. Cyr. alicubi.

l ∾ ἔπαθε", δίκαιος ὑπὲρ
ἀδίκων· ἵνα m ἡμᾶς" προσα-
γάγῃ n τῷ θεῷ", θανατωθεὶς
μὲν σαρκὶ, o ζωοποιηθεὶς" δὲ
19 p † q πνεύματι"· r Ἐν ᾧ"
καὶ τοῖς ἐν s φυλακῇ" t πνεύ-
μασι" πορευθεὶς ἐκήρυξεν,
20 u ἀπειθήσασί" ποτε, x "Ὅτε"
y ἀπεξεδέχετο" ἡ τοῦ θεοῦ μα-
κροθυμία ἐν ἡμέραις νῶε, κα-
τασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς
ἣν z ὀλίγαι" τουτέστιν a ὀκτὼ"
ψυχαὶ διεσώθησαν δι' ὕδατος·
21 b "Ὅ" c καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον
[illegible] σώζει" βάπτισμα, οὐ
σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλ-
λὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπε-
ρώτημα εἰς θεὸν, δι' ἀναστά-
22 σεως ἰησοῦ d χριστοῦ"· "Ὅς
ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ·,
πορευ-

l ∾ ἀπέθανε. p † τῷ. y. ἅπαξ ἐξεδέχετο. b. ᾧ.

(l) ἀπέθανε AC. 13. 27. 29. 68. 69. 73. al. 3. Syr. utr. (Erp. habet utrumque) Copt. Aeth. Arm. Vulg. Cyr. ſaepe. Theoph. in textu. Cypr. Aug. alicubi. (m) ὑμᾶς 61. 69. al. 5. Ed. Syr. utr. poſt. habet in m.) Arm. n) = B. τῷ πατρὶ 61. (o) ζωογονηθεὶς Epiph. bis, ſemel ut rec. (p) = ABC. 57. 73. 95. al. 21. Mt. a. g al. 8. Ed. Orig. Cyr. (q) χριστῷ 2. 30. || *mortificatos . . . vivificatos*, Vulg. mſ. Fulgent. Beda, qui tamen noſtrae etiam lectionis mentionem injicit. (r) νῶε ſ. ἐνωχ. ſ. ἐν ᾧ ἐνωχ. Conject. (s) *Scheol*, Syr. || + κατακεκλεισμένοις C. 8. 25. Ed. Syr item Erp Aeth. harl. tol. Codd. lat. ap. Bedam. Ath. Aug. Rufin. (t) πνεύματι ἁγίῳ C. ut videtur. πνεύματι Scholia ap. Mt. ut videtur. || *ſpiritu veniens*, corb. Caſſiod. Codd. ap. Bedam. *in quo ſpiritu et iis qui in carcere erant praedicavit*, Codd lat. alii ap. Bedam. *ſpiritualiter*, Vulg. mſ. πατρασι Cyr. (u) = Scholia ap. Mt. ut videtur. (x) ὅτι 2. 66. ap. Birch. 69. 73. 80. (y) ABC. 25. 27. 36. 57. 65. (c al. 6) 68. 69. 73. 95. 98. al. 34. Mt. a. d. f. al. 5. item g. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. Orig. Cyr. Theoph. Rupertus tuit. Aug Beda. Vigil. tapſ. Fulg. Praedeſtinat. ἅπαξ ἐδέχετο. 31. 29. 33. 59. al. 7. Mt. b. Ed. Ar. pol. ἀπεξεδέχετο + αὐτοὺς Arm. (z) ὀλίγοι A. .. 5. 8. 17. 73. Ed. Vulg. Orig. Cypr. Aug. Vigil. tapſ. Fulgent. (a) ὠτεὶ ὀκτὼ Arm. (b) AC. 14. 15. 19. 40. 66. 98. al. 22. et Barb. 7. Mt. a. d. f. g. al. 5. Ed. (etiam St. 3.) Vulg. Cyr. Damaſc. Oec. Ed. Theoph. Cypr. Aug Vigil. Fulg. || οὗ Conject. Slav. ὃν 42. || *Sic*, Firmilian. Aug. ſemel. || = 73. (c) ἀντίτυπον νῦν καὶ ἡμᾶς σώζει 14. 15. 18. 19. 40. 57. 59. 60. 61.

78.

πορευθεὶς εἰς οὐρανὸν, ὑπο-
ταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ
1 ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.] [Χρι-
στοῦ οὖν παθόντος [f] — ὑπὲρ
ἡμῶν'' σαρκὶ, καὶ ὑμεῖς τὴν
[g] αὐτὴν'' ἔννοιαν ὁπλίσασθε,
(ὅτι ὁ [h] παθὼν'' [i] = ἐν''
σαρκὶ, πέπαυται [k] ἁμαρτίας''.)
2 Εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπι-
θυμίαις [l], ἀλλὰ θελήματι
θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον [m] ἐν σαρ-
3 κὶ'' βιῶσαι χρόνον. Ἀρκετὸς
γὰρ [n] — ἡμῖν'' ὁ παρεληλυ-
θὼς χρόνος [o] = τοῦ βίου''
τὸ [p] ∾ θέλημα'' τῶν [q] ἐθνῶν''
[r] κατεργάσασθαι'', [s] πεπο-
ρευμένους'' ἐν ἀσελγείαις, ἐπι-
θυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώ-
μοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις
4 εἰδωλολατρείαις· [t] Ἐν ᾧ ξε-
νίζονται, μὴ συντρεχόντων
ὑμῶν εἰς'' τὴν αὐτὴν τῆς [u] ἀ-
σωτίας'' ἀνάχυσιν, βλασφη-
5 μοῦντες· Οἳ ἀποδώσουσι
λόγον τῷ ἑτοίμως [x] ἔχοντι
κρῖναι'' ζῶντας καὶ νεκρούς.
6 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς
εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι

 μὲν

p ∾ βούλημα.

78. al. 15. Mt. d. g. al. 5. Ed. Slav. Oec item Cyr. || καὶ = Arm. Alii transp. || ἡμᾶς] ὑμᾶς A. 25. 67. al. 8. Mt. f. Syr. Arm. Vulg. Latini. || νῦν = 4. 98. Arm. (d) = 98. Mt. k. (e) + *deglutiens mortem, ut vitae aeternae haeredes efficeremur*. Vulg. harl. Aug. Fulg. Caſſiod. Beda. Sed non Rufin. Item Arm. in marg. edd. Amſt. et Conſt. ſed poſt οὐρανὸν. (f) = BC. 27. 29. 66** ap. Birch. Vulg. Aug. alicubi. Fulg. Sed non Hier. Alii transp. (g) τοιαύτην 65. (c. al. 3.) (h) ἀποθανὼν Syr. utr. (i) = AC 25. 27. 29. 36. 40. 42. 60. 66** 68. 73. al. 5. et Barb. 5. Mt. f. k. Slav. Vulg. mſ. Theophyl. Aug. ſemel. (k) ἁμαρτίαις B. Syr. Erp. Aeth. Vulg. ἀπὸ ἁμαρτίας 4** 80. Mt. c. e** l. (l) + ἄγεσθαι 18. 36. (m) = 4* Arm. ἐν χριστῷ 33. (n) = AB. 29. 35. 73. Barb. 1. Syr. utr. Arm. Vulg. Clem. Aug. alicubi. ὑμῖν 14. 19. 25. 27. 57. 61. 69. al. 6. Mt. e. k. Ed. Copt. Aeth. Arr. Theoph. Aug. alicubi. Sed Hier. ut rec. (o) = AC. 14. 29. 73. al. 2. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Clem. Aug. Hier. Caſſiod. Alii pon. ante ὁ παρελ. Alii poſt θέλημα. (p) AC. 15. 29. 36. 66** 69. 73. Clem. Theoph. (q) ἐχθρῶν Mt. c. *hominum*, tol. (r) κατειργάσθαι AB. 27. 29. 40. 69. 73. (s) = Arm. πεπορευμένοις 16. Vulg. πορευομένους 73. al. 3. Mt. d. Ed. (t) ἐν ᾧ ξενίζοντες μὴ συντρέχουσιν ὑμῖν εἰς Arm. || ὑμῶν] + αὐτοῖς 57** 69. (u) ἁμαρτίας 3. Mt. f. (x) κρίνοντι B. 69.

μὲν κατὰ [y] ἀνθρώπους" σαρ-
κὶ, ζῶσι δὲ κατὰ θεὸν πνεύ-
ματι.
7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγ-
γικε· σωφρονήσατε οὖν, καὶ
νήψατε [z] εἰς τὰς προσευχάς".
8 Πρὸ πάντων [a] δὲ" τὴν εἰς ἑαυ-
τοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες·
ὅτι [b] ═ ἡ" ἀγάπη [c] ∾ κα-
λύψει" πλῆθος ἁμαρτιῶν·
9 Φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους, ἄ-
10 νευ [d] ∾ γογγυσμῶν"· Ἕκα-
στος καθὼς ἔλαβε χάρισμα,
εἰς ἑαυτοὺς [e] αὐτὸ" [f] διακο-
νοῦντες", ὡς καλοὶ οἰκονόμοι
11 ποικίλης χάριτος θεοῦ. Εἴ
τις λαλεῖ, ὡς λόγια θεοῦ·
εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος
[g] ἧς χορηγεῖ ὁ θεός"· ἵνα ἐν
πᾶσι δοξάζηται ὁ θεὸς διὰ ἰη-
σοῦ χριστοῦ, ᾧ [h] ἐστιν" ἡ
δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς
αἰῶνας [i] τῶν αἰώνων"· ἀμήν.]
12 [Ἀγαπητοὶ, μὴ ξενίζε-
σθε [k] τῇ ἐν ὑμῖν [l] πυρώσει"
πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομέ-
νῃ, [m] ὡς ξένου ὑμῖν συμβαί-
13 νοντος· Ἀλλὰ [n] καθὸ" κοι-
νωνεῖτε τοῖς τοῦ χριστοῦ πα-
θήμασι, χαίρετε, ἵνα καὶ
ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης
αὐτοῦ [o] χαρῆτε ἀγαλλιώμε-
14 νοι. Εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνό-
ματι χριστοῦ, μακάριοι· ὅτι
τὰ

---

c ∾ καλύπτει. d ∾ γογγυσμοῦ. n. καθώς.

(y) ἄνθρωπον 36. 98. al. 5. Barb. 1. Mt. d. tol. harl. Codd. lat. Slav. Maximus. Aug. ſemel. (z) ═ Arm. (a) ═ A. 13. Arm. tol. harl. Codd. lat. (b) ═ A. 13. 73. 98. al. 5. pluresve. Mt. a. g. al. 4. Ed. (et. St. 3.) Oec. (c) A. 66** 68. 69. al. 23. et Barb. 8. Mt. d. g Ed. (Syr.) Copt. Arm. Slav. Vulg. Clem. rom. et alex. quater. Cyr. Antioch. Anton. Damaſc. Theoph. Tert. Orig. int. Facund. Hilar. Aug. Fulg. Ambr. alii. (d) AB. 13. 27. 65. (cum 3) 66** 68. 69. 73. al. 5. Mt. k. Syr. Arr. Vulg. Cyr. Theoph. Fulg. (e) αὐτῷ 4. Mt. l. (f) διακινοῦντες 98. διανοοῦντες Mt. d. (g) χορηγίαν 69. || ἧς] ὡς 40. 57. 61. 65. (c al. 5.) al. 8. et Barb. 2. Mt. a. in textu. g. l* al. 3. Ed. Slav. 5. ant. (h) ═ A. 13. 24. 73. Arm. Arr. (i) ═ 14. 69. al. 4. Mt. c. Syr. p. Copt. Arm. (k) + ἐπὶ 56. al. 3. Mt. d. (l) πωρώσει 3* (m) + *nec excidatis*, Cypr. + *nolite pavere*, tol. Fulg. item demidov. (n) A. 40. 57. 65. (c. al. 4.) 66. 73. 98. al. 16. pluresque. Mt. a. g. al. 10. Ed. (etiam St. 3.) Clem. Theoph. Oec. καθὼ 31. *ſecundum quod*, Tert. *quotiescunque*, Cypr. (o) + πάλιν 39** Mt. d.

τὸ τῆς δόξης p + καὶ δυνά-
μεως" q καὶ τὸ" τοῦ Θεοῦ
r πνεῦμα" ἐφ' ὑμᾶς s ἀνα-
παύεται"· t = κατὰ μὲν αὐ-
τοὺς βλασφημεῖται, κατὰ
15 δὲ ὑμᾶς δοξάζεται". Μὴ
γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φο-
νεὺς u ἢ κλέπτης ἢ x κακο-
ποιὸς" y ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκο-
16 πος"· Εἰ δὲ ὡς χριστιανὸς,
μὴ αἰσχυνέσθω, z δοξαζέτω
δὲ τὸν Θεὸν" ἐν τῷ a ∾ μέ-
17 ρει" τούτῳ. Ὅτι ὁ καιρὸς
τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ
τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ· b εἰ δὲ
πρῶτον" ἀφ' c ἡμῶν", τί τὸ
τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ
18 τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ; Καὶ εἰ
ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ
ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ
19 φανεῖται; Ὥστε καὶ οἱ πά-
σχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ
Θεοῦ, d ὡς" πιστῷ κτιστῇ
e παρατιθέσθωσαν" τὰς ψυ-
χὰς f ∾ ἑαυτῶν" ἐν g ∾ ἀγα-
θοποιΐᾳ."

a ∾ ὀνόματι. f ∾ αὐτῶν. g ∾ ἀγαθοποιΐαις.

(p) + καὶ δυνάμεως A. 13. 14. 27. 29. 33. in m. 36. 57** 68. 69. 73. al. 6. et Barb. 1. Mt. a. in ora. al. 5. Syr. p. Arr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. tol. harl. Ath. Theoph. Cypr. Caſſiod. || Sed non agnoſcunt Syr. luxov. Clem. Cyr. Tert. Fulgent. || *quoniam quod eſt honoris gloriae et virtutis Dei, et qui eſt ejus ſpiritus ſuper vos requieſcit*, Vulg. *quia laus et gloria et virtus et ſpiritus Dei* etc. Erp. *quia majeſtatis et virtutis Domini nomen in vobis requieſcit* Cypr. + καὶ δυνάμεως αὐτοῦ 18. καὶ δυνάμεως ὄνομά ἐστι Arm. (q) = 15. 57** 69. Mt. d. Syr. utr. Aeth. Theoph. Cypr. (r) ὄνομα Cypr. ὄνομα καὶ πνεῦμα 57** 69. Syr. p. Theoph. (s) ἐπαναπαύεται A. 25. 69. ἀναπέπαυται 14** 57. 65. (c. al. 3.) 66* 68. al. 7. et Barb. 6. Mt. a. al. 4. Ed. Cyr. Ath. Ephr. Antioch. (t) = AB. 13. 27. 29. 65. 66** 68. 69. 73. al. 6. Mt. f. Syr. Erp. Aeth. Copt. Arm. (Syr. p. habet c. aſt.) Vulg. Tert. Ambr. Beda. Sed habent harl. tol. Ar. pol. Cypr. (u) + ἢ λοίδορος. 31. 40. Theoph. (x) κακοῦργος. 69. al. 4. *maleficus*, Tert. Cypr. *maledicus*, Vulg. Aug. (y) = Syr. non Erp. (z) δοξαζέσθω δὲ ὁ Θεὸς 13. (a) AB. 5. 13. 27. 29. 31. 65. 66** 68. 73. Mt. c. h. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Cyr. Ephr. Oecum. Tert. Aug. Auct. de promiſſ. (b) ἐὰν δὲ τὸ κρίμα 3. (c) ὑμῶν A** 18. 31. 73. Mt. a* c. k. Aeth. Slav. Theoph. Oec. in comm. (d) = A. 9. 73. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Athanaſ. (non Hilar.) (e) συναπατιθέσθωσαν 36. (f) = B. αὐτῶν A. 40. 42. 57. 68. 69. al. 14. pluresve. Mt. a. g. al. 8 Ed. Oec. (g) A. 13. 27. 29. 61. 66** 68. 73. al. 5. Syr. Erp. Vulg.

1 Πρεσβυτέρους [h] [i] τοὺς ἐν
ὑμῖν" παρακαλῶ, [k] ὁ" [l] συμ-
πρεσβύτερος" καὶ μάρτυς τῶν
τοῦ χριστοῦ παθημάτων, ὁ
και τῆς μελλούσης ἀποκαλύ-
2 πτεσθαι δόξης κοινωνός· Ποι-
μάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον
[m] τοῦ θεοῦ", [n] ἐπισκοποῦν-
τες" μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ'
ἑκουσίως [o] [p] μηδὲ" αἰσχρο-
κερδῶς, ἀλλὰ προθύμως·
3 [q] Μηδ' ὡς κατακυριεύοντες
[r] τῶν κλήρων", ἀλλὰ τύποι
4 γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· [s] Καὶ"
φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποιμέ-
νος, κομιεῖσθε τὸν [t] ἀμαράν-
τινον" τῆς δόξης στέφανον.
5 Ὁμοίως [u] νεώτεροι ὑποτάγη-
τε πρεσβυτέροις· πάντες δὲ,
ἀλλήλοις [x] — ὑποτασσόμε-
νοι', [y] τὴν ταπεινοφροσύνην
ἐγκομβώσασθε"· ὅτι ὁ θεὸς
ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται,
ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.]
6 [Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν
κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ, ἵνα
ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ [z]·
7 Πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν
ἐπιῤῥίψαντες ἐπ' αὐτὸν, ὅτι
αὐτῷ μέλει περὶ [a] ὑμῶν".
Νή-

(h + οὖν AB. 36. 66** 69. 73. al. 4. Mt. a. in ora. al. 3. Ed. Syr p. cum aſt. Arm. Vulg Hieron. (i) = Arm. || τοὺς = AB. 69. (k) ὡς 25. 57. 69. 73. 98. al. 5. Mt. a. in ora. Ed. Arm. (l) πρεσβύτερος 73. Arm. (m =4* Concil. tolet. 10. τοῦ κυρίου Ed. Hier. τοῦ χριστοῦ 2. 30. 73. 78. Ed. Cyr. Chryſ. Anton. Oec. ed. Theoph. ὑμῶν 73* (n) = 27. 29. Vigil. tapſ. Hier. Concil. tolet. 10. || + πνευματικῶς Syr. + κατὰ θεὸν Erp. (o) + κατὰ θεὸν A. 13. 25. 27. 29. 31. 33. in m. 40. 57** 60. 68. 69 73 al. 3. Mt. a c. Syr. p. Copt. Aeth. Arm. Vulg. harl. Concil. nic. 2. Arſtenus. Theoph. Beda. Aug. καὶ κατὰ θεὸν 61. 66** Slav. ed. Antiochus. (p) μὴ A. 68. al. 5. Mt. c. l. Ed. Syr. Ar. p. Aeth. Oec. ed. (q) Vſ. 3. = B. (r) τοῦ κλήρου 11. 33. Vulg. mſ. Slav. Hier. τὸν κλῆρον Mt. c. (s) ἵνα Arm. Vulg. mſ. Vigil. tapſ. Sic interpretantur Oec. et Theoph. τό· καὶ. (t) ἀμάραντον Orig. *immarcescibilem*, Vulg. (u) + δὲ ſ. οἱ ſ. δὲ οἱ ſ. καὶ οἱ ſ. δὲ καὶ οἱ. 40. 57** 69. 73. Alii. (x) = A. B. 27. 29. 68. Barb. 1. Syr. Copt. Arm. Vulg. harl. Antioch. ὑποτάσσεσθε 9. (y) = Erp. Aeth. || τὴν ταπειν. ἐγκολπίσασθε | ἐγκολπώσασθε 18. ut videtur. 67. Mt. e** Antonius. *insinuate*, Vulg sed *induite*, tol. (z) + ἐπισκοπῆς A. 13. 19** 25. 33. 40. 68. 73. al. 5. Ed. Copt. Aeth. Syr p. c. aſt. Ar. Vulg. Ephr. Maximus et Anton. Hier. (a) ἡμῶν 13. 68. 73 Ar. pol.

8 Νήψατε, γρηγορήσατε, [b] † ὁ
ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος, ὡς
λέων ὠρυόμενος, [c] περιπα
τεῖ", ζητῶν [d] τίνα κατα-
9 πίῃ". Ὧι ἀντίστητε στερεοὶ τῇ
πίστει, εἰδότες, τὰ αὐτὰ τῶν
παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν
ἀδελφότητι [e] ἐπιτελεῖσθαι.
10 Ὁ δὲ θεὸς πάσης χάρι-
τος, ὁ καλέσας [f] ∾ ἡμᾶς" εἰς
τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν
χριστῷ [g] ἰησοῦ", ὀλίγον πα-
θόντας, αὐτὸς [h] ∾ καταρ-
τίσαι" [i] — ὑμᾶς", [k] στηρίξει,
11 σθενώσει, = θεμελιώσει". Αὐτῷ
[l] — ἡ δόξα καὶ" τὸ κράτος
εἰς τοὺς αἰῶνας [m] τῶν αἰώ-
νων", [n] ἀμήν".
12 Διὰ σιλουανοῦ [o] ὑμῖν" τοῦ
πιστοῦ ἀδελφοῦ, *ὡς λογί-
ζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα,
παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν,
ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν
[p] τοῦ θεοῦ", [q] εἰς ἣν ἑστή-

---

b † ὅτι. f ∾ ὑμᾶς. h ∾ καταρτίσει. k ∾ στηρίξαι, σθενῶσαι, θεμελιώσαι.

(b) = AB. 19* 36. 40. 57* 61. 67* 73. 98. al. 24. et Barb. 1. Mt. a. g. al. 7. Ed. Slav. mſ. Theoph. Habent patres lat. multi. (c) περιέρχεται 14. 38. 69. Apoſt. 5. Barb. 4. Arm. Orig. ſemel. Cyr. hier. et alex. Chryſ. Petrus alex. Theoph. et Oec. in comm. *circuit*, Vulg. et Patres lat. praeter Hilar. (d) τινὰ καταπιεῖν B. 27. 29. 40. 65. (c. 64.) 66** 68. 98. Ap. 5. al. 18. et Barb. 3. Mt. a. in ora. g. al. 2. Ed. Theodoret. Hilar. Cypr. Martinus 1. Sed rec. habent Ephr. Chryſ. Iſid. peluſ. Ambr. Hier. Alii. (e) + ἐν ἑαυτοῖς Arm. (f) ὑμᾶς AB. 13. 25. 40. 57. 69. 73. al. 12. Mt. a. c. k. Ed. Ar. pol. Arm. Slav. 5. ed. Vulg. mſ. Theoph. (g) = B. 69. (h) AB. 13. 43. 65. 68. 73. al. 12. Mt. b. e. m. Aeth. Arm. Syr. p. Arr. Vulg. καταρτίσαι 22. καταρτίσοι Mt. k. (i) = AB. 43. 65. 68. 69. 73. al. 3. Syr. Vulg. harl. luxov. Arm. Auctor de voc. gent. (k) AB. 36. 40. 65. (c. al. 6.) 68. 73. 69. al. 29. Mt. a. g. al. 6. Ed. Ar. p. Aeth. Arm. Vulg. Martinus. Sed = θεμελιώσει AB. Syr. Aeth. Vulg. harl. luxov. Auct. de voc. gent. (l) = AB. 23. Aeth. Vulg. mſ. || καὶ τὸ κράτος = 45. || καὶ τὸ = 98. al. 10. Mt. g. al. 6. Ed. || τὸ κράτος καὶ ἡ δόξα 31. 69. Syr. utr. Arm. (m) = B. 36. Mt. c. Copt. Arm. (n) = 68. Copt. (o) = 64. 98. ὑμῶν 26. 30. 40. (p) = 13. (q) = 18. εἰς ἣν στῆτε 25. 27. 29. 68. 73. al. 4. et Barb. 1. Mt. b. e. h. ἐν ᾗ στῆτε A. Vulg. mſ. εἰς ὃν ἑστήκατε 16. εἰς ἣν στερεοὶ ἑστήκατε Arm.

13 κατε". Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ
ἐν [r] βαβυλῶνι" [s t] συνεκλε-
κτὴ", καὶ μάρκος ὁ υἱός μου.
14 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φι-
λήματι [u] ἀγάπης". εἰρήνη ὑμῖν
πᾶσι τοῖς ἐν χριστῷ [x] = ἰη-
σοῦ. [y] †.]

---

y † ἀμήν.

(r) ἰόππη Codd. ap. Georg. ſyncell. chron. 322. ῥώμη 4. in m. (s) + ἐκκλησίᾳ 4. in m. 33. in m. Syr. Arr. Arm. Vulg. Oec. (t) συνελεκτὴ 66** σὺν ἐκλεκτῇ 42. Mt. e. ἐκλεκτὴ 47. (u) ἁγίῳ 65. 73. al. 8. et Barb. 1. Syr. Ar. pol. Arm. Vulg. (x) = AB. 36. Syr. Aeth. Vulg. mſ. (y) = AB. 25. 27. 29. Aeth. Vulg. mſ. || Subnotationes: πέτρου ά. AB. ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης 78. τέλος τῆς α καθολικῆς πέτρου ἐπιστολῆς. ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης Mt. f. || στίχ. σλβ. ſ. σλς.

ΠΕΤΡΟΥ.

ΠΕΤΡΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

1 [a]Συμεὼν" πέτρος, δοῦλος
[b] καὶ ἀπόστολος" ἰησοῦ χρι-
στοῦ, τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λα-
χοῦσι πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ
τοῦ [c] θεοῦ" [d] ἡμῶν" [e] καὶ
2 σωτῆρος" ἰησοῦ χριστοῦ· Χά-
ρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυν-
θείη ἐν ἐπιγνώσει [f] τοῦ θεοῦ,
καὶ ἰησοῦ τοῦ κυρίου — ἡ-
μῶν"*.
3 Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας
δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς
ζωὴν [g] καὶ εὐσέβειαν [h] δε-
δωρημένης", διὰ τῆς ἐπιγνώ-
σεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς
[i] ∾ διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς"·
(Δι'

i ∾ ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ.

(a) σίμων 40. 69. al. 10. et Barb. 3. Mt. l. Ed. Arm Vulg. (b) = Syr. ed. (non mſ. nec Arr.) (c) κυρίου 9. 68. Syr. (non Arr.) Auctor de voc. gent. (d) = 20. 28. 40. Theoph. in comm. Auct. de voc. gent. (e) = 9. + ἡμῶν. Syr. Arr. (f) τοῦ κυρίου ἡμῶν. harl. demidov. corb. 2. τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ 69. Syr. utr. (non Arr.) Pelag. τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν Aeth. τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. 16. 68. || ἰησοῦ] + χριστοῦ A. 57. 68. 69. 73. al. 11. Mt. a. al. 5. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. 7. ed. Vulg. ed. Aug. || ἡμῶν = C. 25. 38. 40. Ed. (g) + εἰρήνην 9. (h) δεδωρημένα 25. 31. Lectionaria. Mt. g. Ed. Slav. Vulg. δεδωρημένος 73. δεδωρημένοις Mt. c. δεδωρημένου ἡμᾶς Cyr. (i) AC. 13. 15. 25. 36. 66** 68. 69. 73. 80. Ed. Copt. Arm. Cyr. *in gloria ſua et virtute*, Syr. *ad gloriam ſuam et v.* Aeth. *propria gloria et v.* Vulg. Caſſiod. *propria gloriae virtute*, Pelag. *ad gloriam et v.* Ar. pol.

4 (Δι' [k] ὧν" τὰ [l] μέγιστα ἡμῖν
καὶ τίμια" ἐπαγγέλματα δε-
δώρηται, ἵνα διὰ τούτων γέ-
νησθε [m] θείας" κοινωνοὶ φύ-
σεως. [n] ἀποφυγόντες" τῆς
ἐν [o] κόσμῳ [p] ἐν ἐπιθυμίᾳ"
5 φθορᾶς·) [q] Καὶ" [r] ∾ αὐ-
τὸ τοῦτο δὲ" σπουδὴν [s] πᾶ-
σαν" παρεισενέγκαντες, ἐπι-
χορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑ-
μῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ τῇ
6 ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, Ἐν δὲ τῇ
γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ
τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονὴν,
ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέ-
βειαν, Ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ
τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ
φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην [t].
8 Ταῦτα γὰρ ὑμῖν [u] ὑπάρχον-
τα" [x] καὶ πλεονάζοντα", οὐκ
ἀργοὺς οὐδὲ [y] ἀκάρπους" κα-
θίστησιν [z] εἰς τὴν τοῦ κυρίου
ἡμῶν [a] ἰησοῦ χριστοῦ" ἐπί-
9 γνωσιν· Ὧι γὰρ μὴ πάρε-
στι ταῦτα, τυφλός ἐστι, [b] μυω-
πάζων", λήθην λαβὼν τοῦ
καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐ-
10 τοῦ [c] ἁμαρτημάτων". Διὸ μᾶλ-
λον, [ἀδελφοὶ, σπουδάσατε
[d] βεβαίαν ὑμῶν τὴν [e] κλῆ-
σιν" καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι·
ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ
11 [f] πταίσητέ" [g] ποτε".] Οὕτω
γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθή-
σεται

r ∾ αὐτοὶ δὲ ∾ αὐτῷ δὲ τούτῳ ∾ αὐτοὶ δὲ τούτῳ. c ∾ ἁμαρτιῶν.

(k) ὃν 8. Ed. Vulg. item Aeth. ἣν Pelag. (l) Vocabula varie transponuntur. || ἡμῖν] ὑμῖν A. 66. 68. Syr. utr. Slav. 8. ſed rec. in m. (m) = 61. (n) ἀποφυγῇ 66** (o) + τῷ AB. 69. (p) ἐπιθυμίᾳ 21. Mt. m. ἐπιθυμίας 43. 65. Syr Copt. Vulg. Hier. Pelag. (*concupiscentiae corruptionem ſ. concupiscentiam corruptionis.*) ἐπιθυμίας καὶ C. 27. 29. 69. Codex Stephani. Syr. p. Arm. Slav. (q) κατ' Conject. καὶ εἰς Slav. rec. (r) αὐτοὶ δὲ A. Aeth. Vulg. αὐτοὶ δὲ τοῦτο 8. 73. Ed. αὐτοὶ δὲ τούτῳ Conject. αὐτῷ δὲ τούτῳ 13. 40. αὐτὸ δὲ τοῦτο 29. 68. 69. al. 9. et Barb. 4. Mt. a. k. l. Syr. Slav. Theoph. (s) = 41. 69. Theoph. Syr. p. habet c. aſt. (t) + ἐν δὲ τῇ ἀγάπῃ τὴν παράκλησιν. 40. (u) παρόντα A. 73. al. 3. (Syr. Arr.) Vulg. Cyr. (x) = Aeth. (y) ἀπράκτους 2. 40. Ed. Oec. (z) + ὑμᾶς Syr. Syr. p. c. aſt. Arm. Slav. rec. Vulg. (a) = 40. Syr. p. (b) *manu tentans*, qſ. ψηλαφῶν, Vulg. (c) A. 27. 29. 36. 66. 68. 73. al. 9. Mt. a. in ora d. g. Damaſc. (d) + ἵνα διὰ τῶν καλῶν (ὑμῶν) ἔργων et mox ποιῆσθε A. 25. 36. 68. 69. 73. al. 3. Mt. c. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Syr. p. c. aſt. Vulg. Beda. (non Ambr.) (e) παράκλησιν A. (f) πέσητε 1. (g) = A. 73. Ambr.

σεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν
[h] αἰώνιον" βασιλείαν τοῦ κυ-
ρίου ἡμῶν [i] καὶ σωτῆρος" ἰη-
σοῦ χριστοῦ.
12 Διὸ [k] ∾ οὐκ ἀμελήσω"
[l] ἀεὶ ὑμᾶς" ὑπομιμνήσκειν πε-
ρὶ τούτων, καίπερ εἰδότας,
καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ πα-
13 ρούσῃ ἀληθείᾳ. Δίκαιον δὲ
ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν τού-
τῳ τῷ [m] σκηνώματι", διεγεί-
14 ρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει· Εἰ-
δὼς, ὅτι [n] ταχινή" ἐστιν ἡ
ἀπόθεσις τοῦ [o] σκηνώματός"
μου, καθὼς καὶ ὁ κύριος
ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς ἐδήλω-
15 σέ μοι. [p] Σπουδάσω" δὲ
ἑκάστοτε, ἔχειν ὑμᾶς [q] μετὰ
τὴν ἐμὴν ἔξοδον [r], τὴν τού-
16 των [s] μνήμην" ποιεῖσθαι. Οὐ
γὰρ [t] σεσοφισμένοις" μύθοις
[u] ἐξακολουθήσαντες" [x] ἐγνω-
ρίσαμεν" ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου
ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ δύναμιν
[y] καὶ παρουσίαν", ἀλλ' [z] ἐπό-
πται" γενηθέντες τῆς ἐκείνου
17 μεγαλειότητος. Λαβὼν γὰρ
παρὰ θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ
δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐ-
τῷ τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλο-
πρεποῦς δόξης· οὗτός ἐστιν
ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς [a], εἰς
18 ὃν ἐγὼ εὐδόκησα. Καὶ ταύ-
την τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκού-
σαμεν, ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖ-
σαν [b], σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ
19 ὄρει [c] τῷ ἁγίῳ"*, Καὶ ἔχο-
μεν βεβαιότερον [d] τὸν προ-
φητικὸν λόγον" ᾧ καλῶς ποι-
εῖτε προσέχοντες, ὡς λύχνῳ
φαινον-

k ∾ μελλήσω. l ὑμᾶς ἀεί.

(h) ἐπουράνιον. 5. 14* (i) = 32. 57. 68. 69. et Barb. 3. Mt. χ. Ed. (k) ABC. 25. 27. 29. Copt. ap. W. Arm. Vulg. Photius mſ. Suidas. Heſych. οὐ μελλήσω. 8. *non differam*, tol. Caſſiod. (l) BC. Alii. Mt. a. g. 19. al. 9. Ed. Slav. 5. rec. Theoph. || ἀεὶ = 24. 28. 45. Mt. χ. Alii transp. (m) σώματι Syr. Aeth. Arm. Slav. tol. κόσμῳ Erp. (n) ταχίστη 36. Codd. lat. (o) σώματος 61. 66* al. 4. Mt. a. in ora. d. Syr. (non Arr.) Arm. Slav. tol. Codd. lat. (p) σπουδάσατε 37. 56. Syr. Erp. (q) + ταῦτα καὶ 69. Theoph. + καὶ Syr. utr. Codd. lat. (r) + ἐκ τοῦ κόσμου Arm. (s) μνείαν 13. 68. Oec. (t) *doctas*, Vulg. *indoctas* ſ. *commenticias*, Vulg. mſ. (u) = 61. (x) ἐγνώρισαν ἐν 25. 31. (y) τῆς παρουσίας Syr. p. (z) αὐτόπται Barb. 1. (a) + μοι, οὗτος ἐστιν B. (b) + αὐτῷ Mt. l. Syr. Syr. p. c. aſt. Vulg. (c) = Mt. χ. Ante ὄρει ponunt B. 13. Theoph. (d) τῶν προφητικῶν λόγων 6.

φαίνοντι ἐν [e] αὐχμηρῷ" τό-
πῳ, ἕως οὗ ἡμέρα [f] διαυγά-
σῃ", καὶ [g] φωσφόρος" ἀνα-
τείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν.]
20 [Τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες,
ὅτι πᾶσα [h] προφητεία γρα-
φῆς', ἰδίας [i] ἐπιλύσεως" [k] οὐ
21 γίνεται". [l] Οὐ γὰρ θελή-
ματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ
προφητεία", ἀλλ' ὑπὸ πνεύ-
ματος ἁγίου φερόμενοι ἐλά-
λησαν [m] † ἅγιοι θεοῦ ἄνθρω-
ποι.
1 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδο-
προφῆται [n] ἐν τῷ λαῷ", ὡς
καὶ [o] ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδο-
διδάσκαλοι, οἵτινες παρεισά-
ξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ
τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς [p] δε-
σπότην" ἀρνούμενοι, ἐπάγον-
τες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώ-
2 λειαν· (Καὶ πολλοὶ [q] ἐξα-
κολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς
[r] ἀσελγείαις", δι' [s] οὓς" ἡ [t] ὁ-
δὸς" τῆς ἀληθείας βλασφημη-
3 θήσεται·) Καὶ ἐν πλεονεξίᾳ
πλαστοῖς λόγοις [u] ὑμᾶς ἐμ-
πορεύσονται· οἷς τὸ κρίμα
ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ
ἀπώλεια αὐτῶν οὐ [x] νυστά-
4 ζει". Εἰ γὰρ ὁ θεὸς ἀγγέ-
λων [y] ἁμαρτησάντων" οὐκ
ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς [z] ζό-
φου" ταρταρώσας παρέδωκεν
εἰς

m † οἱ. r. ἀπωλείαις.

(e) ἀχμηρῷ A. al. 4. Mt. ψ. (f) διαφαύσῃ 80. (g) ἑωσφόρος 69. Syr. p. graece in m. (h) γραφῆς προφητείας 69. *prophetia vel ſcripturae*, tol. || προφητεία ἰδίας γραφῆς ἐπιλύσεως οὐ γίνεται Arm. (i) διαλύσεως 9. ἐπηλύσεως ſ. ἐπιλεύσεως ſ. ἐμπνεύσεως Conject. (k) *indiget*, tol. (l) = Mt. k. || ποτε προφητεία] προφητεία ποτὲ B. 31. 68. 69. alii. Mt. d. g. Theoph. (m) = ABC. 57. 61. 98. Alii. Mt. a. al. 8. Ed. Syr. p. || οἱ ἅγιοι θεοῦ] = Vigil. tapſ. οἱ θεοῦ Arm. Auctor de promiſſ. Fulg ſemel. ἀπὸ θεοῦ B. 66** 68. 69. ἀπὸ θεοῦ ἅγιοι. C. 27. 29. Copt. Aeth. οἱ ἅγιοι ὑπὸ θεοῦ Theoph. ἅγιοι τοῦ θεοῦ A. (n) = 9. Cyr. (o) + νῦν Arm. (p) *Deum*, demidov. (q) + ζῶντες Arm. (r) ABC. 13. 25. 27. 36. 40. 42. 57. 61. 66. 68. 69. 73. 98. al. 40. Mt. a. g. al. 8. Ed. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. Chryſ. Theoph. Oec. mſ. Hier. ἀπωλείαις habent 43. 65. et pauci alii. (s) ἃς 2** 38. Barb. 4. (t) δόξα A. 9. Aeth. (u) + εἰς Conject. Valkenari. *de vobis negotiabuntur*, Vulg. (x) νυστάξει. 31. 36. 57. 66** al. 20. et Barb. 5. Mt. d. f* g. Ed. (Aeth.) Slav. 5. ant. Theoph. (y) παραπεσόντων. 73. (z) ζόφῳ 68. (Sic, omiſſo σειραῖς, Iobius ap. Phot.) ζόφοις A.

5 εἰς κρίσιν [a] τηρουμένους″· Καὶ
ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσα-
το, ἀλλ' ὄγδοον νῶε δικαιο-
σύνης κήρυκα ἐφύλαξε, κα-
τακλυσμὸν κόσμῳ [b] ἀσεβῶν
6 ἐπάξας· Καὶ πόλεις σοδόμων
καὶ [c] γομόῤῥας″ τεφρώσας
[d] καταστροφῇ″ κατέκρινεν,
ὑπόδειγμα μελλόντων [e] ἀσε-
7 βεῖν″ τεθεικώς· Καὶ δίκαιον
λὼτ καταπονούμενον ὑπὸ τῆς
τῶν ἀθέσμων [f] ἐν ἀσελγείᾳ
8 ἀναστροφῆς ἐῤῥύσατο· (Βλέμ-
ματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος,
ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, [g] ἡμέ-
ραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν
[h] ἀνόμοις″ ἔργοις ἐβασάνιζεν·)
9 [Οἶδε κύριος εὐσεβεῖς ἐκ [i] πει-
ρασμοῦ″ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ
εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομέ-
10 νους τηρεῖν·] Μάλιστα δὲ
τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν [k] ἐπι-
θυμίᾳ″ μιασμοῦ [l] πορευομέ-
νους″, καὶ [m] κυριότητος″ κα-
ταφρονοῦντας. τολμηταὶ, αὐ-
θάδεις, [n] δόξας οὐ τρέμου-
11 σι″ βλασφημοῦντες· Ὅπου
ἄγγελοι, ἰσχύϊ καὶ δυνάμει
μείζονες ὄντες [o], οὐ φέρουσι
κατ' [p] αὐτῶν″ [q] = παρὰ κυ-
12 ρίῳ″ βλάσφημον κρίσιν· Οὗ-
τοι δὲ, ὡς ἄλογα ζῶα, [r] φυ-
σικὰ″, [s] γεγεννημένα″ εἰς ἅ-
λωσιν καὶ φθορὰν, ἐν οἷς ἀ-
γνοοῦ-

---

a. τετηρημένους. s ∾ γεγενημένα.

(a) B. (ap. Birch. apud quem τηρουμένος procul dubio loco τετηρημένους legendum eſt.) C. 14. 27. 29. 31. 36. 40. 42. 57. 61. 66. 68. 69. 98. al. 30. Mt. a. g. al. 8. Ed. κολαζομένους τηρεῖν ſ. τηρεῖσθαι A. (B. ap. Wetſt.) 13. 25. 33. 65. 73. Ed. Syr. Erp. Copt. Vulg. Ephr. Cyr. Damaſc. Procop. ap. Niceph. Aug. Fulg. Auctor de promiſſ. Caſſiod. φυλαττομένους τηρεῖν Iobius. b) + κατὰ 40. 69. tol. Theoph. (c) γομόῤῥων. 5. 9. (d) = BC* 27. 29. 66** 68. Copt. (e) = 33* ἀσεβέσι B. 69. (f) + *injuria ac*, Vulg. non tol. (g) + *qui*, et mox: *cruciabant*, Vulg. item Aeth. (h) ἀθέσμοις 40. 73. al. 3. Ephr. (i) πειρασμῶν 57. 69. al. 7. et Barb. 3. tol. Oec. in comm. (k) ἐπιθυμίαις C. 27. 29. 36. 68. al. 9. Ed. Syr. Copt. Arm. Ephr. Theoph. Hier. (l) πορνευομένους 31. (m) κυριότητας 30. 45. 57. Ed. (n) *ſectas non metuunt introducere*, Vulg. ed. (o) + ἀνθρώπων Mt. g. (p) ἑαυτῶν 9. Ar. pol. Slav. Vulg. (q) = 9. 18. 40. 65. 68. 69. 73. Mt. h. Syr. Erp. Copt. Arm. Aeth. Syr. p. c. aſt. Vulg. ed. παρὰ κυρίου 36. al. 5. Mt. d. Alii transp. (r) = 15. 18. 25. 36. Poſt γεγεν. ponunt ABC. 13. 29. 68. 69. Alii. Mt. h. *naturaliter*, Vulg. (s) = 9. Vulg. γεγενημένα A** 13. 36. 57. 66. ap. Birch. 68. 73. al. 14. pluresque. Mt. a. g. k** al. 7. Ed. (etiam St. 3.) Oec.

γνοοῦσι βλασφημοῦντες, ἐν
τῇ φθορᾷ αὐτῶν [t] καταφθα-
13 ρήσονται", [u] Κομιούμενοι"
μισθὸν ἀδικίας ἡδονὴν ἡγού-
μενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ [x] τρυφὴν",
σπῖλοι καὶ μῶμοι, [y] ἐντρυ-
φῶντες" ἐν ταῖς [z] ∾ ἀπά-
ταις" [a] αὐτῶν", συνευωχού-
14 μενοι ὑμῖν, Ὀφθαλμοὺς ἔ-
χοντες μεστοὺς [b] μοιχαλίδος"
καὶ [c] ∾ ἀκαταπαύστους" ἀ-
μαρτίας, [d] δελεάζοντες" ψυ-
χὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν [e]
γεγυμνασμένην" [f] πλεονεξίας"
15 ἔχοντες, κατάρας τέκνα, Κα-
ταλιπόντες [g] † εὐθεῖαν ὁδὸν,
ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθή-
σαντες τῇ ὁδῷ τοῦ βαλαὰμ
τοῦ [h] βοσὸρ", [i] ὅς" μισθὸν ἀ-
16 δικίας ἠγάπησεν, Ἔλεγξιν δὲ
ἔσχεν ἰδίας παρανομίας· ὑπο-
ζύγιον ἄφωνον, [k] ἐν ἀνθρώ-
που" φωνῇ φθεγξάμενον, ἐ-
κώλυσε τὴν τοῦ προφήτου
17 [l] παραφρονίαν." Οὗτοί εἰσι
πηγαὶ ἄνυδροι, [m] καὶ ὁμίχλαι"
ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι·
οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους
[n] = εἰς αἰῶνα" τετήρηται.
18 Ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος
φθεγ-

z ∾ ἀγάπαις. c ∾ ἀκαταπαύστου f ∾ πλεονεξίαις. g † τὴν.
m. νεφέλαι.

(t) καὶ φθαρήσονται ABC. 7. 27. 29. 68. Aeth. Arm. Syr. p. harl* Codd. lat. item Ephr. (u) ἀδικούμενοι B. (x) τροφὴν Mt. g. Slav. (y) ἐντροφῶντες Slav. (z) A** (correctio librarii ipsius.) B. Syr. Arr. (Aeth.) Syr. p. in m. Vulg. Ephr. Auct. de sing. cler. ἀγνοίαις 27. 29. 66** (a) — Ar. pol. Vulg. msf. || + σπιλάδες C. (b) μοιχαλίας A. 63. 68. 73. Copt. Vulg. corb. Ephr. Hier. Aug. Auct. de sing. cler. (c) 13. 25. 27. 40. 65. (cum 63.) 68. al. 4. et Barb. 1. Mt. l. Ed. Aeth. Ar. Slav. Vulg. ed. Ephr. Theoph. Auct. de sing. cler. Hier. Aug. (d) δελεάζοντας Mt. d. (e) γεγεμισμένην Conject. (f) AC. 27. 29. 36. 40. 57. 66. ap. Birch. 73. al. 26. Mt. a* ut videtur. g. al. 4. Ed. Ephr. Theoph. in textu. πλεονεξίᾳ Verss. πλεονεξίαν 68. (g) = ABC. 40. 57. 69. 73. 9?. al. 18. pluresque. Mt. a. g. al. 7. Ed. Ephr. (h) βεώρ B. Barb. 1. Syr. Erp. Arm. tol. Aug. (i) = ὅς et mox legunt ἠγάπησαν B. Arm. (k) ἐν ἀνθρώποις B. ἐξ οὐρανοῦ 5?** (l) παρανομίαν 17. 40. 66** Arm. Slav. 5. παραφροσύνην 25. al. 5. Theoph. in comm. Oec. (m) ABC. 13. 27. 29. 31. 36. 40. 68. 73. al. 7. Mt. a. in textu. (rec. in m.) Erp. Syr. p. Copt. Aeth. Vulg. Ephr. Oec. ed. Scholia gr. ap. Mt. Hier. Aug. alliod. νεφέλαι καὶ ὁμίχλαι Slav. 3. . ed. (n) = B. Syr. utr. (non Arr.) Copt. Aeth. Vulg. Hier. Aug.

φθεγγόμενοι, δελεάζουσιν [o]
ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς, [p] † [q] ∾
ἀσελγείαις", τοὺς [r] ὀλίγως
[s] ∾ ἀποφυγόντας" τοὺς ἐν
19 πλάνῃ ἀναστρεφομένους· Ἐ-
λευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλό-
μενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρ-
χοντες τῆς φθορᾶς· ᾧ γάρ
τις ἥττηται, τούτῳ καὶ δε-
20 δούλωται. [t] Εἰ" γὰρ ἀπο-
φυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ
κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κυ-
ρίου [u] καὶ σωτῆρος" ἰησοῦ
χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν
ἐμπλακέντες ἡττῶνται, γέ-
γονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χεί-
21 ρονα τῶν πρώτων. Κρεῖτ-
τον γὰρ ἦν αὐτοῖς, μὴ ἐπε-
γνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς [x] δι-
καιοσύνης", ἢ ἐπιγνοῦσιν [y] ἐ-
πιστρέψαι" [z] ἐκ" τῆς παραδο-
θείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς.
22 Συμβέβηκε [a] δὲ" αὐτοῖς τὸ
τῆς ἀληθοῦς παροιμίας· κύων
ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον [b] ἐξέ-
ραμα"· καί· ὗς λουσαμένη, εἰς
[c] κύλισμα" βορβόρου.]
1 [Ταύτην [d] ἤδη", ἀγαπητοὶ,
δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστο-
λὴν, ἐν [e] αἷς" διεγείρω ὑμῶν
ἐν [f] ὑπομνήσει" τὴν εἰλικρινῆ
2 διάνοιαν· Μνησθῆναι τῶν
προει-

p † ἐν. q ∾ * ἀσελγείας. r ὄντως. s ∾ ἀποφεύγοντας.

(o) *in luxurias carnalis desiderii*, Slav. ed. ἐν ἐπιθυμίᾳ 65. (c. 67.) Slav. || ἐν ἀσελγείαις, ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς Arm. Oec. et Theoph. in comm. semel. (p) = Codd. paene omnes. Ed. (etiam St. 3.) Verss. (q) 27. 29. 66** 68. 69. 73. al. 5. et Barb. 4. Mt. b. Syr. utr. Slav. 5. Vulg. Ephr. Hier. Aug. (r) AB. 8. 9. 19. in m. 25. 73. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. Ephr. Aug. Hier. ὀλίγον 32. 42. 57. 69. Ed. ὄντας 40. 64. Mt. c. || Rec. habent Arm. Ar. pol. Theoph. Oec. in textu et comm. (s) ABC. 5. 7. 27. 66** 68. Syr. Erp. Arm. Slav. ed. Vulg. ed. Theoph. (t) οἱ et mox ante γέγονεν + καὶ 27. 29. 33** item absque καὶ 68. Mt. a. in textu. m. (u) = 19. 21. 67. Codd. syr. Arr. Copt. Aeth. (x) ἀληθείας 5. Cyr. ζωῆς 18. (y) ὑποστρέψαι C. 15. 18. 66** 68. Damasc. εἰς τὰ ὀπίσω ἀνακάμψαι A. 5. 8. 25. 33. in m. Ed. Syr. utr. Aeth. Vulg. Ephr. Cyr. Chrys. Aug. Hier. Caesar. arelat. Auct. de promiss. ἐπιστρέψαι εἰς τὰ ὀπίσω 9. 69. Arm. Slav. ed. Theoph. (z) ἀπὸ A. 5. 8. 69. Ephr. (a) = AB. γὰρ Vulg. Aug. (b) ἐξέρασμα 3. 64. 98. Ed. ἔμηνον 69. ἔμετον Ephr. Theoph. (c) κυλισμὸν B. 29. 66** 69. (d) = Arm. *ecce*, (ἴδε) Vulg. (e) ᾗ demidov. (f) ἐπιγνώσει 34.

προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ
τῶν g ἁγίων" προφητῶν, καὶ
τῆς τῶν ἀποστόλων h ∾ ἡ-
μῶν" ἐντολῆς τοῦ κυρίου καὶ
3 σωτῆρος· Τοῦτο πρῶτον
γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται
ἐπ' i ἐσχάτου" τῶν ἡμερῶν
k ⁜ ἐν ἐμπαιγμονῇ" ἐμπαῖκται,
κατὰ τὰς ἰδίας l ἐπιθυμίας αὐ-
4 τῶν" πορευόμενοι, Καὶ λέγον-
τες· ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία
τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ'
ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθη-
σαν, πάντα οὕτω διαμένει
5 ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. Λανθά-
νει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο m θέλον-
τας", ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπα-
λαι, καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ
δι' ὕδατος n συνεστῶσα", τῷ
6 τοῦ θεοῦ λόγῳ, Δι' o ὧν" ὁ
τότε κόσμος ὕδατι κατακλυ-
7 σθεὶς ἀπώλετο. Οἱ δὲ νῦν
οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ p τῷ αὐτοῦ"
λόγῳ τεθησαυρισμένοι q εἰσί,
πυρί" τηρούμενοι εἰς ἡμέραν
κρίσεως καὶ r ἀπωλείας" τῶν
8 ἀσεβῶν ἀνθρώπων. s Ἓν δὲ
τοῦτο" μὴ λανθανέτω ὑμᾶς,
ἀγα-

---

h ∾ ὑμῶν. l αὐτῶν ἐπιθυμίας. p ∾ τῷ αὐτῷ.

(g) = 36. al. 4. Mt. d. (h) = 29. harl* ὑμῶν AC. 25. 31. 36. 40. 57. 65. (c. al. 6.) 68. 73. al. 16. Mt. a. g al. 6. Ed. Arm. Ar. pol. Slav. Vulg. Theoph. Oec. ed. || *praeceptum Domini nostri et salv. nostri, quod per Apostolos* Syr. utr. item Erp. *praeceptum apostolorum Domini I. C. servatoris nostri*, Aeth. προφητῶν καὶ τῶν ἀποστόλων ὑμῶν· τῆς ἐντολῆς (*et praeceptorum*, Vulg.) τοῦ κυρίου Arm. Vulg. || Post ἐντολῆς + καὶ Conject. Sic saltim interpretatur Oec. || Ante τῶν ἀποστόλων + διὰ Conject. (i) ἐσχάτων AB. 68. 69. al. 3. Mt. h. Hippol. Chrys. Antioch. Theoph. ἐσχάτῳ C. (k) + ABC. 27. 29. 36. 40. 68. 73. al. 4. item (absque ἐν) Mt. m. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Vulg. Chrys. Cyr. Aug. Hier. Cassiod. + ἐν ἐμπαιγμῷ οἱ. Antioch. (l) BC. 31. 40. 57. 66. 68. Alii. Mt. a. g. al. 6. Ed. Theoph. (m) θελοντὰς Sic, omisso τοῦτο, Mt. d. || + εἰδέναι 40. (n) συνεστῶτα 14** 29. 38. Barb. 4. συνεστώσης B. συνεστῶσαι, omisso antea γῆ, Mt. g. (o) ὃν s. οὗ sc. λόγου Aug. οὗ sc. ὕδατος Ar. pol. (p) BC. 31. 36. 40. 57. 66* 68. 73. al. 30. Mt. a. g. al. 8. Ed. Syr. utr. Ar. pol. Aeth. Theoph. τοῦ αὐτοῦ 20. αὐτοῦ 65. (cum 64.) Ed. (etiam St. 3.) Oec. ed. τῷ 45. ap. Beng. (q) εἰσὶν, ἐν πυρὶ C* 27. 29. 68. al. 3. Mt. m* εἰσὶ πυρὶ, commate postposito, 98. Mt. a. (r) ἀσεβείας A. (s) ἐν δὲ τούτῳ 40.

ἀγαπητοὶ, ὅτι μία ἡμέρα ᵗ πα-
ρὰ" κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ
9 χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. Οὐ
βραδύνει ᵘ = ὁ" κύριος ˣ τῆς
ἐπαγγελίας", ὥς τινες βραδυ-
τῆτα ἡγοῦνται· ἀλλὰ μακρο-
θυμεῖ y ∾ εἰς ἡμᾶς", μὴ
βουλόμενός ᶻ τινας" ἀπολέ-
σθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετά-
10 νοιαν χωρῆσαι. Ἥξει δὲ ἡ
ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης ᵃ †,
ἐν ᾗ ᵇ = οἱ" οὐρανοὶ ᶜ ῥοι-
ζηδὸν" παρελεύσονται, ᵈ στοι-
χεῖα δὲ καυσούμενα λυθή-
σονται", ᵉ καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν
αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται".
11 Τούτων ᶠ οὖν" ᵍ πάντων"
λυομένων, ποταποὺς δεῖ ὑ-
12 πάρχειν ʰ ὑμᾶς"* Ἐν ἁγίαις
ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις;*
προσδοκῶντας ⁱ ᵏ καὶ σπεύ-
δοντας" ˡ τὴν παρουσίαν τῆς
τοῦ ᵐ θεοῦ" ἡμέρας, δι' ἣν
οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσον-
ται, καὶ στοιχεῖα καυσούμε-
13 να ⁿ ᵒ τήκεται." Καινοὺς
δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν
ᵖ κατὰ τὸ ἐπάγγελμα" αὐτοῦ
προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιο-
σύνη κατοικεῖ.

y ∾ εἰς ὑμᾶς ∾ δι' ὑμᾶς. a † ἐν νυκτὶ.

(t) = 25. 69. Syr. p. Auct. de promiſſ. item (ſed κυρίου) Arm. Iren. (u) = ABC. al. 3. Mt. a* (x) = Vulg. mſ. (y) εἰς ὑμᾶς BC. 27. 31. 40. al. 4. Mt. k. Erp. δι' ὑμᾶς A. 5. 13. 73. Syr. utr. (non Arr.) Aeth. Vulg. corb. Aug Fulg. (z) τινα 43. Mt. a. c. corb. tol. Theoph. Aug. Fulg (a) = AB. 13. 25. 27. 29. 39. 40. 66** 68. Ed. Syr. (Erp.) Copt. Aeth. Arm. Vulg. Cyr. Didym. Aug. Pelag. (b) = A. 40. 65. (c. al. 5.) 69. al. 6. pluresve. Mt. g. al. 5. Ed. (c) ῥιζηδὸν A. 68. al. 4. Mt. g. ῥιζηδὸν 40. *radicitus*, Slav. 5. ῥηξιδὸν 13. (d) = 4* al. 4. καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται Karb. 8! (e) = harl. Pelag. Caſſiod. ut videtur. || ἔργα = 69* Oec. ed. in comm. || κατακαήσονται] εὑρεθήσεται B. 27. 29. 66** Mt. g. ἀφανισθήσεται C. Syr. utr. (f) γὰρ Syr. p. in m. δὲ 5. 16. 20. οὕτως B. 69. al. 3. item 31. δὲ οὕτως 7. 9. 27. Mt. d. Syr. p. Arm. (g) = 69. (h) ἡμᾶς 23. 25. Mt. c. k. Ar. pol. Slav. 8. ant. Theoph. Pelag. || ὑμᾶς ἐν ἁγ. jungit Vulg Aug. Pel. (i) + καὶ φεύγοντας Syr. p. || *properantes attingere*, Arm. (k) = 4. Poſt ἡμέρας ponit 98. (l) + *ad* ſ. *in*. Vulg. Latt. (m) κυρίου 27. 29. 39. 66** 68. Mt. a** d. Ar. pol. Arm. Vulg. Cyr. ſaepe. Cosmas. Damaſc. Catena gr. Aug. Pelag Auct. de promiſſ. (n) + λυόμενα 13. (o) τακήσεται C. 25. 36. 40. 57. al. 7. Mt. d. Ed. Verſſ. item Theoph. (p) κατὰ τὰ ἐπαγγέλματα

14 Διὸ, ἀγαπητοὶ, ταῦτα
προσδοκῶντες, σπουδάσατε
ἄσπιλοι καὶ q ∾ ἀμώμητοι"
αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ,
15 Καὶ τὴν τοῦ κυρίου r ἡμῶν"
μακροθυμίαν, σωτηρίαν ἡγεῖ-
σθε· καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς
ἡμῶν ἀδελφὸς παῦλος κατὰ
τὴν s αὐτῷ" δοθεῖσαν σο-
16 φίαν ἔγραψεν ὑμῖν, Ὡς καὶ
ἐν πάσαις t — ταῖς" ἐπιστο-
λαῖς, u λαλῶν ἐν αὐταῖς"
περὶ τούτων· ἐν x ∾ οἷς" ἐστι
δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς
καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν,
ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς,
πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώ-
17 λειαν. Ὑμεῖς οὖν, ἀγα-
πητοὶ, προγινώσκοντες, φυ-
λάσσεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀ-
θέσμων πλάνῃ συναπαχθέν-
τες, ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στη-
18 ριγμοῦ· Αὐξάνετε δὲ ἐν χά-
ριτι καὶ y γνώσει" τοῦ κυρίου
ἡμῶν καὶ σωτῆρος ἰησοῦ χρι-
στοῦ z. αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν
καὶ εἰς a ἡμέραν αἰῶνος"· b —
ἀμήν.]

q ∾ ἄμωμοι. x ∾ αἷς.

γέλματα 5. Copt. Vulg. Cyr. Didym. Aug. καὶ τὰ ἐπαγγέλματα A. corb. harl. Vulg. mſ. et ſixtina. Hier. Beda. (q) A. 6. 13. 25. 36. 65. 68. 69. Phot. *immaculati*, Vulg. item Syr. Arr. (r) = 36. 40. al. 4. Syr. Erp. Arm. (s) = 68. Poſt δοθ. pon. ABC. alii. (t) = AB. Mt. e. (u) λαλεῖ Arm. (x) AB. 25. 27. 31. 68. 69. 73. al. 4. Mt. k. m. Syr. utr. Arr. Theoph. (y) πίστει 31. (z) + καὶ θεοῦ πατρὸς 9. 40. 69. Syr. utr. (non Arr.) Theoph. (a) τοὺς αἰῶνας 28. ἡμέρας αἰῶνος ſ. αἰώνων 19. 20. 69. Syr. Alii aliter. (b) = B. 10. 61. harl* || Subnotationes: πέτρου β. AB. πέτρου καθολικὴ C. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πέτρου ἐπιστολὴ β. Alii. || στίχ. ρνδ. ſ. ρξ.

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

1 Ὃ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκη-
κόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν τοῖς
ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασά-
μεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν
ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ λό-
2 γου τῆς ζωῆς· (Καὶ ἡ ζωὴ
ἐφανερώθη, καὶ [a] ἑωράκαμεν,
καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ ἀπαγ-
γέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν
αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν
πατέρα, καὶ ἐφανερώθη [b] ἡ-
3 μῖν·) Ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκη-
κόαμεν, ἀπαγγέλλομεν [c] ὑ-
μῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν
ἔχητε μεθ' ἡμῶν· καὶ ἡ κοι-
νωνία [d] δὲ" ἡ [e] ἡμετέρα" με-
τὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ ἰησοῦ χριστοῦ.
4 Καὶ ταῦτα γράφομεν [f] ∾ ὑ-
μῖν", ἵνα [g] ἡ χαρὰ [h] ὑμῶν"
ἡ πεπληρωμένη.
5 Καὶ [i] ∾ αὕτη ἐστὶν" ἡ
[k] ἀγγελία", ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ'
αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑ-

f ∾ ἡμεῖς. i ∾ ἔστιν αὕτη. k ∾ ἐπαγγελία.

(a) + ὃ' B. 40. (b) + ἐν 9. 13. Aug. (c) + καὶ ABC. 7. 13. 40. 68. Syr. Syr. p. c. aſt. Sahid. Vulg. mſ. Aug. ſemel. (d) = C. 13. 27. 29. 69. Barb. 1. Sahid. Aeth. Syr. p. Vulg. Aug. (e) ὑμετέρα Slav. mſ. harl* || + ἡ 25. Arm. Vulg. Aug. Ambr. (f) A*B. 13. harl* || = Sahid. (g) + καὶ 17. Slav. 5. ant. + *gaudeatis et*, Arm. ed. in ora. Vulg. ed. corb. (h) ἡμῶν 31. 40. 57. Alii. Mt. d. al. 6. Ed. (etiam St. 3.) Slav. 5. tol. harl. Codd. lat. Theoph. et Oec. in comm. ἡμῶν ἐν ὑμῖν Syr. Erp. (i) BC. 31. 40. 57. 66. 69. 98. al. 14. et Barb. 6. Mt. d. g. l. al. 3. Ed. Syr. p. Theoph. Oec. Scholia gr. ap. Mt. αὕτη = 30. (k) A. 25. 36. 66* 98. al. 36. et Barb. 7. Mt. a. d. g. l. al. 3. Ed. (Syr. Arr. Aeth. Vulg.) Didym. Oec. in comm.

μῖν, ὅτι ὁ θεὸς φῶς ἐστι,
καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν
6 οὐδεμία. Ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι
κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ,
καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶ-
μεν, ψευδόμεθα, καὶ οὐ
7 ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν· Ἐὰν
[l] δὲ" ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶ-
μεν, ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ
φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ'
[m] ἀλλήλων", καὶ τὸ αἷμα
ἰησοῦ [n] — χριστοῦ" [o] τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ" [p] καθαρίζει" ἡ-
μᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας.]
8 [Ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ἁμαρτίαν
οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλα-
νῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια [q r] ∾
9 οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν"· Ἐὰν ὁ-
μολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡ-
μῶν, πιστός ἐστι καὶ δίκαιος,
ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας,
καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης
10 ἀδικίας. Ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι
οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην
ποιοῦμεν αὐτὸν, καὶ ὁ λόγος
αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν [s].
1 Τεκνία μου, ταῦτα γράφω
ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμάρτητε· καὶ
ἐάν τις ἁμάρτῃ, [t] παράκλη-
τον" ἔχομεν πρὸς τὸν [u] πα-
τέρα", ἰησοῦν χριστὸν [x] δί-
2 καιον· Καὶ αὐτὸς ἱλασμός
ἐστι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡ-
μῶν, οὐ περὶ τῶν ἡμετέ-
ρων δὲ [y] μόνον", ἀλλὰ καὶ
περὶ ὅλου τοῦ κόσμου.
3 Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν,
ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτὸν, ἐὰν
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν.
4 Ὁ λέγων· [z] ἔγνωκα αὐτὸν,
καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τη-
ρῶν, ψεύστης ἐστὶ, [a] — καὶ"
ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια [b] οὐκ
5 ἔστιν· Ὃς δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ
τὸν λόγον, [c] ἀληθῶς" ἐν τού-
τῳ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετε-
λείωται.

r ∾ ἐν ἡμῖν οὐκ ἐστιν.

(l) = 29. 66** harl* (m) αὐτοῦ A* ut videtur. Aeth. tol. Codd. lat. Didym. Oec. in comm. Tert. Utrumque habet Clem. *cum Deo*, harl. (n) = 29. 69* Syr. (non Arr.) Syr. p. habet c. ast. Arm. Aeth. Sahid. Vulg. mſ. Clem. Hier. Leo. (o) = Aeth. (p) καθαρίσει 5. Mt. b. e. m. καθαριεῖ 6. 7. 29. 66** Copt. Sahid. Aug. (q) + τοῦ θεοῦ 69. Syr. p. (r) AC. 31. 65. 69. Mt. g. Arm. Vulg. Theoph. Hier. Aug. Alii. (s) + μένων Arm. (t) μεσίτην Slav. ed. (u) θεὸν Arm. κύριον Ar. pol. (x) + καὶ ἄμωμον Arm. (y) μόνων B. 66* al. 5. Mt. f* Orig. (z) + ὅτι AB. 25. 27. 65. (c. al. 3.) 66** 68. 69. al. 2. Mt. a. f. Slav. Clem. ſemel. Theoph. Cypr. Lucif. Aug. Ambr. (a) = A. 27. 29. (b) + τοῦ θεοῦ 8. 25. Aeth. αὐτοῦ 19. (c) = 27. 29. 66**

λείωται. ἐν τούτῳ γινώσκο-
μεν, ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν [d].
6 Ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν, ὀ-
φείλει, καθὼς ἐκεῖνος περιε-
πάτησε, καὶ αὐτὸς [e] οὕτως"
7 περιπατεῖν.] [[f] Ἀγαπητοί", οὐκ
ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν,
ἀλλ' ἐντολὴν [g] παλαιὰν", ἣν
εἴχετε ἀπ' ἀρχῆς· ἡ ἐντολὴ
ἡ παλαιά ἐστιν ὁ λόγος, ὃν
ἠκούσατε [h] = ἀπ' ἀρχῆς."
8 Πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω
ὑμῖν,* ὅ ἐστιν ἀληθὲς ἐν
αὐτῷ, καὶ ἐν [i] ∾ ὑμῖν· ὅτι
ἡ [k] σκοτία" [l] παράγεται", καὶ
τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαί-
9 νει. Ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ
εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
μισῶν, [m] ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν
10 ἕως ἄρτι. Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀ-
δελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ φωτὶ
μένει, καὶ [n] σκάνδαλον" [o] ἐν
11 αὐτῷ οὐκ ἔστιν". Ὁ δὲ μι-
σῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν
τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ καὶ ἐν τῇ σκο-
τίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε
ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία
ἐτύφλωσε [p] τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ".
12 [q] Γράφω" ὑμῖν, [r] τεκνία",
ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρ-
τίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
13 [s] Γράφω ὑμῖν, πατέρες,
ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς·"
γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι
νενικήκατε τὸν πονηρόν· [t] ∾
γράφω" ὑμῖν, παιδία, ὅτι
14 ἐγνώκατε τὸν πατέρα. [u] Ἔ-

f ∾ ἀδελφοί. i ∾ ἡμῖν. t ∾ ἔγραψα.

(d) + *si in illo perfecti fuerimus.* Vulg. mſ. Aug. (e) = AB. 65. (cum 3.) Barb. 1. Aeth. Vulg. Clem. Cyr. Cypr. Aug. Hier. Fulg. (f) ABC. 25. 27. 29. 40. 65. 68. al. 6. et Barb. 1. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Arm. Slav. Vulg. Didym. Theoph. Aug. Beda. (g) = harl* (h) = ABC. 27. 29. 39. 40. 65. (c. al. 2.) 68. Barb. 1. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. Theoph. ut videtur. Aug. Caſſiod. (i) ἡμῖν A. 29. 31. 76* al. 5. tol. Codd. lat. Hier. (k) σκιὰ A. Sic vſ. 9. Mt. d. in textu. (l) παραγίνεται 65. (c. al. 3.) (m) + ψεύστης ἐστι καὶ 15. 43. Mt. a. Aeth. Arm. Scholia gr. Cypr. (n) σκο-τια 39. in m. (o) οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ AC. Mt. l. Lucif. (p) αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς 3. 57. Mt. f. Ed. (q) ἔγραψα Barb. 3. (r) παιδία 27. 29. 66** 68. al. 3. et Barb. 3. Mt. a. in ora. h. m. (s) = 4* || γράφω] ἔγραψα 5. 25. || τὸν] τὸ harl. αὐτὸν Conject. Etiam vſ. 14. (t) ἔγραψα AC. 14* 27. 29. 36. 40. 61. 66** 68. 69. 98. al. 7. et Barb. 8. Mt. b. c. m. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Cyr. Photius. Theoph. Orig. int. || Latini tam γρά-φω quam ἔγραψα vertunt *ſcribo.* (u) = (Baſ. 3. Millii et Ben-

γραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι
ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς".
[x] ἔγραψα" ὑμῖν, νεανίσκοι,
ὅτι ἰσχυροί ἐστε, καὶ ὁ λό-
γος [y] τοῦ θεοῦ" ἐν ὑμῖν μέ-
νει, καὶ νενικήκατε τὸν πονη-
15 ρόν. Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κό-
σμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ.
ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον,
οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ [z] πα-
16 τρὸς" ἐν αὐτῷ· Ὅτι πᾶν τὸ
ἐν τῷ κόσμῳ, [a] ἡ ἐπιθυμία
τῆς σαρκὸς", καὶ ἡ ἐπιθυμία
τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἀλα-
ζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν
ἐκ τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ
17 κόσμου ἐστί. Καὶ ὁ κόσμος
παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία
[b] — αὐτοῦ·" ὁ δὲ ποιῶν τὸ
θέλημα τοῦ θεοῦ, μένει εἰς
18 τὸν αἰῶνα] [c]. Παιδία, [ἐ-
σχάτη ὥρα ἐστί· καὶ καθὼς
ἠκούσατε, [d] ὅτι" [e] ὁ" ἀντί-
χριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀν-
τίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν·
ὅθεν γινώσκομεν, ὅτι ἐσχά-
19 τη ὥρα ἐστίν. Ἐξ ἡμῶν ἐξ-
ῆλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ
ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν,
μεμενήκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν·
ἀλλ' ἵνα [f] φανερωθῶσιν", ὅτι
οὐκ εἰσὶ [g] πάντες" ἐξ ἡμῶν.
20 Καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε [h] ἀ-
πὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε
21 πάντα". Οὐκ ἔγραψα ὑμῖν,
ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν,
ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτὴν, καὶ
ὅτι [i] πᾶν ψεῦδος" ἐκ τῆς ἀ-
22 ληθείας οὐκ ἔστι. Τίς ἐστιν
[k] ὁ" ψεύστης, εἰ μὴ ὁ ἀρ-
νούμενος, ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔ-
στιν ὁ χριστός; [l] οὗτός ἐστιν
ὁ ἀντί-

Bengelii, id est Wetstenii 4. Sed Wetstenius hanc omissionem refert ad versum praecedentem. Vide not. s.) Ed. Vulg. ed. Sed habent harl. demidov. Aug. Beda. (x) γράφω Arm. ed. in m. (y) = B. Sahid. (z) θεοῦ AC. 13. 65. (c. 3. 43.) Copt. Aeth. harl. Cyr. (Sed non Orig. nec ullus Patrum latinorum.) || θεοῦ καὶ πατρὸς 36. al. 3. (a) *concupiscentia carnis est*, et mox + *quae: non est* (s. *sunt*) *ex Patre*, Vulg. et Latt. omnes. (b) = A. 13. 27. 29. 66** Arm. Orig. (c) + *quomodo et Deus manet in aeternum*, Sahid. tol. Cypr. saepe. Lucif. Aug. saepe. Vict. tun. Ruricius. Zeno. Sed non Hier. Gelas. (d) = A. 17. Mt. d. Aeth. (Sed non Orig. nec Iren. Cypr. Lucif. Aug. alii.) (e) = C. 3. Orig. (f) φανερώθη 69. Syr. Syr. p. in m. (g) = 69. Syr. utr. (non Arr.) Iren. Cassiod. (h) ἀπὸ τοῦ ἁγίου οἴδατε πάντες B. *a Sancto, ut ipsi vobis manifesti sitis*, Aug. || πάντα] *omnem hominem*, Syr. πάντες 9. πάντες ἡμεῖς Sahid. (i) πᾶς ψεύστης Copt. (k) = 69* Syr. utr. (sed post. habet in m.) (l) = Aug. || τὸν πατέρα καὶ = 69. || υἱὸν + ἀρνεῖται. Cyr.

ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος
τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν.″
23 Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν,
οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει· [m]
⁜ ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν καὶ τὸν
24 πατέρα ἔχει.″ Ὑμεῖς [n] = οὖν″
ὃ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν
ὑμῖν μενέτω· ἐὰν ἐν ὑμῖν μεί-
νῃ ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ
ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ καὶ [o] ἐν″ τῷ
25 [p] πατρὶ″ μενεῖτε. Καὶ αὕτη
ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία, ἣν αὐτὸς
ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν ζωὴν
26 τὴν αἰώνιον. Ταῦτα [q] ἔγρα-
ψα″ ὑμῖν περὶ τῶν πλανών-
27 των ὑμᾶς. Καὶ ὑμεῖς τὸ
[r] χρίσμα″ ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐ-
τοῦ, [s] ∾ ἐν ὑμῖν μένει″, καὶ
οὐ χρείαν ἔχετε, ἵνα τις δι-
δάσκῃ [t] ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς″ τὸ
[u] ∾ αὐτὸ″ [x] χρίσμα″ διδά-
σκει ὑμᾶς περὶ πάντων, [y] καὶ″
ἀληθές ἐστι, καὶ οὐκ [z] ἔστι″
ψεῦδος· * [a] καὶ″ καθὼς ἐδί-
δαξεν ὑμᾶς, [b] ∾ μενεῖτε″.
ἐν αὐτῷ.
28 Καὶ νῦν, τεκνία [c], μένε-
τε ἐν αὐτῷ· ἵνα [d] ὅταν″ φα-

s ∾ μένει ἐν ὑμῖν. u ∾ αὐτοῦ. b ∾ μένετε.

(m) + ABC. 13. 25. 27. 29. 36. 63. in m. 65. (cum 3. 64.) 66** in m. 68. 69. al. 11. et Barb. 1. Mt. a. l. m. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. Clem. Orig. ter. Melet. Ath. Cyr. hier. et alex. Theoph. Vigil. tapſ. Pelag. Cerealis. Caſſian. ὁ ὁμολ. τ. υ., κ. τ. πατέρα ὁμολογεῖ Euthal. in capitulis. Epiph. Cyr. alicubi. *qui* (ſ. *et qui* ſ. *qui autem*) *confitetur filium, et filium et patrem habet.* Cypr. Hilar. Fauſtin. Lucif. Aug. Vigil. tapſ. alicubi. Beda. || Nil addunt Ar. pol. harl. et alii codd. lat. (n) = ABC. 13. 27. 29. 66** 68. 69. 76. Barb. 1. Mt. e. Syr. utr. Copt. Arm. Vulg. Cyr. δὲ Sahid. (o) = Slav. Vulg. Aug. Vigil. (p) πεύματι 31. (q) γράφω Sahid. (r) χάρισμα B. 10** (s) ABC. alii. Arm. Ath. Cyr. || μένει] μενέτω 13. 27. 29. 66** 68. 69. al. 5. et Barb. 1. Ed. Vulg. Theoph. Aug. Hier. (t) ὑμᾶς ἄλλος· 68. || ὡς = B. 25. Sahid. Aeth. Hier. Aug. (u) αὐτοῦ 25. 27. 29. 36. 68. 69. al. 9. et Barb. 1. Ed. Syr. utr. (*quae eſt a Deo*, Syr.) Erp. Aeth. Arm. Sahid. Vulg. Ath. Cyr. Aug. Fulg. non Hier. (x) χάρισμα 10** πνεῦμα 25. Barb. 1. Copt. Aeth. Cyr. ſemel. Sic interpretantur Scholia gr. (y) = Sahid. (z) ἔσται Mt. a. (a) = A. Aug. (b) μένετε ABC. 27. 29. 40. 68. alii et Barb. 1. Ed. Photius. Cyr. item Verſſ. (Arm. ed. in m.) (c) + μου 40. al. 3. Mt. g. Syr. Ar. pol. Aeth. (d) ἐὰν ABC. 13. 26. 27. 29. 36. Copt. Sahid.

νερωθῇ, [e] ἔχωμεν" παῤῥη-
σίαν, καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν
ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῇ παρουσίᾳ
αὐτοῦ.
29 Ἐὰν [f] εἰδῆτε", ὅτι δίκαιός
ἐστι, γινώσκετε, ὅτι [g] πᾶς
ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, ἐξ
1 αὐτοῦ γεγέννηται. Ἴδετε,
ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡ-
μῖν ὁ πατὴρ, ἵνα τέκνα θεοῦ
κληθῶμεν [h]. διὰ τοῦτο ὁ κό-
σμος οὐ γινώσκει [i] ἡμᾶς", ὅτι
2 οὐκ ἔγνω αὐτόν. Ἀγαπητοὶ,
νῦν τέκνα θεοῦ ἐσμεν, καὶ
οὔπω ἐφανερώθη· τί ἐσόμε-
θα· οἴδαμεν [k] = δὲ", ὅτι
ἐὰν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ
ἐσόμεθα· ὅτι ὀψόμεθα αὐτὸν,
3 καθώς ἐστι. Καὶ πᾶς ὁ ἔχων
τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ,
ἁγνίζει ἑαυτὸν, καθὼς ἐκεῖ-
4 νος ἁγνός ἐστι. Πᾶς ὁ ποιῶν
τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὴν ἀνο-
μίαν ποιεῖ· καὶ ἡ ἁμαρτία
5 ἐστὶν ἡ ἀνομία. Καὶ [l] οἴδα-
τε", ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη,
ἵνα [m] τὰς" ἁμαρτίας [n] = ἡ-
μῶν" ἄρῃ· καὶ ἁμαρτία ἐν
6 αὐτῷ οὐκ ἔστι. Πᾶς ὁ ἐν
αὐτῷ μένων, οὐχ ἁμαρτά-
νει· [o] πᾶς ὁ ἁμαρτάνων, οὐχ
ἑώρακεν αὐτὸν, οὐδὲ ἔγνω-
7 κεν αὐτόν. [p] Τεκνία", μη-
δεὶς πλανάτω ὑμᾶς· ὁ ποιῶν
τὴν δικαιοσύνην, δίκαιός ἐστι,
[q] καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν".
8 Ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, ἐκ
τοῦ διαβόλου ἐστίν· ὅτι ἀπ'
ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει·
εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς
[r] τοῦ

(e) σχῶμεν B. 27. 40. 66** 68. al. 2. Ed. Theoph. (f) ἴδητε A. 40. 57. 66* 68. al. 15. Mt. g. al. 6. Ed. Copt. Aeth. Theoph. (g) + καὶ AC. 13. 68. al. 3. Ed. Syr. Vulg. ed. non Aug. (h) + καί ἐσμεν ABC. 13. 25. 27. 29. 36. 66** 68. 69. al. 8. et Barb. 1. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Slav. ed. Vulg. Theoph. Oec. in comm. Aug. (i) ὑμᾶς 31. 40. 57. 61. 66. 68. al. 17. Mt. g. al. 5. Ed. Ar. pol. Slav. 8. ant. Oec. (k) = ABC. 68. Arm. Sahid. Syr. p. Slav. 5. Vulg. Orig. Didym. Tert. Aug. Ambr. ſemel. Facund. Hier. bis. (alibi: *enim*, alibi: *autem*). (l) οἴδαμεν 40. Mt. a. Sahid. Arm. tol. Codd. lat. Fulg. (m) = A. (n) = AB. 27. 66** Barb. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Syr. p. tol. harl. Vulg. mſ. Tert. Aug. Fulg. item Caſſiod. (o) + καὶ 38. 67. in m. 98. in m. Syr. Arr. Aeth. Arm. Slav. 8. Vulg. ed. Orig. ed. Theoph. Aug. ſemel. (p) παιδία AC. 27. 29. Copt. Syr. p. Arm. || + μου 15. 26. 36. 68. Syr. Ar. pol. Aeth. Sahid. (q) = 4. 23. 27. 29. Mt. c. l. Lucif. non Tert.

[r] τοῦ θεοῦ", ἵνα λύσῃ τὰ ἔρ-
9 γα τοῦ διαβόλου.] [Πᾶς ὁ
γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ, ἁ-
μαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα
αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ
δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ
10 τοῦ θεοῦ γεγέννηται. Ἐν
τούτῳ φανερά ἐστι τὰ τέκνα
τοῦ θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ
διαβόλου· πᾶς ὁ μὴ [s] ποιῶν
δικαιοσύνην", οὐκ ἔστιν ἐκ
τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν
11 τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Ὅτι
αὕτη ἐστὶν ἡ [t] ἀγγελία", ἣν
ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγα-
12 πῶμεν ἀλλήλους· Οὐ καθὼς
Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν, καὶ
ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ·
[u] καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν
αὐτόν;" ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ
πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελ-
13 φοῦ αὐτοῦ δίκαια. [x] Μὴ
θαυμάζετε, ἀδελφοί [y] =
μου", εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.
14 Ἡμεῖς οἴδαμεν, ὅτι μετα-
βεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου
εἰς τὴν ζωήν, ὅτι ἀγαπῶμεν
τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν
[z] — τὸν ἀδελφὸν", μένει ἐν
15 τῷ θανάτῳ. Πᾶς ὁ μισῶν
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ [a], ἀν-
θρωποκτόνος ἐστί· καὶ [b] οἴ-
δατε", ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτό-
νος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον
16 ἐν [c] αὐτῷ" μένουσαν. Ἐν
τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγά-
πην [d], ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε· καὶ
ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀ-
δελφῶν τὰς ψυχὰς [e] τιθέ-
17 ναι". Ὃς δ' ἂν ἔχῃ [f] τὸν
βίον τοῦ κόσμου [g], καὶ θεω-
ρῇ

(r) — 13. (s) ὢν δίκαιος Syr. p. in m. Sahid. Vulg. (non harl. tol.) Orig. Tert. Cypr. Lucif. Aug. || ποιῶν] + τὴν A. 31. 66** 98. al. 5. Mt. d. g. Ed. (t) ἐπαγγελία C. 27. 29. 40. 66** 69. al. 6. Mt. c. Copt. Sahid. Syr. p. etiam graece in m. Aeth. Slav. 5. ant. Cyr. Oec. in textu. Lucif. *mandatum*, harl. (u) = Aeth. (x) + καὶ C. 66** al. 4. Mt. a. Syr. (non Arr.) Arm. Aeth. (y) = ABC. 13. 27. 29. 66** 68. al. 4. Arm. Vulg. Didym. Lucif. Aug. ἡμῶν Aeth. (z) = AB. 27. 29. Sahid. (teste Münter.) Arm. Vulg. Didym. Lucif. Aug. (non Cassiod.) τοὺς ἀδελφοὺς 15. τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ 4** 69. al. 3. Mt. a. d. k. Syr. utr. Arr. Aeth. Copt. Sahid. (ap. Woide.) (a) + *sine causa*, Valerian. Salvian. Auctor operis imperf. (b) οἴδαμεν 4. Copt. Sahid. Theoph. (c) ἑαυτῷ AB. al. multi. Mt. a. al. 7. Ed. (d) + τοῦ θεοῦ 52. Ed. Arm. Vulg. (non Aug.) τοῦ χριστοῦ Erp. αὐτοῦ tol. Ambrosiast. Vigil. tapſ. αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς Syr. (e) θεῖναι ABC. 27. 29. 68 al. 2. (f) + ὅλον 43. Mt. c. (g) + τούτου 22. Copt. Sahid. Vulg. ed.

ρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν
ἔχοντα, καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγ-
χνα αὐτοῦ [h] ἀπ' αὐτοῦ",
πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ [i] μέ-
18 νει" [k] ἐν" αὐτῷ; Τεκνία
[l] = μου", μὴ ἀγαπῶμεν λό-
γῳ, μηδὲ [m] ÷ τῇ" γλώσσῃ,
ἀλλ' [n] ÷ ἐν" ἔργῳ καὶ ἀλη-
θείᾳ.
19 [o] — Καὶ" ἐν τούτῳ [p] ∾
γινώσκομεν", ὅτι ἐκ τῆς ἀλη-
θείας [q] ἐσμὲν", καὶ ἔμπροσθεν
αὐτοῦ πείσομεν [r] τὰς καρδίας"
20 ἡμῶν, Ὅτι, ἐὰν [s] καταγι-
νώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία [t], [u] ὅ-
τι" μείζων ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς
καρδίας ἡμῶν, καὶ γινώσκει
21 πάντα. Ἀγαπητοὶ, ἐὰν ἡ
[x] καρδία" [y] ἡμῶν" μὴ κατα-
γινώσκῃ [z] ἡμῶν", παῤῥησίαν
[a] ἔχομεν" πρὸς τὸν θεὸν,
22 Καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν, λαμβά-
νομεν [b] παρ'" αὐτοῦ, ὅτι τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ
τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποι-
23 οῦμεν. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ
ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα [c] ∾ πι-
στεύσωμεν" τῷ [d] ὀνόματι
τοῦ υἱοῦ" αὐτοῦ ἰησοῦ χρι-
στοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλή-
λους,

p ∾ γνωσόμεθα. c ∾ πιστεύωμεν.

(h) = 57* al. 8. et Barb. 3. Mt. d. Ed. Caeſar. arel. (i) μενεῖ B 3. Mt. f. g. (k) ἐπ' 43. al. 3. Mt. a. Ed. Oec. ed. (l) = ABC. 29. 65. (c. al 3.) 66** 68. 69* al. 3. Arm. Syr. p. Clem. Damaſc. Aug. (m) + ABC. 40. 57. 61. 68. 69. 98** Alii multi. Mt. a. g. al. 6. Ed. Theoph. (n) + AC. 25. 27. 29. 31. 40. 61. 68. 69. al. 20. Mt. a. in ora. al. 6. Clem. Theoph. Oec. in comm. (o) = ABC. 33. 40. 65. (c. al. 2.) Copt. Vulg. (non Aug.) Clem. (p) AB. 27. 29. 40. 66** 68. 69. al. 7. Copt. Sahid. Arm. item Syr. Arr. Clem. Damaſc. Oec. in comm. γινωσκόμεθα 9. Syr. p. Clem. (q) ἐστιν αὐτὸς Aeth. (r) τὴν καρδίαν A*B. 66** Aug. (s) + μὴ harl. tol. (t) + ἡμῶν Syr. Arr. Aeth. Arm. Slav. ed. Vulg. ed. Aug. Heſych. (u) = A. 33. 63. Copt. Sahid. Vulg. item Arm. Oec. Aug. ἔτι Conject. *et ſcimus quia*, Heſych. *quanto magis Deus, qui etc.* Syr. *utique*, Erp. (x) συνείδησις Orig. bis. et ap. Niceph. Sic interpretatur Oec. (y) = AB. 13. 27. 30. 66** Vulg. mſ. Aug. alicubi. Sed habent Cypr. Hier. alii. (z) = BC. 68. Orig. bis et. ap. Niceph. (a) ἔχωμεν 17. ἔχει B. 29. (b) ἀπ' ABC. 13. 27. 29. 33. 68. 69. Sed non Orig. (c) AC. 13. 25. 27. 66** 68. 69. al. 8. et Barb. 1. Mt. a. k. item c. d. tz. (d) υἱῷ et mox χριστῷ 13. 65. (cum 3. 67.) al. 4. et Barb. 1. Aeth. || τοῦ υἱοῦ = A. 43. Cod. Slav. ap. Alt.

λους, καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν
24 [e] ἡμῖν". Καὶ ὁ τηρῶν τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ, ἐν αὐτῷ μέ-
νει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ [f].
καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι
μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύ-
ματος, οὗ [g] ἡμῖν ἔδωκεν".
1 Ἀγαπητοὶ, μὴ παντὶ πνεύ-
ματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκι-
μάζετε τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ
τοῦ θεοῦ ἐστιν· ὅτι πολλοὶ
ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθα-
2 σιν εἰς τὸν κόσμον. Ἐν τού-
τῳ [h] ∾ γινώσκετε" τὸ πνεῦ-
μα τοῦ θεοῦ· [i] πᾶν πνεῦμα
ὃ ὁμολογεῖ ἰησοῦν χριστὸν ἐν
σαρκὶ [k] ἐληλυθότα", ἐκ τοῦ
3 θεοῦ ἐστι· [l] Καὶ πᾶν [m] πνεῦ-
μα" [n] ὃ μὴ ὁμολογεῖ [o] — τὸν"
[p] ἰησοῦν" [q] † [r] †, [s] ἐκ" τοῦ
θεοῦ

---

h ∾ γινώσκεται. q † χριστὸν. r † ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα.

(e) = 40. 57. 61. 65. (c. al. 5.) 98. al. 23. et Barb. 6. Mt. a. in textu. g. al. 4. Ed. Oec.ed. Ante ἐντολὴν pon. Mt. l. tz. (f) + μένει Ed. Copt. Sahid. (g) ἔδωκεν ἡμῖν 57. 68. 69. al. 7. pluresve. Mt. d. g. Ed. Cyr. Theoph. Oec. (h) 27. 31. 40. 57. 66* 68. 98. al. 17. Mt. a** g. al. 4. Ed. Syr. Erp. Vulg. Cyr. Theoph. Aug. (non Iren. Lucif.) γινώσκομεν 9. 14* 69. (i) πᾶν . . . ἐστι, Καὶ = 3. 40. (k) ἐληλυθέναι B. Mt. c. (Syr. Arr.) Aeth. Vulg. Theodoret. Iren. Cypr. Aug. Ambr. Leo. Fulg. Alii. (l) Καὶ πᾶν . . οὐκ ἔστι = 41* 61. Cyr. ſemel. Quidam ap. Socratem, Fulbertum carnot. et Hincmarum, qui nonnullos (nominatim Neſtorium) haec eraſiſſe tradunt. (m) = 33. (n) ὃ λύει τὸν ἰησοῦν ἀπὸ θεοῦ οὐκ ἔστι Vetuſta exemplaria ap. Socratem. *qui ſolvit Ieſum, ex Deo non eſt*, ſ. *qui ſolvit Ieſum in carne veniſſe, ex etc.* Vulg. Iren. int. Aug. alic. Fulg. alic. Leo quater (graece διαιροῦν). Auctor de voc. gent. Caſſiod. Caſſian. Beda. Fulbert. Hincmar. Haymo. *qui deſtruit*, Lucif. *qui negat*, Tert. Cypr. Ambr. Ambroſiaſt. Gelaſ. *negantes Chriſtum in carne veniſſe et ſolventes Ieſum*, Tert. c. Marcion. 5, 16. *qui ſolvit Ieſum et negat in carne veniſſe*, Tychon. Aug. alic. || Rec. habent Codd. gr. omnes, Syr. utr. Arr. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Polycarp. Cyr. et Patres gr. omnes. Aug. ſemel. Fulg. ſemel. (o) = 40. 57. 65. (c. al. 6.) al. 8. Mt. a. f** g. al. 6. Ed. Polycarp. Theoph. (p) = Aeth. Aug. alic. κύριον 4. (q) = AB. 13. 27. 29. 69. Exemplaria ap. Socr. Syr. utr. Ar. pol. Aeth. Copt. Arm. Vulg. ed. Orig. Cyr. Theodoret. Iren. int. Fulg. alicubi. Lucif. alic. Alii. (r) = AB. 27. 29. Vetuſta exemplaria ap. Socratem. Copt. Sahid. Aeth. Vulg. Orig. Cyr. Iren. int. Lucif. Fulg. ſemel. Sed habent Tert. Cypr. (s) = 40. 66* al. 8. Mt. g. Slav. 5. ἀπὸ Codd. ap. Socratem.

θεοῦ οὐκ ἔστι· καὶ [t] τοῦτό
ἐστι τὸ τοῦ ἀντιχρίστου", [u] ὃ
ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται,
καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν
4 [x] ἤδη". Ὑμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ
ἐστε, τεκνία, καὶ νενικήκα-
τε [y] αὐτούς"· ὅτι μείζων
ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν, ἢ ὁ ἐν τῷ
5 κόσμῳ. Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου
εἰσὶ, [z] διὰ τοῦτο" ἐκ τοῦ κό-
σμου λαλοῦσι, καὶ ὁ κό-
6 σμος αὐτῶν ἀκούει. Ἡμεῖς
ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν· ὁ γινώ-
σκων τὸν θεὸν, ἀκούει ἡμῶν·
ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, οὐκ
ἀκούει ἡμῶν.] ἐκ τούτου γι-
νώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀλη-
θείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς
πλάνης.
7 Ἀγαπητοὶ, ἀγαπῶμεν ἀλ-
λήλους· ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ
θεοῦ ἐστι, καὶ πᾶς ὁ ἀγα-
πῶν [a], ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννη-
ται, καὶ γινώσκει τὸν θεόν·
8 Ὁ μὴ ἀγαπῶν [b], [c] οὐκ ἔγνω
τὸν θεὸν", ὅτι ὁ θεὸς ἀγάπη
9 ἐστίν. [d] Ἐν τούτῳ ἐφανερώ-
θη ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ [e] ἐν ἡ-
μῖν", ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν
μονογενῆ [f] ἀπέσταλκεν" [g] ὁ
θεὸς" εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζή-
10 σωμεν δι' αὐτοῦ. Ἐν τού-
τῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι
ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν θεὸν,
ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡ-
μᾶς [h], καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν
αὐτοῦ [i] ἱλασμὸν" περὶ τῶν
11 ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Ἀγαπητοὶ,
[εἰ οὕτως ὁ θεὸς ἠγάπησεν
ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν
12 ἀλλήλους ἀγαπᾷν.] [Θεὸν
οὐδεὶς πώποτε τεθέαται. ἐὰν
ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ θεὸς
ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγάπη
αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστὶν ἐν
13 ἡμῖν. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν,
ὅτι

(t) οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος Copt. Sahid. Vulg. Tert. Lucif. Aug. Fulg. Leo alic. || τὸ = 32. 57. Ed. (u) ὅτι 6. 39. Mt. d. ὃν Conject. (x) = Sahid. Aug. (y) αὐτὸν Vulg. ed. Aug. τὸν πονηρὸν Aeth. *mundum*, Auct. de voc. gent. (z) καὶ 68. Mt. h. Collat. carthag. καὶ διὰ τοῦτο 69. (a) + τὸν θεὸν A. *fratrem*, tol. demid. Fulg. (b) + *fratrem*, Lucif. (c) ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστὶν 9. || ἔγνω] γινώσκει A. 5. 13. 33. 65. (cum 3. 66.) Syr. Erp. Sahid. ἔγνωκε 31. (d) + καὶ ὅτι 66** 68. al. 2. Arm. + ὅτι 7. al. 3. (e) = 2. 30. Ed. Oec. ed. (f) ἀπέστειλεν 57. 98. al. 7. Mt. a** g. m. Ed. Victor ap. Niceph. (Orig. ut rec.) (g) = 25. al. 5. Mt. a. d. Arm. Aeth. Aug. (h) + πρῶτον Arm. ed. in m. + *prior*, Vulg. (i) *expiatorem*, Lucif. *litatorem*, Aug. Codd. ap. Bedam.

ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν, καὶ
αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ
πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡ-
14 μῖν. Καὶ ἡμεῖς [k] τεθεάμε-
θα", καὶ μαρτυροῦμεν, ὅτι
ὁ πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν
15 σωτῆρα τοῦ κόσμου. Ὃς ἂν
ὁμολογήσῃ, ὅτι ἰησοῦς ἐστιν
ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐ-
τῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ
16 θεῷ. [l] Καὶ ἡμεῖς [m] ἐγνώ-
καμεν [n] καὶ [o] πεπιστεύκαμεν"
τὴν ἀγάπην, ἣν ἔχει ὁ θεὸς
ἐν ἡμῖν. ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστὶ,
καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν
τῷ θεῷ μένει, [p] καὶ ὁ θεὸς
17 ἐν αὐτῷ".] Ἐν τούτῳ τετε-
λείωται ἡ ἀγάπη [q] [r] μεθ' ἡ-
μῶν", ἵνα παῤῥησίαν ἔχωμεν
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι
καθὼς ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡ-
μεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τού-
18 τῳ. Φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ
ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη
ἔξω βάλλει τὸν φόβον· ὅτι ὁ
φόβος κόλασιν ἔχει· ὁ δὲ φο-
βούμενος οὐ τετελείωται ἐν
19 τῇ ἀγάπῃ. Ἡμεῖς [s] ἀγαπῶ-
μεν [t] = αὐτὸν", ὅτι [u] [x] αὐ-
τὸς" [y] πρῶτος" ἠγάπησεν ἡ-
20 μᾶς.] [Ἐάν τις εἴπῃ· ὅτι
ἀγαπῶ τὸν θεόν· καὶ τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ [z] μισῇ", ψεύστης
ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὃν ἑώρακε,
τὸν θεὸν, ὃν οὐχ [a] ἑώρακε",
21 [b] πῶς" δύναται ἀγαπᾷν; Καὶ
ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν
ἀπ'

(k) ἐθεασάμεθα A. 66** 68. al. 4. Mt. 19. al. 3. Cyr. (l) Vſ. 16. = 61. (m) + γινώσκομεν καὶ Mt. d. (n) + τὴν ἀγάπην 37. Mt. tz. + *teſtati ſumus*, Sahid. (o) πιστεύομεν A. 13. Copt. tol. Codd. lat. Aug. (p) = Syr. (non Arr.) || αὐτῷ] + μένει B. 27. 40. 57. 66. 68. 98. al. 22. et Barb. 1. Mt. a** g. al. 4. Ed. Copt. Syr. p. Arm. Slav. Cypr. ſemel. Aug. Fulg. Zeno. Salvian. (q) + τοῦ θεοῦ Mt. ω. Sahid. Vulg. ed. (non harl. demid. Aug.) αὐτοῦ Arm. *noſtra caritas*, ſi Hier. (r) = Mt. a3. b. e. 19. (s) + οὖν A. 13. al. 3. Mt. 19. m** al. 6. Ed. Syr. (Arr. Aeth.) Vulg. non Aug. (t) = A. 27. 29. 66** Aug. ſemel. Pelag. τὸν θεὸν 13. 33. 68. 69. Barb. 1. Syr. utr. Copt. Arm. Vulg. Leo ſemel. *invicem*, Leo ſemel. *nos invicem et amemus Deum*, Aeth. (u) + οἴδαμεν ὅτι Sahid. (x) ὁ θεὸς A. 13. al. 4. et Barb. 1. Vulg. Pelag. (non harl. Aug.) (y) πρῶτον 40. 69. al. 3. Syr. utr. Slav. (z) μισεῖ 66** al. 4. Mt. a*g. al. 6. Theoph. (a) ἑώρα Mt. g. *videt* (bis) Vulg. Latt. (b) οὐ B. 27. 29. 66** 68. 69. Syr. p. Sahid. Lucif. Zeno. (non Cypr. Aug. Ambr.)

ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν
τὸν Θεὸν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀ-
δελφὸν αὐτοῦ.
1 Πᾶς ὁ πιστεύων, ὅτι ἰη-
σοῦς ἐστιν ὁ χριστὸς, ἐκ τοῦ
Θεοῦ γεγέννηται· καὶ πᾶς ὁ
ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα, ἀ-
γαπᾷ [c] καὶ" τὸν γεγεννημέ-
2 νον ἐξ αὐτοῦ. Ἐν τούτῳ
γινώσκομεν, ὅτι ἀγαπῶμεν
[d] τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὅταν
τὸν Θεὸν" ἀγαπῶμεν καὶ τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ [e] ∾ τηρῶμεν".
3 [f] Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ
Θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ
τηρῶμεν"· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐ-
4 τοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν, Ὅτι
πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ
Θεοῦ, νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ
αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα
τὸν κόσμον, ἡ πίστις [g] ἡμῶν".
5 Τίς [h] ἐστιν ὁ νικῶν τὸν κό-
σμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων, ὅ-
τι ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ
6 Θεοῦ;] Οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν
δι' ὕδατος καὶ [i] αἵματος", ἰη-
σοῦς [k] = ὁ" [l] χριστὸς"· οὐκ
ἐν τῷ ὕδατι μόνον, [m] ἀλλ'
ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι"·
[n] καὶ τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ μαρ-
τυροῦν,

e ∾ ποιῶμεν.

(c) = B. 13. al. 3. Sahid. tol. demid. Hilar. Aug. Vigil. Fulg. (d) τὸν Θεὸν, ὅταν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ Conject Alii permutari et transponi volunt ὅταν et ὅτι. (e) B. 27. 29. 65. (c. 64.) 69. al. 2. Mt. m. tz. Ed. (Syr. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. Lucif. (non tol.) (f) = A. 3. 66** Mt. d. f. (Habet Clem.) (g) ὑμῶν 3. 43. 60. 57. 98. al. 11. Mt. a. l. Ed. Ar. pol. Aeth. Codd. lat. Leo. mſ. (h) + δὲ 13. 29. 66** 68. 69. al. 7. Mt. a**g. al. 3. Copt. Sahid. Syr. p. Arm. Codd. lat. Cyr. Didym. + γὰρ Syr. καί τις Aeth. Leo. (i) πνεύματος Mt. h. k. Ambr. Aug. ſemel. (item, omiſſo quoque ὕδατος, 43. ap. Maſtr.) αἵματος καὶ πνεύματος A. 25. 66** 69. al. 9. Mt. a. f. Copt. Sahid. Syr. p. Arm. (ſed uncis incluſ.) tol. Codd. lat. Cyr. Oec. in comm. πνεύματος καὶ αἵματος 68. 83. Aeth. αἵματος καὶ πνεύματος ἁγίου 33. 39. Bryennius. (k) = AG. 40. 65. (c. al. 5.) Alii multi. Mt. a. g. al. 7. Ed. Cyr. Theoph. Oec. (l) ante ἰησοῦς pon. 15. Alii. Mt. d. g. Sahid. Ambr. || + ὁ υἱὸς 13. ap. Mill. (m) ἀλλ' ἐν τῷ αἵματι καὶ ἐν τῷ ὕδατι 83. Arm. *at ſanguine et carne*, Etherius. ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ ἐν τῷ πνεύματι A. 21. 41. Cyr. alic. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ αἵματι καὶ ἐν τῷ πνεύματι 66** 80. item tol. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πνεύματι καὶ τῷ αἵματι 6. 8. Cyr. alic. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ αἵματι Cyr. alic. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πνεύματι Syr. p. (n) καὶ ἐν πνεύματι (ἐστὶν) ὁ μαρτυρῶν· ὅτι τρεῖς Aeth. καὶ τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια, ὅτι τρεῖς 83. *et ſpiritus teſtimonium, quoniam Spiritus eſt veritas.* Ambr. mſ.

τυρουν, ὅτι ° τὸ πνεῦμά'' ἐστιν r εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες s †,
7 p ἡ'' ἀλήθεια. q "Ὅτι'' τρεῖς t τὸ

s † ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ πατὴρ, ὁ λόγος, καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσι. Καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ.

(o) χριστὸς 34. Arm. Bryennius. *Chriſtus*, Vulg. harl. luxov. Aug. alic. Leo. ed. Ambr. mſ. (ſed alibi diſerte habet *Spiritus*.) Beda. Alii latini. Sed non cod. lat. guelpherb. 99. Auctor de bapt. haeret. Fulgent. Leo. Aug. *Ieſus*. Auct. de trin. ap. Ambr. || τὸ = 21. (p) = 34. Syr. Cyr. (q) καὶ Syr. mſ. ὅτι οἱ 69. Cyr. (r) μαρτυροῦσι Cyr. alic. Theoph. (s) Notam ad h. l. pertinentem quaere, ſis, ad calcem Apocalypſeos, ubi ſpurium hunc verſum eſſe docemus. Heic apponimus tantum variantes lectiones in hoc ipſo commate occurrentes. || ἐν τῷ οὐρανῷ] Sic 34. Bryennius. Ed. complut. et erasm. 3. 4. 5. ἐν οὐρανῷ Verſio graeca actorum concilii lateran. Sed = Calecas. || ὁ πατὴρ, ὁ λόγος, καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα] Sic Euthymius ed. πατὴρ, (ὁ πατὴρ, Conc. later.) λόγος καὶ πνεῦμα ἅγιον. 34. Concil. later. Erasm. 3. ὁ πατὴρ καὶ ὁ λόγος καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα Complut. cum apographo ſuo, codice raviano. ὁ πατὴρ, ὁ λόγος καὶ τὸ πνεῦμα ἅγιον Erasm. 4. 5. ὁ πατὴρ, ὁ λόγος καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον Bryennius. Calecas. || ὁ λόγος] *Filius*, Caſſiod. Bernhardus. Codd. lat. duo ap. Porſon. pag. 139. Florentinus ap. Lami, Reutlingenſis ap. Bengel. Guelpherbyt. unus ap. Knittel. || ἅγιον = Fulgent. bis. Vigil. tapſ. bis. Cod. lat. Florentinus ap. Lamium, et Vallicell. B. 6. ap. Birch. et Ulmenſis et Pariſin. quondam regius 3584. et Murenſis ap. Bengel. et guelpherb. 99. ap. Knittel. et duo alii ap. Porſon. l. c. Excerptum e codice britannico Erasmo transmiſſum, teſte ipſo in Apolog. ad Stunicam. || καὶ οὗτοι (τοῦτοι, Conc. later) οἱ τρεῖς ἕν εἰσι] Sic 34. Erasm. 3. 4. 5. Edd. vulgares. Concil. later. Bryennius Sed = Calecas. Cod. lat. ap. Porſon. l. c. καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσι Complut. cum Cod. raviano. *Hi tres unus eſt Deus*. Caſſiod. *Et in Jeſu Chriſto unum ſunt*, Vigil. ter. *Et haec tria unum ſunt in Chriſto Jeſu*, Etherius. || τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες] *Tria ſunt quae teſtimonium perhibent*. Eucherius in Quaeſt. || οἱ] = Cod. britannicus ap. Erasmum. || ἐν τῇ γῇ] Sic 34. Erasmi edd. 3. 4. 5. Bryenn. ἐπὶ τῆς γῆς Complut. cum raviano. Sed = Patres graeci et latini, qui comma 7 omittunt, etiam Eucherius in Quaeſt. non ſolum, verum in puriori-

8 ᵗ τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ὕ-
δωρ, καὶ τὸ αἷμα"· ᵘ καὶ οἱ
9 τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν". Εἰ τὴν
μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων
λαμβά-

---

purioribus etiam Formularum editionibus, ac Bedae codices (teſtibus Eraſmo in reſponſ. ad Leum et Porſono p. 385.) licet editiones vocabula iſta exhibeant. Nec Facundus (e ſolo apographo codicis aut codicum vatic., quo Baronius uſus fuerat, editus) ſcripſiſſe videtur *in terra*. Praeterea deſunt iſta non tantum in Lectionario antiquiſſimo Mabilloniano, aliisque codicibus latinis verſu 7. carentibus, ſed in nonnullis etiam, qui teſtes caeleſtes in textum vel in marginem admiſerunt, velut Ulmenſi ap. Gerbert. Vallicellano B. 6. (temere venditato pro Alcuini autographo), qui caeleſtes teſtes in inferiore margine manu (teſte Birchio) recentiore adjectos habet, *in terra* autem (auctore Vitali ap. Blanchin. I. p. 567.) non legitur in textu, ſed in ſuperiore parte lineae. Nec Schellhornianus id agnoſcit, quamquam *in caelo* habeat. Contra vero commemorantur a Stephano, Hentenio, Luca Brugenſi et ab aliis nonnulli codices latini, de teſtibus caeleſtibus ſilentes, et tamen *in terra* exhibentes. || Comma octavum ſeptimo anteponunt Codd. latini multi. Ex his plures comma 8. cum ſeptimo jungunt hoc modo: *Spiritus, aqua et ſanguis, et tres unum ſunt, ſicut* (alii: *ſic*) *in coelo tres ſunt, Pater, Verbum etc.* ſeu: *ſicut tres ſunt qui teſtimonium dant in caelo, Pater, Verbum etc.* Sic Ulmenſis, Vallicell. B. 6. Guelpherbyt. 99. tres codices ap. Burnet. Laurentianus Plut. VI. 10. ap. Lami. (t) *aqua et ſanguis et caro*, Cod. lat. colbert. in ora ap. Rich. Simon. Etherius et Vigil. tapſ. contra Varimad. *aqua, ſanguis et ſpiritus*, hoc ord. Eucherius in form. Caſſiod. || τὸ ter = 32. 34. Ed. Eraſmi 3. 4. 5. || καὶ ante ὕδωρ] = 4. 34. 69. Arm. Bryenn. Concil. lateran. latine. (u) = 34. Ed. complut. Codd. lat. plurimi. Codd. (ſc. lat.) laudati in Actis concilii lateran. Bryennius. Thomas aquin. Correctorium bibl. || εἰς τὸ ἕν] εἰς ἕν 65. τὸ ἕν 62. Sahid. Cyr. Euthym. mſ. ἕν Arm. Cyr. alic. (qui tamen etiam habet εἰς τὸ ἕν) Oec. in comm. ſemel. || *tres unum ſunt*, Codd. lat. Erp. Aeth. Arm. *tres unum ſunt in Chriſto Jeſu*, tolet. Vigil. tapſ. Caſſiod. Ambr. mſ. Alii *tres in nobis ſunt*, Vigil. c. Varimad. *hi tres in vobis unum ſunt*, Cod. florent. biblioth. S. crucis plut. IX. 95. ap. Lami.

λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ
θεοῦ μείζων ἐστίν· ˣὅτι" αὕ-
τη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ
θεοῦ ʸ, ᶻ ∾ ἣν" μεμαρτύρη-
10 κε περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ᵃ. Ὁ
πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ
θεοῦ, ἔχει τὴν μαρτυρίαν ᵇ
ἐν ᶜ ἑαυτῷ"· ὁ μὴ πιστεύων
τῷ ᵈ ∾ θεῷ", ψεύστην πε-
ποίηκεν ᵉ αὐτὸν", ὅτι οὐ πε-
πίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν,
ἣν μεμαρτύρηκεν ᶠ ὁ θεὸς"
11 περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Καὶ
αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι
ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ
θεὸς, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ
12 υἱῷ αὐτοῦ ᵍ ἐστιν". Ὁ ἔχων
τὸν υἱὸν, ἔχει τὴν ζωήν· ὁ
μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ,
13 τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. Ταῦτα
ἔγραψα ὑμῖν, ʰ † ἵνα εἰδῆτε,
ὅτι ζωὴν ⁱ αἰώνιον ἔχετε" ᵏ οἱ
πιστεύοντες" εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
υἱοῦ τοῦ θεοῦ.
14 Καὶ αὕτη ἐστὶν παῤῥησία,
ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτὸν, ὅτι
ἐάν ˡ τι" αἰτώμεθα κατὰ τὸ
ᵐ θέλημα" αὐτοῦ, ἀκούει
15 ἡμῶν· ⁿ Καὶ ἐὰν οἴδαμεν,
ὅτι ἀκούει ἡμῶν", ὃ ἂν αἰ-
τώμεθα, οἴδαμεν, ὅτι ἔχο-
μεν τὰ αἰτήματα ἃ ἠτήκαμεν
16 παρ' αὐτοῦ. Ἐάν τις ᵒ ἴδῃ"
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτά-
νοντα

z ∾ ὅτι. d ∾ υἱῷ. h † τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. i. ἔχετε αἰώνιον. k. καὶ ἵνα πιστεύητε.

(x) = Mt. g. Arm. (y) + *quod* (teſtimonium) *majus eſt*, Vulg. Aug. ed. (z) ὅτι AB. 5. 6. 34. 66** et ap. Mill. 27. 29. Copt. Sahid. Arm. Vulg. Cyr. Aug. (a) + *quem miſit ſalvatorem ſuper terram, et Filius teſtimonium perhibuit in terra ſcripturas perficiens, et nos teſtimonium perhibemus, quoniam vidimus eum, et annunciamus vobis ut credatis; et ideo qui credit etc.* tol. (b) + τοῦ θεοῦ A. 65. 66** al. 5. Mt. f. Ed. Copt. Aeth. Vulg. (non Aug.) + ταύτην Arm. (c) αὐτῷ A. 57. 60. 62. 66. 68. 98. al. 12. Mt. a. e**g. al. 5. Ed. Syr. p. Slav. (exc. rec.) (d) υἱῷ A. 27. 29. 65. (c. 67.) 66** al. 3. Mt. a** f. k. Copt. Aeth. Syr. p. in m. Vulg. Primaſ. (non Aug. nec Vigil. tapſ.) τὸν υἱὸν Cyr. τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ Sahid. Arm. *in filium Dei*, Ar. pol. *in eum*, Erp. (e) τὸν θεὸν Sahid. (f) = 4. Aeth. Cyr. Aug. Vigil. (g) = Mt. d. Ante ἡ ζωὴ pon. A. (h) = AB. 5. 6. 29. 66** Barb. 1. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Vulg. Caſſiod. (i) 57. 65. (c. al. 6.) 69. 98. al. 11. pluresve. Mt. a. g. al. 7. Ed. Theoph. (k) Iidem qui not. h. (Arm. ed amſtel. et conſtant. in m.) *cum credideris*, Ar. pol. (l) = A. 31. 68. (m) ὄνομα A. 31. Aeth. (n) = A. 19* || ἐὰν = Vulg. (o) εἴδῃ 68. *ſcit*, Vulg. Tert. Aug. Hilar. Alii.

νοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θά-
νατον, [p] αἰτήσει", [q] καὶ δώ-
σει" αὐτῷ ζωὴν, [r] τοῖς ἁμαρ-
τάνουσι μὴ" πρὸς θάνατον.
ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον·
οὐ περὶ ἐκείνης λέγω, ἵνα
17 [s] ἐρωτήσῃ. Πᾶσα ἀδικία ἁ-
μαρτία ἐστί· καὶ ἔστιν ἁμαρ-
18 τία [t] οὐ" πρὸς θάνατον. Οἴ-
δαμεν, ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημέ-
νος ἐκ τοῦ θεοῦ, οὐχ ἁμαρ-
τάνει· [u] ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ
τοῦ θεοῦ, τηρεῖ ἑαυτὸν", καὶ
ὁ πονηρὸς οὐχ [x] ἅπτεται"
19 αὐτοῦ. Οἴδαμεν, ὅτι ἐκ
τοῦ θεοῦ ἐσμεν, καὶ ὁ κό-
σμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖ-
20 ται. [y] Καὶ οἴδαμεν", ὅτι ὁ
υἱὸς τοῦ θεοῦ ἥκει [z], καὶ δέ-
δωκεν ἡμῖν [a] διάνοιαν", ἵνα
γινώσκωμεν [b] τὸν ἀληθινόν" [c]
[d] καί ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ",
[e] ἐν

y. Οἴδαμεν δὲ.

(p) αἰτήσῃ 3. Mt. l. m. *petat*, (Syr. Arr.) Vulg. Tert. Hilar. Hier. Alii. (q) ═ Mt. d. *et dabitur*, Copt. Sahid. Syr. Vulg. Tert. alic. *et dabit ei Dominus*, tol. Tert. alibi. Hilar. Ambr. Pacian. Sed lux. harl. Hier. ut rec. (r) τοῖς μὴ ἁμαρτάνουσιν ἁμαρτίαν μὴ A. *ſed non his qui usque ad mortem peccant*, tol. (s) + τις 15. 26. 43. item 36. Mt. a. f. Syr. Vulg. (non lux. tol.) Clem. Orig. Tert. (non Aug. Ambr.) (t) ═ 13. 67* Sahid. Syr. p. Aeth. Arm. Vulg. Tert. μὴ Clem. (u) *ſed generatio Dei conſervat eum*, Vulg. Hier. Chromat. || ὁ] ἐγεννήθη, ὁ δὲ 13. (x) *vincit*, Sahid. (y) A. 13. 27. 29. 65. (c. al. 5.) 68. 69. al. 5. Mt. h. Ed. Syr. Arr. Sahid. Vulg. Cyr. οἴδαμεν 61. 62. al. 3. Slav. 5. (z) + *et concarnatus* ſ. *incarnatus eſt* ſ. *carnem induit propter nos, et paſſus eſt, et reſurgens de mortuis aſſumſit nos*, tol. Codd. lat. Hilar. Fauſtin. presb. Vigil. c. Varimad. (a) *intellectum bonum* ſ. *optimum*, Hilar. Fauſtin. Cyr. *lucem et intellectum*, Slav. ed. (b) τὸ ἀληθινὸν Sahid. *quod eſt verum*, Vigil. Facund. αὐτὸν Cyr. alii. *Patrem*, Ambr. *Deum veritatis*, Erp. (c) + θεὸν A. 13. 27. 34. 40. 65. (c. al 4.) 66** 69. 98. al. 9. et Barb. 1. Mt. a. in ora. c. m. Ed. Copt. Aeth. Arm. Arr. Slav. ed. Vulg. Ath. Cyr. ſaepe. Baſ. Antioch. Theoph. Oec. Aug. Pelag. Auct. de voc. gent. Fulg. ſemel. Beda. Sed non Hilar. Fauſtin. Leo. Vigil. Facund. Fulg. bis. (d) ═ Copt. καί ἐσμεν ἐν τῇ ζωῇ Sahid. *et ſumus in Domino vero*, Ar. pol. *et conſiſtentes ſumus in veritate*, Erp. || ἐσμεν] ὦμεν 34. Vulg. Hilar. Aug. Alii latini.

• ἐν τῷ" υἱῷ αὐτοῦ [f] — ἰη-
σοῦ χριστῷ". οὗτός ἐστιν ὁ
ἀληθινὸς [g] θεὸς" καὶ [h] ∾ ἡ
21 ζωὴ" αἰώνιος [i]. Τεκνία, φυ-
λάξατε [k] ἑαυτοὺς" ἀπὸ τῶν
εἰδόλων. [l] †]

Nn 3

h ∾ ζωή. l † ἀμήν.

(e) ⸗ 33. 34. 45. Arm. Slav. Vulg. Ath. Baſ. Cyr. alicubi. Antioch. Oec. in comm. Hilar. Fauſtin. Hier. Ambr. Aug. Pelag. Leo. Vigil. Fulg. Facund. Beda. (f) ⸗ A. Vulg. harl. Leo. Sed habent Vulg. mſ. Ath. Cyr. Oec. Hilar. Fauſtin. Hier. Aug. Ambr. Fulg. Vigil. Alii. || Ante τῷ υἱῷ αὐτοῦ ponunt Ar. pol Cyr. alic. || ἐν τῷ ἀληθινῷ θεῷ ἰησοῦ χριστῷ Cyr. alic. (g) = Hilar. (ſed habent edd. antiquiores.) Vigil. libr. 2. de trin. Ante ἀληθινὸς pon. Fauſtin. Vigil. c. Varimad. χριστὸς 23. ap Mill. (h) ζωὴ A. 30. 32. 57. 60. 62. 66** 98. Mt. l. al. 3. Ed. Cyr. Oec. ζωὴ ἡ 27. al. 6. Mt. a. d. f. g. Ath. Cyr. alic. Antioch. ἡ ζωὴ ἡ 40. 46. 66* 68. 69. Barb. 8. Mt. h. k. Andr. caeſ. Auct. diſp. nicaen. Theoph. (i) + *et reſurrectio noſtra*, Hilar. Vigil. de trin. et, addito praeterea *in ipſo*, Fauſtin. (k) ἑαυτὰ B. 29. 60. al. 10. Mt. a** (l) ⸗ AB. 13. 27. 29. 65. (al. 2.) 66** 68. al. 2. Syr. utr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Codd. lat. || Hypographae: ἰωάννου ά. AB. ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ ἐπιστολὴ ά. 10. τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἐπιστολὴ καθολικὴ ά. Mt. a. ἐγράφη ἀπὸ ἐφέσου. 3. *Epiſtolam ad Parthos* appellant Codd. lat. Aug. Poſſid. Idacius. || στίχ. σοδ. ſ. σπθ.

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

1 Ὁ [a] πρεσβύτερος'' ἐκλεκτῇ
[b] κυρίᾳ'', καὶ τοῖς τέκνοις
αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν
ἀληθείᾳ, (καὶ οὐκ ἐγὼ μό-
νος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνω-
2 κότες τὴν ἀλήθειαν,) [c] Διὰ
τὴν ἀλήθειαν'' τὴν [d] μένου-
σαν'' ἐν [e] ἡμῖν'', [f] καὶ μεθ'
ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα·
3 [g] Ἔσται μεθ' ὑμῶν'' χάρις,
ἔλεος, εἰρήνη παρὰ θεοῦ πα-
τρὸς, καὶ παρὰ [h] = κυρίου''
ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ
πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀ-
γάπῃ.
4 Ἐχάρην λίαν, ὅτι εὕρηκα
ἐκ τῶν τέκνων σου [i] περιπα-
τοῦντας'' ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς
ἐντολὴν [k] ἐλάβομεν'' παρὰ
5 τοῦ πατρός. Καὶ νῦν ἐρω-
τῶ σε, κυρία, οὐχ ὡς ἐντο-
λὴν [l] γράφων'' σοι καινὴν,
ἀλλὰ ἣν [m] εἴχομεν'' ἀπ' ἀρ-
χῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλή-
6 λους.

(a) *Joannes ſenior*, tol. Caſſiod. diſerte. || + τῇ 73. (b) τῇ κυρίᾳ 31. 73. καὶ κυρίᾳ Aeth. ἐν κυρίῳ h. l. et vſ. 5. Conject. (c) = 27. 29. 66** al. 3. Mt. m* Syr. p. habet in m. (d) = 66** τὴν ἐνοικοῦσαν A. τὴν οὖσαν 65. (c. al. 2.) (e) ὑμῖν et mox ὑμῶν 22. 68. Mt. d. k. (f) ὅτι καὶ μεθ' ὑμῶν ἔσται, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν αἰῶνα μεθ' ἡμῶν ἔσεσθε· χάρις . . . καὶ ἀγάπη ἔσονται μεθ' ὑμῶν. Ἐχάρην Arm. (g) = A. Syr. p. || ὑμῶν] ἡμῶν 13. 57. 65. (c. al. 6.) Alii. Mt. a. c. e. Ed. (etiam St. 3.) Syr. ed. Copt. Sahid. Slav. mſ. Oec. (h) = AB. 27. 29. 33. 69. 73. Syr. Erp. Vulg. (habet tol.) item Aeth. || = θεοῦ πατρὸς καὶ παρὰ κυρίου Sahid. (i) περιπατοῦντα 40. 67. 69. Mt. f. (k) ἔλαβον 13. 28. (l) γράφω 64. 65. 66. Mt. m. Ed. (etiam St. 3.) (m) ἔχομεν 65. (c. al. 4.) 68. al. 9. Mt. c.

6 λους. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ
ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κα-
τὰ [n] τὰς ἐντολὰς" αὐτοῦ.
αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ, [o] κα-
θὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα
7 ἐν αὐτῇ περιπατῆτε. Ὅτι
πολλοὶ πλάνοι [p] ∾ εἰσῆλ-
θον" εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ
ὁμολογοῦντες ἰησοῦν χριστὸν
ἐρχόμενον ἐν σαρκί· [q] οὗτός
ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχρι-
8 στος. Βλέπετε [r] ἑαυτοὺς",
[s] ἵνα" μὴ [t] ∾ ἀπολέσωμεν ἃ
εἰργασάμεθα, ἀλλὰ μισθὸν
9 πλήρη ἀπολάβωμεν". Πᾶς
ὁ [u] παραβαίνων", καὶ μὴ μέ-
νων ἐν τῇ [x] διδαχῇ" [y] τοῦ
χριστοῦ", θεὸν οὐκ ἔχει·
ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ [z] —
τοῦ χριστοῦ", οὗτος καὶ τὸν
πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει.
10 Εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς,
καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ
φέρει [a], μὴ λαμβάνετε αὐτὸν
εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐ-
11 τῷ μὴ λέγετε. Ὁ γὰρ λέ-
γων [b] αὐτῷ" χαίρειν, κοι-
νωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς
πονηροῖς [c].

---

p ∾ ἐξῆλθον. t ∾ ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε . . . . ἀπολάβητε.

(n) τὴν ἐντολὴν 2. 30. Ed. Syr. Aeth. Vulg. mſ. Oec. (o) Huc transponitur ἵνα mox ſequens in 13. 27. 29. 68. al. 11. Mt. d. g. Sahid. Arm. Vulg. (non Lucif.) Utroque loco habent A. 73. (p) A. (B. ap. Wetſt.) 29. 36. 66** 68. 73. al. 4. et Barb. 1. Syr. Erp. Sahid. Vulg. ed. Iren. (q) + εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ ἰησοῦν χριστὸν (ἐρχόμενον 17.) ἐν σαρκὶ, 7. 17. Mt. m. in ora manu librarii. item (absque χριστὸν) 69. (r) αὐτοὺς 31. Mt. g. Iren. Lucif. (s) = 64. 68. 98. Ed. Oec. (t) A. 13. 27. 36. 40. 65. (c. 63.) 66** 68. 73. al. 9. Syr. utr. (Syr. p. habet rec. in m.) Erp. Copt. Sahid. Aeth. Arm. Slav. recent. (ſed Slav. mſ. ut recepta) Vulg. Chryſ. Iſidor. peluſ. Oec. in comm. Iren. Lucif. ἀπολέσηται (ἀπολέσωμεν Slav. ant.) ἃ εἰργασάμεθα . . ἀπολάβητε B. Ed. Slav. ant. ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε . . ἀπολάβωμεν 43. || εἰργασ.] + καλὰ 32. 57. 67. Ed. + *in Domino*, demidov. (u) προάγων AB. Mt. a. in ora. Copt. Sahid. ut videtur. *procedit*, Vulg. mſ. *praecedit*, harl. Codd. lat. Sed *recedit*, Vulg. Lucif. *credit*, tol. (x) ἀγάπῃ 13. (y) = Mt. m. τοῦ θεοῦ 23. 27. 29. (z) = AB. 13. 27. 29. 66** 68. Sahid. Vulg. αὐτοῦ Syr. utr. (poſterior cum aſt.) Lucif. (a) + μεθ' ἑαυτοῦ 4. (b) = 66* 98. al. 12. Mt. d. f. g. Ed. Oec. (c) + *Ecce praedixi vobis, ut in diem Domini noſtri I. C. non confundamini*, Codd. lat. et Vulg. ed. ſixtina.

12 Πολλὰ [d] ἔχων" ὑμῖν γρά-
φειν, οὐκ ἠβουλήθην διὰ
χάρτου καὶ μέλανος· [e] ἐλπίζω
γὰρ" [f] ∾ ἐλθεῖν" πρὸς ὑμᾶς,
καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆ-
σαι, ἵνα ἡ χαρὰ [g] ∾ ἡμῶν"
13 ᾖ πεπληρωμένη. Ἀσπάζεταί
σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου
[h] τῆς ἐκλεκτῆς". [i] †.

---

e ∾ ἀλλὰ ἐλπίζω. f ∾ γενέσθαι. g ∾ ὑμῶν. i † ἀμήν.

(d) ἔχω A* 27. 29. 61. 64. εἶχον et poſt γράφειν + ἀλλ' ſ. καὶ Arm. Slav. (e) A. 13. 27. 29. 65. 66** 73. al. 9. Ed. Copt. Aeth. Arm. Vulg. ἐλπίζων 68. (f) AB. 13. 27. 65. 66** 68. al. 4. Vulg ed. Theoph. ἰδεῖν ὑμᾶς Copt. (g) A. 13. 27. 29. 66** 68. 69. al. 7. et Barb. 1. Mt. f. k. Ed. Copt. Aeth. Slav. rec Vulg. μου Sahid. || = 21. 37. 56. (h) = 73. τῆς ἐκκλησίας 15. 26. Εὐδέκτης Libri qu. ap. Grot. || + ἡ χάρις μετὰ σοῦ ſ. μεθ' ὑμῶν 68. 69. Mt. h. Syr. Erp. Syr. p. c. aſt. Aeth. Arm. Codd. lat. (i) = AB. 13. 27. 29. 68. 73. Mt. c. Ar. pol. Copt. Sahid. Arm. Vulg. || Hypographae: ἰωάννου β. AB. ἰωάννου β. πρὸς πάρθους 62. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰωάννου θεολόγου ἐπιστολὴ β. καθολική. || στίχ. λ. ſ. λζ. ſ. π.

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΡΙΤΗ.

1 Ο πρεσβύτερος γαΐῳ τῷ
ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν
ἀληθείᾳ.
2 'Αγαπητὲ, περὶ πάντων
εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ
ὑγιαίνειν [a], καθὼς εὐοδοῦταί
3 σου ἡ ψυχή. 'Εχάρην [b] γὰρ"
λίαν, ἐρχομένων ἀδελφῶν
καὶ μαρτυρούντων [c] σου τῇ"
[d] ἀληθείᾳ, καθὼς" σὺ ἐν ἀλη-
4 θείᾳ περιπατεῖς. Μειζοτέραν
[e] τούτων" οὐκ ἔχω [f] χαρὰν",
ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν [g]
ἀληθείᾳ περιπατοῦντα.
5 Αγαπητὲ, [h] πιστὸν" ποιεῖς,
ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελ-
φοὺς καὶ [i] ∾ εἰς τοὺς" ξέ-
6 νους, Οἳ ἐμαρτύρησάν σου τῇ
ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας· οὓς
καλῶς [k] ποιήσεις προπέμψας"
7 ἀξίως τοῦ θεοῦ. Ὑπὲρ γὰρ
τοῦ ὀνόματος [l] † ἐξῆλθον,
μηδὲν λαμβάνοντες* ἀπὸ τῶν
8 [m] ∾ ἐθνῶν". Ἡμεῖς οὖν
ὀφεί-

i ∾ τοῦτο. l † αὐτοῦ. m ∾ ἐθνικῶν.

(a) + ἐν ἀληθείᾳ Mt. c. (b) = 13. 63. (c. al. 4.) al. 4. Mt. d. Arm. Aeth. Sahid. Slav. (exc. 8.) Vulg. (c) περὶ σοῦ ἐν Sahid. Arm. (d) ἀγάπῃ καὶ ὅτι Aeth. (e) ταύτης 27. 29. 40. 65. (cum 3.) 66** 69. 73. al. 4. Syr. Arr. Aeth. Slav. (f) χάριν B. 7. 35. Copt. Vulg. ed. ‖ + ἡ 69. (g) + τῇ AB. (h) μισθὸν 63** 73. (i) ABC. 17. 27. 29. 33. 66** 68. 98. Barb. 1. Syr. Copt. Sahid. Aeth. Hier. Cassiod. τὸ αὐτὸ εἰς τοὺς Arm. Erp. Vulg. (k) ποιήσας, προπέμψεις C. Arm. Vulg. ed. ποιεῖς προπέμψας 7. 18. 27. 29. 68. Codd. lat. Hier. ποιεῖς Syr. (l) = AC. 57. 65. (c. al. 6.) 68. 69. 98. Alii multi. Mt. a. g. al. 6. Ed. (etiam St. 3.) Copt. Sahid. Arm. Syr. p. habet c. ast.) Slav. 5. Codd. lat. Theoph. Oec. mss. Beda. *Domini*, Hier. (m) ABC. 7. 13. 27. 29. 33. 40. 68. 73. 98. Mt. b. c. Copt. tol. Codd. lat. ἐκκλησιῶν Conject.

ὀφείλομεν [n] ∾ ἀπολαμβάνειν"
τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ
γινώμεθα τῇ [o] ἀληθείᾳ".
9 "Εγραψα [p] τῇ ἐκκλησίᾳ·
[q] ἀλλ'" ὁ φιλοπρωτεύων αὐ-
τῶν διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχε-
10 ται [r] ἡμᾶς". Διὰ τοῦτο, ἐὰν
ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ
ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονη-
ροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ
ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις, οὔ-
τε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀ-
δελφοὺς, καὶ τοὺς [s] βουλο-
μένους" [t] κωλύει, καὶ ἐκ τῆς
11 ἐκκλησίας ἐκβάλλει". Ἀγα-
πητὲ, μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν,
ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. ὁ ἀγαθο-
ποιῶν, ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν·
ὁ [u] † κακοποιῶν, οὐχ ἑώρα-
12 κε τὸν θεόν. Δημητρίῳ με-
μαρτύρηται ὑπὸ πάντων, καὶ
ὑπ' [x] αὐτῆς" τῆς ἀληθείας·
καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν,
καὶ [y] ∾ οἴδατε", ὅτι ἡ μαρ-
τυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστι.
13 Πολλὰ [z] εἶχον" [a] γρά-
φειν", ἀλλ' [b] οὐ θέλω" διὰ
μέλανος καὶ καλάμου σοι γρά-
14 ψαι. Ἐλπίζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν
σε, καὶ στόμα πρὸς στόμα
15 λαλήσομεν. Εἰρήνη σοι· ἀ-
σπάζονταί σε οἱ [c] φίλοι" ἀ-
σπάζου τοὺς [d] φίλους" κατ'
ὄνομα. [e]

---

n ∾ ὑπολαμβάνειν. u † δὲ. y ∾ οἶδας.

(n) ABC. 13. 16. 27. 29. 46. 66** 68. 73. Oec. mſ. (o) ἐκκλησίᾳ A. (p) + ἂν 40. 73. al. 5. + τι AB. 7. 68. Copt. Sahid. + ἄν τι 29. 66** *Scripſiſſem forſitan*, Vulg. (q) ὅτι Sahid. (r) ὑμᾶς 33. 73. Aeth. (s) ἐπιδεχομένους C. 5. 7. 27. 29. 66** Syr. Arr. Syr. p. in m. Sahid. Arm. Vulg. ed. Sed non Hier. (t) ἐκβάλλει καὶ κωλύει τῆς ἐκκλησίας 4. (u) = ABC. 13. 27. 40. 57. 68. 69. 73. 98. al. 17. Mt. a. g. al. 6. Ed. Sahid. Slav. mſ. Vulg. ed. (x) = 17. Copt. Sahid. τῆς ἐκκλησίας καὶ C. Syr. (non Arr.) Syr. p. in m. Arm. (y) ABC. 27. 29. 65. (c. 3. 67.) 66** 68. 73. al. 10. et Barb. 1. Erp. Copt. Sahid. Arm. Slav. 8. Vulg. cantabr. (in Evangeliis D, latine) οἴδαμεν 14** 38. Barb. 1. Mt k. (z) ἤθελον 27. 29. (a) γράψαι σοι ABC. 29. 40. 66** 68. 73. Copt. Sahid. Arm. Vulg. cantabr. Theoph. (b) οὐκ ἐβουλήθην A. Arm. ed. in m. Vulg. ed. (c) ἀδελφοὶ A. 13. 31. 33. 65. (c. 3. 67.) (Aeth.) Syr. p. in m. (d) ἀδελφοὺς 33. Alius. Barb. 1. (Aeth.) Syr. p. in m. (e) + ἀμήν 15. 26. Ed. Slav. Codd. lat. Oec. + *Vale*, tol. ‖ Hypographae: ἰωάννου γ. AB. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ ἰωάννου τοῦ θεολόγου ἐπιστολὴ καθολικὴ γ. Mt. f. ἰωάννου γ. πρὸς γαΐον, περὶ δημητρίου, ᾧ μαρτυρεῖ κάλλιστα. 62. ‖ στίχ. λβ. ſ. λα. ſ. λ. ſ. πι.

ΙΟΥΔΑ

ΙΟΥΔΑ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

1 Ιούδας, [a] ἰησοῦ χριστοῦ"
δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ ἰακώβου,
τοῖς [b] ἐν θεῷ πατρὶ [c] ∾ ἡ-
γιασμένοις", [d] καὶ ἰησοῦ χρι-
στῷ τετηρημένοις" [e] κλητοῖς·
2 Ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη [f] καὶ
ἀγάπη" πληθυνθείη.
3 Ἀγαπητοὶ, πᾶσαν σπουδὴν
ποιούμενος γράφειν ὑμῖν, πε-
ρὶ τῆς κοινῆς [g] σωτηρίας* ἀ-
νάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν,
παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ
ἅπαξ παραδοθείσῃ [h] τοῖς ἀ-
4 γίοις πίστει". Παρεισέδυσαν
γάρ τινες ἄνθρωποι οἱ πάλαι
προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ
[i] κρίμα", ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ
[k] θεοῦ" ἡμῶν [l] χάριν" μετα-
τιθέν-

c ∾ ἠγαπημένοις.

(a) χριστοῦ ἰησοῦ 40. 57. al. 8. Mt. a. g. al. 4. Ed. tol. Codd. lat. (b) + ἔθνεσιν 27. 29. 66** Syr. utr. Arm. (c) AB. 33** 68. 73. Mt. a in ora. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Arm. (*Deum Patrem amantibus*, Aeth.) Vulg. Orig. Ephr. Auctor ſynopſ. Oec. Theoph. in comm. Lucif. Aug. Caſſiod. (d) = Syr. p. || χριστῷ] χριστοῦ 40. al. 8. corb. Orig. Ephr. Oec. Theoph. in textu. (e) + ἁγίοις 25. + *et*, Vulg. ed. Lucif. Aug. Caſſiod. (f) = 40. (g) + ἡμῶν A. (B. ap. Wetſt.) 27. 29. 68. 73. al. 7. Ed. Syr. Erp. Sahid. Arm. Cyr. Theoph. Lucif. + ὑμῶν 25. al. 4. Copt. Slav. ed. Vulg. Ephr. (h) *ſanctae fidei*, demidov. *ſocietati*, Lucif. (i) κατάκριμα 21. || κρίμα ἀσεβείας, τὴν Slav. (exc. rec.) (k) κυρίου 66** Arr. σωτῆρες 4. (l) χάριτα AB. || μετατιθέντες . . χριστὸν = Mt. c.

τιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ
τὸν μόνον [m] δεσπότην [n] †
[o] καὶ κύριον ἡμῶν" ἰησοῦν
5 χριστὸν ἀρνούμενοι. Ὑπο-
μνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰ-
δότας [p] = ὑμᾶς" [q] ἅπαξ"
[r] — τοῦτο", ὅτι [s] ∾ ὁ κύ-
ριος" λαὸν ἐκ [t] γῆς" αἰγύπτου
σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ
6 πιστεύσαντας ἀπώλεσεν· Ἀγ-
γέλους [u] τε" τοὺς μὴ τηρή-
σαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν,
[x] ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον
οἰκητήριον", εἰς κρίσιν μεγά-
λης ἡμέρας, δεσμοῖς [y] ἀϊδίοις"
7 ὑπὸ ζόφον [z] τετήρηκεν· Ὡς
σόδομα καὶ γόμορρα, καὶ αἱ
περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον
[a] τούτοις" τρόπον [b] ἐκπορ-
νεύσασαι, [c] καὶ ἀπελθοῦσαι
ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας", πρό-
κεινται δεῖγμα,* πυρὸς αἰω-
νίου

n † θεὸν. s ∾ ἰησοῦς.

(m) θεὸν καὶ δεσπότην τὸν κύριον ἡμῶν I. X. 42. 57. Ed. θεὸν δεσπότην καὶ κυρ. ἡ. I. X. 32. δεσπότην καὶ θεὸν τὸν κυρ. ἡ. I. X. Slav. 7. (n) = ABC. 27. 29. 33* 36. 61. 66** 68. 73. al. 6. et Barb. 1. Mt. b. Erp. Copt. Aeth. (vel δεσπότην vel θεὸν omittit Aeth.) Arm. Vulg. Ephr. Didym. Chryſ. Cyr. Lucif. Caſſiod. Beda. (o) = Aeth. || = καὶ 19. Syr. ed. (non mſ.) Erp. (p) = A. (B. ap. Wetſt.) C. 13. 27. 29. 66** 68. 73. al. 7. (Syr. utr. ap. Wetſt.) Arr. Arm. Vulg. Cyr. Lucif. Hier. (q) = Lucif. Poſt τοῦτο pon. 22. 80. Mt. d. g. Poſt κύριος ſ. ἰησοῦς ſ. θεὸς 66** 68. Syr. Erp. Arm. tol. Clem. Poſt λαὸν Caſſiod. Poſt σώσας Copt. Sahid. (r) = 66** πάντα ABC. 6. 7. 13. 27. 29. 68. Erp. Syr. p. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Ephr. Cyr. Lucif. Hier. *omnes vos*, Syr. Cum πάντα ſit lectio antiquior quam τοῦτο, neque tamen genuina ſed ex 1 Io. 2, 20. huc illata eſſe videatur, legendum eſſe arbitramur εἰδότας, ἅπαξ ὅτι ὁ etc. (s) ἰησοῦς AB. 6. 7. 29. 66** Copt. Sahid. Aeth. Arm. ed. in m. Vulg. Cyr. Didym. Hier. Caſſian. ὁ θεὸς 5. 8. 68. Syr. Erp. Arm. tol. Codd. lat. Clem. Lucif. *Dominus Deus*, Caſſiod. (t) τῆς 69. Ed. Syr. Arm. Oec. (u) δὲ A. 54. Copt. Syr. p. Vulg. Ath. mſ. Theoph. Hier. Caſſiod. (x) = Sahid. Aeth. Vigil. tapſ. (y) ἀλύτοις Slav. 5. ἀλύτοις καὶ ἀϊδίοις 13. *ignotis*, Syr. (non Arr.) *igneis*, Vigil. tapſ. ἁγίων ἀγγέλων Lucif. (z) + ἀγρίων ἀγγέλων Clem. (a) = 40. Arm. Vulg. αὐτοῖς 41. τούτοις poſt τρόπον pon. ABC. 13. 65. 68. Ephr. (b) + ἀπειθείας Sahid. (c) = Erp. || καὶ ἀπελθοῦσαι] = Arm. || ἑτέρας] = Ar. pol. ἑτέροις πρόκεινται δεῖγμα, Conject. *cinis* (τέφρας) *propoſitae ſunt exemplum ignis aeterni*, Lucif.

νίου δίκην [d] ὑπέχουσαι".
8 °Ὁμοίως" μέν τοι καὶ οὗτοι
[f] ἐνυπνιαζόμενοι" σάρκα μὲν
μιαίνουσι, κυριότητα δὲ ἀθε-
τοῦσι, [g] δόξας δὲ βλασφη-
9 μοῦσιν". Ὁ δὲ μιχαὴλ ὁ
ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβό-
λῳ διακρινόμενος διελέγετο
περὶ τοῦ [h] μωσέως" σώμα-
τος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν
ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλ'
εἶπεν· ἐπιτιμήσαι σοι κύριος [i].
10 Οὗτοι δὲ, ὅσα μὲν οὐκ οἴδα-
σι, βλασφημοῦσιν· ὅσα δὲ
[k] φυσικῶς", ὡς τὰ [l] ἄλογα"
ζῶα, ἐπίστανται, ἐν τούτοις
11 φθείρονται. Οὐαὶ αὐτοῖς·
ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ κάϊν ἐπορεύ-
θησαν [m], καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ
Βαλαὰμ [n] μισθοῦ" ἐξεχύθη-
σαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ
12 κορὲ ἀπώλοντο. Οὗτοί εἰσιν
[o] ∾ ἐν" ταῖς [p] ἀγάπαις" [q] ὑ-
μῶν" [r] σπιλάδες", συνευωχού-
μενοι [s] ἀφόβως, * ἑαυτοὺς
[t] ποιμαίνοντες"· νεφέλαι ἄνυ-
δροι, [u] ὑπὸ ἀνέμων" [x] παρα-
φερόμεναι", δένδρα φθινοπωρι-
νὰ, ἄκαρπα, δὶς ἀποθανόν-
13 τα, ἐκριζωθέντα· Κύματα
ἄγρια θαλάσσης, ἐπαφρίζον-
τα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας·
ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζό-
φος τοῦ σκότους εἰς [y] † αἰ-
14 ῶνα τετήρηται. Προεφή-
τευσε δὲ καὶ τούτοις ἕβδο-
μος

o ∾ οἱ ἐν. x. περιφερόμεναι. y † τὸν.

(d) ὑπερέχουσαι A. ἀπέχουσαι 40. (e) ὅμως A. (f) = Vulg. (non tol. Lucif.) ὡς ἐνυπν. Arm. (g) = 1. Lucif. δόξας οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες 4. 21. Slav. mſ. et ed. ‖ δόξας] δόξαν 3. 55. Vulg. (h) μωϋσέως BC. 65. 69. 73. Alii. Mt. a. l. Ed. (i) + διάβολε 25. 40. Theoph. in comm. (k) = Sahid. (l) = Syr. ed. Arr. Sahid. ἄφωνα Syr. mſ. Vulg. (m) + *et redditioni Lamech conſiderunt*, tol. (n) = Ar. pol. Clem. (o) οἱ ἐν A. 13. 27. 29. 66. al. 6. Ed. Syr. utr. Copt. Codd. lat. Aug. (p) ἀπάταις AC. 44. 56. εὐωχίαις 6. 66** (q) αὐτῶν A. Syr. Arm. Vulg. Lucif. (non Aug.) (r) *maculae*, Vulg. *ſe maculantes*, Syr. *maculati*, tol. Aug. (s) + ὑμῖν C. 57. al. 8. Mt. a. in ora. al. 3. Ed. Arm. Copt. Sahid. Slav. ed. (t) μιαίνοντες Sahid. (u) παντὶ ἀνέμῳ 25. 56. Lucif. (x) ABC. 13. 27. 29. 40. 57. 65. (c. al. 6.) 68. 69. 73. 98. al. 28. Mt. a. g. al. 8. Ed. Slav. Theoph. φερόμενοι 16. (y) = A. 40. 57. 68. 69. 73. 98. al. multi. Mt. a. al. 3. Ed. Ephr. Theoph. Oec. εἰς αἰῶνας 67. Mt. l. m.

μος ἀπὸ ἀδὰμ ἐνὼχ, λέγων·
ἰδοὺ, ἦλθε κύριος ἐν [z] ἁγίαις
15 μυριάσιν" αὐτοῦ, Ποιῆσαι κρί-
σιν κατὰ πάντων, καὶ [a] ∾
ἐξελέγξαι" πάντας [b] τοὺς"
ἀσεβεῖς [c] = αὐτῶν" περὶ
[d] πάντων" τῶν ἔργων [e] — ἀσε-
βείας: αὐτῶν" ὧν ἠσέβησαν,
καὶ περὶ πάντων τῶν σκλη-
ρῶν [f], ὧν ἐλάσησαν κατ' αὐ-
τοῦ [g] ἁμαρτωλοὶ" ἀσεβεῖς.
16 Οὗτοί εἰσι γογγυσταὶ, μεμ-
ψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυ-
μίας [h] αὐτῶν" πορευόμενοι [i]·
καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ
ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρό-
17 σωπα, ὠφελείας χάριν. Ὑ-
μεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, μνήσθη-
τε τῶν [k] ῥημάτων τῶν προει-
ρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χρι-
18 στοῦ"· Ὅτι ἔλεγον ὑμῖν,
ὅτι [l] ∾ ἐν ἐσχάτῳ" [m] ∾ χρό-
νῳ" [n] ∾ ἔσονται" ἐμπαῖκται,
κατὰ

z. μυριάσιν ἁγίαις. a ∾ ἐλέγξαι. l ∾ ἐπ' ἐσχάτου. m. ∾ τοῦ χρόνου ſiue ∾ τῶν χρόνων. n ∾ ἐλεύσονται.

(z) AB. 57. 65. (c. al. 5.) 69. 73. 98. al. 20. Mt. a. g. al. 8. Ed. Vulg. Slav. 5. Chron paſch. Theoph. ἁγίοις μυριάσιν 45. Photius. item 4. μυριάσιν ἁγίων Syr. μυριάσιν ἀγγέλων Auct. ad Novatian. μυριάσιν ἁγίων ἀγγέλων 8. 25. 56. Sahid. Arr. ἁγίοις μυριάσιν ἀγγέλων 17. 19* Slav. 7. 8. ant. Ephr. μυριάσιν ἁγίαις ἀγγέλων 33. 40. 68. Slav. rec. item 40. item Arm. (a) AB. 13. 27. 40. 57. 61. 68. 69. 98. al. 17. et Barb. 6. Mt. g. al. 8. Ed. Ephr. Phot. Chron. paſch. *perdere omnes impios, et arguere omnem carnem de factis impiorum, ſ. impietatis eorum*, Auct. ad Novat. et Vigil. (b) = 29. 66** (c) = ABC. 13. 29. 61. 66** 73. al. 6. et Barb. 1. Mt. b. e. Syr. utr. Erp. Copt. Sahid. Arm. Vulg. Chron. paſch. (d) = Arm. (e) = 29. 66** al. 3. Syr. Erp. Sahid. tol. ἀσεβῶν Auct. ad Novatian. πονηρῶν Chron. paſch. || ἀσεβείας = C. 36. 68. al. 2. Arm. Damaſc. (f) + λόγων C. 13. 27. 29. 68. al. 8. Mt. c. (Syr. Arr. Sahid.) Ephr. Damaſc. (g) ἄνθρωποι Sahid. || + καὶ Arm. demidov. (h) ἑαυτῶν 66** 68. 69. 73. al. 7. Mt. a. al. 6. Ed. Ephr. (i) + τῇ ἀσεβείᾳ καὶ τῇ παρανομίᾳ 56. Alius. Slav. ed. (k) ῥημάτων τοῦ κυρίου ἡμῶν τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων I. X. Sahid. (l) ἐπ' ἐσχάτου ABC. 13. 27. 29. 66** 73. al. 9. Mt. m. Copt. Ephr. Chryſ. Cyr. Theoph. ἐπ' ἐσχάτων 68. al. 4. Syr. Hippol. Cyr. alic. (m) χρόνου BC. 13. al. 3. τοῦ χρόνου A. 22. 73. Theoph. τῶν χρόνων 27. 29. 66** 68. al. 8. Mt. m. Syr. Copt. Sahid. Hippol. Ephr. Chryſ. Cyr. (n) AC. 13. 29. 66** 73. al. 8.
et

κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας
πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν.
19 Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες
[o] = ἑαυτοὺς", [p] ψυχικοὶ",
πνεῦμα μὴ ἔχοντες.
20 [q] Ὑμεῖς" δὲ, ἀγαπητοὶ,
τῇ ἁγιωτάτῃ [r] ὑμῶν" πίστει
ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν
πνεύματι ἁγίῳ* προσευχό-
21 μενοι, [s] Ἑαυτοὺς" ἐν ἀγάπῃ
θεοῦ [t] τηρήσατε", προσδεχό-
μενοι τὸ [u] ἔλεος" τοῦ κυρίου
ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ζωὴν
22 αἰώνιον. [x] ∾ Καὶ οὓς μὲν
23 ἐλεεῖτε διακρινόμενοι· Οὓς
δὲ = ἐν φόβῳ: σώζετε, ἐκ
= τοῦ: πυρὸς ἁρπάζοντες"·
μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς
σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.
24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλά-
ξαι [y] ∾ ὑμᾶς" ἀπταίστους,
καὶ [z] στῆσαι κατενώπιον τῆς
δόξης

---

s ∾ Καὶ οὓς μὲν ἐλέγχετε διακρινομένους· οὓς δὲ σώζετε ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες· οὓς δὲ (ἐλεᾶτε) ἐλεεῖτε — ἐν φοβῳ. y ∾ αὐτούς.

---

et Barb. 1. Ed. Ar. pol. Copt. Aeth. Arm. Slav. 5. Vulg. (non Lucif.) Ephr. (o) = A. 40. 57. 73. 98. al. 12. pluresve. Mt. a*g. al. 5. Ed. (etiam St. 3.) Verſſ. exc. Vulg. Ephr. Cyr. Theoph. Oec. Lucif. Caſſiod. || + *ab unitate fidei*, *et ſunt* Slav. ed. (p) = Syr. (q) ἡμεῖς Arm. (r) ἡμῶν C. 6. 7. 66** Ed. Codd. lat. Ephr. || = Arm. (s) ἑαυτοῖς 1. 56. Mt. d. g. l. m. (t) τηρήσωμεν B. Copt. τηρεῖν Arm. (u) τέλος Mt. f. Syr. p. in m. Theoph. in textu. (x) A. 5. 7. 17. 27. 29. 33. 40. 66** 73. Mt. f. (item C, omiſſo tamen οὓς δὲ ἐλεεῖτε) Copt. Aeth. Arm. Vulg. Quidam ap. Scholiaſten in Mt a. Oec. in comment. Beda. Caſſiod. Καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε διακρινόμενοι· (διακρινομένους· 68.) οὓς δὲ (+ ἐν φόβῳ ut videtur 37. 56.) σώζετε ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες· οὓς δὲ ἐλέγχετε, 25. 26. et (addito in fine ἐν φόβῳ) 8. 15. 18. 37. 43. 56. 68. Καὶ οὓς μὲν ἐλεᾶτε διακρινομένους· οὓς δὲ σώζετε ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες· οὓς δὲ ἐλεᾶτε ἐν φόβῳ, B. Καὶ οὓς μὲν ἐκ πυρὸς ἁρπάζετε, διακρινομένους δὲ, ἐλεεῖτε Clem. Hier. *Et quosdam ex illis cx igne rapite; cum autem reſipuerint miſeremini ſuper eis in timore*, Syr. *Et quosdam corripite ſuper peccatis ſuis; et quorundam miſeremini cum fuerint victi; et quosdam ſalvate ex igne et liberate eos*, Erp. || Praeterea ἐν φόβῳ = 13. 36. Mt. a3* Pro ἐλεεῖτε legitur ἐλέγχετε in 38. 44. caeteroqui cum textu conſpirantibus. Poſt ἁρπάζοντες additur (non expreſſo οὓς) ἐλέγχετε δὲ ἐν φόβῳ in Slav. ed. (y) αὐτοὺς B. 57. 66* 98. al. 12. pluresve. Mt. a. in ora. g. al. 6. Ed. (etiam St. 3.) Slav. 5. et in marg. 8. Cyr. ἡμᾶς A. 4** || = 4* (z) + ἀσπίλους C.

δόξης αὐτοῦ [a] ἀμώμους" ἐν
25 ἀγαλλιάσει [b], Μόνῳ [c] † [d] θεῷ"
[e] σωτῆρι" ἡμῶν, [f] ⁜ διὰ ἰη-
σοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν" δό-
ξα [g] = καὶ" [h] μεγαλωσύνη",
κράτος καὶ ἐξουσία, [i] + πρὸ
παντὸς τοῦ αἰῶνος", [k] καὶ νῦν"
καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας,
[l] ἀμήν".

---

c † σοφῷ.

C. ut videtur. 27. 29. 68. al. 4. Slav. ed. Arm. Theoph. + ασπίλους και 17. 66** Mt. a. Syr. utr. Erp. (a) ἀμέμπτους A. (b) + *in adventu Domini noſtri Jeſu Chriſti*, Arm. Vulg. ed. (non demid. tol. Aug. Fulg. Beda.) (c) = ABC. 6. 7. 13. 17. 27. 29. 40. 56. 66** ap. Birch. 68. 73. Ed. Syr. utr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Ephr. Fulg. (d) = 41. 57. Ed. || + καὶ 66** Mt. k. Slav. 7. ed. (e) = 78. (f) + Iidem qui not. c. (exc. 6. 56.) et praeterea 5. 15. 17. 21. 25. 26. 33. 36. Mt. a. item c. et, ni fallor, f. m. Ar. pol. Slav. 7. ed. Theoph. Fulg. Ex his Arabes prius hemiſtichium noſtri verſus conjungunt cum δυναμένῳ verſu 24; Aeth. vero vſ. 24 et 25. habet: *Et poteſt Deus ſervare vos ſine crimine etc.* (et hic eſt) *ſolus Deus ſervator noſter Jeſus Chriſtus, cui gloria etc.* Porro Slav. legit διὰ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Denique Arm. in marg. editionis Amſtel. et Conſtant. eadem habet, quae caeteri modo laudati; in textu autem legitur σωτῆρι ἡμῶν ἰησοῦ χριστῷ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. Caeterum omiſſa a nonnullis fuerunt iſta propter iteratum ἡμῶν. (g) = ABC. 13. 68. 73. al. 3. Mt. a. tol. Codd. lat. Ephr. Fulg. (h) μεγαλοπρέπεια 27. Barb. 1. χάρις Copt. (i) + ABC. 36. 40. 68. 73. al. 6. Mt. a. f. m. Syr. p. Copt. Aeth. Arm. Slav. ed. Vulg. item Slav. 7. Theoph. Fulg. Caſſiod. (k) νῦν καὶ ἀεὶ 15. 18. καὶ νῦν καὶ ἀεὶ 13. 26. Aeth. (l) = 66** Caſſiod. || Hypographae: ἰούδα. B. ἰούδα ἐπιστολή. A. ἐπιστολὴ ἰούδα καθολικὴ C. τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰούδα ἐπιστολή G. In Arm. edit. 1698. legitur, ſcriptam eſſe hanc epiſtolam anno Domini 64. ab apoſtolo Juda Jacobi, qui et Lebbaeus et Thaddaeus vocetur, et Armenis Perſisque praedicaverit. Syr. mſ. habet: *Explicit Epiſtola Judae filii Joſephi, fratris Jacobi.* || στίχ. οα. ſ. ξη. || ὁμοῦ τῶν ζ. καθολικῶν ἐπιστολῶν στίχοι αμϛ.

APOCA-

APOCALYPSIS.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ.

1 Ἀποκάλυψις ἰησοῦ χριστοῦ,
ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς, δεῖ-
ξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ [a] ἃ
δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει", καὶ
ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ
ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐ-
2 τοῦ ἰωάννῃ· Ὃς ἐμαρτύρη-
σε τὸν λόγον [b] τοῦ θεοῦ",
καὶ τὴν μαρτυρίαν [c] ἰησοῦ χρι-
3 στοῦ", ὅσα [d] † [e] εἶδε". Μα-
κάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ
[f] οἱ ἀκούοντες" [g] τοὺς λόγους
τῆς προφητείας", [h] καὶ τη-
ροῦντες" τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμ-
μένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.

d † τε.

Inſcriptiones: ἀποκάλυψις ἰωάννου C. + τοῦ θεολόγου 17. + καὶ εὐαγγελιστοῦ B. ἀποκάλ. ἰωάννου τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ 42. ἀποκάλ. τοῦ ἁγίου ἐνδοξοτάτου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ, παρθένου ἠγαπημένου ἐπιστηθίου ἰωάννου θεολόγου 30. + ἣν ἐν πάτμῳ τῇ νήσῳ ἐθεάσατο 16. || ἰησοῦ χριστοῦ ἀποκάλυψις δοθεῖσα τῷ θεολόγῳ ἰωάννῃ 26. (a) = Vigil. tapſ. ἃ δεῖ γενέσθαι = Dionyſ. alex. (b) = 28. Andr. 1. Primaſ. ap. Beng. (c) ἰησοῦ 12. αὐτοῦ Dionyſ. (d) = ABC. 7. 8. 9. 12. 14. 25. 29. 30. 32. 33. (c. al. 3.) 42. al. 16. Mt. k. l. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Erp Copt. Aeth. Arm. Slav. mſ. et ed. ant. Vulg. Dionyſ. Andr. Primaſ. (e) οἶδα 29. + καὶ ἅτινά ἐστι, καὶ ἃ (ἅτινα 38. Mt. o.) χρὴ γενέσθαι μετὰ ταῦτα 7. 12. 14. 37. 38. 45. al. 6. et Barb. 3. Mt. o. r. Compl. Ar. pol. Arm. Andr. + καὶ ὅσα ἤκουσε, καὶ ἅτινά εἰσι, καὶ etc. Alius cod. ap. Areth. (f) ἀκούων Barb. 1. Syr. Erp. Aeth. Arm. Vulg. ed. (non Primaſ.) (g) poſt ἀναγινώσκων pon. Arm. || τοὺς λόγους] τοῦ λόγου. 36. τὸν λόγον B. || λόγους + τούτους C. || προφητείας + ταύτης 7. 16. Syr. Arr. Arm. Vulg. (non tol.) Primaſ. + *huius libri*, Aeth. + αὐτοῦ Slav. ant. (h) = Aeth. καὶ τηρῶν Arr. Arm. Vulg. ed.

4 Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλη-
σίαις ταῖς ἐν τῇ ἀσίᾳ· χάρις
ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ [i] † ὁ ὢν
καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος· καὶ
ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων [k],
[l] ἃ ═ ἐστιν″ ἐνώπιον τοῦ θρό-
5 νου αὐτοῦ· [m] Καὶ ἀπὸ″ ἰη-
σοῦ χριστοῦ, [n] ὁ μάρτυς ὁ
πιστὸς″, ὁ πρωτότοκος [o] †
τῶν νεκρῶν, καὶ ὁ ἄρχων
τῶν βασιλέων τῆς γῆς· τῷ
[p] ἀγαπῶντι″ ἡμᾶς, καὶ [q] λού-
σαντι″ ἡμᾶς [r] ἀπὸ″ τῶν ἁ-
μαρτιῶν [s] ἡμῶν″ ἐν τῷ αἵμα-
6 τι αὐτοῦ, Καὶ [t] ἐποίησεν″
[u] ἡμᾶς″ [x] βασιλείαν″, ἱερεῖς τῷ
θεῷ [y] καὶ πατρὶ αὐτοῦ″, αὐ-
τῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς
τοὺς

---

i † τοῦ. o † ἐκ. p. ἀγαπήσαντι. x. βασιλεῖς καὶ.

(i) ═ AC. 5. 6. 7. 10. 11* 12. 16. 34. 37. 38. Mt. o. Compl. Ed. Andr. Areth. in comment. θεοῦ B. 8. 11** 14. 17. 25. 26. 29. 32. 33. (c. al. 2.) 40. 41. 42. 46. al. 6. Mt. k. p. r. Victorin. Primaſ. κυρίου 31. Caſſiod. (k) + τοῦ κράτους Arm. (l) ═ Andr. 1. τῶν A. Mt. k. ἃ εἰσιν 36. || ἐστιν ═ B. 6. 8. 9. 14. 17. 29. 30. 31. 32. 34. 42. al. 10. Mt. l. p. r. (Syr. Erp.) (m) ═ Aeth. (n) ὅς μάρτυς ἐστιν ὁ πιστὸς 35. (ſic interpretatur Arethas.) ὁ μάρτυς πιστός ἐστιν 34. (o) ═ AB. 6. 7. 8. 9. 14. 25. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 42. 46. al. 12. Mt. o. al. 4. Ed. Syr. Arr. Copt. Vulg. Eccleſia Lugdun. ap. Euſ. Andr. 1. et in comm. Areth. Primaſ. (p) AC. 6. 7. 8. 14. 25. 29. 30. 31. 32. 33. 35* 45. al. 12. Mt. o. al. 4. Ed. τοῦ ἀγαπήσαντος . . . λούσαντος 12** ὅς ἠγάπησεν . . . ἔλουσεν 34. 35** Sic Andr. (q) λύσαντι AC. 6. 7. 12* 28. 36 Syr. Slav. 3. 4. 5. (non 10.) Primaſ. Caſſiod. λύσαντι τοὺς δέσμους τῶν ἁμαρτ. Arm. Utrumque habent Andr. et Areth. Hinc: λύσαντι καὶ ἀπὸ τῶν τῆς ἁμαρτίας κηλίδων λούσαντι τῇ ἐκχύσει τοῦ ζωοποιοῦ αἵματος καὶ ὕδατος, καὶ ποιήσαντι ἡμᾶς βασίλειον ἱεράτευμα, καὶ λούσαντι κ. τ. λ. 7. 45. item 16. Ar. pol. (r) ἐκ AC. 12. 28. 36. 38. Eraſm. Ed. Andr. (s) ═ A. 12. 16. Eraſm. Ed. Andr. :. Primaſ. ὑμῶν Aeth. (t) ποιήσαντι B. 7. 9. 13. 14. 16. 45. al. 2. Sic Andr. in comm. (u) ἡμῖν AC. 13. 23. 27. 31. || *[illegible]oſtrum regnum* tol. harl. (x) AC. 6. 7. 8 11. 29. 30** 31. 32. 33. (cum 34. 35.) 37. 38. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Copt. Slav. 3. 4. 5. 10 Areth. Lactant. Victorin. Apring. Beda. βασιλείαν καὶ Ed. Vulg. Andr. 1. Tert. ſemel. Primaſ. || βασιλεῖς ἱερεῖς B. 30* ut videtur. βασίλειον ἱεράτευμα 13. 14. 23. 27. Andr. in comm. βασιλείαν καὶ ἱεράτευμα 9. (y) πατρὶ ἡμῶν Arm. πατρὶ αὐτοῦ Arr. Aeth.

τοὺς αἰῶνας [z] τῶν αἰώνων″·
7 [a] ἀμήν″. Ἰδοὺ, ἔρχεται [b] [c] με-
τὰ″ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψε-
ται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς, καὶ
οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν·
[d] καὶ κόψονται [e] ἐπ' αὐτὸν″
πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς· ναὶ,
8 ἀμήν. Ἐγώ εἰμι τὸ [f] Α καὶ
τὸ Ω″, [g] † λέγει [h] κύριος ὁ
θεὸς″, ὁ ὢν, καὶ ὁ ἦν, καὶ ὁ
ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ.
9 Ἐγὼ ἰωάννης, ὁ [i] † ἀδελ-
φὸς ὑμῶν, καὶ [k] ∾ συγκοι-
νωνὸς″ ἐν τῇ θλίψει καὶ [l] †
βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ [m] ∾
ἰησοῦ χριστοῦ″, ἐγενόμην ἐν
τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ πάτμῳ,
διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ

n —

g † ἀρχὴ καὶ τέλος. h. ὁ κύριος. i † καί. k ∾ κοινωνὸς.
l † ἐν τῇ. m ∾ ἐν χριστῷ ſ. ἐν ἰησοῦ.

(z) = A. 9. Copt. Slav. 3. 4. 5. (non 10.) Andr. 1. (a) = 33. tol. Codd. lat. (b) + ὁ κύριος Slav. 3. 5. non 10. (c) ἐπὶ C. Aeth. Ephr. (d) *et videbit illum omnis terra, et plangent ſe adveniente eo: ita; Amen.* Primaſ. in textu et comm. (e) = Mt. k* Erasm. Ed. (f) *Olaph et Tau*, Syr. *Eliph et Je*, Ar. pol. (g = ABC. 6. 7. 8. 9. 11. 14. 29. 30. 31. 32. 33. 38. 44. 45. al. 13. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Syr. Aeth. Slav. 10. (non alii) Areth. in textu. Diadochus. Ambr. Primaſ. Ambr. ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος 28. 36. Mt. o. Copt. Andr. 1. (h) ABC. 6. 7. 9. 11. 12. 14. 25. 29. 31. 32. 33. (c. 35. 36.) 38. al. 17. Mt. k. l. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Arm. Slav. 10. Vulg. Hippol. Andr. Areth. Diadoch. Orig. int. Primaſ. Ambr. || = Slav. 3. Orig. int. alic. κύριος σαβαώθ. Slav. 4. 5. (i) = AC. 6. 7. 9. 11. 12. 14. 25. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. 5. 10. Vulg. Orig. Dionyſ. alex. Andr. Areth. Primaſ. Caſſiod. (k) 6. 7. 9. 11. 16. 29. 30. 31. 32. 33. 42. 45. al. 13. Mt. k. l. p. r. Compl. Areth. || Rec. Orig. Dionyſ. Andr. (l) = ABC. 6. 9. 11. 14. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. 14. Mt. k. l. r. Compl. Ed. Copt. Erp. Vulg. Orig. Dionyſ. alex. Andr. 1. Areth. Primaſ. || καὶ ἐν = Mt. p. || τῇ βασιλείᾳ καὶ = Syr. (non Arr.) Aeth. || καὶ ὑπομονῇ non attingunt Andr. et Areth. (m) ἐν χριστῷ AB. 25. ἐν ἰησοῦ C. 38. Copt. tol. Codd. lat. Orig. ἐν χριστῷ ἰησοῦ 6. 7. 9. 11. 14. (ἢ ἐν X. I. 29.) 30. 32. 33. (c. al. 3.) 37. 45. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Syr. Arr. Arm. Vulg. Areth. Primaſ. ἰησοῦ Dionyſ. alex. Apring. Rupert. item Aeth. *et propter patientiam Domini Jeſu*, Aeth.

[n] — διὰ″ τὴν μαρτυρίαν ἰη-
10 σοῦ [o] = χριστοῦ″. Ἐγε-
νόμην ἐν πνεύματι ἐν [p] τῇ″
κυριακῇ ἡμέρᾳ· καὶ ἤκουσα
[q] ὀπίσω μου φωνὴν″ μεγάλην
ὡς σάλπιγγος, [r] λεγούσης″·
11 [s] † [t] °Ο″ βλέπεις γράψον εἰς
βιβλίον, καὶ πέμψον ταῖς [u] ⁜
ἑπτὰ″ ἐκκλησίαις [x] †, εἰς ἔφε-
σον, καὶ εἰς σμύρναν, καὶ εἰς
πέργαμον, καὶ [y] εἰς θυάτειρα″,
καὶ εἰς σάρδεις, καὶ εἰς φιλαδέλ-
12 φειαν, καὶ εἰς λαοδίκειαν. Καὶ
[z] ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φω-
νὴν ἥτις [a] ∾ ἐλάλησε″ μετ' ἐ-
μοῦ· καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ
13 λυχνίας χρυσᾶς, Καὶ ἐν μέσῳ
τῶν [b] = ἑπτὰ″ λυχνιῶν [c] [d] ὅ-
μοιον″

---

s † Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος· καὶ·
x † ταῖς ἐν ἀσίᾳ. a ∾ ἐλάλει.

(n) = AC. 4. 9. 31. 34. 35. 37. 38. Mt. l. Erasm. Ed. Copt. Arm. Vulg Dionyſ. alex. Andr. 1. Areth. Primaſ. (o) = AC. 12. 28. 36. Vulg. (non lipſ. 5. 6.) Dionyſ. Andr. 1. || Habent Syr. Arr. Arm. Primaſ. Ansbert. Haimo. (p) = 16. || *in die feriae primae*, Aeth. (q) φωνὴν ὀπίσω μου 17. 25. 26. 27. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. al. 3. pluresve. Mt. k. l. p. r. Compl. Areth. Alii aliter. || ὀπίσω μου = 28. ὄπισθέν μου A. (r) λαλούσης Mt. r. ἠχούσης 12. φωνούσης 38. (s) = ABC. 8. 9. 11. 14. 29. 30. 31. 32. 33. (cum 34. 35.) 46. al. 15. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Syr. (non Arr.) Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. 10. Vulg. Andr. 1. Areth. Primaſ. Attingit Andr. in comm. || εἰμι et tertium καὶ = 7. 16. (t) ἃ 34. 35. 38. Primaſ. (u) + ABC. 7. 8. 9. 11. 12. 14. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 38. 46. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. 10. Vulg. Andr. Areth. Primaſ. (x) = ABC. 7. 8. 9. 11. 12. 14. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 38. 45. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Codd. lat. harl. tol. Andr. Areth. Primaſ. (y) εἰς θυάτειραν A. 8. 11. 14. 34. 35. Aeth. Synopſ. εἰς θυτατείρας 12. Erasm. Ed. ἐν θυατείροις 36. (z) + ἐκεῖ B. 7. 8. 9. 12. 13. 25. 29. 30. 31. 32. 33. 45. al. 12. Mt. o. al. 4. Compl. Ar. pol. Sed = Verſſ. Andr. Areth. Iren. Cypr. Hier. Primaſ. (a) BC. 8. 9. 11. 14. 29. 30. 31. 32. 34. 38. 46. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. λαλεῖ A. (b) = AC. 12. 28. 38. 46. Erasm. Ed. Syr. Erp. Aeth. Arm. Copt. Iren. Andr. Cypr. Firmicus. Primaſ. Tychon. Hier. (c) + τῶν χρυσῶν 34. 35. Ar. pol. Aeth. Vulg. non tol. (d) ὁμοίωμα A. harl. Slav. 4. 10. ὅμοιος Slav. 5. ant.

μοιον″ e υἱῷ″ ἀνθρώπου, ἐνδε-
δυμένον ποδήρη, καὶ πε-
ριεζωσμένον πρὸς τοῖς μα-
14 στοῖς″ ζώνην χρυσῆν· Ἡ
δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ
τρίχες, g λευκαὶ″ h i ὡς ἔ-
ριον k λευκὸν″, ὡς χιών·
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς
15 φλὸξ πυρός· Καὶ οἱ πό-
δες αὐτοῦ ὅμοιοι l χαλ-
κολιβάνῳ″, m ὡς″ ἐν καμί-
νῳ n πεπυρωμένοι″· καὶ ἡ φω-
νὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων
16 πολλῶν· Καὶ o ἔχων″ ἐν τῇ
δεξιᾷ αὐτοῦ p χειρὶ″ ἀστέ-
ρας ἑπτά· καὶ ἐκ τοῦ στόμα-
τος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος
ὀξεῖα ἐκπορευομένη· καὶ ἡ ὄ-
ψις αὐτοῦ, ὡς ὁ ἥλιος φαί-
17 νει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. Καὶ
ὅτε εἶδον αὐτὸν, ἔπεσα πρὸς
τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νε-
κρός· καὶ q ἔθηκε″ τὴν δεξιὰν
αὐτοῦ r † ἐπ' ἐμὲ, λέγων s †·
μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι* ὁ t πρῶ-
18 τος″ καὶ ὁ ἔσχατος, Καὶ ὁ
ζῶν· καὶ ἐγενόμην νεκρὸς, καὶ
ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας

i. ὡσεὶ. q. ἐπέθηκε. r † χεῖρα. s † μοι.

(e) υἱὸν 7. 8. 9. 11. 14. 31. 32. 33. (c. 34. 35.) 45. al. 12. Mt. l. p. (f) μαζοῖς A. 10. 17. 28. 37. Mt. o. Compl. Andr. (ſed Andr. 1. in m. στ.) Utrumque Areth. (g) = Arm. Aeth. harl. Iren. ed. Tychon. in textu. (h) + καὶ 19. 26. 27. 29. 30. 40. 41. 42. Mt. p. r. (i) ὡς Iidem et A. 7. 8. 9. 14. 16. 25. 38. Mt. k. l. Areth. (k) = 8. Cypr. Primaſ. ‖ + καὶ 8. 36. Aeth. Arm. Vulg. (l) χαλκῷ λιβάνῳ 7. 32. χαλκοκλιβάνω Conject. *aurichalco Libani*, Tychon. Primaſ. (m) = Arm. (n) πεπυρωμένῳ 16. Syr. Arr. Aeth. Slav. 4. 10. ant. Vulg. Iren. Cypr. Primaſ. Non Victorin. Tychon. πεπυρωμένης AC. (o) = (et mox ἀστέρες) A. 41. (Aeth.) εἶχεν 34. 36. (p) = 10. 28. Arm. Vulg. Andr. 2. Cypr. Primaſ. alii. Ante αὐτοῦ pon. AC. 12. 14. 17. 31. 32. al. 4. Mt. l. o. Compl. Andr. 1. Areth. (q) AC. 6. 7. 8. 9. 14. 25. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 38. 45. al. 9. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. (r) = AC. 6. 7. 8. 9. 11. 14. 25. 29. 30. 31. 32. 33. (c. 34. 35.) 38. 45. al. 9. Mt. k. l. p. r. Ed. Arm. Aeth. Slav. 4. (non alii.) Vulg. Areth. Cypr. Firmic. Primaſ. (s) = AC. 6. 7. 8. 9. 11. 12. 14. 17. 25. 28. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 38. 45. 46. al. 7. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Arm. Slav. 3. 4. 10. Vulg. Andr. Areth. Cypr. Primaſ. Capreol. carth. Firmic. (t) πρωτότοκος A. Areth.

τῶν αἰώνων· [u] † καὶ ἔχω τὰς
[x] κλεῖς" [y] τοῦ θανάτου καὶ τοῦ
19 ᾅδου." Γράψον [z] ⁜ οὖν" ἃ
εἶδες, καὶ ἅ εἰσι, καὶ ἃ μέλ-
20 λει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα. Τὸ
μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων
[a] ὧν" εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς
μου, καὶ [b] τὰς" ἑπτὰ λυ-
χνίας τὰς χρυσᾶς [c]. οἱ ἑπτὰ
ἀστέρες, ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ
ἐκκλησιῶν εἰσι· καὶ [d] αἱ λυ-
χνίαι αἱ ἑπτὰ", [e] †, [f] ἑπτὰ ἐκ-
κλησίαι εἰσί.

1 Τῷ ἀγγέλῳ [g] ∾ τῆς" [h] ἐν
Ἐφέσῳ" ἐκκλησίας γράψον· τά-
δε λέγει [i] ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ
ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ,
ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν
[k] ἑπτὰ" λυχνιῶν τῶν χρυ-
2 σῶν· Οἶδα τὰ ἔργα σου,
[l] καὶ τὸν κόπον — σου",
[m] καὶ τὴν ὑπομονήν σου",
[n] καὶ"

---

u † ἀμήν· y. τοῦ ᾅδου καὶ τοῦ θανάτου. d. αἱ ἑπτὰ λυχνίαι. e † ἃς εἶδες. g ∾ τῷ. h. ἐφεσίνης.

(u) = AC. 36. 38. Erasm. Ed. Copt. Aeth. Arm. Ar. pol. Vulg. Orig. bis. Andr. 2. Iren. Cypr. Firmic. Primaſ. Capreol. (x) κλεῖδας 6. 8. 14. 25. 29. 30. 31. 32. 33. 42. al. 5. Mt. l. p. r. Andr. 2. in textu. Areth. (y) A. 6. 7. 8. 9. 11. 14. 17. 25. 29. 30. 31. 32. 33. (c. 34. 35.) 38. 45. 46. al. 8. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Verſſ. et Slav. 3. 4. 10. Andr. (habet utrumque) Areth. Iren. Cypr. Primaſ. alii. (z) + AC. 6. 7. 9. 12. 14. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 45 al. 15. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Aeth. Slav. mſ. et ed. Vulg. Andr. Primaſ. Caſſiod. (a) οὓς AC. 8. 12. Erasm. Ed. Andr. 1** (b) = 29. 30* Mt. r. (c) + ταῦτα εἰσιν· 19. 25. (d) AB. 4. 6. 13. 25. 29. 31. 32. al. 5. item al. 4. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Vulg. Andr. ap. Wetſt. αἱ λυχνίαι ἑπτὰ C. 30. 33. (c. 35.) ἑπτὰ λυχνίαι 23. Erasm. Ed. (e) = ABC. 6. 7. 8. 9. 11. 16. 25. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. 9. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Arm. Slav. 3. (non 4. 5.) Vulg. Areth. Cypr. Primaſ. (f) + αἱ 34. 38. Mt. k. (g) τῷ AC. 36. (h) AC. 6. 7. 8. 9. 12. 14. 25. 29. 30. 31. 32. 33. (c. 34. 35.) 46 al. 16 et Barb. 4. Mt. o. al. 4. Ed. (Syr. Arr.) Vulg. Andr. Areth. Aug. ἐφέσῳ (et pon. poſt ἐκκλ.) Compl. ἐφέσου 16. ἐφεσίνη 38. (i) + κύριος 34. 35. Mt. r. (k) = 38. Arm. Tychon. (l) = 29. 30. Ante τὰ ἔργα σου pon. Victorin. ‖ σου = AC. 10. 12. 17. 36. 46. al. 3. Mt. o. Compl. Syr. (non Arr.) Arm. Vulg. (non lipſ. 6.) Andr. 1. Primaſ. Hier. Aug. Victorin. Caſſiod. (m) = 42* ‖ σου = Arm.

n καὶ" ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι
o κακούς"· καὶ p ἐπείρασας" τοὺς
q λέγοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους
= εἶναι", καὶ οὐκ εἰσί· καὶ
5 εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς· Καὶ
r ὑπομονὴν ἔχεις καὶ ἐβάστασας"
s διὰ" τὸ ὄνομά μου, t καὶ
4 οὐκ ἐκοπίασας". Ἀλλ' u ἔχω
κατὰ σοῦ", ὅτι τὴν ἀγάπην
σου τὴν πρώτην ἀφῆκας.
5 Μνημόνευε οὖν πόθεν x πέπτω-
κας", καὶ μετανόησον, καὶ
τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ
μή, ἔρχομαί y σοι" z = τα-
χύ", καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν
σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν
6 μὴ μετανοήσῃς. Ἀλλὰ τοῦ-
το a ἔχεις", ὅτι μισεῖς τὰ ἔρ-
γα τῶν b νικολαϊτῶν, c ἃ"
7 κἀγὼ μισῶ. Ὁ ἔχων οὖς,
ἀκουσάτω, τί τὸ πνεῦμα λέ-
γει ταῖς d ἐκκλησίαις· τῷ νι-
κῶντι

p. ἐπειράσω. q. φάσκοντας εἶναι ἀποστόλους. r. ἐβάστασας, καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ. t. κεκοπίακας, καὶ οὐ κέκμηκας. x. ἐκπέπτωκας.

(n) = A. Aeth. Caſſiod. (o) κακὰ 31. (p) ABC. al. 33. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. (Slav. mſ. et ed.) Andr. Areth. || = Victorin. (q) ABC. al. 30. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Aeth. Arm. Slav. mſ. et ed. Vulg. Andr. Areth. Primaſ. Victorin. Sed ex his = εἶναι ABC. 18. 25. Slav. (exc. 10.) Et = ἑαυτοὺς 12. Andr. 2. (r) ABC. 6. 8. 9. 12. 14. 29. 30. 31. 32. 36. al. 12. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Erp. (item Ar. pol.) Copt. Aeth. Slav. mſ. Vulg. Areth. Primaſ. Aug. || ὑπομονὴν ἔχεις καὶ = 33. (c. 34. 35.) || καὶ ἐβάστασας = 37. Victorin. (+ με 16. 45. 46. + αὐτοὺς Arm. harl*) καὶ ἐβάπτισας 1. Erasm. Andr. 1. καὶ ἐβάπτισάς με 7. || καὶ ante διὰ praeter laudatos omittunt 17. 18. 25. Mt. o. Compl. Arm. Hier. (s) = 6. 14. 31. (t) Sic, ſeu καὶ οὐ κεκοπίακας, AC. 6. 7. 8. 9. 12. 14. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) al. 15. Mt. o. al. 4. Compl. Syr. Arr. Aeth. Slav. 4. 10. Vulg. Andr. 1. Areth. Primaſ. Aug. Hier. item, omiſſo καὶ, B. καὶ κεκοπίακας 16. 37. 38. Arm. Slav. 3. Andr. 2. (u) λέγω πρός σε Arm. Sed rec. in m. Sic etiam vſ. 14. et 20. (x) AC. 6. 8. 9. 14. 25. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. 9. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. Primaſ. Cypr. alii. *excideris*, Vulg. Victorin. Auct. ad Novat. Aug. (y) = 12. Arm. Aeth. (z) = AC. Copt. Aeth. Vulg. (non harl*) Auctor ad Novatian. Aug. Hier. Iſid. hiſpal. Victor tun. τάχει Erasm. Steph. 3. Ed. ἐν τάχει Ed. (a) *fac*, Arm. ſed rec. in m. *habes bonum*, Vulg. mſ. Primaſ. (b) + αἰσχρουργῶν 36. (c) = A. Copt. *ſicut*, Aeth. Primaſ. (d) + ἑπτὰ A. item C.

κῶντι δώσω [e] αὐτῷ" Φαγεῖν
ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς [f], ὅ
ἐστιν ἐν [g] τῷ παραδείσῳ" τοῦ
θεοῦ [h] ⁜ μοῦ".
8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ [i] τῆς"
[k] ἐν σμυρνῃ ἐκκλησίας" γράψον·
τάδε λέγει ὁ [l] πρῶτος" καὶ ὁ
ἔσχατος, [m] ὃς" ἐγένετο νε-
9 κρος, καὶ [n] ἔζησεν· Οἶδά
σου [o] = τὰ ἔργα, καὶ" τὴν
θλίψιν, καὶ τὴν πτωχείαν,
([p] ἀλλὰ πλούσιος" εἶ,) καὶ τὴν
βλασφημίαν [q] ⁜ ἐκ" τῶν λε-
γόντων ἰουδαίους εἶναι [r] ἑαυ-
τοὺς", καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ
συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ. [s] ∾
10 Μηδὲν" Φοβοῦ ἃ μέλλεις
[t] πάσχειν"· ἰδοὺ [u], μέλλει
[x] βαλεῖν" [y] ὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν"
εἰς Φυλακὴν, [z] ἵνα πειρα-
σθῆτε"·

---

g. μέσῳ τοῦ παραδείσου. k. ἐκκλησίας σμυρναίων. p. πλούσιος δὲ. s ∾ μὴ. y. ἐξ ὑμῶν ὁ διάβολος.

(e) = 10. 17. Mt. o. Compl. Vulg. ed. Areth. in comment. (f) + αὐτοῦ 26. 41. 42. (g) ABC. 6. 7. 8. 9. 14. (omiſſo τῷ 29.) 30. 31. 32. 33. 38. 45. al. 12. et Barb. 1. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Aeth. Slav. 10. (non 3. 4. 5) Vulg. Areth. Cypr. Orig. int. Primaſ. Idac. Vigil. Tychon. (h) + B. 6. 7. 8. 9. 14. 16. 25. 29. 30. 31. 32. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 13. et Barb. 1. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Slav. 10. (non alii.) Vulg. Areth. Cypr. Orig. int. Primaſ. alii. (i) τῷ A. (k) A. (ſed ἐν σμύρνης A.) C. 6. 7. 8. 9. 12. 14. 16. 25. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 38. 46. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Aeth. Slav. 10. (item Vulg. et Arm.) Andr. 2. Areth. Primaſ. (l) πρωτότοκος A. (m) = 9. 13. 25. 29. 32. al. 4. Mt. l. p. r. (n) + ἤδη Slav. ed. (o) = AC. 19. Mt. k. Ed. Copt. Aeth. Vulg. Andr. in comm. Primaſ. (p) ABC. 6. 7. 8. 9. 12. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) al. 18. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Verſſ. etiam Slav. mſ. et ed. Andr. in textu. Areth. Pſeudo Chryſ. Latini. (q) ABC. 6. 7. 8. 9. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 35. al. 14. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Copt. Arm. Slav. 3. 10. Vulg. Areth. Primaſ. (r) = 16. Alii transp. || αὐτοὺς 6. 31. 36. (s) μὴ ABC. 8. Mt. o. Andr. 2. (t) παθεῖν B. 6. 8. 9. 14. 29. 30. 31. 32. 33. 38. al. 8. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. Andr. 2. (u) + δὴ 6. 8. 9. 12. 29. 30** 31. 42. al. 12. Mt. k. l. o. p. Compl. Ed. Slav. 10. Andr. 2. Areth. (x) βάλλειν AC. 12. 29. 30. 32. 34. 35. 36. al. 2. pluresve. Mt. r. || = 30* (y) AC. 6. 12. 14. 17. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 45. al. 9. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Vulg. Areth. Primaſ. Tert. Hier. item Syr. Arr. Arm. (z) = Mt. r.

σθῆτε"· [a] καὶ ἕξετε θλίψιν"
[b] ∾ ἡμερῶν" δέκα. γίνου πι-
στὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώ-
σω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς.
11 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω, τί
τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλη-
σίαις· ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικη-
θῇ ἐκ τοῦ θανάτου [c] τοῦ δευ-
τέρου".
12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν
περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον·
τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομ-
φαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀ-
13 ξεῖαν· Οἶδα [d] — τὰ ἔργα
σου, καὶ" [e] ποῦ" κατοικεῖς,
ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ·
καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου,
καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν
μου, [f] = καὶ" ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις, [g] = ἐν: αἷς" [h] ἀντί-
πας" ὁ μάρτυς [i] μου" ὁ πιστὸς,
[ii] ὃς" ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν,
ὅπου [k] ὁ σατανᾶς κατοικεῖ".
14 Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ [l] ὀλίγα",
[m] ὅτι" ἔχεις [n] ἐκεῖ κρατοῦν-
τας" τὴν διδαχὴν βαλαὰμ,
ὃς [o] ∾ ἐδίδασκε" [p] τῷ" βα-
λὰκ [q] βαλεῖν" σκάνδαλον ἐν-
ώπιον

---

b ∾ ἡμέρας. k. κατοικεῖ ὁ σατανᾶς, o ∾ ἐδίδαξε. p ∾ τὸν.

(a) = Tert. (b) B. 6. 8. 9. 14. 29. 30. 31. 32. 33. (c. 35.) 38. al. 10. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Vulg. mſ. Tychon. (c) = harl. (d) = AC. 38. Ed. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. (non 10.) Vulg. Primaſ. Tychon. Hier. Non attingunt in comm. Andr. Areth. (e) ὅτι Arm. (f) = 6. 7. 8. 9. 12. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. 13. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Aeth. Arm. Vulg. mſ. Andr. Primaſ. Auctor quaeſt. ex utr. Teſt. (g) ἐν αἷς = AC. Copt. Vulg. mſ. Primaſ. Ansbert. Haymo. ἐμαῖς Erasm. Slav. 3. 4. (non 10.) || ἐν = 6. 9. 25. 29. 30. 31. 32. 33. (c. 35.) 38. al. 10. Mt. k. l. p. r. Ed. Vulg. mſ. Auctor quaeſt. (h) ἀντείπας A. 9. al. 4. Mt. p** ἀντ' εἶπας 19. 23. *quibus contendiſti cum teſte etc.* Syr. Erp. *quibus ſpectaculo expoſitus fuit etc.* Syr. mſ. *prodidiſti teſtem etc.* Copt. ap. Wilkins. *antiquis*, harl*. Alii aliter. (i) = 12. 36. Erp. || πιστὸς + μοῦ A. 14. Syr. (ii) = 6. 31. Aeth. demidov. Auctor quaeſt. (k) AC. 6. 12. 14. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 45. 46. al. 9. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Copt. Arm. Vulg. Andr. Areth. Latini. (l) = Slav. 3. (non 4. 10.) (m) = C. Syr. Copt. tol. harl* Codd. lat. Primaſ. Ansbert. (n) παρὰ σοὶ Arm. ἐκεῖ tol. (o) 6. 7. 8. 14. 16. 29. 30. 32. 33. (c. al. 2.) al. 9. Mt. o. al. 4. Compl. Areth. (p) AC. 11. ἐν τῷ 18. Erasm. Steph. 3. τὸν βασιλέα Areth. in comm. || τὸν βαλαὰκ C. 32. al. 3. Andr. 1. τὸν βαλαὰμ 14. 16. ἐν τῷ βαλαὰμ τὸν βαλὰκ Andr. ed. ἐν τῷ βαλαὰκ τὸν βαλαὰμ Andr. 1. in comm. (q) βασιλεῖ A.

ώπιον τῶν υἱῶν ἰσραήλ, [r] φα-
γεῖν [s] εἰδωλόθυτα" καὶ πορ-
15 νεῦσαι. Οὕτως ἔχεις καὶ σὺ
[t] κρατοῦντας" τὴν διδαχὴν
[u] = τῶν" νικολαϊτῶν * [x]
16 ὁμοίως*. Μετανόησον [y] ⁜ οὖν"
εἰ δὲ μὴ, ἔρχομαί [z] σοι"
[a] ταχὺ", καὶ πολεμήσω
[b] μετ' αὐτῶν" ἐν τῇ ῥομ-
φαίᾳ τοῦ στόματός μου [c].
17 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω, τί
τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλη-
σίαις· τῷ νικῶντι δώσω αὐ-
τῷ [d] † [e] τοῦ" μάννα τοῦ κε-
κρυμμένου, [f] καὶ δώσω αὐ-
τῷ" ψῆφον [g] λευκὴν", καὶ
ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν
γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς [h] οἶδεν"
εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.
18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ [i] τῆς" ἐν
[k] θυατείροις" ἐκκλησίας γρά-
ψον· τάδε λέγει [l] ὁ υἱὸς τοῦ
θεοῦ",

x. ὃ μισῶ. d † φαγεῖν ἀπὸ. h. ἔγνω.

(r) + καὶ 6. 7. 8. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 2.) al. 6. Mt. l. p. r. Slav. 10. Andr. 2. Areth. + τοῦ 9. 16. al. 2. (s) = Vulg. Sed non Primaſ. Ambr. Auctor quaeſt. Auct. de promiſſ. (t) = A m. (u) = AC. 6. 14. 29. 30. 32. 33. (c. al. 3.) al. 7. Mt. l. p. r. (x) AC. 6. 7. 8. 9. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 45. 46. al. 15. et Barb. 2. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. (non Arr.) Copt. Slav. 10. Vulg. Areth. Primaſ. Auct. quaeſt. ἣν μισῶ Andr. 1. ὁμοίως, ἣν μισῶ Slav. 3. 4. Andr. 2. ὁμοίως, ὃ μισῶ 12. 13. 17. ὃ μισῶ ὁμοίως lipſ. 4. || = 38. Aeth. (y) + AC. 6. 7. 8. 9. 12. 16. 29. 30. 31. 32. 33. (c. 34. 35.) 38. 45. 46. al. 12. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Arr. Aeth. Arm. Slav. 10. Andr. 2. Areth. (z) = 12. 38. Arm. (a) = Ambr. alic. Ansbert. Beda. Haymo. Rupert. Sed non Primaſ. Hier. (b) μετά σου Primaſ. Hier. (c) + καὶ ἐν τῇ ἀπειλῇ ἡ φιλανθρωπία 7. 16. 45. Ar. pol. Ex Andreae comment. (d) = ABC. 6. 8. 9. 29. 30. 31. 32. 33. 38. al. 10. et Barb. 1. Mt. k. l. p. r. Ed. Copt. Aeth. Vulg. Victorin. || φαγεῖν = Areth. in textu. Primaſ. || ἀπὸ = 11. 13. 14. 19. tol. Areth. in comm. Ambr. Auct. quaeſt. ἐκ 36. (e) τὸ B. Aeth. Vulg. Ambr. Auctor quaeſt. Victorin. Ante φαγεῖν pon. τοῦ 13. 14. (f) = 38. (g) = Hier. Gregor. 1. Auct. de prom. *ſanctum*, Arm. + *pretioſum*, Slav. 3. 4. (h) ABC. 6. 7. 8. 9. 12. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 34. 35. 36. 38. 46. al. 17. et Barb. 4. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (i) = C. τῷ Primaſ. item, omiſſo mox ἐκκλησίας, A. et ut videtur Tert. (k) θυατείραις Erasm. θυατείρῃ B. 7. 9. 14. Alii. Mt. p. θυατείρης 34. θυατείρων 38. (l) = Epiph.

θεοῦ", ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς m αὐτοῦ" ὡς φλόγα
πυρὸς, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ
19 ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ· Οἶδά
σου n — τὰ ἔργα, καὶ" τὴν
ἀγάπην, o καὶ τὴν πίστιν, καὶ
τὴν διακονίαν", p καὶ τὴν ὑπο-
μονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου"
q † τὰ ἔσχατα r πλείονα" τῶν
20 πρώτων. Ἀλλ' ἔχω κατὰ
σοῦ s †, ὅτι t ἀφεῖς" τὴν γυ-
ναῖκά u ⁜ σου" x ἰεζάβελ, y ἡ
λέγουσα" z ἑαυτὴν" προφῆτιν,
a καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς"
ἐμοὺς

---

o. καὶ τὴν διακονίαν, καὶ τὴν πίστιν, q † καὶ. s † ὀλίγα. t. ἐᾷς.
x. ἰεζαβὴλ. y. τὴν λέγουσαν. a. διδάσκειν καὶ πλανᾶσθαι.

(m) = A. 36. 38. Andr. 2. Epiph. (n) = 12. Ed. Copt. Epiph. (o) hoc ord. AC. 6. 12. 16. 25. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 45. al. 6. pluresve. Mt. k. l. o. p. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 4. 10. Vulg. mſ. Andr. Areth. Hier. Primaſ. Apring. Ansb. Haymo. || καὶ τὴν πίστιν ante καὶ τὴν ἀγάπην pon. Mt. r Vulg. ed. Epiph. (p) σου ἐν ὑπομονῇ Arm. (q) = AC. 6. 7. 8. 9. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 35. 36. 38. al. 17. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. 4. Vulg. Andr. Areth. Epiph. Orig. int. Primaſ. Auct. quaeſt. || ὅτι πλείονα τὰ ἔργα σου τὰ ἔσχατα τῶν πρώτων Arm. (r) κρείττονα 32** Auct. quaeſt. χείρονα 4. (s) = ABC. 6. 7. 8. 9. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 34. 35. 38. al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. 10. harl. tol. lipſ. 5. Codd. lat. Andr. 2. Epiph. Tert. Tychon. Auct. quaeſt. πολὺ 12. 17* 36. Barb. 1. Arm. (ſed rec. in m.) πολλὰ 28. Andr. 1. Cypr. Primaſ. Victor tun. (t) ἀφεῖς ſ. ἀφεὶς ABC. 6. 7. 8. 9. 12. 14. 16. 29. 30. 31. 32. al. 15. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Andr. 1. Epiph. Victor tun. ἀφίης 34. 35. Mt. k. Ed. Areth. ἀφῆκας 26. 36. Andr. 2. ποθεῖς 38. *tenes*, Tert. (u) + A. 6. 7. 8. 9. 12. 14. 29. 30. 31. al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Slav. 10. Andr. Areth. Cypr. Primaſ. Sed non Tert. Auct. quaeſt. Victor tun. (x) ABC. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Erasm. Ed. Epiph. Andr. Areth. (y) AC. Ed. ἡ λέγει B. 6. 7. 8. 9. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 2.) al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. καὶ λέγει 42. (z) αὐτὴν AB. 16. 40. (a) ABC. 6. 7. 8. 9. 12. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 2.) al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Codd. lat. item Slav. ant. Andr. Tert. Victor tun. Auct. quaeſt. Haymo. καὶ διδάσκει (πλάνην Arm.) πλανᾶν Arm. Slav. 4. *et finis eam docere etc.* Primaſ.

ἐμοὺς δούλους, πορνεῦσαι
καὶ [b] φαγεῖν εἰδωλόθυτα".
21 [c] Καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον
ἵνα μετανοήσῃ, [d] καὶ οὐ θέλει
μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς".
22 Ἰδοὺ, [e] † βάλλω αὐτὴν εἰς
[f] κλίνην", καὶ τοὺς μοιχεύ-
οντας μετ' αὐτῆς εἰς θλίψιν
μεγάλην, ἐὰν μὴ μετανοή-
σωσιν ἐκ τῶν ἔργων [g] αὐτῆς".
23 Καὶ τὰ τέκνα [h] αὐτῆς" ἀπο-
κτενῶ ἐν [i] θανάτῳ"· καὶ γνώ-
σονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι,
ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νε-
φροὺς καὶ καρδίας· καὶ δώσω
ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα
24 [k] ὑμῶν". Ὑμῖν δὲ λέγω,
[l] —τοῖς: λοιποῖς" τοῖς ἐν Θυα-
τείροις, ὅσοι οὐκ ἔχουσι τὴν
διδαχὴν ταύτην, [m] † οἵτι-
νες

b. εἰδωλόθυτα φαγεῖν. d. ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς, καὶ οὐ μετενόησεν. e † ἐγώ. g ∾ αὐτῶν. l. καὶ λοιποῖς. m † καὶ.

(b) AC. 33. (c. al. 3.) Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Verſſ. Andr. Areth. Epiph. Latini. (c) Vſ. 21. = 46. (d) A. (οὐκ ἠθέλησεν A. Primaſ. Victor tun. Alii.) BC. 6. 7. 8. 9. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) (καὶ εἰ μὲν θέλει etc. 38.) al. 18. Mt. k. l. p. r. item o** Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. 10. Vulg. Epiph. Andr. Areth. Tert. Cypr. Primaſ. Alii. ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς, caeteris omiſſis, 12. 17. || αὐτοῖς χρόνον μετανοεῖν ἐκ τῆς πορν. αὐτῶν, καὶ οὐ μετενόησαν Arm. (e) = AC. al. 31. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. 10. Vulg. Andr. Areth. Tert. Cypr. Alii. (f) φυλακὴν A. *luctum*, Quidam ap. Primaſ. (g) BC. 6. 7. 9. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 2.) 38. al. 15. et Barb. 3. Mt. o** al. 4. Compl. Ed. Syr. mſ. Erp. Aeth. Slav. 10. harl* tol. Vulg. mſ. Areth. Tert. Ansbert. Sed non A. 12. 36. Alii. Arm. Andr. Primaſ. Cypr. Alii. Nonnulli etiam μετανοήσῃ, loco pluralis. (h) αὐτῶν Arm. Slav. mſ. et ed. (exc. 10.) (i) θυμῷ 36. *gladio*, Victor tun. (k) αὐτοῦ B. 38. Vulg. ed. Tert. Victor. Auct. quaeſt. αὐτῶν Arm. et (omiſſo etiam ὑμῖν) Slav. 3. 4. (l) καὶ λοιποῖς = Arm. λοιποὶ Primaſ. λοιποῖς 2. 3. 6. 14. ap. Mill. 17. 18. 19. Slav. 4. τοῖς λοιποῖς AC. 7. 8. 9. 12. 13. et 16. ap. Beng. 14. ap. Wetſt. 25. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 38. 45. al. 10. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Aeth. Copt. Vulg. mſ. Andr. καὶ τοῖς λοιποῖς Ed. Areth. (m) = AC. al. 32. Mt. o. al. 4. Compl, Ed. Syr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 4. harl. Vulg. mſ. Andr. Areth. Primaſ. Sedul. Ioachim.

νες οὐκ ἔγνωσαν τὰ [n] βαθέα"
τοῦ σατανᾶ, (ὡς λέγουσιν·)
οὐ [o] ∾ βαλῶ" ἐφ' ὑμᾶς ἄλ-
25 λο βάρος· [p] Πλὴν ὃ [q] ἔχε-
τε", κρατήσατε, ἄχρις οὗ
26 [r] ἂν ἥξω". [s] Καὶ" ὁ νικῶν,
[t] καὶ ὁ" τηρῶν ἄχρι τέλους
τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ
27 ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν· Καὶ
ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σι-
δηρᾷ· [u] ὡς τὰ σκεύη τὰ κε-
ραμικὰ [x] ∾ συντρίβεται",
28 Ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ
πατρός μου· καὶ δώσω αὐτῷ
29 τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν. Ὁ
ἔχων οὖς, ἀκουσάτω, τί τὸ
πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

1 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρ-
δεσιν ἐκκλησίας γράψον· τά-
δε λέγει ὁ ἔχων τὰ [y] ἑπτὰ"
πνεύματα [z] τοῦ θεοῦ", καὶ
τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας· οἶδά σου
τὰ ἔργα, ὅτι [a] † ὄνομα ἔχεις
[b] ὅτι ζῇς", καὶ νεκρὸς εἶ.
2 Γίνου γρηγορῶν, καὶ [c] στή-
ρισον" [d] τὰ λοιπὰ, ἃ [e] ἔμελ-
λον

n. βάθη. o ∾ βάλλω. x ∾ συντριβήσεται. a † τό.
c. στήριξον. e. μέλλει ἀποθανεῖν ∾ ἔμελλες ἀποβάλλειν.

(n) βαθέα f. βάθεα AC. 6. 7. 8. 9. 14. 16. 30. 31. 32. 33. (c. al. 2.) 38. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 2. et ed. βαθύτερα 29. (o) βάλλω AC. 6. 7. 8. 9. 12. 16. 29. 30. 31. 32. 38. al. 16. Mt. l. p. r. Ed. Areth. Victorin. Tychon. λέγω 41. 42. (p) πλὴν ὃ ἔχετε antecedentibus jungit 25. (q) ἔχω 26. 41. 42. ἔχητε 31. (r) ἀνοίξω 8. 9. 14. 16. 25. 29. 32. 33. al. 10. et Barb. 1. Mt. l. p. r. || = lipf. (s) = 7. 16. 38. Tychon. Rupert. (t) = Arm. (u) + ἃ 8. + καὶ Syr. Arr. Aeth. Arm. Slav. ant. Vulg. Tychon. + καὶ συντρίψει αὐτοὺς et mox συντρίβεται* feu συντρίβονται** 36. (x) 6. 8. 9. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 2.) al. 15. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. ed. Vulg. Andr. 2. Areth. Primaf. Tychon. (y) = 12. Erasm. Steph. 3. (z) = 25. (a) = AC. 12. 14. 16. 29. 31. 32. al. 15. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (b) καὶ ζῇς 9. 14. 29. al. 18. Mt. k. l. p. r. Areth. in textu. ζῶντος Arm. (c) AC. 6. 8. 12. 32. al. 4. Mt. l. o* p. Syr. στηρίζων 7. Slav. 4. τήρησον 9. 13. 25. 29. 30. 36. al. 3. Syr. *fervans*, Slav. 4. (d) σὲ τὸ λοιπὸν, ὅτι μέλλεις ἀποθνήσκειν Arm. (e) ἔμελλον (f. ἔμελλεν 7. item 16. Areth.) ἀποθανεῖν (f. ἀποθνήσκειν 28. 36. Andr. 1. Areth.) AC. 7. 12. 16. 28. 34. 35. 38. 45. Syr. Erp. Copt. Vulg. Andr. Areth. in textu. Primaf. ἔμελλες ἀποβάλλειν (f. ἀποβαλεῖν) B. 6. 8. 9. 14. 25. 29. 30. 31. 32. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Ar. pol.

λον ἀποθανεῖν"· οὐ γὰρ εὕρηκά
σου [f] τὰ" ἔργα πεπληρωμένα
ἐνώπιον [g] τοῦ θεοῦ [h] ⁜ μου"·
3 Μνημόνευε οὖν, πῶς εἴληφας
[i] = καὶ ἤκουσας, καὶ τή-
ρει", καὶ μετανόησον. [k] ἐὰν
οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ἥξω
[l] — ἐπί σε" ὡς κλέπτης, καὶ
οὐ μὴ [m] γνῷς", ποίαν ὥραν
4 ἥξω ἐπί σε. [n] ⁜ Ἀλλ'"
ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα [o] † ἐν
σάρδεσιν, [p] ἃ" οὐκ ἐμόλυ-
ναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν· καὶ πε-
ριπατήσουσι [q] μετ' ἐμοῦ" ἐν
λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί εἰσιν [r].
5 Ὁ νικῶν, [s] οὗτος" περιβα-
λεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς·
καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς
ζωῆς, καὶ [t] ὁμολογήσω" τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ ἐνώπιόν τοῦ πατρός
μου, [u] καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγ-
6 γέλων αὐτοῦ". Ὁ ἔχων οὖς,
ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέ-
γει ταῖς ἐκκλησίαις.
7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φι-
λαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον·
τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀλη-
θινός,

o † καί. t. ἐξομολογήσομαι.

(f) = AC. Erasm. (g) + κυρίου 17. 46. Slav. 3. 4. (h) + AC. 9. 14. 29. 35. (c. al. 3.) 38. al. 22. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Erp. (*coram me*, Ar. pol.) Aeth. Vulg. Andr. 1. Areth. Primaſ. Victorin. Tychon. + σου, ſed in m. μου, Slav. ed. (i) = B. 9. 14. 29. 33. 46. al. 16. Mt. o. al. 4. καὶ τήρει = Aeth. || εἴληφας καὶ = Arm. (k) *Si autem non egeris poenitentiam, veniam et ſuſcitabo adventum meum ad te, quaſi fur veniam, et etc.* Primaſ. (l) = A. 12. 28. Ed. Arm. Copt. Slav. 3. 4. harl* tol. Vulg. mſ. Andr. Primaſ. || ἥξω ἐπὶ σὲ = Aeth. Poſterius ἥξω ἐπὶ σὲ = Vulg. mſ. Poſterius ἐπὶ σὲ = Ansbert. Haymo. (m) γνώσῃ 7. 9. 14. 29. al. 13. Mt. k. p. r. (n) + AC. al. 31. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. (+ ὅς Arm.) Slav. 3. 4. Vulg. Andr. Areth. Orig. int. Primaſ. (o) = AC. 7. 9. 12. 14. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 21. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Vulg. Andr. Areth. Primaſ. (p) οἵ 17. 28. 37. 38. Barb. 1. Eraſm. Vulg. Andr. Areth. Primaſ. (q) = Arm. μετὰ σοῦ Aeth. (r) + καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, λέγοντες· ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος σαβαώθ, παντοκράτωρ, ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος 17. (s) οὕτως AC. 9. 33. (c. 35.) al. 12. Mt. o. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Arm. Vulg. Primaſ. (t) AC. 7. 8. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. 46. al. 20. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (u) = 9. 23. 27.

ϑινὸς, ὁ ἔχων τὴν [x] κλεῖν″
τοῦ [y] δαβὶδ″· ὁ ἀνοίγων, καὶ
οὐδεὶς [z] κλείει· καὶ κλείει,
8 καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει″ Οἶδά
σου τὰ ἔργα· ἰδοὺ, δέδωκα
ἐνώπιόν σου ϑύραν ἀνεῳγμέ-
νην [a] ἣν″ οὐδεὶς δύναται κλεῖ-
σαι [b] αὐτήν″· ὅτι [c] μικρὰν″
ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς
μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἠρ-
9 νήσω τὸ ὄνομά μου. Ἰδοὺ,
δίδωμι [d] ἐκ τῆς συναγωγῆς″
τοῦ σατανᾶ τῶν λεγόντων
ἑαυτοὺς ἰουδαίους εἶναι, καὶ
οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ ψεύδονται·
[e] ἰδοὺ″, ποιήσω αὐτοὺς, ἵνα
[f] ∾ ἥξωσι″ καὶ [g] ∾ προσκυ-
νήσωσιν″ ἐνώπιον τῶν ποδῶν
σου. καὶ [h] γνῶσιν″, ὅτι [i] =
10 ἐγὼ″ ἠγάπησά σε· [k] ″Οτι″
ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπο-
μονῆς μου, κἀγώ σε [l] τη-
ρήσω″ ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πει-
ρασμοῦ [m] τῆς μελλούσης ἔρ-
χεσϑαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅ-
λης, πειράσαι [n] τοὺς κατοι-
11 κοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. [o] † ″Ερ-
χομαι ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις,
ἵνα

x. κλεῖδα. a. καὶ. f ∾ ἥξουσι. g ∾ προσκυνήσουσιν. o. † ἰδοὺ.

(x) AC. al. 24. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Orig. Epiph. (y) ᾅδου 7. 16. 33. 45. Quaedam exemplaria ap. Andr. *abyſſi*, Copt. (z) κλείσει αὐτὴν, εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων, (+ καὶ κλειων 5. 7. 37. 45. Barb. 1. Ar. p.) καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει 5. 7. 9. 14. 29. 37. 45. al. 16. et Barb. 1. Mt. l. p. r. Alius liber ap. Andr. in Mt. o. Compl. Ar. pol. κλείσει ſ. κλείει, (καὶ) κλείων, καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει ſ. ἀνοίξει A. 6. 11. 12. 34. 40. Barb. 1. Mt. k. o. Slav. mſ. et ed. Orig. Primaſ. Hilar. item Syr. Erp. Vulg. Alii aliter. (a) AC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 22. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. Orig. Areth. Primaſ. (b) = Mt. o. (c) μακρὰν 37. οὐ μικρὰν 38. Andr. 1. (d) σοι τὴν συναγωγὴν Arm. || σοι addunt etiam Vulg. mſ. Andr. 1. (e) = Arm. καὶ 12. Mt. o. Andr. || ἰδοὺ . . ἥξωσι = Aeth. (f) AC. 14. 28. 33. 36. Compl. (g) AC. 25. Aeth. (h) γνώσῃ 14. Primaſ. γνώσονται 15. 36. γνώσωνται Mt. o. *ſcient*, Vulg. Aeth. (i) = 9. 14. 17. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 15. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Areth. Primaſ. (k) καὶ A. καὶ ὅτι Arm. (l) ἐξήγαγον 36. (m) + σου Arm. μου Vulg. mſ. (n) + πάντας Arm. (o) = AC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 22. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Erp. Copt. Slav. 4. tol. Vulg. mſ. Andr. Areth. Primaſ. Haymo. Ambr.

ἵνα [p] μηδεὶς λάβῃ" τὸν στέ-
12 φανόν σου. Ὁ νικῶν, ποιή-
σω αὐτὸν στύλον ἐν τῷ [q] ναῷ"
τοῦ θεοῦ [r] μου", καὶ ἔξω
οὐ μὴ [s] ἐξέλθῃ" ἔτι· καὶ
[t] γράψω" ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνο-
μα [u] τοῦ θεοῦ μου, [x] καὶ
τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ θεοῦ
μου", [y] τῆς καινῆς" ἱερουσα-
λὴμ, ἡ [z] καταβαίνουσα" [a] ἐκ"
τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ
μου, καὶ τὸ ὄνομά [b] μου"
13 τὸ καινόν. [c] Ὁ ἔχων οὖς,
ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέ-
γει ταῖς ἐκκλησίαις.
14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς [d] ἐν
λαοδικείᾳ ἐκκλησίας" γράψον· τά-
δε λέγει ὁ ἀμὴν, ὁ μάρτυς
ὁ πιστὸς [e] καὶ ἀληθινὸς", [f] ἡ
ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ θεοῦ·"
15 Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε
ψυχρὸς εἶ, οὔτε ζεστός·
[g] ὄφελον ψυχρὸς [h] ἦς", [i] ἢ"
16 ζεστός. Οὕτως, ὅτι χλια-
ρὸς εἶ, [k] καὶ οὔτε ζεστὸς οὔτε ψυ-
χρὸς", [l] μέλλω σε ἐμέσαι" ἐκ
17

z. καταβαίνει. d. ἐκκλησίας λαοδικέων. h. εἴης. k. καὶ οὔτε ψυχρὸς οὔτε ζεστὸς.

(p) μὴ λάβῃ τις ταχὺ 7. 16. 45. (q) λαῷ Sphalma editionum qu. etiam Elzev. (r) = 11. 29. 36. (s) ἐξέλθω 28. 40. 41. 42. ἐξέλθοι 36. (t) γράψον 41. 42. (u) + μου καὶ τὸ ὄνομα 38. (x) = 12. Syr. τῆς πόλεως τοῦ θεοῦ μου = 35. 40. || τῆς πόλεως . . . τὸ ὄνομα = 32. (y) ante τοῦ θεοῦ μου pon. Erp. Copt. (z) AC. 12. 15. 28. (25. 37. 38.) pluresve. Erasm. Steph. 3. Ed. Arm. Slav. 4. (a) ἀπὸ 6. 7. 16. 29. 30. 31. 45. al. 9. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. (b) = 7. 9. 14. 16. 29. 33. 38. 45. al. 14. Mt. k. l. p. r. Andr. 1. Areth. (c) Vſ. 13. = Slav. 3. (non 4. 5.) Primaſ. (d) AC. al. 32. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Aeth. Vulg. Andr. Areth. Primaſ. (e) = Slav. 3. Fauſtin. presb. Fulg. ὁ ἀληθ. 7. 14. 28. 45. Syr. Andr. 1. καὶ ὁ ἀληθ. C. (f) = 12. || ἡ ἀρχὴ] ὅς ἐστιν ἡ ἀρχὴ Arm. ὁ ἄρχων Slav. 3. 4. ἡ ἀπαρχὴ Andr. 1. in textu. || κτίσεως] πίστεως Ar. pol. (g) ὄφελον . . ἢ ζεστός. = A. Mt. k. (h) C. al. 27. Mt. o. al. 3. Compl. Ed. Andr. Areth. εἶς 16. 32. || = 12. (i) ὁ 28. (k) hoc ord. C. al. 24. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Andr. Areth. Salvian. || = 10. harl* Primaſ. Ambr. Ambroſiaſt. || καὶ οὔτε] οὐ ſ. καὶ οὐ 14. 17. 29. 31. 32. al. 6. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. (l) μέλλεις ἐμέσεσθαι Arm. + καὶ ἐλέγχω σε 38.

17 τοῦ στόματός μου. Ὅτι
λέγεις· m — ὅτι" πλούσιος
εἰμὶ, καὶ πεπλούτηκα, καὶ
n ∾ οὐδενὸς" χρείαν ἔχω·
καὶ οὐκ οἶδας, ὅτι σὺ εἶ ὁ
ταλαίπωρος o καὶ p ⁜ ὁ"
ἐλεεινὸς, καὶ πτωχὸς q καὶ
18 τυφλὸς" καὶ γυμνός· Συμ-
βουλεύω σοι r ἀγοράσαι" s παρ'
ἐμοῦ" χρυσίον t πεπυρωμέ-
νον" u ἐκ πυρὸς", ἵνα πλου-
τήσῃς· καὶ ἱμάτια λευκὰ,
x ἵνα περιβάλῃ, καὶ μὴ"
φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς
γυμνότητός σου· καὶ y κολ-
λούριον" z ἐγχρῖσαι" τοὺς ὀ-
φθαλμούς σου, a ἵνα βλέπῃς".
19 Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγ-
χω καὶ παιδεύω· b ∾ ζήλω-
σον" c οὖν" καὶ μετανόησον.
20 Ἰδοὺ, ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύ-
ραν, καὶ κρούω· ἐάν τις d ἀ-
κούσῃ τῆς φωνῆς μου, καὶ"
ἀνοίξῃ e τὴν θύραν", f + καὶ"
εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ
δειπνήσω μετ' αὐτοῦ, καὶ
21 αὐτὸς μετ' ἐμοῦ g. Ὁ
νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι

n ∾ οὐδέν. z. ἔγχρισον. b ∾ ζήλευε.

(m) = 7. 9. 14. 16. 29. 30. 33. (al. 2.) al. 10. Mt. o. al. 3. Compl. Ed. Vulg. ed. ſixt. Andr. 2. Cypr. Ambr. Salvian. (n) AC. 12. (o) καὶ ὁ ἐλέεινος = Aeth. Andr. 1. Salvian. (p) + A. 16. 29. 31. 33. (c. al. 2.) 38. al. 9. pluresque. Mt. l. o. p. Compl. Ed. Areth. (q) = 36. Poſt γυμνὸς pon. 16. Ar. Aeth. Arm. Ambr. Haymo. (r) *eme*, Slav. 3. 4. (s) = 31. 34. 35. Poſt χρυσίον pon. 14. 29. 38. al. 10. pluresque. Mt. k. l. p. r. Compl. Areth. (t) πεπειρασμένον Arm. et Ambr. ut videtur. Utrumque, omiſſo ἐκ πυρὸς, conjungere videtur Vulg. (u) = 16. (x) περιβάλῃ, ἵνα μὴ Slav. ant. Vulg. mſ. (y) κολούριον Compl. κουλούριον 29. κουλλούριον Erasm. Andr. 1. κολλύριον C. 7. 9. 12. 14. 16. 31. 32. 33. (c. al. 2.) al. 9. Mt. k. l. p. r. Ed. Vulg. Andr. 2. Areth. Latini. (z) AC. 7. 16. 18. 28. 45. Ed. Andr. 1. ἐγχρίσῃ 23. 38. 42. ἵνα ἐγχρίσῃ 9. 14. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 2.) al. 6. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. ἵνα ἐγχρίσῃς 4. al. 3. || + ἐπὶ 10. 37. Compl. (a) = 36. Victorin. Tychon. ἵνα ἐμβλέπῃς Mt. r. ἵνα κλέπτῃς 28. (b) AC. 9. 14. 29. 33. (c. al. 2.) al. 13. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. ζήλου 6. et ap. Mill. 11. *crede*, Primaſ. (c) = 7. 12. 16. νῦν Arm. (d) = Orig. quater. Hilar. Ambr. (e) = Orig. ſemel. Hier. μοι Aeth. (f) + 12. 14. 17. 29. 32. 33. (c. al. 2.) al. 9. et Barb. 3. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. 5. (non Orig.) (g) + *in throno meo*, Primaſ.

μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου,
ὡς κἀγὼ ἐνίκησα, καὶ ἐκά-
θισα [h] μετὰ τοῦ πατρός μου
22 ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ". Ὁ ἔ-
χων οὖς, ἀκουσάτω, τί τὸ
πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλη-
σίαις.

1 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ
ἰδοὺ, θύρα [i] ἀνεωγμένη" ἐν τῷ
οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώ-
τη, ἣν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος
[k] λαλούσης" μετ' ἐμοῦ, [l] λέ-
γων". Ἀνάβα ὧδε, καὶ δείξω
σοι, ἃ δεῖ γενέσθαι [m] με-
2 τὰ ταῦτα". [n] = Καὶ" εὐ-
θέως* ἐγενόμην ἐν πνεύματι·
καὶ ἰδοὺ, θρόνος [o] ἔκειτο"
ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ [p] ∾
τοῦ θρόνου" καθήμενος·
3 [q] = Καὶ ὁ καθήμενος" [r] †
ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι
[s] καὶ [t] σαρδίῳ"· καὶ [u] ἶρις" [x] κυ-
κλόθεν" τοῦ θρόνου [y] ὅμοιος"
4 [z] ὁράσει σμαραγδίνῳ." [a] Καὶ"
κυκλόθεν τοῦ θρόνου [b] θρό-
νοι" εἴκοσι [c] † τέσσαρες· καὶ
ἐπὶ

i. ἠνεῳγμένη. l. λέγουσα. p ∾ τὸν θρόνον. r † ἦν.
t. σαρδίνῳ. y ∾ ὁμοία ∾ ὁμοίως. c † καί.

(h) ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ πατρός μου Arm. Moyſes in epiſt. ad Cypr. ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ = lipſ. 6. (i) 7. 12. 14. 29. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. (k) λεγούσης 33. 40. (l) A. 9. 14. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 14. Mt. k. l. p. r. Ed. Slav. mſ. et ed. καὶ λεγούσης 7. 16. Ambr. || = 15. (m) = Ambr. bis. Sequentibus jung. harl. Hier. (n) = A. 9. 14. 29. 33. al. 12. Mt. l. p. r. Syr. harl. Vulg. mſ. Primaſ. Hier. Apring. || εὐθέως δὲ Slav. 4. || εὐθέως = tol. (o) ἐκεῖ Arm. (p) A. 7. 9. 14. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 13. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. Caſſiod. (q) = 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arr. (non Syr.) Aeth. Arm. Slav. 4. (non 3.) Andr. Areth. (r) = Iidem et A. 7. 26. al. 3. Syr. (s) + σμαράγδῳ 26. 41. 42. 44. item 13. (t) σαρδίῳ ſ. σαρδείῳ A. al. 30. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. || + καὶ κρυστάλλῳ Slav. 4. (u) ἱερεῖς A. 28. Aeth. Arm. (x) κύκλῳ 36. Mt. k. κύκλωθεν 16. 32. Mt. r. Andr. 1. (y) ὅμοιος A. 6. 11. 12. 30. Erasm. Steph. 3. Andr. 1. ὁμοίως 9. 14. 29. 32. 33. al. 9. Mt. l. p. r. Ed. Areth. ὁμοίως ὡς 38. ὁμοία ὡς Mt. k. ὅμοιοι (cf. not. u.) 28. Arm. (z) ὅρασις σμαραγδίνων 9. 29. 30. 32. 33. al. 10. et Barb. 1. Mt. l. p. r. ὅρασις σμαράγδου 38. Mt. k. ὁράσεις σμαράγδων 14. (a) = 9. 14. 29. 33. (c. 36.) al. 5. Mt. p. r. Syr. (b) θρόνους A. 34. 35. (c) = A. Alii. Mt. k. l. Compl. Erasm. Ed. Areth. Sic mox iterum. Alii utroque loco literas habent numerales κδ. || κδ prius = 38.

ἐπὶ τοὺς [d] θρόνους" [e] † εἴκοσι
[e] † τέσσαρας* πρεσβυτέρους,
[f] καθημένους", περιβεβλημέ-
νους [g] ἐν" ἱματίοις λευκοῖς·
καὶ [h] † ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐ-
5 τῶν στεφάνους χρυσοῦς. Καὶ
ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται
ἀστραπαὶ [i] καὶ φωναὶ καὶ βρον-
ταί"· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες [k] πυ-
ρὸς" καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ
θρόνου [l] + αὐτοῦ", [m] αἵ εἰ-
σι [n] — τὰ" ἑπτὰ πνεύματα
6 [o] τοῦ θεοῦ"· Καὶ ἐνώπιον
τοῦ θρόνου [p] [q] ⁜ ὡς" θάλασ-
σα [r] ὑαλίνη", ὁμοία κρυστάλ-
λῳ· [s] καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρό-
νου" [t] καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου"
τέσσαρα ζῶα γέμοντα [u] ὀ-
φθαλμῶν" ἔμπροσθεν καὶ ὄ-
7 πισθεν. Καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶ-
τον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ
δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ,
καὶ τὸ τρίτον ζῶον ἔχον [x] τὸ"
πρόσωπον [y] ἀνθρώπου", καὶ τὸ
τέταρ-

c † καὶ. e † εἶδον τοὺς. h † ἔσχον. i. καὶ βρονταὶ καὶ φωναί· y. ὡς ἄνθρωπος ∾ ὡς ἀνθρώπου.

(d) poſt κδ pon. A. 17. 18. 19. (e) = Iidem et 8. 9. 36. al. 6. et Barb. 2. Erasm. Ed. Syr. Arr. Aeth. Copt. Arm. Slav. 3. 4. Vulg. Primaſ. Hier. (habet Tychon.) τοὺς (omiſſo εἶδον) 13. 16. ap. Beng. 29. 30. 31. 33. (c. al. 2.) al. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. Areth. (f) = 11. (g) = A. 28. Andr. 1. (h) = A. al. 31. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Vulg. Andr. Areth. Primaſ. Hier. (i) A. al. 23. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Verſſ. Andr. Areth. Primaſ. Hier. Caſſiod. || φωναὶ = 11. Ante ἀστρ. pon. 29. (k) = 36. Aeth. Vulg. Andr. ap. Mill. (l) + 7. 8. 14. 16. 29. 33. (c. al. 2.) al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Andr. 1. Areth. || Poſt θρόνου prius + αὐτοῦ Slav. 4. (m) καὶ 14. ἅ ἐστιν A. (n) = 6. 11. 16. 29. al. 12. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. (o) = Mt. k. (p) + αὐτοῦ 7. 40. 46. Ar. pol. (q) + A. 7. 9. 14. 16. 29. 36. 38. 40. 46. al. 21. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Erp. Copt. Vulg. Areth. Tert. Aug. Hier. Caſſiod. Victorin. Poſt θάλασσα pon. Slav. 4. (r) ὑελίνη 9. 10. 35. 38. Barb. 1. Mt. k. o. Compl. Andr. in comm. (s) = Ar. pol. Aeth. *ante thronum*, Caſſiod. (t) = 28. 29. 30. Copt. Erp. harl* Tychon. || καὶ = Mt. k* (u) ὀφθαλμοὺς 16. 28. 36. (x) = 14. 16. 29. al. 11. Mt. k. p. r. (y) ἀνθρώπου 14. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 2.) al. 8. et Barb. 2. Mt. k. p. r. Ed. Slav. 4. (non 3.) Iren. gr. Andr. 2. Areth. ὡς ἀνθρώπου A. 11. 13. 36. Syr. Arr. Copt. Vulg. *quaſi humanam*, Primaſ. Iren. int.

τέταρτον [z] ζῶον″ ὅμοιον ἀετῷ
8 [a] πετομένῳ″. Καὶ [b] ⁜ τὰ″ τέσσαρα ζῶα, ἓν καθ' [c] ἓν αὐτῶν″ [d] ἔχον″ [e] ἀνὰ″ πτέρυγας ἕξ, κυκλόθεν* [f] [g] καὶ ἔσωθεν″ [h] γέμουσιν″ [i] ὀφθαλμῶν″· καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, [k] λέγοντες″· [l] ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος″ κύριος [m] ὁ θεὸς″ ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν, [n] καὶ
9 ὁ ὢν″, καὶ ὁ ἐρχόμενος. Καὶ ὅταν [o] ∾ δώσουσι″ τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, τῷ ζῶντι εἰς τοὺς
10 αἰῶνας τῶν αἰώνων, Πεσοῦνται οἱ εἴκοσι [p] † τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον [q] τοῦ καθημένου ἐπὶ″ τοῦ θρόνου, καὶ

a πετωμένῳ. c. ἑαυτὸ ∾ ἓν. d. εἶχον. h. γέμοντα. k. λέγοντα. o. ∾ δῶσι. p † καὶ.

(z) ⚌ 6. 14. 26. 29. 30. 31. 32. 33. (c. 34. 35.) 41. 42. Mt. k. l. p. r. Areth. (a) A. 9. 14. 16. 19. pluresve. Mt. o. al. 4. Andr. Areth. (b) + τὰ A. 6. 7. 14. 16. 29. 36. al. 9. Mt. o. r. Ed. Syr. (c) AB. 7. 12. 28. 36. al. 10. Mt. o. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. ed. Vulg. Andr. Tychon. ἓν 9. 14. 16. 29. 33. al. 13. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. ἑαυτῶν Andr. 1. || + ἑστὼς 34. 35. (d) ⚌ 31. ἔχον B. 7. 12. 14. 29. al. 13. Mt. k. l. o. r. Compl. Ed. Andr. ἔχων A. 16. 30. 32. 36. al. 2. Slav. ant. ἔσχον 9. ἔχοντα 38. Mt. p. (e) ⚌ 40. 41. (f) + καὶ ἔξωθεν B. 12. 33. (c. 35.) item, absque καὶ, 14. *ante ſe et retro*, Primaſ. *intus et foris*, Victorin. et alia translatio ap. Primaſ. (g) ⚌ 33. (c. 35.) 38. Arm. (h) AB. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 46. al. 20. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. ant. Vulg. Andr. Areth. (i) ὀφθαλμοὺς 16. (k) A. 7. 9. 14. 16. 31. 32. 33. (c. al. 3.) al. 11. et Barb. 3. Mt. o* al. 4. Eraſm. Ed. Andr. Areth. Primaſ. Rupert. (l) ἅγιος novies repetunt B. 9. 29. 30. 32. 33. (c. 34. 35.) al. 12. et Barb. 2. Mt. l. o. p. Compl. Damaſc. Sexies repetunt 38. 40. Ter tantum habent Verſſ. Andr. Areth. Ephr. Tert. Hier. Rufin. Victorin. Vigil. Primaſ. Alii. (m) σαβαώθ 7. 17* 28. 36. 39. Ar. pol. Slav. 4. Andr. 1. Ephrem. ſemel (al. omittit). Utrumque jung. Fulg. ſemel. (n) ⚌ 16. 39. Ante ὁ ἦν pon. 17. 31. 36. Mt. o** lipſ. 4. Andr. 2. Ephr. Vigil. Ansbert. (o) 6. 9. 29. 30. al. 12. Mt. l. o. p. r. Ed. Vulg. Areth. δώσει 13. 27. 31. 40. Compl. δώσωσι 7. 12. 14. 16. 32. 39. (p) ⚌ A. Alii. Compl. Ed. (q) ⚌ Slav. 4. Primaſ. Fulg. Vigil.

καὶ [r] προσκυνήσουσι" τῷ ζῶν-
τι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων [s], καὶ [t] βαλοῦσι" τοὺς
στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ
11 θρόνου, λέγοντες· Ἄξιος εἶ,
[u] κύριε", λαβεῖν τὴν δόξαν
καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύ-
ναμιν· ὅτι σὺ ἔκτισας [x] τὰ"
πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά
σου [y] ἦσαν", [z] καὶ ἐκτίσθη-
σαν".

1 Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν [a]
τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρό-
νου βιβλίον γεγραμμένον ἔσω-
θεν* καὶ [b] ∾ ὄπισθεν", κα-
τεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑ-
2 πτά. Καὶ εἶδον ἄγγελον ἰ-
σχυρὸν, κηρύσσοντα [c] ⁜ ἐν"
φωνῇ μεγάλῃ [d]· τίς [e] = ἐ-
στιν" ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βι-
βλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφρα-
3 γῖδας αὐτοῦ; Καὶ οὐδεὶς ἠ-
δύνατο

y ∾ εἰσι. b ∾ ἔξωθεν.

(r) προσκυνοῦσι Erasm. Steph. 3. (s) + ἀμὴν 32. Slav. 4. (t) βάλλουσι 12. 30. 32. 36. Mt. o* Compl. Erasm. Steph. 3. Andr. 1. (u) κύριε, ὁ θεὸς ἡμῶν 7. 14. 16. 28. 36. 38. 39. Mt. k. Ed. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Vulg. Andr. 1. Primaſ. Fulg. item (ſed ὁ κύριος καὶ ὁ θ. ἡ.) AB. 17** ὁ κύριος καὶ ὁ θ. ἡ. ὁ ἅγιος 6. 8. 9. 17* 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 2.) 44. al. 13. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Areth. Theodor. ſtudit. (x) = 14. 29. 33. (c. al. 2.) al. 8. Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. 2. Areth. (y) AB. 6. 8. 9. 14. ap. Mill. 29. 33. 46. al. 13. et Barb. 4. Mt. l. p. r. Arr. Copt. Slav. 4. Vulg. Areth. Tychon. Alia verſio ap. Primaſ. οὐκ ἦσαν 14. ap. Wetſt. 38. *et ex tua poteſtate ſunt conſtituta*, omiſſo εἰσι καὶ, Primaſ. *et per manum tuam ſunt, et per voluntatem tuam fuerunt et creata ſunt*, Syr. ἦσαν καὶ = 36. (z) = A. Ante εἰσὶ καὶ pon. Arm. Andr. 2. (a) + *Dei*, etiam vſ. 7. Cypr. Primaſ. Caſſiod. (b) 7. 9. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 22. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. ed. Vulg. Orig. mſ. (ſed ed. bis ut rec. bis autem vel ter γεγραμμ. ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν.) Andr. Areth. Oec. in textu in cod. Andr. 1. Hilar. Caſſiod. in comm. Primaſ. Victorin. Tychon. Hier. Sed rec. A. (12. 14. alii) Syr. Cypr. || + καὶ 13. 17. Mt. r. Aeth. Orig. ſemel. (c) A. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 46. al. 15. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Orig. mſ. Andr. 2. Areth. (d) + καὶ λέγοντα Arm. (e) = A. 10. 12. 36. 37. 38. Mt. o. Compl. Ed.

δύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ [f] + ἄνω" g οὐδὲ" ἐπὶ τῆς γῆς, h οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς", ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, οὐδὲ
4 i βλέπειν" αὐτό. Καὶ [k] ἐγὼ" ἔκλαιον [l] ∾ πολλὰ", ὅτι οὐδεὶς [m] ἄξιος" εὑρέθη ἀνοῖξαι n † τὸ βιβλίον, οὔτε
5 βλέπειν αὐτό. Καὶ εἷς o ἐκ" τῶν πρεσβυτέρων λέγει p μοι· μὴ κλαῖε"· ἰδοὺ, ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ q † ἐκ τῆς φυλῆς ἰούδα, ἡ ῥίζα δαβὶδ, [r] ∾ ἀνοῖξαι" τὸ βιβλίον καὶ [s] † τὰς
6 ἑπτὰ σφραγῖδας αὐτοῦ. Καὶ εἶδον [t] † ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων, ἀρνίον

---

l ∾ πολὺ. n † καὶ ἀναγνῶναι. q † ὢν. r ∾ ὁ ἀνοίγων. s † λῦσαι. t † καὶ ἰδοὺ.

Ed. Slav. 4. Orig. Epiph. Orig. int. Post ἄξιος pon. 14. 16. 29. 33. Alii multi. Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. Areth. Cypr. Primas. (f) + 7. 9. 14. 16. 29. 38. al. 13. Mt. l. p. r. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. (g) οὔτε bis vel ter, 14. 29. Alii. Mt. l. p. r. Ed. Orig. Andr. (h) = 12. ap. Mill. Mt. o. (habet in m.) Aeth. (i) βλέπειν εἰς Arm. γὰρ ἔβλεπον Arm. ed. in m. *perspicere*, Cypr. Primas. (k) = 12. 36. Erasm. Copt. Aeth. Arm. in textu. Orig. Epiph. (l) πολὺ 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 21. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. Cypr. πολλοὶ Copt. Aeth. item Arm. || = Orig. Areth. || καὶ ἔκλαιον (+ *angelorum ordines*, Slav. 4. et Andr. comm. slav.) πολλοὶ, καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολὺ Slav. 3. 4. (m) = 12. 31. (n) = B. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 18. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Vulg. Orig. Epiph. Areth. Cypr. Hilar. Oros. Primas. Tychon. Post βιβλίον pon. Arm. Slav. 4. (o) = Erasm. Orig. mss. Areth. (p) μὴ κλαίετε Arm. coll. not. l. (q) = A. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. 46. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Vulg. Orig. Eus. Epiph. Andr. 1. Areth. Cypr. Hilar. Hier. Primas. item Verss. (r) B. 9. 14. 29. 33. (c. 33. 34.) al. 16. et Barb. 2. Mt. k. l. p. (ὁ ἀνοίξας Mt. r.) Ed. Areth. ἀνοίξει 13. Erp. ὃς ἀνοίξει Syr. Ar. pol. (s) = AB. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. 46. al. 20. et Barb. 2. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Verss. (exc. Slav. 4. Vulg. ed.) Orig. Eus. Epiph. Andr. 1. Areth. Hilar. Oros. Primas. (t) = 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. 36.) 38. al. 19. et Barb. 4. Mt. o. al. 4. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. lips. 3. Andr. Areth. Iren. Cypr. Firmic. Primas. Tychon.

ἀρνίον ἑστηκὸς [u] ὡς" [x] ἐσφαγ-
μένον", ἔχον [y] κέρατα" ἑ-
πτὰ, καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ,
[z] ∾ οἵ" εἰσι τὰ [a] ἑπτὰ"
[b] πνεύματα τοῦ θεοῦ" [c] ∾ τὰ
ἀπεσταλμένα" εἰς πᾶσαν τὴν
7 γῆν. Καὶ ἦλθε καὶ εἴληφε
[d] = τὸ βιβλίον" ἐκ τῆς δε-
ξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ
8 θρόνου. Καὶ ὅτε [e] ἔλαβε"
τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα
καὶ [f] οἱ" εἰκοσιτέσσαρες πρε-
σβύτεροι [g] ἔπεσον" [h] ἐνώπιον
τοῦ ἀρνίου", ἔχοντες ἕκαστος
[i] κιθάρας", καὶ φιάλας χρυ-
σᾶς γεμούσας θυμιαμάτων [k],
αἵ εἰσιν [l] αἱ προσευχαὶ" τῶν
9 ἁγίων· Καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν
καινὴν, λέγοντες· ἄξιος εἶ
[m n] λαβεῖν" τὸ βιβλίον, καὶ
ἀνοῖξαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ·
ὅτι ἐσφάγης, καὶ ἠγόρασας
[o] τῷ θεῷ" [p] — ἡμᾶς" ἐν
τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυ-
λῆς

Pp 5

z ∾ ἅ. b. τοῦ θεοῦ πνεύματα. c ∾ τά ἀποστελλόμενα.

(u) = 31. Mt. r. Arm. (x) ἐσφαγισμένον Compl. etiam vſ. 12. ἐσφραγισμένον 7. 31. 32. 38. Areth. Sic 38 et vſ. 12. (y) *coronas*, harl* (z) 7. 14. 16. 29. 31. 32. 33. (c. al. 3.) al. 19. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Slav. ed. Andr. 1. Areth. ἅτινα Mt. k. (a) = A. 12. Erasm. Aeth. harl* Tychon. (b) A. al. 23. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Arm. Vulg. Andr. Areth. Iren. Cypr. Primaſ. Alii. || τοῦ θεοῦ = Vigil. (c) (τὰ) ἀποστελλόμενα 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) al. 18. Mt. k. l. p. r. Compl. Andr. 2. Areth. ἀπεσταλμένοι A. τὰ ἀπολλυόμενα 11. (d) = A. 9. 12. 14. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 18. Mt. o. al. 4. Ed. (Aeth.) Arm. harl* lipſ. 6. Poſt θρόνου pon. 38. Compl. Vulg. ed. Andr. Areth. (e) *aperuiſſet*, Vulg. ſed non tol. Cypr. Primaſ. (f) = 30. Compl. (g) ἔπεσαν A. 7. 9. al. 3. Mt. o. Erasm. Sic etiam multi vſ. 14. (h) *coram eo*, demid. (i) κιθάραν A. 9. 14. 31. 32. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 12. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Erp. Aeth. Arm. Andr. 1** Areth. in textu. Hilar. (k) + *ſupplicationum*, Cypr. Primaſ. Firmic. (l) προσευχαὶ 14. 30. 31. 32. 33. (c. 34. 35.) al. 2. Mt. r. (αἱ) προσευχῶν 29. al. 4. Mt. l. p. (m) + κύριε 25. Vulg. (non tol.) Cypr. Beda. Fulg. *Domine Deus*, harl* (n) ἀνοῖξαι 40. (o) = Erasm. harl* Cypr. Fulg. Rupert. ſemel in textu. Nec attingunt Andr. et Areth. et Primaſ. in comm. Poſt ἡμᾶς pon. 16. 31. 34. 35. 39. Syr. Arr. Arm. Vulg. Patr. latt. || ὦ θεὲ Slav. 4. non 3. (p) = A. Aeth. ἡμῶν 44.

λῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ
10 [q] καὶ ἔθνους", Καὶ ἐποίησας
[r] αὐτοὺς [s] τῷ Θεῷ ἡμῶν" [t] ∾
βασιλεῖς" καὶ ἱερεῖς, καὶ [u] βα-
11 σιλεύσουσιν" ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ
εἶδον, καὶ ἤκουσα [x] φωνὴν
ἀγγέλων [y] πολλῶν" [z] κύκλῳ"
τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ
τῶν πρεσβυτέρων· [a] καὶ ἦν ὁ
ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυ-
ριάδων", καὶ χιλιάδες χιλιά-
12 δων Λέγοντες φωνῇ μεγά-
λῃ· [b] ἄξιόν" ἐστι τὸ ἀρνίον
τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν [c] τὴν
δύναμιν" καὶ [d] πλοῦτον καὶ
σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τι-
μὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν.
13 Καὶ πᾶν κτίσμα [e] ὅ = ἐστιν"
ἐν

---

r ἡμᾶς. t ∾ βασιλείαν. u. βασιλεύσομεν ∾ βασιλεύουσιν. z. κυκλόθεν.

(q) τῶν ἐθνῶν Arm. (r) AB. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. 46. al. 22. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Aeth. Slav. 3. Vulg. mſ. Andr. Sed non Cypr. Firmicus. Fulg. Vigil. Primaſ. Alii. || = Arm. Slav. 4. (s) = A. item Aeth. coll. not. ſeq. || ἡμῶν = Slav. 3. (t) βασιλείαν A. Copt. Vulg. Cypr. Firmic. Fulg. Vigil. Primaſ. *et poſuiſti ex eis in regnum Dei ſacerdotes et reges in tota terra*, Aeth. (u) Sic, vel βασιλεύουσιν A. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. 46. al. 17. pluresve et Barb. 3. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Ar. pol. Copt. Slav. 3. 4. tol. harl. lipſ. 5. Vulg. mſ. et Antiqui in Corrector. Andr. Areth. in comm. Cypr. Fulg. Beda. Joach. βασιλεύοντας Syr. item, coll. nota anteced. Aeth. βασιλεύειν, omiſſo καὶ, Arm. (x) + ὡς 7. 9. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 16. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Syr. (non Arr.) Andr. 1. (non Andr. ſlavicus) Areth. Fulg. Caſſiod. in textu. (y) = 7. 16. Ar. pol. (z) A. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 38. 46. al. 15. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (a) = Erasm. Steph. 2. || αὐτῶν] τῶν ἀγγέλων Slav. 4. || μυριάδες μυριάδων καὶ = Vulg. Slav. ed. (non mſ.) ſed recent. addunt in m. Primaſ. Fulg. Caſſiod. in h. l. Alibi habet. || *et erat numerus eorum millia millium, utique innumerabilium*, Primaſ. ap. Beng. (b) ἄξιος A. Erasm. (c) = Arm. (d) τὸν πλοῦτον 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 11. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. Studit. (qui poſthaec etiam τὴν quater addit.) *divitias*, Primaſ. Alii latt. *divinitatem*, Vulg. ed. Arm. in marg. editt. Conſtant. et Amſt. (e) ὅ ἐστιν = 16. 39. ἐστιν = A. 7. 9. 14. 29. 33. 38. al. 13. Mt. l. p. r. Arr. Copt. tol. Vulg. mſ. Areth.

ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ [f] ἐπὶ τῆς
γῆς", [g] καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς",
καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης [h] =
ἅ: ἐστι", καὶ [i] ∾ τὰ ἐν αὐ-
τοῖς πάντα", [k] ἤκουσα" [l] λέ-
γοντας"· [m] τῷ καθημένῳ"
ἐπὶ τοῦ θρόνου [n] καὶ τῷ ἀρ-
νίῳ" ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ
[o] καὶ ἡ δόξα" [p] καὶ τὸ κρά-
τος" εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
14 νων [q]. Καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα
[r] ∾ ἔλεγον"· [s] ἀμήν"· καὶ οἱ
[t] † πρεσβύτεροι ἔπεσαν, καὶ
προσεκύνησαν [u] †.

1 Καὶ

---

f. ἐν τῇ γῇ. i ∾ τὰ ἐν αὐτοῖς, πάντας. r ∾ λέγοντα. t † εἰκοσιτέσσαρες. u † ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

(f) A. 7. 9. 12. 14. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 20. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Vulg. Andr. 2. Areth. ἐπὶ γῆς 16. 28. (g) = 12. 14. 33. Mt. k. Arm. (h) ἅ ἐστι = 14. ap. Mill. 28. 38. Mt. k. Syr. Erp. Arm. Andr. 1. Primaſ. Caſſiod. || ἅ = A. 7. 9. 14. ap. Wetſt. 16. 29. 30* 33. (c. 35. 36.) al. 16. Mt. l. p. r. Ed. Copt. Vulg. Areth. ὅσα 34. (i) τὰ ἐν αὐτοῖς, πάντας 7. 16. 29. al. 14. et Barb. 1. Mt. l. o. p. Compl. Ed. Areth. Primaſ. Fulg. Caſſiod. τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, καὶ 30. 34. 35. 36. τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ πάντα 14. τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ πάντας 13. 28. Mt. k. Andr. 1. τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, καὶ πάντας B. πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, πάντας 40. Barb. 1. *quae in eo, omnes* Vulg. *quae ſunt in aëre, omnes* demidov. || πάντα = Arm. (k) = Andr. 2. || + πάλιν 17* πάλιν φωνὴν Slav. 4. (l) λέγοντα A. 12. Andr. mſ. et 2. || + φωνῇ μεγάλῃ Arm. (m) τὸν καθήμενον 39. || *Audivi ſedentem ſuper throno dicentem: agno etc.* Syr. non Arr. (n) = Copt. || καὶ = A. Slav. 3. 4. (o) = 12. (p) = Arm. Tychon. || + *Deo noſtro*, tol. (q) + ἀμὴν 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 36.) 38. al. 18. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Aeth. Slav. 3. 4. Andr. Areth. Studit. (r) λέγοντα 9. 14. 29. 33. al. 16. Mt. o* al. 4. Compl. Ed. Areth. (s) + τὸ 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 46. al. 18. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. (t) = AB. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. 46. al. 21. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Aeth. Slav. 3. (non 4.) tol. Vulg. mſ. Andr. Areth. Caſſiod. alicubi. (u) = ABC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. 46. al. 20. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Aeth. Slav. 3. harl* demidov. tol. lipſ. 6. Vulg. mſ. Andr. Areth. Caſſiod. Joachim. Beda. Ansbert. Haymo. (Habent Erp. Arm. Vulg. ed. Primaſ.) τῷ ἀρνίῳ Slav. 4.

1 Καὶ [x] εἶδον" [y] ὅτε" ἤνοιξε
[z] τὸ ἀρνίον" μίαν ἐκ τῶν [a] ÷
ἑπτὰ" σφραγίδων, [b] καὶ" ἤ-
κουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων
ζώων λέγοντος, ὡς [c] φωνὴ"
βροντῆς [d]· ἔρχου [e] — καὶ ἴδε".
2 [f] = Καὶ εἶδον", καὶ ἰδοὺ ἵπ-
πος [g] λευκός", καὶ ὁ καθή-
μενος ἐπ' [h] αὐτὸν" ἔχων τόξον·
καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ
ἐξῆλθε νικῶν, [i] καὶ ἵνα νι-
3 κήσῃ [k]. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν
[l] σφραγῖδα τὴν δευτέραν", ἤκου-
σα τοῦ δευτέρου ζώου λέγον-
4 τος· ἔρχου [m] †. Καὶ ἐξῆλ-
θεν ἄλλος ἵππος [n] πυῤῥός"·
καὶ [o] τῷ καθημένῳ ἐπ' [p] αὐ-
τὸν" ἐδόθη αὐτῷ [q] λαβεῖν"
τὴν

---

c. φωνῆς. e. καὶ βλέπε. h. αὐτῷ. l. δευτέραν σφραγῖδα.
m † καὶ βλέπε. p. αὐτῷ.

(x) = Primaſ. coll. not. b. (y) ὅτι 6. 9. 13. 29. 33. (c. al. 3.) al. 13. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Vulg. ed. Areth. (z) = Arm. ed. in textu. (a) + ABC. 7. 8. 14. 16. 29. 30. 32. 34. 35. 38. al. 13. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Slav. 3. 4. ed. Vulg. Andr. Areth. Primaſ. (b) = 7. Primaſ. (c) Sic, ſ. φωνῆ, AC. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. (Syr. Arr.) Slav. 3. 4. ed. Andr. 1. Areth. φωνῶν 11. φωνὴν 26. || ὡς φωνὴ βρόντης = Primaſ. ſaepe. Poſt ἔρχου pon. 28. (d) + λέγοντος A. Slav. 4. non 3. item, ſed omiſſo antea λέγοντος, Arm. (e) = AC. 28. 36. 37. 38. al. 3. et Barb. 2. Mt. k. o. Compl. Erp. Vulg. mſ. Andr. 1. Areth. et Andr. in comm. καὶ ἴδε 14. 16. 29. 33. (c. al. 2.) 46. al. 12. et Barb. 2. Mt. l. p. r. Ed. Andr. 2. ἴδε 7. 9. al. 3. (f) = 9. 12. 14. 29. 30. 32. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 10. et Barb. 2. Mt. l. p. r. Ed. Slav. 3. 4. harl* tol. demid. Vulg. mſ. Areth. Primaſ. (g) = Arm. (h) AC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. 46. al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 1**2. Areth. (i) = 26. Arm. Slav. 3. 4. ant. Vulg. καὶ ἵνα νικήσῃ = Tychon. Transp. Primaſ. (k) + καὶ ἐνίκησε 32. 36. (l) AC. 6. 12. 34. pluresve. Mt. o. Erasm. Ed. Syr. Copt. Arm. Vulg. Andr. Primaſ. (m) = ABC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. 36.) 38. al. 19. et Barb. 3. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Erp. (qui ſubſtituit καὶ εἶδον.) Vulg. mſ. Andr. 1. καὶ ἴδε 35. 39. 40. Barb. 1. καὶ ἴδε. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἐξῆλθεν 34. Andr. 2. ἴδε. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος Ar. pol. (n) πυρὸς A. 7. 14. 16. 29. 31. 32. 38. al. 13. Mt. o* in textu. r. Erp. Utrumque Aeth. (o) ἐν τῷ καθημένῳ ἐπ' αὐτὸν ἐδόθη λαβεῖν τὴν εἰρήνην τῆς γῆς, A. (p) AC. 7. 9. 12. 14. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. 16. Mt. k. l. o. p. Compl. Ed. Andr. in comm. Areth. αὐτοῦ 18. 29. (q) βάλλειν Mt. p.

τὴν εἰρήνην [r] = ἐκ" τῆς γῆς,
[s] = καὶ" ἵνα ἀλλήλους σφά-
ξωσι· καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαι-
5 ρα μεγάλη. Καὶ [t] ὅτε ἤνοι-
ξε τὴν [u] σφραγῖδα τὴν τρίτην",
ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέ-
γοντος· ἔρχου [x] — καὶ ἴδε".
[y] = καὶ εἶδον", καὶ ἰδοὺ
ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμε-
νος ἐπ' [z] αὐτὸν" ἔχων ζυγὸν ἐν
6 τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤκου-
σα [a] φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσ-
σάρων ζώων [b] [c] λέγουσαν"·
χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ
τρεῖς χοίνικες [d] κριθῆς" [e] δη-
ναρίου"· [f] καὶ" [g] τὸ ἔλαιον
καὶ τὸν οἶνον" μὴ ἀδικήσῃς.
7 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν [h] σφρα-
γῖδα τὴν τετάρτην", ἤκουσα
[i] † τοῦ τετάρτου ζώου [k] λέ-
γοντος"· ἔρχου [l] — καὶ ἴδε".
8 [m] = Καὶ εἶδον, [n] καὶ ἰδοὺ"
ἵππος

r. ἀπό. u. τρίτην σφραγῖδα. x. καὶ βλέπε. z. αὐτῷ.
i † φωνὴν. k. λέγουσαν· l. καὶ βλέπε.

(r) ἐκ C. 9. 14. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 20. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. || = A. 7. 16. 39. 46. ἀπὸ 36. (s) = 7. 9. 14. 16. 29. 31. 32. al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arr. Copt. Arm. Slav. 3. 4. Andr. Areth. (t) ἤκουσα ἀνεῳγμένης τῆς τρίτης σφραγῖδος τοῦ τρίτου 28. Andr. 1. (u) AC. 6. 14. 16. 29. 30. 32. 34. 35. al. 7. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed Syr. Copt. Arm. Vulg. Andr. 2. Areth. Primaſ. (x) = AC. 7. 16. 36. 37. 38. al. 5. et Barb. 2. Mt. k. o. Compl. Ed. Erp. Andr. 1. καὶ ἴδε. 9. 12. 14. 29. 33. (c. al. 2.) al. 13. et Barb. 2. Mt. l. p. r. Andr. 2. Areth. (y) = Iidem qui καὶ ἴδε habent (exc. duobus) et 26. 27. 38. Aeth. Slav. 3. 4. Vulg. Andr. 1. Areth. (z) AC. 12. 14. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 10. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. (a) + ὡς A. 6. 12. 17. Slav. 3. Vulg. Sed non Primaſ. Haymo. (b) + ὡς φωνὴν ἀετοῦ Aeth. (c) = Arm. (d) κριθῶν AC. 12. Andr. 2. in textu. (e) = 12. 14. (f) = 35. Slav. 4. Primaſ. δὲ Copt. (g) τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον 36. Vulg. Andr. in comm. Primaſ. (h) τετάρτην σφραγῖδα 38. Compl. (i) = 7. 9. 14. 16. 29. 35. 38. al. 15. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Copt. Slav. 3. 4. Areth. Primaſ. φωνῆς Andr. 2. (k) AC. al. 26. et Barb. 2. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Slav. 3. 4. Vulg. Andr. Areth. Primaſ. (l) = AC. 7. 12. 33. (c. al. 2.) 36. 38. al. 5. Barb. 2. Mt. o. k. Compl. Ed. Erp. Andr. 1. καὶ ἴδε. 6. 9. 14. 16. 29. 33. (c. al. 2.) al. 14. et Barb. 2. Mt. l. p. r. Compl. Ed. Andr. 2. Areth. (m) = Iidem qui καὶ ἴδε habent (exc. tribus) et 38. Ed. Vulg. Areth. (n) = 12. Aeth. Slav. 4. non 3. Primaſ. || ἰδοὺ = 11.

ἵππος χλωρὸς, καὶ ὁ καθή-
μενος ἐπάνω [o] — αὐτοῦ",
[p] ὄνομα αὐτῷ" [q] ὁ" [r] θάνα-
τος"· καὶ ὁ ᾅδης [s] ἠκολούθει"
[t] ∾ μετ' αὐτοῦ"· καὶ ἐδόθη
[u] αὐτῷ" ἐξουσία [x] ἐπὶ τὸ τέταρ-
τον τῆς γῆς, ἀποκτεῖναι" ἐν ῥομ-
φαίᾳ, καὶ ἐν λιμῷ, καὶ [y] ἐν"
θανάτῳ, [z] καὶ ὑπὸ" τῶν
9 θηρίων τῆς γῆς. Καὶ ὅτε
ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγῖ-
δα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυ-
σιαστηρίου [a] τὰς ψυχὰς [b] τῶν
[c] ἐσφαγμένων" διὰ τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὴν [d] μαρ-
10 τυρίαν" [e] ἣν εἶχον· Καὶ
[f] ἔκραξαν" [g] φωνῇ μεγάλῃ",
λέγοντες· ἕως πότε, [h] ὁ δε-
σπότης" ὁ ἅγιος καὶ [i] † ἀλη-
θινὸς, οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς
τὸ αἷμα ἡμῶν [k] ∾ ἀπὸ" τῶν
κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς;
11

---

s. ἀκολουθεῖ. t ∾ αὐτῷ. u ∾ αὐτοῖς. x. ἀποκτεῖναι ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς. f. ἔκραζον. i † ὁ. k ∾ ἐκ.

(o) = C. 12. Erasm. harl. Ansbert. Beda. Rupert. (p) = 40. ἔχων τὸν θάνατον Arm. (q) = C. 16* 37. Mt. o. Compl. (r) ἀθάνατος A. (s) BC. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 16. Mt. k. l. p. r. Ed. Arr. Aeth. Slav. 3. 4. ed. Vulg. Andr. 2. Areth. Primaſ. Tychon. ſed non Victorin. (t) αὐτῷ B. 9. 14. 29. 34. 36. 38. al. 16. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Andr. 2. Areth. μετ' αὐτῷ 33. (c. 35.) αὐτοῖς Orig. (u) B. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 38. 46. al. 18. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. ed. Vulg. Areth. Primaſ. Tychon. (x) ABC. al. 33. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Verſſ. Andr. Areth. Primaſ. Tychon. || τέταρτον] + μέρος 28. 36. (y) = 9. 26. 42. (z) ὑπὸ Erasm. καὶ τὸ τέταρτον A. (a) + *Dei*, Cypr. Primaſ. Tychon. Caſſiod. Ansbert. Haymo. (b) + τῶν ἀνθρώπων 10. 12. 17. 36. 37. 46. Mt. o. Compl. Aeth. Arm. Andr. 2. (c) ἐσφαγισμένων Compl. ἐσφραγισμ. 7. 16* 33. (d) ἐκκλησίαν 38. (e) + τοῦ ἀρνίου B. 7. 9. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 33. 37. al. 16. Mt. l. o. p. r. Compl. Syr. Ar. pol. Areth. Andr. 2. + αὐτοῦ Arm. + αὐτοῦ ἀρνίου 46. + ἰησοῦ χριστοῦ 34. 35. *martyrium ſuum*, Cypr. Primaſ. (f) ABC. al. 25. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Areth. (g) φωνὴν μεγάλην 9. 14. 16. 30. 33. (c. al. 2.) al. 12. Ed. (h) = Ar. pol. Caſſiod. alic. || ὁ ἅγιος καὶ ἀληθινὸς = demidov. Tert. Uncis includit Arm. (i) = AC. 14. 29. 30* 33. (c. 34. 36.) 38. al. 10. pluresque. Mt. k. l. o. p. Compl. Ed. Areth. (k) AC. 9. 14. 29. 34. 38. al. 18. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth.

11 Καὶ [l] ἐδόθη" [m] αὐτοῖς" [n] στολὴ
λευκὴ", καὶ ἐῤῥέθη αὐτοῖς, ἵνα
ἀναπαύσωνται [o] ἔτι" χρόνον
[p] †, ἕως [q] † [r] πληρώσωσι" [s] καὶ
οἱ σύνδουλοι αὐτῶν" καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτῶν, [t] οἱ μέλλον-
τες [u] ἀποκτέννεσθαι" ὡς [x] καὶ"
12 αὐτοί. Καὶ [y] εἶδον" ὅτε ἤ-
νοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν ἕ-
κτην, [z] καὶ" [a] † σεισμὸς μέ-
γας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος
[b] μέλας ἐγένετο" ὡς σάκκος τρίχι-
νος,

---

l. ἐδόθησαν. m. ἑκάστοις. ∾ αὐτοῖς ἑκάστῳ. n. στολαὶ λευκαί. p † μικρὸν. q † οὗ. r. πληρώσονται. ∾ πληρωθῶσι. u. ἀποκτείνεσθαι. a † ἰδοὺ. b. ἐγένετο μέλας.

(l) ABC. al. 32. et Barb. 4. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Erp. Arm. Clem. Andr. Areth. Cypr. (m) B. 6. 8. 9. 26. 27. 29. 30. 31. 32. 33. (c. 35.) 37. al. 3. Mt. l. p. r. Compl. Ed. Arm. Andr. 2. Areth. (*illis ſingulae ſtolae*, Vulg.) ἑκάστῳ 2. 4. (11. 12. 14. ap. Mill.) 19. Clem. ἑκάσταις Erasm. αὐτοῖς ἑκάστῳ AC. 7. (11. 12. 14. ap. Wetſt.) 16. 34. 36. 38. 46. al. 5. et Barb. 4. Mt. k. o. Ed. (*illis ſingulis*, Primaſ. Cypr. alic.) ἑκάστῳ αὐτῶν 28. Syr. Erp. Aeth. Slav. 3. 4. ed. Andr. 1. || = στολαὶ λευκαὶ καὶ ἐῤῥήθη αὐτοῖς Compl. (n) Iidem qui not. l. (o) ἐπὶ 6. || = 9. 27. Erp. Poſt χρόνον pon. A. ἔτι τινα 38. || μικρόν τινα χρόνον Arm. (p) = B. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 37. al. 18. et Barb. 4. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Ar. pol. Aeth. Areth. item, ut videtur, Tert. aliive. Ante χρόνον pon. Mt. k. (q) = ABC. 7. 9. 14. 16. 29. 38. 46. al. 11. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. (r) B. 7. 9. 12. 14. 16. 30. 32. 33. (c. 34. 35.) 37. 38. 46. al. 18. et Barb. 4. Mt. o. al. 4. Ed. Erp. Andr. πληρώσουσι 28. 31. 36. πληρωθῶσι AC. 29. Compl. Ed. Syr. Copt. Aeth. Vulg. *impleatur numerus*, Ar. pol. tol. lipſ. 5. 6. Cypr. Fulg. Caſſiod. (s) = 36. || καὶ = Arm. Slav. 3. 4. Vulg. Cypr. Fulg. (t) + καὶ 9. 14. 29. 30. 32. 33. (c. 35.) al. 5. Mt. k. l. p. r. Andr. 1. Areth. Cypr. ſemel. (u) AC. al. 6. pluresve. Mt. p. k. ἀποκτένεσθαι 32. Alii. Mt. l. o. r. (x) = 29. 38. Arm. tol. (y) = 18. 29. 30. 40. Mt. r. Ar. pol. Aeth. Auctor ad Novatian. Tychon. || + καὶ 12. 14. 36. 37. 46. al. 3. Barb. 3. Mt. o. Compl. Primaſ. (z) = 36. tol. demidov. Tychon. Auct. ad Nov. Ante ὁ ἥλιος pon. Primaſ. (a) = C. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 18. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. 3. (non 4.) tol. harl* demid. Vulg. mſ. Andr. Areth. Tychon. Beda. Haymo. Poſt ἐγένετο pon. Primaſ. (b) 14. 29. 30. 31. 32. 37. al. 6. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed.

νος, καὶ ἡ σελήνη c ÷ ὅλη"
13 ἐγένετο d ὡς" αἷμα, Καὶ οἱ
ἀστέρες e τοῦ οὐρανοῦ" f ἔπε-
σαν" εἰς τὴν γῆν, g ὡς συ-
κῆ h ∾ βάλλει" τοὺς ὀλύν-
θους αὐτῆς ὑπὸ i ἀνέμου με-
14 γάλου" k σειομένη, Καὶ l ÷ ὁ"
οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βι-
βλίον m εἱλισσόμενον", καὶ
πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν
τόπων n αὐτῶν" ἐκινήθησαν·
15 Καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ
οἱ μεγιστᾶνες o καὶ οἱ χιλίαρ-
χοι καὶ οἱ πλούσιοι" p καὶ οἱ ἰ-
σχυροὶ", καὶ πᾶς δοῦλος καὶ
q = πᾶς" ἐλεύθερος ἔκρυ-
ψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια
καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέ-
16 ων, Καὶ λέγουσι τοῖς ὄρεσι
r καὶ ταῖς πέτραις"· πέσετε
ἐφ' ἡμᾶς, καὶ κρύψατε ἡ-
μᾶς ἀπὸ προσώπου s τοῦ κα-
θημέ-

---

h. ∾ βαλοῦσα. i. μεγάλου ἀνέμου. o. καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ χιλίαρχοι. p. καὶ οἱ δυνατοί.

(c) + ABC. 7. 9. 14. 29. 33. (c. 34. 36.) 38. al. 16. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 10. (non 3. 4.) Vulg. Andr. 2. Areth. Primaſ. Auctor ad Novat. Tychon. (non Auct. de promiſſ. Victorin. Caſſiod.) (d) εἰς 4. 29. 30. 32. 40. || = Arm. (e) τοῦ θεοῦ A. || = Vulg. mſ. Auct. ad Novat. et de promiſſ. Tychon. Beda. Ansbert. *de coelo*, Vulg. ed. Tert. Primaſ. (f) ἔπεσον 14. 16. 29. al. 10. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (g) ὡς φύλλα τῆς συκῆς ὑπὸ Arm. (h) βαλοῦσα ſ. βάλλουσα 7. 9. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 46. al. 16. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Slav. 3. 4. ant. ἀποβάλλει 28. 37. Andr. 1**. *omittit*, Tert. Primaſ. Auct. de promiſſ. Victorin. ἀποβαλοῦσα 38. (i) AC. 14. 16. 29. 33. (c. al. 2.) 38. al. 7. pluresve. Mt. k. l. p. r. Ed. Vulg. Areth. (k) σαλευομένη A. 12. (l) + A. 14. 16. 29. 33. 38. al. multi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (m) ἑλισσ. ſ. ἑλισσόμενον AC. Alii. Mt. o. Compl. Ed. εἱλισσόμενος ſ. ἑλισσ. ſ. ἑλισσόμενος 9. 16. 29. 30. 31. 32. 38. al. 10. pluresve. Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. 2. Areth. *cum evolvitur*, Primaſ. Auct. de prom. (n) = 26. 31. (o) AC. Alii multi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 4. Vulg. Andr. Areth. Primaſ. (p) AC. al. 29. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Vulg. Slav. 3. 4. Andr. Areth. Primaſ. || = 12. ap. Mill. 36. Ante καὶ οἱ πλούσιοι pon. Slav. 3. (q) = AC. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) al. 12. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Aeth. Slav. 4. (non 3.) Vulg. Areth. Auct. ad Novat. Primaſ. (r) poſt ἐφ' ἡμᾶς pon. Arm. demidov. (s) + *patris*, Auct. ad Novat. Auct. de prom. Fulg.

θημένου ἐπὶ [t] τοῦ θρόνου",
καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρ-
17 νίου· "Οτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα
[u] ἡ μεγάλη" τῆς ὀργῆς [x] αὐ-
τοῦ" · καὶ τίς δύναται [y] στα-
θῆναι" ;

1 [z] Καὶ" μετὰ [a] ∾ ταῦτα"
εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑ-
στῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γω-
νίας τῆς γῆς, κρατοῦντας
τοὺς τέσσαρας ἀνέμους [b] τῆς
γῆς", ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος
[c] ἐπὶ τῆς γῆς", μήτε ἐπὶ τῆς
θαλάσσης, μήτε ἐπὶ [d] ∾ πᾶν
2 δένδρον". Καὶ εἶδον ἄλλον
ἄγγελον, [e] ἀναβαίνοντα" ἀπὸ
[f] ἀνατολῆς" ἡλίου, ἔχοντα
σφραγῖδα θεοῦ [g] ζῶντος"·
καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ
τοῖς [h] τέσσαρσιν" ἀγγέλοις,
οἷς ἐδόθη [i] αὐτοῖς" ἀδικῆσαι
τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν,
3 Λέγων· μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν,
[k] μήτε" τὴν θάλασσαν, μήτε
τὰ δένδρα, ἄχρις [l] οὗ"
[m] σφραγίσωμεν" τοὺς δού-
λους τοῦ θεοῦ [n] ἡμῶν" ἐπὶ
4 τῶν μετώπων αὐτῶν. [o] Καὶ
ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐ-
σφραγισμένων", [p] ἑκατὸν τεσ-
σαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες
ἐσφραγισμένοι" ἐκ πάσης φυ-
5 λῆς

a ∾ τοῦτο. d ∾ τι δένδρον. e. ἀναβάντα.

(t) τῷ θρόνῳ 9. 14** 16. 30. 33. (c. al. 2.) al. 9. Mt l. p. r. Ed. Areth. (u) = 9. 14. 27. Auct. ad Nov. (x) αὐτῶν C. 38. Syr. Vulg. Auct. de prom. Fulg. (y) στῆναι 34. 35. 36. + ἐνώπιον αὐτοῦ Arm. Primaſ. σωθῆναι 40. Mt l. Areth. (z) = AC. Copt. Vulg. Primaſ. (a) AC. 7. 9. 14. 16. 29. 31. 32. 38. al 16. et Barb. 4. Mt. l o. p. r. Compl. Ed. Copt. Areth. (b) = 38. Erp. Copt. Vulg. mſ. Apring. Rupert. Andr. 1. (ſed non ſlav. 5. ſ. Andreas ſlavicus.) (c) = A. (d) τι δένδρον C. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al 14. et Barb. 2. item 19. Mt. k. l. p. r. Ed. Copt. Ar. Vulg. Areth. Primaſ. δένδρου A. Arm. δένδρων Syr. (e) AC. al 28. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Orig. Andr. Areth. (f) = 36. ἀνατολῶν A. Mt. r. (g) ὑψίστου Slav. 5. (h) παρεστῶσιν 11. (i) = 16. 17. 28. Mt. o. Andr. 1. δύναμις Arm. (k) καὶ A. 38. Copt. Vulg. ed. (l) = AC. 12. Erasm. Orig. bis. ἂν 18. 28. Andr. 1. (m) σφραγίζωμεν Erasm. Steph. 3. Andr. σφραγίσω Arm. (n) = 28. Mt. k. r. Aeth. lipſ. 6. Tychon. μου Arm. (o) = A. (p) = 29. 30. 40. Mt. r. || ἐσφραγισμένοι] ἐσφραγισμένων 7. 9. 14. 31. 32. al. 9. Mt. l. p. Orig. ed. ſemel. Poſt ἰσραὴλ transp. 36.

5 λῆς υἱῶν ἰσραήλ· Ἐκ φυ-
λῆς ἰούδα, ιβ′ χιλιάδες q ἐ-
σφραγισμένοι"· ἐκ φυλῆς ῥου-
βὴν, ιβ′ χιλιάδες r = ἐ-
σφραγισμένοι"· ἐκ φυλῆς
s γὰδ", ιβ′ χιλιάδες r = ἐ-
6 σφραγισμένοι"· Ἐκ φυλῆς
ἀσὴρ, ιβ′ χιλιάδες r = ἐσφρα-
γισμένοι"· ἐκ φυλῆς νεφθα-
λεὶμ, ιβ′ χιλιάδες r = ἐσφρα-
γισμένοι"· ἐκ φυλῆς μανασ-
σῆ, ιβ′ χιλιάδες r = ἐσφρα-
7 γισμένοι"· Ἐκ φυλῆς συ-
μεὼν, ιβ′ χιλιάδες r = ἐσφρα-
γισμένοι"· ἐκ φυλῆς λευΐ,
ιβ′ χιλιάδες r = ἐσφραγισμέ-
νοι"· ἐκ φυλῆς ἰσαχὰρ, ιβ′
χιλιάδες r = ἐσφραγισμένοι"·
8 Ἐκ φυλῆς ζαβουλὼν, ιβ′
χιλιάδες r = ἐσφραγισμένοι"·
ἐκ φυλῆς ἰωσὴφ, ιβ′ χιλιά-
δες r = ἐσφραγισμένοι"· ἐκ
φυλῆς βενιαμὶν, ιβ′ χιλιάδες
9 ἐσφραγισμένοι. Μετὰ ταῦ-
τα εἶδον, t καὶ ἰδοὺ ὄχλος
πολὺς, ὃν" ἀριθμῆσαι u —
αὐτὸν" οὐδεὶς ἠδύνατο, ἐκ
παντὸς ἔθνους x καὶ φυλῶν"
y καὶ λαῶν" καὶ γλωσσῶν,
z ἑστῶτες" ἐνώπιον τοῦ θρό-
νου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου,
a περιβεβλημένους" στολὰς λευ-
κὰς,

a. περιβεβλημένοι.

(q) ἐσφραγισμέναι 9. 29. 31. 32. 33. al. 9. Mt. l. p. r. Ed. Sic iidem fere verſu etiam 8. ultimo loco. ἐσφραγισμένων 7. 14. (r) Decies ἐσφραγισμένοι omittunt, ſervato tantum primo et ultimo, A. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. 15. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. harl* Vulg. mſ. Primaſ. Alii quater aut quinquies habent, poſtea omittunt. Etiam ultimum ἐσφραγισμένοι vſ. 8. = 36. 40. pluresve cum Primaſ. Praeterea nonnulli vel ordinem nominum mutant vel in orthographia variant v. c. ῥουβεὶν ſ. ῥουβὶμ, ἰσασχὰρ. (s) δὰν 9. 13. 16. Origenes, Andreas, Arethas et alii diſerte teſtantur, nullam fieri tribus Dan mentionem. (t) ὄχλον πολὺν καὶ A. ὄχλον πολὺν, ὃν Copt. Aeth. Vulg. Cypr. Primaſ. Alii latt. exc. Tychon. καὶ ὄχλος πολὺς, ὃν C. ut videtur. καὶ ἰδοὺ ὁ ὄχλος, ὃν 12. (u) = 9. 16. 29. 30. 32. al. 9. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (x) = Erasm. Tychon. Fulg. ſemel. Poſt λαῶν pon. 1. 29. 36. Syr. (y) = Mt. p. (z) ἑστῶτας 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 7. et Barb. 2. Mt. k. l. p. ἑστῶτα 11. 19. ἑστώτων 38. (a) AC. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 13. et Barb. 2. Mt. k. p. r. item l. Ed. Areth. Fulg. ſemel.

κάς, καὶ [b] ∾ Φοίνικες" ἐν
10 ταῖς χερσὶν αὐτῶν· Καὶ
[c] κράζουσι" Φωνῇ μεγάλῃ, λέ-
γοντες· ἡ σωτηρία [d] τῷ Θεῷ
ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ ∾
τοῦ θρόνου :, καὶ τῷ ἀρνίῳ".
11 Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι [e] ἑστή-
κεσαν" κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ
τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν
τεσσάρων ζώων, καὶ [f] ἔπε-
σον" ἐνώπιον τοῦ θρόνου [g] ἐπὶ
[h] τὰ πρόσωπα" [i] αὐτῶν", καὶ
προσεκύνησαν [k] τῷ Θεῷ",
12 Λέγοντες· [l] [m] ἀμήν"· ἡ εὐ-
λογία καὶ ἡ δόξα [n] καὶ ἡ σο-
φία" καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ
τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ [o] ἰ-
σχὺς" τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων· [p] ἀμήν".
13 Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσ-
βυτέρων, λέγων μοι· οὗτοι
οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς
τὰς λευκάς, τίνες [q] εἰσὶ",
14 [r] καὶ πόθεν" ἦλθον; Καὶ [s] εἴ-
ρηκα" αὐτῷ· κύριέ [t] ÷|÷ μου",
σὺ οἶδας. καὶ εἶπέ μοι· οὗτοί

b ∾ Φοίνικας. c. κράζοντες. h. ∾ πρόσωπον.

(b) 9. 16. 29. 33. (c. 35.) al. 15. et Barb. 4. Mt. o. al. 4. Ed. Areth. (c) AC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c.al. 3.) 38. 46. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arr. Aeth. Arm. Slav. mſ. et ed. Vulg. Andr. 1. Cypr. Beda. (d) τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, Θεῷ ἡμῶν καὶ τῷ ἀρνίῳ Slav. rec. Andr. 1. τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ τῷ ἀρνίῳ (37. 38. ſi e ſilentio Birchii quidquam colligere licet) Erasm. Steph. 3. Sic, ſed τῷ Θεῷ, Slav. rec. τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ καὶ τῷ ἀρνίῳ A. τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τοῦ καθημένου ἐπὶ τ. θρ. καὶ τοῦ ἀρνίου Slav. 3. 4. 5. τοῦ καθημένου ἐπὶ τ. θρ. τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ τοῦ ἀρνίου Slav. ant. || τοῦ θρόνου] τῷ θρόνῳ A. al. 19. Mt. l. o. p. r. Ed. (e) ἑστήκεισαν AC. Alii. Mt. k. l. o. r. Ed. εἱστήκεισαν 14. Alii. Compl. Ed. Andr. Areth. (f) ἔπεσαν A. Alii. Erasm. Areth. (g) + αὐτοῦ 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 11. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Ar. pol. Areth. + καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου 36. (h) AC. al. 29. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Arm. Vulg. Andr. 1. Areth. Primaſ. (i) = Slav. ed. (k) = tol, Vulg. mſ. Fulg. || + ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ τῷ ἀρνίῳ Slav. 3. 4. 5. (l) + ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος 46. (m) = Copt. Vulg. mſ. (n) = A. Ante δόξα pon. 26. (o) χάρις κυρίῳ Arm. (p) = C. 28. 36. Andr. 2. Primaſ. Fulg. Ansbert. (q) = 12. Erasm. (r) ἢ Arm. (s) εἶπον 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 15. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. (t) + C. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Slav. 3. 5. (non 4.) Vulg. Andr. Areth. Cypr. Sed non Primaſ.

εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλί-
ψεως τῆς μεγάλης, καὶ [u] ἔ-
πλυναν" τὰς στολὰς αὐτῶν,
καὶ ἐλεύκαναν [x] = αὐτὰς" ἐν
15 τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. Διὰ
τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρό-
νου τοῦ θεοῦ, καὶ λατρεύ-
ουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς
[y] ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ" καὶ ὁ
καθήμενος ἐπὶ [z] τοῦ θρόνου",
16 σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. Οὐ
πεινάσουσιν [a] ἔτι", οὐδὲ δι-
ψήσουσιν [b] ἔτι", [c] οὐδὲ" μὴ
πέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος, οὐ-
17 δὲ [d] πᾶν" καῦμα. Ὅτι τὸ
ἀρνίον [e] τὸ" ἀνὰ μέσον τοῦ
θρόνου [f] ∾ ποιμανεῖ αὐτούς,
καὶ ὁδηγήσει" αὐτοὺς ἐπὶ
[g] ζωῆς" πηγὰς ὑδάτων· [h] καὶ
ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον
[i] ἐκ" τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.
1 Καὶ [k] ὅτε" ἤνοιξε τὴν
σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην, ἐγέ-
νετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ [l] [m]
2 ὡς" ἡμιώριον. Καὶ εἶδον
[n] τοὺς ἑπτὰ" ἀγγέλους, οἳ
ἐνώπιον [o] τοῦ θεοῦ ἑστήκα-
σι· καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ
σάλ-

---

x ∾ στολὰς αὐτῶν. f ∾ ποιμαίνει . . . ὁδηγεῖ. g. ζώσας.
i ∾ ἀπὸ.

(u) ἐπλάτυναν 1. 2. 9. 13* 29. 30. 41. 42. Mt. p. Erasm. (x) = 9. 14. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) al. 11. Mt. k. l. p. r. Ed. Arm. Aeth. Erp. Areth. τὰς στολὰς αὐτῶν B. αὐτὰς A. 10. 12. 19. 37. 46. Mt. o. Compl. Andr. 2. (αὐτοὺς Andr. 1.) Syr. Ar. pol. Copt. Slav. mſ. Vulg. Tert. Cypr. Primaſ. Auct. de promiſſ. (y) = Aeth. || αὐτοῦ] τούτῳ 31. (z) τῷ θρόνῳ 7. 9. 14. 16. 30. 32. 33. al. 7. Mt. o* al. 4. Compl. Ed. Areth. (a) = 36. Syr. Erp. Aeth. Arm. Vulg. Cypr. Primaſ. Fulgent. (b) = 34. 35. 36. 38. 40. Erasm. Ed. Ar. pol. Aeth. Arm. Slav. mſ. et ed. Andr. 1. Fulg. (c) οὐδ' οὐ 7. 9. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 13. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (d) τὸ 6. 11. 31. Arm. (e) = Arm. (f) ποιμαίνει . . . ὁδηγεῖ 4. 6. 29. 33. (c. 34. 35.) Alii et Barb. 4. Mt. k. l. p. r. Ed. (g) A. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 46. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Erp. Aeth. Arm. (poſt ὑδάτων + ζώντων Arm.) Slav. ut videtur. Vulg. Areth. Cypr. Primaſ. Vigil. Fulg. Tychon. (h) καὶ ἐξαλείψει . . . αὐτῶν = 38. Erasm. 1. Andr. 2. || ἐξαλείψει] ἐξελεῖ 12. 17. (i) AC. 6. 7. 12. 29. 30. 31. 32. 33. (c. al. 3.) al. 12. Mt. l. o. p. Compl. Ed. Areth. (k) ὅταν AC. (l) + *et in terra*, Aeth. (m) = Victorin. Tychon. Apring. (n) = 26. Erasm. (o) + τοῦ θρόνου 16. 28. Andr. 1.

3 σάλπιγγες. Καὶ ἄλλος ἄγ-
γελος ἦλθε [p], καὶ ἐστάθη
ἐπὶ [q] ∾ τὸ θυσιαστήριον″,
ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν· καὶ
ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολ-
λά, ἵνα [r] δώσῃ″ [s] ταῖς προσ-
ευχαῖς″ τῶν ἁγίων [t] πάν-
των″ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ
χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρό-
4 νου. Καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς
τῶν θυμιαμάτων [u] ταῖς προσ-
ευχαῖς″ τῶν ἁγίων ἐκ χει-
ρὸς τοῦ ἀγγέλου, ἐνώπιον
5 τοῦ θεοῦ. Καὶ εἴληφεν ὁ
ἄγγελος [x] τὸν λιβανωτὸν, καὶ
ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ [y] τοῦ πυ-
ρὸς″ [z] τοῦ θυσιαστηρίου″, καὶ
ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγέ-
νοντο [a] φωναὶ καὶ βρονταὶ
καὶ ἀστραπαὶ [b] καὶ σεισμός″.
6 Καὶ [c] οἱ″ ἑπτὰ ἄγγελοι [d] ⌗
οἱ″ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλ-
πιγγας, ἡτοίμασαν ἑαυτοὺς,
7 ἵνα σαλπίσωσι. Καὶ ὁ πρῶ-
τος [e] † ἐσάλπισε, καὶ ἐγένε-
το χάλαζα καὶ πῦρ [f] μεμιγ-
μένα″ [g] ⁜ ἐν″ [h] αἵματι″, καὶ
[i] ἐβλήθη″ [k] εἰς τὴν γῆν″·
[l] ⁜ καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατε-
κάη″,

q ∾ τοῦ θυσιαστηρίου. e † ἄγγελος.

(p) + *ab oriente*, Aeth. (q) 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 17. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Andr. Areth. (r) δώσει A. Alii. Mt. l. Andr. 1. δῷ 6. 9. 14. 36. (s) τὰς προσευχὰς Arm. Primaſ. in textu. εἰς τὰς προσευχὰς (antecedente δῷ) 36. *de orationibus*, Vulg. ed. Primaſ. in comm. Ambr. (t) = 36. (u) τῶν προσευχῶν Primaſ. Ambr. alic. (x) τὸ . . . αὐτὸ 33. (c. 34.) Erasm. Steph. 3. τὸ . . . αὐτὸν 36. 40. Mt. p. (y) = 12. + τοῦ ἐπὶ Slav. ed. (z) *irae Dei*, Primaſ. Sed alia translatio ap. eundem ut rec. (a) βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ A. 16. 38. pluresque. Ed. Syr. Copt. βρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ 14. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 9. Mt. k. l. p. r. Ed. Erp. Arm. Vulg. Primaſ. in textu. (b) = Mt. l. + μέγας Arm. Vulg. (non tol. harl*) (c) =. Erasm. (d) + A. plurimi. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Andr. Areth. (e) = A. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. harl* tol. Vulg. mſ. Areth. Tychon. (f) μεμιγμένον 12. 37. 38. 46. Andr. 2. Vulg. mſ. Tychon. Ansbert. (g) + A. 7. 9. 16. 29. 38. 46. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Vulg. ed. Andr. Areth. || καὶ αἷμα μεμιγμένον Arm. (h) ὕδατι Syr. mſ. (i) ἐβλήθησαν 34. 35. (k) = 12. ap. Mill. (l) + A. 7. 9. 14. 16. 29. 30. 31. 33. 34. 36. 38. al. 19. et Barb. 4. Mt. k. l. o. p. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. 10. Vulg. Andr. Areth. ſaltem in textu. Primaſ. Tychon. Beda.

κάη", [m] καὶ τὸ τρίτον τῶν
δένδρων κατεκάη", [n] καὶ πᾶς
χόρτος χλωρὸς κατεκάη."
8 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλ-
πισε, καὶ [o] ὡς" ὄρος μέγα
[p] = πυρὶ" καιόμενον ἐβλή-
θη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐ-
γένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσ-
9 σης, αἷμα· Καὶ ἀπέθανε
τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων
[q] = τῶν" [r] ἐν τῇ θαλάσσῃ",
τὰ ἔχοντα ψυχάς· καὶ τὸ
τρίτον τῶν πλοίων [s] ∾ διε-
10 φθάρη". Καὶ ὁ τρίτος ἄγ-
γελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπεσεν
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας
καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ
ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν
ποταμῶν, [t] καὶ ἐπὶ τὰς πη-
11 γὰς [u] ⁜ τῶν" [x] ὑδάτων". Καὶ
τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγε-
ται [y] ⁜ ὁ" ἄψινθος· [z] καὶ
[a] ∾ γίνεται" τὸ τρίτον [b] τῶν
ὑδάτων" εἰς [c] ἄψινθον"· καὶ
πολλοὶ [d] ⁜ τῶν" ἀνθρώπων
ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων,
12 ὅτι ἐπικράνθησαν. Καὶ ὁ
τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισε,
καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ
ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σε-
λήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀ-
στέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρί-
τον αὐτῶν, καὶ [e] ∾ ἡ ἡμέ-
ρα μὴ φαίνῃ τὸ τρίτον αὐ-
τῆς,

---

s ∾ διεφθάρησαν. a ∾ ἐγένετο. e ∾ τὸ τρίτον αὐτῆς (ſ. αὐτῶν) μὴ φανῇ· ἡ ἡμέρα καί.

(m) = 10. 14. 30. 32. 33. Mt. r. Compl. Aeth. || δένδρων] + τῆς γῆς B. (n) = 30. (o) τὸ B. (p) = B. 7. 9. 14. 16. 29. 33. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. Tychon. (q) = 1. 12. 14. 16. 29. al. 11. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Erasm. Ed. Arm. Slav. 3. ant. Andr. 2. Areth. (r) = 1. 12. ap. Mill. Erasm. Arm. Slav. 4. harl. Poſt ψυχὰς pon. Vulg. || κτισμάτων, καὶ τὰ ἔχοντα ψυχὰς ζῶσας διεφθάρησαν, καὶ τὸ Arm. *tertia pars piſcium et tertia pars navium*, Primaſ. ſed *habentium animas*, alia translatio ap. eundem. (s) A 10. 12. 17. 28. 37. Mt. o. Compl. (διεφθάρησεν Erasm.) Ed. Andr. 1** διεποντίσθη Arm. (t) = A. (u) + 14. 16. 29. 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. multi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (x) = Arm. (y) + A. 7. 9. 16. 29. 30. 31. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. (z) καὶ πολλοὶ ἀπέθανον ἀπὸ τοῦ ἀψίνθου τῶν ὑδάτων. Καὶ ὁ τέταρτος Arm. (a) A. 7. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 18. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (b) = Erasm. Steph. 3. (c) ἀψίνθιον 8. item 16. Mt. l. Andr. 1. Areth. (d) + A. 14. 16. 29. 36. 38. al. multi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (e) τὸ τρίτον

της, καὶ" ἡ νὺξ ὁμοίως.
13 Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς
[f] ἀετοῦ" [g] πετομένου" [h] ἐν με-
σουρανήματι, λέγοντος φω-
νῇ μεγάλῃ·" οὐαὶ, οὐαὶ, οὐ-
αὶ [i] ∾ τοῖς κατοικοῦσιν" ἐπὶ
τῆς γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φω-
νῶν [k] τῆς σάλπιγγος" τῶν
τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόν-
1 των σαλπίζειν. Καὶ ὁ πέμ-
πτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ
εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ
ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέ-
2 ατος τῆς ἀβύσσου· [l]— Καὶ
ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσ-
σου". καὶ ἀνέβη καπνὸς [m] ἐκ
τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς" κα-
μίνου [n] ∾ μεγάλης", καὶ
[o] ἐσκοτίσθη" ὁ ἥλιος καὶ ὁ
[p] ἀὴρ"

Qq 4

f. ἀγγέλου. g. πετωμένου. i ∾ τοὺς κατοικοῦντας. n ∾ καιομένης.

τρίτον αὐτῆς (αὐτῶν 14. 30. 40. Barb. 2. Mt. r. Copt) μὴ φανῇ ἡ ἡμέρα, καὶ (ſ. μὴ φανῇ· ἡ ἡμέρα καὶ) B. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 30. 31. 32. 40. al. 10. et Barb. 2. Mt. l. p. r. item 33. Vulg. Copt. τὸ τρίτον αὐτῶν, ἵνα μὴ φαίνῃ ἡ ἡμέρα αὐτῆς καὶ 28. μὴ φανῇ ἡ ἡμέρα καὶ 18. 38. item Andr. 1. ἡ ἡμέρα οὐκ ἔφαινε τὸ τρίτον αὐτῆς, καὶ 34. || καὶ ἐσκοτίσθη τὸ τρίτον αὐτῶν· καὶ ἡμέρα οὐκ ἔφαινεν αὐτῶν, καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως. 35. καὶ ἐσκοτίσθη τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ ἡ ἡμέρα οὐκ ἔφαινε τὸ τρίτον, καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως Arm. ἵνα σκοτισθῇ, καὶ ἡμέρα μὴ φαίνει τὸ φῶς αὐτῆς, καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως τὸ τρίτον αὐτῆς 36. *et tertia pars ſtellarum jam obtenebrata fuit, et non luxit tertia pars earum, non nox, non dies.* Erp. item Ar. pol. *et tertia pars ſtellarum, ut minus lucerent, et dies eandem partem amitteret, et nox ſimiliter.* Primaſ. || ἡ ἡμέρα μὴ] ἐσκοτίσθη ἡ ἡμέρα, ἵνα μὴ Syr. (f) AB. 9. 14. 29. 30. 31. 32. 37. 38. al. 14. et Barb. 3. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Syr. (non Arr.) Copt. Aeth. Arm. ed. in m. Vulg. Areth. Primaſ. in comm. ap. Beng. Victorin. Ambr. Tychon. Caſſiod. Beda. Apring. ἀγγέλου ὡς ἀετοῦ 13. Primaſ. in textu ap. Beng. (g) A. 14. 30. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. (h) — B. || ἐν μεσουρανήματι] — Barb. 1. *in medio caudae cui eſt ſanguis,* Syr. || μεγάλῃ] τρὶς 17. 36. μεγάλῃ τρὶς 7. 37. al. 3. et Barb. 2. Mt. o. Compl. Ar. pol. Andr. 1. Primaſ. (i) τοὺς κατοικοῦντας B. 9. 14. 29. 33. (c. 35.) 38. al. 11. Mt. l. p. r. (k) = Copt. Vulg. (non tol.) (l) — 9. 12. 14. 29. 30. 32. 35. 42* (ſed habet in m. a prima manu) 46. al. 7. Mt. l. p. r. Ed. Aeth. Copt. harl* tol* Areth. Nec attingunt in comm. Andr. aut Areth. (m) — 35. 41. Erasm. || ἐκ — Vulg. || ὡς — A. (n) 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 13. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Slav. 10. Areth. Victorin. μεγάλης καιομένης Slav. 3. 4. (o) ἐσκοτώθη A. 12. 14.

[p] ἀὴρ" [q] ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ
3 φρέατος". Καὶ ἐκ τοῦ κα-
πνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν
γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξου-
σία ὡς ἔχουσιν [r] ἐξουσίαν"
4 οἱ σκορπίοι τῆς γῆς· Καὶ
ἐῤῥέθη αὐταῖς, ἵνα μὴ ἀδι-
κήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς,
[s] οὐδὲ πᾶν χλωρὸν", οὐδὲ
πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀν-
θρώπους [t] † οἵτινες οὐκ ἔχου-
σι τὴν σφραγῖδα [u] — τοῦ
θεοῦ" ἐπὶ τῶν μετώπων
5 [x] — αὐτῶν". Καὶ [y] ἐδό-
θη" [z] αὐταῖς", ἵνα μὴ ἀπο-
κτείνωσιν αὐτοὺς, ἀλλ' ἵνα
[a] βασανισθῶσι" [b] μῆνας πέν-
τε"· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν
ὡς [c] βασανισμὸς" σκορπίου,
ὅταν [d] παίσῃ" ἄνθρωπον.
6 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
[e] ζητήσουσιν" οἱ ἄνθρωποι
τὸν θάνατον, καὶ [f] οὐ μὴ"
[g] εὑρήσουσιν" αὐτόν· καὶ ἐπι-
θυμήσουσιν [h] ἀποθανεῖν", καὶ
[i] φεύξεται" [k] ἀπ' αὐτῶν ὁ θά-
7 νατος". Καὶ τὰ ὁμοιώματα
τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡ-
τοιμασμένοις εἰς πόλεμον·
καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν
ὡς στέφανοι [l] χρυσοῖ", [m] καὶ
τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσ-
8 ωπα

t † μόνους. f. οὐχ. k ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν. l ∾ ὅμοιοι χρυσῷ.

(p) ἀστὴρ 12. (q) ⚌ Arm. (r) ⚌ 40. (s) ⚌ Arm. harl* Tychon. (t) = A. 7. 9. 14. 16. 30. 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. 15. Mt. k. l. p. r. Erasm. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Andr. Areth. Tychon. || μόνον ἀνθρώπους Arm. Vulg. || + ἐπιγείους Arm. (u) ⚌ 12. 17. Mt. k. Erasm. Arm. harl* Andr. 1. *crucis*, Cassiod. in comm. (x) ⚌ A. 12. 28. Erasm. tol. harl* Andr. 1. (y) *dictum est*, lipf. 5. (z) αὐτοῖς A. 12. Erasm. Sic unus et alter etiam vs. 3 et 4. || + *praeceptum*, Arm. (a) βασανισθήσονται A. 12. 36. 38. item Erasm. βασανίσωσι 7. Compl. Arr. Aeth. Arm. Vulg. non harl. (b) = Tychon. *menses VI*, alia translatio ap. Bedam. lipf. 4. in m. (c) τὸ κέντρον Arm. (d) πλήξῃ 10. 26. 37. 41. 42. Barb. 1. Mt. o. Compl. Andr. (e) ζητοῦσιν 9. al. 5. (Barb. 2.) Mt. p. Compl. harl* (f) A. 7. 9. 14. 16. 29. 36. 38. al. 21. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (g) εὕρωσιν A. 12. 17. 28. 34. 35. 46. Mt. o. Ed. Andr. 1. harl* εὑρήσωσιν 9. 14. al. 3. (h) τὸν θάνατον 7. (i) φεύγει A. 12. 17. 36. 38. Erasm. (k) 29. 30. 32. 33. (c. 34. 35.) 37. al. 6. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Arm. Vulg. mss. Areth. || ⚌ ὁ θάνατος 7. Ar. (l) 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. 38. al. 18. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Ar. pol. Slav. 4. (non 3.) Areth. (m) καὶ τὰ πρόσωπα . . .

σκορ-

8 ωπα ἀνθρώπων, Καὶ εἶχον
τρίχας ὡς [n] τρίχας" γυναι-
κῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν
9 ὡς λεόντων ἦσαν, Καὶ εἶχον
[o] θώρακας" [p] ὡς θώρακας"
σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν
[q] πτερύγων" αὐτῶν ὡς φωνὴ
ἁρμάτων [r] [s] ἵππων" πολλῶν
10 τρεχόντων εἰς πόλεμον. [t] Καὶ
ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορ-
πίοις, καὶ [u] ∾ κέντρα ἦν ἐν
ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· καὶ ἡ ἐξ-
ουσία αὐτῶν" ἀδικῆσαι τοὺς
ἀνθρώπους μῆνας πέντε.
11 [x] † [y] ∾ "Ἔχουσιν" [z] ἐφ' αὐ-
τῶν βασιλέα" [a] τὸν" [b] ἄγγε-
λον τῆς ἀβύσσου" ὄνομα αὐ-
τῷ ἑβραϊστὶ, [c] ἀβαδδὼν",

---

u ∾ κέντρα· ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἡ ἐξουσία αὐτῶν τοῦ. x † καὶ. y ∾ ἔχουσαι.

σκορπίοις vſ. 10 = 12. || πρόσωπα ἀνθρώπων . . . ὀδόντες αὐτῶν ὡς vſ. 8 = 35. (n) = 38. (o) = 38. (p) = 29. 30. 40. Mt. r. (q) *pedum*, Aeth. (r) + καὶ 13. tol. Vulg. mſ. (s) = 9. 16. 27. 29. 40. Barb. 2. (t) *et habebant caudas, quibus nocent hominibus*, Slav. 4. (u) κέντρα (ἦν 35. demidov.) ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· ἡ ἐξουσία αὐτῶν (τοῦ 35.) ἀδικ. 34. 35. 36. 46. tol. demid. lipſ. 6. Andr. 2. Tychon. κέντρα· καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἡ ἐξουσία αὐτῶν, ἀδικ. A. 17. Ed. Syr. Erp. Vulg. mſ. κέντρα· καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν (καὶ 37.) ἐξουσίαν ἔχουσι (τοῦ) ἀδικ. B. 9. 14. 16. 29. 30. 32. 37. al. 4. et Barb. 1. Mt. l. o. p. Compl. Areth. κέντρα· ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχουσι τοῦ ἀδικ. 38. 40. κέντρα ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν, καὶ ἐξουσίαν ἔχουσι (αὐτῶν, ἐξουσίαν ἔχουσαι Mt. r.) τοῦ ἀδικ. Mt. k. r. Arm. Andr. 1. κέντρα ἦν ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· ἐξουσίαν ἔχουσι τοῦ ἀδικ. 33. || καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν κέντρα, τοῦ κεντῆσαι καὶ ἀδικῆσαι Ar. pol. || καὶ ἡ ἐξουσία αὐτῶν] καὶ ἐδόθη ἐξουσία αὐταῖς Slav. 3. (x) = A. 6. 7. 8. 14. 16. 29. 30. 32. 33. (c. 35. 36.) 46. al. 11. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Ar. Copt. Slav. 3. Areth. (y) 6. 8. 16. 29. 30. 38. al. 11. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. 3. Areth. ἔχουσαι καὶ 32. ἔχουσαι δὲ Slav. 4. καὶ εἶχον Slav. ed. Vulg. ed. Andr. 1. Primaſ. Tychon. ſemel. (z) βασιλέα ἐπ' αὐτῶν ſ. ἐπ' αὐτοὺς ſ. ὑπ' αὐτῶν 7. 16. 36. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Areth. Arm. (a) = 6. 29. 38. al. 7. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. (b) ἄρχοντα τῆς ἀβύσσου τὸν ἄγγελον A. *regem angelorum abyſſi*, harl* (c) ἀββαδὼν ſ. ἀβδὼν ſ. ἀββᾶ ἀδδὼν ſ. αβααδὼν ſ. ἀβααδ Alii. *Laabadon*, lipſ. 6. *Labbadon*, Hier. Haymo. *Magedon*, Copt. *Armageddon*, Primaſ. *Aghbagon*, Arm.

[d] ∽ καὶ ἐν" τῇ ἑλληνικῇ ὄνο-
12 μα ἔχει ἀπολλύων [e]. Ἡ
οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ,
[f] ∽ ἔρχονται" [g] ἔτι" [h] δύο"
13 οὐαὶ [i] μετὰ ταῦτα Καὶ ὁ
ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ
ἤκουσα φωνὴν [k] μίαν" ἐκ
[l] τῶν τεσσάρων κεράτων" τοῦ
θυσιαστηρίου [m] τοῦ χρυσοῦ
τοῦ" ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
14 [n] ∽ Λέγουσαν" τῷ [o] ἕκτῳ"
ἀγγέλῳ [p] ὁ ἔχων" τὴν σάλπιγ-
γα· λῦσον τοὺς τέσσαρας
[q] ἀγγέλους" τοὺς δεδεμένους
[r] ἐπὶ" τῷ ποταμῷ [s] τῷ με-
15 γάλῳ" εὐφράτῃ. Καὶ [t] ἐλύ-
θησαν" οἱ τέσσαρες [u] ἄγγε-
λοι" οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν
ὥραν

---

d ∽ ἐν δὲ. f ∽ ἔρχεται. n ∽ λέγοντος ſ. λέγοντα. p. ὃς εἶχε.

(d) 14. 29. 38. al. 15. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. || καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ] ἑλληνιστὶ δὲ 9. ἐν δὲ τῇ ἑλληνικῇ ῥήσει 38. *quod vocatur in armenica lingua Deſtructor.* Arm. (e) *Apollon*, Syr. + *latine habens nomen Exterminans* ſ. *Exterminator*, Vulg. Primaſ. *latine Perdens*, Tychon. (f) A. 7. 9. 14. 16. 29. 30. 33. (c. 36.) al. 10. Mt. l. o* p. r. Compl. Ed. Copt. *ecce veniet vae ſecundum*, Arr. *et vae alterum veniet cito*, Hier. (g) ═ Mt. o. Erasm. Andr. 2. Tychon. αἱ 36. 37. Andr. 1. in textu et comm. ἔτι καὶ αἱ Mt. k. (h) = 38. δευτέρα 7. || ἀπῆλθεν, ἰδοὺ οὐαὶ δύο ἐλεύσονται Arm. (i) Καὶ μετὰ ταῦτα ὁ ἕκτος 14. ap. Mill. καὶ μετὰ ταῦτα καὶ ὁ ἕκτος B. 8. 12. 40. al. 5. et Barb. 1. Praeterea μετὰ ταῦτα ad vſ. ſequentem referunt 41. 42. Mt. k. l. p. r. Slav. 10. (k) ═ Copt. Arm. Erp. Ante φωνὴν pon. 14. μεγάλην 34. 35. || φωνὴν ἐξ ἑνὸς τῶν κεράτων Ar. pol. *audivi unum ex quatuor cornubus*, Primaſ. Cypr. Tychon. (l) ═ 14. ap. Wetſt. Cod. lat. + κεκραγότος 28. || τεσσάρων ═ A. 28. Syr. Arr. Aeth. tol. harl. Vulg. mſ. Beda. Haymo. Ansbert. in praef Rupert. Sed habent Cypr. Primaſ. Tychon. || τεσσάρων ζώων ἃ ἦν ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θεοῦ Arm. (m) = 14. ap. Wetſt. *Dei*, Primaſ. τοῦ θρόνου χρυσοῦ τοῦ Aeth. (n) λέγοντος B. 9. 16. 29. 30. 32. 33. al. 8. Mt. k. l. p. r. Areth. Haymo in textu. λέγοντα A. λέγων 40. (o) = A. (p) A. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. 35. 36.) 38. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. τῷ ἔχοντι 34. Slav. ed. (q) ἀνέμους 30. (r) ἐν 19. 37. Barb. 1. Vulg. (s) = Andr. 2. Caſſiod. Tychonius bis (ſemel habet.) item Primaſ. et Haymo et Apring. in comm. Habet Cypr. (t) ἐλυπήθησαν A. (u) ἄνεμοι 30. Cf. not. q.

ὥραν [x] καὶ ἡμέραν" καὶ μῆνα
καὶ ἐνιαυτὸν, ἵνα ἀποκτείνω-
σι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων.
16 Καὶ ὁ ἀριθμὸς [y] ⁜ τῶν" στρα-
τευμάτων [z] ∽ τοῦ ἱππικοῦ",
[a] δύο μυριάδες" μυριάδων·
[b] † ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐ-
17 τῶν. Καὶ [c] οὕτως" εἶδον
τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει,
καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐ-
τῶν, ἔχοντας θώρακας πυ-
ρίνους καὶ [d] ὑακινθίνους" καὶ
θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν
ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων,
καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν
ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς
18 καὶ θεῖον. [e] Ἀπὸ" τῶν τριῶν
[f] ⁜ πληγῶν" τούτων ἀπεκτάν-
θησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώ-
πων, [g] ∽ ἐκ" τοῦ πυρὸς,
καὶ [h] † τοῦ καπνοῦ καὶ [h] †
τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου
ἐκ

---

z ∽ τοῦ ἵππου. b † καὶ. e. ὑπὸ. g ∽ ἀπὸ. h † ἐκ.

(x) = Compl. καὶ τὴν ἡμ. 28. 38. Mt. o. καὶ εἰς τὴν ἡμ. 14. 30. 32. 34. Alii et Barb. 4. Mt. k. l. p. r. Ed. καὶ οἱ εἰς τὴν ἡμ. 29. (y) + A. Alii multi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (z) τοῦ ἵππου 9. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 37. al. 14. Mt. o. (ſed in m. γρ. καί· ἱππικοῦ) al. 4. Compl. Ed. τοῦ ἵππου αὐτῶν 18. τῶν ἵππων 3. ἱππικῶν αὐτῶν Arm. (a) μυριάδες, omiſſo δύο, 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 15. Mt. o. al. 4. (ſed in Mt. k. eſt μυριάδας,) Compl. Ed. Ar. pol. (item, omiſſo etiam ſequente μυριάδων, Erp.) Slav. 10. Andr. δυσμυριάδες A. 11. 12. δὺς μύριας Slav. 3. 4. ant. δισμυρίων 18. *dismyriades*, Cypr. *bis myriades*, Tychon. || *vicies millies dena millia*, Vulg. *vigies dena millia*, lipſ. 4. μύριαι μυριάδες καὶ χίλιαι χιλιάδες Epiph. item Arm. *octoginta millia*, Primaſ. (b) = A. 7. 9. 12. ap. Mill. 14. 16. 29. 38. al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Copt. Arm. tol. Vulg. mſ. Andr. Primaſ. Cypr. Tychon. Ansb. Rupert. ἤκουσα δὲ 11. || καὶ ἤκ. τ. ἀρ. αὐτῶν = Ar. pol. Aeth. (c) = 38. Erp. Arm. Vulg. mſ. Primaſ. Tychon. Sed habet Cypr. ὅτε Syr. (d) *ſpineas*, Primaſ. in textu et comm. (e) AC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 20. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. καὶ ἀπὸ 18. Syr. Erp. Arm. Copt. Slav. ed. Vulg. ed. (f) + AC. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 40. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. Vulg. Andr. Areth. Cypr. Primaſ. (g) 7. 9. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 13. Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. 2. Areth. καὶ ἀπὸ 14. (h) = A. 7. 9. 14. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 16. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. demid. Vulg. mſ. Andr. 2. Areth. Cypr. Ansbert. Haymo. Rupert.

ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν.
19 [i] Ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων" ἐν
τῷ στόματι αὐτῶν [k] ἐστι,
[l] ÷ καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν"·
[m] αἱ γὰρ" οὐραὶ αὐτῶν ὅμοι-
αι [n] ὄφεσιν", [o] ἔχουσαι" κε-
φαλάς [p]· [q] καὶ ἐν αὐταῖς
20 ἀδικοῦσι"· Καὶ οἱ λοιποὶ
τῶν ἀνθρώπων οἳ οὐκ [r] ἀπε-
κτάνθησαν" ἐν ταῖς πληγαῖς
ταύταις, [s] οὐ" μετενόησαν
ἐκ τῶν ἔργων τῶν [t] χειρῶν"
αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσω-
σι [u] τὰ δαιμόνια, καὶ" [x] ÷ τὰ"
εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀρ-
γυρᾶ [y] καὶ τὰ χαλκᾶ" καὶ
τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ
οὔτε βλέπειν [z] δύναται", οὔ-
τε ἀκούειν, [a] οὔτε περιπα-
21 τεῖν"· Καὶ οὐ μετενόησαν
[b] ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν, οὔ-
τε ἐκ τῶν [c] φαρμακειῶν" αὐ-
τῶν, οὔτε ἐκ τῆς [d] πορνείας"
αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν κλεμ-
μάτιυν αὐτῶν.
1 Καὶ εἶδον [e] — ἄλλον" ἄγ-
γελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλη-
μένον νεφέλην, καὶ [f] ÷ ἡ"
ἶρις ἐπὶ [g] τῆς κεφαλῆς" [h] *
αὐτοῦ",

i. αἱ γὰρ ἐξουσίαι αὐτῶν. k εἰσιν. s. οὔτε.

(i) BC. (item A.) 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. 46. al. 20. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. Vulg. Andr. Areth. Primaſ. (k) Iidem, exc. Andr. 1. ἦν 36. Slav. (l) + Iidem (exc. 36. Slav. 3. 4. ant.) et Arm. Slav. 10. Cypr. Ante ἐν τῷ στόματι αὐτῶν pon. 38. Andr. 1. || αὐτῶν] τῶν ἵππων 29. (m) καὶ αἱ Arm. Slav. exc. 10. (n) ὄφεων 7. 9. 16. 29. 32. 33. (c. 34. 35.) al. 9. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. (o) ἐχούσαις 36. demidov. (p) + *draconum*, Primaſ. non Cypr. (q) αἷς φθείρουσιν ἀδίκους Arm. (r) κατεκαύθησαν 26. (s) 16. 29. 30* 32. al. 11. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 1. Areth. (t) *malorum*, (χειρόνων) Primaſ. (u) = 12. τῷ δαίμονι ἢ τὰ εἴδωλα 38. (x) + A. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 46. al. 11. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (y) = 7. 9. 16. 29. 33. (c. 35.) al. 14. Mt. k. l. p. r. Ed. Ar. Aeth. Areth. (z) δύνανται A. 7. 35. 36. pluresve. Mt. k. o. p. r. Andr. (a) = Syr. (b) + ἐκ τούτων, οὔτε 38. + ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν, οὔτε 17* (c) φαρμάκων 7. 9. 14. 16. 30. 33. (c. al. 3.) al. 4. Mt. l. p. r. Ed. Areth. (d) πονηρίας A. (e) = 9. 14. 29. 30. 32. 37. al. 15. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. 4. 10. (non 3.) Andr. 1. Poſt ἄγγελον pon. 16. Vulg. mſ. Primaſ. (f) + ABC. Plurimi et Barb. 4. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. in comm. Areth. || καὶ ἶριν Andr. 1* (g) τὴν κεφαλὴν AC. 9. 12. (h) + ABC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38.

αὐτοῦ", καὶ τὸ πρόσωπον αὐ-
τοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πό-
δες αὐτοῦ ὡς [i] στύλοι" πυ-
2 ρός. Καὶ [k] ἔχων" ἐν τῇ χει-
ρὶ αὐτοῦ [l] ∾ βιβλαρίδιον"
[m] ἀνεῳγμένον"· καὶ ἔθηκε
τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν
ἐπὶ [n] τῆς θαλάσσης", τὸν δὲ
3 εὐώνυμον ἐπὶ [o] τῆς γῆς"· Καὶ
ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ
λέων μυκᾶται. καὶ ὅτε ἔκρα-
ξεν, ἐλάλησαν [p] αἱ" ἑπτὰ
βρονταὶ [q] τὰς ἑαυτῶν φω-
4 νάς". Καὶ [r] ὅτε" ἐλάλησαν
αἱ ἑπτὰ βρονταὶ [s] †, ἔμελ-
λον γράφειν· καὶ ἤκουσα φω-
νὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγου-
σαν [t] †· σφράγισον ἃ ἐλάλη-
σαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ, καὶ
[u] μὴ" [x] ∾ ταῦτα" [y] γρά-
5 ψῃς". Καὶ ὁ ἄγγελος, ὃν
εἶδον [z] ἑστῶτα" ἐπὶ τῆς θα-
λάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρε
τὴν χεῖρα αὐτοῦ [a] ⁜ τὴν δε-
ξιὰν

k. εἶχεν. l ∾ βιβλίον. n. τὴν θάλασσαν. o. τὴν γῆν.
s † τὰς φωνὰς ἑαυτῶν. t † μοι. x ∾ αὐτά.

38. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Arm. Slav. 3. 4. 10. ed. Vulg. Andr. Areth. Primaſ. Tychon. (i) στύλος 38. Syr. Erp. Aeth. Vulg. mſ. Tychon. Sed non Primaſ. Caſſiod. (k) ABC. 9. 14. 16. 29. 30. 32. 33. (c. 34.) al. 9. Mt. l. p. r. Ed. Slav. 3. 4. 10. ant. (l) βιβλιδάριον C. 7. 14. 37. 38. al. 3. Mt. k. o. Compl. Andr. 1. Areth. βιβλίον B. 9. 29. 30. 32. 33. (c. 34. 35.) al. 14. Mt. l. p. r. Ed. *librum*, harl* Vulg. mſ. Primaſ. Victorin. (m) = A. Copt. (n et o) ABC. al. 32. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 2. Areth. τὴν θάλασσαν . . . τῆς γῆς Andr. 1. (p) = 4. 7. 18. Erasm. Andr. ed. Sic etiam vſ. 4. (q) = Primaſ. ταῖς ἑαυτῶν φωναῖς 7. || βρονταὶ ad βρονταὶ prius vſ. 4 = 29. 33. (r) ὅσα 37. Andr. 1. Primaſ. (s) = ABC. al. 29. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. 10. tol. Vulg. mſ. Andr. Areth. Primaſ. Beda. Habent Vulg. ed. harl. (t) = ABC Plurimi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. 10. tol. harl. Vulg. mſ. Andr. Areth. Primaſ. Tychon. Haymo. Rupert. (u) = Slav. μετὰ 10. 12. 17. 37. Mt. o. Compl. (x) αὐτὰ AC. 7. 9. 14. 16. 29. 38. al. 14. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. (Syr.) Vulg. Areth. Primaſ. Tychon. || = Aeth. Arm. (y) γράφεις 10. 17. 36. 37. Mt. o. Compl. Andr. 1. γράφῃς Erasm. γράψον Andr. 2. (z) = 30. 38. Mt. r. (a) + BC. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 37. 38. 46. al. 18. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. 10. Andr. Areth. Primaſ.

6 ξιὰν" εἰς τὸν οὐρανὸν, Καὶ
ὤμοσεν b — ἐν" τῷ ζῶντι
εἰς τοὺς αἰῶνας c τῶν αἰώ-
νων", ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν
d καὶ τὰ ἐν αὐτῷ", e καὶ
τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ",
f καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ
ἐν αὐτῇ", ὅτι χρόνος g οὐκέ-
7 τι ἔσται"· Ἀλλὰ ἐν ταῖς ἡ-
μέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδό-
μου ἀγγέλου, ὅταν μέλλῃ
σαλπίζειν, h καὶ" i ἐτελέσθη"
τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ, k ὡς"
l εὐηγγέλισε" m τοὺς ἑαυτοῦ
8 δούλους τοὺς προφήτας". Καὶ
n ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα" o ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ", πάλιν p λα-
λοῦσα μετ' ἐμοῦ, καὶ λέγου-
σα"· ὕπαγε, q λάβε τὸ r ∾
βιβλαρίδιον" s τὸ ἠνεῳγμέ-
νον" t ἐν τῇ χειρὶ" u ⁜ τοῦ"
ἀγγέλου τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς
θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.
9 x Καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν ἄγ-
γελον,

---

g. οὐκ ἔσται ἔτι. i. τελεσθῇ. m. τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις τοῖς προφήταις. r ∾ βιβλίον.

(b) = B. 9. 14. 16. 29. 30. 33. (c. al. 3.) 38. al. 9. Mt. k. l. p. r. (c) = 12. Mt. k. Arm. Andr. 2. || + ἀμήν 16. 36. (d) = 28. Andr. 1. (e) = A. 12. Erasm. Copt. Slav. 4. (non 3. 10.) (f) = A. 30. 32. 38. 40. Mt. o. Arm. Slav. 4. (non 3. 10.) Vulg. mſ. Primaſ. (g) AC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Slav. mſ. et ed. Vulg. mſ. Andr. 2. Areth. (habet utrumque)Primaſ. Tychon. Ansbert. Rup. Apring. || ὅτι οὐκέτι ἔσται ἄλλος χρόνος Arm. (h) = 10. 17* 37. Mt. o. Compl. Syr. ed. Ar. pol. Arm. Vulg. Andr. 2. Areth. τότε Slav. rec. (i) AC. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 13. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. mſ. Copt. τελεσθήσεται Ed. Syr. ed. Erp. Aeth. Arm. Slav. rec. Vulg. Areth. Primaſ. (k) ὃ 10. 28. 37. Mt. o. Compl. Andr. (l) εὐηγγελίσατο 10. 12. 28. 37. al. 2. Mt. o. Compl. Andr. 1. (m) ABC. 14. 17. 38. item (ſed δούλους αὐτοῦ) 7. 9. 12. 16. 29. 36. 37. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. τοῖς προφήταις 11. διὰ τῶν δούλ. αὐ. τῶν προφήτων Arm. Vulg. Primaſ. (n) ἤκουσα φωνὴν 7. Vulg. ed. Primaſ. τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἤκουσα Slav. ed. (o) = 12. (p) λαλοῦσαν . . . λέγουσαν AC. 7. 14. 36. Vulg. (non lipſ. 5.) (q) + καὶ 4. 6. 11. 32. Mt. l. Ar. Vulg. ed. Primaſ. (r) Hic et vſ. 9 et 10. Alii βιβλίον, alii βιβλιδάριον. (s) = Aug. Haymo. τὸ ἀνεῳγμένον 14. 29. 36. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. (t) τῇ χειρὶ 6. 11. ἐκ χειρὸς 36. Vulg. Primaſ. (u) AC. 14. 16. 29. 36. 38. Alii multi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (x) Vſ. 9 = 12.

γελον, λέγων αὐτῷ, [y] δοῦ-
ναί" μοι τὸ βιβλαρίδιον. καὶ
λέγει μοι· λάβε καὶ κατάφα-
γε αὐτό· καὶ πικρανεῖ σου τὴν
[z] κοιλίαν", ἀλλ' ἐν τῷ στό-
ματί σου ἔσται [a] γλυκὺ ὡς
10 μέλι". Καὶ ἔλαβον τὸ βι-
βλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ
ἀγγέλου, καὶ κατέφαγον αὐ-
τό· καὶ ἦν [b] ἐν" τῷ στόματί
μου, [c] ὡς μέλι, γλυκύ"·
καὶ [d] ὅτε ἔφαγον αὐτὸ", ἐπι-
11 κράνθη ἡ κοιλία μου. Καὶ
[e] λέγει" μοι· δεῖ σε πάλιν
προφητεῦσαι [f] ἐπὶ" λαοῖς καὶ
[g] ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ
1 βασιλεῦσι [h] πολλοῖς". Καὶ
ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος
ῥάβδῳ, [i] † [k] λέγων". [l] ἔγει-
ραι", [m] καὶ μέτρησον" τὸν
ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ τὸ θυ-
σιαστήριον, καὶ τοὺς προσ-
2 κυνοῦντας ἐν αὐτῷ· Καὶ τὴν
αὐλὴν τὴν [n] ἔξωθεν" τοῦ
ναοῦ ἔκβαλε [o] ἔξω" καὶ μὴ
αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη
τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν πόλιν
τὴν ἁγίαν [p] πατήσουσι" μῆ-
νας

---

y. δός. i † καὶ ὁ ἄγγελος εἱστήκει.

(y) AC. 7. 9. 14. 16. 29. al. 15. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Syr. Slav. 10. (non alii.) Vulg. Areth. Primaſ. Tychon. (z) καρδίαν A. (κοιλίαν, δηλαδὴ τὴν καρδίαν, Andr. in comm.) (a) ὡς μέλι γλυκὺ Slav. 4. (non alii.) demidov. (b) = Erasm. ἐπὶ 28. (c) γλυκὺ ὡς μέλι A. 36. ‖ ὡς = 28. (d) = 34. 35. (e) λέγουσι A. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 10. Mt. l. p. r. Ed. harl. Areth. (f) = Vulg. non Primaſ. (g) + ἐπὶ 7. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 11. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Primaſ. (h) τῆς γῆς Arm. (i) = A. 7. 9. 12. 16. 29. 33. (c. 36. ni fallor) al. 13. et ni fallor 38. al. 3 pluresve et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. et alius codex ap. Andr. in Mt. o. Erasm. Steph. 3. Ed. Arr. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. 10. ed. Vulg. Andr. (etiam in comm.) Areth. Primaſ. Tychon. καὶ εἱστήκει ὁ ἄγγελος 10. 14. 34. 35. 37. Mt. o. Compl. Syr. Arm. (k) λέγων μοι Arm. Slav. 4. non 3. Andr. 2. *et dictum eſt mihi*, Vulg. non harl. tol. lipſ. 5. nec Primaſ. Tych. Jungit utrumque lipſ. 6. λέγουσα Alius codex ap. Andream. καὶ φωνὴ λέγουσα 28. Andr. 1. Haymo. (l) ἔγειρε A. 7. 9. 12. 14. 30. 32. Alii. Mt. p. r. Andr. 1* ἔγειρον 10. 18. (m) μετρῆσαι 7. καὶ μέρισον et vſ. 2. μερίσῃς 41. (n) ἔσωθεν 12. Codex Erasmi et fortaſſe alii nonnulli. Erasm. Steph. 3. Slav. 3. 4. 10. ed. (exc. ed. recent. in m.) ἄνωθεν 41. *infra*, Vulg. ſixtina. (o) ἔξωθεν A. 12. 14. al. 3. et Barb. 2. Compl. Erasm. Andr. 1. (p) μετρήσουσι A.

3 νας τεσσαράκοντα [q] δύο. Καὶ
δώσω τοῖς δυσὶ μάρτυσί μου,
καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας
[r] χιλίας διακοσίας" ἑξήκον-
τα, [s] περιβεβλημένοι" σάκ-
4 κους. Οὗτοί εἰσιν αἱ [t] δύο
ἐλαῖαι" καὶ [u] # αἱ" δύο λυ-
χνίαι [x] — αἱ" ἐνώπιον τοῦ
[y] κυρίου" [z] τῆς γῆς" [a] ἑστῶτες".
5 Καὶ εἴ τις αὐτοὺς [b] θέλει"
[c] ἀδικῆσαι", πῦρ ἐκπορεύε-
ται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν,
καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς
αὐτῶν· καὶ εἴ τις [d] αὐτοὺς"
[e] θέλει" [f] ἀδικῆσαι", [g] οὕτω
δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι".
6 Οὗτοι ἔχουσι [h] τὸν οὐρανὸν ἐξου-
σίαν κλεῖσαι", ἵνα μὴ [i] ὑετὸς βρέ-
χῃ" [k] τὰς ἡμέρας" [l] τῆς προφη-
τείας αὐτῶν"· καὶ ἐξουσίαν ἔ-

χουσιν

---

y. θεοῦ. a. ἑστῶσαι. b. θέλῃ. e. θέλῃ. h. ἐξουσίαν κλεῖσαι τὸν οὐρανόν. i. βρέχῃ ὑετός. k. ἐν ἡμέραις. l. αὐτῶν τῆς προφητείας.

(q) + καὶ A. Alii. Arm. (r) = 29. etiam cap. 12, 6.) χιλιάδας διακοσίας 38. || διακοσίας ἑξήκοντα] ἑξήκοντα πέντε i. e. ΞΕ. pro ΣΞ. 14. (s) περιβεβλημένους AB. 4. 7. Mt. l. (t) = 11. || ἐλαῖαι] ἔλαιαι Erasm. Ed. ἀλαῖαι C. αὐλαῖαι A. (u) + A. 12. 16. 29. 30. 32. 36. 38. al. 10. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Hippol. Andr. Areth. Cedren. (x) = 6. 7. 14. 32. 34. 35. Mt. k. l. (Arr.) Slav. 3. 4. Areth. (y) AC. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. (Aeth.) Vulg. Hippol. Andr. 2. Areth. Primaſ. Victorin. Alii. (z) = 12. Erp. Copt. Rupert. ἐπὶ τῆς γῆς 28. 37. A1. pol. Aeth. Arm. Slav. 4. (a) AC. 9. 14. 16. 30. 32. 33. (c. 34. 35.) al. 11. Mt. l. p. r. Ed. Vulg. Areth. (b) A. 9. 16. 32. 38. 46. al. 11. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. Tychon. ἐθέλει 41. θελήσει Hippol. || θέλει ἀδικῆσαι] ἀδικήσῃ Slav. ed. non 10. (c) δοκιμάσαι Mt. p. (d) = Erasm. Alii transp. ἐν τούτοις Hippol. (e) C. 9. 12. 14. 16. 29. 30. 32. 33. (c. al. 3.) al. 9. et Barb. 1. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. Primaſ. θελήσει 38. Hippol. θελήσῃ A. (f) ἀποκτεῖναι 28. 36. 37. Barb. 1. Andr. (g) οὕτως ἀποκτέννοι Arm. || οὕτω = A. || αὐτὸν ἀποκτανθῆναι = 37. (h) 6. 29. 30. 32. 33. (c. 34.) al. 5. pluresve. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. (i) ABC. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. 4. non 3. Hippol. Areth. Primaſ. Auctor. de prom. || ὑετὸς = Vulg. Tychon. + *ſuper terram*, Slav. 3. non 4. || βρέχῃ] βρέχει 30. 32. βρέξει 38. βρέξῃ Hippol. (k) ABC. al. 27. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. Hippol. ἐν ταῖς ἡμέραις Erasm. Andr. 1. ἐν ἡμέραις 33. (c. 36.) Steph. 3. (l) ABC. al. 27. Mt. o. al. 4. Compl.

Ed.

χουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, στρέ-
φειν ᵐ αὐτὰ" εἰς αἷμα, καὶ
πατάξαι τὴν γῆν, ⁿ ὁσάκις ἐὰν
7 θελήσωσιν, ἐν πάσῃ πληγῇ". Καὶ
ὅταν τελέσωσι ᵒ τὴν μαρτυ-
ρίαν" αὐτῶν, τὸ θηρίον ᵖ τὸ
ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου
ποιήσει ᵠ μετ' αὐτῶν πόλεμον",
καὶ νικήσει αὐτοὺς, ʳ καὶ

8 ἀποκτενεῖ αὐτούς". Καὶ
ˢ τὸ πτῶμα" αὐτῶν ᵗ ἐπὶ τῆς
πλατείας ᵘ πόλεως τῆς μεγά-
λης, ἥτις καλεῖται ˣ πνευ-
ματικῶς σόδομα καὶ ʸ αἴγυ-
πτος", ὅπου ᶻ καὶ" ὁ κύριος
9 ᵃ αὐτῶν" ἐσταυρώθη. Καὶ
ᵇ βλέπουσιν" ἐκ τῶν λαῶν καὶ
φυλῶν καὶ γλωσσῶν ᶜ καὶ
ἐθνῶν

n. πάσῃ πληγῇ, ὁσάκις ἐὰν θελησωσι. q πόλεμον μετ αυτων. s. τὰ πτώματα. a. ἡμῶν. b. βλέψουσιν.

Ed. Copt. Arm. Slav. 3. 4. ed. Vulg. Andr. 2. Areth. Hippol. τῆς παρουσίας τοῦ ἀντιχρίστου Aliud exemplar Hippolyti. || τῆς προφητείας = (in diebus illis) Codd. ſyr. (m) = Erasm. Poſt εἰς αἷμα pon. 46. (n) ὁσάκις ἐὰν θελήσωσι (θέλωσι M. 36. θέλοισι 12.) ante (ἐν) πάσῃ πληγῇ pon. 29. 30. 32. 33. (c. 33. 34.) al. 6. pluresque. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. || ante πάσῃ + ἐν AC. al. 21. Mt. o. al. 4. Compl. Erasm. Ed. Hippol. Andr. Areth. Primaſ. Auctor de prom. (o) πάσας τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας Arm. τὸν δρόμον καὶ τὴν μαρτυρίαν Hippol. || + τῆς προφητείας Erp. + καὶ προφητείαν Aeth. (p) + τὸ τέταρτον A. (τὸ τεράστιον Conject.) (q) AC. al. 16. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arm. Vulg. Hippol. Areth. Primaſ. Alii. (r) = 12. 36. 41. Syr. ed. (s) ABC. 7. 9. 14. 16. 29. 33. al. 14. Mt. k. l. p. r. Ed. Copt. Slav. 3. 4. ant. Areth. Tychon. Quidam ap. Primaſ. (t) + ἐάσει 28. 37. Barb. 1. + ponet ſ. ponent ſ. projicitur ſ. jacebunt, Latini. Sic + ῥίψει (poſt μεγάλης) 18. ut Areth. in comm. (u) + τῆς A. 14. 16. 29. 37. 38. al. 11. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. || Mox: πόλεως αὐτῶν τῆς μεγ. Arm. (x) *Patmus, quae occulta S. et Aeg.* Aeth. (y) γόμοῤῥα 36. (z) = 7. 12. 14. 34. 35. 36. Erasm. Copt. Slav. 3. 4. lipſ. 4. Andr. 2. in textu. Areth. (a) ABC. al. 27. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Vulg. Orig. Andr. Areth. Cedren. Primaſ. Auctor de promiſſ. *ejus*, Tychon. in regulis. Rec. in 33. (c. 34. 35.) Erp. (b) AC. al. 26. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. 3. 4. Andr. Areth. Tychon. || βλέψουσιν αὐτοὺς πᾶσαι φυλαὶ καὶ λαοὶ καὶ πᾶσαι γλῶσσαι καὶ ἔθνη, ὅτι τὰ πτώματα αὐτῶν καταβληθήσονται ἡμέρας Arm. (c) τὰ πτώματα (τὸ πτῶμα 14.) αὐτῶν, καὶ οἱ ἐκ τῶν ἐθνῶν ἡμέρας 14. Erasm.

ἐθνῶν [d] τὸ πτῶμα" αὐτῶν ἡ-
μέρας τρεῖς [e] — καὶ" ἥμισυ,
καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ
[f] ἀφήσουσι" τεθῆναι εἰς [g] μνῆ-
10 μα". Καὶ οἱ κατοικοῦντες
ἐπὶ τῆς γῆς [h] χαίρουσιν" ἐπ'
αὐτοῖς, καὶ [i] ∾ εὐφρανθή-
σονται". καὶ δῶρα [k] ∾ πέμ-
ψουσιν" ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι
οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν
τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς
11 γῆς. Καὶ μετὰ [l] τὰς" τρεῖς
ἡμέρας καὶ ἥμισυ, πνεῦμα
[m] ζωῆς ἐκ" τοῦ Θεοῦ εἰσῆλ-
θεν [n] ἐν αὐτοῖς"· καὶ [o] ἔστη-
σαν" ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν,
καὶ φόβος μέγας [p] ∾ ἔπε-
σεν" ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐ-
12 τούς. [q] Καὶ [r] ∾ ἤκουσαν"
φωνὴν μεγάλην [s] ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ", λέγουσαν αὐτοῖς·
ἀνάβητε ὧδε· καὶ ἀνέβησαν
εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν [t] τῇ" νε-
φέλῃ· καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς
13 οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. [u] Καὶ"
ἐν ἐκείνῃ τῇ [x] ∾ ὥρᾳ" ἐγέ-
νετο

d. τὰ πτώματα. g. μνήματα. h. χαροῦσιν. i ∾ εὐφραίνονται. k ∾ δώσουσιν. n ∾ αὐτοῖς. ἐπ' αὐτούς. p ∾ ἐπέπεσεν. r ∾ ἤκουσα. x ∾ ἡμέρα.

(d) ABC. al. 21. (non 12. 36. 37. 38.) Mt. k. l. p. r. Ed. Copt. Areth. Tychon. || τὸ πτῶμα . . . ἥμισυ = Primaſ. item tol. (e) = 7. 9. 12. 14. 16. 29. 30* 32. 38. al. 11. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Andr. 1. et in comm. Areth. Caſſiod. (f) ἀφιοῦσι ſ. ἀφίουσι AC. 12. 28. item 36. Erasm. Andr. 1. *ſinunt*, lipſ. 5. (g) AB. al. 26. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. ant. Andr. Areth. Tychon. || + ἐν ἡμέραις τρισὶ καὶ ἥμισυ Slav. 4. (h) ABC. al. 26. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 1. Glycas. Tych. χαρήσονται 38. Andr. 2. Areth. (i) AC. 12. 28. 36. Andr. 1. Tychon. εὐφρανοῦνται 14. Erasm. (k) B. 9. 14. 29. 30. 32. 33. (c. 34. 35. 38. al. 9. Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. 2. Areth. Tychon. (l) = 28. 37. 38. 40. Mt. o. Compl. Erasm. (m) = 8. ζωῆς = Syr. ed. Erp. (n) ἐν αὐτοῖς A. 18. 36. Andr. 1. Vigil. αὐτοῖς C. 7. 12. ap. Mill. 17. 38. Erasm. εἰς αὐτοὺς B. 9. 14. 16. 29. 46. al. 12. Mt. k. l. p. r. Ed. Vulg. Andr. 2. Areth. Primaſ. (o) στήσονται et mox ἐπιπεσεῖται 38. item Slav. 4. ed. (p) AC. 7. 9. 16. 37. al. 6. Mt. k. o. Compl. Ed. Slav. mſ. et ed. Andr. 1. (q) Vſ. 12. = Primaſ. (r) 9. 14. 16. 30* 32. 33. (c. 35. 36.) 37. al. 10. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. ed. Arr. Copt. Andr. Areth. Tychon. ἀκούσουσι Slav. 3. 4. ed. ἀκούσονται 38. (s) = Arm. (t) = 28. Andr. 1. (u) = 7. 9. 14. 16. 30. 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. 4. Mt. k. l. p. r. Areth. Tychon. (x) B. 7. 9. 14. 16. 29. 38. al. 21. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arpol. Slav. 4. ed. Andr. 2. Areth. ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ Salv. 3.

νετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ
[y] δέκατον" τῆς πόλεως ἔπεσε,
καὶ ἀπεκτάνθησαν [z] ἐν τῷ
σεισμῷ" ὀνόματα ἀνθρώπων
χιλιάδες ἑπτά· [a] καὶ οἱ λοι-
ποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο", καὶ
ἔδωκαν δόξαν τῷ θεῷ [b] τοῦ
14 οὐρανοῦ". Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα
ἀπῆλθεν· [c] ἰδοὺ", ἡ οὐαὶ ἡ
τρίτη ἔρχεται ταχύ.
15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος
ἐσάλπισε, καὶ [d] ἐγένοντο φω-
ναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ,
[e] λέγοντες"· [f] ἐγένετο ἡ βασιλεία"
[g] τοῦ κόσμου", τοῦ [h] κυρίου
[i] ἡμῶν καὶ τοῦ χριστοῦ αὐ-
τοῦ", καὶ [k] βασιλεύσει" εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων [l].
16 Καὶ οἱ εἴκοσι [m] † τέσσαρες
πρεσβύτεροι [n] οἱ" ἐνώπιον
[o] τοῦ θεοῦ" [p] ∾ καθήμε-
νοι" ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν,
ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐ-
τῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ
17 θεῷ, Λέγοντες· εὐχαριστοῦ-
μέν σοι, [q] κύριε" ὁ θεὸς [r] ὁ
παντοκράτωρ, ὁ ὢν, καὶ ὁ
ἦν [s] †, ὅτι εἴληφας τὴν δύ-

 ναμίν

e. λέγουσαι. f. ἐγένοντο αἱ βασιλεῖαι. m † καί. p ∾ οἱ κάθηνται. s † καὶ ὁ ἐρχόμενος.

(y) τρίτον B. δωδέκατον 32. (z) = 12. ap. Mill. Sed 13. ap. Wetſt. (a) καὶ μετὰ ταῦτα φόβος μέγας ἐγένετο ἐπὶ πάντας Arm. (b) = 36. (c) = 6. 33. (c. 35.) 46. Erasm. Vulg. mſ. Poſt τρίτη pon. 7. 14. 16. 29. al. 11. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 2. Areth. Commatis initio praefigit Arm. (d) ἐγένετο φωνὴ ἐν τ. οὐρ. λέγουσα Arm. Aeth. || μεγάλαι] καὶ βρονταὶ Syr. (e) AB. 9. 14. 16. 30. al. 8. Mt. r. Ed. || = 33. (f) ABC. al. 30. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Verſſ. Andr. Areth. Synopſ. Primaſ. Ambr. Fulg. || + παντὸς Arm. (g) = 28. Andr. 1. Primaſ. || + καὶ Mt. l. (Conf. not. ſeq.) Areth. (h) κυρίου ἡμῶν] *Dei noſtri*, Ambr. Primaſ. *Domini Dei*, Vulg. mſ. (i) ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ 4. 28. 46. Mt. l. Slav. 3. tol. Vulg. mſ. Andr. 1. Areth. ἡμῶν καὶ I. X. Slav. 4. (k) βασιλεύει 14. 16. 27. 28. Andr. 1* || + ἐπὶ πάντας Arm. (l) + ἀμήν 12. 18. 38. 40. Arm. Vulg. non harl. lipſ. 4. 5. 6. Primaſ. (m) = AC. Alii. Compl. Erasm. Ed. Andr. Areth. (n) = A. 12. 14. 46. Alii. Erasm. Slav. ed. Cypr. οἱ ἐνώπιον . . . θρόνους αὐτῶν = Slav. 4. (o) = Cypr. τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ B. 2. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 16. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Areth. (p) οἱ κάθηνται Iidem (exc. 2. 38. Mt. k.) Ed. Areth. κάθηνται C. 2. Arm. οἱ καθήμενοι 46. (q) = 40. Slav. 4. (r) + ἡμῶν 28. Slav. 3. (non 4.) Vulg. ſixtina. (s) = A. 7. 9.

ναμίν σου τὴν μεγάλην, καὶ
18 ἐβασίλευσας. Καὶ τὰ ἔθνη
[t] ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ
ὀργή σου [u], καὶ ὁ καιρὸς τῶν
νεκρῶν [x], κριθῆναι, καὶ δοῦ-
ναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις
σου τοῖς προφήταις καὶ τοῖς
ἁγίοις καὶ τοῖς φοβουμένοις
τὸ ὄνομά σου τοῖς μικροῖς καὶ
τοῖς μεγάλοις, καὶ διαφθεῖ-
ραι τοὺς διαφθείροντας τὴν
19 γῆν. Καὶ [y] ἠνοίγη ὁ ναὸς
τοῦ θεοῦ [z] ἐν τῷ οὐρανῷ,
καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς δια-
θήκης [a] — τοῦ κυρίου" ἐν τῷ
ναῷ αὐτοῦ· καὶ ἐγένοντο ἀ-
στραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρον-
ταὶ [b] — καὶ σεισμὸς" καὶ χά-
1 λαζα μεγάλη. Καὶ σημεῖον μέ-
γα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ· γυνὴ
[c] περιβεβλημένη" τὸν ἥλιον,
καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν πο-
δῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφα-
λῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων
2 δώδεκα. Καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα
[d] ∾ κράζει", ὠδίνουσα καὶ βα-
3 σανιζομένη τεκεῖν. Καὶ ὤφθη
ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ,
καὶ ἰδοὺ δράκων [e] μέγας πυῤ-
ῥός", ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ
καὶ

a. αὐτοῦ. d ∾ ἔκραξεν f. ἔκραζεν.

9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 17. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. tol. harl. demid. lipſ. 5. 6** Vulg. mſ. Andr. 2. Areth. Cypr. Primaſ. Ansb. Haymo. Rupert. Beda. || = ὁ ἐρχομ. C. Correctorium. (t) ὠρύθησαν Conject. (u) + ἐπ' αὐτοὺς 38. (x) + σοῦ 8. + διό φησι· καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου, καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν 12. Ex Andreae comm. (y) ἠνοίχθη 9. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 8. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Areth. (z) + ὁ A. 14. 38. Victorin. (a) τοῦ κυρίου f. κυρίου 7. 9. 14. 16. 29. 33. 38. al. 18. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. (Aeth.) Andr. 2. Areth. τοῦ θεοῦ (Aeth.) Arm. Ar. pol. Slav. 3. 4. || = Copt. Erp. Vulg. mſ. Haymo. vel etiam Primaſ. Victorin. (b) = B. 14. 16. 29. al. 15. Mt. o* al. 4. Compl. Arab. Areth. καὶ σεισμοὶ 34. Andr. 1. || καὶ = 11. καὶ ὁ 12. (c) περιβλεπομένη A. (d) ἔκραξεν B. 9. 14. 30. al. 3. ἔκραζεν 7. 16. 29. 32. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 15. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Aeth. Vulg. ed. Ed. Andr. 2. Areth. Primaſ. || = Arr. Arm. || + καὶ AC. (e) πυρὸς μέγας BC. 7. 14. 16. 29. 32. 34. al. 6. Mt. p. r. Syr. Copt. Andr. in comm. Synopſ. πυῤῥὸς μέγας 30. 33. (c. 35.) 38. al. 8. Mt. k. l. Ed. Arr. Andr. 2. Areth. Method. Primaſ. Tychon. || Rec. in A. 36. Aliis. Mt. o. Arm. Vulg.

καὶ κέρατα δέκα· καὶ ἐπὶ τὰς
κεφαλὰς αὐτοῦ [f] ἑπτὰ διαδή-
4 ματα". [g] Καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ
σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐ-
τοὺς εἰς τὴν γῆν". καὶ ὁ δρά-
κων ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυ-
ναικὸς τῆς μελλούσης [h] τε-
κεῖν", ἵνα ὅταν τέκῃ, τὸ
[i] τέκνον" αὐτῆς καταφάγῃ.
5 Καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄῤῥενα, ὃς
μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ
ἔθνη [k] ἐν" ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ
[l] ἡρπάσθη" τὸ τέκνον αὐτῆς
πρὸς τὸν Θεὸν καὶ [m] ⁜ πρὸς"
6 τὸν θρόνον αὐτοῦ. Καὶ ἡ
γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον,
ὅπου [n] ἔχει" [o] ⁜ ἐκεῖ" τό-
πον ἡτοιμασμένον [p] ἀπὸ" τοῦ
Θεοῦ, [q] ἵνα [r] ἐκεῖ" [s] ∾ τρέ-
φωσιν" αὐτὴν ἡμέρας [t] χιλίας
7 διακοσίας" ἑξήκοντα. Καὶ ἐ-
γένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρα-
νῷ· ὁ μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι
αὐτοῦ [u] τοῦ πολεμῆσαι" [x] μετὰ"
τοῦ δράκοντος, καὶ ὁ δράκων

f. διαδήματα ἑπτά. **g** ∾ ἐκτρέφωσιν. **u.** ἐπολέμησαν. **x.** κατά.

(f) AC. Alii multi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arm. tol. Vulg. mſ. Andr. Areth. || ἑπτὰ = 7. 12. Erasm. (g) = 12. || τοῦ οὐρανοῦ = Erasm. Vulg. mſ. Andr. 2. Method. Hier. ſaepe. Apring. || ἔβαλεν] βάλλει 36. (h) τίκτειν 37. Mt. o. Compl. Hippol. (i) παιδίον 38. etiam vſ. 5. (k) = 12. Erasm. Andr. (l) ἡρπάγη 10. 29. Mt. k. o. Compl. Hippol. (m) + AC. 7. 9. 16. 30. 32. 38. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Vulg. Hippol. Andr. 2. Areth. Primaſ. + εἰς Hippol. alicubi. (n) εἶχε 38. Vulg. ed. (o) + A. 7. 9. 16. 29. 30. 32. 33. (c. 34. 35.) 37. al. 15. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Method. Andr. 2. Areth. Transp. poſt τόπον Mt. k. Hippol. Poſt ἡτοιμ. Slav. 3. Poſt Θεοῦ Slav. 4. (p) ὑπὸ 7. 9. 14. 16. 30. 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. 11. Mt. k. l. p. r. Ed. Method. Andr. Areth. (q) καὶ τρέφεται ἡμέρας Slav. 3. ed. *et nutriantur ibi triennium et menſes ſex a facie diaboli.* Victorin. (r) = 14. Slav. 3. 4. Method. Hippol. (s) 7. 9. 16. 30. 33. (c. 35.) 37. al. 14. Mt. k. l. p. Compl. Ed. Areth. (t) = 29. Conf. cap. 11, 3. (u) AC. 7. 12. 36. 37. al. 3. Mt. o. Compl. Ed. πολεμῆσαι B. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 15. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Aeth. Primaſ. Caſſiod. (x) ABC. 7. 9. 12. 14. 16. 30. 32. 36. 38. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Verſſ. (etiam Slav. ed.) Andr. Areth. Latini, exc. Ambroſiaſt.

ἐπολέμησε καὶ οἱ ἄγγελοι αὐ-
8 τοῦ, Καὶ οὐκ [y] ἴσχυσεν, [z] οὐ-
δὲ" τόπος εὑρέθη [a] ∾ αὐτῶν"
9 [b] ἔτι" ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ
ἐβλήθη [c] ὁ δράκων ὁ μέγας,
ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλού-
μενος [d] διάβολος", καὶ [e] —
ὁ" σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν
οἰκουμένην [f] ὅλην", [g] ἐβλή-
θη εἰς τὴν γῆν· καὶ οἱ ἄγ-
γελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐ-
10 βλήθησαν". Καὶ ἤκουσα
φωνὴν μεγάλην [h] ἐν τῷ οὐρα-
νῷ, λέγουσαν"· ἄρτι ἐγένετο ἡ
σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ
ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν,
καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ χριστοῦ
αὐτοῦ· ὅτι [i] ∾ κατεβλήθη"
ὁ [k] κατήγωρ" τῶν ἀδελφῶν
[l] ἡμῶν", ὁ κατηγορῶν [m] ∾
αὐτῶν" ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
[n] ἡμῶν" ἡμέρας καὶ νυκτός·
11 Καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν [o] αὐτὸν"
διὰ τὸ [p] αἷμα" τοῦ ἀρνίου,
καὶ διὰ [q] τὸν λόγον τῆς μαρ-
τυρίας" [r] αὐτῶν"· καὶ οὐκ [s]
ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν"
12 ἄχρι θανάτου. Διὰ τοῦτο
εὐφραί-

y. ἴσχυσαν. z. οὔτε. a ∾ αὐτῷ. h. λέγουσαν ἐν τῷ οὐρανῷ. i ∾ ἐβλήθη. k. κατήγορος. m ∾ αὐτούς.

(y) A. 7. 9. 16. 29. 37. 38. al. 15. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Erp. Copt. Aeth. Andr. in comm. Victorin. Caſſiod. Sed non Primaſ. Tychon. Hier. ἴσχυον. 14. (z) AC. plurimi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. ed. Areth. (a) Iidem qui not. y. (exc. A. 38. Slav. 3.) et 19. 35. 40. Arr. αὐτοῖς 17. 36. (b) = 7. Arm. Slav. 3. 4. Hier. (c) + εἰς τὴν γῆν Slav. 4. (d) βεελζεβοὺλ Arm. (e) = 7. 9. 14. 16. 29. 32. 38. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. (f) = 29. || + καὶ 40. Slav. 3. ed. Vulg. ed. (g) *et cum omnibus angelis ſuis propter ſuperbiam*, Slav. 4. || ἐβλήθη — Arm. || μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν = 26. 28. Andr. 1. Hier. Tychon. item Erasm. Ed. || + *in terram*, lipſ. 4. Primaſ. + *in ſtagnum ignis*, harl* (h) AC. plurimi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Verſſ. Andr. 2. Areth. Primaſ. Fulg. Tychon. ἐν τῷ οὐρανῷ = 41. 42. tol. (i) AB. 7. 9. 14. 16. 29. 30. 33. (c. al. 3.) 38. al. 13. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. 1. Areth. || = 32. (k) A. (l) = 14. (m) = 32. αὐτοὺς A. 28. 36. Erasm. Andr. ἡμῶν Slav. 3. 4. (n) = 14. 28. Mt. r. Erasm. Andr. Chromat. (o) = Slav. 3. 4. (p) ὄνομα 28. (q) τὴν μαρτυρίαν C. (r) αὐτοῦ Barb. 1. Mt. k. Arm. Slav. 3. non 4. (s) *placebant draconi*, Arm.

εὐφραίνεσθε [t] οἱ" οὐρανοὶ καὶ
οἱ ἐν αὐτοῖς [u] σκηνοῦντες"·
οὐαὶ [x] τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ",
ὅτι [y] κατέβη" ὁ διάβολος
πρὸς [z] ὑμᾶς", ἔχων θυμὸν
μέγαν, [a] εἰδὼς, ὅτι ὀλίγον
13 καιρὸν ἔχει". Καὶ ὅτε εἶδεν
ὁ δράκων, ὅτι ἐβλήθη εἰς
τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν γυναῖ-
κα ἥτις ἔτεκε τὸν ἄῤῥενα.
14 Καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ [b]
[c] δύο" πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ
τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται
[d] εἰς τὴν ἔρημον" εἰς τὸν τό-
πον αὐτῆς, [e] ∾ ὅπου τρέ-
φεται" ἐκεῖ καιρὸν καὶ και-
ροὺς, [f] καὶ ἥμισυ καιροῦ",
ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως.
15 Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις [g] ἐκ τοῦ
στόματος αὐτοῦ ὀπίσω τῆς γυναι-
κὸς" [h] ὕδωρ" [i] ὡς ποταμὸν",
ἵνα [k] αὐτὴν" [l] ποταμοφόρη-
16 τον ποιήσῃ". Καὶ [m] ἐβοή-
θησεν" ἡ γῆ τῇ γυναικὶ, καὶ
ἤνοιξεν [n] ἡ γῆ" τὸ στόμα
αὐτῆς, καὶ κατέπιε [o] τὸν πο-
ταμὸν, ὃν" ἔβαλεν ὁ δράκων
ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ [p].

x. τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. e ∾ ὅπως τρέφηται. g. ὀπίσω τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. k. ταύτην.

(t) = C. 14. 29. 30* 32. 38. al. 8. pluresve. Mt. l. p. r. Areth. (u) κατασκηνοῦντες C. συνόντες 12. κατοικοῦντες 26. 29. 30. Arm. (x) BC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) al. 13. pluresve (a Birchio ejusve typotheta, ut videtur, praetermissi.) Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. Vulg. Andr. 2. Areth. Primas. Tychon. Auct. de promiss. τὴν ἀγάπην (l. γῆν) καὶ τὴν θάλασσαν || Rec. Andr. in comm. (y) κατεβλήθη 37. (z) ἡμᾶς 30. 36. Mt. l. r. (a) μένων εἰς ὀλίγον καιρὸν Arm. (b) + αἱ A. 1. 12. 27* 28. 36. Ed. Syr. Andr. Hippol. alicubi. (c) = Aeth. (d) = 12. Andr. 1. (e) 7. 9. 14. 16. 37. al. 15. item 29. 30. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arr. Areth. Andr. in comm. ὅπου τρέφηται 26. 27. 32. Syr. (f) = C. (g) AC. plurimi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Verss. Andr. Areth. Primas. Tychon. ὀπίσω τῆς γυναικὸς = Slav. 3. 4. (h) = 29. 30. (i) = Arm. εἰς ποταμὸν Mt. r. (k) ABC. 9. 16. 29. 30. 32. 36. 37. 38. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Arm. Slav. 3. 4. ed. Vulg. Andr. 1. Areth. (l) *perderet*, Primas. (m) ἐβόησεν 38. (n) = 34. 35. 36. 40. 41. 42. pluresve. Hippol. Tychon. Rupert. alicubi. (o) τὸ ὕδωρ ὃ A. (p) + *et nesciebat, quod data fuerit ei ala*, Aeth.

17 Καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ
τῇ γυναικὶ, καὶ ἀπῆλθε ποιῆ-
σαι πόλεμον μετὰ τῶν q λοι-
πῶν" τοῦ σπέρματος r αὐτῆς",
τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς
τοῦ θεοῦ, s καὶ ἐχόντων"
τὴν μαρτυρίαν t ἰησοῦ".
18 Καὶ u ∽ ἐστάθην" ἐπὶ
τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· *
1 Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης
θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον x κέ-
ρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτά"·
καὶ ἐπὶ τῶν y κεράτων" αὐ-
τοῦ z δέκα" διαδήματα, καὶ
ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ a ὀνό-
2 ματα" b βλασφημίας". Καὶ
τὸ θηρίον ὃ εἶδον, c — ἦν"
ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πό-
δες αὐτοῦ ὡς d ἄρκου", καὶ
τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα
λέοντος. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ
δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ,
καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, e καὶ
3 ἐξουσίαν μεγάλην" f, Καὶ
g † μίαν h ⁜ ἐκ" τῶν κε-
φαλῶν αὐτοῦ i ὡς" ἐσφαγ-
μένην

t. τοῦ ἰησοῦ χριστοῦ. u ∽ ἐστάθη. x. κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέ-
ρατα δέκα. a ∽ ὄνομα. d. ἄρκτου. g † εἶδον.

(q) = 29. ἁγίων Hippol. (r) αὐτοῦ 29. (s) = 40. (t) AC. 7. 9. 12. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. 46. al. 15. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Slav. 3. 4. demidov. Vulg. mſ. Hippol. Andr. Areth. Ansbert. Haymo. Beda. Rupert. κυρίου ἰησοῦ Aeth. (u) A. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Arm. Vulg. Tychon. Victorin. || Vſ. 18. = Primaſ. (x) AC. plurimi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. 10. harl* Andr. Areth. Synopſ. Primaſ. Ether. Caſſiod. (y) κεφαλῶν Aeth. (z) = Primaſ. ſaepe. ἑπτὰ Erasm. (a) A. 7. 9. 14. 16. 29. 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. 15. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Slav. 3. 4. ed. Vulg. Areth. ſed non tol. lipſ. 4. Primaſ. (b) = Copt. (c) = 12. 46. Erasm. Andr. 2. in comm. Alii transp. (d) AC. 7. 9. 12. 14. 16. 30* 32. 36. 38. 42* al. 8. Mt. l. o. p. Ed. Andr. 1* (e) = 29. 30. Mt. r. (f) + ἔδωκεν αὐτῷ A** (g) = A. 7. 9. 14. 29. 30. 32. 36. 38. 46. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. tol. Vulg. mſ. Andr. 1. Areth. Iren. Primaſ. Alii, exc. Tychon. (h) + AC. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 15. Mt. o. al 4. Compl. Ed. Syr. Aeth. Arm. Slav. Vulg. Iren. Areth. Primaſ. Ansb. Ether. Alii. (i) ὡσεὶ 7. 14. 16. 30. 32. 33. (c. al. 3.) al. 9. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 2. Areth. in textu.

μένην εἰς θάνατον· καὶ ἡ πλη-
γὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθε-
ραπεύθη, καὶ [k] ἐθαύμασεν
ὅλη ἡ γῆ" [l] ὀπίσω" τοῦ θη-
4 ρίου, [m] Καὶ προσεκύνησαν
[n] τῷ δράκοντι", [o] ὅτι ἔδωκε"
[p] ⁜ τὴν" ἐξουσίαν τῷ θη-
ρίῳ, [q] καὶ προσεκύνησαν
[r] τῷ θηρίῳ", λέγοντες· τίς ὅ-
μοιος τῷ θηρίῳ; [s] + καὶ"
τίς [t] ∾ δύναται" πολεμῆσαι
5 μετ' αὐτοῦ; [u] Καὶ ἐδόθη αὐ-
τῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ
[x] ∾ βλασφημίας"· καὶ ἐδό-
θη αὐτῷ ἐξουσία [y] + = ποιῆ-
σαι" μῆνας τεσσαράκοντα δύο.

n. τὸν δράκοντα. o. ὃς ἔδωκεν. ∾ τῷ δεδωκότι. r. τὸ θηρίον. t ∾ δυνατὸς. x ∾ βλασφημίαν. y † πόλεμον.

(k) ἐθαυμάσθη (ἐθαυμαστώθη C.) ὅλη ἡ γῆ AC. Andr. 1. ἐθαυμάσθη ἐν ὅλῃ τῇ γῇ 12. 28. 36. Erasm. Steph. 3. Andr. 2. (l) ἐπὶ 14. *propter*, lipſ. 4. (m) + ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν βασιλείαν αὐτοῦ Arm. Conf. not. o. (n) ABC. al. 28. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (o) AC. 12. 34. 35. 36. 46. Ed. Syr. Erp. Aeth. (Arm. coll. not. m.) Slav. 3. 4. demidov. Vulg. mſ. Andr. Iren. Primaſ. Ether. ὅτε ἔδωκε 28. || τῷ δεδωκότι B. 7. 9. 16. 30. 32. 33. 38. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. τῷ δόντι 14. (p) + ABC. plurimi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. *omnem poteſtatem ſuam*, Primaſ. (q) καὶ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ = 12. Syr. Arm. Andr. 2. || προσεκύνησαν ad προσεκύνησαν = 29. (r) C. 7. 14. 16. 29. 30. 32. 33. 38. al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. ap. Wetſt. Areth. (s) + AC. 12. 14. 28. 36. 38. al. 5. Mt. k. o. Compl. Ed. Syr. Erp. Aeth. Copt. Slav. 3. 4. ed. Vulg. Andr. Iren. + ἢ Ar. pol. Arm. Tychon. (t) 9. 14. 16. 29. 36. al. 20. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Areth. (u) καὶ ἐδόθη ad ἐδόθη = 32. Primaſ. (x) βλάσφημα A. 12. 28. 34. Mt. k. || βλασφημίαν 7. 9. 14. 29. 30. 33. (c. 35. 36.) al. 13. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Vulg. mſ. Iren. Dionyſ. alex. Areth. Rupert. Ioach. (y) πόλεμον = AC. 12. 18. 28. 36. Erasm. Steph. 3. (Birchius, qui codices ſuos cum editione Steph. 3. contulit, nullum laudat vaticanum πόλεμον habentem.) Ed. Syr. Slav. 3. 4. non 10. Vulg. Andr. ap. Beng. Primaſ. Tychon. || ποιῆσαι πόλεμον = Arm. Iren. Dionyſ. alex. ap. Euſeb. (ubi ſequitur: καὶ μῆνας. Sed Strothius in ſua editione Euſebii e lectionibus Chriſtopherſoni laudat μῆνας.) Primaſ. ad vſ. 18. || πολεμῆσαι 14. Erp. *facere ſigna, quae voluit*, Aeth. *operari*, lipſ. 4. in m. *loquendi*, Proſper. Non attingunt Andr. et Areth. in commentt.

6 Καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ
εἰς [z] βλασφημίαν" πρὸς τὸν
θεὸν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ, [a] καὶ τὴν σκη-
νὴν αὐτοῦ", [b] = καὶ" τοὺς
ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας.
7 [c] Καὶ ἐδόθη αὐτῷ [d] πόλεμον
ποιῆσαι" μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ
νικῆσαι αὐτούς· καὶ ἐδόθη αὐ-
τῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν
[e] ⁜ καὶ λαὸν" καὶ γλῶσσαν
8 καὶ ἔθνος. Καὶ προσκυνή-
σουσιν [f] αὐτὸν" πάντες οἱ κα-
τοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, [g] ὧν
οὐ" γέγραπται [h] τὸ ὄνομα" ἐν
[i] τῷ βιβλίῳ" τῆς ζωῆς τοῦ ἀρ-
νίου [k] ⁜ τοῦ" [l] ἐσφαγμένου",*
9 ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Εἴ
τις ἔχει οὖς, ἀκουσάτω.
10 [m] ∾ Εἴ τις αἰχμαλωσίαν συν-
άγει,

f. αὐτῷ. h. τὰ ὀνόματα. i. τῇ βίβλῳ. m ∾ εἴ τις (εἰς) αἰχμαλωσίαν ἀπάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει.

(z) βλασφημίας AC. 18. Vulg. ed. (a) = Slav. 3. (non 4.) tol* (b) = AC. 7. 9. 14. 16. 29. 30* 32. al. 9 Mt. l. o. p. r. Ed. Syr. ed. Slav. 10. (non alii) (c) καὶ ἐδόθη ad καὶ ἐδόθη = AC. 12. 14. Andr. 2. et in comm. Iren. Poſt ἔθνος transp. Syr. (d) ποιῆσαι πόλεμον 16. 29. 36. 38. Alii et Barb. 2. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. 3. 4. 10. Andr. 1. Areth. Primaſ. (e) + AB. (καὶ λαοὺς C.) 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 15. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Slav. 3. 4. Vulg. Andr. 1. Areth. Iren. Primaſ. (f) AC. 9. 14. 16. 32. 33. (c. al. 3.) al. 12. Mt. l. p. r. Ed. Andr. 1. Areth. (g) ὧν οὔτε B. 16. 29. 30. al. 4. Mt. r. item p. ᾧ οὔτε 8. οὗ οὐ C. Iren. οὐαὶ οὐαί, ὧν οὐ Slav. 3. 4. ουαιγεγραπται τὸ ὄνομα αὐτοῦ Sic (omiſſo ὧν) A. id eſt vel: οὐαὶ γέγραπται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ſc. τοῦ θηρίου, vel οὐ ἐγέγραπται τὸ ὄνομα αὐτοῦ plane ut cap. 17, 8 in A legitur. (h) ABC. plurimi. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Andr. 2. Iren. Tychon. || + αὐτοῦ AC. + αὐτῶν Arm. (i) AB plurimi. Mt o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. βιβλίῳ C. βίβλῳ 36. (k) AC. plurimi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (l) ἐσφαγισμένου Erasm. ἐσφραγισμένου 16. 38. Mt. l. Andr. 1. Tychon. Alia editio ap. Bedam. (m) εἴ τις αἰχμαλωσίαν 11. εἴ τις εἰς αἰχμαλωσίαν 12. εἴ τις αἰχμαλωσίαν συνάγει C. εἴ τις εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει B. 28. 38. item, omiſſo εἰς, 32. Mt. k. (Ar. pol) Copt Slav. 4. εἴ τις εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει A. Slav. 3. εἴ τις αἰχμαλωτίζει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει 7. εἴ τις αἰχμαλωτής εἰ, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει 36. εἴ τις αἰχμαλωτιεῖ, αἰχμαλωτισθήσεται 18. *Qui captivum duxerit, et ipſe capietur,*

ἄγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπά-
γει'' εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ [n] ἀ-
ποκτενεῖ, δεῖ'' αὐτὸν [o] ἐν
μαχαίρᾳ'' ἀποκτανθῆναι. ὧ-
δέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ
πίστις τῶν ἁγίων [p].
11 Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀ-
ναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶ-
χε κέρατα [q] δύο'' ὅμοια ἀρ-
νίῳ, καὶ ἐλάλει [r] ὡς δράκων''.
12 Καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώ-
του θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώ-
πιον αὐτοῦ· καὶ [s] ποιεῖ'' τὴν
γῆν καὶ τοὺς [t] ἐν αὐτῇ κατοι-
κοῦντας'' ἵνα [u] προσκυνήσωσι''
τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, [x] οὗ''
ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ [y] τοῦ
13 θανάτου'' [z] αὐτοῦ''· Καὶ
ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, [a] καὶ
πῦρ ἵνα'' [b] ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατα-
βαίνῃ'' [c] εἰς'' τὴν γῆν, ἐνώπιον
14 τῶν ἀνθρώπων. Καὶ πλανᾷ
[d] τοὺς

t. κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. a. ἵνα καὶ πῦρ. b. ποιῇ καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

---

tur, Primaſ. εἴ τις (εἰς 35.) αἰχμαλωσίαν ἀπάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει 33. 35. Syr. (Vulg.) εἴ τις ἔχει αἰχμαλωσίαν, ὑπάγει 14. 29. 30. 37. al. 12. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Slav. 10. Andr. 2. *quicunque vult abire in captivitatem, abeat.* Erp. εἰσὶ γάρ τινες, οἱ εἰς αἰχμαλωσίαν ἀπάγονται· καὶ εἰσί τινες, οἱ ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦσι· καὶ εἰσί τινες, οἱ ἑαυτοὺς ἀποκτενοῦσι· ὧδε etc. Arm. (n) ἀποκτανθῆναι, omiſſo δεῖ, Sic A. δεῖ, omiſſo ἀποκτενεῖ, 14. 29. 30. 32. 42* al. 6. Mt. l. p. r. Slav. 10. non alii. || ἀποκτέννει, δεῖ 35. pluresve. (o) — Iidem qui modo ἀποκτενεῖ omittebant, et 13. 38. Mt. k. (p) + *et non eſt mirandum Satanae*, Aeth. (q) — 9. 29. 32. al. 11. Mt. k. l. p. r. Areth. Victorin. Poſt ἀρνίῳ pon. 38. δεκαδύο 12. (r) — 28. (s) ἐποίει 13. 14. 29. 30. 32. 38. al. 11. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Arr. Aeth. Andr. 2. Areth. Sic ter: Slav. Vulg. Hippol. ποιήσει ter: 33. (c. 35.) (t) A. 16. 29. 33. (c. al. 2.) 38. al. 9. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Hippol. Andr. Areth. (u) προσκυνήσουσι AC. 7. 14. 30* 36. pluresve. (x) ἕως Arm. (y) — A. (z) — 14. (a) 7. 9. 16. 29. al. 19. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Areth. πῦρ ἵνα 14. ἵνα πῦρ Ed. Slav. 4. Aeth. Tychon. Auct. de prom. ἵνα poſt οὐρανοῦ pon. 40. ἵνα + ἐν πλάνῃ 28. Andr. 1. || καὶ ἐδίδου πῦρ καταβαίνειν Arm. (b) ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνῃ ſ. καταβαίνει ſ. καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ 7. 9. 14. 16. 29. 36. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. ποιῇ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνειν AC. 28. 38. Vulg. Iren. Primaſ. Auct. de prom. (c) ἐπὶ 14. 16. 29. 38. al. 13. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Hippol. Andr. 2. Areth. εἰς τὴν γῆν — Primaſ.

[d] τοὺς κατοικοῦντας [e] ἐπὶ τῆς
γῆς, διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη
αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ
θηρίου· [f] λέγων τοῖς κατοι-
κοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ποιῆσαι
εἰκόνα τῷ θηρίῳ, [g] ὃ" [h] ∾
ἔχει" τὴν πληγὴν [i] [k] τῆς μα-
15 χαίρας καὶ ἔζησε". Καὶ ἐδό-
θη [l] αὐτῷ" [m] δοῦναι" πνεῦ-
μα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, [n] ἵνα
καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θη-
ρίου", [o] καὶ [p] ποιήσῃ", [q]
[r] ὅσοι ἂν μὴ προσκυνήσωσι"
[s] τῇ εἰκόνι" τοῦ θηρίου [t] ἵνα"
16 [u] ἀποκτανθῶσι." Καὶ ποιεῖ
πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ
τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς
πλουσίους καὶ τοὺς πτωχούς,
καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς
δούλους, ἵνα [x] δῶσιν" αὐτοῖς
[y] ∾ χάραγμα" ἐπὶ τῆς χει-
ρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς, [z] ἢ"
ἐπὶ

h ∾ εἶχε. s. τὴν εἰκόνα. x. δώσῃ ∾ δώσουσιν. y. ∾ χαράγματα.

(d) + τοὺς ἐμοὺς 9. 29. 30. 32. al. 13. Mt. l. o. p. r. Compl. Areth. (e) ἐπὶ τῆς γῆς ad ἐπὶ τῆς γῆς = Syr. (f) λέγουσιν αὐτῷ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς· ποίησον Arm. (g) ὃς A. 28. 33. || ὃ ἀπὸ τῆς μαχαίρας ἔζησε Arm. ſed rec. in m. (h) 7. 9. 14. 16. 29. al. 21. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Andr. Areth. (i) + ἀπὸ Mt. k. (k) καὶ ἔζησεν ἀπὸ (τῆς πλήγης 16. 39.) τῆς μαχαίρας 7. 9. 16. 29. 30. 32. 39. al. 13. Mt. l. p. r. Ed. Areth. (l) αὐτῇ AC. (m) = C. Poſt πνεῦμα pon. 16. 29. 30. 32. 38. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Hippol. Areth. (n) = 14. 16. Syr. Ar. pol. Copt. || καὶ = 7. 38. Mt. r. Aeth. Andr. || τοῦ θηρίου = Arm. Iren. (o) καὶ προσκυνήσωσιν αὐτὴν πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὃς ἂν μὴ προσκυνήσῃ τὴν εἰκόνα τοῦ θηρίου, ἀποκτανθῇ Arm. (p) ποιήσει 14. 16. Hippol. ποιεῖ Compl. (q) + ἵνα A. 11. 26. 36. Alii. Syr. Ar. pol. Slav. ed. Vulg. Hippol. Andr. 1. Primaſ. (r) τοὺς μὴ προσκυνοῦντας Compl. (s) τῇ εἰκόνι 14. 16. 29. 33. (c. 35. 36.) 38. 46. al. 14. pluresve et Barb. 4. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Hippol. Areth. (t) = A. 11. 14. 16. 28. 29. 30. 33. (c. 35. 36.) 38. 46. al. 6. Mt. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Slav. ed. Vulg. Primaſ. (u) ἀποκτανθῆναι 14. (x) AC. 12. 14. 36. 37. 38. al. 4. Mt. o. Compl. Ed. Andr. 1. δώσουσιν ſ. δώσωσιν 7. 9. 16. 29. 46. al. 15. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. δοθῇ Syr. item Iren. λάβωσι τὸ 26. || ἵνα δῶσιν αὐτοῖς] ἔχειν Arm. Vulg. Primaſ. (y) 7. 9. 14. 16. 29. al. 17. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Areth. (z) καὶ 12. 38. Arm. Iren. Haymo.

17 ἐπὶ [a] τὸ μέτωπον" αὐτῶν. [b] ═
Καὶ" ἵνα μή τις [c] δύνηται"
ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ
ἔχων τὸ χάραγμα, [d] † [e] τὸ
ὄνομα" τοῦ θηρίου, [f] ἢ" τὸν
ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
18 [r] Ὧδε ἡ σοφία ἐστίν· ὁ ἔχων
[g] † νοῦν, ψηφισάτω [h] τὸν
ἀριθμὸν" τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς
γὰρ [i] ἀνθρώπου" ἐστὶ, [k] καὶ"
ὁ ἀριθμὸς [l] αὐτοῦ" [m] χξς'."
1 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ [n] ⁜
τὸ" ἀρνίον [o] ἑστηκὸς" ἐπὶ [p] τὸ
ὄρος σιὼν", καὶ μετ' αὐτοῦ
[q] [r] ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσ-
σαρες" χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ
ὄνομα [s] ‡ αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα"
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ [t] [u] γεγραμ-
μένον"

---

a. τῶν μετώπων. d † ἤ. g † τὸν.

(a) A. 7. 9. 14. 16. 29. 38. al. 12. Mt. k. l. p. r. Ed. Copt. Arm. Hippol. Areth. Iren. Tychon τοῦ μετώπου C. Areth. in comm. τῷ μετώπῳ 40. (b) ═ C. 6. 28. 32. Ed. Syr. Arr. Copt. Slav. 3. ed. (non 4.) Vulg. mſ. Hippol. Andr. 1. Iren. Primaſ. Ether. Ansb. Apring. (c) δύναται 14. 16. 32. al. 5. Mt. l. p. Erasm. Andr. (d) ═ AC. 7. 12. 14. 16. 29. 30* 32. 46. al. 14. Mt. o. al. 4. et Barb. 4. Ed. Syr. Ar. pol. Slav. 4. tol. lipſ. 4. Hippol. Andr. Areth. in comm. Iren. Primaſ. καὶ 36. Arm. bis. (e) ═ 40. 41. Barb. 1. Ioachim. ut videtur. τοῦ ὀνόματος C. Syr. tol. lipſ. 4. Vulg. mſ. Andr. 1. Iren. Primaſ. (f) ═ Slav. 3. 4. (g) ═ AC. 7. 14. 29. 33. (c. 35. 36.) 38. al. 10. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Hippol. Andr. Areth. (h) τὸ ὄνομα 14. 36. τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος 37. lipſ. 5. (i) *nominis*, Quidam ap. Ioachim. (k) ═ 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. al. 12. Mt. l. p. r. Ed. Slav. 3. 4. Tychon. (l) ═ Primaſ. αὐτῶν 16. 39. || + ἐστιν C. 10. 18. 37. 38. item 41. Mt. o. Compl. Vulg. mſ. Hippol. Andr. Ioach. (m) ἑξακόσιαι δέκα ἕξ (id eſt χις) C. 11. ap. Mill. Quidam ap. Iren. quos ipſe vituperat. Tychon. ed. qu. || ἑξακόσιοι A. Alii. ἑξακόσιαι C. 39. ἑξακόσια 7. 16. Andr. (n) + AC. 7. 9. 16. 29. 30. 38. al. 12. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Copt. Orig. Areth. (o) ἑστὸς AC. Erasm. ἑστὼς 12. 18. 28. 33. (c. 35. 36.) 38. Ed. Orig. Method. (p) ὄρος C. (q) + ἀριθμὸς 7. 9. 16. 29. al. 9. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Ar. pol. Areth. (r) ρμδ: Codd. (s) + ABC. 7. 9. 12. 14. 29. 36. 38. 46. al. 21. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 10. (Slav. 4. omittit haec una cum ſeq. πατρὸς αὐτοῦ) Vulg. (non luxov.) Orig. Method. Andr. Areth. Cypr. Primaſ. Tychon. Hier. Fulg. Vigil. Caſſiod. + αὐτοῦ καὶ 16. Orig. ed. alicubi. (t) + *et Spiritus Sancti ejus*, Aeth. + τὸ A. (u) καιόμενον Erasm.

μένον" ἐπὶ τῶν μετώπων αὐ-
2 τῶν. Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδά-
των πολλῶν, [x] καὶ ὡς φω-
νὴν βροντῆς μεγάλης·" καὶ
[y] ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα # ὡς" κι-
θαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς
3 κιθάραις αὐτῶν. Καὶ ᾄδουσιν
[z] † ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ
θρόνου, [a] καὶ ἐνώπιον τῶν
τεσσάρων ζώων, [b] καὶ τῶν
πρεσβυτέρων·" καὶ οὐδεὶς ἠ-
δύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν, εἰ
μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα
τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορα-
4 σμένοι ἀπὸ τῆς γῆς [c]. [d] Οὗ-
τοί εἰσιν", οἳ μετὰ γυναικῶν
[e] οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι
γάρ [f] εἰσιν"· οὗτοί [g] — εἰσιν"
οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ
ὅπου ἂν ὑπάγῃ· οὗτοι [h] ἠγο-
ράσθησαν [i] ἀπὸ τῶν ἀνθρώ-
πων", [k] ἀπαρχὴ" τῷ θεῷ
5 καὶ τῷ ἀρνίῳ· Καὶ [l] ἐν τῷ
στόματι αὐτῶν οὐχ εὑρέθη"
[m] ψεῦδος·" ἄμωμοι [n] — γάρ"
εἰσιν [o] †.

Καὶ

y. φωνὴν ἤκουσα. z † ὡς. m. δόλος. o † ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ.

(x) = 28. || καὶ = 12. || ὡς = Arm. (y) AC. al. 29. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Arm. Slav. 3. 4. 10. Vulg. Orig. Method. Areth. Primaſ. φωνὴν ἣν ἤκουσα ὡς Andr. Φωνὴν ἤκουσα ὡς 28. Arm. (z) = 7. 9. 14. 16. 29. 38. al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Orig. Method. Andr. 2. Areth. Primaſ. Hier. Caſſiod. (a) + *et agno ejus*, Aeth. (b) = C. καὶ τῶν κδ. πρεσβ. 36. Slav. 3. καὶ ἐνώπιον τῶν πρεσβ. Arm. (c) + *Aegypti*, Aeth. (d) = A. Aeth. Vulg. mſ. || εἰσιν = 28. (e) *veſtimenta ſua non coinquinaverunt*, Tert. Hier. (f) = 38. (g) = AC. Eraſm. Ed. Arm. Slav. mſ. et ed. Vulg. Orig. Andr. 1. Ambroſiaſt. Sed non Primaſ. Cypr. (h) + ὑπὸ ἰησοῦ 7. 9. 14. 16. 29. 30. 32. 37. 38. al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Areth. Non agnoscunt AC. 12. 33. 36. alii. Erp. Copt. Arm. Slav. Vulg. Orig. bis. Andr. Latini, quorum plerique poſtremum hujus verſus comma praetermittunt. (i) = C. (k) ἀπ' ἀρχῆς 16. 39. Ar. pol. et, ut videtur, Aeth. Arm. (l) οὐχ εὑρέθη ἐν τῷ στόματι αὐτῶν 14. 30. 32. 33. (c. 35.) 38. al. 7. Mt. k. l. p. r. Ed. Sed non Orig. (m) AC. al. 31. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. (non Slav. mſ. et ed.) Orig. bis. Andr. 2. (non 1.) Areth. ut videtur. Aug. Hier. Tychon. Caſſiod. (n) = AC. 12. (ſed ap. Mill. 11.) harl. Vulg. mſ. || ὅτι ἄμωμοι 17. ἄμωμοι γάρ εἰσιν = 36. (o) = ABC.

6 Καὶ εἶδον p = ἄλλον" q
ἄγγελον" r πετόμενον" ἐν με-
σουρανήματι, s ἔχοντα" εὐ-
αγγέλιον αἰώνιον t u εὐαγγε-
λίσαι" x y τοὺς καθημένους"
ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ z ⁜ ἐπὶ"
πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ
7 γλῶσσαν καὶ λαόν· a Λέγων"
ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Φοβήθητε
τὸν b ∾ θεὸν" καὶ δότε αὐ-
τῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα
τῆς κρίσεως αὐτοῦ· καὶ προσ-
κυνήσατε c τῷ ποιήσαντι"
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν d καὶ
e ⁜ τὴν" θάλασσαν καὶ πη-
8 γὰς ὑδάτων. Καὶ ἄλλος
f ἄγ-

r. πετώμενον. y ∾ τοὺς κατοικοῦντας. a. λέγοντα.
b ∾ κύριον.

ABC. al. 28. Mt. k. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. 10. harl. tol. Vulg. mſ. Orig. bis. Andr. Areth. Aug. Hier. Nec attingunt Primaſ. Tychon. Ansb. Haymo. οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ 33. (c. 35.) Mt. l. Areth. (p) = B. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 36. 38. al. 14. et Barb. 3. Mt. k. l. p. r. Erasm. Ed. Ar. pol. Slav. 4. 10. Orig. Andr. 2. Areth. Ambr. Poſt ἄγγελον pon. 33. (q) αὐτὸν 6. (r) A. 9. 14. 16. 29. 30. 33. (35.) al. 4. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Orig. Andr. Areth. (s) + *in manu ſua*, Slav. 4. (t) + ἐρχόμενον 28. Andr. 1. (u) εὐαγγελίσασθαι 10. 28. 33. (c. 35.) 36. Mt. o. Compl. Orig. Andr. 1. (x) + ἐπὶ AC. 33. Orig. || πᾶν ἔθνος καὶ γλῶσσαν, ἃ κατοικοῦσι ἐπὶ τῆς γῆς Arm. Sed ed. in m. ſupplet καὶ φυλὴν et καὶ λαὸν. (y) = Cypr. Firmic. τοὺς καθημένους 7. 9. 12. 16. 29. 33. (c. 35.) item 38. al. 20. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. 3. 4. Vulg. Orig. Andr. 2. Areth. Cypr. alicubi. τοὺς καθημένους καὶ κατοικοῦντας 36. Erasm. (z) + AC. al. 20. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Slav. 4. (non 3.) Vulg. Orig. Andr. 2. Areth. Cypr. (a) AC. al. 29. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Copt. Slav. 3. 4. ant. Vulg. Andr. Areth. Tychon. Vigil. (non Orig.) (b) 7. 14. 16. 29. 33. (c. 35. 36.) 38. al. 13. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Ar. pol. Vulg. Areth. Firmic. Tychon. Sed non Orig. Cypr. Primaſ. Vigil. (c) αὐτὸν τὸν ποιήσαντα 9. 14. 29. al. 14. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. 1. Areth. item, omiſſo αὐτὸν, Orig. αὐτῷ τῷ ποιήσαντι 16. 18. 38. 39. (d) = 7. Aeth. Vulg. ed. Primaſ. Vigil. (e) + 14. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. al. 12. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Orig. Andr. Areth.

[f] ἄγγελος ἠκολούθησε, λέ-
γων· ἔπεσεν, [g] ἔπεσε" Βαβυ-
λὼν [h] † ἡ μεγάλη· [i] = ὅτι"
ἐκ τοῦ οἴνου [k] [l] — τοῦ θυ-
μοῦ" τῆς πορνείας [m] αὐτῆς"
[n] πεπότικε" πάντα [o] ἔθνη.
9 Καὶ [p] [q] ἄλλος ἄγγελος τρίτος"
ἠκολούθησεν [r] αὐτοῖς", λέ-
γων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Εἴ
τις [s] προσκυνεῖ τὸ θηρίον" καὶ τὴν
εἰκόνα αὐτοῦ, [t] καὶ" λαμβά-
νει [u] χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώ-
που αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα
10 αὐτοῦ· [x] Καὶ αὐτὸς" πίε-
ται [y] ἐκ τοῦ [z] οἴνου" τοῦ
θυμοῦ [a] τοῦ θεοῦ", [b] τοῦ
κεκε-

---

h † ἡ πόλις. q. τρίτος ἄγγελος. ∾ ἄλλος ἄγγελος. s. τὸ θηρίον προσκυνεῖ.

(f) + δεύτερος AB. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 12. Mt. k. l. p. Ed. Syr. Andr. 1. Areth. item, omiſſo ἄλλος, Arr. Poſt ἄγγελος ponunt C. 7. 9. 46. al. 8. Mt. o. Compl. Ed. Copt. Arm. Andr. 2. item, omiſſo ἄλλος, 36. (g) = BC. 7. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. 46. al. 13. Mt. l. p. r. Ed. Ar. pol. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. (h) = ABC. al. 27. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Arm. Slav. 3. 4. Vulg. Andr. Areth. in comm. Primaſ. Tychon. (i) = 7. 12. (ap. Mill. 11.) 14. 16. 29. 37. 46. al. 13. Mt. k. l. o. r. Compl. Ed. Ar. pol. Arm. Slav. 3. 4. Primaſ. || ἢ AC. 26. 33. (c. 34. 35.) 38. Mt. p* Syr. Aeth. Vulg. καὶ Erp. ὅτι 36. Alii. (k) + *inebriante*, Arm. (l) = Erasm. Vulg. mſ. Andr. 1. in textu. Primaſ. in comm. Tychon. ap. Beng. Caſſiod. ἐκ τοῦ θυμοῦ, ἐκ τῆς Arm. (m) ταύτης B. 7. 29. 30. 32. 33. (c. 34. 35.) al. 5. Mt. l. p. || + ἧς 37. Barb. 2. Mt. k. + καὶ Slav. 3. non 4. (n) πέπτωκε 12. Copt. || πεπότικε πάντα τὰ ἔθνη = Primaſ. in textu. πέπτωκε = in comm. (o) + τὰ A. 7. 12. 16. 30. 32. 36. 37. 38. al. 6. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (p) + ἰδοὺ Slav. 4. (q) AC. 7. 16. 29. 30. 32. 36. 38. 46. al. 18. Mt. l. o. p. r. item k. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Arm. Slav. 3. tol. Vulg. mſ. Andr. ἄλλος ἄγγελος 14. ἄγγελος 12. (r) αὐτοῖν Slav. 3. αὐτῷ A. Slav. ed. Primaſ. τῷ δευτέρῳ ἀγγέλῳ Slav. 4. (s) hoc ord. AC. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 11. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Vulg. Andr. Areth. Primaſ. || θηρίον] ποτήριον 14. θυσιαστήριον A. (t) = C. 14. || ἢ καὶ χάραγμα σημείου αὐτοῦ λαμβ. Arm. (u) + τὸ 28. 35. 36. 37. Barb. 1. (x) οὕτως Arm. (y) + *calicem*, Slav. 4. non 3. (z) αἵματος 36. (a) αὐτοῦ 14. (b) + καὶ Mt. r.

κεκερασμένου ἀκράτου ⁻[c] ἐν
τῷ ποτηρίῳ" τῆς ὀργῆς [d] αὐ-
τοῦ", καὶ [e] βασανισθήσεται"
ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν
[f] — ἁγίων" ἀγγέλων καὶ ἐνώ-
11 πιον [g] τοῦ ἀρνίου". Καὶ ὁ
καπνὸς [h] τοῦ βασανισμοῦ"
[i] αὐτῶν" [k] εἰς αἰῶνας" αἰώνων
ἀναβαίνει"· καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀ-
νάπαυσιν [l] ἡμέρας καὶ νυκτὸς"
οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον
[m] καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ
εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα
12 τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. [n] Ὧδε
[o] ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστὶν,
[p] † [q] οἱ τηροῦντες" τὰς ἐντο-
λὰς [r] τοῦ θεοῦ", καὶ τὴν
13 πίστιν ἰησοῦ [s]. Καὶ ἤκουσα
φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λε-
γούσης [t] †· γράψον· μακάριοι
οἱ νεκροὶ οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνή-
σκοντες* [u] ἀπάρτι· ναὶ, λέ-
γει"

k. ἀναβαίνει εἰς αἰῶνας αἰώνων. p † ὧδε. t † μοι.

(c) ἐκ τοῦ ποτηρίου Δ. 16. 39. (d) = Arm. (e) βασανισθήσονται Α. 8. 14. 36. (f) = Α. 26. Copt. Vulg. mſ. αὐτοῦ Aeth. Poſt ἀγγ. pon. C. 14 38. Erasm. Syr. Slav. 3. 4. ed. Vulg. (non luxov.) Et ante et poſt ἀγγ. repetit 36. || τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώπιον] θεοῦ καὶ Arm. (g) τοῦ θρόνου Syr. τῶν ἁγίων καὶ τοῦ ἀρνίου Ar. pol. (h) = Arm. (i) αὐτοῦ 7. 16. al. 3. Mt. k. lipſ. 4. Areth. || = 40. (k) hoc ord. AC. 12. 14. 29. 33. (c. al. 3.) 38. 46. al. 10. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. luxov. tol. Vulg. mſ. Andr. Areth. Cypr. ſemel. Ansb. || αἰῶνας] αἰῶνα 14. al. 7. Mt. l. Erasm. Erp. Andr. in comm. Areth. (l) poſt θηρίον pon. Arm. Ante ἀνάπαυσιν pon. 38. (m) καὶ οἱ προσκυνοῦντες τὴν εἰκόνα καὶ λαμβάνοντες τὸ χάραγμα καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Arm. || καὶ εἴ τις . . . . αὐτοῦ = Syr. (n) Vſ. 12 = 12. (o) + ἡ Α. 7. 9. 16. 30. 32. 38. al. 10. Mt. k. o. p. r. Ed. Andr. (p) = ABC. 9. 14. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 13. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Slav. ed. Vulg. Andr. in comm. Areth. Primaſ. ὅτι ſ. ὡς Slav. 3. 4. (q) τῶν τηρούντων 36. 38. (r) = Erasm. *ejus*, Vulg. mſ. (s) + χαρήσονται 17* Slav. 3. χαρήσονται εἰς τὸν αἰῶνα Slav. 4. (t) = ABC. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 13. Mt. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. lipſ. 5. 6. Vulg. mſ. Areth. Beda. Ansb. Haymo. Ioachim. Correctorium. (u) ἀπάρτι λέγει ναί 9. 14. 29. 30. 32. al. 13. pluresve. Mt. l. r. Compl. Ar. pol. ἀπάρτι· λέγει ναὶ 5. 11. 17. Mt. o. p. ἀπάρτι ναὶ λέγει 4. *Amodo (Abhinc) jam (etiam ſ. et jam) dicit*, Vulg. Primaſ. Aug. ἀπάρτι· καὶ λέγει 33. (c. 35. 36.) ἀπάρτι τοῦτο λέγει Arm. ἀπάρτι λέγει 16. 34. 39.

γει" τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύ-
σωνται [x] ἐκ τῶν κόπων" αὐ-
τῶν· [y] ∾ τὰ δὲ" ἔργα αὐτῶν
ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν.
14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νε-
φέλη λευκὴ, καὶ ἐπὶ τὴν νε-
φέλην [z] καθήμενον ὅμοιον" [a] υἱῷ"
ἀνθρώπου, [b] ἔχων" ἐπὶ [c] τῆς
κεφαλῆς" αὐτοῦ στέφανον
χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ
15 αὐτοῦ δρέπανον [d] ὀξύ". Καὶ
ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν [e] —
ἐκ τοῦ ναοῦ", κράζων ἐν
[f] φωνῇ μεγάλῃ" [g] τῷ καθημέ-
νῳ" ἐπὶ τῆς νεφέλης· [h] πέμψον
τὸ δρέπανόν σου, καὶ θέρι-
σον. ὅτι ἦλθεν [i] † ἡ ὥρα [k] =
τοῦ" [l] θερίσαι", ὅτι ἐξηράν-
16 θη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. Καὶ
ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τὴν
νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ
ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐθερίσθη ἡ
17 γῆ. [m] Καὶ ἄλλος ἄγγελος
ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ [n] ἐν
τῷ οὐρανῷ", ἔχων καὶ αὐ-
18 τὸς δρέπανον ὀξύ. Καὶ ἄλλος
ἄγγελος [o] — ἐξῆλθεν" ἐκ τοῦ
θυσιαστηρίου, [p] ἔχων ἐξου-
σίαν ἐπὶ τοῦ πυρός [q]· [r] καὶ"
ἐφώνησε [s] κραυγῇ" μεγάλῃ
[t] τῷ

y ∾ τὰ γάρ. z. καθήμενος ὅμοιος. f. μεγάλῃ φωνῇ. i † σοι.

(x) ἀπὸ τῶν ἔργων 14. (y) AC. 18. 26. 38. Syr. Vulg. Primaſ. Aug. καὶ τὰ Arr. ὅτι μόνον τὰ Arm. τὰ Copt. (z) AC. 9. 14. 29. 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. 14. Mt. l. p. r. Ed. Slav. 3. non 4. Synopſ. Areth. καθήμενον ὅμοιος 30. καθήμενος ὁμοίως 39. || καθήμενον υἱὸν Tychon. (a) υἱὸν A. 9. 14. 30. 32. 33. al. 7. Mt. p. υἱῶν 28. υἱοῦ 26. (b) ἔχοντα 29. al. 5. Slav. 3. 4. ἔχοντι 38. (c) τὴν κεφαλὴν A. 29. 30. 38. al. 3. Mt. k. r. (d) = 40. || + λίαν 36. (e) = 29. Areth. in comm. (ad h. l. ſed ad vſ. 17. agnoſcit ἐκ τοῦ ναοῦ.) Primaſ. Poſt κράζων pon. A. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ 7. 12. 16. 46. al. 4. Mt. k. o in textu, (ſed ναοῦ in marg.) Ar. pol. Arm. Andr. (f) AC. 14. 32. 33. (c. al. 3.) al. 6. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arm. Vulg. Andr. Areth. || = Primaſ. (g) *qui ſedes*, Arm. (h) πέμψον . . . τῆς γῆς et vſ. 16. ὁ καθήμενος ἐπὶ τὴν νεφέλην = Syr. || ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς = Erp. (i) = AC. 9. 14. 29. 38. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. ed. Vulg. Andr. 2. Areth. Primaſ. σου 12. 17. 36. Andr. 1. (k) = AC. 14. 16. 32. Alii. Mt. k. l. p. Eraſm. Ed. Andr. Areth. (l) θερισμοῦ 38. 41. (m) Vſ. 17 = Mt. r. (n) οὐρανοῦ 12. ἐν οὐρανῷ C. (o) = A. Vulg. mſ. Anſbert. Rupert. item Primaſ. (p) + ὁ A. (Syr. Copt. Arm. Vulg.) (q) + καὶ ὕδατος Vulg. mſ. (r) = Vulg. mſ. Rupert. (s) ἐν κραυγῇ 7. 14. 16. 29. al. 12. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. φωνῇ AB. 38. Ar. Aeth. Arm. Vulg.

[t] τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον [u] τὸ
ὀξὺ", λέγων· πέμψον σου τὸ
δρέπανον τὸ ὀξὺ, καὶ τρύ-
γησον τοὺς βότρυας [x] τῆς
ἀμπέλου" τῆς γῆς, ὅτι [y] ∾
ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ" [z] ∾
19 αὐτῆς". Καὶ [a] ἔβαλεν" ὁ
ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ
[b] εἰς τὴν γῆν", καὶ ἐτρύγησε
[c] τὴν ἄμπελον τῆς γῆς", καὶ
ἔβαλεν εἰς [d] τὴν" [e] ληνὸν"
[f] τοῦ θυμοῦ" τοῦ θεοῦ [g] τὸν
20 μέγαν". [h] Καὶ ἐπατήθη ἡ λη-
νὸς [i] ἔξωθεν" τῆς πόλεως, καὶ
ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ
ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων
[k] ἀπὸ" σταδίων [l] χιλίων ἑξα-
κοσίων."

1 Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν
τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμα-
στὸν, ἀγγέλους ἑπτά, ἔχον-
τας πληγὰς [m] ἑπτὰ" τὰς ἐ-
σχάτας, ὅτι ἐν [n] αὐταῖς" ἐτε-
λέσθη ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ.
2 Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑα-
λίνην μεμιγμένην πυρὶ, καὶ
τοὺς νικῶντας [o] ἐκ τοῦ θη-
ρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος αὐ-
τοῦ",

Ss 2

y ∾ ἤκμασεν ἡ σταφυλή. z ∾ τῆς γῆς. g. τὴν μεγάλην. i. ἔξω.

(t) + τῷ ἀγγέλῳ Arm. Slav. 4. (u) = 12. (x) = Erasm. Steph. 3. (y) B. 9. 14. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 14. Mt. l. p. r. Ed. Arr. Aeth. Areth. (z) τῆς γῆς 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35) al. 15. Mt. l. p. r. Syr. Aeth. Areth. ἐν αὐτῇ Arm. (a) ἐξέβαλεν 7. 9. 29. 30. 32. 33. (c. 34. 35) al. 8. Mt. l. p. r. Ed. Areth. (b) = Vulg. mſ. Andr. 2. ἐπὶ τῆς γῆς 38. (c) τὴν σταφυλὴν ἐν αὐτῇ Arm. ſed in ora edd. Conſt. et Amſt. extat ἐν τῇ γῇ. (d) τὸν 12. 13** 32** 36. Mt. o** (e) ἀλῶναν C. + τοῦ οἴνου 38. (f) = 39. Mt. k* o* Arm. (g) C. 9. 14. 29. 32. 38. al. 12. item A. 18. item 30. Mt. l. o* p. r. Compl. Ed. Areth. Tychon. Graeca exemplaria ap. Primaſ. et Ansb. || = 12. ap. Mill. 34. Aeth. Ante τοῦ θυμοῦ pon. Barb. 2. Slav. 4. || τοῦ μεγάλου θυμοῦ τοῦ θεοῦ Slav. 3. ed. (Syr.) ληνὸν τοῦ θεοῦ τοῦ θυμοῦ τοῦ μεγάλου 36. (h) καὶ ἐπατήθη . . . πόλεως = 12. Poſt ἐκ τῆς ληνοῦ pon. 39. ἔξω τῆς . . τῆς ληνοῦ = Syr. (i) AC. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3) al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. in textu. (k) καὶ μῆκος αὐτοῦ Arm. (l) In cod. 27. notatur: ἐν ἄλλῳ· δισχιλίων. *decem et ſex ſtationes* ſ. milliaria, Aeth. || ἑξακοσίων] = C. 11. διακοσίων 26. ἑκατὸν καὶ ἓξ Arm. || + ἓξ Andr. 1. (m) = 36. Alii transp. (n) ταύταις 17. 28. Andr. 1. (o) ἐκ τῆς εἰκόνος καὶ ἐκ τοῦ θηρίου αὐτοῦ B. 14. 29. 30. 32. al. 9. Mt. l. p. ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος καὶ ἐκ τοῦ θηρίου αὐτοῦ 33. || ἐκ ante τῆς = 7. 16. 28. 39. || αὐτοῦ = Arm.

τοῦ", p καὶ" q † r s ἐκ τοῦ
ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐ-
τοῦ". ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θά-
λασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχον-
3 τες t κιθάρας τοῦ θεοῦ Καὶ
ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν u μωϋσέως"
x δούλου τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν
ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου, λέγοντες·
μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔρ-
γα σου, κύριε y ὁ θεὸς" ὁ
παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ
ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βα-
4 σιλεὺς τῶν z ἐθνων". Τίς οὐ
μὴ φοβηθῇ a = σε", b —
κύριε", καὶ c ∾ δοξάσῃ" τὸ
ὄνομά σου; ὅτι μόνος d ∾
ὅσιος"·

---

q † ἐκ τοῦ χαράγματος αὐτοῦ. u. μωσέως. z. ἁγίων. ∾ αἰώνων. c ∾ δοξάσει. d ∾ ἅγιος.

(p) = 14. 21. (q) = ABC. 7. 9. 14. 16. 29. 38. al. 18. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Vulg. Andr. ap. Wetſt. Areth. in comm. ſemel Primaſ. ap. Beng. et Wetſt. (apud Sabat. hiat.) Haymo. Rupert. Poſt ὀνόματος αὐτοῦ pon. Arm. Habet, ſed cum additamento (καὶ ἐκ τοῦ χαράγματος τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ) 38. Habet, ſed omittit ſequentia, (cf. not. s.) 39. Habent (ſi e ſilentio Alteri colligere aliquid licet, 34. 35. 36) Mt. k. Slav. 3. 4. ed. Andr. in textu ap. Beng. (in comm. non attingit.) Areth. in textu et ſemel in comm. (r) + καὶ 12. 28. 33. pluresve. Mt. k. Areth. (s) = 16. 29. Vulg. mſ. Primaſ. Rupert. (t) + τὰς 16. 32. 35. al. 6. Mt. l. p. r. Areth. (u) A. 14. 16. 32. 33. (c. al. 3) 38. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 1. (x) + τοῦ A. 7. 10. 12. 37. 38. Mt. k. o. Compl. Ed. Andr. (y) = 16. 39. Primaſ. ap. Beng. + ἡμῶν Slav. 4. non alii. (z) AB. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3) 38. 46. al. 20. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Ar. pol. Copt. Aeth. (πάντων τῶν ἐθνῶν Arm. Primaſ.) Slav. 3. . . 10. Andr. Areth. Cypr. Ambr. Ansbert. in comm. τῶν αἰώνων C. 18. Syr. Erp. Arm. ed. in m. Vulg. Liturgia Iacobi Tychon. Beda. (a) = ABC. 12. 14. 36. Mt. k. Erasm. (Erp.) Aeth. Arm. tol. Vulg. mſ. Andr. (legit Slav. 3. 4. ed.) Cypr. Ambr. Primaſ. (b) = 14. Aeth. Arm. demidov. Cypr. Ambr. Primaſ. Conf. not. f. (c) AC. 9. 16. 32. al. 7. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. (d) B. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35) 37. al. 19. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Slav. 4. Andr. 2. || *pius et ſanctus et juſtus*, Syr. pol. *pius et juſtus*, Syr. *ſanctus et pius*, demidov. ὅσιος καὶ ἄξιος προσκυνήσεως Arm. || + εἶ 10. 36. 37. Mt. o. Compl. Syr. Vulg. (non tol.) Latini. Ante ὅσιος idem addunt 38. Mt. k. Ar. pol. Andr. 2.

ὅσιος"· ὅτι [e] ∽ πάντα τὰ
ἔθνη" ἥξουσι καὶ προσκυνή-
σουσιν ἐνώπιόν σου [f]· ὅτι τὰ
δικαιώματά σου ἐφανερώθη-
5 σαν. Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον,
καὶ [g] † ἠνοίγη [h] ὁ ναὸς τῆς
σκηνῆς [i] τοῦ μαρτυρίου" ἐν
6 τῷ οὐρανῷ. Καὶ ἐξῆλθον
οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι [k] ÷ οἱ"
ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς
[l] = ἐκ τοῦ ναοῦ", [m] ἐνδεδυ-
μένοι [n] λίνον" καθαρὸν [o] †
λαμπρὸν, καὶ περιεζωσμένοι
[p] περὶ" τὰ στήθη ζώνας χρυ-
7 σᾶς. Καὶ [q] ἓν" [r] ἐκ" τῶν
τεσσάρων ζώων ἔδωκε τοῖς
ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας
[s] χρυσᾶς", [t] γεμούσας" τοῦ
θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων [u].
8 Καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς [x] κα-
πνοῦ [y] ἐκ" τῆς δόξης τοῦ θεοῦ,

e ∽ πάντες. g † ἰδοὺ. o † καὶ.

(e) B. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35) al. 16. Mt. k. l. p. r. Ed. Ar. pol. Sed rec. habent A. (12) 36. 37. 38. Alii. Mt. o. Syr. Erp. Copt. Arm. Vulg. Andr. in textu et comm. Cypr. Primaſ. Ambr. item, ſed πάντως, Areth. (f) + κύριε Aeth. Arm. (g) = ABC. 7. 9. 12. 14. 16. 9. 33. (c. al. 3) 38. 46. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Andr. Areth. (h) *ſanctuarium ejus quod in coelo*, Aeth. || ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς] ὁ ναὸς Mt. r. *tabernaculum*, Tychon. in textu. (i) = 6. 11. (k) A. 14. 16. 30. 32. 33. (c. al. 3) 38. Alii. Mt. k. o. p. r. Compl. Ed. Andr. 1. Areth. || ἔχοντες . . ναοῦ = 29. (l) = B. 9. 14. 30. 32. 33. (c. 34. 35) 38. al. 11. Mt. l. p. r. Ed. Areth. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ 10. Mt. o. Compl. || ἐκ τοῦ ναοῦ ante οἱ ἔχοντες pon. Slav. ed. Poſt ἐνδεδυμ. pon. Arm. (m) + οἱ ἦσαν B. 7. 9. 14. 29. 33. (c. 35) 38. 46. al. 15. Mt. o. al. 4. Compl Ed (Syr.) Areth. οὐ ἦσαν 17* καὶ ἦσαν Slav. 4. non 3. καὶ Arm. (n) λίθον AC. 38** inter lineas. Mt. l. Slav. 3. 4. 10. lipſ. 4. 5. 6. demid. Vulg. mſ. Utrumque laudant Andr. in comm. Beda. Ansb. Haymo. λινοῦν B. 14. 18. 36. || = Aeth. item Erp. (o) = ABC. al. 26. et Barb. 4. Mt. o. al. 4. Erasm. Ed. Syr. Arr. Copt. Slav. 10. tol. Vulg. mſ. Andr. Areth. Ansb. Rupert. (p) = 12. Erasm. Ed. Vulg. mſ. Andr. in textu et comm. ἐπὶ 28. (q) = 7. 12 ap. Mill. 16 ap. Beng. Mt. r. Arm. Andr. in textu et comm. (r) = 11. (12 et 16. ap. Wetſt.) Erasm. (s) = Arm. Andr. in comm. Primaſ. Rupert. (t) = 9. 27. (u) + ἀμήν. 12. 28. 46. Slav. 3. (x) + ἐκ τοῦ 9. 12. 14. 29. 30. 32. 33. (c. 35. 36) al. 10. Mt. l. p. r. Syr. Areth. (y) = 13. 33. (c. 35) demidov.

καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ [z]·
καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο εἰσελθεῖν
εἰς τὸν ναὸν, ἄχρι τελεσθῶ-
σιν αἱ [a] ἑπτὰ" πληγαὶ τῶν
1 [b] ἑπτὰ" ἀγγέλων. Καὶ ἤκου-
σα [c] ∾ Φωνῆς μεγάλης" [d] =
ἐκ τοῦ ναοῦ", λεγούσης τοῖς
ἑπτὰ ἀγγέλοις· ὑπάγετε [e] —
καὶ" [f] ἐκχέατε" τὰς [g] ⁜
ἑπτὰ" Φιάλας τοῦ θυμοῦ [h] τοῦ
2 θεοῦ" [i] εἰς τὴν γῆν". Καὶ
ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος [k], καὶ ἐξέ-
χεε τὴν Φιάλην αὐτοῦ [l] ∾
ἐπὶ" τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο
ἕλκος [m] κακὸν καὶ" πονηρὸν
[n] ∾ εἰς" τοὺς ἀνθρώ-
πους τοὺς ἔχοντας τὸ χά-
ραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς
[o] προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ".
3 Καὶ ὁ δεύτερος [p] = ἄγγε-
λος" ἐξέχεε τὴν Φιάλην αὐ-
τοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ
ἐγένετο [q] αἷμα" ὡς νεκροῦ,
καὶ πᾶσα ψυχὴ [r] — ζωῆς"
[s] ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσσῃ".
Καὶ

c ∾ μεγάλης Φωνῆς. l ∾ εἰς. n ∾ ἐπὶ. o. τῇ εἰκόνι αὐτοῦ προσκυνοῦντας. r. ζῶσα.

(z) + καὶ τίς ἐνέγκει τὸν θυμὸν αὐτοῦ. 28. (a) = 12. ap. Wetſt. 36. (b) = 10. 12 ap. Mill. 17. 18. 38. Mt. o. Compl. Slav. 3. (non 4) Andr. (c) ABC. 14. al. 4. pluresve. Mt. l. p. Areth. (d) = B. 7. 9. 14. 16. 29. 30. al. 12. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. (habet Syr. pol.) Ar. pol. Slav. 3. 4. 10. Areth. Poſt λεγούσης pon. Andr. 1. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ 13. Erp. Copt. tol. demid. lipſ. 6. Vulg. mſ. (e) = 7. 12. 16. 36. 37. al. 7. Mt. o. Erasm. Compl. Ed. Copt. Arm. lipſ. 4. Vulg. mſ. Andr. 1. Rupert. || ὑπάγετε καὶ = tol. (f) ἐκχέετε AC. 12. 14. Erasm. (g) + ABC. 7. 9. 14. 16. 29. 36. 38. al. 14. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Arm. Vulg. Andr. 2. Areth. (h) = 12. Erasm. (i) = Copt. (k) + ἄγγελος 12. 28. 33. (c. 35. 36) Arr. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. ed. Vulg. mſ. et ed. ſixt. Andr. 1. (l) AC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 36. 38. al. 12. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Ar. pol. Vulg. Areth. in textu. Primaſ. || ἐπὶ τῆς γῆς = Arm. (m) = Copt. Arm. Slav. 4. (non 3. 10) Andr. 2. et in comm. Areth. in comm. || κακὸν = A. (n) ἐπὶ AC. 7. 9. 14. 16. 29. 38. al. 16. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Arm. Areth. Primaſ. (o) AC. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arm. Vulg. Areth. item Andr. 1. Primaſ. (p) = AC. 18. Ed. Aeth. tol. Vulg. mſ. Primaſ. Tychon. Beda. Ansb. (q) ὡς αἷμα 12. 39. ὡς = 46. Arm. (r) = 9. 12. 14. 16. 29. 30. 32. 33. (c. 35) al. 10. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Slav. 3. 4. Primaſ. ζωῆς AC. (s) ἐν τῇ (ἡ ἐν τῇ Arm.) θαλάσσῃ ἀπέθανε 28. Arm. ἀπέθανε τὰ (τῶν Syr. quidam. ἡ Slav. 3.) ἐν τῇ θαλάσσῃ AC. Syr. Slav. 3, non 4. || + *ſicut factum eſt in Aegypto*, Slav. 4.

4 Καὶ ὁ τρίτος [t] † ἐξέχεε τὴν
φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποτα-
μοὺς καὶ [u] εἰς" τὰς πηγὰς
τῶν ὑδάτων· καὶ [x] ἐγένετο"
5 αἷμα. Καὶ ἤκουσα [y] τοῦ
ἀγγέλου [z] τῶν ὑδάτων" λέ-
γοντος· δίκαιος [a] † εἶ, ὁ ὢν
καὶ [b] ὁ" ἦν, [c] † [d] — ὁ" [e] ὅ-
σιος", ὅτι ταῦτα ἔκρινας·
6 Ὅτι αἷμα ἁγίων [f] καὶ" προ-
φητῶν ἐξέχεαν, [g] καὶ" αἷ-
μα αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν· ἄξιοι
7 [h] † εἰσι. Καὶ ἤκουσα [i] † τοῦ
θυσιαστηρίου λέγοντος· ναὶ,
κύριε [k] ὁ θεὸς" ὁ παντοκρά-
τωρ, ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ
8 κρίσεις σου. Καὶ ὁ τέταρ-
τος [l] † ἐξέχεε τὴν φιάλην
αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδό-
θη αὐτῷ καυματίσαι [m] τοὺς
9 ἀνθρώπους ἐν πυρί". Καὶ
ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι

t † ἄγγελος. a † κύριε. c † καὶ. h † γάρ. i † ἄλλου ἐκ. l † ἄγγελος.

(t) = AC. 7. 9. 14. 16. 29. al. 14. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Ar. pol. Aeth. Vulg. (non lipſ. 4. nec ed. ſixt.) Areth. Primaſ. (u) = AC. 10. Barb. 1. Mt. o. Compl. Copt. Primaſ. Ansb. ἐπὶ 18. (x) ἐγένοντο A. 36. Syr. (Arr. Aeth.) Copt. Primaſ. Ansb. Haymo. || + εἰς Andr. 2. (y) *angelos aquarum dicentes*, Primaſ. ap. Beng. (z) = Erasm. Arm. (a) = AC. al. 30. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Slav. 3. 4. tol. demid. Vulg. mſ. Andr. Areth. Primaſ. Beda. Ansb. alicubi. Haymo. Rup. Ioachim. || δίκαιός ἐστι κύριος Arm. (b) ὃς B. 14. 30. al. 7. Mt. l. (c) = ABC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 30. 35. 38. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arm. Slav. 4. (non 3.) Vulg. Andr. Areth. (d) = ABC. 7. 9. 14. 16. 29. 30. 32. 38. al. 12. Mt. l. p. r. Ed. Syr. Arm. (e) καὶ ὁ ὅσιος] καὶ ὁ ἐσόμενος Cod. ap. Bezam. Ed. || = Copt. || + ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ Arm. coll. not. a. (f) = 36. (g) = 40. διὰ τοῦτο Arm. (h) = AC. al. 28. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Copt. (Arm.) Slav. 4. (non 3.) tol. Andr. ὅτι ſ. οἱ ſ. ὡς ſ. καὶ ἄξιοι Alii. (i) = ABC. 7. 14. 16. 29. 35. 37. 38. 46. al. 21. et Barb. 4. Mt. o. al. 4. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Slav. 3. 4. 5. Vulg. mſ. Beda. Codd. lat. ap. Rupert. Areth. in comm. ſemel. ἐκ, omiſſo ἄλλου, Compl. Andr. 1. ἄλλου ἀγγέλου ἐκ demid. Vulg. mſ. ἄλλου ἀγγέλου, omiſſo ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου lipſ. 4. 5. 6. φωνὴν ἐκ et mox λέγουσαν 36. Arm. Erp. Primaſ. || *Et dixit angelus fontium aquarum: Etiam*, Aeth. (k) = 43. Arm. (l) = AC. 16. 30. 32. 38. al. 7. pluresve. Mt. l. p. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. tol. lipſ. 5. Vulg. mſ. Areth. (m) ἐν πυρὶ τοὺς ἀνθρώπους 30. 32. 33. (c. 35.) al. 8. pluresve. Mt. k. l. p. r.

καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμη-
σαν [n] + οἱ ἄνθρωποι" [o] τὸ ὄνομα
τοῦ θεοῦ" τοῦ ἔχοντος [p] ἐξου-
σίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας·
καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐ-
10 τῷ δόξαν. Καὶ ὁ πέμπτος [q] †
ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ
τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγέ-
νετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκο-
τωμένη· καὶ [r] ἐμασσῶντο" τὰς
γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου,
11 Καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν
τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐ-
τῶν καὶ [s] ἐκ τῶν ἑλκῶν" αὐτῶν·
καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔρ-
12 γων αὐτῶν. Καὶ ὁ ἕκτος
[t] † ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ
ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν
[u] † εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη
τὸ ὕδωρ [x] αὐτοῦ", ἵνα ἑτοι-
μασθῇ [y] ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων
τῶν ἀπὸ" [z] ∾ ἀνατολῶν"
13 [a] ἡλίου". Καὶ εἶδον [b] ἐκ τοῦ
στόματος [c] τοῦ δράκοντος
καὶ ἐκ τοῦ στόματος" τοῦ θη-
ρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ
ψευδοπροφήτου πνεύματα
[d] τρία ἀκάθαρτα" [e] ὡς βάτρα-
χοι"

---

q † ἄγγελος. t † ἄγγελος. u † τὸν. z ∾ ἀνατολῆς. e. ὅμοια βατράχοις.

(n) + B. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 35.) 37. al. 18. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Slav. 4. (non 3. 5.) Areth. (o) ἐνώπιον τοῦ θεοῦ A. τὸν θεὸν, et mox τὸν ἔχοντα Arm. (p) + τὴν A. 10. 12. 36. 37. Mt. o. Compl. Ed. Andr. 2 (q) = AC. 7. 9. 14. 16. 29. al. 14. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. tol. lipſ. 5. Vulg. mſ. Areth. Tychon. Beda. Ansb. Rup. (r) ἐμασῶντο AC. 9. 37. al. 5. pluresve. Mt. p. Erasm. Ed. (s) ἐκ τῶν ἑλκοίσων 38. *ex doloribus amaris*, Arm. *vulneribus*, Vulg. (t) = AC. 7. 9. 14. 29. 38. al. 14. Mt. k. l. p. r. Erasm. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. tol. lipſ. 5. Vulg. mſ. (u) = 29. 30. 32. 36. 38. al. 12. pluresque. Mt. l o. p. r. Compl. Ed. Areth. (x) = 12. 36. Erasm. (y) τοῖς ἀπὸ 36. || τῶν βασιλέων τῶν] *regibus venientibus*, Arm. *regi venienti*, Primaſ. Alia translatio ap. Haym. (z) 7. 9. 14. 16. 30. 32. 33. (c. 35. 36.) al. 13. Mt. k. l. p. r. Ed. Slav. 4. (non alii.) Areth. (a) = Arm. (b) + ὅτι ἐξῆλθε Arm. Aeth. Conf. not. f. (c) = C. 9. 27. 39. Aeth. (d) ἀκάθαρτα τρία B. 14. 30. 32. 33. (c. 35.) al. 7. pluresve. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. || ἀκάθαρτα = Mt. o. (e) AB. 7. 9. 14. 16. 28. 29. 33. (c. 35.) 37. al. 20. Mt. k. l. o* p. r. Compl. Ed. Ar. pol. Aeth. Arm. Slav. mſ. et ed. Vulg. Andr. 1. (ὡσεὶ βατραχοι Andr. 2.) ὡς βατράχους 18. 36. 38. Mt o** Syr. Erp. Areth.

14 χοι"[f]. Εἰσὶ γὰρ πνεύματα
[g] δαιμονίων" ποιοῦντα σημεῖα·
[h] —ἃ ἐκπορεύεται" ἐπὶ τοὺς
βασιλεῖς [i] † τῆς οἰκουμένης
ὅλης, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς
[k] ⁜ τὸν" πόλεμον τῆς ἡμέ-
ρας [l] —̇ ἐκείνης" τῆς μεγά-
λης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκρά-
15 τορος. ([m] [n] Ἰδοὺ, ἔρχο-
μαι" ὡς κλέπτης[o]. [p] μακά-
ριος ὁ γρηγορῶν, καὶ τηρῶν
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ
γυμνὸς περιπατῇ, καὶ βλέ-
πωσι τὴν [q] ἀσχημοσύνην" αὐ-
16 τοῦ.) Καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς
εἰς τὸν [r] τόπον" τὸν καλού-
μενον ἑβραϊστὶ [s] ἀρμαγεδών".
17 Καὶ ὁ ἕβδομος [t] † ἐξέχεε τὴν
Ss5 Φιάλην

---

g ∾ δαιμόνων. i † τῆς γῆς καί. s. ἀρμαγεδδών. ∾ μαγεδών.
t † ἄγγελος.

(f) + ἐκπορευθέντα 28. Mt. k. Slav. 3. 4. 5. ed. (non 10.) Poſt ἀκάθαρτα + *exeuntes*, tol. Primaſ. Auct. de promiſſ. Ante πνεύματα + *exire*, Vulg. ed. ſixt. demid. + *exiſſe* lipſ. 4. (g) A. 9. 12. 14. 29. 30. 32. al. 13. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Vulg. Areth. Latini. (h) ═ 12. ap. Wetſt. (ſed ap. Mill. ═ ἃ tantum, ut tol. et Auct. de prom.) Erp. Copt. Aeth. ἐκπορεύεσθαι 18. Erasm. Steph. 3. Ed. Andr. 1. Si e ſilentio Birchii colligere aliquid liceret, haec lectio codicibus 37. 38. 40. 41. 42. 43. attribui deberet, quod veri non eſt ſimile. ἃ ἐκπορεύονται 16. 36. 39. ἃ καὶ ἐκπορεύονται 28. καὶ ἐκπορεύονται Arm. Vulg. Primaſ. (i) ═ AB. al. 30. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Aeth. Slav. 3. 4. 5. et ed. Andr. Areth. Tychon. Auct. de prom. || καὶ τῆς οἰκουμένης (ὅλης) ═ Copt. Arm. Erp. Vulg. Primaſ. (k) + A. 14. 16. 29. 30. 32. 37. 38. al. 9. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 1. Areth. (l) = A. 14. 38. Copt. Aeth. Arm. Erp. Vulg. Tychon. (m) + οὕτω γὰρ ἔλεγεν ὁ κύριος· Arm. (n) ἰδού, ἔρχεται. 38. Mt. k. Alia editio ap. Bedam. *Qui venit*, Primaſ. (o) + ταχὺ 36. Primaſ. (p) μακάριοι οἱ etc. Arm. Cypr. (q) αἰσχύνην 7. 29. (r) ποταμὸν A. (s) ἀρμαγεδὼν ſ. ἁρμαγεδὼν A. 7. 12. 16. 33. (c. 36.) 37. 38. al. 4. Mt. k. o. Compl. Erasm. Ed. (Syr. Arr. Aeth.) Arm. Vulg. Andr. ἑρμαγεδὼν Vulg. mſ. Areth. Tychon. ἑρμακεδὼν Copt. ἀρμαγεδεὼν Slav. 3. 5. μαγεδὼν B. 9. 29. 30. 32. al. 12. et Barb. 1. Mt. l. p. Slav. 4. 10. Vulg. mſ. Tychon. mſ. μαγιδὼν 28. μαγὲ δὼν Mt. r. μακεδδὼν 14. (t) ═ AC. 7. 9. 14. 16. 29. 38. al. 14. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. tol. lipſ. 5. Vulg. mſ.

φιάλην αὐτοῦ [u] ἐπὶ" τὸν ἀέ-
ρα [x]· καὶ ἐξῆλθε φωνὴ [y] —
μεγάλη" [z] ∾ ἀπὸ" [a] τοῦ
ναοῦ" [b] = τοῦ οὐρανοῦ,"
ἀπὸ τοῦ θρόνου [c], λέγουσα·
18 γέγονε. Καὶ ἐγένοντο [d] ἀστρα-
παὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ", καὶ
σεισμὸς [e] — ἐγένετο" μέγας,
οἷος οὐκ ἐγένετο [f] ἀφ' οὗ [g] οἱ
ἄνθρωποι ἐγένοντο" [h] ἐπὶ τῆς
γῆς", τηλικοῦτος σεισμὸς οὕ-
19 τω μέγας. Καὶ ἐγένετο ἡ πό-
λις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη,
καὶ [i] αἱ" πόλεις τῶν ἐθνῶν
ἔπεσον [k]. καὶ Βαβυλὼν ἡ με-
γάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ
[l] θεοῦ", δοῦναι αὐτῇ τὸ πο-
τήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ
20 [m] [n] τῆς ὀργῆς" αὐτοῦ· [o] Καὶ
πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη
21 οὐχ εὑρέθησαν [p]· Καὶ χάλα-
ζα μεγάλη [q] ὡς" ταλαντιαία
καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐ-
βλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι
τὸν θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς
χαλάζης, ὅτι μεγάλη ἐστὶν
ἡ πληγὴ [r] αὐτῆς" σφόδρα.
1 Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ
ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς
ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε
μετ' ἐμοῦ, λέγων [s] †· δεῦρο,
δεί-

u ∾ εἰς. z ∾ ἐκ. d. φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαί.
s † μοι.

(u) A. 7. 9. 16. 30. 32. 33. (c. 36.) 38. al. 14. Mt. k. l. p. r. Ed. (Syr. Arr.) Arm. Areth. (x) + τοῦτον Slav. 3. 5. (y) = A. 12. 46. Erasm. Cassiod. Haymo in comm. (z) ἐκ A. 12. 18. 36. 38. 46. Erasm. Vulg. Andr. (a) = 12 ap. Wetst. 18. 28. 36. Mt. k. Erasm. Arm. Andr. 1. (b) = A. 10. 14. Syr. Erp. Copt. Slav. 3. (non 4.) Vulg. Primas. *ejus*, Aeth. || + καὶ Ed. Arm. (c) + τοῦ θεοῦ Slav. 4. + τοῦ κυρίου Slav. 3. 5. (d) Ordo vocabulorum varius; plerique tamen (etiam Arm. et Slav. 3. 4. 5. ed.) primo loco ponunt ἀστραπαί. (e) = 7. 16. 30. 32. 33. 38. al. 10. Mt. k. l. p. r. Ed. Ar. pol. Slav. 4. (non 5.) Andr. 2. Areth. Primas. (f) + ἀπ' ἀρχῆς Arm. (g) οἱ οὐρανοὶ ἐγένοντο 26. ἄνθρωποι ἐγένοντο 12. 14. 17. 36. ἄνθρωπος ἐγένετο A. 38. Copt. Arm. (h) = 7. 14. Tychon. (i) = 28. (k) + πολλαὶ Slav. 4. 5. (l) κυρίου Slav. 3. non 4. 5. (m) + τοῦ θεοῦ Slav. 4. non alii. (n) = 14. (o) Vss. 20 = 12. (p) + τότε οἱ ἀπὸ ἀνατολῶν φεύξονται ἐπὶ δυσμὰς etc. 13. ex Andreae comm. (q) = Barb. 1. (r) αὕτη 28. 33. (c. 35.) 38. al. 5. Mt. p. Slav. 4. 10. (non 3. 5.) Andr. 1. αὐτὴ Mt. r. item 39. αὐτοῦ 12. (s) = A. 7. 9. 14. 16. 30. 32. 33. (c. 35. 36.) 38. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt.

δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρ-
νης τῆς μεγάλης, τῆς καθη-
μένης ἐπὶ t — τῶν" ὑδάτων
2 t — τῶν" πολλῶν· Μεθ'
ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς
u τῆς γῆς", καὶ ἐμεθύσθη-
σαν x οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ
τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς".
3 Καὶ ἀπήνεγκέ με y εἰς ἔρη-
μον" z ἐν" πνεύματι· καὶ εἶδον
γυναῖκα καθημένην ἐπὶ a θη-
ρίον b c κόκκινον", d γέμον"
e ὀνομάτων" βλασφημίας, ἔ-
χον f κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ" κέ-
4 ρατα δέκα. Καὶ ἡ γυνὴ g ἦν"
περιβεβλημένη h πορφυροῦν καὶ
κόκκινον", i καὶ" k κεχρυσω-
μένη" l χρυσίῳ" καὶ λίθῳ τι-
μίῳ καὶ μαργαρίταις m, ἔχου-
σα n ποτήριον χρυσοῦν" ἐν τῇ
χειρὶ

x. ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν. g. ἡ. h. πορφύρᾳ καὶ κοκκίνῳ. l ∾ χρυσῷ. n. χρυσοῦν ποτήριον.

Copt. Arm. Slav. 4. 10. (non 3.) Vulg. Areth. Cypr. Auctor de prom. Primaſ. In locum τοῦ· μετ' ἐμοῦ transpoſuit μοι Hippol. (t) = A. 12. 28. 33. (c. 35. 36.) Erasm. Ed. Hippol. Andr. (u) = 12. (x) A. 14. 16. 30. 32. 33. (c. 35. 36.) 38. al. 8. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Arm. Vulg. Hippol. Andr. Areth. ἐκ τοῦ οἴνου τ. π. αὐτῆς = 40. || οἴνου] + τῆς μέθης Arm. (y) = Cypr. Caſſiod. Auctor de prom. (z) = 29. 30. 33. al. 3. Mt. p* r* (a) + τὸ 40. Mt. p* ut videtur, et r. (b) + τὸ 29. 30. 40. al. 4. Mt. p. r. (c) = Cypr. bis. Auctor de prom. (d) γέμων et mox ἔχων 30. 32. || καὶ γέμον ἦν ὀνομάτων βλασφημίας τὸ στόμα αὐτῆς (ſ. αὐτοῦ), καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον εἶχε κεφαλὰς etc. Arm. (e) τὰ ὀνόματα A. 7. 8. 9. 13. ὀνόματα 14. 29. 30. 32. 33. 38. al. 9. Mt. k. p. r. (f) = Erasm. (g) AB. 7. 9. 14. 16. 30. 32. al. 12. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Syr. Arr. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. 10. ed. Vulg. Andr. Areth. Hippol. Cypr. Primaſ. Tychon. ἡ ἦν 29. et ſic fortaſſe A. ἣν εἶδες, ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ ἔχουσα τὴν βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς· καὶ ἡ γυνὴ ἦν 38. Mt. o. e commate 18, quod h. l. laudat Andreas. Hinc etiam Slav. 2 iſta h. l. interpoſuit. (h) AB. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. al. 13. Mt. k. p. r. Hippol. Cypr. πορφύραν καὶ κόκκινον 12. 28. 34. 36. al. 6. Mt. l. o. Compl. Andr. Areth. πορφύραν κοκκίνην 37. (i) = 9. 14. 29. 30. 32. 34. 37. al. 10. Mt. o. al. 4. Compl. Hippol. Andr. 2. Areth. (k) = 12. Conf. not. m. κεχρυσωμένην 37** περικεχρυσωμένη 34. *ornata*, Arm. Cypr. Tychon. Caſſiod. (l) A. 14. 16. 29. Alii. Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. 2. Areth. (m) + κεκόσμηται 12. ex Andreae comm. (n) A. 14. 16. 30. 32. 33. (c. 34. 35.) 38. Alii. Mt. k. l. p. r. Ed. Arm. Vulg. Hippol. Arethas. Latini

χειρὶ αὐτῆς γέμον βδελυγμά-
των, καὶ [o] τὰ ἀκάθαρτα τῆς"
5 πορνείας [p] ∾ αὐτῆς", Καὶ
ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς [q] ὄνο-
μα" γεγραμμένον· * [r] μυστή-
ριον"· Βαβυλὼν ἡ μεγάλη. ἡ
μήτηρ τῶν [s] ∾ πορνῶν" καὶ
τῶν βδελυγμάτων [t] τῆς γῆς".
6 Καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύ-
ουσαν [u] ἐκ" τοῦ αἵματος τῶν
ἁγίων, [x] καὶ" [y] ἐκ" τοῦ αἵ-
ματος τῶν [z] μαρτύρων [a] ἰη-
σοῦ". καὶ ἐθαύμασα, ἰδὼν
7 αὐτὴν, θαῦμα μέγα. Καὶ
εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· διατί ἐ-
θαύμασας; ἐγώ [b] ∾ σοι ἐρῶ"
τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς,
καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστά-
ζοντος αὐτὴν, τοῦ ἔχοντος
τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέ-
8 κα κέρατα. [c] ⁜ Τὸ" θηρίον
ὃ εἶδες, [d] ἦν", [e] καὶ" οὐκ
ἔστι, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν
ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώ-
λειαν [f] ὑπάγειν"· καὶ θαυμά-
σονται οἱ κατοικοῦντες [g] ∾
ἐπὶ τῆς γῆς", ὧν [h] οὐ γέγρα-
πται" [i] ∾ τὰ ὀνόματα" ἐπὶ
[k] ∾

o. ἀκαθάρτητος. p ∾ τῆς γῆς. s ∾ πόρνων. b ∾ ἐρῶ σοι. g ∾ τὴν γῆν. i ∾ τὸ ὄνομα.

(o) AB. al. 30. Mt. k. l. o p. Compl. Ed. Hippol. Andr. τὰ ἀκαθάρματα τῆς Mt. r. ἀκάθαρτα τῆς 40. τῶν ἀκαθάρτων τῆς Slav. 3. 4. ed. Areth. || Rec. legitur in 33. (p) τῆς γῆς B. 9. 14. 16. 29. 33. al. 13. Mt. l. p. r. Ed. Syr. Arp. Copt. Slav. 4. (non 3.) Hippol Areth. *totius terrae*, Cypr. Primaſ. Auctor de prom. αὐτῆς καὶ τῆς γῆς Syr. ed. qu. *ejus cum populo terrae totius*, Erp. || = Arm. (q) = 36. 38. demidov. lipſ. 4. Slav. 4. (non alii.) junctis: γεγραμμένον μυστήριον. (r) μυστηρίου Primaſ. (s) 2. 12. pluresve. Mt. o. p. r. Ed. πορνειῶν Areth. (ſed in comm. τῶν πορνῶν) Vulg. Primaſ. (t) αὐτῆς. 28. (u) = 9. 14. 16. 29. 30* al. 4. Mt. l. p. r. Ed. Areth. || τῷ αἵματι. 38. (x) = 9. 16. 29. 30. al. 7. Mt. l. p. r. Ed. Areth. (y) = 6. 11. (z) + ἁγίων 9. 16. 39 Hinc ἁγίων ad ἁγίων = 27. Andr. 1. || τῶν μαρτύρων ἰησοῦ] *Ieſu Chriſti*, Primaſ. ap Beng. (a) = 36. Andr. 2. Caſſiod χριστοῦ Arm. Utrumque jung. Primaſ. Auctor de prom. (b) A. 16. 30. 32. 33. (c. 34. 35.) al. 7. Mt. k. l. p. r. Ed. Hippol. Areth. Vulg. (c) + A. 14. 16. 29. 35. 36. 38. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Hippol. Andr. Areth. (d) ὃ ἦν Arm. (e) = 33. (c. 36) (f) ὑπάγει A. 12. Erasm. Andr. 2. Areth. Iren. Primaſ. (g) 9. 14. 16. 29. 30. 33. (c. 35.) 38. al. 8. et Barb. 1. Mt. l. p. r. Ed. Vulg. Hippol. (h) οὐκ ἐγέγραπται A. οὐκ ἐγέγραπτο B. 9. Hippol. (i) A. 9. 14. 16. 29. 30. 38. al. 11. Mt. p. r. Ed. Syr. Erp. Copt. Slav. 4. (non 3.) Hippol.

k ∾ τὸ βιβλίον" τῆς ζωῆς
l ἀπὸ καταβολῆς κόσμου,
m βλεπόντων" n ∾ τὸ θηρίον
ὅτι ἦν", καὶ οὐκ ἔστι, o καὶ
9 πάρεσται". Ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων
σοφίαν. αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ,
p ἑπτὰ ὄρη εἰσὶν, ὅπου ἡ γυνὴ
10 κάθηται ἐπ' αὐτῶν. Καὶ βα-
σιλεῖς q ἑπτά εἰσιν"· οἱ πέντε
ἔπεσαν, r † ὁ εἷς s ἔστιν, ὁ
ἄλλος οὔπω ἦλθε, καὶ ὅταν
ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μεῖ-
11 ναι. Καὶ τὸ θηρίον, ὃ ἦν,
καὶ οὐκ ἔστι, καὶ t αὐτὸς ὄγ-
δοός" ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτά
ἐστι, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπά-
12 γει. Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ
εἶδες, δέκα βασιλεῖς εἰσιν,
οἵτινες βασιλείαν u οὔπω" ἔλα-
βον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βασι-
λεῖς μίαν ὥραν x λαμβάνουσι
13 y μετὰ τοῦ θηρίου." Οὗτοι
μίαν z ἔχουσι γνώμην, καὶ τὴν
δύναμιν καὶ a = τὴν" ἐξουσίαν
b ∾

k ∾ τοῦ βιβλίου. m. βλέποντες. n ∾ ὅτι ἦν τὸ θηρίον. o. καίπερ ἐστίν. p. ὄρη εἰσὶν ἑπτά. r. † καί. z. γνώμην ἔχουσι.

(k) 7. 9. 14. 16. 29. 30. 33. (c. 35.) 38. al. 9. Mt. k. p. r. Ed. τῷ βιβλίῳ Hippol. Andr. 2. (l) + *agni, qui occisus est*, Primas. (m) AB. 7. 9. 12 14. 16. 29. 33. 34. 35. 38. 46. al. 15. Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. 2. ὃ εἶδες θηρίον Arm. (n) B. 7. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 14. Mt. k. l. p. r. Ed. Slav. 4. (non 3. ὅτι τὸ θηρίον ἦν Slav. ed.) Areth. (o) AB. 7. 9. 14. 29. 30. 32. 34. 35. 37. 38. 46. al. 16. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Slav. rec. in ora Hippol. Andr. 2. Andr. in comm. Areth. *et ventura est*, Primas. καίπερ ἔσται 33. καὶ πάρεστιν 11. 12. 16. 36. Barb. 1. Mt. k. Andr 1. *et appropinquavit*, Syr *et prope est*, Arm. καὶ παρῆν Slav. 3. 4. ed. *et abibit et advenit*, Ar. pol. *et cecidit*, Erp. Copt. || καὶ πάρεσται. ὧδε ὁ νοῦς] *Et hic est sensus*, Vulg. Aeth. ὧδε = B. (p) A. 16. 30. 32. 33. (c. 34. 36.) 37. 38. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Verss. Hippol. Andr. Areth. Primas. || ἑπτὰ = 14. (q) εἰσιν ἑπτὰ 14. 30. 32. Alii. Mt. l. p. r. Ed. Areth. (r) = A. 7. 9. 14. 16. 29. 32. 36. 37. 38. al. 16. Mt o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Vulg. ed. Hippol. Andr. Areth. (s) + οὐκ Copt. (t) οὗτος ὄγδοος 7. 9. 29. 30. 33. (c. 35. 38. al. 7. Mt. p. r. Ed. Syr. οὗτος ὁ ὄγδοος 41. 42. αὐτὸς ὁ ὄγδοος 32. τοῦτο ὄγδοος 40. Barb. 1. αὐτὸ ὄγδοον 36. *octavus eorum ille*, Aeth. (u) οὐκ A. Erasm. Ed. Erp. Slav. 3. 4. ant. Vulg. mss. Iren. mss. (x) + οὐ. 16. (y) *post bestiam*, Vulg. Auct. de prom. *cum bestia*, Primas. Iren. (z) 14. 30. 32. 33. (c. 34. 35.) 38. Alii. Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. 2. Areth. (a) = A. 14. 16. 30. 32. 33. (c. 34.) Alii. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth.

τοῦ", p καὶ" q † r s ἐκ τοῦ
ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐ-
τοῦ", ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θά-
λασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχον-
3 τες t κιθάρας τοῦ θεοῦ Καὶ
ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν u μωϋσέως"
x δούλου τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν
ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου, λέγοντες·
μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔρ-
γα σου, κύριε y ὁ θεὸς" ὁ
παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ
ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βα-
4 σιλεὺς τῶν z ἐθνῶν". Τίς οὐ
μὴ φοβηθῇ a = σε", b —
κύριε", καὶ c ∾ δοξάσῃ" τὸ
ὄνομά σου; ὅτι μόνος d ∾
ὅσιος"·

---

q † ἐκ τοῦ χαράγματος αὐτοῦ. u. μωσέως. z. ἁγίων. ∾ αἰώνων. c ∾ δοξάσει. d ∾ ἅγιος.

(p) = 14. 21. (q) = ABC. 7. 9. 14. 16. 29. 38. al. 18. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Vulg. Andr. ap. Wetſt. Areth. in comm. ſemel Primaſ. ap. Beng. et Wetſt. (apud Sabat. hiat.) Haymo. Rupert. Poſt ὀνόματος αὐτοῦ pon. Arm. Habet, ſed cum additamento (καὶ ἐκ τοῦ χαράγματος τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ) 38. Habet, ſed omittit ſequentia, (cf. not. s.) 39. Habent (ſi e ſilentio Alteri colligere aliquid licet, 34. 35. 36) Mt. k. Slav. 3. 4. ed. Andr. in textu ap. Beng. (in comm. non attingit.) Areth. in textu et ſemel in comm. (r) + καὶ 12. 28. 33. pluresve. Mt. k. Areth. (s) = 16. 29. Vulg. mſ. Primaſ. Rupert. (t) + τὰς 16. 32. 35. al. 6. Mt. l. p. r. Areth. (u) A. 14. 16. 32. 33. (c. al. 3) 38. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 1. (x) + τοῦ A. 7. 10. 12. 37. 38. Mt. k. o. Compl. Ed. Andr. (y) = 16. 39. Primaſ. ap. Beng. + ἡμῶν Slav. 4. non alii. (z) AB. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3) 38. 46. al. 20. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Ar. pol. Copt. Aeth. (πάντων τῶν ἐθνῶν Arm. Primaſ.) Slav. 3. . 10. Andr. Areth. Cypr. Ambr. Ansbert. in comm. τῶν αἰώνων C. 18. Syr. Erp. Arm. ed. in m. Vulg. Liturgia Iacobi Tychon. Beda. (a) = ABC. 12. 14. 36. Mt. k. Erasm. Erp.) Aeth. Arm. tol. Vulg. mſ. Andr. (legit Slav. 3. 4. ed.) Cypr. Ambr. Primaſ. (b) = 14. Aeth. Arm. demidov. Cypr. Ambr. Primaſ. Conf. not. f. (c) AC. 9. 16. 32. al. 7. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. (d) B. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35) 37. al. 19. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Slav. 4. Andr. 2. || *pius et ſanctus et juſtus*, Syr. pol. *pius et juſtus*, Syr. *ſanctus et pius*, demidov. ὅσιος καὶ ἄξιος προσκυνήσεως Arm. || + εἶ 10. 36. 37. Mt. o. Compl. Syr. Vulg. (non tol. Latini. Ante ὅσιος idem addunt 38. Mt. k. Ar. pol. Andr. 2.

ὅσιος"· ὅτι [e] ∾ πάντα τὰ
ἔθνη" ἥξουσι καὶ προσκυνή-
σουσιν ἐνώπιόν σου [f]· ὅτι τὰ
δικαιώματά σου ἐφανερώθη-
5 σαν. Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον,
καὶ [g] † ἠνοίγη [h] ὁ ναὸς τῆς
σκηνῆς [i] τοῦ μαρτυρίου" ἐν
6 τῷ οὐρανῷ. Καὶ ἐξῆλθον
οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι [k] ⁜ οἱ"
ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς
[l] = ἐκ τοῦ ναοῦ", [m] ἐνδεδυ-
μένοι [n] λίνον" καθαρὸν [o] †
λαμπρὸν, καὶ περιεζωσμένοι
[p] περὶ" τὰ στήθη ζώνας χρυ-
7 σᾶς. Καὶ [q] ἓν" [r] ἐκ" τῶν
τεσσάρων ζώων ἔδωκε τοῖς
ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας
[s] χρυσᾶς", [t] γεμούσας" τοῦ
θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων [u].
8 Καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς [x] κα-
πνοῦ [y] ἐκ" τῆς δόξης τοῦ θεοῦ,
Ss 3 καὶ

e ∾ πάντες. g † ἰδού. o † καί.

(e) B. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35) al. 16. Mt. k. l. p. r. Ed. Ar. pol. Sed rec. habent A. (12) 36. 37. 38. Alii. Mt. o. Syr. Erp. Copt. Arm. Vulg. Andr. in textu et comm. Cypr. Primaſ. Ambr. item, ſed πάντως, Areth. (f) + κύριε Aeth. Arm. (g) = ABC. 7. 9. 12. 14. 16. 9. 33. (c. al. 3) 38. 46. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Andr. Areth. (h) *ſanctuarium ejus quod in coelo*, Aeth. || ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς] ὁ ναὸς Mt. r. *tabernaculum*, Tychon. in textu. (i) = 6. 11. (k) A. 14. 16. 30. 32. 33. (c. al. 3) 38. Alii. Mt. k. o. p. r. Compl. Ed. Andr. 1. Areth. || ἔχοντες . . ναοῦ = 29. (l) = B. 9. 14. 30. 32. 33. (c. 34. 35) 38. al. 11. Mt. l. p. r. Ed. Areth. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ 10. Mt. o. Compl. || ἐκ τοῦ ναοῦ ante οἱ ἔχοντες pon. Slav. ed. Poſt ἐνδεδυμ. pon. Arm. (m) + οἱ ἦσαν B. 7. 9. 14. 29. 33. (c. 35) 38. 46. al. 15. Mt. o. al. 4. Compl Ed (Syr.) Areth. οὗ ἦσαν 17* καὶ ἦσαν Slav. 4. non 3. καὶ Arm. (n) λίθον AC. 38** inter lineas. Mt. l. Slav. 3. 4. 10. lipſ. 4. 5. 6. demid. Vulg. mſ. Utrumque laudant Andr. in comm. Beda. Ansb. Haymo. λινοῦν B. 14. 18. 36. || = Aeth. item Erp. (o) = ABC. al. 26. et Barb. 4. Mt. o. al. 4. Erasm. Ed. Syr. Arr. Copt. Slav. 10. tol. Vulg. mſ. Andr. Areth. Ansb. Rupert. (p) = 12. Erasm. Ed. Vulg. mſ. Andr. in textu et comm. ἐπὶ 28. (q) = 7. 12 ap. Mill. 16 ap. Beng. Mt. r. Arm. Andr. in textu et comm. (r) = 11. (12 et 16. ap. Wetſt.) Erasm. (s) = Arm. Andr. in comm. Primaſ. Rupert. (t) = 9. 27. (u) + ἀμήν. 12. 28. 46. Slav. 3. (x) + ἐκ τοῦ 9. 12. 14. 29. 30. 32. 33. (c. 35. 36) al. 10. Mt. l. p. r. Syr. Areth. (y) = 13. 33. (c. 35) demidov.

καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ [z]·
καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο εἰσελθεῖν
εἰς τὸν ναὸν, ἄχρι τελεσθῶ-
σιν αἱ [a] ἑπτὰ" πληγαὶ τῶν
1 [b] ἑπτὰ" ἀγγέλων. Καὶ ἤκου-
σα [c] ∾ φωνῆς μεγάλης" [d] =
ἐκ τοῦ ναοῦ", λεγούσης τοῖς
ἑπτὰ ἀγγέλοις· ὑπάγετε [e] —
καὶ" [f] ἐκχέατε" τὰς [g] ⁜
ἑπτὰ" φιάλας τοῦ θυμοῦ [h] τοῦ
2 θεοῦ" [i] εἰς τὴν γῆν". Καὶ
ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος [k], καὶ ἐξέ-
χεε τὴν φιάλην αὐτοῦ [l] ∾
ἐπὶ" τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο
ἕλκος [m] κακὸν καὶ" πονηρὸν
[n] ∾ εἰς" τοὺς ἀνθρώ-
πους τοὺς ἔχοντας τὸ χά-
ραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς
[o] προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ".
3 Καὶ ὁ δεύτερος [p] = ἄγγε-
λος" ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐ-
τοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ
ἐγένετο [q] αἷμα" ὡς νεκροῦ,
καὶ πᾶσα ψυχὴ [r] — ζωῆς"
[s] ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσσῃ".
Καὶ

c. ∾ μεγάλης φωνῆς. l. ∾ εἰς. n. ∾ ἐπί. o. τῇ εἰκόνι αὐτοῦ προσκυνοῦντας. r. ζῶσα.

(z) + καὶ τίς ἐνέγκει τὸν θυμὸν αὐτοῦ. 28. (a) = 12. ap. Wetst. 36. (b) = 10. 12 ap. Mill. 17. 18. 38. Mt. o. Compl. Slav. 3. (non 4) Andr. (c) ABC. 14. al. 4. pluresve. Mt. l. p. Areth. (d) = B. 7. 9. 14. 16. 29. 30. al. 12. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. (habet Syr. pol.) Ar. pol. Slav. 3. 4. 10. Areth. Post λεγούσης pon. Andr. 1. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ 13. Erp. Copt. tol. demid. lipf. 6. Vulg. mf. (e) = 7. 12. 16. 36. 37. al. 7. Mt. o. Erasm. Compl. Ed. Copt. Arm. lipf. 4. Vulg. mf. Andr. 1. Rupert. || ὑπάγετε καὶ = tol. (f) ἐκχέετε AC. 12. 14. Erasm. (g) + ABC. 7. 9. 14. 16. 29. 36. 38. al. 14. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Arm. Vulg. Andr. 2. Areth. (h) = 12. Erasm. (i) = Copt. (k) + ἄγγελος 12. 28. 33. (c. 35. 36) Arr. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. ed. Vulg. mf. et ed. sixt. Andr. 1. (l) AC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 36. 38. al. 12. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Ar. pol. Vulg. Areth. in textu. Primaf. || ἐπὶ τῆς γῆς = Arm. (m) = Copt. Arm. Slav. 4. (non 3. 10) Andr. 2. et in comm. Areth. in comm. || κακὸν = A. (n) ἐπὶ AC. 7. 9. 14. 16. 29. 38. al. 16. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Arm. Areth. Primaf. (o) AC. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arm. Vulg. Areth. item Andr. 1. Primaf. (p) = AC. 18. Ed. Aeth. tol. Vulg. mf. Primaf. Tychon. Beda. Ansb. (q) ὡς αἷμα 12. 39. ὡς = 46. Arm. (r) = 9. 12. 14. 16. 29. 30. 32. 33. (c. 35) al. 10. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Slav. 3. 4. Primaf. ζωῆς AC. (s) ἐν τῇ (ἡ ἐν τῇ Arm.) θαλάσσῃ ἀπέθανε 28. Arm. ἀπέθανε τὰ (τῶν Syr. quidam. ἡ Slav. 3.) ἐν τῇ θαλάσσῃ AC. Syr. Slav. 3, non 4. || + *sicut factum est in Aegypto*, Slav. 4.

4 Καὶ ὁ τρίτος [t] † ἐξέχεε τὴν
φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποτα-
μοὺς καὶ [u] εἰς" τὰς πηγὰς
τῶν ὑδάτων· καὶ [x] ἐγένετο"
5 αἷμα. Καὶ ἤκουσα [y] τοῦ
ἀγγέλου [z] τῶν ὑδάτων" λέ-
γοντος· δίκαιος [a] † εἶ, ὁ ὢν
καὶ [b] ὁ" ἦν, [c] † [d] — ὁ" [e] ὅ-
σιος", ὅτι ταῦτα ἔκρινας·
6 Ὅτι αἷμα ἁγίων [f] καὶ" προ-
φητῶν ἐξέχεαν, [g] καὶ" αἷ-
μα αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν· ἄξιοι
7 [h] † εἰσι. Καὶ ἤκουσα [i] † τοῦ
θυσιαστηρίου λέγοντος· ναὶ,
κύριε [k] ὁ θεὸς" ὁ παντοκρά-
τωρ, ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ
8 κρίσεις σου. Καὶ ὁ τέταρ-
τος [l] † ἐξέχεε τὴν φιάλην
αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδό-
θη αὐτῷ καυματίσαι [m] τοὺς
9 ἀνθρώπους ἐν πυρί". Καὶ
ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι

---

t † ἄγγελος. a † κύριε. c † καὶ. h † γάρ. i † ἄλλου ἐκ. l † ἄγγελος.

(t) = AC. 7. 9. 14. 16. 29. al. 14. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Ar. pol. Aeth. Vulg. (non lipſ. 4. nec ed. ſixt.) Areth. Primaſ. (u) = AC. 10. Barb. 1. Mt. o. Compl. Copt. Primaſ. Ansb. ἐπὶ 18. (x) ἐγένοντο A. 36. Syr. (Arr. Aeth.) Copt. Primaſ. Ansb. Haymo. || + εἰς Andr. 2. (y) *angelos aquarum dicentes*, Primaſ. ap. Beng. (z) = Erasm. Arm. (a) = AC. al. 30. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Slav. 3. 4. tol. demid. Vulg. mſ. Andr. Areth. Primaſ. Beda. Ansb. alicubi. Haymo. Rup. Ioachim. || δίκαιός ἐστι κύριος Arm. (b) ὃς B. 14. 30. al. 7. Mt. l. (c) = ABC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 30. 35. 38. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arm. Slav. 4. (non 3.) Vulg. Andr. Areth. (d) = ABC. 7. 9. 14. 16. 29. 30. 32. 38. al. 12. Mt. l. p. r. Ed. Syr. Arm. (e) καὶ ὁ ὅσιος] καὶ ὁ ἐσόμενος Cod. ap. Bezam. Ed. || = Copt. || + ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ Arm. coll. not. a. (f) = 36. (g) = 40. διὰ τοῦτο Arm. (h) = AC. al. 28. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Copt. (Arm.) Slav. 4. (non 3.) tol. Andr. ὅτι ſ. οἱ ſ. ὡς ſ. καὶ ἄξιοι Alii. (i) = ABC. 7. 14. 16. 29. 35. 37. 38. 46. al. 21. et Barb. 4. Mt. o. al. 4. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Slav. 3. 4. 5. Vulg. mſ. Beda. Codd. lat. ap. Rupert. Areth. in comm. ſemel. ἐκ, omiſſo ἄλλου, Compl. Andr. 1. ἄλλου ἀγγέλου ἐκ demid. Vulg. mſ. ἄλλου ἀγγέλου, omiſſo ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου lipſ. 4. 5. 6. φωνὴν ἐκ et mox λέγουσαν 36. Arm. Erp. Primaſ. || *Et dixit angelus fontium aquarum: Etiam*, Aeth. (k) = 43. Arm. (l) = AC. 16. 30. 32. 38. al. 7. pluresve. Mt. l. p. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. tol. lipſ. 5. Vulg. mſ. Areth. (m) ἐν πυρὶ τοὺς ἀνθρώπους 30. 32. 33. (c. 35.) al. 8. pluresve. Mt. k. l. p. r.

καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμη-
σαν [n] + οἱ ἄνθρωποι" [o] τὸ ὄνομα
τοῦ θεοῦ" τοῦ ἔχοντος [p] ἐξου-
σίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας·
καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐ-
10 τῷ δόξαν. Καὶ ὁ πέμπτος [q] †
ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ
τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγέ-
νετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκο-
τωμένη· καὶ [r] ἐμασσῶντο" τὰς
γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου,
11 Καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν
τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐ-
τῶν καὶ [s] ἐκ τῶν ἑλκῶν" αὐτῶν·
καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔρ-
12 γων αὐτῶν. Καὶ ὁ ἕκτος
[t] † ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ
ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν
[u] † εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη
τὸ ὕδωρ [x] αὐτοῦ", ἵνα ἑτοι-
μασθῇ [y] ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων
τῶν ἀπὸ" [z] ∽ ἀνατολῶν"
13 [a] ἡλίου". Καὶ εἶδον [b] ἐκ τοῦ
στόματος [c] τοῦ δράκοντος
καὶ ἐκ τοῦ στόματος" τοῦ θη-
ρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ
ψευδοπροφήτου πνεύματα
[d] τρία ἀκάθαρτα" [e] ὡς βάτρα-
χοι"

q † ἄγγελος. t † ἄγγελος. u † τὸν. z ∽ ἀνατολῆς. e. ὅμοια βατράχοις.

(n) + B. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 35.) 37. al. 18. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Slav. 4. (non 3. 5.) Areth. (o) ἐνώπιον τοῦ θεοῦ A. τὸν θεὸν, et mox τὸν ἔχοντα Arm. (p) + τὴν A. 10. 12. 36. 37. Mt. o. Compl. Ed. Andr. 2. (q) = AC. 7. 9. 14. 16. 29. al. 14. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. tol. lipſ. 5. Vulg. mſ. Areth. Tychon. Beda. Ansb. Rup. (r) ἐμασῶντο AC. 9. 37. al. 5. pluresve. Mt. p. Erasm. Ed. (s) ἐκ τῶν ἑλκούσων 38. *ex doloribus amaris*, Arm. *vulneribus*, Vulg. (t) = AC. 7. 9. 14. 29. 38. al. 14. Mt. k. l. p. r. Erasm. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. tol. lipſ. 5. Vulg. mſ. (u) = 29. 30. 32. 36. 38. al. 12. pluresque. Mt. l o. p. r. Compl. Ed. Areth. (x) = 12. 36. Erasm. (y) τοῖς ἀπὸ 36. || τῶν βασιλέων τῶν] *regibus venientibus*, Arm. *regi venienti*, Primaſ. Alia translatio ap. Haym. (z) 7. 9. 14. 16. 30. 32. 33. (c. 35. 36.) al. 13. Mt. k. l. p. r. Ed. Slav. 4. (non alii.) Areth. (a) = Arm. (b) + ὅτε ἐξῆλθε Arm. Aeth. Conf. not. f. (c) = C. 9. 27. 39. Aeth. (d) ἀκάθαρτα τρία B. 14. 30. 32. 33. (c. 35.) al. 7. pluresve. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. || ἀκάθαρτα = Mt. o. (e) AB. 7. 9. 14. 16. 28. 29. 33. (c. 35.) 37. al. 20. Mt. k. l. o* p. r. Compl. Ed. Ar. pol. Aeth. Arm. Slav. mſ. et ed. Vulg. Andr. 1. (ὡσεὶ βάτραχοι Andr. 2.) ὡς βατράχους 18. 36. 38. Mt o** Syr. Erp. Areth.

14 χεῖ f· Εἰσὶ γὰρ πνεύματα
g δαιμονίων" ποιοῦντα σημεῖα·
h — ἃ ἐκπορεύεται" ἐπὶ τοὺς
βασιλεῖς i † τῆς οἰκουμένης
ὅλης, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς
k ⁜ τὸν" πόλεμον τῆς ἡμέ-
ρας l — ἐκείνης" τῆς μεγά-
λης τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκρά-
15 τορος. (m n Ἰδοὺ, ἔρχο-
μαι" ὡς κλέπτης o· p μακά-
ριος ὁ γρηγορῶν, καὶ τηρῶν
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ
γυμνὸς περιπατῇ, καὶ βλέ-
πωσι τὴν q ἀσχημοσύνην" αὐ-
16 τοῦ.) Καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς
εἰς τὸν r τόπον" τὸν καλού-
μενον ἑβραϊστὶ s ἀρμαγεδών".
17 Καὶ ὁ ἕβδομος t † ἐξέχεε τὴν
φιάλην

---

g ∾ δαιμόνων. i † τῆς γῆς καὶ. s. ἀρμαγεδδών. ∾ μαγεδών. t † ἄγγελος.

(f) + ἐκπορευθέντα 28. Mt. k. Slav. 3. 4. 5. ed. (non 10.) Post ἀκάθαρτα + *exeuntes*, tol. Primaſ. Auct. de promiſſ. Ante πνεύματα + *exire*, Vulg. ed. ſixt. demid. + *exiſſe* lipſ. 4. (g) A. 9. 12. 14. 29. 30. 32. al. 13. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Ed. Vulg. Areth. Latini. (h) = 12. ap. Wetſt. (ſed ap. Mill. = ἃ tantum, ut tol. et Auct. de prom.) Erp. Copt. Aeth. ἐκπορεύεσθαι 18. Erasm. Steph. 3. Ed. Andr. 1. Si e ſilentio Birchii colligere aliquid liceret, haec lectio codicibus 37. 38. 40. 41. 42. 43. attribui deberet, quod veri non eſt ſimile. ἃ ἐκπορεύονται 16. 36. 39. ἃ καὶ ἐκπορεύονται 28. καὶ ἐκπορεύονται Arm. Vulg. Primaſ. (i) = AB. al. 30. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Aeth. Slav. 3. 4. 5. et ed. Andr. Areth. Tychon. Auct. de prom. ‖ καὶ τῆς οἰκουμένης (ὅλης) = Copt. Arm. Erp. Vulg. Primaſ. (k) + A. 14. 16. 29. 30. 32. 37. 38. al. 9. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 1. Areth. (l) = A. 14. 38. Copt. Aeth. Arm. Erp. Vulg. Tychon. (m) + οὕτω γὰρ ἔλεγεν ὁ κύριος· Arm. (n) ἰδοὺ, ἔρχεται. 38. Mt. k. Alia editio ap. Bedam. *Qui venit*, Primaſ. (o) + ταχὺ 36. Primaſ. (p) μακάριοι οἱ etc. Arm. Cypr. (q) αἰσχύνην 7. 29. (r) ποταμὸν A. (s) ἀρμαγεδὼν ſ. ἁρμαγεδὼν A. 7. 12. 16. 33. (c. 36.) 37. 38. al. 4. Mt. k. o. Compl. Erasm. Ed. (Syr. Arr. Aeth.) Arm. Vulg. Andr. ἑρμαγεδὼν Vulg. mſ. Areth. Tychon. ἑρμακεδὼν Copt. ἀρμαγεδεὼν Slav. 3. 5. μαγεδὼν B. 9. 29. 30. 32. al. 12. et Barb. 1. Mt. l. p. Slav. 4. 10. Vulg. mſ. Tychon. mſ. μαγιδὼν 28. μαγὲ δὼν Mt. r. μακεδδὼν 14. (t) = AC. 7. 9. 14. 16. 29. 38. al. 14. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. tol. lipſ. 5. Vulg. mſ.

Φιάλην αὐτοῦ [u] ἐπὶ" τὸν ἀέ-
ρα [x]· καὶ ἐξῆλθε φωνὴ [y] —
μεγάλη" [z] ∾ ἀπὸ" [a] τοῦ
ναοῦ" [b] = τοῦ οὐρανοῦ,"
ἀπὸ τοῦ θρόνου [c], λέγουσα·
18 γέγονε. Καὶ ἐγένοντο [d] ἀστρα-
παὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ", καὶ
σεισμὸς [e] — ἐγένετο" μέγας,
οἷος οὐκ ἐγένετο [f] ἀφ' οὗ [g] οἱ
ἄνθρωποι ἐγένοντο" [h] ἐπὶ τῆς
γῆς", τηλικοῦτος σεισμὸς οὕ-
19 τω μέγας. Καὶ ἐγένετο ἡ πό-
λις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη,
καὶ [i] αἱ" πόλεις τῶν ἐθνῶν
ἔπεσον [k]. καὶ Βαβυλὼν ἡ με-
γάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ
[l] θεοῦ", δοῦναι αὐτῇ τὸ πο-
τήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ
20 [m n] τῆς ὀργῆς" αὐτοῦ· [o] Καὶ
πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη
21 οὐχ εὑρέθησαν [p]· Καὶ χάλα-
ζα μεγάλη [q] ὡς" ταλαντιαία
καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐ-
βλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι
τὸν θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς
χαλάζης, ὅτι μεγάλη ἐστὶν
ἡ πληγὴ [r] αὐτῆς" σφόδρα.
1 Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ
ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς
ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε
μετ' ἐμοῦ, λέγων [s] †· δεῦρο,
δεί-

u ∾ εἰς. z ∾ ἐκ. d. φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαί.
s † μοι.

(u) A. 7. 9. 16. 30. 32. 33. (c. 36.) 38. al. 14. Mt. k. l. p. r. Ed. (Syr. Arr.) Arm. Areth. (x) + τοῦτον Slav. 3. 5. (y) = A. 12. 46. Erasm. Caſſiod. Haymo in comm. (z) ἐκ A. 12. 18. 36. 38. 46. Erasm. Vulg. Andr. (a) = 12 ap. Wetſt. 18. 28. 36. Mt. k. Erasm. Arm. Andr. 1. (b) = A. 10. 14. Syr. Erp. Copt. Slav. 3. (non 4.) Vulg. Primaſ. *ejus*, Aeth. || + καὶ Ed. Arm. (c) + τοῦ θεοῦ Slav. 4. + τοῦ κυρίου Slav. 3. 5. (d) Ordo vocabulorum varius; plerique tamen (etiam Arm. et Slav. 3. 4. 5. ed.) primo loco ponunt ἀστραπαί. (e) = 7. 16. 30. 32. 33. 38. al. 10. Mt. k. l. p. r. Ed. Ar. pol. Slav. 4. (non 5.) Andr. 2. Areth. Primaſ. (f) + ἀπ' ἀρχῆς Arm. (g) οἱ οὐρανοὶ ἐγένοντο 26. ἄνθρωποι ἐγένοντο 12. 14. 17. 36. ἄνθρωπος ἐγένετο A. 38. Copt. Arm. (h) = 7. 14. Tychon. (i) = 28. (k) + πολλαὶ Slav. 4. 5. (l) κυρίου Slav. 3, non 4. 5. (m) + τοῦ θεοῦ Slav. 4, non alii. (n) = 14. (o) Vſ. 20 = 12. (p) + τότε οἱ ἀπὸ ἀνατολῶν φεύξονται ἐπὶ δυσμὰς etc. 13. ex Andreae comm. (q) = Barb. 1. (r) αὕτη 28. 33. (c. 35.) 38. al. 5. Mt. p. Slav. 4. 10. (non 3. 5.) Andr. 1. αὐτὴ Mt. r. item 39. αὐτοῦ 12. (s) = A. 7. 9. 14. 16. 30. 32. 33. (c. 35. 36.) 38. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt.

δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρ-
νης τῆς μεγάλης, τῆς καθη-
μένης ἐπὶ [t] — τῶν" ὑδάτων
2 [t] — τῶν" πολλῶν· Μεθ'
ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς
[u] τῆς γῆς", καὶ ἐμεθύσθη-
σαν [x] οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ
τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς".
3 Καὶ ἀπήνεγκέ με [y] εἰς ἔρη-
μον" [z] ἐν" πνεύματι· καὶ εἶδον
γυναῖκα καθημένην ἐπὶ [a] θη-
ρίον [b c] κόκκινον", [d] γέμον"
[e] ὀνομάτων" βλασφημίας, ἔ-
χον [f] κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ" κέ-
4 ρατα δέκα. Καὶ ἡ γυνὴ [g] ἦν"
περιβεβλημένη [h] πορφυροῦν καὶ
κόκκινον", [i] καὶ" [k] κεχρυσω-
μένη" [l] χρυσίῳ" καὶ λίθῳ τι-
μίῳ καὶ μαργαρίταις [m], ἔχου-
σα [n] ποτήριον χρυσοῦν" ἐν τῇ
χειρὶ

x. ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν. g. ἡ. h. πορφύρᾳ καὶ κοκκίνῳ. l ∾ χρυσῷ. n. χρυσοῦν ποτήριον.

Copt. Arm. Slav. 4. 10. (non 3.) Vulg. Areth. Cypr. Auctor de prom. Primaſ. In locum τοῦ· μετ' ἐμοῦ transpoſuit μοι Hippol. (t) = A. 12. 28. 33. (c. 35. 36.) Erasm. Ed. Hippol. Andr. (u) = 12. (x) A. 14. 16. 30. 32. 33. (c. 35. 36.) 38. al. 8. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Arm. Vulg. Hippol. Andr. Areth. ἐκ τοῦ οἴνου τ. π. αὐτῆς = 40. || οἴνου] + τῆς μεθης Arm. (y) = Cypr. Caſſiod. Auctor de prom. (z) = 29. 30. 33. al. 3. Mt. p* r* (a) + τὸ 40. Mt. p* ut videtur, et r. (b) + τὸ 29. 30. 40. al. 4. Mt. p. r. (c) = Cypr. bis. Auctor de prom. (d) γέμων et mox ἔχων 30. 32. || καὶ γέμον ἦν ὀνομάτων βλασφημίας τὸ στόμα αὐτῆς (ſ. αὐτοῦ), καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον εἶχε κεφαλὰς etc. Arm. (e) τὰ ὀνόματα A. 7. 8. 9. 13. ὀνόματα 14. 29. 30. 32. 33. 38. al. 9. Mt. k. p. r. (f) = Erasm. (g) AB. 7. 9. 14. 16. 30. 32. al. 12. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Syr. Arr. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. 10. ed. Vulg. Andr. Areth. Hippol. Cypr. Primaſ. Tychon. ἡ ἦν 29. et ſic fortaſſe A. ἣν εἶδες, ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ ἔχουσα τὴν βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς· καὶ ἡ γυνὴ ἦν 38. Mt. o. e commate 18, quod h. l. laudat Andreas. Hinc etiam Slav. 2 iſta h. l. interpoſuit. (h) AB. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. al. 13. Mt. k. p. r. Hippol. Cypr. πορφύραν καὶ κόκκινον 12. 28. 34. 36. al. 6. Mt. l. o. Compl. Andr. Areth. πορφύραν κοκκίνην 37. (i) = 9. 14. 29. 30. 32. 34. 37. al. 10. Mt. o. al. 4. Compl. Hippol. Andr. 2. Areth. (k) = 12. Conf. not. m. κεχρυσωμένην 37** περικεχρυσωμένη 34. *ornata*, Arm. Cypr. Tychon. Caſſiod. (l) A. 14. 16. 29. Alii. Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. 2. Areth. (m) + κεκόσμηται 12. ex Andreae comm. (n) A. 14. 16. 30. 32. 33. (c. 34. 35.) 38. Alii. Mt. k. l. p. r. Ed. Arm. Vulg. Hippol. Arethas. Latini

k ∾ τὸ βιβλίον" τῆς ζωῆς
l ἀπὸ καταβολῆς κόσμου,
m βλεπόντων" n ∾ τὸ θηρίον
ὅτι ἦν", καὶ οὐκ ἔστι, o καὶ
9 πάρεσται". Ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων
σοφίαν. αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ,
p ἑπτὰ ὄρη εἰσὶν, ὅπου ἡ γυνὴ
10 κάθηται ἐπ' αὐτῶν. Καὶ βα-
σιλεῖς q ἑπτά εἰσιν"· οἱ πέντε
ἔπεσαν, r † ὁ εἷς s ἔστιν, ὁ
ἄλλος οὔπω ἦλθε, καὶ ὅταν
ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μεῖ-
11 ναι. Καὶ τὸ θηρίον, ὃ ἦν,
καὶ οὐκ ἔστι, καὶ t αὐτὸς ὄγ-
δοός" ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτά
ἐστι, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπά-
12 γει. Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ
εἶδες, δέκα βασιλεῖς εἰσιν,
οἵτινες βασιλείαν u οὔπω" ἔλα-
βον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βασι-
λεῖς μίαν ὥραν x λαμβάνουσι
13 y μετὰ τοῦ θηρίου." Οὗτοι
μίαν z ἔχουσι γνώμην, καὶ τὴν
δύναμιν καὶ a = τὴν" ἐξουσίαν
b ∾

---

k ∾ τοῦ βιβλίου. m. βλέποντες. n ∾ ὅτι ἦν τὸ θηρίον. o. καίπερ ἐστίν. p. ὄρη εἰσὶν ἑπτά. r. † καί. z. γνώμην ἔχουσι.

(k) 7. 9. 14. 16. 29. 30. 33. (c. 35.) 38. al. 9. Mt. k. p. r. Ed. τῷ βιβλίῳ Hippol. Andr. 2. (l) + *agni, qui occisus est*, Primaf. (m) AB. 7. 9. 12 14. 16. 29. 33. 34. 35. 38. 46. al. 15. Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. 2. ὃ εἶδες θηρίον Arm. (n) B. 7. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) al. 14. Mt. k. l. p. r. Ed. Slav. 4. (non 3. ὅτι τὸ θηρίον ἦν Slav. ed.) Areth. (o) AB. 7. 9. 14. 29. 30. 32. 34. 35. 37. 38. 46. al. 16. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Slav. rec. in ora Hippol. Andr. 2. Andr. in comm. Areth. *et ventura est*, Primaf. καίπερ ἔσται 33. καὶ πάρεστιν 11. 12. 16. 36. Barb. 1. Mt. k. Andr 1. *et appropinquavit*, Syr *et prope est*, Arm. καὶ παρῆν Slav. 3. 4. ed. *et abibit et advenit*, Ar. pol. *et cecidit*, Erp. Copt. || καὶ πάρεσται. ὧδε ὁ νοῦς] *Et hic est sensus*, Vulg. Aeth. ὧδε = B. (p) A. 16. 30. 32. 33. (c. 34. 36.) 37. 38. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Verff. Hippol. Andr. Areth. Primaf. || ἑπτὰ = 14. (q) εἰσιν ἑπτὰ 14. 30. 32. Alii. Mt. l. p. r. Ed. Areth. (r) = A. 7. 9. 14. 16. 29. 32. 36. 37. 38. al. 16. Mt o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Vulg. ed. Hippol. Andr. Areth. (s) + οὐκ Copt. (t) οὗτος ὄγδοος 7. 9. 29. 30. 33. (c. 35.) 38. al. 7. Mt. p. r. Ed. Syr. οὗτος ὁ ὄγδοος 41. 42. αὐτὸς ὁ ὄγδοος 32. τοῦτο ὄγδοος 40. Barb. 1. αὐτὸ ὄγδοον 36. *octavus eorum ille*, Aeth. (u) οὐκ A. Erasm. Ed. Erp. Slav. 3. 4. aut. Vulg. mſ. Iren. mſ. (x) + οὐ. 16. (y) *post bestiam*, Vulg. Auct. de prom. *cum bestia*, Primaſ. Iren. (z) 14. 30. 32. 33. (c. 34. 35.) 38. Alii. Mt. k. l. p. r. Ed Andr. 2. Areth. (a) = A. 14. 16. 30. 32. 33. (c. 34.) Alii. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth.

b ∾ ἑαυτῶν" τῷ θηρίῳ c δι-
14 δόασιν". Οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρ-
νίου πολεμήσουσι, καὶ τὸ ἀρ-
νίον νικήσει αὐτοὺς, ὅτι κύ-
ριος d κυρίων" ἐστὶ καὶ βασι-
λεὺς βασιλέων· καὶ οἱ μετ'
αὐτοῦ, κλητοὶ e καὶ ἐκλε-
15 κτοὶ" καὶ πιστοί. Καὶ f λέγει
μοι" τὰ ὕδατα ἃ εἶδες, οὗ ἡ
πόρνη κάθηται, g λαοὶ" καὶ
ὄχλοι εἰσὶ, καὶ ἔθνη καὶ γλῶσ-
16 σαι. Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ
εἶδες, h καὶ" τὸ θηρίον, οὗ-
τοι μισήσουσι τὴν πόρνην, καὶ
ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν
i καὶ γυμνὴν", καὶ τὰς σάρ-
κας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐ-
τὴν k κατακαύσουσιν" ἐν πυ-
17 ρί. Ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν εἰς
τὰς καρδίας αὐτῶν l ποιῆσαι
τὴν γνώμην αὐτοῦ, m καὶ
ποιῆσαι n γνώμην μίαν", καὶ
δοῦ-

---

b ∾ αὐτῶν. c. διαδιδώσουσιν. h. ἐπὶ. n. μίαν γνώμην.

(b) αὐτῶν A. 14. 16. 30. 32. 36. 37. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Hippol. Andr. Areth. (c) A. 7. 9. 14. 16. 29. 36. 37. 38. 46. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 2. Areth. *dant*, (Syr.) Arm. Slav. 3. Vulg. mſ. Iren. *dederunt*, Ar. pol. Aeth. δώσουσι 18. διαδώσουσι 33. Hippol. *tradent*, Vulg. Erp. Primaſ. *dabunt*, Slav. 4. ed. Tychon. (d) ὁ θεὸς Slav. 3. αὐτῶν Arm. (e) = 38. || καὶ = Arm. Vulg. ed. Ordo trium vocabulorum varius eſt. (f = Aeth. Rupert. εἰπέ μοι A. Syr. Arr. Vulg. (g) μὴ 33. (h) AB. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 35. 36. 38. al. 18. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. Vulg. mſ. Hippol. Andr. Primaſ. Haymo. Rupert. Ansb. || ἐπὶ 33. (c. 34.) Areth. in textu. *in*, Vulg. Erp. || καὶ τὸ θηρίον] = Vulg. mſ. Tychon. Beda. μετὰ τοῦ θηρίου Copt. τῷ θηρίῳ ſ. τοῦ θηρίου Arm. *et beſtiam*, ſ. *et in beſtiam*, tol. Vulg. mſ. (i) = (2 et 3 ap. Wetſt.) 38. (c. 36.) 40. 43. Mt. p* r. Ante ποιήσουσιν αὐτὴν pon. 34. Slav. 4. (non 3. 10. ed.) Primaſ. || + ποιήσουσιν αὐτὴν B. (2 ap. Wetſt.) 14. 29. 30. 35. 37. al. 8. Mt. l. o. p in marg. Compl. Areth. in textu. || ἠρημωμένην . . γυμνὴν = Arm. ni fallor. (k) καύσουσιν 12. 36. Erasm. (l) ποιῆσαι ad ποιῆσαι = 18. 39. Aeth. || τὴν γνώμην . . . . γνώμην] αὐτῶν εἰς μίαν γνώμην Arm. (m) καὶ ad καὶ = A. Vulg. Tychon. Andr. ap. Mill. et Andr. 1. (non Mt. o, nec Slav. 4, nec codd. Andreae duo ap. Sylburg.) *et eſſe illos in conſenſu et metu*, Primaſ. (n) 14. 16. 30. 32. 33. (c. 34.) 37. 38. 46. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Areth. γνώμην αὐτῶν 35.

δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν
τῷ θηρίῳ, ἄχρι [o] τελεσθήσονται"
18 [p] οἱ λόγοι" τοῦ θεοῦ. Καὶ ἡ
γυνὴ ἣν εἶδες, ἔστιν ἡ πόλις
ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν
ἐπὶ τῶν βασιλέων [q] τῆς γῆς.
1 [r] Καὶ" μετὰ ταῦτα εἶδον
[s] ÷ ἄλλον" ἄγγελον καταβαί-
νοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχον-
τα ἐξουσίαν μεγάλην· καὶ ἡ
γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης
2 αὐτοῦ. Καὶ ἔκραξεν [t] ἐν ἰ-
σχυρᾷ φωνῇ", λέγων· ἔπεσεν,
[u] — ἔπεσε" βαβυλὼν ἡ με-
γάλη, καὶ ἐγένετο κατοικη-
τήριον δαιμόνων, [x] καὶ φυ-
λακὴ παντὸς πνεύματος [y] [z]
ἀκαθάρτου", [a] καὶ [b] φυλακὴ
παντὸς"

o. τελεσθῇ ∾ τελεσθῶσιν. p. τὰ ῥήματα. t. ἐν ἰσχύϊ, φωνῇ μεγάλῃ. ∾ ἐν ἰσχύϊ.

(o) A. 8. 12. 37. 46. al. 4 et Barb. 2. Mt. o. Compl. Ed. Hippol. Andr. τελεσθῶσιν B. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 12. et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Areth. (p) AB. al. 29. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Hippol. Andr. Areth. (q) + ἐπὶ 7. 9. 29. 30. 33. al. 9. Mt. p. + τῶν ἐπὶ 16. 39. (r) = A. 14. 16. 29. 33. al. 13. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Copt. Slav. 4. (non 3.) Hippol. Andr. 2. Areth. Tychon. Cassiod. (s) + AB. 7. 9. 16. 29. 30. 35. 36. 37. 38. 46. al. 10. Mt. k. p. r. Compl. Erasm. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Aeth. Arm. Slav. mſ. et ed. Vulg. Hippol. Andr. Areth. Primaſ. Tychon. Cassiod. Post ἄγγελον pon. 32. al. 5. Mt. l. o. lipſ. 6. (t) A. 2. ap. Wetſt. 7. 8. 9. 13. 37. al. 8. Mt. o. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Vulg. mſ. ἰσχυρᾷ φωνῇ B. 2 ap. Steph. 14. 32. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 4. Mt. l. p. Andr. 1. Areth. *forti voce*, Vulg. mſ. φωνῇ ἰσχυρᾷ Slav. 4. 10. ἰσχυρὰν φωνὴν 16. 29. 30. 39. 40. Mt. k. r. φωνῇ μεγάλῃ Slav. 3. Arm. ἰσχυρᾷ (ἐν ἰσχυρᾷ 12) φωνῇ μεγάλῃ 12. Hippol. Andr. 2. ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ καὶ μεγάλῃ 36. *in fortitudine*, (ἐν ἰσχύϊ) Vulg. Tychon. *in forti* (deleto: *voce*) lipſ. 6** *magna voce fortiter* ſ. *et forti*, Primaſ. (u) = B. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 13. Mt. l. p. r. Ed. Arr. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. 10. Areth. Primaſ. || + ἡ B. 14. (x) καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου = Mt. r. Tychon. (y) + δαιμονίου 7. 16. 39. (z) = 12. ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου A. 7. 16. Areth. (a) καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου = 12. ap. Wetſt. Mt. l. Andr. Slav. 3, non 4. 10. tol* καὶ φυλ. π. ὀ. ἀκ. καὶ μεμισημένου = 7. 14. Areth. (b) = Mt. k. || φυλακὴ] = Slav. 4. non alii. Primaſ. || παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου] πάντων πνευμάτων ἀκαθάρτων Arm.

παντὸς" c ὀρνέου" ἀκαθάρτου
3 d καὶ μεμισημμένου". Ὅτι ἐκ
e τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς
πορνείας" αὐτῆς f πέπωκε"
πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασι-
λεῖς τῆς γῆς g μετ' αὐτῆς ἐ-
πόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι
τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ
h στρήνους" αὐτῆς ἐπλούτη-
4 σαν. Καὶ ἤκουσα i ἄλλην"
φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέ-
γουσαν k ∾ ἐξέλθετε" l ἐξ
αὐτῆς", ὁ λαός μου, ἵνα μὴ
συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρ-
τίαις αὐτῆς, m καὶ" n ἐκ τῶν
5 πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ λάβητε". Ὅτι
o ἐκολλήθησαν" αὐτῆς αἱ p ἁ-
μαρτίαι" ἄχρι τοῦ q οὐρανοῦ",
καὶ ἐμνημόνευσεν r ὁ θεὸς τὰ
6 ἀδικήματα αὐτῆς. s Ἀπό-
δοτε"

k ∾ ἐξέλθε. ll. ἵνα μὴ λάβητε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς. o. ἠκολούθησαν.

(c) θηρίου A. Andr. in comm. (d) καὶ φυλακὴ παντὸς θηρίου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου 34. καὶ μεμισημένου, καὶ φυλακὴ παντὸς θηρίου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου. Syr. Aeth. ut videtur. Vulg. mſ. || μεμισημένου] μεμιασμένου Mt. r. Tychon. (e) θυμοῦ τῆς πορνείας A. Aeth. tol. lipſ. 5. 6. Vulg. mſ. Ansb. οἴνου τῆς πορνείας Andr. in comm. Primaſ. θυμοῦ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας 37. Mt. k. o. Compl. Arm. Slav. 3. Andr. in textu. item (omiſſo τοῦ ante οἴνου) 35. οἴνου τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς πορνείας Slav. 4. οἴνου τῆς πορνείας τοῦ θυμοῦ C. οἴνου τοῦ θυμοῦ 33. Syr. (f) πεπώκασι 7. 9. 14. 32. 38. al. 6 et Barb. 2. Mt. k. l. p. r. Andr. 2. Areth. πεπιώκασι 41. πεπτώκασι 13. 16. 29. 30. 33. (c. 34. 35.) 46. al. 3. πέπτωκαν AC. Copt. Aeth. πεπότικε 18. 36. Compl. *inebriavit*, Slav. || πέπωκε πάντα τὰ ἔθνη = Primaſ. (g) + οἱ Arm. lipſ. 5. Tychon. (h) στρήνου Mt. k. Compl. Erasm. (i) = Arm. (k) 7. 9. 12. 14. 16. 29. 30. 33. (c. al. 3.) al. 5. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. Cypr. bis. Primaſ. Ansb. Auctor de prom. (l) = 8. 12. 14. Erasm. Poſt ὁ λαός μου pon. C. 38. (m) = 12. Erasm. Arm. (n) AC. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. Alii multi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arm. in ora. Vulg. Hippol. Andr. Areth. et eodem ordine, Slav. Sed non Cypr. Primaſ. Haymo. || = Arm. in textu. || λάβητε] βλαβῆτε Andr. 1. Slav. 3. 4. 10. ed. Cypr. Primaſ. Tychon. (o) AC. 7. 9. 12. 14. 16. 29. 35. 36. 38. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. (Arm.) Slav. 3. 4. ed. (*pervenerunt*, Vulg.) Hippol. Andr. Areth. Cypr. Primaſ. Rec. eſt in 33. (c. 34.) (p) ἁμαρτίαι, ἁμαρτίαι 16. 39. (q) θανάτου Slav. 4. non 3. 10. (r) αὐτῆς ὁ θεὸς, τὰ ἀδικήματα αὐτῆς ἀπόδοτε 29. 30. 37. al. 6. Mt. o. p. r. Compl. (s) ἀπέδωκε Arm. Aeth. tol.
|| *Red-*

δοτε" αὐτῇ, ὡς καὶ αὐτὴ
ἀπέδωκε [t] †, καὶ διπλώσα-
τε [u] αὐτῇ" διπλᾶ [x] κατὰ
τὰ ἔργα αὐτῆς· [y] ἐν τῷ πο-
τηρίῳ [z] ᾧ ἐκέρασε [a], κερά-
7 σατε αὐτῇ διπλοῦν· Ὅσα ἐδό-
ξασεν [b] ἑαυτὴν" καὶ ἐστρη-
νίασε, τοσοῦτον [c] δότε" αὐ-
τῇ [d] βασανισμὸν" [o] καὶ πέν-
θος". ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς
λέγει· [f] [g] κάθημαι" [h] βασί-
λισσα", καὶ χήρα οὐκ [i] εἰ-
μὶ", καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω·
8 Διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ [k] ἡμέρᾳ"
ἥξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς,
[l] θάνατος [m] καὶ" πένθος καὶ
λιμός· καὶ ἐν πυρὶ κατακαυ-
θήσεται· ὅτι ἰσχυρὸς [n] κύριος"
[o] ὁ

---

t † ὑμῖν.

|| *Reddidit ei dupla, et in quo poculo miscuit, duplum remixtum est ei*, omissis caeteris, Cypr. Primas. (t) = AC. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 13. Mt. p. r. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. 4. 10. (non 3) tol. Vulg. ms. Hippol. Tychon. Beda. Ioachim. ἡμῖν Arm. Andr. 2. || ἀπέδωκε διπλᾶ τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ etc. omissis intermediis, 35. (u) = A. 9. 14. al. 3. Slav. 4. 10. (non 3) Vulg. αὐτὰ 38. τὰ C. 29. 30. 33. 46. al. 6. et Barb. 2. Mt. p. r. Ed. Hippol. (x) + ὡς καὶ αὐτή, καὶ 9. 14. 29. 30. 33. 46. al. 9. et Barb. 2. Mt. p. r. Ed. Slav. 4. 10. (non 3.) (y) ἐν τῷ . . διπλοῦν = 36. καὶ τὸ ποτήριον etc. Arm. (z) + αὐτῆς 7. 14. 16. 29. 30. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 7. Mt. k. p. r. Ed. Slav. 4. non 3. (a) + ὑμῖν Mt. k. Slav. 3. ed (non 4. lips. 5. 6. Vulg. sixtina. Auctor de prom. (b) αὐτὴν AC. 7. 9. 16. 29. 30. 33. al. 3. Mt. o. p. r. (c) δώσουσι Slav. 3. *datur*, Primas. Cypr. (d) = Mt. r. Arm. in textu. (e) = 10. 12. 37. Mt. o. Compl. Andr. 2. (f) + ὅτι AC. 9. 14. 29. 30. 32. 33. 38. 46. al. 12. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. 3. 4. ed. Andr. 1. Areth. Primas. ὅτι ἀεὶ Arm. (g) καθιῶ 14. καθω sic 29. καθὼς 30. al. 8. Mt. p. r. καθὼς κάθημαι 33. (c. 35. 36!) ἐγὼ κάθημαι 34. *sum*, Primas. Cypr. (h) ἐν βασιλείᾳ Slav. 3. 4. (i) ἔσομαι Arm. *possum esse*, Primas. (k) ὥρᾳ 14. Aeth. Cypr. Primas. Auctor de prom. (l) θανάτου πένθος καὶ λιμοῦ B. (m = 9. 29. 30* 33. (c. 34. 35.) 38. al. 8. Mt. k. l. p. r. Ed, (n) = A. Aeth. Vulg.

o ὁ θεὸς" ὁ p κρίνας" αὐτήν.
9 Καὶ q ∾ κλαύσονται" r † καὶ
κόψονται s ἐπ' αὐτῇ" οἱ βα-
σιλεῖς τῆς γῆς, οἱ μετ' αὐ-
τῆς πορνεύσαντες καὶ στρη-
νιάσαντες, ὅταν βλέπωσι τὸν
καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς,
10 Ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες διὰ
τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ
αὐτῆς, λέγοντες· οὐαὶ, οὐαὶ,
ἡ πόλις ἡ μεγάλη, βαβυλὼν
ἡ πόλις ἡ ἰσχυρὰ, ὅτι t † u
μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν" x ἡ κρίσις
11 σου". Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς
γῆς y ∾ κλαίουσι καὶ πεν-
θοῦσιν" z ἐπ' αὐτῇ", ὅτι τὸν
γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει
12 *a οὐκ ἔτι"· b Γόμον" χρυ-
σοῦ καὶ ἀργύρου, καὶ λίθου
τιμίου καὶ μαργαρίτου, c καὶ"
d βυσσίνου" e ∾ καὶ πορφύ-
ρας", καὶ σηρικοῦ καὶ κοκκί-
νου·

---

p. κρίνων. q ∾ κλαύσουσι. r † αὐτὴν. t † ἐν. y ∾ κλαύσουσι καὶ πενθήσουσιν. d. βύσσου. e ∾ πορφυροῦ.

(o) = 6. 38. 40. Mt. l. Areth. Primaſ. Haymo. Auctor de prom. ὁ παντοκράτωρ Andr. 1. (p) AC. al. 20. Mt. k. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Arm. Slav. 3. 4. Vulg. mſ. Hippol. Rupert. κρινῶν Erasm. Ed. Areth. Aeth. Vulg. Cypr. Primaſ. Tychon. (q) BC. 9. 12. 14. 16. 30. 32. 34. 35. 38. al. 17. et Barb. 2. Mt. k. l. o. p. Compl. Ed. Andr. 1. Areth. (r) = ABC. 9. 14. 29. 38. al. 18. et Barb. 2. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Arm. Slav. 3. 4. ed. Vulg. Hippol. Areth. Cypr. Primaſ. Tychon. (s) ἐπ' αὐτὴν C. 9. 29. Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Hippol. Areth. || = 14. Primaſ. Alii aliter. (t) = AC. al. 27. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. 4. 10. (non 3.) Vulg. Hippol. (u) μίαν ὥραν A. μία ὥρα ἦλθεν 2. 17. 19. Mt. p. μιᾷ ὥρᾳ ἔρχεται 12. (x) κρίνειν Arm. (y) 7. 9. 14. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 16. Mt. k. l. p. r. Ed. Arr. Vulg. Hippol. Areth. item Primaſ. κλαίουσι καὶ πενθήσουσι B. κλαύσουσιν 16. 39. πενθήσουσι Syr. (z) ἐν αὐτῇ A. ἐπ' αὐτὴν C. 16** 18. 32. 39. Hippol. ἐπ' αὐτοὺς B. ἐφ' ἑαυτοὺς 12. ἐφ' ἑαυτοῖς Andr. ἐν ἑαυτοῖς Erasm. (a) = Primaſ. Ad ſequentia referunt ABC. alii. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. || καὶ γόμος. ὃς ἐν σοι οὐκέτι ἔσται Arm. (b) γόμος Erasm. γόμον χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν καὶ λίθους τιμίους καὶ μαργαρίτας C. (c) ἢ 12. οὔτε Erasm. (d) AC. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 15. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. || = Primaſ. (e) 9. 12. 14. 29. 38. al. 16. Mt. l. o. p. r. Compl. Erasm. Ed. Andr. 1** 2. Areth. Primaſ. || = A. Ansb. Poſt σηρικοῦ pon. Primaſ.

νου· καὶ πᾶν [f] ξύλον θύϊνον",
καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον,
καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ [g] ξύλου"
τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ
13 σιδήρου [h] καὶ μαρμάρου"· Καὶ
[i] κινάμωμον, [k] ⁜ καὶ ἄμωμον", καὶ θυμιάματα, καὶ
[l] μύρον", καὶ λίβανον, [m] καὶ
οἶνον", [n] καὶ ἔλαιον", [o] καὶ
σεμίδαλιν", καὶ σῖτον, [p] καὶ
κτήνη, καὶ πρόβατα [q]· καὶ
ἵππων, [r] καὶ ῥεδῶν", [s] καὶ
σωμάτων"· [t] καὶ ψυχὰς ἀν-
14 θρώπων". Καὶ [u] ἡ ὀπώρα
τῆς ἐπιθυμίας" τῆς ψυχῆς σου
ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ [x] πάν-
τα" τὰ λιπαρὰ [y] καὶ τὰ λαμ-
πρὰ [z] ἀπώλετο" ἀπὸ σοῦ, καὶ
οὐκέτι οὐ μὴ [a] ∾ εὑρήσῃς"
15 αὐτά [b]. [c] Οἱ ἔμποροι τού-
των"

z. ἀπῆλθεν. a ∾ εὕρῃς.

(f) σκεῦος θύϊνον A. *vas ligneum et vitteum*, Primaſ. ap. Beng. ſed *lignum cedrinum*, ap. Sabat. (g) λίθου A. Aeth. Vulg. (h) ═ Erasm. καὶ μαργάρου Mt. k. r. καὶ μαργαρίτου καὶ μαρμάρου 36. (i) κιναμώμου 7. 9. 12. 14. 16. 32. al. 10. Mt. k. l. p. r. Ed. Hippol. (k) + AC. 6. 11. 12. 17. 19. 33. (c. 35. 36.) Ed. Syr. Aeth. Slav. 4. 10. (non 3.) tol. lipſ. 4. 5. 6. Vulg. mſ. Hippol. Ansb. Haymo. Rup. Ioachim. (non Primaſ.) Loco cinnamomum, habet *amomum*, Vulg. ſixtina. (l) σμύρναν Andr. 1. (m) ═ 7. 9. 14. 16. 29. 30. al. 8. Mt. p. r. Poſt ἔλαιον pon. 32. 33. Mt. l. (n) ═ Mt. k. (o) ═ Primaſ. Ante οἶνον pon. 35. (p) + καὶ κτήματα πάντα Arm. (q) + καὶ τράγους Hippol. (r) ═ Copt. Slav. 3. 4. 10. καὶ ῥαίδων ſ. ῥαιδῶν 7. 9. 16. 29. 32. 33. (c. 35.) 38. al. 14. Mt. l. o. p. Compl. Ed. Andr. Areth. *mulorum et camelorum*, Arr. (s) ὁ πρέπον ἐστι σωμάτων Arm. *et porcorum* (leg. *corporum*) Tychon. *et mancipiorum*, Vulg. καὶ ψυχῶν 14. (t) *et diverſi generis animalia*, Primaſ. || ═ καὶ 33. (u) πᾶσα ἡ ἐπιθυμία Arm. (x) ═ Arm. || καὶ πάντα ad μὴ εὑρήσῃς ═ 12 ap. Mill. (y) + *decoris, ubertas et pinguedo*, Arm. (z) AC. 9. 14. 17** 29. 33. 36. 38. al. 14. Mt. k. l. p. Ed. Arr. Copt. Slav. 4. Hippol. Areth. (ἀπώχετο Andr. 2.) ἀπώλοντο 7. 16. 35. al. 5. Mt. o. Compl. Syr. Slav. 3. Vulg. Primaſ. (a) 7. 14. 16. 29. 38. al. 15. Mt. k. l. p. Ed. Hippol. εὑρήσεις 37. Mt. o. Compl. Erasm. Primaſ. εὑρήσουσιν A. 33. (c. 35. 36.) Mt. r. Syr. Vulg. Iidem fere huc referunt ſequentia: οἱ ἔμποροι τούτων. (b) + οὔτε ψυχὰς ἀνθρώπων τοῦ λοιποῦ ἐμπορεύσῃ 6. 11. Mt. k. Ex Andreae comm. (c) ═ Arr. καὶ πάντες οἱ ἐμπ.

των" οἱ πλουτήσαντες [d] ἀπ'
αὐτῆς", ἀπὸ μακρόθεν στή-
σονται, διὰ τὸν φόβον τοῦ
βασανισμοῦ [e] αὐτῆς", κλαίον-
τες καὶ πενθοῦντες, [f] =
16 Καὶ" [g] λέγοντες"· οὐαὶ, οὐαί·
ἡ πόλις ἡ μεγάλη [h], ἡ περι-
βεβλημένη [i] βύσσινον" καὶ
πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ
κεχρυσωμένη [k] = ἐν : χρυσίῳ"
καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρί-
17 ταις· "Ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώ-
θη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος. καὶ
πᾶς κυβερνήτης, καὶ πᾶς [l] ὁ
ἐπὶ τόπον πλέων", καὶ ναῦται,
καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργά-
ζονται, ἀπὸ μακρόθεν ἔστη-
18 σαν [m], [n] Καὶ ἔκραζον" [o] βλέ-
ποντες" τὸν [p] καπνὸν" τῆς πυ-
ρώσεως αὐτῆς, λέγοντες· τίς
ὁμοία τῇ πόλει [q] τῇ μεγάλῃ;
19 Καὶ ἔβαλον [r] χοῦν ἐπὶ τὰς
κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἔκραζον
[s] κλαίοντες καὶ πενθοῦντες",
[t] λέγον-

k. ἐν χρυσῷ. l. ἐπὶ τῶν πλοίων ὁ ὅμιλος. o. ὁρῶντες.

ἐμπ. τούτων Arm. || ἔμποροι] + σου Slav. ant. Primaſ. || τούτων οἱ] οἱ διὰ τούτων Slav. 4. 10. rec. οἱ διὰ τούτου Slav. 3. ant. *hominum horum, qui* lipſ. 4. 6. (d) = Slav. 3. ant. (non 4. 10) Hippol. (e) = Arm. || + καὶ 7. 9. 14. 16. 29. 30. al. 7. Mt. p. (f) = AC. 9. 12. 14. 16. al. 10. Mt. p. Syr. Arr. Copt. Slav. 4. (g) = 12. 16. 39. λέγουσιν 26. Slav. 4. (h) + βαβυλὼν Slav. 4. item Slav. 3. (i) βύσσον 7. 14. 29. 30. al. 9. Mt. k. p. r. Ed. Vulg. ed. Andr. 2. (k) χρυσίῳ A. 7. 14. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. 46. al. 11. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. ἐν χρυσίῳ C. 6. 8. Ed. Hippol. (l) AB. (ſed τὸν τόπον B.) C. 7. 9. 14. 16. 29. 30. 35. 38. al. 13. item (ſed τόπων) 11 in marg. et Barb. 2. Mt. k. p. r. Ed. Syr. Arm. Slav. 4. 10. Vulg. mſ. Anglosax. Rup. Ioachim. *qui in lacum* (lege: *in locum*, unde ap. alios: *in longum*) *navigant*, Vulg. ed. *per mare navigans*, Primaſ. *qui ambulant in maribus*, Arr. (ſed Erp. = καὶ ναῦται . . ἐργάζονται.) ἐπὶ (ſ. ὁ ἐπὶ) τῶν πλοίων πλέων 4. 6. 11. 12. 17. 32. 33. 36. 37. Mt. l. o. Compl. Slav. ed. Andr. 2. Areth. Tychon. item (ſed + *per mare* et = καὶ ναῦται) Slav. 3. Recepta legitur in Hippol. Andr. 1. (m) + κλαίοντες Arm. (n) = 38. Primaſ. καὶ ἔκραξαν AC. 35. 36. Hippol. Sic etiam vſ. 19. καὶ ἐκραύγαζον 9. 13. 27. (o) AC. al. 28. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Hippol. Andr. Areth. (p) τόπον A. 10. Vulg. Sed non Primaſ. Tychon. (q) + ταύτῃ C. Arm. Vulg. Primaſ. (r) + τὸν 29. 30. (s) = A. Post λέγοντες pon. 27.

[t] λέγοντες· οὐαὶ, οὐαὶ· ἡ πό-
λις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ ἐπλού-
τησαν πάντες οἱ ἔχοντες [u] +
τὰ" πλοῖα ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ
τῆς [x] τιμιότητος" αὐτῆς, ὅτι
20 μιᾷ ὥρᾳ [y] ἠρημώθη". Εὐ-
φραίνου [z] ἐπ' αὐτῇ", οὐρανὲ,
καὶ οἱ [a] ἅγιοι" [b] ⁜ καὶ οἱ"
ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται,
ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρίμα
21 ὑμῶν ἐξ αὐτῆς. Καὶ ἦρεν
εἷς ἄγγελος [c] ἰσχυρὸς" λίθον
[d] ὡς [e] μύλον" μέγαν, καὶ ἔ-
βαλεν εἰς τὴν θάλασσαν [f],
λέγων· οὕτως ὁρμήματι βλη-
θήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη
πόλις, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔ-
22 τι [g]. [h] Καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν
καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν
καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκου-
σθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ πᾶς τε-
χνίτης [i] πάσης τέχνης" οὐ μὴ
εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ
[k] μύλου" οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν
23 σοὶ ἔτι, Καὶ φῶς λύχνου οὐ
μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φω-
νὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ
μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· [l] ὅτι"
οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγι-
στᾶνες τῆς γῆς, [m] ὅτι ἐν τῇ
φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν
24 πάντα τὰ ἔθνη. Καὶ ἐν [n] αὐ-

z. ἐπ' αὐτὴν.

(t) + καὶ 16. 29. 36. 38. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Aeth. Slav. 3. lipſ. 5. 6. Vulg. mſ. Andr. 2. Areth. Prim. Ansb. (u) + 14. 16. 29. 38. Alii multi. Mt. k. o. p. r. Compl. Ed. Hippol. (x) πιότητος Hippol. (y) ἐρημωθεῖσα ἀπώλετο Arm. (z) 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. al. 18. Mt. k. l. o. p. Compl. Ed. Hippol. Areth. ἐν αὐτῇ AC. (a) ἄγγελοι Syr. Hippol. Poſt προφ. pon. ἅγιοι Ar. pol. Rup. (b) + A. 7. 9. 14. 16. 29. 35. 38. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Copt. lipſ. 5. Vulg. mſ. Hippol. Andr. Areth. Primaſ. Tychon. Ansb. (c) = A. Syr. Tychon. ἰσχυρὸν 40. (d) μέγαν ὡς μύλον 32. Arm. Andr. 2. || ὡς μύλον = 36. (e) μύλινον AC. *molarem*, Vulg. item Syr. ed. Copt. Sed non Primaſ. Tych. Caſſiod. (f) + μέγαν 14. (g) + ἐν αὐτῇ 14. (h) Singula membra comm. 22 et 23 ab aliis transponuntur, ab aliis omittuntur. (i) = A. Arr. Copt. Slav. 4, non 3. καὶ πάσης τέχνης Mt. r. tol. Vulg. mſ. καὶ πάσης τέχνης ἐπίνοια 36. (k) μύθου C. (l) = 9. 29. 30. 38. al. 8. Mt. p. r. Slav. 4. (non 3.) καὶ Mt. k. || οὐδὲ ἔμποροί σου οἱ ἔνδοξοι καὶ μεγιστᾶνες Arm. (m) + *qui oblectabantur in te*, Arm. (n) σοι Syr. ed. Ar. pol. Arm. Primaſ. || + πᾶν Arm.

τῇ" [o] αἵματα" προφητῶν καὶ
ἁγίων εὑρέθη, καὶ πάντων
[p] τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς
1 γῆς". [q] † Μετὰ ταῦτα ἤ-
κουσα [r] — ὡς" φωνὴν [s] με-
γάλην ὄχλου πολλοῦ" ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ, [t] λεγόντων· ἀλληλούϊα·
ἡ σωτηρία καὶ ἡ [u] ∾ δόξα
[x] †, καὶ ἡ δύναμις" [y] τοῦ θεοῦ"
2 ἡμῶν· Ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δί-
καιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ· ὅτι
ἔκρινε τὴν [z] πόρνην" τὴν με-
γάλην, ἥτις [a] ∾ ἔφθειρε"
τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς,
καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν
δούλων αὐτοῦ ἐκ [b] † χειρὸς
3 αὐτῆς. Καὶ δεύτερον [c] εἴ-
ρηκαν"· ἀλληλούϊα· καὶ ὁ κα-
πνὸς [d] αὐτῆς" ἀναβαίνει εἰς
4 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ
ἔπεσον οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἴ-
κοσι [e] † τέσσαρες, καὶ τὰ
τέσσαρα ζῶα, καὶ προσεκύ-
νησαν τῷ θεῷ τῷ καθημέ-
νῳ

o αἷμα. q † Καί. s. ὄχλου πολλοῦ μεγάλην. t. λέγοντος. u ∾ δύναμις καὶ ἡ δόξα. x † καὶ ἡ τιμή. y. κυρίῳ τῷ θεῷ. a ∾ διέφθειρε. b † τῆς. e † καί.

(o) 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 35. 36.) 37. al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arr. Slav. 4 (non 3.) Andr. 2. Andr. in comm. Areth. πᾶν αἷμα Arm. (p) ἐν τῇ γῇ ζώντων Arm. (q) = AC. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 35.) al. 15. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Copt. Slav. 4. (non 3.) Vulg. Areth. (r) = 12. 16. 18. pluresve. Mt. k. Erasm. Steph. 3. Ed. Syr. Arm. Slav. ed. Andr. Primaſ. Tychon. || φωνὴν μεγάλην ὡς ὄχλου 36. (s) AC. al. 16. pluresve. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arm. Vulg. mſ. Areth. || μεγάλην = 40. Erasm. Vulg. ed. Andr. Primaſ. Caſſiod. Alii varie transpon. (t) AC. al. 25. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. (Vulg.) Andr. Areth. || + τὸ Erasm. Andr. 1. (u) δύναμις καὶ ἡ δόξα 7. 12. 14. 16. 29. 33. (c. 35.) al. 14. pluresve. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Slav. mſ. Vulg. mſ. (x) = Iidem et AC. 9. 38 et al. 5. Ed. Slav. 3. 4. Vulg. Andr. 1. Primaſ. Tychon. (y) AC. 7. 12. 14. 16. 29. 35. 38. al. 17. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Copt. Slav. 3. Areth. τῷ θεῷ 36. Mt. k. Ed. Syr. Arr. Aeth. Arm. Slav. 4. Vulg. Areth. Primaſ. Tychon. (z) πόλιν 14. 18. 46. Mt. k. o. Slav. 3. (a) διέφθειρε 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. al. 17. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Andr. 2. Areth. ἔκρινε A. ἥτις ἔφθειρε τὴν γῆν = Arm. (b) = AC. plurimi. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Andr. 1. in comm. Areth. (c) εἴρηκεν 16. 29. 36. al. 12. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arr. Areth. εἶπαν C. item 38. αἰνοῦντες εἴρηκαν Arm. (d) = Mt. k. Erasm. Aeth. Slav. 3. Andr. 2. (e) = AC. Alii. Mt. k. l. Compl. Erasm. Ed. Alii habent καί.

νῳ ἐπὶ f ∾ τοῦ θρόνου", λέ-
γοντες· g ἀμὴν·" h ἀλληλούϊα".
6 Καὶ φωνὴ i ∾ ἐκ" τοῦ θρό-
νου ἐξῆλθε, k λέγουσα"· αἰ-
νεῖτε l ∾ τὸν θεὸν" ἡμῶν
πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ
οἱ φοβούμενοι αὐτὸν m † οἱ
6 μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι. Καὶ
ἤκουσα n ὡς" φωνὴν ὄχλου
πολλοῦ, καὶ o ὡς" φωνὴν
ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φω-
νὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, p λέ-
γοντες"· Ἀλληλούϊα· ὅτι ἐβα-
σίλευσε q κύριος" ὁ θεὸς r ⁜
7 ἡμῶν" ὁ παντοκράτωρ. Χαί-
ρωμεν καὶ s ἀγαλλιώμεθα",
καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ·
ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρ-
νίου, καὶ ἡ γυνὴ t αὐτοῦ"
8 ἡτοίμασεν ἑαυτήν u· Καὶ ἐδό-
θη αὐτῇ, ἵνα περιβάληται
βύσσινον x y λαμπρὸν καὶ καθα-
ρόν. (τὸ z γὰρ" βύσσινον, τὰ
δικαιώματά a ∾ ἐστι τῶν
9 ἁγίων".) Καὶ b λέγει μοι c·
d γράψον·" μακάριοι οἱ εἰς τὸ

 δεῖπνον

f ∾ τῷ θρόνῳ. i ∾ ἀπὸ· l ∾ τῷ θεῷ. m † καὶ. p. λεγόντων. ∾ λέγοντας. y. καθαρὸν καὶ λαμπρὸν. a ∾ τῶν ἁγίων ἐστί.

(f) A. 9. 14. 29. 33. Alii. Mt. l. p. r. Ed. Areth. || + τῆς δόξης Arm. (g) = 7. Apring. (h) = Primaſ. (i) A. 7. 9. 14. 16. 29. 30. 38. 46. al. 10. Mt. p. r. Ed. Areth. in comm. (k) = 12. Mt. k. Erasm. (l) AC, 9. 12. 14. 27. 36. 41. 42. Ed. (Vulg.) (m) = AC. 16. 29. 36. 38. Alii multi. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Syr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Vulg. Andr. 2. Areth. Primaſ. (n) = 6. 8. 12. 35. Erasm. Arm. Andr. Primaſ. Poſt φωνὴν pon. 36. Vulg. mſ. (o) = A. 12. (p) B. 7. 14. 29. 32. 33. al. 7. Mt. l. p. r. Ed. λέγοντας 12. 16. 30. 33. al. 3. pluresve. Mt. k. o. Erasm. Steph. 3. Ed. Areth. λεγούσης Andr. 2. Ar. pol. λεγουσῶν Ed. + πάλιν Arm. (q) = 8. 12. Erasm. Andr. 2. (r) + 7. 9. 12. 14. 16. 29. 33. (c. 35. 36.) 38. al. 18. Mt. k. l. r. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Arm. Slav. 4 (non 3.) Vulg. Andr. Areth. (s) ἀγαλλιῶμεν A. 12. 18. 35. 36. Andr. (t) = 7. 12. 16. 39. Erasm. Poſt ἀρνίου pon. Aeth. (u) + εἰς γάμον Slav. 4, non 3. (x) + λευκὸν Arm. (y) 9. 14. 16. 29. 33. (c. 35) 38. al. 12 et (ſed omiſſo καὶ) A. 7. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Erp. Aeth. Slav. 3. 4. Vulg. mſ. Areth. item Prim. Tych. alii. (z) = Arm. (a) A. 14. 16. 30. 32. 35. 36. 38. al. 6. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 2. Areth. (b) + *aliquis tertio*, Arm. (c) + *angelus*, Slav. 4, non 3. (d) = Erasm. Vulg. mſ. Andr. 1. || + τοῦτο Arm.

δεῖπνον [e] τοῦ γάμου" τοῦ ἀρ-
νίου κεκλημένοι [f]. [g] καὶ λέ-
γει μοι" οὗτοι οἱ λόγοι [h] ἀ-
ληθινοί [i] ∾ εἰσι τοῦ θεοῦ".
10 Καὶ ἔπεσον ἔμπροσθεν τῶν
ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐ-
τῷ· καὶ λέγει μοι· [k] ὅρα μή"·
[l] σύνδουλός σου εἰμὶ, καὶ τῶν
ἀδελφῶν [m] σου" τῶν ἐχόν-
των τὴν μαρτυρίαν [n] — τοῦ"
[o] ἰησοῦ· τῷ θεῷ προσκύνη-
σον. ([p] ἡ γὰρ μαρτυρία [q] —
τοῦ" [r] ἰησοῦ", [s] ἔστι τὸ πνεῦ-
μα τῆς προφητείας".)
11 Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνε-
ῳγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος
λευκὸς, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ'
αὐτὸν, [t] καλούμενος" πιστὸς
καὶ ἀληθινὸς, καὶ ἐν δικαιο-
12 σύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ· Οἱ
δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ [u] = ὡς"
φλὸξ πυρὸς, καὶ ἐπὶ τὴν κε-
φαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολ-
λά· ἔχων [x] ὄνομα γεγραμμέ-
νον

---

i ∾ τοῦ θεοῦ εἰσι.

(e) ± 16. 36. 39. Erasm. Andr. 1. Apring. (f) + καὶ δῆγε καὶ ἀπιόντες (ἀπιόντων 11), ὡς δεῖ 6. 11. ex Arethae comm. (g) = 6. 11. 38. ὅτι Aeth. || καὶ λέγει . . . θεοῦ = Arm. (h) + οἱ A. 4. Mt. l. Ed. (i) A. 14. 16. 29. 30. 32. 33. (c. 35) al. 7. pluresve. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. εἰς τὸν θεόν εἰσι. 36. (k) ὅρα, μὴ ποιήσῃς 3[illegible]. Vulg. Cypr. Primaſ. Alii. ὅρα, μὴ πέσῃς ἔμπροσθέν μου· καὶ γὰρ ἐγὼ Arm. ὅρα, μὴ σύνδουλός σου εἰμὶ Conject. (l) + *quoniam* ſ. *enim*, Latini. (m) = 6. σου καὶ 12. Erasm. Andr. 1. (n) = A. 14. 16. 2[illegible]. 30* 32. 38. al. 7. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Andr. Areth. (o) ἰησοῦ τῷ θεῷ προσκύνησον. Haec jungit 6. item Cypr. || ἰησοῦ χριστοῦ Arm. Primaſ. (p) *Sanctificatio enim teſtificationis eſt ſpiritus prophetarum* Primaſ. (q) = A. 12. 14. 36. Mt. l. Erasm. Ed. Andr. Areth. (r) υἱοῦ Mt. l. Areth. in textu et comm. (s) *eſt viſibile et ſpiritus prophetiae, nam teſtimonium Jeſu et Spiritus S. qui in prophetis erat.* Arm. (t) = A. 4. 6. 12. 17* 32. Mt. l. Erasm. Arm. (ſed ed. habet in m) Slav. ed. Vulg. mſ. Hippol. Andr. Areth. Sed habent Orig. bis. Iren. Cypr. Hier. Primaſ. Tychon. (u) = 7. 9. 1[illegible]. 14. 16. 32. 38. al. 12. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arm. Hippol. Andr. (x) ὀνόματα γεγραμμένα, ἃ ſ. και 9. 16. al. 6. Slav. 4. non 3. ὀνόματα γεγραμμένα καὶ ὄνομα γεγραμμένον, ὃ B. 14. 29. 30. 32. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 7. Mt. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Andr. 2. Sed rec. habent Orig. Hippol. Andr. 1. Areth. Cypr. Iren. Orig. int. Hier. Tychon. *nomen magnum ſcriptum*, Primaſ.

νον ὃ" οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ
13 αὐτός· Καὶ περιβεβλημένος
ἱμάτιον [y] βεβαμμένον" αἵμα-
τι· καὶ [z] ∾ καλεῖται" τὸ
ὄνομα αὐτοῦ· ὁ λόγος τοῦ
14 θεοῦ. Καὶ [a] τὰ στρατεύ-
ματα [b] τὰ" ἐν τῷ οὐρανῷ
ἠκολούθει αὐτῷ [c] ἐφ' ἵπποις
λευκοῖς", ἐνδεδυμένοι βύσσι-
νον [d] λευκὸν" [e] † καθαρόν".
15 Καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ
ἐκπορεύεται ῥομφαία [f] +
δίστομος" ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ
[g] πατάξῃ" τὰ ἔθνη, καὶ αὐτὸς
ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ
σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν
ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ [h] †
τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ [i] τοῦ"
16 παντοκράτορος. Καὶ ἔχει
[k] ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ" ἐπὶ τὸν
μηρὸν αὐτοῦ [l] † [m] ὄνομα" γε-
γραμμένον· βασιλεὺς βασι-

z ∾ κέκληται. e † καὶ. g. πατάσσῃ. h † καὶ. l † τὸ.

(y) ἐῤῥαντισμένον 32. 35. 36. Orig. (ſemel ἐῤῥαμμένον fort. ἐῤῥασμένον) Hippol. *candida rubicata*, Slav. 3. *rubra conſperſa* Slav. 4. ‖ + ἐν 32. 33. al. 3. Mt. l. Areth. (z) AB. 9. 14. 29. 30. al. 10. et Barb. 2. Mt. k. p. r. Syr. Ar. pol. Aeth. Vulg. mſ. et ed. ſixtina. Hippol. (ἐκέκλητο Orig.) Hier. Alii. (a) + οἱ στρατηγοὶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ Arm. (b) ⚌ 12. 14. 16. al. 5. pluresve. Erasm. Steph. 3. Andr. 1. αὐτοῦ 32. Orig. (c) ἔφιπποι πολλοὶ 12. 17* (d) ⚌ Erp. Orig. ſemel. Cypr. Vigil. tapſ. λαμπρὸν 18. Andr. 1. Ante βύσσινον pon. A. Poſt καθαρὸν Arm. (e) ⚌ A. 12. 14. 16. 30* 32. 36. 38. al. 14. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Vulg. mſ. Orig. ſemel. Areth. Iren. Cypr. ed. Primaſ. alii. (f) + B. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (34. 35.) al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Slav. 4. Vulg. ed. Andr. 2. Areth. Cypr. Primaſ. Tychon. Non addunt A. 12. 36. 38. alii. Erp. Arm. Copt. Slav. 3. Vulg. mſ. Orig. Andr. 1. Iren. Hier. Caſſiod. Beda. (g) A. 14. 16. (30) 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Orig. Andr. Areth. παρατάξῃ 9. 27. + πάντα 38. (h) ⚌ A. 9. 14. 16. 29. 38. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. (qui etiam τῆς ὀργῆς omittit) Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Vulg. Orig. (qui τοῦ θυμοῦ pon. poſt τῆς ὀργῆς) Areth. Iren. Cypr. (qui cum Primaſ. omittit etiam τοῦ θυμοῦ.) (i) ⚌ 29. Erasm. (k) = A. Aeth. Caſſiod. (l) = A. 14. 16. 29. 36. 38. alii multi. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Orig. Andr. 2. Areth. (m) ⚌ Vulg. Fulg. Caſſiod. γράμμα Arm.

17 λέων καὶ κύριος κυρίων. Καὶ
εἶδον [n] — ἕνα" ἄγγελον ἑ-
στῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔκρα-
ξε [o] φωνῇ μεγάλῃ, [p] λέγων"
πᾶσι τοῖς ὀρνέοις τοῖς [q] πετο-
μένοις" ἐν μεσουρανήματι· δεῦ-
τε, [r] συνάχθητε" εἰς [s] τὸ δεῖ-
πνον [t] τὸ μέγα τοῦ" θεοῦ·
18 Ἵνα φάγητε σάρκας βασι-
λέων, [u] καὶ σάρκας χιλιάρ-
χων", καὶ σάρκας ἰσχυρῶν,
καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν
καθημένων ἐπ' αὐτῶν, καὶ
σάρκας πάντων ἐλευθέρων
[x] ÷ τε" καὶ δούλων, [y] καὶ"
μικρῶν [z] + τε" καὶ μεγάλων.
19 Καὶ εἶδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς
βασιλεῖς [a] τῆς γῆς" καὶ τὰ
στρατεύματα [b] αὐτῶν" συν-
ηγμένα, ποιῆσαι [c] + τὸν"
πόλεμον μετὰ τοῦ καθημέ-
νου ἐπὶ τοῦ ἵππου [d], καὶ με-
τὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ.
20 Καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον, καὶ
[e] ὁ μετ' αὐτοῦ" ψευδοπροφή-
της ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώ-
πιον

---

q. πετωμένοις, r. καὶ συνάγεσθε. t. τοῦ μεγάλου. e. μετὰ τούτου ὁ.

(n) = B. 9. 14. 16. 29. al. 13. Mt. l. p. r. Ed. Syr. Andr. 1. Tychon. ἄλλον 36. Erp. Arm. Copt. Rup. Haymo. ἕνα ἄλλον 35. (o) + ἐν 7. 14. 29. 30. al. 5. Mt. p. r. Ed. (p) = 12. 36. Mt. o. Ansb. in comm. Haymo. Ante δεῦτε pon. Arm. (q) A. 14. 16. 30* Alii. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. || τοῖς πετομ. ἐν μεσουρ.] *coeli*, Primaſ. (r) A. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. al. 3.) 38. al. 19. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Slav. 3. (non 4.) Vulg. mſ. Andr. 2. Areth. Tychon. Beda. Rup. Ansb. || = Andr. 1. Primaſ. Caſſiod. (s) τὸν δεῖπνον τὸν μέγαν 16. 32. 38. al. 4. Mt. l. r. Areth. τὸ δεῖπνον τὸν μέγαν 4. 35. 41. 42. (t) A. 7. 9. 14. 29. 33. (c. 34.) 37. al. 9. (item omnes nota praeced. laudati.) Mt. p. k. Compl. Ed. Syr. Erp. Copt. Slav. 3. ed. (non 4.) Vulg. (non lipſ. 6) Andr. 2. Primaſ. Tychon. (u) = Mt. o. Arm. (ſed ed. habet in m.) Slav. 3. (non 4.) Poſt ἰσχυρ. pon. Slav. ed. || σάρκας = Erasm. (x) + τε A. 14. 16. 29. 30. 32. 33. (c. al. 3.) 38. al. 9. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 1. Areth. (y) = 9. 14. 30. 36. Mt. k. Compl. Slav. 3. 4. (z) + τε 9. 14. 16. 29. 30. 33. (c. 36.) 38. al. 11. Mt. k. o. p. r. Compl. Slav. 3. 4. (a) = 26. Mt. r. τῆς οἰκουμένης 39. (b) αὐτοῦ A. 6. 11. (c) + A. 7. 9. 14. 16. 29. al. 5. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. (d) + λευκοῦ Arm. Arr. Aeth. Primaſ. (e) 7. 9. 16. 29. item (ſed ὁ μετὰ τούτου) 30. al. 13. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Ar. pol. Hippol.

πιον αὐτοῦ, [f] ἐν οἷς ἐπλάνη-
σε τοὺς λαβόντας τὸ χάραγ-
μα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσ-
κυνοῦντας [g] τῇ εἰκόνι" αὐτοῦ·
ζῶντες [h] ἐβλήθησαν" [i] οἱ δύο"
εἰς τὴν λίμνην [k] τοῦ πυρὸς"
[l] τὴν καιομένην" ἐν [m] † θείῳ.
21 Καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν
ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημέ-
νου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ [n] ἐξελ-
θούσῃ" ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ·
καὶ πάντα [o] τὰ" ὄρνεα ἐχορ-
τάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐ-
1 τῶν. Καὶ εἶδον [p] ἄγγελον
καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ, ἔχοντα τὴν [q] κλεῖν" τῆς
ἀβύσσου, καὶ [r] ἅλυσιν" με-
γάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ.
2 Καὶ ἐκράτησε τὸν δράκοντα,
[s] τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον", ὅς ἐ-
στι διάβολος καὶ [t] σατανᾶς [u],
καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη,
3 Καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν [x] ἄ-
βυσσον", καὶ [y] ἔκλεισε" [z] †,
καὶ

---

m † τῷ. n. ἐκπορευομένη. q. κλεῖδα. z † αὐτόν.

Hippol. Areth. οἱ μετ' αὐτοῦ, ὁ A. item 41, οἱ μετ' αὐτοῦ καὶ ὁ Copt. οἱ μετ' αὐτοῦ ψευδοπροφῆται 32. || μετ' αὐτοῦ ὁ 14. 37. 38. item Mt. o** Compl. Ed. Slav. 3. 4. ed. Vulg. Andr. 2. Synopſ. Primaſ. ὁ μετ' αὐτοῦ ὁ 33. (c. 34. 35.) μετ' αὐτοῦ 36. ὁ Erp. *et Pſeudopropheta ejus*, Aeth. (f) *quibus ſignis ſeducti erant adorare imaginem beſtiae, et qui acceperant caragma illius*, Primaſ. (g) τὸ χάραγμα B. (h) βληθήσονται 36. 38. Erasm. Andr. 2. (i) = Aeth. Arm. (k) = 14. tol. Vulg. mſ. (l) τῆς καιομένης A. τοῦ καιομένου Ar. pol. Aeth. Vulg. (m) = A. 9. 14. 16. 29. 30* 33. (c. 34. 35.) 38. al. 7. pluresve. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Andr. 2. Areth. (n) AB. al. 28. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. ed. Andr. Areth. (o) = 12. Erasm. (p) + ἄλλον 32. item poſt ἀγγ. 16. 39. Aeth. Arm. Tychon. Ansb. Haymo. (q) A. al. 23. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. (r) *ferream* Slav. 3. *catenam ferream*, Slav. 4. (s) ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος A. || τὸν ὄφιν ſeu τὸν δράκοντα = Aeth. Slav. 4. Sed poſt ὅς ἐστιν addit ὁ ὄφις Slav. 4. (t) + ὁ A. 9. 38. al. 6. pluresve, Mt. l. o. p. Compl. Areth. (u) + ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην B. 7. 9. 14. 16. 29. 30. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 16. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Slav. 4. 10. Andr. 2. Areth. Ex cap. 12, 9. Sed non habent A. 12. 32. Alii. Mt. k. Erp. Copt. Arm. Slav. 3. Vulg. Andr. 1. Primaſ. Tychon. Auctor de prom. Aug. Nec in commentt. attingunt Andr. et Areth. (x) θάλασσαν 30. || + ᾅδου Arm. Sic vſ. 1. verterat ἀβύσσου. (y) ἔδησεν 3. 12. Erasm. Andr. 1. (z) = A. al. 26. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth.

καὶ ἐσφράγισεν [a] ἐπάνω αὐ-
τοῦ", ἵνα μὴ [b] πλανᾷ" [c] ἔτι τὰ
ἔθνη", [d] ἄχρι [e] τελεσθῇ" [f] τὰ"
χίλια ἔτη· [g] ⚌ καὶ" μετὰ
ταῦτα δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μι-
κρὸν χρόνον.
4 Καὶ εἶδον θρόνους, καὶ
[h] ἐκάθισαν ἐπ' αὐτοὺς", καὶ
κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς· [i] καὶ τὰς
ψυχὰς" τῶν [k] πεπελεκισμέ-
νων" διὰ [l] τὴν μαρτυρίαν" Ἰη-
σοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ, [m] καὶ" οἵτινες οὐ προσ-
εκύνησαν [n] τὸ θηρίον", οὔτε
[o] ∾ τῇ εἰκόνι" αὐτοῦ, καὶ
οὐκ [p] ἔλαβον" τὸ χάραγμα [q]
ἐπὶ τὸ μέτωπον [r] † [s] καὶ" ἐπὶ
τὴν χεῖρα [t] αὐτῶν· [u] καὶ ἔζη-
σαν", καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ
[x] τοῦ" χριστοῦ [y] — τὰ" χί-
5 λια [z] ἔτη. [a] Οἱ [b] δὲ" λοιποὶ
[c] τῶν

b. πλανήσῃ. c. τὰ ἔθνη ἔτι. n. τῷ θηρίῳ. o ∾ τὴν εἰκόνα.
r † αὐτῶν.

Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Vulg. Andr. Areth. Synopſ. Primaſ. Tychon. Aug. Auctor de prom. (a) ἐμμενῶς αὐτὸν A. αὐτὸν Arm. (b) 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 2. Areth. (c) A. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 11. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Vulg. Andr. 2. Areth. Primaſ. Aug. Auctor de prom. || ⚌ ἔτι 14. ap. Mill. 40. Andr. 1. Tychon. (d) ἄχρι . . ἔτη ⚌ 33. Conf. infra not. z. (e) τελέσῃ Syr. τελεσθῶσι 40. Mt. k. Andr. 2. (f) ⚌ 12. Erasm. Andr. (g) ⚌ A. 7. 8. 9. 14. 16. 29. 33. 38. 40. Mt. k. p. r. Ed. Syr. tol. Vulg. mſ. Primaſ. Aug. Apring. Tychon. Auctor de prom. Sed poſt μετὰ addunt δὲ 29. 30. Syr. (h) ἐκάθισεν ἐπ' αὐτοὺς ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου Aeth. (i) καὶ ταῖς ψυχαῖς Andr. 2. δοκιμάζειν τὰς ψυχὰς Arm. (k) πεπολεμημένων A. (l) *nomen*, Cypr. (m) ⚌ Slav. ed. (n) A. 8. 9. 14. 16. 30. 33. (c. 35.) 38. al. 8. Mt. k. l. p. Ed. Areth. in textu. (o) τὴν εἰκόνα Iidem (exc. 8. 9. 14. 16.) et 32. 34. 41. Mt. r. Erasm. Steph. 3. Ed. Andr. 1* Areth. in textu. || οὔτε τ. εἰκ. αὐτοῦ ⚌ Arm. (p) ἔλαβε 26. 42. Mt. p. r. (q) + τοῦ θηρίου 32. *ejus*, Vulg. ed. (r) ⚌ A. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 13. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Slav. 4. (non 3.) Vulg. ed. Andr. 2. Areth. Cypr. Primaſ. Aug. (s) ἢ 12. Vulg. Andr. ed. Cypr. Primaſ. Aug. (t) + τὴν δεξιὰν Arm. (u) = Aug. καὶ ἀνέζησαν Slav. 3 ut videtur. (x) ⚌ 32. Erasm. Steph. 3. Ed. Andr. 2. (y) ⚌ A. 12. 32. 34. Mt. o. Compl. Erasm. Mill. Ed. Andr. ἕως Arm. (z) ἔτη ad ἔτη proximum ⚌ 7. 9. 14. 16. 29. 30. 33. al. 9. Mt. k. p. r. Syr. || Vſ. 5 ⚌ 11. || τὰ χίλια ἔτη ⚌ Slav. 3. (ſed extat in m.) 4. (a) καὶ μετὰ ταῦτα ἐκ τῶν νεκρῶν οὐδεὶς ἀνέζησεν Arm. (b) ⚌ A. Vulg. ed. || οἱ δὲ] καὶ οἱ B. 12. 16. 32. 38. al. 5. Mt. l. o. Compl. Ed. Vulg. mſ. Areth.

[c] τῶν νεκρῶν" οὐκ [d] ἔζησαν"
[e] ἄχρι" τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη.
[f] αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη.
6 Μακάριος [g] καὶ ἅγιος" ὁ ἔχων
μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώ-
τῃ· ἐπὶ τούτων [h] ὁ δεύτερος θάνα-
τος" οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔ-
σονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ [i] καὶ τοῦ
χριστοῦ", καὶ βασιλεύσουσι
[k] ∾ μετ' αὐτοῦ" [l] χίλια ἔτη".
7 Καὶ [m] ∾ ὅταν τελεσθῇ"
[n] τὰ" χίλια ἔτη, λυθήσεται
ὁ σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς
8 αὐτοῦ· Καὶ ἐξελεύσεται
πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν [o] ταῖς"
τέσσαρσι γωνίαις τῆς γῆς, [p] τὸν
γὼγ καὶ [q] τὸν" [r] μαγὼγ",
[s] συναγαγεῖν" [t] αὐτοὺς" εἰς
[u] + τὸν" πόλεμον, ὧν ὁ ἀ-
ριθμὸς [x] ÷ αὐτῶν" ὡς ἡ ἄμ-
9 μος τῆς θαλάσσης. [y] Καὶ
ἀνέβησαν" ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς
γῆς, καὶ [z] ∾ ἐκύκλωσαν"
τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων,
καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημέ-
νην· καὶ κατέβη πῦρ [a] ἐκ τοῦ
οὐρα-

---

d. ἀνέζησαν. e. ἕως. h. ὁ θάνατος ὁ δεύτερος. k ∾ μετὰ ταῦτα. m ∾ μετά. z ∾ ἐκύκλευσαν. a. ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

(c) τῶν ἀνθρώπων B. 32. 34. *eorum*, Primaſ. Aug. (d) AB. 12. 16. 32. 38. al. 8. Mt. l. o. Compl. Ed. Copt. Slav. 3. Vulg. Andr. 2. Areth. Primaſ. Aug. ἀνεστησαν Andr. 1. (e) AB. 12. 16. 32. 38. al. 5. Mt. l. o. Compl. Ed. Areth. ἀλλ' ἄχρι Slav. 4. non 3. (f) + ὅτι 7. 16. 39. (g) ≡ 14. Slav. 3. (non 4.) nec attingit Andreae comm. ſlavonicus. Orig. Tychon. ed. (h) A. 7. 9. 14. 16. 29. 32. 33. (c. 34. 35.) 38. al. 10. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Arm. Slav. mſ. Vulg. Hippol. Andr. 2. Areth. Primaſ. Alii. ὁ δεύτ. ὁ θάν. 30. (i) ≡ 16. καὶ τοῦ κυρίου I. X. Arm. || + αὐτοῦ Syr. Erp. Vulg. mſ. Fulgent. (k) 9. 16. al. 10. Mt. l. p. r. Ed. καὶ μετὰ ταῦτα 30. (l) ≡ Slav. 3. 4. Fulg. τὰ χ. ἔτη 14. 18. Mt. k. Syr. (m) B. 7. 9. 14. 16. 29. 30. 33. al. 10. Mt. k. l. p. r. Ed. Arm. Slav. 4 (non 3.) Areth. ὅτε τελεσθῇ 12. ὅτε ἐτελεσθησαν Erasm. (n) ≡ 2. 4. 19. (o) ≡ 14. 37. Erasm. (p) + καὶ Arm. (q) ≡ A. Erasm. Andr. 1. (r) μαγὼδ 8. μαγὼθ 11. || + καὶ 11. 12. 17. 32. Vulg. Andr. Primaſ. Aug. + *prehendet*, Arm. (s) συνάγει 12. *congregabit*, Vulg. item Primaſ. Aug. (t) αὐτοῦ 12. || σὺν αὐτοῖς πάντα τὰ στρατεύματα Arm. (u) + A. 7. 9. 14. 16. 30. 37. 38. al. 9. Mt. k. l. p. r. Compl. Ed. Areth. (x) + AB. 7. 9. 14. 16. 29. 30. 32. 35. al. 11. Mt. k. p. r. Ed. (y) ≡ 14. (z) A. 9. 29. 30. al. 7. Mt. k. o. p. r. Compl. (a) Hoc ord. 14. 29. 30. 32. 33. (c. 35.) 38. al. 7. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Erp. Copt. Arm. Vulg. mſ. Andr. 2. Areth. Tychon. Aug. || ἀπὸ τοῦ θεοῦ ≡ A. 12. 18. Ar. pol. Slav. 4. Vulg. mſ. Andr. 1. Primaſ. Tychon. ſemel. Rup.

|| ἐκ

οὐρανοῦ ⸗ ἀπὸ τοῦ θεοῦ" καὶ κα-
10 τέφαγεν αὐτούς. [b] Καὶ ὁ
διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς,
ἐβλήθη" εἰς τὴν λίμνην τοῦ
πυρὸς καὶ [c] θείου, ὅπου [d] ⸭
καὶ" τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευ-
δοπροφήτης· [e] καὶ" βασανι-
σθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς,
[f] εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων".
11 Καὶ εἶδον θρόνον [g] μέγαν
λευκὸν", [h] καὶ τὸν καθήμενον
ἐπ'" [i] αὐτὸν, οὗ ἀπὸ προσώ-
που [k] ἔφυγεν [l] ἡ γῆ καὶ ὁ
οὐρανὸς", καὶ τόπος οὐχ εὑ-
12 ρέθη αὐτοῖς. Καὶ εἶδον
[m] τοὺς νεκροὺς, [n] μικροὺς"
καὶ μεγάλους", [o] ἑστῶτας"
ἐνώπιον τοῦ [p] θρόνου", καὶ βι-
βλία [q] ἠνοίχθησαν"· καὶ [r] ἄλ-
λο βιβλίον [s] ἠνεῴχθη", [t] ὅ ἐ-
στι"

g. λευκὸν μέγαν. i ∾ αὐτοῦ. p. θεοῦ. q. ἠνεῴχθησαν.
r. βιβλίον ἄλλο.

|| ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ⸗ Vulg. mſ. (b) καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς Arm. (c) + τοῦ 32. 33. (c. 35.) al. 3. Mt. k. (d) + A. 7. 9. 14. 16. 30. 32. 33. (c. 35.) 38. al. 13. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Vulg. ed. Andr. 1. Areth. Primaſ. Aug. + ἦν Arm. Slav. 4 (non 3.) Hier. || + ἐβλήθησαν poſt ψευδοπρ. 32. (e) ⸗ Vulg. ed. Primaſ. Caſſiod. (f) ⸗ 12. Arm. Slav. 3. (non 4.) εἰς αἰῶνα αἰῶνος Andr. comm. in Andr. 1. ſed εἰς αἰῶνας αἰώνων in Mt. o. || τῶν αἰώνων = 16** Mt. k. Andr. 2. || + ἀμήν. 16* (g) A. 7. 9. 14. 16. 30. al. 9. Mt. k. l. item p. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. ed. Vulg. Areth. Primaſ. Aug. μέγαν = 26. Mt. r. (h) = 14. (i) 9. 12. 14. 16. 29. al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Ephr. Andr. 1. Areth. αὐτῷ 33. (c. 35.) Ephr. ſemel. Andr. 2. (k) + ἐφοβοῦντο καὶ Arm. (l) ὁ οὐρ. καὶ ἡ γῆ. 10. 37. Mt. o. Compl. Ar. pol. Aeth. Slav. 4. ed. (non 3.) tol. Ephr. Andr. Primaſ. Aug. (m) ⸗ 14. 39. (n) ⸗ 29. 30. al. 4. Mt. p. r. τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικροὺς A. 12. 14. 16. 35. 38. al. 5. Mt. k. o. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Vulg. Andr. Areth. in comm. Iren. Primaſ. Tychon. Ambr. Aug. Alii. (o) = 2. 14. 30. Vulg. mſ. Poſt νεκροὺς pon. 32. al. 3. Mt. l. Method. Areth. || ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου = Primaſ. Aug. (p) AB. 7. 12. 14. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Vulg. Areth. Ambr. *throni Dei*, Auctor de prom. item Auctor ad Novat. (q) A. 11. 14. 32. 33. (c. 35.) Mt. l. Eraſm. Ed. Areth. ἠνοίγησαν Andr. 2. ἤνοιξαν 29. 30. al. 6. Mt. p. r. ἤνοιξεν 9. 16. al. 3. (r) A. 14. 16. 30. 32. 33. (c. 35.) 38. al. 7. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Arm. Vulg. Andr. Areth. (s) ἠνοίχθη A. 7. 29. al. 3. Eraſm. Ed. Areth. (t) ⸗ Arm.

στι" [u] τῆς ζωῆς"· καὶ ἐκρί-
θησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γε-
γραμμένων [x] ἐν τοῖς βιβλίοις",
13 κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. Καὶ
ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς [y] νε-
κροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ", [z] καὶ ὁ θά-
νατος καὶ ὁ ᾅδης [a] ἔδωκαν"
τοὺς [b] νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς"·
καὶ ἐκρίθησαν [c] ἕκαστος" κα-
14 τὰ τὰ ἔργα [d] αὐτῶν". Καὶ
ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐβλή-
θησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυ-
ρός· [e] οὗτος" [f] ὁ θάνατος ὁ δεύ-
τερος ἐστιν· [g] + ἡ λίμνη τοῦ
15 πυρός". Καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέ-
θη ἐν [h] ∾ τῇ βίβλῳ" [i] τῆς
ζωῆς" γεγραμμένος, ἐβλήθη
εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.
1 Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν
καὶ γῆν καινήν· ὁ γὰρ πρῶτος
οὐρανὸς καὶ ἡ [k] πρώτη" γῆ
[l] ἀπῆλθον", καὶ [m] ἡ θάλασσα
οὐκ

y. ἐν αὐτῇ νεκρούς. b. ἐν αὐτοῖς νεκρούς. f ∾ ἐστιν ὁ δεύτερος θάνατος. h ∾ τῷ βιβλίῳ. l. παρῆλθε.

(u) ἡ ζωὴ 7. || + *uniuscujusque*, Prim. Aug. Auctor de prom. (x) = Arm. (y) A. 7. 9. 14. 16. 29. 33. (c. 35.) al. 12. Mt. k. l. p. r. Ed. Slav. 4. 10. Vulg. Areth. Iren. Ambr. item Primaſ. et Aug. νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς 38. Erasm. Vulg. mſ. νεκροὺς αὐτῆς Arm. Vulg. mſ. Tychon. (z) καὶ ὁ θάν. . . ἔργα αὐτῶν = 40. καὶ ὁ θάν. . . ἐν αὐτοῖς = 38. (a) = Arm. ἔδωκε A. Mt. l. (b) A. 9. 14. 16. 29. 30. 32. 33. (c. 35.) al. 8. Mt. k. l. p. r. Ed. Slav. 4. 10. Andr. 2. Areth. Iren. Primaſ. Ambr. Aug. ἑαυτῶν νεκροὺς 37. Compl. Arm. Vulg. mſ. Tychon. *mortuos ſuos, qui in ipſis erant*, Vulg. ed. ἑαυτοῦ νεκροὺς 7. (c) = Slav. ed. non mſ. (d) αὐτοῦ 7. 14. 29. 30. 32. 33. (c. 35.) al. 5. Mt. k. r. Andr. 2. (e) οὗτός ἐστιν ὁ δεύτερος θάνατος = 18. 41. 42. Copt. Slav. 3. Primaſ. Auctor de prom. (Fortaſſe ſaltus a πυρὸς ad πυρός.) (f) ὁ θάνατος ὁ δεύτερος ἐστιν A. 14. 16. 32. 33. (c. 35.) al. 7. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. tol. Vulg. mſ. Areth. ἐστὶν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος 9. 10. 13. 37. Mt. o. Compl. Ar. pol. Slav. 4. 10. Vulg. ὁ δεύτερος θάνατος ἐστὶν 38. ὁ δεύτερος ἐστὶν (absque θάνατος) 29. 30. (g) + A. 7. 9. 14. 16. 29. 30. 32. 33. (c. 35.) 37. 38. 40. 44. al. 9. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Slav. 4. 10. Vulg. mſ. tol. lipſ. 4. 5. (non Erp. Arm. Confer etiam not. e.) Hippol. Andr. Areth. Iren. Fulg. Ansb. Ioachim. (h) 9. 14. 16. 29. 33. (c. 35.) al. 10. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. (i) = 35. (k) = 29. Arm. Slav. 3. (non 4.) Iren. Aug. Primaſ. Tychon. Poſt γῆ pon. Slav. ed. (l) 9. 29. 30. 32. 33. 38. al. 9 Mt. l. p. r. (item ἀπῆλθαν A.) Ed. Areth. Iren. Tert. Tych. *receſſerunt*, Prim. Aug. ἀπῆλθε 2. 4. 11. ap. Mill. 35. Mt. k. Syr. Copt. Aeth. Vulg. (m) τὴν θάλασσαν οὐκ εἶδον. A. || ἐστιν] ἔσται Slav. 3. 4.

2 οὐκ ἔστιν" ἔτι. Καὶ [n] † [o]
τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, ἱερουσαλὴμ
καινὴν εἶδον" καταβαίνουσαν
[p] ἐκ τοῦ οὐρανοῦ*, ἀπὸ τοῦ θεοῦ"
ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην [q] κε-
κοσμένην" τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς.
3 Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης
ἐκ τοῦ [r] οὐρανοῦ", λεγούσης·
ἰδοὺ, ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ με-
τὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκη-
νώσει μετ' αὐτῶν, [s] καὶ αὐ-
τοὶ [t] λαὸς" [u] αὐτοῦ" ἔσονται·
καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς [x] μετ' αὐτῶν
4 ἔσται", [y] = θεὸς αὐτῶν", Καὶ
[z] ἐξαλείψει [a] † [b] πᾶν δάκρυον
[c] ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν",
[d] καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται
ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυ-
γὴ [e] οὔτε πόνος οὐκ ἔσται
ἔτι·

---

b † ἐγὼ ἰωάννης. o. εἶδον τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, ἱερουσαλὴμ καινήν. p. ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. t ∾ λαοί. x. ἔσται μετ' αὐτῶν. a. † ὁ θεὸς

(n) = AB. 7. 9. 12. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. 46. al. 16. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. (ed. habet rec. in marg.) Slav. mſ. tol. Vulg. mſ. Andr. Areth. Iren. Aug. Prim. Tych. Alii. (o) AB. 7. 9. 12. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. 46. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed Syr. Ar. pol. Aeth. Arm. (ed. habet rec. in marg.) Slav. 4. 10. tol. Vulg. mſ. Andr. Areth. Latini. || ἁγίαν] *magnam*, Primaſ. Aug. (p) AB. 16. 29. 30. 32. 33. (c. 35.) 38. al. 7. pluresque. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. 10. Vulg. Andr. 2. Areth. Prim. Tych. Aug. || ἀπὸ τοῦ θεοῦ = 41. Iren. (q) = Mt. k. || καὶ κεκοσμημένην ὡς νύμφην Arm. (r) θρόνου A. 18. Arm. ed. in marg. Vulg. Iren. Ambr. Aug Sed non Primaſ. Tych. Caſſiod. (s) καὶ αὐτοὶ . . θεὸς αὐτῶν] θεὸς ὢν αὐτῶν 12. (t) 7. 9. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. 46. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Vulg. Andr. 2. Areth. Aug. Ambr. Prim. Tych. (non Iren.) (u) αὐτῷ Arm. (x) AB. 16. 29. 30. 35. 38. al. 6. pluresve. Mt. l. p. r. Ed. Syr. Vulg. Areth. Iren. Ambr. || + *in terris*, Vigil. tapſ. || ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν ἔσται = Arm. (y) = 7. 8. 16. 29. 30. 35. 38. al. 11. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Erp. Copt. Slav. 4. Andr. 2. Areth. Primaſ. Ambr. Aug. ſemel. (non Iren. Tych.) αὐτῶν θεὸς A. Vulg. θεὸς ὢν αὐτῶν 12. (z) ἐκλείψει 4. Syr. Areth. (a) = B. 7. 9. 12. 13. (16) 29. 30. 32. 35. 38. al. 15. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Iren. gr. et lat. Andr. 1. Ambr. ſaepe. (non Prim. Tych. Aug.) *Dominus*, lipſ. 6. (b) + ἀπ' αὐτῶν B. 2. 9. 13. 26. 29. 30. 35. 40. 41. 42. Mt. p. r. (c) = 40. 41. (d) καὶ ὁ θάνατος . . . ἀπῆλθον = 12. οὔτε πένθος . . . . ἔτι = 35. (e) + οὔτε νὺξ Arm.

ἔτι· [f] ὅτι" τὰ πρῶτα [g] ἀπῆλ-
5 θον". Καὶ εἶπεν [h] ὁ καθή-
μενος ἐπὶ [i] τῷ θρόνῳ"· ἰδοὺ,
[k] καινὰ πάντα ποιῶ". [l] καὶ
λέγει [m] = μοι·" [n] γράψον·
ὅτι" οὗτοι οἱ λόγοι [o] πιστοὶ καὶ
6 ἀληθινοί" [p] εἰσι. Καὶ εἶπέ

μοι· [q] ∾ γέγονε. ἐγώ εἰμι
τὸ" Α καὶ τὸ Ω, [r s] ἡ ἀρ-
χὴ καὶ τὸ τέλος". ἐγὼ τῷ
διψῶντι δώσω [t] + αὐτῷ"
ἐκ [u] τῆς πηγῆς" τοῦ ὕδατος
7 [x] τῆς ζωῆς" δωρεάν· [y] Ὁ νι-
κῶν [z] ∾ κληρονομήσει"
[a] ταῦ-

---

i. τοῦ θρόνου. o. ἀληθινοὶ καὶ πιστοί. q ∾ γέγοναν· ἐγὼ τό. ∾ γέγονα τό. z ∾ δώσω αὐτῷ.

(f) = A. Erasm. Slav. 3.4. *quae*, Vulg. mſ. (g) ἀπῆλθεν 16 29. 32. 33. al. 5. Mt. k. l. p. Areth. || + ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα. Aeth. (h) + μοι Slav. 3. 4. 10. Arm. (i) A. 9. 12. 16. 29. 33. al. 11. Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. 2. Areth. (k) πάντα καινὰ ποιῶ 16. 30. 32. 33. al. 5. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. καινὰ ποιῶ πάντα A. 35. 37. 38. Mt. o. Compl. Vulg Primaſ. Iren. Alii. (l) καὶ.. εἰσι = 12. *et dicit Dominus: omnia ſcribe, quomodo ii ſermones etc.* Iren. (m) = AB. 7. 9. 16. 29. 30. al. 4. Mt. p. r. Ed. Syr. Ar. pol. tol. Vulg. mſ. Iren. (Primaſ. et Tychon. ap. Beng.) (n) = Primaſ. (o) AB. 16. 29. 30. 35. 38. al. 8. pluresve. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Slav. 3. 4. 10. Vulg. Areth. Iren. Prim. Tych. (p) + τοῦ θεοῦ B. 7. 9. 16. 29. 30. 35. al. 11. Mt. l. p. r. Ed. Syr. Areth. Poſt εἰσι pon. 32. 33. Ar. pol. (q) Receptam habent (B. 1. 10. 41.) Vulg. Primaſ. γέγονε· ἐγὼ τὸ Arm. Ar. pol. γέγονε· τὸ 17. ſi accurate collatus eſt. *Facta ſunt* (γέγοναν) Iren. cujus allegatio hoc ipſo verbo finitur. γέγοναν· (γεγόνασι· 38) ἐγώ εἰμι τὸ. A. 38. γέγονα ἐγώ εἰμι τὸ 39. Slav. 10. γέγονα ἐγὼ τὸ 7. 11. 12. 13. 26. 32. 33. (c. 35.) Mt. k. l. Syr. Andr. 1. Areth. γέγονα τὸ 2. 4. 5. 8. 9. 16. 18. 19. 27. 29. 30. 37. 40. 42. Mt. o. p. r. Compl. Ed. Andr. 2. ἐγώ εἰμι τὸ (absque γέγονε) Copt. Slav. 3. 4. luxov. Tychon. ἐγὼ τὸ Erp. (r) + καὶ 29. 30. al. 3. p. r. (s) = 12. ἀρχὴ καὶ τέλος 32. 37. al. 2. item 46. Mt. l. o. Compl. Areth. (t) + αὐτῷ B. 9. 30. 33. (c. 35.) al. 9. Mt. l. p. r. Areth. (u) = A. Slav. 3. Ante δώσω pon. Slav. 4. (x) = 16. 35. 39. Arab. ζώσης Copt. lipſ. 5. Primaſ. (y) Vſ. 7 = 12. (z) B. 16. 29. 30. 32. 33. (c. 35.) al. 13. Mt. l. p. r. Ed. Slav. 4. 10. Areth. Receptam habent A. (7. 9. 17.) 37. 38. 46. Mt. k. o. Compl. Erasm. Verſſ. Andr. Tert. Cypr. Fulg. Prim. Tych. Caſſiod. Utrumque ſic conjung. δώσω αὐτῷ ταῦτα, καὶ κληρονομήσει ταῦτα Slav. 3.

[a] ταῦτα", καὶ ἔσομαι [b] αὐτῷ
θεὸς, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι
8 [c] ὁ" υἱός. [d] Τοῖς δὲ δειλοῖς"
καὶ ἀπίστοις, [e] + καὶ ἁμαρ-
τωλοῖς" [f] καὶ ἐβδελυγμένοις",
καὶ φονεῦσι καὶ πόρνοις, καὶ
[g] φαρμακοῖς" καὶ εἰδωλολά-
τραις, καὶ πᾶσι τοῖς [h] ψευ-
δέσι", τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ
λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ
θείῳ ὅ ἐστιν, [i] ὁ θάνατος ὁ
9 δεύτερος". Καὶ ἦλθεν [k] † [l] εἷς"
[m] + ἐκ" τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων
τῶν ἐχόντων τὰς [n] ἑπτὰ"
φιάλας [o] τὰς γεμούσας"
[p] — τῶν" ἑπτὰ πληγῶν τῶν
ἐσχάτων, [q] καὶ" ἐλάλησε
μετ' ἐμοῦ, λέγων· δεῦρο,
[r] δείξω σοι [s] ∾ τὴν νύμφην
τοῦ ἀρνίου τὴν γυναῖκα."
10

a. πάντα. d. Δειλοῖς δὲ. g. Φαρμακεῦσι. i. δεύτερος θάνατος. k † πρός με. s ∾ τὴν γυναῖκα τοῦ ἀρνίου. ∾ τὴν γυναῖκα, τὴν νύμφην τοῦ ἀρνίου.

(a) AB. al. 21. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. 10. Vulg. Andr. Areth. Tert. Cypr. Fulg. Prim. Tych. ταῦτα πάντα, Arm. (b) ἐγὼ αὐτῶν θεὸς καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι υἱοί. Arm. Andr. 1. Tert. || αὐτῷ] αὐτῶν A. || αὐτὸς] = A. (c) = A. 7. 9. 16. 29. 30. 32. 35. al. 5. Mt. p. (fortaſſe etiam k. l. o. r.) Compl. Ed. Andr. Areth. (d) AB. al. 25. Mt. o al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (e) + B. 7. 9. 12. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. al. 17. Mt. o** al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Slav. 10. et (omiſſo καὶ) 4. Andr. 2. Areth. Sed non A. Erp. Copt. Arm. Slav. 3. Vulg. Tert. Fulg. Prim. Tych. (f) = Arm. || = καὶ 12. Andr. 1. Tychon. (g) A. al. 25. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. || = Ar. pol. || Idem (ſynonymo uſus vocabulo) repetit poſt εἰδωλολάτραις Arm. (h) ψεύσταις A. Sed Arethas in comm. ψευδέσιν, ait, οὐ τοῖς ψεύσταις. || + *impiis*, Arm. (i) A. 16. 29. 38. Alii multi. Mt. k. p. r. Compl. Ed. (Syr. Arm. Slav. 3. 4. ed. Vulg) Alii aliter. (k) = AB. al. 22. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. (non Arr.) Copt. Aeth. (non Arm.) Slav. 3. (non 4.) Vulg. (non Ipſ. 4) Andr. Areth. Primaſ. εἷς μὲ 9. (l) = 12. ὁ πρῶτος 35. 38. (m) + A. 7. 9. 12. 16. 29. 32. 33. 37. al. 10. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Erp. Aeth. Slav. mſ. et ed. Vulg. Areth. (n) = Slav. 4. Vulg. Tychon. || Primum ἑπτὰ = Ar. pol. (o) γεμούσας 16. 29. 30. 38. al. 3. pluresve. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Andr. 2. Areth. ἐχούσας 35. τῶν γεμόντων A. 12. (p) = 29. 30* 32. 33. 38. al. 4. pluresve. Mt. l. p. r. Ed. Areth. (q) = Arm. (r) + καὶ Slav. 4. Vulg. ed. + ἵνα Slav. 4. ant. (s) τὴν γυναῖκα τοῦ ἀρνίου Vulg. mſ. Tychon. ſemel τὴν νύμφην τοῦ ἀρνίου demidov, Vulg. mſ. Apring. τὴν νύμφην, τὴν γυναῖκα τοῦ

10 Καὶ [t] [u] ἀπήνεγκέ" με [x] ἐν
πνεύματι" ἐπ' ὄρος μέγα
[y] καὶ ὑψηλὸν", καὶ ἔδειξέ
μοι τὴν πόλιν [z] † τὴν ἁγίαν
Ἱερουσαλὴμ, καταβαίνουσαν
[a] ἐκ" τοῦ οὐρανοῦ [b] ∾ ἀπὸ"
11 τοῦ θεοῦ, "Ἔχουσαν τὴν δόξαν
τοῦ θεοῦ [c.] [d] † ὁ φωστὴρ
αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτά-
τῳ, [e] ὡς λίθῳ" ἰάσπιδι κρυ-
12 σταλλίζοντι [f.] [g] "Ἔχουσα" τεῖ-
χος μέγα καὶ ὑψηλὸν, [h] ἔχου-
σα" πυλῶνας δώδεκα, [i] καὶ
ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους
δώδεκα", καὶ ὀνόματα ἐπιγε-
γραμμένα, [k] ἅ ἐστι" τῶν
δώδεκα φυλῶν [l] τῶν υἱῶν"
13 Ἰσραήλ. [m] 'Ἀπὸ ἀνατολῶν",
πυλῶνες τρεῖς· [n] + καὶ"
ἀπὸ βοῤῥᾶ, πυλῶνες τρεῖς·
[n] + καὶ" ἀπὸ [o] νότου", πυ-
λῶνες

U u 2

z † τὴν μεγάλην. b ∾ ἐκ. d † καί. g. ἔχουσάν τε.
h. ἔχουσαν. m. ἀπ' ἀνατολῆς.

τοῦ ἀρνίου A. 33. (c. 35.) 38. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Vulg. Cypr. Firmic. Prim. Tych. ſemel. τὴν νύμφ. καὶ γυν. τ. ἀρνίου Arm. τὴν γυναῖκα (καὶ 13. 32.) τὴν νύμφην τοῦ ἀρνίου 7. 13. 16. 29. 30. 32. al. 12. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Ar. pol. Areth. Cypr. (t) + λαβὼν Arm. (u) ἀπήγαγε Mt. k. (x) = Primaſ. Caſſiod. Ante καὶ ἔδειξε pon. Arm. *ſpiritus*, Ambr. (y) = Slav. 4. Cypr. Firmic. Ante μέγα pon. Arm. Non attingit Andr. || καὶ = 12. (z) = AB. 7. 9. 16. 29. 30. 38. al. 12. Mt. k. l. p. r. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Slav. 4 (non 3.) Vulg. Areth. Cypr. Firmic. Prim. Ambr. || μεγάλην καὶ ἁγίαν 12. 17. 32. 33. (c. 35.) Arm. (a) ἀπὸ 11. 32. 33. (c. 35.) Mt. r. (b) ἐκ 9. 11. 16. 29. 32. 33. (c. 35.) al. 9. Mt. l. p. r. Ed. Areth. || ἀπὸ τοῦ θεοῦ = Vulg. mſ. Hier. Tychon. Caſſiod. (c) + τὴν φωτίζουσαν αὐτὴν 32. (d) = A. 9. 16. 29. 33. 38. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Copt. Slav. 3. 4. tol. Vulg. mſ. Tychon. Beda. Ansb. Rup. Apring. Ioach. καὶ ἐν αὐτῇ φωστὴρ Arm. ὡς φωστὴρ Syr. (e) = 7. 12. 17* 18. 38. Mt. k. Erasm. Andr. 2. Slav. 4. non 3. (f) + καὶ ζῶντι Arm. (g) A. al. 19. Mt. o. al. 4. Erasm. Ed. Andr. (h) Iidem fere, et lipſ. 5. ἔχον Vulg. Primaſ. (i) δώδεκα ad δώδεκα = A. Syr. (k) = Primaſ. Poſt ἅ ἐστι + (τὰ) ὀνόματα A. 7. 9. 16 29. 35. 38. al. 12 et Barb. 2. Mt. l. p. r. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Slav. 3. Vulg. Areth. || καὶ ὀνόματα ἑκάστων ἐπὶ τῶν πυλώνων γεγραμμένα κατὰ τὰς ιβ φυλὰς Arm. (l) = 12. 27. Mt. k*. τοῦ 32. Andr. || τῶν = A. 16. 29. 30* 33. (c. 35.) 38. al. 3. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. (m) 7. 9. 12. 16. 29. 30. 33. (c. 35.) 38. al. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Areth. (n) + καὶ A. 9. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. al. 13. pluresque. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr Copt. Arm. Slav. 3. Vulg. ed. (non tol. demid. lipſ. 4.) Areth. Hier. (o) μεσημβρίας Erasm.

λῶνες τρεῖς· [n] + καὶ" ἀπὸ
14 δυσμῶν, πυλῶνες τρεῖς. Καὶ
[p] τὸ" τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον
θεμελίους δώδεκα, καὶ [q] ἐπ'
αὐτῶν" [r] ÷ δώδεκα" ὀνόματα
τῶν δώδεκα ἀποστόλων [s] τοῦ
15 ἀρνίου. Καὶ ὁ λαλῶν μετ'
ἐμοῦ [t], εἶχε [u] [x] ÷ μέτρον"
κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα με-
τρήσῃ τὴν πόλιν, καὶ τοὺς
πυλῶνας [y] αὐτῆς", καὶ τὸ
16 τεῖχος αὐτῆς. Καὶ ἡ πόλις
τετράγωνος [z] κεῖται", καὶ τὸ
μῆκος αὐτῆς [a] †, ὅσον [b] =
καὶ" τὸ πλάτος [c]. καὶ ἐμέτρη-
σε τὴν πόλιν [d] τῷ καλάμῳ
ἐπὶ [e] σταδίους δώδεκα χιλιά-
δων" [f]. τὸ μῆκος καὶ τὸ πλά-
τος [g] καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς" ἴσα
17 ἐστί. Καὶ [h] ἐμέτρησε" τὸ
τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσα-
ράκοντα τεσσάρων [i] πηχῶν,
μέτρου" ἀνθρώπου, ὅ ἐστιν
18 ἀγγέλου. Καὶ [k] ἦν" ἡ ἐν-
δόμησις τοῦ τείχους [l] αὐτῆς",
ἴασπις· καὶ ἡ πόλις χρυσίον
καθαρὸν [m] ∾ ὁμοία" ὑάλῳ
καθα-

q. ἐν αὐτοῖς. a. † τοσοῦτόν ἐστι. m ∾ ὅμοιον.

(p) = Erasm. (q) A. al. 24. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Vulg. mſ. Andr. Areth. Primaſ. Tychon. (r) + δώδεκα ſ. δεκαδύο A. al. 28. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Arm. Slav. 4. (non 3.) Vulg. Andr. Areth. Sed non lipſ. 6. Prim. Tych. (s) + *et*, Vulg. mſ. Primaſ. (t) + ἀγγέλος Slav. 4. (u) + ἐν ταῖς χερσὶ Slav. 4. item Arm. (x) + A. al. 26. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Slav. 3. 4. Vulg. Andr. 2. Areth. item Primaſ. (y) = αὐτῆς 12. Slav. 3. || αὐτῆς ad αὐτῆς = B. 7. 9. 16. 29. 30. al. 12. Mt. o. p. r. Compl. Ed. || αὐτῆς poſterius] = Slav. 4. Vulg. (z) ἦν Arm. (a) = AB. al. 27. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Slav. 3. 4. Andr. Areth. (b) = B. 7. 9. 16. 29. 30. 33. (c. 35.) 38. al. 13. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr Areth. (c) + καὶ τὸ ὕψος ἐστιν Arm. Deinde pergit: καὶ ἦν τὸ μέτρον τοῦ μήκους αὐτῆς ιβ. χιλ. σταδ. καὶ τὸ πλάτος etc. (d) + ἐν 11. 12. 32. Erasm. Ed. Andr. || + *et portas ejus*, lipſ. 5. (e) σταδίων ιβ. χιλιάδας 35. Primaſ. item Vulg. σταδίων ιβ. χιλιάδων Erasm. Steph. 3. Ed. Andr. (f) + δώδεκα B. 9. 16. 29. 30. 33. al. 12. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Syr. || + εἰς 18. (g) = 35. Ante τὸ πλάτος pon. Vulg. ed. || αὐτῆς] τῆς πόλεως Slav. 4. (h) = 9. 29. 30. 33. (c. 35.) 38. al. 10. Mt. k. l. p. r. Ed. (i) μέτρου Erp. (144 *ſtaturas hominis.*) Vulg. mſ. Primaſ. in ſummario libri V. σταδίων, μέτρου Arm. πηχῶν (omiſſo μέτρου) Slav. 4. non 3. (k) = A. Syr. Aeth. (l) = 32. τῆς πόλεως Arm. (m) ὅμοιον A. 9. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. al. 13. Mt. k. l. o. p. Compl. Ed. (Syr.) Slav. 3. 4. Vulg. Andr. Areth. Tychon.

19 καθαρῷ[n]. [o] — Καὶ" οἱ θε-
μέλιοι [p] τοῦ τείχους" τῆς πό-
λεως [q] παντὶ λίθῳ τιμίῳ [r] κε-
κοσμημένοι". [s] ὁ θεμέλιος ὁ
πρῶτος, ἴασπις· ὁ δεύτερος,
σάπφειρος· ὁ τρίτος, [s] [s] ∾ χαλ-
κηδών"· ὁ τέταρτος, σμάραγ-
20 δος· Ὁ πέμπτος, σαρδόνυξ·
ὁ ἕκτος, [t] ∾ σάρδιος"· ὁ ἕβ-
δομος, χρυσόλιθος· ὁ ὄγδοος,
βήρυλλος· ὁ ἔννατος, τοπά-
ζιον· ὁ δέκατος, [u] χρυσό-
πρασος"· ὁ ἑνδέκατος, ὑάκιν-
θος· ὁ δωδέκατος, [x] ἀμέθυ-
21 στος". Καὶ οἱ δώδεκα πυ-
λῶνες, δώδεκα μαργαρῖται·
ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώ-
νων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου,
καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως,
[y] χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕαλος
22 [z] διαυγής". Καὶ ναὸν οὐκ εἶ-
δον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ κύριος ὁ
θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς αὐ-
τῆς ἐστι, καὶ τὸ ἀρνίον.
23 Καὶ ἡ πόλις οὐ χρείαν ἔχει
τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης,
ἵνα φαίνωσιν [a] † *[b] ∾ αὐτῇ·
ἡ γὰρ" δόξα τοῦ θεοῦ ἐφώ-
τισεν αὐτὴν, καὶ ὁ λύχνος
24 αὐτῆς τὸ ἀρνίον. Καὶ [c] περι-
πατήσουσι τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς
αὐτῆς". καὶ οἱ βασιλεῖς [d] τῆς
γῆς" φέρουσι [e] τὴν" δόξαν [f] =

ss ∾ καρχηδών. t ∾ σάρδιον. z. διαφανής. a † ἐν. b ∾ αὐτῇ γὰρ ἡ.
c. τὰ ἔθνη τῶν σωζομένων ἐν τῷ φωτὶ αὐτῆς περιπατήσουσι.

(n) + καὶ λευκῷ Arm. (o) = A. 29. 32. 33. 38. al. 9. pluresve. Mt. k. l. p. r. Ed. Slav. 4 Vulg. mſ. Areth. Beda. Rup. Ioach. (p) = Arm. (q) + ὅμοιοι 32. (r) = Arm. Tych. || *Fundamenta autem ex omni lapide pretioſo.* Sic, omiſſis reliquis, Primaſ. in textu et comm. (s) ὁ θεμέλιος usque ad ἀμέθυστος vſ. 20. = 12. (ss) καρχηδὼν 35. χαρκηδὸν Copt. (t) A. 9. 16. 29. 33. al. 9. Mt. k. l. p. r. Ed. Areth. (u) χρυσόπασος 29. 30* Mt. p. Alii aliter. (x) ἀμέθυσος 29. 32. 38. al. 7. Mt. k. l. o. Erasm. Andr. Areth. (y) + ὡς Slav. 4, non 3. (z) A. 7. 9. 12. 16. 29. 33. (c. 35.) 38. 46. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. || = Ar. pol. (a) = AB. al. 21. Mt. k. l. p. r. Erasm. Ed. Areth. Primaſ. (b) B. 7. 9. 12. 16. 29. al. 11. Mt. k. p. r. item l. Ed. || γὰρ = Slav. 4, non 3. (c) A. al. 26. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. ed. qu. et mſ. Ar. pol. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Vulg. Andr. Areth. Primaſ. Tych. Haymo. Ansb. Rup. περιπατήσουσιν αὐτῆς Sic 39. Recepta (quae extat in Syr. ed. qu. et in Erp.) eſt ex Andreae ſcholio. (d) = Mt. l. (e) αὐτῷ 9. 16. 29. 32. 46. al. 11. Mt. l. p. r. Ed. αὐτῶν 30. || φέρουσι . . αὐτήν.] *illuſtres facti ſunt e gloria ejus.* qſ. φέρουσι δόξαν ἐκ τῆς τιμῆς αὐτῆς. Arm. (f) = A. 10. 11. 17. 18. 38. Mt. k. Erasm. Ed. Erp. Copt. Aeth. Andr. Primaſ. Tych. Ambr. || τὴν bis] = 29. 30. 32. 46. Alii. Mt. l. p. r. Conf. etiam not. anteced.

καὶ τὴν τιμὴν" [g] αὐτῶν"
25 εἰς αὐτήν. Καὶ οἱ πυλῶνες
αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέ-
ρας [h]· (νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐ-
26 κεῖ·) [i] Καὶ οἴσουσι τὴν δό-
ξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν
27 εἰς αὐτήν" [k]. [l] Καὶ" οὐ μὴ
εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν πᾶν [m] κοι-
νὸν", καὶ [n] ∾ ποιοῦν" βδέ-
λυγμα καὶ ψεῦδος· εἰ μὴ οἱ
γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς

1 ζωῆς τοῦ ἀρνίου. Καὶ ἔδει-
ξέ μοι [o] † ποταμὸν ὕδατος
[p] ζωῆς", [q] λαμπρὸν" [r] ὡς κρύ-
σταλλον", ἐκπορευόμενον ἐκ
τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ
2 ἀρνίου. [s] Ἐν μέσῳ τῆς [t] πλα-
τείας" αὐτῆς καὶ [u] τοῦ πο-
ταμοῦ ἐντεῦθεν [x] ∾ καὶ ἐν-
τεῦθεν" ξύλον ζωῆς, ποιοῦν
καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα
[y] † [z] ∾ ἕκαστον ἀποδιδοῦν"
τὸν

m. κοινοῦν. n ∾ ποιῶν. o † καθαρόν. x ∾ καὶ ἐκεῖθεν.
y † ἕνα. z ∾ ἀποδιδοὺς ἕκαστος seu ἕκαστον. ∾ ἀποδιδοὺς ἑκάστῳ.

(g) τῶν ἐθνῶν 9. 16. 29. 30 32. 33. (c. 35.) 46. al. 14. Mt. l. p. r. Ed. Syr. Slav. 4. || = Slav. 3. (h) + καὶ νυκτὸς Aeth. Arm. Pergit Arm: ἀλλ' ἠνεωγμένοι εἰσιν ἀεί· καὶ νὺξ οὐκ ἔσται, omisso ἐκεῖ, quod abest etiam a Slav. 3, et pro quo Areth. in textu habet ἐν αὐτῇ. (i) Vs. 26 = Erasm. Ἀλλὰ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ τῶν ἐθν. etc. Arm. (k) + ἵνα εἰσέλθωσι. 9. 19. 29. 30. 32** 38. al. 10. Mt. l. p. r. Ed. Areth. Sed nulla versio, praeter Slav. 4. (l) = 12. 13. Vulg. (m) A. 7. 16. 29. 30. 32. 33. (c. 35.) 38. al. 13. pluresve. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. 5. ed. Vulg. Andr. Areth. Iren. Prim. Tych. || *omnis immundus et coinquinatus*, Slav. 4. (n) ποιῶν A. 18. 41. Ed. Arr. (Syr. Vulg. Latini.) ὁ ποιῶν 7. 16. 29. 30. 38. al. 6. Mt. k. p. r. Ed. || = Arm. (o) = AB. 9. 16. 29. 30. 35. al. 12 et Barb. 1. Mt. k. p. r. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Slav. 10. Vulg. Hilar. Primas. Tych. Ambr. Vigil. Fulg. Cassiod. Post ποταμὸν pon. 26. 32. 33. 38. 46. Mt. l. o. Compl. Slav. 3. 4. Andr. Areth. Post ζωῆς pon. Gallicanus unus ap. Bentlej. (p) ζῶντος Arm. Vulg. ms. et ed. sixt. Ambr. Alii. || = Tychon. (q) = 40. Arm. Tychon. (r) καὶ κρυστάλλινον Slav. 4. 10. (non 3. 5.) κρυσταλλίζοντα Arm. (s) + καὶ πορεύεται Arm. + *fluentem*, Vigil. taps. (t) πόλεως 4. Mt. l. Utrumque jung. 18. Loco αὐτῆς habet πόλεως Arm. (u) + τοῦ χείλεος Arm. (x) = 12. 35. καὶ ἐκεῖθεν AB. 7. 16. 29. 33. 38. al. 15. Mt. l. p. r. Ed. Syr. Slav. 4. 10. (non 3. 5.) Arm. Areth. Hilar. || *ex utraque parte*, Latini fere, item Arr. (y) = A. 7. 12. 16. 29. 33. 35. 38. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. ms. et ed. (z) ἀποδιδοῦν] ἀποδιδοὺς B. 9. 16. 35. 38. al. 13. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. ἀποδιδόντα 29. Erasm.

τὸν καρπὸν αὐτοῦ· [a] καὶ τὰ
φύλλα τοῦ ξύλου [b] εἰς θε-
3 ραπείαν τῶν ἐθνῶν. Καὶ
πᾶν [c] κατάθεμα‟ οὐκ ἔσται
[d] ∾ ἔτι″· καὶ ὁ θρόνος τοῦ
θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ
[e] ἔσται″, καὶ οἱ δοῦλοι [f] αὐ-
τοῦ [g] λατρεύσουσιν αὐτῷ·
4 Καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ
5 ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. Καὶ
νὺξ οὐκ ἔσται [h] = ἔτι″· καὶ
[i] οὐ χρεία‟ [k] λύχνου καὶ
[l] φωτὸς″ [m] ἡλίου″, ὅτι κύ-
ριος ὁ θεὸς [n] φωτιεῖ‟ [o] + ἐπ'
αὐτούς· καὶ βασιλεύσουσιν εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. [p]
6 Καὶ [q] ∾ εἶπέ″ μοι· οὗτοι
οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί·

Uu 4 καὶ

c. καταναθεμα. d ∾ ἐκεῖ. h ∾ ἐκεῖ. i. χρείαν οὐκ ἔχου-
σι. ∾ οὐχ ἕξουσι χρείαν. n. φωτίζει. q ∾ λέγει.

Erasm. Slav. 4. Vulg. mſ. Ha: mo. Ante ἑκαστ. pon. B. al. 16. Mt. k. l. p. r. || ἕκαστον] = 35. ἑκάστῳ B. Slav. 4. ἕκαστος 9. 16. 38. al. 10. Mt. p. || *reddens fructum ſuum per XII menſes et per XII annos*, lipſ. unus in marg. (a) καὶ τὰ . . ἔσται ἔτι = 12. καὶ τὰ . . ἐθνῶν = Slav. 4. (b) + καταγγέλλεται 11. 32. 33. Ex Andreae ſcholio. || ἦν θεραπεία Arm. (c) A. al. 23. et Barb. 1. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. 10. Andr. Areth. *deciduum*, Syr. *impurum*, Erp. *maledictum*, Ar. pol. Vulg. Primaſ. ἀνάθεμα (ſervato graeco verbo) Slav. 3. 4. 5. et ed. (d) ἐκεῖ 7. 9. 32. 33. 38. 46. al. 4. Mt. k. l. o. Compl. Andr. Areth. item Ar. pol. Poſt θεοῦ pon. ἐκεῖ 26. Utrumque ſic: ἐκεῖ οὐκ ἔτι ἦν Arm. (e) = 18. ἦν Arm. *erunt* (praecedente *ſedes*,) Vulg. Sed *erit*, Primaſ. Tych. Apring. Fulg. bis. || + *et non erit annus ſuper ſervos Dei*, Aeth. (f) τοῦ θεοῦ 7. Mt. k. Aeth. (g) ἐλάτρευον αὐτῷ, καὶ εἶδον et mox: νὺξ οὐκ ἦν Arm. (h) = 9. 30. 38. al. 7. Mt. p. r. Ed. Auctor de prom. ἔτι A. 2. 19. Ed. Syr. (non Arr.) Vulg. Ambr. Prim. Tych. (i) 7. 9. 16. 38. al. 11. Mt. p. r. item (οὐ χρείαν) 30. Ed. Slav. 10. item (οὐ χρεία ἦν) Slav. 4. οὐχ ἕξουσι χρείαν A. Syr. Arr. Copt. Vulg. Andr. ap. Bentlej. et Wetſt. Palamas. (k) + φωτὸς A. 18. Mt. k. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Slav. 3. 5. ed. Vulg. Andr. 1. et Andr. ap. Bentl. Palamas. Ambr. ſemel. Primaſ. Tych. Poſt λύχνου pon. 38. || λύχνου καὶ = 35. (l) φῶς A. 11. 12. 32. Mt. l. || = lipſ. 5. (m) = 7. 9. 16. 30. al. 9. Mt. p. r. Ed. Ar. pol. Slav. 4. 10. || Legendum videtur vel: φωτὸς λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, vel: λύχνου καὶ φωτός. (n) 7. 16. 30. 35. 38. al. 12. Mt. k. o. p. r. Compl. Ed. Slav. 4. 10. Vulg. ed. φωτίσει A. 12. 42. Palamas. (o) + A. Ed. Palamas. Iren. Ambr. ſemel. Primaſ. Tych. (p) + ἀμήν. Slav. 3. 5, non 4. 10. Ambr. (q) λέγει. 7. 9. 16. 30. 38. al. 11. Mt. k. o. p. r. Compl. Ed.

καὶ κύριος ὁ θεὸς τῶν [r] πνευ-
μάτων τῶν" προφητῶν ἀπέστει-
λε τὸν ἄγγελον αὑτοῦ [s] δεῖ-
ξαι τοῖς δούλοις αὑτοῦ", ἃ
7 δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει. [t] + Καὶ"
ἰδοὺ, [u] ἔρχομαι ταχύ"· μα-
κάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους
[x] τῆς προφητείας" [y] τοῦ βι-
8 βλίου τούτου". Καὶ ἐγὼ
ἰωάννης, ὁ [z] ἀκούων καὶ βλέπων
ταῦτα"· καὶ ὅτε ἤκουσα [a] ∾
καὶ ἔβλεψα", [b] ∾ ἔπεσον"
προσκυνῆσαι [c] ἔμπροσθεν τῶν
ποδῶν τοῦ ἀγγέλου" τοῦ δει-
9 κνύοντός μοι ταῦτα. Καὶ λέ-
γει μοι· ὅρα μή [d]· σύνδου-
λός σου [e] † εἰμὶ, καὶ τῶν
ἀδελφῶν σου [f] τῶν προφη-
τῶν", [g] καὶ" τῶν τηρούντων
τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τού-
του· τῷ θεῷ προσκύνησον.
10 [h] Καὶ λέγει μοι"· μὴ σφρα-
γίσῃς τοὺς λόγους [i] τῆς προ-
φητείας" τοῦ βιβλίου τούτου·
11 [k] ὁ καιρὸς" ἐγγύς ἐστιν. Ὁ
ἀδι-

r. ἁγίων. z. βλέπων ταῦτα καὶ ἀκούων. a ∾ καὶ ὅτε εἶδον. b ∾ ἔπεσα. e † γάρ. k. ὅτι ὁ καιρὸς. ∾ ὁ καιρὸς γάρ.

(r) AB. 7. 9. 16. 30. 32. 38. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Aeth. Slav. 4. 10. (non 3. 5.) Vulg. Andr. in comm. Areth. Prim. πνευμάτων τῶν ἁγίων Copt. κύριος ὁ τῶν πνευμάτων θεὸς τῶν ἁγίων 35. *Spiritus*, lipſ. 5. *et Spiritus*, Vigil. tapſ. (s) = 30* al. 6. Mt. p. r. (t) + A. 7. 9. 16. 30. 32. 35. al. 9. et Barb. 1. Mt. k. p. r. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Slav. 3. 4. Vulg. ed. Andr. 1. Areth. (u) ἔρχεται ἐν τάχει 12. || + ὡς κλέπτης Aeth. (x) = Slav. 4. Vulg. mſ. (y) ταύτης Syr. polygl. Arm. Ambr. (z) A. 12. 16. 30. 35. 38. al. 9. Mt. k. o. p. item r. Compl. Ed. Syr. Vulg. item Arm. Andr. 2. Prim. Caſſiod. βλέπων καὶ ἀκούων ταῦτα 32. 33. Mt. l. Slav. 3. 4. Dionyſ. Andr. 1. Areth. (a) καὶ ἔβλεπον A. Ed. καὶ εἶδον 16. 35. 38. καὶ ὅτε εἶδον B. 7. 9. 30. al. 9. Mt. k. p. r. Ed. (b) ἔπεσα 16. 30. 35. 38. pluresve. Erasm. Steph. 3. Ed. (c) τῷ ἀγγέλῳ Arm. πρὸ ποδῶν τοῦ ἀγγέλου A. Ed. (d) + ποιήσῃς 32. Arr. Vulg. Prim. Aug. + προσκυνήσῃς μοι Aeth. item Arm. Conf. not. ad cap. 19, 10. (e) = A. 7. 9. 12. 30* 32. 33. (c. 35.) 38. 46. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Slav. 3. 4. demidov. Vulg. mſ. Athan. Andr. Areth. Cypr. Beda. Ioach. (f) = Erasm. Arm. Sed hic cum 32. Vulg. ed. Prim. poſt λόγους + τῆς προφητείας. (g) = 12. 32* al. 5. Mt. k. l. o. Compl. Slav. 3. 4. Andr. 2. Areth. Primaſ. (h) = 10. καὶ Aeth. || + πάλιν Arm. (i) = 30. lipſ. 4. τοὺς προφητικοὺς Arm. (k) 4. 16. 27. 39. Mt. l. Slav. 3. Areth. ὁ καιρὸς γὰρ A. al. 14. Mt. k. p. r. Ed. Syr. Copt. Slav. 4. Vulg. ὁ γὰρ καιρὸς 18. 40. Andr. 1.

ἀδικῶν ἀδικησάτω [l] ἔτι", [m] καὶ
ὁ [n] ῥυπαρὸς ῥυπαρευθήτω" ἔτι,
[o] καὶ ὁ δίκαιος [p] δικαιοσύνην
ποιησάτω" ἔτι, [q] καὶ ὁ ἅγιος
12 ἁγιασθήτω ἔτι". [r] † Ἰδοὺ,
ἔρχομαι ταχὺ, καὶ ὁ [s] μι-
σθός" μου μετ' ἐμοῦ, ἀπο-
δοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον
13 αὐτοῦ [t] — ἔσται". Ἐγὼ
[u] † τὸ Α καὶ τὸ Ω, [x] ὁ πρῶ-
τος καὶ ὁ ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ
14 τέλος. Μακάριοι οἱ [y] ∾ ποι-
οῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ",
ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν
ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ
τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς

---

n. ῥυπῶν ῥυπωσάτω. p. δικαιωθήτω. r † Καὶ. u † εἰμι. x. ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος. y ∾ πλύνοντες τὰς στολὰς αὐτῶν.

(l) ἔτι quater = Arm. (m) καὶ ὁ ῥ. ῥ. ἔτι = A. 20. 21. 33. (c. 35.) (n) 7. 9. 12. 16. 30. 38. al. 14. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. ῥυπαρὸς ῥυπανθήτω 18* 32. Orig. bis. || + καὶ ὁ καθαρὸς καθαρισθήτω ἔτι Orig. (o) καὶ ὁ δίκ.. . ἁγιασθήτω ἔτι = Andr. 1. (p) A. 7. 9. 12. 16. 30. 32. 33. (c. 35.) 46. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Ar. pol. Copt. Slav. 3. 4. ed. tol. demid. lipſ. 5. Vulg. mſ. Andr. Areth. Cypr. bis. Fulgent. Prim. Tych. Anſelm. Ansb. Rup. Ioach. *juſtior fiat*, Aug. ter. *fiat juſtus*, Erp. *juſtificetur*, Vulg. ed. || + *qui injuſtus eſt, injuſta faciat adhuc*, Tych. Sic etiam alia translatio ap. Primaſ. pro ὁ ῥυπαρὸς etc. Sed reſpondet id fortaſſe τῷ· ὁ ἀδικῶν etc. || Tacent 36. 37. Aeth. Arm. (q) = 37. Ar. pol. (r) = A. al. 22. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Arm. Slav. 4 (non 3.) Vulg. Andr. 1. Areth. Cypr. Prim. Tych. (s) θυμὸς 30. (t) = 39. Transpon. alii. ἐστιν A. 21. 38. Ed. Syr. || ὡς τὸ e c.] *opera ſua*, Arm. *ſecundum opera ſua*, Vulg. Cypr. Prim. Tych. (u) = A. al. 18. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Slav. 4. (non 3.) Vulg. mſ. Ath. Andr. Areth. Cypr. mſ. Primaſ. Habet Orig. bis. (x) hoc ordine, additoque ἡ et τὸ, A. al. 16. Mt. k. p. r. Ed. Syr. Ar. pol. Aeth. Slav. 3. 4. 5. 10. Vulg. Orig. ſemel. Athan. Cypr. Prim. Tych. Fulg. Caſſiod. || ὁ bis = A. 7. 9. al. 3. || ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος = Copt. Vulg. mſ. (y) A. 7. item, ſed πλυνοῦντες, 38. Ed. Aeth. Arm. ed. in marg. (τηροῦντες in textu.) Vulg. Primaſ. in comm. (nam textus hiat.) Fulg. item, ſed πλατύνοντες, Athan. Praeterea + *in ſanguine agni*, Vulg. ed. Arm. ed. in m. Rec. habent Tert. Cypr. Tych. || αὐτοῦ] ἐμοῦ Andr. 2. Areth. ap. Bentlej. || *qui conſcientias ſuas bonis actibus mundaverunt*, Caſſiod.

15 τὴν πόλιν. [z] Ἔξω [a] † οἱ
κύνες καὶ οἱ Φαρμακοὶ [b] καὶ
οἱ πόρνοι" καὶ οἱ Φονεῖς καὶ
οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ [c] πᾶς =
ὁ; Φιλῶν καὶ ποιῶν" ψεῦδος.
16 Ἐγὼ ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν
ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑ-
μῖν ταῦτα [d] — ἐπὶ" ταῖς ἐκ-
κλησίαις· ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα
[e] καὶ τὸ γένος [f] † δαβὶδ, [g] ὁ
ἀστὴρ [h] ὁ λαμπρὸς [i] ὁ πρωϊνός"·
17 Καὶ [k] τὸ πνεῦμα" καὶ ἡ νύμ-
φη [l] λέγουσιν"· [m] ἔρχου"· καὶ
ὁ ἀκούων εἰπάτω· [m] ἔρχου"·
καὶ ὁ διψῶν [n] ἐρχέσθω", [o] † ὁ
θέλων [p] λαβέτω" ὕδωρ ζωῆς
δωρεάν. [q]

Μαρ-

a † δὲ. f † τοῦ. i. καὶ ὀρθρινὸς. m. ἐλθὲ. n. ἐλθέτω.
o † καὶ. p. λαμβανέτω τὸ.

(z) ἐξῆλθον Arm. (a) = A. al. 24. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Aeth. Slav. 4. Vulg. Hippol. Ath. Andr. Areth. Cypr. Tychon. (habent lipſ. 5. Prim. Fulg.) καὶ ἔξω Ar. pol. Slav. 3. tol. (b) καὶ αἱ πόρναι 12. || = Arm. Alii transp. || οἱ = Erasm. Hippol. Andr. 1* (c) οἱ ποιοῦντες τὸ 18. Copt. || καὶ ποιῶν = Arm. Slav. 4. Ante Φιλῶν pon. 11. 32. 33. (c. 35.) Mt. l. Slav. 4. (non 10.) Hippol. Ath. Areth. || ὁ = A. al. 10. Mt. o. p. r. Compl. Ed. Hippol. Ath. (d) = 4. 11. 12. Mt. k. l. Erasm. Ed. Arm. Slav. 3. (non 4.) Andr. 2. Areth. item (*vobis ſeptem eccleſiis*) Primaſ. ἐν A. 18. 21. 38. Ed. Slav. ed. Vulg. Athan. Andr. 1. (e) + τοῦ ἰεσσαὶ Slav. 4. = εἰμι ἐκ τῆς ῥίζης καὶ ἐκ τοῦ γένους Arm. (f) = A. multi alii. Mt. o. al. 4. Ed. Ath. Andr. Areth. || τοῦ δαβὶδ poſt ῥίζα pon. Slav. 10. (g) + καὶ ὁ λόγος 32. + καὶ 7. 35. Mt. o. Arm. Arr. Andr. + ὡς Syr. (h) ὁ λαμπρὸς (καὶ A. Vulg.) ὁ πρωϊνὸς A. 7. 9. 16. 30. 38. 46. al. 14. Mt. k. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Copt. Aeth. Slav. 4. 10. et ant. in ora. Vulg. Ath. Andr. Prim. Tych. Vigil. ὁ πρωϊνὸς ὁ λαμπρὸς 4. 32. 33. 40. Mt. l. Ar. pol. Slav. 3. 11. Areth. ὁ λαμπρὸς = 35. Erp. *matutina et lucifer*, Slav. ed. || + *ſponſus et ſponſa*, Tychon. in regul. ſed non in comm. Conf. not. k. (i) Vid. not. praeced. (k) *ſponſus*, lipſ. 5. 6. Vulg. mſ. + *et ſponſus*, lipſ. 4. + *et ſponſus, qui futurus ſum*, Arm. (l) λέγουσα 35* ut videtur. (Aeth.) Vulg. mſ. Athan. Andr. 1. in comm. ut videtur. || + σοι Slav. 3. 4. (m et n) A. al. 26. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Ath. Andr. Areth. || ἐρχέσθω] + πρός με Slav. 3. (o) = A. al. 20. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Copt. Aeth. Slav. 3. 4. tol. Vulg. mſ. Ath. Andr. Areth. Tychon. Haymo. Habent 33. 38. 46. etc. Syr. Arr. Arm. (p) A. 7. 9. 12. ap. Wetſt. 30. 32. (non 33.) 35. 38. 46. al. 12. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Ath. Andr. Areth. (q) Vſ. 18. 19. = 12. Vſ. 18. ad fin. = tol. Vulg. mſ.

18 [r] Μαρτυρῶ ἐγὼ˝ παντὶ [s] ⁜
τῷ˝ ἀκούοντι τοὺς λόγους [t]
[u] τῆς προφητείας˝ τοῦ βι-
βλίου τούτου· ἐάν τις [x] ἐπι-
θῇ˝ [y] ἐπ᾽ αὐτὰ˝, [z] ἐπιθήσει˝
ὁ θεὸς [a] ἐπ᾽ αὐτὸν˝ τὰς [b] πλη-
γὰς τὰς γεγραμμένας ἐν
19 [c] ⁜ τῷ˝ βιβλίῳ τούτῳ. Καὶ
ἐάν τις [d] ἀφέλῃ˝ ἀπὸ τῶν λό-
γων [e] τοῦ βιβλίου˝ τῆς προφη-
τείας ταύτης, [f] ἀφελεῖ˝ ὁ
θεὸς [g] τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ
[h] τοῦ ξύλου˝ τῆς ζωῆς, καὶ
[i] ἐκ˝ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, [k] †
[l] τῶν γεγραμμένων˝ ἐν [m] ⁜
20 τῷ˝ βιβλίῳ τούτῳ. [n] Λέγει
ὁ

r. Συμμαρτυροῦμαι γάρ. x. ἐπιτιθῇ. y. πρὸς ταῦτα. d. ἀφαιρῇ. e. *βίβλου.* f. ἀφαιρήσει. h. *βίβλου* k † καὶ.

(r) AB. al. 23. Mt. k. o. p. r. Compl. Ed. Syr. Arr. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. Vulg. mſ. Andr. Prim. (qui cum demid. poſt *ego* addit *Joannes.*) Tych. Beda. Ioach. μαρτύρομαι ἐγὼ 11. Mt. l. Areth. μαρτύρομαι γὰρ 33. c. 35. (s) AB. 7. 9. 11. 16. 30. 32, 33. (c. 35.) al. 4. pluresve Mt. k. l. p. r. Ed. Andr. 1. Areth. (t) + τούτους Slav. 4. (u) = Ar. pol. Aeth. || Mox τοῦ βιβλίου = 2. 4. 16. (x) A. al. 26. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. 2. Areth. (y) Iidem fere. ἐπ᾽ αὐτῷ 30. ἐπὶ ταῦτα Slav. 10. ἐπὶ ταῦτα καὶ Slav. 4. || = Tychon. (z) ἐπιθήσαι 9. 16. al. 7. Mt. o. p. item r. Compl. Ed. ἐπιθήσοι Mt. k. ἐπιθήσεται 35. 38. ἐπιθῇ Andr. 2. (a) = A* Ante ὁ θεὸς pon. 32. 33. 37. Mt. l. o. Compl. Areth. Ambr. ἐπ᾽ αὐτῷ A** 11** (b) + ἑπτὰ 32. 33. al. 3. Mt. l. o. Compl. Ed. Arm. Slav. 3. (non 4. 10.) Andr. Areth. in textu. (c) + A. caeterique. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (d) A. al. 21. Mt. l. o. p. r. Compl. Ed. Andr. Areth. ἀφελεῖται B. Alii aliter. (e) AB. al. 20. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. || = Ambr. Tychon. || (τῶν) τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου (τούτου) Arm. Slav. 3. 4. 10. ant. lipſ. 4. || τῆς προφητείας = Aeth. (f) AB. 7. 30. 32. 33. (c. 35.) al. 4. Mt. l. Ed. Andr. 1. Areth. ἀφελοι 38. al. 9. Mt. k. o. p. r. Compl. Ed. Andr. 2. ἀφέλαι 9. 16. al. 2. ἀφέλῃ 26. 29. || + *et diminuet*, Arm. (g) *nomen ejus ex libro vitae*, Arr. (h) AB. al. 24. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. (non Arr.) Copt. ap. La Croze. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. 10. 11. demidov. lipſ. 6. Vulg. mſ. Andr. 1. Areth. Tych. Sed *de libro*, Ambr. Primaſ. (i) = A. 10. 38. Eraſm. Ed. (k) A. al. 22. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Erp. Copt. Aeth. Arm. Slav. 3. 4. 10. Andr. Areth. (l) τῆς γεγραμμένης Slav. 3. 4. 10. (m) + A. caeterique. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Andr. Areth. (n) + *et is, cui oculi duo, videat; et is, cui aures duae, audiat*, Ar. pol.

ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· [o] ναὶ"
[p] ἔρχομαι" ταχύ. ἀμὴν,*
[q] † ἔρχου, κύριε ἰησοῦ [r].

21 [s] Ἡ χάρις τοῦ κυρίου [t] † ἰη-
σοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων
[u] τῶν ἁγίων". [x] †

---

q † ναί. t † ἡμῶν. u. ὑμῶν. x. Ἀμήν.

(o) = Arm. Prim. ὅτι 41. ναί· ἀμήν. demid. Sic etiam 44, omiſſa reliqua libri parte. (p) ἔρχου Vulg. mſ. Andr. 1. in textu ἔσται καὶ ἐλεύσεται Erp. (q) = AB. 12. 29. 32. 33. Alii. Mt. l. Ed. Syr. Arr. Copt. Arm. Slav. mſ. (non 10.) Vulg. Andr. ap. Bentlej. Areth. (r) + χριστὲ 32. 38. al. 4. Mt. l. Erp. Copt. Arm. Slav. 3. 4. Andr. Areth. Primaſ. (s) Vſ. 21. = Primaſ. (t) = AB. al. 16. Mt. k. o. p. r. Compl. Ed. Ar. pol. Aeth. Slav. 4. 10. (non 3. 5.) Vulg. mſ. Andr. 1. Areth. || ἡ χάρις τοῦ χριστοῦ μετὰ A. 12. 20. 32. Mt. l. Areth. ἡ χάρις τοῦ κυρίου μετὰ Ar. pol. (u) = A. Ed. Vulg. mſ. τῶν ἁγίων B. 7. 9. 12. 16. 30. 32. 33. (c. 35.) 38. al. 17. Mt. o. al. 4. Compl. Ed. Syr. Copt. Arm. Slav. 3. 4. 5. 10. Vulg. mſ. Andr. Areth. (x) = A. Ed. Vulg. mſ. Andr. 1. Areth. in comm. || Hypographae: ἀποκάλυψις ἰωαννοῦ A. τέλος τῆς ἀποκαλύψεως. Codd. Compl. *Explicit liber apocalipſis ſancti Iohannis apoſtoli.* lipſ. 5. λόγοι κδ. κεφάλαια οβ. Andr. κεφάλαια οβ. Areth. *Capp. XXXIV*, Caſſiod. *Verſus MDCCC*, Cod. lat.

APPEN-

APPENDIX.

DIATRIBE

in locum I Ioann. 5, 7. 8.

Ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες [ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ πατὴρ, ὁ λόγος, καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσι. Καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ] τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα· καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν.

Quae uncis inclusimus, spuria sunt, ideoque e sacro contextu eliminanda. Nam absunt a CODICIBVS graecis AB. (C hiat a cap. 4, 3. ad 3 Ioann. 3. DEF. vero non continent epistolas catholicas.) G. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. (Stephani ια, qui ubinam hodie lateat, ignoratur.) 9. (Stephani ιγ. nunc in biblioth. publ. Cantabr. Kk. 6. 41.) 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. (extat comma nostrum in 34. britannico illo s. Montfortiano s. Dublinensi, de quo postea.) 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. (44. indicat codices Vallae, de quibus infra.) 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. (53 mutilus est hoc loco.) 54. (55 continet solam Iudae epistolam.) 56. 57. (58 est idem ille codex, qui antea sub numero 22 excitatus fuit. Wetstenius enim hunc librum in prolegomenis suis duabus siglis diversis insignivit eundemque bis numeravit; quem errorem ipse agnovit in tabula generali, omnium codicum nomina simul exhibente, prolegomenis adjuncta.) 59. 60. 61. 62. 63. (In priore nostra editione numerus 63 notabat codicem harlej. 5552. quem nunc, quia in epistolis catholicis collatus nondum est, prorsus omisimus. Tenendum vero est, hunc quoque harleja-

num omittere verſum noſtrum ſeptimum, teſte clar. Porſon in letters to Mr. Travis pag. 131.) 64. (In priore editione hoc numero inſignitus fuerat codex Pariſienſis S. Genovevae, qui quoniam nil aliud eſt quam editionis erasmicae primae apographum, in cenſum venire haud meretur, licet cum illa editione dictum noſtrum omittat. In hac editione noſtra ſecunda numeros 63 et 64 attribuimus duobus codicibus Caeſareis vindobonenſibus, in catalogo codicum, praefationi hujus voluminis ſubjecto, nominatim laudatis.) 65. 66. 67. 68. 69. (70 curſim tantum in his libris a Birchio inſpectus, non citatur ad h. l.) 71. 72. 73. (74 Acta tantum continet.) 75. 76. 77. (cf. Birchii prolegom.) 78. 79. 80. (81 curſim tantum inſpectus non citatur ad h. l.) (82. a cl. Engelbretho collatus, nec, ad h. l nec quantum obſervare potui, alibi in epiſtolis cathol. a Birchio laudatur.) 83. (habet tres teſtes coeleſtes in *margine* manu *recenti* adjectos.) 84. (85 non continet epiſtolas cathol.) 86. 87. 88. 89. (e codicibus 84. 87. 88 et 89 decerptas lectiones complexus eſt Wetſtenius ſub numero 56 ſupra excitato.) (90 e catholicis tantum Iacobi epiſtolam continet:) (91. curſim inſpectus, non excitatur ad h. l.) 92. 93. 94. 95. (In hoc codice Beſſarion, qui olim ejus poſſeſſor fuit, ſua manu in margine notavit: „ἐν τῷ λατίνῳ· *ſicuti tres ſunt qui teſtimonium dant in coelo, pater, verbum et ſpiritus ſanctus.*“) 96. (in 97 epiſtolae cathol. non exſtant.) 98. Praeterea Birchius ad h. l. laudat tres codices, quorum notitia e prolegomenis peti nequit, ſcil. Laurentianum Plut. VI. 37. et Venetos duos, 701. (niſi hic eſt Florentinus S. Marci 701, hoc eſt noſter 91, quem ad h. l. non laudari modo notavimus,) ac 707. Ad hos accedunt ex Birchii in varias lectiones Evangeliorum prolegomenis Codex Meſſanenſis 2 Monaſterii S. Baſilii, et Codex bibliothecae Landolinianae Syracuſis. Sequuntur codices a cl. Matthaei collati: a. b. c. d. e. f. g. k. l. m. Caeteri a Matthaeio examinati (h. tz. ξ. χ. ψ.) tota illa pericopa, cujus pars verſus noſter 7 eſt, carent. Teſtium verſum iſtum νοθείας accuſantium agmen claudant codices, paſſim a viris doctis, qui hoc ſaltim loco eos examinarunt, laudati. Nempe apud Simonium Pariſini olim Regii 1885 et 2147. ac Colbertini 6123. 4785. 6584. (quem Simonius addit, 871, is eſt noſter 62.) Apud Blanchinium codices bibliothecae S. Mariae in Vallicella 4. et in monaſterio S. Mariae Cryptoferratae 3. Apud Lamium codices Florentini ad minimum 2. (decem Lamius laudat; cum igitur Birchius octo nominatim excitarit, ſuis numeris 84—91 a nobis ſupra inſignitos, reſtant

ſaltim

ſaltim 2, fortaſſe plures etiam; nam Bandinio teſte in *omnibus* Florentinis verſus 7 deſideratur.) Apud Marſhium cod. biblioth. publ. Cantabr. Mm. 6. 9. et Millii Cant. 3. in epiſtolis nondum collatus. Apud Wetſtenium Wakiani 5 et Caeſaris de Miſſy lectionaria 2. (tertium eſt noſtrum Lect. 5.) Apud Goldhagenium codex Molshemenſis; ap. Sinnerum Bernenſis; ap. Uffenbachium fragmentum Aymonii; ap. Eduard. Clarke Scorialenſes 2; ap. Porſonum codex olim Bentlejanus nunc in Collegio Trinitatis Cantabrigiae; ap. Caslejum codex biblioth. Reg. Angl. 1. B. 1. niſi hic ſit noſter cod. 20. Utrum codex Venetus ap. Burnetum diverſus ſit a Venetis ſupra num. 93—97 laudatis, neſcimus.

Habes hic, ſi deducendos omnes deducas, codices graecos, nominatim excitatos, 132, quos viri docti examinarunt et dicto noſtro carere diſertis verbis teſtati ſunt. His porro addendi ſunt Barberini (praeter C et 73.) 6 et Pariſini in bibliotheca quondam regia aſſervati 8, quorum vero nomina ac numeros ignoramus *). Quin confidenter pronuntiare auſim, in nulla bibliotheca Europaea extare codicem ullum graecum, in quo comma ſeptimum legatur; talis enim ſi ullibi repertus fuiſſet, theſaurus tam rarus atque exoptatus dudum in publicam lucem eſſet productus.

Itaque verba iſta ἐν τῷ οὐρανῷ usque ad ἐν τῇ γῇ (incluſive) extant *in graeco codice nullo, praeter unicum* 34. nunc *Dublinii* ſervatum, antea Montfortianum, et olim jam *britannici* nomine excitatum ab Eraſmo, qui in Apologia ad Stunicam „Repertus eſt, inquit, apud Anglos graecus codex „unus, in quo habetur, quod in vulgatis (etiam in edit. „Eraſmi 1 et 2) deeſt. Scriptum eſt enim hunc ad modum: „ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, πατὴρ, λόγος καὶ πνεῦμα, „καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσιν. καὶ τρεῖς εἰσιν μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, πνεῦμα, „ὕδωρ καὶ αἷμα. εἰ τὴν μαρτυρίαν etc. Quanquam haud ſcio an ca„ſu factum ſit, ut hoc loco non repetatur, quod eſt in grae„cis noſtris (etiam in edd. Er. 1 et 2.) καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν. „*Ex hoc* igitur codice *britannico repoſuimus*, quod in no„ſtris (codd. et edd.) *dicebatur* deeſſe, *ne cui ſit cau„ſa calumniandi*; quanquam et hunc ſuſpicor *ad Lati-*

„no-

*) Traviſius, qui anno 1791 bibliothecae iſtius codices inſpexit, teſtatus eſt in *Letters to Gibbon* ed. 3. p. 397. extitiſſe illo tempore in hac bibliotheca codices graecos 26, primam Ioannis epiſtolam continentes; inter hos eſſe 3 hoc noſtro loco mutilatos aut laceros, a reliquis autem 23 comma ſeptimum abeſſe. Jam cum 15 tantum regios in noſtrum catalogum retulerimus, patet, 8 regios addendos adhuc eſſe iis, quos ſupra enumeravimus.

„*norum codices fuiſſe caſtigatum.*" Noſter codex 34. ſ. Dublinenſis, antehac Montfortianus, ſic habet: Ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, πατήρ, λόγος, καὶ πνεῦμα ἍΓΙΟΝ, καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσι. Καὶ τρεῖς εἰσὶν ἋΟΙ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, πνεῦμα, ὕδωρ καὶ αἷμα. Εἰ τὴν μαρτυρίαν etc. Itaque in excitandis codicis britannici verbis, omittendo et ἅγιον et οἱ, bis lapſus eſt Erasmus, ſive ea memoriter nec denuo inſpectis ſchedulis ex Anglia miſſis laudaverit, ſive negligenter ex iſtis ſchedis transſcripſerit, ſive is, qui ſchedas miſerat, in deſcribendis codicis verbis paulo negligentius verſatus fuerit. Atqui e duplici hac codicis britannici, *prout* Erasmus eum l. c. laudavit, a Dublinenſi differentia, cogi poſſe putarunt nonnulli, alium eſſe Britannicum, alium Dublinenſem; atque hinc porro evincere ſtuduerunt, *duos* extare aut ſaltem extitiſſe codices graecos manu ſcriptos, in quibus comma ſeptimum legeretur. Sed vani ſunt hi patronorum iſtius commatis conatus. Nam quibus verbis ille verſus in codice britannico conceptus fuerit, non tam certo ex apologia ad Stunicam, ubi in transcurſu tantum iſte codex ejusque textus commemoratur, quam ex editione Erasmica tertia, quae eodem cum apologia anno prodiit, definiri poteſt. Erasmus enim, „*ex hoc*, inquit, „*codice britannico repoſuimus* (in editione tertia) quod in noſtris dicebatur deeſſe." Atqui *tertia* Erasmica in verbis controverſis ἐν τῷ οὐρανῷ . . . ἐν τῇ γῇ *a codice Dublinenſi (eodemque* britannico) *ne unica quidem literula differt.* Quin ad ejusdem codicis ſidem *commate* etiam *octavo* Erasmus ter articulum τὸ (in duabus prioribus editionibus recte appoſitum temere delevit, et duabus tantum rebus. ſervata priorum editionum ſuarum lectione, a Dublinenſi (*ſeu* britannico) diſceſſit; nempe retinuit καὶ ante ὕδωρ et clauſulam καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν. — Caeterum Dublinenſis codex, utpote ſeculo demum XV aut XVI ſcriptus. recentiſſimus, eſt ac manifeſto e latina vulgata interpolatus. Prodit hoc non ſolum articulus ſexies in nominandis ſex teſtibus perperam neglectus, ſed clarius adhuc idem inde patet, quod *unicus* hic codex *cum vulgata* legat vſ. 6. ὅτι ὁ χριστός ἐστιν ἀλήθεια, loco ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια, et vſ. 20. καὶ ὦμεν (loco ἐσμὲν ἐν τῷ ἀληθινῷ. *Talis* teſtis, isque *unicus*, ne minimam quidem auctoritatem habere poteſt contra *omnium* graecorum codicum fidem.

Provocant quidem ad Berolinenſem etiam codicem, vulgo *Rauianum* dictum, in quo comma ſeptimum omnino legitur. Sic enim ille habet: ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρα-

οὐρανῷ, ὁ πατὴρ καὶ ὁ λόγος καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσι. καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα. Εἰ τὴν μαρτυρίαν etc. Sed quod viri docti dudum viderant, librum hunc apographum eſſe editionis Complutenſis, hujus vitia adeo typographica fideliter repraeſentans, id nos ipſi veriſſimum eſſe deprehendimus, cum librum illum diligentius tractaremus atque cum bibliis Complutenſibus ex parte conferremus. Docuimus autem *Symbolarum* noſtrarum *criticarum* Parte I. pag. CLXXXXI. lectiones Rauianas a Complutenſibus discrepantes, (tales enim ad occultandam fraudem paſſim adſperſae ſunt), hauſtas eſſe ex editionis Stephanicae tertiae ſive textu ſive margine. Idem poſtea uberius adhuc ſingulari libello, qui inſcribitur: Codicis mſti N. T. graeci Rauiani examen, Berolini 1796. demonſtravit cl. Pappelbaum, qui *totum* codicem, quod ante ipſum nemo operae pretium duxerat, curatiſſime examinavit, et improbi laboris fructum reportavit hunc, ut invictis argumentis planiſſime docere poſſet, codicis illius *maximam partem* (etiam epiſtolas catholicas) omnino exſcriptam eſſe ex editione complutenſi, admixtis tamen lectionibus non aliunde quam e Stephani textu et margine deſumtis, *reliquam* autem *partem* (nimirum inde a Marci 5, 20. usque ad finem Ioannis, et Rom. 1—6. dimid. ac cap. 13—16.) apographum eſſe editionis Stephani tertiae, paſſim tamen adſperſis hic quoque lectionibus nonnullis partim e margine Stephani, partim ex editione Complutenſi compilatis. Quare cum fraus impoſtoris oppido manifeſta ſit, Rauianus liber in cenſum nullo modo venire poteſt.

Utrum *Laurentius Valla* in graecis ſuis codicibus, a nobis ſupra num. 44. indicatis, comma ſeptimum legerit nec ne, diſputarunt viri docti. Cum enim ſaepe diſſenſum graecorum librorum a latinis notet, hoc autem loco nullius inter utrosque discrepantiae mentionem faciat, collegerunt inde nonnulli, in graecis Vallae codicibus comma 7 aeque extitiſſe ac in latinis. Verum 1) latini etiam codices praeſtantiores illud comma omittunt. Tales igitur ſi habuit Valla, imo ſi ſaltem unum alterumve hujus generis librum habuit aut novit, non erat cur graecorum a latinis diſſonantiam h. l. urgeret. 2) Multas alias etiam graecorum codicum a latinis discrepantias, utut commemoratione dignas, ſilentio praeterivit, praeſertim in hac epiſtola, cui parca manu notulas ſuas adſperſit. Sic vſ. 6. notare neglexit graecorum πνεῦμα, pro quo latini habent *Chriſtus*, nec vſ. 20. ullam notavit codicum differentiam. 3) Generatim tenendum eſt, Vallam tum

tum demum ad codicum discrepantias solere animum advertere, ubi ad graecorum librorum fidem Vulgatam latinam corrigi debere, indicare vult. Sed versum 7 ex auctoritate graecorum codicum delere, res periculi plenissima videbatur Vallae. Hinc prudenter nostrum locum sicco praeterivit pede.

Qui *Robertum Stephanum* in codicibus suis versum 7 invenisse contendunt, fallantur. Etsi enim in margine tertiae suae editionis septem tantum e sedecim libris suis excitat, qui aliquid h. l. omittant, et in his nil deesse indicat praeter verba ἐν τῷ οὐρανῷ, posito ante ἐν obelo et post οὐρανῷ semicirculo, finium quousque obeli vis extendatur indice: tamen, quicquid contra dixerit Travisius, abunde confutatus a Porsono et Marshio, extra omnem dubitationem positum jam est, 1) Stephanum non habuisse codices epistolarum catholicarum manuscriptos plures quam septem illos δ. ε. ζ. θ. ι. ια. ιγ. caeterasque codicum siglas, si quae in margine occurrant, (occurrunt vero in tribus Ioanneis epistolis praeter septem illas nullae,) mera esse vitia typographica, in ora Stephanica admodum frequentia; 2) ab hisce septem codicibus non solum verba ἐν τῷ οὐρανῷ, sed etiam sequentia usque ad ἐν τῇ γῇ (inclusive) abesse, ac consequenter semicirculum, in latinis Stephani editionibus 1539 et 1540 recte (i. e. post *in terra*) positum, in graeca alieno loco esse insertum; quem errorem alibi etiam Stephani operae non raro errarunt. Rogo vero Lectores, ut hic conferre non graventur quae de Stephani codicibus in Prolegomenis hujus editionis meae parti priori praemissis pag. XVI—XXX disputavi. Quin sphalma in ponendo circello a Stephano operisve ejus commissum vel eo jam manifestissime patet, quod nullus omnino extat codex graecus, qui ἐν τῷ οὐρανῷ omittat, et reliqua retineat. Quis igitur tam erit vecors, ut sophisticis declamationibus persuaderi sibi patiatur, contigisse Stephano tam esse felicem, ut codices *septem* in manus ejus pervenirent, quorum similis *ne unicus quidem* in omnibus Europae bibliothecis reperiri potuit, quamquam anxie quaesitus. Aut proferant dicti illius patroni vel unicum! Aut si hoc se non posse fateri cogantur, doceant saltem, qui fieri potuerit, ut *septem* illi, ad unum omnes perirent intra annum 1550 et 1700, hoc est tempore, quo libri manuscripti graeci summo studio undique conquirerentur, magno pretio emerentur, et summa solicitudine in bibliothecis asservarentur. Profecto, si miracula praetexere nolint, e tricis, quas ipsi struxerunt sibi, expedire se non poterunt. Vix enim comminisci potuissent,

tuissent quidquam tam incredibile, quam est illa de codicibus Stephanicis fabula.

Aeque vana sunt dudumque explosa caetera omnia, quae de codice vaticano aliisque verba controversa exhibentibus manuscriptis libris olim narrari solebant, taliumque commentorum auctores vel mendacii vel erroris convicti sunt. Codex autem Guelpherbytanus a Knittelio primum in publicam lucem protractus, habet quidem in textu versum septimum plane ut in editis libris legitur; sed ab eadem manu adjectas etiam h bet versiones latinas Vatabli, Castalionis et Bezae: unde patet, non ante seculi XVI finem scriptum eum esse. — Verissimum igitur est, NVLLVM CODICEM graecum inveniri adhuc potuisse, qui comma controversum a prima manu exhibeat, praeter *unicum* Dublinensem seu Britannicum.

Non legitur in EDITIONIBVS Erasmi prima et secunda, Aldi, Gerbelii, Wolphii Cephalaei, Colinaei, graeco anglicana Macii, Harwoodi, Matthaei; in Bowyeriana uncinulis, in Knappiana vero duplicatis uncinis inclusum est, quibus ea notavit Knappius, quae spuria esse haud dubitabat. Nec habetur in editionibus *versionis Lutheri* quae ipso vivo prodierunt, imo nec in multis aliis post Lutheri obitum excusis; neque legitur in latina Tigurinorum versione. Extat quidem in germanica eorundem, item in Castellionis ac belgica et vetere anglicana translatione, sed vel uncinulis inclusum vel asteriscis notatum. Primum ediderunt illud comma Complutenses, dein Erasmus in tribus postremis editionibus; ex his propagatum fuit in Stephanicas, hinc in Bezanas, inde in Elzevirianas caeterasque.

Commatis septimi textus *Complutensis* (supra, ubi de apographo ejus Raviano disseruimus, accurate a nobis exscriptus) non parum differt tam ab Erasmico editionis tertiae, quam a Stephanico qui postea vulgo fuit receptus; id quod e trium textuum comparatione quilibet facile perspiciet. Unde vero textum suum hauserint Complutenses: utrum ipsi e latinis fecerint graeca, an vero graecum sibi procuraverint librum istud comma exhibentem? non satis liquet. Si prius sumas, valde vituperandi sunt, quod graeco textui obtruserunt quae in graecis codicibus non repererant; sin posterius, codex ipsorum Britannicum certe nec aetate neque pondere superabat. Sed occurrunt hic plura, mali ominis plena, quorum unicum duntaxat attingere h. l. lubet. Nempe Stunica, qui ipse operam suam in adornanda editione Complut. commodaverat, quamquam ab Erasmo, quem ob omis-

omiſſum comma 7 vehementer objurgaſſet, provocatus, nunquam tamen graecorum codicum a ſe collegisve adhibitorum auctoritate Erasmum, quod ad hunc locum attinet, impugnare auſus eſt, ſed, Graecorum codices eſſe corruptos, Latinorum autem libros ipſam veritatem continere praetexens, unice ad ſacram latinae Vulgatae et Pſeudohieronymi anchoram confugit, licet alibi, in ipſa adeo hac Ioannea epiſtola cap. 3, 16 et 5, 20 Rhodienſem ſuum codicem crepet. Certe non potuiſſet non graecos ſuos libros in auxilium vocare, ſi tales, teſtibus coeleſtibus ſuperbientes, habuiſſet vel noviſſet. *Erasmus* vero, de codice Britannico certior factus et Complutenſium exemplo in anguſtias redactus, tandem in tertia editione adverſariorum clamoribus cedendum eſſe exiſtimavit, *ne cui eſſet cauſa calumniandi.*

Omittunt comma 7 VERSIONES Syr. utr. (extat quidem in recentioribus verſionis ſyriacae Peſchito dictae editionibus; ſed Tremellius ipſe hunc verſum e graeco ſermone in ſyriacum convertit et in margine collocavit, unde in aliarum editionum textum irrepſit; nec legitur apud Neſtorianos ſ. Chaldaeos nec apud Iacobitas, neque in aliarum orientalium eccleſiarum ſcriptis. Codex Amſtelodam. in cujus *margine* legitur, anno demum 1700 exaratus fuit.) Omittunt Arab. tam polygl. quam Erpen. Copt. Aeth. Arm. Sahid. (teſte cel. Müntero,) et Slavon. in codd. mſ. aeque atque in editt. antiquioribus. (In editione ſlav. moſquenſi 1663 primum *) apparuit in margine, ac ſimul in textu ὅτι in καὶ mutatum et ἐν τῇ γῇ additum fuit.) Extat in editionibus verſionis teutonicae ante Lutheri tempora *e Vulgata* latina confectae, et in verſione Neograeca, e vulgaribus libris adornata. Imo extat etiam in editionibus verſionis Armenicae. Sed Sandius vidit apud episcopum eccleſiae armenicae Amſtelodami codicem armen. 400 annorum, in quo verſus ſeptimus non legebatur, uti nec in lectionario armen. bibliothecae caeſareae Vindob. 3274 eum invenit Alterus, qui praeterea in praef. ad editionem Iliados Homeri vol. 2. p. 85: „Candidus, inquit, profiteor, me in nullo codice mſ. graeco aut ſlavonico vſ. 7 de tribus teſtibus in coelo reperiſſe. Plur. rev. biblio-

*) Utor hic verbis celeb. Dobrowskii. Silentio vero praeterire nolo, teſte Poletica in Michaelis introd. in N. T, edit. 4. p. 515. extare Actuum et Epiſtolarum editionem 1653 excuſam, in qua comma 7 (utrum in textu an in margine, neſcio) jam legatur. Caeterum Poletika teſtatur, in nulla editione illa antiquiore, nec in ullo codice mſ. ſlavon. quotquot viderit, comma illud ſe reperiſſe.

bliothecarius Meghitarensium in insula S. Lazari Venetiis, P. Io. Zohrab, Armenus, mihi affirmavit, se in nullo codice msf. Armeno N. T., quos tamen multos et varios in Conventus bibliotheca habent, versum 7 reperisse." Notum est, Haythonem, minoris Armeniae regem, ad Latinorum partes transiisse, ac bibliorum ἐκδόσει, quam anno 1295 paravit, latinos adeo Hieronymi prologos omnes, et in his etiam galeatum illum, in armenicum sermonem conversos, adjici curasse. Utrum hic Haytho textum jam interpolaverit, an ab Uscano demum, primo versionis arm. editore, factum hoc sit, nondum liquet. Leguntur quidem commata 7 et 8 aliquoties in Actis a Galano editis Conciliorum Sisensis et Adanensis 1306 et 1307 habitorum. Sed illis locis adeo ἀπροσδιόνυσον est commatis 7 testimonium, ut serioris interpolationis suspicio oriri facile queat. Utut haec sunt, interpolatio e Vulgata facta se prodit ipsa commate 6, ubi editt. arm. habent *Christus*, lectionarium autem vindob. genuinum *Spiritus* servavit.

PATRES GRAECI omnes omittunt comma 7, quamvis antecedentia et consequentia excitent, argumenta pro Trinitate et pro divinitate Filii ac Spiritus S. undique corradant multisque valde absurdis utantur, imo versum 8 ad doctrinam de Trinitate vindicandam adhibeant, aut Spiritum S. Deum esse e commatibus antecedentibus vel sequentibus probare satagant. Non legerunt Irenaeus, Clemens alex. nec in adumbrationibus latine versis neque in caeteris operibus, Hippolytus contra Noëtum, Dionysius alex. in ep. ad Paul. Samos. Athanasius, Didymus, Basilius, Gregorii Naz. et Nyss., Epiphanius, Caesarius, Chrysostomus, Proclus, Alexander alex. Cyrillus alex. Synopsis S. S. Expositio fidei cum Iustini Mart. operibus edita, Andreas caesar. Damascenus, Elias cret. Germanus Constantinop. Oecumenius, Theophylactus, Euthymius zigab. *), Nicetas, Catenae graecae sex diversae ap. Simonium et una ap. Matthaei, Scholia variorum codicum graeca. E Patribus graecis nullus omnino locum hunc unquam excitavit, nec mentio ejus fit in Actis ullius Concilii sive oecumenici sive provincialis a Graecis celebrati. — Quae vero Bengelius aliique invenisse sibi visi sunt vestigia loci initio apud Graecos lecti, (quae rarissima esse ipsi fatentur,) aut spectant ad alios plane Scripturae locos, aut mysticis versus octavi interpretationibus accensenda procul

*) Legitur quidem in Euthymii Panoplia Tergobysti graece edita, ubi fol. 112. comm. 6—9 excitantur. Sed cl. Matthaei teste, in tribus

procul dubio ſunt, aut dogma tantum eccleſiaſticum formula uſitata et quaſi ſolemni enunciant. Clariſſima eſſe videntur ſequentia, e quibus de caeteris judicare licet: δοῦλοι κυρίων, πατρὸς καὶ υἱοῦ, πνεῦμα καὶ σῶμα· παιδίσκη δὲ κυρίας, τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἡ ψυχή. τὰ δὲ τρία κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐστιν· οἱ γὰρ τὸ ἓν εἰσιν. Haec in catena in Pſ. 122. 2. Origeni tribuuntur. — Πρὸς δὲ τούτοις πᾶσι (praeter alia argumenta et dicta Trinitatem probantia, magnam partem ineptiſſime adplicata,) καὶ ἰωάννης φάσκει· καὶ οἱ τρεῖς τὸ ἓν εἰσιν. Sic Maximus Confeſſor, Sec. 7. medio, qui diu Romae atque in Africa haeſit; aut quisquis auctor ſit Diſputationis in concilio Nicaeno inter Athanaſium et Arium Oudinus Vigilium tapſenſem, qui aliquoties, ut poſtea videbimus, verſum 7 excitavit, auctorem eſſe exiſtimavit; Caveo autem ſigmentum delirantis monachi aevi ſequioris eſſe videbatur — καὶ τὰ τρία εἷς Θεὸς, τὰ ἐν οἷς ἡ Θεότης. Andreas cret. — αὐτὰ τὰ τρία, πατὴρ καὶ υἱὸς καὶ ἅγιον πνεῦμα, ἓν ταῦτα τὰ τρία, Nomocanon ap. Coteler. — οἱ ἀπεριέργως πιστεύοντες εἰς Θεὸν καὶ λόγον καὶ πνεῦμα, μίαν οὖσαν Θεότητα, τὴν καὶ μόνην προσκυνητικήν . . . ἕκαστον ἐπὶ τῆς τριάδος ἓν ὂν ἐπιγινώσκεται, εἷς πατὴρ, εἷς υἱὸς, ἓν πνεῦμα ἅγιον. Baſil. adv. Eunom. L. 5. p. 306. voluminis 1. edit. Garnerii. — Gregorius naz. et poſt hunc alii, v. c. Euthymius et (ap. Knittel) Mauropus, ſeculi XI ſcriptor ἀνέκδοτος, frequentant phraſes ἓν τὰ τρία et τὸ ἓν τρία et ἐν τρισὶν ἡ Θεότης καὶ τὰ τρία ἕν. Verum non biblicae, ſed eccleſiaſticae ac velut technicae hae ſunt formulae, ad dogma catholicum de Trinitate quam fieri poſſet breviſſime exprimendum excogitatae, et *fortaſſe* ad analogiam commatis noſtri 8 efſictae.

Prima quaſi ſtamina verſus 7 graeci ſuperſunt in vetuſtis ſcholiis marginalibus graecorum codicum. In codice noſtro 62 ſcholiaſtes ad πνεῦμα vſ. 8 adpoſuit in margine: τὸ ἅγιον καὶ ὁ πατὴρ καὶ αὐτὸς ἑαυτοῦ, ad ἓν εἰσι autem: εἷς Θεὸς, μία Θεότης, et vſ. 9 ad μαρτυρία τοῦ Θεοῦ adjecit: τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. Similiter in codice pariſ. quondam regio 2247 ad vſ. 8 notatur: τουτέστι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ ὁ πατὴρ καὶ αὐτὸς ἑαυτοῦ, et ad ἓν εἰσι adpingitur: τουτέστι μία Θεότης, εἷς Θεός. Cl. Matthaei e codice ſuo a. haecce protulit ſcholia: καὶ τὸ πνεῦμα

tribus Euthymii codicibus Mosquenſibus omittitur verſus 7, uti etiam in Cyrilli alex. theſauro, (Opp. Vol. 5. Part. 1. p. 363.) unde totum iſtum locum exſcripſit Euthymius, omiſſus fuerat, et comma 6 junctum erat commatibus 8. 9. Cum tribus illis Mosquenſibus codicibus conſentiunt etiam duo Anglicani a Porſono examinati, alter Bodlejanus, alter Collegii Trinitatis Cantabrigiae. Nec latinus Panopliae interpres verſum 7 in ſuis codicibus invenit.

μα v. 6.] τὸ πνεῦμα Θεός· εἰπὼν γὰρ τὸ πνεῦμα μαρτυρεῖν, ἐπήγαγεν· ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ μείζων ἐστί. Et mox: ὅτι τρεῖς] — οἱ τρεῖς δὲ εἶπεν ἀρσενικῶς, ὅτι σύμβολα ταῦτα τῆς τριάδος κ. τ. ἑ.

Totum comma 7 in juſtum ordinem redactum graece comparuit *primum* in graeca *verſione* Actorum *latinorum* Concilii Lateranenſis anno 1215 habiti, his verbis: ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν οὐρανῷ, ὁ πατὴρ, λόγος, καὶ πνεῦμα ἅγιον· καὶ τοῦτοι (l. οὗτοι) οἱ τρεῖς ἕν εἰσιν. εὐθύς τε προστίθησι * * * καθὼς ἐν τισὶ κώδηξιν εὑρίσκεται. Lacunam verſionis explet textus latinus: „Statimque ſubjungitur: *Et tres ſunt qui teſtimonium dant in terra, ſpiritus, aqua et ſanguis; et tres unum ſunt, ſicut in codicibus quibusdam invenitur.*“ Scilicet non omnes, ſed quidam tantum codices *latini* vſ. 8 exhibebant verba: *et tres unum ſunt.*

Paulo poſt Concilium illud, Seculo XIV medio, verſum 7 omnium *primus excitavit graeculus latinizans*, Manuel Calecas, Dominicanorum ordini, ut fertur, adſcriptus, et eccleſiam graecam orthodoxam, priſcam patrum ſuorum fidem tuentem, acriter oppugnavit, eique Pontificis Rom. primatum obtrudere, ac decantatum illud *filioque*, Nicaeno ſymbolo a Latinis adjectum, defendere conatus eſt. Hic talis Pſeudograecus in libro ſuo *de fide et principiis catholicae fidei* (in Combeſiſii auctario bibliothecae graecorum patrum noviſſimo, parte 2. pag. 219.) ubi docere vult, Scripturam S. adjungere Patri et Filio Spiritum S. tanquam tertium, haec habet: τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες, ὁ πατὴρ, ὁ λόγος καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Omittit ergo ἐν τῷ οὐρανῷ et οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσιν. Nec fortuito tantum caſu haec neglecta eſſe puto, quoniam in ea libelli ſui parte, in qua oſtendere allaborat, *tres eſſe unum*, de noſtro dicto prorſus ſilet. Itaque monſtri aliquid hic ſubeſſe, nec dictum illud iſto tempore omnibus jam numeris abſolutum, ſed tantum inchoatum fuiſſe videtur.

Tandem ſeculo XV ineunte Ioſephus *Bryennius*, monachus graecus, Operum tomo 1 pag. 241 commatis 6 partem et commata 7 et 8 laudavit, ſed ita, ut latinae originis veſtigia manifeſta allegationi eſſent impreſſa: καὶ τὸ πνεῦμά ἐστι μαρτυροῦν, ὅτι ὁ χριστός (ut Vulg. et Dublinenſis) ἐστιν ἡ ἀλήθεια. ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ πατὴρ, ὁ λόγος καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσι. καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, τὸ πνεῦμα, τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα, omiſſis (ut in Vulg. et Dublinenſi) καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν. Proteſtatur quidem editor Bryennii, Eugenius, Cherſonis et Slavinii archiepiſcopus, (in epiſtola ſubjecta cl. Matthaei praefationi in epiſt. cathol. pag. LVI.)

LVI.) ita se reperisse in codice Bryennii, prouti ediderit. At notatu tamen dignum est, a duobus opusculorum Bryennii codicibus mosquensibus a Matthaeio examinatis abesse orationem 13, in qua iste locus legitur.

Seculo XVI, cum plures jam extarent Novi Test. editiones, ex his locus noster *recentioribus Graecis* innotuit, et in libros eorum lectionarios s. Apostolos, typis excusos, in versionem Neograecam, atque in Confessionem orthodoxae ecclesiae orientalis a Petro Mogila Sec. XVII conscriptam insertus fuit.

Quae omnia cum ita sint, clarissime patet, NVLLVM omnino EXTARE TESTEM vel mediocriter VETVSTVM, cujus auctoritate ac fide vindicari possit commatis 7 authentia, si a versione latina recentiore Patribusque nonnullis latinis discedas. De his igitur dispiciendum jam est.

Major est numerus CODICVM LATINORVM qui versum 7 legunt, numero eorum qui non legunt. E codicibus Lucae Brugensis circiter 24 quinque tantummodo, e Vindobonensibus Caesareis 14 nullus, e Dublinensibus 10 unicus a prima manu, e codd. 50 a Porsono inspectis non nisi duo (et ex his unus a prima duntaxat manu,) e Parisinis olim regiis 136 tantum decem omittunt comma septimum. Praeterea Bengelius nominavit codices latinos multos, locum partim in textu partim *in margine* exhibentes, et Correctorium Sorbonnicum seculi X. Contra vero Wetstenius recensuit codices latinos 25 omittentes, inter quos est Lectionarium ecclesiae Gallicanae vetustissimum a Mabillonio editum. Ad hos accedunt Harlejanus noster 1772 et in Harlejano 7551, exemplaria duo hujus epistolae, quorum alterum supplet versum 7 in marg. qui defuerat in textu; porro Londinensis Regius 1. E. VIII. a prima manu, Florentini duo ap. Lamium, alii. Si codicibus dictum illud prorsus omittentibus addas eos, in quibus a prima quidem manu defuerat, postea vero insertum fuit, numerus eorum facile ultra 50 aut 60 assurget. Praeterire autem hic non possumus sequentes virorum doctorum observationes. 1) Codices latini ante sec. IX scripti versum 7 plane non habent a prima manu; nec habebant codices vulgares eo quo prologus galeatus conscriptus est tempore; neque extitit in latinis antiquis apud Epanorthoten. 2) Reperitur in nonnullis sec. X exaratis; fortasse etiam (a prima manu) in uno et altero sec. IX scripto, si quidem de eorum aetate recte judicarunt, qui eos tractavere. 3) In multis non legitur in textu, sed in margine a manu recentiore; si vero ipsa prima manus in marginem conjecit,

jecit, colligi inde posse videtur, librarium usum esse exemplari, quod non in textu sed in ora versum controversum habebat adjectum. 4) In aliis habetur quidem prologus galeatus, qui omissionem infidelibus translatoribus tribuit, et tamen omittitur dictum. 5) Antiquiores fere anteponunt comma octavum septimo. 6) Unus saltem apud Porsonum, versum septimum et ante et post octavum habet. 7) Permulti post testes terrestres omittunt: *et hi tres unum sunt.* 8) Alii non solum legunt: et hi tres unum sunt, sed addunt praeterea: *in Christo Jesu.* 9) Alii, (praesertim antiquiores, qui in margine tantum, aut ex emendatione demum habent) aliis utuntur verbis atque formulis, quarum praecipuas vide in notis sub textu, suo loco.

A PATRIBVS LATINIS non citatur, ubi vel maxime ad rem pertineret, atque omnino exspectari posset. Huc pertinent Auctor de bapt. haer. ap. Cypr. Novatianus. Hilar. pictav. Lucif. Ambr. Faustinus presb. Leo M. (qui universum contextum exscribit, sed hunc versum transilit in celebratissima epistola ad Flavianum, in graecum sermonem conversa et in concilio Chalcedon. praelecta. Auct. de promiss. Hier. Aug. Eucherius in quaest. N. T. Pseudo Athan. in disputat. laodicena contra Arium. Facundus hermian. Iunilius. Cerealis. Rusticus. Epiphan. in cant. Hesych. in Levit. Beda. Gregorius. Boëthius. Philastr. brix. Paschasius. Arnobius iunior. Eusebius papa I.

— — Legisse vulgo *creduntur:* Tertullianus c. Prax. 25. *Caeterum de meo sumet, inquit, sicut ipse de Patris. Ita connexus Patris in Filio et Filii in Paracleto, tres efficit cohaerentes alterum ex altero:* QVI TRES VNVM SVNT (al. leg. *sint*), *non unus; quomodo dictum est: Ego et Pater unum sumus, ad substantiae unitatem, non ad numeri singularitatem.* Idem de Pudicit. 21. *Et ecclesia proprie et principaliter ipse est Spiritus, in quo est* TRINITAS VNIVS *divinitatis, Pater et Filius et Spiritus S. Illam ecclesiam congregat quam Dominus in tribus posuit* etc.

Cyprianus, Tertulliani admirator et imitator, ad Iubajanum: *Si baptizari quis apud haereticum potuit, utique et . . . . templum Dei factus est: quaero cuius Dei? Si creatoris; non potuit, qui in eum non credidit: si Christi; non huius potest fieri templum, qui negat Deum Christum: si Spiritus sancti, cum* TRES VNVM SINT, *quomodo Spiritus placatus esse ei potest, qui aut Patris aut Filii inimicus est?* Idem de ecclesiae unitate p. 79. edit. 1700: *Dicit*

Do-

Dominus: ego et Pater unum ſumus: et iterum DE *Patre et* FILIO *et Spiritu S. ſcriptum eſt:* ET TRES (*hi tres*, Edd.) VNVM SVNT; *et quisquam credit, hanc unitatem* (eccleſiae ſcil.) *de* DIVINA FIRMITATE *venientem, ſacramentis* COELESTIBVS *cohaerentem, ſcindi in eccleſia poſſe, et voluntatem collidentium divortio ſeparari?* Cum his locis Cypriani conferendus eſt Facundus (ſec. VI. medio) pro defenſione trium capitulorum L. 1. c. 3. DE *Patre Filio et Spiritu S. dicit: Tres ſunt qui teſtimonium dant in terra* *), *Spiritus aqua et ſanguis, et hi tres unum ſunt; in Spiritu ſignificans Patrem . . . quod Ioannis apoſtoli teſtimonium b. Cyprianus in epiſtola ſ. libro quem de Unitate ſcripſit, de Patre Filio et Spiritu ſancto* INTELLIGIT. (Sequuntur verba Cypriani.) Conferri etiam poteſt de allegorica commatis 8 explicatione ejusdemque ad confirmandum eccleſiaſticum dogma de Trinitate accommodatione, praeter Eucherium in Quaeſt. N. T. mox excitandum, Auguſtinus c. Maximin. cap. 22. *Si ea quae his* (Spiritu, ſanguine et aqua) *ſignificata ſunt, velimus inquirere, non abſurde occurret ipſa Trinitas, quae unus . . . Deus eſt, P. et F. et Sp. S. de quibus veriſſime dici potuit: Tres ſunt teſtes, et: Tres unum ſunt; ut nomine Spiritus accipiamus Patrem . . nomine autem ſanguinis filium, et nomine aquae Spiritum S.* Ex hoc Auguſtini loco abunde pateſcit, etiam in libris de Civitate Dei V. 11. (ſerius quam illi c. Maximin. ſcriptis) neutiquam eum reſpexiſſe ad comma ſeptimum, quod omnino ignorabat, ſed ad octavum verſum allegorice acceptum, ac fortaſſe ne ad hunc quidem, ſed tantummodo ad ſolemnem et a catholicis ſaepiſſime frequentatam formulam τὰ τρία ἕν, de qua ſupra jam monuimus. Sic igitur Auguſtinus quoque l. c. *Deus ſummus et verus, cum Verbo ſuo, et Spiritu Sancto, quae* TRIA VNVM SVNT. Optime Auguſtinum illuſtrat Baſilius ſupra laudatus, et viciſſim Baſilium Auguſtinus. Sed redeamus ad Cyprianum et ad Facundi de loco Carthaginienſis praeſulis celebratiſſimo judicium. Huic, qui γνησιότητα commatis 7 defendunt, ſententiam Fulgentii, Africani, opponere et inde probare ſolent, Cyprianum reſpexiſſe non ad comma 8 et eius myſticam expoſitionem, ſed ad comma 7 ipſum. Nempe Fulgentius in Reſpons. ad Arianos ſub finem: *In patre ergo et filio et Spiritu ſancto*, inquit, *uni-*

*) Verba: *in terra*, parum conſentanea explicationi hujus commatis a Facundo adoptatae, probabiliter e Vulgata recentiore a librario aut ab editore Facundi intruſa fuerunt. Vide notas textui 1 Io. 5. 8 ſubjectas.

unitatem ſubſtantiae accipimus, perſonas confundere non audemus. Beatus enim Ioannes apoſtolus teſtatur dicens: Tres ſunt qui teſtimonium perhibent in coelo, Pater Verbum et Spiritus; et tres unum ſunt. Quod etiam beatiſſimus Martyr Cyprianus in epiſt. de unitate eccl. CONFITETVR, *dicens: Qui pacem Chriſti et concordiam rumpit, adverſus Chriſtum facit: qui alibi praeter eccleſiam colligit, Chriſti eccleſiam ſpargit. Atque ut* VNAM *eccleſiam* VNIVS *Dei eſſe monſtraret, haec confeſtim teſtimonia de ſcripturis inſeruit: Dicit Dominus, Ego et Pater unum ſumus; et iterum de Patre Filio et Spiritu S. ſcriptum eſt, Et tres unum ſunt.* Apparet hinc, Fulgentium, ſeculi ſexti fere medii ſcriptorem, in codice ſuo comma 7 reperiſſe, eamque ob cauſam ſuſpicari non potuiſſe, Cypriani illud dictum: *tres*, nempe Pater Filius et Spiritus S. *unum ſunt*, niti myſtica commatis 8 interpretatione, ſed perſuaſum potius fuiſſe, a Cypriano jam lectum eſſe comma 7 Sed ex hac Fulgentii opinione, nullo teſtimonio aut argumento probabili ſuffulta, cogi nullo modo poteſt, quod verſus 7. patroni efficere inde cupiunt. Bengelius quidem aliique exiſtimaſſe videntur, allegoricam eiusmodi verſus 7 explicationem a Cypriano exſpectari non poſſe. Qua de re ut Lectores melius iudicare poſſint, adiicere placet verba Cypriani locum iſtum de unit. eccl. ſupra laudatum proxime ſequentia. „Hoc unitatis ſacramentum . . oſtenditur, quando in Evangelio tunica Domini I. C. non dividitur omnino nec ſcinditur, ſed ſortientibus . . . integra veſtis accipitur . . . Dicit ſcriptura ſacra: De tunica autem, quia de ſuperiore parte non conſutilis ſed per totum textilis fuerat, dixerunt ad invicem, Non ſcindamus illam . . . Unitatem illa portabat *de ſuperiore parte* venientem, i. e. e coelo et de Patre venientem, quae ab accipiente ſcindi omnino non poterat etc. . . . Quia Chriſti populus non poteſt ſcindi, tunica ejus per totum textilis et cohaerens, diviſa a poſſidentibus non eſt: individua, copulata, connexa, oſtendit populi noſtri, qui Chriſtum induimus concordiam cohaerentem; ſacramento veſtis et ſigno declaravit eccleſiae unitatem.“ Idem Cyprianus de oratione dominica p. 108. ſcribit: „In orationibus celebrandis invenimus obſervaſſe cum Daniele tres pueros . . . horam tertiam, ſextam, nonam: ſacramento ſcilicet Trinitatis, quae in noviſſimis temporibus manifeſtari habebat.“ Quid mirum, ſcriptorem huius generis, verba: *tres unum ſunt*, de ſpiritu aqua et ſanguine uſurpata, ad Trinitatem traxiſſe, licet comma ſeptimum plane ignoraret?

Haud

Haud majori jure verſum 7 legiſſe *creditur* **Phoebadius, Aginnenſium epiſc.** in Gallia ſeculo 4 medio, contr. **Arianos c. 45.** *Sic alius a Filio Spiritus, ſicut alius a Patre Filius. Sic tertia in Spiritu, ut in Filio ſecunda perſona: unus tamen Deus omnia,* QVIA TRES VNVM SVNT. (Haec, ut alia plura, e Tertulliano c. Prax. hauſiſſe videtur.) — — Similia his habet Marcus Celedenſis (Afer) in expoſit. fidei ad Cyrillum, ap. Hieron. *Nobis unus Pater, et unus Filius ejus verus Deus, et unus Spiritus S. verus Deus:* ET HI TRES VNVM SVNT, *una diuinitas et potentia et regnum.*

Eucherius epiſc. Lugdun. *primus* eſſe *putatur qui* circa annum 440 *aperte* verba in dubium vocata excitarit in libro formularum cap. 11. his verbis: „III. (h. e. numerus ternarius) *ad Trinitatem* (ſc. refertur), *in Ioannis epiſtola: Tres ſunt qui teſtimonium dant in caelo, Pater, Verbum et Spiritus S. et Tres ſunt qui teſtimonium dant in terra, ſpiritus, aqua et ſanguis.*" Sic legitur omnino in editione Braſſicani, Baſil. ex offic. Froben. 1531. et in aliis quae hanc ſecutae ſunt. Imo, teſte Altero in praefat. praefixa volumini 2 Iliados Homeri (Viennae 1790.) pag. 82, ſic fere legitur etiam in duobus codicibus vindobonenſibus, nempe codd. theol. lat. 64 et 109, quorum alter ineunte alter exeunte Sec. XIV ſcriptus fuit. Quin hi codices textum exhibent vel ipſo etiam Braſſicaniano locupletiorem, nimirum: „III. *ſanctam et individuam deſignat* Trinitatem, *ut* Ioannes *apoſtolus*: tres ſunt, qui teſtimonium dant in caelo, Pater, Verbum et Spir. S. (cod. 109. addit: *et tres unum ſunt.*) *Et Baptismum, ut ipſe (idem) Apoſtolus ait:* Et tres ſunt, qui teſtimonium dant in terra, ſpiritus, aqua et ſanguis, et (*hi*) *tres unum ſunt. Item in Geneſi tres propagines deſignaverunt tres dies.*" Verum enim vero *interpolationem* textus Eucheriani arguit non ſolum codicum vindob. a Braſſicano diſſenſus, ſed magis eam arguunt duae *editiones principes*, quarum altera absque anni indice prodiit Pariſiis, altera Baſileae ap. Andr. Cratandrum, curante Io. Sichardo 1530 in 4. Neutra, judice Porſono p. 316, ex altera expreſſa fuit, ſed ambae e diverſis codicibus profluxere, at exacte tamen, teſte eodem Porſono, inter ſe conſonant hoc noſtro loco *), quem ex Sichardiana, quam ipſe poſſideo, huc transſcribo: „III. *ad trinitatem. In Ioannis epiſtola:* T r i a *ſunt quae teſtimonium* p e r h i b e n t, *aqua, ſanguis et ſpiritus.*" Tunc, nullo interjecto verbulo, pergit: „*IV. ad quatuor Evangelia*

*) Conſonat etiam Formularum editio quam appendicis loco Flacius Illyr. adjecit parti 1. Clavis Scripturae S.

gelia etc." **) Iam vero audi, quaeso, Oudinum in commentar. de scriptoribus ecclesiast. Francof. 1722. Vol. I. p. 1220. „Recte locutus est Sixtus Senensis, dum dixit *multa aliena esse infarta* libello seu formulis spirit. intell. S. Eucherii Lugd. Episc. Nam conferens primam editionem hujus opusculi, quae cum aliis facta est Parisiis ap. Claud. Chevallon circa annum 1520 in 12. cum mss. codicibus bibliothecae Regiae 3795, Colbertinae 1893, et 250 S. Germani Parisiensis: animadverti primam editionem germanam esse et his *codicibus conformem, qui* 600 *vel* 700 *annos excedunt.* At secunda editio hujus opusculi, quae prodiit fol. Basileae 1531 ex officina Frobeniana, (haec est ipsa illa Brassicaniana, quae testes caelestes commemorat,) et Romae ap. Paul. Manutium 1564, et in ultima editione Lugdunensi bibliothecae Vet. Patrum, 1677 ap. fratres Anissonios tom. 6. fol. 824 et seqq. auctior duplo est, habetque *innumera admixta ex auctoribus S. Eucherio posterioribus*, et maxime ex S. Gregorio Papa, qui annis 150 ipso posterior fuit. Itaque istud opus Eucherii genuinum vix mediam partem continet eorum, quae in his hujus libri editionibus ultimis impressa sunt: cujus *portentosae interpolationis*, quam ex collatione veteris impressionis Parisinae et Mss. codicum agnovi, lectorem monere officii mei opinatus sum." Haec Oudinus. Maximopere vero quae adhuc disputavimus confirmantur et extra omnem dubitationem ponuntur alio Eucherii libello, scil. Quaestionum V. et N. Testamenti, ubi p. 88 edit. Sichard. ad quaestionem: quid significetur Ioannis verbis: *Tria sunt quae testimonium perhibent, aqua, sanguis et spiritus?* (— en ipsissima verba, quae in genuinis Formularum editionibus leguntur!) respondetur: videri Ioannem respicere ad locum Evangelii cap. 19, 34. de aqua et sanguine e latere Christi profluente, collatis verbis: inclinato capite tradidit spiritum. Quosdam vero aquam explicare de baptismo, sanguinem de martyrio, spiritum de eo ipso qui per martyrium transit ad Dominum. *Plures tamen* hic ipsam interpretatione mystica intelligere Trinitatem; aqua patrem, sanguine Christum, spiritu autem Spiritum s. manifestante. Praeterea in libro hoc Quaestionum, prima omnium quaestio est: Quibus scripturarum testimoniis Trinitas approbatur? Resp. Genes. 1, 1, 2. Ps. 32,

**) Leguntur haec p. 33. editionis Sichardianae. Itaque mirari non satis possum, Travisium audacter affirmare, hac eadem editionis ejusdem pagina legi comma 7 controversum. Travis letters to Edw. Gibbon. Ed. 3. p. 420.

32, 6. Matth. 28, 29. Rom. 11, 36. Sed altum filentium de loco 1 Io. 5. Hunc igitur locum Auctor quaeftionum in fuis codicibus neutiquam legit. Bengelius quidem auctorem quaeftionum diverfum effe ab auctore formularum affirmat; fed fallitur. Formulae infcriptae funt Veranio, quaeftiones Salonio; i. e. duobus filiis Eucherii. cf. Hiftoriam litterariam Franciae, per monachos Benedict. T. 2. p. 281. fq. Tantum igitur abeft, ut Eucherius apertiffime excitet verfum 7, (uti vifum fuerat Bengelio) ut potius in aperto fit, *Eucherium* aeque ac anteriores patres latinos graecosve omnes *ifta verba plane ignoraffe*.

Vigilius tapfenfis *primus* fuiffe nobis videtur qui *finiente feculo quinto clare* ad teftes coeleftes provocarit libro contra Varimadum arian. quem affumto Idacii Clari nomine fcripfit: „Ioannes Evangelifta ad Parthos: *Tres funt* inquit *qui teftimonium perhibent in terra, aqua fanguis et caro, et tres in nobis funt; et tres funt qui teftimonium perhibent in coelo, Pater Verbum et Spiritus, et hi tres unum funt.*" (Ex hoc libro iisdem verbis locus de teftibus caeleftibus repetitus eft in epiftolis Hygino et Ioanni II adfcriptis; nifi cum Porfono ftatuere malis, eundem impoftorem, qui Hygino et Ioanni epiftolas fuppofuit, interpolaffe etiam libros contra Varimadum.) Idem Vigilius fub Athanafii nomine libros de trinitate ad Theophilum fcripfiffe et in his verfum feptimum aliquoties excitaffe creditur. Nempe libro 1. (ed. Operum Victoris et Vigilii Chiffletiana p. 206. et ed. Opp. Athanafii Benedictin. p. 606.) legitur: „Nomina perfonarum evidenter funt oftenfa, et unitum nomen naturale claufe eft declaratum, dicente Ioanne Evangelifta in epiftola fua: *Tres funt, qui teftimonium dicunt in caelo, Pater et Verbum et Spiritus: et in Chrifto Iefu unum funt, non tamen unus eft, quia non eft eorum* (al. *in his*) *una perfona.*" Libro 9, qui in editione operum Athanafii Benedict. infcribitur: Athanafius de fide fua, pag. 631, in editione vero Vigilii Chiffletiana p. 281. „Pater Deus unus eft, eft filius unus Deus, et Spiritus S. unus Deus eft. Unitum nomen eft, quia una eft eorum fubftantia. Unde Ioannes in epiftola fua ait: *Tres funt, qui teftimonium dicunt in coelo, Pater, Verbum, et Spiritus; et in Chrifto Iefu unum funt, non tamen unus eft, quia non eft eorum una perfona.*" Porro libro 7 ed. Chiffl. p. 263 et Benedict. p. 622. „Cur, *Tres unum funt*, Ioannem Evangeliftam dixiffe legitis, fi diverfas naturas in perfonis effe accipitis?" Praeterea libro I. ad Theophilum in fine, editionis Chiffletianae p. 209. editio-

editionis vero Athanasii Benedict. p. 607, haec habentur: „Sufficiat, etsi pauca, ad probationem pro multis in cognitionem locis fuisse exposita documenta. *Interrogatio:* Ergo si pater et Filius et Spiritus S. in deitate divinitatis (in Deitate unum al. edit.) sunt [adhuc legis testimonio mihi satisfacias quaeso. *Responsio.* Iam audisti superius Evangelistam Ioannem in epistola sua tam absolute testantem: *Tres sunt qui testimonium dicunt in coelo, Pater et Verbum et Spiritus, et in Christo Iesu unum sunt.* Et] utique sine dubio in Trinitate divinitatis per omnia unum sunt, et in nominibus personarum tres sunt." Sed quae uncinis inclusimus, desiderantur in editione operum Athanasii Colon. 1686. p. 553, a qua abest etiam illud *Interrogatio* atque *Responsio,* ac omnia (etiam illud: Ergo si Pater etc.) tanquam Athanasii responsio repraesentantur. Orationis nexus breviorem lectionem, nostro quidem iudicio, praeferendam esse docet. Simillima ratio est loci, qui libro 5 legitur apud Chiffletium p. 249 et apud Benedict. p. 618, ubi vero Colonienses recte omiserunt, quae praeeuntibus Benedictinis, uncinis hic signabimus. „Ipse Dei filius indicat: Ego in Patre, et Pater in me. Sed et Spiritus S. in Patre et in Filio et in se consistens est, [sicut Ioannes Evangelista in epistola sua tam absolute testatur: *et tres unum sunt.* Porro ut quid unum dicitur, si aliquid de eo in partes dividitur; et ut quid unum, si diverse quid sentitur de eo. Et quomodo, haeretice, *et tres unum sunt,* si divisa seu excisa in his substantia est? etc. — unita plenitudo divinitatis in parte major vel minor dici non potest. Similiter et apostolus indicat:] Quis enim scit hominum quae sunt hominis, nisi spiritus qui in ipso est? ita et quae in Deo sunt nemo cognovit, nisi Spiritus Dei etc." Exempla notatu dignissima, quomodo dictum hoc sensim propagatum sit! Sed de librorum ad Theophilum incerta ratione postea nonnulla dicenda erunt. — — — In Victoris Vitensis historia persecut. vandalicae libr. 3 extat Confessio fidei, quam Eugenius carthaginiensis scripsisse et cui episcopi africani circiter 400 subscripsisse traduntur. In hac confessione haec leguntur: „Et ut adhuc luce clarius unius Divinitatis esse cum Patre et Filio Spiritum S. doceamus, Ioannis evangelistae testimonio comprobatur. Ait namque: *Tres sunt qui testimonium perhibent in caelo, Pater Verbum et Spiritus sanctus; et hi tres unum sunt.* Numquid ait etc. Sed *tres,* inquit, *unum sunt.*" Huius confessionis meminit etiam Gennadius cap. 97, eamque cum consensu omnium Africae Mauritaniae et Sardiniae atque Corsicae episcoporum

et

et confessorum compositam esse tradit. Notandum vero est a) e Decreto Hunnerici Regis ap. Harduin. conc. tom. 2. p. 867, et ap. Victorem Vit. ipsum libr. IV. p. 49 apparere, episcopos illos, a Rege evocatos, dilationem quaesivisse, nec de fide sua respondere ac ὁμοούσιον, ut moniti essent, e divinis scripturis approbare, neque cum episcopis Regis arianis certamen inire voluisse, sed seditione per se concitati populi ac clamoribus omnia perturbasse. Sed Victor, intermixtis putidis fabulis et miraculis adeo, rem plane aliter narrat. b) *De subscriptione* formulae prorsus silet Victor. Recenset quidem nomina 363 episcoporum *qui Carthaginem* ex praecepto regali *venerunt* pro reddenda ratione fidei; de formula vero nil narrat nisi hoc: „Arianus (scil. Cyrila, Patriarcha Vandalorum,) audientiam diversis cavillationibus declinavit. Quod ante nostri providentes, libellum de fide conscripserant, satis decenter sufficienterque conscriptum, dicentes: si nostram fidem cognoscere desideratis, haec est veritas quam tenemus. (Sequitur libellus, ad cujus calcem adjecta sunt haec tantummodo verba: Explicit libellus *directus* sub die 17 Calend. Majarum, *per* Ianuarium Zattarensem, Villaticum de Casis medianis, episcopos Numidiae, et Bonifacium Foratianensem, et Bonifacium Gratianensem, episcopos provinciae Byzacenae.) Qui cum noster libellus legeretur, oblatum veritatis lumen nequaquam sufferre coecis oculis potuerunt, insanientes vocibus, graviterque ferentes quare nos nomine nostro Catholicos dixerimus. Statimque mentientes suggerunt Regi de nobis, eo quod strepitum fecerimus, audientiam fugientes. Qui eadem hora accensus et credens mendacio, festinavit facere quod volebat. Et jam conscriptum decretum habens etc." Sequitur decretum Hunnerici. c) Nulla ratione probari potest, nec simile est vero, omnes istos episcopos libellum tam curate examinasse, ut singulis cognitum plane esset ac compertum, inter centena dicta biblica in libello excitata nullum esse, quod quisque in suo bibliorum codice non invenisset. Si vel soli confessionis auctori locus de tribus testibus coelestibus sive ex unico codice eodemque interpolato sive aliunde etiam innotuerat, in libellum illum, Catholicorum contra dicente nemine, inseri poterat. d) Auctor confessionis dubius est. Multi Victori ipsi adscribunt, Gennadius Eugenio tribuit, alii aliis. Bengelius vero observavit, *Confessionem illam Vigilium redolere*, et prorsus congruere cum libro Vigilii ad Varimadum. Vigilii sane nomen extat in catalogo isto episcoporum, qui Carthaginem ab Hunnerico evocati fuerant. Nec multum a

Ben-

Bengelii sententia discedit Cl. Porsonus, conjiciens, confessionem exaratam fuisse ab auctore librorum de Trinitate ad Theophilum, (Vigilio vulgo adscriptorum), Victorem autem reperisse hancce confessionem, eamque historiae suae interposuisse. Utut haec sunt, confessio et scripta pro Vigilianis venditata admodum propinqua sese attingunt cognatione. Vel utraque ex eodem fonte profluxerunt, vel confessionis scriptor hausit e Vigilianis, vel Vigilianorum auctor e confessione.

Igitur comma controversum septimum praecipue, ne dicam unice, NITITUR TESTIMONIO, FIDE ATQUE AUCTORITATE VIGILII TAPSENSIS, et librorum huic attributorum auctori, ante quem nemo clare id excitavit. Iam de Vigilio observandum est 1) parum laudabilem esse hunc scriptorem, quod libellos suos sub nominibus fictis Athanasii, Augustini, Idacii etc. maluerit in lucem emittere, quam suum nomen profiteri. Eundem hominem plures viri docti auctorem esse existimarunt Symboli istius celeberrimi, Athanasio suppositi. 2) Scriptionibus istis monstri aliquid manifesto subest. Solent enim sub variis formis recurrere; v. c. disputatio Laodiceae habita inter Athanasium et Arium Probo iudice, epitome tantum est altercationis inter Sabellium Photinum Arium et Athanasium Probo iudice, a Cassandro iam editae, quae recte tribui videtur Vigilio, cum eius auctor se contra Varimadum scripsisse fateatur, quemadmodum Vigilius libro 5 contra Eutychem se altercationem cum Sabellio Photino etc. scripsisse testatur sub Athanasii nomine. Interim locus ille, qui in altercatione inter Sabell. Phot. etc. e libro contra Varimadum s. Marivadum excitatur, jam non extat in eo contra Varimadum libro, quem hodie sub Idacii Clari nomine habemus. Igitur hic quoque nova suboriuntur dubia. Quicquid est, non profertur hoc dictum in utraque illa disputatione Probo iudice habita, ne tum quidem ubi auctor eo carere vix poterat. Semel tamen in altercatione cum Sabellio Photino etc. legitur: „Qui faciunt (faciamus hominem Genes. 1, 26.) sunt Pater Filius et Spiritus S. sed *hi tres unus est.*" 3) Auctor libri contra Varimadum in praefatione libelli sese auctorem esse prodit libellorum de unitate Trinitatis, i. e. librorum ad Theophilum. Cum vero, ut diximus, in libro contra Varimadum hodie non exstet iste locus, quo potissimum nituntur ii qui libros c. Varim. et libros ad Theoph. tribuunt auctori altercationis inter Sabell. Phot. etc. hoc est Vigilio: non defuerunt, qui Vigilio abjudicarent tum libros c. Varim. tum etiam eos ad Theoph. eosque adscribe-

rent Idacio, ſed non Claro illo, verum alii juniori, Lemicenſi, hiſpano, qui circa annum 445 floruit. Sic editores Athanaſii, Benedictini. Certe in his omnibus nihil eſt, ubi pedem tuto figere poſſis. Mihi quidem perſuaſum fere eſt, eos libros quos Chiffletius Vigilio vindicavit, ſcil. Altercationes 2 coram Probo iudice, libros ad Varimad. et libros de Trinitate ad Theophilum, ab eodem homine eſſe conſcriptos; ſaltim libri ad Varim. et libri ad Theoph. una cum Confeſſione Hunnerico oblata, hoc eſt ii libri in quibus 1 Io. 5, 7. excitatur, eundem auctorem, quisquis ille fuerit, prodere omnino videntur. 4) Quam incerti ſint libri ad Theophil. in quibus ter aut quinquies dictum illud legitur, verbis Benedictinorum, Opp. Ath. t. 2. p. 601. exponere juvabit. „Ut incertus auctor, ſic varia eorum forma, diverſa omnino operis totius diſtributio; nec minoris eſt operae, primigenium et nativum aſſignare ordinem, quam, qui ſit antiqui hujusce foetus pater, indicare. In manuſcriptis quidem omnibus . . . opus Athanaſio adſcribitur. In mſ. Sangerm. octo habentur libri . . cum appendicibus quibusdam . . In editione Baſileenſi et Commelin. ſeptem tantum priores libri comparent. In editione Pariſienſi (et Colonienſi) undecim libri habentur . . Chiffletius . . recenſuit 12 libros . . (Ordo, poſteriorum praeſertim, librorum varius; inſcriptiones diverſae) . . Nec minores in contextum invectae ſunt mutationes et *additiones*, ut monuit noſtri Codicis exſcriptor, quae tamen in Athanaſianis editis non comparent . . . Uncinis incluſimus quicquid novi ex manuſcriptis huc transmiſſum fuit". Iſti uncini ſatis crebri comparent quavis pagina. Multa praeſertim ſcripturae dicta in uberiori hac recenſione adiecta inveniuntur. Atque ſic locum 1 Io. 5, 7. bis ſaltem additum eſſe, ex collatione editionis Colonienſis ſupra monuimus: Benedictini tamen uncinos ſemel tantum appoſuerant. Caeterum liber de trinitate et de Spiritu S. qui incipit: His qui filium Dei creatum eſſe profitentur, et Chiffletio duodecimus eſt, in editione vero Colonienſi pars undecimi, Benedictinis Athanaſii eſſe videtur. Ac mirum ſane eſt, non excitari in *hoc* libro Dictum 1 Io. 5, 7. — — Iam penes Lectorem eſto iudicium de iſtis libellis, qui omnium primi dictum iſtud exhibent. Velim tamen unum alterumve libellum a Lectoribus ipſis evolvi, atque perluſtrari, ut de hominis tam ſuſpecti ingenio judicare ipſi queant. Nos vero obſervationes addimus ſequentes: 4) Plane non convenire Vigilii allegationem cum textu noſtro, nec in verbis nec in ſenſu. Iſtud enim: *in Chriſto Jeſu* unum ſunt; ſenſum

ſenſum omnino mutat. Imo liber c. Varim. diſcrepat etiam a libris ad Theoph. in recitandis dicti verbis. 5) Solenne eſſe Vigilio excitare hunc locum variis additamentis auctum. 6) Alibi etiam Vigilium habere textum interpretamentis deformatum; e. gr. Io. 3. 6. cum aliis addit: *quia Deus Spiritus eſt*, quod nonnulli ab Arianis eraſum eſſe autumabant. 1 Tim. 1, 12 habet: *Gratias ago Deo noſtro Jeſu Chriſto.* His, ut alia mittamus, adde locum a Wetſtenio excitatum, et deſumtum, ut videtur, ex Enarratione Pſeudo-Athanaſiana in Symbolum, a Blanchinio edita et Vigilio adſcripta: „Hoc Chriſtus apoſtolis tradidit, hoc nobis apoſtoli reliquerunt. Haec enim ſunt Salvatoris adſcenſuri in coelum pene ultima ad totius doctrinae concluſionem dicta: Ite baptizate gentes, *unguentes* etc. . . . . Videamus nunc an fideles diſcipuli praecepta ſervaverint. Reſpondeat nobis pro cunctis Ioannes, qui in pectore domini familiariter recubans totius doctrinae potuit arcana cognoscere . . . *Tres ſunt*, inquit, *qui teſtimonium perhibent in coelo*, *pater verbum et ſpiritus*, *et ii tres unum ſunt.*"

Poſt Vigilii tempora excitarunt teſtes coeleſtes Fulgentius, afer, Sec. VI ineunte, tum loco ſupra, cum de Cypriano ageremus, laudato, tum in libro de Trin. ad Felicem notarium: „Ego, inquit, et pater unum ſumus; *unum* ad naturam referre nos docens, *ſumus* ad perſonas; ſimiliter et illud: *tres ſunt*, inquit, *qui teſtimonium dicunt in coelo, Pater Verbum et Spiritus, et hi tres unum ſunt.*" Auctor de fide cathol. adv. Pintam, ſub Fulgentii nomine eadem verba excitat. Sub eodem nomine extant etiam Fragmenta contra Fabianum, in quibus occurrunt haec: „Ioannes evidenter ait: et tres unum ſunt; quod de Patre et Filio et Spiritu S. dictum (ſc. eſt), ſicut ſuperius, cum rationem flagitares, oſtendimus." Atqui opus non erat *oſtendere*, iſtud: tres unum ſunt, dictum eſſe de P. et F. et Sp. S., ſi comma noſtrum 7 in codicibus extabat. Itaque hic quoque dubitationis anſam habemus.

Caſſiodorius, eodem fere tempore, in complexionibus: „ —— cui rei teſtificantur in terra tria *myſteria*, aqua ſanguis et ſpiritus: (idem qui apud Eucherium ordo) quae in paſſione Domini leguntur impleta; in coelo autem Pater et *Filius* et Spiritus Sanctus; et hi tres *unus eſt Deus*. De inſtitut. div. liter. cap. 10. (de ſex modis intelligentiae) inter alios Introductores Scripturae S., quos ſedula curioſitate collegerit, Caſſiodorius laudat etiam Eucherium.

Ambro-

Ambrosius Ansbertus s. Autpertus, mortuus 778, in Commentar. in Apocal. 1, 5. et 3, 14. — — Etherius, Axumensis in Hispania episcopus, finiente seculo VIII. contra Elipand. lib. 1: „Quia tres sunt, qui testimonium dant *in terris, aqua sanguis et caro; et tria haec unum sunt.* Et tres sunt, qui testimonium dant in coelo, Pater Verbum et Spiritus; *et haec tria unum sunt in Christo Jesu.* Si testimonium hominum accipimus, testimonium Dei majus est; et hoc est testimonium Dei quod testificatus est de filio suo, *quem misit salvatorem super terram, et filius testimonium perhibuit in terra Scripturas perficiens, et nos testimonium perhibemus, quoniam vidimus eum et annunciamus vobis ut credatis. Et ideo* qui credit etc. Conf. notas ad 1 Io. 5, 9.

Caroli M. epist. ad Leon. III. „Hieronymus in symboli expositione (supposita) — — pater — filius — et Spiritus S. — *haec tria unus Deus est.*

Post annum 1000 Rudulphus Ardens, Rupertus Tuitiensis, Bernardus, Hugo Victorinus, Lombardus, Aquinas, Scotus, Lyranus, alii.

Agmen claudant verba huc pertinentia Prologi galeati in epistolas cathol. Hieronymo olim perperam adscripti. „Non ita est ordo apud Graecos, qui integre sapiunt, fidemque rectam sectantur, epistolarum septem . . . sicut in latinis codicibus invenitur: ut quia Petrus est primus . . . primae sint etiam ejus epistolae in ordine caeterarum. Sed sicut Evangelistas dudum ad veritatis lineam correximus, ita has proprio ordini . . . reddidimus . . . Quae si, sicut ab eis digestae sunt, ita quoque ab interpretibus fideliter in Latinum verterentur eloquium, nec ambiguitatem legentibus facerent, nec sermonum sese varietates impugnarent, illo praecipue loco, ubi de unitate trinitatis in prima Ioannis epistola positum legimus. In qua etiam ab infidelibus translatoribus multum erratum esse a fidei veritate comperimus, trium tantummodo vocabula, hoc est aquae sanguinis et spiritus, in ipsa sua editione ponentibus, et patris verbique ac Spiritus sancti testimonium omittentibus; in quo maxime et fides catholica roboratur, et patris ac filii ac spiritus sancti una divinitatis substantia comprobatur. etc." Non reperitur hic prologus in ullis codicibus ante Sec. IX exaratis, imo in multis recentioribus desideratur. Praeterea permulti, praesertim ex antiquioribus, auctoris nomen omittunt.

Tandem tribus verbis attingimus argumenta interna potiora (sed levissima profecto) quibus nonnulli γνησιότητα huius commatis defensum iverunt. 1) Nexus cum antecedentibus et

et consequentibus postulat comma septimum. 2) Ioannes respexit ad sermonem Christi Io. 5, 31—39. coll. Io. 8, 12. 18. et idem quod Iesus ibi docuerat, iisdem argumentis probare suis lectoribus voluit; quo posito, comma 7 vix deesse potest. 3) Ioannes hanc epistolam bis edidit, et in altera editione priorem commate 7 locupletavit. 4) Librarii minus attenti, saltu facto a priore τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ad posterius τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες, omnia quae interjacent transsilierunt. Speciosum argumentum, nisi obstarent verba ἐν τῇ γῇ et ἐν τῷ οὐρανῷ, quae una cum caeteris desunt in codicibus omnibus, versionibus etc. 5) Eraserunt periocham Ariani. 6) Disciplina arcani multos induxit, ut initio a codicibus publicae lectioni destinatis dictum removeretur, qui caeteros codices brevi tempore absorpserunt.

Si tam pauci, dubii, suspecti, recentes testes, et argumenta tam levia, sufficerent ad demonstrandam lectionis cujusdam γνησιότητα, licet obstent tam multa tamque gravia et testimonia et argumenta: nullum prorsus superesset in re critica veri falsique criterium, et *textus Novi Testamenti universus plane incertus esset atque dubius.* Ego quidem, si tanti esset, sexcentas lectiones ab omnibus rejectas atque futilissimas defendere possem, testimoniis et rationibus aeque multis atque validis, imo pluribus plerumque atque validioribus, quam sunt ea quibus utuntur hujus dicti patroni; nec haberent genuini textus defensores tot tantaque argumenta quae conatui meo inani opponere possent, quot quantaque fautoribus hujus Dicti supra opposita sunt. Hoc velim probe perpendant qui novam fortasse commatis istius defensionem in se suscipere volent, licet nuper Knittelii acumen, Hezelii sagacitas et Travisii ζῆλος (sed οὐ κατ' ἐπίγνωσιν ideoque a Viris doctissimis, Porsono et Marshio, ut par erat, repressus ac castigatus,) in vindicando hoc versu frustra irritoque conatu (ut postmodum Hezelius, utpote Vir veri amantissimus, ultro et ingenue professus ipse est,) elaboraverint.

ADDEN-

ADDENDA AD ACTA APOSTOLORVM.

Cap. I. vſ. 4. not. d. add. 84. Vſ. 8. m. add. B. Vſ. 10. g. add. B. Vſ. 11. r. βλέποντες. B. 78*. Vſ. 12. y. add. 78. Vſ. 13. b. add. B. Ibid. c. add. B. Vſ. 14. h. add. B. Ibid. k. add. B. Vſ. 15. m. add. B. Vſ. 16. r. add. B. Vſ. 17. u. add. B. Vſ. 18. z. add. 73. 76. 80. Ib. a. πρινὴς 98* Vſ. 19. e. ἀκελδαμὰχ. B. Vſ. 20. f. αὐτῶν 78* Ibid. g. add. B. Vſ. 21. i. ὦ B. Vſ. 22. m. add. B. Vſ. 23. p. add. B. et dele Barb. 1. Ibid. q. βαρσαββᾶν. B. 80. Vſ. 24. r. add. B. 73. 76. 78. 80. 81. 84. 98. Lect. 5. Vſ. 25. t. add. B. et dele Barb. 1. Ibid. u. add. B. Vſ. 26. y. αὐτοῖς B.

Cap. II. 1. d. ὁμοῦ B. Vſ. 2. f. = ὅλον. 98* Vſ. 3. i. ἐκάθισεν absque τε. B. Vſ. 4. l. add. B. Vſ. 6. ἤκουον] ἤκουσεν B. Vſ. 7. r. add. B. 73. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. Ibid. s. add. B. Vſ. 12 = πάντες 95. Ibid. = ἂν B. Vſ. 13. add. 78. Vſ. 17. m. ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις] μετὰ ταῦτα. Sic B. Ibid. s. ἐνυπνίοις. add. 95. Vſ. 22. e. ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ B. Ibid. f. adde Lect. 5. Ibid. h. add. B. 73. Vſ. 23. m. add. B. et dele Barb. 1. Ibid. n. add. B. Vſ. 26. t. ηὐφράνθη μου ἡ καρδία. Sic B. Vſ. 27. x. adde B. Vſ. 30. b. Poſt: *Adeſt*, adde B. Vſ. 31. e. οὔτε add. B. et dele Barb. 1. Ibid. f. add. B. et dele Barb. 1. Ibid. g. add. B. et dele Barb. 1. Ibid. h. add. B. 76. Vſ. 33. m. = νῦν adde B. ſed dele Barb. 1. Vſ. 36. q. add. B. 73. 76. 78. 80. 95** 98. Lect. 5. Ibid. r. Ante καὶ χριστὸν ponit αὐτὸν B. Vſ. 37. t. add. B. Ibid. u. εἰπόντες 73. Ibid. y. add. 73. 78* 98. Vſ. 38. a. = ἔφη B et ſcribe Barb. 1. Vſ. 40. k. add. B. Ibid. = τῆς σκολιᾶς 73. Vſ. 41. m. add. B et del. Barb. 1. Ib. n. add. καταδεξάμενοι 46. Vſ. 42. p + ἐν 98. Vſ. 44. b. add. B. 46. et del. Barb. 1. Ibid. c. add. B. 57 et del. Barb. 1. Vſ. 47. k. add. 95. Ibid. l. = τῇ ἐκκλησίᾳ, et ἐπὶ τὸ αὐτὸ annectit huic commati, et mox pergit πέτρος δὲ, B; ſed del. Barb. 1.

Cap. III. 3. t. add. 73. 80. 98. Lect. 5. Vſ. 6. d. = ἔγειραι καὶ B. ἔγειρε καὶ 73. 78. Vſ. 7. f. + αὐτὸν. add. B et del. Barb. 1.

1. Vſ. 10. p. adde 98. Vſ. 11. y. αὐτοῦ. add. B et del. Barb. 1. Ibid. z. πρὸς αὐτοὺς poſt λαὸς ponit B. Vſ. 13. g. add. B. 73. 76. 78. 80. 95. 98. et ſcribe Barb. 5. Ib. i. add. 98. Vſ. 15. n. χωρηγὸν. 73. Vſ. 16. o. add. B. Vſ. 18. u. add. B et del. Barb. 1. Vſ. 20. a. add. B. 73. 76. 78. 80. 84. 95. 98. Lect. 5. Vſ. 21. e. τῶν B. πάντων τῶν 78. 80. 95. 98. Lect. 5. Ibid. f. ἀπ' αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν B. Vſ. 22. g. add. B. 76 et del. Barb. 1. Ibid. h. = B. dele Barb. 1. Ib. i. ἡμῶν Lect. 5. Vſ. 23. l. adde 98. Vſ. 24. q. add. B. 73. 78. 80. 84. 95. 98. Vſ. 25. r. add. 73. 80. 84. Ib. u. add. B. 73. 76. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. Vſ. 26. b. = ὑμῶν B.

Cap. IV. 1. ἱερεῖς] ἀρχιερεῖς B. Vſ. 2. f. add. 73. 78. 80. 98. Lect. 5. Vſ. 5. l. add. B. Ib. k. = αὐτῶν 95* Ibid. m. ἐν 73. 76. 95** Lect. 5. Vſ. 6. ἄννας ὁ ἀρχιερεὺς καὶ καϊάφας Sic B. Ibid. o. add. 46. Vſ. 7. p. add. 66* 73. 76. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. Vſ. 8. q. = B. Vſ. 11. y. add. B. Vſ. 12. a. οὐδὲ B. 76. et ſcribe Barb. 5. Ibid. c. = 73. 76. 78. 80. 84. 95* 98. Vſ. 14. f. τε. B. Vſ. 15. k. add. 46. 76. Lect. 5. Vſ. 16. l. add. 73. 78. 98. Ibid. o. add. B. Vſ. 17. q. add. B. Ib. r. adde 98. Ib. s. add. Lect. 5. Vſ. 18. u. add. B. Vſ. 19. y. add. B. Vſ. 21. c. adde 98. Vſ. 23. f. ἰδίους] ἰουδαίους 73. Vſ. 21. c. adde Lect. 5. Vſ. 24. i. σὺ absque ὁ θεὸς B. Vſ. 25. l. B ut AE. Ibid. = τοῦ 73. Lect. 5. Vſ. 27. n. add. B. 76 et ſcribe Barber. 2. Vſ. 33. b. τῆς ἀναστάσεως poſt ἰησοῦ ponit B. Ibid. c. add. 73. Vſ. 34. d. add. B. Vſ. 35. f. καθ' ὃ 73. 98. Vſ. 36. i. add. B. 73. 80. 98. Ibid. k. ἑρμηνευόμενον. B.

Cap. V. 1. o. σαπφείρα B. 46. 98. Lect. 5. et ſcribe Barb. 4. Vſ. 2. p. add. B. Vſ. 3. t. adde 98. Lect. 5. Vſ. 5. x. add. 73. 76. 78. 98. Lect. 5. Ibid. z. add. B. Vſ. 8. a. πρὸς αὐτὴν B. Vſ. 9. c. = B. Vſ. 12. i. ἐγένετο Sic B. 78. Ibid. l. add. B. 57. 73. Vſ. 15. m. καὶ εἰς τὰς πλ. add. B et ſcribe Barb. 1. Vſ. 16. 5. οἵτινες) καὶ Lect. 5. Vſ. 23. i. add. B. Ibid. k. add. 73. 76. 78. 80. 84. 95. 98. Lect. 5. Vſ. 24. l. B ut AD. ſed dele Barb. 1. Vſ. 25. o. add. 73. 76. 78. 80. 98. Lect. 5. et ſcribe Barb. 6. Vſ. 26. r. adde B. Vſ. 28. t. add. B et del. Barb. 1. Vſ. 29. = δεῖ 73. Vſ. 32. c. ἐν αὐτῷ B. αὐτοῦ ponit poſt μάρτυρες. 73. Ibid. d. add. B. Ibid. = ὃ B. 17. 73. Vſ. 34. h. = τι B. Vſ. 36. n. προσεκλήθη. 73. 76. 78. 80. 95. προσεκλίθη B. Ibid. o. add. B. Ib. p. add. B. Vſ. 37. u. add. 95* Vſ. 38. x. add. B. Ibid. z. 73. 76. 80. Vſ. 39. a. add. B et ſcribe Barb. 4. Ib. b. αὐτοὺς add. B et ſcribe Barb. 4. Vſ. 41. d. = αὐτοῦ B. 73. 78. (poſtremus τοῦ ἰησοῦ addit poſt ἀτιμασθῆναι.) τοῦ κυρίου ἰησοῦ 76. Vſ. 42. f. τὸν χριστὸν 73. τὸν χριστὸν ἰησοῦν B et ſcribe Barb. 7.

Cap. VI. 3. l. ἐπισκέψασθε B. Ib. n. adde B. Ibid. o. adde Lect. 5. B. Vſ. 4. q. adde 73. 78. 80. Vſ. 7. c. ἰουδαίων adde 76. et

et dele Vat. 1210. Vſ. 8. d. adde B et ſcribe Barb. 1. Vſ. 11. b. adde B. Vſ. 13. y. adde B et dele Barb. 1. Ibid. z. = τούτου 73. 76. 78. 80. Lect. 5. Vſ. 14. b. adde 98*

Cap. VII. g. = ἄρα B. Vſ. 3. k. adde B. Vſ. 4. l. εἰς 73. 95.* Ibid. m. μετῴκησεν αὐτὸν 73. 78. Vſ. 5. p. ut D etiam B. 76. 78. 80. 95. 98. Vſ. 8. y. adde 78. Vſ. 10. a. adde B. Vſ. 12. d. σιτία. B. ſed dele Barb. 1. Ib. e. adde B. Vſ. 14. h. adde 73. 78. 80. 95* 98. Vſ. 15. k. = δὲ. 73. Ib. = εἰς Αἴγυπτον B. Vſ. 16. n. adde B. 73. Ib. r. B ut C. Vſ. 17. s. adde B. et dele Barb. 1. Vſ. 18. t. adde B. 98. et ſcribe Barb. 1. Vſ. 20. a. adde B. Vſ. 21. b. adde B et dele Barb. 1. Ib. c. adde 78* Vſ. 22. e. πάσης σοφίας B. Ib. f. adde 78. 80. 98. Vſ. 26. p. adde B. 73. 78** et in margine interiore lege συνήλλασσεν. Ib. q. adde B et dele Barb. 1. Vſ. 27. s. adde B. 80. Vſ. 31. b. adde 95. Ib. d. κυρίου = 95* Vſ. 32. f. adde B. Vſ. 33. g. ὁ κύριος) ὁ θεὸς 78. Ib. i. ἐφ' ᾧ B. Vſ. 34. l. ἀποστείλω B. Vſ. 35. m. adde 46. Ib. p. adde B. Ib. q. adde B et dele Barb. 1. Vſ. 36. r. τῇ B. Ib. s. adde 73. 76. 78. 80. 95. Vſ. 37. t. adde 95. Ib. u. adde B. Ib. y. ἡμῶν 76. Ib. z. adde 73. 78. 80. 95. Vſ. 38. ἐδέξατο) ἐξελέξατο. B. Ib. b. adde 76. 78. 80. 98. Vſ. 39. d. adde B. Ib. e. adde 46. 73. 76. 78. 80. 95. 98. Vſ. 43. g. adde B. Ib. h. ῥεφὰν 73. ῥεφφὰν 98. ῥομφὰ B. Vſ. 44. k. adde B. 73. 76. 78. 80. et ſcribe Barb. 5. Vſ. 45. p. ἐξῶσεν 46. Vſ. 46. q. οἴκῳ Ἰακὼβ B. Vſ. 48. s. adde 73. Vſ. 51. u. καρδίας Sic B. Vſ. 52. y. adde B. Vſ. 56. d. adde B. Vſ. 58. i. adde 73. 78. 80. 98. Lect. 5.

Cap. VIII. 1. p. δὲ 73. καὶ πάντες 76. Vſ. 6. u. adde B. Lect. 5. Vſ. 7. x. adde B. Ib. z. adde B. 57. 98. Lect. 5. Ib. a. adde 78. Vſ. 8. c. adde B. Ib. d. adde B. Vſ. 9. e. adde B. Vſ. 10. f. adde 73. 80. 98. Lect. 5. Ib. g. adde B et dele Barb. 1. Vſ. 12. h. adde B. Ib. k. adde B. 73. 76. 78. 80. 98. Lect. 5. Vſ. 13. m. hoc ord. etiam 73. 76. 78. 80. 98. Lect. 5. Ib. μεγάλας = 73. 78. 80. 98. Lect. 5. Vſ. 16. p. adde B. Ib. s. 78* 80. 98. Lect. 5. Vſ. 17. t. ἐπετίθοσαν B. Vſ. 18. u. adde B. 98. Ibid. τὸ ἅγιον = B. Vſ. 19. y. adde 98. Vſ. 21. c. ἔναντι B. ἐναντίον Lect. 5. Vſ. 22. e. adde 76. Vſ. 24. i. adde 73. Vſ. 25. m. adde 98. Ib. o. adde B et dele Barb. 1. Ib. p. add. B. Ib. q. adde B et dele Barb. 1. Vſ. 26. ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ = 98* Vſ. 27. u. adde B. Vſ. 28. z. adde 98. Vſ. 32. d. οὗτος 98. Vſ. 33. e. αὐτοῦ = B. Vſ. 37. = B. 73. 76. 78. 80* (in marg. habet: εἶπε δὲ αὐτῷ· εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης καρδίας σου, ἔξεστιν.) 84. 87. 88. 89. 95. 98. et ſcribe Barb. 6.

Cap. IX. 1. n. adde 78. Vſ. 2. ὄντας = 98. Vſ. 3. r. adde B. Ib. s. adde B. Vſ. 5. t. κύριος εἶπεν = B. κύριος πρὸς αὐτὸν 76. Ib. y. adde B. 73. 76. 78. 80. 84. 95. 98* Lect. 5. et ſcribe Barb.

Barb. 6. Vſ. 6. εἰσῆλθε) εἴσιθι B. Ib. z. adde B. Vſ. 7. a. adde B. Lect. 5. Vſ. 8. c. adde Lect. 5. Vſ. 10. f. adde 98. Ib. g. adde B. Vſ. 12. k. Poſt ἄνδρα ponit B. Ib. l. Poſt ἀνανίαν ponunt B. Lect. 5. Ib. m. adde B. et ſcribe Barb. 1. Vſ. 13. n. adde B. 73. 76. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. Ib. o. adde B. Ib. p. adde 98. Vſ. 15. q. adde B. Vſ. 17. t. adde 73. 78. 80. 84. 95. 98. Lect. 5. Vſ. 18. u. adde B. 73. 78. 80* 95. et dele Barb. 1. Vſ. 19. x. adde B. Ib. y. adde B et dele Barb. 1. Vſ. 20. a. adde B. Lect. 5. et ſcribe Barb. 1. ἰησοῦν χριστὸν 95. Vſ. 21. b. adde 78. Lect. 5. Vſ. 24. h. adde B. Ib. i. δὲ καὶ B. Vſ. 25. l. αὐτὸν οἱ μαθηταὶ) οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ B. Vſ. 26. n. adde B et dele Barb. 1. Ib. o. adde B. 98. Lect. 5. Vſ. 27. r. ἰησοῦ 95* τοῦ κυρίου 95** τοῦ κυρίου ἰησοῦ 73. Lect. 5. Vſ. 28. s. 73. 76. 78. 79* 95. 98. Ib. t. adde 73. 76. 78. 80. 98. Ib. x. adde 80** Lect. 5. Ib. y. adde B. Vſ. 29. b. adde Lect. 5. Vſ. 30. d. adde Lect. 5. Vſ. 31. e. adde B et dele Barb. 1. Ib. g. adde 95* Vſ. 35. l. τὸν ἀσσάρωνα 73. 76. 78. 80. 95. Lect. 5. et ſcribe Barb. 5. Vſ. 38. m. 73. 76. 78. 80. 98. Lect. 5. Ib. n et o. adde B et dele Barb. 1. Vſ. 40. r. adde B. 95* 98. Vſ. 42. t. adde B. Vſ. 43. u. αὐτὸν = B.

Cap. X. Vſ. 1. x. adde B. Ib. y. adde B. 98. Vſ. 2. a. adde 73. Vſ. 3. c. + περὶ B. Sed ſcribe Barb. 1. Vſ. 4. e. adde B. Vſ. 5. f. Ante εἰς ἰώππην ponit B. Ib. g. adde B. Ib. h. adde 73. 76. 78. 80. 95. τὸν καλούμενον π. 98. Vſ. 6. k. adde B. 76. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. et ſcribe Barb. 6. Ib. loco Barb. 1. ſcribe 73. Vſ. 7. l. loco Barb. 2. ſcribe B. 73. Ib. m. adde B. Vſ. 9. q. adde 98. Vſ. 10. s. adde B. Ib. t. adde B. 98. Sed hic in marg. habet: γρ. ἐπέπεσεν. ἔπεσεν 78. Vſ. 11. x. adde B. Ib. z. loco Barb. 1. ſcribe B. Vſ. 12. a. Poſt ἑρπετὰ ponit B. Ib. b. adde B. Vſ. 14. c. adde B. Vſ. 16. f. εὐθὺς/B. Dele Barb. 1. Vſ. 17. h. adde B. Ib. k. adde B. Vſ. 19. l. adde B. 73. 76. 78. 80. 95. 98. Ib. m. τρεῖς = 73. 76. 78. 95. 98. Scribe Barb. 6. et adde: τρεῖς) δύο. B. Praeterea adde: ζητοῦσι) ζητοῦντες B. Vſ. 20. n. adde B. Vſ. 21. p. adde B. 76. 78. 80. 98. item ap. Birch. 63 et 67. Caeterum ſcribe Barb. 5. Ibid. ἀπὸ) ὑπὸ 73. 95. Ibid. πρὸς αὐτὸν εἶπεν) εἶπεν 73. πρὸς αὐτοὺς εἶπεν 95. Vſ. 22. x. adde Lect. 5. Vſ. 23. b. adde B. et ſcribe Barb. 3. Ib. d. adde B. 95. 98. Lect. 5. Vſ. 24. e. adde B. Vſ. 25. k. adde B. 73. 76. 78. 80. 98. Lect. 5. et ſcribe Barb. 2. Ib. l. add. 78. Vſ. 26. o. adde B. 57. 98. Ib. q. Ad D. adde 98. Vſ. 30. b. loco Barb. 1. ſcribe B. Vſ. 32. ξενίζεται) ἐπιξενίζεται Lect. 5. Ib. k. adde 95* Vſ. 33. n. τοῦ κυρίου B. Vſ. 34. s. adde Lect. 5. Vſ. 36. u. adde B. Vſ. 39. h. adde B. 73. 76. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. Ib. i. adde B. Vſ. 42. p. adde B. Vſ. 43. q. adde 78. Vſ. 48. a. adde B et ſcribe Barb. 1. Addit ἰησοῦ χριστοῦ 98.

Cap.

Cap. XI. 2. f. adde B. Vſ. 3. i. adde Lect. 5. εἰσῆλθε πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας, καὶ συνέφαγεν αὐτοῖς B. Vſ. 6. o. adde 73. 80* Poſt θηρία ponit 98. Vſ. 7. q. loco Barb. 1. ſcribe B. Vſ. 8. r. adde B. Vſ. 9. s. μοι = B. Vſ. 10. u. adde B. Vſ. 12. z. μηδὲν διακρίναντα B. Vſ. 13. a. adde B et ſcribe Barb. 3. Ib. c. adde B et ſcribe Barb. 4. Vſ. 17. i. adde 76. Vſ. 20. z. + καὶ B. Vſ. 21. b. adde 57. Vſ. 22. d. adde B. Vſ. 23. f. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 24. τῷ κυρίῳ = B* Vſ. 25. k. adde B. Ib. l et m. adde B. Lect. 5 et ſcribe Barb. 2. Ib. m. adde 98. Vſ. 26. o. adde 98. αὐτοῖς B. Ib. p. adde 73. 76. 78. 80. 95. Lect. 5. Vſ. 28. t. adde B. Ib. u. adde 98*. Ib. z. adde B.

Cap. XII. Vſ. 3. g. αἱ + 76. 78. 98. Mt. 19. Lect. 5. Vſ. 5. πρὸς τὸν θεὸν = B. Ib. k. adde B. 76. Vſ. 6. l. προσαγαγεῖν B. 57. προσάγειν 73. Vſ. 8. t. adde B. Vſ. 9. y. ὑπὸ 78. Vſ. 11. k. adde B. item Mt. 19. Vſ. 13. p. adde B. Vſ. 18. c. = 76. Vſ. 19. e. adde 80. Vſ. 20. g. adde B. Vſ. 22. o. Φωνὴ θεοῦ adde 78. 80. 98. Vſ. 23. p. 73. 76. 78. 80. 98. Vſ. 25. u. adde 73. et dele Barb. 1. Ib. x ἀπὸ ἱερουσ. 73. εἰς ἱερουσ. B. 64. ap. Birch. 78. 80. 95. et ſcribe Barb. 1. εἰς τὴν ἀντιόχειαν Lect. 5. εἰς ἀντιόχειαν ἀπὸ ἱερουσ. 76. εἰς ἀντιόχειαν in margine addit 98. Ib. y. adde B. Ib. z. adde 73.

Cap. XIII. Vſ. 1. a. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 2. e. adde B. 73. 78. 80. 95. 98. Vſ. 4. h. αὐτοὶ B. Ib. k. adde B. Ib. l. δι 80. 98. Ib. m. adde B. Vſ. 6. r. adde B. et ſcribe Barb. 1. Ib. s. + ἄνδρα B. Barb. 2. + ἐκεῖ ἄνδρα 76. Ib. t. βαριησοῦν 78. 80. 95. 98. Vſ. 9. c. adde B. Vſ. 11. e. adde 73. 76. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. Vſ. 13. k. = τὰν B. Vſ. 15. m. adde B. Vſ. 17. p. loco Barb. 1. ſcribe B. Ib. q. adde 73. 76. 78. 80. 98. Lect. 5. et ſcribe Barb. 6. Vſ. 18. x. ἐτροφοφόρησαν 78 in marg. Vſ. 19. z. adde B. 73. 78. 80. 95. Lect. 5. et ſcribe Barb. 5. Ib. a. adde B. Vſ. 20. c. adde B. Vſ. 21. d. adde 80. Vſ. 22. e. ἄνδρα = B. ὅς ποιήσει π. τ. θ. μου = 95* Vſ. 23. f. adde B. 73. 78. 80. 98. Lect. 5. et ſcribe Barb. 4. Ib. g. σωτηρίαν adde 73. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. σωτῆρα 76. Vſ. 24. h. adde 76. 78. 80. 98. Lect. 5. Ib. i. τῷ λαῷ = 80. λαῷ = 76. 78. 98. Lect. 5. Vſ. 26. s. adde B. 73. Lect. 5. et ſcribe Barb. 4. Vſ. 27. t. adde 73. 98. Lect. 5. Vſ. 29. b. ἐτέλησαν, quantum e Birchio conjicere licet, B. Ib. c. adde B. 76. 78. 80. 98. Lect. 5. Vſ. 32. i. ἡμῶν B. Dele Barb. 1. αὐτῶν, ὑμῖν Lect. 5. Vſ. 33. m. δευτέρῳ ponit ante ψάλμῳ 76. poſt γέγραπται ponunt B. 80. Vſ. 35. o. διότι 98. Vſ. 38. q. διὰ τοῦτο 73. Vſ. 40. t. ἐπέλθοι 73. 98. Ib. u. adde 73. Vſ. 41. y. adde 66** 73. 76. Ib. a. adde 78. 95. 98. Ib. b. adde B. 73. 76. 78. 80. 95. 98. Vſ. 42. d. adde B. 73. et dele Barb. 2. Ib. e. loco Barb. 2. ſcribe B. Barb. 1. Ib. f. adde B. 73. 76. 98.

98. et dele Barb. 1. Ib. i. τὰ ῥήματα. adde 78. 80* 95* Vſ. 43. m. adde 76. 78. 80. 95. 98. Ib. n. adde B. 73. 76. Vſ. 44. p. adde B. 78. 80. 98. Ib. q. adde 73. ἐπερχομένῳ. 95. Ib. in textu poſt θεοῦ pone punctum. Vſ. 45. x. λαλουμένοις. B. εἰρημένοις 98. Ib. y. adde B. 73* et dele Barb. 2. Vſ. 46. x. adde B. Vſ. 47. c. Ante ἐντετ. ponit 98. Vſ. 48. e. adde 80. 98. Ib. f. ἐδόξασαν 80. ἐδόξαζε 98. Ib. g. κυρίου) θεοῦ. B. 98. Vſ. 50. h. adde B. 73. Ib. l. adde B. Vſ. 51. m. loco Barb. 2. pone B. 73. 98. Vſ. 52. χαρᾶς καὶ = 73.

Cap. XIV. Vſ. 2. q. loco Barb. 3. pone B. 73. Barb. 1. Vſ. 3. t. adde B. 73. 76. 78. 80. 98. Vſ. 8. b. loco Barb. 1. pone B. Ib. c. adde 98. Lect. 5. περιεπάτησεν B. Vſ. 9. d. adde 98. Vſ. 10. h. adde 76. 80. in marg. 95, in marg. Ib. l. ἥλατο B. 73. 80* 98. ἥλλατο 76. 80** Lect. 5. Vſ. 13. s. loco Barb. 1. pone B. Ib. t. adde B. Ib. z. adde 98. Vſ. 14. b. adde B. 73. Vſ. 17. g. καίτοι B. Ib. h. adde B. Ib. i. ὑμῖν 73. 78. 80. 84. Ib. k. τρυφῆς 73. Ib. l. adde 73. Vſ. 18. n. adde 73. 95. Vſ. 19. o. adde 73. 76. 95. Ib. q. adde 73. 95* Ib. t. B. 73. Vſ. 21. a. adde 95* Vſ. 23. e. adde B. 95. Vſ. 24. g. adde B. 73.

Cap. XV. Vſ. 1. q. B. 73. Vſ. 2. s. adde 73. Ib. u. καὶ ζητήσεως. B. 73. 76. 78. 80. 95. 98. Lect. 3. et ſcribe Barb. 5. Ib. x. αὐτοῖς 98. Vſ. 5. f. adde Lect. 5. Vſ. 7. l. ἐν ὑμῖν B. 73. 76. Vſ. 8. n. αὐτοῖς = B. Vſ. 11. p. adde 73. 76. 78. 80. Lect. 5. Ib. r. adde B. 73. 76. 78. 80. 84. 98. Lect. 5. Vſ. 14. y. adde 73. 95* et ſcribe Barb. 1. Vſ. 16. κατεσκαμμένα) κατεστρεμμένα B. Ib. z. adde 80** Vſ. 17. b. B. 95. et ſcribe Barb. 1. et in marg. interiore ſcribe † πάντα. Vſ. 18. d. loco Barb. 1. ſcribe bis B. Vſ. 20. e. adde B. Vſ. 22. m. adde B. 73. Ib. n. βαρσαββᾶν B. Vſ. 23. q. loco Barb. 1. ſcribe B. Ib. r. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 24. y. adde B. Ib. z. loco Barb. 1. ſcribe B. Vſ. 25. a. adde B. 95. Vſ. 28. d. Ad D adde B. 73. 95. Vſ. 29. e. καὶ πνικτῶν B. Vſ. 30. l. adde B. 73. et dele Barb. 2. Vſ. 32. m. adde B. 73. 76. 78. 80. 95. 98. Vſ. 33. p. μετ' εἰρήνης ad ἐπιμεῖναι αὐτοῦ = 98. Ib. r. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 34. s. adde B. 73. 76. 78. 80. 95* Ib. αὐτοῦ) αὐτοῖς 73. Vſ. 36. t. adde 73. et ſcribe Barb. 2. Vſ. 37. z. adde B. 73. Ib. a. καὶ Lect. 5. Ib. ad 69. adde 98. Ib. b. adde 76. Lect. 5. Vſ. 39. g. χωρισθῆναι Lect. 5. Vſ. 40. k. adde B.

Cap. XVI. Vſ. 1. m. + καὶ B. Ib. p. adde B. 73. Vſ. 3. r. adde B. Vſ. 4. u. adde B. 95. 98. Vſ. 6. z. adde B. 73. Ib. b. adde B. Vſ. 7. f. adde B. 73. et ſcribe Barb. 1. Ib. k. adde 73 et ſcribe Barb. 2. Ib. l. adde B. Ib. m. adde B. 73. Vſ. 9. s. + καὶ 73. Vſ. 10. x. loco Barb. 1. pone B. Ib. y. loco Barb. 1. ſcribe 73. Vſ. 11. a. adde 73. Vſ. 12. c. adde B. Ib. f. τῆς = B. Ib. g. adde 98. Ib. h. αὐτῇ τῇ adde 78. 80. 98. τῇ αὐτῇ 76. 84.

Vſ.

Vſ. 13. i. adde B. Ib. k. ἐνομίζομεν B. Vſ. 14. n. adde 78. 80. Vſ. 15. p. adde 98. Ib. s. = 78* Poſt εἶναι ponit 73. Vſ. 16. u. adde B. Ib. x. adde B. Vſ. 17. z. καὶ τῷ σίλᾳ 80. 95** Lect. 5. Utrumque jungit 73. Vſ. 19. g. adde 78. 80. Vſ. 24. o. adde B. Ib. ἐσωτέραν) ἑτέραν. 73. Vſ. 26. p. adde B. Ib. q. adde B. Vſ. 27. ἤμελλεν) = 73. Vſ. 31. e. adde B. Vſ. 32. κυρίου) θεοῦ B. Ib. h. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 34. n. adde B. Ib. o. 73. 78** 98. Lect. 5. Vſ. 36. u. = τούτους B. Vſ. 37. a. adde 98. Vſ. 39. e. adde B. Vſ. 40. g. adde B. 76. 78. 80. 84. 95.

Cap. XVII. Vſ. 1. l. adde B. Vſ. 2. n. διελέξατο. B. Vſ. 3. q. adde Lect. 5. Vſ. 4. u. adde B. Vſ. 5. y. προσλαβόμενοι δὲ οἱ ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες (omiſſo ζηλώσαντες) 76. 78. 80. 84. 95. Lect. 5. Ib. ἀπειθοῦντες = B. Ib. c. adde B. 73. 78. Ib. f. προαγαγεῖν 80. Vſ. 6. h. πολλοὺς Lect. 5. Vſ. 7. l. adde 80. Ib. m. ſcribe 57* Vſ. 10. p. adde 95. Ib. r. poſt ἀπῄεσαν ponunt 57. 78. 80. 95. Vſ. 13. f. adde B. 73. Vſ. 14. k. adde 95. Ib. m. adde B. Vſ. 15. o. adde B. Vſ. 16. r. adde Lect. 5. Ib. s. adde B. 73. Vſ. 18. u. adde 78. 80. 95. Lect. 5. Ib. x. συνέβαλον 98. Lect. 5. Ib. z. αὐτοῖς = 76. 78. 80. 98. Lect. 5. Poſt εὐηγγ. ponit 73. Vſ. 20. e. adde B. Vſ. 21. i. adde B. Vſ. 25. q. loco Barb. 2. pone B. 63. 64. 73. 78. 98. Ib. r. + μὴ 80** Ib. u. κατὰ πάντα B. 73. 76. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. et ſcribe Barb. 5. Vſ. 26. x. loco Barb. 1. pone B. Ib. z. adde B. Ib. a. loco Barb. 2. pone B. 73. 76. 78** 80. 84. 98. Lect. 5. Vſ. 27. c. adde 76. 84. 88. Alius. Ib. g. καίγε B. 73. 76. 78. 80. 84. Lect. 5. Vſ. 29. n. adde 73. Vſ. 30. s. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 31. t. adde B. 73. et dele Barb. 1. Vſ. 32. y. περὶ τούτου. Καὶ πάλιν οὕτως B. item 73. Vſ. 34. a. + ὁ πολυσταθεια Sic 95*

Cap. XVIII. Vſ. 1. d. δὲ = B. 98. Ib. e. adde B. Vſ. 2. κλαύδιον = B. Ib. g. προστεταχέναι 98 in ora. Ib. h. adde B. 73. 98. Vſ. 3. εἰργάζετο) εἰργάζοντο B. Ib. m. τῇ τέχνῃ adde B. 73. 88. Vſ. 5. q. loco Barb. 2. pone B. 73. Ib. s. loco Barb. 4. ſcribe B. 73. 76. Barb. 2. Vſ. 7. d. τιτίου ἰούστου. B. Ib. adde: σεβομένου) φοβουμένου. 73. duo codd. Stephani. Vſ. 12. p. adde B. Vſ. 14. u. adde B. Ib. z. adde B. Vſ. 15. a. loco Barb. 2. ſcribe: 73. Barb. 1. Ib. c. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 17. e. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 19. k. adde B. Ib. l. αὐτοῦ) ἐκεῖ. 73. Vſ. 20. o. adde B. 73. Ib. p. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 21. q. loco Barb. 1. pone B. Ib. s. loco Barb. 1. pone B. Ib. t. loco Barb. 1. pone B. Ib. ἐφέσου + τὸν δὲ ἀκύλαν εἴασεν ἐν ἐφέσῳ 98. Vſ. 25. c. adde 76. Ib. d. τοῦ ἰησοῦ Lect. 5. Ib. e. loco Barb. 5. ſcribe: B. 73. Barb. 3. Vſ. 26. f. adde B. Ib. g. τοῦ θεοῦ poſt ὁδὸν ponunt B. 73. 98. Vſ. 27. l. προπεμψάμενοι. 80. Vſ. 28. q. διελέγετο 73.

Cap.

Cap. XIX. Vſ. 1. y. adde 73. 76. Ib. z. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 2. c. adde B. 73. Vſ. 3. e. loco Barb. 1. pone 73. Ib. f. pro Barb. 1. pone 73. Lect. 5. Vſ. 4. g. adde B. Ib. k. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 6. n. χεῖρας. B. Vſ. 7. s. adde B. Vſ. 8. x. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 9. y. loco Barb. 1. pone 73. Ib. z. adde 80. Ib. ἀφώρισε) ἐχώρισε. 73. Ib. e. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 10. g. adde B. 73. Vſ. 12. i. adde B. 73. Ib. m. adde B. 73. Ib. n. Iidem. Vſ. 13. o. καὶ ἀπὸ. 73. Ib. p. loco Barb. 2. pone B. 73. ἐξορκίζομεν. 78. Vſ. 14. t. loco Barb. 1. pone B. Ib. u. Poſt ἑπτὰ ponit B. Ib. x. adde B. Vſ. 15. y. adde B. 73. Ib. τὸν) + μὲν B. F. 40. 73. Syr. p. Vſ. 16. c. adde B. Ib. d. adde 78. 84. 98. Ib. e. loco Barb. 2. pone B. 73. Vſ. 18. In textu dele literulam h ante πράξεις et pone eam ante ἐξομολογούμενοι. Notam h ſic corrige: (h) ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις B. ἐξομολ. καὶ ἀπαγγέλλοντες τὰς πράξεις 76 (i. e. cod. vatic. 1210.) ap. Birch. ἀναγγέλλοντες τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ ἐξομολογ. τὰς πράξεις Syr. Erp. *confitentes peccata*, caeteris omiſſis, demidov. || πράξεις) ἁμαρτίας. 4. Chryſ. in comment. Vſ. 20. n. ὁ λόγος τοῦ κυρίου) τοῦ κυρίου ὁ λόγος B. Ib. κυρίου) θεοῦ. 73. Vſ. 24. ἀργυροῦς = B. Vſ. 25. d. loco Barb. 3. ſcribe B. Barb. 2. Ib. e. + τῆς. 73. Vſ. 27. n. adde 76. 78. Ib. o. loco Barb. 1. pone 73. Ib. p. τε) δε. B. 98. Ib. q. τῆς μεγαλειότητος ὅλη ἀσία καὶ οἰκουμένη σέβεται. B. Vſ. 29. s. τῆς + 73. 76. 78. 80. 98 et ſcribe Barb. 7. Ib. u. adde B. 73. 78. 80. 98. Vſ. 32. d. adde 98. χάριν ἕνεκεν Sic 80. Vſ. 33. e. συνεβίβαταν B. Ib. f. adde 98. Ib. g. τὴν χεῖρα) τῇ χειρὶ. 73. Vſ. 34. h. adde B. 73. 76. 78. 80. 98. Vſ. 35. k. adde 78. Ib. n. adde B. et ſcribe Barb. 2. Ib. p. adde B. 73 et ſcribe Barb. 1. Vſ. 37. t. τὴν θεὸν B. 73. 78. 80. 98. Ib. u. adde 76. Vſ. 38. z. adde B. 73. 78. 80. 98. Vſ. 39. b. περαιτέρω B. Vſ. 40. e. adde 98. Ib. f. adde 76. 78. 80. 95* 98. Ib. g. loco Barb. 5 pone 73. Barb. 4.

Cap. XX. Vſ. 1. h. μεταπεμψάμενος B. Ib. i. καὶ παρακαλέσας ἀσπασάμενος B. 73. 78. in marg. Ib. ad 40 adde 98. Vſ. 4. r. loco Barb. 1. pone B. Ib. s. 98. Ib. + πύῤῥου 73. 76. Scribe Barb. 2. Vſ. 5. z. adde B. Ib. a. adde 78. Vſ. 7. g. loco Barb. 2 pone B. 73. Ib. h. adde B. 98. Lect. 5. Vſ. 8. l. adde B. 73. 76. 78. 80. Lect. 5. Vſ. 9. n. adde B. Vſ. 11. u. adde B. Ib. οὕτως) = 76. Vſ. 12. x. ἤγαγε. 80. 98. Vſ. 13. y. προσελθόντες. 80. Ib. z. θάσον. 73. 76. 78. Sic etiam comm. 14. Vſ. 15. d. ἑσπέρα B. 73. Ib. παρεβάλομεν) ἐπεβάλομεν. 73. Ib. e. καὶ τῇ 73. τῇ δὲ B. Dele Barb. 2. Vſ. 16. f. loco Barb. 2. pone B. 73. Ib. h. ἦν) εἴη. B. 73. Vſ. 18. l. loco Barb. 1. pone 73. Ib. m. Poſt ἐπίστασθε addit ἀδελφοὶ 73. Vſ. 21. u. adde Lect. 5. τὸν θεὸν) χριστὸν 57. Ib.

y. χριστὸν = B. 76. 78. 80. Lect. 5. Vs. 22. z. Post δεδεμ. ponit B. Vs. 23. f. adde B. 73. 76. Ib. g. adde 73. Lect. 5. Ib. h. καὶ θλίψεις με B. 78. Vs. 24. i. Ad C adde B. Ib. = μου) adde B. 73 Ib. k. adde 76. Ib. τελειῶσαι) τελειώσω B. Ib. l. loco Barb. 2. scribe: B. Barb. 1. Vs. 25. p. adde 73. Ib. r. adde B. Vs. 26. s. διότι 78. 98. Ib. t. loco Barb. 2. pone B. 73. 81. Vs. 27. y. adde 81. Vs. 28. z. loco Barb. 1. scribe B. 81. Ib. a. Vulgatum θεοῦ e Birchianis codicibus habent, B (†) 84. 89. κυρίου legunt 73. 81. et, teste Matthaei ad Eph. 4, 9. etiam Chrysostomi codex Mt. β. κυρίου θεοῦ 95. κυρίου καὶ θεοῦ legunt 98 et Birchiani sedecim, nempe 72. 74. 75. 76. 78. 80. 85. 86. 87. 88. 91. 92. 93. 94. 96 et Laurentianus 27 plutei VI. a Birchio non descriptus et ideo nullo insignitus numero. Caeteri a Birchio ad h. l. laudati jam sub aliis siglis et numeris excitati fuerant. — Ib. c. adde B. 73. 81. Vs. 29. d. adde 81. Ib. adde ὅτι ἐγὼ οἶδα B. Vs. 31. h. adde 80. 98. Vs. 32. k. loco Barb. 1. pone B. Ib. τῷ θεῷ) τῷ κυρίῳ B. 33. 68. Ib. l. adde B. 81. Ib. post 69. adde 76. Vs. 33. οὐδενὸς + τούτων 98. Vs. 34. p. adde B. 73. 76. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. Vs. 35. t. καὶ πάντα 76. 80. Ib. u. adde 73. 98. Lect. 5. Ib. y. adde 73. 78. 80. 95. 98. Lect. 5.

Cap. XXI. Vs. 1. c. B. 73. 76. 80** 95. 98. Vs. 2. f. διαπεροῦν 73. Vs. 3. i. loco Barb. 1. pone B. Vs. 4. k. loco Barb. 2. pone B. 73. Ib. l. adde 78. 80. 98. Ib. m. αὐτοῖς 73. Ib. o. adde B. Vs. 5. q. προσευξάμενοι et mox καὶ ἐνέβημεν B. 73. Vs. 6. r. ἀπεσπασάμεθα 73. ἀπησπασάμεθα B. Vs. 8. z. loco Barb. 6. pone B. 73. Barb. 4. Ib. a. adde 78. 98. Lect. 5. Ib. b. adde B. 73. 76. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. Vs. 11. d. loco Barb. 3. pone B. 73. 76. 80* Barb. 1. Ib. e. adde B. 73. 78. Lect. 5. Ib. h. εἰς 98. Vs. 13. m. loco Barb. 3. pone B. 73. Barb. 1. Ib. ad + καὶ εἶπε adde 98. Ib. τε. adde 98. Ib. o. adde 95. Ib. r. adde 73. Vs. 14. t. adde B. Ib. κυρίου) θεοῦ. 73. Ib. u. adde 73. Vs. 15. y. ἐπι-

(†) Sed in praefatione ad *Varias lectiones ad textum Apocalypseos collectas* p. XXXIX Birchius: „Cum schedas meas, inquit, collationem hujus codicis (B) complectentes iterum intente examinarem, nihil de lectione ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, nec alia lectione hoc loco adnotatum invenio, ita ut pro certo pronunciare non ausim, quid in codice nostro scriptum reperiatur. Vix tamen dubitare licet, si hic in codice nostro obtinuisset varietas lectionis, hanc intentionem meam fugisse, cum locum hunc notabilem in omnibus codd. qui mihi obvenerint, prae caeteris examinandum sumserim. Cuinam vero, an typographo an mihi culpa sit tribuenda, quod Vat. 1209 (i. e. B) hoc loco irrepserit, omnino me latet; sed delendum esse ex supra dictis apparet."

ἐπισκευασάμενοι B. 76. 78. 80. 95. 98. παρασκευασάμενοι 73. Dele Barb. 1. Ib. z. adde B. Vſ. 17. g. loco Barb. 3 pone B. 73. Barb. 1. Vſ. 20. n. adde B. 73. 98. Ib. o. εἰπόντες αὐτῷ 98. Ib. p. loco Barb. 1. pone B. Sed = 95* 98* Vſ. 21. r. πάντας) πάντα 78. Vſ. 22. y. δεῖ πλῆθος συνελθεῖν et γὰρ = B. 73. Vſ. 24. d. adde B. 73. Vſ. 25. i. ἐπεστείλαμεν) ἀπεστείλαμεν B. Ib. k. adde B. et dele Barb. 1. Vſ. 26. n. = Lectionaria. Vſ. 27. θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ = 73. Ib. u. adde B. 98. Lect. 5. Vſ. 28. x. τούτου) τοῦ ἁγίου. 73. Ib. z. adde B. 76. Ib. a. adde B inter lineas. Vſ 29. b. adde 78. 80. 98. Lect. 5. Vſ. 31. συγκέχυται) συγχύνεται ABD. Vſ. 33. d. ἐγγίσας δὲ 80. 98. Vſ. 34. e. ἐπεφώνουν B. 73. 98. Ib. δυνάμενος δὲ) δυναμένου δὲ αὐτοῦ B. Vſ. 36. g. adde B. 73. 76. 80. Vſ. 37. l. adde 78. 80. 98.

Cap. XXII. Vſ. 1. x. νυνὶ. 95. Vſ. 2. z. προσεφώνησε 73. Vſ. 3. b. adde B. 95. Vſ. 5. i. ἐμαρτύρει B. Vſ. 7. o. adde B. Vſ. 9. q. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 10. t. τί σε δεῖ adde 95. Vſ. 11. οὐκ ἐνέβλεπον) οὐδὲν ἔβλεπον B. Ib. x. adde 95* Vſ. 12. y. loco Barb. 4 pone 73. 98. Barb. 3. Ib. z. + ἐν δαμασκῷ 73. 80. 95. 98. Ib. τῶν μαθητῶν καὶ τῶν κατοικούντων ἐν δαμασκῷ 80. Vſ. 14. ἰδεῖν τὸ δίκαιον. 4. 33. 98. Ed. Vſ. 16. c. loco Barb. 2. pone B. 73. Vſ. 18. παραδέξονται) παραδέχονται. 73. παραδέξοντες 57. Vſ. 20. ἐξεχεῖτο) ἐξεχύνετο. ABE. 15. 36. 68. 73. Theoph. 2. Ib. i. loco Barb. 4. pone 73. Barb. 3. Ib. l. loco Barb. 1. pone B. Ib. m. adde 78. 80. 98. Vſ 22. o. adde B. 73. 76. 78. 80* 95. 98. Vſ. 23. p. adde 78. 98. Vſ. 24. adde: ὁ χιλίαρχος εἰσάγεσθαι αὐτὸν hoc ord. ABCDE. 31. 40. 68. 69. 73. Mt. l. Verſſ. Chryſ. Theoph. 2. Ib. t. loco Barb. 3. pone B. 73. Barb. 1. Vſ. 25. προέτειναν B. 73. 76. 98. Vſ. 26. c. adde B. Ib. e. loco Barb. 2. pone B. 73. Vſ. 27. h. loco Barb. 3. pone B. 73. 95. Barb. 1. Vſ. 29. s. δεδωκώς. 73. Vſ. 30. t. adde B. 73. Ib. u. adde B. 73. et dele Barb. 1. Ib. x. loco Barb. 3. pone 73. 98. Barb. 2. Ib. z. loco Barb. 3. pone B. 73. Barb. 1. Ib. a. loco Barb. 3. pone 73. Barb. 2.

Cap. XXIII. Vſ. 2. e. adde 73. Vſ. 6. g. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 7. ἐγένετο) ἔπεσε B. Ib. k. adde 80. καὶ τῶν σαδδουκαίων = 78. 98. Vſ. 8. l. adde B. Lect. 5. Vſ. 9. n. loco Barb. 2. pone B. 73. Ib. p. adde B. Vſ. 10. q. adde B. 73. Ib. r. 73. 78. 80. 98. Lect. 5. Vſ. 11. u. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 12. y. adde B. 73. 80. Ib. z. adde 73. Vſ. 13. b. adde B. ποιήσαντες. 80. Vſ. 15. e. loco Barb. 2. pone B. 73. Ib. f. adde B. 73. Ib. g. adde B. Ib. διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ) ἀκριβέστερον διάγειν ὡς καὶ ἦν τὰ περὶ αὐτῶν 73. Vſ. 16. i. adde B. 76. 78. 80. 98. Vſ. 20. p. τὸν παῦλον καταγάγης εἰς τὸ συνέδριον B. 73. Ib. q. μέλλων B. 98. μελλόντων 73. μέλλοντα 78. Vſ. 22. νεανίαν) νεανίσκον ABE. 13. 29. 40. 69. 73. Vſ. 23. y. διακοσίους = 76. Vſ. 25. b. adde B.

Vſ.

Vſ. 27. f. loco Barb. 2 pone B. 73. Vſ. 28. g. loco Barb. 2. ſcribe B. 73. Vſ. 29. i. adde 98. Ib. k. adde B. 76. 95. Vſ. 30. l. εἰς τὸν ἄνδρα ἔσεσθαι ἐξαυτῆς B. εἰς τὸν ἄνδρα ἔσεσθαι ἐξ αὐτῶν 73. Ib. p. = B. ἔῤῥωσθε 78* Vſ. 32. r. adde B. 80. 98. Vſ. 34. x. loco Barb. 2. pone B. 73. Vſ. 35. z. adde B. Ib. a. adde B. Ib. b. τῷ. B. ſed = 78. 80. 98.

Cap. XXIV. Vſ. 1. d. loco Barb. 3. pone B. 73. Barb. 1. Vſ. 3. g. loco Barb. 2. ſcribe B. 73. Ib. i. παντί τε. 73. 80** Vſ. 5. o. loco Barb. 2 pone B. 73. Vſ. 6. q. = B. 78. 80. 95. 98. Ib. s. adde 73. 76. Vſ. 8. z. ἐπὶ σοῦ adde 76. Vſ. 9. e. adde B. 73. 78. 80. 95. Vſ. 10. h. adde B. Ib. k. adde 73. 76. 78 in marg. 80. et ſcribe Barb. 5. Ib. l. adde B. 73. Vſ. 11. m. adde 73. 76. Ib. n. adde B. 73. 76. 80. 95. 98. Ib. o. adde B. Ib. p. adde 73. 98. Vſ. 12. q. B. 73. 95. Vſ. 13. t. + με. 78. 98. + νῦν. 76. + με νῦν 80. 95. Ib. u. loco Barb. 2. pone B. 73. Ib. x. νῦν = 3. νυνὶ B. Vſ. 14. a. πατρώῳ = 73. Ib. c. τοῖς ἐν τοῖς 73. 76. τοῖς, omiſſo ἐν τοῖς, 78. 80. 98** ſed τοῖς ἐν τοῖς = 98* Vſ. 15. d. νεκρῶν = B. (Scribe Barb. 2.) νεκρῶν ante μέλλειν ponit 73. Vſ. 16. e. loco Barb. 4. ſcribe B. 73. 76. 98. Barb. 2. δὲ καὶ 80. Ib. f. adde 76. 78. 80. 95. 98. Vſ. 17. h. Poſt μου ponunt B. 73. Vſ. 18. k. adde B. 73. 76. Ib. m. τινὲς δὲ τῶν adde 73. 78** τινές τε 76. Vſ. 19. o. adde B. 76. 78. 80. 98. et ſcribe Barb. 2. Vſ. 20. p. adde B. 73. 76. 78. 80. 95. 98. Vſ. 21. t. adde B. Ib. u. adde 73. Vſ. 22. x. adde B. ἀνελάβετο δὲ αὐτοὺς ὁ Φῆλιξ. 73. Dele Barb. 2. Vſ. 23. z. adde B. Ib. a. loco Barb. 2. pone B. 73. Ib. c. adde B. 73. Vſ. 24. e. ἰδίᾳ adde B. 98. αὐτοῦ = 76. 78. 80. Ib. h. adde B. 78. 80. 98. Vſ. 25. i. adde 73. Ib. k. adde B. 73. Ib. l. λαβὼν 73. 76. Vſ. 26. n. adde B. 73. 76. 78. 80. 98. Ib. o. loco Barb. 2. ſcribe 73. Barb. 1. ἵνα ἀπολύσῃ αὐτὸν. 80. Vſ. 27. q. ὁ Φῆλιξ = 73. Ib. t. χάριτα B. χάριν 73.

Cap. XXV. Vſ. 2. y. loco Barb. 6. ſcribe 73. 80. Barb. 5. Vſ. 4. d. adde B. 73. Vſ. 5. g. adde B. Ib. i. ἄτοπον. loco Barb. 2. pone B. 73. τούτῳ ἄτοπον 98. Vſ. 6. l. loco Barb. 2. ſcribe B. 73. οὐ πλείους ἢ δέκα 76. πλείους ὀκτὼ ἢ δέκα 80* Vſ. 7. m. loco Barb. 2. pone B. 73. Ib. n. loco Barb. 2. ſcribe B. 73. 76. 98. Ib. o. adde B et dele Barb. 1. Ib. p. loco Barb. 1. pone 73. Vſ. 8. q. loco Barb. 1. pone B. 73. Vſ. 9. s. adde B. Ib. u. adde B. 73. Ib. x. adde 80. 98. Vſ. 11. y. adde B. Ib. ἀδικῶ) ἄδικον 73. Vſ. 13. e. τριῶν. 95. Vſ. 14. h. adde 78. 80. 98. Vſ. 15. l. loco Barb. 2. pone B. 73. Vſ. 16. n. loco Barb. 1. ſcribe B. Ib. o. adde 80. Ib. p. adde 80. Vſ. 17. q. loco Barb. 2. ſcribe B. 95* 98. Barb. 1. Vſ. 18. r. adde 73. ἐπέφερον 80. Lect. 5. Ib. s. loco Barb. 1. pone B. 73. Vſ. 20. t. τὴν περὶ 98. Ib. u.

loco

loco Barb. 1. ſcribe B. 73. Vſ. 21. x. adde B. 73. 98. Vſ. 22. ἴδῃ = AB. Vſ. 23. y. adde 95. Ib. a. adde B. Vſ. 24. d. adde B. Vſ. 25. f et h. loco Barb. 2 pone B. 73. Ib. g. adde B. Ib. k. loco Barb. 2. pone B. 73 Vſ. 26. n. adde B.

Cap. XXVI. Vſ. 1. p. adde 73. 80. Ib. r. adde B. 73. Vſ. 2. s. B et 73 ut AC. Sic etiam, omiſſo σήμερον, Lect. 5. Sed 78. 80 et 98 ut E. Vſ. 3. z. loco Barb. 5. ſcribe B. Barb. 4. Vſ. 4. a. adde B. Vſ. 5. ἀκριβεστέραν 98. Vſ. 6. d. adde B. Ib. e. adde 73. 76. et ſcribe Barb. 3. Vſ. 7. i. loco Barb. 2. pone B. 73. Ib. k. adde 76. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. Vſ. 10. ὃ καὶ) διὸ καὶ B. Ib. o. adde B. 73. 76. Vſ. 12. s. καὶ poſt πορευόμενος ponit 73. Ib. t. adde B. 73. Vſ. 14. x. loco Barb. 3. pone B. Barb. 2. Ib. y. λέγουσαν πρός με B. 73. λαλοῦσαν πρός με. 76. Vſ. 15. z. loco Barb. 3. pone B. 73. Barb. 1. Vſ. 16. c. + με. B. Vſ. 17. f. ἐγώ. B. 73. 76. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. Ib. g. ἀποστελῶ σε. 73. item 98. ἀποστέλλω σε. B. Vſ. 18. k. ὑποστρέψαι 78. ἀποστρέψαι 98. Lect. 5. Vſ. 20. n. adde B. Ib. o. ἀπαγγέλλω 76. 98. ἀπαγγέλλων 78* 80. Lect. 5. Vſ. 21. q. loco Barb. 1. pone 73. Vſ. 22. r. adde B. 73. Ib. s. loco Barb. 7. pone B. 76. 78. 80. 98. Barb. 6. διαμαρτυρόμενος. 73. Vſ. 24. y. adde B. Vſ. 25. a. loco Barb. 2. pone B. 73. Vſ. 26. b. πείθομαι οὐδὲν 80. οὐ πείθομαι 73. Ib. d. ἐστιν = 95. Vſ. 28. e. adde B. 73. Vſ. 29. h. loco Barb. 1. pone B. 73. ἴδῃ. 76. Ib. i. loco Barb. 1. ſcribe B. Vſ. 30. k. B. 73. ut A. Vſ. 32. l. adde 98. Ib. καίσαρα. + καὶ οὕτως ἔκρινεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν ἀναπέμπεσθαι καίσαρι. 98.

Cap. XXVII. Vſ. 2. r. poſt μέλλοντι A. dele B, appone 73 et ſcribe Barb. 2. Ad μέλλοντος adde 98. Ib. s. εἰς adde B. 73. Vſ. 3. y. adde B. Vſ. 5. b. κατήχθημεν. 76. 98. Lect. 5. Vſ. 6. g. adde 98. Vſ. 8. o. λασέα. B. 73. Vſ. 10. q. adde B. 73. 78. 80. 95. 98. Vſ. 11. r. adde 98. Vſ. 12. s. adde 73. 76. 95** Lect. 5. et ſcribe Barb. 7. Vſ. 13. παρελέγοντο) παρεγένοντο. 73. Vſ. 14. a. εὐρακύλων B. et inter lineas alia manu εὐρυκλύδων. Vſ. 17. i. σύρτην. 78* Vſ. 19. m. adde 73. Vſ. 21. p. loco Barb. 2. ſcribe B. Barb. 1. Vſ. 23. x. adde 80. 98. Lect. 5. Ib. τοῦ θεοῦ] κυρίου θεοῦ 98. Vſ. 27. c. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 29. f. μήπου. B. 73. Ib. i. adde B. 73. 76. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. Vſ. 34. q. loco Barb. 8. ſcribe B. 73. 76. 95** 98. Lect. 5. Barb. 6. Ib. πρὸς) ἀπὸ. B. Ib. x. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 37. b. adde B. Ib. c. adde B. Ib. d. διακόσιαι = B et ante ἑβδομήκοντα ponit ὡς. Vſ. 39. k. loco Barb. 2. pone B. 73. Ib. l. adde 76. 78. 80. 95. 98. Lect. 5. Vſ. 41. q. adde 73. Ib. s. adde B. Vſ. 42. t. adde 78. 80. Lect. 5.

Cap. XXVIII. Vſ. 1. z. διασωθέντες = 78* Ib. 78. 80 et 98 ut C. Ib. a. adde 76. Ib. b. loco Barb. 1. pone B. Vſ. 2. f. adde

adde B. Vs. 3. l. adde B. 73. Ib. m. adde 80. 95. Ib. n. adde 76. Lect. 5. Vs. 5. q. adde 98. Lect. 5. Vs. 6. u. adde 98. Vs. 7. z. ἡμέρας τρεῖς B. Vs. 8. a. δυσεντερίῳ B. Vs. 9. c. adde 73. Vs. 10. e. adde B. Vs. 11. g. adde 98. Vs. 15. n. adde B. Ib. o. adde 98. Ib. p. adde 80* Vs. 16. r. loco Barb. 1. pone B. Vs. 17. t. loco Barb. 2. scribe B. Barb. 1. Ib. u. adde B. 95. Vs. 19. b. κατηγορεῖν B. Vs. 22. g. adde B. Vs. 23. i. adde B. 73. Ib. l. adde 78. Vs. 25. o. ὑμῶν. 80. Vs. 26. λέγον) λέγων B. Ib. p. adde B. 73. 76. 78. 80. Lect. 5. Vs. 27. t. adde 73. 78. 80. 98. Lect. 3. Vs. 28. u. loco Barb. 1. pone B. Vs. 29. y. adde B. Vs. 30. z. adde B.

ADDENDA

AD EPISTOLAS PAULI.

Cel. Birchius in appendice ad Varias lectiones Apocalypseos a se editas novam a Clar. Begtrup institutam collationem praestantissimi codicis nostri 17, nondum satis accurate in omnibus Novi Test. libris examinati, publici juris fecit. Ex hac decerpere hic lubet, quae notis nostris addere juvabit. Adponas igitur numerum 17. locis sequentibus:

EP. ad ROM. Cap. 2, vs. 14. not. d. ad lectionem ποιεῖ. Cap. 6, 4. h. ad lect. βαπτίσματος + αὐτοῦ. Cap. 7, 13. d. Cap. 8, 27. b. Cap. 10, 14. c. ad lect. ἀκούσωσι. Cap. 11, 19. n. Cap. 12, 2. b. τὸ) καὶ. 17. Cap. 13, 4. y. εἰς ὀργὴν ἔκδικος. Cap. 14, 14. t. Cap. 15, 4. i. προεγράφη + πάντα. 17. Vs. 9. s. Vs. 11. x. Vs 14. m.

I. COR. Cap. 1, 14. g. + μου. Cap. 2, 2. n. = τι Vs. 11. l. Ibid. o. ἔγνωκε. Cap. 3, 20. n. Cap. 4, 5. d. Vs. 13. e. Cap. 5, 5. f. Vs. 13. e et f. Cap. 6, 13. οὐν τὰ μέλη) οὐν τὸ σῶμα. Cap. 7, 22. h. Vs. 31. b. ut DFG. Cap. 9, 15. μᾶλλον = 17. Ibid. not. t. οὐδεὶς κενώσῃ. Cap. 11, 27. g. Cap. 13, 2. c. Cap. 14, 6. r. Vs. 7. φωνὴν + μὴ" διδόντα. Vs. 16. q. Vs. 18. t. et x. et y. Vs. 37. z. εἰσιν ἐντολή.

II. COR. Cap. 1, 20. Θεοῦ omittit. Cap. 2, 10. ὅτι κεχάρισμαι ᾧ κεχάρισμαι δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ τοῦ Θεοῦ. Sic 17 secundum Begtrupium. Vs. 12. εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ. Cap. 3, 5. g. deest ἀφ'. Cap. 5, 5. c.

Caetera, quae notatu digniora nobis visa sunt, suis locis jam inseruimus notis nostris.

COR-

CORRIGENDA.

IN VOLVMINE I.

Pag. 11. vſ. 11. dele obelum ante καὶ πυρί, et vſ. 12 pone — loco ═. P. 31. nota a. loco Mt. B* lege Mt. V*. P. 42. nota r. ante ἢ κώμην adpone obelum. P. 48. ante ἢ ἕως adpone ſiglam ∾. P. 55. nota h. dele: Arr. et adſcribe idem poſt: αὐτοῦ Copt. P. 69. vſ. 26. ſcribe: ᶜ οὐκ ἔστι. P. 72. nota i. loco 69 ſcribe: 42. 91. P. 87. lege καί· P. 93. in notis lin. 3. lege σου ἥττων. P. 140. not. c. ſcribe BFHKL. P. 165. vſ. 18. lege: Καὶ ἄλλοι εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι· οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον etc. P. 172. vſ. 18. pone ∾ loco ∾. P. 188. in margine interiore loco: k ∾ ſcribe: i ∾. P. 205. in marg. interiore lege ὀνικὸς. P. 262. vſ. 62. lege τί ἂν. P. 263. vſ. 73. poſt δοῦναι ἡμῖν pone comma. P. 299. vſ. 3. lege περὶ τοῦ ἰησοῦ. P. 317. vſ. 7. γινόμενα et in marg. inter. ῥάβδους. P. 318. vſ. 9. αὐτόν. P. 325. vſ. 49. ἡμῶν. P. 340. vſ. 22. ſcribe: ᵘ ὁ˝. P. 348. vſ. 12. Τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα. P. 367. vſ. 28. Ὠργίσθη. P. 383. nota c. loco συκομωραίαν poſterioris, pone συκομοραίαν. P. 418. nota p. loco 103. lege 130. P. 423. vſ. 44. ψαλμοῖς. P. 448. vſ. 2 poſt προβατικῇ pone˝. P. 458. in marg. int. dele: z † πατρὸς, idemque transpone in marginem int. paginae 460. P. 505. vſ. 6. εἶχε. P. 511. not. x. ante: ABK. adde ἦλθεν. P. 514. vſ. 26. ἰούδα. P. 539. vſ. 8. Ὅτε. P. 543. not. lin. 1. loco ┼ σπόγγον, lege ‖ σπόγγον. P. 549. vſ. 27. μὴ γίνου.

IN VOLVMINE II.

in textu.

Pag. 76. vſ. 27. μετ᾽. P. 83. vſ. 3. ἅπαντες ˣ ∾ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι P. 109. vſ. 9. πλεῖον et κατενε-χθεὶς. P. 141. vſ. 11. οὐδείς. P. 148. vſ. 32. poſt ἔφη et P. 155. vſ. 7. poſt ποπλίω et P. 165. vſ. 28. poſt καθήκοντα et P. 176. vſ. 24. poſt νεκρῶν pone cola. P. 237. vſ. 13. ἐξαρεῖτε minusculis typis excudi debuiſſet. P. 294. vſ. 5. literulam z transpone poſt λελύπηκεν prius. P. 321. vſ. 3. εἶδεν·) P. 346. vſ. 4. κατενώπιον αὐτοῦ. P. 347. vſ. 10. x † y. P. 370. vſ. 17. poſt ἀγάπης colon. P. 380. vſ. 5. poſt ἀνθρώποις punctum. P. 402. vſ. 8. prius ἐν τῇ majusculis, poſterius minusculis typis. P. 436. vſ. 21. πρόσκλισιν. P. 438. vſ. 7. τὸν. P. 439. vſ. 16. ἀμήν. P. 497. vſ. 37. poſt θλιβόμενοι dele νοι. P. 509. vſ. 24. εὐθέως.

in

in margine interiore.

P. 10. χειρὸς et P. 353. τῆς δοθείσης minusculis typis. P. 333. εὐλογηθήσονται. P. 373. loco x pone y. P. 515. πηγὴ. P. 520. κακοπαθείας.

in notis.

P. 10. nota e. post *bis* pone punctum, idemqne dele post *item*, cum hic tum alibi, si perperam alicubi adpositum deprehendas. P. 12. r. lege Eustath. P. 15. r. et P. 16. y. et P. 21. o. dele 61* P. 17. y. lege Tert. P. 23. f. linea ultima loco || pone 11. P. 25. k. ἐν. P. 28. c. post ῥημάτων dele punctum. P. 60. i. scribe: (*et.* P. 108. c. ἄχρις. P. 118. l. post *ponunt* dele punctum. P. 127. o. Theoph. P. 140. g. Φησὶ, δυνατοί. P. 144. t. post ζητημάτων dele punctum. P. 148. g. loco *Ejusque* lege: *E. usque.* P. 165. k. lege: ═ ABC. P. 170. c. post *refert* dele punctum. P. 181. u. ante AD pone =. P. 223. loco (p) posterioris pone (q). P. 225. a. καταισχύνη. P. 245. u. post *alicubi* pone punctum. P. 260. z. lege *Glossarium* et dele *flor.* prius. P. 265. f. scribe: Mt. 2. 7.) Theodoret. P. 271. post *jungunt* dele punctum. P. 277. a. ἀγνοείσθω. P. 289. b. ante: *Sed extat*, adde: *Ambrosiast.* P. 359. m. transposito commate lege: χερσὶν, *omisso* τό. P. 366. d. et P. 367. d. loco graeci κ pone latinum k. P. 371. g. lege: || + ἐστὶν. P. 373. r. lege: εκαστοις κοπουντες G. P. 380. z. linea 4. lege: *alicubi.* P. 414. k. lege: 18* 49. 19 et 20. P. 466. m. adde: Vs. 1 = 53. P. 500. z. στρατιαῖς. Ibid. not. a post AC adde 53. P. 501. l. adde 53. P. 503. x. dele 53. P. 553. p. πνεύματι.

